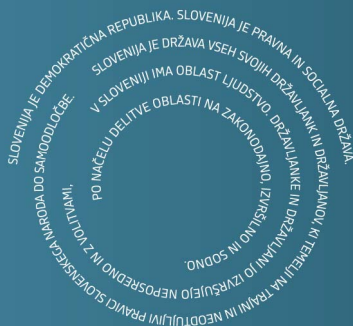

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 23. SEJA

(14., 15., 16., 17. in 20. december 2010)

MANDAT

V

SEJA

23

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 23. seja (14., 15., 16., 17. in 20. december 2010)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt-Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov izdajatelja: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2011

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 23. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIZNAVANJU POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZDRAVNIK, ZDRAVNIK SPECIALIST, DOKTOR DENTALNE MEDICINE IN DOKTOR DENTALNE MEDICINE SPECIALIST (ZPPKZ), NUJNI POSTOPEK, EPA 1444-V
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-P), NUJNI POSTOPEK, EPA 1464-V
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH (ZJF-F), NUJNI POSTOPEK, EPA 1463-V
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO (ZIS-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA1366-V
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MATIČNEM REGISTRU (ZMatR-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1331-V
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O GOZDOVIH (ZG-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1360-V
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI (ZOsn-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1370-V
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1300-V
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CESTAH (ZCes-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1247-V
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1248-V
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VOZNIKIH (ZVoz), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1249-V
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1250-V
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽELEZNIŠKEM PROMETU (ZZeIP-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1344-V
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DRUŽBI SLOVENSKE ŽELEZNICE (ZDSŽ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1345-V
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE (ZSDZVZEU-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1342-V

17. točka dnevnega reda: PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA (PoDZ-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1343-V

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1367-V

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-1F), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1341-V

Glasovanje k 19. točki dnevnega reda

20. točka dnevnega reda: PONOVNO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2H), EPA 1397-V

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH IN PROTOKOLA O SPREMEMBI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH (MKMPDZ), EPA 696-V

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN AGENCIJO ZA SODELOVANJE ENERGETSKIH REGULATORJEV (MSASER), EPA 1141-V

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO INDONEZIJU NA DRUGI STRANI S SKLEPNO LISTINO (MIDOPS), EPA 1445-V

23.A točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O VIŠINI SREDSTEV, KI PRIPADAJO POSAMEZNI POLITIČNI STRANKI IZ SREDSTEV DRŽAVNEGA PRORAČUNA V LETU 2011, EPA 1455-V

24. točka dnevnega reda: POROČILO O OKOLJU V REPUBLIKI SLOVENIJI 2009, EPA 1209-V

25. točka dnevnega reda: POROČILO OGLEDALO VLADI 2010 – ZELENÍ NEVLADNI MONITOR, EPA 1364-V

26. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-UPB5), EPA 1422-V in ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV (ZTFI-UPB3), EPA 1423-V

27. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog kandidatne liste predsednika Republike Slovenije za člana Sodnega sveta, EPA 1453-V

Predloga Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo s predlogi sklepov, EPA 1425-V in EPA 1462-V

Zahteva Okrajnega sodišča v Piranu o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper okrožno sodnico svetnico na Okrožnem sodišču v Kopru, EPA 1404-V

Obvestilo Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1465-V

Obvestilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z zasebno tožbo zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1466-V

Predlog Sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika Mandatno-volilne komisije, EPA 1477-V

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	21
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1300-V.....	21
DR. IVAN SVETLIK	22
JAKOB PREŠEČNIK.....	22
FRANC JURŠA	24
BOGDAN BAROVIČ.....	25
LJUBO GERMIČ	27
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	29
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	30
FRANCE CUKJATI.....	33
VITO ROŽEJ	36
MAG. MAJDA POTRATA	39
FRANC JURŠA	40
SILVEN MAJHENIČ	41
ANDREJ MAGAJNA	42
IVAN GRILL	43
FRANCO JURI	44
MIRAN POTRČ.....	46
MAG. RADOVAN ŽERJAV	47
MAG. RADOVAN ŽERJAV	48
MARIJAN KRIŽMAN	49
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	50
MARIJAN POJBIČ	51
MAG. MAJDA POTRATA	53
BOGDAN BAROVIČ.....	53
MELITA ŽUPEVC	54
DEJAN LEVANIČ	55
ROBERT HROVAT	56
DUŠAN KUMER.....	57
DR. LUKA JURI.....	58
MATEVŽ FRANGEŽ	59
MARJAN BEZJAK	61
DR. ANJA KOPAČ MRAK	61
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	62
MAG. ANDREJ VIZJAK	63
JANKO VEBER	65
ANTON ANDERLIČ.....	66
BREDA PEČAN.....	67
MILENKO ZIHERL.....	68
ANTON KAMPUŠ.....	69
RENATA BRUNSKOLE.....	70
MIRKO BRULC	70
RUDOLF PETAN	71
JANEZ KIKELJ	72
ALENKA JERAJ	72
VITO ROŽEJ	73
MAG. BORUT SAJOVIC	73
DR. IVAN SVETLIK	74

JAKOB PRESEČNIK.....	76
JAKOB PRESEČNIK.....	77
FRANC JURŠA	77
FRANC JURŠA	77
DUŠAN KUMER.....	78
MAG. BRANKO GRIMS	78
MAG. BRANKO GRIMS	78
JAKOB PRESEČNIK.....	78
JAKOB PRESEČNIK.....	79
ANTON ANDERLIČ	79
FRANC BOGOVIČ.....	80
FRANC PUKŠIČ	80
MAG. BORUT SAJOVIC	80
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	80
JANKO VEBER.....	80
BREDA PEČAN.....	81
DR. ANDREJ VIZJAK.....	81
JAKOB PRESEČNIK.....	81
FRANCO JURJ	81
MAG. BRANKO GRIMS	82
FRANC JURŠA	83
JAKOB PRESEČNIK.....	83
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	84
ANTON URH	84
MIRAN POTRČ.....	85
JANJA KLASINC	85
BREDA PEČAN.....	85
MAG. BRANKO GRIMS	86
MARIJAN POJBIČ	86
MAG. RADOVAN ŽERJAV	86
FRANC BOGOVIČ.....	87
ANTON KAMPUŠ.....	87
VITO ROŽEJ	87
IVAN GRILL	88
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	88
MAG. ANDREJ VIZJAK	88
MATEVŽ FRANGEŽ.....	89
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	89
MAG. DEJAN ŽIDAN	90
RADO LIKAR	91
MAG. DEJAN ŽIDAN	91
MAG. DEJAN ŽIDAN	91
DARKO MENIH	92
MAG. DEJAN ŽIDAN	92
DORIJAN MARUŠIČ	92
IVAN GRILL	93
DORIJAN MARUŠIČ	93
IVAN GRILL	94
RADO LIKAR	94
DR. FRANC KRIŽANIČ	94
RADO LIKAR	95
DR. FRANC KRIŽANIČ	96

RADO LIKAR	96
MAG. MAJDA POTRATA	96
DR. IGOR LUKŠIČ	97
MAG. MAJDA POTRATA	98
DR. IGOR LUKŠIČ	98
MAG. RADOVAN ŽERJAV	98
BORUT PAHOR	99
MAG. RADOVAN ŽERJAV	100
BORUT PAHOR	100
MAG. RADOVAN ŽERJAV	101
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	101
BORUT PAHOR	102
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	102
BORUT PAHOR	102
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	103
JOŽE TANKO	103
BORUT PAHOR	104
JOŽE TANKO	105
BORUT PAHOR	105
JOŽE TANKO	106
JOŽE TANKO	106
ALOJZIJ POTOČNIK	106
BORUT PAHOR	107
IVAN GRILL	108
DR. PATRICK VLAČIČ	108
IVAN GRILL	109
FRANCE CUKJATI	109
DR. PATRICK VLAČIČ	109
FRANCE CUKJATI	110
IVAN GRILL	110
JAKOB PRESEČNIK	110
DR. ROKO ŽARNIČ	111
JAKOB PRESEČNIK	111
DR. ROKO ŽARNIČ	112
ALEKSANDER ZORN	112
DR. ROKO ŽARNIČ	113
FRANCE CUKJATI	113
ALEKSANDER ZORN	114
FRANCE CUKJATI	114
DR. ROKO ŽARNIČ	114
FRANCE CUKJATI	114
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	114
DORIJAN MARUŠIČ	115
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	116
DORIJAN MARUŠIČ	116
ALENKA JERAJ	116
GREGOR GOLOBIČ	117
ALENKA JERAJ	118
GREGOR GOLOBIČ	118
ALENKA JERAJ	119
JANKO VEBER	119
DR. IVAN SVETLIK	119
JANKO VEBER	120
DR. IVAN SVETLIK	120

MILENKO ZIHERL.....	121
SAMUEL ŽBOGAR	121
DR. LJUBICA JELUŠIČ	122
MARJAN BEZJAK	122
MAG. DARJA RADIĆ	122
MARJAN BEZJAK	123
MAG. DARJA RADIĆ	123
MARJAN BEZJAK	124
ZVONKO LAH	124
DR. HENRIK GJERKEŠ	125
ZVONKO LAH	125
DR. HENRIK GJERKEŠ	126
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	126
GREGOR GOLOBIČ	127
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	128
GREGOR GOLOBIČ	128
SAMO BEVK	129
MAG. DARJA RADIĆ	129
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	130
SAMO BEVK	130
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	130
MAG. DARJA RADIĆ	130
DANIJEL KRIVEC	131
DR. FRANC KRIŽANIČ	131
DANIJEL KRIVEC	132
DR. FRANC KRIŽANIČ	133
MILAN ČADEŽ.....	133
DR. ROKO ŽARNIČ.....	133
MILAN ČADEŽ.....	134
BRANKO MARINIČ	135
DR. ROKO ŽARNIČ.....	135
BRANKO MARINIČ	136
DR. ROKO ŽARNIČ.....	136
ANTON COLARIČ	136
DR. VINKO GORENAK	137
DR. FRANC KRIŽANIČ	137
DR. HENRIK GJERKEŠ	138
DR. VINKO GORENAK	138
ANDREJ MAGAJNA	138
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	139
ANDREJ MAGAJNA	139
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	140
ANDREJ MAGAJNA	140
MATEVŽ FRANGEŽ	141
IRMA PAVLINIČ KREBS	141
MARIJAN KRIŽMAN	142
DR. PATRICK VLAČIČ.....	143
MARIJAN KRIŽMAN	143
DR. PATRICK VLAČIČ.....	143
MILENKO ZIHERL.....	144
MAG. DARJA RADIĆ	144
MILENKO ZIHERL.....	145
MAG. DARJA RADIĆ	145
MILENKO ZIHERL.....	146

IVAN GRILL	146
DR. PATRICK VLAČIČ	146
IVAN GRILL	146
DR. VINKO GORENAK	147
IRMA PAVLINIČ KREBS	147
DR. VINKO GORENAK	148
IRMA PAVLINIČ KREBS	148
20. točka dnevnega reda: PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2H), EPA 1397-V	149
PETER VRISK	149
RENATA BRUNSKOLE	150
DR. FRANC KRIŽANIČ	151
MAG. DEJAN ŽIDAN	152
RADO LIKAR	152
ANTON URH	153
MAG. BORUT SAJOVIC	153
VILI REZMAN	154
JANKO VEBER	155
RADO LIKAR	156
ALOJZIJ POTOČNIK	156
FRANC BOGOVIČ	157
24. točka dnevnega reda: POROČILO O OKOLJU V REPUBLIKI SLOVENIJI 2009, EPA 1209-V	158
DR. ROKO ŽARNIČ	158
BREDA PEČAN	159
SILVEN MAJHENIČ	161
MIRAN JERIČ	162
VILI REZMAN	163
SILVA ČRNUGELJ	164
FRANCI KEK	165
JAKOB PRESEČNIK	166
FRANC JURŠA	167
BREDA PEČAN	168
MAG. BORUT SAJOVIC	169
JANKO VEBER	170
RUDOLF PETAN	171
SILVA ČRNUGELJ	174
DR. ROKO ŽARNIČ	175
25. točka dnevnega reda: POROČILO OGLEDALO VLADI 2010 – ZELENI NEVLADNI MONITOR, EPA 1364-V	176
MAG. VIDA OGORELEC WAGNER	177
DR. ROKO ŽARNIČ	178
BREDA PEČAN	178
MAG. BORUT SAJOVIC	179
VILI REZMAN	181
SILVA ČRNUGELJ	182
MILENKO ZIHERL	183
DR. PAVEL GANTAR	184

JAKOB PRESEČNIK.....	186
FRANC JURŠA	188
SILVEN MAJHENIČ	188
FRANCO JURI	189
MILENKO ZIHERL.....	190
JANKO VEBER.....	192
MATJAŽ ZANOŠKAR	193
FRANC BOGOVIČ.....	194
DANIJEL KRIVEC	196
VILI REZMAN	198
BREDA PEČAN.....	198
DR. ROKO ŽARNIČ.....	200
MAG. VIDA OGORELEC WAGNER.....	200
23.A točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O VIŠINI SREDSTEV, KI PRIPADAJO POSAMEZNI POLITIČNI STRANKI IZ SREDSTEV DRŽAVNEGA PRORAČUNA V LETU 2011, EPA 1455-V	201
DR. VINKO GORENAK	201
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO (ZIS-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA1366-V	202
MATEJA VRANIČAR.....	202
DR. LUKA JURI.....	202
ANDREJ MAGAJNA	203
MIRKO BRULC	203
DANIJEL KRIVEC	204
FRANCO JURI	205
JAKOB PRESEČNIK.....	205
FRANC JURŠA	206
BOGDAN BAROVIČ.....	206
MAG. BORUT SAJOVIC	207
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MATIČNEM REGISTRU (ZMatR-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1331-V.....	207
KATARINA KRESAL.....	207
DR. VINKO GORENAK	208
ANTON COLARIČ	208
DR. VINKO GORENAK	208
JAKOB PRESEČNIK.....	209
ANTON URH	209
SILVEN MAJHENIČ	210
MILAN GUMZAR	210
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	211
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O GOZDOVIH (ZG-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1360-V	211
FRANC BOGOVIČ.....	211
IVAN GRILL	212
FRANC BOGOVIČ.....	213
FRANC JURŠA	214

MIRAN GYÖREK.....	214
MAG. BORUT SAJOVIC	214
VILI REZMAN.....	215
JANKO VEBER.....	216
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CESTAH (ZCes-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1247-V	216
DR. IGOR JAKOMIN	216
JANKO VEBER.....	217
BRANKO MARINIČ.....	218
JANEZ RIBIČ.....	218
JANEZ RIBIČ.....	218
BRANKO MARINIČ.....	219
BREDA PEČAN.....	219
JAKOB PRESEČNIK.....	219
BOGDAN BAROVIČ.....	220
BRANKO MARINIČ.....	220
BREDA PEČAN.....	221
MIRKO BRULC.....	221
BRANKO MARINIČ.....	222
SAMO BEVK.....	222
MILENKO ZIHERL.....	223
JAKOB PRESEČNIK.....	223
BREDA PEČAN.....	224
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1248-V.....	225
DR. IGOR JAKOMIN	225
JANKO VEBER.....	225
JAKOB PRESEČNIK.....	226
ZVONKO LAH.....	227
DR. IGOR JAKOMIN	228
BREDA PEČAN.....	228
JAKOB PRESEČNIK.....	229
ZVONKO LAH.....	229
ANTON ANDERLIČ.....	230
ZVONKO LAH.....	231
ANTON ANDERLIČ.....	231
BREDA PEČAN.....	232
FRANCE CUKJATI.....	232
MIRKO BRULC.....	232
DR. IGOR JAKOMIN	232
ZVONKO LAH.....	233
MIRAN GYÖREK.....	233
DR. IGOR JAKOMIN	233
BREDA PEČAN.....	234
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VOZNIKIH (ZVoz), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1249-V.....	234
DR. IGOR JAKOMIN	234
JANKO VEBER.....	235

JANEZ RIBIČ	235
MAG. MAJDA POTRATA	236
MIRAN POTRČ	237
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	237
ANTON ANDERLIČ	237
JANKO VEBER	238
MIRKO BRULC	239
JANEZ RIBIČ	239
JANKO VEBER	240
MAG. MAJDA POTRATA	240
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	241
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	241
ANTON ANDERLIČ	241
DR. IGOR JAKOMIN	242
ANTON ANDERLIČ	242
JANKO VEBER	243
JANKO VEBER	243
BRANKO MARINIČ	243
JANKO VEBER	244
BRANKO MARINIČ	244
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1250-V	244
DR. IGOR JAKOMIN	245
JANKO VEBER	245
SILVEN MAJHENIČ	246
DR. IGOR JAKOMIN	246
JANKO VEBER	247
BOGDAN BAROVIČ	248
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽELEZNIŠKEM PROMETU (ZZeIP-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1344-V	248
DR. IGOR JAKOMIN	248
JANKO VEBER	249
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL	249
JANEZ RIBIČ	250
ANTON URH	251
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	252
MILAN GUMZAR	252
VILI REZMAN	254
MATJAŽ HAN	254
BRANKO MARINIČ	255
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DRUŽBI SLOVENSKE ŽELEZNICE (ZDSŽ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1345-V	256
DR. IGOR JAKOMIN	256
JANKO VEBER	257
DR. PAVEL GANTAR	257
JANEZ RIBIČ	257
ANTON URH	258
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	259

MILAN GUMZAR	260
VILI REZMAN	261
MATJAŽ HAN	262
BRANKO MARINIČ	262
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL	263
BRANKO MARINIČ	263
DR. PETER VERLIČ	265
DR. PATRICK VLAČIČ	266
DR. PATRICK VLAČIČ	267
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	267
DR. PATRICK VLAČIČ	267
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	268
BREDA PEČAN	268
DR. PATRICK VLAČIČ	268
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	269
JANKO VEBER	269
JAKOB PRESEČNIK	269
DR. PATRICK VLAČIČ	270
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	270
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	270
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	271
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	271
JOŽE TANKO	271
RADO LIKAR	272
ALENKA JERAJ	272
MILAN ČADEŽ	273
ANDREJ MAGAJNA	273
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	274
24. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	274
25. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	274
23.A točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	274
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	274
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	275

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE (ZSDZVZEU-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1342-V.....	275
ANTON ANDERLIČ.....	275
MAG. VASJA KLAVORA	276
DR. VINKO GORENAK	276
ANTON URH	276
SILVEN MAJHENIČ	277
ANTON ANDERLIČ.....	277
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	278
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	278
MAG. ŠTEFAN TISEL	279
FRANCI KEK.....	279
FRANC PUKŠIČ.....	280
17. točka dnevnega reda: PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA (PoDZ-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1343-V.....	280
ANTON ANDERLIČ.....	281
ANTON ANDERLIČ.....	281
SILVEN MAJHENIČ	282
ANTON ANDERLIČ.....	282
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	282
ANTON COLARIČ	283
MAG. ŠTEFAN TISEL	283
FRANCI KEK.....	284
JAKOB PRESEČNIK.....	284
ANTON URH	284
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1367-V	285
DR. HENRIK GJERKEŠ	285
MILAN GUMZAR	286
VILI REZMAN	288
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	289
ANTON KAMPUŠ.....	290
ZVONKO LAH	291
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	293
FRANC PUKŠIČ.....	295
MATJAŽ ZANOŠKAR	299
BOGDAN BAROVIČ.....	301
ANTON KAMPUŠ.....	303
DR. HENRIK GJERKEŠ	304
MARIJAN POJBIČ	307
MATJAŽ ZANOŠKAR	309
MIRAN GYÖREK.....	311
MAG. BORUT SAJOVIC	313
ZVONKO LAH	314
DR. HENRIK GJERKEŠ	316
MIRKO BRULC	318
MIRO PETEK	319
FRANC JURŠA	320

BRANKO MARINIČ	321
DR. HENRIK GJERKEŠ	322
MILENKO ZIHERL	323
MILAN GUMZAR	324
JANKO VEBER	325
DR. PAVEL GANTAR	328
ALENKA JERAJ	330
JOŽE TANKO	331
LJUBO GERMIČ	332
RENATA BRUNSKOLE	333
DR. HENRIK GJERKEŠ	337
IVAN GRILL	339
MILAN ČADEŽ	340
JANKO VEBER	340

**19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O
BANČNIŠTVU (ZBan-1F), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1341-V** 341

ZVONKO ČERNAČ	342
MATEJA VRANIČAR	343
VILI REZMAN	344
RENATA BRUNSKOLE	345
MAG. ANDREJ VIZJAK	346
FRANCI KEK	347
MAG. RADOVAN ŽERJAV	347
BOGDAN BAROVIČ	348
RADO LIKAR	349
RENATA BRUNSKOLE	350
ZVONKO ČERNAČ	351
RENATA BRUNSKOLE	351
MIRO PETEK	352
IVAN GRILL	353
MAG. RADOVAN ŽERJAV	354
MATEJA VRANIČAR	355
ZVONKO ČERNAČ	356
MAG. RADOVAN ŽERJAV	360
GVIDO KRES	360
ZVONKO ČERNAČ	361

**2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIZNAVANJU POKLICNIH KVALIFIKACIJ
ZDRAVNIK, ZDRAVNIK SPECIALIST, DOKTOR DENTALNE MEDICINE IN DOKTOR
DENTALNE MEDICINE SPECIALIST (ZPPKZ), NUJNI POSTOPEK, EPA 1444-V** 362

DORIJAN MARUŠIČ	362
LJUBO GERMIČ	363
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	365
FRANCE CUKJATI	366
FRANCI KEK	366
JAKOB PRESEČNIK	367
MAG. VASJA KLAVORA	368
MIRAN GYÖREK	369
LJUBO GERMIČ	370
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	371
FRANCE CUKJATI	372

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	373
IVAN GRILL	374
LJUBO GERMIČ	375
MAG. MAJDA POTRATA.....	376
BOGDAN BAROVIČ.....	377
GVIDO KRES	378
MAG. ANDREJA RIHTER	378
MAG. BORUT SAJOVIC	379
DORIJAN MARUŠIČ	380
FRANCE CUKJATI.....	382
DORIJAN MARUŠIČ	382
FRANCE CUKJATI.....	383
DORIJAN MARUŠIČ	384
FRANCE CUKJATI.....	385
DORIJAN MARUŠIČ	385
FRANCE CUKJATI.....	386
FRANCE CUKJATI.....	386
DORIJAN MARUŠIČ	386
FRANCE CUKJATI.....	387
DORIJAN MARUŠIČ	387
MAG. BRANKO GRIMS	388
DORIJAN MARUŠIČ	388
RUDOLF PETAN	389
MAG. VASJA KLAVORA	389
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-P), NUJNI POSTOPEK, EPA 1464-V.....	390
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	390
DR. VINKO GORENAK	390
MAG. BRANKO GRIMS	391
ALOJZIJ POTOČNIK.....	392
GVIDO KRES	392
ANTON URH	393
SILVEN MAJHENIČ	394
MAG. BORUT SAJOVIC	394
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	395
MAG. VASJA KLAVORA	396
ANTON COLARIČ	396
MAG. VASJA KLAVORA	396
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH (ZJF-F), NUJNI POSTOPEK, EPA 1463-V.....	396
MATEJA VRANIČAR.....	396
MAG. BORUT SAJOVIC	397
VILI TROFENIK	398
FRANC JURŠA	399
BOGDAN BAROVIČ.....	400
MAG. BORUT SAJOVIC	400
BREDA PEČAN.....	401
RADO LIKAR	402

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI (ZOsn-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1370-V.....	403
DR. IGOR LUKŠIČ	403
MAG. MAJDA POTRATA	403
JANEZ RIBIČ	404
MAG. VASJA KLAVORA	405
MIRAN GYÖREK.....	406
LJUBO GERMIČ	407
ANDREJ MAGAJNA	407
MAG. MAJDA POTRATA	408
DARKO MENIH	409
TADEJ SLAPNIK	410
ALENKA JERAJ	410
DR. IGOR LUKŠIČ	411
MIRKO BRULC	411
IVAN GRILL	411
DR. IGOR LUKŠIČ	412
MARJAN BEZJAK	412
MAG. MAJDA POTRATA	413
BREDA PEČAN.....	414
MAG. BRANKO GRIMS	415
BREDA PEČAN.....	416
ALENKA JERAJ	416
DR. IGOR LUKŠIČ	417
IVAN GRILL	418
FRANC PUKŠIČ	418
MAG. BRANKO GRIMS	419
DR. IGOR LUKŠIČ	419
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	419
FRANCE CUKJATI.....	420
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	421
LJUBO GERMIČ	421
FRANC PUKŠIČ	422
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	422
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	422
MAG. ANDREJ VIZJAK	422
BREDA PEČAN.....	423
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	423
ALENKA JERAJ	423
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	424
MAG. BRANKO GRIMS	424
IVAN GRILL	425
MIRAN GYÖREK.....	425
MIRAN GYÖREK.....	425
VITO ROŽEJ	426

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	426
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	427
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	427
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	427
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	427
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	427
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	428
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH IN PROTOKOLA O SPREMEMBI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH (MKMPDZ), EPA 696-V.....	428
22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN AGENCIJO ZA SODELOVANJE ENERGETSKIH REGULATORJEV (MSASER), EPA 1141-V.....	429
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO INDONEZIJO NA DRUGI STRANI S SKLEPNO LISTINO (MIDOPS), EPA 1445-V.....	429
26. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-UPB5), EPA 1422-V in ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV (ZTFI-UPB3), EPA 1423-V.....	429
27. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	429
Predlog kandidatne liste predsednika Republike Slovenije za člana Sodnega sveta, EPA 1453-V.....	430
Predloga Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo s predlogi sklepov, EPA 1425-V in EPA 1462-V.....	431
Zahteva Okrajnega sodišča v Piranu o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper okrožno sodnico svetnico na Okrožnem sodišču v Kopru, EPA 1404-V.....	431
Obvestilo Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1465-V.....	431
Obvestilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z zasebno tožbo zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1466-V.....	432
Predlog Sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika Mandatno-volilne komisije, EPA 1477-V.....	432
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	432
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	433

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE433

Državni zbor V. mandat

23. seja

14., 15., 16., 17. in 20. december 2010

Predsedujoči: dr. Pavel Ganatarpredsednik Državnega zbora
France Cukjati.....podpredsednik Državnega zbora
Mag. Vasja Klavora.....podpredsednik Državnega zbora
Miran Potrč.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela ob 9. uri.

PRESEDNİK DR. PAVEL GANTAR:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 23. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Miro Petek, Joško Godec, Janez Ribič, Gvido Kres, Miran Jerič, od 15. ure dalje, mag. Borut Sajovic, od 11.30. Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Državnega sveta k 20. točki dnevnega reda, predstavnic Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj, k 25. točki dnevnega reda, predstavnika Urada predsednika Republike Slovenije ter predstavnika Sodnega sveta k 27. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 23. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli s sklicem seje 7. 12. 2010. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda nisem prejel.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda. Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlaga Državnemu zboru, da dnevni red seje razširi z obravnavo predloga sklepa o višini sredstev, ki pripadajo

posamezni politični stranki iz sredstev državnega proračuna v letu 2011.

Predlog ste prejeli z dopisom z dne 9.12.2010. Želi besedo predstavnik predlagatelja širitve, predstavnik Odbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje? (Ne želi.) Želi besedo predstavnik Vlade? (Ne želi.) Želijo besedo predstavniki poslanskih skupin? (Ne želijo.) Prehajamo na odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev dnevnega reda sprejet.

Zbor bo predlog sklepa kot 23.a točko dnevnega reda obravnaval v sredo, 15. 12. 2010.

Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot je bil predlagan s sklicem, in s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 23. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA – TRETJA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za

dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade. Besedo ima dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Vsako, še tako kompleksno, vprašanje ima neko svoje bistvo. V primeru pokojninskega sistema menimo, da je to naslednje. Pričakovana življenjska doba se v Sloveniji vsako leto podaljša za tri mesece, česar se seveda lahko posebej veselimo. Življenje pa mora biti ne le daljše, ampak tudi kakovostno in varno. Zato je treba starejšim prebivalcem zagotoviti ustrezno pokojninsko in socialno varnost. Obstoječi pokojninski sistem sicer deluje v pravi smeri, vendar ne dohaja procesa podaljševanja življenja. Primanjkljaj v pokojninski blagajni je vse večji, kakor tudi dopolnilno financiranje iz proračuna, pokojnine pa so glede na plače vse nižje.

Za rešitev teh vprašanj smo zato oblikovali predlog novega pokojninskega sistema. Njegovi učinki bodo naslednji. Začetne pokojnine se bodo zvišale od 5 do 19 %, najbolj prebivalcem z najnižjimi dohodki. Usklajevanje pokojnin bo zagotavljalo njihovo realno rast. Delovnosposobni prebivalci Slovenije bomo postopno delali do tri leta dlje, vendar bodo zaradi ugodnosti na račun starševstva in obveznega služenja vojske le redki delali do 65. leta. Delavci, ki so začeli delati mladi, pa se bodo lahko starostno upokojevali po 60. letu, če bodo imeli ženske 41 in moški 43 let pokojninske dobe. Po izpolnjenih pogojih za predčasno upokožitev bomo prejeli do 65. leta ob plači še 20 % pripadajoče pokojnine. Lahko pa se bomo delno upokojili in prejeli ob delni plači še 5 % višjo delno pokojnino. Prispevke bomo plačevali od vseh oblik dela, minimalni prispevki bodo višji in jih bomo vsi plačevali brez odlogov. V naslednjih 10 do 15 letih bomo lahko zagotavljali varno in stabilno izplačevanje pokojnin, brez intervencijskih posegov v sistem. In za zagotavljanje varne starosti ne bo treba dodatno obremeniti delovnoaktivnega prebivalstva, torej mlajše in srednje generacije, niti z dodatnimi dolgovi niti z dodatnimi prispevki.

Spoštovane poslanke in poslanci! V drugem branju ste o amandmajih glasovali s

preudarkom, tako da ostajajo v izhodišču postavljeni cilji dosegljivi. Izjema je bil amandma o upoštevanju služenja vojaškega roka v pokojninsko dobo. Ta bi resno ogrozil cilj stabilnosti pokojninske blagajne, saj predvidljivi stroški na letni ravni znašajo okoli 60 milijonov evrov, še večji pa so nepredvidljivi stroški, ki bi jih lahko taka rešitev vsebovala. Zato Vlada predlaga njegovo črtanje.

Pri današnjem glasovanju o amandmajih vas prosim za enako mero preudarnosti. Prav tako vas prosim, da podprete končno besedilo zakona, saj bi vsak glas proti temu zakonu pomenil podporo nadaljnemu padanju pokojnin in ogrožanje socialne varnosti upokožencev, podporo posegom v pokojninske pravice, kot jih predstavljajo intervencijski zakoni, podporo zniževanju zaupanja prebivalcev v pokojninski sistem, podporo veliko ostrejšim in manj postopnim ukrepom, ki jih bo slej ko prej treba sprejeti, in podporo zniževanju zaupanja mednarodne skupnosti v pripravljenost in za obvladovanje temeljnih razvojnih vprašanj v Sloveniji, kar bi se odrazilo na padcu bonitete države Slovenije ter posledično na težje dostopnosti do mednarodnih sredstev ter na veliko večjih stroških odplačevanja dolga. Verjamem, da prebivalcem Slovenije nihče takega bremena ne želi naložiti in da boste zato glasovali za novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke je pristopila k obravnavi predloga novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju konstruktivno in z načelno podporo ukrepov v prepričanju, da je reforma potrebna, zato smo že v fazi javne obravnave ter pri obravnavi na odboru in Državnem zboru podali kar nekaj pripomb in

dopolnil k zakonu. V Poslanski skupini Slovenske stranke se zavedamo, da je ena pomembnejših strukturnih reform v Sloveniji prav pokojninska, kajti več kot očitno je, da finančno stanje pokojninske blagajne že dolgo ni več vzdržno, napovedi pa so še bolj črnoglede. Zato bi bilo nujno napraviti red, urediti marsikateri zakon, ki pokojnine ureja tudi na poseben način in predvsem urediti evidence o pokojninskem zavodu.

Prvo vprašanje je, ali si hočemo pri tej pokojninski reformi naliti čistega vina. Upokojujemo se verjetno pod najugodnejšimi pogoji v Evropi, imamo pa povprečno življenjsko dobo med najvišjimi v Evropi. To je seveda dobro, kot je že rekel prej minister. Naša produktivnost pa, žal, ni med najvišjimi. Živimo dlje in radi bi normalne pokojnine, dela ne moremo še bolj obdavčiti, denarja tudi ne moremo sami tiskati. Potrebujemo streznitev, kot znamo to narediti doma, ko ugotovimo, da imamo premalo denarja za čez mesec. Lahko gremo tudi na referendum in smo vsi proti. Denarja bo pa zmanjkalo. In kaj bomo takrat? Pa to niti ni zadnji pokojninski zakon. Druge države imajo še bistveno slabše pogoje, pa jih še zastrujejo, še dvigajo upokojitveno starost. Vprašajte danes mlade, kaj si mislijo o svoji pokojnini. Da je nikoli ne bodo videli, to si mislijo, ker so njihovi predhodniki denar iz pokojninske blagajne razsipavali na razne umetno priznane pravice tudi ljudem, ki so komaj, na primer, dopolnili nekateri celo 40 let ali pa jim po splošnem pokojninskem zakonu tako visoke pokojnine niti ne bi pripadale. Ob tem pa v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke vedno poudarjamo, da pa pri obravnavi novega zakona ne smemo delati novih krivic.

Mi smo temeljito, kot sem že rekel, pristopili k analizi predlaganega zakona, tako prvih osnutkov kot pozneje vladnega predloga. In če mi dovolite, bom dal nekaj primerjav oziroma naših razmišljanj, kaj smo s temi našimi predlogi dosegli in kje nismo naleteli na ustrezno razumevanje. Najprej ukinitev bonusov za starševstvo – bonus materam pri starostnem pogoju po 8 mesecev za vsakega otroka do 58 leta, moram reči da je v vseh teh obravnavah bilo v celoti upoštevano. Nadalje, priznanje pokojninske dobe delavcem, ki nimajo plačanih prispevkov. Tu smo tudi mi naleteli na ugoden odziv in je pokojninska doba

priznana tudi delavcem, ki jim podjetja niso plačevala ali plačala prispevkov. Nadalje se nam je zdela pomembna vštevnost prejemkov v pokojninsko dobo, torej vse nadure, božičnice, nagrade s plačanimi prispevki in tako dalje. Tudi tu smo tudi mi naleteli na razumevanje. Nadalje smo dajali pripombe na postopno zaostrovanje upokojitvenih pogojev, kar je v fazi razprave in spreminjanja zakona bilo tudi upoštevano. Ena od pomembnih zadev, sicer bolj tehnična, je elektronski vpogled v podatke pri ZPIZ-u. Tu smo dobili podatek oziroma mnenje, da tega ni možno takoj uveljavljati, ampak že postopno uveljavljanje tega in nekateri ukrepi na tem področju bodo šli tudi v to smer. Nadalje smo vseskozi bili mnenja, da je upokojitvena starost 65 let za polno pokojnino previsoka. Tudi tu Vlada prihaja že v drugi obravnavi z vmesnimi variantami oziroma kombinacijo pokojninske dobe in starosti. Nadalje, ena pomembnih zadev se nam je zdela, in jo je že prej omenil gospod minister, ukinitev bonusov za vojaško dobo oziroma vštevnost v pokojninsko dobo. Spomnimo se, da je bil naš amandma sprejet v okviru druge obravnave, da pa Vlada predlaga črtanje tega že sprejetega amandmaja. Nadalje smo v teh razpravah vedno predlagali znižanje plačil prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za starejše delavce. Tu je Vlada z delnimi rešitvami upoštevala ta predlog. Vlada oziroma predlagatelj ali koalicija ni upoštevala malusov pri predčasnih pokojninah za vso starost do 65 let. Naš predlog je bil, da se malusi pri predčasni pokojnini morajo obračunati samo za manjkajoče obdobje do izpolnitve pogojev za polno pokojnino in ne za celotno obdobje do 65. leta. Prav tako bi se morali priznati predčasnim upokojencem tudi doseženi bonusi, kar se tiče starševstva, vojaščine in tako dalje. Naš predlog je bil, z amandmajem v drugi obravnavi, upoštevanje vajeniške dobe. Mislimo, da je to za mnoge ljudi izredno pomembna kategorija. Gre za upoštevanje tistega dela vajeniške dobe, ki jo je učenec oziroma vajenec prebil na delu v kateri od delovnih organizacij oziroma samostojnih podjetnikov. Dali smo tudi predlog, in večkrat poslušamo na terenu med ljudmi, da samostojni podjetniki, za razliko od zaposlenih pri njih, po upokojitvi ne morejo

nadaljevati z dejavnostjo. Temu našemu predlogu Vlada žal ni prisluhnila.

Nadalje. Ena najpomembnejših zadev, kjer smo porabili največ truda in časa – čas ni problem in tudi trud ni problem, če bi bilo to seveda poplačano – pa je vprašanje državne pokojnine. Gre za državno pokojnino, ki je bila uvedena v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v obdobju 1999–2000, pri takratnem sprejemanju zakona. Gre za v tem trenutku približno nekaj čez 15 tisoč uživalcev te državne pokojnine. Gre za ljudi, ki jih je iz bioloških razlogov čedalje manj, do novih pa praktično ne prihajajo več. Gre za tiste, ki se po takrat veljavnih predpisih niso mogli niti smeli zavarovati po kakršnekoli predpisu. Vsem tistim je zakon iz leta, ne vem, 1999 ali 2000 dodelil tako imenovano državno pokojnino, ki znaša v tem trenutku nekaj pod 200 evri. Mi smo dali tudi kompromisni predlog, da ostanejo državne pokojnine vsem, ki imajo oziroma bodo eventualno še dobili ustrezne odločbe z uveljavitvijo tega zakona. V nadalje pa se takšni primeri obravnavajo v skladu z Zakonom o socialnih transferjih, ki smo ga sprejeli, mislim, da v juliju letos v Državnem zboru. Gre predvsem za starejše ženice v večini primerov, vdove vseh mogočih poklicev, od kmečkih, obrtniških, predvsem ti dve kategoriji, zagotovo te ženice pokojninske blagajne ne bodo izpraznile. Naredil sem kratek pregled, kaj je bilo upoštevano, kaj ni bilo. Za tretjo obravnavo, ki je na sporedu danes, smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke vložili dva amandmaja. Prvega, ki rešuje državno pokojnino, poudarjam, tistim, ki jo že prejemajo oziroma že imajo odločbe. Novi bi se reševali po Zakonu o socialnih transferjih. Drugi, uveljavljanje, upoštevanje pokojninske dobe za obvezno služenje vojaškega roka, in sicer postopno uveljavljanje – po četrtninah vsako leto. To je kompromisni predlog in zato pričakujem, da Državni zbor v tokratni tretji obravnavi ta dva naša konstruktivna predloga tudi upošteva. Seveda bo od glasovanja o teh dveh amandmajih na koncu odvisna tudi naša odločitev glede podpore ali nepodpore. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Franc Jurša.

Prosim.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav ministru ter sodelavcu. Kolegice in kolegi!

Poslanska skupina DeSUS ni nikoli a priori zavračala nujnost sprejetja obravnavane pokojninske reforme, ampak smo jo ob samem začetku pogojevali z usklajevanjem pokojnin. Kot predstavniki, zagovorniki pravic ne samo aktualne upokojenske generacije, temveč tudi bodočih upokojencev, ki so danes, bodo jutri in še vrsto let še vedno delavci, smo skrbno spremljali oblikovanje svežnja ukrepov, ki jih bo ta reforma povzročila in so po našem trdnem prepričanju nujni za balansiranje med demografskim stanjem naše družbe in sistemom financiranja prvega pokojninskega stebra. Res je, da so bile naše pripombe v neki meri upoštevane in drži, da spremljajoče se družbenoekonomske razmere narekujejo potrebo po prilagajanju in s tem spremembo pokojninskega sistema kot javnega in primarnega stebra, katerega poslanstvo je zagotavljanje zaslužene varne in dostojne jeseni življenja vsakega človeka. Vendar se v Poslanski skupini DeSUS bojimo, da rešitve, ki naj bi realizirale te cilje, ostajajo še odprte, trdno zavite v neznano. Obstaja namreč velik dvom, da bodo takšne kot so, dale zadovoljive rezultate, ker ukrepi kakršnekoli pokojninske reforme ne morejo sami po sebi brez nujnih ukrepov na drugem področju dati zadostnih rezultatov za izboljšanje pokojninskega sistema oziroma reforme. Povsem pa dvomimo v to, da bodo rezultati pošteni, pravični do upokojencev, zdajšnjih in bodočih. Celovitost sistema rešitev, ki naj bi sicer ohranile dostojen nivo z delom zasluženih pokojnin, ne bodo realizirane zaradi interventnih zamrznitev usklajevanja pokojnin, ki se vrstijo že drugo leto zapored in so čedalje hujše. Tudi z zadnjim besedilom tega zakona, ki odlaga usklajevalno formulo... / nerazumljivo/ pokojnin za tri leta. Ob tem moramo ponovno povedati, da je poteza Vlade, s tem ko je vztrajala na skoraj popolni zamrznitvi usklajevanja pokojnin, grobo posegla v povsem legitimne in tudi zaslužene pravice upokojencev. Nekdaj družbeno

premoženje, ki je v desetini namenjeno za kritje potreb čistih pokojnin, je danes, ko plače slabo rastejo, popolnoma zadostno, da se pokojnine lahko usklajujejo, kot je določeno z zakonom. Že polovično usklajevanje pomeni samo približno tretjino tistega, kar je Kapitalska družba danes namenila za potrebe upokojencev. 100 milijonov je bilo konec preteklega meseca nakazanih na ZPIZ, 32 milijonov pa bi bilo potrebnih za polovično usklajevanje pokojnin. Za kritje česa se bo uporabila razlika teh nakazanih sredstev? Za kritje proračunskega deficita, za krpanje lukenj v pokojninski blagajni, ki jih je med drugim povzročilo tudi znižanje stopenj delodajalcem, ki naj bi gradili na ta način na večji konkurenčnosti gospodarstva in z razlikami ohranilo ustrezno število delovnih mest. Katera delovna mesta? Danes jih nima 103 tisoč 831 ljudi! Kot članica Evropske unije se zgledujemo po ostalih, vendar glede tega ostajamo edini primer med evropskimi državami, ki imajo pol nižji prispevek delodajalca za pokojninsko blagajno, kot jih prispeva delavec. To je bil tudi razlog, da je proračun prevzel tako velike obveznosti in primanjkljaj v pokojninski blagajni.

Trud teh generacij, ki so v letih trdega in poštenega dela prislužile starostne pokojnine, je izničen. 160 tisoč upokojencev prejema pokojnino za polno pokojninsko dobo pod zneskom praga revščine. Okoli 350 tisoč pa je prejemnikov vseh pokojnin pod zneskom 562 evrov. Vir sredstev, ki jih plasira v pokojninsko blagajno Kapitalska družba, je vir za poplačilo tistega prispevka, ki so ga v državno premoženje s svojim delom tako rekoč vložili upokojenci. To ne more in ne sme biti vir za poplačilo socialnih transferjev in pokojnin, ki ne temeljijo na delu in plačilu prispevkov. Država je dolžna te stvari pokrivati samo iz proračunskih sredstev in ne jemati tam, od koder ne bi smela.

Pokojninski sistem, temelječ na medgeneracijski solidarnosti, nudi dobro in za delovnega človeka pravično rešitev, seveda če gre za čisti pokojninski sistem in čisto pokojninsko blagajno. Dokladni sistem prvega stebra bi skozi plačila prispevkov moral zadostovati za kritje pokojnin iz naslova dela. Sindikati so na podlagi izračunov ocenili, da se je zaradi zmanjšanja prispevne stopnje delodajalcem nateklo v seštevku vseh let od

leta 1997 dalje 8 milijard manj sredstev. Ob tem pa ne gre pozabiti na manko v pokojninski in zdravstveni blagajni ter v proračunu tudi iz naslova dela na črno in opravljanja dela mimo delovnopravne zakonodaje. Kolikšen je delež sive ekonomije niti ne moremo natančno oceniti, lahko rečemo le približno 25 % BDP. Po podatkih tujih raziskovalcev pa predstavlja siva ekonomija kar 27 %, kar pomeni 10 milijard evrov primanjkljaja letno. Vprašanje je, ali lahko podpremo pokojninsko reformo. Lahko bi se sočasno z njo, če ne že prej, temeljito lotili tudi področja, ki veliko bolj negativno vpliva na splošno javnofinančno stanje kot pa potrebe pokojninske blagajne. Je ob vladni politiki, ki ne stori dovolj na prihodkovni ravni proračuna, sploh lahko pričakovati, da bodo pokojnine kdaj normalno polno valorizirane? Pa ne pozabimo, da dosti naših upokojencev danes ne preživlja zgolj sebe. Tisti, ki to zmorejo, z ostanki od svoje pokojnine pomagajo tudi svojim otrokom, vnukom, ki nimajo dela in tudi ne sredstev za preživljanje. Ali naj tako razumemo medgeneracijsko solidarnost, na kateri naj bi temeljil pokojninski sistem? Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Dobro jutro! Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Doma sedita 72 let stara babica in 17 let stara vnukinja, ki se igra na računalniku, pogovarja po telefonu. Babica pravi: "Joj, vnukinja, ko sem bila jaz toliko stara, sem že delala, veš." Vnukinja pa pravi: "Babica, ko bom jaz toliko stara, kot si ti, bom tudi delala. Še." To je na prijazen način povedana ena intenca tega pokojninskega zakona. Res je, da je 428 strani ali členov, da ne bom govoril na pamet, obsežen zakon, ki je najbrž zahteval veliko truda na vašem ministrstvu. Res je, da je imel postavljene dobronamerne cilje. Res je, da izraža veliko skrb za pokojninsko blagajno, kakšna ta le bo čez nekaj časa. Res je, da v svojem uvodnem delu izraža željo po varni starosti, po višji pokojnini. Res je pa, da je lepah dogodkov in

želja v različnih pravljičah, kolikor hočete. Res pa je, da smo se morali tisti, ki smo se več ali manj ukvarjali s tem zakonom, ozreti tudi na medaljo in jo obrniti na drugo stran. Vse predpostavke ali večina predpostavk, prvič, nima temeljev, kajti Vlada in nihče ne ve, koliko ljudi bo, če bo ta zakon sprejet, delalo dlje. Tega odgovora ni. Drugič, tudi ni odgovora, kakšen bo finančni učinek, če bo ta zakon sprejet. Tudi ni realnega in odkritega podatka, ki bi mu lahko verjeli, saj vsak s svojimi strokovnjaki, sindikalna stran na eni, vladna na drugi, trdi drugače. Vlada trdi, da bodo pokojnine večje, sindikati s svojimi strokovnjaki dokazujejo, da bodo pokojnine nižje. Res je, da je narejena samo projekcija demografske strukture, ki predvideva, da naj bi se do leta 2060 število ljudi, starih med 55 in 65 let, povečalo na skorajda 600 tisoč. To so pač izračuni in predvidevanja. Ni pa izračunov, koliko je predvidenih študentov, na osnovi katerih se lahko izračuna, kdaj bo študij končan in kdaj bodo nastopili delo in koliko časa bodo delali, kakšna bo izobrazbena struktura, kakšen bo gospodarski razvoj te države in koliko bo novih delovnih mest, ki pa so, jasno, ključnega pomena za polnitev pokojninske blagajne.

In če gremo še dlje. V Slovenski nacionalni stranki se sprašujemo, pa verjetno vsi, ne glede na politične barve in pripadnost, koliko je neplačanih prispevkov v pokojninsko blagajno v zadnjih 10-ih, da ne rečem 20-ih letih. Kje je ta izračun? Številka bi bila grozna, če bi ga imeli. In kje je ta denar, ki bi moral biti vplačan v pokojninsko blagajno, pa ni bil vplačan. Razen, da ga je vsaj 60 do 70 % v žepih – v žepih kapitalističnih slovenskih menedžerjev ali pa na tekočih varčevalnih in drugih računih od Avstrije preko Švice do Kajmanskih otokov. Res je, da nihče v tej državi ni ničesar naredil za to, da bi se vodila natančna evidenca prilivov v pokojninsko blagajno.

V Slovenski nacionalni stranki se sprašujemo in zahtevamo odgovor, ki ga nismo in ga ne bomo nikoli dobili, kje je denar iz pokojninske blagajne iz časov, ko je bilo razmerje vplačil proti izplačilom 3 proti 1 oziroma 2,5 proti 1, kar pomeni, da bi morali imeti danes v normalnih razmerah, če eden dela za enega upokojenca, še vedno vsaj 1,5, če ne 2-krat več denarja, kot ga ta država

potrebuje za izplačilo pokojnin. Kje je ta denar od leta 1985 dalje do leta 1995? Kje je?! Naj ta država pove! Ali je prav, smo se vprašali v Slovenski nacionalni stranki, da govorimo o starostni upokojitvi. Ni prav! Ni prav! Dokazano je, da je ključni pogoj za polno pokojnino delovna doba. Delaš 40 let, plačuješ 40 let, in to je merilo za izplačilo pokojnine. Ni prav, da v tem zakonu ni jasno in natančno opredeljeno, da obstajajo strukture ljudi, samo omenjene so – ampak katere so te strukture – in da obstajajo te strukture ljudi, ki tako po fizičnem kot tudi psihičnem načelu ali zdravstvenem izrazu, kakorkoli želite, ne bodo zmogli in ne bodo uspeli doseči pogojev za polno pokojnino. Številni ne bodo mogli in zmogli delati do 65. leta starosti. Jaz osebno se z voznikom avtobusa v Španijo na nogometno tekmo, ki bo star 67 let, pač ne bi rad vozil. Brez zamere, ob vsem spoštovanju. Še manj si predstavljam mogoče svojo ženo ali svoje otroke pri 60., kaj šele pri 65. letih, da ves čas stojijo za tekočim trakom in štancajo ali pa da je moj sin po poklicu kovinar, da ne rečem še kaj hujšega, če so to zidarji. Bodite stari in si zamislite, zdaj tisti, ki smo 55 in več, pojdimo ven na sneg in pri minus 11 delajmo ves dan, premetavajmo celo življenje "cegle in železje" – če bomo zmogli. Redki bodo, večina pa ne. 8 ur, danes delajo 16 ur in še več. Ni prav, da stremimo ali se bližamo k švicarskemu načinu, kjer bi nekako izenačevali usklajevanje pokojnin pol s plačami pol pa z rastjo življenjskih stroškov. Jaz sem takoj za to, če imamo od jutri naprej v Sloveniji plače, kakršne imajo Švicarji, gospodarstvo na takšnem nivoju, kot ga imajo Švicarji, in življenjske stroške takšne, kot jih imajo Švicarji, potem sem pa takoj za.

Pokojnine se morajo, vsaj za tiste ljudi, ki so jih zaslužili, pošteno približevati dvigu življenjskih stroškov in plačam. Celotna poklicna pokojnina so opredeljene tako, da se bodo, ne glede na to, da so postavljene zaradi posebnih pogojev v nekem določenem času, zviševale. Ko sem bil mlad, sem zelo veliko bral in včasih nisem posvečal toliko pozornosti zgodam in prigodam, ki jih je pisal Charles Dickens v času gnilega angleškega kapitalizma, kjer pa, moram reči, skoraj nihče ni delal do 65. leta starosti, ker so že vsi prej umrli. Pa me spominja ta zgodba na to, da obstaja še nek grd, skrit način, pa ne rečem,

da je nameren, ampak obstaja. Pokojninska blagajna bo pri dvigovanju starostne pokojnine veliko prihranila tudi pri vseh tistih, ki bodo prej umrli. Jaz bi vsem želel, da živijo 100 let, ampak ne bodo. Nekdo bo delal do 65. leta starosti, povprečna umrljivost pri moških, se mi zdi, je pa zdaj 71 let; mislim, da je, popravite me, če ni. Kar pomeni, cela 4 leta bo v poprečju možakar, ki je delal 43 let in je star 65 let, smel uživati pokojnino. Krasno!

Vojska. Jaz sem bil prisiljen, prisiljen oditi v vojsko. Prisiljen sem bil prekiniti delovno razmerje, kjer bi raje ostal. Prisiljen! Bil sem prisiljen delati 24 ur na dan celo leto! Ne samo, da bi mi moralo to pripadati, ne samo, da, dobro, če pa že, pa tudi ni prav, bom pa kupil. Pravica bi morala biti taka, da bi to moralo biti priznано avtomatično. In ne samo trikrat, ker smo delali cele dneve, cele dneve smo varovali državo. Tako je bilo rečeno in to smo morali početi. Tam, kjer bi pa rad delal, pa nisem mogel, ker so me prisilno nagnali služiti vojsko. In zdaj – nič od tega. Kaj nas briga, kaj si pa šel takrat v vojsko! Ja, moral sem. Želel pa nisem.

Vzdržnost blagajne. Seveda obstaja črno in sivo delo. Veliko ga je. Osem, devet, deset let vpijemo v Državnem zboru, kako je treba črno in sivo delo ukiniti, sankcionirati. Ničesar nismo naredili v devetih, desetih letih. Ogromno denarja se že spet zliva v žepe namesto v pokojninsko blagajno.

O obdavčitvi luksuza, res luksuza, govorimo tudi že ves mandat te vlade. Ali smo kaj naredili? Ničesar! Iz tega bi se lahko tudi polnila ena od štirih državnih blagajn. Pa se ne.

In kmalu bo potrebna nova reforma. in to iz preprostega razloga, ker ne vemo, ali bo ta, če bo sprejeta, oziroma ali bo takšen sistem vzdržen. Zakaj potem to počnemo? Zakaj? Ob neupoštevanju vseh normalnih človeških vsebin, za katere sem prepričan, da sem jih zdajle naštel. Brez politizacije in brez priljubljenosti, brez udinjanja sindikatom, enim ali drugim. Dejstva so, kakršna so. Ob vseh teh dejstvih, ki sem jih naštel, vseh vprašanih, ki ostajajo popolnoma brez odgovorov, ne bom šel na trg in kupil nekaj, česar tam ni. V Slovenski nacionalni stranki ne bomo in ne moremo potrditi takšen zakon, ki pušča številna odprta vprašanja, daje pa nekaj zelo jasnih odgovorov o stvareh, ki

seveda niso dosegljive, niso zmožne, vsaj kar se starostne pokojnine tiče, da ne govorim o tem in še enkrat pravim, da edino pošteno merilo za izračun in izplačilo bi bila delovna doba. Jaz verjamem, da je ta koalicija "zdilana," kot sem že sam videl pri 27. členu, kako to gre, da boste ta zakon sprejeli. Jaz ob tem lahko samo rečem, tisti, ki boste rekli "da," boste nekoč tudi stari 65, 66, pa tudi vaši otroci, pa bomo videli potem.

Končam, tako kot sem začel. V starih časih je pekrom v pekarni na sestanku delavskega sveta rekel direktor: Bomo imeli boljše plače, bomo dvignili ceno kruha, kdo je za?" Vsi do zadnjega so bili. Ta isti pek je šel popoldne v trgovino, pa je kupil kruh, pa so rekli, danes je kruh dražji za pol dinarja in je bentil od trgovine do doma, kdo hudiča vendarle si je izmislil, da so celo kruh podražili. Taka je ta zgodba. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Leta 1999 smo sprejeli Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga danes imenujemo ZPIZ-1, ki trenutno velja, v vmesnem času je bil dopolnjen in tudi spremenjen. Reforma iz leta 2000, kot kažejo analize stanja in tudi zaradi finančno gospodarske krize, ne zadostuje več. Če želimo na srednji rok zagotoviti pokojninski sistem, ki bo izpolnjeval obveznosti do svojih zavarovancev na način, da ne bo nadaljnega padanja pokojnin, to posebej poudarjam, da ne bo nadaljnega padanja pokojnin, ter bil hkrati tudi javnofinančno vzdržen, so nujni dodatni ukrepi, ki jih bomo danes predvidoma tudi sprejeli.

V LDS podpiramo oba cilja, še posebej rešitve, da ljudem, ki so celo življenje delali, pripadajo dostojne pokojnine tudi v naslednjih letih brez strahu. Dostojno pokojnino si posameznik lahko zagotovi iz različnih stebrov. Vsak od teh stebrov ima določeno vlogo. Glavno sporočilo modernizacije pokojninskega sistema je, da

sta za ohranjanje in izboljšanje ekonomske in socialne varnosti posameznika odgovorna tako država kot tudi posameznik sam. Splošna krovna cilja modernizacije pokojninskega sistema dopolnjuje sklop specifičnih konkretnih ciljev modernizacije, na osnovi katerih so opredeljeni predlogi posameznih ukrepov, in sicer povečanje deleža aktivnih zavarovancev s podaljšanjem delovne aktivnosti in dvigom dejanske upokojitvene starosti, ohranitev solidarnosti v sistemu pokojninskega zavarovanja, vzpostavitev večje preglednosti in transparentnosti sistema na način, da je pokojninski sistem v funkciji zavarovanja za starost, iz njega pa se izločijo vsi instituti, tako imenovani socialni transferi, ki ne sodijo v sistem obveznega pokojninskega zavarovanja in da se informira posameznika o višini zbranih sredstev in pričakovani pokojnini. Da bomo v prihodnje lahko zagotovili dostojne pokojnine, se je žal treba soočiti z višanjem upokojitvene starosti. Pri tem v Liberalni demokraciji močno zagovarjamo postopnost, saj od starejših delavcev, ki so delali v drugačnih razmerah, ne moramo kar naenkrat pričakovati tako dolge delovne dobe. Prav zaradi marsikje slabših delovnih pogojev bomo morali poleg pokojninskih sprememb več narediti tudi na ukrepih, kot so izboljšanje in prilagoditev delovnih mest, še več podpore nameniti izobraževanju, izboljšati tehnologije, več skrbi nameniti izboljšanju pogojev za zdravje delavcev, izvesti ukrepe za hitrejši vstop mladih na trg dela in še mnogo drugih ukrepov.

V Poslanskem klubu LDS smo vedno zagovarjali stališče, da je pri tako pomembnih družbenih vprašanjih, kot je urejanje pokojnin, treba iskati najboljšo možno rešitev z vidika vseh generacij. Zato ta zakon dojemamo kot iskanje ravnovesja med interesi mladih, ki prihajajo na trg dela, srednjo generacijo, ki nosi največje breme pokojnin, ter tistih, ki so blizu upokojitve, in tistih, ki že uživajo zaslužen pokojnino. Bistvena težava sedanjega pokojninskega sistema je, da se odhodki iz njegove blagajne povečujejo, prihodki pa znižujejo. Predvidevanja za prihodnost, ki so predvsem zaradi demografske specifikke staranja prebivalstva slaba, zahtevajo določene ukrepe. Če torej rečemo, da trenutno sistem zadostuje, pa pri

tem trendi kažejo drugače, potem pristajamo na to, da bo pokojninska blagajna zdržala le do leta 2020, ko bi za odhodke pokojninske blagajne namenili že 11,2 % DBP, poleg tega pa denarja v njej za pokritje vseh stroškov ne bo dovolj, ampak jih bo moral v bistveno večjem znesku, kot sedaj, pokrivati državni proračun.

Pokojninska reforma še naprej utrjuje medgeneracijsko solidarnost ter ravnovesje odgovornosti in prispevkov med odhajajočimi in prihajajočimi generacijami, kar je za Poslanski klub LDS izrednega pomena. Medgeneracijska solidarnost, ki velja za prvi steber obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temelji na pretočnosti sistema. Tisti, ki delajo, plačujejo prispevke za tiste, ki so že v pokoju. Ta dva pola sta neizpodbitno povezana in odvisna, če torej en del umanjka, drugi del ne more pričakovati pokojnin. Zato je nujno iskanje ravnovesja med obstoječim in prihajajočim. Slovenija ima izrazit problem prepoznega vključevanja mladih na trg delovne sile in na drugi strani prehitro zapuščanje trga delovne sile. Ker v LDS ves čas opozarjamo na ta problem, ki ga zaznavamo, tudi na tej točki pričakujemo ustrezne ukrepe, ki bodo nadgradili predlog pokojninske reforme, ki je pred nami. Gre za zagotavljanje medgeneracijske solidarnosti, ker če le-te ne bo, se ne bomo pogovarjali, kako visoke naj bodo pokojnine, temveč, ali jih bomo sploh imeli. Največjo težavo za stabilnost obstoječega pokojninskega sistema predstavljajo demografski trendi, in sicer staranje prebivalstva kot posledica daljše življenjske dobe, zmanjšana rodnost in manjše število delovnoaktivnih. Vsi ti podatki nam kažejo, da bomo imeli vedno mlajše in srednje populacije, ki bo plačevala v pokojninsko blagajno. Da predlagane spremembe pokojninskega sistema ne bi bile tako drastične, pri čemer nas strokovnjaki opozarjajo, da pokojninska reforma izgublja svojo prvotno ciljno usmeritev, in da ohranjamo oba temeljna cilja in načelo medgeneracijske solidarnosti in vzajemnosti, smo se v LDS zavzeli za določene drugačne rešitve – kljub opozorilom o zmanjševanju in vprašljivosti doseganja temeljnih ciljev. Kot sem že omenil, je glavni cilj sprememb ustavitev padanja pokojnin oziroma zagotovitev dostojnih pokojnin. Zato smo

skupaj s koalicijo predlagali in sprejeli ukrepe, ki v obdobje za določitev pokojninske osnove vključujejo manjše število let, kot je bilo v osnutki predlagano, in sicer 30 zaporednih let, pri čemer je bila sprejeta tudi rešitev, da se izmed teh 30 let izločijo 3 najslabša leta. To je pomembno predvsem pri mlajši in srednji populaciji, saj ni nujno, da je ob današnjih razmerah na trgu dela vsako naslednje delovno mesto in delovno leto boljše. Bila so tudi sprejeta dopolnila, ki omogočajo izjeme pri priznavanju v pokojninsko dobo, obdobje za starševsko varstvo za vse otroke in znižanje starostne meje zaradi obveznega služenja vojaškega roka v celoti, z možnostjo dokupa tega obdobja z znižano osnovo. Na področju obračunavanja in plačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Poslanskem klubu LDS močno podpiramo prepoved odloga plačila prispevkov. Prejšnja rešitev v zakonu, ki je to dopuščala, je imela sicer dober in plemenit namen, a se je v praksi, kot se je izkazalo, izrodila. Največjo težavo, na katero smo tudi že opozarjali, predstavlja dejstvo, da je nekdo v tujem imenu in brez vednosti odobril odložitev plačila prispevkov, ki predstavljajo sestavni del plače in iz katerega izhajajo tudi posameznikove pravice. Če bi tisti, ki je odobral vloge v imenu in za račun tistega, ki ga je prikrajšal, nosil tudi odgovornost, ne bi bilo težav. Kot pa smo lahko v marsikaterem primeru žalostno spoznali, posamezniki niti niso bili o tem obveščeni. Ker pa se v Poslanskem klubu LDS zavedamo tudi tega, da gospodarstvo mora in prav je tako, da ima določene izhode v sili, da se na ustrezen način uvedejo mehanizmi, ki bodo sprejeti na davčnem področju. V tem primeru pa bo država v lastnem imenu in za svoj račun predlagala rešitve brez bojazni, da se posega v pridobljene pravice posameznika, ki si jih je priboril in pridobil z delom. Takšno odločitev in odgovornost ter s tem povezane posledice naj nosi država sama. Predlog zakona natančno sledi in definira ukrepe v vseh pokojninskih stebrih za dosego dveh glavnih ciljev, ki ju še enkrat poudarjamo to sta finančna vzdržnost pokojninskega sistema in zagotavljanje dostojnih pokojnin.

V Liberalni demokraciji Slovenije na podlagi vseh analiz, študij in projekcij stanja

pokojninskega sistema ocenjujemo, da pokojninsko reformo potrebujemo. Na podlagi demografskih kazalcev, katerih ujetniki smo, nas odlašanje s spremembami vodi zgolj v nestabilno prihodnost, kjer bodo lahko sledili še bolj boleči ukrepi, kot so znižanje plač in socialnih transferjev, čeprav pa si nihče od nas tega prav gotovo ne želi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil mag. Franc Žnidaršič.

Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani predsednik, spoštovani predstavnik ministrstva, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Solidarnost je o rešitvah predlagane pokojninske reforme razpravljala temeljito in večkrat. Zavedamo se, da nas demografske razmere silijo v podaljšanje delovne dobe, prav tako velja upoštevati problem, da je vedno manj zaposlenih, v primerjavi s številom upokojencev, da so plače praviloma prenizke in se iz njih zbira premalo prispevkov, da bi lahko dolgoročno zagotavljali pokojnine iz tega naslova. Dosegli smo soglasje o tem, da je pokojninska reforma potrebna. V okviru dodelave zakona smo vložili nekaj amandmajev brez končnega učinka. Nismo prepričani, ali so posamezne rešitve nujne, denimo 30 let za pokojninsko osnovo ali 65 let starost ali malusi. Menimo, da bi enake končne učinke lahko dosegli tudi tako, da bi število let za osnovo podaljšali v tem trenutku denimo na 25 let, potrebno starost na 63 let, po petih, šestih letih pa bi glede na razmere oziroma učinke naredili naslednji korak, se pravi, da bi iskali zagotavljanje likvidnosti pokojninske blagajne še bolj postopoma, kot je sedaj določeno v zakonu, in bi se na ta način izognili grožnji sindikatov z referendumom in dosegli z njimi morda vsaj minimalno soglasje, ki ga danes ni.

Vprašanje je, kaj je boljše – to vprašanje se je v naši poslanski skupini ves čas objektivno postavljalo: ali da zakon pade ali pa, da zakona ne bo, če ga zruši referendum, ki ga obljublajo sindikalisti. Mi se zavedamo, da imamo pri reševanju pokojninske blagajne več, vendar so vse v

glavnem neprijazne, možnosti. Najbrž bi bila v tem trenutku najslabša tista, da bi zvišali prispevno stopnjo delodajalcev, ki že danes ob tej razmeroma nizki prispevni stopnji niso konkurenčni. Naslednja možnost je zmanjšanje pravic, ki pa so itak skromne, zato tudi ne pride v poštev. Tako nam je pravzaprav ostala ta možnost, da se podaljša delovna doba, kot edina najmanj slaba, hkrati pa ta rešitev sproža največje nasprotovanje s strani sindikatov, ki so ne nazadnje tisti, ki bodo morali plačati naše in bodoče pokojnine. V celoti moramo ugotoviti, da je v času obravnave vendarle prišlo do določenega izboljšanja končnih rešitev, kot so upoštevanje otrok, služenje vojaškega roka, upokojitve pred 65. letom za tiste, ki so dosegli polno delovno dobo brez malusov, zaustavitev padanja nadomestitvene stopnje, ki zdaj ostaja pri 80 %, povečanje najnižjih pokojnin, ki so seveda stvar sociale že danes. Še vedno pa menimo, da so malusi razmeroma visoki, bonusi pa med najskromnejšimi v primerjavi z rešitvami v podobnih sistemih, ki so prikazani v uvodu zakona. Ne nazadnje menimo, da je bilo v času pogajanj s strani predlagatelja vsaj pol leta brezsmiselnega in neuspešnega časa izgubljenega s tistimi, ki danes temu končnemu zakonu nasprotujejo, namesto da bi se bolj potrudili doseči minimalno soglasje s sindikati, ki ga ni in nam dela sive lase, če bomo ponovno zapravili štiri milijone za referendum, namesto da bi jih dali vsem tistim, ki imajo zelo majhne pokojnine ali pa so sicer revni. Pri tem je najbolj značilno naslednje dejstvo, da je Zveza društev upokojencev Slovenije od zgodnje spomladi naprej podpirala rešitve predlagatelja, pa tega nihče – ne predlagatelj ne ZDUS – ni znal povedati slovenski javnosti. V takšnih razmerah skrivanja soglasja največje upokojenske družbe, družčine lahko rečem, so nekateri kričali, da se borijo za upokojence, nabirali politične točke, in kot stranka upokojencev nasprotujejo tistim, ki so za to, da se pokojninska reforma sprejme. Razumi, kdor more. Sam tega seveda ne sprejemam, in se s tem ne strinjam.

Zaradi vsega naštetega smo v poslanski skupini prav zaradi podpore tem spremembam upoštevali predvsem stališče, da z njimi soglašajo Zveza upokojencev Slovenije, ki predstavlja nad 250 tisoč

upokojenih in za nas je to dovolj pomembno znamenje, da bo poslanska skupina dala večinsko podporo temu projektu. Lepa hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila dr. Andreja Črnak Meglič.

Prosim.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani gospod predsednik, direktor direktorata, kolegice in kolegi!

Socialni demokrati smo se že vseskozi zavedali, da pokojninska reforma predstavlja eno ključnih vprašanj sedanjega mandata. Zato smo letos aprila sprejeli stališča konference do modernizacije pokojninskega sistema. Soglašali smo, da so spremembe obstoječega zakona nujne in da bomo zagotovili dolgoročno vzdržnost pokojninske blagajne ob pogojih spremenjenih demografskih razmerij in izenačili pogoje upokojevanja tudi za nove generacije le s spremembo, ki je nujna, ker je in mora ostati medgeneracijska solidarnost temelj našega pokojninskega sistema. Ključni razlog za pokojninsko reformo, pa če se še tako sprenevedamo, je staranje prebivalstva. Na eni strani podaljševanje pričakovane življenjske dobe, na drugi strani tudi to, da imamo Slovenci eno najnižjih rodnosti v Evropi. To za Slovenijo predstavlja enega največjih ekonomskih in socialnih izzivov prihodnosti in s tem povezanim vprašanjem, kako bomo ohranjali solidarnost med generacijami in zagotavljali varno starost za vse. Zaradi staranja prebivalstva se delež upokojencev v celotni populaciji povečuje, čemur pa ne sledi število aktivnega prebivalstva, ki za pokojnine plačuje sproti s svojimi prispevki, to je na način dokladnega sistema.

Demografski trendi kažejo, da se bo razmerje med aktivno populacijo in upokojenci v naslednjih letih še naprej hitro zniževalo in bomo kmalu v situaciji, ko bo en zaposlen moral vzdrževati enega upokojenca; danes je to razmerje 1,66 : 1. Takšna situacija pod vprašaj postavlja tudi finančno vzdržnost sistema pokojninskega zavarovanja v prihodnje ter stabilnost celotnih javnih financ naše države. Zavedati se

moramo, da upokojitvena starost počasi sledi demografskim spremembam, če pa se bo z novo pokojninsko reformo starostna meja za upokojitev dvignila, se bo razmerje med upokojenci in delovnoaktivno populacijo stabiliziralo, kar bo prispevalo k vzdržnosti sistema pokojninskega zavarovanja. Če pokojninskega sistema ne bomo prilagodili neugodni demografski in javnofinančni situaciji, tvegamo, da prihodnje generacije, med nami jih je tu kar nekaj, govorimo tudi o reformi, ki bo zadevala njih, morda ne bodo imele pokojnin oziroma bodo imele tako nizke, da si z njimi ne bodo mogli zagotavljati osnovne socialne varnosti. To pa ruši temelje medgeneracijske solidarnosti, na kateri sloni naš pokojninski sistem.

Dejansko smo imeli pred sabo samo tri alternative: povečanje prispevne stopnje in s tem prenašanje bremena na aktivno populacijo, predvsem na mlade, ki šele vstopajo na trg dela, nadaljnje zniževanje pokojnin, v zvezi s čimer je treba povedati, da se na podlagi veljavnega zakona ZPIZ-1 pokojnine že sedaj postopoma nižajo. S pokojninsko reformo leta 2000 so soglašali vsi socialni partnerji, tako sindikati kot tudi upokojenci, in sklenili so kompromis, da se bo dvigovala upokojitvena starost počasneje, zelo počasi, zato pa bodo pokojnine padale. Tako smo danes soočeni s tem, da so se pokojnine zaradi tega kompromisa znižale v desetih letih za 15 %. Tretja in dolgoročno najbolj realistična možnost pa je podaljševanje pokojninskega obdobja za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Dejstva, da se ne moremo izogniti reformi pokojninskega sistema, so se v drugih državah Evropske unije zavedali že pred nami. Tako je večina držav članic Evropske unije upokojitveno starost že dvignila na 65 let, nekatere od njih pa so se odločile, da bodo upokojitveno starost postopoma dvigovale na 67 let, pa tega nikjer niso sprejemali z navdušenjem.

Socialni demokrati menimo, da se moramo prebivalke in prebivalci Slovenije čim prej poenotiti glede tega, kako bomo dosegli cilje reforme, in skleniti potrebne kompromise, s katerimi bomo pridobili vsi. Kompromis je potreben z avoljo tega, da bomo lahko še naprej zagotavljali socialno varnost prihodnjih generacij. Zavedati se namreč moramo, da prej ko bomo novo

pokojninsko reformo sprejeli, manj posledic bodo potem občutili vsi – tisti, ki so tik pred upokojitvijo, še zlasti pa mlade generacije.

V razpravi o spremembi proračuna za leto 2011 in dopolnitvah proračuna za leto 2012 smo Socialni demokrati opozorili na nujnost pokojninske reforme tudi z vidika javnih financ. Prvič zato, ker je pokojninska reforma ena temeljnih strukturnih reform, ki jih moramo izvesti, in sicer zato, da bomo ublažili plačevanje javnega dolga, pospešili okrevanje gospodarstva ter zaustavili nadaljnje poslabševanje socialnega položaja naših državljanek in državljanov. Drugič, neizvedba pokojninske reforme pomeni, da bi Slovenija ohranila visoko tveganje javnih financ, kar pomeni znižanje bonitete države, višjo obrestno mero, povečevanje izdatkov za obresti in nadaljnji pritisk na gospodarstvo in delovna mesta.

Predlog pokojninske reforme sloni na treh bistvenih ukrepih, ki so v javnosti sprožili največ polemik, nizanja polresnic in v številnih primerih tudi zavajajočih interpretacij. Gre za naslednje: postopno podaljševanje pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, podaljševanje bo zelo postopno, trajalo bo deset oziroma petnajst let za ženske; podaljševanje obdobja za odmero pokojninske osnove in sprememba formule za usklajevanje pokojnin. V dosedanjem poteku obravnave predloga zakona v Državnem zboru smo zato, da bi dosegli kar najširše soglasje javnosti in skupin posameznikov, ki jih s predlaganimi ukrepi najbolj zadevamo, v konstruktivni razpravi sprejeli kar nekaj kompromisnih rešitev. Naj omenim le nekatere. Za tiste, ki so z delom začeli zgodaj, se bosta zahtevana starost in pokojninska doba postopoma podaljševali za štiri mesece na leto, ne za šest mesecev, kot je bilo prvotno predlagano. Do časovnega bonusa za starševstvo bodo zavarovanci upravičeni za vsakega otroka za 8 mesecev in ne le za tri otroke, kot je bilo prvotno predvideno. Starostni pogoj pri ženskah pa se bo na ta račun lahko po izteku prehodnega obdobja znižal do 58. leta, pri moških pa do 60.

Moškim, ki so bili na obveznem služenju vojaškega roka, naj bi se starostna meja ob ugodnem dokupu znižala za celoten čas trajanja služenja vojaškega roka.

Naslednji pomemben kompromis, ki smo ga sprejeli v drugi obravnavi predloga zakona, predstavlja skrajšanje obdobja za izračun pokojninske osnove. Izračunano obdobje smo iz prvotnih predlaganih 34 najugodnejših let skrajšali na 30 najugodnejših zaporednih let, z izločitvijo treh za zavarovanca najmanj ugodnih let, kar v praksi dejansko pomeni 27 najugodnejših let.

Pri upoštevanju nadomestil plače, ki izhajajo iz predpisov, ki urejajo delovna razmerja, trg dela, starševstvo, zdravstvena rehabilitacije, kot je na primer bolniška, se pri pokojninski osnovi upošteva celotna zavarovančeva plača oziroma osnova, ne le dejansko nadomestilo, kot je bilo prvotno predvideno. Za to smo si Socialni demokrati še posebej prizadevali. Dosegli smo tudi, da se po 1. 1. 2011 vsi zakonito obračunani prispevki še vedno štejejo v zavarovalno dobo, saj menimo, da je izterjava njihovega plačila naloga organov nadzora in ne odgovornost delavcev.

Socialni demokrati se zavedamo, da sprememb pokojninskega sistema ni mogoče sprejeti brez širokega konsenza. Zato smo se v teku dolge javne razprave in v poteku obravnave predloga zakona v Državnem zboru usmerili v iskanje kompromisov, ki bi bili sprejemljivi za večino. Z določenimi rešitvami, ki so že vključene v predlog zakona, smo koalicijske stranke želele prisluhniti civilni družbi, socialnim partnerjem, opoziciji in tudi drugi zainteresirani javnosti.

V drugi obravnavi smo upoštevali 15 % predlogov opozicije, 9 % predlogov, ki so nastali na predlog sindikatov, ter med amandmaji odbora sprejeli skoraj polovico tistih, ki jih je predlagala opozicija. Skupno smo torej dopolnili predlog zakona s kar tretjino predlogov, ki so bili izoblikovani na podlagi iskanja konsenza. Rada bi videla, da mi pokažete zakon, ki je bil sprejet na tak način v Državnem zboru.

Opozoriti je treba tudi na dejstvo, da je manevrskega prostora za nadaljnje mehčanje zakonskih ukrepov malo. Na podlagi izračunov, ki so jih opravili na ljubljanski ekonomski fakulteti, namreč izhaja, da so sprejeti kompromisi že sedaj zmanjšali učinek reforme od ene četrte do ene tretjine. Če bomo z mehčanjem reforme nadaljevali, se bo učinek pokojninske reforme

razpolovil, in kaj kmalu bo treba pripraviti novo reformo.

Ali nas o nujnosti pokojninske reforme lahko prepričajo strokovnjaki? Po mnenju dr. Tineta Stanovnika, ki je največji poznavalec evropskih pokojninskih sistemov, predlagana pokojninska reforma zagotavlja dovolj pravičnosti, hkrati pa vsaj na srednji rok zagotavlja javnofinančno vzdržnost. Pozitiven element nove pokojninske reforme je, da je predvideno, da se bo drsenje pokojnin ustavilo oziroma zniževanje pokojnin, kot bi rekli po domače. Razmerje med pokojnino in neto plačo se bo stabiliziralo pri 60 % za 40 let pokojninske dobe pri moških in 38 let pokojninske dobe pri ženskah. Po starem zakonu bi razmerje med pokojnino in neto plačo zdrselo na 56 % in pokojnine bi se še naprej zmanjševale. S sedanjo reformo se povečuje obseg solidarnosti. Tisti z nizkimi plačami bodo dobili višjo pokojnino, kot je njihova izračunana pokojnina na podlagi čistih delovnih prispevkov, ker bo začela avtomatično delovati podlaga, ki je oblikovana v višini najnižje pokojninske osnove. To je izjemno pomemben element solidarnosti, še zlasti za ženske. Že omenjena študija ekonomske fakultete je pokazala, da bo ta varovalni ukrep dvignil pokojnine za tri decile žensk, ki prejemale najnižjo pokojnino. Tudi sicer je študija pokazala, da se bodo pokojnine zaradi novega načina izračunavanja dvignile od 8 do 18 % v primerjavi s sedanjim izračunavanjem pokojnin. Za Obamo je bila tudi zvedenela različica zakona o zdravstvenem varstvu velik uspeh. Za Slovenijo pa bi bila zvedenela verzija pokojninskega zakona velika zapravljen priložnost.

Socialni demokrati bomo podprli predlog pokojninske reforme, podprli bomo tudi amandmaje, ki jih je predlagala Vlada in tudi poslanci koalicije. Zavedamo se svoje odgovornosti, kajti če pokojninske reforme ne bomo sprejeli, bo podobno kot z zobobolom. Vsi vemo, da ko nas boli zob, moramo k zobozdravniku. Dlje odlašamo, večje so bolečine in globlji je poseg. Zato resnično prosim, da se zmanjša nivo populizma v razpravi o tako pomembnem vprašanju, da prevzamemo odgovornost in storimo tisto, kar je nujno. Vse ostale pripombe, ki so bile izrečene in so upravičene in niso neposredno

povezane s pokojninsko reformo, jaz sem že zadnjič povedala, da jih Socialni demokrati podpiramo in jih je treba čim prej izvesti, pa gradimo kot korake v nadaljnjem obdobju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil France Cukjati.

Prosim.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo, gospod predsednik. Predstavniki ministrstva, lep pozdrav, kolegi in kolegi!

Še zadnjič se bomo srečali na temo zakona o pokojninskem in invalidske zavarovanju. Gre tudi po našem mnenju za pomemben, zelo občutljiv zakon, občutljiv zaradi tega, ker zadeva usodo vsakega izmed nas, izmed vseh državljanov, davkoplačevalcev. Predstavlja tudi sam postopek, kako se ga rešuje, predstavlja, kako smo sposobni tako občutljive teme obravnavati in usklajevati in iskati neko nacionalno rešitev.

Treba je povedati, da nas je že na začetku tega mandata presenetila vest, da bo ta vlada šla v drastične spremembe pokojninsko-invalidske zakonodaje. Presenetila zaradi tega, ker prejšnji zakon, ki je bil sprejet pred 10 leti, pravzaprav še ni niti dokončno zaživel. Tudi prejšnji zakon izpred 10 let je predvidel 65 let starosti kot tisto mejo, pri kateri se vsak lahko upokoji, če ima vsaj določeno število let zavarovalne dobe, pri ženskah pa 63 let. Sedaj še veljavni zakon tudi v prehodnih obdobjih, ki jih je uvedel kot zelo postopno obdobje pri večanju zahtev za upokojitev, še ni niti dosegel svojega cilja. Šele v letih 2013, 2014 v nekaterih določbah celo 2022, naj bi ta sedaj veljavni zakon prišel končno do veljave. Mi še vedno menimo, da sedanji zakon rešuje problematiko, zato jo tudi v tako drastičnih spremembah ni treba reševati. No, pa pač imamo sedaj zakon o invalidsko-pokojninskem zavarovanju pod število 2, novi zakon. Glavna zadeva je seveda pokojninska doba, to, koliko let naj bi ženska oziroma moški nabral v tem času, sedaj to imenuje ta zakon pokojninska doba, da bo nekako imel pravico do polne pokojnine, moški 43 let, ženska 41 let.

Obenem zakon postavlja tudi starost 65 tako za moške kot za žensko. Tukaj se pojavi najprej vprašanje, kako priti do izpolnitve teh pogojev: 65 let starosti in 43 let delovne dobe. Recimo moški, ki je služil vojsko, študiral 5 let, bo pri 65 letih nabral največ 40 let delovne dobe in ne 43. Kje dobiti tista tri leta?

Pogoji, ki jih zakon postavlja kot pogoj, morajo biti uresničljivi, morajo biti takšni, da jih lahko z vso skrbnostjo, zavzetostjo državljan izpolni. Tega se je zavedal tudi prejšnji zakon pred 10 leti, ki je vedel, da recimo moški s fakultetno izobrazbo ne more v tolikšnem času do 65. leta takšne delovne dobe nabrati in je uvedel dodano dobo, priznana dodano dobo za študij. Seveda postopoma, in sicer en mesec na leto. Naslednje leto bi po sedanjem zakonu bila priznana delovna doba 10 mesecev na leto, to se pravi pri 5-letnem študiju, to se pravi redni študij z dodanim letom, bi pomenilo 50 mesecev, to je štiri leta. In to je bilo uvedeno prav zaradi tega, da določeno kategorijo prebivalcev, ki po nekem osnovnem členu ne more izpolniti pogojev, da jim zakon omogoči, da vendarle izpolnijo pogoj za polno upokojitev. Tako je tudi sedanji zakon priznal dodano dobo za služenje vojaškega roka. Mi vemo, da je ta generacija, ki bo naslednjih, ne vem, še 20 let vstopala v pokojninsko dobo oziroma v pokojnino, služila vojsko v času prejšnje Jugoslavije, in to je bilo zadnja leta najmanj eno leto obveznega služenja. Nihče te ni vprašal, ali greš z veseljem ali ne, država ni plačevala prispevkov za obvezno zavarovanje, in zdaj se minister sklicuje, da neplačana doba ne more biti vključena v pokojninsko dobo. Zelo lepo, zelo pravično, pravzaprav pošteno, vendar država je kršila, ni plačevala pokojninske dobe oziroma pokojninskega zavarovanja za obvezno služenje vojaškega roka. In če pri tem upoštevamo, da služenje vojaškega roka ni trajalo normalno delovno dobo – 40 ur na teden, ampak je trajalo 168 ur na teden, 4-krat več. Eno leto bi morali pravzaprav po tem ključu priznati za štiri leta pokojninske dobe, od jutra do večera oziroma od jutra do jutra, saj so bile tudi nočne službe, straže in podobno. Ali vsaj beneficirana doba. Ne. Dobro. Pustimo to, gre za eno leto. Pri teh, ki pa so študirali, pa pomeni, da po sedanjem

zakonu bi jim naslednje leto bilo priznано, kot sem rekel, 10 mesecev na leto, za 5-letni študij 4 leta. Torej tisti, ki bi po starem zakonu naslednje leto izpolnili pogoje za upokojitev, bodo ob 4 leta delovne dobe, ob štiri leta dodane dobe. In namesto naslednje leto februarja, recimo, se bodo lahko upokojili šele čez 4 leta, to je 4 leta kasneje oziroma s podaljševanjem tudi delovne dobe 6 mesecev na leto šele čez 6 let. 6 let, kajti obenem se tudi dviga prag glede delovne dobe, in sicer 6 mesecev na leto po tem zakonu. To se pravi, ker se jim študij ne bo priznal in ker se jim bo podaljševala zahteva za delovno dobo, bodo šli v pokoj šele čez šest let namesto naslednje leto. Seveda je tukaj vprašanje, kako bo to za generacijo, ko se šest let ne bo nihče upokojil s tistih delovnih mest, ki zahtevajo visokošolsko izobrazbo, kaj to pomeni za mlade diplomante, za mlade diplomirance, šest let se ta delovna mesta ne bodo sproščala. To je vprašanje, ali je tak način racionalizacije dober. Zakon je tudi pri predčasnem upokojevanju nekako inovativno rešil vprašanje, kako dati možnost za predčasno upokojevanje. Možno se je predčasno upokojiti, recimo, leto, dve leti in tako dalje prej, ampak s težkim malusom. Da bo zaradi predčasne upokojitve 3 % na leto nižja pokojnina, seveda do smrti 3 % nižja, za vsako leto predčasne upokojitve, in obenem, o tem pa seveda ni bilo veliko govora, pa se pri tem predčasnem upokojevanju ne bo upoštevala dokupljena doba. Kaj to pomeni? Dokupljena doba se ne bo upoštevala in za vsako leto krajše delovne dobe bo zopet malus 2 %. To se pravi, za vsako leto velikodušne možnosti predčasne upokojitve boste imeli do smrti pokojnino za 5 % nižjo. Seveda to ni dobrohotna ponudba vsem tistim, ki bodo preutrujeni, ki bodo izčrpani in se bodo predčasno upokojili, to je ponudba, ki je zaželena, kajti pri dveh letih bo imel tak nesrečnik 10 % nižjo pokojnino do smrti. Zelo zanimive te tako imenovane, v narekovaju, velikodušne ponudbe. Seveda je možen tudi dokup delovne dobe, in sicer do 5 let si boste lahko dokupili, pri čemer boste plačali toliko, kot bi recimo s sedanjo plačo morali plačevati prispevek. Ne vem, če bo kdo tako neumen, da bo dokupil to dobo, ki je ponujena, kajti namesto, da bi za 10 tisoč evrov na leto si dokupil eno leto, bo rajši vezal in varčeval in bo dobil iz tega naslova po 3 do 4-krat več

kot pa iz naslova pokojnine. Tukaj je ena naslednjih pasti oziroma zelo slabih rešitev, plačevanje oziroma najnižja pokojninska osnova za tiste, ki si sami plačujejo: za obrtnike, za samostojne podjetnike, in sicer si bodo oni morali plačevati toliko, kolikor jim davčna uprava ugotovi dohodke oziroma se prijavijo dohodki, ampak najmanj 60 % povprečne plače. To se pravi, vsi tisti, ki so na minimalni plači ali celo nižji plači, kot je minimalna plača, bodo morali plačevati prispevke, kot če bi imeli 60 % povprečne plače. V lanskem, predlanskem letu, ko smo reševali vprašanje nezaposlenih in ko se je Vlada nekako bala teh visokih števil nezaposlenih, je bila dana ponudba, da se lahko z nekaj sredstvi posameznik odloči za samostojno dejavnost. In takih je bilo kar nekaj tisoč primerov, po nekih podatkih okoli 15 tisoč, ki so se odločili za samostojno dejavnost. Določen čas jim Vlada oziroma proračun plača minimalni prispevek oziroma neko vsoto, ki bi pomenila stimulacijo za samostojno dejavnost. Po podatkih Obrtno-podjetniške zbornice je primerov, ki so resnično uspeli ali začeli s samostojno dejavnostjo, komaj nekaj procentov. Vsi ostali so pravzaprav ta čas smatrali kot čas preživetja, in tudi ti, ki nimajo nikjer dohodka oziroma niti ne minimalnega dohodka, bodo morali plačevati prispevek 60 % povprečne plače. 60% povprečne plače, če je povprečna plača tisoč 480 evrov, je 888 evrov, minimalna plača pa je 734 evrov. To se pravi, njihov davek je za 20 % višji, kot pa je minimalna plača. Bolj so obdavčeni. Nam se zdi to ustavno sporno. Nismo uspeli z amandmaji. Zopet nismo uspeli in tu se nabirajo negativne točke glede našega odnosa do tega zakona.

Resolucija Evropskega parlamenta iz oktobra letos pravi, da naj bi bila minimalna plača najmanj 60 % povprečne plače, ampak pri nas, žel, ni. Pri nas je 50 % povprečne plače. Če bi uresničili to resolucijo in minimalno plačo določili kot najmanj 60 % povprečne plače, potem bi bila stvar rešena. Ampak temu ni, in še dolgo ne bo, tako.

Naslednje, kar nas zelo moti, je to, da naši zavarovanci še vedno nimajo permanentne možnosti ugotavljanja, ali njihovi delodajalci plačujejo ali ne plačujejo prispevke. Poskusi so, da bi preko Davčne uprave to izvedeli, vendar vsi primeri se

izjalovijo. Pravzaprav zelo malo je teh primerov, ko ugotovijo z veliko zakasnitvijo, da njihovi prispevki niso bili plačani mesece in mesece ali celo leto. Zaradi tega smo mi tudi zaradi vpogleda v to, koliko se prispevkov nabere v pokojninsko blagajno od posameznega zavarovanca, in koliko lahko zavarovanec računa in kdaj lahko računa, da se bo lahko upokojil, kakšna naj bi bila pokojnina, v želji, da bi tudi zainteresirali zavarovance, da bi nabirali delovno dobo, da bi pravzaprav računali na to, da izkoristijo to možnost države, pri čemer mora država nuditi ugodno in vablivo ponudbo, smo predlagali vzpostavitev informativnega osebnega računa ali individualnega pokojninskega računa, ki naj bi bil vsaj v elektronski obliki dostopen vsakemu zavarovancu. Dobili smo odgovor, da je to po sedanjih tehnologiji in sedanjih pogojih možno hitro narediti. Vendar tega ni. Vzpostavljena bo neka matična evidenca, vendar to še zdaleč ni to, kar smo predlagali. Seveda moramo opozoriti, da se bo ob podaljšanju starostne upokojitvene meje postopoma pojavil velik problem zaposlovanja starejših. Zakon sicer predvideva neke stimulacije za tiste delodajalce, ki bodo pripravljene še naprej zaposlovati starejše delavce oziroma celo na novo zaposliti tiste, ki v teh letih izgubijo delo. Pri čemer pa smo opozarjali na položaj mladih in želeli vzpostaviti stimulacijo delodajalcev, da zaposlijo mlade za nedoločen čas. Sicer smo predlagali za dve leti, in to občutno ponudbo, kajti delodajalec se pač obrača in obnaša tako, kot meni, da bo v svoji poslovni strategiji čim bolj uspel, in mora biti tudi spodbuda temu primerna. Tudi glede Revoza v Novem mestu je država plačala oziroma obljubila, da bo plačala nekaj let prispevkov za delavce. In tako je Revoz prišel v Novo mesto in sedaj dobro funkcionira. To je dobra investicija. Za zaposlitev mladega smo predlagali, da bi v prvem letu zaposlitve za nedoločen čas proračun plačal prispevke delodajalca v višini celotnih prispevkov, se pravi 100 %, v drugem letu 50 %. Potem je koalicija to zmanjšala na polovico, 50 %–30 %, kar tudi navajajo, da ni zapeljivo, ni vablivo, kajti zaposlitev za določen čas razbremeni delodajalca tudi pri drugih stroških, predvsem v tem, da ta razbremenitev, ki bi jo vlada oziroma proračun omogočil v primeru

zaposlitve za nedoločen čas, ne odtehta. Pri zaposlitvi za določen čas je delodajalec ne samo svoboden, da lahko odpusti delavca brez problemov kadarkoli oziroma mu ne podaljša zaposlitve za določen čas, pač pa je tudi mnogo drugih stvari, za katere je zainteresiran, da je razbremenjen pri plačevanju plač. Tako bo ta spodbuda verjetno neučinkovita. Moram pa reči, da je problem zaposlitve za določen čas v Sloveniji velik. Če primerjamo, koliko mladih, ki so zaposleni za določen čas ali nedoločen čas, do 24. leta starosti, kakšen delež teh zaposlenih je za določen čas v Sloveniji in kakšen delež je v drugih državah v Evropi: v Evropski uniji je povprečje 40 %, kar je visoko povprečje, 40 % mladih je v Evropi zaposlenih za določen čas, torej tistih, ki so zaposleni; v Sloveniji je ta procent 66,6 % in smo na vrhu. Druga za nami je Poljska z 62 %, potem pa so naprej hitro padajoči procenti. Gospodje, to je resen problem. Ne samo, da šest let pri zaposlovanju fakultetno izobraženih ne bo sprostitev delovnih mest, tudi nobene resne spodbude za zaposlovanje za nedoločen čas ne bo. Imamo tudi Zakon o malem delu in ne vem, ali smo še socialna država.

Naj za konec še navedem vprašanje oziroma pripombo Zakonodajno-pravne službe, ki je že na prvi obravnavi oziroma na delovnem telesu opozorila na resolucijo o normativni dejavnosti. To resolucijo je sprejela ta vlada. Mi smo bili veseli, da je bila ta resolucija sprejeta v lanskem letu. Ta resolucija pravi, da je pri takih zakonih, kot je ta, treba doseči čim širše soglasje o družbeni potrebnosti in o rešitvah. Tega seveda ni bilo, vsaj nismo opazili, glede socialnih partnerjev. Opozarja pa tudi na retroaktivno učinkovanje, še posebej pa na podlagi resolucije Zakonodajno-pravna služba opozarja na še posebej občutljivo vprašanje pridobljenih in pričakovanih pravic, na katere sicer opozarjamo ob posameznih zakonskih določbah, na primer na področju poklicnih pokojnin. Glede študija in nepriznavanja časa za študij so pričakovane pravice drastično skržene, neupoštevane, in mislim, da je Zakonodajno-pravna služba zelo tehtno opozorila na te zadeve. Upam, da se bodo, če bo zakon sprejet, hitro našli ljudje, ki bodo to zadevo sprožili na Ustavnem sodišču, kajti tako se ne moremo iti. Tukaj opozarja

Zakonodajno-pravna služba na pričakovane pravice iz tega naslova, da so vsi ti, ki so računali, da se bodo lahko naslednje leto ali naslednja leta upokojili, ob upoštevanju dodane dobe za študij so na to računali, so verjeli v zakon, ki je veljal, so verjeli v pravno državo in sedaj nenadoma odrezano država reče, "ne, saj smo se samo hecali". To ni v skladu s pravno državo.

Zakonodajno-pravna služba opozarja tudi na poklicne pokojnine. Pred 10 leti je bilo uvedeno varčevanje za poklicno pokojnino namesto tako imenovane beneficirane dobe. Tudi ta zakon to uvaja oziroma dograjuje, da pravzaprav za tista delovna mesta, pri katerih so tako visoke obremenitve, da ni mogoče pričakovati, da bi do 65. leta delavec delal na tem delovnem mestu, mora delodajalec vplačevati določen prispevek v Sklad za poklicno pokojnino in potem po določenem obdobju ima delavec pravico, da se upokoji, do nastopa redne starostne pokojnine pa bi premostil to obdobje s poklicno pokojnino. Mi nismo nasprotovali tej rešitvi, je pač eden od sistemov, ki naj bi bil vzdržan tudi za take primere. Pri tem smo imeli številne predloge, kako bolje to rešiti, kako določiti seznam težkih delovnih mest, ki ni bil ažuriran, še vedno je velikih takih delovnih mest, ki se neupravičeno upoštevajo kot težka delovna mesta. Mnoge tehnologije so se spremenile. Nekatera delovna mesta so tudi taka, da bi jih morali priznavati. Gre za seznam, ki ga treba vsako leto in vsakih nekaj let ažurirati. Ti naši amandmaji niso bili sprejeti. Gre za naslednje vprašanje. Zakon določa glede te beneficirane dobe oziroma poklicne pokojnine, da če sredstva, zbrana na osebni račun zavarovanca, zadoščajo za izplačevanje poklicne pokojnine, takrat se lahko poklicno upokoji, takrat šele dobi poklicno pokojnino. Še enkrat: ko bo izpolnil vse zakonske pogoje, ko bo toliko in toliko let delal na tem tako imenovanem beneficiranem delovnem mestu, težkem delovnem mestu, se bo lahko upokojil, če sredstva, zbrana na njegovem osebni račun, zadoščajo za izplačevanje poklicne pokojnine. Gospodje, kaj pa delavec ve, ali delodajalec plačuje na njegov račun za poklicno pokojnino, koliko plačuje. Ali delavec odloča, po kakšni prispevni stopnji je treba vplačevati na njegovo osebni račun za poklicno pokojnino, da bo lahko dobil to poklicno pokojnino? Ali on odloča? Ali

delavec lahko odloča? O tem odloča država. In država je pred 10 leti določila za polovico premajhen prispevek. In ti ljudje, ki so 10 let bili na tem računu, sedaj zagotovo nimajo dovolj sredstev! In je to zopet nek lari fari. Nič ne bo od tega. Pa ne odloča delavec, ampak država. In če država določi, da tak in tak prispevek mora delodajalec plačevati, če se je država zmotila, če je namerno premalo rekla, ja, potem mora država svojo napako popraviti! Ta odnos, odnos do zavarovancev na vseh nivojih, vse naše pripombe lahko zaključimo, gre za krivičen odnos do določenih kategorij zavarovancev. In teh ni malo. Ne gre samo za dvig delovne dobe in starostne meje. Gre za krivičen pristop določenih kategorij.

Pri vprašanju pravičnosti in krivičnosti pa je seveda treba tudi reči, da takega zakona, če bo tak ostal, in očitno bo, seveda ne bomo mogli podpreti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares – nova politika v tretji obravnavi ne bi želeli dolgoveziti o pomembnosti sprejema tega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Gre za eno od reform, za katero se je ta koalicija zavezala, da jo bo v tem mandatu sprejela in izpeljala, ne zato, ker bi bila ta reforma tako všečna, ampak zato, ker je tako zelo nujna. In vsaj glede te nujnosti smo se, vsaj včasih v debatah ob sprejetju tega zakona, strinjali vsi razpravljavci. V luči dosedanjega sodelovanja in sprejemanja predlogov oziroma predloga tega zakona na vseh prejšnjih obravnavah v tem zboru je morda res naivno pričakovati, da bi ta zakon lahko konstruktivno podprle tudi opozicijske stranke in nekateri socialni partnerji. Bi bilo pa to za bodočnost te države prav gotovo zelo dobro. Tisti, katerih vidnejši predstavniki so neumorno govorili in še vedno govorijo, da se ta vlada vedno ukvarja samo sama s seboj, namesto da bi v luči krize sprejemala ukrepe, ki bodo tej državi zagotovili kolikor toliko vzdržan prehod skozi to težko obdobje,

in bi poleg tega poslušala tudi dobronamerne nasvete vseh, bi lahko vedeli, da je v primeru tega zakona v resnici tako, kot so si želeli, čeprav vidim, da so nasprotovanja še vedno velika. Ta predlog zakona je dober dokaz za to, da Vlada točno ve, katerih stvari se mora lotiti, da bo ta država bolje sledila ritmu globalnega gospodarstva in razvoja nasploh in da obstajajo dosti večje stvari, kot so naše notranje politične razprtije in da je od teh stvari odvisno tudi to, kako bi se kakšne naše notranje politične razprtije lahko ustavile in bi se lahko v skupno smer usmerili naperi nas vseh, zato da bo nam vsem bolje in da, če hočete, se bomo kasneje lahko kvalitetnejše spet notranjepolitično pričkali, ko bomo imeli vsaj osnovne stvari "poštimate".

Pri tem zakonu smo sprejeli kup dobrih predlogov. Podaljšali smo prehodna obdobja, glede na prejšnje obravnave smo popustili glede starševstva, moškemu lobiju, kot bi rekla moja kolegica, glede služenja vojaškega roka. Ta zakon jasno določa obveznost delodajalca, da mora plačevati socialne prispevke delavcev, kar je bila doslej rak rana, recimo temu, slovenskega kapitalizma in še en kup je takšnih reči.

Žal je tudi danes ta zakon deležen kritik, ki ne samo da zavajajo slovensko javnost, pravzaprav ogrožajo obstoj sistema slovenskega socialnega modela, ki temelji na medgeneracijski solidarnosti. Ravno zato, da bomo v tej državi medgeneracijsko solidarnost sploh lahko obdržali kot temelj socialne kohezije, je sprejetje tega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju nujno. O njegovi nujnosti poleg krize govorijo demografski kazalniki, družbene spremembe na trgu dela, tako na globalni ravni, posebej pa v Evropi, s poudarkom na izrazito zaskrbljujočih podatkih za našo državo. Pristojno ministrstvo je zato pogumno vstopilo v reformo, s pogledom, usmerjenim vsaj 30 let naprej. Žal smo, ob glajenju robov in iskanju kompromisov in soglasja, dosegli, da bo najbrž nova debata o reformi in nova reforma, tudi če bo ta, po mnenju nekaterih radikalna reforma, sprejeta, potrebna že čez 10 do 15 let. In vsako odlaganje sprememb, in to točno takšnih, kot so bili predlagani s to novelo pokojninskega zakona, točno takšne spremembe – težke in neprijljive, a nujne, bodo za vse prihodnje generacije

upokojenec, politikov in državljanov nasploh toliko težje.

Ob prvi obravnavi tega zakona je moj poslanski kolega, spoštovani predsednik Državnega zbora dr. Gantar, dejal, da je pričujoča sprememba sprememba za danes in za prihodnost. Dejstvo je, da gredo globalne spremembe v smeri, ko se končuje trodelna doba učenja v mladosti, aktivne dobe v zrelih letih od 25. do 60. leta, ki jim potem sledi varna starost. V sodobni družbi gre za medsebojno prepletajoče se zadeve, za vseživljenjsko učenje, ki nas v končni fazi danes še pripeljejo do varne in aktivne starosti. Najbrž nam je vsem jasno, da je globalno gospodarstvo tekma, in s to reformo delamo pravila te tekme, vsaj za naše tekmovalce, in v tem primeru smo vsi del iste ekipe, delamo ta pravila pravična, takšna, kot veljajo tudi za ostale ekipe, s katerimi igramo. Če temu ne bo tako, sem prepričan, da bodo najboljši igralci naše ekipe raje šli igrati v kakšno drugo ekipo, ker so tam pravila jasnejša, pravičnejša, dostojnejša človeka. Brez dobrih igralcev ekipo lahko krasi še tak skupinski duh, ki ga najbrž naši ekipi, vsaj če sodimo po politiki, ne moremo pripisati. Skratka, tudi s tem skupinskim duhom se ne da vsega nadoknaditi, zato je nujno, da storimo ta odgovoren korak in sprejmemo reformo, ki bo enakomerno prerazporedila bremena po tej družbi in omogočila tistim, ki si želijo, ki so sposobni, ki so smeli, da bodo ustvarjali, in da bodo ustvarjali doma in da bomo od tega imeli vsi kaj.

Odgovornost ni samo na koaliciji, ampak tudi na opoziciji, da ta zakon sprejme oziroma potrdi. Tukaj ni več nobenega prostora za politične kalkulacije, gre enostavno za odgovornost, ki jo imamo do državljanov in državljanov ter za pogum, ki presega politične in drugačne delitve, ker te politične kalkulacije, ki smo jim bili priča, temeljijo na demagoških populističnih izjavah brez argumentov. Luknjaste so te izjave bolj kot švicarski sir, če smo bili ravno že pri švicarskem modelu. Jaz vem, da je zakon obsežen, da ima več kot 400 členov, da ga je mogoče zato težko prebrati, da je mogoče zato težko razumeti med seboj dopolnjujoče si člene, ki urejajo takšen in drugačen specifičen, včasih že celo posamičen, primer, pa vendarle je nedopustno, da po treh branjih tega zakona še lahko slišimo tudi za to

govornico laži, da bo ta zakon ob svojem sprejetju nekomu podaljšal delovno dobo za šest let, in to se večkrat ponovi, kot da ta zakon ne bi vseboval prehodnih obdobij, kot da ne bi vseboval takšnih in drugačnih olajšav. Trdim, da ga je ekipa na ministrstvu pripravljala dobro in učinkovito, da smo tudi ob sprejemanju v vseh treh obravnavah sodelovali tvorno in plodno, kakšen od govorcev za to govornico je to hvala bogu tudi priznal, in da je zakon, kakršen je zdaj v tretjem branju pred nami, najboljši možni kompromis, ki ga ta družba lahko sprejme. Sprejeti ga pa mora, ker zdajšnji sistem oziroma pokojninska reforma iz leta 2000 ne more več zagotavljati vzdržnosti sistema, ne more zaustavljati padanja višine pokojnin, ker marsikaterega danes upokojenega spravlja na prag revščine, pri čemer je treba dodati, da revščino danes po mojem mnenju ne definirajo prejemki, ampak lastništvo, stanovanje oziroma nepremične. In v nekaterih primerih gre za oboje, da ljudje nimajo ne nepremičnin in stanovanja in še prejemki, v njihovem primeru pokojnine, padajo. S to spremembo zato želimo vpeljati več solidarnosti med generacijami. Predlog denimo predvideva plačevanje prispevkov iz vsakega opravljenega dela. In upam, da bomo danes, ne glede na to, ali smo pripadniki te ali tiste generacije ali te ali one politične opcije, zmogli toliko poguma in odgovornosti, da bomo to vsebino zakona potrdili in da bomo s tem zagotovili še nadaljnji obstoj medgeneracijske solidarnosti v tej državi in družbi. Če temu ne bo tako, bo medgeneracijsko solidarnost in posledično znotraj generacijsko nesolidarnost v tej državi predstavljal samo še institut dedovanja. Torej bo to država, ki bo možnosti omogočala zgolj in samo še nekaterih, ne več vsem, in tisti, ki jim bo to omogočeno, ni nujno, da bodo tudi najbolj sposobni, tudi če bodo sposobni, kot že rečeno, bodo šli to svojo sposobnost raje dokazovat kam drugam, ker bo tam bolj cenjeno. To je pa nepopravljiva škoda, ki si jo ta družba in ta država ne sme privoščiti. Ob nesprejetju reforme, ki bo, kot sem rekel, enakomerno porazdelila bremena, se bo vsaj aktivni del te družbe prenehal truditi ustvarjati in če aktivni del ne bo nič ustvarjal, potem ne bo nič več za deliti. Mi lahko danes na dolgo in široko razpravljamo o tem, kako nepravilne so delitve dobrin v tej družbi, če

ne bomo šli v smer, ki jo tudi ta reforma nakazuje, potem čez 10, 15, 20, 30 let nam ne bo več treba razpravljati o nepravilnosti kakršnekoli delitve, ker ničesar več ne bo za deliti, vse bo že razdeljeno, ustvarjalo se pa ne bo več, kdo pa bo ta, ki bo lahko užival to, kar ima redko kdo. Antropologija pozna primer masajske družbe, ki je bila izrazito gerontološko hierarhično organizirana. Starci so imeli v njej moč odločanja, mladci so pač pasli krave in se bojevali. Do 30. 40. leta je bil možki lahko samo bojevnik, potem se je lahko poročil, seveda z več ženami, saj žena je bilo v izobilju, cele generacije moških niso imele svojih partnerk, ker jih niso smeli imeti in življenje je bilo krasno in lepo za to generacijo od 40. leta naprej. Po določenem času je mlajši generaciji, po domače rečeno, počil film in so stvari postavili na svoja mesta. Kruto. Kaj je sledilo? Sledilo je to, da se določena znanja, gospodarska in siceršnja, s starejše generacije na mlajše niso prenesla in je cela družba nazadovala zaradi tega. Jaz ne želim, da bi se v naši družbi zgodilo kaj podobnega. Želim, da se znanje prenaša z generacije na generacijo in da se konec koncev tudi vsaki naslednji generaciji ob času dopusti, da prevzame odgovornost, ki jo mora prevzeti. In jaz razumem, da danes nekateri govorijo, da je upokojena generacija danes še toliko bolj pod pritiskom, ker mora skrbeti tudi za vse ostale generacije. Morda pa ji ni treba. Morda bi morali dati priložnost, da se vse generacije postavijo na svoje noge, in bi tudi kasneje lahko vsem bodočim generacijam zaupali, da bodo skrbele za starejše generacije, ko te ne bodo mogle več. Ko ste se takrat polnoletni državljani in državljanke Republike Slovenije ob plebiscitu odločali za samostojno pot, vas je k tej odločitvi nagovarjal tudi plakat, na katerem sta bili narisani dve dlani, na katerih sta stali dve otroški nožici. In zraven je pisalo: Štirim milijonom delovnih rok se ni treba ničesar bati. Ob debatah o tej pokojninski reformi dvomim, da so res vse te roke tako zelo pridne, in dvomim tudi, da vedo, za koga to počno, kar počno. Če to počno za tiste male otroške nožice, ki so jih tudi nagovorile k temu, da se odločijo za pot, za katero so se odločili, potem dvomim, da se trudijo v pravo smer. Tiste nožice so zdaj stare 20 let, vsaj, če ne več, in vprašati se je treba, kaj jim ta svet ponuja in kakšne obremenitve jih čakajo,

ali naj se te nožice sploh kam podajo ali ne, v čigavem imenu in za koga ste se takrat polnoletni državljani in državljanke Republike Slovenije odločili za tako pot, za kakršno ste se, in zaradi katere smo tudi danes vsi tukaj.

V tej luči se mi zdi, da je dobro, da se vsi skupaj odgovorno odločimo o rešitvah, ki jih prinaša ta pokojninski zakon, da ne mislimo samo kratkoročno, pač pa dolgoročno, ker to je eden od zakonov, ki je prav gotovo eden dolgoročnejših, ki jih bomo v tem mandatu sprejemali. Zelo si želim, da bi ga, tako kot Poslanska skupina Zares – nova politika, podprla velika večina parlamenta. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti.

Besedo ima mag. Majda Potrata. Pripravi naj se Cvetka Zalokar Oražem.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Če v tretje razpravljam o pokojninski reformi, si moram zastaviti vprašanje, zakaj bom oddala svoj glas zanjo. Svoje stališče oblikujem na podlagi vedenja, da bo neizvedba pokojninske reforme ali sprejetje DeSUS-ovega predloga pomenilo padec bonitete države, zaradi česar bodo potrebni višji davki in prispevki. In če temu dodam še vsečni poziv, naj nehamo plačevati davke, potem sploh ne vem, od kod bomo jemali sredstva. Padec bonitete Slovenije bo povzročil dražje zadolževanje za nove kredite z višjimi obrestnimi merami za državo, občine, podjetja in ljudi. In prav zaradi tega tudi nižje plače, večjo brezposelnost, nižjo gospodarsko rast in posledično nižje pokojnine. Se pravi, da je racionalna argumentacija tista, ki govori v prid tezi, da je pokojninsko reformo treba sprejeti. Da je predlagana pokojninska reforma usmerjena v zagotavljanje dostojnih pokojnin in zagotavljanje finančne vzdržnosti pokojninskega sistema, tudi drži, in mislim, da je to v naši družbi že večinsko sprejeto mnenje. Čeprav sama mislim, da bi bilo morebiti za doseganje ciljev bolje ne sprejeti nekaterih omiljenih pogojev, pa se mi zdi, da

je družbeni konsenz tisti, ki nam nalaga sprejeti tisto, kar smo do te tretje obravnave sprejeli in kar bodo nekateri amandmaji tudi še spremenili. Seveda napovedujem podporo samo tistim amandmajem, ki so koalicijsko usklajeni.

Ko sem gledala napovedi gibanja prebivalstva, se morebiti komu, ki je moje starosti, zdi leto 2050 zelo oddaljeno. Ampak pomislimo, nekdo, ki je rojen leta 2000, bo takrat imel morebiti 30 let delovne dobe za sabo in bo to, kaj se bo takrat dogajalo, zanj še kako zelo pomembno. Zato odločamo za velik del prebivalstva o zelo, zelo odločilnih rečeh. Če gledamo koeficient starostne odvisnosti, se pravi odvisnosti med populacijo med 15. in 64. letom in tisto nad 64. letom, je danes koeficient 24 %. Leta 2050 bo skoraj 60 %. To se pravi, da bo sedanju 70 % aktivnemu prebivalstvu tedaj mogoče postaviti nasproti samo 55 % aktivno populacijo. To so številke, ki morajo zaskrbeti vsakega, ki hoče razmišljati o tem, kam nas vodi pokojninska reforma in ali je mogoče nasedati vsem populističnim trditvam in zgodbam – res so bile nekatere samo zgodbe, kar smo poslušali tukaj – da bi prepričevali in utemeljevali svoje nesprijetje in neprevzemanje odgovornosti za pokojninsko reformo. Jaz mislim, da ne glede na to, na katerem delu politične opcije ali političnega spektra smo, bi morali sprejeti odgovornost za to, kar nas čaka. Ne bom se ukvarjala s tistimi rečmi, ki so bile že tolikokrat povedane in so zvezane s starostjo in delovno dobo in z uštevanjem pokojnin, ampak hočem povedati, da je ta predlog zakona bistveno rešil tisto, kar je razlika med starostno pokojnino pri 65. letih in pogojih za upokojitev za tiste, ki so vstopali v delo zgodaj, to je urejeno. Potem je treba povedati, da se v tem zakonu upoštevajo po 1. 1. 2011 vsi zakonito obračunani prispevki v zavarovalno dobo. To je odprava tega problema, s katerim se soočamo. Če se kdo boji, da zaradi tega, ker delodajalec ni vplačeval, ne bo imel v zavarovalno dobo šteto, je to s tem predlogom zakona rešeno. Gre tudi za upoštevanje nadomestil plače, ki izhajajo iz predpisov. Upoštevajo se tako, kot bi imel polno plačo tisti čas posameznik. Gre tudi za tiste ukrepe, ki spodbujajo delodajalce za zaposlovanje za nedoločen čas mladih in hkrati je treba povedati, da so stimulirani

zaposlovalci starejših delavcev. Samo z dvema trenutkoma sem dokazala, kako je bil zakon postopoma spreminjan in kako se upoštevajo tudi tisti stvari, ki so bile najpogosteje omenjene kot problem. Takih stvari, s katerimi se je predlagani zakon izboljšal, je še bistveno več.

Mislim, da je na nas velika odgovornost, da ta zakon podpremo, hkrati pa računam, da bo tudi Državni svet svoj del odgovornosti sprejel in upam, da se bomo vsaj v tem primeru referendumu lahko izognili. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Cvetka Zalokar Oražem. (Ne.)

Gospod Franc Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Naj na samem začetku povem, da se osebno tudi sam zavedam, da je pokojninska reforma nujno potrebna v tem trenutku in sedaj za sedanjo generacijo upokojencev kakor tudi za prihodnjo. Moramo pa vseeno razumeti, da se nekatere politične stranke za določeno skupino državljanov bolj zavzemajo. Ne lasti si stranka DeSUS tega, da smo mi predstavniki upokojencev, kot nekateri to govorijo. Težko se je danes identificirati in govoriti, da si predstavnik nekoga, še posebej pri takih večjih skupinah, kot je tudi upokojenska.

Moram povedati, da v naši poslanski skupini nimamo čiste odločitve o tem, kako bomo danes glasovali. Verjetnost je večja, da bomo proti temu zakonu predvsem iz razlogov – seveda če se ne bo nekaj pomembnega in velikega zgodilo – ker pač imamo svoj program in v tem programu jasno in konkretno piše, za kaj se bomo zavzemali. Mi smo takoj na samem začetku sprejetje zakona vezali na usklajevanje pokojnin. Tu ni bilo do zadnjega držanje fige v žepu, ampak se je na začetku, ko smo začeli o tej zadevi razpravljati, jasno in glasno povedalo, kaj želimo oziroma na kakšen način želimo, da se zakon sprejme in se usklajujejo pokojnine. Upokojenci so svoj prispevek k temu že dali v letu 2009 in v letu 2010. Mi zahtevamo, da ostane usklajevanje na višini 50 %. Vlada je ponudila eno četrtno. Če bi imeli 50 % usklajevanje pokojnin, bi država potrebovala

32 milijonov evrov. Za eno črtino bo namenila 10 milijonov evrov. Jaz mislim, da to ni vprašanje, da tega denarja kljub tej težki situaciji v državi ne bi našli, ampak je večji problem v dogovoru, ki ga je ta vlada sprejela skupaj s Štrukljevim sindikatom, da se bodo plače v javnem sektorju usklajevale tako, kot se bodo usklajevale tudi pokojnine. Vsi pa vemo, da za usklajevanje plač v javnem sektorju potrebuje država 300 milijonov. In to je ključno vprašanje. Pri tej zadevi ne smemo pozabiti, da je v javnem sektorju povprečna plača tisoč 220 evrov in da tega ni realno primerjati s pokojninami, ki so povprečne v višini 576 evrov. Do 500 evrov pri nas prejema pokojnino 254 upokojencev, kar je 35,6 %. Prag revščine izračunano v Sloveniji pa je 562 evrov. In kdo potem živi pod pragom revščine? Mislim, da je odgovor na dlani. Nekdanje družbeno premoženje, o tem smo dosti govorili, je bilo v 10 % striktno namenjeno za usklajevanje pokojnin. Veste, ni treba, da spomin seže daleč nazaj, ko smo na koalicijskem usklajevanju govorili ravno o tem zakonu, in menda v 6. členu, če se ne motim, so zadeve opredeljene. Vsi smo takrat zatrjevali, da se bo ta denar uporabil za usklajevanje pokojnin. Nihče v tisti sejni sobi, kjer smo sedeli, ni drugače govoril – pa ne enkrat, ampak večkrat. Sredstva so bila nakazana s strani Kada v višini sto milijonov. Mi bi porabili za usklajevanje za eno leto 32 milijonov. Saj vemo, denarja v državi ni, ampak če ga striktno z zakonom nameniš za usklajevanje, potem ta denar mora tudi ostati in se ne uporabljati za druge namene.

Ne bom govoril o usklajevanju in vrinjanju nove formule 40 : 60 oziroma 60:40 brez naše prisotnosti. Poteza, ki se je takrat zgodila, ni bila dobra. Tako se politika ne sme graditi. Medsebojno zaupanje med koalicijskimi partnerji mora obstajati. S to potezo pa ni bilo tako in jo osebno tudi obsojam.

Draginjski dodatek. Ja in ne. Draginjski dodatek mora država zagotoviti za tiste, ki so na robu preživetja, ki nimajo za svoje osnovne življenjske potrebe sredstev, da bi se preživljali. Ampak to niso samo upokojenci. Tu so tudi socialno ogroženi in še marsikateri drugi, ki delajo, pa imajo nizke prihodke.

Spoštovani, možnost še obstaja. Poslanska skupina DeSUS je vložila k 429.

členu zakona amandma, s katerim popravljamo interventni zakon. Namesto 25 % predlagamo 50 % in predlagamo, da se v 430. členu črta sedmi odstavek, ki govori ravno o tej formuli, ki sem jo maloprej omenjal, 60 : 40, da ne stopi v veljavo oziroma da ni v veljavi do leta 2015, pač pa da formula 70 : 30 stopi v veljavo z letom 2011. Potem bomo poslanci Poslanske skupine DeSUS glasovali za ta zakon. V nasprotnem primeru zaradi že prej omenjenih stališč poslanske skupine kot tudi stranke DeSUS zakona ne bomo mogli podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Silven Majhenič. Pripravi naj se gospod Andrej Magajna.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Vsi se na nek način strinjamo, da je pokojninska reforma potrebna, vendar se tudi večina strinja, da mora biti sprejemljiva za vse, tako za tiste, ki se bodo zaposlili jutri, za tiste, ki bi se radi upokojili čez mesec ali leto in živeli človeka dostojno življenje, in tiste, ki so že v pokoju.

Reforma ponuja daljšo delovno in starostno dobo, dopušča predčasno upokojevanje ter možnost dokupa vojaščine, kot nam to velikodušno ponuja nežnejši spol, do dveh tretjin odkupa. Ta pravica, moram reči, je že bila možna, tako da nam sedaj ni ponujena izboljšana varianta.

Ponuja se upoštevanje študija in odbitek služenja vojaščine od starosti. Ponuja se odbitek in upoštevanje otrok in v vsebini je na nek način zajeto tudi malo delo, ki pa bi naj rešilo pred revščino tako upokojevence, študente in brezposelne ter bo omogočilo blaginjo delodajalcem. Vse to in še več ponuja pokojninska reforma, ampak z njo se ne strinja celotna opozicija, del koalicije, sindikati, delavci, mladi in upokojenci. Za koga pa je potem reforma sprejemljiva? Očitno le za slovensko vlado, ki govori, da nam je šlo do sedaj dobro, očitno pa ne vedo, da večina prebivalcev komaj preživi mesec in da je iz dneva v dan vse dražje. Zato se vprašam, kje bomo takrat, ko bo Vlada ugotovila, da gre ljudem slabo. Če hočemo, da bo reforma dobra, je treba prisluhniti

vsem. Premalo je, da se sprejme v parlamentu z navadno večino, kajti potem bo doživela epilogo na referendumu, kar pa ne bi smelo biti praksa Vlade, ki se ni pripravljena pogajati. Dvotretjinska večina v parlamentu bi tako pomembnemu aktu dala pečat, da je reforma dobra in sprejemljiva, vse drugo je le neodgovorno delo Vlade in parlamenta.

Neplačevanje prispevkov v pokojninsko blagajno in sistematično odpuščanje delavcev ter ukinitve delovnih mest očitno ne gre v prid pokojninski blagajni in reformi v celoti. Menim, da je nujno treba urediti zakone, ki so finančno vezani tako na pokojninsko blagajno kot na celoten proračun, predvsem je treba urediti plačilno nedisciplino. Veliko je bilo razprav tako o predlogu reforme kot o vloženih amandmajih, tako da danes ne bomo slišali ničesar novega, temveč se bomo neproduktivno prepričevali in ponavljali, uskladili se najbrž ne bomo. Prepričevati prepričanega se mi ne zdi ravno racionalno izkoriščen čas, če že v naprej vemo, da se zgodba ne bo končala v Državnem zboru. Ne moremo se več izgovarjati na recesijo, pač pa bo treba priznati nesposobnost pri reševanju države iz krize tistih, ki so to odgovornost tudi sprejeli. Pokojninska reforma je sicer nujna in potrebna za vzdržnost pokojninske blagajne, ki se napaja izključno iz plačanih prispevkov vseh zaposlenih. Več bo zaposlenih, manj bo problemov pri izplačevanju in višini pokojnin, ki bi se naj višale z rastjo plač. Zato je treba vso politiko graditi na zaposlovanju, torej zniževanju brezposelnosti in medgeneracijski solidarnosti.

Ekonomisti so skeptični glede reform in opozarjajo, da se premalo gleda na rezultate ter da je sam vrh preveč usmerjen v populizem, ki ne prinaša državljanom nič dobrega in da gre le za politični marketing, ki ne bo imel resnega učinka. Previsoka javna poraba in nezmožnost z ekonomskimi omejitvami, s katerimi nas sooča slovensko gospodarstvo, padec BDP v lanskem letu za 8,1 % bi moral streziniti Vlado, ki se sooča z realnostjo, vendar pri Vladi tega ni zaznati. Interventni zakon pa posega v najbolj ranljive družbene skupine, ki prizadenejo predvsem upokojevence in prejemnike socialnih transferov in na splošno vse tiste, ki so na minimumu za preživetje. Predlagatelj gradi pokojninsko reformo tudi na tem, če ne bodo sprejeti

ukrepi, kot jih predlaga, bo prišlo do finančne nevzdržnosti in obsega pravic zavarovancev, kar pa bo negativno vplivalo na konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Podaljševanje starostne dobe za upokojitev in dvig učinkovite delovne dobe sigurno ne gre na roko mladim, ki že sedaj ne dobijo dela. Gre na roko le tistim, ki iščejo delo po 30. letu starosti. In zakaj takrat? Ker jih je sistem prisilil, da čas, ko so čakali na delovno mesto, zapolnijo s študijem. Takšni sigurno ne bodo nikoli delali 40 let ali več, kot je predvideno v reformi, ampak se bodo upokojili starostno. Že sedaj ugotavljamo, da se ljudje v povprečju upokojujejo pri 33 letih učinkovite delovne dobe in da se jim z bolj jasnim zakonom povišuje delovna doba kar za 10 let. Čemu je to potrebno? Ali samo zaradi malusov, da bo država nekaj profitirala? Za osiromašene pokojninske blagajne sigurno niso krivi delavci, ampak sistem, ki je dovoljeval, da se je v blagajno vplačevalo v zadnjih 15 letih manj kar za 6 milijard evrov. Leta 1996 je Vlada pristala na znižanje prispevkov delodajalcem s 15,5 % na 8,85 %. Za delavce teh odpustkov nikoli ni bilo, saj so še naprej morali od plače plačevati 15 %. To pa je povzročilo polnjenje žepov delodajalcev in siromašenje pokojninske blagajne. Tako so v obdobju 1995–2008 delavci državi za svoje pokojnine plačali 16,4 milijarde evrov, njihovi delodajalci pa le 10 milijard evrov. Očitno je, da je do reforme prišlo ravno zaradi te nepremišljene poteze države, ki pa jo bodo sedaj morali plačati ponovno delavci in upokojenci, kar je še en dokaz, da kapital izsiljuje državo, ki pa temu tudi slepo sledi. Država je pustila gospodarstvenikom kar 8,2 milijardi evrov, in sicer iz naslova menedžerskih prevzemov, kjer so sodelovale banke kar za 1,6 milijarde ter 186 milijonov evrov, ki jih podjetja dolgujejo iz naslova neplačanih prispevkov ter že omenjenih 6 milijard, kar skupaj znaša 8,2 milijardi evrov. Kje je končal ta denar? V žepih direktorjev. Kdo so ti ljudje? Stari socialistični direktorji in politiki, ki so čez noč postali novodobni kapitalisti, ki nikoli niso znali upravljati s podjetji, tako ne prej in ne danes. Zmeraj pa so znali poskrbeti za svoj žep in prijatelje, ki so jim to omogočili.

Zato reforme, kot je predlagana, ne morem sprejeti.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Andrej Magajna. Naslednji je na vrsti gospod Ivan Grill.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav vsem navzočim. Pokojninske reforme žal ne morem podpirati, tako kot je zasnovana. Moj kolega Franc Žnidaršič je korektno predstavil dileme, tudi naše pogovore in razmisleke pri samem glasovanju. Tu smo bili dosti enotni glede pomislekov in pripomb, pri samem glasovanju pa ne bomo enotni. Žal, pravim. Reforma ni šla v pravo smer in tudi v zadnjem obdobju nismo pristopili k amandmajem, ker smo ugotovili, da z amandmaji ne moremo v osnovi spremeniti tega koncepta. Ta koncept temelji na malusih, in to je napačen pristop. Temelji na sankcijah za te, ki morda po 40 letih delovne dobe ne morejo več delati in jih nekako prisiljujemo v to, da bodo tri, štiri, pet ali tudi celo več delali dlje oziroma posledično pomeni, da se bodo predčasno upokojevali. Analize že danes povedo, da bo obseg delavcev, ki se bodo predčasno upokojevali, to kažejo tudi dogodki zadnjih mesecev na šalterju Zavoda za pokojninsko-invalidsko zavarovanje, če jih primerjamo z lanskoletnim obdobjem, bistveno večji. Več bo teh, ki se želijo pred sprejetjem tega zakona upokojiti. Torej, predčasnih upokojitev bo vedno več. To pomeni, da se bo raven dohodkov iz naslova pokojnin za ljudi še nižala in nižala. Vsi do sedaj usklajevalni modeli, ki so bili predloženi, so pomenili izračunano, včasih težko izračunano. Izračunljivo so pomenili dejansko realno padanje pokojnin za povprečno plačo. Seveda se zavedamo, vsi se zavedamo, da ne moremo imeti visoke pokojnine v težkih razmerah, da pa je neke vrste vezanost potrebna. Ne moremo pristati na nobeden tak oziroma sam, govorim v svojem imenu, na tak model usklajevanja, ki bo še vnaprej večal razkorak med povprečno plačo in povprečno pokojnino. Pokojnine so prišle na tako raven, ko jih ne moremo več nižati, ko bi morali to razmerje med povprečno plačo in pokojnino pravzaprav fiksirati. Moja temeljna pripomba na zakon je, da ne smemo sankcionirati teh, ki so po današnjih pogojih, recimo, za moškega 40 let pokojninske dobe in starost 60 let, da jih ne smemo sankcionirati, pač pa bi morali sistem bonusov stimulirati te, ki lahko delajo, da bi

dejansko stopnjevali in še v naslednjih letih pravzaprav aktivno delali naprej. To je edini pravilni pristop. Že z nekaj spremembami tega obstoječega zakona na segmentu bonusov bi lahko dosegli zelene učinke morda v finančnem pogledu, ne sicer zadostne, bi pa z drugimi vzporednimi ukrepi, ki bi potekali, pravzaprav lahko zapolnili manjkajoča sredstva v pokojninski blagajni. Bom samo nekaj teh ukrepov naštel. Poglejte. Prispevki za socialno varnost, o tem je bilo že veliko povedanega, se tudi po dveletnem opozarjanju ne plačujejo tako kot bi se morali. To je en segment. Drugi segment so nezadostni ukrepi pri črnem zaposlovanju, preganjanje črnega zaposlovanja. Ukrepi zoper sivo ekonomijo, tudi tukaj smo storili premalo. Vsi smo danes, torej že nekateri pred menoj, govorili o tem, da je prepozen vstop v pokojninsko zavarovanje. Niso redki 30 letniki in 30 letnice, ki nimajo še pokojninske dobe ali par let tega. Slišali smo tudi, kako je z zaposlovanjem za nedoločen čas, tukaj smo res na vrhu. Na vrhu v smislu zaposlitev za določen čas in država ne najde ustreznih ukrepov kljub temu, da je delovnopravna zakonodaja izredno stroga, ko gre za zaposlitev za določen čas. To bi bila izjema, če se upošteva vse kriterije iz Zakona o delovnih razmerjih. Ta izjema se krši tako množično, da je postalo pravilo. Prepozno vključevanje v delovno razmerje. Če bi bila samo na tem segmentu država uspešna, bi lahko rešila marsikateri problem, o katerem danes govorimo.

Lahko bi se lotil tudi, pa bom pustil še nekaj časa tudi svojima kolegoma, drugih področij. Danes so bile omenjene tudi poklicne pokojnine, beneficirana delovna doba. Zakaj smo šli na ta pogojni sistem? Če bo denar, če bodo sredstva, bo, če ne, ne bo. To je pravica, ki bi morala biti zagotovljena. V vseh teh reformah, tudi v Zakonu o malem delu, me vedno bolj navdaja občutek, da male države res nismo suverene. Pritiski mednarodnega finančnega sklada OECD, recimo, prav v zvezi z malim delom, ki priporoča tem tranzicijskim državam oblike kratkotrajnega fleksibilnega zaposlovanja, zaposlovanja, ki je tudi davčno zelo sprejemljiv za delodajalce. To so navodila, ki jih dobivamo v tujini in jim kar zvesto sledimo. Niso samo depeše. So čisto jasni dokumenti,

ki jim sledijo, ki pa gredo na koncu v škodo delavcev, zaposlenih in sploh delojemalcev. Res se vprašam, koliko smo še suvereni pri tem sledenju in koliko država res ščiti te, ki so že danes na robu eksistence. In bom spet dobil oznako nekega social radikalca ali demagoga, ampak statistika tako govori. Pokojnin ne bi smeli zmanjševati in nižati. In ti ukrepi so, tudi sam se zavedam, da bi ob nesprejemanju pokojninske reforme še poslabšali lahko tudi položaj upokojencev. To je res, vendar prestopimo na drug način, in če bo prišlo do eventualne zavrnitve te reforme, razmislimo na drugačnih osnovah, kako pravzaprav podaljševati delovno aktivnost ljudi, ne da bi kaznovali teh, ki ne morejo delati.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Ivan Grill. Naslednji bo gospod Franco Juri. Izvolite!

IVAN GRILL: Hvala lepa. Lep pozdrav vsem skupaj!

Prej je eden od koalicijskih poslancev v svoji razpravi izjavil, da je sprejetje tega zakona, te pokojninske reforme tudi odgovornost opozicije. Strinjam se, da bi tudi opozicija tukaj prispevala svoj glas, če bi šlo za sodoben zakon, za pravičen zakon, ki bi prinesel res tiste pričakovane cilje, da bi stabiliziral to blagajno, da ne bi delal novih krivic in da bi bila to neka perspektiva za naprej. Vendar žal nič od tega ta zakon ne prinaša. Deležni smo veliko leporečenj, da je to zakon, ki ima medgeneracijsko solidarnost, da je to zakon, ki bo stabiliziral pokojninsko blagajno, da bo celo povišal pokojnine in še in še leporečja. Če razkrijemo ta leporečja lahko ugotovimo preproste zadeve. Ta zakon bo povzročil nove krivice. Delali bomo dlje in imeli bomo manjše pokojnine, seveda tisti, ki jih bomo oziroma bodo dočakali. To je tisto, kar je vse skupaj pod črto. Govoriti o medgeneracijski solidarnosti. Ja, do kdaj pa mi lahko še govorimo o tem?! V tem trenutku ta medgeneracijska solidarnost pomeni – tisti, ki smo zdaj aktivni, ki prihajajo na trg dela, bodo delali dlje, da bodo tisti, ki uživajo ali imajo zasluženno pokojnino, le-to sploh prejeli. Ampak bojim se, da bomo čez 5 let, najkasneje čez 10 let priča novemu zakonu, zopet o novi medgeneracijski

solidarnosti. Pomeni, da bo treba ponovno še podaljšati delovno dobo, še za manjše pokojnine in tako naprej. Do kdaj, spoštovana koalicija, spoštovana Vlada, pričakujete, da bodo ljudje, mladi ljudje še pripravljene poslušati pa tudi sploh biti pripravljene podpreti medgeneracijsko solidarnost, vedno v svojo škodo? Bojim se, da to tako dolgo ne bo. Kot sem rekel, ta zakon samo jemlje, povzroča nove krivice in popolnoma nič ne daje.

Izraz "reforma" je zanimiv izraz, ampak pod reformo si ljudje predstavljamo predvsem to, da nekaj izboljšuje, da nekaj posodobi, predvsem pa da na podlagi nekih reform lahko pričakujemo neke izboljšave. Ampak, v tem zakonu ta reforma v bistvu nič od tega ne prinaša. Jaz bi pričakoval, da bi se tem zakonom nekoliko racionalizirali delovanje pokojninske blagajne, da bi se procesi zaposleni, ki zagotovo predstavljajo lep del stroškov pokojninske blagajne, v katero aktivna populacija prispeva, da se bo na ta način kaj tam racionaliziralo. Pričakoval bi, da bi se s takšnim paketom zakonov, ne samo s tem, predvsem skušal zagotoviti večji pritok denarja v pokojninsko blagajno. Pomeni, da od tistih, ki se sedaj zaradi vijuganja v naši luknjičasti zakonodaji izogibajo plačevanju prispevkov, tistih, ki delajo na črno – jaz sem zgrožen ob ugotovitvi, da imamo danes skoraj 10 milijard evrov na črnem trgu oziroma imajo tisti, ki delajo na črno, to je toliko, kot je državni proračun – ne znamo tam pobrati denar, ki leži. Ampak se očitno sprenevedamo, gledamo skozi prste in nimamo volje oziroma nimate volje, znanja in interesa, da bi se pobral denar tam, kjer tudi je.

Pričakoval bi, da ta zakon prinese tudi očiščenje te pokojninske blagajne. Vemo, da se izplačujejo številni dodatki, prispevki, ki ne sodijo iz tistih pravic, ki jih ljudje plačujejo iz naslova dela. Pomeni, da se črpa, da se prazni tista blagajna nepošteno, nepravilno za tiste, ki tudi v blagajno prispevamo. Kot sem rekel, ta reforma ni v bistvu nobena reforma, en kup leporečenja, zavit v celofan s tistimi izrazi: medgeneracijska solidarnost, bomo stabilizirali blagajno, bomo poskrbeli, da bodo pokojnine višje in tako naprej. Nič od tega ni. Še enkrat, na kratko povedano, delali bomo dlje, penzije bomo imeli nižje, tisti, ki jih bomo ali bodo dočakali, in tudi tisti, ki so zdaj

v pokoju, naj ne pričakujejo, da se bodo res pokojnine na kakršenkoli način spremenile. Če ne bomo na tistem delu, kjer moramo v pokojninski blagajni ustvariti prilive, naredili korak naprej, so vse drugo prazne besede, brez da bi lahko v njih tudi verjeli.

Ta zakon demotivira mlade družine, da bi se odločali za več kot enega otroka oziroma da bi imeli dva, tri, štiri, da se demografska slika v Sloveniji popravi. To je tisti korak naprej, da bomo imeli ljudi, ki se bodo tudi zaposlili, ki bodo prispevali v blagajno. Zdaj bomo pa samo krčili, jemali pravice, in to v nedogled ne gre. Jaz ne želim zdaj razlagati, ker nimam časa, o vseh tistih rešitvah notri, ki so zagotovo protiustavne, jaz upam, resnično upam in si želim, da bo Ustavno sodišče odigralo tukaj tisto vlogo, ki bi jo moralo, da končno razsoja o tistih zadevah, ki so protiustavne. Jaz se bojim, da se ne bo zopet ustreglo napovedi Vlade, ki vnaprej pričakuje referendum in da jim bo Ustavno sodišče rešilo kožo, da bo prepovedalo ta referendum. Naj Ustavno sodišče raje ta zakon preuči, ugotovi številne protiustavne rešitve, ki so notri, pa ga Ustavno sodišče razveljavi. To bi bila tista prava pot, ki je. Tako, da tega zakona v nobenem primeru sam ne morem podpreti, tudi če bodo tisti amandmaji, ki so predlagani, da vsaj nekoliko zadevo stabilizirajo, ampak še zdaleč ta zakon ni tista rešitev, ki bi res ustvarila medgeneracijsko solidarnost, predvsem pa stabilizirala pokojninsko blagajno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franco Juri. Naslednji bo na vrsti gospod Miran Potrč.

FRANCO JURI: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani minister, kolegi in kolegice poslanci!

Smo pred pomembno strukturno reformo, pred eno od najpomembnejših reform, ki so že v tej fazi vzbudile veliko pričakovanj, razprav, tudi razočaranja in pri kateri je bilo slišati ogromno pripomb. Na eni strani nekateri trdijo, da s to pokojninsko reformo odpravljamo enega od stebrov socialne države. Po drugi strani, če temeljito proučimo ta predlog pokojninske reforme, vidimo, da ni tako, da je nasprotno. Če želimo ohranjati socialno državo na področju

pokojnin, je treba vzpostaviti in zagotoviti vzdržni sistem financiranja pokojninske blagajne. Če tega ne bomo dosegli, bomo čez nekaj let soočeni z zlomom te blagajne in s stanjem, kjer se bodo porajali drugi projekti in se bodo porajale druge zamisli ob tem, kako rešiti pokojninski sistem. Lahko zapustimo čez nekaj let evropsko socialno državo in se usmerimo v iskanje novih oziroma ameriških receptov. Ker si tega ne želimo, si moramo postaviti nekaj ključnih vprašanj in moramo prevzeti kot poslanci vso odgovornost za ključno vprašanje, kako naprej. Danes imamo priložnost, da se pogodimo in da uskladimo v čim širšem krogu politike civilne družbe, zainteresirane javnosti zakon, ki naj ustreza tem pričakovanjem.

Na začetku sem bil tudi sam zelo skeptičen. Razumel sem nekatere ugovore sindikatov. Kot 54-letnik pripadam tisti generaciji, ki ima skušnjavo, da bi ohranila sedanj sistem, kajti čez nekaj let bi lahko šel udobno v pokoj in si ne bi s tem belil glave in ustvarjal novih eksistencialnih problemov. Ampak če smo odgovorni, ne moremo razmišljati tako. Moramo razmišljati o medgeneracijski solidarnosti, kako ohraniti ta sistem, ta zapleten sistem medgeneracijske solidarnosti, ki omogoča, da bo pokojninski fond vzdržen, da bomo nadaljevali s tem stebrom socialne države tudi v prihodnosti. Ni dvoma, da v času zelo večplastne razprave, ki se je odvijala prej med samimi postopki in ki se še odvija danes v tej dvorani sta Vlada in minister upoštevala veliko pripomb, veliko zahtev in veliko amandmajev, sprememb, ki bistveno humanizirajo zakon in upoštevajo pričakovanja tistih kategorij družbenih skupin, ki so vselej najbolj na udaru sprememb. Te spremembe ne bodo prizadele najšibkejših. Te spremembe bodo najšibkejšim celo ponudili večjo varnost. In to je ključna ugotovitev, ki jo moramo pri tem upoštevati.

Ampak če se vrnemo k politični dimenziji današnje razprave in današnjega glasovanja, je treba samokritično priznati, da v tem trenutku, predvčerajšnji referendum to tudi dokazuje, ta koalicija in ta Vlada ni uspela zagotoviti potrebnega konsenza pri projektih, ki pa so nacionalnega pomena in nimajo samo enoznačne oznake. Nimajo samo ene ideološke politične ali strankarske barve. Pokojninska reforma je reforma, ki bi jo morali uresničiti vsi, tudi naslednja vlada.

Tega se opozicija zelo dobro zaveda in pričakuje, da bo šla ta reforma skozi, da bo pri tem ta Vlada utrpela čim več škode, ampak si vsaka naslednja vlada želi, da bi bila ta reforma pospravljena, da se ji ne bi bilo treba več s temi vprašanji ukvarjati. Seveda, zdaj je opozicija v zelo lagodnem položaju, opazuje, pričakuje, mene pa zelo veseli, da se je del opozicije lotil tega vprašanja zelo odgovorno. Mislim na kolege iz Slovenske ljudske stranke. Zdi se mi, da so danes dali nekaj spodbudnih, bi rekel, državotvornih in nacionalno naravnanih spodbud in pripomb. Upam, da se bo do konca te seje možno uskladiti in involvirati čim večji krog poslancev, tudi iz opozicije, v ta nacionalni projekt. Veseli me tudi, da je kolega Magajna, ki sicer nasprotuje temu zakonu, priznal, da bo morda stanje upokojencev, če ne bo sprejet ta zakon, slabše; v določenem trenutku je to povedal, da ta nevarnost obstaja, čeprav on misli, da bi morali to reševati drugače. Ampak dejstvo je, da ta zakon dolgoročno rešuje in izboljšuje stanje upokojencev. Pri tem pa se mora Vlada nečesa zavedati, pa tudi vladna koalicija: da v tem trenutku ne moremo pričakovati od ljudi, da bodo razmišljali samo o interesih in o interesu vnukov, seveda mladi to pričakujejo bolj kot starejši. Toda državljani pričakujejo, da bodo v teh kriznih razmerah od te Vlade dobili nekaj odgovorov in izboljšav takoj, danes in tukaj. In torej vprašanje je, ali ta zakon to izboljšanje razmer ponuja. Jaz mislim, da v določeni meri, v precejšnji meri ponuja. Pri nekaterih segmentih pa so državljani, zlasti starejši državljani še zaskrbljeni. Zato je predlog Slovenske ljudske stranke, da se ne bi dotaknili državnih pokojnin, vsaj za mene zelo smiseln. In upam, da se bomo do konca te razprave znali glede tega uskladiti. Gre za 15 tisoč državljanov, ki ne pomenijo tako nemogoče naložbe v varnost enega segmenta populacije. Torej, jaz izražam podporo takemu razmišljanju in upam, da se bomo tekom dneva o tem še pogovarjali in da se bomo znali o tem uskladiti.

Glede ostalih amandmajev, no, jaz bi bil tudi zainteresiran za 100 % priznanje vojaškega roka, ampak če to pomeni preveliko breme, mislim, da je možno prej popustiti pri tem amandmaju. In tu se da tudi z dozo razuma uskladiti. Ne glede na to, kar

smo predlagali in podprli, mislim, da moramo pristopiti odgovorno, kajti že zakon ponuja bistveno boljše pogoje, kot so bili pogoji iz prejšnjega oziroma sedanjega zakona. Nekaj pa bi rad izpostavil, kar se mi zdi ključno za to, da bomo prepričali javnost, da ne bomo spet doživeli polomijade raznih referendumov. Da bomo lahko v Državnem zboru odgovorno glasovali o tako pomembnem zakonu in tako pomembni naložbi v prihodnost, je treba jasno povedati, da ta zakon končno vzpostavi finančno disciplino tudi znotraj plačevanja prispevkov. Po tem zakonu odlog plačevanja prispevkov ne bo več mogoč. Ali to zadostuje kot razlaga, da gremo na boljše, da vendarle ta Vlada, ta parlament upošteva vse napake preteklosti? Jaz mislim, da je dovolj, ko govorimo o tem zakonu. Ni dovolj pa, če razmišljamo o konkretnih vprašanjem naših delavcev, delavk, državljanek in državljanov, ko mislimo na tegobe in na utemeljene zahteve delavcev Steklarske nove, delavcev Merkurja, ki so bili izigrani prav na podlagi odlogov, neplačevanja prispevkov in danes seveda pričakujejo pravično rešitev. To rešitev skupina poslancev tega državnega zbora ponuja z avtentično razlago zakona. Upam in pričakujem, da bomo zlasti v koaliciji uspeli zbrati 23 podpisov, da bi naslednji teden že odgovorili tem delavcem in dokazali, da ta Vlada misli resno ne le s pokojninsko reformo, ampak tudi z reševanjem in pravičnim reševanjem krivic iz preteklosti. Če smo se resno lotili brisanja krivic izbrisanih, dajmo se lotiti resno tudi brisanja krivic delavcev in delavk. Imamo lepo priložnost, da naslednji teden na izredni seji sprejmemo avtentično razlago o zakonu, ki ureja plačevanje obveznih prispevkov in tistih kolobocij in tistih krivic, ki so nastale, zaradi neplačevanja in odloga, ki jih je odobrila država. Torej, država naj sedaj posreduje javnosti jasno sporočilo, da se s tem ne heca več. Samo tako bomo pridobili zaupanje, ki smo ga žal večkrat zgubili, ker nismo znali skomunicirati dobrih vidikov zakonov, ki so dobronamerni. Dobronamernosti tudi opozicija ne more oporekati, če pa mi temu dodamo še nekaj konkretnih gest, bomo bolj kredibilni, bolj zanesljivi in bomo pridobili ne samo glasove in podporo nekaterih kolegov iz opozicijskih vrst, jaz bi si želel, da bi tudi DeSUS opustil svoje demagoške igrice in

izsiljevanje in se zavedal pomena tega novega pristopa, ki ga lahko razumemo v tem zakonu, da bi se končno pri tem uskladili, ne glede na strankarsko pripadnost, in se zavedali, da mi zastopamo tukaj ne samo eno ožjo kategorijo državljanov, ampak smo dolžni ponujati odgovore večini teh državljanov in družbi v celoti.

Predlagam in tudi moja podpora temu zakonu bo odvisna od volje, ki bo danes zaznamovana tudi s strani Vlade in s strani koalicije pri reševanju še odprtih vprašanj in še odprtih krivic iz preteklosti. Če bomo dosegli dogovor o teh vprašanjih, mislim, da podpora temu zakonu ni problematična in tudi, če se bo pojavil veto, se bomo tukaj borili za to, da gre zakon naprej. Tudi na morebitnem referendumu bomo bolj samozavestno nastopali, če bomo dejansko ljudem dali odgovore, ki jih pričakujejo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miran Potrč. Naslednji bo gospod mag. Žerjav.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Gospod minister, državni sekretar!

Podprl bom predlog zakona in tiste amandmaje za katere bodo predstavnik Vlade, minister in Vlada ugotovili, da še zagotavljajo uresničitev ciljev, ki smo si jih z reformo zadali.

Danes nisem slišal nikogar, ki ne bi med ostalim, morda celo tudi v uvodu poudaril, da se zaveda, da je reforma pokojninskega sistema nujna. In da je nujna čim prej, potem pa nas bo ali nas je nekaj poudarilo, da jo bomo podprli, drugi pa ste iskali razloge zakaj, kljub temu da je potrebna, niste v stanju da to reformo podprete.

Jaz bi želel povedati svoje stališče in svoje mnenje. Zavedajmo se, da smo za uresničitev te reforme odgovorni ne le v vladni koaliciji, ampak da ste odgovorne tudi opozicijske poslanske skupine. Če ne danes, boste v vaših nespornih ugotovitvah, da je reforma nujna, odgovorni za reformo čez pol leta, leto ali več. Takrat pa, kot vsa stroka zagotavlja, v bistveno težjih pogojih. Zato se danes ne pogovarjamo samo o tem, ali je vsak od nas zadovoljen ali pa mu je

uresničen nek specifičen interes, enkrat vojaščine, enkrat dokupa študijskih let, enkrat državne pokojnine, enkrat načina usklajevanja pokojnin, ampak ali reforma kot celota zagotavlja, da bomo ohranili medgeneracijsko solidarnost in da bomo vsem različnim skupinam, ki jih reforma zadeva, zadostili približno enak položaj. Vsi pa vemo, da ta reforma zadeva ne le sedanjih upokojujencev, da ne zadeva le tistih, ki čakajo, da bodo neposredno v naslednjih nekaj letih šli v pokoj in za katere se trdi, da bodo imeli različen, večji ali manjši pribitek, in bodo morali kakšno leto ali več počakati na pokojnino, ampak zadeva tudi tiste, ki šele zdaj vstopajo v delo in ki so najbolj nujno potrebni te reforme, da bi čez 10, 20, 30, 40 let lahko tudi sami uživali medgeneracijsko solidarnost, ki jo z reformo zagotavljamo. Trditi, da reforma od prvega dneva do danes ni dosegla bistvenih sprememb, je enostavno neresnica. Veliko je bilo storjenega za to, da bi se našla potrebna solidarnost, da bi se zagotovilo tudi iskanje potrebnega soglasja med strankami in med socialnimi partnerji, ampak soglasje, gospe in gospodje, je možno kadar je pripravljeno za soglasje ne le na eni strani, ampak kadar se ob ciljnih, ki jih želimo skupaj doseči, to soglasje zagotavlja tudi s strani drugih partnerjev. Marsikdaj je mogoče reči, da tega soglasja s strani drugih ni bilo.

Jaz bi si silno želel, da bi bili danes tukaj v Državnem zboru s strani vsakega od nas, ki bo govoril, predvsem pa tudi v javnosti, sposobni povedati dejstva, ki so bistvena vsebina te reforme. Gospod minister Svetlik je uvodoma najbolj bistveno povedal. Dajmo zagotoviti, da bodo ta dejstva prisotna, da ne bomo govorili in strašili ljudi s stvarmi, ki enostavno niso resnične. Dajmo se zavedati, če ne bomo danes in v naslednjih dneh zagotovili, da se Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sprejme, bomo vsi, ne samo sedanja vladajoča koalicija, v velikih težavah, ker bomo morali v kratkem pristopiti k novim spremembam, ki bodo mnogo težje, zahtevnejše in za katere bo soglasje še težje doseči kot danes, ko smo pravzaprav dosegli že, malo poenostavljam, 90 in več odstotno soglasje in nam samo pri vsakem od nas kakšna trohica manjka, da bi lahko rekli ja. Dajmo pozabiti na tiste malenkosti in dosežimo soglasje, ki bo, kot sami trdite, mnogo več kot samo koalicijsko in

še kakšen glas, ampak h kateremu bodo svoj pozitiven odnos dali tudi poslanke in poslanci, vsaj posamezniki, če ne poslanske skupine iz opozicijskih strank, zavedajoč se, da sicer to opozicijo, ki pravi, da sedanja Vlada tako ali tako ne sme več dolgo vladati, čaka že jutri ta ista naloga. Ne vem, ali jo bo uspela uspešneje in lažje opraviti, kot jo je sedanja koalicija. Dajmo razmišljati ne samo o lastnem interesu in interesu skupine ljudi, še najmanj pa o tem, da bi na polju pokojninske in invalidske zakonodaje nagajali tej koaliciji, ker s tem nagajamo tudi sebi, predvsem pa vsem državljanom in državljanom, ki jih pokojninski sistem zadeva. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Radovan Žerjav. Naslednji bo gospod Marijan Križman.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Koglice in kolegi!

Sam bom predvsem govoril tisto, kar osebno dejansko mislim. Tisto, kar mislim, da je danes treba povedati, in ne tistega, kar bi najbrž mnogi v tej državi želeli od mene slišati. Mislim, da smo politiki zato tukaj v tem Državnem zboru, tudi zato ali pa predvsem zato, da ljudem povemo tisto, kar jim moramo povedati, in ne tistega, kar bi ljudje od nas radi slišali. Predvsem pa smo zato tu, da se streznimo, zresnimo in postanemo racionalni. Veliko bolj racionalni kot smo morda do sedaj bili. To velja za nas v opoziciji, še veliko bolj pa to velja za vas v koaliciji, da se zresnite, da se streznite, da strnete vrste in začnete delati za dobro te države. Glamurozno ste se zavihteli na oblast, tudi s pomočjo nekaterih "čudnih zadev". Sedaj pa s svojo, bom rekel, nesposobnostjo, neoperativnostjo, neodgovornostjo nekateri med vami držite to državo v šahu. Sam sem osebno razočaran nad to Vlado in lahko vam rečem, da vas je lahko sram. Lahko vas je sram. Razočaran sem nad tem, da mnoge zadeve ni bilo možno urediti. Marsikaj smo v opoziciji predlagali v opoziciji. Ne trdim, da je bilo vse dobro. Najbrž je bila kakšna zadeva tudi primerna, da bi bila sprejeta. Veliko smo se pogovarjali o varčevanju. Varčevanje zato, da bi lahko na drugi strani razbremenili gospodarstvo. Pogovarjali smo se o

zniževanju stroškov javne uprave, o črpanju evropskega denarja. Tudi danes bom na to temo spraševal predsednika Vlade, kaj bo s črpanjem evropskega denarja. Pomurski zakon, z enim milijonom evrov bomo financirali raziskavo razvojne mreže v Pomurju. Milijon evrov bomo dali, da bo neko podjetje iz Ljubljane v Pomurju raziskovalo razvojno mrežo ali razvojne inštitucije in jih bomo jutri potem reorganizirali ali karkoli. Kje je pravna država? Lahko bi našteval, kolikor želite.

Prav bi bilo, spoštovana Vlada, da tudi v prihodnosti razmišljate o tem, kakšne zakone prinašate v ta Državni zbor. Mislim, da imamo danes vsaj en takšen zakon, pa veliko jih je bilo, ki so nepotrebni, ki nas predvsem delijo in ne naredijo nič v smeri, da bi poskušali vendarle na nek način zadevo graditi skupaj. To je družinski zakonik. Nepotrebno. In stoji zato, ker ni nekega konsenza, ker ni nekega soglasja. Najbrž bi bilo treba tudi razmisliti o tem, ali je pametno pripeljati v ta Državni zbor tudi katere druge zakone, ki se napovedujejo. / oglašanje iz klopi/ Gospod Brulc, ko boste vi govorili, bom jaz tiho. / oglašanje iz klopi/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA

KLAVORA: Prosim, če dovolite, da razpravljavec pove do konca.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Sam osebno menim, da je to pokojninsko reformo treba sprejeti. Gre za naše otroke. Gre za nas, ki smo tukaj. Gre za delavke in delavce in še najmanj gre za tiste, in to je treba jasno povedati, ki so danes že upokojeni. Razmerje zaposlenih in upokojenih v tej državi je v tem trenutku približno 1,6. Se pravi, 1,6 delavca dela v tem trenutku za enega upokojenca. Gospod Janez Malačič je nedolgo tega v eni od Sobotnih prilog zelo lepo zapisal, da je v Evropi, o kateri toliko govorimo, to razmerje od 3 do 4. To pomeni, da trije oziroma štirje zaposleni delajo za enega upokojenca. Hkrati je tudi povedal, da je demografija v naši državi žal takšna, kakršna je. Za to smo pač seveda vsi odgovorni, za demografijo, takšno, kakršna je. In trendi, ki so, nam kažejo, da bo leta 2040 eden zaposlen delal za enega upokojenca. To so krute številke, kruta realnost. In tu ni grozljivo težke matematike. Tu gre preprosto za operacijo plus in minus,

niti množenje, niti deljenje ne prideta v poštev, kaj šele kvadrat ali koren.

Imamo tri možnosti. Že v razpravi ob prvem branju sem dejal, da imamo tri možnosti. Da zvišamo prispevne stopnje v gospodarstvu. Ne vem, če je tu takšen junak, ki bi to uspel storiti. Govorim nasprotno, prispevne stopnje in gospodarstvo je treba razbremeniti. Torej, ta varianta odpade. Druga možnost je znižanje pokojnin. Ali je tu tak frajer, ki je pripravljen ali ki si upa to storiti? Ga ni in bi bilo tudi narobe. Mimogrede, Slovenska ljudska stranka je bila proti zamrznitvi pokojnin. In tretja možnost je, da zajezimo upokojevanje. To se s to pokojninsko reformo dela. Seveda se sedaj lahko pogovarjamo tu o detajlih gor in dol, ampak generalno gledano je treba zajeziti upokojevanje oziroma priti do tega, da počasi začnemo zmanjševati število upokojencev.

V tem trenutku gre iz državne blagajne za pokojninsko blagajno približno milijarda tristo. Rekli bomo 13 % glede na to, da bomo imeli deset milijard izdatkov. V prihodnosti bo očitno, če nič ne naredimo, bo tega seveda še več. Sprašujem se, kdo bo ta račun v prihodnosti plačal? Komu bomo izdali ta račun? Ta račun bo plačalo slovensko gospodarstvo. Nihče drug. Slovensko gospodarstvo bo plačalo ta račun. Z drugimi besedami. Kako bomo konkurenčni drugim evropskim državam glede na to, da v drugih evropskih državah štirje zaposleni delajo za enega upokojenca, pri nas pa bo en zaposlen delal za enega upokojenca? Kako bomo sestavili ta račun? Kako bomo sestavili to konkurenčnost? Jaz tu ne vidim nobenih možnosti, kot da preprosto to pokojninsko reformo sprejmemo. Ne trdim, da je najboljša. Marsikaj bi bilo lahko drugače. V tem trenutku, ko smo na polovici mandata, če to pokojninsko reformo zavrnemo, izgubimo najmanj en mandat, da pridemo do nove pokojninske reforme. To pomeni, dve leti preostalega mandata te Vlade in najmanj eno leto mandata nove Vlade, ki bo morala pripraviti novo pokojninsko reformo, iti skozi vso proceduro, ki je takšna, kakršna je. Novo pokojninsko reformo bomo imeli na mizi šele čez štiri leta. Upam, da spremljate, kaj se dogaja v Evropi, kaj se dogaja v svetu. Da je padla Grčija, da pada Irska, da bo padla najbrž še katera druga evropska država. Sam sem skeptičen, kaj bo v prihodnosti z našo

skupno valuto, pa ne želim dramatisirati, vendar je to realna situacija. Mislim, da se Evropa ni v stanju stabilizirati, če se zgodi še Portugalska, Španija, Italija in še kdo. In vstopati s takšnimi javnimi financami, kot so v tem trenutku, v tako negotove čase, je preprosto neodgovorno od vseh nas, ki tu sedimo.

Bili smo ves čas konstruktivni pri tem projektu, kar smo napovedovali že pred dvema letoma. Predlagali smo nekaj predlogov, bili smo razočarani, ker se je pod nekatere predloge Slovenske ljudske stranke takrat v prvem oziroma drugem branju podpisala koalicija. Bili smo razočarani, ker bi bilo pošteno, korektno in fer, da če neka politična stranka nekaj predlaga in se to sprejme, da je pod te predloge tudi podpisana stranka, ki jih je predlagala. Danes predlagamo ponovno državno pokojnino, ker se mi zdi krivično, da bomo tistim 15 tisoč ljudem, ki dobivajo 180 evrov ali kolikor že, to preprosto vzeli. To ni pošteno, je krivično. In upam, da boste zmogli toliko politične modrosti, da ta amandma sprejmete. Mi smo pripravljene to pokojninsko reformo podpreti, ker smo prepričani, da druge alternative preprosto ni. In to je treba naglas povedati, nimamo druge alternative. Če ima kdo drugo alternativo, naj jo pove. Tudi če ni najboljša, tudi če ima marsikatero pomanjkljivost, jo je treba sprejeti. Te pomanjkljivosti bomo kasneje, če bomo imeli to možnost, popravljali in spreminjali. Ampak generalno gledano je to korak v pravo smer.

Naj takoj povem, če bo prišlo do naše podpore – in to povem vsem tistim, ki bodo začeli glasno govoriti, ja, pa bo Slovenska ljudska stranka nadomestek za DeSUS. Nikoli nikdar in še takrat ne. Prvi bomo, ki bomo dali podpise za predčasne volitve, prvi. Ker tako, kot kaže sedaj, ta koalicija nima dovolj glasov za podporo tej pokojninski reformi, če pride do veta. Sodeč po mojem vedenju zadev, nima dovolj glasov. In še enkrat vam pravim, zberite se, streznite se, razmislite o tem, katere zakone prinašate v Državni zbor! Pričakujem, da boste veliko več storili za to, da bo poslovno okolje v slovenskem gospodarstvu veliko boljše.

Pa še beseda, dve sindikalnim liderjem, ki nas bodo najbrž dali na črno listo. Če bi bili v drugačnem času, bi nas najbrž poslali na Goli otok. Prav bi bilo, ne vem,

zakaj vsi tako vzdihujete, ali vam je težko? Opozicija je za to, da vam postavi ogledalo, sami ugotavljate, da zadeve niso take, kot bi morale biti. Ne vzdihovati, sicer pa sprejmite pokojninsko reformo sami, zato ste na oblasti. Sprašujem, ali bodo tudi sindikalni liderji prevzeli odgovornost za posledice v tej državi, ki bodo nastale, ko bo pokojninska blagajna preprosto razpadla. Jaz se strinjam, najbolje bi bilo delati do 40. leta in bi to najbrž moralo biti dovolj, pa ni, ker so trendi, ne samo pri nas, tudi drugje, takšni, kakršni pač so. Še nekaj: Kdaj gre slovenski kmet v penzijo? Veste, kdaj gre v penzijo slovenski kmet? Takrat, ko ga odnesejo na pokopališče. Takrat preneha delati slovenski kmet. In nič prej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Marijan Križman. Naslednja bo na vrsti mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani, kolegice in kolegi! Spoštovani, gospod minister!

Najprej bi rad odgovoril ali pa v svojem govoru povedal, zakaj se ni treba Socialnim demokratom sramovati, kajti že leta 2005 smo skupaj z Evropsko komisijo v Mednarodnem denarnem skladu in domačimi ekonomskimi strokovnjaki opozarjali, da je potrebna pokojninska reforma. Če bi bila pripravljena leta 2005, bi bila lahko veliko blažja, kot je danes. Vendar tisti, ki ste bili na oblasti 2005, niste naredili niti p od pokojninske reforme. Takrat je bilo veliko denarja. Živelo se je na visoki nogi, vse je bilo oh in sploh, konjunktura, itd. in danes modrujete in pametujete. Kljub temu pa ocenjujemo, da je Vlada pripravila dobro reformo z vidika medgeneracijskega sporazuma. Prav tako pokojninska reforma preprečuje padanje začetnih pokojnin, kar omogoča obstoječi pokojninski zakon.

Če je sedaj povprečna pokojnina na ravni dobrih 60 % povprečne plače, bi se ta odstotek spuščal proti 50 % in tudi pod 50 %. Če te pokojninske reforme ne bomo sprejeli, vas bom vprašal. Vi boste glasovali proti, zato da državljani te države, ki se upokojijo, dobijo pokojnino pod 50 % svoje plače. Recimo, da ima 600, 700 evrov plače, pa izračunajte, kakšno penzijo bo dobil. Ali želite vi danes to

sporočiti slovenski javnosti? Ali želite sporočiti kakšne politične, demagoške govore in blefiranje, kako zelo znate predlagati dobre zakone, ki jih potem v resnici niti nimate namena udejanjiti, ampak samo zato, da delate "pulfer" v javnosti? Še enkrat vas sprašujem, da boste razumeli: Boste danes glasovali proti pokojninski zakonodaji, da bodo imeli ti državljani 50 % nižje pokojnine? To boste naredili danes, ker boste glasovali proti. To boste naredili, ampak to je treba slovenski javnosti sporočiti. To boste vi naredili. Prisilili ljudi, da bodo imeli 50 % svoje plače za pokojnino, pa se lahko smejete, zabavate, delate pametne, itd. To boste vi danes povzročili, če boste glasovali proti. Prepričan sem, da boste glasovali proti, ker slabše kot v tem trenutku gre, boljše gre vam v opoziciji.

Predlog novega zakona izhaja iz dveh temeljnih ciljev: zagotoviti dostojne pokojnine in zagotoviti finančno vzdržnost pokojninskega sistema. To je cilj reforme. Treba se bo torej zavedati, da bi v primeru ohranitve obstoječega pokojninskega sistema zaradi njegove finančne nevzdržnosti v prihodnjih letih neizogibno prišlo do zmanjševanja obsega pravic zavarovancev, kar je z vidika socialne države nesprejemljivo, in do še večjega povečanja prispevkov delodajalcev, kar bi negativno vplivalo na konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Predlagane spremembe pokojninske zakonodaje so tako nujne z vidika zaustavitve padanja pokojnin upokojencev in zagotovitev pokojnin tudi prihodnjim generacijam. To so po mojem temeljni razlogi, zakaj je treba to pokojninsko reformo izglasovati, zakaj jo je treba udejanjiti in zakaj se je treba nehati sprenevedati, kajti številke jasno govorijo. In še enkrat povem, tisti, ki bo proti tej reformi, želi upokojencem slabo bodočnost, novim upokojencem. Poskušajte si prebrati zakonodajo, če pa vam ni dovolj jasno, naj vam še enkrat minister to pojasni. Mogoče boste pa njemu verjeli. Seveda bom osebno tako kot Socialni demokrati to reformo podprl. Prepričan sem, da bo pokojninska reforma sprejeta, da bo šla pod streho, druga zgodba pa je, koliko žolča boste izpljuvali tudi na to reformo in jo poskušali onemogočiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar. Naslednji bo gospod Marijan Pojbič.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

V času parlamentarne obravnave tega zakona sem si z nekaterimi poslanci prizadevala, da bi bil glede pokojninske reforme dosežen družbeni konsenz in da bi reforma postala družbeno pravična. Drži. V zakonu je marsikatera dobra rešitev. Vsi se tudi zavedamo, da bo treba delati dalj časa, vendar bi bile rešitve tudi drugačne, bolj pravične in usklajene s tistimi, ki jih spremembe najbolj prizadenejo. Družbene pravične bi bile spremembe, če bi bile sprejemljive za večino, ne bi pa prizadele najbolj ranljivih skupin v družbi.

Kateri so torej razlogi, da spremembe, ki jih zakon prinaša, niso dovolj družbeno pravične? Prvič. Ni se družbeno pravično rešilo vprašanje financiranja pokojninske blagajne. Pasove bi si morali zategniti tudi najbolj premožni, delodajalci pa bi morali prevzeti večjo finančno odgovornost za sedanje neustrezne delovne razmere. Tega pa reformne spremembe ne prinašajo. Zato je neupravičeno tudi strašenje z luknjo v pokojninski blagajni. Če pojasnim. Zaposleni vplačujejo v pokojninsko blagajno skoraj še enkrat več kot delodajalci, čeprav v vseh evropskih državah razen v Sloveniji plačujejo delodajalci približno enak delež v pokojninsko blagajno kot zaposleni. Prav tako v Sloveniji kapital ni ustrezno obdavčen. V Sloveniji tudi ni davka na finančne transakcije. Omejitev dela na črno, kar je ena pomembnejših nalog ministrstva, ki je sporni pokojninski zakon pripravilo, ostaja velik neizkoriščen vir prihodka pokojninske blagajne. Naloga Ministrstva za delo bi bila tudi ustvarjanje varnega delovnega okolja, da bi zaposleni sploh lahko dosegali visoke pogoje upokojevanja brez malusov, da zaposleni ne bi bili izpostavljeni poškodbam in smrti na delovnih mestih ter zlorabam in šikaniranjem delodajalcev. Za to se ni ustrezno poskrbelo. Vendar pa to ni greh samo te Vlade. Vse to so tudi grehi vseh prejšnjih vlad.

Drugič. Zakon ni družbeno pravičen, ker prizadene najbolj ranljive v naši družbi. Industrijski delavci večinoma ne bodo zmogli

izpolniti visokih pogojev za pokojnino brez malusov. Visoki malusi bodo krepko znižali pokojnine bodočih upokojencev. Pogoji upokojevanja so namreč težko dosegljivi tudi za starejše nezaposlene, ki nimajo možnosti, da bi se lahko zaposlili. Vprašljiv je tudi prenos varstvenega dodatka med socialne transferje. Omogočil bo razlastninjenje premoženja mnogih najbolj revnih in nemočnih.

Prav zato je težko sprejemljiva in nepravilna izhodiščna teza tega zakona, po katerem šteje le delo, za katerega so bili vplačani prispevki. Ker ni upoštevano neplačano delo, ki ga večinoma opravljajo ženske, se s tem še bolj odmikamo od teze, da si pokojnino zaslužijo tudi tisti, ki v družbi opravljajo neplačano delo.

Tretjič. Zakon ni družbeno pravičen tudi, ker ni sprejemljiv za večino zaposlenih in za starejše brezposelne, ki nimajo več možnosti, da bi se zaposlili.

Četrtič. Ali res lahko rečemo, da je zakon sprejemljiv za upokojence, ker ga podpirajo nekateri vidni funkcionarji iz Zveze društev upokojencev Slovenije, menda s stisnjenimi zobmi in zaradi državotvornosti? Je res, da je državotvorno to, da nekateri funkcionarji, ki imajo mandat, da varujejo interese upokojencev, že leta pristajajo na poslabševanje položaja upokojenih? Danes je namreč povprečna pokojnina pod mejo revščine. Delež starejših od 65 let, ki živijo pod mejo revščine, pa se je od leta 2002 do 2008 povečal za 2 odstotni točki. Povprečne pokojnine so od leta 1999 drastično padale glede na povprečno plačo. Padale so tudi v času visoke gospodarske rasti. Gre torej za izjemno občutljiv zakon, ki je pomemben za vse generacije, zato ni vseeno, ali je glede pomembnejših določb zakona dosežen družbeni konsenz. Tudi ni vseeno, ali je zakon družbeno pravičen. Družbeno odgovornost predlagateljev sprememb pa se meri prav po teh vrednotah. V kolikor bi bila omenjena pogoja izpolnjena, potem bi tak zakon z veseljem podprla. Žal pa pogoja nista izpolnjena, čeprav zakonu ne gre odrekati tudi nekaterih dobrih rešitev.

Podprla pa bom amandmaje, ki zakon izboljšujejo. Žal nedoseženi družbeni konsenz in prenizka družbena pravičnost zakona danes ogrožata sprejetje tiste prave

pokojninske reforme, za katero si prizadevam tudi sama. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Marijan Pojbič. Pripravi naj se gospod Matjaž Zanoškar.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo.

Najprej moram reči, da sem izjemno zadovoljen s tem, kar sem danes slišal v Državnem zboru, da so koalicijske stranke ugotovile, da v tem parlamentu obstaja tudi opozicija. In je bilo kar nekaj pozivov in prošenj, da naj opozicija pomaga koaliciji reševati to izjemno kritično situacijo v tej državi, v kateri se zdaj nahajamo. Torej, ta ideološki beton koalicije je popustil. To je en velikanski napredek v demokraciji naše države. In moram reči, da se tega zelo veselim in sem tudi ponosen, da je le prišlo do sprememb v pogledih koalicije, ki razmišlja oziroma je začela razmišljati, da tisto, kar si je postavila kot neke cilje v tem štiriletnem mandatu, pada kot domine.

Spoštovani gospod poslanec, lepo prosim, če mi dovolite, da lahko govorim, ker imam verjetno to pravico v Državnem zboru. Lepo prosim! Drage kolegice in kolegi! Poglejte, jaz sem prepričan, kot sem velikokrat v tem Državnem zboru povedal, prav tako smo v Slovenski demokratiški stranki prepričani, da sprejemanje tega pokojninskega zakona zdaj v tem trenutku ni strateškega pomena. Ni strateškega pomena. In to je eden izmed razlogov, tudi eden izmed razlogov, zakaj nasprotujemo sprejemanju tega zakona. Točno vemo, kaj so tisti problemi, s katerimi se v tem trenutku srečuje ta država. In to vemo točno. Imamo 120 tisoč brezposelnih, imamo ogromno podjetij, ki so na robu preživetja, med 6, 7 tisoč. Imamo ogromno zaposlenih, ki po 6 in ne vem koliko mesecev niso prejeli plač. Imamo ogromno podjetij, ki niso plačevala v pokojninsko blagajno, in še in še bi lahko našteval.

Na drugi strani pa imamo cel kup, za katere ta koalicija zelo kvalitetno skrbi vsaj v teh dveh letih, za mreže, za tiste bogataše, v narekovajih, ne bom uporabil besedo, ki bi jo za te ljudi moral uporabiti, danes fantastično živijo. Za njih ni nobenega problema. Zgodilo

se ni nič, da bi se preprečilo, tja, kjer odteka denar v tujino, kamorkoli, na Bahame in tako naprej. Da bi potegnili nekatere ključne smernice, da bi se to enkrat v tej državi ustavilo. In potem takih reform v tem danem trenutku ne bi bilo treba izvajati.

Upam, da, tako kot je stranka Zares, pa ne bom govoril o posameznih poslancih, danes poskušala povedati poslankam in poslancem opozicije, da je to, kar govorimo, demagogija. Ali je 120 tisoč brezposelnih za vas, draga koalicija in Vlada, demagogija? Ali je toliko in toliko tisoč ljudi, ki šest mesecev ni dobilo plače, da ne govorimo o Vegradu, je to demagogija opozicije? Ali je to stanje v tej državi? O tem bi bilo pomembno govoriti in o tem bi se morali zamisliti, draga koalicija in spoštovana Vlada.

Prav tako je bilo danes s strani gospoda ministra izrečeno, če se ne motim, da glas proti tej podpori pomeni podporo padanju pokojnin. To pa je demagogija. Prav tako se na eni strani govori, da se bodo pokojnine dvignile z 10 do 19 %. Na drugi strani pa imamo študijo Ekonomske fakultete, ki piše, da zaradi podaljšanja, izračuna pokojnine pridemo do tega, da se bo pokojnina zmanjšala za 12 do 15 %. Naj mi kdo tukaj v parlamentu razloži, komu naj verjamem. Verjemite mi, da verjamem študiji Ekonomske fakultete. Z ministrstva do sedaj še nismo dobili nobene konkretne študije s konkretnimi številkami. In potem je zelo jasno, da ta koalicija in ta vlada poskušata na vsak način zavajati slovensko javnost, namesto da bi se ukvarjali s ključnimi prioritarnimi nalogami tega trenutka in s tistim, kar je ključno za to, da bodo Slovenke in Slovenci lahko preživel.

Prav tako je izpostavljeno pomembno vprašanje, ko govorimo o vzdržnosti pokojninske blagajne. Vsakemu v tem Državnem zboru, vsakemu v tej državi je popolnoma jasno, da v stanju in situaciji, v kakršni je, pokojninska blagajna ne more biti vzdržna. Zagotovo bi bila vzdržna, če bi teh 120 tisoč brezposelnih imelo zaposlitev in bi plačevalo prispevke v pokojninsko, zdravstveno in državni proračun. Potem tega problema ne bi bilo in pokojninska blagajna ne bi bila prazna. In takšna pokojninska reforma, kot jo sedaj predlagate, ne bi bila potrebna.

Še enkrat poudarjam, zakaj ta Vlada vedno rešuje tiste probleme, ki v tem trenutku niso ključni. Ne loti se pa tistih, ki so ključni in pomembni ta trenutek in za tiste, ki jim v tej državi gre v tem trenutku daleč najslabše. To so zaposleni, prav tako upokojeanci, tisti z izjemno majhnimi pokojninami, da ne govorim o tem, da se želi ukiniti državne pokojnine, 180 evrov ali nekaj takšnega prejema tisti ljudje. To so absurdi vseh absurdov. Si lahko kdo izmed vas predstavlja, da bom jaz, poslanec, ki so me izvolili ljudje, reševal njihove probleme, jim pomagal, glasoval za tak zakon? Lepo vas prosim! Potem je v tej državi nekaj zelo narobe, če bi jaz za tak predlog zakona glasoval. Kaj je še v tej državi narobe? Včeraj oziroma danes sem prebral v časniku naslednje,, "Vlada je izgubila razvojni fokus". In to zapiše, "reci in piši", ministrica v tej vladi. Sedaj pa povejte: Ali je opozicija tista, ki ima samo probleme v taki situaciji, kot se tukaj pojavlja v tej naši državi? Ne razumem več, v čem je problem. Ne razume nihče, ker ne more razumeti, če lastna ministrica govori, da je Vlada izgubila razvojni fokus. S tem stavkom je ministrica, ko je to povedala, potrdila vse tiste pomisleke, ki jih vseskozi poskušamo, ki jih imamo vseskozi v opozicijskih strankah. Verjemite mi, da tukaj v Državnem zboru ni nikogar, ki ne bi imel želje, da stopimo v tej kritični, krizni situaciji skupaj. Nikogar od nas, prepričan sem, razen posameznikov ali koalicije. Mi smo celi dve leti poskušali z vami vzpostaviti pomemben kontakt. Pripravili smo, ne vem koliko, 7, 10 različnih, tri sklope protikriznih ukrepov, da bi pomagali reševati to situacijo. Ampak koalicija in Vlada, tako kot sem rekel, ideološki beton, vidita sami sebe in ničesar drugega. Čisto vam je mar za ljudi, državljanke in državljane. Popolnoma vam je mar za to. Če vam ne bi bilo, potem ne bi sprejemali vseh teh ukrepov, s katerimi zamrznete pokojnine, plače, kaj jaz vem, vse, kar je možno zamrzniti, saj sem rekel, razen ust še niste bili sposobni zamrzniti, ker ni toliko zamrzovalnikov verjetno v naši državi, da bi to lahko uspeli, sicer bi še to naredili.

Bom poskušal zaključiti z naslednjimi besedami. Dejstvo je, da je tak zakon, ki ste ga pripravili, zelo slab. V tem trenutku še enkrat potrjujem, nepotreben v tem trenutku, ker ni strateški zakon, ki bi pomagal reševati sedanjo gospodarsko, finančno in socialno

situacijo. Ni. Zato se dajmo lotiti problemov, ki so ključni, če hočemo, da bo ta država, ta narod, Slovenke in Slovenci preživeli. To moramo storiti. Šele takrat bomo reševali stvari, ki so na dolgi rok. Če bi pa te stvari tekle vzporedno, bi bila ta situacija bistveno boljša, ampak tega ni in to je tisto, kar je problematično. Na eni strani 120 tisoč brezposelnih, na drugi strani pa podaljšanje pokojninske in delovne dobe. Verjemite mi, dajte se enkrat lotiti in prisluhniti že enkrat pri svetem bogu, kaj vam tukaj v opoziciji govorimo. Dajte že enkrat prisluhniti! Dajte vedeti, da ta država ne more iz sedanje krize, če ne bomo rešili gospodarstva, če se ne bomo rešili tega kreditnega krča, če bodo podjetja iz dneva v dan propadala. Vsak dan bomo imeli nove brezposelne. Kdo bo potem plačeval pokojninsko blagajno? Pa lahko podaljšamo pokojninsko in delovno dobo do 80 let, to lahko naredimo, če ne bomo reševali temeljnega vprašanja te družbe.

Dragi moji prijatelji, zato smo v tem parlamentu, zato tukaj sedimo. Še enkrat povem, ni ga poslanca, ki mu ne bi morala biti osnovna in ključna naloga, da skrbi za volivke in volivce. Tisti, ki so zanj glasovali, to pa so državljanke in državljani Republike Slovenije, ne glede na to, v kateri politični stranki je, to bi morala biti naša naloga. Če bi tako razmišljali vsi, ki sedimo v tem parlamentu, verjemite mi, bi bil marsikateri amandma, tudi Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in ostale opozicije, sprejet in bi bile rešitve bistveno boljše, kakovostnejše in v resnici pisane na kožo večini državljanek in državljanov. Nikakor pa ne mrež in posameznikov. Tisti, ki se sedaj veselijo na vse možne načine, imamo jih cel kup, ki imajo velikanske stotine. Imamo ljudi, ki so v tem in prejšnjem letu prejeli plačo skoraj 800 tisoč evrov na leto. Ali mi lahko kdo razloži, ker zdaj pa slišimo, da bo to podjetje šlo v stečaj ali v prisilno poravnavo, kako je možno, povejte mi, dragi moji, kako je to možno?! In mi, kot da se ni zgodilo nič. Potem naj mi pa še kdo reče, da tu zganjam demagogijo. Lepo vas prosim, dragi prijatelji! Gospa Potrata, to ni smešno. Tudi če rečem "dragi prijatelji", dobronamerno razmišljam in dobronamerno mislim, zato se vam ni treba smejati. Sicer pa smeh tako ali tako ne škodi, pravijo, da je dobro, če se človek malo posmeji.

No, zaključujem s tem, da v Slovenski demokratski stranki tega zakona zaradi vseh navedenih razlogov ne bomo podprli. Jaz osebno seveda tudi ne, ker sem prepričan, da bi bilo v tem trenutku treba delati na strateških rešitvah sedanje gospodarsko finančne in socialne situacije v državi. In če bi to počeli, takšnih reform v tem danem trenutku ne bi bilo treba. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bogdan Barovič. Naslednja bo na vrsti gospa Melita Župevc. / oglašanje iz dvorane/ Oprostite, nisem vas videl, slišim pa dobro.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala, gospod podpredsednik.

Danes sem že razpravljala, zato lahko repliciram. Gospod Pojbič, vas zelo moti, če se smejim? Zadnjič vas ni bilo – smeh je pol zdravja. Ampak, oprostite, nisem vedela, da sem vaša prijateljica. Tega dejstva sem tako zelo vesela, da sem se res morala smejati. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Bogdan Barovič, izvolite!

BOGDAN BAROVIČ: V Slovenski nacionalni stranki smo vam v uvodu iskreno povedali, kaj nam v zakonu ni všeč. Postavili smo vprašanja, na katera ni odgovorov. Kolega Majhenič vam je zelo konkretno povedal s številkami v milijardah, kje je denar, ki bi moral biti v pokojninski blagajni. Dovolite pa, da vam jaz povem še nekaj o evropskem vidiku. Lahko govorite, kar hočete, ampak užaljen pa sem, ko sem slišal nekaj sogovornikov prej, najprej o evropski socialni politiki, ki je ni, Evropa nima socialne politike.

Drugič, govoriti v Državnem zboru o tem, da če tega ne bomo sprejeli, bomo imeli slabšo boniteto, je pa – oprostite izrazu, ne vem, kot nekaterim nazivi magister in doktor - popolno neznanje. Edina jasna stvar je javni dolg. Javni dolg te države je edini, ki lahko pripelje do slabše bonitete in večjih stroškov, in nič drugega. Če pa vztrajate na tej trditvi – prosim, da malo poslušate – pa pomeni, da z javnim državnim dolgom "filamo" pokojninsko blagajno, kar pa pomeni, da je nekaj gnilega v tej slovenski deželi, kajti potem nekdo krade

vplačani denar v pokojninsko blagajno. Zdaj se pa zmenite, ali boste govorili, da, če tega zakona ne sprejmemo, bo Slovenija imela slabšo boniteto. Ali govorite to, potem boste pa dokazovali, kje je denar, ki priteka s plačilom tako delavcev kot delodajalcev v pokojninsko blagajno? Pa ob tem razmislite, ko boste dajali spet poroštva, saj s tem, ko dajemo poroštva, namreč postanemo potencialni dolžniki in dvigujemo svoj dolg. In ko bo ta presešel 60 % bruto družbenega produkta, takrat bodo /opozorilni znak za konec/ tuji financerji rekli, Slovenci, vi ste tvegana država, in takrat nam bodo dvignili boniteto. Toliko v vednost.

In ker mi je bilo prej ukradenih sedem sekund, še to: Grčija ne dela nobenih sprememb... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa, gospod Barovič.

Gospa Melita Župevc, imate besedo. Naslednji bo na vrsti Dejan Levanič.

MELITA ŽUPEVC: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Zelo na kratko. Moram reči, da ne morem pristati na očitek, ki je bil danes v tej dvorani večkrat izrečen, to je očitek o neodgovornosti. Jaz sem stara 32 let in bom glasovala za pokojninsko reformo. In očitek, da je moje dejanje – glede na to, da sem stara 32 let, in moram reči, da še nikoli v življenju nisem računala, koliko let bom morala še delati, niti nikoli še nisem računala, koliko bo ob sedanjem pokojninskem sistemu moja pokojnina – neodgovorno, res težko sprejemem! Jaz mislim, da je odgovorno iz dveh razlogov: ker ta zakon vnaša solidarnost in ker pomeni odgovornost za prihodnost. Moram reči, da mi je bilo všeč, kako je gospod Žerjav prej plastično predstavil tri opcije in dejal, da smo danes pri tretji opciji. Seveda, ni lahko pritisniti na gumb in reči, ta opcija je pa idealna, seveda ni! In ko vi govorite res demagoško o upokojencih, o kmečkih ženah in tako naprej, ja, za božjo voljo saj mi ne živimo tukaj v neki oazi, saj tudi mi se vsak dan pogovarjamo in srečujemo z istimi ljudmi, s katerimi se vi. Vi mislite, da je pa meni vseeno, ko mi rečejo moji znanci, upokojenci, da radiator malo bolj zaprejo zato, ker je zelo drago. Ni mi vseeno, ampak ne more mi biti vseeno, da glasujem,

da rečem, da bom proti tej pokojninski reformi bom, zakaj? Mislim, jaz sploh ne vidim razloga, kako bi lahko bila proti njej. Vsi mi se strinjamo tukaj notri, da sistem, ki je danes, ni vzdržan, vsi! Tudi vi se strinjate, ampak obenem pravite ne, za takšno pokojninsko reformo ne bomo glasovali. Saj poznate teisti ugovor, priložnost zamujena ne vrne se nobena.

Jaz se spet strinjam, pa se ne pogosto, s kolegom Žerjavom, danes imamo priložnost. In jaz mislim, da je prav, da to priložnost izkoristimo. Vse kar bo šlo mimo, bo bistveno težje čez eno leto, čez dve leti, čez več let. In ne, ne delamo proti upokojencem, delamo za vse njih, delamo za vse nas! In jaz mislim, da je zelo lahko govoriti tako brutalno in na pamet in kazati poglejte njih, oni so pa tisti slabi. Njim je pa res vseeno za upokojence, za delavce, za študente, za vse jim je vseeno. Ne, za nikogar nam ni vseeno, ravno za to bomo glasovali za pokojninsko reformo. In moj predhodnik, moram reči, da je povedal toliko neumnosti, da res težko to poslušam. Rekel je, da sprejemanje tega zakona ni strateškega pomena. Ne, krucijalnega pomena je! Vse, praktično vse evropske vlade se ukvarjajo s pokojninskimi reformami. Očitno nobena evropska vlada nima pravih prioritet. Vse se ukvarjajo z nekimi obrobni reformami, obrobni zakoni, samo mi smo zdaj prišli na neko idejo. Zakaj bi pa sedaj morali sprejemati neko pokojninsko reformo? Vsi poznamo dejstva, vsi poznamo številke in ne dejstva in ne številke niso na naši strani. In jaz mislim, da imamo odgovornost, odgovornost, da poskrbimo za vse nas, za upokojence, za zaposlene, za študente. In kot rečeno, najbolj govorijo tisti, ki so res tudi v tej dvorani nekaj let pred pokojem. Sem prav razmišljala, ali bom povedala to ali ne, pa bom še enkrat ponovila, jaz sem stara dvaintrideset let in bom glasovala za pokojninsko reformo, ker je to odgovorno dejanje, ne neodgovorno. Če bi bilo to dejanje neodgovorno, potem bi rekla, pogledajte, bi začela računati, koliko let bom še delala, kakšna bo moja pokojnina in tako naprej. Jaz se čutim dolžno glasovati za to pokojninsko reformo.

Kot rečeno, rešitve v njej niso idealne in moram reči, da sem začudena, ko slišim svoje kolege, ki imajo vedno problem z

vsakim zakonom, ki pride, in imajo očitno čarobno palčko. Jaz bi rada slišala boljše rešitve, res bi jih rada slišala, ampak moram reči, do sedaj jih nisem slišala. Tako da, saj veste, najprej je treba pospraviti pri sebi potem pa pri drugih. Kot rečeno, res na kratko, glasovala bom za to pokojninsko reformo, ker je to odgovorno dejanje. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Dejan Levanič, pripravi naj se gospod Robert Hrovat.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo.

Danes je en dokaz več, kam smo prišli z nivojem debate v Državnem zboru Republike Slovenije, ko gospod Pojbič, kolega iz vrst Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, izjavi: "Če ne bi skrbeli za bogataše, pokojninske reforme sploh rabili ne bi." Mislim, kakšna debata je to in kdo v tej državi skrbi za bogataše? Očita se koaliciji, da niso bili plačani socialni prispevki delavkam in delavcem, da se nič ne naredi za te ljudi, da se podpirajo tajkuni in tako naprej.

Ampak, ali niste pozabili, da se v prejšnjem mandatu prav tako niso plačevali prispevki, da so se takrat začeli menedžerski odkupi in tako naprej? Nehajte s populizmom, ker mislim, da je vrag šalo vzel. Pred nami je pokojninska reforma, zaradi katere je tudi stranka Socialnih demokratov požela svojo slavo v javnosti. Vidi se to, brez skrbi, dosegli ste svoje. Ampak govorite o argumentih zakaj to sprejemamo in zakaj je to odgovorno dejanje, kot je bilo rečeno. Če se res vsi strinjamo v tej dvorani, da poznamo demografsko sliko, če se vsi strinjamo, da demografska slika ni edini problem, da je problem tudi življenjska doba, potem iščimo rešitev. Rešitev je na mizi.

Imamo pokojninsko reformo, kjer je uveljavljena, pazite, postopnost, da ja ne bo prizadela boleče tiste, ki so pred upokojitvijo, doseženo je upoštevanje vojaščine. Upošteva se rojstvo otroka, vsakega otroka. Poskrbljeno je za mlade, katere bodo delodajalci zaposlovali, ker bodo dobili povrnjene prispevke, ki so jih morali plačati v pokojninsko blagajno v enem letu 50 %, v drugem letu 30 % in tako naprej. Poskrbljeno je za višanje pokojnin in poskrbljeno je za novo pokojninsko formulo, ki upošteva rast

povprečne plače in rast inflacije, kar je smiselno, ker lahko povprečne plače padajo, tako da so rešitve v tej pokojninski reformi zagotovo usmerjene k ljudem. Lahko se pa odločimo, da bomo vnaprej vztrajali pri sistemu, kjer pokojnine padajo in kjer tisti, ki danes plačujejo v pokojninsko blagajno, nimajo zagotovila, da bodo do pokojnine tudi prišli. In slišim v tej dvorani, da je zakon premalo družbeno pravičen, premalo socialno naravnano.

Mislim, da je končno prišel čas, ko vas prosim, da daste na mizo predloge, kaj je družbeno pravično, kaj je socialno bolj pravično in kako bi vi rešili ta svet. Kaj vse populizem prinese, je neverjetno in z veseljem bi rad videl vaš mandat, ta mandat in vaše rešitve. Ampak sem na koncu koncev tudi srečen, da ta mandat vodi Vlada, takšna kot je, da smo Socialni demokrati prevzeli to Vlado in skušamo reševati nastalo situacijo. Če govorimo o družbeni pravičnosti, potem se vprašajmo: Ali je družbeno pravično, da se pokojninski sistem zlomi? Ali je družbeno pravično, da bomo 300 milijonov evrov letno plačevali v pokojninsko blagajno, da bomo reševali pokojnine? Ali je družbeno pravično, da se nižajo pokojnine, da so nedostojne? Ali to zagovarjamo? Ali je družbeno pravično, da, če danes ne sprejmemo te pokojninske reforme, jo bomo jutri ali čez par let sprejeli mnogo težje, ki bo direktno obremenila tiste, ki bi morali delati dlje, in bomo direktno šli na 65 let? In kaj veste, mogoče boste takrat v tisti vlogi, ko boste morali to sprejemati. Potem se bomo verjetno znašli na nasprotnih bregovih in prav zanimivo bo gledati vaše razprave v Državnem zboru danes in mogoče kdaj v prihodnosti. Ali je družbeno pravično, da, če ne sprejmemo pokojninske reforme, bomo doživeli padeč bonitete države? Ali je družbeno pravično, da rušimo reforme in s tem dejansko onemogočamo razvoj gospodarstva in povečujemo slabšanje slike, torej slabšanje socialnega položaja socialne varnosti?

Jaz ne razumem, kako si nekdo drzne ocenjevati in žaliti ljudi, ki v javnosti podpirajo pokojninsko reformo in si razlagati, da vedo, zakaj jo podpirajo, in da poznajo razloge. To je žaljivo. Če nekdo ima neko stališče, ga vsaj spoštujte, ne pričakujem, da se bodo v Državnem zboru poslušali argumenti – na žalost, ker je vse preveč

populizma, nabiranja poceni političnih točk in tako naprej.

In za konec, jaz sem star 29 let in bom podprl pokojninsko reformo, ker se mi zdi pomembno, da zagotovimo generacijam, ki plačujejo v pokojninsko blagajno, da bodo mogoče kdaj prišli do pokojnine, in da zagotovimo tistim, ki pokojnine že prejemajo, upokojencem, da se pokojnine nehajo nižati. In to dejanje prevzemam kot odgovorno dejanje. Žalostno je, da mora včasih mlajša generacija sprejemati najbolj odgovorne odločitve v tej državi in da je veliko bremen prav na mlajši generaciji. Najlažje je biti proti nečemu. Najlažje je pobrati nekaj stavkov: "Proti ljudem ste, proti delavcem, ne delate nič za njih, podpirate tajkune in tako naprej." Ampak žal je to laž. To je laž. Lahko pa še naprej to ponavljate. Politična situacija, v kateri smo se vsi skupaj znašli, in ocena stanja in predvsem duh med ljudmi je tudi dejansko stanje tega, kar mi delamo v Državnem zboru. Ampak v primeru pokojninske reforme in v primeru zavrnitve pokojninske reforme pa res delamo proti ljudem, ne pa za ljudi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Robert Hrovat. Pripravi naj se gospod Dušan Kumer.

ROBERT HROVAT: Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Pred 10 leti se je sprejemal ZPIZ 1 in deluje, kot deluje. Dejstvo je, da še ni v celoti v polnem pogonu. Gospod Cukjati je pri predstavitvi stališča poslanske skupine to zelo lepo obrazložil. Nekatere stvari se bodo pokazale šele v letu 2018, 2020.

Ampak zanimiva pa je bila razprava oziroma začetek razprave gospoda ministra, ko je obrazložil stališče Vlade. Veste kaj je rekel? "Obstoječi sistem deluje v pravi smeri." To je bila njegova izjava. Glede učinkov na delovno dobo pa je bilo rečeno, da podaljšujemo do 65. leta, ampak redko kdo bo delal do 65. leta. Sprašujem se: Kaj se gremo pravzaprav? Zakaj strašimo ljudi?

Včeraj sem po televiziji poslušal, ko je predstavnik enega sindikata rekel, da se ta zakonodaja forsira iz enega čisto preprostega razloga. Zato, da se bomo lahko še naprej zadolževali, da ne bomo imeli težav pri pridobivanju kreditov v tujini. To je bilo včeraj

povedano. Ali je to res, da je to glavni razlog, da se tako hiti z neusklajenim zakonom? Že od samega začetka se sprašujem, ali je to res reforma, ali je to le modernizacija pokojninskega sistema ali tega zakona? Če je to reforma, potem je to, kar imamo sedaj na mizi, občutno premalo. Če pa je to modernizacija, je pa to bistveno preveč. Dejstvo je, da gre za zelo kompleksen zakon, preko 400 členov. Za sprejem takšnega zakona bi potrebovali širše družbeno soglasje.

Sedaj bom povedal tisto, kar nam vseskozi nekateri želite podtakniti, predvsem opoziciji. Temu zakonu ne nasprotuje opozicija. Temu zakonu nasprotujejo delodajalci, temu zakonu nasprotujejo sindikati, torej predstavniki delavcev. In to vsi sindikati. Niti enega sindikata ni, ki bi bil zadovoljen s to pokojninsko reformo. In ne nam v usta polagati, kako je SDS kar naenkrat demagoška stranka, ki na vsak način hoče rušiti, kar je ta vlada pripravila in pripeljala v Državni zbor. Ni res. Ta zakon ni usklajen. Temu zakonu nasprotujejo vsi. Le koalicijska še verjame v to, pa še to ne vsa. Všeč mi je bila razprava gospe Bizjak Mlakarjeve, ki je tudi na Odboru povedala argumente, ki gredo proti sprejetju tega zakona.

Ta zakon bo vplival na veliko področij. Ta zakon bo vplival na področje delovnih razmerij, na področje prispevkov za socialno varnost, tudi na davčno zakonodajo. Vlada je obljubila na začetku mandata, da bo pristopila k reformi v dveh korakih: prvi korak bi bil modernizacija transferjev, kar bi bilo prav, in potem kot dodana vrednost še reforma. Kaj pa imamo od modernizacije transferjev? Kaj se je pa zgodilo? Ja, prav veliko ne! Ampak kar naenkrat se forsira ta pokojninska reforma, kot da je to treba zdaj nujno ta trenutek sprejeti in se samo še o tem pogovarjati, vse ostalo pa gre mimo nas.

Kaj je Vlada naredila s predstavitvijo tega zakona na tak način, kot ga je predstavila? Mislim, da je Vlada naredila veliko škodo. Zasejali ste strah med državljane. To je preverljivo, ljudi je strah. Ne vedo, kaj se jim obeta in do česa bo prišlo, če bo sprejeta ta zakonodaja. Če gledamo samo vloge za upokojitev! Običajno jih je na leto približno 10 tisoč. Po mojih podatkih jih je v letošnjem letu že preko 15 tisoč. Sindikati

govorijo celo o 24 tisočih! Ne vem, kateri podatek je pravi, ampak 14 zagotovo je, ker sem pogledal in prebral. Kaj lahko rečemo? Zaupanja v to reformo ni. Pa ne s strani opozicije. Mi smo danes tu, da odločimo o tem, ali bo ta zakon sprejet ali ne bo. Vendar temu zakonu nasprotuje širša slovenska javnost, in tega se je treba začeti zavedati. Ta zakon bo vplival na ogromno stvari. Podaljšala se bo delovna doba, to bo vplivalo na vdovske pokojnine, na varstveni dodatek, na dodatek za pomoč in postrežbo, na letni dodatek, ki bo nižji. In vse to so pridobljene pravice, ki se zmanjšujejo ali pa ukinjajo. In za to gre pri tej pokojninski reformi in o tem mi vseskozi govorimo.

Sindikati, torej predstavniki delavcev, govorijo o tem, da je 40 let dela dovolj. S tem se strinjam in to bi moralo biti izhodišče za novo pokojninsko reformo. Ampak to se je preslišalo in o tem se ne govori nič več. Gremo kot valjar, in to je narobe. Dobivam občutek, da je ta vlada že izgubila stik z realnostjo. Ne nazadnje je zadnji referendum dober pokazatelj tega, kaj si ljudje mislijo o Vladi, ne govorim o politiki na splošno, o Vladi. In mi, Državni zbor, smo tisti zadnji, ki na koncu odločimo. Verjamem, da vlada zelo rada premika tiste zelene magnetke navzdol, toda odgovornost, veste, bomo pa prevzeli mi, za vse to, kar sprejemamo. Mi, ne Vlada. Vlada bo dala magnetek na zeleno polje, in oni so svoje naredili, saj to je parlament sprejel. Jaz na to ne pristajam, zato bom to zakonodajo zagotovo zavrnil.

Sprememba pokojninske zakonodaje ta trenutek ni nujno potrebna. Mislim, da bi morali zdaj razmišljati o drugih prioritetah, predvsem o protikriznih ukrepih. Kam gre naš vlak, je včeraj jasno povedala ena izmed ministric, ki sedi v tej vladi. Jasno je povedala, da moramo ujeti vlak razvoja, da nam je ušel. A mi govorimo o stvareh, ki so ta trenutek bistveno manj pomembne kot pa to, na kakšen način bomo zagotovili več delovnih mest. Ker vse to sovpada. Če mi zagotovimo pogoje za ustvarjanje novih delovnih mest, se bo več plačevalo v pokojninsko blagajno, manjša bo luknja in vse skupaj gre ciklično naprej. Ampak ne, mi smo začeli ravno na drugem koncu. In to je narobe. Sploh pa je narobe, ker to ni usklajeno. Ker ste se skregali med sabo, sindikati, Vlada, delodajalci. Ko smo bili na Odboru za delo,

družino in socialne zadeve, smo sedeli, mislim, da pet dni in se pogovarjali o teh stvareh. Koliko pripomb je bilo s strani sindikatov! Koliko pripomb je bilo s strani delodajalcev! Ne iz opozicijskih vrst, opozicijske vrste se samo zavedamo, kaj bomo storili, če bomo sprejeli ta zakon, do česa bo prišlo. Bojim se, da bo prišlo še do enega referendumu. In če bo prišlo še do enega referendumu, ja, še enega boste izgubili. Če to želite – v redu, tudi prav. Jaz mislim, da imamo zdaj priložnost, da ustavimo ta vlak, da napotimo Vlado in sindikate, socialne partnerje, vse po vrsti, da se usedejo za mizo in ne pridejo ven dokler nimajo usklajenega predloga. Takrat bo tudi Slovenska demokratska stranka drugače gledala na to zakonodajo, zagotovo.

Torej še enkrat, temu zakonu ne nasprotuje opozicija, temu zakonu nasprotuje širša slovenska javnost, predvsem pa socialni partnerji, ki pravijo, da so bili izigrani pri pripravi te zakonodaje.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Dušan Kumer. Pripravi naj se dr. Luka Juri.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka s sodelavci, kolege in kolegi.

Najprej moram reči, ker je bilo opozorjeno, da moramo biti danes trezni in naj se streznimo in zresnimo – jaz sem resen in nikoli v življenju ne pijem, tako da sem tudi vedno trezen in bom skušal tudi v tem kontekstu povedati svoje mnenje o tem tretjem branju.

Če sem danes prav poslušal in tudi mnoge ure, ki so bile presedene na odborih in raznoraznih gremmyjih, ki so usklajevali to pokojninsko zakonodajo, moram reči, da je eno sporočilo iz vseh gremmyjev, da je sedanji sistem ne glede na to, da se je spreminjal pred 10-imi leti in je bil načrtovan za 20 let, da je nevzdržen in da je glede na gospodarsko in ekonomsko situacijo nemogoče, da bi vzdržal še naslednjih 10 let. Zato je moje prvo mnenje in stališče, da, če nič ne storimo, kot se nekateri danes zavzemate, je potem to najslabša rešitev. Mi preprosto moramo nekaj storiti. In po vseh teh silnih usklajevanjih, ki so bili, imamo na

mizi predlog v tretjem branju, ki mislim, da je tista rešitev, ki vsaj nakazuje, da se nekatere stvari v prihodnje lahko popravijo. Zato ne bom govoril o posameznih segmentih, členih, posameznih ciljnih skupinah, ki jih ta zakon zadeva, ampak bom govoril o osnovnem namenu in cilju, ki ga je imela ta sprememba pokojninske zakonodaje. Mislim, da je prva ta, da je predlog zakona, kot sem že prej rekel, da se obstoječi sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja prilagaja predvsem zaostrenim – in nekateri ste danes govorili demografskim, čeprav se slika malo popravlja in bi bilo dobro, da bi mnogi Slovenci in Slovenke sledili moji malenkosti pri popravi te demografske slike – gospodarskim in javnofinančnim okoliščinam, ki res niso ugodne za izvajanje tega pokojninskega sistema, ki ga imamo zdaj.

S predlogom se odzivamo in upam, da ne prepozno, na razmerje med aktivnimi prebivalci, ki plačujemo v to pokojninsko blagajno, in tistimi upokojenimi prebivalci, ki iz te iste blagajne, v katero mi plačujemo, črpajo svoja sredstva za vsakodnevno eksistenco in predvsem da s tem predlogom skušamo slediti cilju zagotavljanja dostojne pokojnine tudi v prihodnje. Se pravi, da ne delamo samo za generacijo, ki je zdaj upokojena, ampak tudi za vse generacije tudi v prihodnje. In če teh prilagoditev in ciljev ne sprejmemo, potem se je treba zavedati, da lahko v prihodnjih letih pričakujemo in to upravičeno pričakujemo zmanjšanje obsega pravic zavarovancev. To pa mislim, da je slabo. Ne le za socialno državo, ampak je nesprejemljivo in neodgovorno početje tudi nas, ki imamo v tem trenutku to odgovornost, da ne dopustimo, da bi prišlo do zmanjšanja teh pravic. Zato smatram, da je na nas, 90 poslankah in poslancih, zares velika odgovornost. Ne verjamem in upam, da se bomo te odgovornosti tudi zavedali in jo prevzeli nase za prihodnje generacije. Torej odločamo o statusu in položaju, da uporabim tole, naših otrok. Se pravi, da gre za nek medgeneracijski sporazum, ki ga imamo sedaj na mizi.

Da ne zavlačujem, bom še jaz malo oseben. Jaz sicer nimam nobenih velikih skupin za seboj, imam pa mamo, ki je upokojena in je rekla: "Dušan, glasuj za ta zakon, da bom tudi v prihodnje še nekaj let imela dostojno pokojnino, ne pa, da se mi bo

naslednje leto in naslednjih pet let ta pokojnina, ki že zdaj ni visoka, še zmanjševala." Jaz bom seveda to njeno željo uresničil in podprl ta predlog zakona.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Luka Juri. Pripravi naj se Matevž Frangež

DR. LUKA JURI: Hvala lepa. Lep pozdrav!

Leto 2010 je bilo na svetovnem nivoju zaznamovano s preobratom v zgodbi finančno-gospodarske krize. Svetovni bruto proizvod se je povečal za 5 %. Zaposlovanje se je začelo povečevati in vsaj za letos lahko rečemo, da recesije ni bilo. Ne glede na to pa ne moremo mimo dejstva, da vse regije sveta ne gredo v isto smer. Na eni strani so vlak rasti vlekke predvsem štiri države skupine BRIC: Brazilija, Rusija, Indija in Kitajska. Na drugi strani Tihomorskega oceana so se Združene države zatele k spodbujanju lastnega gospodarstva preko nadaljnega zadolževanja in kupovanja lastnih obveznic. Kaj pa vzhodno od Atlantika? V Evropi smo se začeli soočati z dediščino ugajanja cehovskim interesom in popuščanja z raznoraznimi privilegiji, kar se je prelevilo v predrago državo in zlom najbolj ranljivih perifernih gospodarstev evroobmočja: Grčije, Irske, verjetno Portugalske, morda celo Španije. Poleg tega se je Evropa zbudila v še eno moro, ki še bolj postavlja pod vprašaj njeno prihodnost, njeno prebivalstvo se ob čedalje višji kakovosti življenja sooča z drugo plato te medalje, s staranjem. Reakcije na to prebujenje je bilo zavedanje po potrebi pokojninske reforme, temu je povsod po Evropi sledilo klasičnih pet stopenj žalovanja, sprva zanikanje, češ, da pokojninske reforme ne potrebujemo, nato jeza, češ, da to ni pravično, nato je sledila stopnja pogajanja, češ, ali je mogoče reformo prestaviti. Četrta stopnja, žalost, češ, da to ni pravično in na koncu počasi vsi skupaj prihajamo v peto stopnjo, stopnjo sprejemanja.

In danes smo prav tukaj pri sprejemanju našega odgovora z novim pokojninskim zakonom. In čeprav to ni zadnja pokojninska reforma in bo morda ob čedalje daljši življenjski dobi vseh nas na dnevnem redu nova, že čez deset let je ta odgovor še kako nujen. V Nemčiji so tako delovno dobo

že povišali na sedeminšestdeset, let, v Franciji jo višajo sedaj, v Italiji so to storili že pred desetimi leti, pri nas pa imamo to priložnost sedaj. In ne na sedeminšestdeset kot velja v Nemčiji ali celo na devetinšestdeset kot se sedaj pogovarjajo v Združenih državah Amerike, ampak na petinšestdeset. Seveda niso vsi za, nekateri kolegi v tej dvorani, poleg tega pa tudi sindikalni veljaki, ki se po mojem mnenju namesto boja za pokojnine raje borijo za legitimacijo svojih lastnih visokih plač še vedno vztrajajo v fazi zanikanja, da zdaj reforma ni potrebna. Drugi poudarjajo, kako ni pravično, in so v fazi jeze, tretji pa se delajo, da so v tretji fazi, v fazi pogajanja. V bistvu pa le iščejo lastno, kratkoročno politično korist. Nihče od teh pa ljudem ne privoščijo sestopa z iluzije v resničnost tega, kar je vsem upokojencem prinesel sedaj veljavni zakon, za katerega se omenjeni borijo. Takšen zakon je od leta 2000 pokojnine v primerjavi s povprečno plačo znižal za 15 %. Če pa bo ostal v veljavi, jih bo zniževal še naprej, točneje za 6 % do leta 2025. Zniževanje pa se bo nadaljevalo tudi kasneje.

Takšno zniževanje bo novi zakon odpravil, saj bo zagotovil finančno osnovo za to, da bodo pokojnine dostojne. Tisti, ki se torej borijo za sedanji sistem, se borijo za nižje pokojnine, je pa res, da se borijo tudi za zgodnejše upokojevanje, za plačilo česar pa bo država morala povišati plačilo prispevkov in še dodatno obremenjevati plače delavcev. Nižje pokojnine in hkrati višji davki na delavske plače. To je perspektiva, ki jo ponujate tisti, ki nasprotujete pokojninski reformi. Dobrodošli v puščavi resničnosti.

Mislím, da je čas, da se v tej dvorani in izven nje vprašamo, ne kaj lahko skupnost naredi za vsakega posameznika, ampak kaj lahko vsi posamezniki in posameznice naredimo za skupnost, da bomo lahko v njej bolje živeli. Ni prav, da nas sistem deli ne na dve, ampak celo na štiri generacije, ki so se na podlagi zavajanja in polresnic znašle v konfliktu, namesto da bi na podlagi konkretnih podatkov o tem, kaj prinaša zakon skupaj stopile njemu v podporo. Upokojenci naj bi bili proti, čeprav je predvsem njim v interesu, da se zakon podpre, da se bo torej nehala padanje pokojnin. Tisti, ki so tik pred upokojitvijo, ki bodo lahko po novem sistemu

koristili prehodna obdobja, čez nekaj let pa bodo tudi oni upokojenci, bi morali imeti interes, da jim pokojnine ne bodo več padale. Ostali zaposleni, mi, ki bomo tudi nekoč upokojenci, ne želimo, da bi se zaradi višjih prispevkov zniževale naše neto plače. Na koncu pa tudi mladi in otroci, ki, roko na srce, če se pokojninski sistemi ne spremenijo že danes, zaradi zloma sistema jutri najbrž pokojnin ne bodo videli nikdar. Kot bi rekel Abraham Lincoln: "Ne moremo ubežati odgovornosti za jutri s tem, da se ji danes skušamo izogibati."

Zato bom za, za prihodnost. Star sem 33 let in bom podprl pokojninsko reformo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Colarič. Pripravi naj se Marjan Bezjak. Pardon, gospod Frangež ima besedo. Naj se pripravi gospod Colarič.

MATEVŽ FRANGEŽ: Najlepša hvala.

Jaz verjamem, da kdaj pa kdaj v življenju naroda pride do trenutkov, do obdobj, ki terjajo čim višjo narodovo enotnost. Ne razumite tega kot poziv k zdravi pameti, ker mislim, da smo v to dvorano prišli odločeni, kako bomo vsi skupaj ravnali. Želim pa povedati, da je ta razklanost slovenske politike, ki v veliki meri odseva tudi v razklanosti slovenske družbe, odgovornost te politike. Predvsem tega, da kdaj pa kdaj ne znamo ali ne znate preseči volilne matematike, pričakovanja, kaj se nam danes politično orientira in kaj ne, in preprosto pogledati, kakšne so potrebe te nacije. Državnik misli na naslednje generacije. Politik misli na naslednje volitve. Bojim se, da v tej dvorani sedi veliko preveč politikov, takih, ki razmišljajo o tem in ki se jim svetijo oči nad pričakovanimi koristmi, ko skušajo s svojimi ravnanji in s svojim glasovanjem nagajati reformnim poskusom Vlade.

Nekateri so v današnji razpravi citirali včerajšnje besede predsednice Liberalne demokracije Slovenije Katarine Kresal o tem, da je ta Vlada izgubila reformni fokus. V dveh letih smo zapravili javno zaupanje. Ratingi strank te Vlade so na dnu. Zakaj? V veliki meri tudi, ker smo ves čas sledili temu, kar je odgovorno ravnanje do te države in do njenih

državljanov. Problemi, s katerimi se Slovenija sooča na pragu drugega desetletja 21. stoletja, so kompleksni in medsebojno povezani. Kriza v Grčiji, stabilnost evroobmočja in vprašanje brezposelnosti pri nas so še kako povezani tudi s pokojninsko reformo. Pokojninska reforma predstavlja poskus preciznega in čim bolj pravičnega uravnoveženja potreb in možnosti različnih generacij pri nas. Če je ne sprejmemo, se bomo v tej državi soočili z vedno hujšimi posledicami današnjih neravnanj. Danes je Slovenija v situaciji, v kakršni je, ker so vse vlade doslej vse prevečkrat sprejemale politične kompromise, vse prevečkrat gledale na naslednje volitve in vse premalo naredile to, kar je bilo v državi treba storiti. Zato imamo danes okostenel in zbirokratiziran javni sektor, v veliki meri nekakovosten trg delovne sile, premalo inovativno gospodarstvo in slabe možnosti države, da v času dveh let po začetku krize odpravi nakopičene družbene probleme, ki so absolutno eksplodirali zaradi začetka krize. Danes je pred nami vprašanje ali bomo še ena v liniji politik, ki ne ukrepajo takrat, ko je treba ukrepati. Samo drugo leto, v letu 2011 nas nesprejetje pokojninske reforme stane dodatnih štiristo milijonov evrov, od dvesto do tristo milijonov evrov zaradi potrebe, da iz proračuna pokrivamo povečane potrebe pokojninske blagajne in približno sto milijonov evrov zaradi povečanja servisiranja javnega dolga, povišanih obresti, ki bodo to državo doleteli, ker nam bodo bonitetne agencije začele zniževati oceno, ker bodo te agencije ocenile, da ta država ni več sposobna upravljati s svojimi problemi. To želite, to ne bo problem samo države, dragi moji in tega, da damo za financiranje javnega dolga sto milijonov evrov več. To bo neposredno zadelo ljudi, prebivalstvo, ki prav tako najemajo kredite od bank in tudi tem bankam se bodo zaostriili pogoji za nastop na mednarodnem, medbančnem trgu. To so konkretne posledice neodgovornega ravnanja danes.

Ampak, veste, jaz vam po svoje zavidam, jaz sem med tistimi, ki bi si prav želel, da bi vajeti v tej državi v tem času imeli vi, ampak jamčim vam, jamčim vam, da v meni in v ravnanjih mojih kolegov ne bi našli toliko privoščljivosti nad temi težkimi časi, kot jo vsakokrat z vsakim glasovanjem, z vsakim

nastopom v tem Državnem zboru glasujete vi. Število brezposelnih ob vseh stečajih, ali mislite, da so to izolirni problemi, da niso povezani s tem, kakšna je kondicija države kot celote? Nestabilna država ne more imeti stabilnega gospodarstva. In tisto kar je naša prva naloga v tem Državnem zboru, je to, da skrbimo za stabilnost države. Do sedaj je to stabilnost tej Vladi v nemogočih časih uspelo ohraniti. Reformni poizkusi, veliki reformni napor, en nečloveški trud, ki ga ta Vlada in ta koalicija iz povsem nesebičnih vzgibov namenja upravljanju in reformiranju te države, to je treba, da ta voz potegnemo iz blata, v katerem smo se znašli. Vito Rožej je prej govoril o plakatu iz osamosvojitvenih časov, ki je prikazoval odrasle roke in dojenčkove nožice na teh rokah s pripisom: "Štirim milijonom pridnih rok se ni treba ničesar bati." Tudi sam se nostalgичno spominjam tega plakata.

Eno od dosedanjih obravnav pokojninske reforme sem pospremil z besedami, "don't chase your pension, chase and follow your passion", ne lovite svoje penzije, lovite svojo strast, in v tej državi žal manjka te energije, da bi si želeli vsi skupaj narediti čim boljše ker je to najprej naša odgovornost v tem Državnem zboru, ne pa da privoščljivo, ne meneč se za to, kaj se bo s to državo in njenimi ljudmi dogajalo jutri, danes zasledovati in dosegti vrhunce pri neuspehih Vlade. To je zelo neodgovorno, dragi moji, in takšna drža zaznamuje opozicijo ves ta mandat. Zato je družbena klima – ali naj bom natančnejši – tudi zato je družbena klima v tej državi tam, kjer je.

Problemi so torej povezani, in jaz si ne znam predstavljati, kaj je večjega strateškega pomena kot sprejem pokojninske reforme. Jaz res ne vem, kaj je v tej državi nujnejše kot to, da sprejmemo pokojninsko reformo. Namesto tega smo bili ves čas soočeni z izsiljevanji, ki so že tako ali tako narušeno ravnovesje v tej družbi poskušali dodatno porušiti in ki so gradila na spet volilni matematiki in naklonjenosti enim družbenim skupin na škodo drugih. Jaz sem star 33 let. Zanima me, kaj se dogaja z mlado in aktivno populacijo, ki mora nositi bremena te družbe. V moji generaciji mnogi ne verjamejo, da bodo kdaj dočakali penzijo. To v temelju uničuje družbeno solidarnost. Če nimamo Bismarckovega modela pokojninskega

zavarovanja, potem bomo v tej družbi res prepuščeni samo sebi.

Ne želim si takšne družbe. Zato bom pokojninsko reformo podprl.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marjan Bezjak, za njim bo govorila gospa državna sekretarka dr. Anja Kopač Mrak.

Gospod Bezjak, izvolite!

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni, gospod podpredsednik, lepo pozdravljeni gospe poslanke, gospodje poslanci!

Pred nami je danes zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zakaj za ta zakon ni pravi čas ali ni dober? Ker konec koncev ni usklajen s socialnimi partnerji, kakor tudi ne z gospodarstveniki, delodajalci. Vsi skupaj prihajamo v klub golfistov, če sprejmemo ta zakon. Zakaj golfistov? Ne zato, da bomo igrali golf. Ampak zato, da bomo imeli dve palici na delovnem mestu. To je ta zakon, ki nam ga danes predstavljate in ki ga bomo danes sprejemali. Žal, nikakor se ne morem strinjati, da dvigujemo tako drastično 5 let starostno mejo, mlad kader pa po končani fakulteti nikakor ne more dobiti službe in se zaposliti. To je problem, sedaj dodatno 50 ali celo več tisoč brezposelnih v Sloveniji. Ne ukvarjamo se s tem, kako ustvarjati delovna mesta, kako dvigniti gospodarsko rast, ampak se ukvarjamo z otročarijami, če jih lahko tako poimenujem, med koalicijo in opozicijo. Velikokrat v svojih govorih poudarjam, da bi morali in bi bilo nujno treba najti konsenz med nami tukaj. Mi ga ne znamo najti niti tu notri, kaj šele zunaj. To je največji problem in katastrofa ali škoda za to našo državo Slovenijo. Veste, nobena reforma pokojninskega zakona ne bo botrovala boljšemu jutri ravno s tega vidika, če še teh malo gospodarstvenikov, gospodarskih subjektov ne plačuje v zdravstveno in invalidsko blagajno. To je največji problem in nobenega sankcioniranja ni proti temu. Res, tistih, ki plačujejo, je zelo malo, sektor mikro podjetij in srednje velikih podjetij, vsa večja podjetja pa skorajda ne plačujejo.

Jaz bi bil zelo srečen, da bi se vsi ti gospodarski subjekti združili in napovedali, da

2, 3 mesece ne bodo plačevali nobenega davka državi. Takrat bi se mi tu notri, predvsem pa Vlada, streznili, kaj pomeni denar. Neštetokrat sem že dejal in ponavljam, poslanke in poslanci, delavci v javnem sektorju, pridite čez šest mesecev po plače, tako kot se dogaja v gospodarskem sektorju. Ne pa da ste še vedno vsakega petega nasmejani, ko dobite plačilno listo. To je resnica, ki boli. V tej državi imamo mnogo preveč ljudi zaposlenih v javnem sektorju za tako majhno državo. Zato vam sam napovedujem, kot tudi vsi gospodarstveniki in sindikati, da nobena reforma na takšen način ne more vzdržati in tudi ta ne bo prinesla boljšega jutri. Treba je najti konsenz, treba se je dogovoriti. Vsi smo pripravljene sodelovati za boljšo prihodnost. Če pa to danes potrdimo, si bomo spet napravili toliko in toliko stroškov. Socialni partnerji bodo zahtevali glasovanje na referendumu in spet bo šlo toliko in toliko denarja zaradi neposlušnosti 90 poslancev in Vlade. To je sramota, kar je težka beseda za našo Vlado, ki jo na koncu koncev volimo. Vsi tu bi bili srečni, če bi bili povabljeni na razprave, na razgovore še pred prihodom zakona v tem velikem domu. Tako pa tu levi, desni, sredinski ali kakorkoli to imenujem, merimo mišice. To je brezpredmetno. Zaradi tega bi bilo bolje, da prenosov sploh ne bi bilo in bi bilo tega merjenja mišic zelo malo. Morda bi bil takrat večji konsenz Vlade in političnih strank za uresničitev ciljev za boljši jutri. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa državna sekretarka dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Ko govorimo o pokojninski reformi, je treba takoj izpostaviti, kaj sta dva ključna cilja, ki ju ves čas zasledujemo: to so dostojne pokojnine in vzdržnost samega sistema. Večkrat se poskuša ta dva cilja razdružiti in se govori, ja, to je samo zaradi vzdržnosti, kreditov in ne vem česa. Na žalost se teh dveh ciljev ne da razdružiti, ker, če ne bo vzdržna blagajna, tudi dostojnih pokojnin ne bo. In to je ključna stvar in povezava. In ko se govori o kreditih, da naj bi bilo to zaradi nekih bonusov, kreditov gor in dol, ja, gospe

poslanke in gospodje poslanci, kredite smo vzeli, da smo lahko plačali interventne zakone, s katerimi smo v času krize blažili socialni položaj.

Torej, krediti morda niso nekaj slabega, niso nekaj, kar se meče skozi okno, ampak so zaradi ljudi in njihovega socialnega položaja. Zato smo med drugim zaradi interventnih zakonov, ki so bili sprejeti, znižali stopnjo tveganja revščine za 1 %, stopnja brezposelnosti je nad 100 tisoč, vendar še vedno v evropskem merilu med najnižjimi, četrta po številu. To je vse res. In ko govorimo o vzdržnosti sistema, zakaj je to pomembno? Zaradi tega, ker je pokojninski sistem eden temeljnih sistemov v socialni državi. Če ta sistem omajamo, potem resno postavljamo pod vprašaj socialno državo. Ta sistem deluje na medgeneracijski solidarnosti. Z vsemi ukrepi v tem zakonu krepimo medgeneracijsko solidarnost. Rešitve, ki so v sistemu, pravično porazdeljujejo tveganje med vse generacije. Zakaj pa je treba pokojninski sistem reformirati? Ne zaradi kreditov, ne zaradi tako preprostih stvari. Ne, zaradi demografskega stanja, ki je neizprosno. Živimo dlje in na žalost generacije, ki prihajajo, so vse manjše. In zato je to odločitev, ki se morda nekaterim na strani SDS-a ne zdi pomembna, ne zdi strukturna. Ampak, v kolikor tega danes ne naredimo, ne ogrožamo morda jutri, ampak ogrozimo vse generacije in njihove pokojnine kasneje.

Če to ni potrebna strukturna reforma, potem ne vem kaj je potrebno v tej državi za vse tiste. Ampak, res, da je morda malce manj kot zgolj eno leto bistveno. Če tega ne naredimo, bodo interventni zakoni sledili vedno znova in znova. Ker v tem trenutku plačujemo več kot milijardo tristo tisoč iz proračuna za pokojnine. To je dejstvo, mimo katerega ne moremo. Na hitro se ne bo rodilo, ne vem koliko več otrok in prav na hitro ne bomo živeli manj časa. In res je, minister je na začetku jasno v svojem govoru povedal, da Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil sprejet, deluje, vendar prepočasi. Če pogledamo zopet številke, se je v teh zadnjih 10 letih bolj povečalo prejetje pokojnin, kot se je podaljšala dejanska upokojitvena starost. In res zopet številke, dejanska upokojitvena starost v naši državi je med najnižjimi v

Evropi. Torej, če smo v vsem Slovenci primerljivi z ostalimi državami, če imamo podobne demografske trende, kako lahko mi rečemo, da tega ne potrebujemo in da ta rešitev ni prava? Ko imamo različne opcije, se odločimo za pošteno opcijo, ki pravi: delali bomo dlje, vendar zato, da bomo delali dlje, fiksiramo odmerni odstotek, za vsako obdobje se prizna odmerni odstotek. Torej, nekdo, ki bo delal več kot 40 let, dobi tudi temu primerno višji odmerni odstotek. Tistim, ki so začeli zgodaj, se upošteva pokojninska doba in ne delovna doba, kot je večkrat omenjeno. Treba je še omeniti, da predlog zakona v ničemer ne posega v invalidske pokojnine v smislu, da se znižujejo, varstvene dodatke, pardon, v letni dodatek. Dejstvo pa je, da tako, kot je bilo obljubljeno, je Vlada že sprejela modernizacijo sistema socialnega varstva in tam notri smo urejali varstveni dodatek, kar je bilo tudi omenjeno. Na žalost, demografskih trendov, s katerimi se soočamo in niso odvisni od te prejšnje Vlade, tudi od naslednje ne bodo, ne moremo reševati na način, da rečemo, da imamo v tem trenutku 120 tisoč brezposelnih, kar seveda ni res. Ker brezposelnih je 104 tisoč in še nekaj. Ostali so vključeni v ukrepe aktivne politike zaposlovanja. In reči, da pokojninska reforma zato, ker imamo v tem trenutku tako stopnjo brezposelnosti, ni potrebna. To je več, če ne, je to zavajanje in neodgovornost do vseh bodočih generacij. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Franc Žnidaršič, pripravi naj se mag. Andrej Vizjak.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa. Kologice in kolegi!

Pretekli teden sem bil na dopustu. K meni je pristopil mladenič in me vprašal, kako bom glasoval pri tem zakonu in ali podpiram podaljšanje starostne meje na 65 let. V krajši debati sem mu razložil, da nam pravzaprav kaj drugega ne preostane, kajti ta na videz neprijazna rešitev, je še vedno boljša od tiste, da bi povečali prispevne stopnje ali iz neto ali iz prispevkov delodajalcev. Še manj sprejemljivo pa je, da bi zmanjšali pravice. Denarja v pokojninski blagajni preprosto ni. In ne da bi potem razčistila, kaj on misli glede podaljšanja, je rekel: "Mladi intenzivno

razmišljamo o tem, da ne bi več plačevali prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje." Pripomnil sem: "Da, ampak morate vedeti, da bodo vaši starši ostali potem brez pokojnin." Potem sva šla narazen in ni bilo nekega zaključka najinega razgovora. Kaže pa ta pojav – o takem razmišljanju smo brali tudi v časopisju – na hudo propadanje medgeneracijske solidarnosti, ki se ne sme razširiti, če hočemo ostati socialna država in človeška družba, ki razume, kaj pomeni povezanost otrok s svojimi starši in odgovornosti enih in drugih med njimi. Prepričan sem, da nimamo druge izbire. In izgovor, kako bi lahko kako drugače rešili, pač ne vzdrži. Glede na to moram pripomniti, da bi v tem trenutku kakršna koli oblast, leva, desna ali kakršna koli, stala pred enakimi dilemami, kako rešiti pokojninsko blagajno, da ne bi bilo treba zmanjšati pravic že tako slabo stoječim upokojujencem. Glede na to, da je sprejem tovrstnih sprememb nujen, bi morala opozicija z veseljem sprejeti to zadevo, zlasti ko gre za SDS, ki ji najbolje kaže glede tega, kdo bo naslednji na oblasti. Kajti do takrat bi se to, kdo je o čem glasoval, že malo pozabilo, problem bi bil pa rešen. In če ga mi ne bomo rešili danes skupaj, ga bo moral nekdo reševati kasneje, hoče ali pa noče. Si zatiska oči pred to stvarjo ali pa ne. In rad bi videl tudi, kdo išče izhod iz problema zagotavljanja dovolj sredstev za pokojninsko blagajno ob tem, da so naše možnosti za zadolževanje hudo omejene in doživljamo pravzaprav vsak dan očitke, da smo dodatno zadolžili državo, čeprav ne verjamem, da bi neka druga oblast v tej gospodarski krizi, ki je zagotovo ne bi obšla, storila kaj drugega, kot da bi vzela kredit ali pa uničila socialno državo in poslabšala položaj vseh tistih revnih vključno z bistvenim povečanjem števila brezposelnih, ki ga poslušamo danes kot očitek, pa vseeno lahko trdimo, da ni tako strašno, kot se vidi.

Zanimivo je v zgodbi razmišljanje sindikatov, ki niso natanko povedali, kaj bi radi, vsaj sam nisem zasledil tega, hkrati pa zavračajo sprejetje tega zakona z napovedjo, da bodo zahtevali referendum in da to ni sprejemljivo za njih. Saj smo ja vendarle v Evropi, ki je večinsko podaljšala starostno mejo, saj smo vendarle v družbi, ki bi morala razumeti, da je treba iskati izhod iz krize, saj ne gre samo za pokojnine aktualnih

upokojujencev, pač pa tudi za vse tiste, ki so blizu ali pa bodo kasneje vstopali v sistem. Glede na to, da zakon prinaša rešitev, da pokojnine ne bodo več padale v primerjavi s plačami, je to garancija, da bodo tudi tisti mladi, ki so ob obstoječem sistemu lahko resnično zaskrbljeni, vendarle lahko pričakovali neko znosno pokojnino, ko bodo na vrsti. Ni res, da ta zakon pomeni, da bodo morali delavci delati petinštirideset let in da tega preprosto ne morejo zaradi delovnih pogojev in tako naprej. Moram povedati, da bodo vsi tisti, ki ne morejo delati polno delovno dobo, tako kot doslej lahko odhajali v predčasni pokoj kot invalidski upokojujenci. Nobenega razloga ni, da se ne bi to enako ravnalo kot doslej. Moram vam povedati, da je pred leti raziskava v naši državi pokazala, da je povprečna starost invalidskih upokojujencev dvainštirideset let in pol, daleč izpod meje. Zato ta argument sindikatov ne vzdrži kritike.

Jaz pričakujem, da bo kljub temu, da bi podprli ta zakon, obstajala možnost, da se v zelo kratkem času morda vendarle najde nek dogovor s sindikati pa predlaga po skrajšanem postopku spremembo oziroma dopolnitev zakona, da ne bi zapravili štirih milijonov za referendum. V tem smislu ostaja možnost odprta in kljub vsemu in vsem pomislekom bom zakon podprl. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Vizjak. Pripravi naj se gospod Janko Veber.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa za besedo. Spoštovani minister!

Nikoli še doslej v parlamentu nismo slišali toliko pozivov opoziciji k odgovornosti, državotvornosti, češ, problem je, dajmo ga rešiti skupaj. Spoštovani, Vlada je že v prejšnjem mandatu za to, ker naš volilni sistem in tudi razmerje moči v politiki vedno v vsakem mandatu ne zagotavljata možnosti izpeljave ključnih reform v koaliciji, formirala tako imenovano partnerstvo za razvoj. Želela si je partnerstva z opoziciji in takrat je partnerstvo za razvoj delovalo z največjo sedaj vladajočo, prej opozicijsko stranko s Socialnimi demokrati. Mi smo tudi v začetku tega mandata zavedajoč se potreb po sodelovanju, po usklajevanju, zaradi krize in

vseh nakopičenih problemov povezanih z njo, predlagali sedanji Vladi partnerstvo dva plus deset. Kaj pomeni dva? Partnerstvo za kratke, hitre ukrepe izhoda iz krize, preprečevanje posledic krize in partnerstvo 10 za vse te strukturne reforme, ki jih sedaj najavljate in jih ne morete izpeljati. Zavedali smo se potrebe po sodelovanju in ne nam danes očitati pomanjkanje državitvornosti in odgovornosti. Ta ponudba delovanja dva plus deset je še vedno na mizi. Predsednik vaše vlade ima na mizi predlog dogovora sporazuma, kako naj to sodelovanje poteka, vendar to sodelovanje zahteva tudi usklajevanje takšnih reformnih paketkov, kot je ta pokojninska reforma. Tega usklajevanja s strani koalicije ni bilo. Še več, opozicija je predlagala celo kopicico amandmajev, po večini niso bili podprti in rezultat je seveda naše nasprotovanje. Kolega France Cukjati je uvodoma v imenu poslanske skupine naštel vrsto konkretnih, zelo konkretnih argumentov, kaj menimo, da je z obstoječo pokojninsko reformo narobe in kje bi veljalo izboljšati zadevo.

Jaz se bom v svoji razpravi osredotočil zgolj na eden vidik, ne bom našteval tistega, da menim, da je dovolj 40 let delovne dobe za polno pokojnino, da je seveda vprašljivo črtanje pridobljenih pravic, kot je na primer državna pokojnina in podobno. Osredotočil se bom na eden vidik, ki je po mojem najbolj pomemben in zakaj tudi sam ne morem podpreti te pokojninske reforme. Namreč, minister za delo, družino in socialne zadeve se je pri tej pokojninski reformi lotil pač pristojnosti, ki jih ima v okviru svojega resorja. S pokojninsko reformo pa je to, žal, daleč premalo. Zelo pomemben del pokojninske reforme je povezan tudi z neko dinamiko ustvarjanja delovnih mest, dinamiko izboljšave delovnih mest v smislu večje produktivnosti, večje dodane vrednosti, torej večje plače ne nazadnje s tega delovnega mesta in posledično večjega vplačila prispevkov. Torej, minister za delo je zelo omejen pri teh razvojnih politikah Vlade, ki dolgoročno lahko vplivajo tudi na stabilnost pokojninske blagajne, na socialno varnost upokojencev in na neko vzdržnost pokojninske blagajne skozi srednje in dolgoročno obdobje. Torej, v Sloveniji potrebujemo nova, kakovostna delovna mesta. Brez teh, spoštovani minister, nobena

pokojninska reforma ne bo oživila, ne more živeti, ker je enostavno nevzdržna. Končalo se je že črtanje pridobljenih pravic. Vi jih skozi vašo zakonodajo sedaj kar nekaj črtate. Končalo se bo tudi napenjanje dela preko 40 let delovne dobe in naprej, preko tudi 65, ampak to se enkrat konča. Če ni dovolj baze vplačnikov in če ta vplačila niso dovolj velika, seveda tudi vsi ti ukrepi, ki so tukaj predlagani, ne bodo zalegli. Jaz prav pogrešam te ukrepe. Ukrepe, ki so pomembni sestavni del pokojninske reforme, torej ukrepe za nova, bolj kakovostna delovna mesta. Te imate, spoštovana Vlada, pred nosom. Ni res, da je treba, ne vem kaj narediti in koliko denarja imeti za to. Poglejte, vam bom povedal samo en primer. Izgradnja strateško pomembnih energetskih objektov stoji. Izgradnja hidroelektrarne na Spodnji Savi stoji. Gre za nekaj deset milijonske, če ne stomilijonske posle, ki bi zaposlili tiste segmente gospodarstva, ki so najbolj v krizi. Mimogrede, v gradnjo elektrarn je vključenih 90 % domačega gospodarstva, tako dobaviteljev opreme, kot gradbincev. S temi projekti bi lahko zaposlili, ustvarili delovna mesta in s tem tudi ne nazadnje pomembno prispevali k reševanju tega današnjega problema. Takih projektov je verjetno v Sloveniji še kar nekaj. Tu je tretja razvojna os, železniška infrastruktura, da ne govorim o prepotrebni informacijski infrastrukturi, kot je širokopasovno omrežje v vsak slovenski dom, tudi na ruralnem področju, tudi na slovenskem podeželju. Vse to so strateško pomembni projekti te države, ki bi lahko ustvarili nova delovna mesta, kakovostna delovna mesta in bi lahko reševali tudi nakopičene težave pokojninske blagajne. Kaj pa se dogaja? S predlagano pokojninsko blagajno se dodatno duši gospodarstvo, povečuje se osnova za obračun prispevkov, ki se bo poznala zlasti pri tistih mizernih delovnih mestih z najnižjimi plačami, kajti povečuje se osnova iz minimalne plače na povprečno plačo. Torej, tu se dodatno steguje gospodarska in se dodatno posredno povečuje ne nazadnje tudi davčna bremena za gospodarstvo. In namesto, da bi sproščali gospodarstvo, da bi lahko ustvarjali delovna mesta, da bi lahko imeli več plačnikov v blagajno, da bi imeli ne nazadnje tudi nek tehnološki preboj, bolj kakovostna delovna mesta z višjimi plačami, kar bi imelo za

posledico višje prispevke in več denarja v pokojninsko blagajno smo priča drugačnim ukrepom. Torej, spoštovani, ne nas sedaj pozivati k odgovornosti. Mi smo vam ponudili sodelovanje. To ponujeno sodelovanje je odprto in na mizi. Sprejmite ga in boste lažje izpeljali tudi kakšen reformni ukrep. Vi ste ga zavrnili, češ, ne potrebujemo ga, saj imamo koalicijo. Koalicija vam je pred očmi razpadla, tudi zaradi populizma in sedaj je tu opozicija in sklicevanje na njeno odgovornost. Zamislite si, kaj ste počeli in kam ste privedli to državo z vašim nekim prestižnim ravnanjem doslej.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber. Pripravi naj se Anton Anderlič.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Če kateri zakon sprejemamo za ljudi, je potem zagotovo zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju tisti, ki ga sprejemamo prav zaradi ljudi in gre za vse generacije, od najstarejše do, lahko rečemo, najmlajše. Kar je zelo pomembno pri ljudeh, je, da imajo varnost. Sam razumem, da lahko govorimo o tem, da se lahko nekdo počuti varno v državi, če mu zagotavljamo ustrezno pokojnino, če mu zagotavljamo delovno mesto, če mu zagotavljamo dostop do stanovanja, do izobraževanja in seveda tudi, lahko rečemo, do ustrezne zdravstvene oskrbe. V Sloveniji, mislim, da se vsi strinjamo, tudi podatki tako kažejo, da se življenjska doma podaljšuje, kar pomeni, da imamo dobro urejen sistem oskrbe starejših, tako da se počutijo varno tudi v tem segmentu, ko pač niso več delovni, aktivni, ampak imamo za njih tudi tukaj zelo dobro poskrbljeno.

Tisto, kar nekako pogrešam pri teh debatah in kar je bilo tudi nekako izpostavljeno, češ, sindikati ne podpirajo tega zakona. Ampak oprostite, zelo malo sem slišal, da bi se sindikati trdo pogajali z delodajalci o tem, da se izboljšajo delovne razmere v podjetjih, da je delovno mesto kvalitetnejše, ker so delovni pogoji boljši. Teh pogajanj ne zasledim. Veliko raje se pogajajo s politiki, ker je to bolj popularno, bolj populistično, bolj odmevno. Tisto, kar je pa pomembno za samega delavca, za ljudi, da

se pogajajo z delodajalci, za izboljšanje delovnih mest, tam jih pa ne slišim dovolj. Ta očitek, da se tudi sindikati, Vlada ni pogajala, ne drži, vendar se sindikati raje pogajajo čim dlje s politiko, ker s tem dosejajo tudi neke vrste populizem in svojo promocijo.

Če pogledamo delodajalce, mislim, da v tem zakonu rešitev, ki omogoča subvencioniranje delovnih mest za starejše, je zagotovo nekaj, kar je za njih dobrodošlo. Mislim, da tako v Sloveniji kot tudi v Nemčiji lahko preberemo, da primanjkuje kvalificirane delovne sile. Ta zakon prinaša rešitev, da se subvencionira tiste, ki želijo iti predčasno v pokoj, celo s 50 % prispevkov ali tiste, ki presežejo 60 let, s 30 % subvencij za prispevke na delovnem mestu. S tem ohranjamo kvalificirano delovno silo aktivno. To potrebuje gospodarstvo, in to ta zakon prinaša. Če pogledamo mlade, tudi za njih se subvencionirajo do 26. leta delovna mesta, da jih delodajalci lahko in lažje zaposlijo. Torej skrbimo tudi za mlajšo generacijo in da se zaposlijo za nedoločen čas. Jaz razumem, da verjetno nekdo ali velik del gospodarstvenikov ne želi zaposliti za nedoločen čas mlade, ampak ta zakon prinaša subvencioniranje delovnega mesta, če zaposli mladega za nedoločen čas. Torej, gre za dogovor resnično med vsemi. In ta zakon je, če lahko kaj rečemo, sigurno en združek, en konglomerat vseh teh interesov, ki je ta hip mogoč. In mislim, da je to, kar je danes, mogoče treba resnično uzakoniti in s tem razbremeniti javno blagajno predvsem zato, da se bomo lahko zadolževali tudi, kot je prej gospod Vizjak povedal, za izgradnjo infrastrukture. V kolikor ne spremenimo pokojninskega sistema, potem mislim, da se bomo odločali o tem, ali se bomo pogovarjali o varnosti ljudi in se bomo zadolžili za to, da bodo imeli pokojnine, ali se bomo zadolževali za to, da bomo gradili nek energetski sistem. Resno vprašanje, ampak dajmo najprej rešiti pokojninski sistem in skrb za ljudi vzporedno, potem se razbremenijo tudi javne finance in lahko se bomo zadolžili tudi za to, da bomo lahko vlagali v razvoj, v gospodarstvo, v nova delovna mesta in v novo infrastrukturo, ki jo potrebujemo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Anderlič.
Pripravi naj se gospa Breda Pečan.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Zakon bom podprl ne glede na to, da sem s strani koalicije deležen kritik, da sem "špilferderbar", kot je bilo prej rečeno iz vrst koalicije. Ampak ne glede na to sem trdno prepričan od vsega začetka, ko ta razprava poteka, da je nekaj treba storiti, da je zavedanje o tem, da ta sistem ne bo vzdržal, tolikšno, da sem prepričan, da to podpora deli tudi javnost, pa tudi sindikati in še kdo drug. Vendar samo diskusije so vedno takšne, ja, spremembe so potrebne, samo ne tukaj, ne zdaj, ne zame. To je tisto, kar nas spremlja tudi pri tej pokojninski reformi, če hočemo reči, ne vem, zakaj je treba govoriti o reformi. Gre za spremembo zakona in sistema in se mora prilagajati nekim razmeram pa zato ni treba uporabljati velikih besed.

Ampak, ob tem, ko bom zakon podprl, je pa le treba nekaj stvari reči. Že na prvi pogled moti neka argumentacija in tako v javnosti, kako je mogoče, da se s takšno gotovostjo trdi, da se ta sistem sedaj utrjuje za naslednjih 30 let. Tega ni mogoče in ti izračuni, ki se podajajo v javnosti, so preprosto zelo, zelo vprašljivi. Dejstvo pa je, da ta pot, ki je načrtani način, kako naj bi se ta sistem dograjeval, zagotavlja predvsem verjetno varčevanje na strani blagajne in zagotavlja na drugi strani tistih pravic, ki so se, ki se garantirajo s tem zakonom. Ne razumem, zakaj je toliko razprav o družinski pokojnini. Jaz sicer ne vem, ali smem, glede na težke besede, ki jih je uporabljal predsednik Slovenske ljudske stranke, njihove amandmaje podpreti ali ne. Ampak namen imam podpreti njihov amandma glede državne pokojnine, ker se mi zdi, da v tem delu preprosto, ker ne gre za nove stvari, ker gre za stvari, ki so pridobljene, ki bodo le v majhnem delu nove in je obseg takšen, da ne more porušiti tega sistema. Preprosto gre za to, da je en del ljudi prepričan, da bo v večji negotovosti živel, čeprav bi najbrž iz drugih virov, socialnih transferjev in tako naprej, morali pokrivati te izdatke, da bi ti ljudje lahko preživeli. Ampak meni se zdi, da je to prav, in zato bom podprl, ne glede na to, da se predsednik Ljudske stranke jezi na koalicijo, ampak temu je tako.

Nič ni narobe in tukaj je vprašanje, kako parlament deluje, kako ima spisan poslovnik, kakšen je smisel prve, druge in tretje obravnave in potem še uskladitvenih amandmajev. Jaz sem trdno prepričan, ko parlament izrazi voljo v drugem branju v parlamentu, da bo nekaj vsebinsko spremenil in ni v ničemer neusklajeno z drugim delom, da ne more predlagatelj pričakovati, da bo v tretjem branju potem vrnil na isto vsebino nazaj, kot je bilo to v drugem branju. To je z vidika parlamentarizma, z vidika procedur zelo neutemeljeno in se mi zdi, da za demokracijo ni dobro, kajti večina je takrat menila nekaj in je zato izglasovala, seveda ni šlo za pomoto, potem pa čez en teden priti pa reči, tukaj vam pa ne damo prav, morate vrniti nazaj "milom ali silom". To za parlamentarizem, za parlament, za demokracijo ni dobro.

Ampak ne glede na to, kot sem rekel, jaz bom zakon podprl in tudi ta del SLS-ovskih prizadevanj, da bi nekatere stvari uveljavili, ki so po mojem pravičnejše, boljše in odražajo neko skupno skrb tudi za celoten sistem. Pa ne govorim to zaradi tega, ker bi želel, da SLS tudi zakon podpre, jaz sem prepričan, da je prav na ta način, da se gradi eno širše zavezništvo za zakon in absolutno računam, da bodo na koncu vsi argumenti, ki so bili povedani, prevladali v tej smeri, da bodo tudi glasovali za zakon in tako si predstavljam tudi to delovanje.

Nič ni narobe torej s tem amandmajem, kot ni nič narobe s tistimi zadevami okoli vojske, kjer je prav, da se tistim, ki so bili na ta način zaposleni tisto leto ali tisti čas, ko so morali služiti vojsko, da se jim to prizna. Nič ni narobe in mislim, da ne bi smeli delati prevelikega cirkusa.

Meni je žal, da nismo uspeli zavarovati drugega stebra v tistem delu, ko zdaj poteka deset let od vplačil, kajti tukaj je tako jasno, da smo državljani in državljanke neenaki pred zakonom; eni po desetih letih lahko dvignejo ta vplačila z ustrezno obdavčenostjo, drugi, v zaprtem, pa ne, in bodo lahko uveljavili šele takrat, ko bo nastopila tista doba upokojitve, tisti čas upokojitve. Ampak to govorim zaradi tega, ker se mi zdi, da je v celotni diskusiji samo poudarek na prvem stebri, jaz pa mislim, da moramo – in tako sem že 1999. leta mislil, ko smo sprejemali zakon in ko smo uvajali ta

drugi in celo tretji steber in tako naprej –, da bo prišlo do tega, da bo prvi steber let tisti socialni garant, če lahko pogojno tako rečem, čeprav gre za zavarovanje, gre za vplačila, gre za pravice iz tega naslova, pa vendarle, da bomo posamezniki, in jaz to počnem, z drugim stebrom varčevali za penzijo, za boljšo penzijo, za boljši položaj takrat, ko bomo to dočakali. Tega poudarka, čeprav zakon to vgrajuje, tudi stimulira, tega poudarka je bilo premalo: kako zavarovati tisto, kar je že vplačano, ne gre za malo tega, kako prepričati delodajalce, da bodo naprej vztrajali na plačilih. Ocene so različne, pričakovanja so različna, predvsem je pa pritisk na to, ker očitno ta splošna klima nerazpoloženja v smislu: saj na dolgi rok penzijskega sklada ne bo in ne bomo dobili, bolje dvigniti tisto, kar je, in bo že kakor bo kasneje. Tako bi mogoče veljalo, vendarle tudi v bodoče staviti na to, da je drugi steber lahko pomembna postavka tudi za čas, ko bodo – jaz upam, da bodo – časi boljši, da bo blagajna vzdržala, da bo vplačil dovolj, da bo sistem vzdržal, pa vendarle, če bodo težave in ne bo mogoče dosegati te višine, bo pa po mojem drugi steber tisti, ki bo pomagal k tistim zneskom, ki bodo takrat prišli iz prvega stebra.

Mislím, da je danes res preveč težkih besed, preveč očitkov, kaj komu odgovarja, kaj komu ne odgovarja, sedanji opoziciji ali koaliciji, itd. Gre za izboljšanje sistema in zato je vredno to podpreti, slediti tem zadevam. Hoteli ali ne hoteli državljani in državljanke se ne ločijo glede na to, volivci katerekoli stranke so, ampak so vsi samo tisti, ki so teh ukrepov, teh odločitev, ki jih mi sprejemamo, deležni linearno, veljajo za vse. Zato to neko vaganje, neko balansiranje, iskanje nekih argumentov, kdo da je bolj državotvoren, kdo bolj skrbi za ljudi, je po mojem neupravičeno in je treba še velikokrat ponoviti, verjetno tudi pred Državnim svetom, verjetno tudi javno, to, da je čas, bilo je že danes povedano, da se pogleda, kam vse skupaj gre in kateri so tisti pospeški v tem zakonu, ki bodo naredili ta sistem tak, da ljudi ne bo strah.

Jaz ne upam, da niso vrste, tako kot je bilo napovedano, da so vrste na SPIZ-u, kjer ljudje preračunavajo, koliko jim še manjka, kako bi bilo, če bi jutri ali še 14 dni je do konca leta, le lahko ušli temu, kar jih čaka v negotovi prihodnosti. Jaz verjamem v

državo, država bo še dolgo časa in bo poskrbela za ljudi na tak ali drugačni način. V to sem trdno prepričan, kajti če ne bi bil toliko star, kolikor sem, in če ne bi nekaterih stvari v zadnjih 25, 30-ih letih doživel na svoji koži, bi mislil, da upanja sploh ni. Nasprotno. Jaz sem trdno prepričan, da z večino teh ukrepov, ki so tukaj, bodo doseženi pozitivni učinki.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Breda Pečan. Pripravi naj se Milenko Zihertl.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Tudi jaz bom zakon podprla in podprla tiste spremembe, ki so bile sprejete v drugem branju in niso vodile v smer, ki bi zakon dejansko izboljšanje, za tiste spremembe oziroma tiste predlagane amandmaje bom ravno tako glasovala. Medtem ko ne bom za tiste spremembe, ki bodo dodatno še slabšale končni cilj tega zakona, to pa je vzdržnost pokojninskega sistema, zagotovitev zadostnih virov za financiranje pokojnin tudi bodočih rodov in predvsem nepovečevanje obremenitve aktivne populacije, ker mislim, da je to zelo pomembno.

Dejstvo je, to, kar smo prej slišali od kolega Žnidaršiča, da mladi sprašujejo oziroma razmišljajo resno o tem, da bi enostavno prenehali plačevati pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, je tveganje, ki ni popolnoma brez realnih podlag. Mislim, da si takega tveganja res ne smemo privoščiti. Pa ne samo zaradi tega, ker bo zmanjkalo denarja v pokojninski blagajni, in ne samo zaradi tega, ker bo zmanjkalo denarja v zdravstveni blagajni.

Družba, ki je utemeljena na medgeneracijski solidarnosti, ki je ne glede na vse slabo, kar znajo mnogi v tej dvorani povedati o obdobju od leta 1945 do 1990, tisti čas je ta družba tudi v Sloveniji ali pa predvsem v Sloveniji bila grajena ne samo na medgeneracijski, pač pa na splošni solidarnosti celotnega družbenega ustroja. In te solidarnosti ne smemo zaradi kratkovidnih in kratkoročnih pomislekov, predvsem zaradi pomislekov, ki se jim reče "samo za moj mandat, kar je po mandatu, me pa ne briga", ali pa "po moji smrti se lahko svet sesuje", ali

pa "po mojem odhodu iz politike se lahko svet sesuje" – mislim, da na tak način razmišljati res ne smemo.

Ne gre tu za državotvornost, ne gre za pozivanje na neko zavest za to družbo, ampak gre predvsem za to, da je treba razmišljati, da so vrednote, o katerih nekateri zelo radi govorimo, temelj naših sedanjih, vsaj sedaj še veljavnih notranjih odnosov. In da s tem zakonom pravzaprav te vrednote nekako utrjujemo in jih za naslednjih, lahko rečemo, 20 let – sama si tudi ne upam reči, da bo ta sistem sedanjih višin prispevkov vzdržal še naslednjih 30 let. Dovolj je, da v srednjeročnem obdobju, v naslednjih 20 letih si damo čas, da poiščemo morda še kakšne bolj kvalitetne, bolj inovativne, vendar pa predvsem za vse ljudi v tej državi dobre rešitve. Ne pa, da bi slučajno tako kot zadnje tedne dobivamo signale enkrat z ene oziroma enkrat iz enih, enkrat iz drugih, enkrat iz tretjih ust, bom raje rekla, ne strani, o tem, da bi bilo treba uvesti oziroma da bomo uvedli socialno kapico. Moram reči, da če kaj, potem je stvar, ki jo jaz osebno, pa mislim, da tudi marsikdo drug, ne samo v koaliciji, ampak tudi v tej celotni dvorani, nikakor ne more in ne sme sprejeti, je socialna kapica. Govoriti danes o socialni kapici, ko moramo zagotoviti denar za to, da bomo sploh lahko pokojnine izplačevali, da bomo sploh zdravstvene storitve plačevali tako, kot je treba, iz javnih sredstev, to je pa zame res – ne vrhunec, ampak poden neoliberalizma.

Mislim tudi, da bo treba resno razmisliti, da v nadaljnjih korakih dosežemo postopno izenačevanje prispevne stopnje za pokojninsko zavarovanje delodajalca in delojemalca; to, kar ima cela Evropa – res skoraj cela Evropa, ne bom rekla cela, zaradi tega, ker nekaj izjem je, med njimi smo najbolj nečastna izjema ravno mi. Torej so stvari, ki jih ne moremo kar tako prepuščati volji nekaterih res negativnih neoliberalnih idej, ki jih imamo v naši državi.

Zaradi tega pozivam vse, ki razmišljajo ne samo o upokojencih, ampak tudi o tistih, ki bodo upokojencem zagotavljali vire za izplačevanje pokojnin, da vendarle razmislijo in ta zakon podprejo. Mislim, da se je vredno potruditi, da se je vredno tudi ozreti malo vase in razmisliti, ali je trenutna politična situacija res tako zelo težka, da nas lahko tu v dvorani nekateri zaradi tega, ker mislimo,

da je treba spremeniti oziroma utrditi pokojninski sistem, da smo zaradi tega pijanci, narkomani in ne vem kaj še vse, kar smo imeli danes priložnost poslušati.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Milenko Ziherl. Pripravi naj se gospod Anton Kampuš.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav gospodu ministru, kolegicam in kolegom!

Vsekakor zakona v takšni obliki ne morem podpreti, ker je bilo izpostavljeno preveč zadržkov, pa ker se da tudi primerjati, kaj se dogaja v drugih državah Evropske unije, kjer se tudi zavedajo staranja družbe, vendar so njihove reforme nekoliko drugačne in seveda vzdržnost njihovega sistema je drugačna kot naša.

Naša nevzdržnost je v veliki meri tudi posledica nediscipline, neizplačevanja plač in posledično tudi prispevkov, ki se je močno razraslo ravno v času te vlade, pa očitno nima inšpektorjev pa vseh ostalih organov, da bi zagotavljala. Če navaden državljan ne plača elektrike, je odklopljen, če pa veliki tajkun ne plača socialnih prispevkov za svoje zaposlene, se pa o tem sme samo šepetati.

Za primer bi vzel tudi, recimo, reformo na Madžarskem, o kateri smo se pogovarjali ob zadnjem obisku, in tam so, recimo, nekatere rešitve, ki bi jih kazalo prinesiti k nam. Recimo, združitev vseh teh dodatnih prostovoljnih stebrov v prvega in enotnega. In posledično je zaradi evidence in sledljivosti vložkov potreben varčevalni račun za pokojnino in potem upokojenec dobi tisto, kar je dejansko vplačal.

Da je zakon slab, priča ogromno amandmajev, ki so bili nekateri že sprejeti, pa potem niti ne vemo, v kakšnem stanju so – recimo, ta za vojsko. Izgovor, da si 60 milijonov dodatnih stroškov ne moremo privoščiti, je seveda iz trte zvit. V državi, kjer je cel kup nasedlih investicij, čudnih vlaganj, kjer za župansko kampanjo nekega župana ni težko dati 130 milijonov, za socialno varnost oziroma za tisto, kar pa ljudem pripada, ker smo vsi z velikim navdušenjem šli v slavno JLA, za tisto pa denarja ni.

Seveda tudi kaj ostane od ostanka tega zakona potem, ko je bil že piljen z vseh

strani. Recimo, meni se zdi čudna ta enačba 30 let, potem pa 3 manj ugodna odšteti od njih, to je za mene 27 let. Zakaj ne bi 27 upoštevali, zakaj se tukaj stališča opozicije in koalicije ne zblížajo, pa rečemo, da res tistih 27 let. Sam bom sigurno z veseljem odštél ta 3 leta, ko sem bil pripravnik pa začetnik na račun let, ko sem bil tehnolog specialist in visoko plačan.

Torej, vsekakor je druga pomanjkljivost zakona tudi, da že sedaj je dejansko starostno upokojevanje tam pri 38. letih delovne dobe pa 58. letih starosti in še mlajši, saj smo imeli rekordno mladega upokojenca, za katerega mislim, da se je nazaj aktiviral. Pri 100 tisoč nezaposlenih je primarna skrb, kako jih vsaj za 30, 40 tisoč zmanjšati in zaposliti, pa bi takoj začeli plačevati prispevke v pokojninsko blagajno pa bi bil sistem vsaj še nekaj časa vzdržen.

Tako nedodelan zakon, na katerega imajo pripombe na vseh nivojih, ne samo v opoziciji tudi socialni partnerji, zbornice in tako naprej bo doživel naslednje epiloge, lahko že veto v Državnem svetu pa potem referendum. Na ta referendum bodo pa ljudje šli množično, ne bo nobenega izgovora, da je bilo premalo tistih, ki so glasovali, zelo verjetno pa je, da bo že spet en referendum, ki bo izgubljen za Vlado. Morda ne s tako katastrofalnim rezultatom kot pri zadnjem, vendar vsekakor izgubljen.

Na koncu bi še nekaj o referendumih; referendum je zadnje orožje, zadnja ročna zavora, ko se obrnemo na ljudi, da s svojo izjasnitvijo na referendumu zategnejo ročno zavoro oziroma preprečijo izvajanje neke zelo nerazumljive poteze Vlade. Morda bi res kazalo, da se ta zakon še dodela. Morda se počaka še rešitve v drugih državah Evropske unije in ne na vrat na nos. Morda pa se rabi ta zakon tudi za dimno zaveso, da se med tem zgodijo še druge zadeve, ko se bodo ljudje razburjali zaradi nesprejemljivosti tega zakona, vmes se bo pa kaj drugega zgodilo, ali pa je morda tudi dober scenarij, da se promovira določeno stranko ali skupino strank, ki so odločno odločno proti temu zakonu.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Kampuš, pripravi naj se Renata Brunskole.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bom podprl, kakor tudi amandmaje, ki izboljšujejo ta zakon. Res je, da smo danes že v tretji obravnavi in da je bilo v prvi in drugi veliko rečenega in si ne bom dovolil ponavljati.

Z moje strani bom dodal samo to, da se verjetno lahko malo zgledujemo predvsem pri drugih evropskih državah, ki so na tozadevne pomembnosti v svojih državah že reagirale in že sprejele reforme. Tudi drugje, tako kot pri nas, so države imele težave, imele so proteste, imele so kar precej nasprotovanja, vendar je zagotovitev dolgoročne vzdržnosti blagajne potrebna in seveda so lahko šli skozi reforme.

Leta 2000 je bila zadnja pokojninska reforma in ni prinesla nič kaj spodbudnega, nič kaj dobrega – padanje pokojnin ves čas. Torej, sedaj je zadnji čas, zadnji čas tudi za Slovenijo, da poskušamo, tako kot danes vsi trdite, prav od prvega do zadnjega, da je treba stopiti skupaj ter stvari zapeljati tako, da bomo pokojninsko reformo spravili skozi proceduro. Res je, da je razmerje že danes neugodno, torej 1,66 : 1. V Sloveniji je že danes zelo neugodna situacija in to poslabšati, bi bilo, seveda, nekorektno. Z enostavnimi besedami povedano, blagajna mora biti vzdržna, da imamo lahko dostojne pokojnine. Ampak dostojne pokojnine ne samo za tiste, ki so danes v pokojninskem sistemu, ampak tudi za tiste, ki se pripravljajo, tudi za mlajšo generacijo, tudi za srednjo generacijo. Danes smo slišali, prav vsi, od najmlajšega do tistega, ki je pred pokojnino, bodo to pokojninsko reformo podprli. Res je, da se razmerje iz dneva v dan slabša.

Pričakujem, da boste to reformo, ki jo imamo danes na mizi, vsi podprli. To mora biti naš skupni interes. In to je v Sloveniji skupni interes. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Renata Brunskole. Pripravi naj se gospod Mirko Brulc.

RENATA BRUNSKOLE: Prav lepo pozdravljeni, gospod minister, gospod predsedujoči, kolegice in kolegi!

Tudi jaz imam v zadnjem času priložnost slišati, da so naši upokojenci zaskrbljeni, pa tudi tisti, ki se bodo v kratkem upokojili, predvsem pa ta zaskrbljenost veje iz tega, kako bo s pokojninami naprej, še posebej zato, ker je v zadnjem času v naši politiki s strani nekaterih prisotno tako veliko demagogije. Torej, da bom bolj jasna, prikazovanje vsega delovanja kot slabega, predvsem je pomembno dejstvo, da ni vedno in dostikrat ne prikazana realna slika. In ta realna slika predvsem povzroča skrb 470 tisočim upokojencem v Republiki Sloveniji, od katerih jih 277 tisoč prejema starostne pokojnine, 97 tisoč invalidske pokojnine, 85 tisoč družinske pokojnine, 10 tisoč 700 kmečke pokojnine. Prav pa je, da bi ne pozabili tudi na 770 tisoč delavno aktivnih prebivalcev, tudi 104 tisoč brezposelnih prebivalcev. In tudi, kot je povedala gospa državna sekretarka, ni podatek 114 tisoč brezposelnih, ampak 104 tisoč, za ostale pa je bilo zdaj že poskrbljeno z določenimi spremembami, zato da ponovno prejemajo dohodke in da imajo možnost delati.

Današnji časi gospodarske krize niso zaobšli Republike Slovenije in kot je gospod minister poudaril, je v danem trenutku nujno potrebno dati podporo pokojninski reformi. Danes je bilo že večkrat izrečeno, da je ena pomembnejših strukturnih reform pokojninska reforma. Upokojevanje v Republiki Sloveniji je v danem trenutku med najugodnejšimi in ima najugodnejše pogoje v Evropi. Imamo skoraj najvišjo življenjsko dobo v Evropi, najpomembnejše pa je dejstvo, kot je tudi gospa državna sekretarka pred dobre pol ure ponovno poudarila, da je treba zagotoviti v Republiki Sloveniji prejemanje dostojnih pokojnin, zato je pokojninska reforma nujna, je pa tesno povezana z vzdržnostjo sistema pokojninske reforme oziroma v povezavi z državno blagajno. Vemo, kakšni časi so in da je treba poskrbeti za to, da se ne bodo poslabšale sedanje pravice naših upokojencev. Sama spadam še v mlajšo generacijo, čeprav pri 21 letih delovne dobe in 40 let starosti, vam moram priznati, res ne razmišljam o svoji upokojitvi. Ni pa mi vseeno za vse tiste, ki so upokojeni, in vse tiste, ki bodo v kratkem upokojeni.

Torej, še naprej bo, kot je bilo tudi že poudarjeno, možna predčasna upokojitev v primeru zdravstvenih razlogov. Prav je, da gledamo naprej in prav je da smo pri vsem realni. Na eni strani bi bili v Evropi, na drugi strani bi – saj je nekako logično, da si vsak od nas želi čim boljših pogojev v življenju in da bi si želeli, da bi bili tudi v povezavi z upokojevanjem pogoji čim boljši; vendar, če pa ni sredstev in če želimo zagotoviti še naprej dostojne pokojnine, moramo zagristi tudi v to pomembno pokojninsko reformo.

Torej, sama gledam pogumno naprej, želim si, da bi naši upokojenci ne bili več toliko zaskrbljeni. Prepričana sem, da nas danes največ upokojencev gleda in posluša in da je prav, da nekako ustavimo konje in da je realno povemo, a ne demagoško, torej v slabem, da ne kritiziramo samo, ampak realno povemo, kakšno je dejstvo in da predvsem upokojencem zagotovimo, da bodo še naprej prejemali dostojne pokojnine. Namreč, za dobro duševno počutje neprestano poudarjanje: slabo, slabo, slabo tudi ni dobro za zdravje ljudi, tudi ne za zdravje naših upokojencev in tudi ne za delovno aktivno prebivalstvo, zato je moramo podpreti to reformo. Na drugi strani, kot je bilo poudarjeno, pa poskrbeti za gospodarstvo, obrt in podjetništvo, da bo mlado delovno aktivno prebivalstvo imelo možnost zaposlovanja.

Pokojninsko reformo bom podprla, se bom pa zagotovo zavzemala tudi za to, da omogočimo tudi nadaljnje zaposlovanje mladim, delo kmetom in nikakor ne samo poskušala gledati vsega s temne plati, negativne, ker sem prepričana, da smo najhujše čase že prebrodili. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc, pripravi naj se gospod Rudolf Petan.

MIRKO BRULC: Lepo pozdravljeni!

V današnji razpravi so tipične takšne razprave kot v preteklih obdobjih, kadar sprejemamo neke zakone, za katere nekateri pravijo, da niso nujno potrebni, potem pa nam naštevajo celo vrsto drugih, ki pa da so nujno potrebni. Tudi patetične govornice, kako naj se streznimo, kako naj nehamo delati neumnosti in tako dalje, ne pridejo v poštev. Saj nismo

vsi od danes in imamo nekaj kilometrine za sabo.

Jasno je, da ta zakonodaja ne zajema samo upokojencev, da zajema predvsem tiste, ki vstopajo v delo danes, da je medgeneracijska solidarnost zelo zapopadena in tako razmišljanje, da DeSUS-u pripadajo upokojenci, da bo za mladino do 18. leta skrbel Zares, za malo starejše SDS in tako dalje, ne pride v poštev. Vsi tukaj skrbimo za vse generacije, za tiste, ki se bodo rodili, in za tiste, ki zaključujejo svoje življenjsko obdobje. In gre za izjemen populizem, boj za mesto popularnosti na lestvici in tako dalje. Ni pomembno, kako bomo jutri prestali te reforme in kako bomo zagotovili ustrezne pokojnine za mlade, kajti stokrat je bilo povedano, da se današnjim upokojencem stanje ne poslabša, če bo ta zakon sprejet, nasprotno pa ja. Razmišljanje o tem, da smo moški služili vojsko 24 ur na dan in bi potem morali imeti dvojno priznanje – ja, pa tudi matere so dojile ob enih ponoči. Kaj bomo zdaj šli v takšne razprave?! Mislim, da res ne prispevamo s tem nič k temu, da bi priznali, da je ta zakonodaja nujno potrebna, da jo je minister Svetlik s svojim timom izjemno dobro pripravil, dobro promoviral, zelo enostavno razložil najtežja vprašanja in da bi mu morali reči hvala lepa za ves ta trud njemu, odboru in še marsikomu.

Prepričan sem, da bo ta zakonodaja sprejeta, da bodo pa nekateri problemi. Sindikalni liderji, kot je bilo rečeno, bodo prevzeli odgovornost – lepo vas prosim! Ko so metali kamenje v parlament – kdo je prevzel odgovornost, kdo? Dušan Semolič se odpravlja v penzijo in želi, da je to višek njegovega sindikalnega delovanja. In vsi politiki smo pokvarjene duše, on je pa sam politik celo življenje, saj je član Državnega sveta in tako dalje.

Stvari morajo biti jasno povedane in dajmo, stopimo skupaj v dobro vsem.

Amandmajev je bilo res veliko in mislim, da je ta zakon dobro pripravljen in dobro štartno osnovo ima, sigurno ne bo veljal 30 let, kajti prej bo treba marsikaj spremeniti, ampak s tem zakonom omogočamo obstoječim upokojencem, da imajo spodobne pokojnine, mladim pa, da bodo lahko prišli do pokojnine; ampak več bomo delali vsi. Marsikdo od nas ima tukaj toliko let, da bi lahko že bil v penziji, pa

verjetno se ne čuti ne, invalida ne nesposobnega ali pa ja in da lahko še nekaj prispevamo k razvoju te družbe. Več bomo delali vsi. Hvala lepa.

PODPRESEDIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Rudolf Petan. Pripravi naj se Bogdan Čepič.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!

Torej, lahko rečem, da je s tem zakonom en velik križ zaradi tega, ker ni usklajen, ni bil usklajen niti s socialnimi partnerji, niti z delodajalci, tudi z opozicijo ni bil usklajen, katero sedaj naprošate, da bi morali skupaj ta zakon podpreti. Ja, kje ste bili takrat, ko ste zakon pripravljali? Kje ste bili še takrat, ko je bilo prvo branje? Celo več, mi smo vam po vzoru iz prejšnjega mandata ponudili partnerstvo, da bi lahko pri pomembnih zakonih sodelovali, vendar vi ste arogantno odklonili. Mi smo pripravili tudi določen paket zakonov, pa ste tudi rekli, da zakoni niso primerni za nadaljnjo obravnavo. Jaz sem takrat rekel, da se sprašujem po vsem tem, ali je Vlada primerna za nadaljnje vladanje. In zdaj še zgleda tako, da sem imel prav, da je moje vprašanje bilo popolnoma upravičeno. Poleg tega za ta zakon prav gotovo ne moremo reči, da je eden od razvojnih; niti kratkoročno niti dolgoročno.

Nekateri ste ta zakon branili tako, da tudi v Evropski uniji pripravljajo spremembo zakonodaje na področju pokojnin. Ja, res je, vendar danes je praktično že cela Evropa iz krize. Za nemško gospodarstvo pravijo, da so na istem ali pa še na boljšem, kot so bili pred krizo. Kaj pa v Sloveniji? Še vedno smo na minus 8 %, še vedno smo na minus 8 in vsak dan se kaj podraži, recimo, danes je bencin dražji in to je ena večjih podražitev bencina, davki so večji. Poleg tega pa lahko tudi rečem, da je to eden od zakonov, ki jemljejo, in to, upam si reči, kar nekritično: jemlje državne pokojnine, tudi tistim s 180 evri pokojnine, ki jih niti ni tako veliko, 10 tisoč, smo slišali. Pa se tudi tega denarja ne najde. Se pravi, da se zopet jemlje tistim, ki so ga najbolj potrebni. Jemlje se tudi na nekaterih socialnih transferjih.

Predstavniki vladajoče koalicije pravijo, da je težka gospodarska situacija. Ja,

seveda je, saj to vsi vemo. Ampak zakaj je težka gospodarska situacija? Kdo že dve leti vlada? Kdo že dve leti vlada in odklanja vsakršno pomoč pri pripravi zakonov? Niti toliko niste, da bi rekli, okej, pridite, pa bomo videli, kaj se bo dalo narediti. Ne! Niti slučajno vas ne vzamemo v partnerstvo! Vsak zakon, ki ga mi pripravimo, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. To je višek arogance. Zdaj nas pa pozivate, naj podpremo ta zakon. Veste, to je nekaj, kar ne gre skupaj.

Pravite, da naj bi ta zakon podprli zaradi tega, da bodo dostojne pokojnine še naprej, istočasno pa pravite, da sistem ni več vzdržan in da je treba nekaj narediti, ter da se zavzimate za to, da se pokojninski sistem ne bi zlomil. Istočasno pa pravite, da povečujete pokojnine. Tu nekaj ne gre skupaj. Če povečujete pokojnine in če je sistem pred zlomom, potem se bo še prej zlomil. Dajte nam naliti čistega vina! Nam ga sicer ni treba, ker mi vemo, kako to zgleda, toda tistim, ki vas poslušajo, ne nakladajte in ne lažite! To je ves problem te vlade, da se ne govori tistega, kar je resnica.

Kot sem že na začetku dejal, problem tega zakona je, da ni usklajen. Pravite, da mi rušimo, da želimo v SDS in opoziciji rušiti ta zakon. Oprostite, kdo pa je prvi povedal, da nasprotuje temu zakonu? Tisti, ki jih niste vzeli kot partnerje; to so sindikati, delodajalci. Oni nasprotujejo. Oni nasprotujejo temu zakonu, zato ker se vam ni zdelo vredno, da bi jih poslušali do konca, da bi z njimi skupaj uskladjali, pa tudi opozicijo povabili navsezadnje. Zdaj pa nas prosite, naj podpremo ta zakon, ko ste nas prej arogantno odganjali. Torej, mi ne rušimo tega zakona, zakon bo zrušil nekdo drug. Mi smo skušali ta zakon, ki za nas ni najboljši, popraviti, vendar, žal, tudi to ni šlo. Nekatere manj pomembne stvari ste nekako vzeli v obzir, tistega bistvenega pa ne. In če boste doživeli fiasko, pripišite sebi, zato ker niste poslušali socialnih partnerjev. Niste poslušali niti delodajalcev. In glede na to, kako dolgo se to že vleče in kako se stvari odvijajo, se mi vedno bolj zdi, da ne gre za pokojninski sistem, ampak gre za nek političen projekt, mogoče celo za prestrukturiranje političnega prostora.

Zato mislim, da bi bilo dobro, da vam je to za prihodnjič poduk, da se pri drugih

pomembnih zakonih maksimalno uskladite s tistimi, s katerimi bi se bilo dobro in od katerih pričakujete podporo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bogdan Čepič. (Ne.) Gospod Joško Godec. (Ne.) Gospod Janez Kikelj, izvolite.

JANEZ KIKELJ: Hvala lepa za besedo. Mislim, da imam na voljo 47 sekund.

Danes smo v tem zboru razpravljali o vsem živem. Poslušal sem vse od referendumske problematike, celo na goriva ste se spravili, nekateri so govorili celo o alkoholizmu. Mi razpravljamo o novi pokojninski zakonodaji, ki jo moramo podpreti. Mislim, da bi to moral biti cilj vseh nas. Zavedajmo se, da se prebivalstvo stara, da bo že v prihodnjih letih blagajna tako obremenjena, da niti sedanji upokojenci ne bodo dobivali dostojnih pokojnin, kot se je danes tu govorilo. Paradoks te celotne razprave oziroma dogajanja v državi pa je, da to pokojninsko reformo večinoma podpiramo mlajši, ki nas bo najbolj prizadela, medtem ko trenutna upokojenska populacija preko svoje politične stranke temu nasprotuje. Tako prosim, podprimo ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Kikelj.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj. Pripravi naj se gospod Vili Trofenik.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo, lep pozdrav.

Torej, jaz predlogov pokojninske reforme ne bom podprla in govoriti kako je hudo in kako je pomembno, da vsi to podpremo in kakšne cilje moramo vsi skupaj imeti. Najbrž je prvi cilj, h kateremu bi morali vsi stremeti, okrepiti gospodarstvo, ker sicer ne bo problem samo pokojninska blagajna, ampak tudi vse ostale. In to že lahko beremo: o problemih zdravstvene in potem varčujemo pri tistih stvareh, kjer bi bilo najmanj potrebno, na primer z zmanjševanjem ginekoloških oddelkov in porodnih oddelkov in podobno.

Mi smo z veliko reformo, ki se je zgodila leta 2000, nekatere stvari uredili in pospešili, torej da se je začela podaljševati

upokojitvena starost, vendar pa vsega še nismo dosegli, kar smo želeli s tisto reformo. Dejstvo pa je, da daje rezultate. Mi ocenjujemo, da ni problem v tem, da ponovno podaljšujemo starostno oziroma delovno dobo, pač pa, da zagotovimo, da bo več ljudi vplačevalo v pokojninsko blagajno. Tega pa seveda 104 tisoč brezposelnih ne more. Zato je nujno, da na tem nekaj naredimo in to bi moral biti naš prvi in skupni cilj. In govoriti, da smo vsi za dostojne pokojnine – seveda smo, ampak po pokojninski reformi leta 2000 se je takratna vladajoča koalicija, od katere marsikdo še danes sedi v vladajoči koaliciji, odločila drugače usklajevati pokojnine, poslabšala bistveno položaj upokojencev, takrat ni bilo nobenih takšnih velikih besed, da morajo vsi imeti dostojne pokojnine, pač pa ste zelo enostavno eni glasovali za to. In če ne bi bilo vmes neke druge vlade, ki je potem to usklajevanje popravila v letu 2005, bi bile danes pokojnine še bistveno slabše, še manj dostojne človeka vredno življenje.

Tako da nas pozivati in trkati na našo vest in nam dopovedovati, kako bo hudo, če ne bomo predloga podprli, je najmanj licemersko, da ne rečem še kaj drugega.

Dejstvo je, da se tudi s to reformo, če vstopi v veljavo 1. januarja v pokojninski blagajni pet let še nič ne bo poznalo. Kvečjemu se nam pozna ali pa nam je še slabše, ker se je še mnogo več ljudi letos in lani upokojilo zaradi že povedanega strašenja za reformo, ki se je izkazala kot antireforma. Zato sama tega predloga ne bom podprla.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vito Rožej, pripravi naj se gospod Sajovic.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Jaz bom zakon podprl, ker želim zase in za svoje otroke pogoje, v katerih bomo lahko ustvarjali. Kdor danes misli, da takšni pogoji pri nas niso potrebni, da je bilo v tej državi že zadosti ustvarjenega, samo razdeljeno ni pravilno, naj pač glasuje proti. S takšnim glasom proti, sem prepričan, da bom mladim povedal, da se jim ni treba truditi, da se naj ne trudijo ustvarjati, da naj se ne trudijo prispevati, ker konec koncev tudi dobili

ne bodo od te družbe nič več, kar so dobili do sedaj. Naj se lepo usedejo in počakajo in večina so tako ali tako – glede na demografsko sliko – edinci in naj dedujejo, kar imajo za dedovati in naj od tega preživijo ostanek svojega življenja. Otrok naj nimajo, ker jih v aktivni dobi tako ali tako ne bodo mogli preživljati. Za nas ki smo se pa vseeno naivno odločili za otroke in ki ne bomo podedovali zadosti, pa je najbolje, da vzamemo pot pod noge in iščemo eno prijaznejšo domovino kje drugje.

Z glasom proti boste tudi tisti, ki boste danes tako storili, jasno povedali Evropi, da naj odpre denarnico in po grškem in irskem zgledu pripravi kredite tudi za Slovenijo. Z glasom proti boste zagotovili to, kar v tej dvorani in tudi pred kamerami venomer ponavljate, kako vse "ne štima" v tej državi, da bo to tudi resnica. S tem se vam bo to uresničilo. Pozivom opozicije, ker eni pravijo, naj se streznimo, druge pa slišim, da hočejo, da jim nalijemo čistega vina, odgovarjam samo: "Šank se bo zaprl in za nobenega ne bo več nič."

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo.

Moram reči, da nikogar nič ne prosim, ne pričakujem, ampak storil bom kot poslanec tisto, kar je moja dolžnost: pokojninsko reformo bom podprl, ker je enostavno in preprosto nujna. V tem trenutku več, kot imamo, deliti ne moremo. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, minister, vsi sodelavci so v napoved, v pripravo, usklajevanje, v pogovarjanja, dogovarjanja vložili neskončno veliko časa.

Izdelek, ki ga imamo danes pred seboj – in prepričan sem, da ga bomo sprejeli, ker je to dobro za to državo, dobro za upokojence, ki sprejemajo pokojnino, dobro za srednjo generacijo, ki vplačuje prispevke in dobro za mlade, ki še čakajo na službo – je izdelek tak, kot je. Več se v teh pogajanjih, dogovarjanjih žal ni dalo doseči. Statistični podatki so neusmiljeni in pa preprosto dejstvo: v pokojninsko blagajno tisti, ki delamo, vplačamo toliko kot plačamo, življenjska doba se nam podaljšuje iz leta v

leto, kar je dobro in prav, in poskrbeti moramo za vse: za tiste, ki so v pokojninsko blagajno vplačevali in so si pokojnino krvavo zaslužili. Do njih imamo veliko odgovornost, da se nam pokojnina zaradi prazne pokojninske blagajne ne zmanjša. Njim želimo zagotoviti dostojno pokojnino. Srednja generacija mora seveda imeti na podlagi medgeneracijskega sporazuma upanje, da bomo omogočili tak sistem, ki bo dal spodbudo tudi mladim, ki bodo plačevali za nas, itd. Na tej točki pade ali pa obstane medgeneracijski sporazum. Ali želimo s tem, da pokojninska blagajna javnofinančno ne bo vzdržna, dati mladim jasen signal, da za njih pokojnin ne bo, da naj se zatečejo v različne oblike espejev in drugih oblik, da bodo plačevali minimalne prispevke, brez odgovornosti do tistih generacij pred njimi in potem sami poskrbeli za sebe. Mislim, da ta pot ni prava, da imamo danes zgodbo, kjer veliko variant sploh ni. Pokojninsko reformo je treba potrditi, mislim, da se bomo prej kot v 10 letih z njo zopet srečali in da drugih izhodov ni. Veliko smo govorili o teh državnih pokojninah, pridobljene statuse je težko jemati in kršiti, če ne bomo dali tu, bomo dali na področju socialnih transferjev, kajti zagotovili smo, in Slovenija je po ustavi socialna država, da bomo preživetje zagotavljali vsem

Tisto, kar se dogaja na področju vojaščine in materinstva, želje so bile velike, možnosti pa bistveno manjše. Zavedam se, kaj je mogoče in mogoče je tisto, kar so predlagali strokovne službe na podlagi izračunov na ministrstvu in te amandmaje bom sam tudi podprl.

Predvsem pa želim sporočiti, da danes govorimo veliko o razdeljevanju, o delitvi, da je pa čas, da se pogovarjamo vsi skupaj in iščemo rešitve, kako bomo več ustvarili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Cukjati, štiri sekunde? Ne.

Besedo ima dr. Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Najprej lepa hvala za razprave, ki sem jih z veseljem in zanimanjem poslušal, sedaj pa mi dovolite, da na kratko vendarle poudarim bistveno elemente zakona, o katerem boste potem glasovali.

Torej prva pomembna dimenzija tega zakona je prvi steber medgeneracijske solidarnosti, ki ga je treba utrditi. Utrdili ga bomo tako, da bomo povečali prilive v pokojninsko blagajno in zmanjšali odlive. Za to imamo na voljo šest bistvenih ukrepov.

Prvi ukrep je podaljševanje delovne aktivnosti. Starost 65 let in pokojninska doba 38 ali 40 let, ali starost 58 ali 60 let, odvisno od spola, in pokojninska doba 41 oziroma 43 let. To bi še posebej rad poudaril, da pokojninska doba, kar je bilo v razpravi že izpostavljeno, ni isto kot delovna doba. V pokojninsko dobo se šteje tudi čas, ko nekdo ni bil aktiven, pa so bili prispevki plačani, ali pa je bila ta pokojninska doba kupljena, tako da nič od tega ni izgubljeno in je napak ali celo zlonamerno prikazovati, kot da bo zakon karkoli od tega komu vzel.

Naj ob tem še povem, da v Črni gori sprejemajo pokojninski zakon, kjer bo minimalna starost 62 let in polna starost 67 let, podobno kot je to naredila Francija nedavno. Mi pa se pogovarjamo o dveh letih manj in delamo iz tega dramo, namesto da bi tudi pogledali, kaj se dogaja v našem okolju.

Seveda je na voljo tudi predčasna upokojitev, torej starost 60 let in pokojninska doba 38 ali 40 let z ustreznimi malusi. Malusi nekatere motijo, pa vendar so že sedaj v sistemu, so povsod, kjer imajo razliko med predčasno in polno starostjo za upokojitev in so povsod praviloma večji, kot jih pa mi predlagamo.

Drugi ukrep je pobiranje prispevkov od vseh oblik dela. Vsakdo, ki ni dal prispevkov za polno delovno obremenitev, tudi če ima samo delne obremenitve ali pa honorarna dela in podobno, mora plačati v polni višini, dokler ne nabere prispevkov za polno obremenitev, in seveda od dodatnega dela plačuje prispevke od vseh oblik dela v višini prispevka delodajalca, tudi od malega dela, tako da se v tem smislu dodatni viri za pokojninsko blagajno zagotavljajo.

Tretji ukrep, dvig najnižje prispevne stopnje na 60 % povprečne plače, o čemer ste veliko razpravljali kot o problematičnem ukrepu. Naj vam povem, da 70 %

samozaposlenih danes plačuje prispevkov od minimalne plače, med njimi so tudi tisti koncesionarji, ki si z državnim denarjem plačujejo od minimalne plače prispevke, hkrati pa nalagajo velike denarje v svoje osebno premoženje. In najmanj, preračunano na 60 % povprečne plače, je treba ta prispevek dvigniti, če hočemo, da bomo imeli ustrezen prispevek minimalni pokojninski osnovi, ki jo država vsakemu državljanu garantira, sicer boste vsi in bomo vsi subvencionirali tiste, ki plačujejo premalo.

Četrti ukrep, ukinitvev možnosti odloga ali odpisa prispevkov. O tem je veliko govora. Zakon decidirano govori o tem, da ni več to mogoče, kar je bilo v preteklosti; tudi na podlagi izkušnje, ki jih imamo.

Naslednji, izločitev pravic, za katere niso bili plačani prispevki, varstveni dodatek, tudi izredne pokojnine in podobno.

In podaljšanje obdobja za izračun pokojninske osnove na 30 najboljših zaporednih let, z izvzetkom treh najslabših, kar ni isto kot 27 let. To najbrž že razumete.

In še posebej je treba tu izpostaviti, da gre za vprašanje pravičnosti, kajti ni prav, da nekateri izigravajo s plačevanjem samo določenega manjšega števila let, potem pa si privoščijo plačevanje od minimalne plače, zahtevajo pa pokojnino od najboljših 18 let.

Drugi cilj je zaustavitev padanja pokojnin, kjer bomo fiksirali odmerni odstotek na 80, ki bi sicer padal proti 72 in pol. Drugi ukrep za zmanjšanje padanja pokojnin je ukinitvev horizontalnega izenačevanja teh pokojnin oziroma pokojninske osnove, ki vpliva tudi do 20 % na nižjo odmero pokojnine.

In pa novi način usklajevanja pokojnin, ki smo ga dogovorili, s posebno varovalko, da pokojnine ne morejo biti nikoli usklajene manj, kot je rast življenjskih stroškov, kar pomeni, da zavarujemo pokojnine vseh upokojencev najmanj tako, da sledijo življenjskim stroškom, ki jih oni imajo.

Naj izpostavim še tiste ugodnosti, o katerih je bilo v začetnem predlogu manj govora, pa smo jih potem s tem, da bi naredili zakon prijaznejši, vnesli v ta zakon. Tu imamo vsaj 7 pomembnih ukrepov.

Prvi. Časovni bonus za otroke. Odštevanje od polne starosti do 58. leta za ženske in 60. za moške po 8 mesecev za otroka. To pomeni, teoretično gledano, da

ima lahko ženska za 10 otrok olajšave, moški pa za 7 otrok, če bi lahko uveljavil vse te olajšave.

Drugi. Časovni bonus za vojaščino. Odštevanje od polne starosti v polnem obsegu obveznega služenja in tudi cenejši dokup tega obdobja, kar je več kot v trenutnem zakonu. Tu smo celo širili pravico. Zakaj pa ne vštevanja vojaške dobe v pokojninsko dobo? Preprosto gre za to, da bi trenutno morali dati vsako leto neposredno 60 milijonov samo na račun tega, da bi nam ti ljudje šli prej v pokoj in ne bi plačevali v pokojninsko blagajno. Mnogo pa je že tistih, ki so že kupili to dobo in bi upravičeno zahtevali ta denar nazaj in tukaj so stroški nepredvidljivo visoki. Tako si glede teh stroškov ne predstavljamo, da bi jih tako pokrivali v prihodnjem obdobju iz pokojninske blagajne. Še posebej pa je pomembno to, da če imamo za cilj podaljšanje aktivnosti, bi nam tak ukrep izničil četrtno učinka celotnega zakona na tej točki. In to je tisto, kar nas navaja k temu, da zares takšne rešitve ne moremo sprejeti.

Potem tretja ugodnost. Možnost dokupa pokojninske dobe do 5 let. Iz česar koli: ali je to študij ali karkoli drugega, vsakdo lahko to kupi, ne glede na to, kaj je počel v tistem obdobju, ki ga kupuje.

Naslednji. Finančne spodbude za ostajanje v zaposlitvi po izpolnitvi pogoja za predčasno upokojitev. 20 % pokojnine do 65. leta starosti lahko nekdo prejema, če bo ostal aktiven po izpolnitvi teh predčasnih pogojev.

Naslednji. 2 % višji odmerni odstotek za vsako leto dobe nad 25 leti. Trenutno dobi za vsako leto 1,5 % več. Torej, to je dodatna ugodnost, ki jo ta sistem ponuja.

Možna je delna upokojitev, ob tem, ko nekdo prejema delno plačo, delno pokojnino, se ta pokojnina poveča še za dodatnih 5 %.

In postopni prehodi. Tudi to je ena od ugodnosti, bodisi da gre za 4- ali 6-mesečni korak, ko gre za podaljševanje pokojninske dobe oziroma starosti.

Učinki, ki jih pričakujemo, še enkrat, so zlasti naslednji.

Prvič, starostne pokojnine se bodo v povprečju povišala od 5 % do 19 %, začetne starostne pokojnine, najbolj pa tistim, ki imajo najnižje dohodke, najnižje plače. In težko je danes govoriti o tem, koliko ljudi, koliko

upokojeincev danes prejema zelo nizke pokojnine, hkrati pa glasovati proti temu zakonu, ki dejansko te pokojnine zvišuje.

Drugi učinek usklajevanja obstoječih pokojnin, ki bo drugačno, kot je zdaj. Če pogledamo učinek usklajevanja po obstoječem zakonu na podatkih, ki jih pričakujemo za leto 2011, bi se pri polni uskladitvi te pokojnine uskladile na ravni 2,25 %. Z novo dogovorjeno formulo, ob črtanju 151. člena sedanjega zakona, pri razmerju 60 % na račun rasti plač in 40 % na račun življenjskih stroškov pa se te pokojnine dvigajo za 2,54 stotink odstotka. Se pravi, več po novi formuli kot po obstoječi; kar pomeni, da je tudi zato treba podpreti ta zakon, ker se bodo sedanjim upokojevcem pokojnine usklajevale na višji ravni, kot so se usklajevale ali se usklajujejo danes.

Naslednji učinek je to, da bomo po koncu prehodnega obdobja za starostno upokožitev delali v povprečju dve do tri leta dlje, vendar zaradi vseh naštetih ugodnosti bo malokdo res delal do 65. leta. Vse te ugodnosti, ki so bile vgrajene v zakon, bodo omogočile hitrejši izstop.

Še to naj dodam, da tista ureditev, po kateri lahko zgodnji začetniki gredo v pokoj po 41 letih ženske in moški pri 43 letih pokojninske dobe, pomeni, da s tem pridobijo vsi moški, ki so začeli delati pred dvaindvajsetim delom in so potem kontinuirano delali, in vse ženske, ki so začele delati pred štiriindvajsetimi leti. Kar pomeni ne samo tisti, ki so začeli delati po osnovni šoli, ampak tudi tisti, ki so začeli delati po srednji šoli. Tako je to izjemno širok krog ljudi, ki bo lahko v resnici koristil te bonuse.

Argument, da ne bo mogoče toliko časa delati, ki se stalno ponavlja, je treba vendarle postaviti v luč te rešitve pa tudi v luč rešitve, da je v pokojninskem sistemu dana možnost za predčasno upokožitev, in sicer ta z malusi, ali pa za delno upokožitev. Nekdo, ki ne zmore več polnega delovnega časa, se lahko odloči za krajši delovni čas in za delno pokojnino, če mu ta rešitev bolj ustrežna. In ne nazadnje, kar je gospod poslanec Žnidaršič rekel, obstaja dober sistem invalidskega zavarovanja za tistega, ki zares ne more delati naprej in invalidske pokojnine so ugodnejše od starostnih pokojnin. Tako so vsi ti izhodi na voljo vsem tistim, ki bodo želeli

drugače zaključiti kariero, kot delati do polne starosti, tako kot je predvideno.

Upokojeinci bodo pokojnino prejeli enako obdobje kot sedaj, ne glede na to, da se bo podaljšala doba aktivnosti, se hkrati podaljšuje tudi pričakovana življenjska doba, tako da bo ostala doba prejemanja pokojnine tudi po temu obdobju približno v povprečju na dvajsetih letih.

In še nazadnje; tisto, kar naj bi bil učinek, je zares stabilna pokojninska blagajna. Mi ne trdimo, da bo vzdržala naslednjih 30 let, ne vem, kdo je slišal takšno izjavo, mi smo sicer govorili od začetka o 15- do 20-letnem obdobju. Glede na to, kar smo seveda pozneje v zakon vgradili, smo spremenili oceno na 10 do 15 let in takšna rešitev, kot jo ponujamo, seveda zagotavlja delujoč sistem v tem obdobju.

No in če še nazadnje vprašam, če so to učinki – in mi verjamemo, da so, nihče nam ni dokazal, da teh učinkov ne bo – kdo bo potem povedal državljanom in državljanke Slovenije, upokojevcem, zakaj ni podprl tega zakona, zakaj ni podprl tega, da se bodo pokojnine povišale, da se bodo boljše usklajevale, kot so se doslej, in zagotovljena bo potem stalno izplačevanje pokojnin brez intervencijskih zakonov, tako kot smo jim priča danes. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo o zakonu v celoti. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 13. 12. 2010.

Prehajam na razpravo k 134. členu in amandmaju Vlade ter amandmaju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke. Želi kdo razpravljati?

Gospod Presečnik, izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Torej, glede na to, da je Vlada dala amandma k sprejetemu amandmaju v drugi obravnavni, in sicer amandma, da se črta ta tretji odstavek, s katerim smo rekli oziroma je Državni zbor sprejel rešitev, da se obvezno služenje vojaškega roka šteje kot pokojninska doba, smo dali, bi rekel, prilagojeni amandma oziroma neko prehodno obdobje, da se ta

doba začne uveljaviti z naslednjim letom po četrtnah v štirih letih in šele takrat, čez štiri leta, v celoti.

Gre za obdobje obveznega služenja vojske v prejšnji jugoslovanski armadi in obvezno služenje v slovenski armadi. To je vmesni amandma proti tistemu, kar je bilo sprejeto že v drugi obravnavi, in ob tem, da Vlada črta to določilo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju Vlade oziroma poslanske skupine SLS k 134. členu?

Obrazložitev glasu bo potem, zdaj je razprava. Po opravljeni razpravi o vseh amandmajih bomo prešli h glasovanju in tedaj bo mogoče tudi obrazložiti glas, kot je običajno.

Zaključujem razpravo o amandmajih k 134. členu in v razpravo dajem 391. člen in amandma Poslanske skupine SLS. Želi kdo razpravljati?

Prosim, gospod Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Še enkrat hvala lepa, gospod predsednik.

Torej, to je ta amandma oziroma rešitev, ki jo poslanska skupina že vseskozi zagovarja, sicer gre tudi za problem državne pokojnine, o tem smo razpravljali že pri zakonu o socialnih transferih v juliju letošnjega leta. Torej, mi zagovarjamo sicer to, da državne pokojnine ostanejo, vendar ker nikakor nismo dobili tega soglasja v Vladi in v koaliciji, da ostanejo državne pokojnine, predlagamo že drugič – pri drugi obravnavi in pri tretji zdaj –, da državne pokojnine ostanejo tistim, ki jo že prejemajo. Torej gre za približno 15 tisoč uživalcev teh pokojnine, kot sem že prej pri mnenju polanske skupine rekel, gre za znesek okoli 180 evrov in v bistvu državne pokojnine ne bodo nastajale na novo po tem amandmaju z dnem uveljavitve pokojninskega zakona. Torej, na vsak način so to pridobljene pravice, po naši oceni je to tudi ustavna kategorija v skladu s 155. členom. Gre za nizke zneske in gre za upravičence, ki jih bo zaradi bioloških razlogov čedalje manj. Gre pa za to, da so to upravičenci, ki jim ne bo treba na ta način zopet vsako leto uveljavljati preko

raznoraznih potrdil in tako dalje, da dobijo neko minimalno... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne želi.

V razpravo dajem 411. člen in amandma Poslanskih skupin SD, Zares in LDS. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne želi.

V razpravo dajem 429. člen in amandma Poslanke skupine DeSUS, točka 2 iz pregleda, in poslanskih skupin SD, Zares in LDS. Želi kdo razpravljati?

Prosim, gospod Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Naš amandma se glasi, da se doda 12. odstavek, s katerim želimo postaviti usklajevanje pokojnin v višino, ki je bila v veljavi leta 2009 in leta 2010, se pravi 50 %. S tem želimo izboljšati ekonomski položaj upokojencev in to je naše stališče in tudi naš amandma. Če bo podprt tudi s strani poslank in poslancev, smo pripravljene na koncu koncev podpreti tudi potem zakon, ne samo v zvezi s tem členom, ampak tudi naslednjim, ki je k 430. členu. O tem bomo pa pozneje.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k temu členu? Ne želi. Zato zaključujem razpravo. Hkrati obveščam, da je bil amandma Poslanske skupine DeSUS za novi peti odstavek, to je prvi iz tega pregleda, umaknjen.

V razpravo dajem 430. člen in amandma Poslanske skupine DeSUS. Želi kdo razpravljati?

Prosim, gospod Jurša.

FRANC JURŠA: Še enkrat hvala lepa za besedo.

Mi predlagamo, da se črta sedmi odstavek 430. člena, ki se nanaša na formulo 70 : 30 in čas uveljavitve. Gre za formulo, ki se je dogovorila takrat, ko smo bili izključeni iz koalicijskega usklajevanja. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? (Ne želi.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje.
Želite proceduralno, gospod Kumer?
Izvolite.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod predsednik.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov in v skladu s poslovníkom predlagam 15 minut odmora za posvetovanje v poslanski skupini pred glasovanjem.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: To je zahteva pred glasovanjem, zato odrejam 15 minut odmora. Nadaljevali bomo ob 15.20. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 15.06 se je nadaljevala ob 15.20.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Kolegice in kolegi!

Nadaljujemo prekinjeno sejo in točko. Smo pred glasovanji. Gospoda Kumra sprašujem ... Ne želi. Hvala lepa.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Vlade k 134. členu.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine?

V imenu Poslanske skupine SDS mag. Branko Grims.

Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani, vsem lep pozdrav!

Državni zbor je v drugi obravnavi sprejel dopolnilo, ki je pomembno, saj določa, da se v pokojninsko dobo šteje tudi čas dejanskega trajanja služenja vojaškega roka, za katerega ni bil posameznik vključen v obvezno zavarovanje. Po domače rečeno, gre za služenje v nekdanji JLA. Nihče tisto leto, nekateri tudi dve, celo dlje, ni šel v nekdanjo JLA prostovoljno. To je bila obveznost države, ki je bila izvajana pod strogo prisilo. S tem je bila posamezniku odvzeta za to obdobje možnost, da bi vplačeval svoje prispevke ali da bi nadaljeval in dokončal študij. To leto je moral pač v celoti, 24 ur na dan delati za državo. Država je skrajno nekorektno ravnala, ko ni plačevala prispevkov. Res pa, da je bila takrat drugačna zakonodaja. In če bi izhajali iz nje bi lahko sklepali, da je posameznik upravičeno

pričakoval, da se mu bo to štelo v pokojninsko dobo.

Vprašanje prava je vprašanje tudi zaupanja. In pravo naj bi izhajalo iz besede pravičnost. To, kar pa predlaga Vlada, da bi se to črtalo iz zakona, pa je skrajno nepravilno do vseh tistih, ki so pod prisilo služili vojaški rok, nekateri pri tem tudi izgubili zdravje, imeli trajne posledice. Kajti, nekdanja JLA ni bila, tako kot se danes romantično prikazuje, kovačnica postavnih fantov, ampak velikanska pralnica možganov. Osebo poznam vsaj dva primera, ko sta posameznika zavrnila vstop v partijo v JLA in sta zato končala nekje ...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Prosim za mir v dvorani!

MAG. BRANKO GRIMS: ... na albanski meji in si nikdar nista v celoti opomogla. Ti ljudje naj bi torej sedaj, ko so izgubili zdravje zaradi nečesa, h čemur jih je prisilila država, morali dlje s svojim delom plačevati pokojninsko dobo tistim, ki pa so, redki privilegirani, bodisi služili v bližini doma ali pa so se sploh izognili služenju vojaškega roka, se z njim srečali le bežno oziroma ga sploh nikoli niso imeli. Je to pošteno? Trdim, da ne. Ravno nasprotno. Država je v tem primeru zagotovo dolžna poskrbeti zato, da se poskrbi za enakost pred zakonom, zato da sta v osnovi izenačena pač izhodišče tistega, ki je moral služiti vojaški rok, in tistega, ki mu tega ni bilo treba in je torej na ta način poskrbel za plačevanje prispevkov in vsega ostalega in s tem za svojo pokojninsko dobo.

Torej je zagotovo potrebno, da se to določilo v zakonu ohrani. Zato bo Poslanska skupina SDS glasovala proti vladnemu amandmaju k temu členu.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev v imenu Poslanske skupine SLS Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo še enkrat.

Torej, glede na to, da Vlada predlaga črtanje tretjega odstavka oziroma izničenje tega sprejetega našega amandmaja v drugi obravnavi, kjer smo izglasovali amandma, da se šteje v pokojninsko dobo čas obveznega

služenja vojaškega roka v prejšnji JLA ali v Slovenski vojski, še v času, ko je bilo to služenje obvezno. Glede na to, da Vlada predlaga črtanje, smo dali vsaj malo kompromisen predlog, kjer to vštevanje v pokojninsko dobo v celoti razvlečemo na štiri leta v naslednjih štirih letih. Torej, v naslednjem letu eno četrtno dejanskega trajanja služenja vojaškega roka, nato polovico, tri četrtnine in v celoti.

Tako da bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke glasovali proti prvemu in glasovali za drugi amandma. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? (Ne želi.)

Glasujemo o prvem amandmaju k 134. členu. Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 34.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SLS k 134. členu. Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 46.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SLS k 391. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SLS, Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Ne vem, kolikokrat se že oglašam zaradi državnih pokojnin. Uvodoma povem, da bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ta naš amandma podprli. Že v predstavitvi stališča poslanske skupine sem povedal, da ostarele ženice in nekaj moških ne bo izpraznilo pokojninske blagajne. Gre za tiste upokojence, ki jim je bila državna pokojnina podeljena na podlagi zakona, ki smo ga sprejeli – spet nimam točnega podatka – okoli leta 1999 ali 2000. Število uživalcev te pokojnine je v tem trenutku po podatkih ZPIZ okrog 15 tisoč. In glede na to, da smo dali kompromisen predlog, da se ta pokojnina ohrani vsem tistim, ki že dobivajo to pokojnino, medtem ko bodo eventualni novi upravičenci lahko kandidirali po

težavnejšem postopku v skladu z zakonom o socialnih transferjih, ki smo ga sprejeli julija letos.

Zagotovo so to tisti upokojenci, ki se v preteklem obdobju, v obdobju ustvarjalnih let, niso imeli možnosti zavarovati se po katerikoli zakonu, po katerikoli dejavnosti, in so to upokojenci, ki v času, ko dosežejo 65 let starosti, tudi niso imeli praktično nobenega premoženja, s katerim bi se lahko preživljali. Tako gre tudi, kot sem že prej poudaril, za ustavno kategorijo, za pridobljene pravice, konec koncev 155. člen Ustave o tem govori. In je tudi vprašanje, kaj bo, če tega ne bomo sprejeli, če pride do ustavne pritožbe.

Torej, kot rečeno, gre za majhno število upokojencev, gre za kompromisen predlog, ki ne bo dodeljeval novih pravic novim upokojencem, in, kot rečeno, ti že krepko starejši ljudje ne bodo izpraznili pokojninske blagajne. V poslanski skupini bomo ta amandma podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti svoj glas? (Ne želi.)

V svojem imenu želi obrazložiti glas Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Glasoval bom za amandma, tako kot sem napovedal v razpravi.

Žal mi je, da se stvari v Državnem zboru delajo na način, da se vsebinski amandmaji spreminjajo v tretjem branju, ne glede na to, da so bili v drugem sprejeti, ampak taka je pač volja.

Pri tem amandmaju je preprosto nerazumljivo, da ga je bilo treba šele v zadnji fazi tako oblikovati in ga vložiti. Jaz upam, da se gospod Žerjav ne bo jezil name, če ga bom podprl, glede na to, kar je bilo dopoldne povedano. Preprosto se mi zdi nepotrebno, da bi na ta način posegali v zakon, če že pri nekaterih drugih primerih iz tega zakona ministrstvo trdi, da bi šlo za poseg v pridobljene pravice, kot je na primer dvig iz drugega pokojninskega stebra, bi tukaj še toliko bolj šlo za odvzem pridobljenih pravic, ko bi se tisti, ki so te pravice dobili prej, kar naenkrat znašli na drugem seznamu.

Jaz verjamem, da bi morala država poskrbeti za to, da bi ti ljudje preživeli, kajti to

je tako rekoč socialna podpora, prevedena v to državno penzijo, če bi na ta način poskušali preprosto povedati. Zato se mi zdi, da ni drugega kot podpreti to, da tisti, ki so to pravico pridobili in so izpolnjeni ti pogoji po 59. členu in je seveda smiselno ohraniti na ta način. Zato bom ta amandma podprl.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu.
Prosim, gospod Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Pozdravljeni vsi skupaj.

Tudi sam bom zagotovo ta amandma podprl. Desetletje nazaj je bilo v Državnem zboru Republike Slovenije ugotovljeno, da je potrebno krivico do tistih ljudi, ki se v preteklosti niso iz tega ali drugega razloga mogli zavarovati, odpraviti s to državno pokojnino, okoli 30 tisoč je bilo teh pokojnin. V letnem poročilu, ki smo ga prejeli, Zavoda pokojninskega, invalidskega zavarovanja je, da je bilo konec lanskega leta 18 tisoč teh prejemnikov, sedaj slišimo, da jih je že 15 tisoč; se pravi, število ljudi iz leta v leto zaradi naravnih zakonov pada in zato se mi zdi, da bi to bila ena največjih krivic, ki se bi zgodila na področju ravno tega zakona. Zato apeliram tudi na vas, spoštovane kolegice in kolegi, in tako kakor je kolega Presečnik dejal: te ženice, ti možje nam zagotovo ne bodo izpraznili te blagajne. Izpad je na leto, mislim padec teh prejemnikov, je iz leta v leto večji. Upam, da bo Državni zbor danes pravilno in tudi moralno pravično odločil v tem primeru.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Še kdo? Ali dam prijavo? Samo še eden.

Gospod Pukšič, v svojem imenu.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

Poseg v ustavno pravico, kot je že bilo povedano, prejemnikov državne pokojnine iz podatkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za leto 2009 je nekje okoli 34 milijonov. Tu se lahko poseže in se jim briše. Torej, teh državnih pokojnin več ne bo. Po 65 letih, od 1945. leta naprej in če so bili stari takrat 15 let, so danes stari 80 let, še imamo vedno 22 tisoč pa nekaj udeležencev narodnoosvobodilne vojske. In

poseg v ustavno pravico oziroma pridobljeno pravico je tudi številka približno 40, 39 milijonov in nekaj oziroma celo nekaj več kot pri prejemnikih državne pokojnine. Vendar ker prejemniki državne pokojnine niso borci iz NOB, ampak so to čisto navadne kmetice in kmetje – tem lahko vzamete! Zato sem proti temu in bom amandma podprl.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu.
Prosim za prijavo. Vidim, da je več rok. Se opravičujem, še enkrat prosim za prijavo. Torej, imate možnost.

Obrazložitev glasu v svojem imenu,
mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Pri tem amandmaju seveda ne gre za ideološko, pač pa za vsebinsko vprašanje. Slovenija je socialna država in če te pravice ne zagotovimo iz pokojninske blagajne, jo bomo morali na neki drugi strani iz socialne blagajne. Prav je, da se pridobljenih pravic za nazaj ne jemlje in amandma bom podprl.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu, Darja Lavtižar Bebler.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa za besedo.

Torej kolegice in kolegi, tako kot sem že v drugem branju podprla ta amandma, ga bom podprla, seveda, tudi v tem branju.

Podpiram pa ga iz načelnih razlogov zato, ker nasprotujem temu, da bi posegali v pridobljene pravice, kar je tudi ustavno nedopustno, in zato, ker sem prepričana, da če bi prišlo do ustavne presoje tega člena, bi tukaj seveda imel zakonodajalec zelo velike težave.

Torej, podpiram ta amandma.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu
Janko Veber, prosim.

JANKO VEBER: Hvala.

Tudi jaz bom podprl ta amandma, ne nazadnje gre tudi skorajda zagotovo za

državne pokojnine, ki jih prejemajo prebivalci na podeželju in tam je še kako težko zagotoviti kakršen koli dodaten prihodek, tako da tudi teh nekaj manj kot dvesto evrov je izjemno pomembnih za to, da se ohranja življenje na podeželju.

Ne nazadnje sem tudi sam prepričan, da bi to pridobljeno pravico, če bi jo odvzeli, zelo težko tudi potem ubranili pred Ustavnim sodiščem. Mislim, da je korektnije, da podpremo ta amandma in rešimo, mislim, da kar pomembno vprašanje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Breda Pečan, prosim.

BREDA PEČAN: Hvala.

Jaz bom glasovala za ta amandma tako kakor sem glasovala tudi v drugem branju. Lahko preverite, če ne verjamete. In tako sem glasovala iz več razlogov: en razlog je ta, da se pridružujem tistim, ki pravijo, da je to ustavno sporno – če ne sporno, pa vsaj problematično – in zaradi tega ne moremo kar posegati z enim zakonom v pravico, ki jo je človek z odločbo pridobil. To je eno.

Drugo, kar je, bi pa rada opozorila na to, da so te državne pokojnine sicer zelo skromen, pa vendarle prihodek predvsem žensk. In tukaj bi rada opozorila na to, da so deležne te državne pokojnine pogosto tudi gospodinje, ki pa niso bile samo v kmečkih gospodinjstvih, ampak tudi kje drugje. Zaradi tega bi lepo prosila, da ne govorite o tem, da je bilo kmetom preprečeno vplačevati pokojninsko zavarovanje, zaradi tega, ker smo od 1974. leta naprej delavci v tovarnah plačevali tudi za kmete del svojega prispevka za pokojninsko zavarovanje. Zaradi tega seveda mislim, da je prav in pošteno, da kmetje dobivajo pokojnine, ker smo konec koncev tudi mi prispevali za njih.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu, ponovni krog. Torej odpiram prijavo.

Obrazložitev glasu mag. Andrej Vizjak, prosim.

DR. ANDREJ VIZJAK: Torej, seveda bom ta amandma podprl. Kot vidim, da je večina

kolegov, nekateri tudi kasneje, spregledala. Mislim, da gre tudi za eno zanimivo taktiko: najprej nekaj vzameš, potem omogočiš, da pride nazaj in ostaneš lep. Čeprav nisi nič dal, si radodaren.

To je res višek, kar se dogaja. Približno me spominja na tisto zgodbo s trošarinami na električno energijo: najprej jih drastično zvišati, potem jih nekoliko znižati in govoriti, da ste znižali trošarine.

Torej, spoštovani, dober "deal" za to reformo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, brez polemik, samo obrazlaganje glasu.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Jakob Presečnik. Velja za prejšnjega in predprejšnjo govornico.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Torej saj jaz sem že prej v mnenju poslanske skupine povedal, da gre v bistvu za ljudi, ki niso bili zavarovani ali niso mogli biti zavarovani, pa to seveda različnih poklicev. Danes dopoldne govoril sem o tistih na kmetijah, o malih obrtnikih, o ženah malih obrtnikov in tako dalje. Torej, silno različne kategorije ljudi, vrste ljudi. Če bi šli gledat seznam teh, jaz ne vem, koliko jih je, zdaj okrog 16 tisoč, menda, po nekih podatkih, izhajajo iz različnih okolij, predvsem pa so to ljudje, ki praktično nimajo nobenih dohodkov in jim je to v večini primerov edini vir preživljanja.

Seveda smo v juliju sprejeli zakon, ki se mu približno reče zakon o socialnih transferih, vendar spet je treba vsako leto ponovno te procedure peljati, kar za te ljudi zagotovo ni enostavno, zagotovo ni brez stresno in tako dalje.

In če še enkrat poudarim, ta problem že pridobljenih pravic in ustavno kategorijo, pa mislim, da sem povedal tudi vse. Zato tudi v svojem imenu zagotavljam, verjetno ne dvomite v to, da bom ta amandma podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Ne dvomimo.

Obrazložitev glasu Franco Juri, prosim.

FRANCO JURI: Hvala, predsednik.

Tudi jaz bom amandma podprl, kar sem pravzaprav napovedal tudi v svoji razpravi. Kajti, dejansko gre za dober amandma, amandma, ki omogoča ohranitev pridobljene pravice in s tem se bomo izognili morebitni ustavni presoji.

Ampak, ne gre samo za ta formalizem. Gre dejansko za ohranitev te socialne dimenzije, navsezadnje je pokojninski zakon pravzaprav edina pot do ohranitve socialne države. In če bomo obdržali takšne varovalke znotraj zakonodaje, mislim, da bo tudi javnost to bolje razumela. Zato nimam, kot ogromna večina poslancev, tudi koalicijskih, nobenega dvoma o tem, da ta amandma podprem.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Torej, glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 85, proti nihče.

(Za je glasovalo 85.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Škoda, ker to ni bilo zadnje današnje glasovanje. Se opravičujem za komentar.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 411. členu. Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 4.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o prvem amandmaju, to je o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 429. členu. Torej, gre za amandma k 429. členu, amandma poslanskih skupin SD, Zares in LDS, v navajanju je bil najprej drugi, vendar je bil prvi amandma DeSUS-a umaknjen, zato je zdaj to dejansko prvi amandma. Da dobimo potrditev strokovnih služb – a ne, gospod Tanko?

Glasujemo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 429. členu. V pregledu, ki ste ga dobili na mizo, je to pod številko 2, ker pa je bil prvi umaknjen, je dejansko to ob pregledu glasovanja zdaj prvi. Prosim lepo. Torej je vsem jasno, o čem glasujemo? Je!

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 4.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o drugemu amandmaju Poslanske skupine DeSUS k 429. členu, ki pa je v bistvu prvi, ker je bil prvi umaknjen, pod številko 3 ga imate v pregledu amandmajev. Obrazložitev glasu? Ni.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 43.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanke skupine DeSUS k 430. členu.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 38, proti 44.

(Za je glasovalo 38.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo glasovanje o amandmajih.

Ker je bil v drugi obravnavi predloga zakona na seji matičnega delovnega telesa sprejet amandma k 200. členu, je postal predlog zakona neuskkljen, zato je Vlada pripravila uskladitveni amandma k 209. členu, ki ste ga prejeli na klop.

O uskladitvenem amandmaju dajem besedo predstavniku Vlade. Želi besedo predstavnik Vlade? Ne želi. Želijo besedo poslanke in poslanci? Ne želijo. Ker nihče ne želi razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o uskladitvenem amandmaju. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti nihče.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neuskkljen. Dajem prijavo za obrazložitev glasu v imenu poslanskih skupin.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanke skupine SDS Branko Grims.

Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: V Poslanski skupini SDS bomo glasovali proti slabemu, nepravilnemu, slabo pripravljenemu in s socialnimi partnerji neuskkljenemu Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Še posebej pa bo naš glas proti glas proti povsem zgrešeni politiki Vlade Republike Slovenije, ki se je tega lotila na način, da je ciklično, nekajkrat v minulem letu odpirala to

temo tako, da je dala signal številnim posameznikom, da so se čim hitreje umaknili v penzijo bodisi na zavod in s tem povečali pritisk na socialne transferje in na penzijsko blagajno.

Glede na to, da obstajajo številna verodostojna pričevanja, da so na zavodih kar državni uslužbenci svetovali, kako najlažje preigrati obstoječe predpise, da ti pripada upokožitev še po starem zakonu, se ob tem ne moremo izogniti oceni, da je šlo za premišljeno politiko, da se je s tem umetnim dodatnim upokoževanjem naredilo na nek način odliv iz podjetij in umetno zmanjšalo število tistih, ki bi jih sicer podjetja ob ekstremno slabem gospodarjenju obstoječe vlade morala odpustiti in s tem umetno povečevalo zaposlenost toda na način, ki ga bo plačevala penzijska blagajna in prihodnje generacije.

Tak način je za Slovenijo izrazito škodljiv. Način, kako sta se ta vlada in ta koalicija lotili te reforme, je politično nesprejemljiv, saj je bila negacija socialnega partnerstva, negacija iskanja čim širšega družbenega konsenza o tej tako pomembni družbeni reformi, obenem se je vse skupaj prikazovalo na napačen način, kot da gre za aktualno gospodarsko reformo, ki bo v hipu pomagala k hitrejšemu razvoju. Dejansko gre za nekaj, kar učinkuje na dolgi rok, toda kratkoročno in srednjeročno bo učinek reforme zaradi zgrešenega pristopa Vlade in njene koalicije k njenemu uresničevanju povsem negativen in za Slovenijo dobesedno razvojno uničujoč. Manj bo prihodkov zaposlenih, manj bo vplačil v blagajne, povečalo pa se bo število tistih, ki so upravičenci po obstoječi zakonodaji. Povečali se bodo torej odlivi. To bomo plačevali na dolgi rok, slovenska mala in srednja podjetja kot motor razvoja .../ znak za konec razprave/ in vsi tisti, ki bomo plačevali davke in prispevke v prihodnjem obdobju.

Naš "proti" bo torej proti slabemu zakonu in .../ izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine DeSUS Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Zakaj v naši poslanski skupini in stranki nasprotujemo pokojninski reformi?

Moti nas, da ne bo takoj uveljavljena in v celoti. Uveljavila naj bi se s 1. 1. 2011, njena uveljavitev pa je seveda odvisna od interventnega zakona, ki zamrzuje nekatere zadeve, ki so v pokojninski reformi oziroma zakonsko zapisane. Zahtevali smo, da se upošteva lanski dogovor. V lanskem dogovoru je bilo, da se bodo pokojnine v letih 2010 in 2011 usklajevale polovično, seveda z interventnim zakonom se to negira.

V javnem sektorju še ni bilo zamrznitev plač, zato se nam ne zdi pošteno, da se je usklajevanje pokojnin vezalo na javni sektor. Finančne posledice, ki bi prinašale polovično usklajevanje, so 32 milijonov evrov, ena četrtnina, kot smo že dostikrat slišali, je 10 milijonov evrov. Se pravi, 22 milijonov evrov bi morali zagotoviti sredstev za usklajevanje pokojnin. Povedali smo, da je povprečna pokojnina z varstvenim dodatkom 576 evrov, da je povprečna plača v javnem sektorju tisoč 220 evrov, zato mislim in v naši poslanski skupini mislimo, da ni korektne povezave med tema dvema subjektoma.

V naši poslanski skupini nas zelo moti, da je bil 5. novembra 2010 sprejet dogovor o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leto 2011 in 2012. Nekaj strani na formatu A4 je napisano sindikatu, ko so se ti isti sindikati in predstavniki Vlade pogovarjali o tem, kako bodo zamrznili plače, če seveda bodo zamrznili tudi pokojnine. Zakaj tu zraven ni bilo predstavnikov upokožencev? To ni DeSUS, verjetno, ampak imamo reprezentativne predstavnike upokožencev.

Mislim, da bi bilo korektno in pošteno, da se seveda tudi njih povabi. Zato bomo seveda glasovali proti zakonu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SLS Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Še enkrat hvala lepa, gospod predsednik.

Minilo je 11 let, odkar je v grobem bil sprejet prejšnji pokojninski zakon. Zagotovo so se od takrat bistveno spremenile razmere na tem področju. Bistveno so se poslabšale razmere tudi na mnogih za pokojninski zakon

pomembnih področjih, predvsem glede demografije. Prepričani smo, da se bodo ti kazalci še slabšali v naslednjih letih, zato bo zagotovo kmalu tisti čas, ko bo treba ponovno zopet sprejemati kakšne manjše spremembe na to, čez nekaj let zagotovo tudi večje.

Zavedamo se, da je pokojninski zakon, da je pokojninska reforma ena od pomembnejših strukturnih reform, ki jih je potrebno opraviti in sprejeti v Republiki Sloveniji, saj nas ne samo finančno stanje pokojninske blagajne vodi k temu, ampak tudi mnogi drugi kazalci, da ne omenjam zopet demografskih kazalcev. Seveda ob tem ne morem mimo tega, da pričakujemo odgovorno ravnanje te vlade na mnogih drugih področjih, ki bi prinesla seveda večjo gospodarsko rast, ker samo od tega je odvisen razvoj in finančna stabilnost države kot celote in ne samo iz pokojninske blagajne, kot so zmanjševanje stroškov države, kot je – to, kar vedno govorim – povečevanje investicij, ki smo jih praktično popolnoma zaprli ali jih popolnoma izločili dobesedno iz državnih proračunov, nadalje gospodarske spodbude, razvojne spodbude za gospodarstvo, itd.

Že prej sem uvodoma v mnenju poslanske skupine navedel nekatere zadeve, katerim smo jim tudi v tej razpravi prisluhnili in jo tudi pri tem pokojninske zakonu upoštevali; kot je starševstvo, torej bonitete pri starševstvu, kot je postopno zaostrovanje upokojitvenih pogojev, kot so elektronski vpogledi v podatke pri ZPIZ-u in kar se nam zdi zelo pomembna zadeva: to, kar smo prej izglasovali – in se zahvaljujem vsem poslankam in poslancem, ko smo glasovali o ohranitvi državne pokojnine – tudi državno pokojnino kot nek status za tiste kategorije prebivalcev, ki imajo najslabši finančni ali premoženjski status.

Ker se mi že sekunde odštevajo, naj povem, da bo iz vseh teh razlogov Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke glasovala za zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa.

Tudi Poslanska skupina SD bo glasovala za zakon.

Ni res to, kar pravijo nekateri, da ni potrebno sprejeti nove pokojninske reforme. Neusmiljene demografske razmere – na eni strani vesel dogodek, podaljševanje pričakovane življenjske dobe, na drugi strani pa seveda neusmiljeno majhna rodnost, ki smo ji priča v Sloveniji že dve desetletji, nas silita v to, da reformo moramo sprejeti. To reformo bomo podprli tudi zato, ker omogoča uresničevanje obeh temeljnih ciljev, in to je zagotovitev vzdržnosti pokojninske blagajne na eni strani in na drugi strani preprečevanja nadaljnega padanja pokojnin in zagotavljanja socialne varnosti tudi bodočim upokojencem.

Ne nazadnje je pomembno, da ta pokojninska reforma zagotavlja višjo mero solidarnosti kot dosedanja in da zagotavlja tudi naprej medgeneracijsko solidarnost kot temelj pokojninskega sistema v Sloveniji. Posebej bi rekla, da se zahvaljujem tudi vsem tistim, ki so konstruktivno sodelovali v razpravi. Sprejeli smo kar 30 % amandmajev tako opozicije kot tudi sindikatov, kar dokazuje, da je to ena izmed reform, pri kateri smo se resnično trudili najti soglasje; samo, dogovarjanje je vedno pripravljeno obeh partnerjev za doseganje soglasja.

Reformo bomo podprli, ker smo odgovorni, ker si ne želimo zatiskati oči, da če je ne sprejmemo danes, jo bomo sprejeli jutri pod veliko težjimi pogoji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu. Odpiram prijavo. Obrazložitev glasu v svojem imenu gospod Urh.

ANTON URH: Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da sem kar nekaj časa želel in upal, da bo predlagatelj prisluhnil željam in potrebam upokojencev in Poslanske skupine DeSUS, vendar se to ni zgodilo, zato bom glasoval proti sprejetju tega zakona.

Namreč, pred nekaj časa se je v tej dvorani zavrnilo tudi dva amandmaja, ki ju je Poslanska skupina DeSUS vložila. Prvi amandma je predvideval, da bi se pokojnine v letu 2011 usklajevale 50 % z rastjo plač. To ste zavrnili. Drugi amandma je predvideval, da se ne bi uveljavljalo tako imenovane švicarske formule, temveč usklajevanje

pokojnin 70 % z rastjo plač in 30 % z rastjo življenjskih stroškov. Tudi to ste, spoštovane kolegice in kolegi, vehementno zavrnil. S tem ste državi prihranili vsako leto 120 milijonov ali na kratko, v štirih letih so upokojenci plačali in bodo plačali dolg za grške upokojece.

Glasoval bom proti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

O zakonu se ne glasuje, ali pa vsaj jaz ne, zaradi ene dobre rešitve in zaradi ene slabe rešitve. Glasuje se zaradi tega, kar zakon za realne družbene razmere in za našo bodočnost prinaša.

Sam sem prepričan, da prinaša veliko dobrega in da ga je nujno treba sprejeti. Če kdo po zadnji razpravi, ki jo je imel minister za delo dr. Ivan Svetlik, v kateri je predstavil vse rešitve v zakonu, tudi tiste, ki kako stvar poslabšujejo, še vedno misli, da zakon ni vreden podpore zaradi tega, da bi oblikovali pokojninski sistem, ki bo zagotovil stabilnost pokojnin in možnost upokojevanja vsem generacijam, potem po mojem ni dobro poslušal in mu svetujem, da si vsaj prebere, ko bodo njegove razprave objavljene v medijih.

Veliko razlogov je za sprejetje sistema in predvsem nobenega za to, da bi čakali in šli v negotovost, ki nas bo lahko stala veliko v prihodnjem času. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Janja Klasinc.

JANJA KLASINC: Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Tudi sama bom podprla ta zakon. Človek bi rekel, ne prav lahkega srca, zato ker sem po nekaterih okvirnih izračunih izračunala, da bom delala skoraj dve leti dlje, kot sem nameravala delati. Ampak zakoni se ne pišejo zaradi mene, zakoni se ne pišejo zaradi kogarkoli v Državnem zboru, zakoni se pišejo zaradi vseh nas. Predvsem pa ne zaradi upokojecev, ki pokojnine že imajo,

temveč zaradi vseh tistih, ki bomo do pokojnin šele upravičeni.

Ta zakon omogoča Republikli Sloveniji v okoliščinah, v kakršnih živimo, mislim, da večina nas niti nismo krivi, da smo se znašli v taki situaciji, za kar je kriva svetovna kriza, ampak ta zakon omogoča vsem nam, da bomo pokojnine še dobivali. Mene zanima, kaj bodo vsi tisti, ki danes tako vehementno zavračajo ta zakon, rekli sebi in svojim prijateljem, ko bodo spraševali, zakaj pa mi danes nimamo pokojnin – čez deset, petnajst let, če pride do zloma pokojninskega sistema. In ne vem, zakaj bi ga zavračala, če po vseh izračunih, tudi strokovnjakov, ne samo politike in Vlade, prikazuje, da bodo pokojnine višje, in to od 6 do 19 %. Tisti, ki je proti temu, da ima pokojnino in da ima višjo pokojnino, je nespameten.

Zato še enkrat pravim: "Za."

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala.

Res je, zakonov ne sprejemamo zaradi posameznikov niti zaradi posameznih rešitev, ki so bile sprejete ali niso bile sprejete v času obravnave v Državnem zboru, ampak zaradi tega, kar ti zakoni prinašajo celotni družbi.

In glede na to, da se dobro zavedam, kaj nas čaka v naslednjih dvajsetih, petindvajsetih letih, če tega zakona ne bomo sprejeli, zato bom zakon seveda podprla. Zanj bom glasovala zato, da meni in vsem mojim vrstnikom v moji generaciji in vseh tistih, ki prihajajo za menoj in bodo v kratkem v penziji, in vseh tistih, ki so že v pokoju, in zaradi mojih otrok in zaradi otrok, ki prihajajo za njimi, da ne bomo ostajali mi, naše generacije, brez pokojnine ali z zelo revnim pokojninami in da ti otroci ne bodo plačevali nemogoče visokih prispevkov zaradi tega, da bodo tiste revne pokojnine, ki naj bi si jih mi iz njihovih sredstev razdelili, lahko sploh pokrivali.

Torej mislim, da tisti, ki bo glasoval proti temu zakonu, glasuje proti vsem generacijam v tej državi; in tisti, ki bo glasoval proti temu zakonu, glasuje proti družbeni solidarnosti v naši družbi. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu mag. Branko Grims.

Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

Odraž visoke politične kulture in zrelosti vsake oblasti bi bil, da pri tako pomembni stvari, kot je spreminjanje pokojninske blagajne, išče kar najširši družbeni konsenz in dosledni spoštuje socialno partnerstvo. V SDS smo sledili temu načelu in sami ponudili roko na začetku tega mandata Vladi in vladajočim, pa je bila kategorično zavrnjena. Sedaj pa smo priče skrajnemu sprenevedanju in, priznali boste, situaciji, ki je težko združljiva s pojmom politične kulture. Po eni strani znotraj same Vlade in vladajoče koalicije obstajajo skupine, celo stranke, ki po eni strani kategorično nasprotujejo spreminjanju pokojninske blagajne, po drugi strani pa s svojim vztrajanjem v podpori tej isti vladi omogočajo izvajanje politike, ki je v praksi privedla do priliva dodatnih ljudi posameznikov na zavode za zaposlovanje oziroma na penzijsko blagajno in socialne transferje in s tem povzročili, da so se še bolj razprle škarje, ki se bodo prej ali slej lomile na malem in srednjem podjetništvu, na zaposlenih, na upokojenih, na vseh.

To zgrešeno politiko, gospe in gospodje, bodo plačevale še cele generacije in zato bom glasoval proti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Marijan Pojbič.

Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo.

Seveda tega zakona ne bom podprl, ker sem prepričan, da ta zakon ni protikrizni ukrep, v to sem prepričan, in upokojenec niso krivi za stanje in to gospodarsko, finančno in socialno krizo v tej državi. Če bi armada brezposelnih, 120 tisoč brezposelnih, imela delo, bi bila pokojninska blagajna polna, bi bila zdravstvena blagajna polna in bi bil državni proračun poln. Ne bi potrebovali

takšne zakonodaje, zato sem prepričan, da ta zakon ni protikrizni ukrep in ni nobenega razloga, da bi v temu trenutku morali sprejemati takšen predlog zakona, kot je na mizi.

Prav tako ta zakon ne vsebuje osebnega pokojninskega računa, ki je izjemno pomemben. Ga ne vsebuje! Da bi lahko vsak zavarovanec v vsakem trenutku vedel, koliko denarja je na njegovem računu, in bi si lahko izračunal v danem trenutku, kolikšna bi bila njegova pokojnina v tistem trenutku. Prav tako je ekonomska fakulteta izračunala, da bodo pokojnine vsaj za 12 % do 15 % nižje zaradi daljšega časovnega obdobja izračuna pokojnine. Izračunala je in dokazala z dokumenti, da bodo pokojnine vsaj od 12 % do 15 % nižje! Prav tako je bil ta zakon sprejet brez soglasja socialnih partnerjev.

In če ta oblast oziroma ta vlada misli reševati gospodarsko, finančno in socialno situacijo v tej državi na takšen način, kot sem sedaj povedal, potem čisto logično in jasno, da je tu nekaj zelo narobe.

Poleg tega pa je ministrica v Vladi včeraj izgovorila naslednji stavek: "Vlada je izgubila razvojni fokus." S tem je čisto vse povedala: kaj se dogaja s to vlado in kako naj državljanke in državljani verjamejo tej vladi. Zato bom glasoval proti temu zakonu.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik.

Tudi sam bom glasoval za to pokojninsko reformo, vendar moram povedati, da v Slovenski ljudski stranki nismo in ne bomo podpirali te koalicije. In nikoli in nikdar in še takrat ne, ne bomo vstopili v to vlado. Nismo za nikogar rezerva in tudi ne bomo za nikogar rezerva. Podpiramo pa to reformo; reformo, ki jo po moji oceni nujna. Nujna zato, da bomo na dolgi rok razbremenili slovensko gospodarstvo. Račun, ki ga bo treba plačati, če te reforme ne sprejmemo, bo pač nekdo moral poravnati. Ne strinjam se s tem, da bi ta račun poravnalo slovensko gospodarstvo, ki je v tem trenutku, po moji oceni, že bistveno

bistveno preveč obremenjeno in zato totalno nekonkurenčno na evropskem trgu.

Zavedam se sam osebno političnega tveganja, ki to našo odločitev spremlja. Ampak trdno sem prepričan, da je treba ljudem povedati tisto, kar je prav, in ne tistega, kar bi v tem primeru ljudje želeli slišati. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu – še kdo? Odpiram prijavo.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Širom po Evropi se danes sprejemajo reforme na področju trga dela, pravic javnih uslužbencev, upokojencev, sprejemajo se tudi pokojninske reforme. Zanimivo je, da so nasprotovanja tem reformam najostrejša v tistih državah, ki so finančno kolapsirale. Vemo, kako je v Grčiji, Irski, Španiji in podobno. Tudi v Sloveniji je marsikaj narobe. Porušili smo vse zaupanje družbe v vse institucije, v nas, spoštovane kolegice in kolegi, se pravi v parlament, v Vlado, v sodstvo, do lastnikov kapitala. Nismo znali urediti razmerij s tajkuni, ki so si na nepravilen način pridobili veliko premoženje. Drastično smo povečali javni dolg. Nismo znali zagnati gospodarstva, ni javnih investicij, ne znamo pravilno črpati evropskih sredstev. Se pravi, okoliščine za sprejem te zakonodaje, te reforme so zelo težke in prepričan sem, da tisti, ki bomo to reformo podprli, ne bomo deležni ovacij, ne bomo deležni velikih političnih točk.

Lahko pa mirno rečem, da smo v Slovenski ljudski stranki od vsega začetka se te reforme lotili zelo odgovorno. Želeli smo konstruktivno in odgovorno sodelovati v njej in kar veliko rešitev, kot sta bili zadnji, enoznačno sprejeta državna pokojnina, nagrada za starševstvo, tudi sprejeti. Tudi sam lahko mirno rečem, da to reformo sprejemam in jo bom potrdil kot poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, ker čutim odgovornost do te države. Čutim odgovornost do sedanjih upokojencev, do delovno aktivne populacije in do naših mlajših, ki prihajajo za nami.

V nobenem primeru v Slovenski ljudski stranki s tem ne govorimo o podpori

neke politike, s katero se ne strinjamo, ampak govorimo o podpori reformi, ki jo Slovenke in Slovenci potrebujejo, zato bom glasoval za.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Anton Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Hvala, predsednik.

Seveda bom pokojninsko reformo podprl iz preprostega razloga, ker je zadnji čas, da tudi v Sloveniji podpremo pokojninsko reformo in zagotovimo neko solidarnost vseh generacij. To so nekatere države v Evropski uniji že opravile, opravile pravočasno.

Tudi na tem področju kasnimo, zaradi tega tudi predlagam, da se po tem, ko je bilo velikokrat danes rečeno, poskušamo poenotiti in to pokojninsko reformo v čim večjem številu podpreti. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani prisotni!

Ta reforma ni idealna. Vsem nalaga več, kot bi si želeli, nikomur ne daje toliko, kot bi si želeli, je pa najboljša možna. Jaz bom zato z odgovornostjo podprl to pokojninsko reformo z mislijo na svoje stare starše, starše in na svojo generacijo in na svoje otroke. Res je, da bi bilo boljše, če bi se sprejemala s konsenzom, ampak kot je bilo danes že rečeno v razpravi: za konsenz sta vedno potrebni vsaj dve strani, ki se želita sporazumeti, če se ena ne želi, konsenz ni možen.

In ko se govori o prepričevanju ene ali druge strani, je treba znati prisluhniti argumentom, še prej jih je pa treba imeti. Če nekdo ne želi prisluhniti argumentom – seveda, se ga ne da prepričati. Če jih nekdo nima – seveda, nimamo kaj poslušati. In zdaj smo tukaj, kjer smo, in jaz upam, da bo zadostna večina poslancev in poslank Državnega zbora pritisnila "za" in s tem omogočila eno bodočnost tej državi in njeni socialni koheziji, ki si jo njeni državljani zaslužijo.

Mogoče še v premislek tistim, ki kolebate. Tudi v boju s pametjo, denimo, so Butalci zmagali, torej so bili Butalci zmagovalci. Kaj jim je pa ta zmaga pomagala, pa lahko razmislite sami. Tudi če bo kakšna reč mogoče kratkoročno pomenila poraz, sem rajši kratkoročno poražen pa dolgoročno pameten kot pa kaj drugega. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Ivan Grill.
Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Žal bomo kratkoročno in dolgoročno poraženi vsi prebivalci Slovenije zaradi takšne vlade in takšnega vladanja. Drugače pa tega zakona, ki ga danes potrjujemo, v nobenem primeru ne morem podpreti. Bilo je veliko leporečenja, veliko zavajanja, ampak če zadevo enostavno pojasnimo: ta zakon v bistvu jemlje že dosežene pravice, podaljšuje delovno dobo, zmanjšuje pokojnine, demotivira mlade, da bi se sploh želeli zaposliti, in ne nazadnje vse tiste, ki so do sedaj ali pa v teh desetletjih veliko prispevali v to blagajno, prikrajša, da bodo morali delati še dlje in da bodo morali delati še več, in to na račun tistih, ki do tega ne bi smeli biti upravičeni. Kakorkoli gledamo, ta zakon sedaj, čeprav mu dajete tukaj veliko poudarka kot reformnemu zakonu, to v nobenem primeru ne drži. Prepričan sem, da ta način, ko se samo jemljejo pravice, ko se samo stiska, ni rešitev, ki bo zdržala 5 let ali 10 let. Če se tukaj ne iščejo tiste rešitve, ki bodo prispevale predvsem več priliva v pokojninsko blagajno, da bomo imeli več delovnih mest, da bomo imeli več demografske populacije, ki bo potem lahko skozi svoje delo prispevala v pokojninsko blagajno, potem nobena reforma ne more biti uspešna.

Zato še enkrat: ta zakon ni reforma, to je kratkoročen ukrep, ki bo prizadel upokojujence, ki bo prizadel vse tiste, ki so aktivni, predvsem pa bo demotiviral mlade, zato je ta zakon slab in bi ga bilo treba tudi zavreči. Upam, da če bo danes potrjen, da ga bo skozi referendum potem dokončno zavrnilo ljudstvo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu mag. Franc Žnidaršič.
Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala. Spoštovani!

Končni izdelek zakona ni idealen, zagotovo pa je v danih razmerah tisto, kar je mogoče sprejeti, zaradi tega ker druge možnosti preprosto ni. Trdno sem prepričan, da bodo izboljšano verzijo, ki je nastala v času razprave in sprejemanja dopolnil, sprejeli tudi sindikati kot tisti argument, ki jih ne bo silil v referendum, s katerim bi zapravili brez potrebe ponovno štiri ali celo več milijonov tolarjev.

Prepričan sem, da ni dobro, da se je v fazi sprejemanja tega zakona tako panično govorilo o tem, kako strašno je, če bi delali nekaj dlje. Prepričan sem, da je vsako delo častno, vredno človeka in prav nikomur ne bo treba delati več, kot bo to zdravstveno sposoben. Zaradi tega sem sam prepričan, da je dobro, da sprejemamo podobne rešitve, kot veljajo že v številnih državah, ki so daleč bogatejše od nas, pa so podaljšale delovno dobo. Ni mogoče delati manj časa, kot bomo prejeli pokojnino, in ta rešitev pomeni, da bo to, kar smo dosegli pri ohranjanju pokojnin oziroma njihovem nivoju, vsaj takšno in nekaj boljše od dosedanjega. Zato sem prepričan, da je prav, da se zakon podpre in ga bom zato podprl.

Moram pa povedati, da na primer kmečko delo zagotovo ni lahko, pa poznam zelo malo kmetov, ki niso delali do konca svojega življenja; na eni strani zato, ker so morali delati, na drugi strani zato, ker so radi delali. In tudi sam rad delam, pa sem minil 70 let. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu. Ja, ponovno odpiram prijavo.

Obrazložitev glasu v svojem imenu mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Torej, spoštovani.

Tega zakona ne morem podpreti in ga tudi ne bom podprl. Povedano je bilo, da jemlje praktično vsem skupinam – tako

upokojencem, kot tudi aktivnim – in zlasti destimulira mlade, da se vključijo v oblike zavarovanj. Še huje pa je, in zato sem prijavil tudi k tej obrazložitvi glasu, kar se tiče gospodarstva. Ta zakon pravzaprav dodatno obremenjuje gospodarske subjekte, povečuje namreč prispevno osnovo in s tem se bodo nominalno povečali prispevki, in kar je še huje, dodatno obremenjuje male in srednje velike podjetnike oziroma samostojne podjetnike.

Mislim, da je bilo že večkrat izpostavljeno, da v času krize, ko gospodarstvo potrebuje kisik, ki ga nima, nima ga ne v finančnem sektorju, nima ga ne v državi, da v takšnih pogojih potrebuje gospodarstvo spodbude, razbremenitve, ne pa dodatnih obremenitev. In te dodatne obremenitve dušijo tista prizadevanja, ki bi jih morali vsi skupaj imeti, dušijo prizadevanja po novih delovnih mestih. In velik minus te pokojninske reforme je ta, da ne ustvarja širše osnove za plačevanje prispevkov, ne ustvarja novih delovnih mest in če bi se Vlada tega odgovorneje lotila, če bi predlagala ukrepe tudi za spodbujanje gospodarske aktivnosti, ustvarjanje novih delovnih mest in širjenja plačnikov v pokojninsko blagajno, in to nadgradila z ukrepi za izboljšanje delovnih mest, torej za tehnološki preboj, za delovna mesta z večjo dodano vrednostjo, kar bi posledično tudi povečalo število oziroma plačane prispevke, potem bi lahko govorili o neki celoviti, podpore vredni reformi... / opozorilni znak za konec razprave/ Gre pa zgolj za parcialen ukrep, ki bo kmalu doživel spremembe in je očitno tudi dogovorjen, tako da bo "šel skozi" tudi po vetu.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Matevž Frangež, prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Pokojninsko reformo bom podprl, ker verjamem v socialno državo. Pokojninski sistem je morda najpomembnejši element socialne države. Verjamem v to, da smo v tej družbi sposobni sprejemati družbene dogovore, zato da vsi skupaj prispevamo za to, da je vsem v tej skupnosti dobro.

V razpravi o pokojninski reformi, trajala je dolgo, je bilo velikokrat slišati, kako

ukinjamo socialno državo. Nasprotno, ravno zato, ker želimo tej socialni državi ostati zvesti, se zavedamo, da če jo želimo ohraniti tudi za prihodnje generacije, ta socialna država potrebuje modernizacijo. V preteklih 20 letih je mnogim politikam, mnogim vladam zmanjkalo poguma za to, da bi v državi naredili tisto, kar bi bilo tedaj treba narediti. Tudi zato je teža reform, ki jih delamo danes, toliko večja.

Jaz želim biti na tisti strani zgodovine, ki se odgovorno zaveda tega, kaj je v družbi treba storiti, zato bom glasoval za pokojninsko reformo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 49 in proti 35.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 23. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali ob 16.40 s 1. točko dnevnega reda – Vprašanja poslank in poslancev. Torej, prekinjam sejo zбора, nadaljevali jo bomo ob 16.40 z Vprašanji poslank in poslancev. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.24 in se je nadaljevala ob 16.34)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi!

Nadaljujemo sejo. Opozarjam kolege, da se usedejo v svoje klopi in prenehajo razpravljati.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave triintridesetih poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena in 247. členom Poslovnika Državnega zбора.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade s tem, da vas želim zdaj opozoriti, da me je predsednik Vlade opozoril, da se nam

bo lahko pridružil zaradi mednarodnih obveznosti šele ob 17.30, zato bomo nadaljevali z vprašanji ministrom, neodgovorjenim vprašanji s prejšnje seje in ko bo predsednik prišel, bomo seveda prekinili ta vprašanja in bomo šli na vprašanja predsedniku Vlade, tako kot je sicer običajno v tem zboru.

Vsak poslanec ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovore. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah. Dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute.

Poslanec, ki postavi vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu mora predsednik Vlade, ministrica ali minister v tridesetih dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bomo vprašanje uvrstili na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko sta se za danes opravičila naslednja ministra: mag. Mitja Gaspari, minister brez resorja, odgovoren za razvoj in evropske zadeve, ter dr. Boštjan Žekš, minister brez resorja, odgovoren za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono narodno skupnostjo v sosednjih državah med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu.

Na klop ste prejeli pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovniškem roku ni bilo odgovorjeno.

Kot sem že omenil, bomo poslanska vprašanja predsedniku Vlade postavili, ko se nam bo pridružil v dvorani – ob 17.30, sem obveščen.

Zato prehajamo na odgovore na poslanska vprašanja, postavljena na 22. seji

zbora. Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan bo najprej odgovoril na vprašanje Rada Likarja v zvezi z neaktivnostjo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na področju razpisov iz naslova ukrepov skupne kmetijske politike.

Gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovane poslanke in poslanci! Spoštovani gospod poslanec, ki ste postavili vprašanje!

Moram odgovoriti naslednje. Od leta 2007 in do sedaj smo že imeli več kot 60 razpisov v skupni vrednosti 500 milijonov evrov. Tudi po koriščenju sredstev smo v tem trenutku med najbolj uspešnimi državami znotraj Evropske unije. V tem trenutku smo na 7. mestu s 36,5 % izkoriščenega programa razvoja podeželja. Ministrstvo letno objavi okvirni terminski program. Zakaj okvirni? Zato, ker se tekom leta usklajujemo z nevladnimi organizacijami na način, da so lahko sredstva črpana optimalno.

V okvirnem letošnjem planu je bilo 21 razpisov; do tega trenutka je bilo objavljenih 11, plus sedaj so bili objavljeni trije, v tem trenutku pa se pripravljata še dva. To je javni razpis za posodabljanje kmetijskih gospodarstev za naložbe na področju rastlin v višini 12 milijonov evrov in za povečane gospodarske vrednosti gozdov 2,5 milijonov evrov.

Pri operativni dinamiki bi želel povedati, da se usklajujemo z nevladnimi organizacijami. To pa zato, ker smo v bistvu s strani nevladnih organizacij dobili pobudo, da se posamezni razpisi spremenijo na način, da bo administriranje bolj enostavno. Mi lahko sistem administriranja spremenimo samo tako, da spremenimo program razvoja podeželja, ki se na letni ravni spreminja. V tem trenutku pričakujemo potrditev s strani Evropske unije, tako da bomo potem nekatere posamezne razpise objavili takoj v začetku naslednjega leta.

Poleg tega pa smo se z nevladnimi organizacijami dogovorili za še eno načelo, to je načelo, da se počaka, da se posamezni razpis zaključi z izdajo odločb, da se potem odpre ponovno. Zakaj je to potrebno? Zato, da posamezna kmetija ni v nemogočem položaju, da se novi razpis odpre in ne ve, ali je na prvem razpisu uspela z vlogo ali ne.

Dovolite, gospod poslanec, da na koncu še enkrat povem, v tem trenutku črpamo sredstva, kar se tiče EU, tako da smo med najbolj uspešnimi članicami. Zdi pa se mi zelo pomembno, da se pri posameznih razpisih ves čas usklajujemo z nevladnimi organizacijami. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospod Likar, želite dopolnitev odgovora ministra?

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Hvala, minister, tudi za ta odgovor. Želel bi vprašati naslednje. Julija, mislim, da je bil ta načrt razpisa objavljen. Do prejšnjega meseca, ko sem to vprašanje postavil, je bil ta načrt na vaši spletni strani. Ko sem to vprašanje postavil, se je ta načrt zamenjal in tako kot sem predvideval, se je večina teh razpisov prenesla v naslednje leto, nekaj razpisov je bilo tudi decembra.

Spraševal sem vas po tem, kaj je bil vzrok za to odstopanje od tega načrta, kajti vemo, da program razvoja podeželja zajema ukrepe, ki se praviloma nanašajo na posamezne proizvajalce in so opredeljeni po programih. Njihov namen je vplivati na povečanje konkurenčnosti in učinkovitosti kmetijskih proizvajalcev, kakor tudi na splošen razvoj podeželskih območij. Kmetje oziroma ti potencialni uporabniki oziroma ti, ki želijo ta sredstva pridobiti, so verjetno računali, da bodo ti razpisi objavljeni še v letošnjem letu, kajti sicer je oteženo tudi črpanje teh sredstev.

Zanima me:

Ali so razlogi za odstopanje od teh aktivnosti mogoče v kadrovski stiski ali je morda kakšen drug vzrok?

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Dovolite, gospod poslanec, da še dodatno obrazložim. Mi smo se odločili, kar mislim, da je edino pravilno, da pri posameznih razpisih upoštevamo nevladne organizacije, torej kmetije in kmetijska gospodarstva, zato da bodo lahko

sredstva dodatno izkoristili. Nam se je dejansko dogodilo, da je prišlo na posamezne razpise veliko več vlog, kot je bilo običajno v teh letih. Mi nismo imeli problemov z razpisom novega razpisa, vendar smo, kar mislim, da je korektno, vprašali njihove predstavnike, ali želijo, da razpis takoj ponovimo ali da počakamo, da se odločbe za vse izdajo in potem razpis ponovimo. In smo v tem primeru sledili mnenju NVO.

Tisto, kar pa želim še enkrat povedati, pa je: naša dolžnost je, da zmanjšamo administriranje. Na žalost lahko administriranje zmanjšamo samo s spremembo programa razvoja podeželja, ki ga dejansko potrebujemo, in sedaj čakamo potrditev. Mislim, da smo naredili s tem, da so se nekateri razpisi zamaknili, slovenskemu kmetu in kmetijskemu prostoru samo uslugo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister mag. Dejan Židan bo odgovoril tudi na poslansko vprašanje Darka Meniha v zvezi s prekoračenimi roki pri pripravi občinskih prostorskih načrtov.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik, še enkrat. Spoštovane poslanke in poslanci!

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je eden od nosilcev pri urejanju prostora po Zakonu o prostorskem načrtovanju, prav tako pa izdaja tudi mnenja v fazi presoje vplivov na okolje po Zakonu o varstvu okolja. Ministrstvo izdaja smernice in mnenja. Moramo pa povedati, da smo v letih 2009 in 2010 prejeli 417 vlog občin, od tega so posamezne vloge imele tudi več kot 100 pobud, do katerih se je bilo treba posamično opredeliti. V tem trenutku jih je ostalo v reševanju 171.

Zavedamo se, da imamo zamude, zato smo pričeli izvajati akcijski plan, ki pomeni prerazporeditve, ker se zavedamo, da moramo z zamudami preiti na tekoče procesiranje teh vlog. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora ministra?
Prosim, gospod Menih.

DARKO MENIH: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Spoštovani gospod minister, hvala lepa za odgovor, vseeno bi še vprašal glede roka pridobivanja teh smernic, ki je nerazumno dolg. Namreč, če povem za našo občino, za občino Šoštanj. Že novembra leta 2009 smo imeli usklajevalni sestanek na vašem ministrstvu, kjer smo določene stvari dorekli. Potem smo dobili poziv za dopolnitev vloge, kar smo tudi storili, in maja leta 2010 smo vložili to potrebno dodatno gradivo. No, in od meseca maja naprej zdaj čakamo že več kot sedem mesecev, pa nismo dobili še nobenega odgovora.

Zato bi prosil, da bi to malo pospešili, ker imamo velike težave v naši občini s pripravo OPN. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Ja, gospod poslanec, drži, da je v tem trenutku prisotna zamuda, na žalost ne samo na tem področju, tudi na področju upravnih poslov. Če ne bi v tem trenutku izvajali operativnega programa, bi dejansko vloge prišle v obravnavo šele – tu mislim na vloge v obliki pritožb, ker smo drugostopenjski organ – v letu 2012.

Mi se tudi zavedamo, da smo v času kadrovskih omejitev, ko ni novih zaposlitev, število zaposlenih se celo manjša, tako da bo ta težava rešena s prerazporejanjem ljudi znotraj ministrstva. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister za zdravje Dorijan Marušič bo odgovoril na vprašanje Ivana Grilla v zvezi s spremembo financiranja lekarniške dejavnosti.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, cenjene poslanke in poslanci, gospod Grill!

Mislim, da se že drugič v mandatu, odkar sem zasedel to pozicijo, pogovarjava o lekarniški dejavnosti. Oba veva, da je ta urejena z zakonom, ki je bil sprejet pred 18 leti, in da verjetno zakon, ki to področje ureja, ne more odgovoriti na vse izzive, ki so pred

lekarniško dejavnostjo, povezane tako z demografskimi, logističnimi, infrastrukturnimi spremembami, ne nazadnje tudi z vstopom v EU, in bodo zagradelj verjetno potrebne sistemske spremembe.

Torej, prepričan sem, da problematiko malih lekarn, če smem tako poimenovati, ki je nama obema zelo poznana, verjetno ne bo moč rešiti samo s sistemom financiranja, ampak bo potrebno pristopiti k sistemskim spremembam. Res je, da so predstavniki malih lekarn večkrat pristopili k številnim ministrom pred menoj, tudi do mene, z določenimi korektivi. Pogovarjali smo se o možnem pristopu modela, da bi tako imenovanim profitnejšim, če smem tako imenovati, lekarnam vzeli in dejali tistim, ki so manj profitne. V prvi skupini so bile tak zasebne kot večinoma javne lekarne in po proučitvi tega modela nisem mogel kot minister dati soglasja, ker je vprašanje, če je stimulativen, in je vprašanje, če bi tudi rešil vso problematiko, ki je bistveno širša. Namreč, anomalije, ki jih opazamo, so verjetno povezane z neenakopravnim tržnim položajem med javnimi in zasebnimi lekarnami, torej med koncesionarji.

Naj spomnim, da so javni zavodi, ki se ukvarjajo z lekarniško dejavnostjo na primarni ravni, ki jih ustanovi občina oziroma mesto. Tudi lahko pogosto ugotavljamo, da lahko tudi na lokalni ravni segajo pri postavljanju teh lekarn v nekem smislu na področje, kjer so bolj ali manj ekonomsko donosne. Torej, obstaja potencialni konflikt interesov pri podeljevanju koncesij za opravljanje lekarniške dejavnosti v tem smislu, da se ponekod podeli koncesija, kjer bi bilo na nek način ekonomsko manj donosno. To je velik problem za male lekarne – temu mnenju se pridružujem. To lahko pomeni težave pri rentabilnosti.

Druga prednost ali slabost je v tem, da se lahko v javnih lekarnah povezujejo tudi horizontalno, medtem ko to zasebnim lekarnam ni potrebno. Torej, naštel sem nekaj predlogov, ki jih bo po mojem potrebno reševati s sistemskim zakonom ne pa samo s sistemom financiranja. Da pa dokažem ali pa da vam dokažem, da imam posluš za male lekarne tudi ob spremembah, ki so jih v letošnjem letu poskušali preko Zavoda za zdravstveno zavarovanje vpeljati. Gre za uveljavljanje cene, povezane z medsebojno

primerljivimi zdravili. Namreč, z zelo pogostim spreminjanjem cene zdravil bi se lahko pri nekaterih lekarnah pojavile zaloge, kar seveda v manjši lekarni povzroča bistveno večje težave kot v večji. Zavod je zahteval, da je to uskladiveno obdobje nič dni. V dogovarjanjih in dogovorih z malimi lekarnami smo se dogovorili, da to na nek način salomonsko rešimo s sedemdnevnim rokom in tu smo dosegli soglasje.

Skratka, želel bi na nek način pritrditi, da se zavedam problematike, da ji sledim, vendar je po mojem pravi pristop v spremembi zakona, to pa težko obljubim prej kot v prihodnjem letu.

Tako upam, da sem na nek način vsaj nakazal smer razmišljanja. Potrebne bodo sistemske spremembe in poiskati bo treba ne samo rešitve, kot so bile predlagane, torej, da donosnejši dajo tistim, ki so manj donosni, ampak iskati neke druge stimulanse, da dejansko rešimo problem malih lekarn, ki so zelo pogosto ali najpogosteje v ruralnih področjih, kjer je interes, po mojem, ne samo lokalne, bi rekel, da tudi nacionalne ravni, da se to reši. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želi dopolnitev odgovora pri ministru?

Prosim, gospod Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Tukaj se seveda v celoti z vami strinjam, spoštovani gospod minister, da takšen način financiranja, ki ogroža delovanje malih lekarn, predvsem prizadene ljudi na ruralnih območjih, ki so največkrat ostareli ljudje – brez prevoza, težko se pride do lekarn... Strinjam se tudi z vami, da ta problem ni enostaven.

Mi smo leto dni nazaj o tem temeljito razpravljali, še preden ste vi to funkcijo tudi prevzeli, takrat nakazovali neke rešitve in tudi opozorili na anomalije, ki so prisotne na tem področju. Verjetno bi eden izmed modelov lahko bil, da predvsem zdravila na recept, ki v malih lekarnah po podatkih obsegajo nekje 80 % prometa, zdravstvena zavarovalnica plačuje v nekolikem višjem znesku, vendar očitno do nekega sporazuma ali modela ni prišlo. Zato se seveda strinjam, da je potrebno iskati sistemsko rešitev, in kot mi je znano, so bili v letošnjem letu nekje v mesecu juniju na ministrstvo posredovani vsi tisti

podatki s strani lekarn, vi ste, baje, oblikovali neko skupino, ki bo poskušala pripraviti neka izhodišča za spremembo Zakona o lekarniški dejavnosti in tudi, kar se tiče financiranja lekarn.

In me zanima:

Ali je mogoče zdaj na tem že kaj več narejenega?

Rok, ki ste ga takrat določili, je bil konec leta.

Bi pa ob tem opozoril še nekaj. Nesprejemljivo se mi kot poslancu zdi, verjamem, da tudi javnosti, da dopuščamo takšne anomalije, kot so prisotne predvsem v Ljubljani, v Ljubljanski lekarni, ki dobiček, ki se seveda ustvarja, potem oni prelivajo na povsem druga področja. To je nehumano, to je nekorektno, da na račun zdravja lahko nekdo služi, medtem ko na ostalih območjih pa ljudje ne morejo priti do tistih najbolj osnovnih zdravil, to je v malih lekarnah. Pomeni, da je treba sistemsko pogledati tudi takšne anomalije in jih skušati tudi odpraviti.

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod Grill.

Ja, tudi do mene je prišla ta izčrpnjša analiza in pogled malih lekarn. Glede na to, da smo s partnerji dosegli zelo konstruktiven dogovor, da smo dogovor za 2011 zaključili prvič v zgodovini samostojne Slovenije pred iztekom leta, torej da bodo izvajalci v prihodnjem letu imeli pogodbo že s 1. januarjem, je zaveza ministra z vsemi partnerji, da bomo z vsakim reševali najbolj pereča vprašanja. To je s soglasjem, ki smo ga dosegli s 7-dnevnim rokom, bilo tudi dogovorjeno, da bomo v skupini ministrstva in Lekarniške zbornice poskušali reševati najbolj vroča vprašanja, in to je eno od teh.

Ob tem pa smo pred dvema tednoma posredovali v javno razpravo strategijo o razvoju modelov financiranja. Prihajam z Zdravstvenega sveta, kjer je tudi predstavnik Lekarniške zbornice dal pobudo, da se umesti tudi rešitev ali model financiranja za lekarniško dejavnost.

Po 7 mesecih ministirovanja lahko rečem samo, da bi si želel čim več stvari urediti, ampak enostavno vse ne gre. Upam,

da bomo v 2011 problematiko lekarn – tu se pridružujem tudi vašemu razmišljanju – na nek način bolje rešili, kot je to zdaj.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite, gospod Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Jaz se zavedam, da s konstruktivnim sodelovanjem, ki ga ima Državni zbor z vami, lahko mogoče tudi poslanci prispevamo k iskanju teh rešitev. Zato bi v skladu s poslovnikom predlagal, da Državni zbor opravi splošno razpravo o tem, po mojem mnenju zelo pomembnem vprašanju, kjer bomo skušali proučiti ali soočiti vse tiste argumente, ki so na tem področju zdaj lahko aktualni, in to prispeva k temu, da se potem tudi vam v naslednjem letu pomaga, da boste poiskali - ali v spremembah zakonov, ali v spremembi načinov financiranja, ali pravilnikov – rešitev, da se to področje uredi. Kajti, kot sem omenil, ne smemo dovoliti, da ljudje na ruralnih področjih, ki so že tako ali tako prizadeti, kakorkoli pogledamo, da jim še na področju zdravstva onemogočimo, da dosežejo tisti minimum svojih potreb.

Zato predlagam, da se opravi splošna razprava v Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Grilla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za zdravje na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

Zdaj bo gospod Rado Likar postavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Francu Križaniču.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Kot smo lahko prebrali v medijih, ima Nova Ljubljanska banka, naša največja banka v večinski državni lasti, kar dve različni strategiji o prihodnjem razvoju: eno je pripravila uprava, ki jo je potrdil tudi nadzorni

svet, in drugo, ki ste jo pripravili na Ministrstvu za finance.

Dr. Marko Kranjc, guverner Banke Slovenije, je strategijo, ki ste jo pripravili na Ministrstvu za finance, javno označil kot zavajajočo in čudaško, saj se povsem razhaja s strategijo, ki jo je pripravila uprava in ki jo že potrdil nadzorni svet. Po mnenju guvernerja Banke Slovenije je strategija, ki jo je pripravilo vaše ministrstvo, zavajajoče v smislu, da stabilnost našega bančnega sistema zagotavlja večinsko domače lastništvo v naši največji slovenski banki. Poleg interesa, da je največja slovenska banka v večinski državni lasti, je po njegovem mnenju treba zagotavljati tudi ustrezno stroškovno učinkovitost, kapitalsko ustreznost in ustrezno razmerje med zadolženostjo in stabilnimi viri. Vsak odgovoren lastnik, tudi če je to država, bi to moral zagotavljati, kajti sicer kapital banke vedno znova ponikne neznan kam in davkoplačevalci morajo zaradi izgub banko dokapitalizirati. Za nedopustno označuje tudi dejstvo, da je novoustanovljena agencija za upravljanje kapitalskih naložb že takoj po ustanovitvi začela z izdajanjem navodil in dekretov, kaj lahko banke, kot so Nova Ljubljanska banka in Nova KBM, počnejo in česa ne smejo. To pa je v popolnem nasprotju s pravili upravljanja in z načeli tržnega gospodarstva.

Sprašujem vas, gospod minister:

Po kateri strategiji se bo obravnavala Nova Ljubljanska banka v prihodnje?

Kdo dejansko sploh upravlja Novo Ljubljansko banko?

Ali je to uprava in nadzorni svet, ali je to Ministrstvo za finance kot predstavnik lastnika, ali mogoče novoustanovljena agencija za upravljanje kapitalskih naložb, ali mogoče celo nekdo četrti?

Sprašujem vas tudi:

V čem se v bistvu razlikujeta ti dve strategiji?

Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gospod Likar!

8. septembra letos ste sodelovali na Odboru za finance in monetarno politiko, ki je

sprejel sklep in Vladi naložil, da Republika Slovenija do sprejema strategije upravljanja s kapitalskimi naložbami države ne sme zmanjšati obstoječega lastniškega deleža v NLB. Ministrstvo za finance je sledilo sklepu poslancev. Zaradi sistemske pomembnosti NLB za slovensko gospodarstvo in aktualnih dogodkov na finančnih trgih smo v manj kot mesecu dni pripravili strategijo upravljanja s kapitalsko naložbo države v NLB. Ponavljam, strategija upravljanja s kapitalsko naložbo države v NLB. Vlada jo je potrdila na svoji seji dne 28. oktobra 2010.

Dobro ste opazili, ko omenjate drugo strategijo, vendar bodite pozorni na jasno razliko med lastniško in upravljavsko funkcijo. Strategijo skupine NLB je od leta 2010 do 2015 pripravila uprava NLB. Ta se ne opredeljuje do lastniških razmerij, saj je to naloga lastnikov, temveč opredeljuje poslovno politiko banke. Odgovorni lastnik, odgovorni gospodar se bo do upravljanja njegovega premoženja seveda opredelil, ni pa nadrejen v smislu, da bi to strategijo lahko spreminjal, jo amandmiral ali kako drugače predeloval. Strategija je tista, ki jo je sprejela uprava in jo potrdil nadzorni svet – kar se tiče poslovne strategije, mi imamo pa lastniško strategijo. Tako odgovorno je ravnala tudi Vlada.

Prepričani smo, da mora NLB ohraniti in okrepiti vlogo enega od vodilnih ponudnikov bančnih storitev v regiji jugovzhodne Evrope, zato je po našem mnenju smiselnost umikanja s teh trgov vprašljiva, obstaja pa seveda strategija, ki jo je sprejel nadzorni svet. Ker pomagamo slovenskemu gospodarstvu tudi na finančnih trgih, bi bilo najmanj nenavadno, če ne popolnoma paradoksalno, da bi lastniki financirali zmanjševanje kreditne aktivnosti banke – in to je bil, kot pravite, javno razgaljen predlog, da bo banka po uspešni dokapitalizaciji zmanjšala financiranje gospodarstva in prebivalstva. Mi pričakujemo, če bo že prišlo do zmanjšanja, da bo prišlo na drugih trgih, ne na našem. Vsak odgovoren lastnik bi se vprašal, ali je to normalno, svež kapital bi se pač moral poznati tako na trgu kot pri poslovanju.

Ni skrivnost, da obstajajo razlike tudi pri vprašanju prodaje Banke Celje, čvrste, dobre, lokalne banke, katere zgodovina sega v leto 1864 in katere poslovanje se širi v

Ljubljano, Maribor, Koper. Res ne bi bilo bolje, da bi jo NLB pripojila?! S to pripojitvijo se, kot kaže, ne strinja centralna banka, vendar želimo, da to tudi dejansko in javno zapiše, potem pa ni drugega, kot da se ta banka proda. S pripojitvijo bi se približali uresničitvi zahteve regulatorja po višjem Tier 1 kapitalu. Tudi to je eden od ciljev dokapitalizacije. V vsakem primeru je lastnik jasno izrazil svojo voljo pri upravljanju s kapitalsko naložbo Republike Slovenije v NLB.

Kot poslanec ste zagotovo seznanjeni s sprejemom Zakona o upravljanju kapitalskih naložb. To je temeljni akt za ustanovitev agencije za upravljanje kapitalskih naložb, ta je neodvisna, samostojna, strokovna in deluje v skladu z mednarodnimi standardi korporativnega upravljanja. Seveda bodo upravljali lastniško funkcijo v imenu Republike Slovenije. Seveda je prav, da so pri svojem delu aktivni, odločni in vztrajni. Hvala lepa.

PODPREDSNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Hvala tudi vam za ta del odgovora, vendar zanima me še naslednje. Vemo, da je skupščina NLB sprejela sklep o 250-milijonski dokapitalizaciji.

Zanima me:

Ali dejansko obstaja interes KBC, da obdrži svoj lastniški delež oziroma kolikšen bo njen prispevek k dokapitalizaciji?

Ali obstaja tudi možnost izstopa KBC iz Nove Ljubljanske banke?

Postavlja se tudi vprašanje:

Ali bo teh 250 milijonov evrov dovolj ali pa bo treba v bližnji prihodnosti davkopllačevalcem zopet seči v žep? In zgodba se bo ponovila.

Če bo Nova Ljubljanska banka šla v dezinvesticijo:

Ali sem vas prav razumel, da to pomeni prodajo Banke Celje?

Ali mogoče pomeni tudi umik s tujih trgov: srbskega, recimo, in italijanskega? Če sem prav zasledil.

Ali je dejstvo, da ste na Ministrstvu za finance pripravili svojo strategijo, odraz

nezaupanja vodstvu banke in bo zato kmalu zopet prišlo do sprememb?

Pričakuje se namreč preveritev nadzornega sveta Nove Ljubljanske banke, kateri naj bi sledila tudi zamenjava v upravi.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Gospod minister.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa za dopolnilno vprašanje.

Torej, povsem jasno je, da strategija upravljanja z lastninskim deležem je eno, strategija poslovne aktivnosti banke pa drugo. To strategijo poslovne aktivnosti je pripravila uprava in jo je sprejel nadzorni svet. Strategijo upravljanja je strategija upravljanja v skladu z navodili in stališči tega parlamenta in sklepi Odbora za finance in monetarno politiko.

Kar se tiče dokapitalizacije: zahteva po dokapitalizaciji je bila podana za povečanje navadnih delnic, če povem po domače. Se pravi, za povečanje tega kapitala, ki je, povsem jasno, lastniški, se ga da odprodati, se da na njegov način odstopiti. Ne gre za neke podrejene dolžniške instrumente. V tem okviru se je gibala številka od 200 do 250 milijonov evrov. Lastniki se pogajamo o tem, kako dokapitalizacijo izvesti, ali vključiti morda tudi tretje. V tem okviru tudi prenavljamo delničarski sporazum. V tem prenovljenem delničarskem sporazumu bo tudi opredeljen način izstopa KBC iz banke, zaščiteni bodo interesi lastnikov in tudi interes banke po tem, da bo ostala zdrava, čvrsta in konkurenčna ustanova.

Več o tem, kako pogajanja potekajo, ne bi razlagal. Vodi pa jih seveda agencija. Mi se kot ministrstvu vključujemo predvsem kot ta, ki zastopa državo v zvezi z dokapitalizacijo. Sedaj prevzema oziroma je prevzela mesto pogajalca Agencija za upravljanje kapitalskih deležev države.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Nova Ljubljanska banka je naša največja banka, ki je izjemnega pomena za stabilnost našega javnofinančnega sistema in seveda

tudi za žepe nas, davkopllačevalcev. Očitno ta dvojnost oziroma strategija Ministrstva za finance in različne strategije uprave vodi po mojem mnenju v očitno nezaupanje Vlade v organa upravljanja in nadzora Nove Ljubljanske banke, kar je po mojem mnenju škodljivo. Tudi pogosto menjavanje nadzornikov in članov uprave potrjuje to – bi rekel, stalne boje v koaliciji za politično obvladovanje naše največje banke v času, ki se – vemo po nekaterih podatkih – sooča s stomilijonsko izgubo.

Prepričan sem, da je o tem potrebno opraviti razpravo in sprejeti ustrezne sklepe, zato v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika predlagam, da Državni zbor na naslednji seji to tudi stori. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

O predlogu poslanca, gospoda Likarja, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za finance na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

Mag. Majda Potrata pa bo postavila poslansko vprašanje ministru za šolstvo in šport dr. Igorju Lukšiču.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani ministri, poslanke in poslanci!

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja varuje šolski prostor, njegovo avtonomijo pred vdorom zlasti političnega delovanja. Kar nekajkrat ste, gospod minister, opozorili na nekatere pojave, ki kažejo na politizacijo šolskega prostora in kršenje teh pravil. Sama pa bi vas rada v vprašanju opozorila na dve kršitvi iz zadnjega časa.

Tako naj bi po elektronski pošti zaposlenih v šolstvu krožilo pismo s pozivom ene izmed poslank, naj se prejemniki udeležijo referenduma o Zakonu o Radioteleviziji Slovenija in glasujejo proti. Gre za uporabo šolskih, se pravi, službenih računalnikov.

Drugi primer pa je povezan s pozivi civilne iniciative za družino in pravice otrok. Tudi poslanke in poslanci smo dobili njihove pozive, ki so povezani z nestrinjanjem z

Družinskim zakonikom in so v šolskem polju z neutemeljenimi argumenti zanetili upor proti delavnicam o človekovih pravicah, ki se na slovenskih šolah izvajajo že več kot 10 let. Ob tem so v civilni iniciativi navajali, da delavnice razširjajo radikalno homoseksualno ideologijo, ki naj bi spreminjala spolno usmerjenost učencev in zaradi tega terjali prepoved delovanja Amnesty International Slovenije in Legebitre.

Zato vas, spoštovani, gospod minister sprašujem:

Kaj bo ministrstvo ukrenilo v obeh primerih, saj gre za očitno politizacijo šolskega prostora in zlorabo šolskega polja za izrazito politične namene?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Hvala za besedo. Hvala za vprašanje, gospa poslanka. Podpredsednik, poslanci in poslanki!

Mislim, da je prav, da smo zelo pozorni na vsako minimalno "strankizacijo", torej, ne gre samo za politizacijo, kar je širši pojem, ampak za uporabo šolskega polja v strankarske namene. O tem sem že govoril v zadevah, ki so vezane zlasti na zgostitev političnega prostora, in to je v obdobju volitev, referendum ali v obdobju sprejemanja zakonov, ki so bolj ali manj občutljivi za slovensko javnost. Takrat se nam ta vdor zgodi, ko izgleda, da nekaterim od poslancev ali voditeljev strank popusti nek temeljni vrednotni okvir, ki ga v resnici vsi na Slovenskem glede šolskega polja sorazmerno korektno gojimo. Zato se mi zdi, da je prav, da se tudi Državni zbor s tem ukvarja in da se s tem ukvarja tudi ministrstvo.

Torej, rad bi povedal, da gre za zadnje dogajanje, ki je vezano na referendum. Mi smo šli pogledat, tudi mi smo dobili na ministrstvu obvestilo od učiteljev, da je prišlo do razširjanja stališč ene od poslank v Državnem zboru. Preverili smo in smo ugotovili, da se je to zgodilo predvsem na eni osnovni šoli, da je šlo za izražanje stališča, razširjanje stališča, naj se glasuje proti na referendumu in potem je sledila neka široka razlaga na več straneh. To je nekaj, kar po

mojem mnenju ni legitimno in ni dobro za šolski prostor. Namreč, šole instrumentalizirati za razširjenje lastnih stališč ali stališč strank ni dobro.

Naslednja zadeva je vezana na temo, ki jo je tudi postavila gospa poslanka, je torej vprašanje razširjanja civilne iniciative. Mi smo v tem primeru postopali tako, kot se nam zdi korektno. Torej, na vse šole smo naslovili vprašanja v zvezi s tem, kako so oni doživljali delovanje imenovanih nevladnih organizacij, torej Legebitre in Amnesty International. Šole so se nam odzvale in nam povedale, da nobena od spolnih praks pri dejavnosti, ki je potekala na njihovih šolah, ni bila posebej propagirana, torej ne gre za nobeno razširjanje ideologije katerekoli od spolnih praks. Torej, to je ena zadeva.

Druga zadeva. Jaz sem se osebno pogovarjal s predstavniki Legebitre in Amnesty International in tudi formalno smo jih zaprosili, da nam povedo, kdo to dela in po kakšnem programu. Program je v skladu s cilji, je večkrat preverjen, ljudje, ki hodijo po šolah, imajo tudi ustrezno izobrazbo in so tudi preverjeni po kvaliteti, ne nazadnje so zraven tudi učitelji, ki preverjajo, kaj se tam dogaja. Vprašali smo tudi to civilno iniciativo, naj nam postrežejo z dejstvi in do danes niso odgovorili – nimajo dejstev. Tudi, če ste bili pozorni, v vseh medijih niso postregli z dejstvi, kdo je bil tisti, ali samo govorijo, da se tu širi neka napačna ideologija. In poglejte, kaj se dogaja! Šole, čim se je začela ta kampanja, so začele ustavljati sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ne samo s tema dvema, ampak tudi z drugimi; in to je slabo za šolski prostor, ker imamo namen – in to, mislim, da delimo vsi –, da se šole z nekim razširjenim kurikulumom povezujejo tudi z občinami, nevladnimi organizacijami in ne nazadnje tudi posamezniki, kot so tudi poslanci, tudi župani, in se seznanjajo s temi širšimi zadevami. Mislim, da je s takšnimi akcijami šolskemu prostoru prizadejana škoda, in je prav, da to skupaj ugotovimo in strnemo vrste in rečemo: "Šolskega prostora ne bomo pustili... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za ta del odgovora, spoštovani gospod minister.

V rokah držim skupna sporočila, ugotovitve in zaključke mladih parlamentarcev in parlamentark, ki so jih sprejeli na 19. nacionalnem otroškem parlamentu leta 2009 na temo ljubezen in spolnost, to se je dogajalo 23. marca leta 2009, in iz poglavja Ljubezen tako in drugače vam bom prebrala samo to: "Pogovarjali smo se tudi o istospolni usmerjenosti in tej temi namenili kar nekaj časa. Ugotovili smo, da smo mladi zelo odprti za ta vprašanja in da so lahko neizčrpen vir pogovorov, vendar pa bi morala biti družba, v kateri živimo, do vprašanj istospolno usmerjenih bolj strpna. Glede možnosti, da bi istospolno usmerjeni ljudje lahko posvojili otroke, pa smo ugotovili, da je pomembnejše, da je otrok srečen pri posvojiteljih, kot pa da je otrok nesrečen v kateri drugi družini ali nesrečen v katerem izmed zavodov." O marsičem bi še lahko govorila; o tem, da mladi pravijo, da se o vprašanih spolnosti in ljubezni lažje pogovarjajo s svojimi vrstniki ali s tistimi, ki niso njihovi običajni učitelji ali niso starši. Da so pogovori o teh vprašanih potrebni, predvsem pa pričakujejo ne samo v družini, ampak tudi v okolju, v katerem živijo, bistveno več strpnosti. Najhuje, kar se mi zdi v zvezi s tem, na kar ste opozarjali, je pa to, da izrinjamo iz šolskega polja nevladne organizacije, ki so pravzaprav tudi preko varuha človekovih pravic stimulirane za to, da opozarjajo na vse oblike diskriminacije. In ugotovljeno je že z raziskavami, da so tudi mladi istospolno usmerjeni diskriminirani in celo priče tudi nasilju. In prav s tem jih še bolj stigmatiziramo, če se kot družba zavzemamo za prepoved nevladnih organizacij.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Hvala.

Želel bi, čeprav ni bilo zastavljeno vprašanje, pokomentirati to, kar je poslanka dodala.

V letu 2009 je otroški parlament obravnaval temo o spolnosti, se pravi, to so otroci v osnovni šoli. Na osnovi tega in njihove iniciative smo razvili neke dejavnosti na Ministrstvu za šolstvo in šport, in sicer

smo se vključili v akcijo razširjanja vedenja o kontracepciji, skupaj še z nekaterimi, ki so to akcijo vodili prej, pod naslovom Odgovorna spolnost. Potem smo intenzivno začeli s seminarjem, vsaj enkrat letno, o spolnosti in razvili akcijo pod naslovom Ponosen oziroma ponosna sem na svoj spol.

Tu gre za to, da diskusijo o spolnosti razširimo, da razbijemo tabuje, toliko kot pač slovenska družba prenese, da pa vendar vnesemo tudi skozi ta nekurikularni del razpravo o odgovorni spolnosti kot popolnoma legitimno. Treba je reči, da se včasih nestrpnost pojavlja tako na eni kot na drugi strani, kar samo kaže, da je diskusija o tem potrebna, predvsem pa samo skozi diskusijo lahko razvijemo višjo stopnjo tolerance. Mislim, da je ravno ta toleranca vrednota, ki jo je treba razvijati naprej, in da smo tu enotni. Kot vidimo, na tem področju izhajajo kakšni problemi ali pa, recimo, zdrsi prav od tu, recimo, iz Državnega zbora, od strank, ki niso v Državnem zboru, so bile, pa si želijo priti vanj. In je enostavno prav, da se o tem pogovorimo in spet ugotovimo, da je šolski prostor nekaj, česar ne bomo in česar ne smemo instrumentalizirati za lastna stališča niti ne za strankarska stališča. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Kolegice in kolegi! Pridružil se nam je tudi predsednik Vlade Borut Pahor, zato bomo šli zdaj na vprašanja, ki jih boste vodje ali predstavniki poslanskih skupin zastavili njemu. Poslansko vprašanje predsedniku Vlade Borutu Pahorju bo najprej postavil mag. Radovan Žerjav, Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

Spoštovani predsednik Vlade! V odgovoru na poslansko vprašanje kolega Franca Pukšiča v zvezi s črpanjem evropskih sredstev dne 15. 11. 2010 ste dejali, citiram, "dejstvo, da zdaj črpamo uspešno, pomeni strašno zmago. To je pravzaprav edini zares svež denar, ki počiva v evropski blagajni in ga lahko koristimo, če imamo ekvivalentna sredstva in programe na naši strani", konec citata. Dober teden po tem optimističnem odgovoru pa je zakrožil dopis, v katerem ministra vaše vlade, dr. Gjerkeš in dr.

Križanič, v pismu vsem ministrstvom zapišeta, da "razkorak med izplačili iz nacionalnega proračuna in povračili evropskih sredstev v nacionalni proračun konec novembra 2010 znaša skoraj 400 milijonov evrov in je ogroženo izvajanje evropske kohezijske politike ter projektov". Na to v SLS pravzaprav opozarjamo že več kot leto dni. Sami ste si namreč zadali nalogo in v proračunu za leto 2010 predvideli eno milijardo in 37 milijonov sredstev iz evropskega proračuna. Zdaj sami ugotovljate, da ste neuspešni, saj je do zdaj iz Bruslja priteklo le 428 milijonov evrov.

Spoštovani predsednik Vlade, vaše optimistične izjave o uspešnosti črpanja evropskih sredstev smo že večkrat slišali, žal pa podatki kažejo popolnoma drugačno sliko.

V Slovenski ljudski stranki se sprašujemo:

Ali ste bili zavedeni s strani svojih strokovnih služb ali pa ste preprosto navajali napačne podatke?

Leto 2010 se namreč zaključuje, Slovenija ni počrpala niti polovico tega, kar ste tudi sami napovedali in načrtovali. Želel pa bi, da danes jasno poveste slovenski javnosti:

Kdo bo prevzel odgovornost za več kot pol milijarde evropskih sredstev, če bodo ostala v Bruslju?

Prosim tudi za natančno pojasnilo:

Kaj ta razkorak med načrtovanimi in dejanskimi prilivi iz evropskega proračuna pomeni za eno milijardo in 767 milijonov evrov načrtovanega proračunskega primanjkljaja v letu 2010?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Najprej, da kasneje ne pozabim, še vedno mislim in Vlada skupaj z menoj, da je to seveda tisti svež denar, ki je na razpolago Sloveniji za to, da z njim financiramo projekte, za katere je ta denar namenjen.

Poleg tega bi vas želel obvestiti, da kasneje ne pozabim, da smo se prav zaradi pomembnosti uspešnosti črpanja odločili, da – mislim zadnji dve seji in do konca mandata

– minister za finance in minister za regionalni razvoj poročata na začetku seje o uspešnosti Vlade pri črpanju evropskih sredstev.

Ti projekti se, kolikor sem danes obvešččen, intenzivno izvajajo, kar pomeni, da s tega vidika črpanje evropskih sredstev ni ogroženo. Izvajanje projektov poteka večinoma skladno z načrti. Razkorak, ki ga omenjate, to je razkorak 400 milijonov evrov, ki je zaokrožil v okrožnici ministra, je nastal zaradi sistema črpanja, ki je, to sem že večkrat opozoril, certificiran. Mi v predlog sprememb certificiranja nismo šli, ker bi to lahko pomenilo nevarnost časovne luknje, v katerem bi morali čakati na nov certifikat procedure in s tem izgubljali dragocen čas. Kot veste, vse projekte, ki so sicer financirani iz evropskih sredstev, najprej plačamo z domačim denarjem in šele, ko so opravljene vse kontrole – rad bi vam zagotovil, da so te kontrole zelo stroge. Tudi sami smo si – to je zdaj moje zelo zasebno mnenje, če ga smem povedati – zelo zapletli sistem s hudim nadzorom nad črpanjem oziroma upravljanjem z evropskim denarjem. Toda, ko je bil enkrat ta sistem certificiran, se seveda nobena vlada, tudi vlada, ki jo vodim, ne, ni odločila tega sistema spremeniti zaradi, pravim, časovne luknje, ker se finančna perspektiva počasi izteka.

Tako moram opozoriti, da dobimo denar nazaj takrat, ko seveda evropska kontrola opravi vse svoje postopke in se potem iz evropskega proračuna sredstva nakažejo na državni proračun. Tako imamo opravka z razkorakom med odhodki in zahtevki za povračilo, ki se je pojavil v zadnjih mesecih. Jaz sem rekel, da je Vlada tudi zavoljo vaših vprašanj, pa ne samo zato, tudi zavoljo jasne želje zakonodajalca, da izvršna veja oblasti stori vse za to, da so ta sredstva uspešno črana, to tudi sistematično začela delati, tudi z borzo, ki smo jo uvedli že v lanskem letu, in smo tako ta primanjkljaj, če temu tako rečemo, zmanjšali in znaša približno 150 milijonov evrov, kar pa je zaradi sistema samega črpanja normalno.

Vrednost posredovanih zahtevkov za povračilo se intenzivno povečuje. Treba je pojasniti, pa ne bi valil krivdo na kogarkoli, ampak samo, da pojasnim, da za nobeno vlado, pa tudi za to, to ni enostaven postopek. Da so se v letu 2007 in v letu 2008 sicer projekti izvajali, vendar do začetka leta

2009 nismo izmleli iz evropskega proračuna, tako mi je prej minister povedal, niti enega samega centa. Niti enega samega centa! Zaradi tega je nastal ta omenjeni zaostanek in razkorak med izplačili iz državnega proračuna in povračili iz evropskega proračuna v naš proračun.

Če bo še dodatno vprašanje, bom naprej povedal, kaj Slovenija sedaj počne, da bo ta zaostanek še zmanjšala in da bomo počrpali skoraj ves denar iz kohezijskih sredstev, ki ga ima Slovenija v postavki evropskega proračuna.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Dodatnega vprašanja ne bo, bo pa verjetno prošnja za dopolnitev odgovora. Prosim, mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa.

Pred nami so, spoštovani gospod predsednik Vlade, številke in dejstva. In ta ne govorijo v prid temu, da bi črpanje bilo uspešno, prej, da na tem področju vlada neka zmeda. In tudi vaš odgovor ni bil najbolj natančen.

Veste, tukaj v Državnem zboru v zadnjem času bijemo hude bitke za vsak milijon. Tudi ob obravnavi proračunov smo se tukaj bojevali za vsak milijon, ki bi ga morebiti na posameznih proračunskih postavkah bilo možno prihraniti. In ne razumem, kdorkoli je že kriv in kdorkoli je že odgovoren za to, da se do črpanja sredstev na posameznih ministrstvih ne obnaša tako, kot bi se moral. To je nezaslišano, da se tik pred koncem leta ugotavlja, da ne bomo počrpali vseh sredstev. To je neodgovorno. Torej, po eni strani ugotavljamo, da ne bomo vzeli tistega, kar imamo pravzaprav na mizi v Bruslju. Seveda je potrebno storiti vse in še več, marsikaj je treba narediti, ne bomo govorili o proceduri, kaj vse je treba storiti za to, da sredstva pridejo iz Bruslja.

Na drugi strani pa imamo priložnost videti marsikatero razsipnost; v primeru pomurskega zakona, spoštovani predsednik Vlade – v zadnjem času je bilo veliko na to temo povedanega. En milijon evrov bomo porabili za to, da bo neko podjetje iz Ljubljane študiralo ali prestrukturiralo pomursko razvojno mrežo. Skratka, zdi se mi, da je to res razmetavanje z denarjem.

Sprašujem se:

Kdo bo odgovarjal za to, če sredstev ne bomo počrpali, in na kakšen način?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod predsednik.

BORUT PAHOR: Jaz bom odgovarjal za to kot predsednik Vlade – prvi! Potem pa vsi tisti, ki skupaj z menoj delajo in so dolžni po svojih najboljših močeh izčrpati vse tisto, kar Slovenija lahko, če ima projekte.

In sedaj bi vam rad povedal bolj po spominu, vendar je to mogoče potem tudi preveriti. Po mojem spominu, kolikor sem zadnjič pogledal podatke, sodi Slovenija med prvo tretjino držav po uspešnosti črpanja kohezijskih sredstev. Kaj bi si jaz želel? Da smo čisto na vrhu. Ampak smo v prvi tretjini. To je prva stvar.

Drugič, mi smo letos načrtovali, da bomo počrpali za milijardo kohezijskih sredstev. Počrpali jih bomo, če bo ostalo pri tem, minister pa meni, da lahko ob določenih pogojih izčrpamo še več, izčrpali najmanj 70 % tega denarja. Pravim, da bi uspešno črpali, mora biti projekt, in tisto, kar jaz še vedno pogrešam skupaj z ministrsko ekipo, je, da imamo zelo kompliciran administrativni sistem in da dostikrat v bojazni, da bi pristojni uradniki storili karkoli narobe v procesu notifikacije projekta, raje ne naredijo, kot pomagajo storiti. Mi poskušamo, kolikor je to mogoče, te administrativne ovire in bojazni odpraviti tako, da nismo penalizirani. Morate razumeti, ker obstajajo tudi penali za projekte, ki niso črpani na primeren način.

Naj na koncu rečem: v letošnjem letu bomo od predvidene milijarde sredstev črpali najmanj 700 milijonov evrov, sodimo v zgornjo tretjino držav, to je približno 100 milijonov evrov več kot v lanskem letu. V bistvu smo, kolikor sem zdaj lahko na hitro rekel dve besedi z generalno sekretarko, neto prejemnik med 200 oziroma 250 milijoni evrov. To ni zdaj stvar, da bi imeli ognjemet, ni pa nobenega razloga, da bi sebe kritizirali bolj, kot je potrebno, ker je treba razumeti vso kompliciranost tega projekta. Kdorkoli je imel z njim karkoli opraviti, ve, kako zelo kompliciran projekt to je.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Mag. Žerjav, imate postopkovni predlog.

Prosim.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Spoštovani predsednik, predlagal bi, da vendarle o tem področju širše tudi spregovorimo v skladu z možnostjo, ki jo omogoča poslovnik.

Menim, da vendarle tako mimo ne moremo iti. Če ne bomo počrpali 300 milijonov evrov, mora za to nekdo odgovarjati, nekdo mora za to odgovarjati, nekdo v tej vladi ali pa na ministrstvih, uslužbenec ali kdorkoli, nekdo je odgovoren, če ste tako načrtovali, če ste načrtovali milijardo evrov, da bomo počrpali, nekdo mora biti odgovoren, da ta milijarda evrov pride v Slovenijo. Če 300 milijonov ne bo prišlo, mora nekdo odgovarjati za to. Ob vsem tem, kar se pogovarjamo v tej hiši, ob zamrznitvi pokojnin in tako naprej in tako dalje mora ob dejstvu, da ne bomo počrpali 300 milijonov evrov nekdo odgovarjati, spoštovani predsednik Vlade.

Pričakujem, da boste to tudi sami osebno zahtevali, pričakujem pa tudi, tako kot sem rekel, da se bomo v tej hiši tudi pogovarjali, ker je to preprosto preresna zadeva, da bi kar tako zadeve šle mimo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca mag. Radovana Žerjava, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Zmago Jelinčič Plemeniti, Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

V zadnjem času smo zopet priče hrvaškim eskalacijam in mislim, da je potrebno dati zgodovinski oris v zvezi s tem. 1. decembra 1918 je v Beogradu pred prestolonaslednikom Aleksandrom delegacija Narodnog veća iz Zagreba pod vodstvom

podpredsednika dr. Anteja Pavelića, Korošec je bil takrat v Zürichu, tam so bile banke pač, izvršila akt združitve v Kraljevino SHS. Podpredsednik zagrebškega Narodnog veća Pavelić je izjavil, da se država Slovencev, Hrvatov in Srbov združuje s Srbijo in Črno goro v enotno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prestolonaslednik Aleksander mu je odgovoril in ga popravil, da se dežele države Slovencev, Hrvatov in Srbov združujejo s Srbijo v enotno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. To se pravi, je popravil Pavelićevo izjavo, ker država Slovencev, Hrvatov in Srbov ni mogla obstajati kot državnopravni subjekt, ker hrvaški deli niso imeli državnopravne subjektivitete. Monarh je torej povedal, da država Slovencev, Hrvatov in Srbov ni mednarodnopravni subjekt in da so to lahko zgolj slovenske dežele, Koroška, Kranjska, Štajerska, Primorska in Slovenska krajina. In da ne nastaja neka nova država Srbov, Hrvatov in Slovencev, temveč Kraljevina Srbija, zmagovalka v 1. svetovni vojni, priključuje ozemlje Hrvatov in Slovencev v enotno državo. Novo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev so torej ustvarile Kraljevina Srbija, slovenske dežele, ki jim je Karov manifest z dne 16. oktobra 1918 omogočil ustvariti države na osnovi etničnega načela, tukaj je to z modro barvo označeno. Obenem pa je v istem manifestu povedal, da to nikakor ne more veljati za tako imenovana hrvaška ozemlja, ki so bila le del madžarske kraljevine in so vstopila v novo državo kot vojni plen zmagovalke ob prvi svetovni vojni, torej Kraljevine Srbije, to pa je označeno z oranžno barvo. Tu gre namreč za kopijo originalnega plakata, kakršni so v tistem času viseli po vseh slovenskih deželah. Imam ga tudi v nemščini, če želite, in tudi kopijo originalnega telegrama, ki ga je poslal Karel.

Za kaj gre pri stvari? Gre za to, da Slovenci še sedaj – naša slavna komisija ne ve, kaj pomeni državnost slovenskih dežel. Ne ve, na čem mora temeljiti svoja državnopravna vprašanja, kar se tiče Hrvaške, in pristaja na prisvajanje Hrvaške, ki si jemlje in krade slovensko ozemlje.

Mene zanima:

Kaj boste naredili s tem?

Ali boste poučili tiste vaše velike strokovnjake, ali bodo začeli kaj brati, ali bodo vzeli s seboj kakšno zgodovinsko knjigo ali pa bodo prišli k meni v kakšen poduk.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade, Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Mogoče je dovolj kratek odgovor, zato pa toliko bolj jasen.

Komisija ekspertov je ustanovljena. Minister je dal vsa zagotovila, da je vsa slovenska strokovna javnost, pa tudi tista iz mednarodne skupnosti, ki nam bo pomagala pri zagovoru našega "case-a" pred arbitražnim sodiščem, pripravljena sodelovati z vsakim, ki lahko pomaga pri pripravi naše argumentacije.

Kot veste, imamo zato možnost in dolžnost enega leta in v tem času moramo pripraviti memorandum, ki ga bomo predložili arbitražnemu sodišču. Slovenija se bo na to, absolutno, dobro pripravila. Še enkrat naj povem, vsebina arbitražnega sporazuma – k njej niso bile dane nobene enostranske izjave; nota je bila izmenjana, sporazum je stopil v veljavno, noti niso bile predložene nobene enostranske izjave – bo začel veljati, ko bo Hrvaška – domnevamo kmalu, prihodnje leto – končala pogajanja in podpisala sporazum. Mi se na to pripravljamo. Kot veste, smo že imenovali nekaj oseb, ki so z imenom in priimkom odgovorne za to, da ta projekt teče. Piramida je vzpostavljena in, kolega poslanec Jelinčič, vaše znanje tako kot znanje mnogih drugih zgodovinarjev in tistih, ki se tako ali drugače z njo ukvarjajo, cenimo, in ste tako kot vsi ostali vabljeni, da nam pomagata.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Želite dopolnitev odgovora predsednika Vlade?

Prosim, gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Gospod predsednik, gre za izhodišča. In izhodišča so tista, ki so pomembna. Izhodišče je pa to, da ima Slovenija, slovenske dežele pravno, mednarodnopravno legitimiteto, česar Hrvaška nima, zato je treba postaviti to na to osnovo, kajti državnost slovenskih dežel, ki sem jih prej omenil – Koroške, Kranjske, Primorske, Štajerske in Slovenske krajine – je izpričana v patentu Franca II. z dne 11. avgusta 1804 – tukaj imam kopije tega

patenta, tudi to lahko dobite pri meni –, in sicer pri prevzemu cesarskega naslova, ki ga utemeljuje na dostojanstvu in pomenu samostojnih habsburških kraljestev in vojvodin, kjer so naše dežele poimenoma našete. Hrvaških teritorijev tukaj ni. In še več! Tukaj imamo na dokumentih en žig, na katerem piše Krainische Städtische Museum, kar v bistvu pomeni, da je šlo za Kranjski državni muzej, kajti izhaja iz besede status, status je latinsko država. Tako kot je Državni zbor kaj drugega. Če vzamemo, recimo, dokaz je država Vatikan, po latinsko se mu reče Status civitatis Vaticanae ali pa Kranjska status Carniolie. To je tisto, kar je potrebno. Tega naši tako imenovani veliki strokovnjaki ne razumejo in ne vedo. Imamo neko komisijo, ki je sestavljena tripartitno iz nekaj mednarodnih pravnikov, iz nekaj zgodovinarjev in nekaj pravičnikov. Mene ste vtaknili med pravičnike. Kaj ima pravičnost početi pri mednarodnem pravu, vas vprašam?! Treba je postaviti izhodišča, in samo to reči in nič drugega, da je izhodišče takšno: Karlov manifest, konec prve svetovne vojne – in gospoda, mednarodni pravniki na nivoju arbitrov, naredite svoje! Pa smo mi opravili in naredili največ, kar lahko. Ne pa, da lezemo v spodnji del hrbta po dolgem in počez, kdor pač pride prvi.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Predlagam, da se vsaj pri tem vprašanju obnašamo državniško. Sporazum velja. Slovenska strokovna delovna skupina je začela s svojim delom. V njej ste tudi vi in mnogi drugi, ki so sicer nasprotovali temu sporazumu, vendar je potem dobil referendumsko podporo. Z noto je bil sklenjen in po podpisu sporazuma Republike Hrvaške z Evropsko unijo o pristopu bo arbitražno sodišče tudi začelo z delom.

Zdaj pa predlagam tako, da v tem času, govorim z vami in z vsem visokim zborom, tukaj javno teh vprašanj ne tematiziramo. Dovolj je časa in priložnosti, da si lahko na štiri oči ali v pristojnih skupinah, zlasti na tej delovni skupini povemo prav vse, kar je v dobro naših nacionalnih interesov. In

predlagam, da nič, kar bi lahko, ker tukaj gre za, bom rekel, spor dveh sosednjih držav glede teritorija, da prav nič ne licitiramo javno.

Predlagam torej državniško obnašanje, zato smo ustanovili komisijo, ta je odprta. Poskušamo zbrati vse pametne ljudi, dokumentacijo, gradivo, ki služi našim koristim pri tem predmetu spora, o katerem bo odločalo arbitražno sodišče.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog, gospod Jelinčič?

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Tako je, pa da ga malo pojasnim.

Kar se tiče državniške strokovne komisije, moram povedati, gospod predsednik, da sem bil povabljen samo na ustanovno sejo, ki se je nisem mogel udeležiti, ker me ni bilo v Sloveniji, potem pa nič več – ne duha ne sluha, da bi me kdo kamorkoli povabil!

In časa je nekaj, pa vendarle ne veliko, in mislim, da je treba ugotoviti predmet spora. Dokler ne bomo vedeli, kaj je predmet spora, bomo bluzili o polovici Piranskega zaliva, bomo bluzili o Savudriji, bomo bluzili o takšnih neumnostih, ker gospoda, ki o tem govori, ne pozna zgodovine in ne pozna, kaj je mednarodno pravo.

In kar se tiče skrivanja. Zakaj skrivanje? Vsa dokumentacija je javna, treba jo je najti, je pa treba vedeti za to dokumentacijo, in tega gospoda ne ve. Če bomo mi imeli 2 tisoč listkov iz časa druge svetovne vojne, nam to čisto nič ne pomaga, ker sem že povedal, kam je treba postaviti izhodišče. Mednarodnopravne uzance ne priznavajo dogovorov ene partizanske enote z drugo partizansko enoto, ker so bile meje znotraj nekdanje Jugoslavije, tako v Kraljevini Jugoslaviji kot kasneje in takoj po vojni, zgolj administrativne. To je tisto, kar je treba vedeti, in tega se naši tako imenovani mednarodni pravniki ne zavedajo iz razloga, ker premalo vedo. Hrvatje so to zelo dobro naštudirali. Večina naših tako imenovanih mednarodnih pravnikov je tako ali tako študirala te zadeve v Zagrebu in ko zagledajo svojega bivšega profesorja, se tam začnejo tresti in potem jim on še ex chatetra reče: "Dragi kolega, če bi kaj takšnega rekli, bi vas

že na izpitu vrgel." In so naši še bolj sesuti tam gor in se skoraj zjokajo in gredo domov, tako da celo iz bivše hrvaške komisije pravijo, da jih je bilo sram, kako naši gospodje niso zagovarjali Slovenije, ampak so se priklanjali hrvaškim tendencam in izhodiščem.

Zato mislim, da je treba tukaj narediti nekaj. Ampak, ne bodo ti gospodje, ki jih imamo tam, premalo znanja imajo! Bistveno premalo znanja, ostala Vlada pa premalo nečesa drugega, ki se po navadi pri moških nosi med nogami.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sem prav razumel, da želite, da se opravi razprava... No, dobro.

O predlogu poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra 2010, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Jože Tanko, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Lep pozdrav!

Spoštovani predsednik Vlade, minila je polovica vašega mandata, od katerega so vaši podporniki zaradi vaših pompozniških besedi in obljub veliko pričakovali. Iz velikih besed so nastajale nove, pravzaprav še večje besede in le malo je bilo reformnih dejanj. Še enkrat več se je potrdil pregovor, da kdor veliko govori, malo naredi.

V prvi plan Vlade prihajajo predvsem take zakonske spremembe, ki ustvarjajo privilegirane skupine, ki po vzoru znamenite avtomobilske nalepke prihajajo do zagotovljenih poslov. Zaradi takšnih rešitev bo prikrajšan državni proračun, ker razne takse ne bodo več prihodek proračuna. Dodatno bodo prikrajšani tudi državljani, ki bodo za pripravo raznih papirjev plačevali bistveno več kot doslej. Na ta način se ustvarjajo in povečujejo nove administrativne ovire in dražijo postopki. Državljanom pa ne zaupate, da bi lahko tudi sami kaj storili zase.

Ukinete nadzorne naloge Državnega zbora, s čimer omogočate nebrzdano mešetarjenje z državnim premoženjem, v katerega se vključujeta celo podmladka rdečih in oranžnih; TEŠ je eden takih.

Nobeden od pomembnih projektov, poimenovali ste jih reforme, še prej modernizacija, pa ne steče po planu. Veliko se napoveduje in podučuje, a vsebine, vrstni redi, načini, pristopi, rešitve, učinki, kvorumi, partnerji – vse to se dnevno spreminja. Nikjer pa ni zaznati systemskega pristopa, kar kaže, da je vse odvisno od trenutnega razpoloženja vas in vaših ministrov. Pravzaprav nihče ne ve, ne kaj in ne kdaj bo sledilo.

Torej, gospod predsednik Vlade:

Katere reforme so bile in so še na agendi in kdaj jih bomo dočakali?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Prav mogoče je, da imate drugačen vtis, do česar imate pravico. V prvem nastopnem govoru in kasneje sem se brzdal dvigovati pričakovanja javnosti glede hitrosti in uspešnosti izhoda Slovenije iz hude krize, v katero smo bili pahnjeni takoj, potem ko smo prevzeli odgovornost za vodenje države. Nikoli nisem prejšnje vlade kot predsednik Vlade obtoževal zanj, ker niso počivali glavni razlogi zanj v vaših ravnanjih ali ravnanjih prejšnje oblasti, čeprav bi bilo mogoče kakšno stvar storiti prej; ampak to bo mogoče reči tudi za Vlado, ki jo jaz vodim, nobena ni popolna. Vendar pa moram kategorično zavrniti trditve, da je ta vlada storila manj, kot sem jaz obljubljal ali dejal na začetku. Povedal sem, da gremo v resno krizo. Niti najbolj črnogledi si niso upali napovedati takih razsežnosti, kot jih je dobila lansko leto. Mi smo to krizo s kratkoročnimi ukrepi premagali. Slovenija se je, tako kot večina drugih držav, iz recesije potegnila. Mi smo znova v sicer nizki, a pozitivni stopnji gospodarske rasti, imamo 7 % anketno stopnjo brezposelnosti, kar je ena izmed najnižjih stopenj brezposelnosti v Evropski uniji.

Imamo, in to imate prav, sicer v zadnjih dveh letih povečan tempo dviga javnega dolga v BDP, vendar je ta na polovici povprečja Evropske unije. Velike države, ki so bile marsikomu za vzor pri premagovanju krize, so nad tem povprečjem, celo nad 100 % svojega BDP. Slovenija ne. Nisem zadovoljen, da smo v zadnjih dveh letih tako

povečali tempo dvigovanja javnega dolga, toda tudi Vlada ukrepa za to, da ga bo dolgoročno sanirala. Z rebalansi smo, kolikor je bilo mogoče, umirili primanjkljaj, ki je grozil, da bo zaradi fiskalnih ukrepov – in brez zamere, opozicija je na začetku dostikrat zahtevala od Vlade, da intervenira z državnimi sredstvi bolj, kot smo mi to storili, zaradi, bom rekel, mojega prirojenega strahu pred zadolževanjem. In minister Križanič je imel in ima zdaj glavno nalogo, da primanjkljaj spravi pod 5 % letos in na 3 % Maastrichta v letu 2012, ko, če prej ne bo Državni zbor odločil drugače, predamo – če boste tako volivci odločili – mandat naslednji vladni koaliciji, ki jo bo tudi čakalo zahtevno delo, ker bo okrevanje počasnejše v vseh modernih državah, vključno s Slovenijo. Nas čaka, danes je pod streho, vsaj kar se tiče te ravni odločanja, pokojninska reforma. Slišal sem, da ste jo ocenili kot nepotrebno, rad bi vam povedal, da ne bom kasneje pozabil, na radarju držav, ki so v varni in nevarni coni znotraj Evropske unije, se šteje uspešnost izvedbe pokojninskih reform v tri glavne cilje, ki jih zasledujejo kazalci Evropske komisije, ko ocenjujejo države, ali so v varni ali nevarni coni. Primanjkljaj, rast, tudi seveda zaposlenost in javni dolg; pri vseh teh kazalcih smo zdaj vključno s pokojninsko reformo na zagotovo varni strani.

Ravno prej smo se na kolegiju pogovarjali o tem, kako fokusirati naše razvojne aktivnosti naprej. Verjetno, če bo takšen sklep, bomo šli z zdravstveno reformo ali kot imenuje minister Marušič, nadgradnjo zdravstvenega sistema. To bo velik zalogaj, šli bomo v reformo trga dela, šli bomo v modernizacijo javnega sektorja. Da povem zelo jasno: če je prva polovica mandata želela ohraniti socialno povezanost države, in za to smo namenili 44 % sredstev več, kot je bilo prej – tudi zaradi tega je postal primanjkljaj večji, kot bi si želeli –, bomo v drugem delu mandata, in to smo že začeli delati, danes je bil storjen prvi korak, tudi če ga ne odobravate, mi zanj prevzemamo odgovornost, da povečamo kratkoročno in dolgoročno konkurenčnost slovenske države.

Če boste postavili dodatna vprašanja, vam bom nanje tudi odgovoril s tistim, kar je tukaj zapisano, je bilo in bo storjeno. Rad bi vam samo povedal, da če kratkoročnih ukrepov izhodne strategije, ki je bolj ali manj

že pod streho, in prvih velikih reform Slovenija ne bi naredila, se Slovenija ne bi ta hip uvrščala na varni del radarja Evropske unije. Tako pa smo tam trdno zasidrani.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sem že mislil, da ne želite dopolnitve odgovora, ker se niste javili. Želite dopolnitev odgovora? Prosim. /oglašanje iz klopi/ Ja, dopolnitev odgovora. Nimate možnosti dodatnega vprašanja, le dopolnitev odgovora predsednika Vlade.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Vlade, mislim, da je tem vašim besedam težko pritegniti. Včeraj smo slišali resne kritike, tudi iz vaših koalicijskih vrst, ministrica Katarina Kresal je izjavila, da je Vlada izgubila razvojni fokus in temu so pritrdile več ali manj vse koalicijske stranke, Zares in tudi DeSUS in tudi vaša poslanska skupina ni imela nič proti temu, da bi imeli tu tudi razpravo. Zato te besede, ki ste jih povedali, ne zvenijo najbolj verodostojno.

Tudi kar zadeva ukrepe, ti zagotovo ne stečejo. Na semaforju izhodne strategije imate nekaj prižganih zelenih lučk, vendar med njimi ni reform. Tisto, kar ste imeli za reformo, to je prekladanje premoženja iz Kada in Soda na agencijo, to ni reforma in to je pravzaprav le projekt, s katerim se na razumsko čuden, privilegirano način, klientalističen način, tudi morda celo koruptiven, zaključuje tranzicija in preprečuje tudi učinkovit nadzor. V četrtek ste dejali, da je celo zakon o Radioteleviziji reforma, pa vidimo, kako se je zgodba končala.

Zdaj pa sprašujemo:

Kdaj bodo te reforme?

Kaj bo z davčno reformo, s pravosodno reformo, administrativno reformo, kmetijsko in drugimi reformami, ki so napovedane?

Te so potrebne za gospodarsko rast, za ustvarjanje novih delovnih mest, za prepotrebni razvoj in preboj in tudi za zapiranje ponikovalnic, v katerih izginja javni denar, kot na primer v tihih družbah; in Talum je ena izmed teh ponikovalnic.

Sprašujemo tudi:

Kdaj bomo dobili fiskalno pravilo, ki omejuje javno porabo glede na ustvarjeno?

To smo pred več kot letom predlagali v SDS in sedaj povzema oziroma priporoča Vladi tudi predsednik fiskalnega sveta?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Ni res, da je težko voditi Vlado v tako zahtevnih pogojih. Res je, da jo je še veliko težje voditi, kolega Tanko, kot si vi mislite. Povsem normalno je, da med mojimi 20 kolegi, med koalicijskimi partnerji, med poslankami in poslanci politične večine obstajajo dvomi, dileme, vprašanja, ne nazadnje gre za to, kako bomo izpeljali državo iz krize, da bo bolj konkurenčna in da bo bolj socialno povezana ter da bo na koncu, ob koncu te krize umeščena v tisti krog držav, ki bodo najhitreje šle z razvojen naprej. In vrednostno, seveda, temu prostoru tudi pripadamo. In vi moje načrte tukaj poznate.

Fiskalno pravilo smo zapisali v koalicijski pogodbi in ga tudi uveljavili. Fiskalni svet dela. Marsikaj od tega je storjenega. Ni res, in to moram še enkrat povedati, če in kolikor prihaja pri predlogih Vlade v ta visoki dom do besedil zakonov, kjer bil lahko kdo menil, da se privilegira nek položaj, socialen ali drug, potem imate vso možnost in pravico ter tudi dolžnost, da to popravite. Mi tega naklepno ne počnemo. Mi nismo tukaj izvoljeni zato, da bi služili interesom ene skupine, ne generacijske, ne socialne, nobeni eliti, ampak da bi poskušali, in samo to lahko legitimira naša dejanja, vodili politiko v skupno dobro. Ne delamo vsega perfektno, to sem že večkrat povedal. Toda nihče danes tega ne dela perfektno, ker še nobena država ni patentirala recepta za izhod iz krize. Mi smo se iz recesije povlekli. Povedal sem, kakšne namere imamo. In jaz pozdravljam diskusijo med kolegicami, sem jo vedno tudi, ko nisem vodil vlade, ampak sem vodil opozicijsko stranko, da se javno, glasno diskutira o dilemah, ki so dileme naše skupne prihodnosti, tudi vaše.

Rad bi nekaj rekel. Prej sem slišal, da opozicijske stranke niso bile vabljene k tako pomembni zadevi, kot je pokojninska reforma. Brez zamere, vprašajte predsednika vaše stranke. Moj predlog je bil, da se sestaneva, vendar je bilo zame

nesprejemljivo in bo vedno nesprejemljivo, da je pogoj za tak sestanek ravnanje Vlade in politične večine v parlamentu, tako kot on zahteva, pri neki povsem drugi stvari. To ne sodi v neko kulturo, o kateri je bilo toliko govora z vaše strani prej.

Še vedno je naša pripravljenost za skupno sodelovanje pri zdravstveni reformi, trgu dela, pri vsem; samo, dajmo se osredotočiti na te reforme, ne na druge odločitve, za katere mi prevzemamo vso odgovornost.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Imate postopkovni predlog?

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Nismo izvedeli, kdaj bo Vlada predlagala, kakšno reformo. In tudi, gospod predsednik Vlade, fiskalno pravilo, ki ga zagovarja tudi vaš fiskalni svet, je drugačno od tistega, ki ga ima Vlada v svojih aktih in ki ga upošteva pri pripravi proračuna.

Mimogrede, tudi kazalci, o katerih govorite, kot je na primer primanjkljaj, javni dolg, ali pa nezaposlenost, so v bistvu skoraj sto odstotkov višji kot na začetku vašega mandata. Poglejte, res. Primanjkljaj je bil prej, veste koliko, sedaj je čez 5 %, javni dolg je bil prej 21 %, sedaj je čez 40 %, nezaposlenost je bila prej...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega Tanko, predsednik Vlade ne more odgovarjati, polemizirati. Prosim za postopkovni predlog...

JOŽE TANKO:... okoli 60 tisoč, je sedaj čez 100 tisoč. In to so dejstva in podatki.

Gospod predsednik Vlade, vi ste dejali na začetku svojega mandata, in tudi v kampanji, da je Slovenijo mogoče voditi bolje. Vendar kazalci kažejo, da to ni res, ne drži. Očitno je temeljno sporočilo tega dela vašega mandata, da krepko zaostajamo z gospodarsko rastjo tako naših najpomembnejših gospodarskih partneric, kot sta, recimo, Nemčija ali Avstrija, in tudi naših konkurentk, kot so, recimo, Poljska ali Češka. Res! To kaže, da so bili odzivi Vlade v tem obdobju slabi, da reformni ukrepi, ki bi bili prilagojeni razmeram časa in tudi potrebam, niso bili na ravni močne evropske

konkurence. Teh tako imenovanih reformnih ukrepov enostavno ni. Mi bi radi nedvoumno sporočilo in o tem, ali imate kot predsednik Vlade zadosti vizije, senzibilnosti in moči, da boste povezali konce te vladne razpršene koalicije.

Zato tudi predlagamo, da podprete našo zahtevo za razpravo o vašem odgovoru, in tu opravimo tudi razpravo o teh reformnih ukrepih, ki naj bi po vašem sledili. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Jožeta Tanka, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo zbor odločil v četrtek, 16. decembra 2010, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo predstavil Alojzij Potočnik iz Poslanske skupine Zares.

Prosim.

ALOJZIJ POTOČNIK: Najlepša hvala. Spoštovani!

Letos spomladi je bil na ravni Evropske unije dosežen dogovor o vzpostavitvi kriznega mehanizma pomoči državam v območju evra, ki bi se znašle v finančnih težavah. Kot veste, je Republika Slovenija omenjeni mehanizem kljub nekaterim zadržkom podprla. Tudi v Poslanski skupini Zares smo takrat izražali zadržke in vam sugerirali, kaj mora v tem primeru Slovenija od Grčije in Evropske unije zahtevati, ne zgolj slediti državam, ki imajo pri reševanju grške dolžniške krize tudi zelo otipljive lastne ekonomske in finančne interese. V Poslanski skupini Zares smo takrat opozarjali, da je temelj solidarnosti vzajemna družbena odgovornost in da so Grki po našem prepričanju zašli v dolžniško krizo tudi zaradi neodgovornega ravnanja. Zato si solidarnost predstavljamo predvsem kot vzajemno odgovorno solidarnost, in sicer tako glede izpolnjevanja obvez Grčije kot tudi ureditve finančnih trgov in vzpostavitve mehanizmov za ravnanje v krizi na ravni Evropske unije kot celote.

Voditelji držav članic ali vlad držav članic ste na zasedanju Evropskega sveta novembra 2010 sprejeli odločitev o vzpostavitvi stalnega kriznega mehanizma, ki

bi nadomestil omenjeni začasni krizni mehanizem, da bi tistim državam članicam evroobmočja, ki so se po izbruhu svetovne gospodarske in finančne krize znašle v javnofinančnih težavah, zagotovili ustrezno pomoč. Vzpostavitvi stalnega mehanizma ste se voditelji strinjali, da bi bilo treba pravni temelji za vzpostavitev mehanizma vnesti v primarno zakonodajo Evropske unije.

Vprašanji gresta tako; v poslanski skupini vas sprašujemo, spoštovani premier:

Pod kakšnimi pogoji bo tokrat Republika Slovenije podprla spremembo pogodbe o delovanju Evropske skupnosti oziroma pravno podlago, na osnovi katere se bo vzpostavil evropski mehanizem stabilnosti?

In drugič:

Ali obstaja presoja in volja, da bo Slovenija vztrajala pri odpravi očitnih slabosti iz tako imenovanega začasnega mehanizma in da bo na podlagi izkušenj in premislekov tudi iz tega zbora dodelitev pomoči iz mehanizmov pogojevala s strožimi pogoji in kriteriji ekonomske, socialne in politične narave?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade Borut Pahor, za odgovor.

BORUT PAHOR: Spoštovani gospod poslanec, o tem bomo jutri izčrpno diskutirali – domnevam, gospod predsednik, v zaprtem delu seje, kar tudi pristoji predmetu razprave. Zato me, prosim, razumite, da bom danes povedal tisto, kar menim, da je primerno odgovoriti glede na vaše zastavljeno vprašanje.

Na zadnjem Evropskem svetu smo voditelji držav in vlad v času delovnega kosila, ki se je zavleklo v pozno delovno večerjo, razpravljali o tako imenovani nemško-francoski pobudi, ki je pravzaprav povabila države članice EU, da odprejo razpravo o morebitnih spremembah lizbonske pogodbe. Nemčija in Francija se seveda dobro zavedata, kako zelo težko je bilo, da smo 27 držav spravili pod streho s procesom ratifikacije, ker je treba, sedaj je to minimalni konsenz, o tem jutri podrobneje v zaprtem

delu seje, vnesti minimalne mehanizme sankcioniranja tistih držav, ki znotraj Pakta stabilnosti in dogovorjenega stalnega mehanizma ne bodo izpolnjevale pričakovanih kriterijev.

Vi veste, da je bila sprva ta zamisel pospremljena celo z idejo o odvzemu glasovalnih pravic. Takoj smo se voditelji, ne da bi imeli mandat, vključno z menoj razdelili med seboj glede tega, ali je to dobra ali slaba zamisel. Jaz lahko z vso odgovornostjo povem, kaj je bilo moje mnenje. Jaz sem to odločitev podprl s stališčem tako, kot so ga imeli vsi ostali, da je to samo moje osebno mnenje. Ni niti mnenje Vlade, ne Državnega zbora, ki mora pri nas v skladu z zakonom sprejeti zavezujoča stališča. Zakaj sem bil naklonjen temu? Zato, ker je popolnoma jasno, da se znotraj EU oblikuje več skupin držav, ki sedaj tudi odkrito priznavajo, da ne gre za vprašanje želje, interesa, ali želijo izvesti reforme, ampak priznavajo, da nekaterih reform tudi ne morejo izvesti.

V EU smo države, ki smo v evropski coni in izven nje. Smo države, ki smo v Natu in izven njega. Smo države, ki so v G20 in izven njega. Skratka, razlik znotraj EU je objektivno zelo veliko. So stare in nove članice. In celo znotraj evrozone, ta bo sedaj štela 17 članic, z vstopom Estonije nastajajo velike razlike v dinamiki sprememb in tudi v izpolnjevanju kriterijev za stabilnost naše državne valute. Ker je stabilnost denarne valute lahko ogrožena, če države ne bodo izpolnjevale zadanih ekonomskih politik in kriterijev, se seveda oblikuje, vsaj v določeni skupini držav, upam pa tudi v okviru naše, soglasje, da je potrebno tiste, ki ne bodo naredili svoje domače naloge, sankcionirati, kajti drugače bomo mi morali narediti še njihovo domačo nalogo, kar je pa le mogoče in nevzdržno in nepravilno. Ampak več o tem jutri, ko bom poskušal pojasniti, kam približno gledajo ta hip oči pravne, politične in druge stroke glede sprememb Lizbonske pogodbe. Jaz bi si želel, naj to povem javno, ker to ni povezano samo s spremembami Lizbonske pogodbe, da bi Slovenija v naslednjih letih izpolnila vse tiste pogoje, ki ji bodo omogočali, da bo tudi v primeru institucionalnih sprememb večjih razsežnosti, več pa ne bom rekel. Slovenija je trdno zasidrana v tisti valutni skupini, ki bo imela konkurenčno valuto. To je bistveno.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predsedniku Vlade se zahvaljujem za odgovore. Vračam se nazaj k poslanskim vprašanjem ministricam in ministrom. Ivan Grill bo postavil poslansko vprašanje ministru za promet dr. Patricku Vlačiču.

Prosim!

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo. Spoštovani ministrski zbor, spoštovani predsednik!

Od uvedbe vinjetnega sistema v Sloveniji sta minili že dve leti oziroma skoraj dve leti in pol. Vinjetni sistem je, vsaj podatki to kažejo, veliko prispeval k izboljšanju prometne varnosti, razbremenil okoliške ceste. S tem, da pa je bil takrat, ko je prejšnja Vlada sprejela odločitev o vinjetah, tudi predviden rok, da se v drugi polovici leta 2008 začnejo odstranjevati cestninske postaje, ki ovirajo promet.

Danes smo priče, da so vse cestninske postaje še vedno v takšnem stanju, kot so bile takrat, kar pomeni, da ne služijo svojemu namenu, zagotovo pa ovirajo promet. V času prometnih konic, v času dopustov oziroma takrat, ko je zgoščen promet, se po nepotrebnem ožijo razmere, da bi avtomobili lahko nemoteno vozili. Zaradi tega se onesnažuje okolje, predvsem pa se po nepotrebnem ustvarja gneča.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Zakaj dve leti po tistem, ko bi že morali začeti z odstranjevanjem teh cestninskih postaj, Vlada še vedno ni zahtevala, da se to realizira?

Kje so razlogi, predvsem pa kdaj lahko pričakujemo, da se bodo te cestninske postaje odstranile?

Človek nehote dobi občutek, da so cestninske postaje namenjene temu, da se tam postavljajo radarji. Velikokrat vidimo, da policisti, skriti za temi cestninskimi postajami, lovijo voznike, ki minimalno prekoračijo hitrost, ki je praviloma omejena na 40 kilometrov, kar je nepošteno. Velikokrat voznike, ki za malenkost prevozijo to hitrost, potem tudi oglobijo. Prav tako se pogosto dogaja, da na teh območjih Dars opravlja inšpekcijski nadzor nad vinjetami. Prav je, da se ta nadzor izvaja, vendar ga lahko tam, kjer

ne bi bilo toliko motenj v poteku prometa, izvajajo na drugačen način.

Zato me resnično zanima:

Kje so razlogi, da se to še vedno ni porušilo, in kdaj nameravate te cestninske postaje odstraniti, da se omogoči nemoten promet, česar sedaj cestninske postaje ne omogočajo?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala.

Spoštovani poslanec! Če bi šlo samo za odstranitev cestninskih postaj, bi jaz odredil, naj gredo tja in jih odstranijo. Vidim, da je ta želja po odstranitvi cestninskih postaj zelo velika. Mi smo že dobili številke, ki so izjemno visoke. To ne pomeni, da jih ne bo treba na neki točki odstraniti.

Vendar so drugi projekti, ki so bolj prioritetni, kot je izgradnja avtocestnih odsekov za tiste dele Slovenije, ki jih še nimajo, kot pa je odstranitev cestninskih postaj. Odstranitev cestninskih postaj ni povezana s tem, da prideš, podreš hišico in je stvar rešena. Gre za odsek avtoceste, ki ga je treba na določenem območju na eni in na drugi strani popolnoma na novo zgraditi ker je zaradi odvodnjavanja, naklonov, načina izgradnje in vsega drugega neprimeren za avtocestne hitrosti.

Ko so mi predstavili projekte, so to tako visoke številke, če hočemo narediti avtocesto na tistem delu varno, da se mi je enostavno zdelo, da to ta trenutek nima take prioritete in da imajo večjo prioriteto odseki avtoceste na Štajerskem, da imajo večjo prioriteto avtocestni odseki od Ptuja proti hrvaški meji, da imajo večjo prednost avtocestni odseki proti Vipavi in tako naprej. Enostavno gre za izjemno visoke številke.

Jaz bom pripravil program, v to lahko gremo. Ampak vam zdaj povem, da bo to zelo, zelo drago. Ko sem videl številke, sem pravzaprav ta projekt mogoče zaradi projekta gradnje drugih cest, ki se mi zdijo kot ministru ta trenutek bolj pomembne, nekoliko odložil v prihodnost. Če bi šlo samo za to, da pridemo in podremo hišice, naredimo to v enem mesecu. Samo za to gre.

Jaz vam lahko predstavim te številke in se potem skupaj odločimo, kaj je bolj relevantno glede na to, koliko denarja je na razpolago za gradnjo... To lahko skupaj pogledamo in se potem o tem tudi odkrito pogovorimo. Jaz vam bom te številke predstavil. Predstavil jih bom tudi na Vladi, pa se bomo potem odločili. Zelo odkrito in enostavno povedano.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite, gospod Grill!

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Glejte, spoštovani gospod minister, spomnim se, ko sem bil poslanec že v prejšnjem mandatu, koliko je bilo nasprotovanja raznih lobijev, ljudi, ki so zagovarjali takratni cestninski sistem, kjer smo ob teh cestninskih postajah tudi plačevali, kajti to je bil zelo velik vir zaslužka. Večkrat je bilo tudi zaznati, da so ravno ti ljudje še vedno tisti, ki nasprotujejo rušenju cestninskih postaj v pričakovanju, da se bo čez nekaj časa ponovno povrnil star sistem, kjer bodo oni lahko mastno kasirali.

Ne nazadnje smo priča tudi temu, da se namerava veliko sredstev nameniti novemu satelitskemu cestninskemu sistemu, ki je v tem trenutku zagotovo prenapljen. Gre za veliko sredstev. Bili bi prvi v Evropi, kar je verjetno nesmiselno. Strinjam se z vami, da verjetno ni dovolj tistih postaj samo porušiti in da je tu potrebnega še nekaj več dela. Ampak pogledajte, ob takšni gradbeni krizi, kjer tri četrt Slovenije na področju gradbeništva v bistvu čaka na delo, sem prepričan, da bi bile te cene lahko zelo, zelo sprejemljive. Ne nazadnje bi dali tistim podjetjem tudi delo. Verjetno bi bilo prav zanimivo videti neko recenzijo tistih predračunov ali pa tistih projektov, ki so bili verjetno tudi vam predloženi, da se vidi, ali so to realne ocene ali bi se dalo to mogoče za nekaj 10 % teh sredstev tudi znižati.

Zato mislim, da je treba v tej smeri iskati rešitve in te cestninske postaje tudi odpraviti.

Predvsem pa vas ob tem še sprašujem:

Ali drži, da namerava policija oziroma Ministrstvo za notranje zadeve kupiti radarje,

ki bodo avtomatsko tam vsakega, ki bo nekoliko prekoračil hitrost, zabeležili, posneli in mu poslali domov položnico?

Če je to namen, to ni korektno do ljudi davkopljučevalcev in do vseh nas. Hvala lepa.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister, izvolite!

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala.

To zadnje vprašanje je za Ministrstvo za notranje zadeve, jaz odgovora ne poznam.

Lahko vam z gotovostjo zatrdim, da hiške ne stojijo več, da bi se povrnil sistem, kot je bil nekoč, ker je bil na Vladi akcijski načrt sprejet. akcijski načrt je jasen. Mi moramo imeti odprt razpis, ki omogoča satelitski sistem, mikrovalovni sistem ali pa sistem GSM, torej signala. To so trije sistemi, ki jih Evropska unija na tem področju dovoljuje. In enega izmed teh treh bomo morali oziroma moramo uvesti vsaj za kamione do sredine leta 2012. Moramo! Ker je ta obstoječi sistem ABC zastarel do te mere, da se delov več ne dobi in torej moramo narediti tukaj prenovu z enim od tistih treh prej omenjenih sistemov.

Za avtomobile imamo časa nekaj več, do leta 2014. Lahko do takrat tudi pustimo vinjete. V akcijskem načrtu sicer piše, da bomo imeli elektronsko cestninjenje tudi za avtomobile. Če naredimo to tudi za avtomobile, potem se srečujemo s težavami, ker Evropska unija ni predpisala OBU naprav, torej "on board unit", torej teh enot kot obvezno avtomobilsko opremo. S tem bi imela Slovenija, ki izpolnjuje svoje obveze iz Evropske unije – povem po resnici – tudi težave. Komisijo smo na to že opozorili. V zvezi s tem bo tudi na Komisiji kmalu debata. Ker mislim, če nas že silijo v to, da imamo elektronsko cestninjenje, potem morajo biti obvezne naprave za vsa evropska vozila. Zlasti za tranzicijske države, kot je Slovenija, je to velika težava.

Ampak za osebne avtomobile imamo še nekoliko več časa. Teoretično lahko pustimo vinjete še do leta 2014. Ampak pri letu 2014 nas pa spet vežejo te obveznosti. Ampak tudi če bo elektronsko cestninjenje za te avtomobile, je v prvi fazi zamišljeno, da je to časovno cestninjenje. Torej enaka stvar kot vinjete. Samo da je z elektronsko napravo

zaznana v prvi fazi. Potem za naprej, paje je stvar odločitve.

Tako da še enkrat, hiške niso tam zato, da bi se povrnili na star sistem, ker so tudi že toliko, bom rekel, bolj razvite ali pa toliko več je avtocest, da te hiške sploh ne bi mogle več nikjer opravljati funkcije. Novih pa, vidite, ne gradimo, ampak se za kamione gradijo posebne odstavne enote za zaračunavanje cestnin.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog? Izvolite.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

No, to vprašanje, ki sva ga sedaj odprla z gospodom ministrom, kaže, da je veliko stvari, ki bi jih bilo smiselno prediskutirati tukaj v Državnem zboru, in da nam minister postreže tudi z nekaterimi podatki, ki bodo lahko prispevali k lažji odločitvi, takšni ali tudi drugačni.

Upam in verjamem, da to, kar ste povedali, drži, da ni namen, da se povrnemo na star sistem cestninjenja. Bi pa ob tem tudi apeliral, da se tudi glede na to, da niste vi za to pristojni, le apelira na policijo, da niso tam zlonamerno skriti, da lovijo tiste, ki mogoče za kilometer ali dva prekoračijo hitrost. To je tam v bistvu kot neka past, ki pa v ničemer ne prispeva k večji prometni varnosti.

Vemo, da zaradi nekoliko višje hitrosti tam ni nikoli prišlo do kakršnihkoli prometnih nesreč in seveda to tudi nima smisla. Zagotovo pa lahko ena takšna razprava da odgovore na številna vprašanja. Zato upam, da bo koalicija podprla ta moj predlog, da se v Državnem zboru opravi širša razprava o tem vprašanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Grilla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za promet na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

Zdaj bo gospod Jakob Presečnik postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim!

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani ministrica, ministri, kolegice in kolegi!

Jaz sem se prejšnji mesec poslužil ene novitete. Pa sem ministru za okolje in prostor že prejšnji mesec v tej isti točki nakazal, katero vprašanje mu bom postavil čez en mesec. Tudi malo iz razloga, da na nekaterih stvareh, na konkretnih, ko sem ga spraševal, pospešijo nekatere aktivnosti. Gre za zaveze.

Če začnem na splošno, zaveze Slovenije, zaveze v okviru EU in svetovne zaveze glede prestrukturiranja energetske politike s ciljem bistvenega povečanja izrabe obnovljivih virov energije. Sem zagotovo sodijo vodna, sončna in vetrna energija poleg še nekaterih drugih, ki pa niso zanimive za Slovenijo. In v okviru tega zagotovo tako imenovane male hidroelektrarne. Vendar je glavni razlog za to, da postopki v zvezi z izgradnjo malih hidroelektrarn ne gredo naprej, kadrovska podhranjenost nekaterih oddelkov na Ministrstvu za okolje in prostor. Posledica tega je, da nekateri oziroma vsi postopki v zvezi s tem že kar nekaj let ležijo praktično nedotaknjeni. Investitorji, mnogi po Sloveniji ob manjših in srednjih vodotokih pa čakajo na uredbe, v končni fazi na koncesijske uredbe, uredbe Vlade o podelitvi koncesije za izrabo vodne sile. To je en problem. Ponekod so tudi primeri, ko bi z izgradnjo malih hidroelektrarn razrešili tudi nekatere probleme v zvezi s poplavno varnostjo, v zvezi s povzročanjem škode, ki jo vode delajo ob visokih vodostajih, in tako dalje.

Drugič, glede sončne energije. O tem smo že razpravljali na dveh odborih. Nekaj nejasnosti je sicer še ostalo.

Tretjič. Zanima me zaplet na Griškem polju glede vetrne energije.

Zato sprašujem in ministru sem postavil naslednja tri vprašanja:

Ali na ministrstvu in v Vladi podpirate izrabo obnovljivih virov energije?

Drugič, če je odgovor pritrdilen:

Kaj boste storili, da boste ustrezno kadrovsko razrešili problem priprave ustreznih uredb?

Kaj je z zapletom pri izdaji in preklicu gradbenega dovoljenja za vetrno elektrarno na Griškem polju in kdo je za zaplet odgovoren?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči. Spoštovani gospodje, gospe poslanke, kolegi ministri!

Hvala za vprašanja in kar po vrsti, če odgovorim na prvo in drugo.

Minister za okolje in prostor podpira trajnostno izrabo obnovljivih virov energije. Pri tem pa morajo zaradi trajnosti v praksi biti doseženi cilji 25 % obnovljivih virov energije tako, da ne bodo ogroženi drugi okoljski cilji. Okvirna vodna direktiva nam nalaga, da dosežemo dobro stanje voda do leta 2015 in da hkrati ne poslabšamo obstoječega stanja. Zato nam nalaga tudi pogoje, ki jih moramo izpolniti ob umeščanju novih objektov, ki bi lahko poslabšali stanje voda. In sicer je treba dokazati sledeče, da je javni interes za umeščanje teh objektov večji od javnega interesa doseganja dobrega stanja voda. Da z nobenim drugim načinom ne moremo doseči cilja, zaradi katerega pride do poslabšanja stanja voda. Da so v okviru takih posegov izvedejo ukrepi, ki v največji meri zmanjšajo negativni vpliv na stanje voda. Tako Evropske direktiva.

Ob pripravi Akcijskega načrta obnovljivih virov energije smo z ministrom za gospodarstvo odprli razpravo. In iz tega naslova je v akcijskem načrtu tudi ukrep izvedbe študije stroškov in koristi obstoječih malih hidroelektrarn kot podlaga za trajnostne kriterije, kjer je potrebno upoštevati okoljske, socialne in ekonomske učinke. Opozarjamo tudi na publikacijo Navodila za uporabo malih hidroelektrarn v alpski regiji, ki je pripravljena v okviru Alpske konvencije in bo objavljena v prvi polovici naslednjega leta. Nastala je prav zaradi negativnih izkušenj držav z umeščanjem malih hidroelektrarn v alpski prostor. Če bo kasneje čas, imam še druge številke, če boste imeli na to temo še dodatna vprašanja. Sedaj pa se moram vrniti k tematiki vetrnih elektrarn.

Zaplet, za katerega sem bil – kot ste sedaj slišali – izredno po krivem poklican na odgovornost, četudi je bil vzrok povsem drugje. Zgodilo se je sledeče. Ministrstvo za javno upravo nam je odstopilo dopis Komisija

za preprečevanje korupcije RS s priloženim pismom. V pismu Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da so podani razlogi za sum, da je bilo pri izdaji gradbenega dovoljenja za izgradnjo vetrnih elektrarn v Dolenji vasi storjeno kaznivo dejanje. Obenem je komisija pristojnemu nadzorstvenemu organu predlagala, da opravi nadzor nad pravilnostjo izdaje gradbenega dovoljenja. Ministrstvo za okolje in prostor kot druga stopnja je bilo torej po uradni dolžnosti dolžno presojati zakonitost izdanega dovoljenja. Pri presoji zakonitosti izdanega gradbenega dovoljenja je bilo ugotovljeno, da niso bili izpolnjeni pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja, saj ni bila izkazana pravica graditi, zato je bilo treba gradbeno dovoljenje razveljaviti. S sodbo Upravnega sodišča z dne 10. 11. 2010 je bila potrjena pravilna odločitev našega ministrstva. Konkretno povedano, gradilo se je na terenu, ki ni bil vpisan v zemljiško knjigo zaradi določil Zakona o agrarnih skupnostih.

Ko bo investitor ob upoštevanju slovenskega pravnega reda pridobil pravico graditi na zemljišču agrarne skupnosti, bo Upravna enota Sežana v ponovnem postopku lahko izdala zakonito gradbeno dovoljenje, pred tem pa ne. Za zaplet z razveljavitvijo gradbenega dovoljenja sta odgovorna tako investitor kot upravna enota. Ministrstvo sicer podpira uporabo alternativnih virov energije, kar pa ga vsekakor ne odvezuje, da ukrepa po nadzorstveni funkciji v skladu z zakoni.

Zelo mi je žal, da so mene osebno izpostavljali nekateri. Tisti, ki so zagrešili osnovne napake. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Presečnik?

Izvolite!

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za prvi del odgovora, gospod minister. Če ne drugega, sem vam dal možnost, da javno pojasnite, v čem je problem pri vetrni elektrarni. Ampak bistvo mojega vprašanja so seveda male hidroelektrarne. Jaz v grobem poznam, kaj je potrebno narediti za to, da pride v končni fazi do uredbe o koncesiji, ampak vse te analize upravičenosti, vse te preverbe okoljskih učinkov, kar ste našteali, mora preprosto narediti nekdo na ministrstvu.

Problem je v tem, da vsaj še pred nekaj tedni ali pa dnevi celo na ministrstvu praktično ni bilo nobenega oziroma je mogoče bil kdo od zaposlenih, vendar s popolnoma drugimi nalogami. Zaradi tega se tam nabirajo – po izjavah nekaterih odgovornih – kupi vseh teh spisov, ki jih nihče ne rešuje. V tem je problem.

Moja želja seveda je, da ti postopki tečejo naprej, ker je interes v Sloveniji velik, pa tudi če je glede analiz in okoljskih učinkov na koncu odgovor negativen zaradi objektivnih razlogov, ki ste jih vi naštevati. Predvsem bi rad, da se zadeve tudi v skladu z Zakonom o upravnem postopku razrešijo v primernem času. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DR. ROKO ŽARNIČ: Najlepša hvala za priložnost, da v javnosti pojasnim stvari, ki so problematične, predvsem to vprašanje.

Gospod poslanec Verlič je bil sicer zdaj na vrsti, pa bom prebral nekaj, kar sem tako skombiniral, da lahko odgovorim obema, zaradi števil. Kroži podatek, da je okoli 400 nerešenih vlog. Dejansko število je 292 vlog s področja voda, in sicer: 10 za ribogojstvo, 25 za stekleničenje, 9 za ogrevanje s termalno vodo, 37 za termalna kopališča, 5 za naplavine, 6 za plovbo in 200 za male elektrarne. 90 vlog nima pozitivnega strokovnega mnenja. Zato bodo postopki s sklepom Vlade ustavljeni od teh 200. 22 vlog ima pridobljeno strokovno mnenje in jih bomo reševali v skladu z datumom prejetja po vrstnem redu. Ostale vloge so v fazi dopolnitve ali pridobivanja strokovnih mnenj.

Večkrat sem tudi že od kolegov, ki to delajo, zahteval, da nekatere druge stvari potem pustijo, pa te opravljajo, tako da naloge tečejo paralelno ne pa zaporedno. Imamo tudi spremembo v vodstvu direktorata, pri čemer ne mislim, da je bilo prej slabo, vendar bo tudi to zdaj dalo neko poživitev. Zaradi poplav in problema voda nasploh smo tudi za Vlado pripravili izredno prošnjo za povečanje števila specializiranih strokovnjakov, ker nam nič ne pomeni tisoč 400 članov ministrstva, če pa nimamo strokovnjakov za nekaj, kar potrebujemo.

Tako da upam, da bom čez mesec, če bo spet kakšno vprašanje, lahko povedal malo manjšo številko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Aleksander Zorn bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

Najprej, gospod minister, pohvala. Zadnjič sem vam postavil vprašanje o Sitarjevcu, o opuščnem pa ne zaprtem rudniku svinca in sami ste si šli to v živo pogledat čez štirinajst dni, da ste videli, da je nevarnost res akutna.

In zdaj nekaj podobnega. Zelo blizu namreč, pri Šmartnem pri Litiji je v dolini potoka Rakovnik odlagališče z usnjarskimi odpadki, ki se je začelo polniti leta 1969, ko je Litija dala IUUV za odlaganje odpadkov v najem 18 tisoč 296 kvadratnih metrov kmetijskih zemljišč, travnikov. Odlagališče se je torej polnilo z usnjarskimi odpadki več kot 35 let. V sodobnem postopku strojenja kož s trivalentnim kromom se uporablja več kot 250 različnih kemikalij. Med njimi so arzen, kadmij, cink in krom. Sulfidi, kisline, baze in težke kovine, ki se uporabljajo v usnjarski industriji, učinkujejo na okolje strupeno, če se z njimi ne ravna ustrezno. Če organski ostanki, ki nastajajo iz usnjarskih surovin, to je kož, dlak, raztopljenih proteinov, maščob in keratina, pred odlaganjem niso ustrezno obdelani, njihovo razkrajanje odvzema kisik flori in favni iz neposrednega okolja. Usnjarskih odpadkov je v dolini potoka Rakovnik po oceni več kot 100.000 ton. Tako da ne govorimo o mali zadevi. Iztok iz odlagališča pa se širi, je strupen smrad in se še stopnjuje, kajti potoček to odlagališče prečka.

Odlagališče ni v uporabi od leta 2007. Ministrstvo za okolje in prostor pa je januarja 2008 potrdilo Odlok o strategiji prostorskega razvoja Občine Šmartno pri Litiji, v katerem je med drugim zapisano, da je prioriteta za dosego ciljev prostorskega razvoja občine tudi sanacija odlagališča industrijskih odpadkov Rakovnik.

Ker je v omenjenem odloku določeno, da nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektorat Republike

Slovenije za okolje in prostor pri Ministrstvu za okolje in prostor, vas sprašujem:

Kakšno je trenutno stanje na odlagališču Rakovnik in kako daleč je proces sanacije?

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani! Agencija za okolje je 24. 8. 2007 potrdila dokumentacijo za zapiranje odlagališča Rakovnik takratnemu upravljavcu odlagališča IUV, Industrija Vrhnika iz Usnja Vrhnika. Načrt še neizvedenih del je dokument, po katerem se mora izvesti dokončno zapiranje odlagališča v roku, ki je bil določen na podlagi predpisov o odlaganju odpadkov. To je do konca leta 2008. Za spremljanje zavarovanj izvajanja načrta neizvedenih del je bila zadolžena inšpekcija IRSOP.

Neizvedena dela od leta 2007 so sledeča: v času od januarja do julija 2007 je bilo odloženo cca 700 ton usnjenih odpadkov in cca 60 ton dehidriranega odpadnega blata počiščenih izcednih vod odlagališča Rakovnik, potem prekrivanje odlagališča s kompostom, obnovitev drenaže za izcedne vode na severnem in zahodnem delu odlagališča ob dovozni cesti, podaljšanje kanalet za odvajanje čistih meteoritnih oziroma zalednih vod na vzhodnem delu odlagališča, namestitve ograje na vzhodnem delu odlagališča, izvajanje meritev, ravnanje z izcednimi vodami.

Po zaprtju odlagališča je moral izvajalec odlagališča zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa v naslednjem obsegu: meritev meteoroloških parametrov, količino izcednih vod in monitoring odpadnih vod, monitoring podzemnih vod, analizo potoka Rakovnika in meritev emisij odlagališčnega plina. Inšpektorat za okolje in prostor je na tej lokaciji preverjal v okviru rednih inšpekcijskih nadzorov, še vedno preverja, v skladu z letnim načrtom dela vsaj enkrat letno, po potrebi pa tudi večkrat.

Inšpekcija je nadzorni organ, ki v primeru tega zaprtega odlagališča ugotavlja in spremlja izvajanje aktivnosti, ki so bile potrjene z načrtom izvedbe še neizvedenih del in ki jih je upravljavec zaprtega

odlagališča dolžan izvajati vsaj še do leta 2012. V okviru nadzora odlagališča Rakovnik je ugotovljeno, da upravljavec zaprtega odlagališča IUV kot družba v stečaju izvaja vse aktivnosti v skladu s potrjenim načrtom še neizvedenih del, med ostalim tudi obveznost izvajanja monitoringa odpadne, izcedne in podzemne vode.

V okviru izvajanja monitoringa zaprtega odlagališča je dvakrat letno opravljena tudi analiza vode v potoku Rakovnik in vzorčna mesta so nad in pod odlagališčem. Na zadnjem kontrolnem inšpekcijskem pregledu tega odlagališča dne 11.11. letos je bilo med drugim ugotovljeno, da upravljavec tega zaprtega odlagališča še ni izvedel vseh del iz potrjenega načrta. In sicer površina ni še v celoti zasajena z drevjem. Ugotovljeno je tudi, da se kanalete z odvajanjem meteoritne vode ne vzdržujejo redno. Jašek pred zbirnim bazenom izcednih vod je delno zasut, Rešetke na potoku Rakovnik pred odlagališčem so poškodovane.

V zvezi z ugotovljenim je bilo upravljavcu IUV družbi v stečaju odrejeno, da očisti kanale, jašek in rešetke na potoku do 12. decembra letos. Upravljavec je inšpekcijo obvestil, da je pridobil ponudbe za izvedbo del, da pa zaradi vremenskih razmer vsega odrejenega v predpisanem roku ne more urediti. Predvidoma se bo to lahko uredilo do 15. januarja naslednje leto. Ugotovljeno je, da se izvajajo vsi predpisani monitoringi. Poleg določenih odvzemnih mest za izvajanje meritev določenih načrtov in izvedbenih del izvaja upravljavec tudi meritve izcedne vode v bazenu. Parametri amonija, kroma in sulfidov v izcednih vodah presegajo mejne vrednosti. Izcedne vode se redno odvažajo s čistilno napravo IUV na Vrhniko, letno več kot sedem tisoč kubičnih metrov. V letnem poročilu je izvajalec monitoringa ZZV Novo mesto zapisal, da neposrednega obremenjevanja okolja z odpadnimi vodami ni, ker se le-te iztekajo v kanal, izbirni bazen.

Še to, da povemo, da družba v stečaju uspeva nekako te svoje naloge opravljati in da jih bomo v kmetijskem nadzoru to redno spremljali. Hvala.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite!

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

Gospod minister, jaz sem si to odlagališče vsaj dvakrat ogledal. Tako vem, da je v klavnem stanju. To, kar sem zdaj slišal, to je tako rekoč na papirju, tam pa vse skupaj stoji. Domačini vam lahko povedo, da odlagališče na vseh straneh pušča, smrdi in da se iz njega cedi. In da vam opišem nekoliko dramatično, ta potoček Rakovnik se, če pride do hudega vremenskega neurja na tistem koncu, ker je dolina zelo ostra, lahko spremeni v hudourniško vodo, pri tem, da teče skozi odlagališče in da bo vse skupaj odneslo v Šmartno pri Litiji dobesedno s seboj. Potem si pa lahko mislimo, do kakšne polucije bo prišlo.

Zato vam tudi predlagam, da Geološki zavod Slovenije razišče, s kolikšno hitrostjo in v katero smer se nadzemno in podzemno širijo oziroma premikajo kemikalije iz odlagališča Rakovnik ter kakšne so pri tem značilnosti oziroma potek pristojnih oksidacijsko-redukcijskih procesov. Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana pa naj poskrbi za ozaveščanje, izobraževanje, promocijo in oceno tveganj, ki jih za zdravje ljudi in kakovost okolja na prizadetem področju predstavljajo kratkoročni in dolgoročni škodljivi učinki koncentracije prisotnih kemikalij in iz odlagališča Rakovnik in posledice zgoraj omenjenih dogodkov. Skratka, da ljudem tudi pojasnite, kaj jim preti in kako naj se tega izogibajo in kaj boste zares storili.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Po formalni plati smo rekli, ostaja načrt izvedenih del, ki ga je treba ustrezno izvajati. Kaj lahko naredimo? Lahko si enkrat pogledamo z našimi inšpektorji, da vidimo, ali je to v skladu z načrtom. Lahko ugotovimo, da se načrt ne izvaja dobro. Lahko ugotovimo, da je bil načrt narejen narobe in kot takšen potrjen. Lahko pa so nastale neke druge stvari, ki niso upoštewane in jih je potrebno še dodatno opraviti. In ker je podjetje IUV v stečaju, se bo dalo le preko sodišča iztirjati še neka dodatna dela in stroške poleg tistega, kar bi se ugotovilo, da smo prav opravili. Se pravi, če bi se izkazalo,

da je vse v redu z načrtom in da to izvajajo, pride na vrsto sodišče za neka dodatna dela. Če pa se nekaj ne izvaja, načrt ni bil dober, bo pa treba zavrteti film nazaj pa videti, zakaj se je to zgodilo. Hvala.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar pa bo postavila poslansko vprašanje ministru za zdravje Dorijanu Marušiču.

Prosim!

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovani poslanki, poslanci, ministri!

Javnost že nekaj časa vznemirjajo informacije o domnevni ukinitvi manjših porodnišnic v Sloveniji. V zvezi s tem je bila 23. septembra 2009 narejena študija delovne skupine Ministrstva za zdravje za racionalizacijo mreže porodnišnic. Zaskrbelo me je mnenje avtorjev študije. Manjše porodnišnice naj bi bile manj varne za porode zaradi premalo izkušenih kadrov, ki so zaposleni v teh porodnišnicah. Zaradi manjšega števila porodov naj bi bila vprašljiva tudi kakovost izobraževanja specializantov v manjših porodnišnicah.

Če to drži, se mi zastavlja vprašanje:

Zakaj se specializanti ne usposablja le v večjih porodnišnicah?

Avtorji študije tudi menijo, naj bi bile manjše porodnišnice manj varne in manj ekonomične. Žal pa študija ne ponudi nobenih statističnih podatkov, ki bi dokazovali manjšo varnost porodov v tistih porodnišnicah, v katerih je manj kot 500 porodov letno. Niti ne ponudi podatkov, na podlagi katerih bi se lahko prepričali o manjši ekonomičnosti manjših porodnišnic. Prav tako v študiji ni citiranih mednarodnih raziskav, ki bi takšni hipotezi pritrjevali.

Zato me zanima:

Na osnovi česa naj bi se vi, gospod minister, odločili za racionalizacijo mreže porodnišnic v Sloveniji?

Ker je eden pomembnejših kazalcev kakovosti porodništva v državah tudi maternalna umrljivost oziroma število smrti žensk ob in po porodu, me zanima:

Kakšni so zadnji desetletni podatki o številu umrlih žensk ob in po porodu v Sloveniji po naših porodnišnicah?

Koliko je bilo izmed navedenih smrti žensk ob in po porodu v posamezni bolnišnici takšnih smrti, da so bile ženske zaradi zapletov premeščene iz drugih porodnišnic? Katerih?

Verjamem tudi, da prebivalstvo zanima:

Ali podatki o maternalni umrljivosti pri nas dokazujejo manjšo varnost porodov v naših manjših bolnišnicah?

Za odgovor se vam zahvaljujem.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Gospod minister, izvolite!

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani predsedujoči, cenjene poslanke, cenjeni poslanci, kolega ministra!

Ob prevzemu ministrstva ali ministrovanja je bila dejansko prisotna študija, ki jo omenjate. Imela je določeno pomanjkljivost. Dotaknila se je samo dela ginekološko-porodniške službe. In v kolikor zagovarjam integralno skrb za mater in otroke, moramo ob razmišljanju ob optimizaciji mreže razmišljati o celotni obravnavi. Zato je bila po obravnavi na zdravstvenem svetu tudi na mojo sugestijo dana pobuda, da se razširi delovna skupina, da se pripravi celovita analiza in tudi predlogi za reorganizacijo, optimizacijo ginekološko-porodniške službe v slovenskem prostoru. Torej, predlogi za primarno, sekundarno in terciarno raven. Izdelek je bil narejen in bil posredovan na zdravstveni svet. Sedaj je v obravnavi na razširjenem strokovnem kolegiju. Dokončno razpravo pričakujem nekje v januarju. Takrat bo takšen in drugačen sklep zdravstvenega sveta za ministra bolj zavezujoč. Vztrajam in želim si, da so določene spremembe prav na tem občutljivem področju, kjer gre za skrb za ženske, matere in otroke, pretehtane in opravljene na podlagi jasnih strokovnih analiz. Nekaj tega je bilo pomanjkljivo. Vendar je to eden boljših dokumentov, ki je bil pripravljen v zadnjem obdobju. Ob

obstoječi mreži na usposabljanju bodočih ginekologov in porodničarjev uporabljamo obstoječo mrežo na primarni in sekundarni ravni za izobraževanje bodočih specialistov. V sistemu je od 332 delujočih specialistov trenutno 58 specializantov in te bi bilo

nemogoče usposabljati samo v dveh centrih. Ampak glede na to, da so v skladu z zakoni in podzakonskimi akti tudi manjše porodnišnice usposobljene in akreditirane za to usposabljanje, se del izobraževanja odvija tudi v teh porodnišnicah. Nekje leto, leto in pol od petih let. To so specialni, specializirani programi od 26, ki jih mora vsak specializant opraviti v skladu s tem, da poteka izobraževanje ob ustreznih mentorjih, ki so tudi akreditirani. Če bi prišlo do reorganizacije, bomo morali temu prilagoditi tudi samo kroženje. Zelo težko pa je usposabljati ginekologe-porodničarje za določena okolja in jih šolati izven matičnega okolja. Obstoječa mreža je veljavna. Ti izvajalci so akreditirani in lahko del programa izvajajo tudi tam. Zelo preprosto, najmanjše porodnišnice 19 mesecev od 60 lahko izvajajo v tem okolju. Na podlagi katerih podatkov? Seveda, kadarkoli bomo priskočili strokovno, pa morda se niti ne dotaknili ekonomske plati, ampak preskočili na politično raven, bomo lahko uporabili tiste kazalnike, ki nam najbolj ustrezajo. V zadnjem obdobju, v zadnjih mesecih zelo hitro uvajamo kazalnike kakovosti na področju ginekološko-porodniške dejavnosti, kjer je pomembno tudi to, koliko posegov nekdo opravi, koliko posegov opravi v določenem obdobju. To je tisto, kar je morda za ministra nekoliko bolj zaskrbljujoče. Naj vas razveselim ali pa nekako delim tudi zaskrbljenost z vami, v manjših porodnišnicah je bilo v obdobju od 2005 do 2009 – to so eni najboljših podatkov, ker na področju porodništva obstaja poseben nacionalni prenatalni informacijski sistem – v eni od porodnišnic so bili 10 dni brez poroda, v neki drugi porodnišnici je bilo med dvema porodoma dvojčkov 352 dni, v eni od porodnišnic so bili brez carskega reza 39 dni.

To so tisti kazalniki, to so tisti podatki, o katerih bomo morali razpravljati, če želimo imeti bolj varno in bolj kakovostno zdravstveno službo tudi na področju porodništva in ginekologije in se izogibati nekaterim kazalnikom.

Jaz se vam zahvaljujem, da ste odprli maternalno umrljivost, ki je izjemno pomemben in dober kazalnik, ko primerjamo države med seboj. Namreč, ta bolje pokaže, kakšna je kakovost pred- in poporodnega zdravstvenega varstva, in nejasno kaže

varnost porodnišnic. Namreč, v Sloveniji je bilo od leta 2000–2008 zabeleženih 24 primerov, kjer imamo zelo malo smrtnih primerov, če vzamemo na daljše obdobje. Tako bi se zgodilo, da bi lahko načeloma v manjših porodnišnicah s 500 porodi imeli na 14 let eno maternalno smrt, v večjih porodnišnicah, kot je ginekološki center, pa vsako leto eno.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite!

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Ja, ker vem, da je želel gospod minister to stvar še bolj podrobno obrazložiti, pa mu je zmanjkalo časa. Zato bi prosila za dopolnitev odgovora. Ob tem, da sem razumela, da bo končna študija na razpolago januarja in da se bo tedaj bolj natančno dalo pogovarjati o vseh teh kazalcih kakovosti.

Menim, da je izmed teh maternalna umrljivost zelo pomembna. Ne glede na to, da gre za manjše število smrti, mislim, da gre za približno tri smrti na tri leta. Tako nekako se dogaja pri nas v povprečju, s tem da smo imeli že manj smrti, kot jih imamo v zadnjem času. V začetku 90. let je bila maternalna umrljivost nižja, potem se je pa povečala. Hkrati ta umrljivost dokazuje, kakšno je splošno zdravstveno stanje nosečnic pri nas in kakšna je dostopnost do zdravstvenega varstva nosečnic. Gre za zelo pomemben kazalec, ki ga tudi druge države močno uporabljajo. Zaradi tega se mi je zdelo pomembno, da se o tem kazalcu posebej pogovorimo.

Gospod minister, prosila bi, da to, kar ste pripravili, tudi do konca razložite. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Minister Dorijan Marušič, izvolite!

DORIJAN MARUŠIČ: Najlepša hvala za ponujeno priložnost, ker se na tem področju veliko dogaja in je po mojem za razvite civilne družbe ena glavnih skrbi skrb za otroke in matere pred, med in po porodnem obdobju. Slovenija ima tu izjemno dobre kazalnike. Prav je, da ste opozorili, da ne gre primerjati maternalne umrljivosti z varnostjo

porodnišnic. Namreč, najmanjše porodnišnice v opazovanem obdobju od leta 2000–2008, ko smo zbirali podatke, niso zabeležile maternalne smrti.

V Sloveniji je bilo od leta 2000–2008 24 smrti. Najboljše obdobje je bilo od 2000–2003, ko ni bilo nobene. V zadnjih dveh letih opazovanja med 2007 in 2008 po 3 smrti. 2 smrti sta bili zabeleženi v porodnišnicah, ko so bile premeščene drugam, torej iz drugih porodnišnic v ljubljanski klinični center in mariborski klinični center. 7 je bilo takih, ki so se zgodile po odpustu iz bolnišnic, 21 pa med samo obravnavo v porodnišnicah, praktično nobena v najmanjših.

Želim izpostaviti samo to, da je maternalna umrljivost pomemben kazalnik, ki nas uvršča v visoko pozicijo v evropskem in širšem prostoru. Nikakor pa ni uporaben za to, da bi se pogovarjali o tem, kakšna naj bo mreža ginekološko-porodniškega zdravstvenega varstva v slovenskem prostoru od primarne do terciarne ravni, da bomo lahko zagotovili varno in kakovostno obravnavo, ki je v veliki meri povezana tudi z varnostjo, izkušenostjo, na nek način tudi treniranostjo tistih, ki to oskrbo nudijo. Nekaj teh kazalnikov sem omenil. Veliko tega bo v študiji. Ko bo ta študija s strani stroke omejena, se bom seveda podal v javno razpravo in poskušal prebivalce in prebivalke Slovenije prepričati, da je treba stopiti na to pot, da se zagotovi čim bolj varna in kakovostna obravnava na tem področju. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanka Alenka Jeraj bo postavila vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, gospodu Gregorju Golobiču.

Izvolite.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Tukaj v neposredni bližini naše stavbe je prostor, kjer naj bi stala nekoč – ali bo ali ne, bomo še videli – Narodna in univerzitetna knjižnica. Vendar v času, ko se stvari dogajajo, ko je bilo treba območje preiskati zaradi arheološke dediščine, se je do danes s tem projektom dogajalo marsikaj in sprašujem vas najprej:

Kdo je lastnik tega zemljišča?

Kajti vemo, da je danes na tem zemljišču parkirišče, na katerem se pobira parkirmina.

Kdo jo pobira in kdo upravlja s tem parkiriščem?

Pa v temu sklopu tudi morda, kakšni so načrti, če sploh so, kajti pred začetkom mandata je bilo rečeno, da se bo leta 2011 začel dogajati Nuk, zdaj je napovedano, da bo objavljen novi razpis in da se projekt, takšen kot je bil predviden, ponovno prouči oziroma ugotovi, ali je najbolj smotrna, kratka, da se pripravi nek nov projekt.

V zvezi s tem me zanima:

Ali je že bil objavljen kakšen razpis?

Ali se v zvezi s tem kaj dogaja?

Kdaj lahko pričakujemo da bomo dobili Nuk 2?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa za vprašanje.

Pomembna tema, NUK 2 je eden od orehov, ki jih poskušamo streti. Vlada se je ob proučitvi in pridobitvi ekspertnih mnenj odločila, da opusti prejšnji projekt in da odstopi od podpisanih pogodb, vzporedno pa pripravlja oziroma je že pripravila vse potrebne elemente izhodišča za nov razpis za arhitekturo in stečaj. Pričakujemo, da bo objavljen v začetku prihodnjega leta. V vmesnem času pa sam osebno največjo pozornost posvečam iskanju finančnih virov za izgradnjo te investicije. Vemo, da je bil pravzaprav to eden izmed glavnih razlogov zato, da je v dolgem obdobju, v dvajsetletnem razponu ta projekt doživel številne transformacije. Eden od pomembnih razlogov za neizvedbo te investicije, ki je postala nek simbol pravzaprav tovrstnega neučinkovitega investiranja države, je bilo pomanjkanje ali pa odsotnost nedvoumnega odgovora na vprašanje, kako financirati ta projekt. Tako da mislim, da smo blizu rešitve. Razpis še ni bil objavljen, v začetku prihodnjega leta pa bo. Rečeno je, da skupaj z vsemi elementi, ki bodo kazali na uresničljivost projekta, predvsem z zagotovitvijo finančnih virov. To je odgovor na zadnji del vašega vprašanja.

Kar zadeva prvega, glede samega zemljišča, pa odgovarjam, da so seveda vse parcele v sklopu tega začasnega parkirišča

na območju Nuk 2 v lasti Republike Slovenije in so v upravljanju Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, o čemer je Vlada odločala septembra 2009. Začasni uporabnik teh zemljišč je po sklepu Vlade z dne 24. novembra 2009 Mestna občina Ljubljana, upravljavec ostaja MVZT, začasni uporabnik je pa MOL. Namembnost je nespremenjena, torej Nuk 2, to je razvidno tudi iz novega OPN – občinskega prostorskega načrta – mestne občine. Torej upravljamo z zemljiščem mi, uporabnik je MOL, MOL, ki pa kot oseba javnega prava izvaja javne naloge, kot jih določa Zakon o lokalni samoupravi, med drugim tudi, da ureja površine za namen mirujočega prometa. V skladu s pogodbo, ki je bila podpisana, je za pobiranje parkirnine pristojna MOL, pogodba ima rok veljavnosti do marca 2011, podaljšanje je možno, zaenkrat s takšno vlogo formalno ne razpolagamo. Mi jo bomo, če bo do takšne vloge prišlo, proučili in se upoštevalje veljavne predpise o ravnanju s stvarnim premoženjem odločili. Predvsem pa tudi v luči napredka, ki se kaže pri izvedbi projekta Nuk 2. Brez tega, da bi sklenili to pogodbo z mestno občino, bi za državo nastali nemajhnih stroški. Mi smo namreč imeli zahteve pristojnega zavoda Ministrstva za kulturo, da moramo zavarovati na primeren način izkopenine, ki so še ostale na mestu – pomembni artefakti so bili umaknjeni – električno napeljavo kot tudi zasutje in urediti zemljišče, da ne bo nevarno za ljudi. Vemo, da je tam ta gradbena jama dolgo časa samevala, bila ograjena, ograda podrtá. Večkrat je bilo opozorjeno na varnost ljudi. Mi smo naredili oceno stroškov zasutja zaščite materiala vgradne za sanacijo te gradbene jame in ocena s strani sodno izvedenega cenilca, uradnega, je znašala preko 400 tisoč evrov. Mi smo mestno občino zavezali, da je ta strošek v celoti – pripravo zasutja te jame, zaščito vseh stvari, ki jih je bilo treba tam zaščititi in pripravo za to parkirišče – nosila. Prav tako je s pogodbo obvezana, da povrne po izteku pogodbe v prvotno stanje na lastne stroške. To je stanje stvari, kar zadeva to parkirišče. Kar zadeva stanje projekta Nuk 2, verjamem, da bomo lahko v začetku prihodnjega leta z dobrimi novicami za vse tiste, ki čakajo na izvedbo tega projekta, tudi seznanili javnost.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite, gospa Jeraj.

ALENKA JERAJ: Jaz bi vseeno želela vedeti, koliko se od te parkirnine zbere. In če prav razumem, gre potem to v proračun MOL-a, glede na pogodbo?

Jaz ne bi hotela biti kakšna vedeževalka, ampak ko se enkrat uredi parkirišče, po navadi to ostane parkirišče ali pa vsaj za nekaj časa. Jaz sem skoraj prepričana, da boste to pogodbo podaljšali. Marca, kot ste napovedali, se bo pač s tem nadaljevalo.

Me pa zanima, da glede na bližino Filozofske fakultete, ki pa verjetno ima težave s parkirišči, tudi zaposlenih itd.:

Ali so se obrnili na vas, da bi mogoče ta prostor namenili njim?

Ker sedaj seveda to nekdo zaračunava in vemo, da je to v Ljubljani zelo donosen posel, da ne rečem kar mogoče bolezen prejšnjega in sedanjega vodstva – same garažne hiše in sama parkirišča, kjer pobirajo parkirnine.

Glede na to, da je lastnik vseeno država, recimo, da pač, če je bil res strošek oziroma pravite, da je bil strošek ureditve parkirišča in zavarovanja arheološke dediščine 400 tisoč evrov, potem predvidevam, da s parkirnino tega ne bodo dobili, ker je to veliko denarja. Je pa precej čudno, da je potem MOL vseeno pristala na take pogoje, ker potem so pa za njih neugodni. Človek to vidi iz teh podatkov, ki ste nam jih povedali. Pri odličnem menedžiranju in vodenju Ljubljane pa najbrž tudi to ni problem oziroma se skriva rešitev ali zakaj tako v tem, kdo je te stvari v končni fazi potem tudi izvajal. Torej, če bi vprašali ministra za finance, ni prišlo do oškodovanja premoženja oziroma ne gre na račun države nekemu drugemu v korist, v tem primeru Mestni občini Ljubljana.

Ali ste to preverili?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Želi dopolniti odgovor?

Izvolite, gospod minister.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa.

Seveda odločitev o sklenitvi te pogodbe ni v pristojnosti ministrstva. Mi smo jo pripravili na pobudo Mestne občine, ki je bila motivirana v veliki meri tudi zaradi zaprtja parkirišča na Kongresnem trgu. Mislim, da tudi to, da do danes še ni prišla vloga za podaljšanje, kaže, da pravzaprav tudi oni presojujejo, ali bo morebitno odprtje parkirišča na Kongresnem trgu, kdaj se bo zgodilo in kdaj bodo pravzaprav ta potreba mesta zagotovljena prebivalkam, prebivalcev in vsem tistim, ki hodijo v Ljubljano na delo oziroma, kdaj bodo zagotovljene primerne parkirne površine na tem področju. Od tega je odvisno verjetno, ali bodo podali vlogo naprej. Kot sem rekel, mi smo pripravili pogodbo, jo proučili z vseh vidikov, posredovali v Vladi in medresorsko usklajevanje. Za razpolaganje s stvarnim premoženjem je pristojno predvsem Ministrstvo za javno upravo, ki je v tem smislu tudi v medresorskem usklajevanju sodelovalo pri dodelavi same pogodbe oziroma tega sklepa Vlade. Tudi vsa druga ministrstva, vključno z Ministrstvom za finance, so bila v to vključena in Vlada je soglasno odobrila takrat oziroma sprejela ta sklep in na ta način omogočila, da se je to tako uredilo. Ali ima mestna občina iz tega izgubo ali dobiček to težko presojam, zanesljivo pa vem, da je bila s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine na nas naslovljena zahteva, da moramo, in denarja za to v proračunu nismo imeli, zagotoviti ustrezno zavarovanja tako tiste dediščine, ki je tam na mestu ostala, kot tudi drugih vidikov te dolgostojee odprte gradbene jame. In za nas je bila to ekonomsko tudi smotrna odločitev. Videli bomo, kaj se bo dogajalo naprej z vidika podaljšanja pogodbe in morebitnega interesa mestne občine in tistih, ki tam parkirajo. Na drugi strani pa bomo tudi v začetku prihodnjega leta, torej še pred odločanjem o morebitnem podaljšanju te pogodbe, imeli na razpolago, sem prepričan, vse elemente, s katerimi bomo lahko z neko gotovostjo napovedali, kdaj bo morala mestna občina povrniti to gradbeno jamo v prvotno stanje na lastne stroške, ponovno, in omogočiti, da bomo pričeli z gradnjo tega objekta.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite proceduralni predlog?
Izvolite.

ALENKA JERAJ: Jaz predlagam, da v skladu s Poslovníkom o odgovoru ministra opravimo razpravo. Namreč, če imate vi sklenjeno pogodbo z Mestno občino Ljubljana, imate zagotovo tudi na kakšen način jo nadzorujete in iz tega bi verjetno lahko vedeli, kakšni so prihodki, odhodki in tako naprej. Poleg tega jaz ocenjujem, da mestna občina slabo skrbi za dediščino. Mi smo zadnjič na Odboru za kulturo imeli razpravo o varovanju Plečnikove dediščine v primeru tržnice oziroma Vodnikovega trga, zato mislim, da bi moralo ministrstvo biti tisto, ki bi stvari nadzorovalo, kajti kar precej arhitektov, arheologov in drugih strokovnjakov je bilo na seji in so povedali, da je mestna občina pri nekaterih stvareh precej gluha za varovanje dediščine. Celo Slovenska akademija znanosti in umetnosti opozarja, da bi morali nekatere stvari ponovno preveriti. Vemo, da ob gradnji na Kongresnem trgu pokajo okoliške stavbe, med drugim tudi zelo pomembna Uršulinska cerkev in tako naprej. Jaz nisem prepričana, da je MOL ravno tista, ki najboljše skrbi za dediščino, zato, kot rečeno, predlagam, da opravimo razpravo o odgovoru ministra.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

O vašem predlogu, da o odgovoru opravimo razpravo, bo zbor odločal v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

Poslanec Janko Veber bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanu Svetliku.

Izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Spoštovani gospod minister! Danes je za nami aktualen dan, ki se nekako navezuje tudi na moje vprašanje. Ugotavljamo namreč, da se življenjska doba prebivalcev v Sloveniji podaljšuje. Upam si reči, da tudi zaradi tega, ker imamo primerno oskrbo za starejše v domovih za starejše občane in ker si ustrezno oskrbo zagotovijo včasih tudi sami z vlaganjem sredstev v nakup varovanih stanovanj. Torej, tudi z nakupom varovanih stanovanj si rešujejo svoj stanovanjski problem v starosti in pri tem se srečujejo s problemom, namreč, ko

koncesionar, ki potem vrši oskrbo v varovanih stanovanjih, izda račun za svojo storitev, v ta račun pripiše tudi davek na dodano vrednost. In ko seštevajo letne zneske, ki jih namenja za to oskrbo, ugotavljajo, da recimo za oskrbo ene garsonjere namenijo 1000 evrov letno, 400 evrov pa odvajajo potem za davek na dodano vrednost. Torej izjemno močna dodatna obremenitev, ki jo pobere država za to, da pač to davščino nekako pripelje v svoj proračun. In glede na to, da so mnogi vložili večino ali skoraj vsa lastna privarčevana sredstva v to, da so si zagotovili varovano stanovanje, to predstavlja zelo velik problem. In glede na to, da zakon socialnem varstvu omogoča, da organ, ki je pristojne za podelitev koncesije, lahko za odločbo po uradni dolžnosti spremeni ali dopolni pogoje obveznosti oddaje v najem, me, spoštovani gospod minister zanima:

Ali boste takšne primere, ko se plačuje najemnina in s tem potem tudi davek za to storitev, proučili in izdali odločbo po uradni dolžnosti, na podlagi katere ti oskrbovanci ne bodo zavezani plačati davka na dodano vrednost?

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister Svetlik, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik.

Spoštovani gospod poslanec, hvala lepa za vprašanje. Najprej bi povedal, kako sicer tečejo sedanjih predpisi te zadeve, kar zadeva zagotavljanje institucionalnega varstva starejših v oskrbovanih stanovanjih. Tukaj gre za primer oskrbovanih stanovanj, ki jih oskrbuje DEOS in ki obračunava najemnino ter davek od najema in tukaj, kot rečeno, na tak način zagotavljajo institucionalno varstvo starejših. DEOS-u oziroma Centru starejših v Medvodah je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve leta 2003 podelilo koncesijo za opravljanje institucionalnega varstva. Objekt, v katerem koncesionar izvaja storitve institucionalnega varstva starejših, je v pretežnem lastništvu Loterije Slovenije, deloma pa so stanovanja in garsonjere tudi v lastništvu fizičnih in nekaterih pravnih oseb. Večina fizičnih oseb svoje stanovanjske enote oddaja DEOS-u, ki v njih izvaja

institucionalno varstvo starejših, v nekaterih enotah pa dejansko lastniki ali njihovi sorodniki, ki za to izpolnjujejo pogoje, tudi sami živijo in prejemajo storitve institucionalnega varstva starejših. Podeljevanje koncesij za tovrstno dejavnost ureja pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva, ki med drugim v 8. členu določa, da mora koncesionar kot enega od pogojev za izvajanje dejavnosti predložiti tudi dokazilo o lastništvu prostorov, kar dokazuje bodisi z najemniško knjižnim izpiskom ali z najemno pogodbo za objekt ali prostor za nedoločen čas, z odpovednim rokom eno leto ali več. Ker v konkretnem primeru koncesionar ni lastnik objekta, je moral pridobiti najemne pogodbe od lastnikov prostorov. Bistvena sestavina najemnih pogodb je tudi mesečna cena najema od najemnine, ki jo koncesionar nakaže lastniku za oddajanje svoje stanovanjske enote, potem koncesionar odvaja 20 % akontacije dohodnine ob oddajanju premoženja v najem, lastniki pa po naših informacijah plačujejo tudi ustrezne davke iz tega naslova ob plačilu dohodnine, kot vsi drugi državljani, ki oddajo svojo nepremičnino v najem. Glavno vprašanje, in to je, kot jedro vašega vprašanja je, ali je lastnik, ki biva v svoji enoti in je deležen storitve institucionalnega varstva, dolžan plačevati davek od najemnine za oddajo stanovanjske enote. Lastnik stanovanja v konkretnem objektu mora torej svoje stanovanje oddati, če želi, da se v njem izvaja koncesijska dejavnost institucionalnega varstva. Od prejete najemnine za oddajo stanovanja mora kot vsak najemodajalec plačevati ustrezen davek, in sicer tako v primeru, če stanovanje oddaja oziroma če je v svojem stanovanju sam uporabnik storitve institucionalnega varstva. Tako imamo pač zdaj urejeno. Pogoj je namreč, da mora biti koncesionar lastnik ali najemnik prostorov. Treba je poudariti, da je ta primer, ki ga navajate, edini primer za enkrat v Republiki Sloveniji, kjer se storitev institucionalnega varstva izvaja v varovanih stanovanjih, ter da je od 186 koncesijskih mest samo 16 primerov, ko je lastnik istočasno tudi prejemnik storitev institucionalnega varstva. Navedeno vprašanje, ki je nelogično, bomo proučili in poskušali to vprašanje tudi urediti drugače, znotraj obstoječih predpisov, če bo to mogoče, ali pa ob spremembi zakona o

socialnem varstvu, ki tudi ureja samo koncesioniranje socialnovarstvenih dejavnosti in tudi v povezavi z zakonom o dolgotrajni oskrbi. In še ena možnost je, to je stvar proučitve tega vprašanja, da bi v povezavi z davčno upravo oziroma skozi davčne predpise razrešili to nelogično situacijo. Žal pa smo naleteli nanjo v teku izvajanja teh storitev in tega poprej ni bilo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER: Hvala za izčrpen odgovor.

Moram pa priznati, da je, glede na to, da že nekaj časa čakajo lastniki varovanih stanovanj na odgovor, zagotovo zelo aktualno vprašanje:

Kdaj lahko pričakujejo, da bo prišlo do spremembe zakona oziroma do tega, da boste v svoj program dela na ministrstvu vključili tudi to rešitev?

Časovni okvir mislim, da je izjemno pomemben, da je sporočilo čim bolj primerno, jasno in rokavno opredeljeno. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Moram priznati, da sem bil s konkretnim primerom seznanjen nedavno tudi ob tem vprašanju. Zavzel se bom, da bomo vsaj do načelnega vprašanja prišli čim poprej. Od tega, v kateri smeri se bo iskalo odgovor, pa je seveda tudi odvisno kdaj se bo to uredilo. Zakon o socialnovarstveni dejavnosti bomo poslali v javno obravnavo v naslednjih tednih. Zakon o dolgotrajni oskrbi je v resnici že pripravljen, rešujemo še zelo zapleteno vprašanje, kako bomo sfinancirali to dejavnost. V tem primeru, če bo šlo za reševanje tega vprašanja skozi zakonodajo, bo pač treba čakati še nekaj mesecev. V primeru, da pa znotraj obstoječih predpisov lahko rešimo to vprašanje drugače, kot je sedaj, pa lahko upamo na hitrejšo rešitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Milenko Zihelr bo postavil poslansko vprašanje ministru za zunanje

zadeve gospodu Samuelu Žbogarju ter ministrici za obrambo dr. Ljubici Jelušič.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav gospe ministrici in ministrom, kolegicam in kolegom!

Vprašanje se nanaša na srečanje Pahor–Kosor, ko je bila med drugim tudi navržena ideja o skupnem nadzoru slovenskega zračnega prostora. Sama ideja je takrat naletela na zelo buren odziv v Sloveniji in mislim, da jo je že tudi nekako na začetku pokopal kar sam predsednik države. Vendar pa kar je bilo rečeno, je pač nekako verjetno treba obdelati do take faze, da pridemo do nekega odgovora.

Zato sprašujem:

V kakšnem stanju je ta ideja?

Ali se razgrajuje oziroma nadgrajuje naprej?

Zdi se mi nekoliko presenetljivo, zakaj spreminjati, dodeljevati stvari, ki tečejo tako rekoč kot po maslu.

Kako to vpliva na že do sedaj podpisane ali utečene mednarodne zaveze, ki jim je zavezana Slovenija kot nekoliko starejša članica Zveze Nato?

Hrvaška je šele novinka. Slovenija je sprejela nekatere zaveze o skupnem nadzoru zračnega prostora pač v širšem območju, ki se izvaja s strani ene od držav, ki je v Natu, ene od naših sosed in zajem poleg Slovenije še Madžarsko. potem bi bila neka logika, da se to področje razširi na Hrvaško.

Poleg tega me zanima:

Ali v primeru, da pride do spremembe, Hrvaška sploh ustreza v teh pogledih standardom Nata oziroma kakšna je njihova oprema?

Ali ne bi bilo povezano z dodatnimi stroški, z dodatnimi burnimi razpravami v parlamentu, če bi bili ti stroški potrebni?

V smislu prestreznega letalstva ima hrvaško letalstvo zastarele MIG-21, ki bodo kmalu bolj privlačni za vojaški muzej ali kvečjemu še za urjenje pilotov. Poleg tega vemo, da se je pred slabima dvema mesecema zgodila tudi nesreča, kolizija ali trk dveh letal v zaledju Splita. Tudi radarski sistemi izvirajo še iz Jugoslavije in ni kakšnih podatkov, da bi kaj novega imeli na razpolago.

Zato me zanima kompatibilnost in ali sploh ustreza današnjim standardom.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Ziherl.

Kateri minister bo prvi odgovarjal?

Gospod Žbogar, izvolite.

SAMUEL ŽBOGAR: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Najprej bi naredil uvod, preden bi odgovoril na konkretno vprašanje. Namreč, predsednika vlad Slovenije in Hrvaške sta se srečala konec oktobra. Srečala sta se predvsem z namenom reševanja odprtih vprašanj, iskanja gospodarskih priložnosti in krepitve siceršnjega sodelovanja med državama, predvsem sedaj, ko je mejno vprašanje kot problem umaknjeno z mize dvostranskih odnosov. To je bil osnovni namen srečanja. To je nekako tudi redno srečanje, ki ga imata predsednika vlad kar pogosto vse od lanskega leta. Na samem srečanju je Hrvaška tudi dala predlog oziroma predstavila predlog skupnega nadzora zračnega prostora obeh držav, in pri tem je tudi ostalo. Predlog niti ni bil podrobno predstavljen, ampak je bila samo nakazana oziroma predstavljena ideja o možnosti razmisleka o skupnem nadzoru zračnega prostora.

Kot ste sami že rekli in kot vsi vemo, je Slovenija vse od leta 2004 del integriranega zračnega prostora držav članic zavezništva. Zavezništvo sicer na osnovi solidarnosti, torej brez stroškov za države prejemnice, skrbi za nadzor zračnega prostora za tiste države, ki teh lastnih zmogljivosti nimajo. Slovenija je ena takšnih držav in vse od leta 2004 nam zračni prostor nadzorujejo letala Nata. Tako da ta nadzor fizično izvaja Italija s svojimi letali. V to je pa vključena tudi Madžarska. Zaradi letališč oziroma pomožnih letališč, ki so tam na voljo, imamo tudi sklenjen tehnični sporazum z Natom, tako da je sedanja rešitev tako s strani Slovenije kot s strani Nata ocenjena kot zadovoljiva in ustrezna.

Glede konkretnega vprašanja, kaj se od predstavitve ideje na srečanju dveh predsednikov vlad dogaja. Slovenija ni dobila nobenega konkretnega predloga, pobude, razdelanega predloga, kako bi takšno sodelovanje izgledalo. Tako da tudi nimamo nekih osnov za odločanje ali za samo proučitev. Od takrat naprej, razen tega, da

smo ponovno pogledali, kako se izvaja nadzor zračnega prostora nad Slovenijo, in ugotovili, da je primeren tako s stališča Slovenije kot s stališča Nata, nismo sprejemali nobenih odločitev, nismo niti govorili ali razpravljali o nekih drugih rešitvah.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Dr. Ljubica Jelušič, izvolite.

DR. LJUBICA JELUŠIČ: Hvala za vprašanje.

Naj dopolnim ta odgovor še z nekaterimi drugimi elementi, ki dopolnjujejo tudi ostalo, kar ste vprašali. Namreč, za nadzor zračnega prostora ni dovolj imeti samo letala prestreznike, ampak moraš imeti tudi ustrezna sredstva za vključitev v sistem poveljevanja nad zračnimi prostori in moraš imeti tudi ustrezne radarje, kot ste rekli. Slovenija ima tako dodelan radarski sistem kot tudi vse vmesnike, ki povezujejo radarsko sliko, pregled nad našim prostorom v zavezniško integriran sistem nadzora nad zračnim prostorom. Torej, tisto o čemer bi se lahko pogovarjali, kot o neki skupni zmogljivosti, so samo letala prestrezniki, ampak vi dobro veste, da smo pred nedavnim tukaj z vami prediskutirali splošni dolgoročni program razvoja in opremljanja Slovenske vojske, kjer do leta 2025 nismo omenjali nabave letal prestreznikov. Ocenjujemo namreč, da rešitev, kot je ponujena v okviru zavezniških sil, to je, da države, ki imajo takšne zmogljivosti, te zmogljivosti uporabijo za tiste države, ki jih nimajo, da je ustrezen, da je učinkovit in da je racionalen. Res pa je, da je treba upoštevati tudi dejstvo, da je začasen, in sicer tako, kot smo dogovorjeni skladno s prej omenjenim tehnični sporazumom, velja še za leto 2011, potem pa bo treba sprejeti nove dodatne dogovore in Slovenija si želi, da bi ti novi dogovori za prihodnja leta postali stalni na način, kot je bilo to dogovorjeno do zdaj.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Marjan Bezjak bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo mag. Darji Radić. izvolite.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni ministrici, ministra, poslanke, poslanci!

Bi postavil ministrici za gospodarstvo gospe mag. Darji Radić poslansko vprašanje v zvezi tujega investitorja v Mariboru.

Spoštovani, zaradi predhodnega pogajanja in zavlačevanja s strani države oziroma Ministrstva za gospodarstvo se je družba X6D Limited, ki proizvaja 3D očala, odločila, da ne bo zgradila nove tovarne teh očal, ki bi stala v Mariboru. Slovenija je tako izgubila okrog 500 novih delovnih mest in tovarno visokotehnoloških izdelkov, ki jih pri nas ni veliko.

Sprašujem:

Kdo na Vladi oziroma Ministrstvu za gospodarstvo bo za to prevzel odgovornost?

Kaj konkretno boste storili, da se kaj takšnega ne bo zgodilo v prihodnje?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ministrica mag. Radićeva, izvolite.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa za besedo.

Jaz bom svoj odgovor začela s tem, da postopek dodeljevanja sredstev za sofinanciranje tujih neposrednih investicij teče v skladu z uredbo in v tej uredbi predpisanim postopkom za dodeljevanje. Postopek dodelitev sredstev posameznemu prijavitelju za tuje neposredne investicije je odvisen od tega, kako hitro reagira sam vlagatelj vloge, se pravi, kako hitro in kako popolno vlogo vложи sam vlagatelj. Potem na drugi strani je čas obravnave odvisen tudi od same kompleksnosti investicijskega projekta in vse skupaj je povezano tudi z razpoložljivostjo proračunskih sredstev. Ker za takšne investicije, tako velike investicije, namreč nimamo posebne proračunske postavke, ampak se sredstva v bistvu, ko pride do te investicije, potem še posebej prerazporejajo na določeno proračunsko postavko. Moram reči, da povprečni čas za obdelavo vlog za tuje neposredne investicije, govorim o teh večjih tujih neposrednih investicijah, ki se ne dodeljujejo preko javnega razpisa, povprečni čas je tri mesece. Recimo, zdaj smo uspešno zaključili dve takšni veliki investiciji. Ena je bila investicija za Revoz, kjer je postopek trajal dva meseca in pol, in druga je bila za podjetje Julon, kjer je postopek trajal tri

mesece. Vendar je bilo v obeh primerih značilno, da sta investitorja hitro reagirala, hitro dopolnjevala vloge in moram reči, da smo imeli pri tem tudi srečo, ker so bila tudi sredstva v proračunu v tistem času, ko so bile vloge oddane, tudi dejansko zagotovljena.

V primeru ciprskega podjetja X6D za proizvodnjo teh očal, moram najprej povedati, da prvič, ko so se oglasili, so hoteli izvesti investicijo v Ljubljani. In ne morem reči, da sem jaz tista, ki sem predlagala, da to investicijo izvedejo nekje ven iz Ljubljane, zato tudi lokacija Maribor. Potem pa moram nadaljevati, da je bila ta investicija dosti zahtevna, vloga se je spreminjala. Od začetnega števila tisoč in ne vem koliko še delovnih mest, se je vloga začela spreminjati v smislu zmanjševanja števila obljubljenih delovnih mest, nekje na sredi postopka je bilo 500 delovnih mest. Sedaj na koncu samo še 120 delovnih mest. Pri vseh takih podjetjih pa glede na izkušnje iz nekaterih preteklih razpisov preverjamo tudi samo lastništvo. Preverjali smo seveda lastništvo in še nekatera druga dejstva, ki jih treba preveriti. Vse te stvari zahtevajo določen čas. Žal se je potem investitor v končni fazi, sklepni fazi, ko je ministrstvo že imelo pripravljeno pogodbo za podpis, odločilo, da te investicije ne izvede v takem obsegu, kot je bilo predvideno, se pravi 500 zaposlenih in več v Sloveniji, zaradi tega, ker je imel že ene pogodbene obveznosti in se je zato odločil za drugo državo. S tem smo seveda pri nas postopek zaključili. Še vedno pa smo dali investitorju možnost glede na to, da je sedaj tudi vloga bistveno drugačna. Kriteriji so za 120 zaposlenih ali tisoč zaposlenih bistveno drugačni, bistveno drugačna je obravnava vloge. Pa smo jim seveda ponudili možnost, da še vedno izkoristijo razpis in vsaj za to, sicer sedaj precej zmanjšano investicijo, pridobijo sredstva iz tega razpisa. Moram reči, v tem primeru – jaz sem se s tem primerom podrobno seznanila tudi pri svojih sodelavcih – lahko zaključim, da so sodelavci tako kot tudi v vseh drugih primerih postopke vodili enako korektno, transparentno. Seveda pa upam, da razumete, da pa seveda želimo zagotoviti tudi, da bodo sredstva naložena v podjetja, ki bodo dejansko realizirala cilje, ki jih ob prijavi obljublajo. Jaz seveda na tem mestu lahko samo zagotovim, da bomo tudi v prihodnje na Ministrstvu za gospodarstvo za

vse nove primere, nekaj jih je že na ministrstvu za tuje neposredne investicije, da jih bomo seveda vodili tako, kot do sedaj, se pravi, skladno, transparentno, vendar seveda tudi v skladu s pravili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.
Gospod Bezjak, izvolite.

MARJAN BEZJAK: Hvala ministrica za odgovor. Res je in verjamem, da ste konkretno vodili te postopke in konec koncev tudi poznam stvari, da tri mesece trajajo ti postopki za pridobivanje določenih stvari. Vendar morate kljub temu vedeti, da je bilo to podjetje zelo velikega pomena za štajersko regijo ali pa, recimo, za Maribor. Gre tudi za povezavo s Karera Ormož in tako naprej. Tu bi prineslo sigurno mnogo sinergije in to podjetje je, verjemite, tudi raslo v slovenskem področju. Zakaj so takšne odločitve, ne vemo. Vemo sigurno, da postajamo predraga država, to je dejstvo. Tudi to, da se dejansko iz štajerskega dela podjetja selijo v sosednjo Avstrijo. Tudi to je znak, kako boste na te stvari odreagirali oziroma kaj boste naredili.

Rad bi poudaril tudi to, da v samem bazenu v mariborskem delu je kar nekaj podjetij, ki gredo v stečaj in jih še gre. Tu ne smemo spregledati gradbenih podjetij, podjetje MTB, Stavbar Maribor. Ne smemo pozabiti tudi letališča Maribor. Država je v lanskem letu odločila s sklepom, da dejansko Oreh izvzame iz strateškega gospodarskega središča v državnem lokacijskem načrtu, ampak je dal na lokalnega. Kaj narediti? Maribor je vedno bil, žal že za časa Jugoslavije, kot največje gospodarsko središče za celotno Slovenijo. Ali bo spet Maribor zelo zelo hendikepiran? Prav tako je v Slovenskih Goricah Unior, ki je vso proizvodnjo preselil v Zreče. Par ljudi še deluje na tem delu... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Izvolite, gospa ministrica.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala. Sicer se je vprašanje sedaj zelo razširilo na zagotavljanje splošnih pogojev za gospodarjenje slovenskih podjetij. Dejstvo je, da je Slovenija v krizi. Vemo tudi, zakaj je v kriz. Žal je pretežni del gospodarstva in podjetij, predvsem s področja Maribora v to

krizo postopalo nepripravljeno, se pravi, niso izkoristili tistega časa konjunktura ali pa debelih krav, kot radi rečemo, zato da bi razvijali nove proizvode, nove storitve, s katerimi bi bili konkurenčni in bi tudi lažje prebrodili krizo. To je pač dejstvo. Sedaj smo ujeti v tej krizi. Jaz se strinjam z vami, da pogoji za tuje neposredne investicije kot tudi za slovensko gospodarstvo niso optimalni, da se še marsikaj da narediti na tem področju. Na tem področju imamo sedaj v naslednji fazi predvidenih še nekaj ukrepov, s katerim bi pomagali podjetjem, ki imajo dobre produkte in dobre storitve, lažje ne samo prebroditi krizo, ampak tudi zagotoviti bolj uspešen razvoj.

Kar se samega Maribora tiče, jaz ne bi bila tako skeptična. Tukaj, kar se tiče samega projekta Oreh, ne bi bila tako skeptična, veste, da smo sedaj objavili razpis, sedaj je že sicer razprt za sofinanciranje razvojnih centrov slovenskega gospodarstva, s katerim v bistvu smo nadomestili prejšnjo resolucijo o teh gospodarskih središčih, ki so imela ambicije predvsem postaviti zidove za ena gospodarska središča, medtem ko je sedaj ta naš razpis bolj usmerjen na sofinanciranje novih produktov, novih storitev in tudi z območja Maribora, to vam lahko danes povem, je prišlo kar nekaj vlog in sem prepričana, upam seveda, da so uspešne, v redu pripravljene in v tem primeru ni razloga, da se ne bi kakšno razvojno središče iz Maribora na ta način razvilo. To lahko potem predstavlja tisti razvojni preboj slovenskega gospodarstva oziroma tudi Maribora. Vsak, tako Maribor kot vsi ostali deli Slovenije, rabi nov razvojni preboj in jaz dejansko ne vidim nobenega razloga, da bi Maribor, ki ima eno infrastrukturo in je prepoznano industrijsko središče, v tem procesu kaj zaostajal. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Bezjak, proceduralni predlog.

MARJAN BEZJAK: Hvala, gospod predsedujoči.

Hvala za odgovore, gospa ministrica, ampak dejansko po statutu Državnega zbora bi to dal v razpravo, širšo razpravo v celotnem Državnem zboru. Jaz mislim, da se strinjate, kajti konec koncev je gospodarstvo

tisto, ki drži slovensko državo po konci. In na koncu bi bilo zelo dobro, da bi napravili eno širšo razpravo v zvezi z gospodarstvom ravno na te teme, ki smo jih nekako odprli, ki so šle izven tega vprašanja, ki sem vam ga najprej zastavil. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

O vašem predlogu, gospod Bezjak, da bi opravili razpravo o odgovoru ministrice, bo Državni zbor odločal v četrtek v okviru glasovanj. Gospod Lah, preden vam dam besedo, dovolite samo, da zbor obvestim, da me je gospod minister za šolstvo in šport prosil, da ga po pol deveti uri opravičim. Gospod Lah, imate besedo, da postavite poslansko vprašanje ministru brez resorja, odgovornemu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, dr. Henrik Gjerkešu.

Izvolite.

ZVONKO LAH: Hvala lepa za besedo. Pozdravljena, gospod minister in gospa ministrica!

Iz operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture ima Slovenija pravico porabiti od 2007–2013 približno milijardo 855 milijonov evrov, pravico porabe od 2007–2010 pa približno 712 milijonov 310 tisoč evrov. Podpisanih pogodb pa do 31. 8. 2010 približno 480 milijonov. Črpanje teh sredstev je zelo slabo, ker je certificiranih zahtevkov do 31. 8. 2010 samo 122 milijonov 800 tisoč, od približno 605 milijonov 463 tisoč pravice porabe do 2010 oziroma zelo malo glede na pravico porabe celotnega programskega obdobja, samo 7,8 %. Da je operacija zaključena, je pomembno, da so certificirani zahtevki in ki jih moramo praktično porabiti do 2015, se pravi 1 + 2. Skrbi me, da to izvajanje oziroma to črpanje evropskih sredstev ne bo izvedeno, da bodo sredstva ostala. Govoril sem tudi z ministrom za okolje in prostor, ki ima težave pri izvedljivosti teh projektov. 2010 so bili trije razpisi v vrednosti 162 milijonov evrov, potrjene so bile tri operacije. Če pogledamo te projekte, so v glavnem projekti že izvedeni, tako da je treba sredstva samo počrpati. Do konca tega leta pa naj bi bilo še nekaj projektov, nekateri so že tudi izvedeni, predvsem avtoceste, nekateri projekti pa me skrbijo, ker so infrastrukturne

narave in je pripravljenost teh projektov vprašljiva.

Zato sprašujem:

Konkretno kateri projekti vodooskrbe glede na pripravljenost bodo sofinancirani v programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2013?

V operativnem programu je kar nekaj zelo obširnih projektov, kjer je vprašljiva pripravljenost.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister, izvolite odgovoriti.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanci!

Najprej moram kategorično zavrniti danes večkrat ponovljeno izjavo, da je črpanje evropskih sredstev slabo. Ko je predsednik Vlade prej omenil, da se je pogovarjal pred današnjimi vprašanji poslancev z nekom – pokazal je name, saj sem mu jaz dal ta podatek. Mi smo v prvi tretjini vseh držav Evropske skupnosti po uspešnosti črpanja, denimo pred Francijo in še drugimi državami. Tako da takšne pavšalne ocene ne morem sprejeti. Zdaj tu nimam časa za podrobnejše dokazovanje, se bom pa osredotočil predvsem na področje, ki ste ga izpostavili, in to je dejansko eno izmed bolj občutljivih področij na celotni evropski kohezijski politiki – okoljska in prometna infrastruktura. Ta se v večjem delu sofinancira s pomočjo kohezijskega sklada v okviru operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture. Veste, da smo pred nekaj meseci začeli oziroma vstopili v proces spremembe operativnih programov predvsem z razlogom, da na optimalen način maksimalno počrpamo evropska sredstva, teh 4,1 milijarde evrov. Seveda se je izkazalo, da so bile po potrditvi Evropske komisije v velikem delu razporeditve ustrezne. Pri tistem delu, kjer pa so se pokazali dvomi, smo zaradi manjše verjetnosti, da določeni projekti ne bi bili izvedeni še pred končno verzijo, ki smo jo predložili Evropski komisiji, izvedli analizo izvedljivosti predvsem velikih projektov v okviru tega operativnega programa. Tako da zadnja verzija operativnega programa, ki bo po naših zadnjih informacijah – torej neformalno je že usklajena, po zadnjih informacijah bo formalno potrjena v začetku drugega leta – v

tej obliki, da boljših projektov, kot so notri, ni. Konkretno vam bom odgovoril na vaše vprašanje, kateri projekti so predvideni za sofinanciranje s stališča pripravljenosti, kar je zelo korektno vprašanje, ker se vsi zavedamo, da je predvsem umeščanje v prostor tako okoljskih kot prometnih infrastrukturnih objektov dolgotrajno. Glede na analizo smo na ta seznam uvrstili oskrbo s pitno vodo v Pomurju, ki vsebuje tri sisteme, v Saleški dolini, v porečju Drave drugi sklop in na obali in Krasu. Govorim o večjih projektih, ki so v okviru operativnega programa ROPI. Ob zavedanju in določenem tveganju ravno zaradi umeščanja in pridobivanja dovoljenj smo se na organu upravljanja, torej na Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, odločili, da proaktivno vstopimo v te procese tako s kolegi na Ministrstvu za okolje in prostor kot s kolegi na Ministrstvu za promet, ustanovimo projekte skupine, ki bodo skrbele na tedenski bazi, da se ti projekti premikajo. In za Pomurje vam lahko povem, da imamo naslednji teden sestanek z inženirji, imamo tudi svet regije in s koordinatorji teh krakov ravno s tem razlogom, da pospešimo postopke, ki so potrebni zato, da se ti projekti začnejo izvajati konec 2011, najkasneje v začetku 2012, ker drugače, kakor ste povedali, tudi pravilo N + 2 ne bo pomagalo, da jih korektno izpeljemo in seveda tudi potem povrnemo sredstva iz evropskega proračuna. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Lah, izvolite.

ZVONKO LAH: Hvala lepa.

Moj namen ni bil kritizirati, ampak skrb za izvedljivostjo projektov na področju prometne infrastrukture in na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, vodooskrbe in pa ravnanja z odpadki. Problem je pridobivanje zemljišč v javno korist, služnostnih pogodb in umeščanja v prostor. Vemo, koliko občin je sprejelo OPN-je, verjetno so nekateri objekti tudi odvisni od tega, zato me skrbi sama izvedljivost teh projektov. Eden od projektov je tudi suhokranjski vodovod, ki ga niste prej omenili; konkretno poznam, to je investicija petih občin, je na nivoju izdelanih idejnih projektov. Dolgo smo rabili, da smo se

uskladili pri idejnih zasnovah, zdaj imamo izdelane idejne projekte. Vendar MOP kot posredniško telo slabo sodeluje oziroma ne zagotavljam, da bo ta projekt vključen v sofinanciranje, čeprav je v temu operativnem programu, ki je bil poslan v Bruselj. Zato nas skrbi, ker smo kar nekaj denarja, lastnih sredstev, občinskih, že porabili. Za pripravo projektov potrebujemo vsaj še dober milijon evrov in na koncu tudi ogromno truda pri pridobivanju zemljišč služnostnih pogodb, gre za nekaj 100, če ne tisoč. Če na koncu ne bo sofinanciranja, je bolje, da ta sredstva porabimo za nadomeščanje lokalnih vodovodov kot pa za takšen projekt. Zato rabimo trdno zagotovilo. Koordinator vam je poslal dopis, da bi se sestali skupaj s posredniškimi telesom, se pravi predstavnikom MOP-a, in določili do katerega roka mora biti projekt pripravljen, da bo sigurno financiran v temu programu. Ker ste sami enkrat povedali, da kolikor do takrat ne bo, boste črtali.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite gospod minister.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala.

Prej sem omenil, da nisem naštel vseh projektov, ki so v OP ROPI, naštel sem predvsem te večje. Tudi ta spisek ni nujno, da je zadnji. Namreč bolj se bomo približevali tistemu dnevu D, bolj bo pomembno, ali je projekt pripravljen. In če bo določen drug projekt takrat pripravljen, torej ready-to-go, bomo projekte zamenjali. O temu vodovodu v Suhi krajini sem seznanjen in bom tudi pozval Ministrstvo za okolje in prostor in če bo potrebno, bomo tudi za ta vodovod naredili, kot sem povedal, projektno skupino, da bomo časovno enoto iz enega meseca skrajšali na en teden. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec László Göncz bo postavil vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorju Golobiču.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa gospod podpredsednik. Spoštovani gospodje ministri, spoštovane ministrice, poslanke in poslanci!

Na nekaterih območjih Republike Slovenije, kjer žal ni izgrajeno širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij, so razvojne možnosti bistveno slabše kot tam, kjer z njimi razpolagajo. Na območju nekaterih predelov vzhodne Slovenije, na primer Goriškega v Prekmurju, je omenjeno vprašanje izredno pereče, zato vam gospod minister Golobič v zvezi s tem ponovno postavljam poslansko vprašanje. K temu so me napotili dogodki, ki se v zadnjem času dogajajo okoli razpisa projektov za izgradnjo odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij. Na podlagi objavljenega razpisa Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je kazalo, da se bo na tem področju vsaj delno nekaj premaknilo na bolje, vendar obstaja možnost, da temu vsaj v določenih primerih ne bo tako. Kot ste v vašem odgovoru na moje prejšnje poslansko vprašanje sami ugotovili, na določenih, predvsem podeželskih območjih, telekomunikacijska podjetja ne izražajo posebnega interesa za reševanje težav, zato je nujno, da je v razpisnih pogojih ter pri odločitvah to vprašanje še posebej v ospredju. Na osnovi nekaterih dejstev in informacij nastala situacija v okviru omenjenega razpisa z vidika telekomunikacijskih možnosti naj bolj prizadetim državljanom Republike Slovenije in njihovim občinam zopet predoči drugačen, zelo komercialno usmerjen pristop reševanja tega perečega problema. S konkretnimi imeni podjetij ne želim operirati, vendar moram poudariti, da je konzorcij 10 goriških občin, ki so se združile v želji izgradnje skupnega projekta, v velikih dvomih z vidika ustreznosti sprejetja odločitev. K razpisu so priložili tudi pogodbo z izbranim zasebnim partnerjem, pri tem pa regularno izvedli postopek izbire. Na poziv so se prijavili ponudniki, s katerimi je bil izveden konkurenčni dialog, in na osnovi ponudb je bila izbrana ekonomsko najugodnejša. Do zapleta je prišlo, ker je eden od ponudnikov, ne da bi pogledal v dokumentacijo, vložil zahtevo za revizijo. Državna revizijska komisija je sklep o izbiri zasebnega partnerja razveljavila, čeprav je potrdila zgolj eno od očitanih 12 nepravilnosti. V njeno odločitev kljub temu nimam pravice posegati. Pomembno pa se mi zdi pripomniti, da je strokovna komisija ocenila, da ponudnik, ki je vložil zahtevo za revizijo v

nobenem primeru ne bi bil izbran, med drugim tudi zato, ker je prikazal najnižji vložek zasebnih sredstev.

Gospod minister sprašujem vas:

Ali se na ministrstvu zavedate, da lahko sporne formalne odločitve še bolj prizadenejo projekt na občutljivem demografskem območju, kjer komercialnega interesa podjetij ni in s tem razvoj območja še bolj potisnejo v ozadje?

Predvsem pa vas sprašujem:

Ali dejansko želite postoriti kaj v smeri, da projekt, kot je bil pripravljen s strani desetih goriških občin, ne propade zaradi formalnih ovir, ali morda celo nekih parcialnih interesov?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister Gregor Golobič, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa. Spoštovani gospod poslanec, poslanke in poslanci, kolegi!

Vaše vprašanje je težko, pa tudi lahko na nek način. Namreč, sprašujete me, verjamem, da bolj iz neke stiske in prizadetosti, ki jo je mogoče razumeti, ali so formalni razlogi v nekem javnem razpisu upoštevanja vredni ali ne. Odgovor je lahko samo eden: drugih kot formalnih razlogov ne more biti, vse drugo bi vodilo v neko samovoljo in v netransparentnost, ki si je nihče ne želi, niti si je ne moremo privoščiti.

Kar zadeva konkretno vlogo sem pridobil podatke, da je bila vloga, ki jo je v imenu širšega konzorcija desetih občin vložila občina Moravske Toplice, nepopolna. Na odpiranju se je to pokazalo. Bila je pozvana, da jo dopolni. Poslala je dve dopolnitvi. Še vedno pa je tem dopolnitvam manjkala pogodba z izbranim soinvestitorjem za gradnjo in upravljanje ter vzdrževanje omrežja. Občina je ministrstvo obvestila o tem, da je bil vložen zahtevak za revizijo njihovega postopka za izbiro tega partnerja. Mi o odločitvi te komisije na ministrstvu še o nismo obveščeni. Vi v vašem vprašanju navajate, da naj bi v eni od 12 očitanih točk pritožbe pritožnik uspel in da je komisija razveljavila odločitev. S tem je, žal, ta vloga formalno nepopolna in je komisija ne more

upoštevati v nadaljnjem postopku. Seveda se zavedam, da takšna odločitev, takšen razvoj dogodkov, ne gre za odločitev, ampak za razvoj dogodkov, vpliva na razvoj oziroma na nereševanje nujno potrebnih zagat, stisk ljudi v posameznih, še posebej demografsko ogroženih in sicer razvojno deprivilegiranih območjih. Tisto, kar lahko ministrstvo v tem kontekstu naredi, in to smo naredili, je, da smo organizirali javni razpis, da smo vsem občinam, ki izpolnjujejo pogoje, torej da zadeva njihovo območje in je vključeno v zemljevid tako imenovanih belih lis, kjer telekomunikacijska podjetja ne izražajo komercialnega interesa za izgradnjo teh omrežij, v prihodnosti torej brez te subvencije in vložka države oziroma evropskih sredstev, da so vsi v enakopravnem položaju, da morajo vsi zagotoviti enake pogoje za prijavo na ta razpis. In kakor bi si želeli, da bi čim več tovrstnih projektov uspelo znotraj sredstev, ki so še na voljo, pa ne moremo mimo tega, da je postopek izveden formalno korektno, ker samo s tega vidika lahko govorimo o zakonitosti.

Omenil sem že, da gre za evropska sredstva. In nadzor – minister Gjerkeš je že odšel – nad porabo teh sredstev v vseh fazah postopka, razpisa, izbire in izvajanja, je izredno temeljit. Izvaja ga Državna revizijska komisija, ki je bila že omenjena, Urad za nadzor proračuna Ministrstva za finance, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in na koncu tudi Evropska komisija. Tako da skrb za korektno izvedbo tega postopka mora biti v ospredju, sicer bi na koncu breme tega stroška, potem ko bi, na primer, zaradi kršitve bila razveljavljena odločitev, padla na te občine.

Občina se je torej prijavila znotraj tega razpisa na prvo odpiranje vlog, to je bilo 15. oktobra, drugo odpiranje pa bo 14. januarja. Do 12. ure 13. januarja je možno oddati vloge na drugo odpiranje. Tako da to je izhod znotraj tega razpisa. Jaz upam, da se bo ta konzorcij prijavil, izpeljal te postopke na način, ki mu ne bo mogel nihče s kakršnimikoli že nameni, o katerih, žal, ne moremo presojati, znotraj tega postopka izpodbijal, da bo to izpodbijanje prestala in bo lahko konkurirala znotraj tega razpisa za sredstva, ki bodo še na voljo. Mi si sicer prizadevamo, da bi na tem področju naredili pomembne preboje. Želimo tudi, da bi v

nadaljevanju pridobili dodatna sredstva še s prerazporeditvami znotraj operativnih programov. Gre za pomembno, eno ključnih infrastrukturnih investicij v ta okolja. Širokopasovni dostop želimo opredeliti v novem nacionalnem programu kot univerzalno storitev, storitev, ki jo mora država zagotoviti vsem državljanom. To nove tehnologije omogočajo. Ravno zato smo tudi – mislim, da s sorazmerno velikim uspehom, s težavami prav tudi na Goričkem – uspeli, šli v digitalizacijo radiodifuzije in sprostili tisti frekvenčni spekter, na katerem bo mogoče z novimi tehnologijami zagotoviti – z obsegom sredstev, ki so na voljo – to pokritost s širokopasovnimi storitvami.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister.

Gospod Göncz, izvolite, želite dopolnitve odgovora.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa.

Predvsem sem želel vprašati, kar je zdaj delno bilo odgovorjeno, z morebitnimi dodatnimi sredstvi oziroma z morebitnimi dodatnimi programi. Ampak bi dodal še toliko, da bolj kot z občinami, če sem zelo konkreten, je težava dejansko s prebivalstvom, in to z mladim prebivalstvom. Ni poslanskega foruma in poslanskih ur, ki jih opravljam, in jaz to kar intenzivno opravljam, da se vsaj nekaj mladih ljudi ne bi oglasilo ravno konkretno s to temo, torej glede nikakršnih možnosti vključevanja na internetne in druge povezave. Tam je to res demografsko vprašanje in je nacionalno vprašanje, s tega vidika državne ravni.

Zato sem hotel vprašati:

Ali poleg omenjenih razpisnih pogojev razmišljate tudi o dodatni možnosti?

Žal vemo, da vsi tudi sedaj ne bodo prišli na vrsto, časa pa veliko, žal, ni in ne moremo 15 ali ne vem koliko let računati, da bo ta problem rešen. Ne vem, če imate v zvezi s tem še kaj za dopolniti, bi se vam zahvalil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Minister Golobič, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa.

Delimo to skrb z vami. V resnici je to velik problem in vemo že danes po številu

prijav in obsegu sredstev, ki jih predpostavlja reševanje te stiske ljudi v mnogih okoljih Slovenije kjer so, bom rekel, v temu smislu bele lise in kar ogroža tako ambicijo, da bi mladi ljudje tam ostali in živeli naprej, kot tudi razvoj gospodarstva v tistem okolju in vseh tistih drugih javnih služb, ki si jih danes pravzaprav ni mogoče zamisliti brez ustrezne telekomunikacijske hrbtenice oziroma vključenosti v spekter širokopasovnih storitev. Za to si zelo prizadevamo in ta razpis evidentno ne bo zadostoval. To vemo že kar nekaj časa, si prizadevamo, da bi v začetku prihodnjega leta, ko bo znotraj Vlade potekala ta debata, kako preprečiti, da ne bi sredstva, ki morda na posameznih projektih, ki jih iz različnih razlogov ne bo mogoče v finančni perspektivi porabiti, prerazporediti na področja, na projekte, kjer je to mogoče. Ti konzorciji, njihov obseg, investicijski potencial, število kažejo, da je tu mogoče ta sredstva pametno porabiti. Jaz računam, da bo Vlada v začetku prihodnjega leta to razpravo zmogla in pripoznala prioritetenost reševanja tega vprašanja z vidika demografske politike in tudi z vidika enakomernejšega regionalnega razvoja. To je tisto najhitreje, kjer vidim, da bi lahko dodatna sredstva zagotovili ob tem razpisu približno v višini 45 milijonov evrov, ki je zdaj v teku, o katerem sprašujete pravzaprav. Vse drugo bolj dolgoročno, ampak spet ne 15 let, ampak v prihodnjih letih pa mislim, da bo dobilo podlago in neko zavezo države skozi nacionalni program na temu področju, ki, kot sem rekel, želi vzpostaviti širokopasovni dostop kot univerzalno storitev. To, kar je danes kot univerzalna storitev kvalificirano v Sloveniji, je fiksna telefonska linija, klasičen telefon. To želimo v prihodnje definirati s tem standardom - osnovno širokopasovno storitev, dostop. Nov nacionalni program bo postavil prioritete na ta način. Država bo skozi to – dokument pa bo obravnaval tudi Državni zbor, računam, da bi ga v prihodnjem letu tudi sprejel – zavezana t podpreti z ustreznimi finančnimi sredstvi in drugimi mehanizmi, da bi te bele lise čim prej pravzaprav dobile ustrezno zapolnitev.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Samo Bevk bo postavil poslansko vprašanje ministrici za

gospodarstvo mag. Darji Radić in ministrici za kulturo Majdi Širca.

Izvolite, gospod Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za besedo gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Vlada je decembra leta 2009 sprejela sklep o začetku postopka likvidacije gospodarske družbe Rudnik živega srebra Idrija. Oktobra letos pa še program celovitega varstva kulturne dediščine in naravnih vrednot povezanih z idrijskim rudiščem. Aprila 2007 je potrdila tudi program vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringa po končanih zapiralnih delih v Rudniku živega srebra Idrija v zapiranju za obdobje od 2008 do 2012. Na podlagi zakona in sprejetih programov ostaja trajna obveza države vzdrževanje nezalitega dela jame, vključno z muzejskim rudnikom, monitoring in poplačilo rudarske škode. Junija 2008 je bil ustanovljen tudi Informacijsko raziskovalni center za živo srebro kot notranja organizacijska enota rudnika. V osnovi, izhodiščih programa, ki ga je Vlada sprejela oktobra letos, je zapisano, da se Informacijsko raziskovalni center naprej osamosvoji znotraj družbe RŽS Idrija v likvidaciji, postopno pa iz družbe izloči v samostojen pravno-organizacijski subjekt.

Ministrico za gospodarstvo mag. Darjo Radić sprašujem:

Pod kakšno pravno formalno obliko bodo umeščena dela, se pravi vzdrževanje, monitoring, muzejski rudnik, ki jih bo država dolžna še zagotavljati po likvidaciji družbe Rudnik živega srebra Idrija?

Ministrico za kulturo gospo Majdo Širca pa sprašujem:

Kakšna je usoda varovanja kulturnih in tehniških spomenikov, ki so v lasti rudnika po končani likvidaciji Rudnik živega srebra Idrija?

Obenem dajem Vladi Republike Slovenije tudi poslansko pobudo oziroma poslansko pobudo pristojnemu ministrstvu, da čimprej sprejem novelo programa vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringa po končanih zapiralnih delih v Rudniku živega srebra Idrija za obdobje od leta 2013–2017. Obema ministricama se že v naprej zahvaljujem za njun odgovor. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Katera bo prva odgovorila?

Mag. Darja Radić, izvolite.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa, predsedujoči.

Vlada, kot ste že omenil, je konec oktobra sprejela izhodišča programa celovitega varstva kulturne dediščine naravnih vrednot povezanih z rudnikom živega srebra v Idriji. V teh izhodiščih je vključeno celovito varstvo kulturne dediščine, predvideni so pred načrtovanjem izvajanje sanacijskih, okoljevarstvenih ukrepov. kot pomemben del ukrepov, s katerimi bi seveda zagotovili zdravo, varno in pa kvalitetno okolje prebivalcem. Pod drugo točko so v teh izhodiščih predvidene tudi trajne obveze države, ki so vezane na vzdrževanje nezalitega dela jame, vključno s tem muzejskim rudnikom, monitoringom in tudi s poplačilom rudarske škode za izvedbo vseh teh dejavnosti. Ministrstvo za gospodarstvo ima zagotovljena sredstva že v letu 2010 in tudi že v letu 2011, 2012. Dejstvo pa je, da bodo te dejavnosti prenešene na ustreznega izvajalca. O tem se je še treba odločiti po likvidaciji družbe, ki je načrtovana nekje za 30. 6., se pravi za prvo polovico naslednjega leta. V izhodiščih je tudi na podlagi predhodno izvedenih primerjalnih študij predvidena postopna izločitev tega informacijskega centra za živo srebro v samostojen pravno-organizacijski subjekt. Kakšna pravna oblika konkretno bo, še ni dogovorjeno. V zvezi s samo izločitvijo informacijskega centra iz tega rudnika živega srebra v likvidaciji pa so predvideni še predhodni razgovori z Občino Idrija, seveda vse z namenom, da bo ta pravno-organizacijski subjekt, ki bo opravljal določena dela po likvidaciji ene družbe, čim bolj učinkovito in uspešno deloval. Za učinkovito varstvo in razvoj kulturne dediščine pa je v izhodiščih predviden tudi prenos dela nepremičnin na Republiko Slovenijo in v upravljanje Ministrstva za kulturo. Ta prenos bo izveden po likvidaciji družbe. Kaj več me mogoče v zvezi s tem potem dopolnili še ministrica. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa ministrica za kulturo, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Več ali manj si bomo povedali stvari, ki jih že poznamo, še posebej gospod Bevk. Gospod poslanec sprašuje o načinu celostnega varstva kulturne in naravne dediščine, ki je povezan z idrijskim rudiščem. Seveda vsi predpogoji, da se lahko celostno varstvo zgodi, so se potrdili s sklepom Vlade, in sicer z izhodišči za program celovitega varstva kulturne dediščine in naravnih vrednost, povezanih z idrijskim rudiščem, ki so dali osnovo za to, da smo potem lahko ukrepali med drugim tudi zato, da smo na Ministrstvu za kulturo zagotovili ustrezna sredstva znotraj proračuna v letu 2011. Hkrati vemo vsi, da se pospešeno pripravlja nominacija v sklopu vpisa Idrije in Almadena na seznam Unescove svetovne dediščine, potem, ko vemo, da se je Mehika umaknila, sem imenovala Odbor za spremljanje nominacije za vpis Idrije na Unescov seznam svetovne dediščine in ste vi, gospod Bevk, tudi predsednik tega odbora, sem tudi imenovala delovno skupino za pripravo nominacije za vpis Idrije na Unescov seznam svetovne dediščine, ki že intenzivno dela. Med drugim se jutri odpravlja v Madrid na Ministrstvo za kulturo, kjer bodo dorekli način skupnega uveljavljanja tega predloga. Tako da projekt, če govorimo o striktni zaščiti kulturne dediščine, ki je nedvomno povezana z vpisom na seznam Unescove dediščine, ki vemo, da ima svojo zgodovino, ne da bi Slovenija v tej zgodovini delala napake, sicer bi bila že vpisana, ampak zaradi drugih spremnih elementov, ki so bili vezani na nepripravljene druge države, zaradi česar še nismo vpisani, ampak glede na korake, ki jih delamo skupaj, tudi z lokalno skupnostjo in Ministrstvom za gospodarstvo, posledično vezan tudi na samo rudišče, pa verjamem, da bo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospa ministrica.

Gospod Samo Bevk, izvolite.

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz se tako mag. Radičevi kot gospe Širci, ministricama za gospodarstvo in kulturo, zahvaljujem za njune odgovore. Bi jih

tudi v svojem imenu in imenu lokalne skupnosti povabil v Idrijo po novem letu, predvsem zaradi tega, ker smo danes slišali, da bo postopek likvidacije končan nekako do srede prihodnjega leta. Slišali pa smo tudi danes, da nekatere stvari še niso dorečene, kot recimo, kdo bo izvajalec tistih nalog, ki jih bo morala država opravljati še po likvidaciji družbe Rudnik živega srebra Idrija, kakšna bo pravna oblika, kdo bo ustanovitelj informacijsko-raziskovalnega centra po izločitvi oziroma likvidaciji Rudnika živega srebra. Je kar nekaj odprtih vprašanj, ki jih moramo čim prej razčistiti, kajti po tem, ko bo družba likvidirana, to ne sme ostati v zraku, ampak moramo imeti stvari že prej pripravljene. Tudi zaradi postopka likvidacije smo imeli neke težave, ko recimo nismo mogli kandidirati na javnih razpisih za obnovo topilnice rudnika, ki je zaščiten kot dediščina državnega pomena in bo vpisana tudi na seznam svetovne dediščine pri Unesco.

Čas zelo hitro beži, zato predlagam, da ta vprašanja, ki so danes še nekako ostala odprta, čim prej dorečemo in tudi uspešno zaključimo. Kajti, poleg tega je Vlada podprla en zelo ambiciozen projekt, to je projekt priprave svetovne konvencije OZN za živo srebro, in seveda v okviru tega tudi morebitno pridobitev centra, svetovnega, za živo srebro s sedežem v Idriji.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospe ministrici, želita?
Izvolite gospa.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Predlagam, da vabilo v Idrijo, kjer je Rudnik že zdaj zelo lepo urejen, velja, ampak predlagam, da to vabilo sprejmemo ob času kongresa, ki ga, kot veste, podpiramo in smo tudi na ta način odreagirali, ko bomo v večji družbi tudi drugih narodov.

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospa Darja Radić.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala.

Se samo pridružujem mnenju kolegice Majde. Vabilo velja, midva sva tudi že govorila na to temo in se strinjam, da je

treba ta vprašanja doreči, preden se likvidacija zaključi.

Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Meni ni treba komentirati. Mogoče me bo Samo Bevk povabil, ja.

Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Francu Križaniču.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani minister!

V javni obravnavi in tudi že v obravnavi na Vladi je strategija razvoja iger na srečo v Sloveniji. Kot vemo, je bila v aprilu dana v obravnavo, kot osnutek, strategija, ki je dosegla kar velik odziv med uporabniki in zainteresirano javnostjo in dosegla to, da je bila ta strategija ne nek način v celoti prevetrena. Zdaj ima Vlada v obravnavi povsem spremenjeno ali dopolnjeno strategijo, ki je bila septembra tudi na javni obravnavi v Novi Gorici obravnavana. Namen te strategije je, kot piše v samem dokumentu, "da se poda strateške opredelitve do posameznih sistemskih vprašanj urejanja iger na srečo, kot so vrste iger na srečo, lastniška struktura koncesionarjev, dajatve od iger na srečo, delitev dajatev od iger na srečo, nadzor, politika dodeljevanja koncesij ter družbeno odgovorno prirejanje iger na srečo". Strategija opredeljuje tudi okvir delovanja države in daje osnovne usmeritve za njeno ravnanje na področju iger na srečo. V zaključku pa dokument predlaga še ukrepe za uresničitev teh strateških ciljev in določa tudi nosilce odgovornosti ter roke za izvedbo ukrepov in spremljanje uresničevanja strategije. Tako pravi v namenu tega dokumenta. In v zaključku pravi: "Vlada Republike Slovenije sprejme strategijo razvoja iger na srečo v Sloveniji kot podlago in izhodišče za vodenje politike in sprejemanje ukrepov na področju prirejanja iger na srečo. V skladu s strategijo Ministrstvo za finance pripravi zakonske podlage, ki urejajo igre na srečo, in sočasno prilagodi predpise, ki urejajo dajatve, povezane z igrami na srečo."

Zato sprašujem spoštovanega ministra za finance, ker smo zasledili v medijih informacije, da naj bi se ameriška igralniška korporacija Harrah's Entertainment, pred kratkim se je celo preimenovala v Caesars Entertainment, zopet zanimala za naložbo v slovensko igralništvo, konkretno za nakup lastniškega deleža v družbi Hit. Z načrti za naložbe naj bi bil že seznanjen tudi predsednik Vlade gospod Borut Pahor, ki naj bi bil nad naložbo celo zelo navdušen, tako pišejo v medijih; seveda tudi ministri zadevo podpirajo.

Sprašujem:

Ali ta informacija drži?

In če drži:

Za kakšno naložbo gre?

Kakšno je stališče do te naložbe s strani uprave Hit?

Kako to, da se tako pomembne odločitve sprejema, še preden bi bila sprejeta nova strategija razvoja igralništva, ki nalaga tudi spremembo zakonodaje?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister Križanič, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala za vprašanje.

Spoštovani, na Ministrstvu za finance, ki je resorno pristojno ministrstvo za področje iger na srečo, se obračajo investitorji iz več delov sveta, tudi iz Las Vegasa. In ti investitorji izražajo zanimanje za vlaganje v slovensko igralništvo. To zanimanje temelji dejansko na zelo ugodni legi Slovenije, tudi turistični, transportni in tranzitni, in je dejstvo, da pritegne center, ki ga lahko gradijo v Sloveniji, goste z območja 20 ali več, 25 milijonov prebivalcev, okrog 500 kilometrov velik krog, ki potem gravitira na take centre. Zanimanje investitorjev je v zadnjem času povezano s strategijo razvoja iger na srečo v Sloveniji, ki je trenutno v obravnavi Vlade Republike Slovenije. Glavna strateška usmeritev iz tega dokumenta je namreč spodbujanje povezave med turizmom in igralništvom, se pravi, prepoznavanje pomena investitorjev v igralništvu, če ustrežno in krepko investira tudi v turizem. Glavni vzvod sta ustrežna koncesijska in davčna politika, posebno regresivno obdavčenje. Pri tem se uvaja tudi nova kategorija igralnic, tako imenovani igralniško-

zabavišni megacentri, ki zagotavljajo celovito turistično in igralniško ponudbo z najmanj tisoč sobami na urbanem turistično zaokroženem območju, s 100 igralnimi mizami, 2 tisoč igralnimi avtomati, turističnimi atrakcijami, športno-rekreacijskim centrom, centrom za zdravje in dobro počutje, kongresnim centrom in prostorom za zabavne prireditve. Če gre za skupno vlaganje z zasebnim sektorjem v igralniško-zabavišni megacenter, strategija razvoja iger na srečo v Sloveniji kot izjemo predvideva, da je lahko lastniški delež države, družb v državni lasti in lokalnih skupnosti manjši od 51 %. V tem primeru pa se manjši lastniški nadzor okrepi z uvedbo licenc za delavce koncesionarjev, enako kot to izvajajo v Združenih državah Amerike, se pravi, bistveno ostrejšo licenciranje, ki omejuje patološke pojave v tem sektorju.

Poudarjam, in tu sledim vaši skrbi, da gre za izražen interes več investorjev za vlaganje v slovensko igralniško ponudbo in da bo odločitev lahko sprejeta šele po sprejetju strategije razvoja iger na srečo v Sloveniji na Vladi RS, kar pričakujemo ta teden, po spremembi zakonodaje s področja iger na srečo in dajatev od iger na srečo, kar pričakujemo v prvi polovici naslednjega leta, in na podlagi javnega natečaja. Pri morebitni spremembi lastniških deležev in o morebitni spremembi lastniških deležev države v družbah, ki imajo koncesijo za prirejanje iger na srečo, je treba opozoriti še na pristojnosti in naloge Agencije za upravljanje kapitalskih naložb države in na pomembno vlogo Državnega zbora, ki bo sprejel strategijo upravljanja kapitalskih naložb tudi na tem področju za obdobje najmanj treh let. Se pravi vzvodi, ki jih boste imeli v tem visokem zboru, bodo najprej pri oblikovanju novega zakona, potem pri oblikovanju strategije in na koncu še odločitvi o morebitni dokapitalizaciji, s katero bi lahko večji investitor vstopil v enega od že obstoječih centrov ali začel graditi nov center na področju Slovenije, kjer bi povezal igralništvo z bistveno večjimi investicijami v ostale turistične infrastrukturne objekte. Investicije v takšnem delu predstavljajo približno 500 milijonov evrov in več. To so razmere, o katerih se boste pa pogovarjali šele takrat. Zanimanja pa seveda že sedaj obstajajo iz različnih delov, ker ima

Slovenija za ta del dokaj zanimivo lego. Hvala lepa.

Ni pa to nobena tajnost, tudi ko je koalicija to obravnavala, ni bilo kot tajno napisano, od tam je potem to prišlo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Krivec, želite dopolnitev odgovora? Izvolite.

DANIJEL KRIVEC: Hvala, gospod minister za odgovore.

Moram reči, da se v veliki meri strinjam z vami, predvsem s tem postopkom in tudi s tem, da je igralništvo zelo povezano s turizmom in z naložbami. Zanima pa me tudi glede na vaše izjave, ki so bile včeraj v Financah, kjer ste okoli nove strategije dali nekaj izjav, ki so za mene zanimive, pa bi želel vaš komentar kot dopolnitev tega odgovora. Ena izjava je bila, da je nova strategija pomembna za razvoj Hita, ki bo dobil signal, v katero smer naj gre. To se mi zdi zanimivo, vendar se sprašujem, ali pišemo strategije konkretno za posameznega uporabnika ali pišemo strategije za to, da imamo nek sistemski inštrument, ki nam daje podlago za pripravo zakonodaje za vse potencialne uporabnike v tem prostoru, se pravi tudi za nekoga, ki pride lahko izven tega sistema, ki je zdaj znotraj Hita, čeprav se strinjam, da je Hit tu zelo pomemben.

Druga takšna izjava, ki me je na nek način zmotila, ker zadeve tudi na nek način poznam od bliže, pa tudi strategijo sem pogledal, pa je: "Pri nas obstajajo saloni, ki drug drugemu jemljejo stranke in propadajo na prej zasičenem trgu." In pravite naprej, da kdor bo delal uspešno, se mu bo podaljšala koncesija, govorim o igralnih salonih. Če beremo strategijo, ki je pripravljena, tako prva kot druga, govori o tem, da so se saloni bistveno bolj razvijali kot sama igralnica Hit in podobne igralnice in da so v tem trenutku bistveno bolj uspešne kot same igralnice. Vaša izjava pa gre v kontradikcijo s strategijo, ki jo pripravlja skupina, ki je znotraj Ministrstva za finance.

Zanima vaš komentar na ti dve izjavi, ki sta po mojem kar precej pomembni tudi za razumevanje in pa za dokončno potrditev strategije.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Minister Križanič, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala, za dve zanimivi vprašanji.

Prvič. Jasno je, da strategija bo dala signal vsem igralnicam, da lahko iščejo svoj nadaljnji razvoj v povezavi z investicijami v turizem, da se iščejo tudi strateški partnerji in da lahko naredijo tudi zelo velik preboj v tem kontekstu in da bo to tudi ustrezno davčno nagrajeno, računajoč, da bo končni davčni izplen na enem velikem centru bistveno večji, kot pa je sedaj. Tu ne gre le za Hit, gre za Portorož in gre morda tudi za druge centre, ki bi lahko rasli v urbanih središčih ali drugih turističnih središčih. To dejansko je signal, mišljeno je kot signal, dilema, ki jo boste morali razreševati v visokem zboru, bo, ali in kje spodbuditi tudi razvoj tistih manjših salonov, ki so pokazali neko vitalnost, ki uspešno poslujejo in bi lahko prerasli svoje okvire in rasli naprej v kazinoje, grand kazinoje in morda še naprej. Tu zaenkrat še omejujemo lastniško strukturo, vendar bo razprava v parlamentu, tako smo se odločili, dala končen odgovor. Tako bo to stalo pred vami: ali bomo tu spustili razvojne potenciale v igralništvu tudi s te smeri navzgor.

Kar se tiče problematike poslovanja salonov, ti poslujejo zelo različno. Očitno jih je preveč. Očitno tam, kjer jih je preveč, drug drugemu jemljejo delo. Očitno je skupen rezultat slabši od tistega, kot če bi bilo dodeljenih v preteklosti manj koncesij. Mi dejansko tukaj dopuščamo povsem liberalen odnos. Se pravi, tisti, ki preživi, naj preživi. Tisti, ki ne preživi, pa potem izgubi licenco. Tako eden za drugim nekateri saloni, ki so na obrobju ali so prišli že na zasičen trg, izgubljajo licenco. Običajno se to sicer zgodi ob poteku, ko se izkaže, da ne posluje pozitivno. Če pa ne plačuje koncesnine, pa že prej.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Milan Čadež bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Na podlagi 162. člena Zakona o vodah je bil konec leta 2002 ustanovljen Vodni sklad kot namenska proračunska postavka. Na ta račun se letno zbere okroglih 25 milijonov evrov namenskih sredstev, in sicer za gradnjo, investicijsko in redno vzdrževanje vodne infrastrukture. Nekateri regije, tudi tiste, ki se soočajo z izjemno poplavno ogroženostjo, niso dobile nikakršnih sredstev oziroma jih pristojne službe zavračajo, po drugi strani so pa glasni očitki o nenamenski in neupravičeni rabi sredstev.

Letošnje septembrske kar tridnevne poplave so naredile ogromno škode ne vodotoku Poljanske Sore, in sicer na javni infrastrukturi, ki je bila tudi zgrajena z javnimi sredstvi. Deroča reka je odtrgala del brežine in sedaj že ogroža glavni kanalizacijski tlačni kanal. Obrnili smo se tudi na pristojno gospodarsko javno službo za urejanje vodotokov na območju zgornje Save in dobili naslednji odgovor: "Občinsko kanalizacijo je dolžna varovati občina. Država pa ščiti infrastrukturo." Če pa pogledamo Zakon o vodah, v 91. členu lepo opisuje obseg varstva pred škodljivim delovanjem voda.

Spoštovani gospod minister, mene zanimajo štiri stvari:

Ali je lokalna skupnost upravičena do sredstev vodnega sklada, ko vodotok ogroža javno infrastrukturo, grajeno z javnimi sredstvi?

Kdo je dolžan izvesti ukrepe varovanja pred škodljivim delovanjem reke?

Kam so šla sredstva vodnega sklada v letu 2009 in 2010? Prosim, če mi jih naštejete.

Ali se sredstva vodnega sklada, ki so namenska, res uporabljajo namensko in na kakšni podlagi kriterijev se ta problematika rešuje?

Kateri so konkretni projekti in v kakšni višini se bodo financirali v naslednjem letu 2011? Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister dr. Žarnič, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani, hvala za vprašanje!

Saj o tem vprašanju smo že velikokrat govorili, pa bom še enkrat bolj konkretno lahko povedal. Kot ste sami ugotovili, Zakon o vodah je v 162. členu tudi definiral sklad za vode in kateri nameni financiranja so predvideni. V tem skladu naj bi se do sedaj financirala vodna infrastruktura, vključno z nakupom zemljišč, potrebnih za njeno gradnjo, gradnja državne in lokalne infrastrukture, ki je potrebna zaradi gradnje vodne infrastrukture, to kanalizacija ni, nakup vodnih in priobalnih zemljišč in sofinanciranje nakupa priobalnih zemljišč s strani lokalnih skupnosti na podlagi 16. člena tega zakona, izvajanje nalog inštituta za vode ter medobčinskih ali regionalnih projektov gradnje objektov za črpanje, filtriranje in zajem vode ter prednostnih vodovodov za zagotovitev javne oskrbe s pitno vodo v skladu z operativnimi programi varstva okolja do višine prilivov in plačil za vodno pravico, za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba.

Vendar poleg tega zakona o vodah in vodnega sklada se je znašel tudi zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save. Po tem zakonu sredstva vodnega sklada namenjajo tudi za izgradnje vodne infrastrukture in pa ureditev državne ter lokalne infrastrukture. Problem je nastal zaradi obsega sredstev, ki so se v skladu s tem zakonom o koncesiji nesorazmerno trošila glede na Zakon o vodah. Stališče ministrstva je tudi, da je vodna infrastruktura, kot jo določa Zakon o koncesijah, v neskladju z vodno infrastrukturo, kot jo določa Zakon o vodah, zato nesorazmerno velike investicije pri izgradnji verige HE na spodnji Savi bremenijo sklad za vode vse do leta 2015. Mi smo to zadevo oziroma jaz osebno sem že od samega začetka nastopa mandata ugotovil in se eno leto borim za ta popravek in zdaj se zadeva bliža nekemu koncu, zato smo pripravili nov zakon o koncesiji in v četrtek, 23. 12., imamo na MOP-u prvi teden interno usklajevanje glede zakona med direktorati do konca leta. V začetku leta bomo dali ta zakon v medresorsko usklajevanje, ki bo trajalo po poslovniku štirinajst dni. Predvidevamo, da bo 17. januarja ta zakon lahko šel v proceduro na Vladi.

V osnutku normativnega delovnega programa za leto 2011 je bilo navedeno, da bi

do konca maja ta zakon moral biti sprejet. Jaz upam, da bo prej. Morate pa vedeti eno drugo stvar, da tukaj v tem parlamentu v vseh strankah so tudi tisti, ki pa zagovarjajo financiranje – kar je zdaj problem – infrastrukture. Zato pričakujem v medresorskem usklajevanju in tudi v parlamentu kar zanimivo debato "za" in "proti" temu koncesijskemu zakonu.

V letu 2011 smo s spremembo ZIPRO dosegli to, da bodo vsi prilivi v vodnem skladu ostali in se računa pridobitev še približno petih milijonov. Pridno delamo na koncesijah tistih delov, ki še do sedaj niso bili pobirani in računam še nekaj priliva od tega. Računam tudi nekaj priliva iz popravka cenika, ker je dogovor, da bomo šli na cene po povprečju OECD. Tako mislim, da bomo znali naslednje leto nabrati kar nekaj čez trideset milijonov in potem upam, da bodo tudi take stvari, ki ste jih sedaj omenili, hitreje prišle na vrsto. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Čadež, izvolite.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, še enkrat, gospod podpredsednik.

Hvala tudi za odgovore, gospod minister. Sicer niste vsega odgovorili, kar sem vprašal, pa bi želel, da mi odgovorite pisno. Glede na aktualno problematiko bi pa želel, da se ob glasovanju tudi razprava opravi na to mojo pobudo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Čadež, sicer bi dal lahko ta predlog tudi kasneje, ampak kljub temu, o vašem predlogu, da se o odgovoru ministra razpravlja, bo zbor glasoval v četrtek v okviru glasovanj. V okviru ustnega poslanskega vprašanja pa posebnega pisnega odgovora ne morete zahtevati, če bo minister menil, da je za pripravo razprave to koristno, vam bo pa še pisno odgovori. Hvala lepa.

Gospod Branko Marinič bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču, ki bo hkrati pojasnil pristojnost ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvolite.

BRANKO MARINIČ: Spoštovani predsedujoči, hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Nedavni množični protest kmetov v Šikolah na Dravskem polju, ki ga je podprl Sindikat kmetov Slovenije, je pokazal med drugim tudi neusklajeno delovanje Ministrstva za okolje in prostor z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nezadovoljni kmetije so zaradi razglasitve vodovarstvenega območja prve kategorije morali opustiti obdelavo kmetijskih površin in jo pustiti v zaraščanju. Zagotovitev nadomestil za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima pa je zastalo.

Spoštovana ministra, ki sta bila neposredno na terenu v mesecu septembru, sta bila s konkretnim primerom tudi seznanjena.

Sprašujem:

Ali je Ministrstvo za okolje in prostor pred razglasitvijo vodovarstvenega območja prve kategorije upoštevalo tudi dobro prakso držav Evropske skupnosti, ki so to storile pred Slovenijo? Kmetje denimo navajajo sosednjo Avstrijo.

Drugo vprašanje: Zakaj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstva in prehrano ogroženim kmetijam še ni izplačalo nadomestil, ki izhajajo iz uredbe o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti?

Tretje vprašanje: Kdaj bodo slovenski kmetje dobili ustrezne odgovore o tej problematiki, saj se, kot navajajo protestniki, pristojne službe ministrstev na njihove zahteve ne odzivajo pravočasno?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Marinič, še enkrat povem, da me je mag. Dejan Židan, ko je odhajal, obvestil, da za odgovor na vprašanje ni pristojen, zato bo gospod Roko Žarnič dal odgovor na vsa vprašanja.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Pri določanju vodovarstvenih območij in vodovarstvenega režima je naše ministrstvo pred dvema letoma preverilo več praks v Evropi in so ugotovili, da so avstrijske in bavorske razmere nekako najbolj

primerljive z našimi, pa tudi način kmetovanja in razmišljanja.

Pri pripravi zakonodaje pri nas so se zgledovali po bavarskem principu, ki je bil najpopolnejši, in so izhajali iz stališča, da je treba v čim večji meri ohraniti zdravo, naravno pitno vodo, ker je to tudi ekonomsko najsmotnejše. Skrb nad dobrim stanjem voda oziroma preprečevanje poslabšanja dobrega stanja voda je osnovna naloga našega ministrstva. Še posebej je pomembna skrb nad varovanjem virov pitne vode, ki se rabijo ali so namenjeni za oskrbo prebivalcev s pitno vodo v javnih vodovnih sistemih. Slovenija je v primerjavi z mnogimi drugimi članicami EU ena redkih držav, kjer njeni prebivalci lahko pijemo naravno neobdelano vodo iz tako rekoč domačih pip, kar pa na žalost premalo cenimo oziroma se strateške prednosti sploh ne zavedamo. Pri tem moramo poudariti tudi to, da iz evropskih predpisov izhaja, da se z zagotavljanjem varstva kakovostnih virov pitne vode zmanjša stopnja čiščenja oziroma priprave pitne vode, ki je potrebna za proizvodnjo pitne vode, kar je pomemben zdravstveni in ekonomski vidik, saj ima neposredne učinke tako na zdravje uporabnikov kot na ceno pitne vode, ki je pri nas še vedno zelo nizka.

V letošnjem letu smo skupaj s strokovnimi službami s področja voda in kmetijstva pripravili optimizacijo ukrepov na vodovarstvenih območjih, predvsem na področju upoštevanja vnosa mineralnih gnojil, ki vsebujejo dušik ter določanja oziroma formaliziranja strokovnih meja notranjih vodovarstvenih območij. V letu 2011 bomo naloge pospešeno nadaljevali in s tem v zvezi posegli tudi v obstoječe vodovarstvene režime. Poudarjamo, da je v letu 2008 MOP pripravil spremembe in dopolnila zakona o vodah, kjer je v 79. členu podana pravna podlaga za izplačilo nadomestil kmetom zaradi zmanjšanja dohodka na kmetijskih zemljiščih na vodovarstvenih območjih. Leta 2009 je Vlada sprejela uredbo o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima. Novela te uredbe, ki bo omogočila izplačilo nadomestil, konkretno izplačilo nadomestil za leto 2010, je v vladni proceduri in bo sprejeta še v letošnjem letu. Problem nastane, ker so količine totalnega izplačila kmetom omejene

po evropski zakonodaji in ker je bilo tukaj treba najti nek način, pot, da bi bili kmetje kar se da zadovoljni in da ostanemo znotraj evropskih okvirov.

V naslednjem letu načrtujemo pripravo trajne rešitve problema nadomestil ter izpeljavo vseh postopkov prilastitve državne pomoči v kmetijstvu pri Evropski uniji. Pri tem pričakujemo aktivno sodelovanje ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter tudi ostale kmetijske stroke. Tukaj gre tudi za evidence, za konkretne primere, to se vodi na Ministrstvu za kmetijstvo, zato bomo skupaj z njimi ta projekt tudi izpeljali.

Poleg tega se bo skušal rešiti problem uporabe primernih fitofarmaceutskih sredstev oziroma primernih gnojil na teh področjih, ki ne škodijo vodi, in še bolj kontrolirati možne črne uvoze škodljivih gnojil s Hrvaške.

Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Marinič, izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Meni je res žal, da se je minister za kmetijstvo opravičil, me pa na nek način zadovoljuje pojasnilo spoštovanega ministra za okolje in prostor, ki je na nek način skušal celovito zajeti odgovor tako s svojega področja kot s področja svojega kolega.

Strinjam se s tem, kar minister pojasnjuje, da so zakonske podlage v spremembah novele zakona o vodah iz leta 2008, ampak tukaj gre za razkorak. Poglejte, kmetje so čakali, da bi čim prej dobili odgovor, da bi opravili pozno jesensko ali skoraj že zimsko setev, pa se to ni moglo zgoditi. Se pravi, opuščena je zemlja, na kateri je Ministrstvo za okolje in prostor poskrbelo za rezervat zdrave pitne vodne, in s tem se strinjamo. Tisto, kar so navedli v pojasnilu in sledijo tudi zakonodaji sosednje Avstrije, pa je to, da so se v Avstriji, ki je to storila pred nami in zaščitila tudi vodne vire zdrave pitne vode, odločili drugače. In ni problemov. Tam so uskladi stvari skupaj s kmeti. Tukaj v slovenskem primeru, na tej mali zemlji Slovenije, ki je namenjena kmetijski proizvodnji, pa žal kmet, ki je že itak na nek

način ogrožen z vseh strani, ne more pridelovati tistega, kar bi, če bi se ministrstva kot celota znala dogovoriti pravočasno, in bi lahko nadaljeval z neko kmetijsko proizvodnjo. Če pa že ne, pa bi vsaj za to dobil odškodnino. Tisto, kar pa je najslabše v konkretnem primeru, je pa to, da se ta kmetijska zemljišča zaraščajo, in to z nevarno rastlino ambrozijo, ki bo več škodila, kot koristila.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister Žarnić, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Ne bi želel polemizirati z vami, ampak ko smo se peljali skozi ta področja, niso bila tako hudo zaraščena. Lepo je koruza rasla in še kaj drugega. Je pa res, da verjetno ni takega prihodka, kot bi bil, če bi kmetovali tam, kjer ni zaščiteno področje. Kmetje radi tudi včasih pretiravajo, to vemo. Saj smo bili na sestanku, imeli smo kar dosti debate in smo se uspeli pogovoriti in jih prepričati. Je pa to problem, iskalo se je, kako znotraj evropske zakonodaje kmetom izplačati kar se da maksimum. Zato je tudi cela zadeva nekaj časa stala. Mislim, da se bo drugo leto stvar uredila. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Marinič, ker ste postavili vprašanje tudi ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, če vi soglašate in gospod minister Žarnić, predlagam, da mu magnetogram tega dela vaših izjav pošljemo in naj oceni, ali je potreben še kakšen dopolnilni odgovor. Je v redu? Hvala.

Gospod Anton Colarič bo postavil poslansko vprašanje odsotnemu ministru za šolstvo in šport dr. Igorju Lukšiču.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Ministri, kolegi!

Minister je na žalost danes odsoten. Pred enim mesecem sem ministru že postavil podobno vprašanje, sicer povezano s košarko, in sicer o poročtvu države Slovenije za organizacijo evropskega prvenstva v košarki. Vsi vemo, da je upravni odbor Fibe v začetku decembra 2010 soglasno sprejel sklep, da se Sloveniji dodeli to evropsko prvenstvo v košarki leta 2013. Košarkarsko

zvezo Slovenije glavno delo v organizacijskem in poslovnem smislu kot tudi na področju infrastrukture sedaj šele čaka.

Zato ministru postavljam vprašanje:

Kako se bo Ministrstvo za šolstvo in šport odzvalo glede infrastrukturnih zahtev, ki jih organizacija evropskega prvenstva prinaša in v kateri fazi je izbor dvoran oziroma lokacij za nove dvorane? To bo lahko odgovoril tudi na naslednji seji.

Če pa dovolite, osebno menim, da je treba predvsem izkoristiti obstoječe zmogljivosti. Tu mislim tudi na ledeno dvorano Tivoli, ledeno dvorano ne Jesenicah, ki je pravkar v prenovi in je treba biti previden pri novogradnjah, da ne bi prišlo do kakšnih finančnih težav, ko se bo potem delal obračun tega prvenstva, ki, upam, da bo uspešno za Slovenijo tako v organizacijskem kot tudi tekmovalnem pomenu.

Kot sem rekel, pričakujem ustni odgovor na naslednji seji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Colarič. Minister za šolstvo in šport vam bo dal ustni odgovor na naslednji seji Državnega zbora.

Poslanec dr. Vinko Gorenak bo postavil poslansko vprašanje ministru brez resorja, odgovornemu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, dr. Henriku Gjerkešu ter ministru za finance dr. Francu Križaniču.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Dosedanja moja navada ravno ni bila, da bi se ukvarjal z lokalnimi občinskimi temami, pa vendarle situacija se je spremenila, zato se bom tudi zdaj nekako prisiljen. V začetku tega mandata se spomnim, da smo kar veliko govorili oziroma je koalicija na več sejah Državnega zbora ali ob debatah poslancev govorila o tem, kako je bila prejšnja vlada pri črpanju evropskih sredstev in pri ostalih zadevah skrajno, bom rekel, slaba, da ni bilo narejenega nič, da je bilo premalo sredstev počrpanih in tako dalje. In povedano je bilo tudi to, da bo v tem mandatu seveda vse drugače.

Malo prej ste, minister, tudi rekli, da ste zadovoljni s črpanjem EU sredstev in tako naprej. Pa vendarle, poglejte, jaz moram tako reči, vsaj kar se tiče tistih šestih županov, s katerimi jaz komuniciram, torej z območja, kjer sem bil tudi sam izvoljen, mi zelo jasno

povedo, da imajo pravzaprav velike težave z razpisi. Ko pa so ti razpisi že dobljeni, pogodbe podpisane, pa gre v bistvu že za realizacijo zadev in za nakazila sredstev, že o tisti fazi govorim, pa je situacija preprosto takšna, da so občine prepuščene same sebi – iz temeljnega razloga, ker se stvari ne realizirajo. Občine so v likvidnostnih težavah, najemajo kredite in tako naprej. In vendarle bi kazalo reči, da potem, ko kličejo na vaše ministrstvo, nekako vaši uradniki s prsti pokažejo, pokličite na Župančičevo, torej na Ministrstvo za finance. Tam pa je situacija še nekoliko slabša. O tem sem se tudi sam prepričal: telefona ne dvignejo ali pa gospe Bratuškove, tistega, onega, nikoli ni, pa govorimo o županih.

Zato bi rekel tako, konkretno sem tudi zapisal, da bi želel pametni odgovor na vprašanje:

Kdaj nameravate nakazati sredstva za financiranje investicij z naslova 23.a člena Zakona o lokalni samoupravi in tudi iz naslova regionalnih razvojnih programov?

Ali predvidevate kašno izboljšanje stanja na tem področju?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister Franc Križanič, izvolite odgovor.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Z dr. Gjerkešem si bova odgovor razdelila.

Najprej, pokličite vedno gospoda Tekavčiča, on je prvi, ki je odgovoren, in v vsakem primeru mora biti na razpolago za lokalno samoupravo in njeno financiranje.

Prvi del odgovora na vaše vprašanje se glasi takole. Sistem črpanja evropskih sredstev je bil postavljen že pred leti. Marsikdo sicer trdi, da je zelo zapleten, veliko ekonomistov, strokovnjakov in finančnih institucij pa ocenjuje, da tukaj obstoji vendarle neka prednost, in sicer možnosti vračanja denarja v evropski proračun nazaj so majhne oziroma zmanjšane na minimum. To pa zato, ker vse odhodke najprej plačamo v breme domačega denarja, to je domačih davkov, in po vseh opravljenih potrebnih kontrolah počrpamo evropski denar v domači proračun. V tej zvezi prihaja do zamikov in enako se je dogajalo tudi letos. Kljub večkratnim

opozorilom ministrice za finance so proračunski uporabniki, na čelu z občinami, prosim, da smo si na jasnem, zamujali s pripravo zahtevkov za povračilo. Od sredine novembra redno obveščamo Vlado, vključil se je tudi predsednik Vlade, o stanju prejetih zahtevkov. Od takrat se je stanje dramatično izboljšalo. V mesecu decembru pričakujemo črpanje v višini med 150 in 180 milijonov evrov, kar je daleč največ do sedaj. Se pravi, sredstva so bila že investirana, zdaj samo še nazaj počrpamo iz evropskega proračuna.

Če na kratko povzamem, zaradi uspešnosti črpanja v mesecu decembru ni razlogov, da bi občine skrbele, da bi obveznosti državnega proračuna do njih ne bile poravnane v tem mesecu. Moji sodelavci so naredili vse, da bi ogromno količino zahtevkov, ki so nam bile posredovane, pregledali in omogočili uspešno črpanje že v tem mesecu. Za točne podatke pa prosim dr. Gjerkeša.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, minister Gjerkeš.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala gospod predsednik.

Zavedamo se žgoče težave, ki je nastala ob koncu leta. Vse javnofinančno dogajanje se sooča s krčenjem sredstev, tako tudi občinske, kjer pa moram reči, da se bolj soočajo z večjimi odlivi.

Mi se trudimo na Vladi, predvsem SVLR in Ministrstvo za finance, da izpolnimo pogodbene zahteve, ki jih imamo do občin tako s strani zakona o financiranju občin kot s strani evropske kohezijske politike oziroma prednostnih usmeritev razvoja regij. Ravno zaradi pomembnosti te težave smo združili moči z Ministrstvom za finance pri reševanju te težave. Moram reči, da je med letom v smislu izplačevanja poslovanje potekalo vzorno. Težava je nastala, ko smo se na Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko kot organ upravljanja odločili, da podaljšamo za 14 dni rok za dospelje zahtevkov za izplačilo, da bi pomagali občinam pri tem, da pravočasno izstavijo situacije oziroma zaključijo projekte za leto 2010, hkrati pa se je sprejel oziroma je bil v Uradnem listu objavljen pravilnik o zaključevanju proračuna, ki je določil rok za

prevzemanje obveznosti 18. 10. Torej smo se o vseh novih prevzetih obveznostih dogovarjali z Ministrstvom za finance. Seveda je nek drug razlog povzročil nekoliko zamude, vendar lahko povem, da smo po uspešnem dogovoru in izvedbi vseh procesov, ki so bili potrebni, da so moji sodelavci, torej skrbniki pogodb zahtevke pregledali, potrdili oziroma pregledali dopolnitve, se z Ministrstvom za finance dogovorili, da je skrajni rok za predložitev odredb na Ministrstvu za finance 15. 12., valuta, na katero bo pa Ministrstvo za finance nakazalo ta sredstva občinam, pa je 17. 12., torej jutri in čez tri dni.

Da bi se v bodoče izognili, kar je tudi implicitno v vašem vprašanju, podobnim težavam, razmišljamo o spremembi zakona o financiranju občin, ki mora biti spremenjen iz več razlogov. Razpis ter izvedba tega razpisa bo premaknjena še bolj na začetek leta, kot je bilo letos. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora ministra?
Prosim.

DR. VINKO GORENAK: V bistvu ne. Sem kar zadovoljen, če bo tako. Samo zaradi časa, da damo ministroma možnost, če želita še kaj dodati. Sicer sem pa zadovoljen. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ministra, želita še kaj dodati? Mislim, da ne. Hvala lepa.

Andrej Magajna bo postavil poslansko vprašanje ministrici za kulturo Majdi Širca.

ANDREJ MAGAJNA: Lep večer vsem ob tej pozni uri!

Spoštovano ministrico za kulturo gospo Majdo Širca, sprašujem:

Ali so bile pred odločitvijo o prodaji gradov s parcelami in parki proučene še druge opcije, ki bi posledično pomenile ohranjanje kulturnih spomenikov v javni lasti?

Zanima me:

Ali so na Ministrstvu za kulturo izdelali oziroma pridobili študije o revitalizaciji gradov in graščin, proučili cenovne opcije za osnovna vzdrževalna dela in proučili možne

dolgoročne programe dejavnosti teh kulturnih spomenikov skupaj z lokalnimi skupnostmi?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospa ministrica.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Obstajajo zgolj analize, o katerih sprašujete. Obstaja tudi realnost, obstaja tudi praksa, obstaja dejstvo, da ima država po zakonu o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lasti 43 lokalnih oziroma državnih spomenikov različnega tipa, zajeto skupaj s kulturno dediščino in stavbami. Obstajajo tudi analize že iz tistega zakona, ki so predvidevale, kaj s to družbeno lastnino, na novo pridobljeno, ob dejstvu, da je ta v zelo različnem stanju. Obstaja tudi del sredstev, ki so bila v perspektivi 2007–2013 namenjena za vzdrževanje kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije. V sedmih letih naj bi bilo za to porabljenih skoraj 14 milijonov evrov za nekaj obnov, recimo gradov. Obstaja tudi analiza, ki je bila narejena, študija, ki se ni ukvarjala samo s konkretnimi oziroma z načini, ampak se je ukvarjala tudi z ekonomiko upravljanja, z načini financiranja, z urejanjem, z ekonomiko varstva in tudi z načini, kako bi se s temi 43 spomeniki lahko spopadla država, ker so v njeni lasti. Obstajajo možnosti različnih načinov oddajanja oziroma najemanja, ki so se v praksi tudi poskušala izpeljati bolj ali manj neuspešno. Obstajajo tudi načini intenzivnega iskanja najemnikov, kjer se je izkazalo, da jih tako rekoč ni. Zaradi zelo slabega gradbenega stanja in zaradi zelo slabih pogojev, v kakršnih so ti gradovi, ne govorim o vseh, se jih najemniki izogibajo. Ostajajo tudi številne obljube, predvsem podjetij, recimo od Term 3000 do Istrabenza, Akademije za varstvo narave, itd., ki so se v tistih primerih, ko smo razpisali možnost zbiranja ponudb za oddajo v najem, umaknili dokaj hitro, ko je nastala kriza. Ostajajo dobri primeri tistih gradov, ki jih iz prej omenjene študije, ki je bila narejena in jo je delala Ekonomska fakulteta oziroma zelo angažirana skupina, ki je svetovala, da naj gradove najprej obnovi država in bo šele potem dobila najemnika, ker v neurejene noče nihče. Ali naj jih najprej obnovi, najprej uredi in jih šele potem proda ali na

kakršenkoli drug način spravi v promet, da bodo živeli s poslanstvom, zaradi katerega so ostali državni spomeniki? Nekaj dobrih praks je. Omenjam Snežnik, ki je bil izjemno dobro obnovljen in ima tudi, vsaj v primerjavi z zadnjimi leti, enormen obisk, recimo v letu 2004 je obiskalo Snežnik 12 tisoč obiskovalk in obiskovalcev, v letu 2009 – po obnovitvi – skoraj 30 tisoč. Obstajajo načini, komu dati v najem, in se tudi prakticirajo: od tega, da grede lokalnim skupnostim, posameznim javnim zavodom, tudi muzejem, do posameznih turističnih in drugih oblik, ki se zanimajo, da dajo tem gradovom vsebino. Nekateri so uspešni, ne pa vseh 43 oziroma ne vseh tistih, ki teh interesov niso našli.

Povedati je treba in zavedati se moramo, da se z ekonomskega vidika grad ne plača kupiti, ker sprašujete o tem, zakaj so bili nekateri umeščeni kot možnost odprodaje. Mimogrede, leta 2008 je Vlada, moj predhodnik, ki je ta zakon pripravil, spremenil Zakon o varstvu kulturne dediščine na način, da je sploh omogočil prodajo, ker se je zavedal, da ni kos obnovi vsem tem gradovom, ki jih seveda ljudstvo pričakuje, da bodo brezhbitni in dobri. Šele ta zakon je omogočil to, da se lahko grad odda tudi najboljšemu ponudniku. V nadaljevanju, če vas bo zanimalo, ker na vaše vprašanje niste dobili še popolnega odgovora, vam lahko povem tudi kaj več o teh... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora? Ministrica je tudi prosila.

ANDREJ MAGAJNA: Ja, bom še nekoliko dopolnil. Sam nisem zadovoljen, pa ne s samim odgovorom, ki je bil dosti izčrpen v tej kratki minutaži, ampak nisem zadovoljen, da se sploh prodajajo kulturni spomeniki. Smo bili kar nekoliko osupli nekateri poslanci, pa tudi del javnosti, da se kulturni spomeniki lahko prodajajo. Pa tudi same cennitve. Cennitve izgledajo nekako nizke, 9.6 milijona za šest gradov s parcelami. Vem pa, da za kupca nakup pomeni še trikrat večjo investicijo za kakršnikoli obnovo, tako na pamet. Tudi laično se tako meni. Bodimo veseli, da je sploh kdo pripravljen kupiti te objekte, ki razpadajo. Po drugi stani pa niso to le objekti, ki ležijo na nekih obrobni krajih,

bogu za hrbtnost. Nekateri tudi niso v tako slabem stanju.

Dodano vprašanje mogoče v tej smeri:

Zakaj pravzaprav država ne daje teh objektov občinam bodisi v odkup oziroma brezplačni prevzem?

Menim, da bi le tako na tak način ostali v javni lasti. In mislim, da bi morala biti to prva opcija. Če pa se občina ne bi zanimala, pa bi prišlo do teh drugih variant iskanja ponudnikov.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Prosim, gospa ministrica.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Občine so tiste, ki večkrat vstopajo v ta dialog. Seveda izstavijo tudi račun zato, ker rade bi imele, in tudi dobijo, računajo pa na to, da ne bi plačale, ampak da bi jim, recimo, revitalizacijo ali obnovo plačala država, še posebej iz evropskih sredstev, kjer pa sem povedala, da so v mojem predhodnem obdobju zarezali in odrezali zelo zelo malo. Ampak občine imajo tukaj še več možnosti, če pride do tega prenosa. In pogoj, da pride do prenosa, je prav ta seznam, s katerim tudi vi operirate, ki je bil potreben, da se lahko s temi gradovi, govorimo namreč večinoma o gradovih, sploh lahko kaj zgodi. Ne nujno zgolj odprodaja. Povedati velja, da so nekatere občine to naredile, prevzele tudi program, ampak pričakujejo plačilo države. Še sploh pa bi bilo zelo dobro, da bi te občine v tistih regionalnih sredstvih, ki jih ni na kulturi, ampak v evropskih sredstvih, izkazale prioriteto dolžnost. Ampak se ne odločajo. Večinoma se odločajo za druge infrastrukturne rešitve in zahteve ali pa vrtce in tako naprej. Medtem ko kultura, čeprav je polna besed, je običajno premalo polna dejanj.

Rada bi pa vendarle poudarila, da se z ekonomskega vidika grad ne splača kupiti, kajti prevzeti lastništvo nad gradom pomeni prevzeti tudi odgovornost za njegovo ohranjanje in tudi morebitno obnovo in oživljanje. Vsi gradovi, ki so v lasti Republike Slovenije in z njimi upravlja Ministrstvo za kulturo, so zavarovani kot kulturni spomeniki. In to veste, kaj pomeni. Pomeni poseben režim varovanja, upravljanja in javno dostopnost. Tudi če pride do samostojnega odkupa, mora ta grad ostati še javno

dostopen. Imamo primere, ko je bil bleščeč kupec, ampak bi ga rad sam zase in nekega javnega programa ni želel več ohraniti.

Kapital se gradov praviloma previdno izogiba. Videz ugodne prodajne ponudbe gradov je za podjetnike zelo velika past, kar se izkazuje tudi iz naših dogovorov in iz študij, kjer se kažejo tudi stroški vzdrževanja. In če so, recimo, v Avstriji stroški vzdrževanja približno 40 tisoč evrov na leto za obnovljeno graščino, se izkazuje, da pri nas, če damo na primer primer Jablje, ki je obnovljen, je ta strošek skoraj 100 tisoč evrov, ali Otočec, ki ga zelo dobro upravlja Krka, približno 90 tisoč evrov ali Snežnik, s katerim upravlja notranjski muzej oziroma Narodni muzej, je pa več kot 127 tisoč evrov. Izkazuje se, da lastniki gradu, četudi se ga ponuja tako rekoč zastonj, ga sploh ne želijo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog, gospod Magajna?

ANDREJ MAGAJNA: Dal bi pobudo oziroma predlog, da bi se na to temo opravila splošna razprava in se bo glasovalo o tem.

Na kratko, kolikor imam časa. Poglejte, so tudi primeri dobrih praks. Ob Krki je grad Žužemberk. Moram reči, da je župan veliko svojega mandata posvetil ravno temu gradu. Obnovili so streho. To je trajalo ne samo en mandat, več kot to. Danes ta grad živi. Jaz mislim, da čez 50 let ne bo obnovljen, ampak ni važno. Grad živi. Obnovili so nekaj prostorov, vsako leto so trške igre, če bi tudi država nekaj pomagala k osnovni revitalizaciji oziroma osnovni investiciji, ki pomeni ohranjanje objekta, se pravi ostrejša in drugih nujnih vzdrževalnih del, bi lahko z relativno majhnimi sredstvi zadeva živela naprej, pa tudi če ne bo nikoli obnovljena, ima občina od tega veliko, veliko imajo krajani. Ne izplača se kupiti, saj to je tukaj problem. Zato bo izkupiček tako majhen, jaz ne nasedam tem idejam, da je tukaj že neka korupcija, da so neki graščaki, ki komaj čakajo, da bodo... Res se ne splača, za to bodo dobili teh borih 10 milijonov. Koliko pa da država občinam dotacij vsako leto? Tudi če bi podarila to občinam, bi bil morda boljši pristop, zato bi želel razpravo na to temo na naslednji seji, ko bo to mogoče.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Andreja Magajne, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za kulturo Majde Širca na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. decembra 2010, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje ministrici za javno upravo Irmi Pavlinič Krebs bo postavil Matevž Frangež

Prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala lepa.

Pred nekaj tedni je skupina slovenskih razumnikov razmišljala o tem, kako resetirati Slovenijo. Jaz mislim, da ponovni zagon države ni dovolj, da potrebujemo zamenjavo operacijskega sistema, sicer bomo samo v zelo kratkem delovanju tega našega skupnega računalnika ugotovili, da je naš trdi disk tako zapacan, da tudi ponovni zagon ne koristi ničemur. Potrebujemo nov operacijski sistem. Sam ga vidim v delovanju javnega sektorja, našega uradništva in vsi mi si želimo, da bi bila ta naša javna uprava vitka, moderna in učinkovita. Z ministrico sva ob različnih priložnostih o tem že govorila in vem, da se v osnovnih pogledih strinjava. Ampak vendarle postavljam to vprašanje tudi v luči tega, ker je reforma javnega sektorja ena od tistih reform, ki je še napovedana in ki jih ta vlada namerava uresničiti do konca tega mandata. Zato naj skušam to vprašanje razdeliti na tri dele.

Prvič:

Kako si predstavljate, da bomo v tej državi zagotovili vitek, moderen in učinkovit javni sektor, ki bo učinkovito zadovoljeval različne družbene potrebe ljudi, skupnosti, gospodarstva?

Kako zagotoviti določen kadrovske prepil v javnem sektorju, še posebej zaradi moratorija na zaposlovanje v javnem sektorju, ki bo omogočil tudi mladim izobražencem, da pridejo do priložnosti v javnem sektorju in ga s svojim delom, svojimi idejami tudi dinamizirajo?

Menim namreč, da je naš javni sektor v veliki meri tudi okostenel, da ga sestavlja ob številnih svetlih izjemah vrsta uradnikov, ki jih

njihovo delo več ne motivira in ne zadovoljuje.

Kako zagotoviti zaradi teh okoliščin pozitivno selekcijo znotraj javnega sektorja, da bodo nagrajeni dobri delavci in uradniki ter seveda kaznovani, bodisi z nižjo plačo ali celo izgubo zaposlitve, tisti uradniki, ki izkazujejo slabe rezultate, nezainteresiranost za delo in večje strokovne napake?

Gospa ministrica, hvala lepa za vaš odgovor.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irma Pavlinič Krebs.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa za besedo.

Spoštovani gospod poslanec, ambicija odgovoriti na tri zelo zahtevne sklope vprašanj, ki ste jih postavili, v teh nekaj minutah, mi ne bo omogočila, da vam na vse zadovoljivo odgovorim.

Temeljno vprašanje je vitek, moderen javni sektor. Javni sektor, kot ga poimenujemo v najširšem smislu, je sestavljen, na grobo rečeno, s četrtno uradništva, uniformirani in neuniformirani del. Za njih glede zaposlovanja velja Zakon o javnih uslužbencih, sprejet v času vstopanja Slovenije v Evropsko unijo, kot modern, odprt, transparenten, ki naj bi omogočil vse to strokovnost, enako možnost dostopa do služb v javnem sektorju, karierno napredovanje in tako naprej. Za ostalih 120 tisoč, če hočete, ali tri četrtine velja Zakon o delovnih razmerjih. To so vse storitvene dejavnosti, ki se opravljajo v javnih zavodih. Modernizacija te sistemske ureditve v cilju večje avtonomnosti in tudi odgovornosti, s ciljem večje učinkovitosti, bomo dosegli z novimi nastavki modernizacije teh oseb javnega prava. Ampak Zakon o delovnih razmerjih jih obravnava enako, tudi mlade izobražence, da vstopijo v ta sistem in se izkažejo.

Mi smo naredili tudi analizo Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki je na enem mestu z ambicijo preglednosti, transparentnosti tudi zasledoval cilje, da so najboljši dobro plačani, da so tisti, ki ne dosegajo pričakovanih rezultatov dela, torej ta negativna selekcija, manj nagrajeni in tako naprej. Ob tej analizi se je pokazalo dvojje, da je ob uveljavitvi tega plačnega sistema

element napredovanja, ki naj bi stimuliral najbolj odlične, pet skupin je bilo. Najbolj odlični naj bi dosegli rezultate odlično. Predstojniki so zaradi subjektivno nekritičnih ocen, daleč od intence zakona, ocenjevali za odlične kar 80 % zaposlenih. Ravno ta cilj, da najboljši naj hitreje napreduje, doseže hitreje višjo plačo, naj dobi sredstva iz naslova delovne uspešnosti, izmaličili do točke, kjer ni več razlik – in je nezadovoljstvo – med tistimi uslužbenci, ki garajo, in tistimi, ki dočakajo konec službe vsak dan. Mehanizmi, ki danes so, naj bi služili tem ciljem, vendar niso uporabljeni tako, kot so zapisani. Mi ravno vprašanje napredovanja in več sredstev za variabilni del plače usklajujemo kot rešitve s sindikati javnega sektorja. To usklajevanje je neke vrste uzanca, obveznost, da socialni partnerji skušamo najti boljše rešitve, kajti tudi oni so ugotovili, da ti elementi niso dosegli cilja, ki je bil v zakonu jasno zapisan.

Predvsem mislim, da moramo vložiti v menedžment. To je pa druga točka, kjer smo ugotovili, da ukinitve obveznega izpita, splošnega, in poseben del – modularni, v smislu usposobiti posameznika, ki vstopi v delo v javnem sektorju, je bila napaka v prejšnjem mandatu. S spremembo Zakona o javnih uslužbencih bomo uvedli ne samo ta izpit, ampak celo v poskusni dobi zahtevali kot pogoj, da tisti, ki je bil spoznan kot mladi izobraženec, ki vstopi v ta sistem, se mora izkazati, da vse veščine, ki jih ta pomembna delovna mesta zahtevajo, tudi doseže. Tako nekaj teh sprememb Zakona o javnih uslužbencih, Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju v letu 2011 zagotovo sledi in bomo tudi resno debato opravili s poslanci, kajti vse te spremembe bodo verjetno povzročile tudi probleme pri sprejemanju teh rešitev... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Marijan Križman bo postavil poslansko vprašanje ministru za promet dr. Patricku Vlačiču.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica in gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Moje vprašanje se nanaša predvsem na premoženje članov agrarne skupnosti Orožar, ki je postalo del avtoceste, in je do danes ostalo še nekaj nerešenih in neodgovorjenih vprašanj. Pri Upravni enoti Celje se vodi obnovljeni postopek vračanja nepremičnega premoženja članov agrarne skupnosti Orožar, ki je bil pravnomočno končan z odločbo Upravne enote Koper, številka ta in ta, 8. 7. 2002. V okviru postopka se bo ponovno odločalo o zahtevku članov glede vračila podržavljenega premoženja. Dejstvo je, da danes v naravi poteka odsek avtocest A1, ki sega tudi na parcele v lasti nekdanjih članov agrarne skupnosti Orožar. Teh parcel ne bi našteval, jih je pa 115. In potem so še parcele, ki jih je 35 in so tudi bile v času prevzema v postopku vračanja agrarni skupnosti Orožar.

Ko je Dars d. d. izvedel gradbeni poseg na parcelah, ki so bile v postopku vračanja, je prišlo do neupravičene pridobitve nepremičnin. Kljub nespoštovanju lastninske pravice kot človekove pravice, ki je varovana s 67. členom Ustave Republike Slovenije, so člani agrarne skupnosti Orožar pripravljene skleniti dogovor v obliki medsebojne poravnave, s katero se uredijo vsa medsebojna vprašanja. Predlagatelji predlagajo, da se v okviru poravnave uredijo predvsem naslednja vprašanja: spremembe zahtevka v obnovljenem postopku vračila premoženja članov agrarne skupnosti, pri čemer se upošteva novo parcelno stanje; delni umik zahtevkov o obnovljenem postopku vračila premoženja članom agrarne skupnosti, in sicer glede parcel, ki so v trasi avtoceste; plačilo odškodnine skupaj z obrestmi.

Da pa ne bi bilo vse samo črno, je Dars ob tem, ko se je tu gradila avtocesta, dejansko plačal kar lepo število parcel v višini 55 milijonov evrov, vendar so tudi v tem postopku pozabili na sedem parcel, ki so ostale izven teh pogodb in je tudi za te parcele treba skleniti pogodbe in nekako poravnati odškodnino.

Gospod minister, zgodba je stara in sega v leto 2002, zato se mi zdi zelo pomembno s tem pohiteti in tem občanom dati odgovor, kako naj ravnajo naprej, da zaščitijo svojo lastnino. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, minister dr. Patrick Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Spoštovani poslanec! Lahko bom samo načelno odgovoril, ker je bilo prvo vprašanje bolj načelno in bom težko glede na vse te nove podatke odgovoril, kar je bilo zdaj vprašano.

V primeru, če je zemljišče vpisano v zemljiški knjigi na agrarno skupnost oziroma običajno je vpisano na posamezne člane agrarne skupnosti, se s posameznimi člani sklepajo pogodbe za njihov solastniški delež. In potem se tudi po teh pogodbah izplača odškodnina za ta delež. Če gre pa za odkupovanje nepremičnin za potrebe avtocestnega odseka, ko agrarna skupnost še ni vzpostavljena, je recimo v teku postopek vračanja premoženja agrarni skupnosti, so za potrebe pridobitve gradbenega dovoljenja v uporabi določbe 13. člena zakona o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z gradnjo avtocest v Republiki Sloveniji. Ta je določal, da se kot dokazilo o pravici graditi poleg dokazil v zakonu o graditvi objektov šteje tudi historični zemljiškoknjizni izpisek, da je nepremičnina vpisana na agrarno skupnost, oziroma potrdilo pristojnega organa, da niso končani postopki vračanja premoženja po zakonu o ponovni vzpostavitvi agrarne skupnosti. Po končanem postopku vračanja premoženja so se sklepale pogodbe s posameznimi člani, ki so dobili vrnjeno premoženje, in v veliko primerih je bilo treba pred sklepanjem pogodbe za posamezne solastniške deleže izvesti oziroma počakati, da sodišče izvede še postopke dedovanja, saj je marsikateri upravičenec pred koncem postopka vračanja že umrl. Smiselno enako določbo ima zdaj 54. člen novega zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, ki je razveljavil prej omenjeni 13. člen zakona o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z gradnjo avtocest v Republiki Sloveniji. Torej gre za dolgotrajne postopke, predvsem v primerih, ko v času odkupov agrarna skupnost še ni vzpostavljena in se zaradi zgoraj opisanih postopkov odškodnina upravičencem oziroma njegovim dedičem izplača šele po več letih.

Za bolj natančen odgovor glede tega vprašanja bi pa moral še s svojimi sodelavci pripraviti bolj natančne podatke.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Križman.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Se strinjam, da nimate vseh podatkov in da ne morete vsega vedeti, to mi je jasno. Še posebej mi je jasno, da je Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti zapletena zadeva, ki je bila popolnoma zgrešena, ko so ga leta 1995 sprejeli tukaj v parlamentu. Jaz sam in nekateri kolegi se trudimo, da bi ta zakon spremenili in da bi to bila pravna oseba, ne fizična oseba, kajti dogaja se, da imajo potomce v Ameriki in ne vem, v kateri vse državi po svetu, in meni je jasno, da je zelo težko priti do tega zaključka.

Ampak vendarle, gospod minister, ker po vsej verjetnosti ni to edino pravno premoženjsko vprašanje, ki nastane ob gradnji neke ceste, avtoceste ali česa drugega, vam želim postaviti še dodatno vprašanje:

Na kakšen način nameravate v najkrajšem času to zgodbo zaključiti?

Ali ste se pripravljene s predstavniki teh ljudi, ki posedujejo to agrarno skupnost, sestati in pričeti razčiščevati to zgodbo, ker jaz sem prepričan, da z enim poslanskim vprašanjem tega ne moremo rešiti?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Tako na prvi pogled to ni zakon, ki spada v področje Ministrstva za promet. Spada ali v Ministrstvo za okolje in prostor ali mogoče, če gre za upravne postopke ali kakšne druge, v katero drugo ministrstvo. Tako da jaz težko, pravzaprav lahko edino pišem tem ministrom in predlagam razrešitev.

Kar se pa tiče avtocest, sem se jaz seveda pripravljen pogovarjati s temi ljudmi, je pa res, da po novem zakonu o upravljanju naložb v naši pristojnosti ni več neposredno

nalaganje kakršnih koli obveznosti ali pa nalog ali česar koli gospodarski družbi, ki je sicer resorno naša, mi samo napišemo sektorsko politiko. Jaz v sektorsko politiko lahko napišem, da oni morajo te stvari razrešiti, medtem ko so dejansko razreševanja po novem stvar agencije. Se pravi, če bi jaz sprejel te ljudi, pa bi potem nalagal nekaj Darsu, bi pravzaprav prekoračil svoje pristojnosti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Poslansko vprašanje Darji Radić, ministrici za gospodarstvo, bo postavil Milenko Zihlerl.

Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem, ki še vztrajate, ministru in ministricama!

V zvezi z gradnjo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj se je v zadnjem času prelilo veliko črnila, veliko se je ugotovilo in morda ima človek občutek, kot da so se šele sedaj zgodile neke bolj resne analize in resnejši pristopi. Ena od izhodiščnih točk bi bile vsekakor objavljene analize ekonomista Damjana, ki primerja dogajanja v zadnjem času zlasti na nemškem energetske trgu, ko z obnavljanjem obstoječih termoelektrarn na premog dosegajo tudi do 30 % izboljšanje izkoristka elektrarne. In takšen postopek bi lahko na obstoječem bloku 4 in 5 izvedli tudi pri nas. Okvirna cena je nekje med 120 in 200 milijonov evrov, kajti pomožni turbini na plin sta že inštalirani in jih je treba samo obnoviti. Seveda pa finančna konstrukcija milijarda dvesto, do katere smo prišli sedaj in še raste kot kvašeno testo, kajti nekatere stvari sploh še niso bile upoštevane, nakazuje, da se bomo, kot bi se temu reklo, zainvestirali za deset let in ogrozili ostale projekte. Predvsem projekte, ki bi sodili v okvir zelene energije, torej tiste, za katere ne bi bilo treba kupovati dragih energetske. to je emisijskih kuponov in s tem dražiti končnega produkta električne energije. Tako so ogrožene elektrarne na spodnji in srednji Savi ter seveda črpalne elektrarne, ki imajo med drugim nalogo pokrivali konične potrebe po električni energiji. Prihaja na dan glede zaloga premora, ki niso tako velike, kot naj bi bile, pa tudi če

so, je to energetsko manj ugoden premog. Iz otroštva se še spomnimo, za sonce gre najceneje velenjski lignit, ampak to je za štedilnik pa za krušno peč, za energetski blok pa vsekakor ne. Zadnje kalorične in ostale analize so iz leta 2007 in že sedaj se kaže, da je treba na pomoč priskočiti z indonezijskim premogom, z vso logistiko, od Luke Koper pa do postaje za prekladanje. Vagon indonezijskega premoga bo hitro porabljen, zato bo logistično to zelo hitro zaseden tir. Potem pa še primerljiva cena, za inštaliran megavat je svetovna cena milijon evrov, pri nas pri tej... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ministrica, prosim za odgovor.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa, predsednik. Mislim, da gospodu Zihlerlu ni uspelo na koncu niti postaviti pravega vprašanja, ampak bom tisto, kar imam tukaj napisano, vzela za izhodišče.

Dejstvo je, da vsi vemo in se zavedamo, da je blok 6 investicija, ki zagotovo ni bila pravilno vodena. Vemo, da je do investicijske odločitve prišlo do leta 2006, sedaj smo leta 2010. Pravzaprav se zadnjih šest mesecev, kar sem ministrica, intenzivno ukvarjam s tem projektom in poskušam na tem projektu doseči eno optimizacijo, ki jo je pa danes že težko doseči glede na zatečeno stanje. Vsako dejanje v taki smeri v prejšnjih letih bi imelo zagotovo večje učinke. Vendar ne glede na to, veste, da je Vlada že v mesecu juniju zahtevala od vodstva Termoelektrarne Šoštanj, Holdinga Slovenskih elektrarn in nadzornega sveta podrobno informacijo o stanju na samem projektu in o vseh glavnih dejavnikih, ki določajo investicijo, tako o finančni konstrukciji kot o sami dinamiki, o zalogah itd., na podlagi katerih bi Vlada že poleti lahko kakšno odločitev o tem sprejela. Kot veste in ste verjetno spremljali v medijih, žal Vlada po številnih neuspešnih poskusih od takratnega vodstva TEŠ in niti od nadzornega sveta HSI ni dobila ustreznih odgovorov, zato smo se odločili za zamenjavo nadzornega sveta Holdinga Slovenskih elektrarn. Danes imamo tako v Holdingu Slovenskih elektrarn novega direktorja, imamo novega direktorja tudi v Termoelektrarni Šoštanj in novo vodstvo dela v tem trenutku na sami reviziji

projekta, poskuša projekt optimizirati. Prav zaradi teh diskusij, ki se pa pojavljajo v javnosti in v vseh teh debatah, ki jih spremljamo po časopisih, da pa mogoče obstajajo tudi druge variante ali obnova bloka 4 in 5 ali pa celo izgradnja manjšega bloka 6 v višini približno 300, 350 megavatov, ker se še vedno postavljajo vprašanja, ali so te zaloge premoga zadostne oziroma ali je kurilna vrednost tega premoga zadostna oziroma optimalna, sem se na koncu koncev odločila in naložila nadzornemu svetu Holdinga Slovenskih elektrarn, da poleg študije o zalogah velenjskega lignita, ki jo mora naročiti pri tujem strokovnjaku strokovnih institucij, pa ne zaradi tega, da ne bi zaupali slovenskim, ampak iz razloga, ker ne želimo, da bi kdorkoli očital, da je naš slovenski strokovnjak politično obarvan oziroma pripadnik, zato smo se odločili, da bomo tuje strokovnjake na tem področju poiskali. In ta študija se že pripravlja o zalogah. Poleg tega sem naročila tudi pripravo teh študij, se pravi obnove bloka 4 in 5 in tudi izgradnje eventualno bloka manjše vrednosti, pri tujih strokovnjakih, in to zaradi tega, ker enostavno na te študije in mnenja, ki se pojavljajo v časopisih, ne morem pristati. Zakaj pa sem se odločila za to? Predvsem iz enega razloga. Jaz sicer dvomim, da bodo te študije ob zatečenem stanju in že povzročenih stroških na bloku 6 kaj bistveno prispevale k spremembi investicijske odločitve. Ali pač. Ne vem. Izračuni bodo morali pokazati, kakšen bo glede na že povzročene stroške na sami investiciji bloka 6 končni izračun. Ampak te izračune sem naročila iz enega samega razloga, ker, kot veste, pripravljamo nacionalni energetski program in blok 6 mora biti vključen v nacionalni energetski program. Preden teh študij ne dobim, dokler neodvisni strokovnjaki ne povedo in ne predstavijo vseh teh študij, sem se odločila, da nacionalnega energetskega programa niti ne dam v javno obravnavo. To je preveč pomemben projekt, kot ste sam povedali, ki lahko pomembno vpliva na ves nadaljnji razvoj energetike, na vse druge investicije na področju energetike, zato mislim, da je ta odločitev prava in najbolj racionalna v tem trenutku. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Zihlerl?

Prosim.

MILENKO ZIHERL: Vsekakor, vsi se zavedamo pomena bloka 6 za našo energetske situacijo. Mislim, da oskrbuje Slovenijo z več kot eno tretjino električne energije. Nekaj je treba storiti. To vsekakor. Vendar brezpredmetno je, da govorimo o ogrožanju rudarjenja, kajti nekje omenjajo 3 tisoč 500 rudarjev, pa jih baje samo še tisoč 300 aktivno dela, pa od tega jih bo v kratkem šlo 500 v pokoj.

Vendar zanimajo me še druge zadeve. Zasedil sem dve primerljivi termoelektrani, ena se dela v Bosni, druga v Nemčiji, da pride investicija 2 tisoč 100 megavatov v Nemčiji 2,2 milijardi evrov. To je milijon na inštalirano moč enega megavata. V Bosni je sicer kitajski izvajalec nekoliko dražji, vendar še vedno dosega dva in več. Poleg tega sem tukaj zasledil, da Evropska unija pripravlja 200 milijard evrov za prenovo energetske infrastrukture.

Ali bomo lahko stopili v to shemo, če morda gre za nekaj zastarelega?

Koliko gradi ceno skoraj hišna firma, firma Alston, ki izgleda, da prodira tudi v Slovenske železnice?

Ali zgolj slučajno, ker bo pač dodatni premog, indonezijski premog verjetno prihajal po železnicah?

Vse to kaže na to, da bo naša energija na koncu zelo draga in daleč od tistega, ker so se zmenili v Cancunu, daleč od primerljivih nemških standardov, ko je delež zelene obnovljive energije veliko večji.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želite besedo, čeprav ni bilo konkretnega dodatnega vprašanja? V zvezi s finančno konstrukcijo, če želite kaj reči.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa. Točno to sem hotela sedajle reči, tudi jaz bi rada to vprašanje razčistila, zato vse te aktivnosti, ki jih sedaj trenutno vodim v sodelovanju z novim vodstvom, so namenjene prav temu. Verjemite mi, ko bomo dobili te študije, bomo pogledali, katera varianta je najbolj optimalna, da nadaljujemo to pot.

Kar se tiče same tehnološke opreme, pa moram reči, to pa lahko zagotovim, da je

ta tehnološka oprema, kakorkoli že, moderna. Ne gre za staro tehnologijo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Imate postopkovni predlog?

MILENKO ZIHERL: Vsekakor. Glede na to, da je to izredno pomembna tema, nekakšen uvod v obravnavo nacionalnega energetskega programa, pa sedaj bo v Državnem zboru tudi predpriprava na podnebni paket, bi vsekakor predlagal, da v četrtek glasujemo o tem, da se opravi razprava o odgovoru, ker je čas dvakrat po tri minute veliko premalo za tako obširno temo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Ziherla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo Darje Radič na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil v četrtek, 16. 12. 2010, v okviru glasovanj.

Ivan Grill bo postavil poslansko vprašanje ministru za promet dr. Patricku Vlačiču.

IVAN GRILL: Hvala lepa še enkrat za besedo. Spoštovani gospod minister in ministrici!

Hvala bogu, lahko rečemo, da se v Sloveniji nekako zaključuje izgradnja avtocestnih povezav oziroma križa. Kljub temu da se ta investicija nekako zaključuje, pa je znano, da so še marsikje odprte zadeve, ki so povezane s poškodbami vzporednih oziroma lokalnih cest, kjer je v času izgradnje potekal težak tovorni promet. Težki tovornjaki, ki so vozili gradbeni material, so za sabo pustili posledice v uničenih cestiščih. Znano mi je, tudi sam imam konkreten primer, da so pred samo izgradnjo številne lokalne skupnosti sklepale sporazume z ministrstvom oziroma Darsom oziroma investitorji in danes še marsikje obstajajo nerealizirani sporazumi oziroma poškodbe cestišč niso sanirane.

Zato me zanima:

Ali imate podatek, koliko je takšnih nerealiziranih, odprtih zadev v slovenskem prostoru v tem trenutku?

Kje so razlogi za to?

Kdaj lahko lokalne skupnosti pričakujejo realizacijo tega?

Konkretno me to vprašanje zanima zato, ker ravno občina Škocjan, kjer je bil tak sporazum podpisan že v letu 2006, gre konkretno za sofinanciranje na podlagi odškodnine z Darsom za izgradnjo nekega krožišča, neke navezovalne ceste, pa so se od leta 2006 podpisovali številni sporazumi, potem bili tudi številni sestanki, pa danes še vedno ni zaznati, kdaj naj bi se ta stvar zaključila.

Zato me v povezavi s tem projektom, pa tudi na splošno zanima:

Ali imate ta podatek oziroma kako te stvari potekajo za naprej?

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa.

Sanacija lokalnih cest je dolžnost izvajalca, ki je gradil določen avtocestni odsek. Po mojih podatkih so pogodbe podpisane med izvajalci in lokalnimi skupnostmi. Zato je bilo relativno težko odgovoriti bolj detajlno na to vaše vprašanje v tem kratkem času, ker nismo mi nosilec teh pogodb.

Po mojih podatkih, kar lahko zdaj povem, je, da ni prišlo do pogodbe v dveh lokalnih skupnostih, to je v Beltincih in Radencih. Drugače pa bi moral imeti malo več časa, da bi pridobil bolj detajlne podatke, pa tudi za razloge, zakaj še kje ni bilo realizirano. Moram priznati, da je bila časovna dimenzija tu takšna, da nismo mogli vseh podatkov pridobiti. Tako da si bom z veseljem tudi za to dodatno zdaj zapisal, kar ste me povprašali, pa lahko potem pripravimo bolj detajlen odgovor, kaj se dogaja, zakaj še ni in kdaj bo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Verjamem, da je do teh podatkov nekoliko težje priti in da vas je časovna stiska tu zagotovo omejevala. Bom pa, spoštovani gospod minister, vesel, če mi boste lahko te odgovore posredovali v pisni obliki. Tudi sam

vam bom konkreten primer nekoliko podrobneje v pisni obliki posredoval.

Gre konkretno, kot sem rekel, za občino Škocjan na Dolenjskem, kjer pa je bil podpisan ta sporazum leta 2006 med Ministrstvom za promet, Darsom, DRSC in lokalno skupnostjo, pa tudi potem so se ti sestanki in razgovori vodili tako med DRSC kot tudi Darsom. Tako bo verjetno ta podatek za vas nekoliko lažje dosegljiv. Bom pa, kot sem rekel, tudi še dodatno pisno prosil za pojasnilo, da se ta odprta zadeva čim prej reši. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak bo postavil poslansko vprašanje ministrici za javno upravo Irmi Pavlinič Krebs.

Prosim, dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Naključje je verjetno hotelo, da sva zadnja, čeprav nisva včeraj govorila o poslanskih vprašanjih, ampak to je naključje. Gospa ministrica, jaz verjamem, da v zadnjih desetih letih vsi, ki smo uporabniki storitev upravnih enot, smo lahko zaznali izjemno viden napredek, to velja zlasti z vidika kvalitete storitev upravnih enot. To lahko čutimo na lastni koži praktično vsak dan. Pa ne samo upravnih enot, gre tudi za širšo državno upravo, kjer se je kvaliteta storitev izjemno povečala. Verjetno ste tudi zato, mislim, da leta 2009, prejeli tisto priznanje OZN ali kaj je že bilo, neko priznanje je bilo, to vem.

Pa vendarle, tisto, kar me je zmotilo in kar je vsebina mojega vprašanja, je pa to sobotno delo. Prejšnja vlada je leta 2007 uvedla sobotne uradne ure za upravne enote. Obisk je bil vsaj v začetku zavidljiv, tisto, kar pa je nekako na vidiku, vsaj tako nekako izhaja iz poročanja določenih medijev, pa je, da nameravate to ukiniti.

Jaz bi vas vseeno prosil za podatke za leta 2007, 2008 in 2009 in letošnje leto in kakšen je ta obisk ob sobotah na upravnih enotah.

Če resnično predvidevate ukinitve te, po moji oceni, dobre prakse, bi vendarle želeli slišati razloge za to. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospa ministrica Irma Pavlinič Krebs.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa.

Spoštovani gospod Gorenak, delim mnenje z vami, kvaliteta storitev upravnih enot iz več razlogov, predvsem pa zaradi prizadevanja ljudi, ki tam delajo, raste. Dejansko smo se v letu 2009 in 2010 v uradniškem delu javne uprave enostavno soočili tudi z nujnimi varčevalnimi ukrepi na vseh področjih. V tem obdobju se je zmanjšalo število zaposlenih na upravnih enotah, ni pa se zmanjšal obseg dela, še kakšno nalogo smo zraven opravili, tudi na ministrstvih se nam to dogaja. Tudi vprašanje racionalnosti naše organiziranosti, načina dela in tako naprej je bilo pod budno, skrbno, strokovno presojo, ali je posamezna storitev, pa tudi način, kako jo izvajamo, še ustrezna. V letu 2007 so bile enkrat na mesec uvedene uradne ure ne samo na upravnih enotah, ampak tudi na drugih državnih organih na prvi stopnji, na koncu so vsi do zdaj že omagali in zaprli ob sobotah okence zaradi manjšega obiska, na zadnje v letu 2009 izpostave Dursa, davčne uprave, ker obiska, ki so ga skrbno spremljali od leta 2007 naprej, ni bilo takšnega, da bi opravičeval odprtje, seveda tisti dan je treba vse plačati, ogrevanje in tako naprej, in to so stroški. Mi smo skrbno beležili od leta 2007, načelniki upravnih enot in Ministrstvo za javno upravo kot koordinator, število obiskov, torej državljanov, ki so na upravnih enotah iskali storitve, število zaposlenih ob sobotah.

Na vaše vprašanje vam želim posredovati podatke, in sicer glede števila strank ob delovnih sobotah. V letu 2007, bom zaokrožila, okoli 32 tisoč strank, leta 2008 26 tisoč, leta 2009 19 tisoč 500, leta 2010 14 tisoč 500. Torej za 55 % manj. Tudi razloge vam bom potem povedala, ki so tudi bili skrbno beleženi. Število zaposlenih na upravnih enotah ob sobotah se je sorazmerno z upadom števila strank zmanjševalo, v 2007 jih je delalo 6 tisoč, leta 2008 6 tisoč 600, 2009 3 tisoč 900 in leta 2010 2 tisoč 400 zaposlenih na upravnih enotah. Če je bilo v letu 2007 od vseh zaposlenih na upravnih enotah v sobotah angažiranih 26 % kadrov, jih je bilo v letu

2010 samo 8 %, kajti skoncentrirani so bili zgolj na tiste naloge, ki so jih ljudje iskali. Stroški v letu 2010 za delo ob teh sobotah pa so bili nekaj manj kot 200 tisoč evrov na letni ravni. Načelniki upravnih enot, ki so vodili te evidence, in sindikati upravnih enot so že v začetku leta 2009 opozorili na vedno bolj neracionalno vlaganje v te sobote, ker so spremljali tudi stranke, ki so jih obiskovale ob sobotah. Ugotovili so, da v pomembnem delu so bili to upokojeanci. Ugotovljeno je bilo tudi, da zaradi odprave krajevnih pristojnosti so študentje in ostali lahko opravljali te storitve, ki so jih iskali, v vseh upravnih enotah, kjer so se trenutno nahajali. Ostali uradi državne uprave, ta dan ni delalo zgolj uradništvo, ampak tudi banke in zavarovalnice, kar je res zmanjšalo pomen tudi dela upravnih enot. Strošek je postal velik. Rada pa bi poudarila, da veljavno uredbo, kot smo jo spremenili, in z januarjem regularno obvezno delati v soboto, smo nadomestili z določbo, da ob povečanem obsegu dela je v domeni posameznega načelnika upravne enote, da odredi tudi delo v soboto in spremeni uradne ure. Torej ne gre za čisto ukinitev, ampak je prepuščena ta presoja, da se v soboto tudi dela, mogoče vsak mesec v soboto, ampak odvisno od obremenjenosti upravnih enot. Tako v smislu varčevanja... / izkop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Prosim, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Ne, samo če želi ministrica še kaj povedati, ker se mi zdi, da ji je časa zmanjkalo.
Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica ima sigurno kaj za povedati.

Ministrica, izvolite.

Prosim, če priklopite mikrofona. Zdaj pa bo. Ja, minuto je treba počakati, celo minuto je treba počakati. Običajno se ne zgodi, da nekdo govori prej kot po eni minuti od izklopa mikrofona.

Prosim.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa.

Pravzaprav še eno celo leto smo si vzeli čas za spremljanje racionalnosti tega našega početja. In rešitev, ki je zdaj predlagana, da načelniki upravne enote takrat, ko pride do gostitve potreb ob zamenjavi dokumentov in tako naprej, se aktivirajo ob sobotah, to je zdaj prepuščeno njim, lahko tudi več sobot v mesecu, kar se mi zdi tudi edino prav. Tudi fleksibilnost uradnih ur upravnih enot je tu tudi zelo prepuščena, naj rečem, kulturi in navadam določenih območij, kjer upravne enote skupaj s krajevnimi uradi delujejo. Nekje so bolj zgodnja območja in že štartajo zgodaj, v urbanih delih seveda nadaljujejo popoldne, tudi do šeste in sedme ure. Mislim, da je prav, da je ta avtonomija menedžmentu dana, da sam presodi. In s spremembo uredbe v tem delu smo obvezno delo upravnih enot vsako zadnjo soboto v mesecu spremenili v možnost dela tudi ob sobotah, po oceni načelnika upravne enote.

Samo še za intermezzo. Ena izmed strokovnih zahtev sindikatov, ki so pa že od konca leta 2008 in 2009 naslavljali zahtevo in sami pledirali, da naj vendarle varčevanje najdemo tudi v tem delu, ki so ga skozi pripovedovanja javnih uslužbencev, ki jih zastopajo v socialnem dialogu, ocenili kot manj racionalno početje države, če bi ohranili obveznost biti tam, čakati cel dopoldne stranke, ki jih ni, s tem pa zagnati ves aparat in s tem stroške, materialne itd. In tudi sami ste videli, 55 % znižanje tudi zaradi drugih ugodnosti dejansko opravičuje spremeniti "obvezno" v "po potrebi". Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, predsedniku Vlade. Ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali v četrtek, 16. decembra 2010, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih. Prekinjam tudi 23. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Hvala lepa. Lahko noč!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 14. DECEMBRA 2010 OB 22.04 IN SE JE NADALJEVALA 15. DECEMBRA 2010 OB 10. URI.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 23. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Miro Petek, Joško Godec in Jožef Jerovšek.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA – PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI.**

Državni svet je na 26. izredni seji 29. 11. 2010 zahteval, da Državni zbor na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije pred razglasitvijo ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini. Za obrazložitev zahteve Državnega sveta bi želel dati besedo predstavniku Državnega sveta Petru Vrisku, ki pravkar prihaja. Gospod Vrisk, izvolite za govornico.

PETER VRISK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Državni svet je sprejel zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini. Ne zaradi tega, ker bi nasprotovali pravičnejši razporeditvi davčnih bremen pri obdavčevanju dohodka iz kmetijstva na posamezne davčne zavezance, ampak zaradi vrste nerazrešenih vprašanj in premalo dorečenih rešitev, ki jih ta novela prinaša na področju obdavčevanja kmetijstva.

Državni svet je ugotovil, da je bil zakon sprejet po nujnem postopku, pri čemer ni dopuščal ustreznega usklajevanja z zainteresirano javnostjo, ob velikih pomislekih ter nasprotovanju Kmetijsko-gozdarske zbornice ter vseh ostalih reprezentativnih organizacij na področju kmetijstva in gozdarstva. Tudi v Državnem svetu je bil v zvezi z vključevanjem dejansko prejetih zneskov kmetijskih subvencij v davčno osnovo pri več razpravljalcih poudarjen izražen pomislek, ali je poleg pavšalno ugotovljenega katastrskega dohodka utemeljeno vključevati dejansko prejete

zneske subvencije v davčno osnovo glede na to, da kmetijske subvencije v Sloveniji pokrivajo ne samo izpad dohodka pridelovalcev, temveč tudi druge stroške pridelave.

Po mnenju Državnega sveta je zakon, sprejet po nujnem postopku, popolnoma nepotrebno in brez potrebne predhodne proučitve posledic predvidel obvezno vodenje knjigovodstva na kmetijah nad določenim dohodkovnim cenzusom, ki ga predstavljajo pavšalno ugotovljen dohodek in zneski kmetijskih subvencij. Za zavezance davka od dohodka iz kmetijstva naj bi se davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavljala na podlagi dejanskih dohodkov in odhodkov oziroma normiranih odhodkov že, če skupni dohodek članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti preseže 7 tisoč 500 evrov. Predlagatelj navaja, da je po razpoložljivih podatkih v Sloveniji okoli 3 tisoč 100 takšnih kmetij, ki bodo morale pričeti ugotavljati dohodke na podlagi vodenja knjig. Predlagatelj zakona je torej navedel samo približno število kmečkih gospodinjstev, ki bi bila zajeta z obveznim vodenjem knjigovodstva v davčne namene. V postopku priprave in sprejema zakona pa sploh ni bila niti približno ocenjena stroškovna obremenitev, ki jo bo uvedba obveznega vodenja knjigovodstva pomenila za kmečka gospodarstva glede na predlagani dohodkovni cenzus. Če upoštevamo veliko razdrobljenost kmetij in omejujoče naravne dejavnike, predlagatelj tudi ni primerjal stroškov obveznega vodenja knjigovodstva s predvidenim povečanjem davčnih prihodkov, da bi lahko ocenil neto gospodarski učinek uzakonjene rešitve.

Predlagatelj se torej sklicuje, da se bodo določbe vodenja knjigovodstva začele uporabljati šele po prehodnem obdobju, kar naj bi bilo dodatno omiljeno z začetnim upoštevanjem znižanja davčne osnove iz let 2011 in 2012 v prehodnem obdobju. Takšna trditev drži le, če bo z ukrepi skupne kmetijske politike ohranjen realen obseg dohodkovne podpore, saj je znano, da po letu 2013 prične teči novi večletni finančni okvir Evropske unije. Sprejemanje tako dolgoročnih rešitev po nujnem postopku in brez proučitve posledic je sporno tudi zato,

ker niti niso še sprejeti novi predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka, izvedbeni predpisi o obljubljenem poenostavljenem knjigovodstvu na kmetijah. In končno, tudi ni znana davčna obremenitev kmetijstva v sistemu napovedanega obdavčevanja nepremičnin, kjer se bodo obremenitve kmetijstva in gozdarstva, če upoštevamo prve napovedi, v primerjavi s sedanjim stanjem verjetno realno znatno povečale. Sprejete rešitve v zakonu v razmerah finančne in gospodarske krize torej povečujejo davčno obremenitev kmetov, uvajajo nove obveznosti glede vodenja knjig, kar je povezano z nezanemarljivimi stroški. Te obremenitve bodo zmanjšale spodbude, ki jih predstavljajo kmetijske subvencije za slovensko kmetijstvo, ki pridelujejo v težjih razmerah kot povprečen pridelovalec v Evropski uniji, zmanjšal pa se bo tudi interes kmetov za opravljanje kmetijske in gozdarske dejavnosti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zahtevo je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročilo odbora dajem besedo članici Renati Brunskole. Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Spoštovana gospoda ministra, gospa državna sekretarka, predsednik, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 32. nujni seji obravnaval zahtevo Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je Državni zbor sprejel na 22. seji dne 23. novembra 2010. V okviru predstavitve zahteve s strani predstavnika Državnega sveta je bila izpostavljena nepotrebnost predvidenega obveznega vodenja knjig pri opravljanju kmetijske dejavnosti, ob opustitvi predhodnega posvetovanja z zainteresiranimi pravnimi subjekti in ob tem opozorjeno na težko situacijo na področju kmetijstva in kmetijske politike v slovenskem in v evropskem prostoru.

Po besedah predstavnice Vlade je namen besedila odprava nepravilnosti določb obstoječega zakona ob vzporedni določitvi načina ugotavljanja davčne osnove

za dohodke od osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, v skladu z ekonomsko močjo davčnih zavezancev. Odpoved povprečenju v zvezi s subvencijami tako predstavlja zaključeno celoto, vključno s predlogom, da morajo določene kmetije voditi knjigovodstvo. Sočasno so v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo v ta namen v pripravi posebni računovodski standardi za kmetijstvo.

Glede uvedenih sprememb je bilo načelno doseženo soglasje med obema pristojnima ministrstvoma in Kmetijsko-gozdarsko zbornico. Zato očitati, da usklajevanja ni bilo, ni na mestu.

Zakonodajna-pravna služba v svojem mnenju ugotavlja, da se navedbe Državnega sveta navezujejo na vsebinsko presojo primernosti zadevne zakonske ureditve, medtem ko vprašanj pravne narave ne vključujejo. Ker je presežen poslovniški okvir opredeljenih nalog navedene službe, se do predstavljenih utemeljitev oziroma do zahteve Državnega sveta ne opredeljuje.

V razpravi so bila izražena stališča, predstavljena določena mnenja in postavljena posamezna vprašanja.

Po mnenju predstavnikov opozicijskih strank se z nekaterimi rešitvami besedila ni moč strinjati. Mednje sodita obveznost vodenja knjigovodstva na kmetijah, kjer skupni dohodek presega 7 tisoč 500 evrov, in uvedba ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov oziroma odhodkov. Predstavniki koalicijskih strank pa so ob tem opozarjali, da je bila že v letu 2006 v predhodnih rešitvah obravnavane ureditve uzakonjena nepravilna obdavčitev kmetov, ki niso prejeli subvencij s posrednimi koristmi za velike kmetije, predvsem iz razloga, ker pavšalna obdavčitev prizadene zavezance z nizkimi prejemki oziroma štiti interes velikih kmetij. Ob tem pa je razvidno, da bo okoli 60 tisoč gospodinjestev na podlagi sprejete novele plačevalo manj dohodninske obveznosti. Izražena zahteva Državnega sveta za ponovno odločanje zadevnega zakona nemalo preseneča.

V nadaljevanju je prisotni predstavnik Kmetijsko-gozdarske zbornice posebej izpostavil perečo krizno situacijo slovenskega kmetijstva. Sicer se Kmetijsko-gozdarska zbornica pridružuje izraženemu mnenju o

potrebni ukinitvi povprečenja, ker bo zadevna obdavčitev na ta način manjša.

Po opravljeni razpravi je odbor glasoval o naslednjem mnenju: "Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je ustrezen." Odbor za finance in monetarno politiko navedenega mnenja ni sprejel, ker zanj ni glasovala večina vseh članov odbora, 7 glasov za in 2 proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnikoma Vlade kot predlagateljici zakona. Najprej ima besedo dr. Franc Križanič, minister za finance.

Prosim.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Danes se ponovno razpravlja o noveli zakona o dohodnini, ki jo je Državni zbor potrdil na svoji 22. redni seji 23. 11. 2010. Na stališče Državnega sveta, ki je izrekel veto, je Vlada pripravila odgovor, v katerem s podatki dokazujem, da so očitki Državnega sveta neutemeljeni. V odgovoru Vlada pojasnjuje, da uveljavitev sprememb nikakor ne pomeni generalnega povečanja davčnega bremena. S spremembo v načinu določanja davčne osnove iz naslova dohodka od ukrepa kmetijske politike oziroma tako imenovane subvencije se bo skoraj eni tretjini gospodinjstev, ki uveljavljajo subvencije, davčna osnova znižala. To so kmečka gospodinjstva, ki se jim je s povprečnim zneskom subvencij pripisovalo višje zneske od subvencij od dejansko prejetih, in to je dobivalo povsem patološke razsežnosti. Res pa je, da se bo davčna osnova povečala na tistih kmetijah, ki jim je bil skozi sistem povprečenja pripisan manjši znesek od dejansko prejetega. Vendar se prav zato, da se tudi takšnim kmetijam omili prehod na nov način pripisovanja dohodkov od subvencij v davčno osnovo, uveljavlja triletno prehodno obdobje, in sicer posebna rešitev za leto 2010, ko se kot dohodek od subvencij upošteva ali 50 % dejansko prejetega zneska ali povprečni znesek, kar bo za posameznega zavezanca ugodneje. Zato se za leto 2010 nobenemu zavezancu davčna osnova ne bo povečala. Celó nasprotno! Ker se za leto 2010 za 36 % znižuje katastrski dohodek, bo

za vse zavezance za to leto davčna osnova celo okoli 30 % nižja. Vlada tudi meni, da je prag za obveznost vodenja knjig na ravni 7 tisoč 500 evrov dohodka kmečkega gospodinjstva, kar je približno enako znesku minimalne plače, primeren. Na podlagi razpoložljivih podatkov se ocenjuje, da so to kmetije, ki imajo v uporabi večinoma 20 ali več hektarjev kmetijskih zemljišč. Gre namreč za znesek, kjer je katastrski dohodek odštet. Glede na višino dohodka so to praviloma profesionalne ali vsaj polprofesionalne kmetije, ki zagotavljajo delovno mesto vsaj eni osebi. Takšne kmetije večinoma že danes za potrebe črpanja evropskih sredstev vodijo tako imenovano FADN knjigovodstvo, teh je okoli 4 tisoč, veliko pa jih je tudi v sistemu DDV. V DDV sistemu je danes preko 3 tisoč 200 kmetij. Ne nazadnje že danes ugotavlja dohodek iz kmetijske dejavnosti na podlagi knjigovodstva prostovoljno preko 130 kmetij, takšno uveljavljanje namreč omogoča tudi odbijanje stroškov in na koncu kmetija sploh ne plača davka iz tega naslova, ker ima praktično pozitivno ničlo.

Glede na vse navedeno Vlada meni, da nasprotovanju zakonu ni utemeljeno, saj spremembe zakona o dohodnini kar v največji meri povzemajo zahteve zavezancev za povečanje pravičnosti sistema, pa tudi namen zakonodajalca, da uredi to področje obdavčitve v skladu s temeljnim načelom obdavčenja, to je obdavčenja po ekonomski moči. Ob ponovnem odločanju o zakonu v Državnem zboru je treba imeti tudi v mislih, da je del rešitev, vezanih na te spremembe, že urejen v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku, ki ga je Državni zbor že potrdil. Prav tako pa je treba opozoriti, da so v spremembi Zakona o dohodnini tudi druge pomembne določbe, zlasti olajšave pri pokojninskih rentah in drugačna obravnava nerezidentov nastopajočih izvajalcev, športnikov, katerih uveljavitev je tudi pomembna. Tako pričakujemo, da bo visoki zbor zakon potrdil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem še ministru Dejanju Židanu, ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovane poslanke in poslanci!

Mi smo dolžni, da skrbimo za vse kmetije, tudi za majhne, teh je največ. S tem zakonom odpravljamo krivico, ki jim je bila narejena. Drugi moment, ki ga je treba vedeti, mi s tem zakonom slovenski kmetijski prostor za leto 2010 razbremenimo za dodaten milijon in pol in leto 2010 je za kmetijski prostor kritično, zato moramo tudi z operativnimi ukrepi tako ravnati. Vlada je v ta prostor že dvakrat intervenirala, tretjič intervenira konec decembra za 4 milijone evrov. Razbremenili smo ta prostor z znižanjem katastrskega dohodka za 6 milijonov evrov in s tem zakonom ga razbremenjujemo za milijon in pol.

Naslednji očitek, da kmetije ne morejo voditi knjig, je pa naslednji: dejstvo je, da nujno potrebujemo enostaven kmetijsko-računovodski standard, ki bo omogočil, da dijak, ko konča srednjo kmetijsko šolo, ta standard zna voditi oziroma da lahko kmetijska svetovalna služba starejšega nauči, da ta standard vodi. Takrat pa, verjemite mi, vsaka kmetija potrebuje vodenje podatkov, potrebuje vodenje tudi računov, saj le na takšen način se bo lahko bolj racionalno odločala za svojo prihodnost. Na ta način tudi država, kadar je težko, lažje pomaga. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za obrazložitev mnenja dajem besedo Radu Likarju, predstavniki skupine poslank in poslancev, ki imajo na podlagi četrtega odstavka 117. člena Poslovnika Državnega zbora poleg Vlade status predlagatelja.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani ministri, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V parlamentarni postopek sta bila vložena dva zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ta je vladni po nujnem postopku, ki obravnava predvsem obdavčitev kmetijskih gospodinjstev, in pa drugi s prvopodpisanim Jožetom Tankom po rednem postopku, ki obravnava obdavčitev evropskih funkcionarjev, v katerem smo predlagal obdavčitev vseh evrofunkcionarjev

enako. Poslanci evropskega parlamenta morajo namreč dohodke napovedati v Sloveniji in plačati razliko v dohodnini, če je davek, odmerjen od teh dohodkov, na ravni EU nižji kot dohodnina, odmerjena od teh dohodkov v Sloveniji. Ostali funkcionarji institucij in finančnih organov EU, recimo, kot sta primer gospod Milan M. Cvikl in gospod Anton Rop, pa plačujejo davek samo EU in so oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji. Cilj zakona je bil, da se uvede enaka obdavčitev za vse funkcionarje in uslužbenke institucij in finančnih organov EU, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora, na način, kot sedaj velja za poslance Evropskega parlamenta.

Na matičnem delovnem telesu sta bila zakona združena v enega, v tako imenovani hibrid, čemur smo v SDS nasprotovali, saj je bila z naše strani že vložena zahteva po splošni razpravi, in ker tako različnih materij ni mogoče združiti v eno celoto, vendar Vlada in koalicija teh dejstev nista upoštevali. Tako združen zakon je praktično v celoti izločil naš predlog sprememb zakona o dohodnini, ki smo ga predlagali v Poslanski skupini SDS. Zakon, ki je sedaj predmet obravnave oziroma predlog ponovnega odločanja, tako povzema dejansko samo vladni zakon, ki v glavnem zadeva spremembe v obdavčitvi fizičnih oseb, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost. S spremembami zakona o dohodnini se bodo po našem mnenju uvedle nove administrativne in davčne obveznosti glede vodenja knjigovodstva za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov oziroma dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

V Poslanski skupini SDS smo mnenja, da je prag 7 tisoč 500 evrov skupnega dohodka, vključno s subvencijami in drugimi dohodki, kot meja za obvezno vodenje poslovnih knjig prenizek. Treba je poudariti, da povprečna slovenska kmetija obsega 5 do 10 hektarjev zemljišča in da je starostna struktura le-teh neugodna. Ne gre za to, da kmetije ne bi bili sposobni voditi poslovnih knjig za davčne namene, gre za to, da bo to povzročilo dodatne in nepotrebne stroške. Predvideni stroški bodo znašali od tisoč do 2 tisoč evrov, odvisno od števila vknjižb. Kmetije imajo že sedaj možnost, da

se prostovoljno odločijo za vodenje knjig za davčne namene, in prepričan sem, da se bodo kmetje lahko sami odločili, kaj je za njih ugodneje. Nobene potrebe ni, da jim država predpisuje, kaj je za njih dobro in kaj ne.

Tako v Poslanski skupini SDS dejansko nismo predlagatelji tega zakona, kot eden od obeh predlagateljev nastopamo zgolj iz formalnopravnih razlogov, zato zakonu v Poslanski skupini SDS nasprotujemo in bomo ponovno glasovali proti. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Demokratske stranke upokojencev bo predstavil Anton Urh.

Prosim.

ANTON URH: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministra, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina DeSUS je predloženo besedilo dohodninskega zakona že podprla. Podprli smo ureditev glede obdavčitve pokojninski rent, saj ureditev praktično ne predstavlja večje davčne obremenitve tistih, ki se bodo odločili za izplačila iz dodanega pokojninskega zavarovanja v tej obliki. Prav tako smo podprli spremembe, ki se nanašajo na segment obdavčitve dohodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. Glede določitve tako oblikovane davčne osnove za kmete, kot jo vsebuje ta zakon, in zaradi katere je Državni svet izglasoval odločilni veto, pa poslanci DeSUS-a pritrjujemo stališču Vlade, da je na tem področju treba nekaj ukreniti, saj danes dejansko prihaja do neenakega obravnavanja tudi med samimi kmeti, zato podpiramo takšno rešitev. Nikakor se ne moremo strinjati z mnenjem državnih svetnikov, da novela predstavlja za kmete bistveno povečanje davčne obremenitve in uvedbo novih administrativnih obveznosti, glede vodenja knjigovodstva.

Problematika obdavčevanja dohodkov iz naslova kmetijskih subvencij je jabolko spora že več let. Obdavčitev na podlagi povprečnin, kakšna je uveljavljena danes, pa po našem mnenju ni pravična. Zato bomo poslanci DeSUS-a pri ponovnem odločanju o zakonu to vsebino podprli in s

tem pripomogli k pravičnejši obdavčitvi vseh kmetov, sploh tistih manjših, ki so do sedaj neupravičeno nosili večje obremenitve. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Prijazen pozdrav obema ministroma, sodelavkam in sodelavcem, pa tudi publikli!

Ta veto je eden od trenutkov resnice v slovenskem kmetijstvu, do kdaj ga je še mogoče obvladovati z lažmi, z demagogijo, in kaj pa je resnica. Mislim, da je to trenutek, da se loči zrno od plev in da se končno tisti, ki zastopajo slovenskega kmeta, tudi samokritično ozrejo vase, v svoje delo, v svoja ravnanja.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije si od zadnje razprave nismo v ničemer premislili, kajti zakon prinaša dobre rešitve in je zato vreden podpore.

Jabolko spora je po mnenju Državnega sveta, ki je izglasoval odločilni veto, prav tisti del zakona, ki posodablja določbe o obdavčenju dohodka kmečkih gospodarstev ter vodenje knjig. Česar v Poslanskem klubu Liberalne demokracije nikakor ne razumemo, je izjemno nasprotovanje, saj je ta zakon naklonjen ravno manjšim kmetijam, ki jim mora biti po našem mnenju posvečena posebna pozornost. Na način ugotavljanja dejansko prejetih subvencij in nič več povprečenja se poskuša zaščititi predvsem tiste manjše kmetije, ki so zaradi povprečne vrednosti subvencij na slabšem in nosijo breme namesto večjih kmetij, ki plačujejo preizke obremenitve glede na dejansko stanje.

Ta koalicija je tudi na vseh segmentih očitkov upoštevala pripombe, ki so jih podali deležniki. Zato je: prvič, določila, da se v letu 2010 upošteva najugodnejšo rešitev, bodisi po prejšnjem sistemu bodisi po tem, ki ga predlaga zakon. Drugič, da se v letu 2010 in 2011 vključi v davčno osnovo le 50 % dohodkov. In tretjič, da so zavezanci za obvezno knjigovodstvo le tisti, ki presežejo prag 7 tisoč 500 evrov, in ne, kot je bilo sprva

predlagano, 5 tisoč evrov, in to šele leta 2013, ob dejstvu, da je v pripravi že poenostavljen računovodski standard. Državni svet v tem segmentu navaja, da če bi bil sprejet prag 7 tisoč 500 evrov, je po razpoložljivih podatkih v Sloveniji okoli 6 tisoč 100 takih kmetij s približno 11 tisoč 500 zavezanci za davke iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. To enostavno ne drži, saj je ta številka 6 tisoč 100 kmetij tista, ki se je nanašala na prvotno različico zakona, ko je bil prag določen na 5 tisoč evrov. Zato se bo število kmetij, ki bodo morale voditi knjigovodstvo, bistveno zmanjšalo. Da pa je knjigovodstvo smiselno, dokazujejo že današnji podatki, saj je, na primer, v sistemu DDV 3 tisoč 200 kmetij, od tega obveznih samo 336 kmetij, kar 2 tisoč 900 pa jih knjigovodstvo vodi samo.

Državni svet navaja, da se bodo bistveno povečale davčne obremenitve kmečkih gospodarstev, kar z vidika števila kmečkih gospodarstev enostavno ne drži. Povečale se bodo obremenitve za tiste velike kmetije, ki so na podlagi povprečenja in na rovaš malih kmetij nepošteno plačevale manj. Ali si želimo tega, da breme velikih kmetij nosijo mali kmetje? Da so velike kmetije manj davčno obremenjene kot male? Da naj tisti ljudje, ki so še ostali na teh malih kmetijah in živijo skromno ali celo komaj shajajo, na račun velikih plačujejo več? Je to cilj nasprotnikov? To enostavno ni in ne more biti cilj ne Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije ne odgovorne politike.

Pa tudi če pogledamo podatke za vse kmetije, kaj prinaša zakon v letu 2010 – vse kmetije bodo na boljšem. V letu 2011 bo takih 97 % in leta 2012 bo takih, ki bodo na boljšem, 91 %. Ampak pri tej razpravi so argumenti odveč, šteje le demagogija. Če vzamemo v presojo vse te vidike, vidimo, da bo s tem zakonom davčna obravnava ugodnejša kot je bila doslej, predvsem pa bolj pravična, transparentna in naklonjena manjšim kmetijam.

In ker nas v Poslanskem klubu LDS še posebej žalosti, je to, da so nasprotniki zakona uperjeni proti zakonu pod pretvezo skrbi za slovensko kmetijstvo, za malega kmeta. Očitno pa ščitijo lobi močnih velikih kmetijskih tajkunov.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Naj za uvod vendarle še enkrat ponovim, da zato, da bi ubranili interese tistih močnejših, bogatejših kmetov, ne kaže podpreti veta, zato ker je tisto, o čemer se bo danes predvsem govorilo, samo en del tega zakona. In tisto, kar je za nas v Poslanski skupini nepovezanih poslancev še kako pomembno, je, da nikakor ne smemo dovoliti, da se ne bi uresničile tiste davčne olajšave za rentno pokojninsko varčevanje, ki jih ta zakon prinaša, in da se ne bi uresničila možnost, da bi nerezidenti, ki se ukvarjajo s kulturnimi in športnimi, zabavnimi in drugimi programi, ne mogli uveljavljati dejanskih stroškov takrat, ko se ukvarjajo z osnovo za davčno napoved. Torej, treba je povedati, da gre res samo za en del, ki je sporen za nekatere, in še to za manjši del tistih, ki jih bo eventualno to res prizadelo, če ne upoštevamo dejstva, da bo drugačen način vodenja knjig tudi za velike kmete najbrž priložnost takrat, kadar bodo v stiskah, kadar bodo v težavah in bodo morali prikazovati – ali jim bo treba prikazovati – tudi manjše dohodke oziroma večje stroške ali pa celo izgube.

V poslanski skupini Solidarnost smo doslej podpirali ta zakon. Podpirali smo ga zato, ker so cilji ustrezni, podpirali smo ga, ker menimo, da so tudi ukrepi primerni, in tudi zavoljo tega, ker je v procesu usklajevanja prišlo do cele vrste tudi popravkov, ki so bili v prid tistih, ki so imeli pomisleke zoper posamične rešitve. Zlasti imamo pri tem v mislih prehodno obdobje, pa znižanje osnove, ki se bo v prvih letih vštevala v davčno napoved in še kakšne druge drobne popravke, ki so bili v prid tistim, ki so imeli pomisleke in za katere smo menili, da so dovolj utemeljeni, da bodo prepričali tudi tiste, ki so nasprotovali. Številke, ki jih je pripravilo ministrstvo in ki govorijo o tem, da pravzaprav vsaj v prvih dveh letih ali treh letih gre za tako rekoč, v narekovajih, "protikrizni" ukrep v kmetijstvu, ker mnogim pomaga, ker bodo mnogi plačevali manj in nihče ne bo plačal več davka v prvem letu, kot bi ga plačal sicer.

Razen tega imajo tudi možnost, ker je dana alternativa, da sami izberejo v tem prehodnem obdobju še način prijave osnove za davčno obremenitev.

Ocenjujemo, da je Vlada s tem stopila korak k pravičnosti; k temu, da se bodo tisti, ki se težje prebijejo s kmetijskim gospodarstvom, manj obremenjevali in da bodo tisti, ki so doslej bili neupravičeno privilegirani, ker so plačevali davek samo od povprečne, ne od dejanskega prejemka dohodka subvencije –, torej ta izravnava, ki jo je Vlada predlagala, se nam zdi tudi na tem področju kmetijskega obdavčevanja vredna vse podpore.

Ocenjujemo, da je tudi sicer za vsa področja prav, da se obdavčujejo tisti dohodki, ki so realni in ne kakšni pavšalni, kakšni povprečni dohodki, ki vedno izkrivljajo objektivno in realno stanje. Ker v poslanski skupini menimo, da je Vlada predlagala zakon v tej nameri, da bolj pravično uredi to obdavčevanje in da uredi tudi obdavčevanje za nerezidente in za tiste, ki varčujejo za varno prihodnost in starost v tej prihodnosti, smo prepričani, da ni nobenega razloga, da zakona ne bi podprli, in torej zato zagotavljamo svoje glasove zanj.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Janko Veber.

Prosim.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Naj povem, da bomo ob ponovnem odločanju o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini v Poslanski skupini Socialnih demokratov ponovno podprli zakon, ker zmanjšuje davčne obremenitve za male kmetije in ohranja minimalno pavšalno obdavčitev velikih kmetij.

Namreč, za 60 tisoč kmečkih gospodinjstev, ki uveljavljajo pravico do subvencij, se bo z novim načinom davčna osnova znižala. To so tista kmečka gospodinjstva, ki se jim je do zdaj pripisoval znesek povprečnih subvencij, in so tako plačevali davek od zneska, ki ga sploh niso prejeli. Torej, s tem zakonom odpravljamo

krivico, s katerim se je obdavčevalo zneske, ki jih male kmetije sploh niso prejemale.

Razlogi, ki jih navaja Državni svet, so dejansko neutemeljeni in kažejo na to, da ščitijo interes nekaj velikih kmetij, ki si želijo, da bi male kmetije še vedno plačevale davek za njih. Dejstvo je namreč, da nekatere velike kmetije prejemajo tudi 10-krat večje subvencije od malih, obdavčene pa so bistveno manj kot male kmetije. To dejstvo Državni svet spregleda in utemeljuje razlog za veto s tem, da je zakon sprejet brez predhodnega usklajevanja z zainteresirano javnostjo in ob nasprotovanju Kmetijsko-gozdarske zbornice in drugih reprezentativnih organizacij.

Naj povem, da smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov prav v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarsko zbornico in sindikati ter z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvom za finance bistveno omilili pogoj za obvezno knjigovodstvo. Ne drži podatek Državnega sveta, da naj bi leta 2013 preko 6 tisoč kmetij bilo zavezano k obveznemu knjigovodstvu. S temi spremembami, ki smo jih skupaj dogovorili, jih bo v letu 2013 obvezno voditi knjigovodstvo zgolj tisoč kmetij. Zavedati pa se moramo, da že danes vodi 3 tisoč 200 kmetij pregled izdanih in prejetih računov zaradi oprostitve vstopnega DDV-ja in zaradi evidence pri izvajanju kmetijske politike. Torej, ne smemo podcenjevati naših kmetov, da niso sposobni voditi knjigovodstva. Še kako dobro opravijo to nalogo, ko je za njih dobrodošlo. Interes Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za finance pa je, da bodo stroški vodenja knjigovodstva minimalni oziroma da jih bo kmečko gospodinjstvo izvajalo samo ob minimalni pomoči svetovalne službe. Naj tudi povem, da sama zgodovina tako krivične obdavčitve, o kateri se danes pogovarjamo, sega v leto 2006. Takrat so namreč poslanske koalicijske skupine vložile amandma, s katerim so uzakonile to krivično obdavčevanje. Socialni demokrati smo ves čas protestirali proti takšni krivični obdavčitvi, ki je prvotno obdavčevala celo tiste lastnike kmetijskih zemljišč in gozdov ter čebelarje, ki subvencij sploh niso prejemali. Zaradi našega pritiska in pritiska prizadetih takratni finančni minister Bajuk ni upal izvajati krivične obdavčitve lastnikov zemljišč, gozdov in

čebelarjev, ki sploh niso prejeli subvencij. Danes, po 4 letih, odpravljamo s tem zakonom še zadnjo krivico, ki se je zgodila malim kmetijam. Zato opozarjamo, da bo glasovanje proti temu zakonu pomenilo glasovanje o nadaljevanju kmetijske politike, ki vodi v propad 60 tisoč malih kmetij – seveda zaradi previsoke krivične davčne obremenitve.

Temu v Poslanski skupini Socialnih demokratov nasprotujemo in bomo ponovno glasovali za ta zakon.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Naj takoj v uvodu povem, da bomo v Poslanski skupini SDS ponovno glasovali proti zakonu iz razlogov, ki sem jih povedal že v imenu predlagatelja, nekatere pa bom navedel še v nadaljevanju.

Zakon, ki je bil v parlamentarni postopek vložen po nujnem postopku, sicer odpravlja nekatere anomalije, za nas pa je nesprejemljiv v delu, ki se nanaša na obvezno ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, če katastrski dohodek vključno s subvencijami preseže 7 tisoč 500 evrov. Sprejete rešitve bi po našem mnenju bistveno vplivale na dohodkovni in socialni položaj slovenskega kmeta. To na kratko pomeni, da bodo morala kmečka gospodinjstva za ugotavljanje davčne osnove začeti uporabljati zahtevno dvostavno knjigovodstvo ali pa za te usluge plačati računovodski servis. V SDS menimo, da gre za hudo in nepotrebno dodatno finančno in administrativno breme kmetov, zato smo v postopku sprejemanja predlagali, da ostane v veljavi sedanja ureditev, po kateri se kmetje sami odločajo o načinu vodenja poslovnih knjig oziroma za ugotavljanje davčne osnove. Na meji sprejemljivega pa bi bil katastrski dohodek v višini 15 tisoč evrov brez subvencij in drugih dohodkov, kakršna je tudi meja za obvezno vključevanje kmetijskih gospodarstev v sistem DDV-ja.

Poudariti velja, da so subvencije ali bolje rečeno izravnalna plačila namenjena pokrivanju stroškov, ki so nujno potrebna za kmetovanje in imajo zato naravo prihodka in ne dohodka. Tako tudi gospodarske družbe, ki prejemajo različne podpore, le-te knjižijo kot prihodek, od katerih se odštevajo materialni in drugi stroški. Vlada v svojem mnenju navaja, da je prehod na vodenje knjig za večje kmetije – tu se sprašujem, ali je kmetija s 7 tisoč 500 evri skupnega dohodka velika kmetija – primeren tudi zato, ker bodo lahko izkazovale realen dohodek, ki je lahko tudi manjši od pavšalno ocenjenega, ali celo izgubo, kar bi moralo biti v posebnem interesu. Seveda, to je mogoče tudi že po sedanji zakonodaji, saj lahko prostovoljno vstopijo tako v sistem obračuna DDV kot tudi ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov oziroma dejanskih odhodkov.

V Slovenski demokratični stranki smo tudi mnenja, da bi, preden bi z zakonom določili obvezno vodenje poslovnih knjig za davčne namene nad določenim zneskom skupnega dohodka, moralo biti tudi jasno določeno, po katerih računovodskih standardih bi kmetje vodili računovodstvo. Kmetijska in gozdarska dejavnost se namreč precej razlikuje od dejavnosti drugih gospodarskih družb ali s. p. In sploh ne gre za to, da kmetje ne bi znali sami voditi poslovnih knjig, gre za to, da za to vrstno vodenje ni predpisanega računovodskega standarda in je v bistvu vse v zraku, kako bi to vodili.

Sprejete zakonske rešitve pomenijo v obdobju finančne in gospodarske krize še dodatno davčno in administrativno breme, kar bi lahko imelo za posledico tudi manjšin interes kmetov za opravljanje za nas tako pomembne kmetijske dejavnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala. Spoštovani!

Poslanska skupina Zares je resno in pozorno proučila razloge za veto Državnega sveta oziroma zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah

Zakona o dohodnini. Državni svet ugotavlja, da je bil zakon sprejet po nujnem postopku, brez predhodnega usklajevanja z zainteresirano javnostjo in ob nasprotovanju Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Poudarek je na naslednjem stališču in ugovoru Državnega sveta. Takole pravi: "Sprejete rešitve v zakonu, torej v obdobju finančne in gospodarske krize, povečujejo davčno obremenitev kmetov in uvajajo nove obveznosti glede vodenja knjigovodstva, kar je povezano z znatnimi stroški, zato bodo zmanjšane spodbude, ki jih predstavljajo kmetijske subvencije za slovensko kmetijstvo, ki prideluje v težjih razmerah kot povprečen prebivalec v Evropski uniji, zmanjšale pa bodo tudi interes kmetov za opravljanje kmetijske in gozdarske dejavnosti." Najprej je treba ugotoviti, da je prav del zakona, ki se nanaša na oporekane rešitve, doživel obsežno in živahno razpravo v Državnem zboru in delovnih telesih. Trditve, posebej kar se tiče števil in podatkov, so bile zelo različne. Zahtevek Državnega sveta je, kar se tega tiče, posebej števil, zelo šibak. Več lahko razberemo, poleg materiala, ki je bil priložen že na novembrski seji, iz odgovora Ministrstva za finance na pisno vprašanje spoštovanega poslanca Jakoba Presečnika. Na kratko je ključni del naslednji: "Kot skupni dohodek članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se torej šteje seštevek dohodkov oziroma davčnih osnov posameznih članov kmečkega gospodinjstva, ki so zavezanci za dohodnino od teh dohodkov." Stališče je poleg tega opremljeno tudi z nujnimi ocenami struktur, od tistih, ki prejemajo subvencije, do vpliva na vse kmetije glede na višino dohodka, in lahko rečemo, da je očitna tista razlika v interpretaciji, ki smo jo poslušali do sedaj.

Poseben problem, tudi zaradi neprijaznih razmer, v katerih je delovalo kmetijstvo, pa tudi navad v preteklosti, bo knjigovodenje. V Poslanski skupini menimo, da je čim prej treba oblikovati računovodski standard za kmetijsko dejavnost, ki naj upošteva, kot so omenili že predgovorniki, posebnosti te dejavnosti. Vključevanje naj poteka postopoma in s pripravo ustreznih pripomočkov ter po načelu strokovno še primerne enostavnosti.

V Poslanski skupini Zares bomo zakon podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovani predsednik, spoštovani ministri s sodelavci, kolegice in kolegi!

V Slovenski ljudski stranki obžalujemo, da je pri sprejemanju tega zakona zopet prišlo do določeni trme v Vladi in se je le zaradi enega manjšega segmenta tega zakona postavil očitno celoten zakon pod vprašaj, kajti deležni smo veta Državnega sveta. In se ne dogaja prvič, da se je zaradi pomanjkanja dogovarjanja in dogovora to zgodilo.

Lahko mirno rečem, da so pri pripravi in samem sprejemanju tega zakona potekali številni pogovori, v katerih smo tudi sami sodelovali, in nas veseli vsaj to, da smo s 70 %, kot je bil prvotni vladni predlog, zmanjšali na 50 %, prav tu, v parlamentu. Ocena v Ljudski stranki je bila, kar smo tudi v zadnjem amandmaju predlagali, da bi bila 30 % obdavčitev tista, ki bi bila še znosna, če se zavedamo, da gre pri tem za obdavčitev plačil, ki v skupni kmetijski politiki, ki jo financira v veliki meri tudi Evropa, pokrivajo stroške, ki izpadejo iz prihodka zaradi slabih razmer na trgu. Se pravi, tu je nek konsenz do neke mere bil dosežen.

V nadaljevanju pa žal nismo mogli doseči konsenza pri znesku, ki predstavlja cenzus za obvezno knjigovodstvo. V Slovenski ljudski stranki smo predlagali amandma, s katerim smo poskušali z zneskom 15 tisoč evrov skupne davčne osnove urediti to, da bi bilo v Sloveniji po novem zakonsko obvezno voditi knjigovodstvo okoli tisoč kmetij. V Državnem zboru smo dali tudi te primerjave, da s terena, kjer se nahajamo, si zelo težko predstavljamo, da bi na eno upravno enoto videli po 50 kmetij takšnega ranga, ki bi premogle tudi nek strošek tisoč do 2 tisoč evrov, kolikor bo knjigovodstvo zagotovo stalo na letnem nivoju. In na tej točki moram reči, da resnično obžalujem, da ni prišlo do tega popravka in v tem primeru bi lahko mirno

rekli, da.../ nerazumljivo/ bi v Slovenski ljudski stranki tudi zakon v celoti sprejeli in utrdili.

Nahajamo se tudi v času, ko za ta zakon še ni izdelanih računovodskih standardov. Upam, da bodo sedaj čim prej izdelani, da se bo resnično videlo, kakšno bo to poenostavljeno knjigovodstvo, ki bo še dovolj, ali bo treba plačevati kakšne eksperte za cenitev osnovnih sredstev in podobno in koliko bo dejansko finančni efekt tega zakona. Smo tudi v času, ko sprejemamo zakone o davku na nepremičnine in v teh novelah ne vidimo nekih protikriznih ukrepov za kmetijstvo, kajti v tem delu so na novo obdavčeni zgolj kmetijska zemljišča, gozdovi, hlevi, kmetijska gospodarstva, in upam, da se bodo ti protikrizni ukrepi videli v tistem zakonu. Po drugi strani pa zopet obžalujemo, da so se tisti zagovorniki zakona tudi danes poslužili zopet enega zavajanja, s katerimi želijo tiste, ki temu zakonu – zaradi tega, kar sem povedal, zaradi tega knjigovodstva – nasprotujemo, označiti kot neke zagovornike velikih kmetij, ki želijo, da mali kmetje plačujejo davke na njihov račun. Bodimo zelo jasni: zmanjšanje tega povprečenja, kateremu tudi v Slovenski ljudski stranki nasprotujemo, prinaša to, da tiste kmetije, ki imajo samo del kmetijskih površin vključene v skupno kmetijsko politiko, ne pa celotnih površin, tiste so več obdavčene, kot bi morale biti in kot bodo sedaj. To je ne glede na to, ali so to velike ali male kmetije; se pravi tisti, ki so imeli v kmetijsko politiko vključeno le del svojih površin. Zato mislim, da so te besede zavajajoče in ne vem, čemu služijo. Če bi jih pa tisti, ki jih danes kot na prejšnjem zasedanju Državnega zbora tako vztrajno ponavljajo, pa prosim, če se pogledate okoli skrbi po teh velikih tajkunih v kmetijstvu. Ti niso na kmetijskih gospodarstvih, kjer so kmetje, lahko pa pogledate kakšna gozdna gospodarstva, lahko pogledate tudi največja kmetijska podjetja, ki upravljajo kmetijska zemljišča na določenem območju in tam lahko govorimo o tajkunizaciji kmetijstva. Nikoli ne boste slišali, da bi v Slovenski ljudski stranki takšne primere zagovarjali in jih tudi ostro obsojamo, mislim pa, da ima kdo v svojih vrstah na tem področju še kaj postoriti.

V Slovenski ljudski stranki obžalujemo, da prihaja do tega, mi tega zakona ne moremo podpirati, napovedujemo pa, da bomo vložili predlog sprememb

zakona ravno v tem delu, kjer bomo želeli cenzus za tiste, ki naj bi vodili obvezno knjigovodstvo, znižati na tistih 15 tisoč, se pravi približno na tisoč kmetij v slovenskem prostoru, nekaj manj kot tisoč, druga sprememba bo pa šla v to smer, da bi bilo 30 % teh izplačil, ki pokrivajo dejansko zgubo v kmetijstvu, dovolj za pavšalno odločitev kmetijstva.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Glasovanje o zakonu bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v četrtek, 16. 12. 2010 v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA POROČILA O OKOLJU V REPUBLIKI SLOVENIJI ZA LETO 2009.**

Poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev poročila dajem besedo predstavniku Vlade. Besedo ima dr. Roko Žarnić, minister za okolje in prostor.

Prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane gospe poslanke, gospodje poslanci!

Pred nami je Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2009. Pripravilo ga je naše ministrstvo v sodelovanju z drugimi resorji na podlagi 106. in 107. člena Zakona o varstvu okolja. Poročilo obravnava obdobje od leta 2003 do leta 2009. Cilj dokumenta je podati objektivno oceno stanja okolja, ki temelji na spremljanju uresničevanja zastavljenih ciljev in s tem uspešnosti vodenja okoljske politike.

Poročilo o okolju v Sloveniji 2009 zajema podatke o stanju okolja, pritiskih na okolje, sem sodijo vplivi na ekosisteme in zdravje, vplivi gospodarstva in drugih človekovih dejavnosti in odzivih človeka in družbe.

Nekaj splošnih ugotovitev in izsledkov iz poročila bom navedel v nekaj alinejah.

Slovenija ima kljub majhni površini izredno visoko biotsko pestrost z velikim številom vrst na majhnem prostoru. Po tem

smo v Evropi drugi takoj za Slovaško. To še posebej velja za biološko pestrost podzemnega sveta in za visoko, kar 58 % pokritost Slovenije z gozdom. Podobno, kot velja za druge evropske države, je zaskrbljujoče povečanje deleža invazivnih vrst v zadnjem desetletju. Slovenija je danes izpostavljena okoljskim problemom, za katere so glavni vzrok sektorji energetike, prometa in kmetijstva. Z izpuščanjem toplogrednih plinov v ozračje se podnebje spreminja hitreje, kot se je kadarkoli v preteklosti. Zaradi njihove dolge življenjske dobe pa se bo ogrevanje ozračja v naslednjih desetletjih še nadaljevalo. Kakovost zunanega zraka je sicer kljub občasnim preseganjem mejnih vrednosti delcev PM10 in ozona še kar zadovoljljiva.

Tla večinoma niso močno onesnažena. Na posameznih območjih, zlasti v okolici bivših industrijskih ali rudarskih središč, sta problematična onesnaževalca svinec in kadmij. Mejne vrednosti onesnaženosti tal z ostanki sredstev za varstvo rastlin so bile presežene na nekaterih mestih v Celjski kotlini in na Dravskem oziroma Ptujskem polju.

Na področju varstva voda ugotavljamo, da ima 85 % površinskih voda dobro kemijsko stanje, žal pa dobrega ekološkega stanja ne dosega več kot tretjina teles površinskih voda. Kakovost kopalnih voda na morju je večinoma skladna z zahtevami, nekaj neskladnosti pa je bilo ugotovljeno na celinskih vodah.

Nadalje. Potrošnja v gospodinjstvih je v Sloveniji v zadnjem desetletju narasla za tretjino. Okoljski vtis Slovenije, ki ga določata način potrošnje in število prebivalcev, je skoraj 2-krat, približno 6 %, višji, kot je biološka zmogljivost Slovenije. Trošimo torej več, kot imamo na razpolago. Z rastjo gospodarstva in potrošništva se raba naravnih virov povečuje in količina nastalih odpadkov narašča. Poseben pristop zahtevajo komunalni odpadki.

V Sloveniji približno 20 % prebivalstva trpi zaradi hrupa, obremenitev naravnega in življenjskega okolja z elektromagnetnimi sevanji, nikjer pa niso presežene mejne vrednosti.

Slovenija si skupaj z drugimi razvitimi državami prizadeva za varovanje okolja. V prihodnje bo treba bolj zavzeto spremljati

izvajanje nacionalnega programa varstva okolja, kjer je poleg drugega poudarjeno vključevanje zahtev varstva okolja v vse druge družbene in gospodarske dejavnosti.

Sistem okoljske politike v Sloveniji je vzpostavljen, celovita presoja vplivov na okolje se je izkazala kot dober instrument. Čas bo pokazal, kako uspešen bo trg z emisijskimi kuponimi. Vsekakor bo za izpolnitev ciljev operativnega programa zmanjšanja emisij toplogrednih plinov treba vložiti veliko sredstev tudi na področju prometa. Nadaljevati je treba z izvajanjem načela "onesnaževalec plača". V prihodnosti bo treba za pospeševanje razvoja in uporabe okolju prijaznih tehnologij vložiti več naporov. Ključnega pomena je izobraževanje in ozaveščanje, saj se odgovornost prenaša na bodoče rodove. Skladno z evropsko zakonodajo si je Slovenija postavila visoke okoljske cilje, ki so nujno potrebni, kljub temu da doseganja teh ciljev ni vedno mogoče izpolniti v celoti.

Sprotno obveščamo, preko spletnih strani, o stanju okolja, tako da lahko poročila, ki so periodična, in nadaljevanja, trenutna stanja, berete tudi v kakšnih naših publikacijah, ki so na voljo v javnosti. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod minister.

Poročilo je obravnaval Odbor za okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici Bredi Pečan.

Prosim

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav ministru in direktorju Agencije Republike Slovenije za okolje in vsem kolegom in kolegicam v dvorani!

Odbor za okolje in prostor je na 25. seji 13. oktobra letos obravnaval Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2009, ki ga je Državnemu zboru poslala Vlada na podlagi 106. in 107. člena Zakona o varstvu okolja. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencije Republike Slovenije za okolje, Gospodarske zbornice Slovenije, Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Državnega sveta, Sveta za varstvo okolja Republike Slovenije, Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni

razvoj, Zveze ekoloških gibanj Slovenije in Alpe Adria Green. Odbor je poleg osnovnega gradiva prejel še mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Državnega sveta. Po predstavitvi poročila s strani predstavnika ministrstva in drugih ministrstev so člani odbora v razpravi menili, da je sedemletno obdobje od priprave zadnjega poročila o stanju okolja morda vzrok, da je priloženo poročilo premalo kritično. Če bodo okoljska poročila pogosteje pripravljena, se bo lahko pravočasno zaznalo, kakšni so trendi na daljši rok, in se bo lahko tudi ustrezno ukrepalo v splošnem zadovoljstvu vseh udeležencev.

Člani so izrazili obžalovanje, da poročilo ni bilo obravnavano še pred pripravo predlogov proračuna za prihodnji dve leti, ker bi tako lahko pripravljavce proračunov opozorili na nekatera kritična področja, kot na primer zavarovano območje Natura 2000, parki, varovanje tal in vode, za katere v proračunih ni predvidenih dovolj sredstev ali pa se ne uporabljajo dovolj namensko. Poudarjeno je bilo, da je učinkovitost varovanja okolja neposredno povezana s finančnimi sredstvi, zato je pomembno, da se finančna sredstva v ta namen pridobijo tudi z ustreznim razvojem gospodarstva in turističnih objektov.

Opozorjeno je bilo na nejasno razmejitev pristojnosti med lokalno skupnostjo ter Ministrstvom za okolje in prostor in ostalimi službami, zaradi česar včasih ni jasno, kdo in na kakšen način mora ukrepati na nekaterih področjih. Poleg tega je bilo opozorjeno tudi na premajhno učinkovitost Ministrstva za okolje in prostor ter učinkovitost inšpekcijskih služb, zato bi bilo treba razmisliti o reorganizaciji nekaterih služb ministrstva.

Menili so še, da je v poročilo premalo pozornosti namenjeno varovanju biotske raznovrstnosti, onesnaževanju s prašnimi delci, pravočasne izgradnje regijskih odlagališč za ravnanje z odpadki, področje o energetske učinkovitosti in s tem povezane energetske prenove stavb pa v poročilu sploh ni vsebovano. Predlagani je bilo, da bi morali v prihodnje skupaj s poročilom o stanju okolja obravnavati tudi poročilo o stanju zdravja ljudi v Sloveniji, saj onesnaženost okolja vpliva na kakovost zdravja in počutja posameznikov.

Odbor je sprejel sklep, da Državnemu zboru predlaga, da obravnava poročilo o okolju 2009, in v zvezi s tem predloži tudi Državnemu zboru predlog sklepa, o katerem naj bi Državni zbor razpravljal in odločal, in sicer ima samo štiri točke. Menimo pa v odboru, da bi bilo pomembno, da bi Državni zbor ta sklep tudi sprejel.

V odboru predlagamo, da Državni zbor ugotovi, da Ministrstvo za okolje in prostor ni pripravilo Poročila o okolju v Republiki Sloveniji 2009 v zakonsko določenem roku. V prvem odstavku 106. člena Zakona o varstvu okolja je namreč določeno, da ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi pripravi poročilo o okolju najmanj vsako četrto leto. Zadnje poročilo o stanju okolja pa je ministrstvo pripravilo za leto 2002 v februarju 2003.

Državni zbor meni, da je poročilo za nekatera področja okolja sicer zadovoljivo in enotno strukturirano, vendar pa glede na vsebine, določene v 107. členu Zakona o varstvu okolja – 1, nekaterih podatkov ne vsebuje ali pa le delno: na primer za ogrožena, varovana in zavarovana območja, dolgoročne trende in spremembe okolja, vplive posameznih sektorjev na stanje okolja, vključno z oceno vključevanja zahtev varstva okolja v politike razvoja posameznih sektorjev, vplive onesnaženega okolja na zdravje ljudi, vire in porabe sredstev za izvajanje politik varstva okolja, izvajanje javnih služb varstva okolja, ohranjanje narave in urejanje voda, pomembna mednarodna dogajanja, izvajanje nacionalnega programa varstva okolja in operativnih programov. Državni zbor tudi ugotavlja, da so nekateri podatki v poročilu nanašajo na obdobje 2007 ali celo 2006 in 2005.

Minister, pristojen za okolje, naj ustanovi posebno skupino za sprejemanje in izvajanje programov, kot je predvideno v Nacionalnem programu varstva okolja, in predlog je tudi, da ministrstvo pripravi poročilo skladno z določbami 107. člena Zakona o varstvu okolja, ki naj prikaže stanje napredka pri izvajanju in doseganju zastavljenih ciljev ter dolgoročne trende. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Silven Majhenič.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani minister!

Okoljska politika postaja čedalje pomembnejši del tako gospodarske kot tudi razvojne politike oziroma strategije, že dolgo ne gre več samo za varstvo okolja, temveč tudi za gospodarjenje z naravnimi dobrinami in vrednotami od odgovornosti za razmere, ki omogočajo zdravo življenje ljudi. V uvodni predstavitvi je predstavnik Ministrstva za okolje in prostor povedal, da so vsebinski cilji poročila izboljšanje poznavanja in zavedanja javnosti o dogajanju v okolju, vključno z razumevanjem vzrokov in posledic, ter podati objektivno oceno stanja okolja in osnovo za odločanje, ki temelji na spremljanju uresničevanja zastavljenih ciljev in napredka.

Pri tem velja poudariti, da je kljub lepim besedam o pomembnosti ozaveščanja ljudi o stanju o okolju popolnoma neresno, da Ministrstvo za okolje in prostor ni pripravilo poročila o okolju v Republiki Sloveniji v zakonsko določenem roku. V prvem odstavku 106. člena Zakona o varstvu okolja je namreč določeno, da naj ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi pripravi poročilo o okolju najmanj vsako četrto leto. Zadnje poročilo o stanju okolja pa je ministrstvo pripravilo za leto 2002 v februarju 2003. Poročilo bi bilo treba pripraviti za predpisano štiriletno obdobje. Sedanje sedemletno obdobje od priprave zadnjega poročila o stanju o okolju nikakor ne odraža sedanjega stanja okolja v Sloveniji in je potemtakem sploh vprašljivo razpravljanje o njegovi zastareli vsebini.

Pri tem bi rad poudaril, da je človekov odnos do narave še vedno takšen, da naravo razume kot nekaj, kar mu je bilo dano v izkoriščanje. V Slovenski nacionalni stranki se zato zavzemamo za izvedbo projektov, ki vključujejo sonaravno gospodarjenje na slovenskih kmetijah, kajti zgolj to bo možnost za njihovo preživetje. Ob izredni onesnaženosti v Evropi bo prav biološko neoporečna hrana tista, ki jo bo slovenski kmet lahko unovčil in katere pridelava mu bo zagotavljala konkurenčno prednost pred ostalimi. Ekološko visok kmečki turizem,

trezno in premišljeno raziskovalno delo na področju gensko spremenjenih organizmov in hrane, strogo omejevanje fitofarmaceutskih sredstev, omejitev uporabe pesticidov, fungicidov, repelentov in tudi ostalih, za okolje izredno škodljivih substanc. Pripravo natančnega seznama prepovedanih substanc za uporabo v kmetijstvu in večjo kontrolo nad nakupom, uporabo in porabo omenjenih sredstev. Uporabo obnovljivih virov energije, v prvi vrsti sončne energije, saj je to edini konstanten vir energije, obenem pa se zaradi izredno hitrega razvoja možnost izrabe vse bolj optimalizira, večja in postaja tudi finančno vedno bolj sprejemljiva. Obvezno izvedbo fotovoltaičnih elektram na velikih pokrivnih površinah, obenem s povečanjem subvencij države na proizvedeno kilovatno uro po španskem vzoru. Smotno izrabo električne energije, saj je poraba le-te v Sloveniji najvišja v Evropi. Gradnjo pretočnih električnih central na Muri, ki ne bodo zagotovile samo električne energije, ampak bodo dvignile nivo podtalnice v Pomurju, ki je danes že kritično nizek. Zadrževanje vodne mase ob hidrocentralah namreč povzroči dvig podtalnice po principu vezne posode. Uvedbo strogih predpisov na nivoju države o urejanju naselij ter izrabi prostora, ovrednotenje povečanega slovenskega deleža v Nuklearni elektrarni Krško zaradi nespoštovanja dogovorov in neplačevanja sorazmernega deleža stroškov skladiščenja jedrskih odpadkov in razgradnje nuklearke s strani Hrvaške.

Če želimo izboljšati svoje življenje in življenje naših potomcev, so nam dane na razpolago različne možnosti, in sicer: povečanje ekološkega kmetovanja, uporaba obnovljivih virov energije, sončna in vetrna energija, uporaba in ravnanje z vodnimi viri, uporaba ekološkega transporta, ekološko ravnanje z odpadki.

Za zaključek pa bi Vladi Republike Slovenije za razmislek citiral avtorja poročila o globalnem segrevanju britanske Royal United Services Institute, gospoda Mabeya: "Podnebni vplivi nas bodo prisilili v radikalno razmišljanje o tem, kako ščitimo nacionalne interese."

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani gospod minister s sodelavcem, kolegici poslanki in kolegi poslanci!

Ocene pravkar končanega podnebnega vrha v mehiškem Cancunu so zelo različne. Morda je najrealnejši Greenpeace, ki ocenjuje, da je Cancun morda rešil proces v okviru Združenih narodov, ni pa rešil podnebja. Podobno so zelo različne ocene o stanju okolja v Sloveniji, pri čemer pa prav nobena ocena ni zelo dobra. V zadnjih letih smo se zaradi okoljskih vprašanj že nekajkrat zagovarjali pred Evropsko komisijo in se do sedaj uspešno izognili plačilu visokih kazni, ob tem pa ne reševali – še manj pa rešili – vseh svojih odprtih okoljskih zagat.

Glede poročila o okolju v Republiki Sloveniji za leto 2009 se moramo najprej strinjati s prvim predlaganim sklepom, ki ugotavlja, da Ministrstvo za okolje in prostor poročila ni pripravilo v zakonsko določenem roku. Vendar je ob tem zaradi objektivnosti vseeno treba povedati, da poročilo povzema vse podatke, ki so bili dostopni v času njegove priprave. Poročilo se torej ne nanaša le na štiriletno obdobje, od leta 2003 do leta 2006, in bi tako imelo štiriletno zamudo, ampak je povzelo bistveno daljše časovno obdobje, različno po področjih, glede na obdelanost razpoložljivih podatkov.

V Liberalni demokraciji Slovenije ocenjujemo, da drugi sklep pravilno ugotavlja, da poročilo nekaterih podatkov ne vsebuje ali pa le delno. Na primer, za ogrožena, varovana in zavarovana območja, za dolgoročne trende in spremembe okolja, nadalje za vplive posameznih sektorjev na stanje okolja, vključno z oceno vključevanja zahtev varstva okolja v politike razvoja posameznih sektorjev. V Liberalni demokraciji Slovenije menimo, da je to prav ključna pomanjkljivost tega poročila o stanju okolja v Republiki Sloveniji.

Poročilo je po našem mnenju tudi izrazito šibko na področju informacij o izvajanju Nacionalnega programa varstva okolja in operativnih programov, kar tudi izpostavlja drugi predlagani sklep

Sicer pa v Liberalni demokraciji Slovenije ponovno opozarjamo na dejstvo, da je sploh naša pravna in politična kultura spoštovanja programskih dokumentov, v tem primeru programa varstva okolja in številnih operativnih programov na področju varstva okolja, izrazito slaba in nedosledna. Žal gre pri večini programskih dokumentov ne samo na področju okolja za prazne in pozabljene predpise, ki jih po njihovem sprejetju uporabljamo zelo selektivno, ko nam to ustreza, in na način, kot nam pač ustreza.

Podoben problem predstavlja Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja, ki je po našem mnenju ravno tako relativno prazen dokument, s sprejetjem katerega smo zgolj formalno izpolnili eno od svojih nalog, potem pa nanj preprosto pozabili. Zato ne čudi dejstvo, da še vedno ni ustanovljena posebna skupina za spremljanje izvajanja programa, v katero naj bi bili vključeni tudi predstavniki civilne družbe.

Stanje okolja v Sloveniji se v zadnjih letih ne izboljšuje. Še več, na nekaterih področjih se trendi iz leta v leto slabšajo. Kot primer je treba navesti emisije iz prometa in še posebej onesnaževanje zraka s trdimi delci. Okolje je žal tudi v Sloveniji stranska negativna škoda spopada z gospodarsko, finančno in še kakšno krizo. Paradigma trajnostnega razvoja je v zadnjih letih bolj ali manj pozabljena, tudi kot poslovna priložnost ali pa kot lomilka gospodarske krize. Če smo v Sloveniji relativno uspešni pri sprejemanju potrebnih programskih dokumentov in zakonov tudi na področju varstva okolja, pa popolnoma odpovemo pri njihovi implementaciji. Cena za to s svojim zdravjem poleg prizadete narave plačujemo mi sami. Žal nas bodo v ukrepanje najverjetneje, mi pa upamo, da ne bo tako, prisilile šele visoke kazni Evropske komisije.

V Liberalni demokraciji Slovenije se seveda strinjamo, da so eden izmed glavnih izzivov današnjega časa prisotne in neizogibne podnebne spremembe in prehod v nizkoogljično družbo. Dejstvo je tudi, da naši dosedanji ukrepi za zmanjševanje toplogrednih plinov in prilagajanje na podnebne spremembe niso zadostni in zadovoljivi.

V LDS pričakujemo, da bo Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo naslednje poročilo skladno z določili Zakona o varstvu

okolja ter v njem prikazalo stanje napredka pri izvajanju ter predvsem pri doseganju zastavljenih ciljev, sprejetih zavez ter dolgoročne trende, na podlagi katerih bo možno opredeliti cilje in naloge za nadaljnje ukrepanje.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik, še enkrat.

Naj v kratkem predstavim razmišljanja Poslanske skupine nepovezanih poslancev Solidarnost v zvezi s poročilom o okolju. Tisto, kar se nam zdi, da mora biti za izhodišče povedano, je, da okolja ne razumemo vsi enako. In če ga ne razumemo vsi enako, potem tudi ne interpretiramo vsi enako podatkov, trendov, projektov in vse ostalo, kar iz tega sledi. Nam se namreč prepogosto dogaja, da ne vidimo, da smo okolje mi, v naravnem, od nas sicer kultiviranem okolju. In kadar ne vidimo tega, torej, kako odločilni in odločujoč del procesov stanja v naravi, kakor radi rečemo, smo mi, tako dolgo se najbrž tudi ne zavedamo, kaj vse je treba storiti, da se bo lahko to, kar v glavnem negativno ocenjujemo, stanje v okolju, tudi spremenilo.

Drugo, kar bi rad povedal, je, da si poročilo samo zastavlja cilj ali smisel biti objektivna predstavitev procesov stanja v naravi. Ni! To poročilo ni, že zavoljo tega, ker je pomanjkljivo, ker ima bele lise, ker torej ne zajema celostno vsega; zavoljo tega, ker operira s podatki, ki so mnogi tudi že pasé zaradi tega, ker se dogajanja in spremembe v našem okolju pod našim vplivom zgodijo tako hitro, da jih mi s tri ali štiriletnem zamujanju pri pisanju poročil seveda ne uspemo zajeti.

Tretje, kar bi rad povedal, je, da si je poročilo zastavilo tudi cilj na osnovi teh bojda objektivnih podatkov in ocen stanja v okolju pripraviti ustrezne ukrepe, ne le deklaracije o tem, kaj bi bilo dobro storiti, in da seveda kakšnih konkretnih, operativnih za zdaj na zelo različnih področjih v našem okolju ni opaziti.

Če je bila ambicija, tako je zapisano v poročilu, da se s tem poročilom izboljša

védenje in zavedanje javnosti o tem, v kakšni zagatni situaciji smo, potem je najbrž upravičeno podvomiti, ali lahko s 350 ali celo več stranmi nekega poročila, nabitega s podatki, ki se imajo za objektivne, kakorkoli vplivamo na javnost, na ljudi, da bodo spremenili svoje videnje v tem svetu in o tem svetu in da se bodo zavedali sebe samega, kakor del te biti in bivanja.

Zavedanje, tako se bojimo, javnosti o problematiki zaradi tega poročila, v katerega je bilo, priznamo, voženega veliko dela, ni nič boljše, nič bolj kritično. Skratka, menim, da bo ta razprava danes razprava med tistimi, ki se nekoliko bolj zanimajo za problematiko v okolju, da se pa drugih kaj posebej ne bo dotaknila, in zato tudi ne pričakujemo kakšnih posebnih rezultatov od te razprave in poročila samega.

O tem, kaj si misli o poročilu, je sklepal tudi Odbor za okolje in prostor. Sprejel je nekaj sklepov, ki bi jih lahko imenovali zgolj ugotovitveni sklepi. Odbor je ugotavljal, česa vse ministrstvo ni storilo: kako da ne piše pravočasno poročil, to je ugotovil, kako da ne piše celostnih, okolju primernih poročil, da bi lahko bila ta podoba o stanju, procesih kolikor toliko ustrezna, in o tem, da niti komisije za spremljanja stanja v okolju ni ustanovil minister. In ko odbor ugotavlja, da se torej nekatere ključne stvari niso zgodile, priporoča Vladi s predlogom, da naj v bodoče pa ravna v skladu z zakonom. To je tako, kot bi se nekoliko ponorčevali o tistih, ki o okoljskih procesih mislijo nekoliko resneje.

Sicer je pa, če skušamo potegniti neko temeljno misel iz tega poročila, mogoče pritegniti temu, kar po samem razumevanju poročilo strne v misel, da trajna gospodarska rast ni mogoča. Ampak to je samo deloma res. Ni mogoča v okviru ekonomsko-politične paradigme, kakršna je pač danes obvladujoča v zvezi z okoljem. Rast bo treba spremeniti v razvoj. Mi ne moremo obstati, ne moremo zgolj kopičiti, ne moremo se zadovoljiti z nekim standardom, ki smo ga dosegli, ampak je treba krepiti razvoj na ta način, da bodo obremenitve s strani gospodarstva in nas potrošnikov drugačne, manjše, da ne bodo takšne, da jih bomo zmeraj s številkami opisovali v zvezi z degradacijo, v zvezi s polucijo, skratka v

zvezi devastiranjem našega zunanjega okolja.

Če se zamislimo nad številnimi podatki in nad tem, kar je v poročilu zapisano, potem je treba pritegniti neki ugotovitvi, ki govori o tem, da imamo zelo številne mednarodne dogovore, strategije, ciljne usmeritve in ne vem, kaj še vse, kar se v glavnem ne uresničuje, vsaj tako ne, kot bi bilo želeno. In tudi zadnje sporočilo iz Cancuna je zame zelo slabo sporočilo. Tisto, kar se da oprijemljivega o tem cancunskem sestanku, množičnem, in o obremenjujočem okolju reči, je to, da so se dogovorili o tem, kako bodo manj razvitim pomagali s sredstvi, kot da bi si na ta način kupovali odpustek za to, ker sami, veliki, ne mislijo nič spremeniti. Pravzaprav samo povzročajo oziroma želijo povzročiti, da bi pozornost usmerili drugam, ne k tistim najbolj krutim, najbolj razvpitim primerom ugonabljanja našega naravnega, socialnega, duhovnega in drugega okolja, s katerim imamo opravka.

Svet in mi doma imamo veliko vedenja o tem, kakšno je stanje in kakšni so procesi, imamo bistveno manj volje in moči, da bi ukrepali, in še manj je politične in gospodarske pripravljenosti, da bi to razumeli v smislu globalnih problemov, tako da v veliki večini primerov države pač rešujejo probleme, kot da bi bili rešljivi znotraj državnih meja, pa – žal – niso. Zato bo treba spremeniti nekatere posamične procese in vplive v okolju, spremeniti bo treba tisto, kar bo verjetno najtežje, naš način razmišljanja, naše paradigme in naš način življenja, ki se mu ne želimo odreči ne na nacionalni in ne na individualni ravni. Dokler pa na to ne bomo pripravljeni, se ne smemo nadejati kakšnih pomembnih pozitivnih sprememb v okolju in bo najbrž naslednje poročilo kaj podobnega, kot je to danes, pa še to, ki ga danes beremo, nekaterih ključnih problemov sploh ne opredeli, sploh se jih ne dotakne. Ampak, to bomo videli potem, ko bomo govorili o tem, kako so nevladne okoljske organizacije nastavile Vladi ogledalo v zvezi z uresničevanjem svojih obljub.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Silva Črnugelj. Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Lepo pozdravljeni, gospod predsednik. Minister, dragi kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo se za obravnavo o poročilu o okolju v Državnem zboru zavzemali vse od uveljavitve Zakona o varstvu okolja leta 1993. Po več kot sedmih letih in po več kot enem mandatu imamo tako spet priložnost obravnavati poročilo o stanju okolja, to pot za leto 2009. Iskreno povedano, s poročilom o stanju okolja 2009 v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne vemo natančno kaj početi, sicer poskušamo razumeti, zakaj tovrstna poročila do zdaj niso bila narejena niti ne na vsaka štiri leta, saj poročila od leta 2003 do leta 2009 ni bilo. Pred tem pa sta bila realizirani le dve: prvo, pripravljeno leta 1996, začeto leta 1993, in drugo obravnavano 2002, začeto leta 1996. Ti podatki kažejo na dolgoročen malomaren odnos do priprav teh poročil. Težave z izvedbo projekta so se očitno pojavljale v vsakem drugem mandatu. Vsi vemo, da se podatki o okolju zbirajo sproti, poročilo za leto 2009 pa kljub temu vsebuje podatke celo za leto 2005, ker s stanjem v letu 2009 ni nujno povezano, ne glede na to, ali so podatki primerljivi ali ne, ali so mogoče celo dejansko enaki ali ne.

Poročilo za leto 2009 je bilo tako kot vsa do zdaj pripravljena na podlagi odločbe Ministrstva za okolje in prostor v skladu s 106. in 107. členom Zakona o varstvu okolja. V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da bi bilo treba resno razmisliti o prenovi obeh členov, saj ni utemeljenih razlogov, da bi za začetek priprave poročila bila nujna odločba ministrstva, ampak bi bilo treba zaradi obsežnosti projekta delo na poročilih projekta kontinuirano opravljati, da se takoj po zaključku priprave poročila začne pripravljati poročilo za naslednji dve leti. Prepričani smo, da bi bilo mogoče kljub velikemu obsegu dela poročila pripravljati hitreje, in sicer z ažurnim pridobivanjem podatkov, vseh potrebnih podatkov in njihovo sproti oziroma čim hitrejšo analizo, in to pri istem številu zaposlenih, ki se s tem ukvarjajo. Le na ta način bi bili upoštevan kar najbolj sveži podatki in analize. Če bi se izkazalo, da je obseg dela tako velik, da presega moči pripravljavcev, potem bi bilo

mogoče potrebno spremeniti tudi člen oziroma odstavke, ki govori o tem, da se poročilo o stanju okolja pripravlja vsake dve leti, to pa tako, da bi obdobje priprave podaljšali za eno leto. Vendar Socialni demokrati menimo, da to verjetno ne bi pripomoglo k večji kakovosti poročila, ampak zgolj k podaljšanju roka za eno leto. Poročila, katerih priprava se vleče skozi mandat treh različnih vlad, zagotovo ne služijo namenu vrednotenja okoljskih politik, kaj šele, da bi služila kot podlaga za pripravo prihodnjih strateških operativnih dokumentov. Iz trajanja projektov se zdi, kot da se v mandatu 1996–2000 in 2004–2008 MOP s tem sploh ni ukvarjal, saj ni dokončal poročila, ki je dobilo znak za začetek priprave z odločbo ministrstva za leto 1996 in 2000, niti ni bila izdana odločba za pripravo drugega poročila. Za pripravo poročila očitno ni bilo interesa!

Iz vsega omenjenega se nam poraja tudi razmišljanje, ali ne bi priprave poročila v celoti prepustili nevladnim organizacijam, saj se zdi, da jim priprava tovrstnih dokumentov veliko bolj leži, kljub temu da imajo slabše pogoje dela, zlasti pa mogoče daleč več mednarodnih izkušenj.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov nam je žal, da poročila nismo obravnavali pred obravnavo proračunov za leto 2011–2012 saj bi bilo treba nekatera področja, ki jih poročilo obsega, izdatneje podpreti s finančnimi sredstvi. Sredstev na področju varovanja Nature 2000, varovanja parkov, varovanja tal in vode zagotovo zaradi tega ne bo dovolj. Na vsebinski ravni so nominalno zajeta vsa področja, dejansko pa najbolj pogrešamo kazalnike za vplive onesnaževanja okolja na zdravje ljudi – mislim in menimo v Poslanski skupini Socialnih demokratov, da je zdravje ljudi seveda najbolj pomembno – vire in porabo sredstev za izvajanje politik varstva okolja, vpliva posameznih sektorjev na stanje okolja ter ogrožanje varovanja in zavarovanja območij. Pogrešamo tudi kazalce dolgoročnih trendov in sprememb okolja, izvajanje javnih služb varstva okolja ter ohranjanja narave in urejanje voda. Določen delež podatkov izhaja iz let 2005, 2006 in 2007 in je tako rekoč zastarel in neuporaben. Pomisleke lahko imamo tudi o tistih kazalcih, ki pravijo, da rast vplivov gospodarstva na okolje zaostaja za rastjo BDP-ja.

Na podlagi vsega povedanega ni mogoče reči, da je stanje okolja v letu 2009 zadovoljivo. Zadovoljivo ni niti po posameznih sektorjih. V Poslanski skupini Socialnih demokratov zato podpiramo predloge sklepov, ki jih je v zvezi s poročilom prejelo matično delovno telo. Zavedamo se pa, da so ostanki ali posledice preteklih sedemnajstih let oziroma pomanjkljive politike tako veliki, da bo težko kar težko čez noč vzpostaviti normalno stanje in usklajeno delovanje vseh deležnikov na tem področju, pa ne samo ministrstva za okolje. Paradigme, način razmišljanja in vse, kar je v zvezi s tem, zlasti pa izobraževanje in spreminjanje težkih okostenelih pogledov na okolje, bo pa seveda dolgotrajen proces. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franci Kek.

Prosim.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovani!

Kljub temu da je bilo v času okoljskega ministra Janeza Podobnika veliko zamujenega in njegova zapuščina ni bila najboljša popotnica njegovim naslednikom, so bili premiki na bolje slabotni tudi v času njegovih naslednikov. Zato bo tudi moj nastop temu primerno kratek.

Kvaliteta življenja državljanov je v mnogo čem odvisna od okoljskih politik, je pa res, da je okoljska politika prevečkrat odvisna od pritiskov in želja, katerih glavni spodbujevalec so kapitalski interesi po hitrem dobičku, ne glede na posledice. Zato pozivamo Vlado, da sledi trajnostnemu razvoju in svojim zavezam, ki so zapisane tudi v koalicijski pogodbi.

Med drugim pričakujemo tudi podporo predlogu zakona o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk, ki ga v naslednjih dneh v zakonodajni postopek vlagamo poslanke in poslanci. Rešitve v predlaganem zakonu smiselno odgovarjajo namenom nedavno uspešno izvedene akcije Vrečka na vrečko. Ob tem izrekam vso podporo civilnim združenjem kot so Ekologi brez meja, Eko krog, Umanotera, Alpe Adria Green in drugi. Pozdravljamo tudi včerajšnjo informacijo, v večji meri sicer spregledano v mediji, da je slovensko podjetje Trimo

zgradilo prvo oglično nevtralno stavbo na svetu. Takšna delovanja potrebujejo spodbudo Vlade.

Neutrudna prizadevanja številnih okoljsko ozaveščenih posameznikov in združenj pa ne bodo v celoti nadomestila pomanjkanja sistemskih podpornih okoljskih politik.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospod minister s sodelavcem!

Moje poročilo bo tudi kritično, ne bom pa poimensko navajal, kateri ministri so fini in kateri niso dovolj fini, kateri so kaj naredili in kateri niso, ampak bom pa rekel tako, da danes obravnavamo prvega izmed dveh poročil, ki zadevata okoljsko problematiko v Sloveniji, vendar obstaja med obema poročiloma velika razlika. Poročilo Ogledalo Vladi 2010 - Zeleni nevladni monitor, ki ga bomo obravnavali v nadaljevanju seje, je dokument raziskav nevladnih organizacij in zajema bistveno krajše obdobje ter prikazuje ažurirane podatke v obdobju zadnjih dveh let in to je pomembno. Medtem ko je Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2009 temeljni dokument o stanju okolja v Sloveniji, s katerim se je Državni zbor dolžan seznaniti in ga tudi sprejeti na podlagi 106. člena Zakona o varstvu okolja oziroma Nacionalnega programa o varstvu okolja, vendar Zakon o varstvu okolja določa, da se poročilo pripravi vsaka štiri leta, Državni zbor pa je zadnje poročilo o okolju obravnaval že pred sedmimi leti, kar pomeni, da poročilo zamuja že za tri leta.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se strinjamo z ocenami strokovnjakov iz nevladnih organizacij, da je sedemletno obdobje predlogo za učinkovito analizo stanja v okolju, saj se stanje spreminja zelo hitro in za ustrezno ukrepanje potrebujemo čim bolj ažurne podatke. Tako pa so nekateri podatki v tem poročilu stari že dve leti ali več, kar je po našem mnenju preveč glede na to, da lahko danes marsikatero okoljske podatke spremljamo in

analiziramo sproti. Poleg neažurnosti poročila poslanci Slovenske ljudske stranke ocenjujemo tudi, da je poročilo premalo kritično in daje vtis, da je s stanjem v okolju bolj ali manj vse v redu. Poročilo sicer izpostavlja določene pomanjkljivosti pri izvajanju okoljske politike ter negativno stanje nekaterih kazalcev, vendar pa je na večini področij preveč ohlapno, na primer pri načrtovanju ukrepov za prihodnost.

Poročilo tudi ne vsebuje jasne ocene izvajanja okoljske zakonodaje, predvsem Zakona o varstvu okolja, manjka ocena o izvajanju Nacionalnega programa o varstvu okolja 2005–2012, tako da sploh ne vemo, katere aktivnosti iz tega programa so bile izvedene in katere še bodo. Po oceni Zveze ekoloških gibanj je realizacija programov med 20 % in 30 %, do leta 2012 pa je le še eno leto, vzrok pa je najbrž tudi v tem, da strokovna skupina za spremljanje in izvajanje programa še pet let po sprejetju Nacionalnega programa o varstvu okolja niti ni bila ustanovljena.

Z oceno, da je stanje okolja v Sloveniji načeloma dobro v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ne moremo biti zadovoljni. Skeptični smo tudi do ugotovitve, da je stanje zraka zadovoljivo, v isti sapi pa se navajajo podatki o naraščanju števila astmatičnih obolenj pri otrocih. Torej tukaj nekaj ni v redu. Poslanci Slovenske ljudske stranke zato pogrešamo temeljitejšo analizo o vplivu onesnaženega zraka na zdravje ljudi, kar bi po našem mnenju takšno poročilo moralo vsebovati. Ljudje imajo pravico do zdravega življenjskega okolja in tudi pravico vedeti, kakšen zrak dihajo, ter od države zahtevati okolje, v katerem lahko zdravo živijo. Stanje v Zasavju nam nazorno prikazuje kršenje ene izmed temeljnih ustavnih pravic z blagoslovom države oziroma pristojnega ministrstva. Je mar takšno stanje zadovoljivo, kot navaja poročilo? Zrak je najbolj onesnažen v mestih, zato je tudi na mestnih oblasteh odgovornost, da poskrbijo za zdravje svojih prebivalcev in razmišljajo bolj trajnostno. Medtem ko poročilo navaja zaskrbljujoče presegevanje mejnih vrednosti dušikovih oksidov in delcev PM10, se v središču Ljubljane gradijo nove garaže s trgovinami in razmišlja o širitvi mestnih vpadnic, ki bodo v mesto privabile še več avtomobilov, zaradi katerih bo zrak še

slabši. O izboljšavah v javnem prometu, ki je tako v Ljubljani kot drugod po Sloveniji v katastrofalnem stanju, pa praktično nihče ne razmišlja. Iz situacije v Zasavju in Ljubljani lahko sklepamo, da ima dobiček prednost pred zdravjem državljanov, kar je za nas nesprejemljivo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke kritično ocenjujemo Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2009, saj menimo, da je sedemletno obdobje predolgo za oceno dejanskega stanja v okolju, ne vsebuje konkretne ocene izvajanja okoljske zakonodaje, na nekaterih področjih ni jasnih usmeritev za prihodnost. Menimo, da je sklep, ki ga je sprejel Odbor za okolje in prostor, ustrezen, in od Vlade pričakujemo, da ga bo spoštovala in čim prej pripravila ustrezne ukrepe, ki jih ji ta sklep nalaga. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Franc Jurša

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav ministru in direktorju iz njegovega ministrstva, kolegice in kolegi!

Takoj na začetku naj povem, da v poslanski skupini podpiramo sklepe, sprejete na matičnem delovnem telesu. Vsebinski cilji poročila so po besedah predlagatelja izboljšanje poznavanja in zavedanja javnosti o dogajanju v okolju, vključno z razumevanjem vzrokov in posledic ter podati objektivno oceno stanja okolja in osnov za odločanje, ki temelji na spremljanju uresničevanja zastavljenih ciljev in napredka. Za ugotavljanje uspešnosti izvajanja okoljske politike in v podporo odločanju so bili za pripravo poročila uporabljeni kazalci, ki predstavljajo osnovo za analizo stanja in izdelavo ocene, ki je nato podlaga za sprejemanje odločitev na področju upravljanja z okoljem. Končno poročilo je, da trajno gospodarska rast zaradi omenjene okoljske spremenljivosti ni mogoča. Trajnostni razvoj je mogoč le z upoštevanjem fizičnih meja naravnega okolja in njegovih sistematičnih zmogljivosti. Zaradi pritiskov na okolje, ki ga ustvarja razvoj gospodarstva, je za trajnostno

načrtovanje treba upoštevati poleg okoljske tudi ekonomsko in socialno komponento razvoja. Trajnostni razvoj zahteva uravnovešeno obravnavanje vseh treh komponent.

Večina okoljskih problemov, s katerimi se danes sooča Slovenija, povzročajo energetika, promet in kmetijstvo. Največji porabniki energije so industrija z gradbeništvo in rudarstvo. Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo se je močno povečal cestni promet, zlasti tovorni tranzit. Struktura kmetijske proizvodnje se glede na poudarjen pomen kmetijstva za razvoj podeželja in ohranjanja narave spreminja.

S tem poročilom sovpada tudi priprava evropskega poročila o stanju okolja. Rezultati ocen teh poročil tvorijo enotno podlago za pripravo naslednjih strateških in operativnih dokumentov. Pripraviti bo treba nov nacionalni program varstva okolja v Sloveniji za obdobje po letu 2012. V naši poslanski skupini ugotavljamo, da bi v skladu z zakonodajo moralo biti poročilo pripravljeno vsake štiri leta. Sedemletno obdobje, za katero se pripravlja poročilo, je po našem mnenju predolgo za učinkovito oceno stanja okolja in načrtovanje politik ter iskanje odgovornosti za nepravočasno ali neustrezno ukrepanje. V poročilu bi po naši oceni lahko bilo bolj sistematično spremljanje trendov in doseganje ciljev ter na podlagi tega pripravljane načrte ukrepov ali dodatnih ukrepov za doseganje ciljev. Glede na nekatere zaskrbljujoče okoljske podatke, zlasti pri hrupu, delno pa vodi in pri zraku, kjer so trendi negativni, menimo, da bi morali še dodatno okrepiti mrežo meritev ključnih okoljskih podatkov in o vsem vsakodnevno obveščati javnosti o stanju ter teh podatkih.

V Poslanski skupini DeSUS se bojimo, da Slovenija na področju podnebni sprememb do leta 2012 ne bo dosegla ciljnega 8 % zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov glede na izhodišče iz leta 1986, kljub upoštevanju gozdov kot ponorov CO₂, če seveda izhajamo iz dosedanjih rezultatov znanih načrtovalnih ukrepov.

Kar se tiče stanja kvalitete voda v Sloveniji v poslanski skupini menimo, da razlog za upadanje nivoja podtalnice ne tiči v razlogih, ki so v navedenem poročilu. Nikakor pa ne smemo zanemariti dejstva, da slabo oziroma napačno ravnanje z odvajanje

meteornih voda, ki se iztekajo v odtoke, namesto da bi odtekale v podtalnico. Zmanjšanje nivoja podtalnice pomeni grožnjo zagotavljanja oskrbe z zdravo pitno vodo v naši državi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališ poslanskih skupin, sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima Cvetka Zalokar Oražem. (Je ni.) Miran Jerič. (Ne bo razpravljaj.) Vili Rezman ima še šestindvajset sekund. (Ne bo razpravljaj.) Tadej Slapnik. (Ne bo razpravljaj.) Danijel Krivec. (Ne bo razpravljaj.)

Breda Pečan ima besedo, pripravi naj se Borut Sajovic.

BREDA PEČAN: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Rada bi prispevala en del tudi k razpravi v obliki svojega mnenja o temu poročilu o okolju v Republiki Sloveniji za leto 2009. Prva in temeljna pripomba moja je v tem, da je vendarle zelo nenavadno, da smo uspeli v, reci in piši, sedemnajstih letih pripraviti samo tri poročila. Če sedemnajst let delimo s štiri bi moralo biti že mimo pravzaprav četrto poročilo zaradi tega, ker bi prvo poročilo moralo biti po 1993. letu 1997. leta, pozneje pa plus štiri leta za vsako obdobje. Mimogrede še to, da Vlada bi morala v vmesnih obdobjih oziroma ministrstvo pripravljati tudi vmesna poročila na dve leti. Gre namreč za to, da v Sloveniji izvajamo vrsto zelo obsežnih monitoringov na izredno različnih področjih. Nekateri monitoringi so dosegli tudi zavidljivo visok nivo zanesljivosti in kvalitete. To nam kaže tudi dejstvo, da ko spremljamo stanje zraka, zlasti v posameznih ogroženih območjih v Sloveniji, Ljubljana, Maribor, Celje, Murska Sobota, Koper, Nova Gorica pa še bi lahko naštevali, kjer so koncentracije prašnih delcev PM10 in PM2,5 daleč preko dovoljene meje. Torej ti podatki bi morali pravzaprav ob zelo sprotnem poročanju zlasti slovenski javnosti in skozi slovensko javnost seveda tudi Državnemu zboru povzročiti sproženje alarma v naši lastni državi, ne pa alarma preko tožbe Evropske komisije.

Mislím, da ni normalno, da država, ki ima v svoji ustavi zapisano, da je socialna in

pravna država, ki se zlasti zavzema za varovanje človekovih pravic, ne zna v obdobju, odkar je začela sistematično spremljati oziroma nadaljevala sistematično spremljanje stanja okolja, odreagirati na podatke, ki kažejo na zaskrbljujoča in tvegana dogajanja v našem okolju. Tukaj ne gre samo za zrak, tukaj gre tudi za ravnanje z odpadki, gre za upravljanje voda, ki ne samo zaradi obremenjevanja z odpadnimi vodami – tukaj smo vendarle precej napredovali. Vsaj za naše lokalno okolje lahko rečem, kjer prispevamo dokaj velike količine odpadnih voda v morje, da smo lahko zadovoljni, da nam je uspelo s pomočjo evropskega kohezijskega sklada in same države doseči to, da imamo sedaj že obratujočo čistilno napravo za Koper in Izolo in da bo Piran v kratkem zagnal tudi popolnoma obnovljeno čistilno napravo. Tukaj so nekateri premiki, ki jih lahko pozitivno ocenimo.

Če bi poročilo o okolju bilo bolj pogosto oziroma v skladu z zakonskimi določili, če bi vmesna poročila prihajala v javnost, tako kot so bila zamišljena, vsaki dve leti, vmes, se pravi med obema poročiloma o okolju, potem bi lahko tudi ne samo sprožali alarmov, ampak tudi se lahko konec koncev pohvalila z nekaterimi dosežki. Zato mislim, da je spodbuda ministru, da vendarle končno v skladu z Nacionalni programom varstva okolja ustanovi skupino, ki bo sistematično spremljala gibanja na vseh področjih, ki jih poročilo vsebuje, in da bo tudi vmesna poročila Ministrstvo za okolje redno pripravljalo in z njimi seznanjalo tudi Državni zbor ne le Vlade oziroma vsaj Odbor za okolje in prostor, ki naj potem presodi, ali je o tem vmesnem poročilu tudi potrebno in koristno razpravljati na seji Državnega zbora ali ne. Moram reči, da se mi zdi pomembno to, da smo se uspeli dogovoriti z Vlado in z vodstvom Državnega zbora, da tako poročilo o okolju 2009 kot tudi Ogledalo Vladi obravnavamo na plenarni seji. Zakaj? Zaradi tega, ker vendarle je to način, da se slovenska javnost, da se državljanke in državljani bolje seznanijo s stanjem, ker strinjam se s kolegi, ki so rekli, da 300 strani poročila z množico sicer kvalitetnih podatkov, vendar pa nekaterih dokaj zastreljih – tukaj mi ni jasno, kako to, da se večina podatkov monitoringa konča v letu 2008, iz leta 2009 jih skoraj ne zasledimo. Če bi to poročilo

obravnavali lani, potem bi bilo razumljivo, ampak ker smo ga obravnavali oktobra na odboru in sedaj v Državnem zboru, mislim, da se tukaj nekaj ne prekriva tako, kot bi bilo to logično. Mislim, da ne moremo zdaj govoriti samo o politiki in samo o vladah v Republiki Sloveniji, ki nimajo pravega odnosa do spremljanja stanja v okolju. Sama mislim, da imamo v ministrstvih in v ministrstvu, ker gre tukaj za medresorsko poročilo, dovolj ljudi zaposlenih kot javnih uslužbencev, ki imajo točno določeno področje dela in ki bi morali poskrbeti za to, da če ne zazna Vlada in če ne zazna minister, da nekaj ni bilo storjenega na področju, ki ga je treba izvesti, da je to njihova dolžnost – zato imajo plačo, zato naj bi hodili vsak dan na delo in na svojem delovnem mestu tudi delali –, da je njihova odgovornost in da bi bilo treba, da pristojni minister in pristojni ministri, ki sodelujejo oziroma ki morajo bedeti nad tem, kaj se dogaja v njihovih resorjih, vprašajo za ime in priimek ljudi, ki svojih nalog niso opravili.

Če gremo nazaj: leta 1996 je bila naloga opravljena, celo malo bolj zgodaj, zaradi tega, ker se je takrat tudi noveliral zakon in ker se je istočasno pripravil tudi nacionalni program varstva okolja. Potem pa gremo naprej; leta 2000 se ni zgodilo nič, leta 2003, se pravi s triletno zamudo, se je nekaj zgodilo. Leta 2008 bi se moralo nekaj zgoditi, se ni, ker je bilo leta 2003 poročilo, bi se moralo zgoditi vsaj leta 2007, pa se spet ni zgodilo. Ali je posamezen minister vprašal svoje uradnike, tukaj vsa zahvala in pohvala trenutnemu ministru in njegovemu predhodniku, konec koncev se je izven siceršnjih obdobj vendarle zgodilo to poročilo. Danes ga imamo v Državnem zboru. Mislim, da je treba enkrat postrojiti te ljudi in jih vprašati: "Zakaj pa vi dobivate plačo vsak mesec?" In zato je treba enkrat udariti po mizi! Sicer imamo informacijo od ministra, da to počne, ampak mislim, da je treba nekatere stvari postaviti na pravi skupni imenovalc.

Ni vedno samo politika tista, ki nima pravega odnosa. Sicer se strinjam s tem, da mi kot politiki imamo slab odnos do okolja, da vseh tistih obljub, ki smo jih pred vsakimi volitvami vse stranke dajale, da nobena od teh strank v svojem mandatu, ali pa v naslednjem, ali predhodnem mandatu ni izpolnila. Zato imamo sedaj težave z okoljem. Zaradi tega, ker enostavno ne izpolnjujemo

ne svojih obljub, ampak zavez, ki smo jih sprejeli v okviru Evropske unije in ki smo jih sprejeli tudi s svojo zakonodajo, ki smo jo oblikovali in sprejemali v Državnem zboru. Ampak kljub vsemu pa mislim, da bo treba enkrat tudi to vprašanje postaviti. Že lepo, da se ljudje, ki so javni uslužbenci, borijo za svoje pravice in tako naprej, ampak takrat, kadar je pa treba svojo odgovornost izvesti, se je pa treba vprašati, kakšna je, ali imajo kakšno ali ne.

Glede na informacije, ki krožijo in o katerih je bilo že v preteklem mandatu govora, da so v preteklem mandatu, sedaj slišimo, da tudi v sedanjem mandatu, javni uslužbenci delajo v svojem delovnem času stvari, ki ne sodijo v njihov opis del in nalog, ampak delajo to za dodatni zaslužek, se je treba vprašati, koliko je ta stvar razširjena. Mislim, da bo moralo Ministrstvo za javno upravo vendarle enkrat narediti temeljito analizo in odsekati in reči, da je tega dovolj. Samo to moram povedati, da ne bi kdo mislil, da jaz kritiziram samo to sedanje stanje. Jaz vem, da se to dogaja, tudi kot županja sem to doživljala – tega si moji sodelavci niso dovolili delati, ne bom rekla, da so bili moji delavci, ker pač so bili delavci v občinski upravi. Ampak na nivoju države so se pogosto pojavljali javni uslužbenci med delovnim časom, ki so predavali, in delali različne naloge, ki so bile izven njihovega delovnega področja.

Mislim, da je to tudi eden od elementov okolja in varstva okolja, o katerem bi morda lahko kaj rekli. Gre za to, da čas, porabljen za izjemno službene naloge, za delovne naloge, ki jih imamo, mora biti stoo odstotno izrabljen, ne pa, da se ga rabi za kaj drugega. Potem bi verjetno tudi poročila o okolju bila bolj ažurna in bolj pogosto izvedena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Sajovic, pripravi naj se Janko Veber.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Pozdrav ministru in direktorju!

Stanje okolja v Sloveniji je tako, kot je. Zagotovo je Slovenija še vedno lepa dežela. Zame stanje ni alarmantno, se pa da

na številnih posameznih področjih postoriti več, marsikaj konkretnega, ampak tako je vedno bilo in vedno bo. Vedno so pa omejeni tudi resursi, s katerimi to dosežemo; na eni strani seveda recesija vpliva na finančne vplive, kolegica pa se je dotaknila tudi kadrov in tu imamo zagotovo velike rezerve, velike resurse. Opažam in razmišljam pa o tem, kot smo bili člani več ali manj danes zjutraj soglasni na Odboru za lokalno samoupravo, da imamo neskončno veliko načrtov, projektov, resolucij, poročil, strategij, programov in še česa in da je tu veliko balasta. Ne resolucije ne strategije v zgodovini Slovenije in človeštva niso veliko rešile, konkretna dejanja in manj birokracije pa zagotovo.

Župani smo v enih drugačnih pozicijah, delamo v drugačnih razmerah in ljudje nas ocenjujejo po konkretno izvedenih projektih. Si zagotovil vodo, si obnovil vodovodno omrežje, imaš čistilno napravo in si poskrbel za odlagališča odpadkov, in to so tiste zadeve, ki štejejo. Vsi skupaj, ki delamo na operativni ravni, pa imamo, veliko težav z našo administrativno nadgradnjo, pa najsibodo to ministrstva, pa najsibodo javni zavodi. Nam, ki delamo v praksi, se ja na hrbtu zgradil birokratski administrativni sistem. Namesto da bi nam bil v pomoč in da dela v skladu z našimi potrebami in pričakovanji, se je vzpostavila hierarhija in sistem ljudi, ki mislijo, da so se usedli zraven boga in da smo zdaj mi tisti, ki moramo klečeplaziti pred njimi. Primer, ena od zadev, ki zagotovo vpliva na stanje v okolju, so prostorski akti. Kako hitro jih spreminjamo in kako težko do njih pridemo! Od nekega zavoda, pa mu recimo Zavod za varstvo kulturne dediščine, bi pričakoval, da v 30, 50 dneh dobiš neka mnenja, neka soglasja, ki ti omogočajo stanje popraviti. Ampak, oni so kot država v državi! Za te birokrate ne veljajo nobeni roki, nobena pravila, nič. Prosiš, klečeplaziš, kličeš pa nič in nič! Da v tej državi sprejmemo prostorski plan, rabimo tri leta. To je noro dolgo obdobje, nekemu obrtniku, nekemu investitorju, ki pride, bi rad zgradil v skladu z vsemi predpisi, ne moremo ponuditi lokacij. En del zgodbe.

Drugi del zgodbe, da smo ujetniki časa. Na podeželju v Sloveniji polovica cestišč poteka po zasebnih površinah. Tudi številni vodovodi, vodni rezervoarji so

zgrajeni na takšnih zadevah in lastništvo je osnova tega in v zakonodaji v tej državi vsega tega nismo uredili, zato tudi poročila, kot ga imamo danes pred sabo in ga bomo zagotovo sprejeli, ne morejo rešiti vsega. Veliko dela nas še čaka, treba pa je začeti pri odgovornosti, ne samo ministrov, direktorjev, ampak tistih ki so šefi na uradih, da se enostavno zamislijo nad kupi, ki jih imajo v omarah in predalih.

Da vam povem še en absurden primer. Nekdo je desetletje obratoval z malo hidroelektrarno, potem ni podaljšal koncesije in zdaj, ko jo pridobiva, so jo dali na dno, med tiste vloge, voda pa že teče mimo, mimo. Enostavno, v tem administrativno-birokratskem sistemu... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Sajovic.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Franco Juri.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

No, poročilo o okolju bi zagotovo lahko bil dokument, na podlagi katerega bi tudi v Državnem zboru sprejeli celo vrsto usmeritev, ki bi potem lahko usmerjali v izvajanje tako v lokalno okolje kot tudi na področju gospodarstva, torej energetike in prometa. Namreč, v tem poročilu predvsem zasledimo veliko podatkov o stanju voda, tal, zraka in to so tisti pokazatelji, kjer se da analizirati to, kar se dogaja v našem okolju in kako se to odraža na vse resurse.

Tudi zakon o varstvu okolja je bil sprejet izjemno optimistično, če lahko tako rečem. Zastavili smo si številne naloge, ob vedenju, da mnogo teh nalog ne bo mogoče izvesti, enostavno tudi zaradi tega, ker so preobsežne, ker jih tudi v nekem obdobju brez ustreznih sredstev, brez ustrezne organiziranosti ni mogoče doseči. Mislim, da od trenutka, ko je bil ta zakon o varstvu okolja sprejet, pa do današnjega dne je bilo narejenih veliko stvari, veliko jih je pa tudi zastalo. Če bo to poročilo služilo v ta namen, da bomo znali potegniti dober nauk iz tega, kaj moramo narediti jutri, potem je ta namen v veliki meri dosežen in nam bo v veliko pomoč pri razmišljanju v prihodnje.

Upam si reči, da je velik učinek vendarle bil narejen tudi s tem, ko smo začeli sistematično zbirati določena sredstva,

predvsem zaradi onesnaževanja. In predvsem princip "onesnaževalec plača" je eden tistih ukrepov, ki so zagotovo pripomogli k temu, da imamo nekatere sistemske vire oziroma namenska sredstva za to, da nekatere ukrepe lahko učinkovito izvajamo. Velikokrat pa se potem srečujemo s predimenzioniranjem nekega ukrepa, ki porabi potem preveč sredstev, zato je tudi učinek manjši, kot bi sicer bil. Tako je tudi vprašanje stroke včasih tisto, ki bi ga morali analizirati na ta način, da prepustimo večji vpliv stroki pred nekim političnim odločanjem in kot politika potem ocenjujemo, ali je stroka opravila svoje delo ali ne. Običajno so ti koraki obratni, tako da se politično odloči o nečem, pa potem poslušamo kritike stroke in druge zainteresirane javnosti o tem, kaj se je naredilo. Tako je tudi to eno tistih dejstev, ki bi jih najbrž veljalo proučiti in se opreti bolj na strokovne institucije in manj na politične odločitve.

Ena teh političnih odločitev je zagotovo bila tudi ta, da imamo v Sloveniji več kot tretjino ozemlja pod izjemno močnim nadzorom Nature 2000. Pa vendar, če pogledamo poročilo, lahko še vedno ugotavljamo, da upada določeno število vrst ptic, da se nekateri habitati izgubljajo, da pravzaprav nekega učinka zaradi tega, v okolju pozitivnega, za ohranjanje okolja in habitatov ni zaznati. Torej, kje je vzrok tega? Morda tudi v tem, da ta operativni program varstva okolja, ki je bil sicer sprejet, in upravljanja z Naturo 2000 mogoče še ni zaživel, po drugi strani pa v določenem okolju, kjer naj bi veljal, ta predpis povzroča velik odpor ravno zaradi tega, ker se zelo administrativno pristopa k razumevanju Nature 2000 in vseh ukrepov, ki naj bi jih izvajali tudi v praksi. Velikokrat je to ovira oziroma podaljševanje postopkov, zavlačevanje odločitev, izdelava najrazličnejših študij, ki veliko stanejo, v praksi pa teh učinkov potem ne zaznamo, ker so se sredstva porabila za to, da je nastala gora papirjev, ki jih v praksi ni bilo mogoče udejanjiti. Tu se moramo zagotovo vprašati, ali je tudi komunikacija znotraj upravljanja z določenimi območji dovolj vpeta tako v lokalno okolje kot v ekonomski interes in ali se vedno znova ne ponavlja dejstvo, da nekdo stoji na svojem bregu, drug na drugem bregu in si eden drugemu sporočata neke

ostre, negativne misli, ki ne pripeljejo do rešitev.

Torej, zagotovo bo treba vzpostaviti mehanizem, ki bo omogočil dialog in ki bo pripeljal do tega, da bo predvsem stroka dajala rešitve, kakšno okoljsko tehnologijo naj bi tudi imeli v naših podjetjih, kako bomo dosegli tisto dodano vrednost, ki jo nujno potrebujemo za dvig kakovosti življenja. Mislim, da je to en velik izziv za prihodnost in da bodo poročila v prihodnosti še kvalitetnejša.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franco Juri. (Ne bo razpravljal.)

Gospod Petan Rudolf, izvolite. Pripravi naj se mag. Franc Žnidaršič.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

V tem poročilu je bilo veliko povedanega, tudi na odboru je bilo izrečenih kar veliko besed, kdaj bi to poročilo moralo biti in podobno. Vendar zame navsezadnje to niti ni toliko pomembno. Odbor za okolje je tudi sprejel določene sklepe, ki so do neke mere tudi zavezujoči; kolikor odbor lahko takšne sklepe sprejme za ministrstvo, in ti sklepi so do neke mere tudi kritični.

Ampak zame je poročilo teorija, bolj pomembna pa je zame praksa, to, kar se dejansko dogaja v življenju. In lahko rečem, da Slovenija gre na tem področju prav gotovo po dveh tirih. En tir je tisti deklarativni, ki je v Sloveniji še kar sprejemljiv, če pustimo zdaj ob stani vse peripetije okoli tega poročila. Večji problem pa je v praksi, se pravi v naravi; kaj se dogaja v naravi na področju okolja, kako tam stojijo stvari. Če bi še omenil poročilo, bi dejal, da kar se mene tiče, v bistvu poročilo niti ne bi bilo potrebno. Če bi bile stvari v naravi, se pravi v vsakdanjem življenju, takšne, kot morajo biti, če bi vse, kar je v zvezi s tem, to se pravi, kar ponuja pravni okvir, če bi vse službe delale tako, kot je potrebno, potem bi tako ali tako bilo stanje zelo zadovoljivo. Pa če grem po vrsti, kaj s tem mislim.

Prvo bi dajal, da vse inšpekcijske službe, ki so povezane tako ali drugače z okoljem, ali ne delajo – težko bi rekel, da nimajo pristojnosti – ali pa si mogoče premalo prizadevajo, da bi tisto, kar jim zakonodaja

nudi, izkoristile. Izgovarjajo se, recimo, inšpektorji drug na drugega. Konkreten primer: pride do pomora rib v nekem potoku, v neki reki in potem pridejo tja trije, štirje, pet inšpektorjev plus policija in vsi se izgovarjajo drug na drugega, da to ni njihova pristojnost, da je to pristojnost nekoga drugega. Ko pride drugi inšpektor čez eno uro reče: "To ni vse v moji pristojnosti, to je pristojnost nekoga drugega," in v bistvu se tako zgodi, da je odobren pomor rib, krivca se mogoče sumi ali pa se tudi ugotovi, ampak ukrepa se pa nikoli; zato ker inšpekcijske službe svojega dela ne opravijo. Jaz se zdaj ne bi spuščal v to, kdo je kriv, zakaj je kdo kriv, upal bi si pa trditi, da jim zakonodaja to omogoča. Dejal bi, da je to bolj izgovor ali pa mogoče, da so obstoječe organizacijske oblike, ko vsak resor pokriva svojega inšpektorja, prav gotovo eden od vzrokov in jih potem resorsko ni mogoče nekako uskladiti. To je ena zadeva.

Kot drugo bom omenil to, o čemer smo razpravljali tudi na odboru, ko smo obravnavali omenjeno poročilo, je pa odločba inšpektorja, da se v Sloveniji praktično zaprejo odlagališča odpadkov vsa po vrsti zaradi takšnih ali drugačnih razlogov. No, tam nam je državni sekretar obrazložil, da ne bo tako hudo, da ni mišljeno, da bi se odlagališča morala zapreti, vendar prvi vtis je bil takšen, kot da je treba odlagališča zapreti. Tisto, kar je pa najbolj pomembno, to, kar se je slišalo v javnosti, to, kar je bilo omenjeno v medijih, je bilo to, da se bodo odlagališča zaprla, bodo pa še neke kazni vmes za upravitelje teh odlagališč. To se mi ne zdi ravno primerno, kajti vtis v javnosti je bil, da je sedaj vse narobe in da je bilo prej vse v redu, kljub temu da so še pred leti v bistvu z usodo odlagališč upravljale usode iniciative, takšne ali drugačne. Tako so bile sprovcirane ali nastavljene ali kakšno naj bo njihovo delovanje – v ozadje tega se jaz ne bi spuščal. Dejstvo pa je takšno, da se je o usodi odločalo na ulici, kjer so zaskrbljeni krajani, kjer je odlagališče, na ulici reševali problem odlagališča. Ali so dobili zadovoljive odgovore ali ne, ne vem, vendar na takšen način se ne da delati. Sedaj ne kritiziram ljudi, ki so tam protestirali in zahtevali odgovore, ampak v sistemu je očitno nekaj narobe. Nekomu je ustrezalo, da so to področje uravnavale civilne iniciative. Kako se da tam reševati problem, je verjetno vsakomur

znano; kjer so zaskrbljeni ljudje, ki sprašujejo drug preko drugega in želijo odgovor in seveda noben odgovor ni dovolj dober in seveda nihče tudi ne more odgovoriti ali pa tudi ne zna odgovoriti, zato ker ni imel vseh podatkov ali pa vseh pristojnosti. No, zdaj kar naenkrat se pa pojavijo odločbe, in to dober mesec po lokalnih volitvah, zdaj pa naj novoizvoljeni novi ali pa stari župani zadeve urejajo, kakor vedo in znajo. To me malo spominja na neko politično akcijo, jaz upam, da se motim, ampak tako razmišljajo tudi nekateri drugi.

Ali je res bil, kot se temu reče, določen pritisk, da se bodo na teh odlagališčih nekatere stvari uredile, še posebej tam, kjer so odlagališča bila zgrajena zato, da opravljajo še kakšno dodatno funkcijo, ki bo v skrbi varstva okolja, da je tam, kjer ni, to treba urediti – ampak, zakaj se to ni uredilo pol leta prej? Bojim se, da je bil strah pred kakšnim županom, ki so mu v temu trenutku dali odločbo, in si pred volitvami tega niso upali storiti, niti eno leto pred volitvami. Zdaj je pa še štiri leta časa do novih volitev, pa je zadeva malce drugačna. O tem je bilo tudi veliko govora na Odboru za okolje, tako tega sedaj ne bi ponavljal, sem pa prepričan, da takšen način ni dober. Če so bile s temi odlagališči težave, potem bi bilo to treba sproti urejati in sproti groziti, če lahko uporabim ta izraz, s strani inšpekcije, ne pa sedaj kampanjsko za vsa odlagališča naenkrat. Verjetno so pri nekaterih odlagališčih večji problemi kot pri drugih in sedaj metati vse v isti koš, se mi ne zdi v redu. Ampak dobro, vsaka palica, vsaka grožnja ima tudi določen pozitiven učinek. Zato bom optimist, pa bom vzel to s te strani.

Drugo, kar je, izpusti CO₂. Največ teh izpustov, če odvzamem industrijske objekte, približno 40 % vseh izpustov CO₂ je zaradi prometa. To je tudi znan podatek in ker je Slovenija tudi tranzitna država za tovornjake, je mogoče pri nas celo ta procent še nekoliko večji. Prav gotovo pa je Slovenija tudi ena od držav, kjer je ogromno tudi osebnih avtomobilov, tako da so ti izpusti tudi izredno pereči. Zanimivo je to, kot je že danes eden od kolegov omenil, da se v mestih gradijo garažne hiše, bolj malo je pa storjeno za to, da bi se javni prevoz izboljšal. Verjetno se boste spomnili, da smo ravno v Slovenski demokratični stranki predlagali že

dvakrat ali trikrat zakon, da bi se določene mestne avtobusne proge podaljšale tudi v predmestje ali pa v tiste predmestne občine, ampak nikoli nismo uspeli. Ta naš predlog je bil vedno zavrnjen, češ da to ni dodelano, da to ni kot neka celota in podobno. Ja, kaj pa je bolj pozitivno za okolje kot to, če se lahko avtobusna proga mestnega prometa podaljša v predmestje, ali pa, da tisti državljani, ki majo službo v mestu, konkretno v Ljubljani, da se morajo s svojim avtomobilom voziti po teh prezasedenih cestah. To se pravi, to ne gre skupaj. To se pravi politika Vlade, ker tu ne gre smo za en resor, to moramo priznati, vsaj dva ali trije so takšni, da ali tega ne opazijo, ali tega ne želijo, ali tega ne morejo, ker so ljubijo tako moči. Zdaj ne vem, kateri lobi: ali tisti, ki gradi garažno hišo, ali tisti, ki prodaja bencin, ali pa avtobusni lobi zato, da ima še kar naprej monopol. Nekaj v glavnem ne "štima" in to je tista dvotimnost, o kateri govorim.

Tisto, kar po mojem je najbolj zaskrbljujoče, je to, da naša civilna družba, v katero je tudi vključena stroka, nasprotuje gradnji vetrnih elektrarnam, in to že 10 let. Nobena lokacija ni dovolj dobra, nobena ni dovolj odmaknjena, vsaka ima neke težave, pri enih so neki ptiči, ki jih po ugotovitvah lovcev že dolgo ni več in tistih območjih, za nekatere so neki hrošči, ki živijo v zemlji. Tudi to se je zgodilo. To smo obravnavali tudi na odboru za okolje takrat, ko sem ga jaz vodil. Človek enostavno ne razume, kaj je narobe z vetrnimi elektrarnami v Sloveniji, če pa je v Nemčiji, takrat, ko je bila na oblasti tudi zeleno-rdeča koalicija, ko so bili zeleni, tisti, ki skrbijo za okolje, na oblasti, so v Nemčiji v štirih letih zgradili preko 20 tisoč vetrnih elektrarn. Gradili so jih tudi na takšnih območjih, kjer bi mogoče sam imel pomisleke, ali je tam res smiselno. Na Danskem, Nizozemskem gradijo ob morskem pasu, v morju, v plitvem morju gradijo vetrne elektrarne, ker je tam vetrno območje. Pri nas pa ne more biti na območju, kjer 10 kilometrov naokrog ni nobenega naselja, ni nobene hiše. To je zame zaskrbljujoče. Pa vendar je to najbolj čista energija in cel svet jo uporablja in tehnologija gre naprej.

Drugo, kar me tudi skrbi, je to, da ravno ta civilna družba, ta zelena stroka nasprotuje gradnji hidroelektrarn na Muri. Tam bi istočasno z elektriko tudi meliorirali

področje, rešili poplavno varnost – vendar ne! Celo tako daleč gremo, da ti naši zeleni privlečejo svoje kolege iz cele Evrope, pa se spuščajo po Muri pa protestirajo, kako se pri nas ne smejo graditi hidroelektrarne na Muri. Ja, lepo vas prosim! To že meji na nekaj drugega, na sabotažo.

Naslednje, kar je, tu pa ne bom rekel, da je civilna iniciativa tista, ampak bom rekel kar država, ki je ustavila ali pa zelo upočasnila gradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi. Vse se je praktično ustavilo, edino tista, ki je že napol zgrajena, naj bi se dogradila, ampak kolikor kažejo podatki, z upočasnjenim tempom, eno pa celo se postavlja pod vprašaj, da so tam neki, ne vem, kuščarji ali metulji ali karkoli. To se pravi, to je pač izgovor, da nečesa ne bi naredili. In tudi hidroenergija je tista, ki je ena najbolj čistih energij, kjer se lahko tudi v večjih močeh gradijo objekti, pri čemer so vetrne sicer manjše, ampak hidroelektrarne na spodnji Savi imajo pa bistveno večjo moč in so takšne, ki so ekonomsko popolnoma upravičene.

Po drugi strani pa moram povedati, da sem bil presenečen, da so ti okoljevarstveniki, skrbniki okolja zelo medli pri gradnji termoelektrarn. Pa da ne bo zdaj kdo mislil, da jaz nasprotujem Termoelektrarni Šoštanj. Daleč od tega! Ampak, ne razumem glede na to, da so termoelektrarne, kjerkoli so, bistveno manj prijazne do okolja kot hidroelektrarne ali vetrne elektrarne. To je tisto, kar me moti. Ne nasprotujem, zaradi mene jo naj zgradijo. Vendar, zakaj so potem tako glasni pri vetrnih elektrarnah, tu pa tako medlo, da recimo za velike objekte presenečeno ugotovijo, da niso vedeli, da je že izdano gradbeno dovoljenje. To me preseneča. Še enkrat povem; nimam nič proti gradnji tega, vendar tisti, ki se imajo za okoljevarstvenike, ki bi naj bili skrbniki okolja, imajo tako dvoličen odnos. To pa me moti: ali so tam preglasni ali tu pretihi, to je meni navsezadnje čisto vseeno. Tam v bistvu ne smeli ničesar govoriti, ampak bi morali pozdraviti, če se gradijo vetrne elektrarne in hidroelektrarne. Če pa imajo tu kakšne druge pomisleke, so pa tudi tu lahko tiho. Ni pa razumljivo, da so pri termoelektrarnah tiho, tam so pa tako glasni, pa govorijo o nekih hroščih, ki živijo v zemlji in bo tista vetrnica, ki

bo 15-krat na minuto zamahnila, tiste hrošče motila v zemlji. To ni razumljivo.

In da je razkorak v Sloveniji med prakso in deklarativo tako velik, pa bi spomnil samo še to, da so ravno ti slovenski skrbniki okolja bili tako navdušeni nad varstvom okolja, da jim je celo Kjoto bil pretesen. Kjoto je bil premalo ambiciozen, 3-krat 20 je bilo za njih premalo, hoteli bi še več in smo tudi sprejemali neke sklepe, da bi si še večjo obveznost naložili. To smo tudi sprejeli, ampak vrag je v podrobnostih. Bojim se, da je vrag vzel šalo in sedaj mi plačujemo še za tisti navaden Kjoto, ker ne izpolnjujemo pogojev, imamo že kazni za izpuste CO₂. Če bi zahtevali še večje, potem bi bile te kazni še večje. Mi naredimo premalo za to, da bi te izpuste zmanjšali. Prej sem omenil ta promet, kjer delamo ravno v obratni smeri. Pri pridobivanju električne energije pa tudi v obratni smeri. Pa ne bom zopet omenjal objekta, ampak na splošno govorim, ker izpustov CO₂ se ne bomo rešili. Tam, kjer bi pa lahko pridobili energijo, da bi nekoliko ublažili to situacijo, tam pa zamujamo ali pa smo sploh obstali. Ta nesmiselnost razkoraka med deklarativo in prakso nas bo verjetno v bodoče še bolj tepla, zato ker bo še več kazni za okoljevarstvene probleme, tako za izpuste CO₂ kot tudi druge stvari, varstvo rek in podobno, to bo še prišlo. Nekaj bo dejansko denarne kazni iz Bruslja, nekaj bomo imeli pa kazni v tej obliki, da bomo imeli onesnaženo vodo, da bomo imeli onesnaženo podtalnico, da bomo imeli onesnaženo zemljo in seveda na tej zemlji in v tem okolju, v tej vodi pač raste hrana, ki jo potem uživamo. To bo tista posredna kazen, ki jo bomo dobili direktno, brez kazni iz Bruslja. Očitno je pri nas tako, da zaleže samo, če nam kdo napiše kakšen račun, kakšen listek ali kaj podobnega; tisto dejansko vidimo. Kar pa v vsakdanjem življenju dihamo, jemo, slišimo, tudi hrup – to pa se nas nekako ne prime.

Sam tega poročila niti ne bi kritiziral, če je bilo pozno, niti ga ne bi kritiziral zato, da je na toliko straneh in preveč strokovno, saj navsezadnje tudi tu je stroka. Kritiziral bi bolj tisto, česar v poročilu ni napisanega, pa se dogaja v praksi. Ker na tisto mi zadenemo in tisto nas dejansko prizadene vsak dan. So pa stvari, ki bi jih lahko z malo dobre volje reševali. Samo še enkrat bom omenil podaljšanje mestnih avtobusnih prog v

primestne občine. S tem bi veliko naredili za zmanjšanje izpustov CO₂ in teh delcev, ki se pojavljajo zaradi prometa. Tu se nič ne naredi in se gre celo v obratni smeri. Branimo se na vse pretege, da bi podaljšali kakšno proggo. Če pa že kakšno uspemo, je pa to, ali čudež ali karkoli.

Temu, kar se v praksi dogaja, bi ob tem poročilu morali posvečati več pozornosti. Samo poročilo pa naj bo kot neka osnova, neka smernice za naše delo in kot neko ogledalo, kaj se pri nas dogaja. Jaz proti poročilu nimam nič in ga podpiram. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič. (Ne bo razpravljal.) Gospod Alojzij Potočnik. (Ne bo razpravljal.) Dr. Peter Verlič. (Ne bo razpravljal.) Gospa Alenka Jeraj. (Ne bo razpravljala.) Gospod Vili Trofenik. (Ne bo razpravljal.) Gospod Vito Rožej. (Ne bo razpravljal.) Gospod Andrej Magajna. (Ne bo razpravljal.) Gospod Lojze Posedel. (Ne bo razpravljal.) Gospod Petek Miro. (Ne bo razpravljal.)

Gospa Silva Črnugelj, izvolite.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa.

Že iz dokaj obširnega in izčrpnega stališča oziroma pogleda naše poslanske skupine na to poročilo je bilo jasno razvidno in povedano, da naša kritika ni bila kritizerstvo, ampak usmerjena z jasno zastavljenimi cilji in predlogi, kako in na kakšen način se lotiti naslednjih novih poročil. Ker vsako poročilo ni samo sebi namen, da ga enostavno naredimo, damo v mape in potem shranimo med neke deležnike, ki bodo o tem razpravljali, te razprave enostavno zapisali in potem gre zopet v mape in predale. Zlasti je treba ta poročila pogledati za nazaj, videti, kakšni so trendi, zaznati trende, pozitivne in negativne. Žal smo v preteklih 17 letih ugotovili, da so glede na pokazatelje ti trendi slabši in ne pohvale vredni, da bi morali temeljito pregledati in videti, kako in na kakšen način smo zastavili svoje cilje že davnega leta 1993, ko smo sprejeli zakon o varstvu okolja in iz tega izhajajoč vse ostale zakone in podzakonske akte. kako smo se nekaterih stvari lotili.

Kritično pomeni tudi povedati, da smo nekatere zadeve konceptualno zgrešili. To ne pomeni, da bomo zdaj rezali glave, ampak bomo imeli možnost trezno premisliti, kaj v naslednjih petih letih še lahko naredimo, da politiko okolja, politiko varstva okolja nekako usmerimo na prave tirnice.

O konceptih zdaj ne bi preveč govorila, toda če se lotimo samo politike odlagališč odpadkov in ne nazadnje zbiranja in ločevanja odpadkov, kako se je odločila Slovenija in lokalne skupnosti ter občine, kakšne zabojnike bodo kupili. Takrat, sicer v dobri veri, da bodo spodbujali podjetništvo, je vsaka občina lahko šla v nakupe različnih zabojnikov različnih proizvajalcev, nobena pa se ni lotila tega, da bi ti zabojniki, recimo, bili transparentni in da bi že zaradi transparentnosti ugotovili in videli, da je pomembno, da je to način vzgajanja vseh, ki ločujejo odpadke, da ne morejo narediti napake. Ampak dobro, to je eden od konceptov, ki je bil zgrešen, verjetno ni edini, predgovorniki so povedali že vrsto drugih zadev.

Moram povedati, da me dostikrat moti trditev, da je za stanje vplivov na okolje kriv le kapital. Ne rečem, da ni. Nisem nekdo, ki bom na vse možne načine branila kapital. Ampak kapital ima svoje zakonitosti in ta kapital funkcionira in deluje na svoj način in išče svoje najboljše učinke. Stvar je države, stvar je vlade, stvar je vseh predhodnih ministrstev in ne nazadnje lokalnih skupnosti, da pripravijo ustrezne ukrepe, odloke, predpise in zakone, da bo ta kapital deloval tudi v javnem interesu. Na področju okoljskih politik je pa to zelo pomembno. Zlasti je tu veliko deležnikov in če se ozremo na to, kako ima onesnaženo okolje velike posledice na zdravje ljudi in kako malo smo o tem v resornih politikah razpravljali ter kako malo smo se, recimo, dogovarjali med različnimi deležniki, od Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za promet, Ministrstva za zdravje in Ministrstva za kmetijstvo, zagotovo pa je tu vpeto tudi Ministrstvo za javno upravo za zmanjševanje vseh administrativnih ovir, mislim, da tukaj tudi tiči... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite besedo, gospod minister?

Izvolite, besedo ima gospod minister Žarnić.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Na kratko naj začnem z eno ugotovitvijo. Ne morem nič drugega reči, kot da se z večino od vas v večini stvari strinjam, kar sem sam do takega zaključka prišel v zadnjem letu. In gospod Petan je lepo rekel: razkorak med prakso in teorijo. Jasno! Ugotavljam, da naša družba ali sistem, pa to velja tudi za svetovni sistem, ker sem se vrnil iz Cancuna, nima ustreznih instrumentov za učinkoviti preliv teorije v prakso. Pa ne bom rekel zakaj, je bilo veliko že rečenega.

Dogajajo se tudi kontradiktorne zadeve. Recimo, elektrarne. Imel sem sestanek z nevladnimi organizacijami, kjer je na istem koncu bil nekdo, ki se je zavzemal za vetrne elektrarne, pa nekdo, ki je iz drugih razlogov videl ovire. Rekel sem, naj se med seboj dogovorijo, da bom lahko kaj naredil. To je kot komentar.

Glede poročila pa tako: ponosen sem, da je po tolikih letih prav v mojem mandatu poročilo pred vami. Pa tudi vesel sem, da je moj predhodnik leta 2009 ugotovil, da takšnega poročila že dolgo časa ni bilo in se je spravil delati s sodelavci – eden najbolj zaslužnih, da je to poročilo nastalo, je tudi tukaj z menoj. Za poročilo vemo, da je polno lukenj, pomanjkljivosti, mogoče kakšne nedoslednosti, pač glede na tiste podatke, ki so do konca leta 2008 bili na voljo. Ti so v poročilu, ki je nastajalo leta 2009 po metodologiji, kot je bila za poročilo za Evropsko unijo v letu 2010. Mislim tudi, da je pristop h takšnemu poročanju zastarel. Danes smo v obdobju informatike, sto petdeset kazalcev lahko dnevno spremljate, "up date", na spletnih straneh ARSO, www.arso.si! ARSO izdaja periodična tematska poročila o vodi v Sloveniji, kakovost zraka v Sloveniji. Imamo mesečno revijo Okolje in prostor, kjer neke stvari objavljamo. Mislim, da bodo ta poročila nekoliko drugačna, na dve leti bomo izbrali in analizirali tisto, kar se kontinuirano pojavlja na straneh, kjer vsak od vas, vsak državljan doma ali kjer koli na zemeljski obli lahko prebere o stanju pri nas. So tudi neke zadeve, ki so alarmantne zadeve in tudi to bomo izpostavili.

Se pravi, da poročanje bo v bodoče bolj učinkovito tudi zaradi kvalitetnejših tehnologij, ki so nam dane na voljo. Tako upam, da bo tisti, ki vam bo poročal leta 2012, imel lažje delo od mene in verjetno bodo tisti poslanci, ki bodo še takrat tukaj, bolj zadovoljni.

Glede problemov sveta, Cancuna, slabih sporočil. Ja, vsi smo bili razočarani, vsi smo bili veseli, da smo ob petih zjutraj uspeli nekako skupno črto potegniti, da je vsaj uspel, kljub temu da je Bolivija hotela še bolj ekstremne zahteve dati, pa nekako smo to razumeli, ampak nek osnovni imenovalec je bil narejen. Jasno, da je tukaj problem s Kitajsko in ZDA, predsednik Obama kljub najboljši volji ne more priti skozi svoj parlament, da bi zadeve spravil na svetu bolj prijazno zadevo.

Zelo bi pozdravil ugotovitve gospe Pečanove glede kadrov, vendar veste, pri vodenju sistemov, kot so ministrstva, s takšnim nagrajevanjem in takšnim obremenjevanjem po dvanajst ur na dan, bo zelo hitro entuziastov zmanjkalo. Mislim, da je tukaj kriza vodenja in nagrajevanja vodenja. Vendar, to je moja ugotovitev. Sam sem se tudi odločil in jamram nad svojimi, ampak mislim, da kvalitetnih vodij, direktorjev direktorotov ne morete dobiti zastonj.

Predstavniki civilne družbe so vsekakor povabljeni, dobrodošli, želimo njihovo sodelovanje pri nastajanju poročil, vendar glej ga zlomka, na to poročilo je bil v javni obravnavi njihov odziv več kot mlačen. Zelo glasni so, kot je bilo rečeno, v določenih primerih, ko pa je treba kaj bolj konstruktivno delati, pa je včasih težava. Vendar, delamo, sodelujemo. Član mojega kabineta Albin Keuc, nekoč zelo aktiven pri Greenpeacu, je tisti, ki pri nas z njimi komunicira in zaenkrat ta zadeva kar nekako teče naprej. Bistven je problem drugih politik.

Naš komisar Potočnik je skušal v naslednjem obdobju financiranja evropskih okoljskih programov neko svojo novo pot ubrati, da bi bili zadolženi za okoljske politike tudi drugi nosilci: promet, energetika, kmetijstvo in še kdo. Slovenija ga močno podpira, pred kratkim sem bil na okrogli mizi, čez nekaj dni imamo nadaljevanje in zaključke, vendar kaže, da smo edina država v Evropi, ki takšno novo politiko podpira. Jaz sem se močno zavzemal za regije mehkih,

prehodnih meja in financiranje po regijskem principu, ne državnem. To bi bilo za Slovenijo tudi dobro, ker smo v treh regijah, mimogrede rečeno, ampak nekako tista zaprtost, ne bom rekel egoizem, prevladuje. To so problemi globalnega pristopa k varovanju okolja. Tukaj moram pohvaliti Slovenijo, kolikor sem gledal, kolikor sem imel časa brati razne statistike, povsod smo zelo pri vrhu, med prvih 10 % svetovnih držav po skrbi za okolje in ohranjenost okolja. Na to smo lahko ponosni, ampak to ne pomeni, da moramo zaradi tega popustiti in reči, da smo dobri in da nam ni treba kaj dosti naprej več delati.

Mislim, da v Sloveniji glede elektrike bi morali imeti pametno energetska politiko in se vprašati, ali rabimo veliko central, ki obremenjujejo okolje, da pridelamo 5 % energije, ali bi neko tovarno, ki 12 % energije pokuri, raje zaprli. Zame so to vprašanja iz okoljskega področja. Ne rečem, da energije ne rabimo, ampak veliko moramo delati tudi na zmanjšanju porabe energije.

Mislim, to bi bil zaenkrat nekako moj pogled na vaše razprave. Žal nisem šel dovolj v detajle. Lahko pa še kasneje kaj povem, vendar če strnem: zahvaljujem se vam, kot sem razumel, podpora temu, kar skušamo doseči. Te vaše pripombe nam bodo služile, bodo v veliko korist naprej, za kar bomo delali. In tudi redno vas bomo obveščali. Razmišljam tudi, da bi mogoče tiste tiskane publikacije, ki izidejo v nekaj izvodih, lahko tukaj predstavili na nekem primernem mestu, da jih pogledate. Pač, to ne bodo formalna polletna poročila, bodo neke bolj ali manj pogoste, vendar dovolj lepi materiali. In še prosim vas, da obiščete naše strani. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister.

S tem zaključujem splošno razpravo o Poročilu o okolju v Republiki Sloveniji 2009. Državni zbor je dobil predlog sklepa, h kateremu niso bili vloženi amandmaji, zato bomo o predlogu sklepa odločali jutri, v četrtek v okviru glasovanja. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO POROČILA OGLEDALO VLADI 2010 – ZELENI NEVLADNI MONITOR.**

Poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Umanotera – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Za dopolnilno obrazložitev poročila dajem besedo direktorici mag. Vidi Ogorelec.

Gospa Ogorelec, izvolite za govornico.

MAG. VIDA OGORELEC WAGNER:

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani minister, predsednik.

V imenu ekipe, ki je pripravila to poročilo. Umanotera je namreč vodila projekt priprave Ogljedala Vladi 2010, sodelovala pa je ekipa ducat sodelavcev iz nevladnih organizacij in strokovnjakov.

Predvsem pozdravljam zanimanje, namreč to je že tretje Poročilo Ogljedalo Vladi, ki smo ga pripravili, je pa prvič, da smo imeli priložnost, da je bilo predstavljeno tako na odboru, kot da ga tukaj zdaj predstavljamo v Državnem zboru v plenumu. Ocenjujem, da je to dober napredek, da zakonodajna institucija, ki namenja veliko pozornosti postopku sprejemanja zakonov, daje priložnost, da pogledamo, kako je z izvajanjem te zakonodaje tako evropske kot naše lastne nacionalne, in da Državni zbor prepozna to svojo funkcijo. Kot odziv na konstruktivnost nevladnega zelenega sektorja bi samo to povedala, da je Ogljedalo Vladi ena majhna aktivnost v zelo širokem naboru aktivnosti nevladnih organizacij, od katerih so mnoge tudi zelo proaktivne, pozitivne, predvsem na področju izobraževanja, ozaveščanja in vzpostavljanja kapacitet.

V podrobnosti poročila ne bom šla, upam, da ste ga že jeseni vsi prejeli v tiskani obliki, v njegovem povzetku, celota je objavljena na spletu. Bi pa dala samo nekaj ključnih poudarkov, pa morda nekaj konteksta. V tem poročilu, kjer je 49 kazalnikov, ki spremlja izvajanja zakonodaje in tudi programskih zavez, h katerim se je Slovenija zavezala na 14 področjih, ne samo teh tipično okoljevarstvenih – pripomba ministrov oziroma predlog dr. Potočnika, da se tudi drugi resorji posvetijo tej temi, je zelo na mestu, tako da pod našim ogledalom ni samo Ministrstvo za okolje in prostor, ampak tudi drugi resorji.

Splošna ugotovitev potrjuje že splošno znano dejstvo, da je razkorak med cilji in zavezami na papirju in dejansko prakso

precejšen in da je dejansko nesprejemljiv. Če gledamo podrobno posamezna področja, predvsem področje prometa, energetike in sistema ravnanja z okoljem, Slovenija zelo zaostaja tudi na področju odpadkov, kakovosti zraka, prehodu v trajnostno kmetijstvo, področju podnebnih sprememb, čeprav smo v zadnjem letu do dveh zaradi gospodarske krize po kazalnikih zaznali ugodnejše trende, vendar iz nepravilnih razlogov, ne zaradi proaktivnih ukrepov, ampak zaradi gospodarske krize. Spodbudne rezultate oziroma gibanja pozdravljamo predvsem na področju javne uprave, ta je zgled na področju sprejemanja akcijskega načrta za zeleno javno naročanje in uredbe, ki je v pripravi, tudi pri podelitvi okoljevarstvenih dovoljenj industrijskim obratom, čeprav vemo, da je prav to izdajanje dovoljenj bilo tudi pod grožnjo Evropske komisije. In pa še na nekaterih drugih področjih, recimo kakovost voda zaradi povečanega števila čistilnih naprav, kar je posledica evropske zakonodaje in standardov in prihajajoča nacionalna podnebna strategija in zakon.

Prav v zvezi z grožnjo Evropske komisije naj omenim, da mislim, da je žalostno, če že ne nesprejemljivo, da nas prav Evropska komisija mora opozarjati na neizvajanje zakonodaje in delujemo po načelu gasilskih akcij na osnovi teh postopkov, katerih vrsta je odprta in tudi državi grozijo že na mnogih področjih sankcije. Edini celovit lasten mehanizem, ki ga imamo v tej državi, je bil predviden v Nacionalnem programu varstva okolja, ta je predvidel eno preglednico, ki je vključena v poročilo o stanju okolja, ki je bilo prej v prejšnji točki predstavljeno, žal pa ta preglednica ne izpolnjuje svoje funkcije. Namreč, če ste podrobno pogledali to preglednico, boste opazili, da jih od 188 ukrepov ima samo 14 navedeno, kakšen je status.

Za zaključek pa naj samo to povem, da pričakujem, da se bo varstvo okolja tudi v Sloveniji prelevilo na eno višjo stopnjo, ker ne bo več prepoznano kot grožnja delovnim mestom in gospodarskemu razvoju, ampak da se bo prepoznala velika priložnost tako podnebnoenergetskih tem kot varstva okolja sploh za večjo konkurenčnost, zelena delovna mesta in ob tem, seveda, višjo

kakovost okolja in življenja in je to nova generacija varstva okolja in teh tematik. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospa Ogorelec.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod minister Žarnić, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Najprej se moram zahvaliti avtorjem tega poročila, ki je izredno koncizno pripravljeno, v nepreobrnem navajanju nekih stvari, vendar v obliki dobrih povzetkov. Tudi vidim, da so pri tem upoštevali tudi neke podatke s strani ARS-a, kar se vidi, da nekako s tem tudi priznajo verodostojnost našim podatkom.

Poleg tega so posebej zanimivi kazalniki s tistimi ikonami, ki izredno lepo prikazujejo in razumljivo kažejo, kje je treba kakšne stvari izboljšati.

Vesel sem tudi, da razumejo to podporo naporom našemu komisarju v Evropi k nekoliko drugačnemu razmišljanju. Moram povedati, da bom znotraj naše vlade kolegom ministrom nekako svetoval, poprosil jih bom, da naj se sami obnašamo v smislu tega novega razmišljanja, ker računam, da ko neka taka ideja pride v takem velikem sistemu, je nek čas potreben, da se inducira dovolj energije za novi pristop. Zato sem tukaj tudi optimist, kajti na regijskem principu ohranjanja okolja zelo dobro sodelujemo tako v alpskem prostoru, kot v donavskem in podsistemu Save, tako sedaj v bodoče jadranskemu, tudi dinarskemu in se nekako zametki te nove politike kažejo v praksi. Lahko rečem, da celo praksa na nekih področjih prehiteva tudi samo prakso večjega sistema, kot je Evropska unija, da ne govorim o celem svetu.

Jaz sem pri trendih ohranjanja okolja optimist. Vsekakor vedno poudarjamo, da je zaščita okolja, varovanje okolja, sožitje z okoljem, ekonomija, ki je okolju prijazna, tudi priložnost, kar vidimo pri mnogih naših parkih, kjer so te aktivnosti že vidne. Ta parlament je lahko ponosen, da je po dolgih letih sprejel tudi Zakon o Triglavskem narodnem parku, kjer se bodo mnoge ideje lahko implementirale in se pokazale kot koristne v nekem času. Tako so na tem področju

možnosti, vendar po drugi strani moramo pa paziti, da ne bi s pretiranimi zahtevami glede okolja in, kot je tukaj gospod Petan povedal, z nekimi nelogičnostmi pa naredili vsem tem aktivnostim večjo škodo kot korist. Moramo se obnašati uravnoteženo, imeti varovanje okolja in industrijo in človekove dejavnosti. Se pravi, kot se lepo reče, nekako sonaravno živeti, vendar ob tem tudi preživeti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poročilo je obravnaval Odbor za okolje in prostor kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsednici gospe Bredi Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Odbor za okolje in prostor je Poročilo Ogljedalo Vladi 2010 obravnaval na 21. seji 2. septembra. Poročilo je, kot smo že slišali, pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ob sodelovanju s partnerji iz mreže Plan B za Slovenijo v avgustu 2010. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za promet, za obrambo, Ministrstvo za šolstvo in šport, za gospodarstvo, Računskega sodišča Republike Slovenije, varuha človekovih pravic, Umanotere, Slovenskega E-foruma, CIPRA Slovenija, Inštituta za trajnostni razvoj, Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije in Fokusa, društva za sonaravni razvoj. Kot gradivo za razpravo je odbor z dopisom 29. julija letos prejel osnutek Poročila Ogljedalo Vladi za 2010, na seji odbora pa še tiskano publikacijo s povzetkom poročila, pripravljenega v avgustu 2010.

V predstavitvi Poročila Ogljedalo Vladi 2010 sta predstavnici Umanoterne, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj, mag. Vida Ogorelec Wagner in Gaja Breclj uvodoma povedali, da so v sodelovanju z drugimi nevladnimi organizacijami letos takšno poročilo pripravil že tretjič. Poročilo je pripravljeno in opravljeno z namenom, da se ugotovi, kako država skrbi za izvajanje načel trajnostnega razvoja v različnih sektorjih. Tokrat so spremljali štirinajst poročil na skupno devetinsitridesetih izbranih kazalnikih, ki vsebinsko spadajo v tri sklope: prehod v

nizkoogljično družbo in podnebne spremembe, trajnostno upravljanje z naravnimi viri ter horizontalna območja. S tem poročilom želijo spodbuditi vladne organe k boljšemu izvajanju političnih zavez, kar bi zmanjšalo implementacijski deficit.

V razpravi so člani odbora menili, da sta poročilo in predstavitev dobro pripravljene, pogrešajo pa predloge za izboljšanje stanja. Pogrešajo tudi primerjavo z doslej pripravljenimi monitoringi in poročili, ker bi tako lahko dobili vpogled na stanje za daljše obdobje, na primer za eno desetletje. Koristno in pomembno bi bilo vzpostaviti sodelovanje med vsemi deležniki in popestriti dialog, ki bi morda bil bolj intenziven in večplasten. Glede na to, da ljudje postajajo vse bolj osveščeni in tako tudi bolj kritični in pozorni na pomanjkljivosti, bo treba na temu področju veliko več konkretizacije in intenzivnega timskega dela ter zavedanje o soodgovornosti in odgovornosti pri sprejemanju odločitev. Imamo zelo bogato zakonodajo, treba pa je pogledati, kako in na kakšen način se uresničujejo sprejete zaveze. Če bi v vseh fazah priprave zakonodaje, tako kot veleva Aarhuška konvencija, bolj intenzivno vključevali vse deležnike v prostoru, zlasti na nivoju lokalne skupnosti, bi lahko preprečili veliko spora in nasprotovanj.

Odbor za okolje in prostor je zato predlagal Državnemu zboru, da Poročilo Ogledalo Vladi 2010 uvrsti na eno od sej, danes se je to zgodilo, in sprejme sklep, s katerim naj Vladi predlaga vrsto ukrepov in dejavnosti za izboljšanje razmer v okolju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic. Izvolite.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Prijazen pozdrav naši gostji, gospe Ogorelčevi, ministru in pa vsem, ki jih ta problematika zanima – očitno jih pa v Državnemu zboru ni tako veliko –, kaj mislijo nevladniki. Pa nič zato.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se nam zdi prav, da

vladni okoljski politiki kdaj pa kdaj ogledalo nastavi tudi nevladni sektor. Zato v Liberalni demokraciji Slovenije pozdravljamo današnjo obravnavo okoljskega poročila, ki ga je pripravila Slovenska fundacija za trajnostni razvoj Umanotera.

Ključno ugotovitev Umanotere povzema prvi predlagani sklep, ki ugotavlja, da izvajanje zvez in zakonodaje na področju okolja in trajnostnega razvoja ni zadovoljivo ter da je najslabše stanje predvsem na področju prometa, energetike in sistemov za ravnanje z odpadki ter da še vedno pospešeno izgubljammo najboljša dobra kmetijska zemljišča. K temu seveda ni veliko dodati, ker je preprosto res.

V LDS ugotavljamo, da v Sloveniji okolje še vedno ni postalo temeljna podlaga in okvir z jasnimi robnimi pogoji razvoja, ampak je predvsem ovira nebrzdane, hlastanju investitorjev in trenutnih obarvanih interesov. To je še posebej izrazito v zadnjih letih, ko se v Sloveniji spopadamo z gospodarsko krizo. Nič bolje pa se na nek samokritičen način ne obnaša tudi država, kajti Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020, na primer, ni bil okoljsko presojen. Evropski komisiji je bil poslan kot zaveza naše države, z izgovorom, da bo okoljsko presojen nov nacionalni energetskega program. Sledi logično vprašanje, kako imamo lahko v praksi prej akcijski načrt s konkretnimi okoljskimi posledicami, ki je hierarhično nižji akt kot nacionalni program.

Nadalje se postavlja vprašanje, ali je sploh še smiselno izpostavljati problematiko prometa, torej področja, kjer ne spoštujemo lastnih zavez iz operativnih programov zmanjševanja izpustov. Če bi želeli biti zelo nazorni, bi lahko rekli, da imamo predvsem ministrstvo za cestno gradnjo in ne ministrstva, ki je zadolženo za celostno prometno politiko, katere ključni del je tudi okoljska politika. Skratka, posamezni ministrski resorji naših skupnih ter s tem tudi svojih okoljskih zavez ne jemljejo kot svoj problem, ampak smatrajo to zgolj in samo kot problem Ministrstva za okolje in prostor, problem, ki se naj v interesu vseh reši tam nekje daleč za Bežigradom.

V Liberalni demokraciji Slovenije se strinjamo, da so eden izmed glavnih izzivov današnjega časa že prisotne in neizogibne podnebne spremembe ter prehod v tako

imenovano nizkoogljično družbo. Dejstvo pa je tudi, da naši dosedanji ukrepi za zmanjševanje toplogrednih plinov in za prilagajanje na podnebne spremembe niso zadostni niti zadovoljivi. Težko se strinjamo tudi z ugotovitvijo, da pomemben napredek pomeni le predvidena obravnava predloga zakona o podnebnih spremembah, kajti kar pomemben del strokovne javnosti je mnenja, da ga mogoče sploh ne potrebujemo, da mogoče bolj kot zakon, kot papir potrebujemo dejanja in dosledno izvajanje že sprejetih zakonov, drugih predpisov, predvsem pa lastnih zavez.

Tudi zaradi vse pogostejšega ponavljanja obsežnih poplav je treba v prihodnosti več pozornosti nameniti urejanju voda, vodotokov in brežin ter zagotavljanju vključevanja javnosti v proces odločanja na tem področju. V Liberalni demokraciji Slovenije, kar se tega področja tiče, menimo, da je na tem področju prišlo do opaznega napredka, in ta napredek pozdravljamo. V proces izdelave načrtov upravljanja voda je široko vključena javnost, zagotovo kot še nikoli doslej. Manjka mogoče še kakšna konferenca o vodah, ki pa bo po naših informacijah kmalu zaživela. Res pa je tudi, da z vsem krepko zamujamo in smo zato že bili deležni tudi opomina s strani Evropske unije oziroma Evropske komisije. Žal pa na področju zagotavljanja dobrega ekološkega stanja naših voda ter izboljševanja oziroma vzdrževanja dobre, kvalitetne pitne vode ni tako velikega napredka, kot bi si ga želeli. Zato bi k temu v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije lahko dodali tudi relativno počasno reševanje problematike pretiranega gnojenja na določenih območjih kmetijstva, pa mogoče aktualno svežo temo, problematiko bioplinarn, tudi v luči Akcijskega načrta za obnovljive vire energije v obdobju 2010–2020, ki ni bil okoljsko presojen.

V našem poslanskem klubu že vrsto let opozarjamo na problematiko zmanjševanja kmetijskih zemljišč, ki je povezana s padajočim trendom na področju naše prehranske samozadostnosti. Zato podpiramo ugotovitve iz predlaganega 4. sklepa. Dodajamo pa naše skromno mnenje, da je treba v novi finančni perspektivi doseči korenit preobrat v subvencijski politiki države. Subvencije morajo spodbujati predvsem trajnostno in naravi prijazno kmetijstvo, z

ustreznimi in finančno močnimi ukrepi v drugem stebru. Zato bo treba okrepiti sodelovanje tako med kmetijskim kot okoljskimi sektorji.

5. sklep pravilno izpostavlja, po našem mnenju, osebno odgovornost državljanek in državljanov na področju ravnanja z odpadki. Praviloma se vedno izpostavljajo samo problemi na sistemski in institucionalni ravni, redkokdaj pa velike probleme na izvoru, to je pri gospodinjstvih. In čas je, da mogoče danes zvečer, ko pridemo domov, pogledamo, kaj dejansko konča v naših smetnjakih, kaj pa bi moralo končati vse drugje. Kljub vsemu pa zadnja dogajanja na tem področju, pospešeno delovanje inšpekcijskih služb, vodi k pravim ciljem, ki si jih vsi želimo, da seveda iz odpadkov potegnemo ven tisto, kar je koristna, potrebna obnovljiva surovina in da na odlagališčih, katerih bo v Sloveniji zagotovo omejeno število, odlagamo tisto, kar je treba, ob jasni zavezi in pa logičnem, pametnem razmišljanju, da pa odprte rane v naravi, kjer pa imamo še prostor, zapolnimo in potem dokončno saniramo.

Zato tu mislimo, da je še precej prostega prostora in možnosti za aktivnost na področju izobraževanja, ozaveščanja javnosti o trajnostnem ravnanju z odpadki. Ne nazadnje pa bo treba tudi pričeti z doslednim sankcioniranjem slabih in neučinkovitih praks v gospodinjstvih, kajti vsakdanje življenje kaže, da velikokrat samo korenček ni dovolj.

Zanimiv, zagotovo ekološke obravnave vreden problem je tudi onesnaženost zraka v mestih, predvsem problematika trdih delcev. To postaja v Sloveniji v večjih mestih zagotovo eden večjih, pomembnejših okoljskih problemov, zato v LDS opozarjamo, da nas bodo v primeru, če naše mestne oblasti v sodelovanju z državo ne bodo pospešile sprejema in pa izvajanja ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka v mestih, nas bodo v to prisilile kazni Evropske komisije. Ob tem pa bi moralo Ministrstvo za promet pripraviti in začeti izvajati tudi novo prometno politiko, katere eden izmed ključnih temeljev mora biti tudi politika zmanjševanja onesnaženja s trdimi delci in zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov iz prometa.

Kot smo že povedali, v Liberalni demokraciji Slovenije, pozdravljamo

obravnava tega zelenega nevladnega monitorja. Resnično se namreč postavlja ogledalo vsem nosilcem okoljske politike v Sloveniji. Podoba v ogledalu pa žal ni najlepša, zato smo že ob obravnavi vladnega Poročila o okolju v Republiki Sloveniji 2009 izrazili našo skrb, bojazen, da nas bodo v ukrepanje najverjetneje prisilile šele visoke, za recesijski čas najbrž previsoke kazni Evropske komisije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

V poslanski skupini Solidarnost smo s pozornostjo spremljali, kaj nam ima, skozi poročilo, skozi katero se predstavlja Vlada, povedati o sebi, pa tudi to, po obsegu nekoliko skromnejše poročilo, ki se imenuje Ogledalo, ki so ga pripravile nevladne organizacije ali tako imenovana civilno družba. Omenjam to civilno družbo predvsem zavoljo tega, ker je bilo pred nekaj minutami slišati s strani gospoda ministra, da je pogosto kontradiktorna in da se je v zvezi s poročilom, ki ga je Vlada pripravila, nekako mlačno odzivala. Kar se tiče kontradiktornosti, najbrž ni na Ministrstvu za okolje in prostor, da bi se postavljalo na eno ali drugo stran, ampak, da izvaja ukrepe, ki so pravilni, in da izvaja ukrepe, ki so določeni v programih, akcijskih načrtih, ki so določeni z zakoni etc.

Kar se tiče mlačnosti civilne družbe, nevladnih organizacij, je zopet tako, da lahko kakšne akcije štejemo celo za brutalne, takrat, kadar se, recimo, prevračajo kupi gnoja ali se zлива gnojnica po poljih, demonstrativno, lahko pa bi res bilo kaj premlačno, če bi ne bilo to ogledalo in ne bi izpostavilo prave podobe. Jaz sam in v naši poslanski skupini Solidarnost pa menimo, da je to ogledalo, ki sicer ni koncizno, kakor je bilo rečeno, pa vendarle postavilo ogledalo na pravi konec in pokazalo rezultate, s katerimi se tako rekoč vsi lahko strinjamo, da so pravi kazalci. In tudi Odbor za okolje in prostor je sklepal zelo podobno.

Gospodu ministru so bile vseč ikone, tam na tretji ali četrti strani, in jih je zato omenil. Ampak ravno te ikonice govorijo o tem, da odziv tega ogledala ni mlačen. Na hitro sem pogledal, kaj tam piše, in ugotovil, da v primeru ocenjevanja nekaj več kot ducata področij ne najdemo niti enega področja, ki bi bilo ocenjeno dobro. Če je to premlačno, potem se da to spremeniti samo z drugačnimi besedami, po vsebini bo pa ostalo isto: nimamo dobrih področij. To govorijo te ikonice.

Devet področij je, ki so ocenjena kot slaba. Mislim, da tudi to ni premlačno, ampak da je kritična ocena, ki ji je treba prisluhni. Samo pet je takšnih področij, ki so ocenjena kot zadovoljiva. Pa zadovoljivo ni ravno najvišja ocena, na katero bi smeli biti zelo ponosni.

Zanimivo bi bilo tudi povedati, na katerih področjih: na področju voda, na področju industrijskega onesnaževanja, mednarodnega sodelovanja in na področju bolj ali manj potencialnega zelenega naročanja naše uprave. In še to, kar se tiče industrijskega onesnaževanja, je morebiti ali pa celo dokaj verjetno, bolj posledica aktualnega stanja v svetu, v gospodarstvu, kot pa posledica zavestne okoljske politike.

Kaj nam še govori to poročilo, imenovano Ogledalo? Govori, da imamo slabe trende. In sicer dva, ki se slabšata, torej dva negativna trenda na ključnih področjih: na področju energetike, na področju trajnostne rabe energije in na področju trajnostne mobilnosti ali prometa, kakor bomo temu rekli. Da je to upravičeno reči, ker gre za ogledalo, ki kaže razkorak med vladnimi deklaracijami in njenimi dejanji, je razbrati iz nekaj primerov. Spomnimo se, recimo, področja obnovljivih virov energije. Spomnimo se, kako, recimo, nikakor ne moremo še kako potrebne infrastrukture za pretočno hidrocentralo, akumulacijsko hidrocentralo Kozjak, recimo, umestiti v prostor, pa je to zelo potrebna investicija. Spomnimo se, kako ne moremo dokončati in izkoristiti energetskega potenciala reke Save. Spomnimo se, kakšne ukrepe je sprejemalo ministrstvo in kakšne proteste je doživljalo v zvezi z malimi hidrocentralami. Spomnimo se, kakšne prevrate, preskoke, eskapade je ministrstvo počelo v zvezi s fotovoltaičnimi elektrarnami, da tudi tisti, ki res kaj vedo o

tem, niso več vedeli, za kaj gre. Mislim, da te kritike niso tako zelo mlačne, da so kar ostre in da so tudi ustrezne.

Spomnimo se, kako tako rekoč nič ne uredimo na področju učinkovite rabe energije. To, kar imamo v proračunih zapisano so začetki, ki ne bodo kaj velikega spremenili, pa hvala bogu, da imamo vsaj neke začetke pripravljene. Spomnimo se na že omenjeno zamudo energetskega programa, ki, menda, v nekaterih predalih pa že vendarle tiči, samo videti ga še ne moremo in sočasno prehitovanje, morebiti, gradnje termoelektrarn. Spomnimo, recimo, na to, kako zamujamo pri prepovedi vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju. Več kot je protestov, več kot je poškodovanja okolja, več kot je škode turizmu, bolj mlačno se tukaj Vlada oziroma ministrstvo odziva. In na koncu smo videli, zdaj čisto pred kratkim, da tudi to, kar so zdaj vso leto delali, so zdaj odložili, ker so ugotovili, da nimajo pravnih osnov za to, kar delajo.

Torej, tovrstne kritike so upravičene in jaz menim, da niso bile tako zelo mlačne, razen če nekdo hoče ocenjevati, to je bilo danes tudi rečeno, stvari po vzgledu polpraznega kozarca. In reče, da hvala bogu, ponosni smo, da imamo poročilo, čeprav je prišlo s tri- ali štiriletno zamudo. Torej to je nek alibi, ki ni najboljši za delo, ki ni bilo pravočasno in ustrezno opravljeno. Razlogi za to, da imamo tako slabo stanje, so seveda številni. Zadevajo gospodarstvo, zadevajo javno upravo, zadevajo tudi nas, ki sprejemamo bolj ali manj neustrezno zakonodajo, in zadevajo nas vse v našem vsakdanjem življenju, v katerem se nočemo tako rekoč ničemur odreči in želimo živeti po starih vzorcih, ki pa presegajo nosilne zmogljivosti Zemlje in ki presegajo to, kar smo mi sposobni in kar je narava sama sposobna regenerirati.

Zato je to z naše strani, torej s strani Poslanske skupine nepovezanih poslancev, Solidarnost, to ogledalo pokazalo pravo sliko in mislimo, da je prav, da se ob koncu tudi pove, kakšen je bil namen, vsaj tako so avtorji zapisali: ni bil namen destruktivne kritike, ampak kritične presoje o tem, kar je Vlada v prvi polovici mandata uspela narediti, in dati na ta način tudi spodbudo za to, da bi morebiti v drugi polovici mandata še kaj ukrenila. Kaj zelo velikega, kar bi ugodno,

pozitivno vplivalo na stanje v okolju in na procese, pa se bojim, je že zmanjkalo časa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljen minister s sodelavci in predstavnica Umanotere! Lepo pozdravljeni kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov z odkritim veseljem pozdravljamo obravnavo Poročila Ogledalo Vladi, ki so ga okoljske nevladne organizacije pripravile že tretjič. Državni zbor pa je prvič izkoristil možnost za njegovo predstavitev in obravnavo, tokrat v povezavi z obravnavo Poročila o okolju v Republiki Sloveniji v letu 2009 seveda na pobudo Odbora za okolje, predvsem Brede Pečan in Silve Črnugelj.

Poročilo Ogledalo Vladi okoljskih nevladnih organizacij je po vsebini opisano, vendar dokaj dobro odseva nezavidljivo stanje okolja v naši državi, konkretno na 14 področjih, od katerih so le nekatera ocenjena zadovoljivo, večina pa ne dosega niti minimalnih standardov. Če na hitro naštejemo vsa področja in ocene stanja, ki so jih dobila, vidimo, da je stanje na področju nacionalnih okvirov prehoda v nizkoogljično družbo slabo, s pozitivnim trendom. Na področju prilagajanja na podnebne spremembe slabo, čeprav so se izpusti toplogrednih plinov zmanjšali, splošno kot tudi na enoto proizvoda, zaradi gospodarske krize. Na področju trajnostne energetike – slabo, z negativnim trendom. Na področju trajnostne mobilnosti – zelo slabo, z negativnim trendom. Na področju varovanja voda kot strateškega vira – zadovoljivo, ampak brez gibanj v pozitivno smer, pa še to le po zaslugi zmanjšanja obremenjevanja voda iz gospodarstev oziroma povečanja števila čistilnih naprav, na področju trajnostnega kmetijstva je slabo. Na področju ravnanja z gensko spremenjenimi organizmi zadovoljivo, a to le zaradi tega, ker nam je z zakonom o soobstoju z gensko spremenjenimi rastlinami z ostalimi kmetijskim rastlinami uspelo potrditi dovolj

široke varovalne pasove, ki ločujejo gensko spremenjene rastline od ostalega rasti. Na področju ohranjanja narave – slabo, na področju ravnanja z odpadki – slabo, brez sprememb, na področju kakovosti zraka – zelo slabo. S pozitivnim trendom na področju industrijskega onesnaževanja – zadovoljivo, a brez premikov na boljše. Nevladne organizacije ocenjujejo stanje izvajanja nacionalnega programa varstva okolja kot slabo, s pozitivnim trendom stanja varovanja okolja v okviru razvojnega sodelovanja kot zadovoljivo, s pozitivnim trendom. Medtem ko je stanje vzgleda, ki ga daje javna uprava s svojim ravnanjem, ravno tak zadovoljivo, s pozitivnim trendom. Zadovoljivo stanje pri javni upravi pri predpisih, predvsem sprejemanja akcijskega načrta za zelena javna naročila, ter dejstvo, da je dajanje vzgleda relativno nova stvar in ga bo v prihodnje težje nadgrajevati in dograjevati.

Kazalci posameznih področij odsevajo še slabše stanje. Besede, ki najbolj vpijejo iz poročila, sta "slabo, stagnacija", ponekod v sožitju z besedo in besedno zvezo "s pozitivnim trendom". Tukaj je pa treba izpostaviti, da so ti trendi šibki in se bodo pod pritiskom neodložljivih nepredvidljivih dogodkov obrnili v negativno smer, če se na odgovornih mestih ne bo interes za pravilne odločitve pospešil, hkrati s tem, da bo manevrskega prostora v bodoče vedno manj zaradi sredstev. Če povzamem, je resnično pozitivnih rezultatov v področju grozljivo malo po navedbah okoljskega poročila. Že pri poročilu o stanju okolja v letu 2009 je bilo govora o nujnosti večjega financiranja posameznih področij.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se popolnoma zavedamo, da bo sredstev v bližnji prihodnosti na splošno manj. Predstavniki ministrstva za okolje so praviloma ugotovili in pravilno, da bo treba trezno razmisliti o prioritetah, kateremu področju dati pomembnejši delež sredstev. Obstaja možnost, da za nekatere sektorje ne bo niti toliko denarja, da bi jih vsaj za silo držali nad glavo. Zaradi neizogibnega pomanjkanja sredstev bo treba tako imenovani implementacijski deficit zmanjševati z nefinančnimi ukrepi. V tej luči bo zmanjševanje razkoraka med zastavljenimi cilji na področju prilagajanja na podnebne spremembe še toliko težje, saj se

ukrepi prilagajanja navezujejo na vsa ostala okoljska področja. Zahteve ožje mednarodne skupnosti so jasne, vendar se njihova implementacija v okoliščinah lokalne gospodarske krize zdi vse manj realna. Na drugi strani je varovanje okolja še vedno prepoznano kot zaviralec gospodarskega razvoja, gospodarske dejavnosti oziroma industrije, ki se mu pri nas nekako ne najde prostora v zavesti širšega kroga proizvajalcev kakor tudi pristojnih vladnih služb. Nikakor se ne moremo zavedati, da je to tudi odpiranje novih zelenih delovnih mest in še mnogo čega.

Naj pred koncem poudarim še, da tudi to poročilo ni popolno in da si v Poslanski skupini Socialnih demokratov resnično, ampak res resnično, želimo obravnavo poročila z vsemi kar se da svežimi podatki, ki jih takšna poročila morajo vsebovati, pa tudi to ogledalo Vladi. Stanje, kakršno je zabeleženo v poročilu, pa je žal posledica ne dovolj učinkovitega dela v vseh sedemnajstih letih, odkar velja Zakon o varstvu okolja. Da bi to stanje popravili, bo treba najmanj pet let dela, in to trdnega.

V upanju, da bodo uresničeni, bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli sklepe, ki so bili izglasovani na seji matičnega delovnega telesa, in upali, da bo tudi zelena politika izziv vsem gospodarstvenikom v Sloveniji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Milenko Zihlerl.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim, posebej gospodu ministru!

Poročilo Ogledalo Vladi 2010 – Zeleni nevladni monitor so pripravili v nevladni organizaciji Umanotera in partnerji iz mreže Plan B za Slovenijo. Podano je stanje za 14 opazovanih področij. Opravljena je bila že obravnava na Odboru za okolje in prostor, kjer je bilo ocenjeno kot dobro pripravljeno. Za prihodnja poročila pa je bil podan predlog, naj bodo dopolnjena s predlogi za izboljšanje stanja okolja ter s primerjavami z rezultati že opravljenih monitoringov, da lahko razberemo trend dogajanja za daljše obdobje, najmanj

desetih let. Kot veleva Aarhuška konvencija, je treba še bolj vključevati v okoljsko problematiko vedno bolj ozaveščeno in osveščeno civilno sfero družbe.

V razpravi so bili podani predlogi za posamezna poglavja, in sicer, za trajnostno mobilnost je treba posodobiti železniška omrežja in javna prevozna sredstva.

Pri vodooskrbi je treba pospešiti realizacijo načrtov občin za boljšo oskrbo s pitno vodo in odvajanjem odpadnih voda.

Pri trajnem kmetijstvu je velika problematika zaraščanja kmetijskih zemljišč, s čimer naj se ubada in na naj se nanj odzove kmetijstvo ministrstvo.

Trajnostna energetska oskrba: treba je realizirati ambiciozne načrte nizkoogljične družbe, optimirati prometne tokove ter se lotiti energetske sanacije stavb.

Urejanje vodotokov in brežin. Potrebni so takojšnji ukrepi zaradi zagotavljanja poplavne varnosti.

Ravnanje z odpadki. Slabo stanje je treba sanirati z ozaveščanjem prebivalstva ter izgradnjo regijskih centrov za ravnanje z odpadki, ki morajo izločiti večinski delež sekundarnih surovin, energentov in kompostnih materialov, da bo potreba po odlagalnih površinah za ostanek odpadkov minimalna.

Prašni delci so problem, in sicer PM10 in še manjši PM5. Vlada in Državni zbor naj spodbudita mestne oblasti, da pospešijo sprejetje izvajanja ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti.

Industrijska onesnaženost. Vlada naj spodbuja prehod k prijaznejšim tehnologijam.

V Slovenski demokratični stranki ocenjujemo poročilo kot ustrezno in kakovostno pripravljeno. Ne moremo pa se znebiti vtisa, da je v nekaterih primerih premalo kritično, nekaterih področij se sploh ne dotika, pa vendar predstavljajo veliko nevarnost za omenjene kazalce.

Usmeritve v energetiki kažejo na to, da se bo stanje v naslednjem poročilu lahko samo poslabšalo. Megalomanski energetski projekti bodo porabili vsa sredstva in človeške potenciale na škodo zelenih tehnologij in obnovljivih virov. Zaostanki v modernizaciji železniškega omrežja in slabo organiziran javni promet prav tako ne moreta prispevati k izboljšanju stanja za neko bodoče poročilo.

Vedno pogostejša in glasnejša opozorila iz Bruslja in predvsem vedno glasnejša civilna družba kažejo na to, da je stanje okolja v Sloveniji resno, Vlada pa nima pravih odgovorov na izzive. Pravica do zdravega okolja je neodtujljiva. Obveščena prebivalstva in vključevanje le-tega pri okoljskih odločitvah sta zahtevi Aarhuške konvencije. Na resornih ministrstvih pa se kljub stalnim in vedno bolj resnim opozorilom ne premakne nič. Ministri prihajajo in odhajajo sredi mandata, kar ni dobro za neko dolgoročneje ukrepanje. Da je okolje vedno bolj nezdravo, kažejo tudi vedno pogostejša obolenja za boleznimi, ki izvirajo iz nezdravega okolja. Nesprejemljivo je tudi, da so cela območja Slovenije, predvsem pa večja mesta, kjer je okolje bistveno slabše kot drugod. Pa vendar se na teh območjih gradi še naprej, kar bo okolje samo še poslabševalo.

Poročilo sprejemamo kot enega od kazalnikov, kaj vse je treba še storiti, da bomo v ustreznem času okolje toliko izboljšali, da ne bomo trpeli škodljivih posledic.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil dr. Pavel Gantar.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa Vida Ogorelec Wagner, lep pozdrav. Lep pozdrav ministru in sodelavcem, spoštovane kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares menimo, da je obravnava poročila nevladnih organizacij, predvsem na čelu z Umanotero, z naslovom Ogledalo Vladi, pa verjetno tudi s podnaslovom Ogledalo Državnemu zboru, da je to poročilo, da ima tako rekoč že kar nekakšen zgodovinski pomen v tem smislu – po mojem vedenju –, da imamo tokrat na klopeh in da prvič neposredno obravnavamo poročilo, v tem primeru o stanju okolja, neke nevladne organizacije. Imeli smo veliko poročil, ki jih pripravijo razne institucije, ampak vse te institucije so bolj ali manj povezane z Vlado, z državnimi institucijami, tokrat pa imamo res poročilo, ki so ga pripravile nevladne organizacije. S tega vidika še posebna zahvala, po našem mnenju, velja

Odboru za okolje in prostor, ki je najprej to poročilo obravnaval in hkrati tudi sprejel sklep, da se ga, kako primerno, skupaj s poročilom o stanju okolja, ki ga je pripravila Vlada obravnava na tej seji Državnega zbora. Zdi se mi, da je to pomembna zadeva in se jo je mogoče treba tudi naprej držati.

Dejstvo, da smo v prejšnji točki obravnavali poročilo o stanju okolja, ki ga je pripravila Vlada za leto 2009, samo po sebi nakazuje možnosti primerjav. Te primerjave najprej pokažejo, da so razlike v ocenah precejšnje, da se tudi razlike v metodološkem pristopu velike in da odvisno od tega, kako eno ali drugo poročilo beremo, si lahko naredimo zelo različne vtise v stilu tega, kar je bilo prej rečeno, da je kozarec vode lahko pol prazen ali pol poln. Kakorkoli bomo že to ocenjevali, mislim, da je kozarec vode precej prazen. Predvsem menim, da je dobro, da je to nevladno poročilo danes tu, zaradi tega, ker še nikoli – tudi sam ko sem pripravljaj takšna poročila, da se razumemo, se ne izvzemam iz tega –, še nikoli nisem videl nobenega okoljskega poročila ali drugega dokumenta, ki bi ga pripravila Vlada ali njej prirejene ali podrejene institucije, ki bi, recimo temu, močno kritiziralo Vlado ali ministrstva ali kogarkoli že. Vsa ta poročila so sicer verodostojna, korektna, ne moremo reči, da niso bila in da so, ampak imajo nek ozir, neko pristranskost, ki je razumljiva. S tega vidika so poročila, ki nimajo tega ozira, zelo pomembna. Ne moremo, seveda, tudi v tem poročilu vsakega stavka vzeti za suho zlato, tudi tu moramo imeti načelo preverjanja in kritične distance pri branju, kot pri vsakem, ampak že sama primerjava je za nas izjemno pomembna. In to se mi zdi najbolj pomembno.

Kolegice in kolegi so predstavili stanje in trende, kot so v poročilu, zato jaz tega ne bom posebej ponavljaj, ker bi res lahko povedal samo to, kar je že bilo rečeno.

Ker sem že nekaj rekel o okoljskem poročilu Vlade in je to navezava tudi na to točko, je bila tu v dvorani izrečena kritika, da to okoljsko poročilo Vlade prihaja daleč prepozno, da bi to moralo biti narejeno že pred tremi leti in tako naprej. Tu imam predvsem sam, verjamem pa, da tudi Poslanska skupina Zares, menimo, da je okoljsko poročilo, tako kot je bilo zasnovano v zakonu o varstvu okolja v zgodnjih 90. letih,

danesh anahronizem in da bi se skupaj z Vlado moral Državni zbor potruditi in na osnovi tega, kaj so danes okoljski informacijski sistemi, popraviti to zgodbo in odvezati Vlado, ministrstva, ministre in organizacije, da delajo to nabuhlo, veliko in nepotrebno okoljsko poročilo, medtem ko imamo poročila Agencije za okolje, direktor je tu, mesečna vedno po izbranih, preverjenih in primerljivih indikatorjev vedno na internetu, ali če je še kdo konzervativec, celo vlični publikaciji; ob tem da lahko celi vrsti podatkov sledimo "on line" iz dneva v dan. Predlagal bi, da se tu enkrat dobimo ali dobite in da se skupaj z ministrstvom ta člen popravi, ker nobenemu ne služi obravnava poročila, ki se dolgo pripravljaj, tako dolgo, da so podatki že zastareli. Potrebujemo podatke, primerljivost podatkov, metodologijo in kratke ocene. Vse druge ocene in vsebinske presoje bodo delali v Državnem zboru, v nevladnih organizacijah, kjerkoli že. Predlagam, da je mogoče dobro, če bi bilo tako poročilo, kot smo ga sedaj dobili, zadnjič v Državnem zboru in da bi se dogovorili za nek drug način poročil, ki ustrezajo sedanjemu stanju okoljskih informacijskih sistemov – mimogrede.

Rekel bi samo še to, da ikone pri okoljskem poročilu nevladnih organizacij oziroma Ogljedalo Vladi – stanje in trendi so ponazorjeni z ikonami nasmeška, nevtralnega izraza na licu in žalostnega izraza in seveda je žalostnih in nevtralnih izraz veliko več kot nasmeškov. Verjamem, da je med branjem tudi nas minil kakršenkoli smeh, če smo ga že imeli. Vsekakor bi lahko rekli predvsem to, da stanje na področju okolja v Sloveniji, to moramo biti odkriti tako ali drugače, ni neko alarmantno stanje. Vendar imamo neke vrste, lahko bi rekli, neko okoljsko politiko, ki je razdrobljena, razcepljena in ki stagnira. Zdi se, da je vse preveč resursov vloženo v neke zadeve, ki ne funkcionirajo dobro, da bi s temi resursi na drugačen način morali in smeli storiti več. Uporabljen je pojem fokusiranja v zadnjem času. Tudi jaz menim, da bi na tem področju potrebovali bolj fokusirano okoljsko politiko, in predvsem naš problem, kolegice in kolegi, ni vprašanje ciljev. Mi cilje imamo. Tiste, ki se jih nismo znali zastaviti sami, so nam jih postavili v Evropski uniji, ena najbolj harmoniziranih politik je okoljska politika. Mi kvantifikacije imamo. Mi imamo problem instrumentov za doseganje ciljev. Pri teh

instrumentih pa, po mojem mnenju, se še vedno preveč opiramo na klasične instrumente, kot so, recimo, prepovedi na osnovi dovoljenih emisij ali dopuščenih emisij in tako naprej. Vse premalo se, po mojem mnenju, ukvarjamo z instrumenti, ki s finančnimi, davčnimi in drugimi instrumenti usmerjajo ravnanja akterjev gospodinjstev, kmetijstva, industrije v pravo smer.

Menim, da je resna integrirana okoljska politika danes močno, in mora biti še bolj močno, povezana s tako imenovano zeleno javnofinančno reformo, s tem, da sledimo korak za korakom, da se zmanjšujejo obremenitve dela in povečujejo obremenitve obdavčevanja onesnaževanja in tudi naravnih virov, med katerimi sta voda in zemlja eden najbolj pomembnih virov, in zelena javna naročila. Predvsem skozi to, po mojem mnenju, bi lahko hitreje in boljše realizirali določene pomembne cilje. Povsem se strinjam s tistimi, ki govorijo, da je slabost nacionalne in tudi mestnih politik v tem, da hkrati, lahko bi rekli, financirajo onesnaževanje in hkrati potem financirajo še preprečevanje onesnaževanja. Tega imamo v proračunu, v vseh proračunih doslej, veliko. Imamo jih tudi na mestni ravni. Strinjam se s tistimi, ki pravijo, hkrati gradijo garaže v mestnem centru in hkrati se borimo proti zmanjševanju onesnaževanja v mestih in zmanjševanju onesnaževanja s trdimi delci PM10 ali celo manj. Takšne politike je treba preprečiti v osnovi, ne da se jih naenkrat, ampak v letu, dveh ali treh že, in to bi morali storiti najprej, če želimo kaj spremeniti.

O klimatski politiki, ki postaja jedro okoljske politike in so z njo povezane cele vrste stvari, ne bom govoril, ker domnevam, da bi še kdo iz poslanske skupine želel kaj povedati. Jaz bi še enkrat pozdravil to poročilo, sprejeli in podprli bomo tudi sklepe, mogoče če bi bil še en sklep v zvezi z javnofinančno in okoljsko reformo bolj določili, bi bilo še boljše, nič hudega če ga še ni, glavno, da imamo to v glavi in da se tega zavedamo, in seveda želim si, da takšna poročila tovrstnih organizacij niso danes prvič in zadnjič v Državnemu zboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav ministru s sodelavcem in predstavnici Umanotere, gospe Ogorelčevi, in pa seveda kolegicam in kolegom!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pozdravljamo in se veselimo – že prej sem rekel, pri prejšnjem poročilu – vsakega prispevka nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva okolja, saj s svojim prispevkom glasno opozarjajo na probleme, ki obstajajo v družbi in na katere je treba nemudoma reagirati. Nevladne organizacije na nek način predstavljajo drugo plat medalje oziroma prikazujejo nekatera dejstva, ki pa velikokrat niso tako spodbudna, kot jih prikazujejo državne institucije, zato je dobro, da po poročilu o okolju Republike Slovenije obravnavamo tudi to poročilo.

Pravica do zdravega življenjskega okolja je namreč ena izmed temeljnih, ustavno varovanih človekovih pravic, zato ima vsak državljan pravico vedeti, v kakšnem okolju živi, in odločno zahtevati od države, da mu zagotovi zdravo okolje za življenje. Tudi Poročilo Ogledalo Vladi 2010 – Zeleni nevladni monitor, ki ga je pripravila Slovenska organizacija za trajnostni razvoj Umanotera, je izredno kakovosten in koristen prispevek k izboljšanju okoljske politike v Sloveniji. Kot je že iz samega poročila razvidno, ni toliko problem v okoljski zakonodaji in v programih, ki jih je sprejel Državni zbor oziroma se je k njim zavezala Vlada. Problem je namreč v samem izvajanju zakonodaje, v katero so posredno zajete tudi evropske okoljske direktive. In ravno zaradi nespoštovanja slednjih je Evropska komisija proti nam že kar nekajkrat vložila tožbo pred Sodiščem Evropske unije; proti Sloveniji trenutno tečeta dva postopka.

Okoljske nevladne organizacije že dolgo časa opozarjajo na neustreznost spoštovanja zakonodaje, vendar se njihovi pritiski s strani Vlade jemljejo precej z rezervo saj Vlada težko prizna, da ne spoštujejo lastnih zavez. Na pritiske Evropske komisije in ostalih institucij, na primer Računskega sodišča, pa je treba reagirati takoj in nemudoma začeti z izpolnjevanjem sprejetih

zavez. Zadnji čas je, da začnemo vlagati v okolje zaradi naše prihodnosti, zaradi naših otrok in da prenehamo gledati na varstvo okolja zgolj kot strošek.

V nadaljevanju bom izpostavil nekatere ugotovitve iz poročila, ki poslance Slovenske ljudske stranke najbolj skrbijo. Poročilo, ki ga imamo pred seboj, je pomemben dokument in terja takojšnjo akcijo s strani vlade in njenih pristojnih institucij. Kot že rečeno, nekateri zaskrbljujoči podatki iz tega poročila so rezultat pomanjkljivega izvajanja že sprejetih okoljskih ukrepov. Želimo si postati nizkoogljična družba, vendar izpusti še vedno za več kot 5 % presegajo cilje kjotskega protokola. Zmanjšanje izpustov v letu 2009 pa ni rezultat uspešne okoljske politike, pač pa je posledica gospodarske krize, predvsem zaradi propadanja podjetij v gospodarskem sektorju.

Kot se vsi zavedamo, je promet eden izmed največjih onesnaževalcev pri nas, saj proizvede kar 30 % vseh toplogrednih izpustov. Področje prometa je naravnano izrazito netrajnostno, število osebnih vozil nenehno narašča, imamo namreč eno izmed najvišjih stopenj mobilnosti v Evropi, manj kot dva državljana na eno osebno vozilo. Zato je treba narediti korenit premik v razmišljanju vsakega posameznika: Ali se je res treba peljati z lastnim avtom v trgovino, ki je petsto metrov stran? Ali je normalno, da se po avtocestah v 90 % avtomobilov vozi le voznik? Problem je seveda tudi v ogromnih količinah tovornega prometa, predvsem iz vzhodne in jugovzhodne Evrope. Zasedamo namreč prvo mesto v razmerju med naraščanjem tovornega prometa in rastjo BDP-ja, pri čemer 82 % tovornega prometa poteka po cestah, da o mačehovskem odnosu države do kolesarjev in velikem pomanjkanju kolesarskih stez niti ne govorimo.

S pripravljavci poročila se strinjamo, da bo za izboljšanje stanja treba začeti dosledno slediti resoluciji o prometni politiki. Doslej je le-ta obstajala le v obliki množice besed na papirju, zato je že zadnji čas, da se vsaj kaj od tega začne udeleževati v realnosti.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo zaskrbljeni tudi nad ugotovitvami poročila o nenehnem naraščanju kolčne odpadkov, tako industrijskih kot tudi komunalnih. Predvsem

nas skrbi nespoštovanje direktive IPPC pri izdaji okoljevarstvenih dovoljenj za odlagališče odpadkov, saj nam zaradi počasnega izdajanja okoljevarstvenih dovoljenj grozi globa s strani Sodišča EU-ja. Prav tako smo zaskrbljeni nad nizko stopnjo predelave komunalnih odpadkov. Le 24 % vseh odpadkov se predela, ostale pa se trajno odloži na deponije, kar je po našem mnenju posledica izjemno počasnega ustanavljanja regijskih centrov za ravnanje z odpadki. Upamo, da se nedavni prizori z juga Italije ne bodo začeli dogajati tudi pri nas.

Poslance Slovenske ljudske stranke skrbi tudi nenehno zmanjševanje stopnje samooskrbe in posledično povečevanje uvoza hrane, medtem ko nekateri slovenski kmetje na najboljših kmetijskih zemljiščih gojijo pridelke za proizvodnjo bioplina, ker se jim to izplača. Res je, da je biomasa eden izmed najčistejših virov energije, vendar pa smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke trdno prepričani, da morajo biti kmetijski pridelki namenjeni zgolj in samo proizvodnji hrane, medtem ko se lahko kmetijski odpadki uporabljajo za proizvodnjo bioplina. Zato pozivamo Vlado, da z ustreznimi ukrepi omogoči, da bo slovenski kmet dobival ustrezne spodbude za proizvodnjo hrane, ki bo namenjena slovenskemu trgu.

Velik problem je tudi naraščanja onesnaženosti z dušikovimi oksidi in delci PM10, kar se pojavlja predvsem v večjih mestih in predstavlja resno grožnjo zdravju državljanom, ki tam prebivajo. Poročilo odpira še veliko vprašanj, na katere bo treba čim prej odgovoriti, če želimo ohraniti okolje, ki nam je bilo dano s strani naših prednikov. Kritično opozarja na probleme, ki zelo vplivajo na kvaliteto našega življenja in se jih premalo zavedamo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo sklep, ki ga je o tem poročilu sprejel Odbor za okolje, upamo pa, da bo Vlada reagirala na ugotovitve in da bodo prihajajoča poročila bistveno boljša ter bodo vsebovala veliko več pozitivnih kot negativnih ocen. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat vsem prav lep pozdrav!

V Poslanski skupini DeSUS bomo podprli sklepe, ki jih je matično delovno telo sprejelo ob obravnavi Poročila Ogledalo Vladi 2010 – Zeleni nevladni monitor. To poročilo je pripravljeno že tretjič. Pripravljavci so se v njem dotaknili 14 od skupno 49 izbranih kazalnikov, ki vsebinsko spadajo v tri sklope: prehod v nizkoogljično družbo in podnebne spremembe, trajnostno upravljanje z naravnimi viri ter horizontalna področja.

Glavni namen pripravljalcev poročila je bil ugotoviti, kakšen je ta korak med deklarativnimi obljubami in že sprejetimi zavezami ter dejanskim stanjem na področju varstva okolja in trajnostnega razvoja.

V Poslanski skupini DeSUS sicer pozdravljamo takšno sodelovanje nevladnih organizacij, saj menimo, da predstavljajo pomemben delež pri oblikovanju okoljske politike in doseganju trajnostnega razvoja Republike Slovenije. Ocenjujemo, da je samo poročilo dobro pripravljeno, vendar pa moram povedati, da smo ob pregledu poročila pogrešali konkretne predloge za izboljšanje stanja, primerjavo z doslej pripravljenimi monitoringi in poročili, kajti z opravljenimi primerjavami bi lahko dobili vpogled na stanje za daljše obdobje. Vseeno pa v Poslanski skupini DeSUS menimo, da predstavljeno poročilo predstavlja kakovostno podlago za nadaljevanje prepotrebne razprave za izboljšanje stanja okolja v naši državi.

To poročilo je časovno sovpadlo tudi z vladnim poročilom o okolju v Republiki Sloveniji za leto 2009. Ocene posameznih področij kažejo, da so slabe razmere predvsem tam, kjer je potrebno sodelovanje in vključevanje različnih deležnikov. Obe poročili pa jasno nakazujeta na to, da je nujno potrebno znatno izboljšati horizontalno sodelovanje med posameznimi ministrstvi.

V Poslanski skupini DeSUS nas veseli, da ljudje postajajo vse bolj osveščeni in tako bolj kritični in pozorni na pomanjkljivosti. Zato bo treba na tem področju veliko več konkretizacije in intenzivnega timskega dela ter zavedanja o soodgovornosti in odgovornosti pri sprejemanju odločitev. Naša zakonodaja je zelo obsežna, vendar pa je žal vedno ne

uresničujemo. Če bi se v vseh fazah priprave zakonodaje, tako kot veleva Aarhuška konvencija, bolj intenzivno vključevalo vse deležnike v prostoru, zlasti na nivoju lokalne skupnosti, bi lahko preprečili veliko sporov in nasprotovanj.

V poslanski skupini menimo, da je takšno ogledalo Vladi nujno potrebno postaviti, da bo le-ta tudi s strani nevladnih organizacij dobila prave informacije oziroma usmeritve, kje vse so še odprta vprašanja na okoljskem področju in kaj vse je še treba urediti, da bomo Slovenke in Slovenci živeli v primernejšem življenjskem okolju, ne da bi ga še naprej trajno uničevali.

PODPREDESENIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani minister!

Zeleni nevladni monitor je bil pripravljen z namenom, da se ugotovi, kako država skrbi za izvajanje načel trajnostnega razvoja, predvsem ko gre za neustrezno ravnanje državnih ali občinskih organov, ugotovitve in ocene na področjih, ki smo jih spremljali, pa nikakor niso spodbudne in kažejo na to, da Vlada zavez ne jemlje dovolj resno, kar je zagotovo slabo.

Gradivo, ki je opremljeno s podatki, je kakovostno, pa tudi predstavitev na matičnem delovnem telesu je bila izčrpna, vendar bi pričakoval tudi konkretne predloge za izboljšanje stanja na tem področju, kajti če ocenjujemo, kaj vse je slabo, moramo tudi predlagati, kako takšno stanje izboljšati.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke bi se dotaknili petih točk.

Voda kot strateški vir, kjer ste zapisali, da na tem področju stagniramo. Pri tem bi izpostavil upoštevanje zakonodaje na vodovarstvenih območjih, kjer je zakon sicer jasan, vendar izvajanje zakona, ki naj bi zaživel predvsem v letu 2011, kmetom na teh območjih ne bo prinesel nič dobrega. Napredek je bil sicer glede čistilnih naprav, saj se jih je zgradilo precejšnje število, ampak moram reči, da večina teh naselij, ki nimajo kanalizacije, leži na vodovarstvenih območjih in bilo bi prav, da bi država tem občinam, ki

so zavezane, da omogočijo ljudem, ki tam živijo, da dobijo kanalizacijo, pomagala. Vendar ima za to država bolj malo posluha in občine so prepuščene same sebi, še posebej zdaj, ko je denarja znatno manj.

Trajnostni razvoj, trajnostno kmetijstvo. Seveda podpiram varovanje kmetijskih zemljišč, vendar pa moramo nekaj pripomniti. Tudi nekaj občin leži kar strogo znotraj kmetijskih zemljišč in, seveda, imajo svoje razvojne programe, pa se ne morejo širiti nikamor drugam kot na kmetijska zemljišča. Kar nekaj teh kmetijskih zemljišč je sicer zapuščenih in bi se posledično lahko uporabila za širitev gradnje oziroma pozidave. Mislim, da bi moral biti zakon v takšnih primerih malo bolj fleksibilen in bi se upoštevalo tudi mnenje ljudi, ki tam živijo.

Ohranjanje narave. Preveč je kabinetnega razmišljanja in premalo se upošteva stroka. Premalo je konkretne realizacije za izboljšanje in preveč vpliva kapitala ter posameznikov, da do izboljšanja sploh ne pride. Mislim, da je to prisotno in je moteče.

Odpadki – stagnacija. Vse občine imajo zbirne centre, misli pa, da je skrajni čas, da se lokalne skupnosti zavežejo, da se prične z ločenim zbiranjem odpadkov po gospodinjstvih po celi državi. Kajti, pokazalo se je, da občine, ki imajo ločeno zbiranje odpadkov, odpadkov, ki gredo na deponijo, praktično nimajo več.

Industrijsko onesnaževanje. Kot vidimo, se stanje tu sicer ne poslabšuje. Logično je, da mora imeti vpliv na gospodarstvo tudi širši družbeni interes, ki pa včasih ne gre najbolj po načrtanih smernicah, velikokrat pa se da to izboljšati in uravnotežiti na drugih področjih.

Še veliko je odprtih tem, ki bi bile vredne razprave, vendar mislim, da bo Vlada dovolj dojemljiva do vseh pripomb, ki so bile podane predvsem na Odboru za okolje in prostor. Seveda nimam razloga, da ne bi verjel v izboljšanje, saj, kot vemo, je v vladnih službah zaposlena armada ljudi, ki so strokovnjaki na vseh področjih, le zaupati jim je treba in jih ne ovirati, da delo opravijo strokovno in učinkovito.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev o poročilu. Pri tem vas, gospa mag. Vida Ogorelec, opozarjam in obveščam, da se lahko vi, kot predlagateljica, vključite v razpravo, kadarkoli boste želeli.

Prva ima besedo gospa Cvetka Zalokar Oražem. (Ne bo razpravljala.) Gospod Bogdan Barovič. (Ne bo razpravljajal.) Mag. Franc Žnidaršič. (Ne bo razpravljajal.) Tadej Slapnik. (Ne bo razpravljajal.) Dr. Luka Juri. (Ne bo razpravljajal.) Miran Györek. (Ne bo razpravljajal.) Gospa Breda Pečan. (Ne bo razpravljala.)

Izvolite, gospod Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Jaz tudi lepo pozdravljam predstavnico Umanotere!

Menim, tako kot je kolega Pavle Gantar povedal, da je to pomemben dogodek in da imamo zdaj priložnost za to, da si ne zatiskamo oči pred realnostjo. Mislim, da je ogledalo, ki ga je pripravila Umanotera, realen odsev stanja v naši državi, ki je ujeta v globalnih trendih, žal, razvrednotenja okolja.

Če se ustavimo pri nekaterih konkretnih vprašanjih, ki so sicer tudi v poročilu izpostavljena in jih vsi poznamo. Gre za dejansko zgrešen model, ki spodbuja razvrednotenje okolja na način, ki daje vtis ljudem, da živijo boljše. To je velika iluzija. Izhajamo lahko iz koncepta, ki se je uveljavil tudi pri nas izgradnje velikih blagovnih centrov, ki stimulirajo individualni prevoz. To ni recept, ni pot do javnega prevoza, do racionalizacije tega prevoza, ampak je spodbujanje napačnega trenda.

Omenil bom tri probleme, ki se v zadnjem času pojavljajo kot akutni problemi, in če gremo z Obale do vzhodne Slovenije: Kemiplas, Lafarge, steklarske industrije. Premalo vemo o posledicah, o konkretnih posledicah za ljudi, ki živijo v tistih okoljih, na podlagi analiz, ki jih dobivamo iz pristojnih služb. Nedavno sem se prav v pogovoru z delavci Steklarske Nove soočil s problemom, ki tam nastaja zaradi vdihovanja steklenih delcev oziroma drugih škodljivih elementov, ampak o tem ne vemo nič. Dejstvo pa je, da zdravstvene analize ugotavljajo višjo stopnjo nekaterih specifičnih bolezni v teh okoljih, kot je bilo pri azbestozi na Anhovem in še drugje.

Skratka, veliko takšnih situacij, kjer še ni pravega monitoriranja in kjer bi morala Vlada dejansko postoriti bistveno več.

Nedavno sem bil tudi kot predstavnik evromediterranske konference na Dunaju, kjer smo obravnavali obnovljive vire, in samo bežna primerjava med dvema državama, ki sta podobni po naravnih danosti in potencialih, Avstrijo in Slovenijo, govorijo o tem, da mi smo še premalo storili, čeprav je trend k povečanju tega pri obnovljivih virih. Avstrija bo leta 2020 zagotovila 40 % celotne energetske bilance z obnovljivimi viri: z vetrom, soncem, vodami in biomaso. Pri nas bomo takrat prišli šele do 26 % celotne energetske bilance. Ta podatek je zelo zgovoren in govori o tem, da nekatere države vlagajo intenzivno v obnovljive vire in čiste vire. Skandinavske države so, recimo, s svojo tehnologijo uspele že reciklirati 95 % odpadkov, pri nas je to že pravljica. In če oni razpolagajo – podatek, ki ga je podal sam Janez Potočnik, ko je bil na Finskem in je videl, kako cela mesta v bistvu živijo z razvojem takšne tehnologije, ki pa je aplicirana prav pri recikliranju odpadkov in proizvodnji energije. Mi smo daleč od tega!

Torej, to bi moralo biti absolutna prioriteta sleherne vlade, te, prejšnje, naslednje, in upam, da prav to poročilo bo v tem pogledu prispevalo k pospešku takšnih idej. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Milenko Zihlerl, izvolite.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo še enkrat.

No, morda vsekakor kaže pohvaliti to poročilo, kajti tudi pomanjklivosti, ki so bile sicer omenjene, oziroma napotki za prihodnost ne izničijo dejstva, da imamo vseeno še vedno zadosti gradiva, ki ga obravnavamo na tej seji Državnega zbora. In prav je tako, kajti stanje okolja v Sloveniji je zaskrbljujoče, pa je morda to posledica nakopičenih dogodkov zadnjih let. Vsekakor ta ugotovitev ne leti samo na prisotnega ministra, kajti okolje je interdisciplinarna zadeva in je treba ukrepati tudi na drugih ministrstvih.

Morda bi se osredotočil le na nekatere segmente tega poročila, ki se morda tičejo še drugih ministrstev, to je vsekakor v zvezi s trajnostno mobilnostjo. Nekje je ugotovljeno, da h klimatskim spremembam oziroma k emisijam ogljikovega dioksida prispeva promet 14 %. Glede na to, da je družba globalizirana, si težko predstavljam, da bi sam pretok, število vozil, prevoženih kilometrov lahko kaj bistveno zmanjšali, lahko jih pa racionaliziramo predvsem s preusmeritvijo tovornega prometa na druga transportna sredstva, kot je železnica – in seveda, če se le da – na pomorski promet, seveda pa mora biti potniški promet organiziran v obliki javnih prevozov. Če bi to težko nalogo v sodelovanju še z Ministrstvom za promet takoj rešili, pa mislim, da bi glede na naraščajoče trende po svetu pa glede na položaj naše države, ki je tranzitna, v bistvu količino prometa ne bi spremenili, lahko bi pa povečali njegovo kakovost in morda boljšo skladnost z okoljem.

Opozoriti velja še tudi na nek dogodek v prometu, to je predvsem v večjih mestih pa tudi v skoraj vseh mestih. Morda so zamudili veliki trenutek in nas bo še drago stalo, vsaj zunaj večjih mest, kjer smo tako veselo gradili semaforizirana križišča, ko svet, in Zahodna Evropa že močno prakticirata križišča. Tako smo, recimo, na poti skozi Ljubljano žrtev rdečega vala; torej na vsakem semaforju stati in imeti avto v prostem teku. Povečane emisije v prostem teku so povečane emisije PM delcev, NOx-ov in monoksida, ker je pač drugačen način izgorevanja. S tem zelo bistveno prispevamo na kakovost zraka, vsaj v teh večjih mestih, kot so Ljubljana, Maribor, Celje, morda tudi Kranj in tudi, recimo, v moji rojstni Škofji Loki ni dosti boljše. Deset semaforjev prevoziš, da prideš izven območja Škofje Loke, in to ni dobro, čeprav so nekatera semaforizirana križišča že izven mesta in bi se dalo narediti križišča.

Vsekakor je zaskrbljujoč trend tudi glede energetske situacije v Sloveniji. Povedal bi nekaj glede na sklepe iz Cancuna, ki jih v bistvu ni, je bitka za nadaljevanje Kjota. Pa še Kjota ne dosegamo, čeprav je to že stvar davne preteklosti in bi se moralo tukaj kaj zgoditi. Torej, megalomanski načrti in zastareli energetske pristopi nam ne bodo dali neke boljše bodočnosti. Sem pa se srečal

s Globe International in s kolegom iz nemškega parlamenta, kjer imajo bolj ambiciozne načrte, in sicer močno propagirajo in uvajajo v vsakodnevno življenje obnovljive vire, zeleno energijo. Vsekakor je smer Slovenije zaradi določenih velikih interesov izven smeri naših zahodnoevropskih partnerjev.

Opozoriti velja, da bo Evropska unija pripravila 200 milijard vreden paket za obnovo energetskega sistema, za posodobitev energetskih sistemov in nekaj, kar bolj sodi v energetski pristopi in videnja 19. stoletja in v začetek 20. stoletja, iz tiste ovojnice ne bo dobilo nič. S tem, da ne mislim, da je treba kakšen energetski projekt ustaviti, vendar ga je treba samo pregledati in posodobiti in z drugim pristopom realizirati.

V Sloveniji so vsi alternativni viri bolj glavoboli kot pa nekaj iskanega in zaželenega. Opozoriti velja, da imamo eno najboljših tovarn fotovoltaičnih panelov, to je tovarna Bisol, ki pa na žalost v Sloveniji ne proda skoraj nič, pa si zaradi tega ne beli glave, ker so drugod bolj energetsko osveščeni in pokupijo vse kot vroče žemljice. In sedaj ta firma s skromnimi 150 zaposlenimi ima v naslednjih letih plan, da preide na 750 zaposlenih. Verjetno so jih odkrili Kitajci oziroma njihove izdelke in sedaj, karkoli bodo naredili, bodo naredili še premalo. Pri nas pa še tisto, kar je postavljeno na strehe, je predmet šikaniranja – in brez potrebnih birokratskih ovir in tako naprej. Ne vem, kako lahko nekaj fotovoltaičnih panelov ogrozi energetskega giganta, ki si predstavlja, da bo proizvajal 600 megavatnih ur ali nekaj podobnega. Slovenske potrebe so 11 teravatnih ur elektrike, od tega bomo s sedanjo politiko težko kaj zmanjšali.

Naslednji problem, na katerega opozarja tudi Bruselj, je energetska učinkovitost. Ni samo tisto, da se nekdo vozi z avtomobilom, hujše je, da iz ene hiše gre ven toplote še za eno hišo. Mislim, da sem nekaj drugega v razpravi slišal, da je Trimo Trebnje naredil že nično hišo, torej tisto, ki ne emitira nič, ker nima nobenih potreb, da bi se segrevala, ker nič ne uide ven. Seveda ne preseneča me, da je to ravno naredil Trimo, kajti njihov način gradnje z velikim sendvičem izolacijskega materiala jim to omogoča. Način gradnje, ko je cilj samo hlastanje po denarju in čim prej zaključiti in še v mokra stanovanja,

pa plesniva, pa vlažna, pa z garažo, kjer je vode do kolen, vseliti prebivalstvo. To verjetno ne gre v sklop energetske učinkovitosti. Tukaj pa je v rokah ministra, da vsem takim tajkunom – bi že spet uporabil to besedo – pogleda malo pod prste in ugotovi vse te neskladnosti. V državi sicer obstoja program, pa celo subvencioniranje ogrevanja komunalne vode na strehi, pa tudi boljše izolacija stavb. Kaj nam to pomaga, če so novogradnje narejene na horuk. Da bo čim prej denar nazaj, pa da ga bo čim več, je seveda treba narediti s čim bolj zaniknimi materiali, nobene kakovosti, nobene energetske učinkovitosti, samo da se imamo v času volilne kampanje za pohvaliti s 2000 stanovanji, pa ne vem koliko še. Logistični zamaški ob takih gradnjah na horuk se samo kopičijo in bo še kar naprej ob semaforjih smrdelo po monoksidu, neizgorelem gorivu, delcih PM10.

Zelo boleča rana je tudi ravnanje z odpadki. Medtem ko je svet že zdavnaj spoznal, da je v kupu smeti toliko in toliko sekundarnih surovin, velika količina energentov in sredstev za kompostiranje. Tisto, kar je ostanek od ostanka, lahko potem zložimo na majhen kupček in odpeljemo s karjolo, pri nas seveda tudi v političnem prerivanju, ko je morda kje že bilo vse zmenjeno za regijski center s komunalnimi odpadki, pa kakšen Cero je že skoraj bil na papirju "zalaufan", potem pa zaradi populizma, da je nekdo izvoljen na "vse in svašta", kot bi se temu reklo, potem je to treba zabremzati, pa skozi kakšno luknjo že spet to nazaj pripeljati. Ker smo sami sebi najbolj škodljivi, ne bomo prišli niti za milimeter naprej. V svetu smo že lahko videli, zraven Stockholma je samozadostno mesto, ki se energetske oskrbuje oziroma ogrevanje imajo kar iz svojih lastnih smeti, ki jih pridelajo ravno prav. Mislim, da so kolegice in kolegi poročali, da je tudi v Malmöju nekaj takega. Če drugi znajo, zakaj pri nas ne bi znali? Če drugje uspeva, zakaj pri nas ne bi? Opozoriti velja, da nekaj zadev, ki sem jih navedel, je bilo opazovanih v veliko severnejših predelih Evrope, kjer je manj sončnih dni, kjer so zunanje temperature v povprečju nižje, kot so pri nas. In če kljub vsemu ti najnovejši projekti uspevajo, potem ne vidim razloga, zakaj ne bi uporabili tehnike copy-paste, seveda pa je treba pri tem najprej

spoditi oziroma se otresti določenih lobistov, ki samo "terajo" svojo zgodbo, po kateri jim je edino zanimanje denar, ne glede na to, da se tudi na tem zelenem naročanju, na zelenem obnašanju, na zeleni energiji obrne veliko denarja. Drugače omenjena firma Bisol ne bi tako hitro rastla. Jaz bi bil zelo vesel, če bi čim več prodala doma, ker vsak panel pomeni nekaj kubikov manj izpušnih plinov oziroma onesnaževalcev zraka.

Pred nami je že program oziroma zakon o klimatskih spremembah. Seveda bo že spet tisto, kar je danes omenil kolega Petan, eno govorimo, pišemo in deklariramo, drugo delamo. In kaj nam bo koristil zakon o klimatskih spremembah, če se ne bo izvajal na terenu in če ne bo nekih določenih usmeritev. Težko je vse polagati na samo enega ministra, kot sem rekel, pa še ta je samo za polovični čas. Treba je že sedaj zastaviti neka izhodišča in morda tudi njemu v novem mandatu ali pa njegovim naslednikom, ne delam nobenih razlik, že v tem mandatu narediti vsaj dobra izhodišča. Kot je nekdo že omenil, pet let pri takih rezih in pri čisto novem načinu ne samo dela in tehnologije, ampak tudi razmišljanja, pet let je v bistvu nekaj takega, kot je v vsakodnevnem življenju ena ura. Preden se zaveš, je pet let mimo, potem pa že spet poslušamo poročilo, ki ni v nobeni točki niti malo boljše.

Z okoljem je treba torej ravnati spoštljivo in ustrezno, sicer nas udari kot bumerang nazaj. Tudi vsaka obolenost kot posledica okolja ima določen strošek. Nekaj, kar smo prihranili, recimo, pri neki gradnji, pri poceni tovarni, pri neustreznih filtrih, pri poceni filtrih, smo potem izgubili pri zdravljenju določenega števila prebivalcev. Morda ravno za Slovenijo velja neko geslo, ki sem ga slišal v mednarodnem koncertu, kjer sem bil zaposlen, in sicer: Nismo tako bogati, da bi poceni kupovali. Druga zadeva, ki smo jo pa tudi imeli napisano nekje v glavi, pa tudi na tablah, je pa: Value for Money. Se pravi, ustreznost vrednosti za vloženi denar, da nečesa ne preplačaš. Pri nas sicer še nismo prišli do take analize, ampak združenje NIC je pripravilo poročilo in študije o pravi ceni energije. In so vzeli v presek analizo na Kitajskem, kjer je najcenejša kilovatna ura skoraj na svetu, vendar s posledicami – zastarele naprave, ki jih sicer obnavljajo. Imam občutek, kolikor sem videl, na

Kitajskem veliko delajo na klimatskih spremembah, vendar na konferencah so pa še trdi, kot da niso ničesar naredili, kajti to so njihova pogajalska izhodišča. V teh bitkah med Evropsko unijo, Združenimi državami in Kitajsko Kitajci nekaj delajo doma, in to že v smeri izboljšanja, čeprav je ravno pri njih najtežja naloga. Naj se vrnem. Najcenejša kilovatna ura pridobljene električne energije, vendar so za en kompleks termoelektrarn izračunali posledično 13 tisoč mrtvih na leto zaradi posledic vseh oblik bolezni dihal, ožilja in podobnih zadev. Da ne naštevam njihovih konstantnih rudniških nesreč, ki so posledica slabe opreme in hlastanja za denarjem. To je pa že nekaj. In če je ocenjeno, da je družba vložila v človeka, ki umre med 30. in 40. letom starosti za posledicami vseh teh zadev, ki se jim dogajajo z onesnaženjem, in so ocenili, da je to milijon evrov, so v bistvu z neko poceni elektriko na drugem področju vrgli stran 13 milijard evrov. Morda bi kazalo tudi pri nas kakšno tako študijo narediti, koliko nas stane, recimo, dolgo čakanje pred semaforji. To bi se dalo najhitreje urediti, hitreje kot povsem okrog obrniti nacionalni energetski program. Če ima taka izhodišča, kakršna se zdaj nakazujejo, ga bomo lahko spet kmalu popravljali.

Poročilo je vsekakor dobro izhodišče za obravnavo in če bo še tisti dve napotili upoštevalo, torej primerjavo in morda kakšen nasvet, kako se zadeva reši, potem bo še ena stopnica nadgradnje in še boljše izhodišče za razpravo v parlamentu.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Magajna. (Ga ni.) Besedo ima gospod Veber. Pripravi naj se gospod Žerjav.

JANKO VEBER: Hvala.

Današnja obravnava poročila nevladne organizacije v parlamentu kaže, da smo resnično bistveno bolj odprti za te razprave kot kadarkoli do sedaj v samostojni Sloveniji, in to je izjemno dobrodošlo. Mislim pa, da tudi sicer sama prizadevanja in opozorila so takšne narave, ki jih je možno tudi dovolj jasno razumeti, tako da gre za primerno obdelane podatke in sporočila, ki so dovolj racionalna in tudi uporabna. To poročilo govori o ogledalu Vladi in ne smemo

zanemariti tudi tega dejstva, da se v tem obdobju srečujemo z največjo gospodarsko in finančno krizo. Če govorimo nekako o reku "sreča v nesreči," je nesreča ta, da se srečujemo z gospodarsko in finančno krizo, sreča pa verjetno ta, da se tudi zaradi manjših aktivnosti v gospodarstvu znižuje onesnaževanje okolja. Ali bomo iz tega trenutka lahko prišli bolj usposobljeni za to, da bomo imeli kakovostnejše tehnologije v našem gospodarstvu, pa je tisto ključno vprašanje, ki mislim, da se ga tudi poskuša reševati v teh dveh letih te vlade. Kljub vsemu ne smemo zanemariti dejstva, da se veliko več sredstev vplaga v razvoj novih tehnologij in da pričakujemo, da bodo te nove tehnologije prispevale predvsem k temu, da bomo zmanjšali emisije, povečali dodano vrednost in si s tem tudi odprli vrata za nova vlaganja v sanacijo tistih programov, ki delajo recimo največjo škodo v okolju. Mislim, da ni za zanemariti tudi tega dejstva, da se je veliko časa in energije v teh dveh letih vložilo tudi v to, da se poskuša opozoriti, da imamo v Sloveniji izjemno pomemben resurs, to je les, ki je bil dejansko v tem obdobju premalo izkoriščen, in v veliki meri se srečujemo s tem, da ne nazadnje ta ponor CO₂, ki ga sicer uveljavljamo v gozdovih, zapravljamo potem v industrijskih središčih, da kompenziramo onesnaževanje, po drugi strani pa ta les, ki bi tudi trajno lahko kopičil CO₂ v sebi, v svojih izdelkih, izvažamo in gre na druge trge ali pa ga potem kot visoko obdelanega uvozimo nazaj. Mislim, da ta razprava o tem, da postajamo vse bolj usmerjeni v to, da les postane strateška surovina, je nekaj, kar po mojem mnenju lahko pripelje že v teh dveh naslednjih letih, pa tudi v prihodnosti, do bistvenega izboljšanja stanja v okolju. Upam, da bo tudi prišlo do teh odločitev, da dejansko postanemo bistveno bolj organizirani na tem področju, pa ne samo v segmentu načrtovanja razvoja gozdov, kjer mislim, da smo že v samem evropskem vrhu, ampak da nas veliko dela in največ dela čaka ravno v tisti fazi predelave tega lesa. Tudi v tem zadnjem odboju se lahko srečujemo z informacijami iz dnevnega časopisja, v kašnih težavah je lesno predelovalna industrija in da se nove in nove gospodarske družbe pojavljajo tik pred stečajem ali drugimi težavami. Zato je tukaj ena izjemno

pomembna naloga, kako se zelo hitro organizirati in ponuditi na trge, ki so zainteresirani za to, da uporabljajo les bodisi pri gradnji bodisi pri drugih zadevah kot nek osnovni in prioritetni element. Veliko se je mogoče naredilo na tem področju že skozi to, da se poskuša tudi skozi zelena javna naročila pospešiti procent uporabe ali odstotek uporabe lesa, vendar še vedno mislim, da lahko ocenjujemo, da je ta odstotek relativno nizek, glede na zmožnost, ki bi jo lahko imeli tudi v Sloveniji. Po mojem mnenju so nekatere stvari dobro zastavljene in bomo najbrž v prihodnosti lahko govorili, da smo veliko naredili tudi v tem mandatu, da se je stanje v okolju izboljšalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Zanoškar.
Pripravi naj se gospod Bogovič.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala spoštovani predsedujoči, spoštovana gospa z Umanotere, gospod minister.

Jaz ne bi razpravljajal o tem, ali je poročilo prehitro ali je prepozno. V vsakem trenutku, ko gre za zaščito našega okolja, je pravi čas, pa naj bo to včeraj, naj bo to danes in naj bo to jutri. Toliko kolikor je vredno naše zdravje je vredno tudi naše čisto in zdravo okolje. Prav je, da se nastavi ogledalo Vladi, da se pogleda v ogledalo, pravzaprav pa je to odgovornost nas vseh in ne samo Vlade, naj velja iniciativa na nas vseh, da se trudimo, da izboljšamo naše okolje, da ga zaščitimo in da ga predamo našim zanamcem in potomcem takšnega, kot si ga mi želimo oziroma kot ga oni pričakujejo. V teh letih je zanesljivo prišlo do nekih sprememb, do pozitivnih sprememb glede zaščite in varovanja okolja. Zelo pomembno je, da se je v teh letih streznila naša država v tem smislu, da jo tudi zunaj tuji vlagatelji ne jemljejo kot odlagališče starih in nesodobnih tehnologij, ki so pravzaprav povzročale slabo stanje in poslabševale celotno stanje kvarnih emisij v ozračju. Je pa res, da je pri tem vprašanju veliko stvari, ki so sicer deklarativno zapisane v zakonih, vendar se ne izvajajo tako hitro, tako intenzivno, kot bi si vsi skupaj želeli.

Veliko je bilo že govora o tem, da Slovenija razpolaga z mnogimi variantami in vsebinami obnovljivih virov, od lesne

biomase, do fotovoltaike, do bioplina ali pa še kakšne druge vsebine, ki bi lahko dala dobro izhodišče za našo energijo. Ko gremo v posamezne stvari in posamezne rešitve, potem vidimo, da je poleg te deklarativne ureditve veliko administrativnih zapletov in veliko takšnih, ki odvrnejo te zainteresirane skupine in zainteresirane ljudi od tega, da bi se ukvarjali z obnovljivimi viri in pridobivali energijo na takšne okolju prijazne načine. Če pogledamo fotovoltaiko, prav je, da je kilovatna ura električne energije, oddane preko fotovoltaike, dobro postavljena in da je zelo zanimiva za tiste, ki se s tem ukvarjajo. Ko gremo pa do tega, kako postaviti elektrarno na sončno energijo, pa vidimo, da ni nobenega problema do štirideset kvadratnih metrov, kar je pa več, je pa pogojeno z gradbenim dovoljenjem, je že pogojeno z veliko dokumentacije, ki vsakomur prepreči, da bi sploh še vlagal v energijo in prišel do takšne variante čiste energije. To so ti sklopi, ki ne spadajo v sklop enega ministrstva, so povezani, morali bi biti medresorsko usklajeni, morali bi biti usklajeni do takšne mere, da bi vsi tisti, ki imajo iniciativo in ki imajo željo pridobivati in izrabljati obnovljive vire, na ta način prihajali do tega hitreje in na lažji način. Ne govorim samo o tem, da bi jim bilo treba tukaj dati tudi večje subvencije za nekatere stvari.

Poglejte, zanimivo je, da so ti obnovljivi viri pa vsekakor zanimivi za naše sosede. Prav je, da je Ministrstvo za prostor in okolje dalo veliko možnosti za izgradnjo centrov za enotno ravnanje s komunalnimi odpadki. Naši sosednje Avstrijci so tako pametni, da poleg tega, da že danes v Sloveniji kupujejo bioolja in jih predelujejo v biodizel, odkupujejo odpadne gume, odkupujejo tudi ne nazadnje usedline čistilnih naprav in se že zanimajo v teh centrih, koliko bo odpadkov, kakšni odpadki bodo, da bi jih odpeljali v Avstrijo in jih tam obdelali in predelali v neko prijaznejšo energijo. Zakaj je tako? Ali v Sloveniji nimamo toliko znanja ali toliko iniciativ ali finančnega suporta, da bi te stvari sami proizvajali, da bi po tej poti prihajali do energije, ki je za nas sprejemljivejša, kot pa je to, kar imamo. To je zelo, zelo zanimivo!

In danes, ko govorimo o tem ogledalu in o okoljskem poročilu, je veliko besed tudi na lokalni skupnosti. Lokalne skupnosti imajo

interes, ambicije, imajo tudi inspiracije, kako izboljšati okolje, izboljšati tudi situacijo glede onesnaževanja zraka in tako naprej. Vendar je velikokrat to dosti premalo, da bi lahko naredili korak naprej. Mnoga mesta v Sloveniji si želijo javnega prevoza. Vendar koliko je možnosti, lahko sami ugotovite. Zelo male so. Lokalne skupnosti nimajo toliko sredstev, da bi lahko vlagale v te stvari, ki so zanimive in ki so potrebne. Ob tem poročilu in tej obravnavi bi vsekakor bilo treba opozoriti na to, da je dobro, če je akcijski program izdelan, pomembno pa je, da se izvaja. Dobro je, da je deklarativno opredeljeno glede varovanja okolja in zaščite okolja, vendar dobro je, da se to tudi izvaja. Zame, pa verjetno tudi za koga drugega, ne bi bilo napačno, če bi to ogledalo postavili vsako leto. In vsako leto ob tem tudi opozorili in povedali, kako se spremljajo razmerja, kako se spremljajo zadeve in kako se urejajo stvari. Čeprav mislim, da Slovenija kot onesnaževalec in povzročitelj poslabšanja podnebnih razmer v celotnem svetovnem prostoru verjetno zavzema zelo nizko mesto. Ne zato, ker smo majhen onesnaževalec, ne zato, da nam preti Aarhuška konvencija ali Kjotski sporazum, pomembno je to, da smo mi... /izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Bogovič ima besedo, pripravi naj se gospod Krivec.

FRANC BOGOVIČ: Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani! Lep pozdrav spoštovanemu ministru, gospe z Umanotere!

Tudi sam sem zelo vesel, da se je to poročilo, se pravi ogledalo Vladi za leto 2010, pojavilo v parlamentu in da lahko spregovorimo o teh okoljskih temah, ki se nas vsakodnevno tičejo in o katerih je zagotovo prav, da govorimo v parlamentu in, kot je bilo rečeno, je to ogledalo Vladi na vseh področjih. Danes je med nami samo minister za okolje in prostor, lahko pa bi bila ta vrsta skoraj tako polna, kot je pri poslanskih vprašanjih, kjer so praktično vsa ministrstva tangirana in vsak na svoj način mora prispevati k varovanju okolja in izvesti ukrepe na svojem področju.

Sam sem tudi že večkrat o tem spregovoril tako tu v parlamentu kakor tudi v

lokalnem okolju, kjer že dobro desetletje delujem. Lahko tudi sam rečem, da je bilo danes že izpostavljeno, da je to področje, na katerem bi moralo biti bistveno boljše sodelovanje vseh resorjev, tako vladnih kakor tudi nevladnih in tudi lokalnih okolij. Dejansko je na tem področju treba narediti odločnejše korake v skupni politiki. Na primerih lahko to ponazorim, na primer pri prometu. Govora je tu o tovornem primeru, malo je narejenega na javnem prometu, bodisi da je to javni promet, za katerega so odgovorna mesta, občine, bodisi je to avtobusni ali železniški javni promet. Za nas je še vedno nepojmljivo, da bi lahko kupil eno karto in se vozil z različnimi prevozniki z različnimi prevoznimi sredstvi in podobno. Veliko odgovornosti na tem področju je naloženo tudi občinam. Slovenija je ob vstopu v Evropsko skupnost upravičeno, in tudi pogojevano je bilo tako, sprejela številne obveznosti, ki se iztekajo na različnih področjih v različnih letih, vendar so letnice tam nekje od 2015 do 2020 tiste usodne letnice, ko bo treba odgovoriti in tudi izpolniti tista pričakovanja, zahteve, ki smo jih takrat sprejeli. Če vemo, da smo sedaj v letu 2010, da smo se o teh stvareh pogajali na začetku tega tisočletja, da smo leta 2004 postali člani Evropske skupnosti, od tega je sedaj že 7 let, pomeni, da smo na polovici tega obdobja. Poglešam zelo jasno inventuro na tem področju, govorim o področjih ravnanja s komunalnimi odpadki, ravnanja z odpadnimi vodami. Zavedati se moramo namreč, da to niso področja, ki bi, če lahko na lokalni nivo preidem, prinašala neke politične točke. To so predvsem področja, kjer je treba vložiti velika sredstva, iti skozi labirinte zelo zahtevnih prostorskih dokumentov, pridobiti tudi kakšna sofinancerska sredstva, da lahko takšne velike projekte izpelješ. Sam pogrešam to inventuro in prepričan sem, da ko bo narejena, bo ugotovitev, da je potencial občin, da bi lahko te zahteve izpeljale, premajhen. Ali če rečem drugače, da se je v marsikateri občini temu področju doslej posvečalo premalo pozornosti in da bo ta račun prišel čez nekaj let, ko enostavno ti proračunu ne bodo mogli tega izpeljati. Tako je tukaj ta odgovornost deljena in mislim, da je ena od stvari, ki jo je treba nujno in tudi zelo hitro narediti.

Naslednje področje, ki se zelo dotika tega področja, je področje energetike. Prihajam iz Posavja, kjer je že danes energetski bazen in v tem parlamentu sem že sam večkrat sprožil ta vprašanja in tudi želel določene odgovore in pojasnila za zame nejasne in nepojmljive zadeve, da smo na projektu izgradnje hidroelektrarn, enemu redkih zelenih virov, ki na koncu proizvaja tudi elektriko po konkurenčni ceni, naredili v teh dveh letih tako velik zaostanek. Obdobje preteklih let je bilo, ko so se v štirih, petih let sprejeli trije državni prostorski načrti, dve hidroelektrarni sta se zgradili, tretje gradbišče je v teku. Ti dve leti, leto 2009 in leto 2010, si bomo zapisali tisti, ki aktivno na teh projektih delamo že skoraj dve desetletji, kot najslabši leti, ker se ni naredilo dovolj na teh premikih. Na začetku je bilo celo napočeno razumevanje, oviranje pridobitve in zagotovitve sredstev, sedaj pa mislim, da je tudi preveč labirintov, na preveč težav naletimo tudi pri sprejemanju teh državnih prostorskih načrtov. Podobno je tudi na področju drugih energetskih investicij v Sloveniji. Sam sem lansko leto januarja s tega mesta opozoril na to z vprašanjem predsedniku Vlade gospodu Borutu Pahorju, ko sem mu postavil vprašanje, ali ni primeren čas, da se v Sloveniji resnično in odgovorno pogovorimo o projektu T6. Ne v želji ali pa v izhodišču, da nasprotujem temu projektu, ampak ob zavedanju situacije, v kateri smo bili. Dva meseca po tistem, ko se je sprejel energetsko-okoljski paket v Evropski skupnosti, dva meseca po tistem, ko so se cene elektrike praktično razpolovile, dva meseca po tistem, ko se je poraba električne energije zmanjšala, smo s približno tretjine uvoza postali energetsko samozadostni. Kakšne so bile reakcije takrat in kaj se je takrat zgodilo, vemo. Vemo pa tudi, kako ta projekt še danes buri slovenski prostor.

Podobno mislim, da nimamo razdelane politike na področju obnovljivih virov energije. Sam sem tudi po Evropi kar nekaj teh primerov pogledal in običajno vedno v vsaki državi poiščejo in vedo, kaj je za njih najbolje, kateremu viru bodo dali tudi prednost. S predsednikom parlamenta smo bili na Danskem, kjer smo zelo jasno videli, koliko se vlaga v vetrno industrijo. Mimogrede smo tudi izvedeli, da Danci proizvedejo eno tretjino vetrnih turbin na svetu. Se pravi,

razvijejo tehnologijo in jo posvetijo svojemu gospodarskemu delu. Nemci so do obisti razvili sončno energijo in proizvodnjo električne energije sonca, cela vrsta nemških podjetij dela na razvoju, na proizvodnji teh projektov, cela vrsta bank sledi tem projektom. V Španiji so na primer šli tako daleč, da so razmislili, ali bodo še nadaljevali s to politiko, ko je država že sprejela obveznosti, da plačuje eno milijardo evrov na leto. In če se vrnem v naš slovenski prostor, potrjujem to, kar je dejal kolega Veber. Sam tudi osebno ocenjujem, da je les tista prva zadeva, okoli katere bi morali v Sloveniji več narediti na tem področju, pa ne zato, da bi tako kot v prazgodovini kurili les, ampak da bi tiste ostanke lesa, manj kvalitetne dele lesa, tudi druge ostanke, ki iz lesne biomase nastanejo na različnih področjih, spremenili v toplotno in po možnosti tudi v električno energijo. Geotermalna energetika je tudi tista, glede katere bi v Sloveniji lahko še marsikaj postorili.

Sam pričakujem, da bomo po takšni debati imeli čim prej nacionalni energetski program, ki ga čakamo že od lanskega leta, v lanskem letu pa je bil po tisti razpravi objavljen. In tam notri bo treba zelo veliko napisati, koliko sredstev bomo vlagali v obnovljive vire, po mojem pa bo treba posvetiti še bistveno večjo pozornost učinkoviti rabi energije. Tukaj pozdravljam tudi ukrepe, ki jih Eko sklad izvaja in so letošnje leto tudi doživeli masovni odziv med Slovenkami in Slovenci. Mislim, da je potrebna zelo jasna opredelitev na tem področju. Naj se pa tu do določene mere tudi pohvalim. Vesel sem, da smo se tudi v lokalnem okolju in v mnogih drugih občinah po Sloveniji so se tega področja učinkovito lotili. V letošnjem letu, ko je bil tudi prvi razpis za energetsko najbolj učinkovite občine, sem bil zadovoljen župan občine, ki je dobila priznanje kot energetsko najbolj učinkovita občina. Bila je pa cela vrsta dobrih praks, ki so jih predstavile občine širom po Sloveniji, in menim, da bi lahko temu področju v bodoče posvetili še večjo mero pozornosti. V okviru sredstev, ki so na razpolago za te namen iz evropskih fondov, pogrešam to odločitev oziroma usmeritev, v katero smer učinkovite rabe energije naj se namenijo ta sredstva. V času prejšnje vlade smo bili na občinah večkrat pozvani, naj pripravimo projekte za

obnovo šol, za obnovo vrtcev. Vlada v sedanjih sestavi se je odločila in je to spremenila, da sta se doslej izvedla razpisa za fakultete, se pravi za visoko šolstvo, in za bolnice. Pozdravljam to zadevo in tudi v tem delu mislim, da se je približno tretjina teh sredstev porabila, manjka mi ta del, kjer bi šli k šolam, otrokom. Iz izkušenj lahko govorim, da je ločeno zbiranje odpadkov in področje ravnanja s komunalnimi odpadki v Sloveniji doživelo tak napredek ravno zaradi tega, ker smo se v lokalnih okoljih odločili, da smo šli k otrokom s celo vrsto raznih aktivnosti, spodbujanji. To, kar so se otroci naučili v šolah, v ekoloških krožkih in podobno, to so počasi prenesli tudi v slovenske domove. In danes je na tem področju narejen velik napredek. Podobno bi ta vzor lahko nadaljevali tudi na področju učinkovite rabe energije. In če bi občine bile lahko tudi tiste, ki bi na razpisih za učinkovito rabo šolskih objektov, ki so, mimogrede, bili po večini grajeni v 70., 80. letih, ko so bili standardi za energetsko učinkovitost na bistveno nižjem nivoju, kot so danes, bi tudi danes lahko naredili na tem področju širši preboj v družbi, kot smo ga na področju ravnanja s komunalnimi odpadki. Pozdravljam to poročilo in vesel bom, če bo Državnemu zboru in Vladi to ogledalo postavljeno vsako leto. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Krivec, pripravi naj se gospod Rezman.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani kolegi, ministri, predstavnica Umanotere!

Pozorno sem prebral ta nevladni zeleni monitor in podpiram predstavitev na tak način tudi v Državnem zboru. Precej razprave je bilo tudi na Odboru za okolje in prostor. Ima pa to ogledalo veliko pomanjkljivost, in to je, da z nami sedi samo minister za okolje in prostor, ki pa ni odgovoren za vse, kar v tem poročilu obravnavamo. In to je ključni problem, ki ga mi v tej državi imamo. Se pravi, da se politike, ki se dotikajo praktično vseh resorjev, na nek način zreducirajo na tistega, ki je najbolj odgovoren, ki pa nima orodja, s katerim bi vplival povratno na vse ostale, da se tudi

vključijo v neke usmeritve, v neka izvajanja direktiv, in se vsa zadeva zelo razvodeni. Zato tudi vsi ti ukrepi, ki so do sedaj bili naravnani, niso prinesli tistega efekta in učinka kot bi ga lahko.

Ves čas govorimo o trajnostnem razvoju, pri tem pa večina ljudi razmišlja samo o tem, kako ohranjamo naravo, kako izboljšujemo in zmanjšujemo neko onesnaženje, vendar trajnostni razvoj pomeni tudi izboljšanje v dobrobit človeka. Tega se po navadi ne zavedamo. Govorimo o tem, kako moramo zmanjšati določena onesnaženja. Prej je bilo govora o trajnostni mobilnosti, o tem, kako zmanjšati onesnaženje v večjih mestih. Ko pridemo do umeščanja rešitev v prostor, pa se zgodi nasprotno dejstvo, da ravno tisti, ki govorijo o onesnaženjih, ki govorijo o tem, kako je treba določene ukrepe narediti, začnejo z oviranjem določenih umeščanj v prostor, kjer se pojavi čisto praktična ovira, ki je pa ni mogoče zaobiti in ki se prikazuje kot neka velika pridobitev v smislu ohranjanja neke narave. Tu prihajamo na nek način v kolizijo tudi znotraj teh nevladnih organizacij in teh ukrepov za zaščito okolja, ki na drugi strani pomenijo povečanje nekih obremenitev znotraj mest, znotraj nekih urejenih območij. Tako da so v tem primeru tudi naše nevladne organizacije velikokrat nekonsistentne. To se kaže tudi pri sprejemanju določenih zakonov. Tudi pri zakonu o Triglavskem narodnem parku se je zelo hitro pokazalo, da je med njimi velika razcepljenost pri konceptih, tako da to ni samo problem ministrstev, ki med seboj ne sodelujejo, ampak tudi samih nevladnih organizacij, kjer veliko stvari zavisi predvsem od vodilnega človeka, ki nevladno organizacijo vodi in ki vidi neko prioriteto, ki se njemu zdi najbolj pomembna. Tako tudi znotraj tega velikokrat nastajajo kar veliki konflikti.

Ena od konkretnih zadev, ki se je pokazala tudi na Odboru za okolje in prostor, je bilo onesnaženje s PM10 na eni strani, nevladne organizacije govorijo o tem onesnaženju, o zmanjševanju, na drugi strani smo govorili o alternativni biomasi, ki pa je v nasprotju s prizadevanjem, da se zmanjša onesnaženje s PM10. Se pravi, da smo na dveh okoljskih temah, ki sta v koliziji. In tu so s strani nevladnikov različni pogledi, kar je v

bistvu prej ovira kot rešitev za neke konkretne ukrepe.

Tudi pri umeščanju večine infrastrukture, če govorimo o cestni, železniški infrastrukturi, se na eni strani hvalimo, da je to treba urediti zato, da zmanjšamo določene obremenitve v okolju, vendar ko pride do umeščanja resnih projektov v prostor, isti zagovorniki postavljajo nemogoče pogoje in se nobena stvar ne premakne. Enako velja tudi za usklajenost med resorji. Vsi podpisemo, da sprejemamo neke direktive, da sprejemamo neka priporočila, vendar ko je treba to uresničiti, odpade vse to na Ministrstvo za okolje in prostor, ki pa nima v določenem trenutku suporta s strani drugih resorjev. In vsa zadeve obvisi v zraku in se preklada iz enega dela na drugega. In tudi v tem primeru s strani nevladnih organizacij, ki po navadi zelo zagovarjajo okoljevarstvo in določene ukrepe, ni suporta, ki bi ga recimo Ministrstvo za okolje in prostor v določenih primerih potrebovalo.

In bom spet čisto konkreten. Ko se zgodijo poplave in velike nesreče, smo vsi pametni, kaj je treba narediti, po kakšnih dveh letih, ko je treba zgraditi nek zadrževalnik, urediti neko strugo, pa vsi najdejo mahove, travice in vse, kar raste na tem območju, in se ne dovolijo nobeni konkretni ukrepi, ki bi zavarovali premoženje in uredili v smislu trajnostnega razvoja boljše življenjsko okolje za ljudi. Trajnostni razvoj ne pomeni samo ohranjanje travic, metuljev, ptičev in ostalega, ampak pomeni tudi izboljšanje življenjskega okolja za ljudi. Na eni strani govorimo, kaj moramo vse izboljšati, ko pa je treba to konkretno v prostor umestiti in s konkretnimi ukrepi to pripraviti, pa nevladniki po navadi pozabijo, kaj piše v deklaracijah in priporočilih.

Jaz sem vesel, da se takšno poročilo obravnava tako sistematsko po posameznih temah, vendar se takoj vidi, da so te zadeve dokaj neusklajene tudi med nevladniki ali pa zelo neusklajene, če sem še malo bolj konkreten. Dokler se te stvari ne poenotijo znotraj Vlade, znotraj ministrstev, pa tudi znotraj nevladnih organizacij, in dokler vsi teh priporočil ne bomo znali brati, ker nekateri ta priporočila, ki jih podpisujemo, in te deklaracije po navadi berejo kot prepovedi, čeprav to nikjer ne piše, drugi jih berejo res

kot priporočila in nočejo nič narediti, dokler se torej ne poenotimo o tem, kaj je za nas dobro, ne pa da copy-paste delamo, prepisujemo dokumente, ne da bi vedeli, o čem se bo na koncu tudi treba odločiti in kako to sfinancirati, ne bomo prišli do nobenih konkretnih in učinkovitih politik ali strategij za ta razvoj. Marsikatero direktivo smo podpisali praktično s figo v žepu oziroma nismo vedeli, kaj nas čaka, in to predvsem na področju čistilnih naprav, na področju odlaganja odpadkov. In še drug problem je bil, da tisti, ki je to podpisal, se je kasneje umaknil in prepustil zadevo ljudski iniciativi, dobri volji, lokalnih skupnosti, kar je bilo v bistvu, ne bom rekel, slabo, ampak neposrečeno in zato smo tudi v velikih težavah.

Tudi drugi ukrep, ki govori o gradnji čistilnih naprav, kanalizacijskih omrežjih, kjer so lokalne skupnosti šle v to, da so se ta sredstva zelo intenzivno črpala, in ob tem so tudi prepričevale ljudi, da je to za njih koristno, da se jim bodo znižali stroški, ker se bodo s tem zmanjšale takse za onesnaževanje okolja. Ljudje so bili na nek način tudi zavedeni, ker v naslednjem trenutku se nekdo odloči in pripravi uredbo, ki govori o tem, da je treba vračati tudi sredstva, ki so bila s strani Evropske unije pridobljena, in v tem primeru se obremenitev ljudi, ki so se priklopili na takšne sisteme, precej poveča. In to ni korektno do tistih, ki so se s takšnimi projekti ukvarjali, ker je nov objekt z vidika amortizacije bistveno dražji kot zastarela napeljava. Zato je treba tu zelo jasno povedati, da trajnostni razvoj seveda je, ampak ga je treba brati kot trajnostni razvoj, ki ni na škodo ljudi, ne pa samo trajnostni razvoj, ki ohranja vse biotope in druge stvari, ki v tem prostoru živijo. Jaz to spoštujem, vendar se večinoma dogaja to, da se na ljudi največkrat pozabi pri vseh teh aktivnostih. Tudi civilne iniciative so dobrodošle, vendar če so v nekem realnem okviru in če se res zavzamejo za tisto, kar tudi same podpišejo in same ne nekih mednarodnih simpozijih zagovarjajo. Enako velja pri obnovljivih virih. Po eni strani se vsi za to zavzemamo, v zadnjih 20 ali 15 letih smo zgradili zelo malo hidroelektrarn na vodotokih, vodnih zbiralnikih, ki bi jih lahko izkoristili tudi za koriščenje energije. Ta vir je domač, tu gre za domače znanje in določeni lobiji ne morejo zaslužiti, tudi to je problem. In ključni

problem, ki ga jaz vidim v celotni tej zgodbi, je to, da se je nekdo na generalnem nivoju odločil, da se gremo kurativo in ne preventive. In to je osnovni problem, ki ga imajo vsa ministrstva, ki v tem segmentu sodelujejo. Se pravi, najlažje je popraviti škodo, ki nastane, takrat je tudi najlažje oddati delo na tak način, da ga dobi tisti, ki mu "pripada", ne govorimo potem, da se to trajno uredi in se s tem tudi transparentno lahko podelijo določena dela, da se lahko nadzirajo in da ne nazadnje tudi nekdo odgovarja za to, kako s prostorom in ukrepi posluje in tudi odgovarja za svoje napake, s tem pa tudi kvalitetno zagotavlja razvoj, pa če govorimo o razvoju na tak ali drugačen način – o trajnostnem razvoju, o razvoju celotnega območja. Tu mislim, da je še veliko možnosti, da se to izboljša, sigurno pa ne na tak način, da bo trajnostni razvoj samo domena Ministrstva za okolje in prostor.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Rezman, pripravi naj se gospa Pečan.

VILI REZMAN: Zelo na hitro o tem, zakaj mislim, da je glavni problem implementacijskega primanjkljaja impotenca.

Prvi primer. Znanost nas že mesece dolgo pušča v negotovosti, medtem ko se njeni najvidnejši predstavniki preklajo in malodane zmerjajo eden drugega z analfabeti, v primeru gradnje Termoelektrarne 6. Drugi primer. Primer NIMBY efekta, ki ga univerzaliziramo tako, da skoraj vsak med nami želi drugemu to, česar noče sam pri sebi. Tretja reč – pomanjkanje volje, za katero pravi poročilo, da Vlada svojih zavez ne jemlje resno.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospa Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Moram reči, da ne vem, če je bilo dovolj jasno povedano in poudarjeno, da je danes ta točka pravzaprav zgodovinski dogodek v Državnem zboru, ker se je prvič zgodilo, da imajo lahko nevladne organizacije svojo lastno točko dnevnega reda, ki je poleg

tega namenjena še ocenjevanju dela Vlade v zadnjih dveh letih. Jaz mislim, da je to pomembno poudariti in da je to pravzaprav ena izmed najvišjih oblik uveljavljanja Aarhuške konvencij. To je način, da tudi v hiši demokracije, kot temu rečemo, glavni hiši demokracije, ker konec koncev imamo ta trenutek še 210 drugih, čeprav malo manjših, ampak vendarle, da se uveljavi beseda nevladnih organizacij civilne družbe.

Drugo, kar se mi zdi pomembno pri današnjem dogodku, je pa tudi to, da lahko tehtamo med poročilom o okolju, v prejšnji točki, in poročilom, ki se imenuje Ogledalo Vladi – Zeleni nevladni monitor, ki so ga pripravile nevladne organizacije. Ne gre samo za časovno obdobje, ki ga pokrivata obe poročili, ampak gre tudi za drugačen pristop. Eno je poročanje o lastnem delu, drugo je pa poročanje o tem, kako je nekdo, ki je vsaj teoretično, pa vendarle tudi v precejšnji meri praktično, neodvisen od dnevne politike, od Vlade in ima verjetno pravico do bolj kritičnega odnosa do tega delovanja, ki se je izvajalo v preteklih letih v tej vladi. Mislim, da je pomembno tudi to, da smo v tem mandatu zmogli skupaj na Odboru za okolje in prostor v sodelovanju z vodstvom Državnega zbora ti dve temi, ki sta v bistvu ena z drugo tesno povezani, spraviti na plenum Državnega zbora. Upam, da bo to postala redna praksa. Mislim pa, da so nekatera opozorila tudi nevladnim organizacijam v zvezi s tem poročilom na mestu. Dejstvo je, da je mnogo lažje preveriti, kako je nekdo nekaj počel, pa ne potem predlagati konkretnih rešitev, kako bi bilo morda vendarle bolje, da bi se stvari lotili, tudi tako daleč, da bi ogledalo Vladi povedalo, da je treba spremeniti vzorce ravnanja, obnašanja, tudi postavljanje prioritet v programu Vlade v naslednjih letih in sploh v programu te države. Namreč vse te reči, ki se dogajajo in ki jih povzročamo ali pa poskušamo sanirati na področju okolja, so vedno zelo dolgoročne, ne more se recimo renaturacija nekega okolja zgoditi v dveh letih, ravno tako kot ni mogoče v dveh, treh letih radikalno zmanjšati posameznih emisij v okolju, kot tudi ni možno spremeniti navad ljudi – na primer v njihovi mobilnosti. Dejstvo je, da vsakdo, ki količkaj realno, trezno razmišlja, dobro ve, da se bo javni potniški promet vrnil na nekdanji nivo števila človek-kilometer, potnik-kilometer, kot se temu reče,

podobno kot je pri tovornjakih tona-kilometer, imamo tukaj pač človek-kilometer, se bo vrnil na začetek 90. let v roku 10-ih do 15-ih let. Nič prej. Če bomo pa hoteli doseči tisto, kar že imajo v nekaterih evropskih mestih, ne samo glavnih, tudi recimo regijskih središčih in podobno, to pa mislim, da 20 ali 25 let ni prav nič pretirana številka. Vendar, tako sem jaz v fabriki, kjer sem bila tehnična direktorica, vedno rekla fantom, ki so načrtovali nekatere tehnične izboljšave ali pa zamenjavo strojev, usposabljanje strojev in tako naprej: "Fantje, če ne boste danes začeli – ne razmišljati, ampak delati na tem – bomo čez tri leta še zmeraj na istem, ker morate danes začeti." In isto velja tudi pri najbolj pogosti temi, prometu, zlasti pri osebнем avtomobilskem prometu. Zadnjič mi je rekla svakinja, ko je šla peš po Izoli, da se je ustavila in je gledala, kako je mimo nje šlo deset avtomobilov, potem je seveda šla naprej in se ni več s tem ukvarjala, ampak je rekla, da v vseh desetih avtomobilih v Izoli, v mestu, kjer je ona ljudi poznala, ki so sedeli v avtomobilih, zato je vedela, da stanujejo mogoče 600 metrov proč od lokacije, kjer so bili, sta bila od desetih avtomobilov samo dva avtomobila z dvema potnikoma, v vseh ostalih pa je bil samo po en potnik. Teh navad se ne moremo rešiti v dveh ali treh letih, zaradi tega je treba predlagati rešitve, ki jih bo, vsaj upam, Vlada upoštevala. Zato se strinjam s kolegom Krivcem, ki je rekel, da v teh dveh vrstah bi morale sedeti še najmanj pet ministrov in njihovih sodelavcev. Dejstvo je, da je področje upravljanja z okoljem, če uporabimo tak zelo splošen izraz, tako zelo široko, da širše skoraj ne more biti. Verjetno sem premalo rekla, ko sem rekla pet ministrov, ker je praktično cela vlada involvirana v upravljanje z okoljem, od vod do prometa, do industrije, do otrok, ki jih moramo vzgojiti tako, da bodo oni starše učili ločeno zbirati odpadke, da bodo oni starše učili, da ne smejo kaditi in podobno.

Vse te stvari so zagotovo tako zelo pomembne, da sem, moram reči, zadovoljna, da sem tudi jaz eden od kamenčkov, ki so naredili to odločitev za obravnavo ogledala. In želim združbi vseh – v dobrem pomenu besede, seveda, da ne bi kdo mislil na kazenski zakonik, združbi vseh nevladnih organizacij, ki so pripravile to ogledalo, da se trdo lotijo dela in delajo naprej, ker dejstvo je,

da vsakdo, ki vodi katerokoli skupino ljudi, pa naj bo to v tovarni, občini ali na nivoju države, nujno potrebuje ogledalo, v katero se mora vsake toliko časa pogledati, da vidi, da ni vse, kar dela, prav, da ni vse, kar dela, dobro, in da je treba nekatere svoje poteze, ideje, razmisleke spremeniti, izboljšati. In mislim, da je ta vlada kvečjemu lahko vesela, da ima nekoga, ki ji nastavlja ogledalo. Mislim, da smo zlasti na področju upravljanja z okoljem nujno potrebni takega ogledala. Hvala Umanoteri in vsem tistim, ki so sodelovali. Mimogrede bi pa rekla, da bi bilo verjetno dobro, če bi nekatere od sodelujočih organizacij malo pogledale tudi še drugo plat. Tu moram biti malo hudobna, govorim o DOBS-u, da ne bi kdo dvomil, o kom govorim. Kadar branimo neke ogrožene živalske ali rastlinske vrste, moramo razmišljati o vseh vidikih te obrambe. Tako bom rekla, krčevita, divja borba proti vetrnim elektrarnam – šla sem skozi Avstrijo, skozi Nemčijo, skozi Slovaško, in sem videla množico vetrnih elektrarn. In, veste, potem sva z možem potovala z avtom in sva se ustavila pri taki vetrnici in sva štela vse mrtve ptice, ki so bile tam okrog. Katastrofa, vam povem! Toliko mrtvih ptic še v življenju nisem videla okrog ničesar, kaj šele okrog kakšne vetrne elektrarne, ki sem jo tako ali tako prvič v življenju od blizu videla. Gospa Wagnerjeva, prosim vas, da sporočite kolegom iz DOBS-a, naj ne pretiravajo. Njihove alarmantne informacije glede strahovite škodljivosti vetrnih elektrarn za obstoj in preživetje ogroženih ptičjih vrst so seveda za lase privlečene in bi bilo treba, da se malo streznijo, preden o tem govorijo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod minister, želite besedo?
Izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Jaz bi samo v kratkem nekaj pojasnil, da ne bi bilo narobe razumljeno.

Spoštovani gospod poslanec je o neki mlačnosti govoril. Ni bilo to naslovljeno na to poročilo, ki sem ga pohvalil, bilo je naslovljeno na poročilo o okolju v Sloveniji, kjer smo pričakovali odzive. Pri vsaki točki imamo namreč tudi ukrepe za naprej, pa nihče ni povedal, ali so ukrepi dobri ali slabi.

To poročilo pa ni mlačno, je kar vroče, in veseli me, da smo ga danes tudi tako vročega obravnavali in vse pohvale gredo.

Še ena stvar glede zelene energije. Veste, malo me pa moti, če primerjamo izkoriščanje sonca v Sloveniji in Španiji, izkoriščanje vetra v Sloveniji in Španiji, Holandiji in drugje. Poglejte, tudi geografske danosti nekaj povedo. Mene zanima, koliko vetrnih mlinov v Sloveniji lahko naštejemo v zgodovini. Tudi je en podatek. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa Ogorelec v imenu Umanotere.

MAG. VIDA OGORELEC WAGNER: Hvala lepa.

Mene predvsem dve stvari veselita, da je tukaj bil praktično enoglasen pozitiven odziv do tega poročila omenjen dvakrat ali celo trikrat v zgodovinskem dogodku. Tudi v moji dolgoletni zgodovini še nisem bila priča, da bi se nevladno poročilo, ne samo s področja okolja, ampak nasploh, v tej instituciji obravnavalo. Tako da v tem smislu me zelo veseli, ne samo, da pozdravljate sam pojav neodvisnega nevladnega poročila, ampak tudi kakovost, kako je pripravljeno. Podatki so bili precej tudi citirani, tako da vidim, da ste ga očitno mnogi res z zanimanjem prebrali. Naj kot pozitivno povem tudi to, bila so pričakovanja v tem smislu tudi zelo konstruktivne kritike, da bi v prihodnje pričakovali tudi priporočila v smislu rešitev. Mi smo bili res pri tem poročilu zelo disciplinirani v smislu, da smo pogledali, kaj se od sprejetih zavez uresničuje, in smo bili tukaj samozadržani, nismo bili toliko ustvarjalni. Mislim pa, da je bil že na seji odbora ta predlog zelo dobro sprejet na strani naše ekipe in tudi pričakovanja, da bi bila ta poročila redno tukaj v hiši predstavljena. Lahko zdaj že povem, da smo pred desetimi dnevi dobili potrjeno financiranje z vsebinsko nevladno mrežo Plan B za Slovenijo, to je s strani Evropskega socialnega sklada, podpora nevladnim organizacijam, in je projekt Ogledalo, eden od skoraj dvajsetih, uvrščen v to obliko financiranja za leto 2012, kjer bo priložnost, da pa zares ob zaključku mandata Vlade in tudi parlamenta pogledamo, kakšno bo stanje takrat. Vemo, da je zdaj to poročilo ob polčasu mandata, in

se v veliki meri še nanaša tudi na dediščino prejšnje vlade, kar je bilo tudi omenjeno, da so zadeve zelo dolgoročne pri teh procesih. Tako smo uvrstili zdaj v nov program dela, da bomo oblikovali tudi priporočila v smislu rešitev, ne samo spremljali stopnjo izvajanja. Tako da to lahko že kar napovem.

Sicer se mi je pa utrnila še ena misel. Precej se je izkazala ta priložnost obravnave tega poročila kot priložnost za razpravo o civilni družbi in nevladnih organizacijah in naši pestrosti, nedoslednosti in tako naprej, kar vidim pa tudi zelo pozitivno. Prišla sem celo na idejo, da bi morda lahko en dan v letu poslanci preživeli v nevladni organizaciji – po svojem izboru – da bi malo doživeli, kaj pomeni delati v slovenskih nevladnih organizacijah. Verjetno veste, da ta tretji sektor je v Sloveniji primerjalno z drugimi državami v Evropi, pa tudi tranzicijskimi, najslabše razvit, da je tukaj tudi še zelo veliko priložnosti tudi v smislu zaposlovanja. Zelo različne funkcije nevladne organizacije izvajajo. Morda to kot eno priporočilo, da bi tudi tukaj imeli neposredne povezave, kar bi po moje še prispevalo k temu dialogu. Zelo mi je bilo všeč to priporočilo dialoga, da različni deležniki izmenjamo ta stališča bolj intenzivno. Ne bom šla v posamezne vsebinske pripombe, ker mislim, da je bilo tega preveč.

Še enkrat, hvala lepa za to priložnost, za to predstavitev tukaj. Tudi mi se veselimo naslednje predstavitve leta 2012.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Amandmaji k predlogu sklepa niso bili vloženi. Zbor bo o predlogu sklepa v skladu s časovnim potekom seje zboru odločal v četrtek, 16. 12. 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O VIŠINI SREDSTEV, KI PRIPADAJO POSAMEZNI POLITIČNI STRANKI IZ SREDSTEV DRŽAVNEGA PRORAČUNA V LETU 2011.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložil Odbor za notranjo politiko, javno

upravo in pravosodje. Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo predstavniku predlagatelja sklepa, predsedniku odbora dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je predlog omenjenega sklepa obravnaval na 43. nujni seji 8. decembra. Na osnovi proračuna za naslednje leto je gradivo posredovala Vlada, in sicer smo na seji odbora soglasno sprejeli sklep o določitvi zneskov, ki na podlagi zakona pripadajo posamezni politični stranki za leto 2011. Naj vas spomnim, da smo nekaj podobnega naredili tudi za leto 2010, da smo te zneske določili na podlagi zakona, da pa smo jih v mesecu septembru zmanjšali na osnovi rebalansa proračuna za leto 2010. Pred nami pa je torej sklep za leto 2011, ki ta sredstva vrača na stanje od prej. Da pojasnim tudi zaradi javnosti, v medijih smo lahko zasledili, da zvišujemo oziroma da nameravamo zviševati znesek za politične stranke za kar osem in nekaj desetink odstotka. To ne drži. Ta podatek osem in toliko odstotka drži, če primerjamo zneske, ki jih politične stranke dobivajo zadnje tri mesece leta 2010, s tistimi, ki jih bodo dobile v letu 2011. To pa pomeni, da jih dejansko praktično vračamo in nekaj malega povečujemo glede na stanje 1. januar 2010–1. januar 2011. Skupni znesek za vse politične stranke na podlagi volilnega rezultata pa znaša 240 tisoč 510,91 evra na mesečni ravni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Sledi razprava o predlogu sklepa v celoti. Prijavljen je samo dr. Gorenak. Želite besedo? (Ne.) Potem zaključujem razpravo.

Ugotavljam, da k predlogu sklepa ni bilo vloženi amandmajeve, zato bo zbor o predlogu sklepa v skladu s časovnim potekom seje zboru odločal v četrtek, 16. 12. 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O**

SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, gospe Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospe in gospodje poslanci in poslanke!

Dovolite mi, da na kratko predstavim vsebino in cilj predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o igrah na srečo. Z zadnjo novelo zakona, ki je začela veljati 27. februarja letos, je bilo nadzornemu organu, to je Urad za nadzor prirejanja iger na srečo, dano pooblastilo, da lahko ponudniku storitev informacijske družbe naloži omejitve dostopa do spletnih strani oziroma drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije. Na pobudo strokovne javnosti in ponudnikov storitev informacijske družbe smo pripravili predlog zakona, po katerem bi tudi za igre na srečo veljala ureditev, primerljiva tisti iz Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, čeprav ta ne velja za igre na srečo. Nova ureditev omogoča le sodišču, da v ustreznih sodnih postopkih ponudnikom storitev informacijske družbe odredi omejitev dostopa do spletnih strani zaradi natančno navedenih razlogov. Ocenjeno je, da je treba pristojnost za omejitev dostopa do spletnih strani prenesti z nadzornega organa na sodišče, ker gre za težke in izjemne ukrepe, ki so povezani z omejevanjem svobode interneta in s tem tudi svobode izražanja.

Bistvene rešitve predloga zakona so naslednje. Če ponudnik iger na srečo, ki jih prireja brez koncesije Vlade Republike Slovenije, ne izvrši odločbe nadzornega organa o prepovedi prirejanja iger na srečo, lahko Upravno sodišče ponudniku storitev informacijske družbe odredi omejitev dostopa do spletnih strani, prek katerih se takšne igre prirejajo. Predlog Upravnemu sodišču posreduje nadzorni organ, ki predlaga tudi obseg in način izvršitve te omejitve. Sodni postopek je hiter, roki in pravna sredstva so enaki kot za začasno odredbo po Zakonu o upravnem sporu, tako da Upravno sodišče odloči v roku sedmih dni od prejema predloga

nadzornega organa, pritožbo je možno vložiti v roku treh dni, o pritožbi pa odloči Vrhovno sodišče v roku 15-ih dni. Postopki, ki so ob uveljavitvi zakona v teku, se dokončajo po starem zakonu. Menimo, da je s predlagano ureditvijo omogočen učinkovit in pravočasen nadzor nad nedovoljenim prirejanjem iger na srečo in da se bo obseg tovrstnih kršitev zmanjševal, hkrati pa je z zagotovitvijo, da o zahtevi za omejitev dostopa do spletnih strani odloča sodišče in ne več upravni organ, zagotovljena ustrezna pravna varnost prireditev iger na srečo oziroma ponudnikov dostopa do spletnih strani.

Upoštevajе navedeno, spoštovane poslanke in poslanci, predlagamo, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo sprejmete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članu odbora dr. Luki Juriju.

Prosim, imate besedo.

DR. LUKA JURI:

Hvala lepa.

Odbor se je sestal na 22. seji 1. decembra 2010. Posredovano nam je bilo mnenje Zakonodajno-pravne komisije, ki je podala pripombo k 3. členu in odboru sta bili posredovani tudi mnenji dveh komisij Državnega sveta, Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog podpira, in Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki predloga ne podpira. Predlog je bil posredovan v mnenje tudi Sodnemu svetu, ki pa nam ni poslal nobenega mnenja. Ni bilo amandmajev, prav tako ni bilo razprave in odbor predlaga, da se predlog zakona podpre. Če pa želite kaj več informacij, imate pa pisno poročilo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Andrej Magajna bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav vsem navzočim!

V poslanski skupini smo pregledali vsa mnenja, mnenja Zakonodajno-pravne službe, Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt in turizem, mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in mnenje Ministrstva za finance. Ko smo vse zadeve pregledali, smo prišli do stališča, da je kljub določenim pripombam Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo primeren za sprejetje. Še najbolj se je oddelila od tega stališča Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki ga ne podpira, ker po njenem mnenju so sedanje zakonske rešitve v zvezi z organiziranjem spletnih iger na srečo povsem ustrezne, zadostne in operativno učinkovite. Veljavni zakon vsebuje namreč določbo, po kateri lahko nadzorni organ, to je Urad za nadzor prirejanja iger na srečo, ponudniku storitev informacijske družbe naloži omejitev dostopa do spletnih strani oziroma drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se takšne igre prirejajo. V primeru nespoštovanja le-teh pa so zagrožene zelo visoke kazni. Komisija Državnega sveta meni, da bo med drugim s prenosom odločanja na sodišče zaradi časovnega podaljšanja to negativno vplivalo na pravočasno preprečevanje nezakonitih vdorov tujih prirediteljev spletnih iger na srečo. Vendar so z Ministrstva za finance zagotovili, da ti postopki ne bodo pomenili bistvenega zavlačevanja. Predviden je hiter sodni postopek, v katerem Upravno sodišče odloči v sedmih dneh, rok za pritožbo pa je tri dni od odločitve Vrhovnega sodišča, torej od takrat mora biti sprejeta zadeva v nadaljnjih petnajstih dnevih. Pristanek k takšnemu izvajanju sodnih postopkov je dalo tudi Upravno sodišče.

Zaradi vsega navedenega bomo zakon podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Mirko Brulc bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

MIRKO BRULC: Lep pozdrav!

Z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, ki smo ga januarja 2010 sprejeli v Državnem zboru, so se uveljavile spremembe in dopolnitve na nekaterih področjih prirejanja iger na srečo, da bi se uveljavilo družbeno odgovorno prirejanje iger na srečo te zaščitile mladoletne in druge občutljive osebe pred škodljivimi vplivi in posledicami igranja iger na srečo ter da bi se povečala učinkovitost nadzora zlasti pri nedovoljenem prirejanju iger na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije. V sprejetem zakonu iz januarja v zvezi s preprečevanjem nedovoljenega prirejanja iger na srečo brez koncesije so natančneje določene storitve, ki jih je bilo že doslej prepovedano opravljati za osebe, ki nimajo koncesije. Med temi storitvami je tudi omogočanje dostopa do spletnih strani ali drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se je mogoče udeležiti spletnih iger na srečo, ki jih prirejajo osebe, ki nimajo koncesije Vlade Republike Slovenije.

Da bi povečali učinkovitost Zakona o igrah na srečo je nadzornemu organu dano pooblastilo, da lahko naloži ponudniku storitve informacijske družbe omejitev dostopa do spletnih strani ali drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade. Ta ukrep sledi odločbi o prepovedi prirejanja iger na srečo, ki jo nadzorni organ izda osebi, ki prireja igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije, če jo zavezanec iz določbe ne izvrši. Cilj predloga tega zakona je zagotoviti učinkovit nadzor nad nedovoljenim prirejanjem iger na srečo brez koncesije, vendar pa morajo biti ukrepi, ki se v ta namen uporabijo, le v obsegu, ki je nujno potreben za izvršitev odločbe o prepovedi prirejanja iger na srečo. Cilj predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o igrah na srečo je tudi ta, da o omejitvi dostopa od spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije, odloči sodišče na predlog nadzornega organa.

Po predlogu zakona se izmed storitev, ki jih je prepovedano opravljati za osebe, ki nimajo koncesije za prirejanje iger na srečo, črta, citiram, "omogočanje dostopa do spletnih strani oziroma drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se je mogoče udeležiti spletnih iger na srečo".

Konec citata. Ker iz besedila ni povsem jasno, da se nanaša le na tiste ponudnike storitev informacijske družbe, ki opravljajo storitve, storitev je naročeno delo, ki se opravi za koga, navadno za plačilo, torej so v pogodbenem odnosu z osebami, ki prirejajo igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije. Po predlogu zakona sme le sodišče ponudniku storitev informacijske družbe odrediti omejitve dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo igre na srečo brez koncesije. Omejitve dostopa je mogoča le v obsegu, ki je nujno potreben za izvršitev odločbe o prepovedi prirejanja iger na srečo, in na način, ki je najmanj obremenjujoč za ponudnika storitve informacijske družbe. O omejitvi dostopa odloči Upravno sodišče na predlog nadzornega organa. Sodni postopek je hiter. S sprejetjem predloga zakona bo Upravno sodišče Republike Slovenije pristojno za nov sodni postopek, o pritožbah zoper odločbo Upravnega sodišča pa bo odločalo Vrhovno sodišče. S tem se bo delo sodišč povečalo, vendar glede na število dosedanjih postopkov menimo, da ti postopki ne bodo pomembneje povečali letnega pripada zadev na sodiščih. Število odločb o omejitvi dostopa do spletnih strani je namreč povezano s številom ponudnikov storitev informacijske družbe in gre v večjem številu primerov za tipske odločbe, ki se nanašajo na manjše število odločb o prepovedi prirejanja iger na srečo brez koncesije. Pravočasni in učinkoviti ukrepi v primerih nedovoljenega prirejanja spletnih iger na srečo bodo zagotovili, da se bodo igre na srečo v Sloveniji prirejale v urejenem nadzorovanem okolju in da se bo obseg kršitev zmanjševal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Gospod Danijel Krivec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, cenjeni zbor!

Z zakonskim predlogom Vlada Republike Slovenije uveljavlja učinkovito rešitev, da ponudnikom iger na srečo, ki le-te prirejajo brez koncesije Vlade Republike Slovenije in ne izvršijo odločbe nadzornega organa o prepovedi prirejanja iger na srečo, sodišče odredi omejitve dostopa do spletnih

strani, prek katerih se take igre prirejajo. Odločitev o omejitvi dostopa tako postane pristojnost Upravnega sodišča Republike Slovenije in se izvrši v obsegu, ki je nujno potreben za izvršitev odločbe o prepovedi prirejanja iger na srečo.

V dosednji obravnavi na Odboru za finance je bilo izraženo nekaj pomislov, ali je odreditev omejitve dostopa do spletnih vsebin s strani sodišča zares najučinkovitejša rešitev, saj je bil izražen dvom v zmožnost hitre odzivnosti sodnega sistema pri ukrepanju v primerih nedovoljenega prirejanja spletnih iger na srečo. Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide pa je menila, da bodo predlagane spremembe, ko bo o omejitvi dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije odločalo sodišče na predlog nadzornega organa, negativno vplivale na pravočasno preprečevanje nezakonitih vdorov tujih prirediteljev spletnih iger na srečo, ker bodo postopki preko sodišča časovno podaljševali odločitve, kar bo prireditelje napeljevalo na to, da bodo slovenske kazenske norme poskušali izigravati kljub zagroženim kaznim. Komisija je opozorila na dejstvo, da se v Sloveniji zadnji dve leti zmanjšujejo koncesijske dajatve od iger na srečo, kar ogroža dosednji obseg delovanja humanitarnih in športnih organizacij. Vendar pa je prevladalo večinsko mnenje, da je poskus postavitve učinkovitejših ukrepov v primerih nedovoljenega prirejanja iger na srečo, kot so predlagane, primeren. Vlada je pri tem sledila pobudam tako strokovne javnosti kot ponudnikov storitev informacijske družbe. Predviden je hitri sodni postopek, v katerem Upravno sodišče odloči v 7 dneh, rok za pritožbo pa je 3 dni. Odločitev Vrhovnega sodišča pa mora biti sprejeta v nadaljnjih 15 dnevih. Pri oblikovanju rešitev, kot jih predvideva predlagana zakonska novela, se je predlagatelj posvetoval tudi s predstavniki sodne veje oblasti, pristanek k takšnemu izvajanju sodnih postopkov pa sta dala tudi Upravno sodišče in Sodni svet. Glavni cilji sprememb in dopolnitev zakona o igrah na srečo so tako odprava nejasnosti v opredelitvi storitev, ki jih je prepovedano opravljati za osebe, ki nimajo koncesije Vlade Republike Slovenije za prirejanje iger na srečo,

zagotovitev učinkovitega nadzora nad nedovoljenim prirejanjem iger na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije.

O omejitvi dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije, pa odloča Upravno sodišče na predlog nadzornega organa. Ena od negativnih posledic, ki jih lahko zakon prinese, je, da se bo povečalo delo sodišč, vendar je v razpravi prevladalo stališče, da ti postopki ne bodo bistveno povečali pripada zadev na sodišču, bodo pa na drugi strani zagotovili, da se bodo v Sloveniji igre na srečo prirejale v urejenem in nadzorovanem okolju in da se bo obseg kršitev zmanjšal.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zakonu zato ne bomo nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Franco Juri bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

FRANCO JURI: Spoštovana predstavnica Vlade, spoštovani kolegi in kolegice!

Poslanci Državnega zbora smo letos z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona Uradu za nadzor prirejanja iger na srečo, ki sodi pod okrilje Ministrstva za finance, v roke položili pooblastila, po katerih lahko ta naloži internetnemu ponudniku v Sloveniji omejitev dostopa do tujih spletnih strani oziroma drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih lahko državljani Republike Slovenije dostopajo do iger na srečo ali športnih stavnic, ki v Sloveniji nimajo dovoljenja oziroma koncesije za opravljanje te dejavnosti. Takrat je Direktorat za informacijsko družbo Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo opozoril, da je omejevanje svobode interneta neposredno povezano z omejevanjem svobode izražanja, ki je ustavno zajamčena pravica. Kritike je bilo slišati tudi iz vrst strokovnjakov za informacijsko zasebnost, urednikov spletnih portalov in ponudnikov storitev, češ, da je internetno filtriranje tujih spletnih mest neučinkovito in da gre za težke in izjemne ukrepe, ki bi smeli biti le v pristojnosti sodišč ne pa vladnih uradov.

Poslanska skupina Zares je takrat zakon podprla, a le pod pogojem, da bo

Vlada spremenila sporne določbe, saj bi ob njihovem nepravilnem tolmačenju lahko prišlo do zlorab pri razpolaganju s spletom. Danes končno sprejemamo novelo zakona o igrah na srečo, ki določa ukrepe nadzora nad nedovoljenim prirejanjem iger na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije na spletnih straneh, pri čemer o omejitvi dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade Republike Slovenije, odloči sodišče na predlog nadzornega organa.

Predlog zakona bomo podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Točno leto nazaj je od tega, kar smo sprejeli novelo zakona o igrah na srečo, ki je zdaj tudi vzrok za to, da so danes pred nami ponovno spremembe in dopolnitve zakona o igrah na srečo. In če rečem na kratko, je problem predvsem v tem, ker ta vlada običajno ne posluša ne strokovne ne civilne javnosti, kaj šele da bi poslušala kakšno opozicijo, kakšno nebodigatreba politično stranko iz opozicije, in bi bile marsikaterere rešitve bolj dorečene, strokovno bolj pripravljene in bi tudi zdržale bistveno več časa. Zato je po naši oceni skrajni čas, da se vsi skupaj zavemo resnosti tega problema, saj družbena izključenost v centru oblasti in apatija na eni strani, na drugi strani pa družbeno-politična elita in njena nedotakljivost in vsemogočnost zagotovo povzročata vedno večje nezadovoljstvo v slovenski družbi. To mimogrede, kar ne sodi samo k temu zakonu, ampak marsikateremu.

Predlagani zakon bomo podprli, ker gre za potrebne tehnične rešitve, ki bi lahko bile uveljavljene že prej. Na to nas je strokovna javnost opozarjala že takrat, že med samim sprejemanjem ene od prejšnjih novel zakona in upamo, da se bomo tudi iz tega kaj naučili. Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke bo spremembe in

dopolnitve zakona o igrah na srečo podprla.
Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegicam in kolegom!

Poslanska skupina DeSUS predlagani zakon podpira in skladno s tem bomo tudi glasovali.

V bistvu ne gre za obsežne spremembe veljavne igralniške zakonodaje, temveč se posega v določila, ki se nanašajo na nadzor nad nedovoljenim prirejanjem iger na srečo brez koncesije Vlade. S predlagano novostjo, da o omejitvi dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije Vlade, odloči sodišče na predlog nadzornega organa, se poslanci DeSUS-a strinjamo. Menimo, da tovrstna rešitev predstavlja sprejemljiv kompromis med hitrostjo postopka ter pravno varnostjo. Vsi pa se zavedamo, da je v pripravi na vladni ravni nova strategija iger na srečo, ki bo pomembno vplivala na nadaljnjo pravno ureditev tega področja. Zato bomo morali, verjetno še v tem mandatu, ponovno zagristi v to jabolko in na podlagi konstruktivnih razprav sprejeti dolgoročnejše rešitve pravne ureditve igralništva na Slovenskem.

V tem trenutku, ko imamo pred seboj rešitve, ki se nanašajo na učinkovitejši nadzor nad spletnimi igrami na srečo ter na postopkovna določila o omejitvi dostopa do teh spletnih iger, pa naj ponovim, da bomo v naši poslanski skupini ta predlog tudi podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice, kolegi, gospa državna sekretarka!

Slovenska nacionalna stranka bo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo podprla. Pa vendarle nas ob tem čudi, nič kar se vašega ministrstva tiče, kako te zadeve gredo. Popolnoma normalno je – prirejanje iger na srečo ureja zakon o igrah na srečo. Pri nas v zakonu jasno piše, da v Sloveniji prirejajo igre na srečo le gospodarske družbe, ki pridobijo koncesijo Vlade Republike Slovenije. In tudi to je popolnoma jasno. In še tretje stališče, ki je popolnoma pravno jasno, da prirejanje iger na srečo brez dovoljenja ali koncesije je opredeljeno kot kaznivo dejanje. In to bi moralo biti dovolj, da se sankcionirajo vsi tisti, ki kršijo zakon – tako kot je v normalnem življenju. In seveda nas čudi, da je bil poskus povečanja učinkovitosti nadzora z omejitvijo dostopa in potem je nekdo v tej Sloveniji, ker je seveda edino tu možno, ocenil, da je določba, ki prepoveduje omogočanje dostopa do spletnih strani ali drugih telekomunikacijskih povezav, drugače povedano, kaznivo dejanje, nesprejemljivo. Torej nekdo oceni, da je določba, ki bi prepovedala, nesprejemljiva. In zdaj "moramo iti okoli riti v varžet", kot po navadi rečemo, in moramo zadeve urejati – torej kršenje Kazenskega zakonika – z nadzornikom, ki potem da prijavo in sproži postopek na sodišču in tako naprej. Prav je, da se je to uredilo, čudi pa nas, zakaj se to tako ureja. Če nekdo krši zakon, krši zakon. Pika in konec! In tukaj ni omejitev, da se nekaj ne sme, da je neka določba, ki nekemu prepoveduje izvajati kaznivo dejanje, nesprejemljiva. Če bomo šli tako naprej, ne vem, kam bomo prišli. In potem se morajo strokovnjaki, kot je tudi naša državna sekretarka, ukvarjati – zato je bilo vse tiho na matičnem delovnem telesu – s predlogi takšnih zakonov in iskati luknje, kako priti do kaznovanja tistih, ki kršijo Kazenski zakonik. Medtem ko nas na drugi strani čakajo zelo velike in zahtevne vsebine na področju predvsem Ministrstva za finance, ampak se morajo tudi s takšnim ukvarjati. Očitno je res, s pravno državo Slovenijo nekaj ne "štima".

Zato bomo predlog zakona podprli, vendar še vedno nam ni jasno, kako je to možno, da je bilo treba ubrati takšno pot. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod mag. Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Pozdrav gospe Vrničarjevi, kolegice in kolegi!

Če se pojavi kakšna napaka, kakšna nevšečnost, jo seveda pametni čim prej popravijo, tisti drugi pa ponavljajo v nedogled. Zato Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah v Poslanskem klubu liberalne demokracije Slovenije podpiramo. Bistveno je, da odpravlja neko nelagodje, težavo, ne prinaša pa velikih sprememb. Sprememba zakona se pravzaprav nanaša samo na opredelitev, da sme le sodišče ponudniku informacijskih storitev odrediti omejevanje dostopa do spletnih strani, ker ponudniki teh iger na srečo delujejo brez koncesije. V trenutno veljavnem zakonu pa je imel pooblastilo za omejitev dostopa do spletnih strani oziroma drugih telekomunikacijskih povezav, prek katerih se te igre prirejajo, Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo. Sama novela pa v zakon navaja določbo, da se omejitev dostopa omogoča le v obsegu, ki je potreben za izvršitev odločbe o prepovedi prirejanja iger na srečo.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ocenjujemo, da gre za primerno rešitev, saj prejšnja ureditev ni jasno določala, da se omejevanje dostopa do informacijskih storitev nanaša izključno in le na tiste storitve, ki so naročene s strani oseb, ki na nedovoljen način prirejajo igre na srečo.

Predlog zakona bomo zato v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev pa na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v četrtek, 16.

decembra, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MATIČNEM REGISTRU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, gospe ministrici za notranje zadeve Katarini Kresal.

Izvolite, imate besedo.

KATARINA KRESAL: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Bistveni namen novele zakona o matičnem registru je, da se ponovno omogoči vpis smrti za vse osebe, ki so življenje izgubile ob koncu 2. svetovne vojne ali med njo in njihova smrt še ni bila vpisana v matičnih knjigah oziroma v matičnem registru. Svojem umrlih je s tem ponovno dana možnost, da na enostaven in hiter način brez stroškov v pravnem postopku dokažejo smrt osebe in dosežejo vpis smrti v matične evidence ter pridobijo izpisek o smrti, kar jim olajša urejanje pravic, ki izvirajo iz Zakona o popravi krivic in Zakona o žrtvah vojnega nasilja.

Gre za določbe, ki jih je vseboval že prejšnji Zakon o matičnih knjigah, a so prenehale veljati maja 2009. Skupno je bilo v obdobju od 27. maja 1995 do 3. maja 2009 na podlagi teh določb vpisanih približno 4 tisoč 600 smrti. Poleg tega se s predlagano novelo črtajo tudi tiste določbe zakona, ki se nanašajo na poseben izpit, ki ga mora opravljati matičar. Usposabljanje matičarjev se bo namreč izvajalo na enak način, kot to poteka za ostala področja dela upravnih enot. Spreminja se tudi določba o pristojnosti za vpis matičnih dejstev iz tujine v matično register. Ker je matični register centralno vodena računalniška podatkovna zbirka, lahko matično dejstvo vpiše katera koli upravna enota, ki je pridobila ali ji je bila predložena pravna podlaga za vpis dejstva.

Ker gre za manj zahtevne spremembe zakona, predlagamo, da Državni zbor sprejme zakon po skrajšanem postopku. Prav tako predlagamo, da Državni zbor

sprejme sklep, da se pripravi tudi uradno prečiščeno besedilo zakona, ki ga zbor potrdi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora dr. Vinku Gorenaku.

Prosim.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Omenjeni predlog zakona je Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje obravnaval na 25. seji 30. 11. 2010, predlagateljica je Vlada. Skrajšani postopek je določil Kolegij predsednika Državnega zbora na 79. seji 15.10.2010.

Gradivo, ki so ga imeli članice in člani odbora na razpolago, je bil predlog zakona, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev in mnenje Zakonodajno-pravne službe. V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin koalicije k 2., 3. in 6. členu.

Državni sekretar je v uvodni predstavitvi povedal približno to, kar smo slišali pravkar s strani ministrice. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Katarina Kralj pa je v predstavitvi njihovega mnenja povedala, da predlagani amandmaji koalicijskih poslanskih skupin v celoti sledijo pripombam Zakonodajno-pravne službe. Predstavniki Komisije Državnega sveta za državno ureditev je v predstavitvi njihovega mnenja dejal, da predlog zakona podpirajo. Razprave na odboru ni bilo.

Odbor je sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, tako da je integralno besedilo predloga zakona sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Anton Colarič bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospa ministrica, spoštovane kolegice in kolegi, lep pozdrav!

S spremembami in dopolnitvami področja vpisa v matično knjigo oziroma v matični register se ponovno omogoča vpis smrti za vse osebe, ki so življenje izgubile ob koncu druge svetovne vojne in njihova smrt še ni bila evidentirana v matičnem registru. Prav tako postopki ugotavljanja in vpisa smrti ne bodo vezani na rok oziroma ne bodo časovno omejeni. Pravzaprav se rešitev zgleduje po zakonu o popravi krivic in zakonu o žrtvah vojnega nasilja, ki nimata določenih rokov za vlaganje zahtevkov.

Kot je bilo že rečeno, je treba opozoriti tudi na novost, ki jo prinaša obravnavana novela zakona o matičnem registru, ki se nanaša na ukinitve posebnega izpita za matičarja, vendar pa to ne pomeni, da bodo matičarji ostali brez usposabljanja. Usposabljanje zaposlenih na področju vodenja osebnega statusa posameznika se bo izvajalo neposredno s strani organa, ki je pristojen za obravnavo področja, prav tako pa bodo zaposleni deležni strokovnih napotkov ter druge strokovne pomoči in dodatnega izobraževanja. Odpravlja se, kot je bilo tudi že povedano, krajevna pristojnost vpisov v matični register, saj to omogoča centralno vodena računalniška podatkovna zbirka.

Glede na povedano bomo novelo zakona o matičnem registru v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod dr. Vinko Gorenak bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

V imenu poslanske skupine lahko rečem, da me veseli, da smo po dolgem času s strani notranjega ministrstva prejeli zakon, ki je zakon, ki gre v pravi smeri, in ta zakon bomo podprli.

Logično je, da so spremembe, kar se tiče vpisa mrtvih, ubitih po 2. svetovni vojni, da je to treba podaljšati iz temeljnega razloga, ker postopki v zvezi s tem tečejo že leta in leta in pravzaprav vsake toliko časa se najde v Sloveniji kakšna jama ali kakšno množično grobišče in postopki v zvezi s tem, se mi zdi, morajo nujno teči kontinuirano. Tudi ta odločitev, da ne bo več to določilo

omejeno časovno, je za nas v redu in ga pozdravljamo.

Določilo, ki se pa tiče posebnih izpitov, pa prav tako podpiramo, če je to sestavni del izobraževanja matičarja, tako kot je mišljeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa še enkrat za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da so 2. svetovna vojna in z njo povezane grozote ter dogodki po koncu vojne na našem narodu pustili pečat, ki ga najbrž nikoli ne bomo mogli izbrisati. Predvsem pri tistih posameznikih in njihovih potomcih, ki še sedaj ne vedo, kaj se je takrat zgodilo z njihovim svojci, bo ta pečat ostal za vedno, saj se že preko 60 let sprašujejo, zakaj njihovega očeta, matere, sina, tete ali strica ni bilo nikoli več nazaj. In za dokončanje te agonije je mnogokrat treba k sreči zelo malo, vsaj to, da se vpiše kot človek, ki je nekje umrl. In če je prejšnji zakon v dobri veri, da bodo do takrat, ko je bil določen skrajni rok, zaključeni vsi postopki, če se to ni zgodilo, tudi zaradi vedno novih odkrivanj vedno novih grobišč, tudi to je eden od razlogov, potem je treba s spremembo zakona ta rok podaljšati. Zato tudi v poslanski skupini podpiramo ta zakon. Podpiramo pa ga tudi iz drugih razlogov, ki so rešene s tem zakonom, ki pa se tičejo predvsem upravnih postopkov in pogojev za izvrševanje teh del na matičnih uradih oziroma upravnih enotah.

Kot rečeno, poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bomo te spremembe in dopolnitve Zakona o matičnem registru podpri. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Matični register je razvid osebnih stanj državljanov Republike Slovenije, je razvid rojstev, zakonskih zvez in smrti naših in tujih državljanov, ki so nastala na območju Republike Slovenije.

Z državno upravo smo povezani praktično od rojstva pa do smrti in to povezavo vzdržuje prav matični register. Ko se še niti ne zavedamo svojega obstoja, torej z vpisom rojstva v ta register, prvič vstopimo v stik z državno upravo, in ne nazadnje post festum, ko se v registru zabeleži naša smrt, vmes pa se vpisujejo sklenjene zakonske zveze, spremembe osebnih stanj in morebitni popravki. In vsa ta stanja vplivajo na status, na pravice in obveznosti tako posameznikov, o katerih se vodijo ti podatki osebno, kot na ostale, ki so z njimi kakorkoli povezani. Zato morajo biti ti podatki matičnega registra popolni, uradni, transparentni, da se časovno zajemajo čim hitreje po nastanku dogodka. To je tudi pglavitni razlog, da se že debelo peto leto matična dejstva vodijo elektronsko in ne več klasično.

Ta novela praktično sledi vsem temeljnim vodilom, ki jih zasleduje ureditev matičnega registra. Omogoča namreč vpis smrti za vse tiste osebe, ki so življenje izgubile ob koncu 2. svetovne vojne. Predvsem gre tu za skupino žrtev množičnih poveljnih pobojev in njihova smrt še ni bila evidentirana v matičnih evidencah, zaradi česar njihov osebni status do danes še ni bil urejen. Svojem umrlih je s tem dana možnost, da na enostaven in hiter način, brez stroškov v upravnem postopku, dokažejo smrt osebe in zahtevajo vpis smrti v matični register ter pridobijo zanje izpiske o smrti (mrliške liste), ki so podlaga za pridobitev pravic v postopkih, ki se vodijo po Zakonu o popravil krivic in Zakonu o žrtvah vojnega nasilja.

Stališče poslanske skupine DeSUS glede vsebine tega predloga je pozitivno. Več kot potrebno je namreč urediti osebna stanja oziroma status teh oseb, zato bomo prispevali svoje glasove k njegovemu sprejetju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala. Gospod Silven Majhenič bo predstavil

stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica!

S popravo zakona se bo ponovno omogočil postopek za vpis smrti ljudi, ki so umrli med 2. svetovno vojno in po njej. Zakon o popravi krivic, niti Zakon o žrtvah vojnega nasilja ne določata rokov za vlaganje zahtevkov. Zakon o matičnih knjigah iz leta 1995 je dovoljeval vpis v knjigo umrlih med 2. svetovno vojno in po njej le na podlagi izvedenega sodnega postopka. Zakonsko je bil sprva določen petletni rok zaradi ocene po potrebi ugotovitve in vpisa smrti, kasneje pa je bila ta določba podaljšana do maja 2009.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah poenostavlja vpis smrti oseb, umrlih med 2. svetovno vojno ali takoj po njej, katere dogodki so časovno bistveno oddaljeni, na podlagi izjave predlagatelja na zapisnik ter se ne omejuje le na ožje sorodstvo, kar bo omogočilo hitrejši zaključek postopkov, ki so še odprti in vpis ni bil opravljen. Predvsem pa bo novi zakon naklonjen tistim še neraziskanim in potrjenim izjavam oseb, ki so se nanašale na žrtve povojnih množičnih pobojev po 2. svetovni vojni, katerih status še ni bil urejen. Spreminja se tudi določba, ki se nanaša na poseben izpit matičarja, ki po novem ne bo več potreben, ampak se bo usposabljanje izvajalo na enak način, kot je potrebno za področje dela v upravnih enotah. Spreminja se tudi določba zakona o pristojnosti za vpis matičnih dejstev iz tujine v matični register. Ker je matični register centralno voden, lahko matični postopek in vpis izvede katerakoli upravna enota, ki ima pravno podlago, ne glede na krajevno pristojnost.

V Slovenski nacionalni stranki smo ocenili, da je zakon bistveno izboljššan, zato ga bomo tudi podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Spoštovana gospa ministrica, gospod podpredsednik, kolegice in kolegi!

Določbe predloga zakona o matičnem registru, ki se nanašajo na postopek ugotavljanja vpisa smrti, omogočajo predlagateljem postopka na poenostavljen način ugotavljanje smrti v upravnem postopku in lažje pridobivanje izpisov o smrti ter o tem uveljavljanje pravic, ki izvirajo iz Zakona o popravi krivic in Zakona o žrtvah vojnega nasilja. Organom, pristojnim za vodenje osebnega statusa, pa te določbe omogočajo uskladitev uradnih evidenc z dejanskim stanjem oziroma popolnejšo evidenco osebnih stanj. Prav tako pa ta zakon ureja tudi delovno mesto matičarja oziroma njegovo izobraževanje. V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ocenjujemo, da je treba vprašanje vpisov smrti urediti tudi v javnem interesu, in sicer zaradi uskladitve matičnih evidenc z dejanskim stanjem. Matične knjige oziroma matični registri so uradne evidence, v katere se vpisujejo vsa matična dejstva, rojstva, zakonske zveze in smrti in druge spremembe pravnih razmerij, ki vplivajo na spremembe osebnih stanj državljanov. Vpisi se praviloma izvršujejo po uradni dolžnosti na podlagi ustreznih listin, prijav, odločb, sodb pristojnih organov, ne glede na interese posameznikov in želje svojcev. Pravna podlaga za vpis smrti, ki so se dogodile med vojno ali neposredno po njej, v matični register pa je po sedaj veljavnem zakonu lahko le sklep sodišča, ki je bil izdan v postopku razglasitve pogrešanca za mrtvega oziroma v postopku dokazovanja smrti po določbah Zakona o nepravdnem postopku. Dokler smrt ni vpisana v matični register, prej v matično knjigo umrlih, pa matičar tudi ne more izdati izpiska o smrti, mrliškega lista, ki je javna listina, s katero se dokazuje obstoj smrti. S predlagano ureditvijo postopkov ugotavljanja in vpisa smrti pred upravnim organom bo razbremenjeno tudi delo sodišč v postopkih razglasitve pogrešanih oseb za mrtve in v postopkih za dokazovanje smrti. S predlogom zakona, ki je pred nami, si prizadevamo, da bi bilo reševanje življenjskih situacij v primerih vpisa smrti čim bolj enostavno in hitro tako za posameznika kot tudi za organ, pristojen za vodenje osebnega statusa.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru ponovno uvaja poseben postopek ugotavljanja in vpisa smrti oseb, umrlih med 2. svetovno vojno ali neposredno po njej, katerih smrt še ni bila vpisana v matične evidence, ki je veljal do maja 2009, saj se je po prenehanju veljavnih določb 19.a do 19.d člena Zakona o matičnih knjigah izkazalo, da interes za te postopke še obstaja.

Bistvo predlagane ureditve je, da postopke ugotavljanja smrti izvajajo upravne enote, postopek ugotavljanja smrti pa je tudi zaradi časovne odmaknjenosti dogodkov poenostavljen, saj za dokaz smrti šteje tudi samo izjava predlagatelja, podana na zapisnik. Tudi upravičeni krog predlagateljev postopka je opredeljen najširše in ni omejen le na ožje sorodstvo. Razlog za takšno zakonsko ureditev je predvsem dejstvo, da je tudi v interesu pravne države, da se status umrlih oseb, katerih smrti do sedaj niso bile vpisane, dokončno uredi.

V Poslanskem klubu LDS bomo zaradi vsega naštetega predlog zakona o matičnem registru podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Mag. Franc Žnidaršič bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Zakon o odpravi datuma oziroma roka za vpis umrlih v matično knjigo je nujen zaradi tega, ker so postopki ugotavljanja smrti prav tistih, ki so umrli zgodaj po 2. svetovni vojni, še vedno nezaključeni, vedno znova se odkrivajo nova grobišča, še vedno nimajo svojci mrliških listov, še vedno do neke mere nima država registra svojih državljanov, ki so umrli v tem času. Menim, da je zakonska rešitev takšna, da pokriva interes svojcev umrlih in javni interes v smislu doslednega vodenja spiskov in seznama umrlih v matični evidenci, zaradi tega je zakon dobro pripravljen in nujen.

Da matičarji ne bodo več opravljali izpita za to delo, ne moti, ker bo potekalo izobraževanje tako, kot poteka za vse tiste

javne uslužbenke, ki potrebujejo posebna znanja za opravljanje svojega dela.

Menim, da je zakon v celoti pripravljen tako, kot je bilo napovedano v uvodu, in ga zaradi tega Poslanska skupina nepovezanih poslancev Solidarnost podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v četrtek, 16. decembra, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Vodenje predajam kolegu Klavori.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O GOZDOVIH, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, vendar ni nobenega prisotnega. Verjetno smo nekoliko pohiteli z našim dnevnim redom. Nadaljujem. Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 24. seji 1. 12. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o gozdovih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada. Na seji odbora so poleg predstavnikov predlagateljev zakona sodelovali še predstavniki Zakonodajno-

pravne službe, Zavoda za gozdove, Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Sindikata državnih organov Slovenije in Sindikata Zavoda za gozdove Slovenije. V skladu s 145. členom Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da kadar je v zakonodajni postopek predložen zakon, ki vsebuje določbe, s katerimi se neposredno posega v položaj in pravice lokalne skupnosti, se predlog zakona pošlje v mnenje lokalnim skupnostim. V poslovniško določenem roku enega meseca nobena lokalna skupnost ni posredovala mnenje k predlogu zakona. Odbor se je seznanil z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predloga zakona ni podprla predvsem zaradi nejasnosti besedila tretje alineje 1. člena predloga zakona. Ta nejasnost je bila naknadno ustrezno rešena s sprejetjem vloženega amandmaja koalicijskih poslanskih skupin k temu členu.

Člani odbora so na klop prejeli še dopis Sindikata državnih organov Slovenije, v katerem opozarjajo, da potekajo aktivnosti za ureditev položaja zaposlenih z višjo izobrazbo v Zavodu za gozdove Slovenije že več kot deset let in predlagajo, naj se zaposleni v Zavodu za gozdove Slovenije enakovredno obravnavajo glede na posebnosti v zakonih, ki veljajo za zaposlene v drugih dejavnostih javnega sektorja. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretni pripombi k 1. in 2. členu predloga zakona. Pripomba k 1. členu je upoštevana v vloženemu amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k temu členu in ga je odbor tudi sprejel. Gre za spremembo šestega odstavka 47. člena Zakona o gozdovih, ki bo omogočila delitev tistih delov parcel, manjših od pet hektarov, katerih namenska raba v veljavnih prostorskih aktih ni opredeljena kot gozd. Prav tako pa bo omogočena delitev tistih parcel, manjših od pet hektarov, ki so v solastnini z Republiko Slovenijo ali lokalno skupnostjo.

V zvezi z 2. členom predloga zakona pa je Zakonodajno-pravna služba menila, da predlagana rešitev tega člena, s katero predlagatelj, torej Vlada, določa izobrazbo in delovne izkušnje, ki bi jih bilo mogoče enačiti z izobrazbenimi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati zaposleni delavci Zavoda za gozdove, da lahko opravljajo naloge javne gozdarske službe, ni zakonska materija, zlasti

pa ni materija tega zakona. Določitev izobrazbenih pogojev za opravljanje nalog javne gozdarske službe je po mnenju Zakonodajno-pravne službe prepuščena podzakonskemu urejanju. Že po določbi 52. člena Zakona o gozdovih je ministru prepuščeno, da s podzakonskim aktom določi zahtevane izobrazbene in druge pogoje za opravljanje nalog javne gozdarske službe. Tako po mnenju Zakonodajno-pravne službe predlagana rešitev v zakon vnaša izjemo, ki je nesistemska in v zakon ne sodi. V razpravi o tem vprašanju sta sodelovala predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije in Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, ki sta predlagane rešitve podprla, pri čemer je predstavnik zbornice še posebej opozoril, da bi morala Vlada pri pripravi predložene novele odpreti še nekatere druga vprašanja, na primer izvajanje strokovnega dela v gozdarstvu, gradnji prometnic in tako dalje.

Člani odbora o predlaganih rešitvah nismo razpravljali, glede na obrazložitev Vlade glede 2. člena, v katerem je posebej izpostavljeno, da je predlagana rešitev usklajena tako z Ministrstvom za javno upravo kot z Ministrstvom za finance ter delno usklajena s Službo Vlade za zakonodajo, odbor ni odločal o morebitni spremembi člena.

Kot rečeno, odbor je sprejel vložen amandma koalicijskih poslanskih skupin k 1. členu, sprejel je tudi oba člena predloga zakona. Glede na sprejeti amandma je odbor pripravil dopolnjeni predlog zakona, v katerega je vključen sprejeti amandma. Predlagam, da Državni zbor sprejeme predloženi predlog zakona.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Ivan Grill v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči.

V letu 2007 je bila sprejeta zadnja sprememba Zakona o gozdovih in takrat je bila ta sprememba narejena zaradi preprečevanja nadaljnjega zmanjševanja povprečne velikosti gozdnih posesti. Med

drugimi je bila takrat prepovedana delitev gozdnih parcel, ki so manjše od pet hektarjev. Ta določba je učinkovito prispevala k zmanjševanju drobljenja gozdnih posesti v Sloveniji, vendar se je v praksi pokazalo, da je v postopkih sprememb občinskih prostorskih aktov vendarle prihajalo do težav.

Zato v Slovenski demokratični stranki menimo, da so rešitve, ki so predlagane v tej noveli, dobre in jih zato seveda tudi podpiramo. Ker gre v zakonu le za manjše spremembe, naj omenimo še dopolnitev 70. člena, kjer se ureja izjema k pogojem za zasedbo nekaterih delovnih mest na Zavodu za gozdove v Sloveniji. Rešitev je smiselna in jo tudi podpiramo. Se pa ob tem sprašujemo, zakaj Ministrstvo za kmetijstvo, gospodarstvo in prehrano ni podprlo tudi ostalih problematik, ki so vezane na spremembo Zakona o gozdovih, predvsem na področju izvajanja strokovnega dela v gozdarstvu in reševanje gozdnih prometnic. Ne nazadnje so bile te pobude zelo jasno izražene s strani zveze lastnikov gozdov v času javne predstavitve tega zakona.

V Slovenski demokratični stranki pričakujemo, da bo ministrstvo v prihodnje le sledilo pobudam in čim prej pristopilo k dodatnim predlogom sprememb Zakona o gozdovih. Današnjo novelo zakona bomo v Slovenski demokratični stranki podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Bogovič v imenu Slovenske ljudske stranke.

FRANC BOGOVIČ: Gozdovi pokrivajo kar 60 % površine Republike Slovenije in so naše največje naravno bogastvo. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se zavedamo in tudi že dolgo časa opozarjamo, da morajo biti gozdovi predmet skrbnega, odgovornega gospodarjenja. To omogočajo le dovolj velike gozdne parcele, ki imajo v prostorskih načrtih tudi jasno določeno namensko rabo, to je gozd. Prevelika razdrobljenost zasebnih gozdnih parcel je pri nas velik problem, saj je gospodarjenje s tovrstnim gozdom zaradi majhnega interesa lastnikov zelo oteženo. Zaradi tega so gozdovi slabo vzdrževani, se zaraščajo, kvaliteta lesa pa se poslabšuje. Novela

Zakona o gozdovih iz leta 2007 je imela dober namen, saj se je z njo želelo preprečiti nadaljnje drobljenje gozdnih parcel, manjših od 5 hektarjev. Na žalost je v praksi prihajalo do situacije, ko je posamičen občinski prostorski načrt na delu gozdne parcele predpisal drugačno namensko rabo, vendar se ta raba ni mogla izvajati, saj zaradi določbe šestega odstavka 47. člena Zakona o gozdovih gozdne parcele ni bilo mogoče razdeliti, ker je bila manjša od 5 hektarjev. Amandmirani 1. člen zakona, sprejet na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, sledi pripombam Zakonodajno-pravne službe glede neenakosti položaja denacionalizacijskih upravičencev ter ostalih državljanov ter nedvoumno določa, da gozdne parcele, manjše od 5 hektarjev, je možno deliti, če je njihov lastnik Republika Slovenija ali lokalna skupnost ne pa posamezni upravičenec, ki je v postopku denacionalizacije že dobil vrnjeno zemljiško parcelo v naravi, kot je bila prvotna dikcija te alineje. Poslanci Slovenske ljudske stranke podpiramo tudi namero predlaganega zakona, da lahko naloge gozdarske službe, za katero se zahteva visokošolska izobrazba prve stopnje, opravljajo tudi delavci z višješolsko izobrazbo in ustreznimi delovnimi izkušnjami. Gozdarska služba je ena izmed specifičnih služb v javnem sektorju, zato menimo, da morajo biti posebnosti te službe, predvsem položaj zaposlenih z višjo izobrazbo, urejene v zakonu, ne pa v podzakonskih aktih. V Slovenski ljudski stranki se sprašujemo, zakaj Vlada pri pripravi predloga zakona ni poskušala rešiti še ostalih odprtih vprašanj, saj predvsem Kmetijsko-gozdarska zbornica že dolgo časa opozarja na izboljšanje urejanja gradnje gozdnih cest in natančnejše ureditve izvajanja strokovnega dela v gozdarstvu. Bojimo se, da bomo morali Zakon o gozdovih kmalu spet spreminjati, kar pa tudi ni preveč pametno z vidika stabilnosti pravne ureditve kmetijskega področja.

Kljub temu bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke predlagani zakon podprli, saj menimo, da rešuje nekatere težave, ki se pojavljajo v praksi in ustrezno omejuje nadaljnje probleme gozdnih zemljišč.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav velja tudi ministru in sodelavki!

Predstavljeno je bilo, da se spremembe Zakona o gozdovih nanašajo na dva sklopa, in sicer, prvič, na ciljno gospodarjenje z gozdovi v smislu določitve izjem od načelne omejitve drobljenja gozdnih parcel, manjših od 5 hektarjev. V praksi se je namreč izkazalo, da je tovrstna omejitev v določenih situacijah neživljenjska, npr. če je v občinskih prostorskih aktih na takšni parceli ali njenem delu določena namenska raba in če je delitev potrebna zaradi gradnje cest in druge javne infrastrukture. In drugič, urejajo se pravice zaposlenih v skladu s predpisi in kolektivno pogodbo. Gre za ureditev položaja zaposlenih v gozdarski dejavnosti, na strokovno gozdarskih delovnih mestih. Uvedba novega plačnega sistema in prenehanje izvajanja programa za pridobitev izobrazbe inženir gozdarstva VI. stopnje sta povzročila, da sedaj zaposlene osebe ne izpolnjujejo predpisanih pogojev kljub njihovi strokovnosti ter dolgoletnim praktičnim izkušnjam s tega področja. Zato je treba prilagoditi tudi to določbo osnovnega zakona.

V naši poslanski skupini bomo predlog zakona podprli. Dajemo pa tudi pobudo in predlog v premislek o čimprejšnji ureditvi odprtih vprašanj s tega področja, ki danes niso bila predmet predlaganih sprememb. Že prej je bilo tudi omenjeno, da se predlaga, da bi se zadeva celovito rešila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani minister, sodelavka, kolegice in kolegi!

S predmetnim zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih gre dejansko za dve dopolnitvi oziroma za doseganje dveh ciljev. Prvič, urejanje, možnosti delitve gozdnih parcel, manjših od 5 hektarjev, v primerih, določenih

s tem zakonom: če ni v prostorskih aktih na takšnih parcelah določena namenska raba gozd ali če gre za gradnjo javne infrastrukture in takrat, ko gre za parcele, vrnjene v naravi denacionalizacijskim upravičencem, in z amandmajem dopolnjeni predlog oziroma pogoj, da so parcele v solastnini z Republiko Slovenijo ali lokalno skupnostjo. Druga dopolnitev in predlagana rešitev oziroma cilj pa je ureditev zakonske podlage za določbo k pogojem za zasedbo določenih delovnih mest na Zavodu za gozdove Republike Slovenije.

V Slovenski nacionalni stranki ne vidimo razlogov, da ne bi podprli predlaganih sprememb in dopolnil kot tudi amandmajskih predlogov, še posebej, ko vidimo, da predlagatelj razpolaga tudi s soglasjem oziroma podporo relevantnih institucij, kot sta Zavod za gozdove Slovenije in Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, seveda z vsemi dodatnimi pripombami, vprašanji in pobudami. Za utemeljene štejejo tudi opozorila in pomisleke naše Zakonodajno-pravne službe predvsem glede predlaganih rešitev pri 2. členu, to je določanju izobrazbenih pogojev za izvajanje določenih nalog javne gozdarske službe in se povsem strinjamo z omembo pooblastila resornega ministra, da s podzakonskimi akti določi izobrazbene pogoje in druge pogoje za zasedbo v tem zakonu definiranih delovnih mest. Enako velja glede pomislov Zakonodajno-pravne službe pri določbi v 1. členu, kjer bi se lahko odpiralo vprašanje z vidika spoštovanja načela enakosti, to je v tretji alineji 47. člena v šestem odstavku.

Kot je bilo že rečeno uvodoma, v Slovenski nacionalni stranki podpiramo predlog zakona in bomo v tem smislu tudi glasovali. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči za besedo. Prijazen pozdrav gospodu ministru in direktorici direktorata.

Kaj reči o zakonu? Potreben, prihaja pravi čas, gre za novelo zakona o gozdovih, ki obsega le spremembo dveh členov, čeprav smo v Liberalni demokraciji Slovenije mnenja,

da bi bilo treba v naslednjih obdobjih razmišljati tudi o novelaciji zakonske ureditve tega področja, saj ima uveljavljeni zakon od leta 1993 za seboj že pestro zgodovino in pa častitljivo starost. Zagotovo pa zakonsko novelo sprejemamo in jo tudi podpiramo.

S spremembami in dopolnitvami Zakona o gozdovih v letu 2007 je bila dosežena prepoved delitve gozdnih parcel, manjših od 5 hektarjev. To je bilo potrebno zaradi preprečevanja nadaljnega zmanjševanja povprečne velikosti gozdne posesti kar je zagotovo na globalni ravni v Sloveniji velik problem, saj je večina zasebnih gozdnih posesti že tako majhnih, da je v praksi onemogočeno gospodarjenje z gozdovi.

Pri sami izvedbi tega določila pa se je v praksi pokazala pomanjkljivost, in sicer prepoved delitve parcel, katerih del ima v veljavnih prostorskih aktih že opredeljeno drugačno namensko rabo, na primer, stavbna zemljišča, kmetijska zemljišča in podobno.

Sprememba šestega odstavka 47. člena zakona o gozdovih bo omogočila, kljub veljavni omejitvi 5 hektarjev, delitev samo tistih delov parcel, katerih namenska raba v veljavnih prostorskih aktih ni opredeljena kot gozd. Prav tako pa bo omogočena delitev parcel, manjših od 5 hektarjev, ki so v solastnini z Republiko Slovenijo ali lokalno skupnostjo in zasebnih lastnikov. V Državnem svetu je bil izražen pomislek, da se pri delitvi parcel denacionalizacijski upravičenci privilegirajo. Zato je bila alineja, ki se nanaša na parcele, pridobljene v denacionalizaciji, z amandmajem koalicijskih poslanskih skupin na seji matičnega odbora spremenjena tako, da se dovoljuje delitev vseh parcel, ki so v solastnini z Republiko Slovenijo ali lokalno skupnostjo.

Sprememba 70. člena zakona pa nadalje ureja izjemo k pogojem za zasedbo nekaterih delovnih mest na Zavodu za gozdove Republike Slovenije. S sprejetjem kolektivne pogodbe za gozdarsko dejavnost v letu 2008 se je namreč oblikovalo 5 delovnih mest revirnega gozdarja, in sicer v izobrazbah od višješolske do univerzitetne izobrazbe. Do leta 2008 pa je bilo v Zavodu za gozdove Republike Slovenije sistematizirano le eno delovno mesto za revirne gozdarje, in sicer z zahtevano višješolsko izobrazbo.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo mnenja, da so zakonske spremembe in novelacija na mestu, zato jih bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vili Rezman v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Naj v kratkem predstavim še stališče poslanske skupine Solidarnost, ki se je opredelila do obeh predlaganih sprememb oziroma dopolnitev. Obe pravzaprav pomenita izjemo od siceršnjih načel. Kar se tiče spremembe oziroma pravne ureditve statusa strokovnih sodelavcev – gozdarjev, to spremembo podpiramo. Menimo, da je upravičena, kajti takšno delo, za kakršno je zahtevana tudi ustrezna izobrazba, v resnici opravljajo, ne oziraje se na formalno pridobljeno diplomo.

Kar zadeva druge izjeme, so pa izjeme v zvezi z načelnim varovanjem gozdov. Menimo, da gozdovi morajo biti ustrezno varovani, da morajo biti strogo zaščiteni, ker opravljajo številne funkcije. Ni to samo gospodarska funkcija, funkcija eksploatiranja lesa, ampak so to predvsem še bolj pomembne funkcije varovalnih gozdov, funkcije, ki omogočajo bodisi rekreacijo, razvoj turizma, bodisi estetske, vzgojne in druge vrednote. In vse to je pri gozdu treba imeti v mislih. Zato je upravičena ta izjema za delitev teh parcel samo pod pogojem, da to nadomeščamo z drugimi koristmi, ki se zagotavljajo s tem, da se lahko izvaja izgradnja javne infrastrukture, bodisi komunalne bodisi cestne. Se pa vprašamo, zakaj je to omogočeno samo za javno infrastrukturo, zakaj morda ne tudi za kakšen zasebni gozd, ki bi morda bistveno skrajšal siceršnjo pot do domačije, tako komunalnim kot cestnim priključkom.

Strinjamo se, da je treba omogočiti, da se sprejeti prostorski načrti, ki jih občine sprejemajo, lahko tudi izvajajo, zato tudi podpiramo to izjemo – omilitev zaščite gozdov. Prav tako se strinjamo, da je treba omogočiti pogoje za to, da se lahko denacionalizacijske odločbe tudi realizirajo.

Ker so ti predlogi funkcionalno smiselni, jih Poslanska skupina nepovezanih poslancev – Solidarnost tudi podpira.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Obravnavamo novelo Zakona o gozdovih, ki spreminja šesti odstavek 47. člena, da se bo omogočilo razdeljevanje parcel tudi za druge potrebe, ne samo za gozd, tudi če gre za primer kmetijskih zemljišč ali stavbnih zemljišč, in tudi za primere, ko je bila parcela vrnjena v postopku denacionalizacije v naravi. Poskuša torej nekako reševati tiste življenjske potrebe, ki nastajajo tudi pri razvojnih politikah, ki se dotikajo gozdov, in ne nazadnje tudi zaradi obveznosti, ki nastajajo iz naslova denacionalizacije.

Tudi druga sprememba se nanaša na pereč problem, ki ga zaznavajo v Zavodu za gozdove, gre za delavce, ki imajo višjo izobrazbo, pridobljeno v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih 1. 1. 1994, in imajo 12 let delovnih izkušenj na delovnih mestih z zahtevano visokošolsko izobrazbo. Gre za interes Zavoda za gozdove, da gozdarji, gozdni inženirji z višjo izobrazbo, lahko zasedajo tudi delovna mesta, predvidena za visokošolsko izobrazbo.

Ker gre tudi za izkušnje, ki so si jih gozdarji pridobili po 12-ih letih, menimo, da je takšna rešitev ustrezna, zato v naši poslanski skupini ta zakon podpiramo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v četrtek, 16. 12., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 23. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Obenem vas opominjam, da nadaljujemo ob 17. uri z delom, in sicer z začetkom 35. izredne seje Državnega zbora.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 15. DECEMBRA 2010 OB 16.25 IN SE JE NADALJEVALA 16. DECEMBRA 2010 OB 10. URI.)

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Začenjamo nadaljevanje 23. seje Državnega zbora.

Obveščem sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci in poslanka: gospa Breda Pečan od 12.15 do 18.30, Jožef Jerovšek, Laszlo Göncz od 16. do 19. ure in Miran Jerič. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O CESTAH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za promet.

Izvolite, imate besedo!

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Zakon o javnih cestah je bil v 13 letih svoje veljave večkrat noveliran, kljub temu pa so številne določbe v veljavnem Zakonu o javnih cestah zastarele in neučinkovite, zato jih je treba posodobiti, modernizirati in prilagoditi sedanjim razmeram. Po uveljavitvi zakona so bili namreč sprejeti novi sistemski in področni zakoni ali njihove novele, katerih posamezne rešitve so neskladne z rešitvami v sedaj veljavnem zakonu. Novi predlog zakona ta neskladja odpravlja in usklajuje nove določbe Zakona o cestah z veljavnimi sistemskimi in področnimi zakoni, ki vplivajo

na urejanje področja javnih cest v Republiki Sloveniji.

Pomemben razlog za sprejetje Zakona o cestah je tudi implementacija Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, ki določa minimalne varnostne zahteve cestne infrastrukture za državne ceste, ki so del vseevropskega cestnega omrežja.

Nenazadnje pa ne smemo pozabiti prenosa vsebin iz veljavnega Zakona o varnosti cestnega prometa, ki se nanašajo na varnost cestne infrastrukture. Strinjamo se z amandmajem k 78. členu, s katerim se uvaja prepoved postavljanja elektronskih prikazovalnikov, vendar pa je treba zaradi ureditve v vmesnem času zadevo urediti tudi v prehodnih določbah, verjetno z uskladitvenim amandmajem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora, gospodu Janku Vebru.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Odbor za promet je na svoji 14. seji, ki je bila 1. decembra 2010, opravil drugo obravnavo Predloga zakona o cestah.

Moramo povedati, da je bila na predlog zakona vložena s strani skupine poslank in poslancev zahteva za splošno razpravo in to je Državni zbor tudi opravil. Glede na to, da je bila opravljena splošna razprava, tudi v uvodu minister za promet dr. Patrick Vlačič ni ponovno povzemal celotne vsebine zakona, ampak se je opredelil do amandmajev poslanskih skupin. Predvsem tudi tistih, ki upoštevajo pripombe Zakonodajno-pravne službe. Seveda jih je podprl in to je bilo tudi pomembno za nadaljnje delo odbora. Zakonodajno-pravna služba je sicer, če samo izpostavimo eno vprašanje, izpostavila določbe o razveljavitvi Zakona o varnosti cestnega prometa.

Namreč, sam zakon se deli na več zakonov. Vsak posamezni, ki ga obravnavamo v današnjem paketu, mora imeti določbo, s katero razveljavlja določbe v Zakonu o varnosti cestnega prometa, ki se

nanaša na ceste, na voznike, na vozila in tako naprej. Tudi Državni svet je opravil obravnavo tega zakona in ga podpira. Je pa bilo v okviru druge obravnave vloženi kar nekaj amandmajev. S strani poslancev sta vložila amandmaje kolega Jakob Presečnik in Janez Ribič. Teh je bilo 15. Poslanske skupine koalicije so vložile 89 amandmajev. Tudi sicer je Odbor oblikoval na predlog Vlade še nekatere svoje amandmaje. Tako da je bila opravljena obsežna razprava pri posameznih členih. Pri nekaterih členih so predvsem opozarjali poslanci na to, da je odprto vprašanje odstranitve prometne signalizacije na avtocesti ali hitri cesti in da morajo organizatorji oziroma izvajalci izrednih prevozov vnaprej seznaniti vse pristojne službe za varnost v prometu. Iz razprave se je potem tudi zaključilo, da to vprašanje dodatno proučijo in ga poskušajo tudi v praksi izvajati, da ne bo prihajalo do težav brez posebnih sprememb v zakonu.

Vprašanja so se nanašala tudi na ureditev križanja cest in železniških prog. Namreč, nekatere novosti ta zakon na to temo prinaša. Odpira se vprašanje financiranja in vloge občin in države pri tem. Pomembno vprašanje pa je bilo tudi glede postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje na območju 300 metrov od državne ceste, predvsem zunaj naselja.

Tudi društvo Temno nebo Slovenije je bilo na tej seji in je tudi posebej razpravljalo pri tej točki. Odbor je po obravnavanih amandmajih o teh tudi glasoval. Na podlagi tako sprejetih členov, ki so bili preoblikovani z vsebino sprejetih amandmajev, je potem še glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. In tako dopolnjen predlog zakona je tudi pripravljen za današnjo obravnavo na seji Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Ker je zbor na 21. seji opravil prvo obravnavo predloga zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna. Zato prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. decembra 2010.

Najprej dajem v razpravo 9. člen ter amandma Poslanske skupine SLS in amandma poslanskih skupin SD, Zares,

DeSUS in LDS. Je želja po razpravi? Odpiram prijavo.

Gospod Marinič, izvolite!

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke spremljamo pri dosedanji obravnavi tudi vse vsebine amandmajev, ki so jih posamezne poslanske skupine vložile. O vsebini amandmaja k 9. členu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, ki smo jo obravnavali že na Odboru za promet, je vendarle treba razmisliti. V vsebini tega amandmaja gre za predlog za izboljšanje nekega stanja, zato bi veljalo vsebino vključiti tudi v sam zakon. Škoda, da se to do zdaj še ni zgodilo, še vedno pa je možnost, da bi vsebino tega amandmaja vključili v sam zakon, kajti velikokrat se zgodi, da vse, kar je povezano z raznoraznimi intervencijami, ko gre za kakršnekoli izredne dogodke na slovenskih cestah, se velikokrat zgodi, da je prav intervencijska pot tista, ki odloča o nujni pomoči. Največkrat tudi zagotovitev takšnih intervencijskih poti pomeni dobljeno bitko za življenje. In ko gledamo globlje v vsebino tega predloga, pridemo prav do teh vprašanj oziroma tukaj iščemo odgovore. Amandma bi veljalo vsekakor podpreti.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Dober dan, spoštovani! Lepo pozdravljeni!

V Slovenski ljudski stranki smo se odločili, da ponovno vložimo dva amandmaja k Predlogu zakona o cestah, in sicer spet pri tem 9. členu, in sicer tako, da se spremeni oziroma črta četrti odstavek in se glasi: "Za učinkovito izvajanje zaščite in reševanja ob prometnih in drugih nesrečah morajo imeti javne ceste zagotovljene intervencijske dostope do vozišč. Pogoje za vzpostavitev in način vzpostavitve ter namen in način uporabe intervencijskih poti predpiše minister, pristojen za promet."

Z obrazložitvijo: Z amandmajem spreminjamo besedilo četrtega odstavka, tako da črtamo določbo, ki v predlogu prepoveduje uporabo intervencijskih poti kot

javne poti, saj je nesmiselno to prepovedati. Neracionalno je, da bodo porabljena tako velika sredstva za umestitev teh poti, ki pa bodo nato neizkoriščene. Taka določba bi pomenila neracionalno in nerazumno porabo javnih sredstev, saj pomenijo odkupi zemljišč, ureditev potrebne dokumentacije, izdelava projektov in izvedba, kasneje pa vzdrževanje teh poti podobne postopke in podobno tako veliko vsoto sredstev, kot bi bila potrebna za javne poti, za javni promet.

Z amandmajem predlagamo kompromis. V drugi obravnavi smo predlagali, da se pogoji in kriteriji za umestitev določijo v projektantskem pravilniku. S podzakonskim aktom minister lahko določi kdaj, zakaj in na kakšen način se lahko uporabljajo interventne poti za javni promet, da bodo še vedno služile svojemu osnovnemu namenu. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo o 9. členu in dveh amandmajih k temu členu? Ne vidim interesa. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 55. člen in amandma Slovenske ljudske stranke k temu členu.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ja. Vidim samo eno roko.

Gospod Ribič, izvolite!

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo.

Tudi k temu členu menimo, da se v prvem odstavku za enajsto alinejo doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi: "pridobivanje podatkov o osnih obremenitvah vozil:"

To obrazlagamo na naslednji način: Dodajamo k nalogam in pristojnostim direkcije tudi pridobivanje podatkov o osnih obremenitvah vozil, kar po našem mnenju manjka. Prekoračitev osne obremenitve je najnevarnejša napaka izrednega prevoza, saj povzroča največ škode na cestah. Zato je prav, da Družba Republike Slovenije za ceste pridobiva tudi te podatke, ker brez navedbe nima pristojnosti, da se lahko prepreči, da bi se po cestah vozila pretežka vozila, kar zelo radi izkoriščajo izvajalci izrednih prevozov, ki najbolj poškodujejo vozišča. V zakonu manjka to določilo, saj je samo določeno pridobivanje podatkov o prekoračitvah dimenzij, recimo višine, širine in dolžine in mase vozil. Prav bi bilo, da se doda

pristojnost glede pridobivanja osnih obremenitev, saj so v zakonu sicer določbe navedene tudi v drugih členih ločeno glede omejitev in kazni glede mase vozil in ločeno glede osne obremenitve.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Še kdo o tem členu in amandmaju? Ne. Potem zaključujem razpravo in dajem v razpravo 65. člen in amandma koalicijskih strank k temu členu. Želi kdo razpravljati? Vidim samo eno roko.

Gospod Marinič, izvolite!

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

No, veste, tisto, kar vedno daje nek dvom in ostane za vedno nedorečeno, je sama vsebina tega predloga, kjer piše: minister pristojen za promet lahko na posameznih državnih cestah. Se pravi minister lahko, lahko ja, lahko pa tudi ne.

Meni je zelo žal, ko pridemo do takšnih vsebin, kjer nismo bili dovolj natančni in precizni, s katerimi predlagatelj oziroma zakon, ki ga sprejmemo, sprejmemo brez kakršnekoli dileme, lahko ja, lahko pa ne. Meni se zdi, da je ta lahko povsem odveč in čim manj takšnih lahko sme ali pa kakorkoli že gledamo stvari. Moje mnenje je, da bi pri nastajanju nove zakonodaje pa tudi dopolnjenih predlogov posameznih zakonov nekako zaobšli ta, lahko ja, lahko pa ne. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Še kdo o 65. členu? Ja, vidim več rok. Odpiram prijavo.

Gospa Pečan, izvolite! Imate besedo.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz moram reči, da tukaj se strinjam sicer s kolegom Mariničem. Menim, da bi bilo treba besedo "lahko" v tem primeru črtati iz amandmaja. Vendar glede na to, da upam, da bo amandma sprejet, in predlagam tudi kolegu Mariniču, da glasuje zanj, ker bomo potem v tretjem branju lahko to besedo "lahko" črtali. Jaz moram spomniti na obdobje, ko je bilo v smislu, mora biti prepoved prometa oziroma vožnje tovornih vozil, katerih največja dovoljena masa

presega 7 ton in pol, in so bila vsa ta vozila preusmerjena na avtoceste in državne ceste, ki niso peljale skozi naselja. Mislim, da je bilo takrat za prebivalce teh naselij mimo katerih so sicer ali skozi katera so sicer tovorna vozila težja od 7 ton in pol zelo motila njihovo življenje, pa je potem na pritisk tako avtoprevoznikov kot tudi nekaterih, bom rekla kar po domače, gostincev, ki so zahtevali, da še vedno tovornjaki imajo pravico možnost voziti po teh cestah ne glede na to, da so imeli možnost voziti po mnogo boljših in hitrejših cestah, je bila takrat umaknjena ta obveza prepovedi. Temu primerno so sedaj znova razmere za nekatera naselja nevzdržne. Jaz mislim, da bi moralo biti besedilo, da minister, pristojen za promet, na posameznih državnih cestah, ki potekajo skozi ali mimo naselja itn., se pravi brez besede "lahko", kar pomeni, da to naredi brez kakršnihkoli odpustkov, ker pač je treba skrbeti tudi za življenje, zdravje in predvsem ljudi, pa tudi konec koncev za normalno uporabo cest v naseljih, ki so ta trenutek državne, ker vemo, da menda, če se ne motim, 42 % državnih cest gre skozi naselja.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Presečnik, izvolite!

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo.

Jaz sem se sicer prej javil zaradi enega drugega razloga. Namreč, želel bi si, da na amandmaje, ki so dani, predvsem tisti, ki niso od koalicije, predvidevam, da so koalicijski amandmaji nastali v sodelovanju s predstavniki Vlade oziroma ministrstva. Rad bi, da predstavnik Vlade oziroma državni sekretar podajo tudi mnenje. Že malo za nazaj, ker sem zastoj upal, da bo dal mnenje o amandmaju k 9. in 55. členu, tudi zato, da se bomo lažje odločali vsi skupaj pri glasovanju.

Ampak, ker sem se pa ravno pri tem članu oglasil, moram reči, da se s svojima predhodnima razpravljavcema ne strinjam. Ker, v primeru, da črtamo besedo "lahko" ali pa damo celo "mora", je potem seveda pomen popolnoma drugačen. Mi ne moremo že kar vnaprej reči, da je promet skozi naselja za težja vozila kar v vsakem naselju in na vsaki relaciji itn. prepovedan, ker bi na ta način to nastalo iz tega člena. Tako da sem

prepričan, da je ta koalicijski amandma, peti odstavek, nov peti odstavek korekten. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Dr. Jakomin, vi imate vedno možnost, da se prijavite k besedi.

Gospod Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Prav je, da se nekaj več spregovori o tem amandmaju, ki pravzaprav nakazuje na bistven problem širše vsebine, torej tovornega prometa, ureditve tovornega prometa v povezavi s tem stanje cest, varnosti v cestnem prometu itn. Koliko je razvidno, je amandma koalicijskih poslanskih skupin drugačen v tistem delu, ko v originalu govori z enako vsebino, ampak v originalu pravi, da so to tisti tovornjaki, katerih začetek in konec prevoza je izven ozemlja Republike Slovenije. To je v izvirnem besedilu. Ta del se v amandmaju črta, kar ocenjujemo v Slovenski nacionalni stranki kot dobro. Je pa vsekakor res, da so kolegi poslanci, ki so govorili pred mano, postavili eno zelo upravičeno dilemo. Zakon naj bi bil obligatoren. Torej naj ne bi dajal neke opcije, ampak bi v načelu moral določati neko rešitev. Po drugi strani ima pa predhodni govornik, kolega tudi prav. Zato smo tukaj brez strokovnjakov, brez strokovnega mnenja ministrstva lahko v dilemi. V Slovenski nacionalni stranki podpiramo intenco amandmaja k 65. členu, saj ta rešuje ali pa bi reševala probleme, tudi tam, kjer so postavljene industrijske ceste, ki pa jih zaradi takšnih ali drugačnih razlogov avtoprevozniki, torej tovornjaki težji od 7 ton in pol, ne upoštevajo in raje uberejo pot skozi naselje ali mimo naselja, ker je krajša, ker je bolj ugodna itn.

Kot že rečeno, jaz sicer mislim, da je predlagatelj želel tisti del, da sme oziroma lahko minister prepove promet po državni cesti skozi naselje ali zraven naselja, če je zraven boljša pot, tistim tovornjakom, katerih pot se je začela in začenja izven Slovenije ali konča izven Slovenije. To se je zdaj izločilo in velja za vse tovornjake. Tudi tu je seveda velika vprašljivost. Tako da menim, da bi bilo mogoče res dobro, če bi nam tudi spoštovani kolegi z Ministrstva za promet povedali svoje

mnenje, svojo presojo in svojo oceno. Je pa to eden od načinov, s katerimi želimo in začinjamo reševati zares pereč problem tovornjakov, kajti slovenske avtoceste niso več avtoceste, kaj šele - primer danes obe avtocesti zaprti in ves tovorni promet, ki se mu ne reče več tovorni promet, ampak konvoj, se je preusmeril prav tako na edino obvoznico, ki jo uporablja tudi na tisoče osebnih vozil. Konkretno govorim o smeri Trojane-Ljubljana in Novo mesto-Ljubljana, kjer je migracija blazno velika. In tam so samo konvoji. Tam je en vozni pas samo za tovornjake, v bistvu sploh ni več avtoceste, prehodevalni je pa za osebna vozila - dokler se ne zgodi to, kar se je zgodilo danes. In tisti, ki to izkusimo, vemo, da je to mogoče ena majhna kapljica v morje problemov, ki jih imamo. Vesel bom, če bom slišal tudi mnenje Ministrstva za promet.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želi še kdo razpravljati o 65. členu in amandmaju k temu členu? Vidim samo eno roko.

Gospod Marinič, izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

Jaz sem pač mnenja, da se velja oglasiti, ko nastaja nek nov zakon. Pravzaprav se Zakon o varnosti cestnega prometa, ki zdaj velja, razdeli na štiri nove zakone. O Zakonu o cestah in vsebini amandmajev velja spregovoriti ne glede na to, ali so koalicijski ali opozicijski. Gre za zelo pomembno vsebino. Z njo se srečujejo predvsem na nivoju nekih ožjih lokalnih skupnosti takrat, ko pride do kakršnekoli prometne nesreče ali kakršnihkoli drugih zastojev zaradi nekih drugih ovir na cestah višje kategorije. Potem pač nastane dilema. Tisti, ki so prvi poklicani in prihitijo na kraj nesreče, so policisti. To ima vse skupaj za posledico, da takšne obvozne poti postanejo praksa, ne samo za domače voznike, tudi za tuje voznike, ki se velikokrat vozijo po avtocestah. Vemo, kako je danes z izmikanjem plačevanju cestnin. Vse pogosteje se nam dogaja, da se tovorni promet, tudi težkih tovornjakov, seli na ceste nižje kategorije, da se s tem izognejo plačevanju cestnine. Zato sem začel pravzaprav svoje razmišljanje v tej smeri, da

ne velja dopuščati komurkoli, bodisi ministru ali kateremu drugemu, da lahko v določenem primeru – lahko bi bila formulacija vsebine tega člena ali pa tega amandmaja nedvoumna. Primer: "Na predlog lokalne skupnosti minister, pristojen za promet, predpiše..." V vseh dosedanjih obravnavah vsebine smo se soočali s težavami, ker v predlogu zakona nismo imeli podzakonskih aktov in ne vemo, kakšna bo nadaljnja usoda podzakonskega akta, ki ga bo pristojno ministrstvo oziroma minister predpisal. Lahko bi tu nastalo kaj drugega in, recimo, s tem podzakonskim aktom naložilo ministru, da ob določenih potrebah, ki izhajajo iz vsebine tega amandmaja, avtomatsko predpiše nekaj, kar nekdo predlaga, kot sem dejal, denimo, lokalna skupnost ali Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ali novi organ nove agencije. Skratka, nekaj, kar bi moralo biti nedvoumno navedeno, ne z "lahko", "morda", "ali". Saj vemo, kako je potem s tem – nastanejo težave.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Še kdo? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in odpiram razpravo o 78. členu in amandmaju koalicijskih strank k temu členu. Želi kdo razpravljati? Vidim več rok. Odpiram prijavo.

Gospa Pečan, izvolite, imate besedo.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo.

Mislim sicer, da ta amandma vsaj nekoliko omejuje postavljanje reklamnih panojev na splošno ob državnih cestah. Vendar pa mislim, da to, da se omejuje samo postavljanje svetlobnih vitrin, ni dovolj. Zaradi tega napovedujem, da ob tem, da bomo zagotovo ta amandma verjetno soglasno podprli, ker vsaj nekoliko omejuje te prikazovalnike, bom poskusila pridobiti soglasje poslanskih skupin, da bi te omejitve še nekoliko zaostri. Dejstvo je, da je Slovenija prepolna – verjetno beseda "strahovito" ni odveč in ni pretirana – strahovito prepolna različnih reklamnih panojev, ki jim rečemo po eni strani jumbo, po drugi strani pa mega ali kako se že imenujejo plakati, ki so sicer postavljeni v večji oddaljenosti od cest, zlasti avtocest. Vendar prav zato, ker so precej oddaljeni,

takoj pritegnejo pogled in dekoncentrirajo voznika med vožnjo po cesti.

Druga plat medalje so elektronski prikazovalniki, ki poleg tega še onesnažujejo nebo in povzročajo v bistvu podoben učinek kot ga povzročajo žarometi, ko vozimo eden nasproti drugega, in je zaradi tega zaslepitev, ki jo povzroči tak elektronski prikazovalnik, še toliko bolj nevarna. Menim pa, da bi bilo treba razširiti prepoved postavljanja reklamnih panojev, zlasti teh velikih dimenzij, ki lahko pogosto povzročijo dekoncentracijo voznika, manjšo pozornost voznika in s tem tudi povečanje možnosti prometnih nesreč, ne samo ob avtocestah, ampak tudi ob državnih cestah. Če samo pogledamo, kaj se dogaja v zadnjem času pred vhodi v mesta, kolikšna množica jumbo plakatov se pojavlja, je že postavljenih. Še nekaj bom rekla, seveda pozornost voznika se osredotoči na posamezna obvestila, ki v bistvu zbujajo pri vozniku na tak ali drugačen način zanimanje, zlasti zato, ker so oblikovana kot uganke in ga zagotovo toliko bolj odtegnejo od pozornosti na vožnjo. Jaz mislim, da bi bilo treba bistveno bolj radikalno postavljati te prepovedi. S tem bomo dosegli dva učinka. En zelo pomemben učinek je večja varnost v cestnem prometu. Drugi, morda na videz manj pomemben, je pa zagotovo bistveno bolj lepo, nemoteče in urejeno okolje okoli naših glavnih prometnic. Mislim, da se ne bi smeli zgledovati po državah, kot so Slovaška, Češka, Madžarska, kjer imajo takšno preobilje teh jumbo plakatov, da to ni več za verjeti. Ko greste iz Dunaja proti Bratislavi in prestopite mejo je množica plakatov takšna, da enostavno ne prideš več k sebi, ker je to nekaj neverjetnega. Upam, da ne bomo mi kaj takšnega storili in da bomo šli v redukcijo, ne pa še naprej v omogočanje takih motečih objektov. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Brulc.

MIRKO BRULC: Lep pozdrav!

Kolegica mi je vzela idejo o tem, da bi razpravljal o enaki zadevi. Prepričan sem, da so elektronski prikazovalniki zelo moteči za voznike. Tak primer imamo v Novi Gorici, kjer blisne reklamna tabla, ne veš ali je radar ali neka druga ovita, in ti pozornost preusmeri

nekam drugam. Rad bi tudi povedal, da tudi prometnih znakov imamo v nekaterih primerih na državnih cestah toliko, da je pravi gozd. Peljite se na Goriško po primorski avtocesti in se spustite iz Razdrtega proti Novi Gorici pa boste videli. Ko pridete v bližino tunela, je 28 prometnih znakov na obeh straneh cestišča. Ponoči, ko to osvetliš, žarijo. Tujci naglo zavirajo, ker ne morejo registrirati, kaj vse je, da je tunel, da je omejitvev, da je burja in ne vem, kaj vse. To je treba spremeniti. S tem ne prispevamo k večji varnosti in je treba te stvari zmanjšati. Ne vem tudi, zakaj so omejitve skozi tunele na primorski avtocesti, ampak naj bo to razprava za drug zakon. Prepričan sem, da je teh tabel, jumbo plakatov preveč, da neka reklama z lepimi ženskimi nogami, ki opozarjajo na prodajo čevljev, šoferjem, vsaj moškega spola, preusmeri pozornost čisto nekam drugam. In to ni dobro. Ne verjamem, da je zato prodaja tega izdelka toliko večja. Bodimo tukaj trezni. Mislim, da sta ta 78. člen in četrti amandma pravilna. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Hvala.

Besedo ima gospod Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala za besedo.

Zagotovo je adventni čas tisti, ki pripomore k še večjemu blišču, da vse žari in kriči od različnih barv. Ampak veste, velik oglaševalski lobi je tukaj neizprosno in verjetno nas kdaj pa kdaj izsiljuje tudi zato, ker potrebujemo kakšno oglaševanje v predvolilnih tekmah. Tukaj je treba razmisliti o vsebini tega predloga amandmaja, ki je po mojem mnenju preskromen. Preskromen v tem smislu, da je ta oglaševalski lobi zaobšel tisti del stroke, ki bi morala skrbeti za zagotavljanje varnosti na slovenskih cestah. Ni malo primerov in ne vem, ali ministrstvo razpolaga tudi s temi podatki, koliko je bilo utemeljenih in dognanih vzrokov za prometne nesreče, ki so se zgodile ravno zato, ker je ta blišč na teh gromozanskih ekranih povzročil pri vozniku nek zmanjšani koncentracijski čas ali reakcijski čas, ko bi bilo treba začeti ustavljati ravno zaradi vsebine, ki se pojavlja ob cesti, tik ob cesti, dobesedno te zadane v glavo.

V celotni dosedanji obravnavi smo menili, da je treba in smo želeli posebej od

predlagateljev, da bi dobili podzakonski akt, ker mi sprejmemo tukaj vsebino nekega člena določenega zakona, s katerim nam pa lahko potem s podzakonskimi akti pač nekdo zaobide neko vsebino, ki smo jo tukaj sprejeli. In prav tukaj spet manjka ta podzakonski akt, pravilnik ali navodilo ali karkoli bo izdano. Na osnovi tega dostikrat ne vemo, kaj se bo zgodilo. Resnično bi si želel, da bi vsebino predloga tega amandmaja razširili tako, kot je bilo slišati od nekaterih dosedanjih razpravljavcev, prav na vsebino tega 78. člena oziroma amandmaja k 78. členu. Torej, vsebina tega predloga je preskromna z ozirom na nek razcvet te sodobne tehnike in tehnologije, ko govorimo o oglaševanjih. In ko oglaševalci seštevajo, kje je največ vpogledov, jasno, da je to ob cestah, ki so najbolj obremenjene, se pravi, kjer je gostota vozil največja. Prav tukaj se razhaja stroka na tem področju, ki ugotavlja, kje je najbolje postaviti nek oglas, ob tem pa zanemariti bistvo, ki bi moralo biti prednostno upoštevano, zagotavljanje večje varnosti na slovenskih cestah. In če bomo pri obravnavah novonastalih zakonov dopuščali, da tu zaobidemo stroko v tem smislu, da je na prvem mestu treba upoštevati stroko, ki ugotavlja in nam pomaga z nekimi konkretnimi raziskavami za preprečevanje in zmanjševanje nesreč na slovenskih cestah, potem bi veljalo tukaj pri tej vsebini upoštevati stroko s področja prometa ali še katero drugo stroko, ne pa tistih, ki se ukvarjajo zgolj in samo z oglaševalno vsebino, kajti ta prinaša kar zajeten denar in tu se velikokrat pozablja na zagotavljanje večje varnosti na slovenskih cestah.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:

Hvala.

Vidim še interes za razpravo. Opiram prijavo.

Gospod Bevk, izvolite!

SAMO BEVK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Veliko sem se ukvarjal s problematiko svetlobnega onesnaževanja in zato podpiram ta amandma, da je postavljanje elektronskih prikazovalnikov ob državnih cestah prepovedano. Mi smo že leta 1997 v Državnem zboru dali pobudo za sprejem uredbe o preprečevanju svetlobnega

onesnaževanja, pa je zaradi številnih lobijev ta uredba zagledala luč sveta šele leta 2007. Pred pred kratkim so jo razvrednotili tudi zaradi potreb stožiškega stadiona in mislim, da bi bilo to uredbo treba ponovno prevetriti.

Glede adventnega časa. To ni res, da je okolje bolj obremenjeno s svetlobo, lučjo. Celo nasprotno, da pride noveletna razsvetljava bolj do izraza, se izklopi javna razsvetljava. In tako je ta, bi rekel, adventna razsvetljava bolj prijazna do okolja in do svetlobnega onesnaževanja. Sicer pa bi lahko tudi lokalne skupnosti več naredile na tem mestu. Ko sem bil župan v občini Idrija, smo leta 1995 sprejeli odlok, ki prepoveduje jumboplakatna mesta. Po tem vzoru se je zgledovala še občina Cerkno in v teh dveh občinah sploh ni jumboplakratnih mest. Krajina je bistveno bolj lepa, kot če bi bila s tem obremenjena.

In še nekaj. Politične stranke v teh dveh občinah imajo dosti manj stroškov, ker ni treba lepiti teh jumbo plakatov. Mislim, da bi se lahko tudi drugje zgledovali po tem vzoru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Zihlerl.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo.

Tudi mene je zmotila ta gostota prometnih znakov, ki so na naših cestiščih. Ne samo zato, ker imajo nek svetlobni odsev, pač pa tudi zaradi drugih razlogov, ker so običajno konfuzni, zavajajoči oziroma so nekakšen alibi za tisto, kar se ni zgodilo. Kar nekaj primerov je. Recimo, če se peljemo iz Ljubljane proti Kranju, je konec vseh omejitev, čez 100 metrov pa je že naselje Medno. Ja, kakšen smisel pa ima tisti "konec vseh omejitev", saj vemo, kaj pomeni znak za naselje, kakšna je hitrost in kakšna mora biti vožnja. Naslednji zavajajoči razlog, ker se lahko na dva načina razlaga. Recimo, pred gostilno Jelen je enako, konec vseh omejitev, marsikateri voznik pa pozabi, da je še vedno znotraj "table" Ljubljana. In če moraš dlje časa razmišljati, katera stvar velja, potem je voznik zmeden in je kot naročeno za prekršek. Nadalje, ko bo prišla odjuga, bodo ceste zacvetele in seveda najlepša, najcenejša rešitev je postaviti znake "neurejena bankina", ki jih imamo še na

zalogi iz prejšnjega stoletja, ker se je ena in ista napaka ponavljala iz leta v leto in se bodo te bankine urejale, kot začarano, ravno takrat, ko se bo začela turistična sezona, da bomo ustvarjali dodatne kolone, ker bodo stroji za asfaltiranje na cesti.

Glede jumbo plakatov oziroma velikih panojev pa predvsem to – lokacija. V nekaterih primerih moraš skoraj s polovico avtomobila zapeljati v križišče, da sploh vidiš, ali je križišče prevozno ali ne. In s tem, ko greš "na blef", si že izsilil nekoga in povzročil nevarno situacijo. Torej, ne gre toliko za število, temveč tudi za lokacijo in vsebino tega velikega panoja. Če je na panoju besedila za nekaj minut, bo verjetno za daljši čas pritegnilo pozornost voznika, kot pa če je osnovna reklama, kaj vem, "pojdimo v volilno kampanjo", slika kandidata stranke, pa morda ime in priimek, pa nič drugega. In to lahko voznik z enim pogledom razbere in ga ne zmoti. Če gre pa, recimo, za neko prireditev, pa je deset nastopajočih, pa datum in kje se kupijo karte, pa voznik nehote posveti preveč pozornosti in spravi v nevarnost sebe in druge udeležence v prometu. Zato bi morda res kazalo peljati se po cesti in poskušati misliti nemogoče. Peljati se po tem, kar zapovedujejo prometni znaki, ki so nekje postavljeni tako na gosto, da so komaj berljivi, torej, eden dela senco drugemu. Morda bi res kazalo pogledati, kaj je odveč in kaj je bolj zavajajoče, kot pa da bi prispevalo k redu in boljši informiranosti oziroma napotilom voznikom za varno vožnjo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo.

78. člen in amandma k temu členu govorita o obveščanju in oglaševanju na državni cesti. Tu se moram strinjati s tistimi, ki to zadevo problematizirajo, zagotovo.

Že prejšnji mandat sem večkrat razpravljal in postavljajl vprašanje, na kakšen način je možno sploh dobiti dovoljenje za postavljanje megalomanskih konstrukcij, ki stojijo sredi njive, nekje ob avtocesti. Imamo celo primere ob cesti, po kateri se sam dnevno vozim, da je ta jumbo, ali kako se mu reče, ki je še večji kot jumbo, kaj pa vem, kako veliko je to, ne vem, 15-krat večje, saj

ne znam oceniti zdajle na pamet. To je ogromna jeklena konstrukcija – kot nekdanji statik in gradbinec vem, kaj to približno pomeni – ki stoji na nekem ogromnem temelju, na nekem ogromnem podstavku sredi njive. Takšnih je ob naših avtocestah, manjših sicer, in ob ostalih državnih cestah kar nekaj. Jaz sem že prejšnji mandat spraševal, na kakšen način sploh dobi nekdo neko dovoljenje za postavitev takšne megalomanske konstrukcije. Po moje bi bilo treba tudi razmišljati v tej smeri, da se neka prostorska zakonodaja spremeni v tej smeri in da se ti pasovi, kjer je treba dobiti dovoljenje, to, kar je kolegica Pečano prej rekla, da so ti objekti, jaz bom rekel objekti, ne reklamni panoji, že oddaljeni in zaradi tega, ker so oddaljeni že skoraj na stotine metrov, so nenormalnih velikosti, da jih vidimo, da nam udarijo v glavo. Tu se strinjam z vsem tem in mi bi morali urediti tudi prostorsko zakonodajo in pa pravilnik, ki določa te pasove, kam se lahko kakšna stvar postavi, kje se ne sme kaj postavljati, saj gredo postavljavci izven teh pasov. Tako da jaz mislim, da je treba celoten problem rešiti. Mislim, da je to novo določilo četrtega odstavka 78. člena premilo.

Ker sem pa spet pri besedi, bom pa spet vprašal, zakaj predstavniki Vlade ne dajo – ker dobro vem, da obvladajo to zadevo – zakaj ne dajo kakšne obrazložitve, kaj Vlada oziroma ministrstvo misli o tem amandmaju, pa še tudi o prejšnjih, da dobimo tudi mogoče drugi zorni kot razmišljanja o tem problemu. Ampak očitno moledujem zastonj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Je še kakšen interes? Eno roko vidim.

Gospa Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Saj ne bi rada bila tečna, ampak vendarle. Jaz bi rada vprašala predstavnike ministrstva, kaj pravzaprav pomeni ta četrti odstavek v amandmaju: "Postavljanje elektronskih prikazovalnikov ob državnih cestah je prepovedano." O. k., ampak "svetlobne vitrine se lahko ob državnih cestah v naselju postavljajo zunaj vozišča državne ceste". Jaz sem laik in zato ne vem, kaj pomeni zunaj vozišča? Ali to pomeni, da je vozišče cesta plus še nekaj

metrov, ali je vozišče tisto, kar je 50 metrov oddaljeno, ker vemo, da ni vozišče? Namreč tu je ta problem. Videla sem, da je ministrstvo poslalo odgovor, s katerim so seznanili tudi nas poslance, na dopis društva Temno nebo, kjer je cela vrsta primerov, kako ne samo svetlobni prikazovalniki, ampak tudi druge vrste reklamnih panojev, recimo, v Prekmurju se je zgodila neka prometna nesreča, kjer so se mladi potniki smrtno ponesrečili, formalno je bil kriv vinjen voznik, vendar pa je smrt potnikov v končni fazi povzročil trk v reklamni pano. Če ne bi bilo fizične ovire, bi bili verjetno danes še živi. Ali torej pomeni, da je ta reklamni pano, s tem, da ta ni bil osvetljen, to ni bila svetlobna vitrina, ampak je bil naveden reklamni pano, je bil pa tik ob cesti. In zdaj, ali je to vozišče ali ni vozišče? In predvsem, ali se bomo izogibali zaletavanju samo v svetlobne vitrine ali bomo tudi reklamne panoje umaknili tako, da bodo v varni oddaljenosti od cestnega roba? Potem je, recimo, primer pred vasjo Arclin, ko v temi popolnoma zaslepi voznika. Ali recimo primer v Slovenskih Konjicah, kjer je najprej pano, ne jumbo, ampak nekoliko manjši, Naši otroci, naša sreča, naša skrb in naša sreča, takoj za njim pa je potem en svetlobni pano, ki voznika odtegne celo od tega prvotnega panoja, tega, ki je dobronameren. Potem cel kup reklam, vmes pa postavljeni prometni znaki, med drugim tudi semafor. Koliko je pozornost voznika potem usmerjena na tisto, na kar bi moral dejansko biti pozoren? Recimo, pri Brezovici je ob državni cesti serija jumbo plakatov, ki pa so osvetljeni, ne da so odsevni, ampak so osvetljeni. Se pravi, da delajo konec koncev dvojno škodo. In potem naprej, v precejšnji oddaljenosti od avtoceste je reklama za telefoniranje z mobilnim telefonom, istočasno pa Dars poskrbi za to, da opozarja: Kdo pa vozi avto? – če se spomnite tistega panoja. Jaz ga zelo odobravam. Je sendvič, drži telefon v roki, volan pa drži, ne vem, njegov pes mogoče. In recimo, v Ljubljani se je nek voznik golfa zaletel v reklamni pano na križišču Tržaške in Jadranske ceste na popolnoma suhi cesti ob normalnem času, vendar pa je bila ob cesti serija jumbo plakatov. Vprašanje, če niso ti voznika dekoncentrirali in je enostavno zapeljal v enega od teh panojev. Verjetno ne zaradi sovražnih namenov, čeprav je bil sosednji pano volilni plakat za enega od

kandidatov za župana oziroma županjo Ljubljane.

Mislím, da bi se bilo vendarle treba odločiti in biti nekoliko bolj radikalen. Odgovor na vprašanje o tem, kaj je vozišče oziroma kaj je izven vozišča, bi pa vendarle rada dobila od predstavnikov ministrstva. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo.

V pregledu imate tudi amandma za novi 132.a člen, ki pa ga predlagatelj umika.

Končali smo z razpravo o vloženi amandmajih. O teh amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjenih 15. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA.**

Predlog zakona je v obravnavo zbornice predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade dr. Igorju Jakominu, državnemu sekretarju Ministrstva za promet.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Področje varnosti cestnega prometa sta od leta 1968 urejala dva zakona: Zakon o varnosti cestnega prometa iz leta 1998 in Zakon o varnosti cestnega prometa iz leta 2004, ki še vedno velja.

Oba zakona sta v teh letih doživela nemalo sprememb. Zakon o varnosti cestnega prometa je bil v štirih letih noveliran trikrat. V fazi spreminjanja pete novele Zakona o varnosti v cestnem prometu 1 je bila skupaj z Ministrstvom za notranje zadeve sprejeta odločitev o delitvi zakona o varnosti cestnega prometa na štiri vsebinsko ločene zakone, in sicer Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o cestah ter Zakon o pravilih cestnega prometa. Slednji določa prometna pravila ravnanja v cestnem prometu ter pooblastila in sankcije, ki jih pri izvajanju zakona izrekajo pristojni organi. Bistvene spremembe na področju pravil cestnega prometa so predvsem

uravnoteženje vseh sankcij za kršitev pravil cestnega prometa, znižanje glob za prekrške, ki bistveno ne vplivajo na varnost cestnega prometa ter strožje sankcioniranje voznikov, ki so zaloteni pri storitvi prekrškov, ki so neposredno povezani z najhujšimi posledicami prometnih nesreč, milejši pogoj za pridrževanje voznikov, natančna opredelitev pristojnosti občinskega redarstva, uvedba novega instituta, in sicer odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja, ter razširitev inštituta začasnega zasega motornega vozila na druge hujše kršitve cestnega prometa. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora, gospodu Janku Vebru.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Tudi ta zakon je odbor obravnaval na 14. seji 1. decembra letošnjega leta in tudi o tem zakonu je bila na zahtevo skupine poslank in poslancev zahtevana splošna razprava in to je tudi Državni zbor opravil in sklenil, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. V uvodni predstavitvi zakona je sekretar v Ministrstvu za promet dr. Igor Jakomin povedal, da se s predloženim zakonom zasleduje temeljni cilj, to je povečanje varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Bistvene spremembe na področju pravil cestnega prometa so predvsem uravnoteženje vseh sankcij za kršitev pravil cestnega prometa. Tako se znižujejo globe za prekrške, ki bistveno ne vplivajo na varnost cestnega prometa, ter določa strožje sankcije voznikov, ki so zaloteni pri storitvi prekrškov, ki so neposredno povezani z najhujšimi posledicami prometnih nesreč. Nadalje se v predloženem zakonskem besedilu določa milejše pogoje za pridrževanje voznikov, natančno opredeljuje pristojnosti občinskega redarstva, uvaja nov institut – to je odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja, določa razširitev instituta začasnega zasega motornega vozila na druge hujše kršitve cestnega prometa ter še druge ureditve za povečanje varnosti cestnega prometa.

Zakonodajno-pravna služba je podala mnenje in tudi pripombe. Večina pripomb je bila potem tudi upoštevanih pri oblikovanju amandmajev. Glede pripomb, ki z amandmaji niso bile upoštevane, pa je Ministrstvo za promet na podlagi obsežnih pojasnil pojasnilo Zakonodajno-pravni službi in tudi ta je pozneje to sprejela kot razlago, ki jo je treba razumeti zlasti kot dopolnitev obrazložitve določb posameznih predlaganih členov. Tudi Državni svet je zakon obravnaval in ga podpira.

V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji, in sicer s strani poslancev Janeza Ribiča in Jakoba Presečnika 5 amandmajev, Poslanska skupina SDS 4 amandmaje, poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS so vložile 57 amandmajev.

Pri posameznih členih, pri obravnavi zakonov je mogoče izpostaviti nekatere dileme, predvsem pri 93. členu zakona je predstavnica Kolesarske zveze Slovenije odprla razpravo o tem, da je smotrnejše omogočiti, da dva kolesarja lahko peljeta drug ob drugem, saj menijo, da so vozniki avtomobilov v takšnih primerih bolj previdni. No, odbor je o tem razpravljal, vendar rešitve, ki je bila predlagana, pozneje ni sprejel.

Je pa bilo tudi veliko razprave s strani predstavnice Višjega sodišča v Ljubljani, ki je povedala, da so oddelki za prekrške višjih sodišč v Sloveniji dali predlog, da bi odbor sprejel amandma za nov člen, s katerim bi se v obravnavani predlog zakona ponovno vnesla določba glede povzročitve prometne nesreče kot kvalificirane oblike prekrška. Predlagatelj je pri tem navedel, da je prišlo do črtanja te določbe iz razloga, ker se s predloženim novim predlogom zakona poudarja teža samega prekrška in so zato zvišane določene sankcije, ne pa tudi posledice, ki nastanejo zaradi kršitve prometnega pravila, na primer prometna nesreča. Poleg tega je tudi predstavnica Ministrstva za promet poudarila, da je bila določba o povzročitvi prometne nesreče kot kvalificirane oblike prekrška črtana v okviru medresorskega usklajevanja in na podlagi mnenja Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Odbor je predlagal tudi štiri svoje amandmaje in po obravnavi členov in sprejetju amandmajev je glasoval še o vseh

členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel.

Dopolnjeni predlog zakona je danes tudi na obravnavi Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Ker je Državni zbor na 21. seji opravil prvo obravnavo predloga zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. decembra 2010.

Najprej dajem v razpravo 28. člen ter amandma poslanskih skupin koalicije k temu členu.

Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 93. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k temu členu.

Želi kdo razpravljati? (Ja.) Vidim več rok in odpiram prijavo.

Gospod Presečnik, izvolite, imate besedo.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo.

Ta člen govori o kolesarjih in kolesarskih stezah in kolesarskem prometu. Poslanska skupina SDS je vložila amandma za novi prvi in drugi odstavek, pa osebno mislim, res je, da sem ga sedaj na hitro prebral, ampak predvsem drugi, mislim, da je original tekst, ki ga je odbor sprejel, bistveno boljši, pa tudi ne vidim nobenega razloga, da bi morali tako zakomplicirati pri prvemu odstavku. Osebno mislim, da je rešitev, ki je v predlogu odbora, boljša, bolj enostavna, tako da ne vidim razloga, zakaj bi sploh ta drugi odstavek, se mi zdi, brez potrebe in je bistveno boljša rešitev v tem poročilu odbora. Hvala lepa.

Bi pa želel spet, to že tretjič, da predstavniki Vlade pojasnijo, kaj mislijo o tem, razen če so se odločili, da ne bodo komentirali amandmajev. Glede na to, da sem včasih tudi sam sedel na tistih stoli, sem prepričan, če me spomin ne vara, da sem na razna vprašanja tudi odgovarjal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Lah, izvolite!

ZVONKO LAH: Hvala lepa.

V prvem odstavku želimo malo bolj obširneje opisati določene situacije, ki se zgodijo, ker v predlogu piše, da morajo voziti po kolesarskem pasu, po kolesarski stezi ali kolesarski poti. Tam pa, kjer niso označene in niso prevozne, pa sme po desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje. Tam, kjer pa je odstavni pas za zavijanje levo, zavijanje desno, pa ni določeno. Z amandmajem želimo bolj natančno določiti, kje se lahko kolesarji v takem primeru vozijo.

Drugi odstavek se nanaša na 94. člen, ki govori o voznikih oziroma kolesarjih z licenco. Na odboru je bila razprava o tem, da je kolesarjev, ki nimajo licence, ampak se vozijo s kolesi, ki so skoraj kot tekmovalna kolesa, na slovenskih cestah približno okrog 30 tisoč, kolesarjev z licenco pa bistveno manj. To so kolesarji, ki so aktivni kolesarji v klubih. Ta 94. člen se nanaša na treninge. Takih kolesarjev, ki vozijo po 40, 50 kilometrov na uro po naših cestah, je zelo veliko. In v tem zakonu oziroma v teh členih ni poskrbljeno za njih. Ko govorimo, da se morajo voziti samo po kolesarskih stezah, mislimo predvsem na kolesarje, ki se vozijo 10 kilometrov, 15 kilometrov na uro. Tisti, ki se vozijo 40, 50 kilometrov na uro, pa so bolj varni na sami cesti, bolj opazni kot pa na kolesarskih stezah. Če vzamemo primer zavijanja osebnega avtomobila desno ko je vzporedno kolesarska steza in so neke ovire. Kako bo ta opazil kolesarja? Če se kolesar vozi pred njim po cesti, bo počakal, da pelje mimo. Če pa bo v mrtvem kotu in se bo kolesar pripeljal s 30, 40 kilometri na uro po kolesarski stezi, je velika verjetnost, da ga ne bo opazil in bo prišlo do prometne nesreče. Tudi sami verjetno opažate po Ljubljani ali kjerkoli se vozite, po mestih, kako je pri zavijanju na desno treba paziti na kolesarje. Pešca opaziš, ker gre počasi, na tri, štiri metre, kolesarja, ki vozi s hitrostjo, recimo, 30, 40 kilometrov na uro – saj redkokdaj vozijo tako hitro, lahko pa tudi –, moraš pa opaziti 10, 15 metrov pred zavijanjem. To je pa težko, ker je ponavadi veliko ovir, raznih tabel, smernih tabel ali reklam. Zato menimo,

da je bistveno bolj primerno, da taki kolesarji vozijo po desnem robu vozišča.

Dobili ste tudi predloge oziroma razmišljanja iz drugih zahodnih držav, kar je zelo pomembno tudi pri gradnji kolesarskih stez. Zakaj bi gradili drage kolesarske steze ločeno, širine meter in pol, dva metra, ko bi lahko za meter razširili to cesto ali pa označili kolesarski pas na cesti in bi bil promet bistveno bolj varen? Vemo, koliko moramo zgraditi v Sloveniji kolesarskih stez, bi jih morali zgraditi. Recimo, primer, kolesarske steze na Dolenjskem, kjer naj bi sedanjo hitro cesto zožili in naredili dvosmerno kolesarsko stezo. Zamislite si, da 9 metrov široko cesto zožimo za 2 metra, naredimo dvometrsko kolesarsko stezo ali pa trimetrsko na cesti, po klancu, kjer se kolesar vozi 50 kilometrov ali pa več na uro v dolino in sreča kolesarja na stezi, ki je široka, recimo, 3 metre, ki komaj vozi v hrib. Ti kolesarji bi potrebovali še kaj drugega, ne le čelado na glavi, ker lahko pride do nesreče. Bistveno bolj varno je, da vozita kolesarja vsak po svoji strani ceste, eden v hrib, drugi v dolino. Poleg tega ni treba graditi ograje med cesto in ni treba nobenega večjega gradbenega posega. To bi bistveno pocenilo in povečalo varnost.

Glede kolesarjev v 94. členu tudi piše, da se smeta v organiziranih skupinah voziti najmanj dva para, štirje ali več in da mora biti v spremstvu vozilo z rdečo lučjo. Kako naj gresta potem na trening na cesto dva, ki ne smeta vzporedno voziti? Pravi, takrat, ko se menjavata v tempu, morata voziti določen čas vzporedno, ko eden prehitva drugega. In v tem primeru sta v prekršku. Če vozijo štirje ali pa trije, je enako.

Imeli smo primer, ki je bil tudi v medijih, kako so policisti kaznovali kolesarje na "litijski rundi", kot pravijo, ki vozijo že 30 let vsako sredo ob štirih, pa ni bilo nobenega problema. Zdaj pa so jih 27 kaznovali zaradi oviranja prometa in to vsakega posebej, ne vseh skupaj z eno kaznijo. Menimo, da moramo v tem zakonu iti toliko naprej in tudi kolesarje, ki se vozijo v skupinah brez licence, ali so to bivši kolesarji ali so tisti, ki nimajo kluba, pa trenirajo praktično sami, da lahko vozijo po teh cestah in tudi trenirajo. Za te v tem zakonu ni poskrbljeno. S tem amandmajem drugega odstavka bi omogočili, da se tudi ti kolesarji vozijo po teh cestah in da lahko trenirajo tudi tisti, ki nimajo licenc.

Mislimo pa tudi, da bi lahko zakonodajalec ali tisti, ki so zakon predlagali, tudi razmislili o tem, da bo zakon pripravljen tako, da se bodo te poti za kolesarje v bodoče lahko čim bolj varno in čim ceneje tudi omogočile. S tem zakonom, če bodo projektanti načrtovali kolesarske poti, pač, bodo tako kot do sedaj za tiste kolesarje, ki se vozijo praktično po mestih s hitrostjo 10 do 20 kilometrov na uro s košaro, ko gredo v trgovino ali v službo od doma. Za tiste kolesarje, ki se vozijo na dan po 50 kilometrov po cestah pa v tem zakonu ni poskrbljeno. In to želimo s tem amandmajem. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Jakomin, izvolite!

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Predlog 93. člena zakona določa, da se vozniki koles morajo voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Ker navedenih površin oziroma so le-te neprevozne, pa kolesarji smejo voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje.

V 47. členu navedenega pravilnika so opredeljeni tudi pogoji in zahteve za gradnjo površin za kolesarje. Določeno je, da posebne površine za kolesarje niso potrebne na cestah, kjer je povprečni letni, dnevni promet do 1.500 vozil na dan. Na teh cestah se torej kolesarji lahko vozijo ob desnem robu samega vozišča v smeri vožnje. Pri povprečnem letno dnevnom prometu med 2.500 in 7.000 vozil na dan in pri kolesarskem prometu več kot 20 kolesarjev na uro je potrebno označen kolesarski pas, ki je zarisana na istem višinskem nivoju kot vozišče. Pri povprečnem letnem dnevnom prometu nad 7 tisoč 500 vozil na dan in pri kolesarskem prometu več kot 20 kolesarjev na uro pa je potrebno višinsko ločena kolesarska steza. Določeno je tudi, da je kolesarska pot površina najvišjega nivoja uslug in poteka neodvisno od ostale cestne mreže, namenjene izključno kolesarjem.

Iz navedenih dveh razlogov, žal, predlaganega amandmaja ne moremo podpreti.

Bi pa še dodal eno stvar, in sicer da v letu 2011 bomo varnost kolesarjev uvrstili med prioritete skupaj s hitrostjo, alkoholom,

varnostjo motoristov in ostalimi. Poleg tega bomo pa v naslednjem letu tudi posodobili tehnične specifikacije za projektiranje kolesarskih poti in kolesarskih stez. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Želi še kdo razpravljati o tem členu?
Odpiram prijavo.

Gospa Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ne vem, kako to, da sem zmeraj jaz prva izmed nas / smeh/, ampak dobro. Moram reči, da se mi zdi in morda ministrstvo meni, da so razlogi, da ne bi tako podrobno naštevali teh možnosti kolesarjev za vožnjo po cesti in kolesarskem pasu in tako naprej. Meni se zdi ta amandma dober. Mislim, da ne bo nič narobe, če ga bom podprla. Naj jasno povem, da se ne odločamo o amandmajih zaradi predlagateljev, ampak zaradi vsebine. In drugo, kar je, pa razmišljam o tem, kar sem posebej vprašala, namreč tu lepo piše v tem členu, da mora imeti kolesar med vožnjo v temi, v večernih in nočnih urah, svetilko spredaj in rdečo luč zadaj, opozorilno. Vendar, ko se vozim s kolesom ali pa ko se vozim z avtomobilom, pogosto srečujem kolesarje, ki nosijo odsevne telovnike, tiste telovnike, kot jih moramo imeti v avtomobilu vozniki za primer, da se nam karkoli zgodi na cesti in potem hodimo okoli avtomobila ob cesti in smo zaradi tega bolj varni, če nadenemo telovnik kot pa če v kakšni temni obleki hodimo po robu ceste. Isto velja za kolesarja. Vedno več in več kolesarjev samoiniciativno oblači te telovnike, zlasti kolesarji, ki vozijo rekreativno. To je zanimivo. Kljub temu da je kolesar, ki vozi rekreativno, ker je bolj sklonjen nad krmilom kolesa, morda manj viden, vendar pa je kljub temu precejšnja površina vseeno odseva. Jaz mislim, da ne bi bilo slabo, če bi v tretjem branju v tem členu, če bo amandma sprejet, vendarle vključili tudi obvezo kolesarjev, da ne glede na to, ali vozijo v mestu ali vozijo v primestju, ali vozijo zaradi vožnje na delo in z dela ali zato, ker se rekreirajo, da imajo ali oblečen odsevni telovnik ali kakršnokoli drugo oblačilo, ki odseva v svetlobi, da zagotovijo svojo lastno varnost. Jaz mislim, da to določilo ne bi zbudilo odpora zlasti

rekreativnih kolesarjev, ker se tako ali tako se že sami odločajo za to. Strošek za nakup odsevnega telovnika je zelo majhen. Tisti, ki pa imajo kolesarsko športno opremo, obleko, tisti pa kupijo opremo, ki ima odsevnike, jaz vsaj imam takšno opremo. Tako da že zdaj lahko rečem, da sem v temi ne samo zaradi utripajoče lučke na zadnjem kolesu, ampak tudi zaradi odsevnih trakov na majici dovolj vidna ob siceršnjih mojih dimenzijah. In mislim, da bi bilo koristno amandma sprejeti in ga potem še dopolniti s tem določilom, če se bodo kolegi in kolegice s tem strinjali. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Ja, saj sem že prej razpravljaj o tem amandmaju, ampak najprej se zahvaljujem državnemu sekretarju za pojasnilo oziroma za mnenje. Moram reči, da se strinjam z njim. To je zagotovo pravi način dela, ta diskusija v eno in v drugo smer.

Kar se tiče amandmaja jaz mislim, da je prvi del oziroma prvi odstavek nepotreben. Sploh se pa ne strinjam, z vsem spoštovanjem, s kolegom Lahom, z njegovo obrazložitvijo tega prvega odstavka. S tem se pa sploh ne strinjam, če sem ga prav razumel, kar je govoril.

Glede drugega odstavka pa moram reči, da ga ne razumem. Če ga prav razumem, če je napisano tako, kot ga jaz razumem, potem jaz ne vem, kaj zdaj to pomeni, "vozniki kolesi morajo voziti drug za drugim in če širina poti to omogoča". Kaj? Ali v nasprotnem primeru pa ne smejo voziti? Jaz ne vem točno, kaj se s tem misli. Jaz razumem, da tudi marsičesa ne razumem pa da rečem tudi marsikatero neumnost, ampak v tem primeru tega enostavno ne razumem, ker se mi zdi dikcija "vozniki koles morajo voziti drug za drugim, razen na kolesarski poti, kjer smeta voziti dva vzporedno, če širina poti to omogoča". Ali je to problem? Ta drugi odstavek je pa zame sploh nerazumljiv in ga kot takega ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Je še želja za razpravo?

Gospod Lah, izvolite.

ZVONKO LAH: Ne vem, kako ne razumete tega drugega odstavka. Gre za to, da se kolesarji lahko vozijo tudi po cestah, kjer ni kolesarske steze, dva vzporedno, če cesta to omogoča. Če je cesta tako ozka, da tudi nasproti vozeče vozilo ne more iti varno mimo, potem se ne bosta vozila. Če je široka, kot je rekel državni sekretar, tam, kjer ni veliko motornih vozil, kjer jih je pod 2 tisoč na dan in je cesta dovolj široka, zakaj bi se morala tam kolesarja voziti drug za drugim, ker ta zakon ne omogoča, da bi se dva vozila vzporedno?

Problem je, da ne rešujemo tega problema s 94. členom, kjer je možno, da se vozijo v skupinah ali vzporedno dva, samo tisti, ki imajo licenco. Teh kolesarjev z licenco je zelo malo v Sloveniji. To so seveda tisti, ki so aktivni v naših klubih, in tisti, ki so v tujih klubih in trenirajo doma. Imamo pa na cestah 30 tisoč kolesarjev, ki se vozijo ne ravno samo rekreativno, ne vem, 20, 30 kilometrov na uro, ampak praktično trenirajo. Ti kolesarji se ne smejo voziti po dva vzporedno, razen če imajo v skupinah več kot dva para in imajo spremstvo spredaj ali zadaj z rdečo lučjo. Dva kolesarja, ki nimata licence, ne smeta iti na cesto in se voziti vzporedno, ker morajo biti več kot štirje. Se pravi, dva ne smeta iti na trening, gre lahko samo eden oziroma niti trije, morata biti dva para, več kot štirje. Zato tega ne rešujemo. Teh kolesarjev je čedalje več. V 94. členu piše samo, "kolesarji z licenco, ki se pripravljajo, trenirajo za tekmovanja". Mislim, da ni treba, da to piše. "Kolesarska zveza Slovenije in ustrezne druge mednarodne kolesarske organizacije, za nastope na organiziranih kolesarskih tekmovanjih, pri izvedbi treninga." Mislim, da ni treba, da to piše. Ker ni pomembno, ali je kolesar član kluba ali se pripravlja za neke kolesarske dirke. Bistvo je kolesar, ki se vozi toliko in toliko na uro, mora imeti možnost, da tudi trenira, čeprav nima licence. S tem zakonom tega ne omogočamo. Imamo vrhunske kolesarje, ki so v tujih klubih, pa nimajo več pogodbe, nimajo več licence eno leto, naslednje leto bodo pa zopet imeli licenco in bodo tekmovali v tujih klubih. Kako naj ta kolesar trenira v tistem času? Dobiti mora še tri in spremstvo, da lahko trenira. Kako naj kolesarji trenirajo po kolesarskih

stezah, povejte mi, ki so v glavnem po mestih? Ne morejo. Na maratonu Franja jih imamo, koliko? Tisoč kolesarjev, ki niso tisti, ki gredo v trgovino ali v službo s sponko na hlačah. Za te ni poskrbljeno.

Kar se tiče programov izgradnje teh kolesarskih poti, da morajo biti ločene nivojsko. Poglejmo načrt razvojnih programov in denar – kdaj bomo zgradili za te kolesarje. Kolesarjev imamo na cesti na tisoče vsak dan. Nikoli ne bomo naredili tega, ampak treba je poskrbeti za njih tudi do takrat, da se bodo varno vozili in vozili tako, da bodo zakonito vozili. Razen če nočemo vseh te kaznovati. Tudi 40 ali 30 let se je vozilo vsako sredo po 30, 40 kolesarjev brez problema, vozili so 30, 50, 60 kilometrov. Morali so paziti čez naselje, da ne bi vozili prehitro, da ne bodo ovirali prometa. In potem so naredili racijo, kot da lovijo mamilarsko navezo. In vsakega kaznovali, mislim, da s 170 evri globe. V tujini se smejejo našim predpisom in takšnim pogojem. Tisti, ki se v tujini vozijo s kolesom, pravijo, da so prišli do določenih novih spoznanj, ker je kolesarjev čedalje več in hočejo za te kolesarje narediti čim bolj varne ceste in tako sprejete predpise, da se bodo lahko varno in nemoteno vozili.

Zato je ta amandma, mogoče je ta odstavek prekratek, ampak to omogoča. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Vidim še eno roko.
Gospod Anderlič izvolite.

ANTON ANDERLIČ: Moram reči, da ne gre podpreti tega amandmaja, predvsem ne druge točke. Tukaj gre vendarle zato, da govorimo o kolesarskih poteh. Ne govorimo o cestah, ne govorimo o poligonih za treninge, ne govorimo o cestah, kjer kdo trenira. In tako, kot je zapisano, je povsem jasno, "vozniki koles morajo voziti drug za drugim, razen na kolesarski poti," – to pa ni cesta kar tako, ampak je kolesarska pot, ki je označena, ki je urejena in tako naprej – "kjer smeta voziti dva vzporedno, če širina poti to omogoča". To je povsem jasno. v primerjavi s tem, kar piše v amandmaju: "Vozniki koles morajo voziti drug za drugim, razen če ne ovirajo ostalega prometa in če širina poti to omogoča." Saj po poteh ne vozijo drugi, ne

gre drug promet. Po kolesarskih poteh ne gre drug promet kot promet s kolesi. Kateri drug pa naj bi oviral? Trdno sem prepričan, da je potem v 94. členu poskrbljeno za tiste, ki trenirajo, ki imajo licence in tako naprej. In tisti tuji kolesarji – oba pozna te stvari –, ti ljudje ne trenirajo v skupinah, ampak trenirajo posamezno in se vozijo, resda se vozijo hitreje kot običajni kolesarji in se vozijo vsepovsod, od kolesarskih poti do cest, kjer je to dovoljeno, stranskih poti in tako naprej. Jaz bi vendarle tukaj rad razumel to ureditev na način, da velja tako za kolesarje kot ostale udeležence v prometu nek red, ki je predpisan posebej za tiste, ki so udeleženci, enkrat smo pešci udeleženci, drugič kolesarji, tretjič motoristi, četrtič avtomobilisti in tako naprej. In v tem primeru gre za to, da je prav, mi smo konec koncev imeli sredi Ljubljane pred enim letom ali manj primer smrtno žrtve kolesarja za Bežigradom pri bencinski črpalki, ne vem, katera je tista od AMZS proti obvoznici, kjer je prišlo na kolesarski stezi do očitnega prehitevanja, prerivanja in tako naprej, in je eden, ne vem, kakšen je bil vzrok, kdo je koga zrinil ali kakorkoli, ampak kolesar, mislim, da je bil celo novinar, je tam umrl sredi belega dne, med, bom rekel, množico ljudi. In to tukaj ravno predpisuje, da se mora tudi po teh poteh voziti en za drugim in tako naprej, ne pa da se prehiteva. Ker, seveda, kako pa boste kontrolirali to, "razen, če ne ovirajo ostalega prometa". Kako se to določi? Kdo bo to presojal? Šele potem, ko bodo ugotavljali posledice kakšnih nesreč, bodo ugotavljali, kdo je oviral in tako naprej. Vnaprej predpisati, kako se peljati, da ne bo oviral, je najbrž edino mogoče na način, da se morajo voziti drug za drugim. Če pa je, recimo, kolesarska pot široka več metrov, takrat se seveda lahko peljeta tudi vzporedno. O tem ni nobenega dvoma. In jaz res ne bi v tem primeru mešal cest in daljinskih poti s kolesarskimi potmi, kot jih naj bi ta 2. točka v 93. členu regulirala.

Program izgradnje kolesarskih stez v Sloveniji. Mislim, da ga ima Ministrstvo za promet. tudi ko gre za črpanje evropskih sredstev in podobne zadeve, je pri Ministrstvu za regionalni razvoj in lokalno samoupravo velik program, velik poudarek. Tudi če greste po Sloveniji, je veliko območij, kjer se kolesarske steze že dobro uveljavljajo, so zgrajene in tudi uporabljajo se. Pa tudi

drugod so načrti, vsaj jaz jih poznam kar nekaj, predvsem okrog turističnih krajev. Na primer, včeraj sem bil na območju okoli Rogaške, kjer so turistični centri in kjer se ljudje več vozijo. Vendar zopet, eno je tisto, kar smo mi kot kolesarji, kot rekreativci, kot tisti, ki se vozimo v službo ali za rekreacijo, kakorkoli že, drugo pa so ti, ki imajo licence, in zanje je, se mi zdi, urejeno v 94. členu. Posamezniki, ki pa nimajo licence in so profesionalci, se pa običajno ne vozijo v skupinah, se ne vozijo na način, kot je bilo tu razloženo. In mislim, če je 1. točka nekako bolje razložena, da 2. točka v tem amandmaju pravzaprav dela predpis bolj nejasen in manj učinkovit za eventualno kontrolo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospod Lah, izvolite.

ZVONKO LAH: Gospod Anderlič, tukaj ni napisano "kolesarska pot", ker daljinske kolesarske poti potekajo tudi po regionalnih državnih cestah, pa se reče "daljinska kolesarska pot", pa ni zgrajena. Ti kolesarji se vozijo po državnih cestah, drugega ali tretjega reda. Gre za pot. Ali pa razumemo kot "poljsko" pot, lahko je tudi poljska pot. Vozijo se kolesarji. Hočem pa reči, da je to v povezavi s 94. členom, kjer je v prvem odstavku napisano, da je točno za določene kolesarje, ki jih je zelo malo. Na cesti je pa veliko kolesarjev, ki mogoče z ravno tako hitrostjo vozijo v skupinah, ali pa tako dobri kolesarji kot ti, ki so napisani v tem prvem odstavku. V prvem odstavku tudi piše, da ne smejo voziti vzporedno ponoči. Ti kolesarji se nikoli ne vozijo ponoči, vsak vožnjo konča, preden pade mrak. Nisem še videl kolesarja z licenco z lučjo spredaj in zadaj. Vsi pa nosijo čelade. Ti dobro vedo, kdaj je treba trening končati.

Mislim, da je treba ta 94. člen do tretje obravnave bistveno spremeniti ali pa dodati še kaj temu našemu drugemu odstavku 93. člena, da bodo stvari bolj jasne. Govorim o tem, da je treba tem kolesarjem omogočiti, da se lahko vozijo na tak ali drugačen način. Ali v 94. členu popraviti prvi odstavek ali pa dopolniti ta amandma. Mislim, da bi v tem drugem branju lahko ta amandma podprli, do tretjega branja pa bi predlagatelj

zakona poskušal to zadevo rešiti, ker smo dobili ravno od takih kolesarjev pripombo, da v tem zakonu njihova vožnja ni rešena. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

K besedi se je javil gospod Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Jaz res ne bi rad videl, da bi kdo mislil, da se te profesionalne ali te voznike s kolesi z licencami tretira drugače, kot se jih je do zdaj. Mislim, da je to prav. To, da se pa rekreativci tretirajo na enak način, kot se ti z licencami in profesionalci, se mi pa zdi, da bi bilo pretirano. In zato morajo biti za vse te stvari urejeni splošni predpisi, kajti danes sem jaz kolesar, jutri ste vi, popjutrišnjem je nek tretji in tako naprej, tako kot se tudi sicer s temi stvarmi dogaja v življenju. 94. člena sploh ne moremo popravljati v tretji obravnavi, ker je zaprt, če prav razumem iz tega pregleda oziroma iz poročila, ki smo ga dobili. Zato ne vem, jaz ne morem tega amandmaja podpreti, čeprav 1. točko najbrž bi brez 2., če bi bila popravljena. Kajti tako kot je zapisan osnovni tekst, se mi zdi, da je zadel tisto, kar je bistven problem. Oni morajo voziti drug za drugim. Kot sem že prej primer povedal, ne vem, ali se je tisti primer zgodil, ker sta po tej stezi peljala dva. In veste v čem je največji problem? To, da se vozijo vzporedno, pa se pogovarjajo, pa se kibicajo, pa podobno in spregledajo marsikaj. To je problem pri kolesarjih. Tudi ko greste čez prehod za pešce, boste videli, kako so zanimive situacije, ko pridejo kolesarji skupaj s pešci ali pa z avtomobilom v križiščih in podobno, tam kjer te steze so urejene in tako naprej. Za to mora, po mojem trdnem prepričanju, mora biti to urejeno na način, da morajo voziti drug za drugim – ker ne vem, kako se naj presoja to –, razen če ne ovirajo drugega, saj ga ne smejo ovirati. V nobenem primeru ne sme do tega priti, da drugega ovirajo.

Če razumem 1. točko kot tisto, ki jo je mogoče podpreti, mi 2. ni blizu in je ne bom podprl.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Še kdo o tem členu?
Gospa Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Jaz moram reči, da se načeloma s kolegom Anderličem strinjam. Vendar pa, če želimo ta člen, ki govori o splošnih kolesarjih in ne od tistih, ki so specialisti, potem bi bilo prav, da amandma sprejmemo, da ga v tretjem branju popravimo tako, da črtamo to spremembo drugega odstavka tega člena, da pa deveti odstavek dopolnimo z mojim predlogom, če se bo dalo. Mislim, da bi se lahko dogovorili, da enkrat za spremembo skupaj vložimo tak amandma v tretjem branju, da bi v devetem odstavku dodali, da morajo kolesarji ponoči razen odsevne luči – tukaj moram mimogrede reči to, da kolesarji, ki imajo kolesarske čevlje in pedale na zaklep, kolikor jaz vem, nimajo odsevnikov na pedalih. Tukaj je pa obveznost imeti odsevnik na pedalih, kar je vprašljivo. Jaz moram sicer prav pogledati, ali so na kolesu mojega sina odsevniki na teh pedalih ali ne. Se pravi, tukaj smo spet naredili eno napako ali pa mora proizvajalec nekaj narediti. Jaz mislim, da je bistveno bolj pomembno, da je telo kolesarja dobro vidno in da je tista rdeča luč, svetleča luč, in odsevna luč in luč spredaj, čeprav, tako med nami iskreno povedano, te sprednje luči niso žarometi in prav eno figo boljše vidiš zaradi tega, se pravi, kadar voziš po zelo temni poti sredi noči, ti tista luč ne pokaže kaj dosti in je zato bolje stopiti s kolesa in iti peš. Ampak, dobro, to je samo mimogrede. Tako, da jaz ne zaradi tega, ker menim, da je to idealen amandma, ampak zaradi tega, da si odpremo pot in da v tretjem branju dopolnimo tudi s predlogom, če se boste strinjali, da bi zavezali kolesarje, da se bolj varno prevažajo tudi z odsevnimi telovniki ali odsevniki na oblačilu, ki ga imajo. S to varianto ni nič narobe, oboje je možno in s tem zagotovimo večjo varnost kolesarjem.

Mimogrede pa to, ko se kolesar vozi po Ljubljani, je sicer res, da imamo kup norcev med kolesarji, ampak imamo tudi norce med vozniki. Osebnostno sem doživela, da me je podrl voznik, ki je imel sicer odprto desno zavijanje s Celovške na Tivolsko, jaz sem pa imela zeleno luč za kolesarje in takrat še za pešce preko Celovške. In me je gladko na tem podrl in izginil. Torej, take voznike imamo v Ljubljani, tako da se da marsikaj reči okoli tega.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem prehajamo na razpravo o 103. členu in amandmaju poslanskih skupin koalicije k temu členu. Želi kdo razpravljati? Ne vidim rok. (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na razpravo...

Gospod Brulc, dobro je, izvolite, gremo nazaj na 103. člen.

MIRKO BRULC: Res se opravičujem, ampak samo eno opozorilo bi rad, če velja to opozorilo. 27. člen in 98. člen sta v neskladju oziroma vmes je 6-mesečna praznina, ki bi avtošolam povzročala veliko težav. Gre za to, da 97. člen pravi, da se podzakonski akti, določeni s tem zakonom, izdajo najkasneje v 6 mesecih, 98. člen, pa pravi, da z dnem uveljavitve tega zakona, o katerem govorimo, preneha veljati Zakon o varnosti v cestnem prometu. Če je res, da je potem tukaj 6 mesecev praznega prostora, lahko to povzroč – boste pogledali za tretje branje.

Še eno vprašanje imam. Gre za 36. člen, ki govori o veljavnosti dovoljenja učiteljem vožnje in tako dalje. Tam je 4. točka tega člena, ki govori, "če ima več kot 5 kazenskih točk, se mu odvzame licenca" itd. To 4. točko predlagajo prav avtošole, da bi se črtala oziroma naj potem to velja tudi za člane izpitnih komisij, prometne inšpektorje in druge. To je zelo huda sankcija, se pravi 5 kazenskih točk in izgubi možnost poučevanja v avtošoli.

Opravičujem se za ta zamik, ampak sedaj so me opozorili. Hvala, gospod podpredsednik.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jakomin, želite besedo? Izvolite.

DR. IGOR JAKOMIN: Najlepša hvala, ampak to, kar ste sedaj omenili, se nanaša na naslednji zakon, Zakon o voznikih. To ni zakon, ki ga zdaj obravnavamo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Odpiram razpravo o 114. členu in amandmaju Poslanske skupine SDS k temu členu.

Gospod Lah, izvolite.

ZVONKO LAH: S tem amandmajem samo želimo, da se izloči kazen iz 32. člena, da se prične uporabljati šele 1. julija 2012, ker menimo, da so sedanje kazni dosti visoke. Počakajmo, da vidimo, kakšen bo učinek teh kazni in naj šele potem s 1. julijem 2013 začne veljati določilo 32. člena.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Še kdo? Ja.
Gospod Györek, izvolite.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Tudi sam osebno podpiram ta amandma k 114. členu, da bi se naj besedilo dopolnilo, razen določb 32. člena, ki se uporabljajo do 1. julija 2013. V obrazložitvi so utemeljeno navedli zakaj. Bi pa jaz to obrazložitev tudi želel dopolniti s svojega stališča. Gre predvsem gledati zadevo v povezavi s členi 45., 46., 47., 48., ki govorijo o omejitvah hitrosti. Zakaj? V Sloveniji je zadnja leta praksa, da se pod, kaj jaz vem, željo po znižanju prometnih nezgod, po manjšem številu smrtnih žrtev, zatekamo edino k povišanju glob in takšnim sankcijam, ki pa so na nek način sicer najenostavnejši način, ampak ne razmišljamo o stranskih učinkih, o posledicah, ki bi jih ob tej prilležitosti želel tudi omeniti. Poglejte, obstaja še vrsta drugih alternativnih ukrepov, kot navajajo v obrazložitvi, ki bi lahko dosegli morda iste učinke, iste rezultate z manj negativnimi posledicami, ki jih prinaša takšno drastično povečanje glob. Me zanima, če je predlagatelj morda razmišljal v tej smeri, da naredijo kakšne primerjalne študije, kakšne analize, ne samo alternativnih ukrepov, ampak tudi primerjalne analize s stanjem v tujini. Kajti ne morem verjeti, kakšne razlike so to. Primerjava, recimo, dohodkovne sposobnostjo povprečnega Slovenca z povprečnim tujcem, recimo, v Avstriji, Italiji ali Švici, ne zdrži takšnih višin glob, kot jih imamo v Sloveniji. Po nekih ocenah so te od tri do sedemkrat višje kot v tujini. Naj navedem praktičen primer, recimo, za prekoračitev hitrosti od deset do dvajset kilometrov v naselju. V Avstriji plačate 21 evrov. Pri nas se mi zdi, da 46. člen določa

100 evrov. Ampak to je samo en primer. So še bolj drastične razlike.

In kaj je tisto, zakaj sploh želim izraziti svoje stališče k temu amandmaju? To so socialne posledice. Poglejte, predlagatelj, verjetno, predpostavljam, ni izdelal kakšnih analiz, kakšno je trenutno stanje po zadnjem povišanju glob za tovrstne prekrške. Bojim se, da bo v kratkem zopet nastalo ozko grlo pri sodnikih za prekrške, ko ne bodo mogli obdelati vseh teh postopkov, teh kazni in da se bo zgodilo tako, kot se je pri nastopu prejšnje vlade, ko se je moralo zateči k aboliciji pa reševanju tovrstnih zadev. Številne Socialne stiske v družinah so med drugim tudi zaradi previsokih glob. Si lahko predstavljate družino, ki prejema nekaj sto evrov na mesec, in se zgodi, da je član družine - šofer enkrat kaznovan s tisoč, tisoč 200 evri za prekršek, ki se lahko zgodi vsakemu smrtniku, da prekorači hitrost trideset kilometrov tam, kjer je z znaki dovoljeno, recimo, v naselju petdeset ali šestdeset. Mislim, kdo so v bistvu potem žrtve tega prekrška? V glavnem družine, to so otroci, ki nimajo denarja niti za malico v šoli, ki nimajo denarja za kakšne počitnice, niti za obleke in pač zaradi ene nespametne poteze očeta ali mame, ki se lahko zgodi vsakemu od nas. Zato bi jaz predlagal predlagatelju, da naj glede višin krepko premisli in naredi analize, kakšno je trenutno stanje, in predloži to v tretji obravnavi, da se bomo lahko potem racionalno odločali, je sploh smiselno v nedogled dvigovati globe, ne pa uporabiti morda tudi kakšne druge alternativne ukrepe za preprečitev tovrstnih prekrškov. Toliko pri tem členu. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Želi še kdo besedo?
Gospod Jakomin.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Raziskava o varnosti cestnega prometa z naslovom Dejavniki varnosti cestnega prometa v Sloveniji, ki jo je opravil Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, je pokazala, da hitrost še vedno predstavlja največji delež glavnih vzrokov prometnih nesreč s smrtnim izidom.

Podaljšana uporaba določbe 32. člena Zakona o varnosti cestnega prometa.

Ker so določene globe za prekoračitev dovoljenih hitrosti, bi pomenile nekonsistentnost celotnega predlaganega sistema ter neuravnoteženost predlaganih glob o Predlogu zakona o pravilih cestnega prometa. Pri tem bi poudaril, da se moramo vsi zavedati, da je razmerje med preventivnimi in represivnimi ukrepi v Sloveniji v večjo korist preventivi kot represivnim ukrepom, kar si lahko ogledate tudi na spletnih straneh tako Agencije za varnost v prometu kot na spletnih straneh Ministrstva za promet.

Iz teh navedenih razlogov pač tega amandmaja ne moremo podpreti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Gospa Pečan.

BREDA PEČAN: Moram reči, da se mi zdi tak amandma nenavaden. Pogledala sem, kaj pravzaprav 32. člen, ki naj bi se mu podaljšala veljavnost do 1. julija 2013 – tukaj je še tveganje, da tista določila 32. člena ZVCP-ja, ki se sploh ne nanašajo na področje Zakona o pravilih cestnega prometa, da je nenavadno, da bi podaljšali veljavnost v celoti za celoten 32. člen, ker s tem tudi podaljšujemo veljavnost v tem zakonu 32. člena ZVCP-ja v celoti, ker ne govori o tem, da posamezna določila 32. člena podaljšujemo, ampak podaljšujemo cel 32. člen, se pravi tudi tiste dele 32. člena ZVCP-ja, ki se nanašajo na preostale tri zakone, ker je dejstvo, da preostali trije zakoni, se pravi, da bo v bistvu prišlo do neusklajenosti med dvema ali tremi zakoni, ker bomo mi v tem zakonu z amandmajem SDS-a podaljšali veljavnost celega 32. člena. Za konkreten primer pa povem, da, recimo, tretjega odstavka 32. člena pa ta zakon ne spreminja oziroma ga ne ukinja, ampak ga bo verjetno ukinjal nek drug od teh štirih zakonov. Zdi se mi, že to je tudi po zakonodajnih pravilih nekam čudno in po mojem tudi nepravilno, po drugi strani bi pa rada povedala tudi to, da recimo ta amandma podaljšuje tudi veljavnost 1., 2., 4., in prvega stavka 5. in 6. člena in tako naprej. Šele šesti odstavek začne govoriti o kaznih, šele šesti odstavek 32. člena ZVCP začne govoriti o kaznih. Se pravi, mi kar počez nekaj podaljšujemo, s tem, da sploh ne vemo, zakaj. Razlaga pa govori

samo o kaznih. Bodimo toliko dosledni, da rečemo šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti, enajsti odstavek, ki govorijo o kaznih, naj se podaljša do, če govorimo čisto tehnicistično, jaz ta trenutek ne govorim toliko o vsebini. Mislim, da je amandma slab. In zaradi tega jaz ne morem glasovati za tak amandma, ker tukaj boste morali popraviti tisto, kar ste pripravili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Še kdo? Ne, potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 15. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O VOZNIKIH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade dr. Igorju Jakominu, državnemu sekretarju Ministrstva za promet.

Izvolite, imate besedo.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Pred nami je druga obravnava Predloga Zakona o voznikih, ki se vsebinsko osredotoča predvsem na vzgojo in usposabljanje udeležencev v prometu, kandidatov in voznikov, resocializacijo povratnikov prometnih kršitev in prenovu področnih kontrolnih zdravstvenih pregledov. Zakon o voznikih prinaša kar nekaj novosti, ki so za državljane prijaznejše. Teoretično usposabljanje v šolah vožnje se iz sedanjih 40 ur znižuje na 20 ur, znižujejo se pogoji pri usposabljanju za voznika po programu Vožnja s spremljevalcem. Daje se možnost izbrisa kazenskih točk osebam, ki se udeležujejo programa vadbe varne vožnje ali enega izmed rehabilitacijskih programov. Odpravljata se teoretični in praktični preizkus v šoli vožnje in znižujejo se kadrovske in materialni pogoji za ustanovitev šol vožnje. Omeniti je treba še zdravstvene preglede s

svetovanjem pri osebnem zdravniku, ki so namenjeni voznikom, ki vozijo pod vplivom alkohola, in tako imenovani rehabilitacijski programi, ki so namenjeni imetnikom veljavnega vozniškega dovoljenja, ki so jim bile izrečene kazenske točke in jih v program napoti sodišče ter predstavljajo novost v našem prostoru. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Janku Vebru.

Izvolite.

JANKO VEBER: Hvala.

Odbor za promet je ta zakon obravnaval 1. decembra letošnjega leta. Tudi k temu zakonu je bila podana zahteva, da se opravi splošna razprava. Po ugotoviti Državnega zbora oziroma sprejetju sklepa, da je primeren za nadaljnjo obravnavo, se je postopek nadaljeval, tako da smo drugo obravnavo opravili na odboru. In državni sekretar dr. Igor Jakomin je povedal, da s sedanjimi, čeprav s spodbudnimi, rezultati na področju varnosti cestnega prometa ne moremo biti povsem zadovoljni. Zato se predloženi predlog zakona osredotoča predvsem na vzgojo in usposabljanje udeležencev v prometu in voznikov s poudarkom na medsebojnih odnosih udeležencev v prometu, na zavedanje tveganja v prometu in nevarnosti prometnih situacij. Zakonodajno-pravna služba je ravno tako podrobno pogledala samo besedilo zakona. Veliko njenih pripomb je upoštevanih v amandmajih. Sicer pa je tudi Državni svet obravnaval ta zakon in ga podpira. Se je pa povsod odpirala razprava o tem, da bi morala biti prometna vzgoja sistemsko vključena tako v osnovnošolske kot tudi srednješolske izobraževalne programe. In pri amandmajih, ki smo jih obravnavali, namreč vloženih je bilo s strani gospoda Janeza Ribiča in Jakoba Presečnika 8, s strani Poslanske skupine SDS 4, s strani koalicijskih poslanskih skupin 68, 10 pa jih je oblikoval še odbor na podlagi predloga Ministrstva za promet, je bilo dejansko veliko besed namenjenih temu, da bi nova zakonodaja na področju prometa namesto

usmerjanja v večanje represije, s katero se naj bi zagotovila večja varnost, dala večjo pozornost vzgoji in izobraževanju za varno udeležbo v prometu, torej večji poudarek preventivnim ukrepom in manj večanju represije.

Tudi v amandmajih, ki so bili vloženi, je bilo izpostavljeno vprašanje zagotavljanja predšolske vzgoje, torej zagotavljanja programov o vzgoji v cestnem prometu v predšolski vzgoji, v osnovnih šolah in v srednješolskem izobraževanju. Je pa na podlagi te razprave bilo tudi s strani predstavnikov Ministrstva za šolstvo in šport pojasnjeno, da je mogoče spremembe šolskih programov obravnavati in vključevati zgolj v zakone, ki so temu namenjeni, ne pa da bi to poskušali reševati konkretno v tem zakonu, torej v Predlogu zakona o voznikih. Zato do sprejetja amandmajev, ki bi nekako navedli tudi Ministrstvo za šolstvo in šport k temu, da vključi vzgojo v cestnem prometu v svoje programe, ni prišlo. Je pa odbor seveda potem tudi veliko amandmajev sprejel.

Na podlagi sprejetih amandmajev je odbor oblikoval besedilo zakona, namreč glasoval je tudi o vseh členih predloga zakona in jih sprejel, tako da je tudi tako oblikovano besedilo danes predloženo Državnemu zboru v obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ker je Državni zbor na 21. seji opravil prvo obravnavo predloga zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna. Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 16. decembra letos. Prehajamo torej k 5. členu in amandmaju k 5. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

Gospod Ribič, izvolite.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani!

Mi smo k Predlogu zakona o voznikih zopet vložili amandma k 5. členu, in sicer doda se nov prvi odstavek, ki se glasi: "Vzgoja in izobraževanje z varno udeležbo v cestnem prometu se zagotavlja v programih predšolske vzgoje ter programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja. Podrobnejša merila in način

določi minister, pristojen za šolstvo in šport." Dosedanji prvi in drugi odstavek postaneta drugi in tretji odstavek. Morda v obrazložitev. Z amandmajeve predlagamo, da se vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu zagotavlja v programih predšolske vzgoje ter programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja. To počnejo že tudi danes! Učenje o varnem prometu se mora pričeti že v najmlajših otroških letih. Podrobnejša merila in način naj določi minister, pristojen za šolstvo in šport. Varnost v prometu in ozaveščenost ter usposobljenost o tem lahko ohrani marsikatero življenje, zato je določanje teh vsebin za vključitev v izobraževalni sistem dopustna tudi s tem zakonom. Nova zakonodaja na področju prometa je usmerjena v večanje depresije, s katero se skuša zagotoviti večja varnost v prometu, zato mora država nameniti večji pomen in pozornost tudi področju vzgoje in izobraževanja, torej preventivnim ukrepom in delovanjem.

Amandma je vložen na pobudo skupnosti občin in mestne občine Celje, ker nasprotujejo načinu, ki je predlagan, da bi vzgojo in izobraževanje prepustili civilni družbi in organizacijam. S pravilnikom jih minister sicer lahko in jih mora vključiti v proces vzgoje in izobraževanja, odgovornost in sistemska vzgoja za varno udeležbo v cestnem prometu pa morata biti zagotovljeni na nivoju države za vse državljane enako. Ohranjamo tudi določbe v sedanjem prvem in drugem odstavku, ki postaneta drugi in tretji odstavek, tako da je možnost dana tudi javni agenciji, da lahko usposablja in izobražuje odrasle udeležence v prometu. Vedno znova je treba usposabljanje in izobraževati vse udeležence v prometu in jih seznanjati z novimi predpisi in možnostmi za varno udeležbo v prometu tudi kasneje, ko izstopijo iz programov rednega izobraževanja. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Opredelila se bom do predloga amandmaja k 5. členu. Uvodoma naj povem, da tega amandmaja ne podpiram.

Zdaj pa bom razložila, zakaj tega ne podpiram. Zadnje čase doživljamo, da se okolje v kakršni koli obliki pogosto vključuje v pristojnosti urejanja šolskega polja, in to na način, da hočejo v drugih zakonih urejati stvari, ki so v pristojnosti Ministrstva za šolstvo in šport. Ne zanikam tega, da je preventiva za varno vožnjo, za odgovorno vedenje v cestnoprometnem režimu nujno potrebna. Ampak treba je vedeti, kako je mogoče to vključevati. Ni mogoče vključevati na način, da bi zakon, za katerega je po resorju pristojno Ministrstvo za promet, nalagal Ministrstvu za šolstvo, kako mora urejati stvari, za katere politika ni odgovorna. Oprostite. Predmetniki, šolski programi, učni načrti, izbirne vsebine so v domeni šolskega polja. Za to so posebni strokovni organi, ki presojujejo, katere učne vsebine naj gredo v šolo, za to so tudi strokovni svet za splošno izobraževanje ali za strokovno izobraževanje, ki določajo, katere vsebine, kateri predmeti so predmet šolskega kurikulumu. Zato je nemogoče v tem zakonu slediti predlaganemu amandmaju na tak način, zaradi tega, ker so vsebine, ki so povezane z izobraževanjem za odgovorno in varno vedenje v cestnem prometu, že predmet šolskih vsebin, ne pa predmet posebnega predmeta. Izkušnje v šolstvu namreč govorijo, da so bili učinki, kadar je kakšna vsebina postala poseben predmet, slabši od tistega, če so posamezne vsebine del različnih predmetov in del različnih medpredmetnih povezovanj. Te stvari so vključene v šolske programe, tudi vsi drugi iz civilne družbe in javni zavodi se dejavno vključujejo v cestnoprometno vzgojo. Denimo, vem za mariborsko lutkovno gledališče, ki ima pripravljene posebne lutkovne igre za vzgojo v cestnem prometu. Govorim o številnih nevladnih organizacijah, ki se v okviru programskih vsebin, ki jih Zavod za šolstvo kot poseben katalog izobraževalnih vsebin ponuja, tudi pojavljajo. Saj smo pa navsezadnje sklenili, da bomo dali možnost nevladnim organizacijam, da pripravljajo na malo bolj nekonvencionalen način tiste reči, ki so za življenje naše družbe bistvenega pomena. Jaz mislim, da ne kaže pozabiti na to, da gre za trikotnik: šola–družba–starši, in v tem trikotniku mora biti interakcija med vsemi, ki so odgovorni za to, da bodo otroci varni in da se bodo razvili v odgovorne

udeležence cestnoprometnega režima. Zato mislim, da je treba prisluhniti temu, da je šolsko polje, kar zadeva šolske programe, kar zadeva predmetnik, avtonomno in da ni mogoče posegati z enim zakonom v zakon, ki ureja na sistemski ravni šolske zadeve. Hvala lepa.

PRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Več kandidatov sem še videl za razpravo, zato odpiram čas in prosim, da se kandidati prijavite. Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Jaz bom ta amandma podprl.

Mislim, da je smiselno, konec koncev je šola tista, ki osnovno izobražuje otroke. Da bi otroke že v vrtcu učili prometno vzgojo in cestnoprometne predpise je malo smešno, kajti otroci so tam stari 6, v glavnem pa 5 let ali 4 leta. Mogoče bi začeli že pri 3 in bi jim, recimo, pokazali, kaj pomeni palčka navzgor in palčka počez, in mogoče še s kakšno palčko po glavi, da bi bolje razumeli.

Tudi to, ko je kolegica omenila lutkovne igre, kjer naj bi se učili prometne predpise, mislim, da je malo smešno. Lutkovne igre se gre Ministrstvo za notranje zadeve s tistimi svojimi preventivnimi akcijami, ki terjajo ogromna sredstva, ne prinesejo pa popolnoma nobene koristi, razen koristi za nekatere žepe, ki se seveda debelijo in polnijo. In se nekateri na ta račun debelo smejejo neumnosti Slovencev, ki to dopuščajo, obenem pa ploskajo vladajoči koaliciji, ki to zadevo vodi naprej in vedno bolj naprej.

Mislim, da je smiselno, da se to uvede v šole. Včasih smo imeli v šolah in smo bolj poznali cestnoprometne predpise in jih tudi bolj upoštevali. Da se bodo zdaj s tem ukvarjale razne nevladne organizacije, morda je mišljeno s tem "določene" nevladne organizacije, ki jih tako ali tako financira Vlada in vladajoča koalicija. Zopet smo pri tem, da bo treba polniti neke lončke, posode z nekim denarjem, ki ga bodo gospodje veselo vlekli in tu porabili 100 tisoč, tam 200 tisoč, tam pol milijona evrov. Denar bo izginjal, denarja tako ali tako ni, kontroliral jih ne bo nihče. In če bodo dali prave procente določenim, tistim, ki so jim omogočili vse

skupaj, bo zadeva šla še naprej. Otroci ne bodo izobraženi, ne bodo vedeli ničesar o prometnih predpisih, igrali se bodo, kakšne lutke bodo vlekli, pa risali bodo mogoče po tleh in podobno.

Če hočemo resno zastaviti stvar, moramo to dati v šole. Šole imajo določen program, ki je sestavljen iz obveznega pouka in iz popoldanskih ur, ki jih lahko tako ali drugače imenujemo. Tam notri bi lahko naložili, ni potrebnih posebnih strokovnjakov, ker ne vem, kakšni blazni strokovnjaki morajo biti, da bodo otroku v prvem, drugem, tretjem in četrtem razredu razlagali o cestnoprometnih predpisih, saj to lahko naredi učiteljica. Če pogledamo zaposlenost učiteljev in učiteljic, se človek vpraša, kako je mogoče, da nekdo, ki že 20 let uči v četrtem razredu osnovne šole, potem porabi tri mesece na leto, da se pripravlja za naslednje leto, da bo spet učil iste zadeve v četrtem razredu osnovne šole. Zato se mirno lahko določi na vsaki šoli ali pa v vsakem oddelku, kakorkoli že, učitelja ali učiteljico, ki te zadeve prevzame oziroma se ji to naloži. Tako imajo, na primer, urejeno v Franciji, tako imajo v Nemčiji, res pa je, da tam ne kradejo državnega denarja tako kot pri nas.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Ta amandma je izrazito dobronameran in v skrbi za več znanja, za več izobraževanja in tako naprej, vendar verjamem, da šolski programi in programi predšolske vzgoje niso brez teh vsebin, prej nasprotno, in tudi v eni od razprav sem zdaj slišal, da je temu tako. Zato ne verjamem, da je treba to na ta način pisati. Ga bom pa podprl, zaradi tega, ker bi želel, da se ta spremenjeni člen na odboru vendarle spremeni bliže, nazaj, tistemu, ki je bil. Ne morem razumeti, da se vam je zapisalo, tistim, ki ste na odboru delali na tem členu, in če je to celo na predlog Vlade ali resnega ministrstva ali kakšnih služb, se mi zdi, da ni na mestu. Namreč, kaj ste tu zapisali. Tu ste zapisali, da javna agencija lahko izvaja tudi usposabljanje in izobraževanje s področja varnosti v cestnem prometu, prevoznih v cestnem prometu, zavarovanja avtomobilske odgovornosti in cele vrste stvari. Pa saj vendar tega javna agencija ne sme početi. Že

zaradi tega ne, kar ste zapisali v naslednjih členih, da boste s koncesijami in raznimi drugimi postopki izbirali organizacije, ki so za to usposobljene, in jim boste dali pooblastila, da bodo to izvajale. Torej, lahko se zgodi, da boste, namesto da boste podeljevali pooblastila organizacijam, ki so za to usposobljene, sami opravljali te stvari. To pa vendar ne gre. Mislim, da je to celo sporno, in bi bilo smiselno, da Zakonodajno-pravna služba preveri, kaj pravzaprav se je zapisalo. Kajti če pogledate originalni 5. člen, boste videli, da je ta vsebina povsem drugačna. In piše: "Vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu. Vsebine prometne vzgoje za varno udeležbo v cestnem prometu izvajajo civilne družbe in organizacije, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi za področje varnosti cestnega prometa, zlasti v sodelovanju z javno-vzgojnimi zavodi." To je, po mojem, tekst, ki zajema vsebino, ki jo v podnaslovu 5. člena tudi želite opredeliti. To, da boste pa izvajali zavarovanja, avtomobilske odgovornosti, da boste izvajali zavarovanja vozil, voznikov in drugih stvari, to vendarle ne sodi v ta del. Razumel sem, da ustanovljamo javno agencijo in ta zakon spreminjamo ali ga sprejemamo zato, da bomo regulirali, kako celotno to stvar urediti na področju zakona o voznikih. Stvari bi bilo treba pojasniti. Verjamem, da ni bil namen, da sedaj agencija, tudi če ste zapisali "lahko", to je pa sploh vprašanje. Če piše, da lahko to izvaja, na drugi strani pa rečete, izvajal jo bo nekdo drug, in ste uredili, recimo v 8. členu, javna agencija, pač, na podlagi javnega pooblastila opravlja naslednje naloge: izdaja odločbe, izbira in pooblašča organizacije za opravljanje nalog s področja voznikov in vozil ter strokovni nadzor nad njihovim delom. Torej, če bodo to opravljali sami, je konflikt interesov, če lahko tudi agencija to dela, saj to vendarle ne gre. Res bi rad razlago, kako to, da je to pripeljano v ta člen, kajti izvorni člen, se mi zdi, da napotuje ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, tako je, ker je zelo jasno napisano, kaj naj bi bilo. Zato pravim, sem nagnjen k temu, da ta amandma podprem, da bi se lahko vsaj približali nazaj tistemu, ker je bil osnovni namen urejanja teh vprašanj v tem zakonu. Drugače jaz nisem pripravljen podpreti zakona, kjer bom s tako veliko negotovostjo, kaj pravzaprav želite tukaj

urediti. Ali želite urediti, tako kot pravite, vse te vsebine, kjer bo ta javna agencija. In zato sem tudi razumel združevanje določenih služb Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za promet, pa še iz kakšnega drugega ministrstva v to agencijo, da bodo na enem mestu opredeljene vsebine, način izvajanja nalog in tudi pooblastila za izdajanje pooblastil in tudi nadzor, ne pa za izvajanje teh dejavnosti na način, kot to pravijo sedaj. Konec koncev bi lahko že ta spremenjeni člen razumeli, da tudi skozi ta člen želite na agencijo prenesti del vsebin, o katerih je govorila kolegica Potrata. Torej, vi boste izobraževali, boste usposabljali, ampak izobražujejo v drugih institucijah in imajo zato najbrž tudi kakšne certifikate. Pa ni nujno in edino samo šolski sistem in tako naprej, ampak verjetno so te avtošole in razni drugi, ki imajo za to po nekih zakonih pooblastila in imajo tudi pravico te stvari delati v skladu s pridobljenimi dovoljenji.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala.

Tudi po mojem mnenju je zdajšnja organiziranost v vrtcih in tudi v osnovnih šolah primerno urejena, ker se vključujejo skozi te aktivnosti, ki jih imajo otroci v najrazličnejše akcije, ki potekajo zato, da se jih nekako uvaja kot bodoče voznike v promet. In odstopanja od tega bi najbrž da res ne bilo zaželeno, če lahko tako rečemo, ampak bi se mogoče celo zgodilo, da bi prišlo do tega, da bi imeli celo manjši učinek, kot je že danes, kar pa zagotovo ne sme biti želja ali pa nekako predlog tega zakona. Glede ostalih vsebin, o katerih smo se tudi pogovarjali na odboru, ali to reševati skozi ta zakon ali ne, mislim, da resnično je bilo zelo jasno pojasnjeno, da tega ni mogoče reševati v tem zakonu o voznikih. Se pa se odpira to vprašanje, ki ga je kolega Anderlič izpostavil, ali ne bi vse skupaj resnično vrnil na tisti nivo, kot velja danes. Ta 5. člen pravzaprav daje javni agenciji, da izvaja to izobraževanje, seveda pa bo treba za to tudi zagotavljati sredstva. Udeleženci, ki se bodo udeleževali teh usposabljanj na javni agenciji, bodo morali ta sredstva tudi zagotoviti. In predvidevam, recimo, da če bo nekdo iz vrtca

želel priti na usposabljanje ali na eno organizirano predstavitev varnosti v cestnem prometu, bo moral vrtec zato najbrž od staršev pobrati denar in to organizirati potem nekje v prostorih te agencije. Nekaj podobnega je potem tudi pri osnovni šoli. Tisto kar je mogoče danes premalo urejeno, je po mojem mnenju ravno to obdobje, ko nekdo konča osnovno šolo in preden pristopi k voznškemu izpitu. To sta tam dve, tri leta, recimo, ko se najbrž res kaj posebnega ne ukvarjamo z otroki v srednji šoli predvsem na temo varnosti v cestnem prometu. Vsa odgovornost ali veliko večja odgovornost je v tistem trenutku na starših. Mislim, da bi se tukaj veljalo vprašati, ali bi se mogoče dalo skozi zdaj veljavni sistem nekatere aktivnosti vendarle nadaljevati, tudi do tistega trenutka, dokler nekdo ne pristopi ali ne sprejme odločitve, da bo delal voznški izpit. In če bi prišlo do dogovora, da dejansko pustimo odprta vrata s sprejetjem tega amandmaja, potem bi bilo zelo modro, da izčistimo to besedilo do tretje obravnave, da ohranimo to, kar imamo. Če je mogoče dopolniti to, kar imamo za osnovne šole, tudi za še kakšno leto, dve izobraževanja v srednji šoli, bi bilo najbrž še toliko primerneje, zagotovo pa mislim, da je treba upoštevati dejstvo, da ni ravno primero, da povzročamo dodatne stroške staršem za to, ali se bo njihov otrok udeležil nekega tečaja za usposabljanje varne vožnje v prometu ali ne. Primerneje je, da se to obravnava v zdajšnji obliki v teh vzgojno-varstvenih ustanovah oziroma izobraževalnih ustanovah. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC: Hvala lepa.

Seveda gre pri vzgoji in izobraževanju za varno udeležbo v cestnem prometu. Gre za izjemno pomembno dejavnost, ki, moram povedati, da v osnovnih šolah dobro teče, in ne posegajmo tja, kjer stvari funkcionirajo, ne delajmo se norca s posameznih stopenj razvoja, tudi lutkovne igre so na neki razvojni stopnji nujno potrebne. Otroke na nižji stopnji razvoja se vzgaja z igrami, dramatizacijo in tako dalje, da ne bomo zdaj tukaj pametni. Veste, za področje zdravstva, šolstva in nogometa smo

vsi izjemni strokovnjaki. V osnovnih šolah opravljajo kolesarske izpite, na razredni stopnji se učijo vstopati in izstopati z avtobusa in tako dalje. In to ostaja in niso potrebne kakšne dodatne obremenitve.

Moram pa povedati, da ko govorimo o vzgoji in izobraževanju, je poseben in zelo odgovoren del tega zakona tudi v tistem delu, ki govori o avtošolah. In tukaj je treba narediti verjetno izjemen korak naprej, ker če ne privzgojimo tega, da je treba biti pameten in trezen, ko sedemo za volan, kajti vsako vozilo je pravzaprav bomba na cesti, če ni upravljano tako, kot je treba. Vendar so prav pri uveljavljanju, kdo lahko poučuje v avtošoli, določene neenakopravne zadeve. V četrtem odstavku 35. člena v četrti točki piše, da je to lahko samo tisti, ki nima več kot 5 kazenskih točk. 5 kazenskih točk v privatni vožnji šofer avtošole ali učitelj v avtošoli lahko zelo hitro pridobi, in je to kruto. To pa na velja za inštruktorje, to ne velja za inšpektorje v cestnem prometu in tako dalje. Zato predlagam za tretje branje, da se črta ta četrta točka v 35. členu oziroma se v to obvezo vključi še kakšna druga služba, ki je vezana na varno vožnjo in poučevanje varne vožnje pa tudi pri pripravi izpitov in še česa.

Jaz tega amandmaja, o katerem sedaj govorimo, k 5. členu ne bom podprl, ker mislim, da zadeve dobro tečejo in kot je že bilo omenjeno, so stvari takšne, da jih ni treba spreminjati. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k 5. členu?
Gospod Ribič, izvolite.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo.

Če smo slišali, da je predmet že v šolskem programu o vzgoji v cestnem prometu, potem ne vidim razloga, zakaj tega področja ne bi mogli vključiti tudi v ta predlog zakona. Tudi lokalne skupnosti, ki morajo organizirati svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, vključujejo šole. In danes vsi ugotavljamo, kako dobro je to v osnovnih šolah organizirano in ne vem, če predlaga ta amandma nekdo iz opozicije, da ga samo zaradi tega ne bi sprejeli. Jaz mislim, da se je treba potruditi, kot je dejal gospod Anderlič, morda kaj spremeniti v tem amandmaju in ga tudi sprejmimo in naj to v tem predlogu

zakona tudi ostane. Nič ne bo škodilo z več področij izobraževati mlade in vključevati, kajti na koncu vsako življenje šteje, če ga obvarujemo z dobro izobrazbo v šolah. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vidim, da vas želi več razpravljati, zato bom dal čas za prijavo. Besedo ima gospod Janko Veber.

Izvolite.

JANKO VEBER: Mogoče na to temo še informacija o predlogu, ki sem ga podal na Odboru za promet, ko smo se pogovarjali o tej problematiki. Predlog je bil takšen, da se dejansko sestanejo predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za promet in predstavniki Skupnosti občin Slovenije, ki so nekako opozarjali tudi na ta problem, in da poskušajo na temu posvetu priti do rešitev, ki bi bile sprejemljive, da se predvsem ohrani zdajšnja kvaliteta usposabljanja za varno udeležbo v cestnem prometu in mogoče se potem tudi skristalizira neka nova ideja. Jaz seveda konkretno nimam informacij, kako je ta pogovor potekel, ali je bil dejansko dosežen kakšen dogovor, vendar se mi je zdelo smiselno, da ta proces ne zastane in da dejansko delamo tudi na tem področju, ko se ukvarjamo z mladimi, čim več na usposabljanju o varni vožnji v prometu in upam, da bo tudi ta dogovor pripeljal do še boljših rešitev, kot jih imam mogoče danes uzakonjene.

Mislím, da bi veljalo resnično še enkrat razmisliti o tem, ali je ta določba, ki jo imamo v tem dopolnjenem predlogu zakona zapisano, res tista nova kvaliteta, ali pa mogoče celo zmanjšuje to varnost. Mislím, je to vprašanje trenutno odprto, vendar če bi imeli neko bolj konkretno rešitev, bi najbrž veljalo ta člen pustiti odprt. Seveda pa zaenkrat te informacije nimamo, ali je to dejansko bilo narejeno ali ne, kot sem povedal, na to pobudo na odboru za promet. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo.

Jaz razumem tiste, ki menijo, da bi bilo dobro zagotoviti odprtost člana, nismo pa slišali nobenega zagotovila, kakšna bo potem rešitev v tretjem branju in ali ne bo to vse skupaj opravljeno že na tej seji, glede na to, da je število vloženih amandmajev zelo majhno. Tako jaz svojega prvotnega stališča do tega ne spreminjam. Bi pa rada opozorila na to, da je vendarle zgodovina vključevanja prometne vzgoje v šolski sistem že dolga, da so bili časi, ko je bila prometna vzgoja v osnovni šoli poseben predmet, pa da učinki niso bili pričakovani in da so se zaradi tega začeli vpeljevati drugi načini. Če bo šel kdo pogledat zakon o osnovni šoli, če bo šel kdo pogledat druge določbe, bo videl, da so nekateri elementi vsega tega, o čemer govorimo, tako ali tako vključeni. Ampak zdaj zahtevati in v tem členu zakona o voznikih nekaj pisati in nalagati posebej Ministrstvu za šolstvo, je zame nesprejemljivo, ker sta tudi Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za promet v pripravah zakona dosegli dogovor, da take rešitve, kot jih zagovarjajo lokalne skupnosti oziroma združenja lokalnih skupnosti, v tem zakonu niso sprejemljive. Največji učinek pa je vedno takrat, kadar so posamezne vsebine za odgovorno vedenje v družbi del vseh medpredmetnih povezav in resnega obravnavanja pri kateremkoli predmetu. Konkretno bi vam lahko povedala pri slovenskem jeziku in književnosti, koliko možnosti je govoriti o teh stvareh, kje se vse pojavljajo. Tako reči, da tega ni, je nemogoče. Da o tem, o čemer je govoril kolega Brulc, ki je omenjal kolesarski izpit po petem razredu osnovne šole, ne govorim. In on ima izkušnje s temi stvarmi. In jaz bi rada videla, da bi učiteljice bile deležne velikega zaupanja tudi ob kakšnih drugih priložnostih, da dobro opravljajo svoje delo. So se pa metode, načini, možnosti, kako vse to vstopa v naše življenje, že zelo spremenili in so odprte nove možnosti. Da ne omenjam tega, da je pa najboljša vzgoja vzgoja z zgledom. Tu pa imajo starši, šola in družba kot celota izredne, izredne možnosti in tudi odgovornosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Mislím, da je predlog, ki ga je dal kolega Veber, tisti pravi. Vendar se ga zaenkrat ne da vgraditi v ta zakon, ker pač ni bil pogodu ministrstvom, ki so se med seboj dogovorila in našla neko soglasje, dosegla soglasje, da je vse tako, kot so oni napisali, najboljše. V bistvu gre za zelo slabo rešitev in ta amandma jo vsaj v neki meri popravlja. Saj kasneje se lahko še morda kaj doda, recimo, v tretji obravnavi, če bo ta amandma sprejet, čeprav dvomim, glede na to, da koalicija orje po dolgem in počez in ne sprašuje ne levo ne desno.

Včasih, ko smo se v šoli tega učili, so učinki bili. Saj smo znali, saj smo vedeli, kaj se sme in kaj se ne sme. Mislím, da je zdaj bistveno slabše. Res pa je, da takrat ni bilo zaslužkarstva pri učenju prometne vzgoje, ampak je bil nek zanos, želja po tem, da bodo otroci varni, želja po tem, da bo promet urejen, in podobne zadeve. Tega pa danes ni. Danes se vse gleda skozi denar in marsikdo bi se rad "priklopil" na te državne pipe. Konec koncev, saj smo slišali, saj vseskozi poslušamo, kaj vse se bo naredilo v tem našem prometu, da bo bolje, da bo bolj varno. Kaj je varnost? Nič ni od varnosti! Govori se, "ubija hitrost". Eno od najbolj neumnih gesel je "hitrost ubija". Ubija objestnost, ne pa hitrost! Če bi ubijala hitrost, bi morali vsi tekmovalci formule ena že zdavnaj biti mrtvi. Ubija objestnost. Objestnosti pa nihče ne bo preprečil z zakonom, pač pa jo bo preprečil s pravilnim izobraževanjem. In če bo izobraževanje v skladu s tem, da je to del šolanja, potem bo to v redu. Če bodo to počele razne privatne, polprivatne ali pa neke povezane družčine, to zagotovo ne bo ničesar rešilo. Tudi razni kolesarji z licencami ne bodo tega rešili in da v petem razredu mora nekdo narediti izpit za kolesarja. Lepo vas prosim! Kaj pa, če ne bo naredil izpita, ali bo potem padel v petem razredu osnovne šole, pa ga bo moral ponavljati, ali kako? To so neumnosti, če govorimo o hitrosti. V začetku, ko je gospa Katarina Kresal, danes ji sicer pravijo drugače, mislim, da ji pravijo "Kokaina Kresal", če bi se gospa ministrica držala besede, ki jo je dala, ko je rekla, da na določenih segmentih ne bo omejitev hitrosti na avtocestah, bi bilo to bistveno pametneje –

določeni segmenti, ki so odprti za promet in varni. Ampak ne, tam ne bodo sprostili, ampak bodo rajši nastavili policaje, ki bodo polnilni državni proračun, ker bodo ravno tam čakali tiste, ki bodo šli 10 ali 20 kilometrov prehitro. Tam, kjer pa so nevarni odseki, na kakšnih ovinkih, tam jih pa ne boste našli. Ne vem, kaj se mi gremo! Tukaj se gremo nek larpurlartizem, da bi nekaj naredili, samo da bi se nekaj pokazali. V bistvu pa se vse na koncu obrne okoli nekih proklamacij na televiziji: do zdaj imamo že 50 % manj smrtnih žrtev. Kakšne neumnosti! Malo preštejte, pa naredite primerjavo, pa boste videli, da ni, ne vem, kakšne bistvene razlike. In še nekaj. To, da znižanje hitrosti na splošno manjša število smrtnih žrtev, je navadna neumnost. Že zdaj smo v prometu v nekaterih segmentnih na tistih omejitvah, ki jih je imela Anglija proti koncu 19. stoletja.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jelinčič, opozoril bi vas, da ni povezano s 5. členom, res pa je povezano z zakonom in o njem se da govoriti vse. In to vi zdaj delate. Malo se omejite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Res je, gospod predsednik, malo me je zaneslo. Bom skrajšal. Še enkrat, jaz bom podprl ta amandma. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Javil se je še gospod Tone Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Jaz moram reči, da bolj ko človek podrobno bere ta zakon in predvsem dopolnjeni, je bistveno manj sistematičen in manj pregleden, kot je bil izvorni tekst. Vi imate v 4. členu opredeljeno javno agencijo za varnost prometa, v 5. členu imate usposabljanje in izobraževanje in kar naenkrat vtaknete v ta člen javno agencijo, ki bo opravljala neke stvari, jo pa razdeljujete šele po 8. členu naprej. In če pogledate utemeljite, zakaj ste v predlogu zakona sploh šli pisati 5. člen, potem piše zelo jasno, da je empirična analiza pokazala na določene pomanjkljivosti v avtošolskem usposabljanju glede oblikovanja primernih stališč do prometne varnosti pri kandidatih in tako naprej. In ko pogledate, kaj ste želeli s 5. členom doseči, in to, kar je zdaj v

spremenjenem predlogu, nima nobene zveze. Tukaj boste pa agenciji, ki ni ustanovljena za to po 5. členu, status in naloge te agencije pa itak razdeljujete potem šele v nadaljevanju, daste neko možnost, neko kvazi nalogo, ki ne sodi agenciji, ne sodi niti slučajno javni agenciji za varnost prometa, ne sodi, pa še pogojnik je, da "lahko izvajajo tudi usposabljanje in izobraževanje s področja varnosti v cestnem prometu, prevozov v cestnem prometu, zavarovanj avtomobilske odgovornosti, vozil, voznikov, varnosti cestne infrastrukture", zamislite si, varnost cestne infrastrukture pregledujejo cestni inšpektorji, pa še kakšni drugi, to ne bo delala ta agencija, ker imate te inšpekcije opredeljene drugje, kdo bo to delal, ter organizirajo izobraževanje, usposabljanje in tako naprej. V drugih členih pa imate pooblastila oziroma določeno, kdo bo to izvajal in kako bo do možnosti izvajanja prišel – skozi podelitev koncesij, če bo pogoje izpolnjeval, in tako naprej. In če pogledate izvorni člen, bi tukaj mogoče – če bi se približal amandma in bi naredili popravek amandmaja v smeri približevanja osnovne ureditve v 5. členu, kot je tukaj v zakonu – zadeli bistvo. Drugače ste zgrešili naslov člena. Vi ne govorite o usposabljanju, vi govorite tukaj o tem, kaj lahko javna agencija počne. To je čisto nekaj drugega. Zato jaz resnično verjamem, da bo, ne vem, gospod Veber, ki je predsednik tega odbora, se še enkrat usedel. Pričakujem tudi odgovor, kaj ste s tem mislili, če ste slučajno vi to predlagali odboru, da naj tako zapiše in naj spremeni vaš tekst, potem bi bil ne samo presenečen, ampak še celo razočaran nad tem, kaj se je pravzaprav sploh hotelo tu narediti. Če je v 5. členu, kot pravim, nekajkrat sem ga že prečital, in ko preberem tudi utemeljitev, zakaj ste to sploh podnaslovili. Agencijo imate razdeljeno v drugih členih. Podnaslovili ste usposabljanje in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu in lepo rekli, kdo to lahko počne, na kakšen način. In prav je, da se tam, kjer te vsebine šepajo, ampak očitno tukaj niste mislili, da ta določba pomeni prvi korak naprej in odpira vrata oziroma omogoča sodelovanje javnih izobraževalnih zavodov s področja predšolske, osnovnošolske, in ne vem kaj, z organizacijami, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi in tako naprej. To so najbrž

avtošole, poligoni varne vožnje na Vranskem in še kje drugje in tako naprej. To si namreč jaz znam predstavljati pod tem, kar ste vi zapisali. Najbrž ste imeli v mislih usposabljanje za varnost v prometu, ne pa opredeljevati naloge agencije v tem členu. Razmišljal bi o tem, da mogoče predlagatelj amandmaja skupaj s predsednikom odbora že v tej fazi, da ne bi bilo bojazni, da sprejmemo nek amandma in da v tretjem branju ne bi mogli tega ustrezno urediti, da se pogleda in da se amandma popravi, ker se mi zdi, da imamo približno vsi enako voljo pri tem, kaj nam je storiti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Jakomin, izvolite.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala.

Na podlagi strokovne raziskave in predstavljenih argumentov se strinjamo, da mora biti prometna vzgoja sistemsko vključena v osnovnošolske in srednješolske izobraževalne programe. Zato menimo, da je to vsebino treba urediti v sklopu šolske zakonodaje, ne pa v zakonu o voznikih.

Hkrati menimo, da bi bilo treba natančno analizirati uspešnost vključitve vsebin prometne varnosti v kurikularne izobraževalne vsebine na osnovne oziroma srednje šole ter preventivne programe v šole in vrtce, saj je bilo med razpravo v Državnem svetu ugotovljeno, da so nekatere vsebine že vključene v kurikularne programe, postavlja pa se vprašanje, v kolikšni meri in na kakšen način. Ne glede na navedeno, pa je zelo pomembno, da vsebine prometne vzgoje izvajajo civilna družba in organizacije, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi za področje varnosti cestnega prometa, saj lahko le na tak način dolgoročno zagotovimo višjo stopnjo prometne varnosti in lahko, ne glede na besedilo 5. člena, še vedno izvajajo te vsebine skladno s svojimi akti in programi dela. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Anderlič, izvolite.

ANTON ANDERLIČ: Jaz ne vem, ali si boste vzeli eno uro časa po tej seji oziroma po tej točki dnevnega reda, da mi razložite, kaj ste

sedaj prebrali. To, kar ste prebrali nima nobene zveze ne s tem, kar je v spremenjenem 5. členu. Preberite si spremenjeni 5. člen in boste videli, da se bo agencija ukvarjala z usposabljanjem za avtomobilska zavarovanja, s cestno infrastrukturo in podobne stvari. Lepo vas prosim! Vi podkrepljujete osnovni člen, gospod državni sekretar, kjer piše, v podnaslovu piše: Vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu. Tega niste spremenili v dopolnjenem predlogu, kjer piše: Vsebine prometne vzgoje za varno udeležbo v cestnem prometu izvaja civilna družba in organizacije, ki se ukvarjajo s preventivnimi dejavnostmi za področje varnosti cestnega prometa, zlasti v sodelovanju z javnimi vzgojno-izobraževalnimi zavodi. Jaz to razumem tako, da so to avtošole, da so to tisti, ki usposabljuje, pripravljajo vse te programe. Vi jim dajete koncesijo, šolsko polje dela svoje, kar dela, pa usposablja najbrž tiste inštruktorje, ker oni morajo biti splošno inducirani in neka znanja morajo imeti verjetno tudi s področja prometa, ki jih pridobijo na raznih drugih usposabljanjih in tako naprej. Jaz se ne zavzemam za ta amandma, kot je bil napisan v stavku. Zavzemam se pa za to izvorno besedilo, ker se mi zdi, da utemeljuje vašo obrazložitev. In me res zanima, ali mi lahko odgovorite, zakaj mislite, da je ta določba boljša. Ker ne vem, kaj lahko ta agencija po novem počne. Novi agenciji smo dali pooblastila, in to je ključno. Oni imajo pooblastila načrtovati, podeljevati ustreznim organizacijam... Saj imate tu naprej v naslednjih členih, ki niso sicer amandmirani, ampak jih je treba v tej povezavi omeniti, kjer piše, da bodo vodili in upravljali zbirko podatkov in evidenc o homologacijah vozil, evidenc izdanih potrdil o skladnosti, izvajali strokovne naloge in tako naprej. Vendar ne pri poglavju usposabljanja.

Kot rečeno, več kot to, da sugeriram predlagateljem, da poskušajo to narediti... In bom podprl amandma, ne zaradi tega, ker bi mislil, da je to res edina rešitev, ampak zato, ker to, kar je v spremenjenem predlogu, ne mislim, da je boljše. Prej zamegljuje stvari, kot pa jih naredi takšne, kot bi morale biti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Mislim, da bi bilo res najprimerneje, da se pred odločanjem o tem amandmaju dobimo, tako koalicija kot predlagatelj tega amandmaja, proučimo to besedilo in oblikujemo besedilo, ki bi ga sprejeli potem v tretji obravnavi, kar je tudi nekako garant za to, da smo prišli do dogovora. Da ne bo odprto vprašanje, da bomo zdaj ta amandma sprejeli, pa bomo potem nekaj naložili Ministrstvu za šolstvo in šport, ker bo spet nastal velik problem. Interes je, da uskladimo besedilo, ki bi ga potem predlagali kot amandma v tretji obravnavi. In mislim, da bi se resnično po teh razpravah lahko usedli, da imamo vsaj pol ure odmora pred glasovanjem in naredimo usklajeno besedilo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vse, ki imate namen sodelovati še naprej, ne samo v razpravi, tudi pri oblikovanju, bi opozoril, da moramo glede oblikovanja amandmajev upoštevati poslovnik. Ko je zaključena razprava o amandmaju, popravek in dopolnitev nista več možna. Možen je dogovor za tretjo obravnavo, ki, tako kaže, bo verjetno še v času te seje, najbrž ne jutri, pač pa v ponedeljek. Do takrat je amandma možno oblikovati. Ne pa pričakovati, da bomo zdaj delali pavze. Če že, potem morate zahtevati pavzo zdaj, se usesti in v 15 minutah amandma napisati.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za opozorilo. Moj namen je bil dejansko ta, da se razprava o tem členu zaključi in potem, preden se opravi glasovanje v drugi obravnavi o tem amandmaju, vendarle dosežemo soglasje o amandmaju, ki bi ga sprejemali v tretji obravnavi. Tako ne predlagam, da se zdaj vzame odmor in da prekinemo obravnavo tega člena.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Marinič, izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

Želel bi o vsebini tega predloga amandmaja k 5. členu nekaj dodati, kar se je vseskozi pojavljalo v dosedanji obravnavi.

V predstavitvi stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke v prvi obravnavi smo v parlamentu opozorili ravno na to vsebino. In takrat je bil tudi eden izmed razlogov naše poslanske skupine, da predloga ne podpiramo, ker manjka to, o čemer sedaj govorimo. In me veseli, da smo se tu poenotili, skorajda vse poslanske skupine, da vendar ugotavljamo, da predlagatelj nečesa, kar bi bilo zelo dobro za izboljšanje varnosti v cestnem prometu, ni upošteval. Takšna vsebina izhaja tudi iz nekih drugih dokumentov. In nas je malce skrbelo, zakaj na Odboru za promet oziroma pri dosedanjih obravnavah pri tem ni sodelovalo Ministrstvo za šolstvo in šport, kar bi bilo zelo priporočljivo. In če potem menim, da je sedaj prav, da bi se poenotili v temu smislu, da bi v vsebino 5. člena vkomponirali to, kar je vsebina amandmaja k 5. členu, ki ga predlaga Slovenska ljudska stranka.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Samo pojasnilo hočem dati.

Ministrstvo za šolstvo in šport je sodelovalo pri pripravi tega zakona. Bili so tudi predstavniki prisotni na odboru, ko smo obravnavali ta zakon, moramo pa vedeti, da je seja trajala izjemno dolgo, od devetih zjutraj do devetih zvečer, in da ni pričakovati, da bodo prav vsi udeleženci lahko cel dan spremljali naše razprave. Tako so se tudi na poziv, bi rekel, pozneje, ko je bilo to vprašanje odprto, vseeno vrnili na odbor, žal pa seveda ni bilo mogoče vračati razprave na člen, ki smo ga že obravnavali. Tako je ves čas bil interes Ministrstva za šolstvo in šport, da sodelujejo pri tem, in tudi ne dvomim, da bo sodelovalo, ko se bomo o tem pogovarjali, kako oblikovati neko najprimernejšo odločitev. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Samo na nekaj bi vas opozoril, pa ne biti preveč hudi name... To, kar delamo danes, je zapoznena razprava z matičnega delovnega telesa, pri katerih najbrž tisti, ki danes

razpravljate, niste bili pozorni. Zato dajmo malo tudi to upoštevati.

Gospod Marinič, izvolite imate besedo.

BRANKO MARINIČ: Ne, replika je po poslovniku takrat, ko gre za očitno nerazumevanje. Želel sem opozoriti na to, da Ministrstvo za šolstvo in šport v obravnavi, takrat ko smo obravnavali to vsebino, ni sodelovalo. So se pa vrnili predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport takrat, ko je odbor že izglasoval vsebino. Zdaj se pa vračamo ponovno k tistemu, kar je nekdo "zamočil", in to je treba pojasniti. Jaz sem bil pozoren pri dosedanjih razpravah, pri vseh razpravah, od prve do druge tako na plenarni seji kot tudi na odboru za promet, in sem dosleden tudi sedaj, ko obravnavamo to temo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo k 5. členu in amandmaju k temu členu in prehajamo na 54. člen in amandma k temu členu, ki so ga vložile poslanske skupine SD, Zares in Poslanski klub LDS. Ni želje za razpravo, zato jo zaključujem.

Obveščam vas, da je Poslanska skupina Socialnih demokratov amandma k 62. členu umaknila in prehajamo na razpravo k 96. členu in amandmaju, ki so ga vložile poslanske skupine SD, Zares in Poslanski klub LDS. Želi kdo razpravljati? Ne, zaključujem razpravo.

In prehajamo k 98. členu in amandmaju, ki so ga h temu členu vložile poslanske skupine SD, Zares in Poslanski klub LDS. Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo in s tem tudi razpravo k amandmajem k Zakonu o voznikih. Odločanje bomo opravili danes zvečer v okviru predvidenega programa dela Državnega zbora.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE PREDLOG ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada in besedo dajem dr. Igorju Jakominu za dodatno obrazložitev.

Izvolite.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Pred nami je Predlog zakona o motornih vozilih, torej prvega krovnega zakona na področju motornih vozil v naši državi. To bo splošni zakon, ki bo nudil pravno podlago za podrobnejšo pravno ureditev vseh tehničnih zahtev za vozila v cestnem prometu kakor tudi za traktorje pri opravljanju kmetijskih in gozdarskih del.

Kot smo že v prvi obravnavi poudarili, ta predlog zakona prinaša kar nekaj novosti, ki bodo pomenili prijaznejše rešitve za naše državljane, odpravile določene administrativne ovire, vsekakor pa s svojimi rešitvami pomeni korak naprej pri prizadevanjih za večjo varnost v cestnem prometu.

Zakon je bil zasnovan s pomočjo tujih strokovnjakov in nato dokončno oblikovan s pomočjo sodelovanja široke strokovne javnosti in usklajen v medresorskem usklajevanju. V postopku prvega branja zakona v Državnem zboru so ga podprle vse poslanske skupine, razen ene. V nadaljevanju obravnave je na besedilo predloga podala svoje pripombe Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, vloženi pa so bili tudi številni amandmaji poslanskih skupin.

Odbor za promet Državnega zbora je predloge popravkov besedil na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora potrdil in sprejel vse amandmaje, razen enega. Po našem mnenju je zato ta predlog zakona, ki ga imamo na mizi, dober kompromis, v katerem imamo odprtih samo še nekaj vprašanj, ki jih bomo po našem mnenju lahko danes ustrezno rešili. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila dajem besedo predsedniku odbora gospodu Janku Vebru.

Izvolite.

JANKO VEBER: Hvala še enkrat za besedo.

Tudi Predlog zakona o motornih vozilih smo obravnavali na 14. seji, ki je bila 1. decembra. In tudi za ta zakon je bila

opravljena splošna razprava in na podlagi sklepa Državnega zbora, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, smo opravili drugo obravnavo na odboru. Dr. Igor Jakomin, državni sekretar, je povedal, da je bil zakon predstavljen tako na splošni razpravi kot v vseh postopkih, ki so potekali v času priprave tega zakona, tako da je povedal, da so pripombe na predlog zakona, ki jih je podala Zakonodajno-pravna služba, upoštevane in da dodatnih pojasnil pravzaprav niti ni bilo treba podati na tej seji odbora.

Tudi predstavnica Zakonodajno-pravne službe je ravno tako ugotovila, da so vsa izpostavljena vprašanja z njihove strani ustrezno upoštevana v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin.

Tudi Državni svet podpira zakon, je pa opozoril, da je treba vrniti čas opravljanja tehničnega pregleda za nova vozila na tri leta in ne na štiri, kot je zdaj uzakonjeno. Tudi v okviru razprave je predsednik sekcije izvajalcev tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, opozoril na ta problem in nas tudi seznanil s tem, da je tudi študija, ki je bila izdelana v letu 2007 in jo je pripravila Mednarodna organizacija za spremljanje varnosti v cestnem prometu, priporočila, da se osebna vozila servisirajo oziroma opravijo tehnični pregled po treh letih po prvi registraciji. Je pa tudi predstavnik Direktorata za promet pojasnil, da znotraj Evropske unije ta priporočila še niso bila vključena v evropske direktive, ki urejajo področje tehničnih pregledov, zato tudi na odboru nismo pristopili k temu, da bi skrajšali rok za prvi tehnični pregled po registraciji vozila.

Odbor je obravnaval tudi vse vložene amandmaje in na podlagi tistih, ki jih je sprejel – torej, potem je glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in s tem oblikoval tudi dopolnjen Predlog zakona o motornih vozilih, ki ga imamo danes na seji. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ker je Državni zbor na 21. seji opravil prvo obravnavo predloga zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni mogoča.

Zato prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. decembra letos.

Prehajam na 3. člen in amandma k 3. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke. Nihče ne želi razpravljati, zato zaključujem razpravo.

Prehajam k 33. členu in amandmaju k temu členu, ki ga je vložila Slovenska nacionalna stranka. Nihče ne želi besede.

Prehajamo na 50. člen in prvi amandma k 50. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke, in drugi amandma k 50. členu, prav tako Slovenska nacionalna stranka, in tretji amandma – tudi Slovenska nacionalna stranka. Opiram razpravo k 50. členu in trem amandmajem k temu členu.

Gospod Majhenič, izvolite.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo. Pri prejšnjem sem zamudil, drugače bi nekaj povedal.

Kar se tiče 50. člena, uvajanje posebne izjeme za določena priklopna vozila za posebne namene ni z ničemer utemeljeno. Zaradi možnosti tehničnih napak in zahtevnosti prevozov je potrebna enaka frekvenca kot za druga priklopna vozila te kategorije, saj prevoz čolna ali športnih konj zahteva najmanj enako tehnično brezhibno priklopno vozilo kot priklopno vozilo za prevoz drugih tovorov. Zaradi specifičnosti, gibljivosti tovora pa je tehnična brezhibnost še bolj nujna. Vtis je, da je izjema namenjena točno določenim privilegiranim uporabnikom.

In če lahko sedaj govorim še o naslednjem, ki pa pojasnjuje, da za vozila v lasti pravnih oseb velja, da je veliko večja nevarnost tehničnih napak ter zahteva po večji stopnji izpopolnjevanja pogojev za varnost, saj s vozili opravlja več voznikov, delavcev, zaposlenih pri pravni osebi, ki niso strokovnjaki niti ne poznajo značilnosti ali posebnosti vozil. Tudi Predlog zakona o pravilih cestnega prometa enako kot doslej v 105. členu določa, da voznik vozila, s katerim se opravlja javni prevoz potnikov, ali blaga, ali prevoz oseb za lastne potrebe, ne sme imeti alkohola v organizmu, enako kot vozniki za kategorijo C, D in E. Za te voznike veljajo za udeležbo v prometu strožji kriteriji kot za običajne voznike kategorije B. Na podoben

način, kot se pregledujejo vozila za javni prevoz potnikov, se naj pregledujejo tudi vozila, ki so tu tudi namenjena prevozu potnikov.

In še k tretjemu amandmaju k 50. členu. Tu bi pa samo podal obrazložitev. Zastopamo stališče, da morajo biti tehnični pregledi vseh priklopnih vozil opravljeni vsako leto, predvsem s stališča zagotavljanja tehnične brezhibnosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Gospod Jakomin, izvolite.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Glede na to, da imamo tu tri amandmaje, bi samo želel podati mnenje k prvemu amandmaju.

Ta amandma odpravlja izjemo za prvi tehnični pregled po prvem letu po registraciji za lahke bivalne in traktorske priklopnike ter posebne priklopnike do 3 tisoč 500 kilogramov za prevoz priprav za šport in športnih konj. Predlagatelj zakona izhaja iz stališča, da so ta preklopna vozila udeležena v prometu v mnogo manjši meri kot ostala priklopna vozila te kategorije, ki se uporabljajo v komercialne namene, zato zanje ni potreben prvi tehnični pregled že po prvem letu po registraciji in nato vsako leto tehnični pregled. Taka ureditev je v principu veljavna že sedaj. Posebno vozilo za prevoz priprav za šport in športnih konj prevažata tovor, ki je običajno velike vrednosti in je zato tudi v interesu samega lastnika, da je vozil v brezhibnem stanju. Ta določba pa v ničemer ne preprečuje lastniku priklopnika, da kadarkoli, če se mu le zdi potrebno, opravi preventivni tehnični pregled.

Predlog zakona določa tudi odgovornost lastnika vozila za uporabo tehnično brezhibnih vozil v prometu, in to tudi sankcionira. Iz teh razlogov predlagam, da se tega amandmaja ne sprejme.

Drugi amandma. Ta amandma uvaja zahtevo, da morajo osebna vozila v lasti pravnih oseb opraviti prvi tehnični pregled že po poteku prvega leta po registraciji in nato naprej vsako leto.

Predlagatelj zakona izhaja iz stališča, da bi taka določba pomenila neenakost lastnikov pri uporabi enakih vozil in ne

sprejema obrazložitve predlagatelja amandmaja, da so vozniki vozil v lasti pravnih oseb nestrokovnjaki, ki ne poznajo značilnosti ali posebnosti vozil. Tudi vozniki vozil v lasti fizičnih oseb niso strokovnjaki in tudi v družini običajno vozi isto vozilo več voznikov. Pri večjih pravnih osebah so običajno zaposleni tudi strokovnjaki, ki skrbijo za tehnično stanje vozil, torej je zato mnogokrat poskrbljeno celo bolje kot pa v družini.

Poleg tega je pa treba upoštevati še dejstvo, da je po zadnjih podatkih v Sloveniji 38 % novih osebnih vozil v uporabi po lizing pogodbah, torej tudi uporabniki teh vozil morajo opraviti tehnične preglede že po prvem letu in nato naprej vsako leto, saj so ta vozila dejansko v lasti pravnih oseb, njihovi uporabniki pa so tudi fizične osebe.

Pa še, če mi dovolite še nekaj besed k tretjemu amandmaju. Tretji amandma uvaja zahtevo, da se za lahke bivalne in traktorske priklopnike ter posebne priklopnike ter posebne priklopnike do 3 tisoč 500 kilogramov za prevoz priprav za šport in športnih konj opravlja tehnični pregled po shemi ena plus ena, plus ena, plus ena in ne po shemi štiri plus dva, plus dva, plus ena, plus ena in tako naprej.

Stališče ministrstva je enako kot pri amandmaju k 1. točki prvega odstavka 50. člena. Predlagatelj zakona izhaja iz stališča, da so ta priklopna vozila udeležena v prometu v mnogo manjši meri kot ostala priklopna vozila te kategorije, ki se uporabljajo v komercialne namene, zato zanje ni potreben prvi tehnični pregled že po prvem letu po registraciji in nato vsakoletni tehnični pregled. Takšna ureditev je v principu veljala že sedaj, posebno vozila za prevoz priprav za šport in športnih konj prevažajo tovor, ki je običajno velike vrednosti in je zato tudi v interesu samega voznika, da je vozilo v brezhibnem stanju. Ta določba pa v ničemer ne preprečuje lastniku priklopnika, da kadar koli, če se mu le zdi potrebno, opravi preventivni tehničen pregled. Predlog zakona določa tudi odgovornost lastnika vozila za uporabo tehnično brezhibnih vozil v prometu in to tudi sankcionira.

Iz tega razloga predlagamo, da se ta kot prejšnji amandma ne sprejmeta. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Tudi o tej temi smo se nekako dali člani Odbora za promet dodatno podučiti. Če se dotaknem prvega amandmaja k 50. členu, ki govori o izjemah oziroma ki želi črtati izjemo, da se za bivalnike, recimo, ki jih uporabljajo ljudje, ko gredo na dopust, na morje, enkrat na leto, opravlja tehnični pregled vsako leto.

Namreč, ta amandma gre v to smer, da bi vsak, ki ima to svojo prikolico, preden bi šel na dopust, jo moral peljati na tehnični pregled in seveda potem preživeti tistih štirinajst dni ali mesec dni na dopustu ali pa tudi, če pusti nekaj dlje časa. Pa vendarle, gre za neko enkratno uporabo, ko greš na dopust in ko se vračaš in je obremenitev te prikolice bistveno manjša, kot če je v nekajdnevni ali pa sprotni uporabi. In v izogib stroškom in zapletom, ki bi jih kar prenekateri prebivalci imeli s tem, mislim, da je smiselno, da ohranimo to izjemo, in da se tudi za te priklopnike opravi tehnični pregled na štiri leta, tako kot velja za osebna vozila.

Glede tega, kar pa je zapisano v drugem amandmaju, da bi se za zasebna vozila v lasti pravnih oseb tehnični pregled opravljal vsako leto, pa mislim, da v temu trenutku, ko se nahajamo vendarle še vedno v izjemno zahtevnih gospodarskih razmerah, to pomeni dodatno bremenitev tudi za gospodarske družbe in prenekatero družbe imajo kar veliko število avtomobilov in to bi pomenilo za njih tudi dodatno obremenitev, dodatne stroške. Mislim, da v temu obdobju to dejansko ne bi bilo primerno, čeprav se mogoče v nekem trenutku strinjam, da vozilo, ki ga uporablja več voznikov, je mogoče, bi rekel, težje nadzorovati, kaj se z njim dogaja, kot pa če vozilo uporablja en sam voznik ali pa mogoče dva, ki si ne nazadnje tudi zelo dobro zaupata in si sporočita, če je kakršna koli težava na temu vozilu.

Vendar v izogib dodatnim obremenitvam gospodarskim družbam in ne nazadnje tudi vseh ostalih gospodarskih oseb, ki koristijo, recimo, sredstva tudi iz državnega proračuna, mislim, da sprejetje tega amandmaja v teh razmerah ni primerno.

Tako seveda tudi sam prvega in drugega amandmaja ne bom podprl.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

No v izogib temu, da ne bi mislili, da smo ne vem kakšni strokovni eksperti v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke, naj povemo, da so vsi omenjeni amandmaji povzeti od stroke, od različnih zbornic, ki se in se bo z vsebino teh amandmajev verjetno ukvarjale vse življenje. In cilj teh amandmajev ni politično nagajanje levi ali desni strani, sredini ali komerkoli že, ampak so trije: prvič, upoštevanje mnenja stroke glede na njihove izkušnje, drugič, vsem skupni cilj varnost v cestnem prometu in tretjič, tehnična brezhibnost vseh vozil in vseh udeležencev v prometu.

Vsi naštetni elementi v amandmajih k 50. členu so pogosti povzročitelji ali vzrok prometnih nesreč. Res da je najbrž tudi v ministrstvu število strokovnjakov veliko in vedo povedati svoje, ampak bi dal samo eno primerjavo. Cilji niso slabi, strokovnjaki vedo, kaj počno, pogovarjati se pa, ali se kdo s čim strinja, če nekdo, recimo, enkrat gre na počitnice ali pa enkrat konje pelje na razstavo ali na dirke, da mu zato ni treba iti. Veste, to je tako, kot bi jaz rekel, da če bom enkrat naredil v enem letu kazen, da je dosti, če dam 20 evrov, če bom pa trikrat, bom dal pa 500. Ne gre! Ne moremo se tako pogovarjati! Če je nekdo udeleženec v prometu ali enkrat na leto ali pa desetkrat na leto – če smo vsi enaki pred zakonom, po ustavi, potem smo vsi enaki. Mislim, da je neodgovorno tako govoriti. Ne rečem, da je vse, kar je tu napisano, pravilno, ampak kdor je udeleženec v prometu, je udeleženec v prometu in pika! Ali pa dajmo v zakon še to, če bom naredil en prekršek, bom plačal samo 10 evrov, če jih bom pa deset, bom plačal pa, ne vem, 1.000 ali koliko je kazen. Pa se pojdimo tako! Ne gre. Ustava pravi, da smo vsi enaki v cestnem prometu. In sploh takšne prikolice in takšna vozila imajo velikokrat tudi zaradi vsebine tovora še toliko večjo odgovornost.

Jaz nočem nikogar prisiliti, hotel sem samo povedati, da je to mnenje stroke,

upoštevali smo zbornice, ki se s tem dolga leta ukvarjajo, cilj je varnost v cestnem prometu in seveda osnovno načelo, ki ga moramo vsi spoštovati – enakost pred zakonom. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ne vidim več želje po razpravi, zato zaključujem razpravo o 50. členu in amandmajih k temu členu.

S tem je zaključena tudi razprava o amandmajih k zakonu.

Obveščam vas, da bomo odločanje o amandmajih opravili danes zvečer ali pozno popoldan v okviru programa dela.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽELEZNIŠKEM PROMETU.**

Predlog zakona je Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev dajem besedo predstavniku Vlade dr. Igorju Jakominu, državnemu sekretarju na Ministrstvo za promet.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

S predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o železniškem prometu se zasleduje nekaj osnovnih ciljev, in sicer: zagotovitev implementacije novih direktiv in s tem uskladitev z evropsko zakonodajo; glede na obrazloženo mnenje Evropske komisije zagotoviti uskladitev z direktivami prvega železniškega paketa in s preoblikovanjem organiziranosti železniškega sistema zagotoviti učinkovito vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo.

Predlog zakona vsebuje naslednje bistvene novosti: prenaša naloge določanja voznega reda s Slovenskih železnic na Agencijo za železniški promet; prenaša naloge regulatornega organa z Ministrstva za promet na Agencijo za pošto in elektronske komunikacije; prenaša naloge vodenja investicij v javno železniško infrastrukturo družbo, ki je v 100 % lasti države; prenaša določbe zakona glede organizacije Slovenskih železnic v nov zakon in implementira nekatere določbe direktiv Evropske unije, ki do sedaj še niso bile

implementirane. Tako naj bi s sprejetjem predloga zakona sanirali večino očitkov iz obrazloženega mnenja komisije Evropske unije in prenesli vse določbe o organiziranosti družbe Slovenske železnice v samostojen zakon. To je po oceni predlagatelja potrebno, saj Zakon o železniškem prometu uporabljajo oziroma morajo spoštovati vsi prevozniki v železniškem prometu.

Zato je primerneje, da so določbe, ki urejajo status in organiziranost nacionalnega prevoznika, v samostojnem zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pomet kot matično delovno telo. Dajem besedo predsedniku odbora, gospodu Janko Vebru za predstavitev poročila.

JANKO VEBER: Hvala, še enkrat, za besedo.

No, po paketu cestnih zakonov smo na odboru prešli potem še na železnico. Namreč, na isti seji, 14. redni seji 1. decembra, smo obravnavali tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu in v uvodni obrazložitvi predloga zakona je minister za promet dr. Patrick Vlačič poudaril nekatere ključne sklope v tem zakonu.

In sicer: uskladiti je treba upravni del železniškega sistema z direktivami prvega infrastrukturnega paketa; zagotoviti je treba kvalitetno odvijanje obveznosti gospodarskih javnih služb ter primerno plačilo iz javnih sredstev, predvsem zagotoviti transparentnost stroškov; zagotoviti je treba vso potrebno organizacijsko strukturo za izvedbo posodobitve javne železniške infrastrukture in sanirati negativno gospodarsko stanje podjetja Slovenske železnice, d. o. o. Tudi Zakonodajno-pravna služba, ki je pregledala besedilo zakona, je opozorila na nekatere vsebinske rešitve v tem zakonu, seveda so z amandmaji bile nekatere pomanjkljivosti odpravljene, je pa še vedno opozorila na tista določila, ki se nanašajo na pojem investicije v javno železniško infrastrukturo. Namreč, iz tega pojma se izloči definicija pojma nadgradnje. In to je eno od tistih vprašanj, ki je ostalo tudi po mnenju Zakonodajno-pravne službe neizčiščeno.

Poleg tega Zakonodajno-pravna služba meni, da niso dovolj jasno opredeljena razmerja med posameznimi nosilci nalog. S pravnosistemskega vidika pa je opozorila tudi na rešitve, ki se nanašajo na vlogo Agencije za pošto in elektronske komunikacije kot regulatornega organa.

No, mnenje Državnega sveta oziroma njene komisije, ki je odgovorna za to področje, je takšno, da je dala pozitivno mnenje k temu zakonu. V sami razpravi pa je mogoče treba izpostaviti tudi mnenje direktorja Direkcije za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo, ki je opozoril, da je strokovno nelogična in ekonomsko neupravičljiva ločitev investicij od nadgradenj, predlagana sprememba predstavlja drobljenje investicij ter s tega vidika povečano tveganje za pridobivanje sredstev kohezijske politike, kar je v svojem mnenju potrdila tudi Služba Vlade za evropske zadeve.

No, na vsa ta vprašanja je odgovoril tudi minister za promet in potem smo pristopili še k obravnavi amandmajev, ki jih je bilo tudi k temu zakonu kar nekaj vloženih, tako je, poleg šestih amandmajev Poslanske skupine SDS, jih pet vložila Poslanska skupina Zares, potem Matevž Frangež dva, Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke šest in poslanske skupine SD, LDS devet amandmajev, štiri amandmaje pa je oblikoval tudi sam odbor na podlagi predloga Vlade.

No, po sprejetih amandmajih oziroma obravnavi členov, h katerim so bili vloženi amandmaji, je odbor glasoval še o vseh členih skupaj in jih sprejel. Tako je tudi pri tem predlogu zakona tako določeno besedilo, ki ga danes obravnavamo na seji Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Lojze Poseedel.

Izvolite.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Pristojno ministrstvo je novelo Zakona o železniškem prometu v parlamentarno proceduro vložilo predvsem

zaradi pripravljenih izhodišč, ki naj bi vodile v preoblikovanje Slovenskih železnic. Po besedah ministra in tudi v sklepih odbora je nujno uskladiti upravni del železniškega sistema z direktivami prvega infrastrukturnega paketa, zagotoviti kakovostno odvijanje obveznosti gospodarskih javnih služb ter primerno plačilo iz javnih sredstev, zagotoviti vso potrebno organizacijsko strukturo za izvedbo posodobitve javne železniške infrastrukture in ne nazadnje sanirati negativno stanje Slovenskih železnic.

V Poslanski skupini Zares se zavedamo pomembnosti, predvsem pa transparentnosti posodabljanja in odpravljanja anomalij na železniškem področju, tudi v luči graditve drugega železniškega tira, zato na tej stopnji ne bomo nasprotovali predlaganim rešitvam. Poudariti pa želimo, da je ne glede na tokratno odločitev poslank in poslancev pristojni minister tisti, ki bo moral s polno odgovornostjo prevzeti nase poleg pozitivnih tudi morebitne negativne posledice. Zakaj to poudarjam? V naši poslanski skupini smo namreč ministra tekom usklajevanja, kot tudi na sami obravnavi na matičnem delovnem telesu opozarjali, da je predlagano spreminjanje posameznih izrazov, ki so že usklajeni z drugimi predpisi v Republiki Sloveniji – na primer investicije v javno železniško infrastrukturo ne pomeni samo gradnje novih prog, temveč tudi nadgradnje in obnove –, da je to nepotrebno, saj je to že opredeljeno v Zakonu o varnosti v železniškem prometu. Način delitve, kot ga je pripravil predlagatelj, po naši oceni lahko pomeni, da bosta investicije v javno železniško infrastrukturo vodila dva subjekta, kar pa z vidika transparentnosti, učinkovitosti ter preglednosti mogoče ni najboljša rešitev.

Izrazili smo tudi bojazen, da bi se lahko na predlagani način investicije v javno železniško infrastrukturo drobile, kar bi lahko pomenilo veliko tveganje tudi z vidika pridobitve evropskih kohezijskih sredstev. Spomnimo naj, da je tudi Računsko sodišče v revizijskem poročilu Razvoj javne železniške infrastrukture priporočilo, citiram: "...naj se pri načrtovanju razvoja javne železniške infrastrukture s sedanjega načrtovanja in izvajanja investicij po odsekih usmeri k bolj smotrnemu pristopu načrtovanja celostnih

prometnih rešitev." Zaključek citata. Delitve investicij na nadgradnje in novogradnje lahko po naši oceni zamegli jasne kriterije med obema pojmomoma, kar posledično privede do ločitve nosilcev na področju vodenja investicij in nadgradenj. Ministrstvo sicer na področju zagotavljanja varnosti in transparentnosti uvaja sistem nadzora, za katerega v Poslanski skupini Zares upamo, da bo zadostoval in da bo uspešen.

Zavedamo se, da je pred nami na področju javne železniške infrastrukture veliko dela, predvsem pa tudi veliko neznank. Zato ministrstvu oziroma Vladi želimo, da bi predlagana rešitev v končni fazi res dosegla vse cilje, zaradi katerih so bile te rešitve predlagane. Zato v poslanski skupini ne bomo nasprotovali takšnemu predlogu, budno pa bomo spremljali vse dogajanje na tem področju, saj so pretekle izkušnje, žal, pokazale tudi veliko pomanjkljivosti.

Kot povedano, v poslanski skupini bomo predlog podprli.

PODPREDSNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala. Spoštovani prisotni!

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke je k predlogu zakona vložila 6 dopolnil, tako kot še druge poslanske skupine, nekatera so bila delno povzeta v sprejetih dopolnilih koalicije. Predvsem nas veseli, da smo skupaj le uspeli ohraniti sedež družbe v Mariboru.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke sicer ocenjujemo tiste spremembe zakona, ki se nanašajo na nujen prenos tako imenovanega prvega železniškega paketa direktiv v slovenski pravni red, kot potrebne, prav tako so potrebne tudi tiste, ki bi izboljšale pogoje in zagotavljale konkurenčnost ter učinkovitost upravljanja javne železniške infrastrukture. Glede na različne poglede družbe Slovenske železnice d. o. o. in Direkcije za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo na predlagane rešitve smo vložili tudi nekatere amandmaje, da bi z njimi omogočili učinkovito izvajanje zakona in bolj učinkovito poslovanje družbe in odvisnih družb.

S sprejemom dopolnil so se nekatere določbe zakona sicer izboljšale, osnovna dilema pa ostaja: ni jasno, kakšne posledice bodo imele ostale spremembe, predvsem spremenjene definicije v 2. členu, ki pomenijo korak nazaj v smiselnosti izvajanja javnih služb. Investicija v javno železniško infrastrukturo ne pomeni le gradnje novih prog, ampak tudi nadgradnje in obnove, kar je definirano v Zakonu o varnosti o železniškem prometu in v Uredbi o spremembah in dopolnitvah Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Torej bo treba spreminjati tudi te predpise. Z uvedbo dveh ločenih pojmov "investicije" in "nadgradnje", dejansko se nadgradnje tudi investicije, bosta investicije v javno železniško infrastrukturo vodila dva subjekta. Z vidika transparentnosti, učinkovitosti ter preglednosti je to gotovo korak nazaj. Zato ni povsem jasno, ali so s spremembo zakona opredeljene naloge in pristojnosti družb na tak način, da se bo s tem zagotavljalo učinkovito izvajanje nalog, da bodo naše železnice konkurenčne, predvsem pa, da bo še naprej zagotovljena varnost v železniškem prometu. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu spreminja celotni železniški sektor. Bistvene spremembe so predvidene na področju investicij. Novogradnje bo po novem izvajala gospodarska družba, ki bo v stoddotni državni lasti, bodisi bo to posebna družba bodisi bo to delo opravljala družba DDC. Gre za družbo, ki bo v imenu in na račun države opravljala investicije v železniško infrastrukturo. Infrastruktura bo namreč v lasti države in ne infrastrukturnega podjetja, saj bi v nasprotnem primeru pri vlaganju sredstev iz proračuna šlo za nedovoljeno državno pomoč. Družbo za svetovanje in inženiring DDC, ki je že doslej opravljala večino nalog za državo, zlasti za Dars, je treba namreč

reformirati, saj nima več toliko nalog kot nekoč. Izvajanje nadgradnje bo dodeljeno preko javnih razpisov, obnovo in vzdrževanje pa bodo izvajale Slovenske železnice. Za javne razpise pri izvajanju nadgradnje so se odločili zato, ker bodo novogradnje v Sloveniji tako velik zalogaj, da je vprašanje, ali bo tisti, ki jih bo izvajal, sposoben delati tudi nadgradnje. V Sloveniji je že sedaj veljal sistem, po katerem so bile nadgradnje, obnove in vzdrževanje naloga Slovenskih železnic, a je nadgradnje zaradi kohezijskih sredstev izvajala Direkcija. Je pa Direkcija doslej nekatere storitve kot zunanjemu izvajalcu prepuščala Slovenskim železnicam.

Sprejem zakona o železniškem prometu je po predlagateljevem mnenju potreben tudi zaradi uskladitve slovenskega pravnega reda z evropskim. Evropska komisija je namreč proti Sloveniji sprožila postopek zaradi neuresničevanja pravnega reda EU na področju železniške zakonodaje. Po pričakovanjih ministra za promet je sprejem nove zakonodaje zadostna rešitev za Komisijo. Država po mnenju ministra doslej ni zagotavljala sredstev za investicije v železniško infrastrukturo. Namenska sredstva za železniško infrastrukturo, za novogradnje in investicijsko vzdrževanje naj bi se zagotavljala v višini 108 milijonov evrov letno. Kot je bilo pojasnjeno, bo investicijski cikel trajal kar nekaj let, saj je bilo doslej precej zamujenega. Nacionalni program železnic namreč še zdaleč ni pri koncu. Izpolnjen je le 30 %, ali celo manj.

V Poslanski skupini DeSUS bomo zakon podprli. Imamo pa nekaj pomislekov glede podpore predlogu zakona, saj imamo občutek, da ga je minister na silo dal v proceduro, četudi nekatere stvari še niso bile usklajene. S tem mislimo predvsem na to, da na področju investicij v železniško infrastrukturo ni zagotovljena transparentnost. Tudi mnenje Službe za evropske zadeve potrjuje, da gredo predlagane spremembe v drobljenje investicij, kar pomeni povečanje tveganja za pridobivanje sredstev kohezijske politike. K načrtovanju razvoja javne železniške infrastrukture pa je treba pristopiti v smislu celotnih prometnih rešitev, tako meni tudi Računsko sodišče. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep pozdrav vse skupaj!

Zakon je sicer potreben in mislim, da ga je smiselno podpreti. Pa vendar se pojavlja pri tem cela vrsta določenih vprašanj. V prvi vrsti, kdo bo tista in kaj bo tista družba v 100 % državni lasti, ko se vendar hoče na vsak način na to pozicijo postaviti DDC. DDC se vedno bolj kaže kot neka čudna družba, kjer denar ponikne tukaj, tam, po raznih žepih, nobenih kontrol ni izvedenih, če hoče kdo narediti kontrole, ga po navadi vržejo ven ali kaj podobnega. Takšne družbe, ki bi vodila investicije, ki bi v železnici znašale najmanj dvesto do tristo milijonov evrov, verjetno pa še bistveno več, če bi se lotili še česa drugega posodabljanja, ne le nadgradenj, to se pravi elektrifikacije, zvečanje nosilnosti in tako naprej, bi se tukaj človek vprašal, ali je prav, da takšno zadevo dobi v roke neka firma, ki ne uživa zaupanja državljanov, zaupanja inšpekcijskih organov, ne notranjih, ampak zunanjih, in konec koncev mislim, da bi tudi država morala tukaj poseči vmes.

Zanimivo je, da če pa ne bo prišlo do enovitega razvoja oziroma enovitih investicij v razvoj, v tem primeru je pa vprašljivo, če bodo te drobne investicije lahko z evropskih sredstev v okviru kohezijskih sredstev dobile finančno podporo. Skratka, če bomo preveč drobili, ne bomo dobili evropskih sredstev, če ne bomo drobili, se pokaže druga nevarnost, da potem določena vladajoča koalicija da vodenje investicij v roke eni firmi, ki bo trošila denar in zmetala denar skozi okno z lopato, si nabavljala nove avtomobile vsake toliko časa, opremljala pisarne, si izplačevala strahotno visoke mesečne prihodke – in nič drugega.

Vprašljivo je tudi, če bi DDC sploh imel potrebno znanje, mislim, da nima tega znanja, kar pomeni, da bi moral zaposlovati dodatne ljudi, kar bi zopet omogočilo uporabo raznih čudnih metod zaposlovanja; to se pravi, bodo navlekli noter kakšnih sto novih ljudi, ki so iz prijateljskih firm, iz prijateljskih logov, iz prijateljskih strank, seveda pa država od tega ne bi imela nič dobrega.

Smiselno pa bi bilo sploh pripraviti nek nacionalni program razvoja železniške infrastrukture. Konec koncev saj ga nimamo,

saj ne vemo, kaj je treba narediti. Edino, kar se ugotavlja, se ugotavlja to – in to je nesporno dejstvo –, da je železnica v Sloveniji danes na daljše razdalje počasnejša, kot je bila za časa avstro-ogrske monarhije. Po letu 1849, ko so prišli z Dunaja z železnico do Ljubljane in potem – mislim, da – do 1856. leta do Trsta, lahko rečemo, da je bila tista železniška povezava, če vzamemo že Dunaj–Trst hitrejša, kot je danes. Pa tudi, če vzamemo povezavo Ljubljana–Trst, je bila hitrejša, kot je danes; pa tudi, če vzamemo samo Ljubljana–Postojna, je bila takrat železnica hitrejša, kot je železnica danes.

Infrastruktura je uničena, "glajzi", kot jim pravijo železničarji, to se pravi tračnice, so zlizane, uničene. Tudi do centimeter globoke izrabe so na njih, kar zagotovo pomeni le to, da jih je treba zamenjati z novimi. Obremenitev prog ne vzdrži teh železniških obremenitev in vlakov – in kaj bomo s tem? Mislim, da bi bilo smiselno res narediti nov nacionalni program razvoja, potegniti tudi nove trase in začeti delati na tem. Poglejmo Švico, Švicarji so naredili en tunel, ki je skrajšal železniško povezavo za dve minuti, in se jim je izplačal. Rekli so: "To se izplača." Predvsem pa dajmo železnice umakniti v tunele, izravnajmo prog, da bomo lahko konkurenčni tudi s hitrostjo svojih železnic. Drugače lahko vpeljemo samo še muzejske vlake in tiste ostarele, ki nikoli ne bodo dočakali penzije, lahko damo za kondukterje, vsaj lepo staro bodo videti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Milan Gumzar.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi zbrani v dvorani!

Če so Slovenske železnice v naši državi sinonim za železniški podsistem, lahko rečemo, da poljske elektromotorne garniture iz zgodnjih 60. let prejšnjega stoletja, znane kot gomulke in ki, ne boste verjeli, še vedno prevažajo in mučijo potnike po Slovenskih železnicah, simbolizirajo vso nemoč nosilcev prometne politike v zadnjih 20 letih, pri tem da bi naš železniški podsistem preoblikovali v sodoben in učinkovit in najpomembnejši del slovenskega prometnega sistema.

Čeprav so bile po osamosvojitvi Slovenije železnice tudi predmet živahnih političnih spopadov, referendum, neuspešnih in nikoli dokončanih sanacij ter reorganizacije, pa tudi obiskov predsednika Vlade, si moramo vsi skupaj priznati, da so bile in ostajajo predvsem pastorka vsakokratnih nosilcev prometne politike. V železniški podsistem po pristopu k Evropski uniji bolj ali manj posegajo zgolj zaradi implementacije direktiv Evropske unije. Po letu in pol lahko ponovno noveliramo veljavni zakon o železniškem prometu in to povsem zaradi sprejetja odločitve Evropske komisije, opominov ter vložitvi tožbe zoper Slovenije zaradi neizvajanja prvega železniškega paketa. Zato obravnavana novela prinaša nekatera določila direktiv prvega železniškega paketa, ki po mnenju Komisije niso bile prenesene v našo zakonodajo, ter popravlja implementacijo nekaterih določil, ki po mnenju Komisije niso pravilno prenesena. Zato novela uvaja popolnoma neodvisno izvajanje funkcij določanja vlakovnih poti, izdelavo voznega reda, omrežja in zaračunavanja te pobiranja obrabnine. V skladu s pravnim redom Evropske unije se namreč mora pri primeru, če je upravljavec železniške infrastrukture povezan tudi s kakšnim od prevoznikom, vse navedene bistvene funkcije upravljavca izločiti in dati v izvajanje neodvisnemu subjektu. Zaradi tega se s spremembo zakona določa, da Javna agencija za železniški promet Republike Slovenije v celoti prevzema vse navedene funkcije.

Druga pomembna sprememba prinaša zagotavljanje neodvisnosti in nadzor pri izvajanju konkurenčnosti z neodvisnostjo regulativnega organa. Ob tem moramo žal izpostaviti dejstvo, da se tudi glede tega vprašanja, torej o potrebnosti in nujnosti teh sprememb, del politične pa tudi strokovne javnosti ne strinja. To je bilo lepo razvidno na seji matičnega odbora, ko je na primer eden izmed nosilcev prometne politike iz prejšnje vlade zatrjeval, da veljavni zakon o železniškem prometu ustreza vsem direktivam Evropske unije. Gre za nepomembno podrobnost, ki v povezavi z drugimi podrobnostmi pojasnjuje, zakaj imamo takšen železniški podsistem, kot ga imamo, ter potrjuje ugotovitev, da je krivda za stanje lepo porazdeljena med vse dosedanje

nosilce prometne politike v samostojni Sloveniji.

Ob zakonskih rešitvah v LDS izpostavljamo tudi reorganizacijo obstoječega železniškega sistema, in sicer Slovenskih železnic, Javne agencije za železniški promet in Ministrstvo za promet. Zaradi pravnosistemskih, vsebinskih in nomotehničnih razlogov pozdravljamo izločitev določb, ki se nanašajo na poslovni sistem slovenskih železniških družb, ki dobiva svoj poseben zakon.

Ob koncu tudi v LDS-u ne moremo mimo nekaterih ključnih sprememb, in sicer sprememb pri organizaciji investicij v železniško infrastrukturo. Dejstvo je, da nas čakajo obsežna vlaganja v železniško infrastrukturo, v nasprotnem primeru se bodo blagovni tokovi trajno preusmerili. Ta proces se je že pričel, zato upamo, da bo sistem, ki si ga je zamislil minister za promet osebno in ki mu marsikdo nasprotuje, dejansko učinkovit ter da bo omogočal absolutno transparentnost porabe javnih sredstev. Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo se tako ukinja, njene naloge se pa prenašajo na gospodarsko družbo v 100 % lasti države. Verjamemo, da bodo vprašanja, kot so: ali naj ta družba, nastala iz obstoječe družbe Direkcije za ceste, kot inženir vodi novogradnje, nadalje, kako naj se zagotovi transparentnost porabe javnih sredstev v primeru, ko se bodo obnove in vzdrževalna dela izvajala znotraj Slovenskih železnic, da bodo ta vprašanja še predmet polemičnih razprav.

Karkoli že, v LDS se zavedamo, da moramo v nacionalnem interesu čim prej posodobiti železniško infrastrukturo ter hkrati Slovenske železnice preoblikovati v modernega, glede na geografsko lego Slovenije vodilnega regionalnega operaterja, ki bo opravljal celovito prevoznologično dejavnost. Zato bomo tokratni projekt v tej smeri podprli, ob hkratnem pričakovanju, da bodo vsi vpleteni subjekti storili vse, da projekt uspe v dobro vseh nas.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Gumzar, hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman.

Izvolite.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Tudi mi v poslanski skupini Solidarnost se zavedamo centralnega pomena prometa sploh in železniškega prometa in njegovih problemov posebej, zato poskušamo te probleme železniškega prometa umestiti v neko širšo konotacijo, kajti ne gre samo za probleme specifične, torej prometne probleme, ampak gre tudi za probleme gospodarstva sploh, gre za socialne probleme in gre tudi za velike probleme, ki jih imamo s prometom in s slabo infrastrukturo na področju železnic v zvezi z varovanjem okolja.

Prepričani smo, da je treba ta podsistem prometa hitreje razvijati, kot je to bilo do sedaj, zaradi tega ker je stanje na tem področju precej slabo, da ne uporabim kakšnih manj evfemističnih izrazov. Naj povemo, da železniški promet ni v podporo gospodarstvu in skladnejšemu razvoju Slovenije, kakor bi moral biti in bi mogel biti, če bi bil drugače razvit in moderniziran. Potem povejmo, da imamo zelo velike negativne posledice v zvezi s tem, kar zadeva okolje, saj neurejen promet, kakršnega imamo, prispeva približno 80 % toplogrednih vplivov in je izrazito negativen v zvezi s podnebnimi spremembami. Povejmo tudi to, da ne izpolnjuje vloge, svoje socialne in siceršnje vloge, tako kot menimo, da bi to moral početi. Namreč, s pomanjkanjem večje dostopnosti, tako fizične kot cenovne, za večino prebivalstva v okviru javnega prometa. Torej to pomanjkanje vpliva na socialno situacijo tudi pri nas.

Aktualne razmere so relativno slabe. Veliko več bi bilo treba storiti za to, da bi se modernizirala stara in vzpostavila nova železniška infrastruktura. Veliko več bi se moralo storiti za to, da bi bilo poslovanje tega sistema ekonomsko učinkovitejše in da bi morebiti bili manjši socialni, beri tudi sindikalni vpliv, na poslovne odločitve znotraj tega sistema. Torej, zaradi cele vrste slabosti je nujna reorganizacija, tako iz notranjih vzrokov, ki sem jih sedaj nekako naštel, kakor zunanjih, ki so bili danes tudi naštetih že v zvezi s tem, kako in kaj nas opominja Evropska komisija, zaradi tega ker imamo sistem, ki izkrivlja tržno konkurenco, ker imamo sistem, ki nekako daje neke

značilnosti monopolne situacije enoviti organiziranosti Slovenskih železnic in ker imamo tudi neustrezno urejenega oziroma umeščena regulatorja.

Zato ker upamo, da bo nekaj res prispevala ta reorganizacija k izboljšanju stanja, bomo mi sicer ta zakon podprli, vendar ob nekaj resnih pomislekih.

Prvi pomislek je ta, da je ponovno preslišano to, kar strokovno reče Zakonodajno-pravna služba, in tako je običajno pri nas; kadar nam strokovne ocene niso najbolj povšeči, jih pač preslišimo.

Drugi pomislek je ta, da si tisti, ki nismo strokovnjaki za to področje, z obrazložitvami členov nimamo kaj pomagati. V obrazložitvah namreč zaman iščemo obrazložitve, najdemo zgolj ponavljanje tega, kar je v členu zapisano. In zato si ne znamo razložiti, kako je mogoče tako razdvojiti do sedaj poimenovane "investicije" na "investicije" in "nadgradnjo", razen če to nekoliko povežemo s sedežem institucije oziroma družbe, ki bo v Mariboru. Vendar se zdi, da je to dvorjenje Maribora na ta način, da bo sedež ostal tam, nekako poslabšano s tem, ko se jemlje del investicij in ko se na ta način jemlje, seveda, tudi pomen te družbe, ki bo v Mariboru imela sedež. Tako imenovane "nadgradnje" imam s tem v mislih.

Drugi velik pomislek pa je v zvezi s tem zakonom, ali je mogoče to, kar se obljublja, torej večjo učinkovitost, doseči brez tega, da se menjajo kadri, da se menja infrastruktura in da se menja organizacija.

Samo zadnje vidimo kot uresničitev.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani sekretar z ekipo, spoštovani kolegi!

Po cestni problematiki ali pa, če želite, tudi tematiki imamo pred seboj tako imenovan železničarski paket. Moram reči, da se je Vlada v tem mandatu zavedala vseh težav, ki so se nakopičile na železnicah, predvsem je spoznala tudi potencial za razvoj na Slovenskih železnicah. Seveda pa je zaradi tega treba sprejemati nekatere

zakonske odločitve in tudi ekonomske politike.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je prometni sektor eden od ključnih elementov razvoja ekonomskega in družbenega življenja skupnosti v katerihkoli prostorskih okvirjih. Evropska unija kot širša skupnost, za katero se je prebivalstvo Slovenije kakor preostali del skupnosti odločilo za sobivanje, je posebej pozorna na razvoj prometnega sektorja. Za temeljito prenavo Slovenskih železnic v skladu s trendi v Evropski uniji je nujno treba določiti organiziranost slovenskih železniških družb, ki bodo omogočale njihovo večjo učinkovitost in transparentno porabo javnih sredstev, namenjena izvajanju gospodarskih javnih služb. Če želimo začeti s takšno prenavo Slovenskih železnic, so nujno potrebne spremembe pri organizaciji investicij v železniško infrastrukturo.

Predlog novele zakona o železniškem prometu, ki je pred nami, uveljavlja organiziranost, ki bo zagotavljala popolnoma neodvisno izvajanje funkcij določanja vlakovnih poti, izdelavo voznega reda omrežja in izračunavanje ter pobiranje uporabnine. Zaradi tega se s spremembo zakona predvideva, da Agencija za železniški promet v celoti prevzame vse navedene funkcije. Predlagani zakon tako spreminja in dopolnjuje Zakon o železniškem prometu, da se izvede reorganizacija družb Slovenskih železnic d. o. o. v poslovni sistem slovenskih železniških družb. Hkrati pa se bo za doseganje učinkovitega vodenja investicij v javno železniško infrastrukturo preoblikovala Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo v gospodarsko družbo, ki bo v stoddostni lasti države Republike Slovenije. V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo prepričani, da predlagana novela zakona o železniškem prometu omogoča, da bomo vse tisto, kar si želimo v Republiki Sloveniji zgraditi na področju železniške infrastrukture, tudi zgradili, predvsem pa, da bomo zgradili na transparenten način. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani in spoštovane prisotni!

Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli.

Pomembni poudarki in nekaj razlogov, zakaj ne: predlog zakona definira investicije v javno železniško infrastrukturo kot gradnjo nove javne železniške infrastrukture; nadgradenj na železniški infrastrukturi ne definira kot investicije; zakon sicer definira vzdrževanje železniške infrastrukture, v katero sodijo tudi obnove. Na podlagi navedenih definicij je določeno, da bi investicije vodila nova družba v 100 % lasti države, družba bo ustanovljena ali bo to ena od obstoječih družb, kot je bilo že omenjeno, DDC. Vzdrževanje in obnovo bo izvajala družba Infrastruktura d. o. o. znotraj Holdinga Slovenske železnice kot gospodarsko javno službo; za vodenje in izvedbo nadgradenj bo izbran ponudnik na podlagi javnega razpisa. Predlog zakona podeljuje novi družbi pristojnost vodenja le na področju novogradenj, za vodenje in izvedbo nadgradenj bo izbran ponudnik na javnem razpisu. Takšna rešitev je zelo nenavadna, saj država na eni strani ustanavlja družbo za vodenje investicij na javni železniški infrastrukturi, ki ji podeljuje pristojnost le za novogradnje, in sočasno namerava za vodenje in izvedbo nadgradenj iskati ponudnika z razpisom. Rešitev je z vidika racionalnosti in učinkovitosti in preglednosti porabe javnih sredstev neustrezna. Smotna rešitev bi bila, da ima nova družba pristojnosti za vodenje novogradenj in nadgradenj, nadgradnje so dejansko tudi investicije. S predlagano rešitvijo država izgublja neposreden nadzor nad porabo javnega denarja.

K obrazložitvi k 3. členu je sicer navedeno, tako je nenavadno, da SŽ izvaja vzdrževanje in obnovo javne železniške infrastrukture, Družba za vodenje investicij pa bo izvajala vodenje investicij ter pripravo in izvedbo javnih razpisov za vodenje in izvedbo nadgradenj javne železniške infrastrukture. Takšna trditev ne izhaja iz 13.b člena. Glede na navedbo prehodnih določb v 14. členu je takšna trditev še bolj vprašljiva. Del

zaposlenih, ki je izvajal naloge nadzora nad izvajanjem gospodarskih javnih služb in izvajanjem nadgradenj, pa prevzame Ministrstvo za promet. Vse skupaj je zamotano in zapleteno s temi izrazi, na katere ste mnogi že opozorili.

Vprašljiva bo torej tudi poraba in transparentnost porabe sredstev, ki jih železnice v prihodnje nameravajo črpati iz kohezijskih skladov. Gre za velik denar, gre za mnogo več denarja, kot je bil v dosedanjem 15-letnem nacionalnem programu izgradnje avtocest. In tukaj se postavlja tudi vprašanje in dilema, ali morda niso interesi tistih, ki so zdaj sodelovali v gradnjah avtocestnega programa, videli svojo priložnost tudi tukaj. Kajti, kot rečeno, tukaj gre za velika sredstva in znalo bi se zgoditi, kljub temu da spreminjamo ta zakon, da ga spreminjamo zaradi tega, ker ima nekdo nek drug interes, ne pa interesa, o katerem opozarja ta ali ona vlada. Slovenske železnice se danes ukvarjajo s težavami, z nekonkurenčnostjo, ne morejo nuditi tistih produktov, ki jih zahteva sodobna železniška infrastruktura. Če bomo dopustili, da se bo to nadaljevalo, je to slaba popotnica za razvoj in napredek Slovenskih železnic tudi, ko govorimo o področju razvoja za vlaganje v javno železniško infrastrukturo. Ali je zaradi tega zakona, ali pa obrnjeno, treba spreminjati tudi organiziranost Slovenskih železnic, bomo pa govorili pri naslednjem zakonu.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke nismo za takšno rešitev in bomo glasovali proti.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 15. točki dnevnega reda. Glede na število vloženih amandmajev vas opozarjam, da je to lahko že kmalu po 15. uri in da s tem računamo, ker bomo prešli na glasovanje.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O DRUŽBI SLOVENSKE ŽELEZNICE.**

Predlog zakona je Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev dajem besedo dr. Igorju Jakominu, državnemu sekretarju Ministrstva za promet.

DR. IGOR JAKOMIN: Hvala lepa.

Cilj zakona je vzpostavitev izhodišč, s katerimi se bo omogočilo preoblikovanje Slovenskih železnic kot novitega podjetja v holdinško organiziranost, s čimer se določa statusna oblika, organizacij in naloge družbe Slovenske železnice ter drugih pravnih oseb v njeni večinski lasti.

Osnovna načela za to preoblikovanje so: zagotovitev neodvisnosti infrastrukturnega upravljavca v skladu z določili direktiv prvega železniškega paketa, vzpostavitev potrebne samostojnosti prevozniškega dela podjetja in s tem zagotovitev pogojev dolgoročnega finančno učinkovitega poslovanja ter vzpostavitev organiziranosti, ki bo omogočala orientiranje posameznih družb na temeljne naloge, za katere so ustanovljene, in striktno obvladovanje stroškov posameznih družb.

Zaradi trenutne novite organiziranosti Slovenskih železnic je bilo v Republiki Sloveniji večkrat posredovano mnenje Evropske komisije, ki se nanaša predvsem na preveliko povezanost upravljavca javne železniške infrastrukture in prevoznika v železniškem prometu. Poleg tega se ocenjuje, da bo s prenosom teh nalog na samostojne družbe dosežena boljša učinkovitost teh družb in večja transparentnost porabe javnih sredstev.

Predlog zakona predvideva reorganizacijo družbe Slovenske železnice, d. o. o., v poslovni sistem slovenskih železniških družb. Družba Slovenske železnice, d. o. o., postane obvladujoča družba, ki obvezno ustanovi tri odvisne družbe, in sicer: upravljanje javne železniške infrastrukture, izvajanje prevoza potnikov in izvajanje prevoza blaga. S formiranjem holdinga in s tremi družbami v tem holdingu se bo v največji meri zagotovilo posameznemu podjetju možnost optimalne organizacije za opravljanje osnovne dejavnosti, za katero bodo ustanovljene, in s tem zagotovitev možnosti, da se podjetje osredotoči na

naloge, ki izhajajo iz pogodb z državo, kot tudi na naloge, ki izhajajo iz njihovih tržnih dejavnosti. Istočasno je holding organiziranost, ki podjetje povezuje na področju, kjer je integracija procesov v transportu in logistiki potrebna in smiselna. V okviru holdinga se lahko ustanovijo tudi druge odvisne družbe za izvajanje drugih dejavnosti, na primer, gradbene dejavnosti, izdelava in vzdrževanje vozil in tako dalje. Posojila in poročila se glede na namen njihovega najema prenese na odvisne družbe, razen v primerih, če posojilodajalec s tem ne soglaša, v tem primeru ostanejo na matični družbi.

Menimo, da bo takšna organiziranost Slovenskih železnice zagotovila gospodarsko bolj uspešno poslovanje družbe in zagotovila ustrezno neodvisnost posameznih subjektov na trgu železniških storitev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za promet kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Janku Vebru.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Predlog zakona o družbi Slovenske železnice je odbor obravnaval na svoji 14. seji, ki je bila 1. 12. 2010. Uvodno obrazložitev je podal minister za promet dr. Patrick Vlačič, ki je poudaril, da se z zakonom želi vzpostaviti temelje, s katerimi se omogoči preoblikovanje Slovenskih železnice kot enovitega podjetja v holdinško organiziranost, s čimer se določa statusna, organizacijska oblika in naloge družbe Slovenske železnice in drugih pravnih oseb v njeni večinski lasti. Predstavnica zakonodajne službe, ki je seveda tudi pregledala besedilo zakona, je izpostavila vprašanje o potrebnosti predlaganega zakona. Poudarila je, da pravne podlage za ustanovitev družbe Slovenske železnice in ustanovitev odvisnih družb že vsebuje veljavni zakon o železniškem prometu, razmerja med vladajočo družbo in odvisnimi družbami pa je z upoštevanjem Zakona o gospodarskih družbah mogoče urediti tudi s statutom družbe.

Tudi mnenje komisije Državnega sveta je podobno mnenju Zakonodajno-

pravne službe, s tem da izpostavljajo še enega od pomembnih dejstev, da bi moralo biti pred sprejetjem tega zakona naprej zagotovljena kapitalna ustreznost družbe Slovenske železnice, saj bo le-ta težko ustanovila odvisne družbe, ki jih bo po zakonu dolžna ustanoviti v takšnih razmerah, kakršnih je trenutno.

Tudi v razpravi so nekateri člani odbora menili in izpostavili predvsem vprašanje, da predvsem v primerjavi z drugimi članicami v Evropski uniji je vendarle praksa spreminjanja železniške zakonodaje drugačna; ne spreminja se, recimo, desetletje ali več, pri nas pa praktično iz mandata v mandat spreminjamo organiziranost Slovenskih železnice, kar nekako ne pripelje k učinkovitemu delu in izvajanju nalog Slovenskih železnice.

Tudi na ta vprašanja so predstavniki predlagatelja oziroma Ministrstva za promet podali odgovore. Odbor je tudi obravnaval amandmaje, ki so bili vloženi in oblikoval tudi svoj amandma, tako da je po izglasovanih vseh amandmajih in členih, h katerimi so bili vloženi amandmaji, glasoval še o vseh členih skupaj in jih sprejel. Tako je tudi pri temu zakonu oblikovano besedilo danes na seji, kot ga je oblikoval odbor na svoji seji.

Hkrati pa mi dovolite, da se ob tej priložnosti zahvalim, da je odbor 1. decembra opravil resnično veliko nalogo, vsem članicam in članom odbora ter sekretarki oziroma sekretarkama ter Zakonodajno-pravni službi in vsem ostalim, ki so bili prisotni na tej seji, kajti opravili smo vendarle razpravo o šestih zakonih, sprejeli številne amandmaje in danes lahko seveda cel dan razpravljamo prav o cestno-železniških zakonih, ker smo na odboru opravili dvanajsturno razpravo o tej temi. Tako še enkrat hvala za konstruktivno sodelovanje na seji Odbora za promet. Hvala.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič, prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala. Spoštovani!

Pred nami je zakon, za katerega celo Zakonodajno-pravna služba meni, da ni potreben, ker podlage za ustanovitev družbe

Slovenske železnice d. o. o. kot obvladujoče družbe ter ustanovitev odvisnih družb in prenosa nalog nanje vsebuje že veljavni zakon o železniškem prometu. Ureditev razmerij med vladajočo družbo in odvisnimi družbami bi lahko z upoštevanjem zakona o gospodarskih družbah uredili z aktom, to je s statutom družbe. Iz poročila matičnega odbora je mogoče razbrati, da člani odbora celo menijo, da v temu trenutku ne obstajajo razlogi, zaradi katerih je potrebna ponovna reorganizacija holdinga Slovenskih železnic iz enovite v odvisne družbe. Čemu torej je treba sprejemati zakon, ki je pred nami? Poleg tega se je ponovno zgodilo, kot z veliko večino zakonov te vlade, da so bili skoraj vsi člani spremenjeni z amandmaji koalicije na podlagi mnenja pravne službe Državnega zbora.

Poslanci Slovenske ljudske stranke se strinjamo s pripombami in pomisleki Državnega sveta in bi nanje želeli slišati odgovor ministra pred odločanjem o zakonu. Predvsem je zaskrbljujoče, da ni jasna usoda družbe v primeru možnega stečaja družbe, za katero naj bi veljale enake določbe kot za druge družbe v skladu z zakonom o gospodarskih družbah. S spremembo zakona o železniškem prometu se določba o posebnosti glede finančnega poslovanja Slovenskih železnic črta, kar je povezano s črtanjem vseh določb, ki urejajo organizacijo in naloge Slovenskih železnic. Prej je bilo namreč kot izjema določeno, da se določbe zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji za Slovenske železnice ne uporabljajo, kadar je insolventnost in prezadolženost posledica opravljanja obveznih gospodarskih javnih služb v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

Ostaja vprašanje, ali je zagotovljena kapitalska ustreznost družbe Slovenske železnice, d. o. o., saj brez tega ne bo mogla ustanoviti odvisnih družb, ki jih bo po tem zakonu obvezna ustanoviti.

Poslanci Slovenske ljudske stranke menimo, da velik problem za to družbo, ki ne pričakuje finančne pomoči iz državnega proračuna, predstavljajo predpisi o varnosti v železniškem prometu, zakonsko zahtevane revizije voznih sredstev, za katere nimajo lastnih sredstev in zato najemajo kredite. Zaskrbljujoče je, da trenutna zadolženost Slovenskih železnic, okrog 375 milijonov

evrov, od tega je večina kreditov namenjenih za nakup in vzdrževanje voznih sredstev. Samo s tem zakonom in preoblikovanjem družbe tega problema zagotovo ne bomo rešili.

In ne nazadnje nas poslance Slovenske ljudske stranke skrbi, ali so ustrezno in dovolj natančno določene pravice zaposlenih v primeru njihovega prehoda v odvisne družbe, da ne bo kasneje prihajalo do delovnopравниh sporov.

Če je zakon potreben, mu poslanci Slovenske ljudske stranke ne nasprotujemo, pred odločanjem pa prosimo odgovore na zastavljene pomisleke in pripombe.

Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Anton Urh.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi!

Gre za tehničen zakon preoblikovanja družbe v holding. V zakonu je še vedno določba, da je ustanovitelj in edini družbenik Slovenskih železnic Republika Slovenija, ki svojega poslovnega deležna ne more deliti ali prenesti na druge osebe.

Cilji, ki naj bi jih uresničil ta zakon, je vzpostaviti temelje, s katerimi se bo omogočilo preoblikovanje Slovenskih železnic kot enovitega podjetja v holdinško organiziranost, s čimer se določa statusno obliko, organizacijo in naloge družbe Slovenske železnice in drugih pravnih oseb v njeni večinski lasti.

Osnovna načela za to preoblikovanje so: zagotovitev neodvisnosti infrastrukturnega upravljavca v skladu z določili direktiv prvega železniškega paketa, vzpostavitev potrebne samostojnosti prevozniškega dela podjetja in s tem zagotovitev pogojev dolgoročnega finančno učinkovitega poslovanja, vzpostavitev organiziranosti, ki bo omogočala osredotočanje posameznih družb na temeljne naloge, za katere so ustanovljene, in striktno obvladovanje stroškov posameznih družb.

Holdinška oblika po navedbah predlagatelja zagotavlja v danih razmerah

najbolj varen in finančno optimalen prehod v samostojno poslovanje jedrnih družb. S formiranjem holdinga in tremi družbami v tem holdingu naj bi se v največji meri zagotovilo posameznemu podjetju možnost optimalne organizacije za opravljanje osnovnih dejavnosti, za katere bodo ustanovljene, in s tem zagotovitev možnosti, da se podjetje osredotoči na naloge, ki izhajajo iz pogodb z državo, kot tudi na naloge, ki izhajajo iz tržne dejavnosti.

Istočasno pa je holding organiziranost, ki podjetja povezuje na področjih, kjer je integracija procesov v transportu in logistiki potrebna in smiselna. V okviru holdinga se formirajo še hčerinske družbe, ki jih lahko ustanovi holding ali pa posamezno podjetje, ki je sestavni del holdinga. Organizacija holdinga bo taka, da se dopušča ustanavljanje novih podjetij kot osnovnih stebrov holdinga.

V okviru holdinga se ustanovi podjetje Infrastruktura d. o. o., ki postane upravljavec javne železniške infrastrukture ter obdrži in nadaljuje z izvajanjem javnih gospodarskih služb vodenje prometa in vzdrževanje javne železniške infrastrukture. Ravno tako izvaja naloge gospodarjenja z javno železniško infrastrukturo.

Potniški promet – oblikuje se kot samostojno podjetje na področju javnega potniškega prometa, omogočalo se bo nemoteno nadaljnje razvijanje mednarodnega potniškega prometa in maksimalna vključenost v oblikovanje in ponudbo na področju integralnega javnega potniškega prometa v Sloveniji kot tudi vključevanje v integrirani javni potniški sistem v Sloveniji.

Formiranje podjetja za tovorni promet je pomembno predvsem iz razloga popolnega posvečanja tržni dejavnosti tovornega prometa. Preoblikovanje bo zagotavljalo možnost za optimiranje stroškov poslovanja, obvladovanja stroškov in uspešen tržni nastop.

Predlog zakona je, tako ocenjujemo v Poslanski skupini DeSUS, primeren za podporo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo.

Ko smo prejeli v roke ta predlog zakona o družbi Slovenske železnice, se nam je najprej porajalo vprašanje, kdo si krije hrbet z zakonom. Konec koncev za ustanovitev te zadeve ni treba imeti posebnega zakona. Družba sama oziroma Slovenske železnice se lahko same znotraj sebe s svojim statutom uredijo kot holding in ne vem, zakaj je treba imeti za kritje Državni zbor in Vlado, ki o tem napiše zakon.

Zdaj, marsikaj lahko človeku pride na um. Le zakaj posebej potniški promet, zakaj posebej tovorni promet in zakaj posebej vodenje prometa, vzdrževanje infrastrukture in nepremičnine, ki so v upravljanju? Človek pomisli na lastninjenje, ki je danes lajtmotiv vladajoče koalicije, in glede na to, da imajo železniške postaje ogromne prostore v vsakem večjem kraju, se človek lahko zamisli, da v tem grmu tiči zajec. Seveda pa je treba firmo najprej razdeliti na posamezne dele in potem znotraj teh delov vse skupaj razparcelirati. Zdaj, če gospodje, ki so pripravljali ta zakon, še niso pomislili na to, sem jim dal zdaj idejo, kako naj izpeljejo in kaj naj izpeljejo, da si bodo še malo napolnili žepe.

Dejstvo je tudi, da se človek vpraša: le kako in zakaj se ukvarjamo zdaj s silnimi pregrupacijami znotraj obstoječe firme, ko pa vendar prvo, kar bi morali narediti, bi bilo treba prevetriti število zaposlenih, urediti plače in razne pogoje. Recimo, pri nas imajo vlakovodje približno plače v rangu pilota, in podobne zadeve. Evropa nima takšnih plač, ampak v to se ne bo nihče vtikal. Zato pa se dogaja to, da imajo nekatera slovenska podjetja že pripravljene svoje firme, ali povezane ali s kakšno povezavo s firmami za vleko vlakov v tujini, v Avstriji in Italiji – seveda, ker so tam cenejši. Določene bonitete pri nas še vedno upoštevajo pri vlakovnih opravilih, še vedno veljajo, medtem ko so v tujini že zdavnaj odpravljeni.

Potem se človek vpraša tudi, le kako se bo v okviru holdinga pretakal denar iz ene v drugo firmo, kajti zagotovo bodo kakšne firme suficitne in bo treba pomagati z denarjem. Od kod? Ali se tukaj pripravlja ena zadeva, ki bo nekaterim nesla ogromno

denarja, medtem ko bo luknjo v drugi ali drugih dveh firmah morala polniti država iz proračuna. O tem nismo slišali niti besede: vse samo lepo, kaj je treba narediti, kaj se bo naredilo.

Mislim, da bi se dalo marsikaj narediti drugače, zagotovo ne s tem ministrom, ampak s kakšnim ministrom, ki se na železnice spozna, ki bi vedel, kaj je treba narediti, predvsem pa, ki bi železnice približal Evropski uniji. Mi zdaj postajamo nek žep, kaj jaz vem, neke vrste slepič evropskih železniških povezav, kajti Italijani že gradijo hitro progo, Avstriji so jo že skoraj naredili in kmalu bo vse skupaj obšlo Slovenijo in tisti madžarski Džer, kjer naj bi bilo evropsko križišče, tam notri, kot kaže, slovenskih vlakov ne bomo videli, kajti osnov gospod minister ne zna "porihitati" in njegovi na ministrstvu. Namesto da bi se najprej lotili tistega, kar je najbolj potrebno, se lotevajo nekih strukturnih sprememb. Je pa res, da v teh strukturnih spremembah si kdo lahko napolni žepe, če bi se resno lotil problematike in jo reševal tam, kjer jo je treba, si pač tega ne bi mogel.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Milan Gumzar.

Prosim.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Rešitve, ki jih prinaša obravnavani predlog zakona, so predvsem posledica dveh dejstev.

Prvič. Zakon o železniškem prometu ureja železniški promet v Sloveniji in seveda velja tudi za druge prevoznike, ki že vozijo po slovenskih tirih in ne zgolj za Slovenske železnice. Zato je s pravnosistemskega vidika prav, da so statusnopravne določbe, ki se nanašajo le na družbo Slovenske železnice, ločene od predpisa, ki ureja železniški promet in je kot tak namenjen tudi drugim prevoznikom. Ker pa je zaradi vsem znanih razlogov pomen družbe Slovenske železnice za Slovenijo zelo velik in upoštevajoč obstoječo prakso, je seveda dobro, da se statusnopravne rešitve zapišejo v posebni zakon.

Drugič. Vlada kot predlagateljica utemeljeno ugotavlja, da je treba družbo Slovenske železnice preoblikovati iz enovitega podjetja v holdinško organiziranost. Predlog zakona tako določa statusno obliko organizacije in nalogo družbe Slovenske železnice in drugih pravnih oseb v njeni večinski lasti. Gre torej za drugi poskus preoblikovanja Slovenskih železnic v holding. Prvič kljub referendumski odločitvi in veljavnemu zakonu zaradi različnih razlogov do dejanskega preoblikovanja ni prišlo, dokončno pa je holdinško organiziranost formalno zavrnila še prejšnja vlada s sprejemom ustrezne novele zakona.

Vsaka oblika ima seveda svoje prednosti in slabosti, vendar je dejstvo, da se Slovenske železnice kot enovito podjetje do sedaj niso bile sposobne preoblikovati v modernega, glede na geografsko lego Slovenije vodilnega regionalnega operaterja, ki bi opravljal celovite prevozniško-logistične dejavnosti. V LDS sicer ne trdimo, da je statusnopravna oblika edini dejavnik, ki to onemogoča, je pa gotovo eden izmed ključnih. Zato smo naklonjeni holdinški organiziranosti, ki po našem mnenju prinaša vrsto prednosti.

Predvsem želimo izpostaviti dejstvo, da se bodo med družbami oblikovali čistejši odnosi in računi. Družbe se bodo tako lahko osredotočile na temeljne naloge, za katere so ustanovljene, in na striktno obvladovanje svojih stroškov. Vzpostavila se bo nujno potrebna samostojnost prevozniškega dela podjetja in s tem bo podan pogoj za dolgoročno finančno vzdržno in učinkovito poslovanje obeh prevozniških družb.

Omeniti velja, da bo holdinška organiziranost preprečevala sedaj neredko prakso pretakanja sredstev med posameznimi deli Slovenskih železnic. Slovenske železnice opravljajo namreč tudi obvezne gospodarske javne službe. To dejstvo je v luči enovite organiziranosti Slovenskih železnic že večkrat zmotilo tudi Evropsko komisijo, ki nam je očitala preveliko povezanost vloge upravljavca javne železniške infrastrukture in prevoznika v železniškem prometu. Vsekakor bodo samostojne družbe omogočale boljšo učinkovitost, predvsem pa večjo transparentnost porabe javnih sredstev.

Holdinška oblika je seveda vmesna rešitev med enovitim podjetjem in popolno ločenimi družbami, kar je zaradi večdesetletnega skupnega razvoja in posledične tehnične, tehnološke prepletenosti pri procesu in opremi logična rešitev. Rešitev, ki pa hkrati družbe povezuje na področjih, kjer je integracija procesov v transportu in logistiki potrebna, nujna in logična.

V Poslanskem klubu LDS verjamemo, da bo dosledna uveljavitev holdinške organiziranosti pripomogla pri urejanju odnosov in čistim računom znotraj Slovenskih železnic, kjer je na primer poslovna enota Vleka zagotavljala strojevodje tako tovornega kot potniškega prometa ali kjer, recimo, uporabnina ne vključuje stroškov vodenja prometa. Ureditev odnosov znotraj Slovenskih železnic in pravilno pravno korektna ter natančna usmeritev Slovenskih železnic kot upravljavca javne železniške infrastrukture znotraj železniškega podsistema pa je eden ključnih pogojev, če želimo Slovenske železnice razviti v modernega in vodilnega regionalnega železniškega operaterja.

V Poslanskem klubu LDS predlog zakona zato podpiramo.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

Prosim.

VILI REZMAN: Še nekaj kratkih stališč poslanske skupine Solidarnost v zvezi s tem zakonom. Začenši tako, da mi menimo, da je ta zakon nujen. Če bo sprejet zakon o železniškem prometu in ta zakon ne bi bil sprejet, bi bil prvi zakon tako rekoč invaliden. Ne bi bilo mogoče realizirati tega, ker je bil eden izmed ciljev, zlasti v zvezi z reorganizacijo in spremembo učinkovitosti Slovenskih železnic. Torej, zakon o železniškem prometu tako rekoč nalaga, terja sprejetje tudi zakona, ki bo omogočil implementacijo ambicije, da iz izgubarja preidejo Slovenske železnice v uspešno konkurenčno in učinkovito podjetje.

Drugo, kar je treba reči, je to, da je sedanji zakon tak, da omogoča drugačno organiziranost. Na to opozarja tudi

Zakonodajno-pravna služba. Vendar tokrat morebiti upravičeno ni upoštevano njeno opozorilo iz dveh razlogov. Prvi zato, ker sedanji zakon omogoča drugačno organiziranost Slovenskih železnic, ta pa jo nalaga kot obvezno vsaj v treh sistemih, in sicer v upravljanju javne infrastrukture, v potniškem in v tovornem prometu, kar se nam zdi logično in prav in je deležno naše podpore.

Drugič je pa morebiti upravičeno to tudi zavoljo tega, ker gre za tako zelo pomembne in velike spremembe v organizaciji in poslovanju, da bi bilo najbrž napak, če bi to kar prepustili odločitvam organov, ki sedaj vodijo Slovenske železnice, in notranjim aktom, statutu, tako da bi se zaobšle odločitve Državnega zbora. Mislim, da je prav, da Državni zbor na način zakona sprejme te pomembne odločitve.

Naštejmo nekaj ambicij, ki jih ima ta zakon, in sicer bolj v alinejah kot v smislu kakšne elaboracije, ki so naslednje. Najprej terja večjo učinkovitost, manjše stroške, prehod iz izgub v profit in najbrž to predpostavlja to tudi večjo produktivnost. Če beremo to drugače, pomeni, da bomo najmanj enako naredili z manj zaposlenimi ali pa z obstoječimi zaposlenimi naredili bistveno več. To je namreč temeljno načelo povišanja produktivnosti.

Drugič. Kar zadeva transparentnejše izvajanje investicij in rabo javnih sredstev. Ni ravno nujno, da bo to s tem doseženo, in na to opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba, ko ugotavlja premalo jasne ločnice med posamičnimi dejavnostmi in nosilci, izvajalci teh dejavnosti. Menimo, da ima Zakonodajno-pravna služba tukaj v veliki meri prav.

Naslednja ambicija je in implementiranje evropske zakonodaje, in sicer v glavnem v smislu, da se razbije enovita organiziranost, kakršno poznamo sedaj. Vendar predlagatelj že sam po sebi v uvodu ugotavlja, da te delitve v celoti ne misli opraviti, ker se boji, da bi morebiti ta pretkanost iz zgodovine med različnimi dejavnostmi ne bila ponovno vzpostavljena, če bi ločili v celoti ta dva sistema. Torej popolna ločitev bi bila, kakor pravi predlagatelj, tvegana in bi morebiti ne dosegli tistih učinkov kot z enovito organiziranostjo, vsaj takšno, kakršna je bila že doslej.

Finančne posledice so naslednji razlog, ki jih zastavlja predlagatelj kot enega izmed ciljev. Zastavlja namreč cilj, da finančnih posledic za proračun Republike Slovenije ne bo. Pri tem se nam vzpostavi vprašanje, kako z istimi materialnimi pogoji, kako z istimi kadri, z isto tehnologijo, z istim tehnološkim znanjem, brez novih sredstev, preiti iz izgub v profitabilnost, in dvomimo, da bo sama reorganiziranost pomenila neke vrste katalizator, ki bo povzročil splošne sinergije. Kljub temu bomo mi v Poslanski skupini podprli ta predlog zakona, pri čemer dvomimo, da bodo vsi pozitivni učinki, ki so želeni, uresničeni. Gotovo pa ni mogoče vztrajati pri sedanjí organiziranosti in pri sedanjí učinkovitosti oziroma pri poslovanju z izgubami.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Matjaž Han. Prosim.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa še enkrat, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Oba zakona, kot je tudi predhodnik pred menoj ugotovil, sta povezana in verjetno v življenje ne moremo spraviti ne enega ne drugega, če oba ne sprejmemo. Tako bomo v poslanski skupini oba zakona tudi sprejeli.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je zakon o družbi Slovenskih železnic potreben predpis, zakon o železniškem prometu je namenjen železniškemu prometu v Republiki Sloveniji in se skladno s tem uporablja tudi za druge prevoznike, medtem ko gre pri Predlogu zakona o družbi Slovenskih železnic za našega prevoznika – in mislim, da je to ključno – ki se mu omogoča bolj zavzeto poslovanje. Verjetno nam je vsem skupaj cilj, da bo to poslovanje tudi pozitivno in verjamem tudi tistim poslancem, ki so leta in leta bili v železniškem sistemu in najbolj poznajo sistem tudi znotraj.

Cilj Predloga zakona o družbi Slovenskih železnic, ki ga danes obravnavamo, je, da se vzpostavijo temelji, s katerimi se omogoči preoblikovanje Slovenskih železnic kot enovitega podjetja v holdinško organiziranost, s čimer se določi

statusna oblika, organizacija in naloge družbe Slovenske železnice in drugih pravnih oseb v njeni večinski lasti. Naj povem, da smo Socialni demokrati na to opozarjali že v prejšnjem mandatu in smo bili tudi eni od idejnih vodij, da to vendarle storimo na takšen način. S formiranjem holdinga se tako zagotavlja posameznemu podjetju možnost optimalne organizacije za opravljanje osnovnih dejavnosti ter možnosti, da se podjetje osredotoči na naloge, ki izhajajo iz pogodb z državo, in na naloge, ki izhajajo iz tržne dejavnosti.

Zaradi vsega tega navedenega bomo v poslanski skupini Socialnih demokratov tudi ta zakon podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Branko Marinič.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane in spoštovani, lep pozdrav vsem skupaj!

V Poslanski skupini slovenske demokratske stranke Predloga zakona o družbi Slovenske železnice ne bomo podprli. Zakaj ne? Vse to, kar predlagatelj z vsebino tega predloga predlaga in utemeljuje zaradi izboljšanja stanja, bi se zgodilo že sedaj na podlagi veljavne zakonodaje, ki to področje tudi dobro ureja. Tu je treba spomniti, da je bila v prejšnjem mandatu Vlade od leta 2004 do leta 2008 modernizirana kompletna železniška zakonodaja. Če predlagatelji mislijo, da bodo s predlogi sprememb nove zakonodaje na področju železnic izboljšali stanje na vseh področjih, ki so dobresedno zanemarjena, se zelo motijo. V Slovenskih železnicah je treba pogledati po segmentih upravljanja osnovne dejavnosti v sistemu železnic: prevoz blaga, prevoz potnikov in vzdrževanje železniške infrastrukture. To so temeljne dejavnosti, ki jih Slovenske železnice upravljajo danes, ki jih bodo upravljale tudi po tem Predlogu zakona o družbi Slovenskih železnic, kateremu v poslanski skupini nasprotujemo z dejstvom, da če bi bilo potrebno, bi se to že lahko zgodilo. Vse skupaj vliva nek dvom, da je pravzaprav kapitalaska neustreznost tista, ki

botruje tem spremembam. To pa seveda ni dobro in to ni rešitev za sistem Slovenskih železnic in za okoli 10 tisoč zaposlenih v sistemu Slovenske železnice. S čim se danes ukvarjajo železničarji? Namesto da bi se ukvarjali z osnovnimi dejavnostmi, čakajo na spremembo zakonodaje, čakajo na spremembo notranje organiziranosti in čakajo, kdaj jih bo delodajalec razporedil tja ali drugam, ali pa ugotovil, da nimajo več zaposlitve. V takšnem sistemu, kot je sistem Slovenskih železnic, je seveda psihologija razmišljanja zaposlenih upravičena, kajti zavedajo se tudi zaposleni na Slovenskih železnicah, da se sistem kot takšen nenehno spopada z velikimi izgubami. Če bi sledili nekakšnim rešitvam iz mandata prejšnje vlade, bi pri obravnavi predloga državnega proračuna za leti 2011 in 2012 lahko ugotovili kakšno postavko, kajti v prejšnjem mandatu je bilo treba najprej sanirati veliko finančno luknjo, ki jo je imel sistem Slovenskih železnic. In prav tukaj je tudi danes problem. Nič ne bo pomagalo, če bo predsednik Vlade vsake toliko časa na obisku na Kolodvorski 11. To je veliko premalo. Danes bi morali biti ti obiski pospremljeni z nekimi konkretnimi rešitvami, kar bi izboljšalo finančni položaj sistema Slovenskih železnic.

Finančne posledice zaradi sprejetja tega zakona seveda bodo. Pa še kakšne! Velike. In če bomo želeli na transparenten, pregleden način sanirati te finančne posledice v sistemu Slovenskih železnic, verjemite, da bo predlagatelj moral priti z rebalansom državnega proračuna. Drugače ni mogoče sanirati finančnega stanja, pa lahko ponovno spreminjamo predlog organiziranosti Slovenskih železnic. Se pa seveda porajajo tudi drugi dvomi, ki so verjetno upravičeni, apetiti po določenih zdravih jedrih, ki ostajajo. V tovornem prometu, denimo, nekateri vidijo svojo priložnost. Potniški promet in infrastruktura sta itak v lasti države in za to naj poskrbi država. To je seveda preprosto razmišljanje, ki pa dolgoročno Slovenskih železnic in samega sistema ne pelje iz slepega tira, v katerem se bodo po sprejetju teh zakonov Slovenske železnice ponovno znašle. To pa ni dobro za državo, ki na tak način skuša pomagati in reševati sistem, kakršen je sistem železnic.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Lojze Poseedel.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

V poslanski skupini bomo Predlog zakona o družbi Slovenske železnice podprli. Prepričan sem, da ni treba kot zadnji, ki predstavljam stališče naše skupine, ponavljati vseh upravičenih razlogov in jasno definiranih ciljev, ki se želijo doseči s predlaganim zakonom. Danes je bilo tolikokrat predlagano, da lahko samo ponovim, da tudi v Poslanski skupini Zares ustanovitev holdinga in ostalih družb podpiramo, zato ker to lahko zagotavlja optimalno organiziranost za izvajanje vseh dejavnosti in nalog. Ob podpori temu predlogu pa ponavljamo opozorilo kot pri prejšnjem, da je potreben strog nadzor nad transparentnostjo porabe finančnih sredstev v sistemu Slovenskih železnic.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Zares bomo podprli predlog zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev z dne 15. 12. 2010.

V razpravo dajem 1. člen in amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Odpiram prijave za razpravo. Besedo ima Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

Pravzaprav ta amandma črta 1. člen, s čimer, kot lahko vidimo, praktično celoten Predlog zakona o družbi Slovenske železnice, če bi bil sprejet, pade. Ampak očitno temu ne bo tako. Očitno je, da se je predlagatelj odločil drugače. V Slovenski demokratski stranki smo zaskrbljeni, kar je razvidno iz našega stališča, v katerem je bilo izraženih kar nekaj pomislekov, dvomov, zakaj predlagatelj spreminja sistem, kot je sistem Slovenskih železnic, ki je bil v prejšnjem mandatu v celoti moderniziran. Čudi tudi dejstvo, da so se takrat sindikati, ki

jih poznamo kot izredno močne, ko gre za uveljavljanje njihovih pravic, strinjali. Zdaj se očitno ponovno strinjajo tudi s spremenjenim načinom organiziranosti. Seveda to ni dobro, kajti tu se porajajo marsikateri dvomi v delovanje sindikatov in tistih, ki vodijo sistem Slovenskih železnic.

Ko govorimo o delovanju sistema Slovenskih železnic, je treba pogledati v jedro tega sistema, kje se pravzaprav skriva ta neučinkovitost, ta nenehna izguba pri delovanju tako velikega sistema, ki bi po nekaterih strokovnih izračunih lahko opravljal delo s polovico manj zaposlenih, kot jih danes sistem premore. Ampak to ni krivda zaposlenih, to je krivda tistih, ki so odgovorni za funkcioniranje takšnega sistema. In ko ugotavljamo, ali je število zaposlenih takšno, kot danes je v sistemu Slovenskih železnic, lahko temu samo pritrdimo, ko gre zagotavljanje varnosti v železniškem prometu izključno in samo ali pa predvsem na račun posameznika, je to toliko bolj razumljivo. Namesto da bi se sistem ukvarjal s sodobno tehniko in tehnologijo, se danes žal poslužuje še mnogih zastarelih načinov, ko govorimo o sami logistiki delovanja, bodisi v potniškem bodisi v tovornem prometu ali pri vzdrževanju infrastrukture na železnicah. Tu je bistvo problema. In dokler se bodo potniki Slovenskih železnic vozili v gomulkah, kot je eden izmed razpravljavcev danes že povedal, ki smo jih na Slovenske železnice, takrat še Jugoslovanske železnice, pripeljali kar nekaj leta 1970 s Poljske, in ne boste verjeli, še danes pet teh gomulk redno obratuje na določenih relacijah. In če te izpadejo, Slovenske železnice ne morejo izvajati voznega reda potniških vlakov, ko govorimo o lokalnem prometu. Kdaj smo ga pravzaprav posodobili, če smo pri potniškem prometu? Vagoni, namenjeni tudi za mednarodni promet, so stari trideset do štirideset let. In kaj jim lahko slovenski železničarji ponudijo, ko usklajujejo mednarodne vozne rede? Trideset ali pa štirideset let stare vagone. In tukaj je problem, ne v organiziranosti, v zastareli tehniki in tehnologiji in pa v sredstvih, ki jih premorejo Slovenske železnice. Pred desetimi ali petnajstimi leti so bile Slovenske železnice v voznem parku vlečnih in vlečenih vozil posodobljene. Dobili smo nekaj tako imenovanih Siemens vlakov za potniški promet, tistih z nagibno tehniko,

imenovanih pendolino, in to je tudi vse. In kako naj sistem danes funkcionira z zastarelimi voznimi sredstvi? Niso primerni ne času in ne tistemu plačilu storitev, ki jih potnik plača za to, da bi se pripeljal, da ne govorimo o izpolnjevanju voznega reda, ki ne gre na račun zaposlenih, ampak gre na račun zastarelega, okostenelega sistema, ki se ni prilagodil dejanskim potrebam današnjega časa. In dokler se bo, katera koli vlada že, ukvarjala s predlogom spremembe zakonodaje, kot je zakon, o katerem zdaj govorimo, tako dolgo ni pričakovati, da bo sistem učinkovit, da bo sistem s svojim funkcioniranjem pokrival svoje stroške, tako dolgo bo pripet na jasli države.

Ko govorimo o tovornem prometu, tukaj je treba pogledati širše, ti tokovi, prevozniki tokovi, kar je minister sam velikokrat dejal, da smo na odlični legi petega in desetega prometnega koridorja. Kaj nam to pomeni, če nismo znali oblikovati skupnih produktov tudi v tovornem prometu, in to ne tistih produktov, ki bi bili za potrebe Gorenja ali pa ne vem katere firme še v Sloveniji, ampak tistih produktov, ki bi bili mednarodno oblikovani. In kje so težave? Težave so ponovno na voznih sredstvih, ki jih enostavno nimamo. Slovenske železnice v tovornem prometu premorejo nekaj vagonov za prevoz avtomobilov, ki jih pa žal morajo dati v najem, ne vem komu že, Intereuropi ali komu, namesto da bi opravljale izmenjavo med drugimi železniškimi upravami v okviru Evropske skupnosti. In poglejte, tukaj ponovno pridemo do temeljnega problema, ki se v sistemu Slovenskih železnic nenehno pojavlja, da ne govorimo o infrastrukturi, ki je zastarela. In če ste malo pozorni, se je vsaj v nekem času prejšnje vlade zgodilo to, da so se nekateri projekti začeli vseeno tudi izvajati neposredno, ko govorimo o izboljšanju infrastrukture na Slovenskih železnicah. Seveda pa to ni dovolj, to je veliko premalo, če želimo, da bo sistem funkcioniral. Mene je prav pri obravnavi predloga enega od rebalansov proračuna zmotilo dejstvo, ko je predlagatelj v proračunu namenil veliko več sredstev za svetovanje kot za zavarovanje nivojskih prehodov ceste čez železniško progo. In to so stvari, ki jih moramo nenehno odpirati in skušati izboljšati stanje, ki ni dobro. In če bomo na stališču, da je mogoče izboljšati sistem samo s spremembo

določenega zakona, je to veliko, veliko premalo. In tudi sprememba ali pa sprejetje Predloga zakona o družbi Slovenske železnice v ničemer ne bo pripomoglo k izboljšanju kakršnegakoli stanja na železnicah. Sistem Slovenske železnice se bo naprej zakopaval v rdeče številke, bo neučinkovit, slovenskemu gospodarstvu ne bo v podporo, pa bi mu moral biti, kar država s sofinanciranjem tudi zagotavlja, ker nismo poskrbeli za tiste temeljne vsebine, za katere bi morali, če bi želeli, da bi sistem železnic funkcioniral v času, v katerem se nahaja. In tu je potreben kar pošten razmislek v smislu, kdaj se bomo končno zavedali, da bi učinkovitost sistema, funkcioniranja Slovenskih železnic, zagotovili z izboljšanjem stanja na področju infrastrukture, na področju osnovnih sredstev, ko gre za prevoz potnikov in ko gre za prevoz blaga. Tu so Slovenske železnice najbolj podhranjene. Pojavlja se problem osnih obremenitev. Nismo sposobni prevzeti težkih tovorov. Celokomitive smo nabavili takšne, ki na določenih tirih ne smejo voziti, in slovenske železnice s tisoč 100 kilometri prog, kolikor jih imamo, seveda niso velike. Ampak za prometne tokove in blagovne tokove so pa še kako privlačne. In to moramo izkoristiti. Tega pa ne bomo izkoristili z nenehnim spreminjanjem zakonodaje, pač pa z oblikovanjem konkretnih produktov, ki bodo izboljšali način in čas prevoza, bodisi v tovornem bodisi v potniškem prometu. Če seveda želimo imeti polne vlake v potniškem prometu in če želimo prepeljati čim več blaga, potem bomo morali posodobiti vse to, o čemer sem govoril. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Peter Verlič.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa.

Kolega Marinič je opozoril na pravi problem slovenskega železniškega sistema. Ni problem enovito, razbito ali pa vmesno organizirano podjetje. Predstavniki poslanskih skupin ste v svojih stališčih, ki sem jih pozorno poslušal, dejali, da bo s tem doseženo učinkovito poslovanje. Čakam na učinkovito poslovanje, kajti učinkovito poslovanje je možno samo, če imamo učinkovito železniško infrastrukturo. Že

nekajkrat smo lahko slišali prisposodbo, da s ferrarijem po makadamu pač ni možno iti 250 kilometrov na uro. In ta hip je stanje na slovenskih železniških tirih takšno, da imamo hitrosti makadama, 50, 60 kilometrov na uro. Kaj bomo s tem dosegli? Kako naj bodo železnice uspešne, kako naj uspešno poslujejo, če je pa njihova konkurenčna prednost zaradi tega zmanjšana. Zato predlagamo ta amandma. Zato predlagamo ta amandma, ker s spreminjanjem organiziranosti Slovenskih železnic v tem hipu ne bomo dosegli ničesar. Še zlasti zato ne, ker smo, tako kot je rekel kolega iz Poslanske skupine LDS, napravili vmesno stopnjo. Napravili smo holding, ki bo – kakšen? – močan. Kaj to pomeni? To pomeni, da bodo te odvisne družbe, te tri družbe, ki bodo ustanovljene, pač močno podrejene holdingu, kar ni čisto nič drugega, kot če bi firma ostala enovita. Saj pravzaprav je dobro tako, kajti tistega tretjega poskusa, da bi pa zbrali toliko moči, pa bi rekli, v redu, pa pojdimo v dokončno ločitev, družbe ločimo: potniški zase, tovorni zase, infrastruktura zase, to pa ne. To pa ne! Se pravi, ta vmesna stopnja pa naj bo. In tukaj je razlog, zakaj menimo, da ni nobene potrebe. Najprej zato, ker mislimo, da je jedro problema ta hip v Sloveniji to, da ni napredka pri modernizaciji slovenske železniške infrastrukture. Zato smo, če se spomnite, v naši poslanski skupini pred časom predlagali zakon o izgradnji prioritarnih železniških odsekov v Sloveniji, da bi dali temu predlogu modernizacije 5. in 10. koridorja na slovenskih železniških tirih določen pospešek. Nova vlada, nov prometni minister je dobil ta koncept, ki ga je pripravila prejšnja vlada – Razvoj in modernizacijo železniškega omrežja do leta 2023, ki je bil ocenjen res na 9 milijard evrov v tistem obdobju in ki mu je nekako prometni minister na začetku mandata oporekal, menil je, da bo ta številka 4,5 milijarde, vsi bi bili srečni s tem, ampak ga je potem predsednik Vlade kasneje popravil in rekel, to bo seveda 9 milijard evrov, to je bila tista strokovna ocena, ki je ni pripravil tedanji minister, ampak jo je pripravila stroka.

In še eno vprašanje: enovito ali razbito ali ločeno. Tudi to se je danes omenjalo, da je stvar direktive. Velikokrat sem že povedal, da direktiva ne govori o tem,

direktiva to prepušča državi članici, da se odloča, tako kot meni, da bi bilo najbolje. In menimo, da je prednost enovitega podjetja v tako majhni državi, konec koncev Slovenske železnice so majhna firma, in lahko enovitost s pridom izkoristijo. Že sedanja notranja organiziranost preprečuje prelivanje sredstev. In če imaš močan holding in odvisne družbe, verjemite mi, da s tem najbrž, kar se transparentnosti tiče, ne pridobiš bog ve kako. Se bo pa z reorganizacijo spet takoj začelo z novimi sistematizacijami, novim postavljanjem direktorjev, ekip in Slovenske železnice se bodo kot mnogokrat doslej ukvarjale predvsem same s seboj – s kadri, direktorji in tako dalje. Slišim tudi, da se je, vsaj prebral sem v medijih, že izbrala svetovalna družba, ki bo za kar velike denarje svetovala Slovenskim železnicam pri reorganizaciji. Škoda, da bo prej sprejet zakon kot svetovanje pri reorganizaciji. Kaj pa bodo ugotovili? Vam kar takoj povem: da je preveč zaposlenih na slovenskih železnicah in da imamo slabo železniško infrastrukturo. Trdim, da je ta zakon, kot je tukaj zdaj pripravljen, ko ustanovljamo neko vmesno obliko, nek holding, popolnoma nepotreben, ker bo to močan holding, to ste vsi povedali. In bi bilo čisto vseeno, če bi bila enovita družba. Čisto vseeno. Ampak o tem problemu, spoštovane poslanke in poslanci, kaj se dogaja z modernizacijo slovenskega železniškega križa, pa nič. Zanima me, koliko je umeščenih novih železniških prometnic v prostor v teh dveh letih. Kaj je storilo Ministrstvo za okolje in prostor? Ali je narejen kakšen napredek? Ali je kakšna trasa na novo umeščena, da bomo končno prišli vsaj do začetka priprave dokumentacije? Da bomo nekoč, če se zdaj izrazim, videli luč na koncu tunela, da bodo vlaki začeli voziti 160 kilometrov na uro, da bo potniški promet lahko sodoben, da ne bomo vozili z zastarelimi vozili, da bodo tovorni vlaki sposobni prevzeti dovolj kapacitet za prevoz iz luke in v tranzitu. To so vprašanja, ki bodo konkurenčnost Slovenskih železnic takoj okrepila. Drugače pa smo spet napravili samo neko reorganizacijo, ki bo pomenila ukvarjanje Slovenskih železnic same s sabo. In razumem, da si ministrstvo najbrž prizadeva nekaj tudi spremeniti. Obetali smo si veliko od strateškega partnerja. Gospod Medhorn, ki je prišel v Slovenijo z velikim

medijskim odzivom, s podporo prve avtoritete v izvršilni veji oblasti, predsednika Vlade, je obetal, je bil obetaven, zdelo se je, da se bo zadeva za Slovenske železnice dobro iztekla. Ampak zdaj je ta zgodba, ne vem, verjetno že pozabljena. Pričakoval bi, če se gre v modernizacijo sistema s strateškim partnerjem, da potem pride tudi na podlagi enega dogovora do tega, da se šele potem predloži zakon. Tako pa zdaj nekaj spreminjamo, seveda brez strateškega partnerja, razen, če ta strateški partner ni želel kupiti samo del podjetja oziroma, zdaj bom rekel, del bodoče družbe Tovorni promet. To pa je tisto, če se spomnite, kaj se je dogajalo v predprejšnji vladi, ko je bil na to temo izveden tudi referendum, ki je takrat uspel in bi se Slovenske železnice morale razdeliti na tri družbe, vendar tedanji direktor si tega ni upal storiti. Zato najbrž tudi danes iz istih razlogov koalicija ne predlaga popolnega ločevanja in razbitja železniškega sistema, kar je tudi dobro. Zato pa pravim, da je tudi nepotrebno, ker enovito podjetje je močnejše in je močnejše tudi do konkurence. Odvisne družbe, ki bodo, bodo lažji plen oziroma apetiti tuje konkurence, da poje edini vitalni del, to pa je tovorni promet, bodo tako veliko večji. In najbrž bo naslednji korak ponovna vložitev zakona o Slovenskih železnicah – zdaj pa do dokončne delitve – da bo nekdo kupil tisti vitalni del. No, tukaj pa potem, spoštovane kolegice in kolegi, bo dosežen dober rezultat, tovorni promet bo poceni prodan tujcem, infrastruktura in potniški promet pa na bremenih države in v izgubah. Morda pa je za vas ta scenarij tudi v redu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

K besedi se je javil minister dr. Patrick Vlačič.

Prosim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Če dovolite, to je sicer nekoliko mimo predpisa, ker pa je bila debata mimo predpisov, potem lahko tudi jaz verjetno kaj povem.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Govorimo o amandmaju, ampak ta amandma črta kompletni 1. člen in s tem v bistvu tudi

smisel zakona. Tako imate neko dovoljenje do te mere, do katere sem pustil tudi ostale govorce. Ko si bom pa premislil, bom pa vsem povedal.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa.

Saj bom zelo kratek. DPN za elektrifikacijo Pragersko–Hodoš. Nihče ni čutil potrebe do zdaj, da bi proti Jesenicam drugi tir vložil predlog za DPN, z navezavo na Brnik. Mi smo ga. Nihče ni čutil potrebe, da bi za progo, ki je zdaj enotirna, Pragersko–Hodoš, dal predlog za DPN za drugi tir. Mi smo ga. Postaja Pragersko, predlog za DPN. Cel kup predlogov za DPN je bilo danih v našem mandatu. To samo kot en medklic, češ, da ni aktivnosti. Ta trenutek teče obnova proge Divača–Koper, daljinsko vodenje po glavnih progah se dela, GSM-R projekt se dela, dela se ERTMS na D-koridorju, proga proti Kočevju se obnavlja in tako naprej. Pravzaprav mi je težko to naštevati, ampak jaz bom samo tako rekel, številke govorijo same zase. Od 2004–2008 je jasno, koliko se je vlagalo v železniško infrastrukturo in odkar smo mi prevzeli mandat, je tudi jasno in številke govorijo same zase. Številke so kljub krizi bistveno višje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Ugotavljam, da ne želi. Ker ne želi, nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 23. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 15.35.

(Seja je bila prekinjena ob 15.03 in se je nadaljevala ob 15.35.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanja zbora o predlogih odločitev. Prosim za malo pozornosti. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda – druga obravnava Predloga zakona o cestah, redni postopek.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SLS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 40.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SLS k 55. členu.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 44.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 65. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 1.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 78. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti nihče.

(Za je glasovalo 53.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Besedo dajem predstavniku Vlade, predlagateljice zakona, če želi dati predlog za nadaljevanje obravnave.

Prosim, minister, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Predlagam, da se to opravi, ker je toliko amandmajev, da to poslovník dopušča.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, predlagatelj, kot ste slišali, predlaga, da Državni zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena

Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.)(Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v ponedeljek, 20. 12. 2010, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji h členom, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji Državnega zbora.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o pravilih cestnega prometa v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji. Prehajamo k 28. členu. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 22.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 93. členu. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 93. členu.

Obrazložitev glasu. Želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanskih skupin? Ne. Obrazložitev glasu v lastnem imenu?

Breda Pečan, prosim.

BREDA PEČAN: Hvala.

Že ob razpravi o tem členu in amandmaju k temu členu sem povedala, da se mi zdi smotno, da bi amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke podprli, ker si s tem odpremo možnost, da ob tem, da prvi odstavek 93. člena dopolnimo tako, kot so ga predlagali kolegi in istočasno damo tudi možnost, da deveti odstavek 93. člena dopolnimo z določilom, ki bi zavezoval

kolesarje, in to vse kolesarje, da poskrbijo za lastno varnost tako, da si nadenejo odsevni telovnik ali pa imajo obleko, ki ima na sebi odsevne trakove, tako da so v temi dobro vidni.

Poleg tega bi bilo treba v tem času vendarle preveriti, kaj pa s tistimi kolesarji, ki imajo drug tip pedalov, ki nimajo odsevnikov, ker so premajhni, da bi lahko na njih odsevnike sploh montirali. To pa je v devetem odstavku tega člena izrecno navedeno, da mora kolo imeti tudi odsevnik na pedalih, kar pri pedalih, ki so izdelani na zaklep, ni možno izvesti, ker so pretanki in premajhni. Pozivam tudi kolege iz koalicije, da ta amandma podprejo, ker bi ga v tretjem branju popravili še dodatno.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Pri obrazlaganju glasu pozivi niso več dovoljeni, ampak samo obrazložitev glasu.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 39.

(Za je glasovalo 32.)(Proti 39.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo k 103. členu. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 103. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 22.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 114. členu. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 114. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 45.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih in s tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona. Besedo dajem predstavniku Vlade, predlagateljice zakona, če želi podati predlog za nadaljevanje obravnave.

Prosim, minister Patrick Vlačič, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Dajem predlog, da se opravi tudi tretja obravnava.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, predlagatelj zakona predlaga, da Državni zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem sklepu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 22.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v ponedeljek, 20. 12. 2010, po končanem glasovanju.

Službe Državnega zbora bodo pripravile pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji in člani, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tem členom lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji Državnega zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o voznikih, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji.

Prehajamo k 5. členu in odločamo o amandmaju poslanske skupine SLS k 5. členu.

Obrazložitev glasu v imenu poslanskih skupin. V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima besedo Janko Veber.

Prosim.

JANKO VEBER: Hvala za besedo, predsednik.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov vas želim obvestiti, da smo v odmoru, ko smo zaključili razpravo o zakonih, oblikovali predlog amandmaja k 5. členu za tretjo obravnavo. Seveda je to mogoče potem opraviti in vložiti samo pod pogojem, če sprejmemo amandma Slovenske ljudske stranke v drugi obravnavi, tako da smo se dogovorili, da podremo amandma k 5. členu.

Seveda pa že napovedujem amandma, ki ga bomo vložili, kot kvalificirani predlagatelj, za tretjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SLS ima Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Strinjam se s tem, kar je kolega Veber rekel, da podpremo ta amandma. Zagotovo je dober. V okviru razprave, ki je bila v okviru tega zakona, pa se strinjam tudi s tem, da bo za tretjo obravnavo malo korigiran v smislu razprave, ki je bila prej na samem plenarnem zasedanju.

V poslanski skupini bomo ta amandma podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključili smo z obrazlaganjem glasu. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 54. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 54. členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 6.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 96. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 96. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 6.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 98. členu. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares in LDS k 98. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 1.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Želi besedo predstavnik Vlade kot predlagatelj zakona?

Prosim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Predlagam, da se že na tej seji opravi tretja obravnava.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, predlagatelj zakona predlaga, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v ponedeljek, 20. 12. 2010, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji in členi, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tem členom lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda – druga obravnava Predloga zakona o motornih vozilih v okviru rednega postopka.Error! Bookmark not defined.

Prehajamo k 3. členu in odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 42.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo k 33. členu in odločamo o amandmaju Poslanske skupine SNS k 33. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 43.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo k 50. členu. Najprej odločamo o prvem amandmaju Poslanske skupine SNS k 50. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem k istemu členu pod točko 3. Če ta amandma ne bo sprejet, bo postal amandma k temu členu pod točko 3 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 41.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o drugem amandmaju poslanske skupine SNS k 50. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 40.

(Za je glasovalo 37.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Kot sem že omenil, je tretji amandma poslanske skupine SNS brezpredmeten in o njen ne bomo glasovali. Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti 2.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu v okviru rednega postopka.Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 22.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o železniškem prometu.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti 18.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o družbi Slovenske železnice v okviru rednega postopka.Error! Bookmark not defined.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju. Prehajamo k 1. členu in odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 42.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 26.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.Error! Bookmark not defined.

V skladu s predlogom poslanca mag. Radovana Žerjava bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo

na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje mag. Radovana Žerjava v zvezi s črpanjem evropskih sredstev.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 44.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade, Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi z arbitražnim sporazumom in reševanjem mejne problematike s Hrvaško.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 44.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Jožeta Tanka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Jožeta Tanka glede načrtovanih reform.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Očitno je beseda "reform" v tem mandatu ena najbolj zlorabljenih besed. Predsednika Vlade sem vprašal, katere reforme ima Vlada še na agendi in kdaj jih bo predlagala. In predsednik Vlade je odgovoril takole: "Če bo tak dogovor v koaliciji, potem bomo šli najprej z zdravstveno reformo ali kot jo imenuje minister Marušič – nadgradnjo zdravstvenega sistema, in to bo velik zalogaj, potem bomo šli v reformo trga dela oziroma v modernizacijo javnega sektorja." Danes smo slišali, da lahko zdravstveno reformo, ki naj bi bila prva naslednja na vrsti, pričakujemo za božič prihodnje leto. Nekaj dni pred tem je predsednica koalicijske stranke Liberalne demokracije Slovenije izjavila, da je Vlada izgubila razvojni fokus. To se pravi, da nima več tiste usmeritve, s katero bi se lotevala teh razvojnih projektov oziroma modernizacij oziroma reform. Pravzaprav se sprašujemo, ali je Vlada ta fokus sploh kdaj imela. Glede na to, da je za uspešno delovanje sistema, za

uspešno delovanje države treba sprejeti tudi več drugih reform, kot so na primer davčna reforma, pa potem pravosodja, kmetijska reforma, za katero naj bi predsednik Vlade celo vezal glasovanje o zaupnici, administrativna reforma in tako naprej, so ti odgovori in pomisleki, ki se pojavljajo v koaliciji, ogledalo Vlade, ki si ga je nastavila sama sebi. Tu moram ugotoviti, da zaradi tako slabega, neučinkovitega, nereformnega delovanja Vlade, zmedenega delovanja Vlade, v tem mandatu bistveno zaostajamo tako za tistimi državami, ki peljejo evropski razvoj, kot za tistimi državami, ki so naše konkurentke v evropskem prostoru. Če se bo tako nadaljevalo, bomo čez leto ali dve zaostali tudi za tistimi državami Evropske unije, kar zadeva standard, ki so prišle v Evropsko unijo izza železne zaves.

Predsednik Vlade je v svojem odgovoru tudi dejal, da pozdravlja diskusijo. Citiram, "... jaz pozdravljam diskusijo, vedno sem jo, tudi ko nisem vodil Vlade, ampak sem vodil opozicijsko stranko, da se javno, glasno diskutira dileme, ki so dileme naše skupne prihodnosti, tudi vaše", tu je mislil nas.

In sedaj se tudi obračam na vas, da podprete to javno izraženo stališče v odgovoru na moje poslansko vprašanje predsednika Vlade in podprete našo zahtevo za razpravo o odgovoru predsednika Vlade. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 44.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ivana Grilla bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za zdravje Dorijana Marušiča na poslansko vprašanje Ivana Grilla v zvezi s spremembo financiranja lekarniške dejavnosti.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 43.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Rada Likarja bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za

finance dr. Franca Križaniča na poslansko vprašanje Rada Likarja v zvezi s strategijo razvoja Nove Ljubljanske banke d. d. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala za besedo.

Nova Ljubljanska banka je naša največja banka in je izjemnega pomena za stabilnost našega javnofinančnega sistema. Dejstvo, da obstajajo različni pogledi na strategijo prihodnjega razvoja med lastniki in med upravo, pa mogoče še med nekom tretjim, zagotovo ni dobro. To pomeni, kot bi dva vlečna konja vlekla vsak na svojo stran in rezultat je nič oziroma včasih celo to, da pridemo v grapo. Zato predlagam, da podprete zahtevo za razpravo v Državnem zboru o tej temi in predlagam, da glasujete za. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 43.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ivana Grilla bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za promet dr. Patricka Vlačiča na poslansko vprašanje Ivana Grilla v zvezi z odstranitvijo cestninskih postaj. Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 45.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Alenke Jeraj bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo na poslansko vprašanje Alenke Jeraj v zvezi s parkiriščem na zemljišču, ki je bilo predvideno za gradnjo nove Narodne in univerzitetne knjižnice, tako imenovani NUK2. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Jaz sem ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospoda Golobiča spraševala o zemljišču, na katerem naj bi stal nekoč NUK 2. Ta trenutek je na tem mestu

parkirišče. Zanimalo me je, kdo s tem parkiriščem upravlja, kdo pobira parkirnino in koliko se od tega zbere. Minister je pojasnil, da je lastnik zemljišča Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, da pa je bila sklenjena pogodba z Mestno občino Ljubljana, ki upravlja s parkiriščem in pobira tudi parkirnino. Minister je povedal, da ne ve, koliko ta znaša, kar je precej čudno, ker bi moral nadzorovati pogodbo, ki jo je sklenil z nekom, in tudi v zvezi s tem, kakšni so načrti s tem zemljiščem. Glede na to, da Vlada na vseh koncih in krajih varčuje, ker nima denarja, bi bilo najbrž smiselno, da sama pridobiva sredstva tudi iz tega naslova, torej iz naslova parkirišč, ne pa, da to počne v njenem imenu Mestna občina Ljubljana. Ocenjujem, da je to oškodovanje državnega proračuna in zato predlagam, da o odgovoru ministra opravimo razpravo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 44.

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Marjana Bezjaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo mag. Darje Radič na poslansko vprašanje Marjana Bezjaka v zvezi s tujimi neposrednimi naložbami v Sloveniji.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 44.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Milana Čadeža bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslansko vprašanje Milana Čadeža v zvezi s koriščenjem sredstev vodnega sklada.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Milan Čadež.

Prosim.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz sem gospoda ministra spraševal glede razdeljevanja sredstev Sklada za vode,

ki je bil ustanovljen leta 2002 pod Zakonom o vodah. Sklad za vode je razdeljeval v preteklosti sredstva dokaj netransparentno. Velikokrat se je zgodilo, da niso dosegli tistega cilja, za katerega so bili namenjeni, in tudi to je pomembno, da se na ta sklad letno steče kar 25 milijonov evrov. Glede na to, da sem tudi raziskoval, kam so šla sredstva in v letu 2010 nisem dobil jasnega odgovora, in glede na aktualno problematiko, da je stanje vodne infrastrukture v Sloveniji zelo slabo, sem tudi prepričan, da je treba, da se o tem opravi javna razprava. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 40.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Andreja Magajne bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo Majde Širca na poslansko vprašanje Andreja Magajne v zvezi s prodajo gradov, skupaj s parcelami in parki.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? (Ne.) V lastnem imenu? Želi kakšna poslanska skupina obrazložiti glas? (Ne želi.) Obrazložitev v lastnem imenu ima Andrej Magajna.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav!

Gradovi, kulturni spomeniki – le kaj bi z njimi. Odločitev države o prodaji kulturnih spomenikov – šestih gradov in še dveh v naslednjih letih, je marsikoga neprijetno presenetila. Prodaja gradov in državnih spomenikov je le nekaj drugega kot prodaja stanovanj, pisarn in drugih raznoraznih objektov. Tudi v samem postopku nas je nekoliko presenetilo in moramo kar priznati, da so programi prodaje stvarnega premoženja precej nepregledni. Navajanje katastrskih občin in parcelnih števil brez dejanskega imena samo zamegljuje. Kdo na primer v Ljubljani ve, kaj stoji na Brniku 133? Tudi nas, priznajmo, je ta zadeva presenetila. Ključno vprašanje pa je, ali je sploh možno ali se smejo državni spomeniki prodajati.

Ministrica je kar izčrpno odgovorila na vsa vprašanja, na postopke, ki so pripeljali, vendar ključno vprašanje ostane – zakaj se niso ti objekti najprej ponudili občinam ali celo predali tudi v brezplačni prenos. Zakaj? Govori se, da ni nikogar, ki bi te gradove kupil, da ni nikogar, ki bi v to investiral. Zakaj torej ne predati občinam, ki bi s pomočjo tudi države in evropskih sredstev najprej obnovile, izvedle najnujnejša sanacijska sredstva in bi te gradove tudi kasneje uporabljale. Ni nujno, da bodo čez 10 let obnovljeni, tudi morda ne čez 50 let, lahko pa živijo, kot je marsikateri primer v Sloveniji, ko gradovi tudi v delni sanaciji živijo in so primerni za nadaljnjo uporabo lokalnim skupnostim in širši javnosti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 38.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Milenka Ziherla bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo mag. Darje Radić na poslansko vprašanje Milenka Ziherla v zvezi z realizacijo projekta Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 44.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda – ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnih.Error! Bookmark not defined.

Prehajamo na odločanje o navedenem zakonu. Ob tem vas želim opozoriti, da mora pri ponovnem odločanju skladno z drugim odstavkom 91. člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje navedenega zakona glasovati večina poslancev zbora, to je 46 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 24.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 24. točko dnevnega reda – obravnava Poročila o okolju v Republiki Sloveniji za leto 2009.Error! Bookmark not defined.

Ker amandmaji k predlogu sklepa niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 1.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 25. točko dnevnega reda – obravnava Poročila Ogledalo Vladi 2010 – Zeleni nevladni monitor.Error! Bookmark not defined.

Ker amandmaji k predlogu sklepa niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 23.a točko dnevnega reda – obravnava Predloga sklepa o višini sredstev, ki pripadajo posamezni politični stranki iz sredstev državnega proračuna v letu 2011.Error! Bookmark not defined.

Ker amandmaji k predlogu sklepa niso bili vloženi prehajamo na odločanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda – obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, skrajšani postopek.Error! Bookmark not defined.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o igrah na srečo.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru po skrajšanem postopku.Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo zakona o matičnem registru.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o gozdovih v okviru skrajšanega postopka.Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 23. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 16. DECEMBRA 2010 OB 16.20 IN SE JE NADALJEVALA 17. DECEMBRA 2010 OB 10. URI.)

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje, začenjam z nadaljevanjem 23. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Silva Črnugelj, Jožef Jerovšek, Samo Bevk in Bogdan Čepič. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITI ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina sedmih poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Antonom Anderličem. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev.

Gospod Anton Anderlič, prosim.

ANTON ANDERLIČ: Lepo pozdravljeni!

Na prvi pogled zglada da gre za manjšo spremembo zakona o sodelovanju med parlamentom in Vlado v pogojih Evropske unije. Je pa res, da gre za zelo pomembno spremembo po sprejetju Lizbonske pogodbe, po kateri nacionalni parlamenti dobivamo večja pooblastila in večje odgovornosti za oblikovanje različnih politik na ravni Evropske unije in tako rekoč smo tisti, ki moramo v okviru nacionalnih držav spremljati tudi delo Evropske unije in ta zakon omogoča, da se v primeru ko je ugotovljena naknadna kršitev subsidiarnosti, lahko sproži tudi tožba pred ustreznimi sodišči v okviru Evropske unije. Gre za to, da je treba to opredeliti v zakonu, ki je na dnevnem redu. Nekatere države Evropske unije imajo urejeno na način, kot smo to sami pripravili v predlogu zakonov, nekatere nekoliko drugače, odvisno od tega, kakšen je ustroj njihovega pravnega sistema. Zelo pomembno je, da tukaj določamo, kdo je tisti, ki bo zastopal Državni zbor oziroma Republiko Slovenijo pred sodiščem. Bilo je veliko razprav o tem, ali lahko pride do različnih interesov v takih primerih med Vlado in Državnim zborom. Na koncu je prevladalo mnenje, da tudi če bi imela Vlada drugačno stališče, kot ga ima parlament, velja sklep, ki ga je sprejel Državni zbor. Z zakonom pooblašamo ali določamo dolžnost državnemu pravobranilstvu, da zastopa državo Slovenijo, v tem primeru s sklepom, navodilom, s povsem konkretnimi usmeritvami za tožbo, ki se pripravi in se tudi zastopa pred ustreznimi sodišči.

Sam mislim, da je to prilika, čeprav danes ni predvidene razprave, ker niso bili vloženi naknadni amandmaji, potem ko je odbor sprejel popravljen amandma, ki je šel predvsem v smer izboljšave in jasnosti teksta, da je vendarle prilika, da se zamislimo, da razmislimo, ali je naša vloga v okviru vseh aktivnosti, ki se dogajajo v Evropski uniji, takšna, da državljani in državljanke Republike Slovenije sprejemajo to našo aktivnost, smo mi v poziciji, da resnično zastopamo tudi njihove interese, ne samo takrat, ko gre za delo v Državnem zboru in se stvari nanašajo na zakonodajo in na sprejemanje ukrepov znotraj države, naj si bo na parlamentarni ali

na vladni ravni, ampak da gre tudi za zavedanje, da smo vsi tudi državljani, državljanke Evropske unije in znotraj tega imamo pravico in dolžnost, da tisto, kar ljudje menijo, da je slabo, da bi se dalo in smelo ter moralo izboljšati v delovanju Evropske unije, slovenski parlament zazna, ustrezno oblikuje stališča in jih tudi glasno zastopa. Mi smo v tem delu odnosov med Vlado in Državnim zborom spomladi, mislim, že spreminjali zakon, kjer smo delno odprli seje Odbora za zadeve EU, kjer govorimo vedno o stvareh, ki so predmet zanimanja javnosti in se tudi tičejo javnosti, ker vplivajo na njihovo življenje, na njihov položaj, na zadovoljevanje kakršnihkoli interesov, ki jih imajo. Zato verjamem, da ne glede na to, da danes ni širše razprave, da bo to spodbuda za nadaljnje razmišljanje, kako bo parlament odigral svojo vlogo. Hvala.

PODPREDSENIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Pravzaprav imam enostavno nalogo. Odbor je na 25. seji 30. novembra letošnjega leta obravnaval ta predlog zakona. Mnenja so dali Zakonodajno-pravna služba, Vlada, Komisija Državnega sveta za državno ureditev in Komisija Državnega sveta za mednarodne odnose, razpolagali smo tudi z dopisom Državnega pravobranilstva. Če zelo poenostavim, bom rekel tako, Vlada je bila proti, Državni svet je bil proti, poslanci pa smo bili tokrat enotni in smo predlog tega zakona v celoti potrdili. Imeli smo tudi en amandma, ki je sledil Zakonodajno-pravni službi, tako da je bilo delo potem relativno enostavno, pa tudi redko kdaj se to zgodi na odboru, da tako enotno glasujemo. Besedilo je pa seveda sprejeto. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predstavniki Vlade se niso prijavili k besedi. Sledi predstavitev stališč Poslanskih skupin. Besedo ima gospod Anton Urh v imenu poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Spoštovani gospod podpredsednik, kolegice in kolegi!

Po načelu subsidiarnosti lahko Evropska unija ukrepa samo v primeru, če ukrepi države članice ne morejo zadovoljivo doseči zasledovanih ciljev – če so ukrepi na evropski ravni učinkovitejši od nacionalnih. Novost Lizbonske pogodbe je nova vloga nacionalnih parlamentov, ki je med drugim prinesla tudi nadzor nad izvajanjem omenjenega načela subsidiarnosti, ki se lahko izvaja že v zgodnjih fazah zakonodajnega postopka, v primeru kršitve načela pa se lahko sproži tudi tožba pred sodiščem Evropske unije. Pri tem je državam članicam prepuščeno, da v svoji zakonodaji uredijo način izvajanja te pristojnosti. S predlogom dopolnitve zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah EU se skozi dodani 11. a člen natančno določajo pravne podlage za delovanje Državnega zbora in Državnega pravobranilstva v primeru, če se izkaže, da je potreben postopek priprave tožbe zaradi ugotovljene kršitve načela subsidiarnosti. Bistvo sprememb, ki jih je vpeljala Lizbonska pogodba, je v samostojnosti nacionalnih parlamentov pri presoji subsidiarnosti, neodvisno od presoje Vlade. Končno besedilo dopolnitve zakona je pripravljeno v skladu z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in odprave dilem glede vprašanja zastopanja Državnega pravobranilstva pred sodiščem v primeru nasprotnih stališč Vlade in Državnega zbora.

V Poslanski skupini DeSUS predlog zakona podpiramo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani prisotni!

S predlagano novelo vzpostavljamo pravno podlago za vložitev tožbe pred sodiščem Evropske unije, kadar bi Državni zbor naknadno odkril kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom Evropske unije, ki je že bil sprejet in objavljen v Uradnem listu Evropske unije. Temeljni cilj

novega 11.a člena je urediti sodelovanje med Državnim zborom in Vlado, potem ko Državni zbor sprejme sklep, da je bilo z zakonodajnim aktom institucij Evropske unije kršeno načelo subsidiarnosti.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke podpiramo ureditev, po kateri bo v primeru različnih mnenj med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije ob upoštevanju načela subsidiarnosti zakonodajnih aktov Evropske unije Vlada pred sodiščem Evropske unije zastopala mnenje, sprejeto v obliki sklepa v Državnem zboru. To pomeni, da Vlada kljub morebitnemu nestrinjanju s stališčem Državnega zbora pri pripravi besedila tožbe in v postopku pred sodiščem Evropske unije ne more uveljavljati drugačnih stališč, kot jih je sprejel Državni zbor. Prav tako tudi ne more zavrniti zahteve za vložitev tožbe zaradi kršitve načela subsidiarnosti, podane s strani Državnega zbora. Vlada je dolžna Državni zbor tudi sproti obveščati o poteku postopka pred sodiščem Evropske unije o svojih dejavnostih v zvezi z njim ter o sprejetih odločitvah sodišča. Menim, da je predlagana ureditev dobra, kajti v trenutno veljavnih določilih je Državno pravobranilstvo tisto, ki je zastopnik Republike Slovenije pred tujimi in mednarodnimi sodišči. S predlagano novelo pa dajemo večje pristojnosti zakonodajnemu organu, kar je ne glede na delitev oblasti v redu, saj predstavlja izvoljeno telo ljudstva. Vključenost Državnega pravobranilstva pri nastajanju končnega besedila tožbe pa postane izvedbenega pomena.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke bi na koncu poudarili, da se je v tem pogledu treba zavedati tudi dolžnosti slovenskega parlamenta, da skrbi tudi za to, da pristojnosti, ki jih ima slovenski parlament, ostajajo na nacionalni ravni. V Slovenski nacionalni stranki bomo predlog zakona podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Anderlič v imenu Poslanske skupine LDS.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Uvodoma sem predstavljal stališče v imenu predlagateljev. Mene veseli, da so

praktično vse poslanske skupine in večina poslancev že v predhodnih fazah, vključno s sopodpisom tega zakona, soglašale s tem, da je to tisto, kar potrebujemo v novih pogojih za to, da bi lažje opravljali svoje delo, da bi bdeli nad tem, kar počne Evropska unija in da bi tudi ustrezno sporočali svoja mnenja. Mogoče je treba tukaj tudi posebej poudariti, da ta razmejitvev in utrjevanje samostojne vloge Državnega zbora v odnosu na ostale veje oblasti, predvsem v odnosu na Vlado, je tisti bistven poudarek, ki ga je treba tako rekoč stalno imeti v vidu, kajti kaj hitro se zgodi, da se zadovoljimo s tem, da bo že Vlada opravila kaj, kar je v pristojnosti Državnega zbora. Tukaj imamo na eni strani dolžnost, da sledimo, imamo pa tudi pravico, in to je tisto, kar je vredno podpreti.

Poslanci Liberalne demokracije bomo zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Solidarnost bo zakon o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije podprla.

Sprejeta Lizbonska pogodba vključuje nacionalne parlamente v sprejemanje odločitev Evropske unije in tako izboljšuje demokratično legitimnost celote ter jo približuje evropskim državljanom. Čeprav je glede tega v Lizbonski pogodbi več določb, je v danem primeru obravnave zakona v ospredju protokol o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, ki določa, da je sodišče Evropske unije pristojno za odločanje v tožbah zaradi kršitve subsidiarnosti z aktom, ki ga vložijo država članica v skladu s pravili. Nacionalni parlamenti imajo možnost, da se glede posameznih rešitev v pravnem redu Evropske unije vključujejo že v fazi nastajanja, v primeru kršitve načela subsidiarnosti pa lahko sprožijo sodni postopek pred sodiščem Evropske unije.

Ta zakon tako določa, da lahko Državni zbor sprejme sklep z obrazložitvijo in

naloži Vladi, da v okviru usmeritev, ki jih je sprejel, in ob sodelovanju z Državnim pravobranilstvom pripravi dokončno besedilo tožbe in jo vložijo na sodišče Evropske unije. Na ta način bo Državni zbor opravljal svojo nadzorno funkcijo pri obravnavi zadev Evropske unije in bo lahko zagotovil, da bo evropska zakonodaja boljša, na drugi strani pa bodo določene pristojnosti ostale v pristojnosti Republike Slovenije, ne da bi prišlo do prenosa na raven Evropske unije.

Iz navedenih razlogov bo poslanska skupina zakon podprla. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Darja Lavtižar Bebler v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Pogodba o Evropski uniji omogoča, da nacionalni parlamenti in s tem tudi Državni zbor Republike Slovenije dejavno prispevajo k dobremu delovanju Evropske unije s tem, da skrbijo za spoštovanje načela subsidiarnosti. V skladu z evropsko zakonodajo lahko država članica v imenu svojega nacionalnega parlamenta na sodišče Evropske unije posreduje tožbo zaradi kršitve načela subsidiarnosti. Zaradi te pristojnosti je pomembno, da uredimo postopek, preden bo prišlo do situacije, ko bo Državni zbor ugotovil kršitev načela subsidiarnosti. Ne sme se namreč zgoditi, da bi se šele takrat začeli spraševati, po kakšnem postopku pravzaprav lahko sploh kršitev ugotovimo in predvsem kdo je tisti, ki bo v imenu Državnega zbora tožbo vložil. Iz povedanega izhaja, da gre za avtonomno pravico Državnega zbora, da uredi in precizira notranji postopek, po katerem bo to svojo pristojnost dejansko izvrševal. Predlagani 11.a člen ureja natančno to materijo in ta dopolnitev je nujno potrebna. Naj poudarim, da ne gre samo za predlog člena, ki naj bi bil povsem formalnopravne narave, ampak člen vsebuje predvsem tiste sestavine, ki so nujno potrebne za to, da dosežemo vsebino in obličnost odločitve v Državnem zboru, kadar Državni zbor presodi, da se s sprejetim zakonodajnim aktom

institucij Evropske unije krši načelo subsidiarnosti.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo zato ta predlog zakona podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Štefan Tisel v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Vsem prisotnim lep pozdrav. Spoštovani gospod podpredsednik, poslanke in poslanci!

Za izvajanje pristojnosti Evropske unije veljata načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. V skladu z načelom subsidiarnosti je Evropska unija na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, pristojna ukrepati le, če države članice ne morejo zadovoljivo doseči zasledovanih ciljev. V skladu z načelom sorazmernosti pa ukrepi Evropske unije vsebinsko in formalno ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev pogodb. Tukaj ima mehko pravo prednost pred zavezujočim pravom, direktive pred uredbami, minimalna harmonizacija prednost pred izčrpno harmonizacijo. Temeljni cilj zakona je urediti sodelovanje med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije, potem ko Državni zbor sprejme sklep, da je bilo z zakonodajnim aktom institucije Evropske unije kršeno načelo subsidiarnosti. Kot poglavitna rešitev predloga zakona se dodaja še novi člen, z določitvijo pravne podlage za vložitev tožbe pred sodiščem Evropske unije, kadar bi Državni zbor naknadno odkril kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom Evropske unije, ki je bil že sprejet in objavljen v Uradnem listu Evropske unije. S predlogom dopolnitve zakona se določa, da Vlada Republike Slovenije na podlagi sklepa, naloga in usmeritvenih navodil Državnega zbora ob sodelovanju Državnega zbora in Državnega pravobranilstva pripravi končno besedilo tožbe za sodišče Evropske unije. Bistvo sprememb, ki jih je vpeljala Lizbonska pogodba, je samostojnost nacionalnega parlamenta pri presoji subsidiarnosti, ne glede na presojo nacionalne vlade.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke bo predlagane spremembe zakona podprla.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franci Kek v imenu Poslanske skupine Zares.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, predstavniki Vlade, predsedujoči!

Lizbonska pogodba prvič dajem nacionalnim parlamentom pri zadevah Evropske unije večjo vlogo pri sprejemanju odločitev Evropske unije. S tem se hkrati izboljšuje demokratična legitimnost celotne Evropske unije, poleg tega pa se izboljšuje tudi institucionalno ravnovesje med nacionalno in evropsko ravni. Predlog zakona določa pravno podlago za vložitev tožbe pred sodiščem EU, kadar bi Državni zbor ugotovil kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnimi akti EU, ki so bili že sprejeti in objavljeni v Uradnem listu EU, kajti v trenutni slovenski zakonodaji takšna pravna podlaga ne obstaja.

Lizbonska pogodba nacionalnim parlamentom daje nove pristojnosti, ki jih spodbujajo, da se že v zgodnji fazi oblikovanja politike na ravni EU vključijo in sodelujejo oziroma nadzorujejo že sam potek, postopek sprejemanja aktov. In prav nove pristojnosti posledično prispevajo k boljši pripravi zakonodaje ter večji skladnosti zakonodaje na ravni EU. V primeru kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucije EU lahko celo sprožijo tožbo pred sodiščem EU, kar ureja tudi predlagani zakon. Predlagani zakon ureja sodelovanje med Državnim zborom in državnim pravobranilstvom, potem ko Državni zbor sprejme sklep, da je bilo z zakonodajnim aktom institucij EU kršeno načelo subsidiarnosti. Sklep z obrazložitvijo in navedenimi kršitvami Državni zbor posreduje Državnemu pravobranilstvu, nato pa Državno pravobranilstvo na podlagi smernic in utemeljitev vloži tožbo na sodišče Evropske unije. V Poslanski skupini Zares podpiramo takšno rešitev, kajti pomembno je, da ima tudi Državni zbor Republike Slovenije formalne pristojnosti oziroma pravno podlago pri opozarjanju na kršitve načela subsidiarnosti

že v sprejetih in objavljenih zakonodajnih aktih Evropske unije.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Zares zakon podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Pukšič v imenu Poslanske skupine SLS.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi! Lep pozdrav tudi bivši generalni sekretarki Državnega zbora, ki je danes tukaj z nami!

Slovenska ljudska stranka bo dopolnitev zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado o zadevah Evropske unije podprla iz štirih načelnih razlogov. Prvič. Lizbonska pogodba, ki je stopila v veljavo pred dobrim letom, je prinesla veliko sprememb, v primerjavi s prejšnjo pogodbo Evropske skupnosti. Poleg številnih institucionalnih sprememb in zagotavljanja višjega varstva človekovih pravic je z željo po višji stopnji demokratičnosti Unije tudi razširila pristojnost nacionalnih parlamentov v postopkih sprejemanja pravnih aktov, in sicer po načelu subsidiarnosti. Drugič. Nacionalni parlamenti so tako prvič dobili pomembno vlogo pri ustvarjanju evropskega prava, kar je bilo do uveljavitve Lizbonske pogodbe v izključni pristojnosti vlad držav članic. Tretjič. Upoštevanje načela subsidiarnosti je eden glavnih kazalcev demokratičnosti družbe. Upoštevanje načela subsidiarnosti je eden glavnih kazalcev demokratičnosti družbe. Nisem se zmotil in dvakrat prebral, ampak sem to naredil namerno. Torej se določa uresničevanje demokratičnega odločanja po sistemu od spodaj navzgor, se pravi, nižja raven oblasti naj bo pristojna za tiste zadeve oziroma naj opravlja tiste naloge, ki jih lahko opravlja učinkoviteje kot višja raven oblasti. Z načelom subsidiarnosti se srečamo tudi na področju lokalne samouprave, saj to načelo predstavlja temeljno filozofijo načela lokalne samouprave v sodobnih demokracijah, ki morajo temeljiti na kakovostnih javnih storitvah za lokalno prebivalstvo. O tem bomo govorili danes pri 3. točki. V primeru Evropske unije pa to načelo pomeni, da Unija deluje na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, le v primerih, ko države članice

ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni in se ti ukrepi lažje izvedejo na ravni Unije, kot to določa 5. člen pogodbe o Evropski uniji. Protokol številka 2 v Lizbonski pogodbi o uporabi načela subsidiarnosti in sorazmernosti je določil, da se vsi osnutki pravnih aktov Unije s strani Evropske komisije pošljejo nacionalnim parlamentom. V primeru kršitve načela subsidiarnosti pa lahko država članica v skladu s svojim pravnim redom v imenu nacionalnega parlamenta vložijo tožbo pri sodišču Evropske unije. Četrtič. V Slovenski ljudski stranki smo mnenja, da predlagani zakon ustrezno določa postopke v primeru ugotovitve kršitev načela subsidiarnosti. Državno pravobranilstvo kot zastopnik države pred tujimi in mednarodnimi sodišči bo potem, ko bo Državni zbor ugotovil kršitev načela subsidiarnosti, o tem izdalo ustrezno obrazložen sklep, pripravilo končno besedilo tožbe in jo tudi vložilo na sodišču Evropske unije. Dolžno pa bo tudi seveda obveščati Državni zbor o vseh postopkih, dejanjih pred sodišče Evropske unije.

V času zakonodajnega postopka se je zakon z amandmajem, v katerem sta bili upoštevani mnenji Državnega pravobranilstva in Zakonodajno-pravne službe, ustrezno spremenil in je v skladu z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije.

Poslanci Slovenske ljudske stranke predlogu zakona ne bomo nasprotovali in ga bomo podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo opravili v ponedeljek, 20. 12. 2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA SPREMOMB IN DOPOLNITEV POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, REDNI POSTOPEK.**

Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora je v obravnavo zboru predložila skupina osmih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Antonom Anderličem. Za dopolnilno obrazložitev Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora dajem besedo predstavniku predlagateljev, gospodu Antonu Anderliču.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Spremembe poslovnika so obsežnejše, kot so spremembe zakona. V poslovniku je bilo treba urediti predvsem vprašanje nadzora nad izvajanjem načela subsidiarnosti, drugič, možnost sprožitve tožbe v primeru kršitve načela subsidiarnosti v zvezi z zakonodajnim aktom, tretjič, vprašanje pobud Evropskega sveta, predvsem iz 48. člena, 7. točke, Pogodbe o Evropski uniji, in vprašanje pobud za pristop držav kandidatki za članice k Evropski uniji.

Prav tako je bilo treba na nek način poudariti, da v dosedanjem delu Državni zbor – seveda govorim o pogojih Evropske unije – ni v zadostni meri odgovoril na tista temeljna vprašanja, kako se ukvarjati z različnimi vsebinami, saj matična delovna telesa praviloma niso obravnavala vsebine, ki bi jo morala, preden pristojno delovno telo zavzame stališče do predlaganih procedur oziroma predlaganih vsebin. Zato smo v tem delu, tudi po vzoru nekaterih drugih parlamentov, ki imajo predvsem poudarek na matičnih delovnih telesih in obravnavanje vsebin z vidika pristojnosti teh teles, šele na pristojnem delovnem telesu pa tako rekoč dobi stališče končno obliko. Pri nas se je le redkokdaj dogajalo, da so nekatera delovna telesa obravnavala določene vsebine. Poslovnik zdaj določa, da je treba resnično obravnavati – in se mora obravnavati – ne, da se "lahko", kot je to sedaj, ko je pravzaprav odvisno od volje posameznikov, najsi bo predsednikov ali zainteresiranih članov delovnih teles, ali so neko vprašanje dali na dnevni red ali ne. Tisti, ki smo delali na predlogu sprememb – in prav tako kot predlog zakona je tudi predlog sprememb poslovnika pripravljala delovna skupina, ki je bila sestavljena iz predstavnikov poslanskih skupin, kluba iz koalicije in tudi iz opozicijskih poslanskih skupin – smo bili mnenja, da to ne more biti prosta presoja predsednika ali koga iz delovnega telesa, ali bo nekaj obravnaval

ali, ampak da to mora narediti, pa tudi če samo s sklepom na koncu, da se strinja z vsebino in je niti ne bodo obravnavali, vendar pristojno delovno telo mora dobiti sporočilo od matičnega delovnega telesa.

Kot rečeno, ko smo pregledali tudi ureditve drugih parlamentov, je teža na tej stopnji obravnave največja. Toliko o predstavitvi predloga.

Zdaj bi pa predstavil stališče poslovniške komisije, če lahko.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Izvolite, imate besedo, gospod Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Hvala lepa.

Poslovniška komisija je to, kar sem ravnokar predstavil, sprejela kot osnovo, kot vsebino sprememb. Smo pa morali nekatere stvari v sami razpravi dopolniti, spremeniti zaradi spremenjenega teksta na seji Odbora za notranjo politiko, ko smo govorili o zakonu, kjer smo sprejemali poročilo in samo pobudo za spremembo zakona, zato je tako rekoč to nekaj kar je bolj, da tako rečem redakcijske narave, kar je novega od samega predloga ob vložitvi. Kot sem že prej rekel, se je diskusija vrtela okoli tega, kako Državni zbor, matična delovna telesa in vsi tisti, ki morajo sodelovati v postopkih, predvsem je bila diskusija tudi o vlogi Državnega sveta. Državni svet je imel predlog za amandma, ki ni bil formalno spisan, ampak so samo vsebinsko razložili, kako si predstavljajo, da bi zagotovili večjo vlogo pobud Državnega sveta. Odgovor je bil, da tako kot sedaj je zaželeno, da Državni svet ob vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu, da predhodno mnenje oziroma v postopku tako na matičnem delovnem telesu kot tudi na pristojnem delovnem telesu pride s svojimi stališči, ki se obravnavajo tako kot vsa druga mnenja, ki pridejo na dnevni red obravnave kateregakoli akta. Predvsem zdaj govorimo o zadevah Evropske unije, ne toliko o vseh ostalih, ampak mnenja smo bili, da ni treba kaj dodatno, širše zapisovati v poslovnik, ampak da se pusti odprta možnost za sodelovanje vseh, tudi civilne družbe, različnih javnosti in tako naprej pri oblikovanju posameznih zakonodajnih ali drugih aktov Državnega zbora. Na koncu je bilo priporočeno, da Državni zbor predlog

poslovnika sprejme, gre za potrebno dvotretjinsko večino, kar je še dodaten razlog, da se vsi – kajti vsebina se tiče vseh poslancev – vključimo in obravnavamo te stvari z vso odgovornostjo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predstavniki Vlade niso prijavljeni k besedi. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu poslanske skupine SNS.

SILVEN MAJHENIČ: Še enkrat vsem skupaj lep pozdrav!

Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora zajema podrobnejšo ureditev postopkov v Državnem zboru v zvezi s pristojnostmi, ki jih prinašajo Lizbonska pogodba, Protokol o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji in Protokol o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Poglavitne rešitve so: obvezna vključenost matičnih delovnih teles v obravnavo zadev Evropske unije, ki so že v zakonodajnem postopku na ravni Evropske unije, postopek izvedbe nadzora nad upoštevanjem načela subsidiarnosti v osnutkih zakonodajnih aktov institucij Evropske unije, postopek tožbe zaradi kršitve načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucij Evropske unije, obravnava pobude Evropskega sveta, obravnava predloga Sveta Evropske unije, obravnava prošnje za pristop k Evropski uniji, sodelovanje v mehanizmih ocenjevanja izvajanja politik Evropske unije v okviru območja svobode, varnosti in pravice, vključenost v politični nadzor Europola in ocenjevanje dejavnosti Eurojusta. Pri tem se je primarno postavilo vprašanje o primernosti sprejemanja sprememb in dopolnitev poslovnika v tem trenutku, glede na dejstvo napovedanih sprememb Lizbonske pogodbe. Lizbonska pogodba je bila napisana za neke druge boljše čase in sedaj se ti časi spreminjajo, zato lahko pričakujemo, da bo prišlo tudi do določenih sprememb same Lizbonske pogodbe. A ne glede na to, je predlagatelj pojasnil, da je predlog sprememb in dopolnitev poslovnika pripravljen na podlagi veljavne Lizbonske pogodbe, ki še vedno velja v nespremenjeni obliki, zato je prav, da se predlog sprejme ter omogoči parlamentu izvrševanje pristojnosti po

veljavni pogodbi. Predlog sprememb in dopolnitev poslovnika namreč prinaša večjo vlogo nacionalnega parlamenta v postopku izvajanja nadzora nad spoštovanjem načela subsidiarnosti, ki ga je nacionalnim parlamentom prinesla Lizbonska pogodba.

Poslovnik Državnega zbora je interni akt parlamenta, zato so bile njegove spremembe in dopolnitve pripravljene v skladu z določbami predloga zakona o dopolnitvah zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije. Oba akta bomo v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke podprli. A ne glede na to, da Lizbonska pogodba daje nacionalnim parlamentom formalno vlogo pri sprejemanju odločitev v Evropski uniji, pa bi v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke vendarle poudarili, da je predvsem od parlamentov samih odvisno, koliko bodo pri sprejemanju odločitev Evropske unije dejansko sodelovali. Obenem velja poudariti, da je vzpostavitev pravne podlage brez dejanske volje sodelovanja popolnoma brez učinka.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Anderlič v imenu Poslanske skupine LDS.

ANTON ANDERLIČ: Poslanci Liberalne demokracije bomo podprli predlog sprememb poslovnika, ker menimo, da je treba vedno poudarjati vlogo Državnega zbora tudi v pogojih delovanja v Evropski uniji in predvsem da se vsebinsko obravnavajo nekatere stvari, ki se resnično tičejo življenja in dela državljanek in državljanov Republike Slovenije. Kakorkoli izgleda, da danes obravnavamo dve suhoparni pravniški ureditvi, ki sta tako rekoč nevsebinski, vendar dajeta podlago za boljše delovanje, zato ni nobenega dvoma pri glasovanju.

Kot rečeno, podprli bomo predlog sprememb.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora je v celoti namenjen vnosu določb, ki se nanašajo na zakon o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije. Predlog podrobno ureja postopke v Državnem zboru v zvezi s pristojnostmi, ki jih prinašajo Lizbonska pogodba, Protokol o vlogi nacionalnih parlamentov in Protokol o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora bo omogočil Državnemu zboru izvrševanje pristojnosti, ki so določene v naštetih aktih in zakonu, ki bo zato sprejet.

Poslanska skupina Solidarnost bo predlog podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Colarič v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

S sprejetjem Lizbonske pogodbe se prvič formalno vključujejo nacionalni parlamenti v sprejemanje odločitev Evropske unije in se posledično izboljšuje demokratična legitimnost celotne EU. Nacionalni parlamenti lahko s svojim proaktivnim delovanjem že v zgodnjih fazah odločanja na evropski ravni, ko so predlogi zakonodajnih aktov EU še v postopku oblikovanja, prispevajo k boljšemu delovanju EU, lahko soustvarjajo evropsko zakonodajo ter nadzorujejo njeno skladnost z načelom subsidiarnosti. Najpomembnejše določbe Lizbonske pogodbe seveda poznamo, zato jih ne bom še enkrat citiral, ker je bilo o tem danes že govora. Ker pa ta sprejeta evropska zakonodaja prinaša spremembe v zvezi s povečano pristojnostjo nacionalnih parlamentov, je seveda nujno, da svojo zakonodajo prilagodimo, da prilagodimo tudi svoje lastne predpise, spremembe Poslovnika Državnega zbora.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo spremembe podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Štefan Tisel v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Vsem lep pozdrav. Spoštovani gospod podpredsednik, poslanke, poslanci, spoštovani vsi prisotni!

Temeljni cilj predlaganih sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora je urediti sodelovanje med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije. Po eni strani se s spremembami želi zagotoviti učinkovita vključenost Državnega zbora v postopke odločanja na ravni Evropske unije, v skladu z določbami Lizbonske pogodbe, po drugi strani pa večja aktivnost matičnih delovnih teles pri obravnavi zadev Evropske unije, ki so že v zakonodajnem postopku. Pomembnejše rešitve predlaganih dopolnitev in sprememb Poslovnika Državnega zbora so naslednje.

Prvič, obvezna vključenost matičnih delovnih teles v obravnavo zadev Evropske unije, ki so že v zakonodajnem postopku na ravni Evropske unije. Drugič, postopek izvedbe nadzora nad upoštevanjem načela subsidiarnosti v osnutkih zakonodajnih aktov institucij Evropske unije. Tretjič, postopek tožbe zaradi kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucij Evropske unije.

Četrtič, sodelovanje v mehanizmi ocenjevanja izvajanja politik Evropske unije v okviru območja svobode, varnosti in pravice, vključenost v politični nadzor Europol in ocenjevanje dejavnosti Eurojusta.

Bistvo sprememb, ki jih je vpeljala Lizbonska pogodba, je samostojnost nacionalnega parlamenta pri presoji subsidiarnosti, ne glede in mimo presoje nacionalne vlade. Lizbonska pogodba daje nacionalnim parlamentom formalno vlogo pri sprejemanju odločitev v Evropski uniji, kakšna pa bo ta vloga, pa je odvisno predvsem od nacionalnih parlamentov samih, kako in koliko bodo pri tem sodelovali.

Po navedbah predlagatelja je nujna natančna in dosledna ureditev v Poslovniku Državnega zbora, ker takšnih postopkov in možnosti, na primer tožba zaradi kršitve načela subsidiarnosti, za sodelovanje nacionalnih parlamentov na ravni Evropske

unije ter nacionalni ureditvi nismo do sedaj poznali.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo zato predlagane spremembe poslovnika podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franci Kek v imenu Poslanske skupine Zares.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, predsedujoči!

Razmerje med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v postopkih sprejemanja pravnih aktov in odločitev Evropske unije ureja zakon, ki je prav tako predmet današnje seje, in sicer Zakon o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije. Vlada je tista, ki predstavlja, uveljavlja in zastopa stališče Republike Slovenije, Državni zbor pa le sodeluje v postopku sprejemanja pravnih aktov in odločitev v Evropski uniji vendar preko Vlade. Z Lizbonsko pogodbo pa stopamo korak naprej. Ta je namreč okrepila vlogo nacionalnih parlamentov, kajti prav ti so prvič formalno vključeni v proces sprejemanja evropske zakonodaje. In prav spremembe in dopolnitve poslovnika, ki so danes pred nami, zagotavljajo učinkovito vključenost Državnega zbora v postopke odločanja na ravni EU v skladu z določbami Lizbonske pogodbe. Vse to pa posledično prinaša večjo aktivnost matičnih delovnih teles pri obravnavi zadev EU, ki so že v zakonodajnem postopku. Poleg vsega pa Lizbonska pogodba izboljšuje tudi institucionalno ravnovesje med nacionalno in evropsko ravni. In prav spremembe in dopolnitve poslovnika peljejo k uresničevanju Lizbonske pogodbe. Tako bo vključenost delovnih matičnih teles v obravnavo zadev EU, ki so že v zakonodajnem postopku na ravni EU, obvezno, nadalje je natančno opredeljen postopek izvedbe nadzora nad upoštevanjem načela subsidiarnosti že v osnutku zakonodajnih aktov institucij EU, prav tako je natančno določen postopek zaradi kršitve načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucij EU. Spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora prinašajo večjo vključenost Državnega zbora Republike Slovenije in

njegovih matičnih delovnih teles v postopke sprejemanja aktov Evropske unije, s tem pa je bistveno povečana vloga nacionalnih parlamentov, vse to pa prinaša večjo skladnost pri sprejemanju zakonodajnih predlogov Evropske unije.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Zares še kako potrebne spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi in vsi prisotni!

Pred dobrim letom je stopila v veljavo Lizbonska pogodba in ta pogodba prvič formalno vključuje nacionalne parlamente v sprejemanje odločitev Evropske unije. Po tej pogodbi lahko, kot nam je znano, nacionalni parlamenti prispevajo k boljšemu delovanju EU, še posebej preko proaktivnega in vsebinskega delovanja že v zgodnjih fazah odločanja na evropski ravni, ko so predlogi zakonodajnih postopkov Evropske unije še v postopku oblikovanja. Vendar je odvisno predvsem od parlamentov samih, kako in koliko bodo pri tem sodelovali. Zato je nujna natančna in dosledna ureditev v poslovniku. In glede na to, da smo tudi mi sopodpisniki predlogov sprememb Poslovnika Državnega zbora, ne vidimo prav nobenega razloga oziroma obratno, da teh sprememb in dopolnitev danes ne bi podprli. Pričakujemo pa nekaj problemov predvsem pri pravočasnem posredovanju gradiv Državnemu zboru, kar zavezuje tudi Vlado k resnejšemu pristopu, ampak to je predhodna točka, ki smo jo že obravnavali.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Še gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora so vezane na nove pristojnosti nacionalnih parlamentov, katerih vloga se na podlagi Lizbonske pogodbe, Protokola o vlogi nacionalnih parlamentov ter Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti pri sprejemanju odločitev Evropske unije bistveno spreminja v korist demokratičnosti, oblikovanja in nadzora zakonodajnih aktov na ravni Unije. V tej smeri sta v obravnavi na tej seji zbora predlog novele Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado ter predlog novele Poslovnika Državnega zbora.

Poslovník Državnega zbora je notranji akt, ki ureja pravne podlage za delovanje zakonodajnega organa, zato ga je ob dodajanju novih pristojnosti posledično treba temu prilagoditi. Spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora zagotavljajo učinkovito vključenost Državnega zbora v postopke odločanja na ravni Evropske unije. V tej smeri pa se povečuje aktivnost matičnih odborov pri obravnavi zadev Evropske unije.

V Poslanski skupini DeSUS vsebino sprememb in dopolnitev poslovnika podpiramo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu sprememb in dopolnitev poslovnika niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo.

Glasovanje o Predlogu sprememb in dopolnitev poslovnika bomo opravili v ponedeljek, 20.12.2010, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina desetih poslank in poslancev, s prvopodpisanim

Vilijem Trofenikom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnitev obrazložitve predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod minister dr. Henrik Gjerkeš, izvolite.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Regionalne razvojne razlike v Sloveniji se ne zmanjšujejo, kriza pa je še dodatno opozorila na nekatere slabosti. Povzročila je nesorazmerno poslabšanje socialnih in gospodarskih razmer, v največji meri na območjih, ki najbolj zaostajajo v razvoju. Obstoječi zakon nima sistemskih odgovorov na razvojne probleme, ki so eskalirali v zaostrenih gospodarskih in finančnih razmerah. Obstoječa regionalna politika se sooča s konceptualno nedodelanostjo in se skoraj v celoti reducira na evropsko kohezijsko politiko, s poudarkom na investicijah, ob hkratnem umajkanju koordinirane ekonomske, socialne in tudi teritorialne komponente kohezivnosti. Na to kaže tudi sprejetje interventnega zakona za Pomurje, ki je bil v danih, predvsem socialnih, razmerah primeren in potreben odgovor države na razvojne težave v regiji, vendarle pa ilustrira nezmožnost reševanja regionalnih razvojnih težav v okviru obstoječih pravnih okvirjev. Po drugi strani pa razvojni interventni zakoni predstavljajo singularnost v regionalni politiki in nevarnost, da nadomestijo regionalno razvojno politiko na nesistemski način, brez strategije in konsistentnega izvajanja. Tudi zaradi tega, predvsem pa zaradi nuje po ustreznih pravnih podlagah, ki bodo omogočile udejanjanje nove paradigme regionalne politike, smo pristopili k pripravi novega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Rešitve, ki jih predlagamo, v okviru sodobnega koncepta vračajo regionalni politiki njeno neprecenljivo razvojno vlogo, na ekvivalenten način pa odpravljajo tudi potrebo po interventnih razvojnih zakonih, s katerimi so letos nekatera območja oziroma regije opozorile na svoje razvojne težave. Nova paradigma regionalne politike temelji na večnivojskem partnerskem dialogu in prinaša teritorialno in časovno opredeljene instrumente. Predlog novega zakona prinaša

fleksibilne rešitve in dinamične ukrepe, ki jih potrebujemo pri odzivanju na krizne situacije. Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike, kot so sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori o razvoju regij, dodatnimi ukrepi za obmejna problemska območja in dodatnimi začasnimi ukrepi za območja s trenutno povečano visoko brezposelnostjo ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga. Skozi regionalno politiko želimo na področju razvojnega delovanja pospešiti proces decentralizacije, pri čemer pa seveda ni mogoče mimo omejitve, ki jo pomeni dejstvo, da pokrajin v Sloveniji nimamo. Rad bi poudaril, da se predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ne ukvarja z upravno-administrativno teritorialno delitvijo Slovenije. Nova zakonodaja na področju regionalnega razvoja lahko temelji zgolj na pristojnosti občin in države za oblikovanje in izvajanje regionalne politike. Ker ni pokrajin kot naravnega nosilca dejavnosti, ki bi bil interesno povezan z dejavnostjo skladnega regionalnega razvoja, uvaja predlog zakona sestavljene institucije za izvajanje te dejavnosti.

Relacija regionalne politike do drugih sektorskih nacionalnih politik je izjemno pomembna. Regionalna politika sama po sebi namreč ne more učinkovito reševati vseh razvojnih težav. Dejstvo je, da sektorske politike pogosto delujejo nepovezano in da se malo ozirajo na regionalne razvojne cilje. Regionalna politika bo postala učinkovitejši koordinator razvojnih politik, kar bo tudi močno pripomoglo k hitrejšemu doseganju ciljev skladnejšega regionalnega razvoja. Temu je v predlogu zakona namenjen svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud, ki ga vodi predsednik Vlade. Po drugi strani pa mora biti horizontalna sektorska koordinacija nujno dopolnjena z vertikalno komponento, torej z endogeno regionalno politiko od spodaj navzgor, s katero bodo območja ali regije identificirala svoje probleme, prevzela odgovornost za njihovo reševanje in našla finančne ter človeške vire zanje. Ključni regionalni in strateški odločevalski organ bo razvojni svet regij, ki bo združeval najširše interese in bo sestavljen iz županov,

predstavnikov gospodarstva, nevladnih organizacij in uglednih posameznikov.

Naloga regionalne politike je, da z dopolnilnimi ukrepi, ki zasledujejo teritorialne razvojne cilje, presega ozke sektorske razvojne vidike. Predvsem pa mora regionalna politika razvojno zbuditi, razgibati regije, povezati in osmisliti notranje razvojne impulze in ustvariti potrebne pogoje za ukrepe sektorskih politik. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Milan Gumzar v imenu Poslanske skupine LDS.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni, gospod minister, predsedujoči, kolegice in kolegi!

V Sloveniji smo priča znatnim regionalnim razlikam. Analize opozarjajo na veliko razvojno raznovrstnost slovenskih občin in regij, ki se že več desetletij kaže v nekaterih gosto naseljenih območjih, v katerih je večji del prebivalstva, delovnih mest in gospodarskih subjektov, ter obsežnih predelih, ki jih zaznamuje manjša razvitost, redka poseljenost in šibka razvojna možnost. Tako je kljub drugačnim prizadevanjem zaznati naraščanje regionalnih razlik. Na to kaže razmerje med najbolj in najmanj razvito regijo, merjeno v bruto domačem proizvodu, pa tudi stanje pri dejanski regionalni rasti kapitala, izobrazena delovna mesta, raziskave in razvoj, pri katerih je opaziti smernico oblikovanja nekaterih vplivnejših razvojnih središč, med katerimi z naskokom vodi Ljubljana. Čeprav se je BDP v preteklih letih zvišal v vseh regijah, so največje stopnje rasti dosegale bolj razvite regije, kar stanje regionalnega razvoja dodatno zastruje. Odločilna je tudi sestava gospodarstva, še posebej, če ima regija nizko raznovrstnost gospodarskih panog, zaradi česar je nizka tudi ponudba delovnih mest. Velike regionalne razlike so tudi glede brezposelnosti. Najbolj so prizadete regije, ki že dalj časa močno presegajo državno povprečje: Pomurska, Podravska, Koroška in Zasavska regija. Od leta 2001 Slovenija spodbuja regionalni razvoj z usmerjanjem proračunskih sredstev na prednostna območja regionalne politike. To so bila

predvsem območja s posebnimi razvojnimi problemi, določena na ravni občin ter regij A in B, določene z navodilom o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud. V skupino regij A so se uvrstile tiste z najnižjo stopnjo razvitosti: Pomurska, Podravska, Zasavska, Spodnjeposavska. Na seznamu regij B pa so Savinjska, Koroška, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija. Na prednostna območja so bile predvsem usmerjene neposredne regionalne spodbude, s katerimi je bilo uresničenih veliko dobrih regionalnih projektov. Ti so bili medresorsko usklajeni in so se izvajali na področjih podjetništva, okolja in prostora, človeških virov, kulture, turizma, komunalne infrastrukture in lokalnega cestnega omrežja. Posebna pozornost je bila namenjena Posočju in Zasavju, kjer so se neposredne regionalne spodbude izvajale na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju ter Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik. Pomemben del neposrednih regionalnih spodbud je predstavljal tudi program Phare, po katerem so se leta 2003 izvajali programi pomoči Pomurja, Zasavja in savinjske statistične regije ter programi čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. V tem letu je na novo steklo več projektov ravnanja z odpadnimi vodami. Pomemben del spodbud je bil namenjen prilagajanju slovenskih upravnih struktur črpanju sredstev evropskih strukturnih skladov. Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko zahteva opredelitev definicije regionalne politike kot strukturne politike, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga ter vključuje endogeno regionalno politiko. Za načrtovanje in izvajanje regionalne politike so pristojne država in občina, Vlada izvaja pristojnost države, pristojnost Vlade uresničujejo ministrstva in Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, občine usklajujejo svoje razvojne interese ter uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji, tako da ustanovijo razvojni svet regije. Temeljna teritorialna enota za

načrtovanje in izvajanje regionalne politike je razvojna regija. Mejna občina se lahko odloči za interesno sodelovanje v sosednji razvojni regiji, vendar pa se območje razvojne regije v programskem obdobju ne spreminja. Regionalna politika pa se lahko načrtuje in izvaja tudi na območni ravni, če je oblikovano območje razvojno partnerstvo. Regijski projekti, ki zahtevajo kritično maso, se oblikujejo in usklajujejo na širšem območju več razvojnih regij. Zakon uveljavlja prožno načelo večnivojskega teritorialnega pristopa in subsidiarnosti, po katerem se funkcije opravljajo na teritorialni ravni, ki je zanje najprimernejša.

Programsko obdobje za izvajanje regionalne politike je določeno enako kot za strategijo razvoja Slovenije in zakonodajo Evropske unije, z obdobjem izvajanja vsakokratne finančne perspektive Evropske unije. Predlog zakona dopušča vse pravne oblike organiziranosti, deoije, zavode, javne zavode, javne agencije. Menimo, da je treba upoštevati obstoječe stanje, da so pravne oblike organiziranosti razvojnih agencij različne, to očitno izhaja tudi iz različnih pogojev in načinov organiziranosti po regijah, tako da bi s poenotenjem lahko tudi ovirali delovanje teh inštitucij. Po drugi strani je treba zagotoviti prevladujoči javni interes, kar v večinskem zasebnem lastništvu v razvojnih agencijah, ki so osebe zasebnega pravna ne bi bilo doseženo. Predlagatelj se je zato odločil za kompromisno različico, ki kombinira prednosti različnih modelov, vendar dopušča regijam dovolj prožnosti, da izrazijo njihovo posebnost. Upoštevali smo tudi argument nižjih stroškov za državni proračun. Zgolj javna pravna oblika in preoblikovanje sedanjih deojev bi namreč zahtevala tudi večji delež javnega sofinanciranja in odprla nekatere pravne probleme ob preoblikovanju, zaradi česar bi se lahko izgubil del že vloženih javnih sredstev v obstoječo mrežo. Mnenja smo, da je z zahtevanim večinskim lastništvom javnega sektorja v razvojnih agencijah, ki so deoiji, zagotovljeno uresničevanje javnega interesa in odpravljanje različnih konfliktov interesov, da pa je sama pravna oblika vendarle manj pomembna. Razvojna agencija mora zastopati javni interes, kar naj bi bilo doseženo z zahtevo po razpršeni lastniški sestavi, pri kateri imajo država in občine

večinski delež, gospodarstvo pa prav tako predstavlja pomemben del te triperesne deteljice. Vprašanje, ali naj bodo regionalne razvojne agencije zasebne ali javne, ni najpomembnejše. Izkušnje zadnjih let kažejo, da je po pravni obliki večina agencij sicer zasebnih, so družbe z omejeno odgovornostjo, vendar so neprofitne in kot takšne ustrezno zastopajo javni interes. Slovenija vsekakor potrebuje močnejše razvojne agencije, kakor jih ima zdaj, če želi, da bodo njene regije konkurenčne tistim v sosednjim državam. Njihova naloga mora biti po eni strani uveljavljanje, sodelovanje in zastopanje slovenskega gospodarstva in slovenske kulture v širši Evropski uniji. Po drugi strani pa morajo po svoji mreži razvojnih agencij in centrov poskrbeti tudi za obvladovanje razvoja regij in problemskih območij v regijah. Krepitev razvojnih agencij zato vidimo bolj kot povezovanje obstoječih regijskih virov v regijsko razvojno mrežo.

V poslanskem klubu LDS bomo zato predlog zakona podprli, v nadaljnjem postopku pa bomo skrbno preučili posamezne rešitve zakona, kot so na primer sestava regionalnih razvojnih svetov, in jih morebiti v sodelovanju s koalicijskimi partnerji še nekoliko izboljšali. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vili Rezman v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

VILI REZMAN: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Danes je bilo uvodoma že s skrbjo izraženo stališče ministra, ki je točno, da se razlike v regionalnem razvoju ne zmanjšujejo. Še več. Ne le, da se ne zmanjšujejo, ampak se povečujejo, mestoma celo eksponencialno, tako da postajajo vse večje in je zaskrbljenost zato toliko večja in toliko bolj upravičena. Zato se tudi ponujajo zelo različni odgovori na to vprašanje, kako zagotoviti skladnejši regionalni razvoj. In razlike se pričnejo takoj. Najprej pri sami definiciji, kaj pravzaprav sploh je skladnost, katera je prava mera skladnosti, ker gre preprosto za redistribucijo ustvarjenega. In ker gre za redistribucijo, za prerazporeditev

ustvarjanja vrednosti, je jasno, da se pojavljajo zelo različni interesi v zvezi s tem.

Drugo temeljno vprašanje je, kako razumeti sam razvoj. Vemo, da ga ne razumemo vsi na enak način, da ga nekateri razumejo bolj kot preprosto rast, nekateri v bolj plemenitem pomenu razvoja. In tudi pri razvoju gre za to, da se merijo učinki glede na vložke. In pri tem mnogi ocenjujejo, ali ne bi bili ti vložki morebiti primerneje drugače distribuirani, kot pa se predvideva z nekaterimi rešitvami, ki so bile doslej že predlagane. Teh rešitev, teh ponudb, kako bi se naj skladnejši regionalni razvoj vršil pri nas, je bilo kar nekaj. Eden izmed poskusov je bilo ustanavljanje pokrajin. Vemo, kako se je to ustanavljanje pokrajin relativno klavarno končalo, z referendumom vred. In tudi v tem mandatu, ko se je poskus ustanovitve pokrajin kot eden izmed pomembnih ciljev postavil, se je zelo kmalu pokazalo, da gre pravzaprav za misijo nemogoče. V tem mandatu tega zagotovo ne bomo imeli in vprašanje je, kdaj bo dovolj politične moči in volje za kompromis, ki bo pripeljal do ustanovitve pokrajin.

Drugi in drugačni poskusi zmanjševanja teh razlik so interventni zakoni, ki smo jih tudi kar nekaj že doživeli. Nekaj smo jih doživeli na ta način, da so bili predstavljeni v bolj zaprtih krogih in so odromali v predele. Nekaj je bilo takih, ki so prišli na mize Državnega zbora, pa so bili tu zavrtni, en sam pa je tudi v resnici uspel biti sprejet v Državnem zboru (v mislih imam tistega, ki govori o Pomurju) in katerega rezultate bomo ocenjevali verjetno bolj objektivno šele čez nekaj časa.

Tretji poskus je poskus z zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Tak zakon imamo. Nekateri ocenjujejo, da ni prinesel pričakovanih rezultatov, drugi, da je dovolj dobro funkcioniral in da ga ni treba preprosto zamenjati.

Ta predlog zakona, ki ga imamo sedaj na mizi, je pravzaprav naletel na neprijazen sprejem, pri nekaterih ostro zavračanje. Reprezentativne organizacije v lokalnih skupnostih so ugotovljale, da ni potreben, da ga ne sprejemajo, da ga celo zavračajo in predlagajo zgolj novelo. Nekateri drugi, posamične občine, mestne občine zlasti, so se oglasile s svojimi glasovi o tem, da občine na ta način izgublajo, ker se selijo

pristojnosti na drugo raven, in jim zopet ni povšeči. Cela vrsta pripomb je prišla tudi s strani regionalnih razvojnih agencij in tudi s strani gospodarstva, kolikor je bilo vključeno v samo pripravo in diskusije.

Rekli bi lahko, da je to slaba popotnica za ta predlog zakona, vendar bomo v poslanski skupini nepovezanih poslancev Solidarnost predlog zakona ocenili za primeren, da se nadalje procesuirajo in da se tisto, kar je morebiti slabega in kar se da izboljšati v postopkih, ki sledijo, tudi stori. Podpiramo ga zaradi osnovne ideje, če jo pravilno razumemo. Osnovna ideja je ideja endogenega razvoja, ne importiranja razvoja skozi finančne injekcije, ki nimajo prave osnove in primerjalnih prednosti v nekem regionalnem oziroma lokalnem okolju. Ta ideja endogenega razvoja temelji po naši sodbi na identifikaciji razvojnih potencialov okolja in na tem, da se ti razvojni potenciali tudi aktualizirajo, da jih torej spremenimo v potentne, in sicer na način, da jih horizontalno povežemo in da so suportirani s pomočjo države tudi s prioriteta, ki naj bodo določene na državni ravni v zvezi z investicijami in drugimi prioriteta, ki se tičejo razvojnih programov posamičnih okolij.

Država naj bo pri tem proaktivna. Naj ne čaka samo in spremlja, kaj se bo dogodilo iz notranjih potencialov, ker so ponekod preskromni, ni dovolj kritične mase, da bi se lahko aktualizirali, zato mora tudi država pri tem iskanju teh potencialov sodelovati in kasneje tudi pri poskusu realizacije razvojnih pobud. V osnovi idejo podpiramo, se pa pojavlja cela vrsta problemskih sklopov, o katerih danes, ko gre za splošno obravnavo, ne moremo govoriti, lahko pa kakšnega izmed njih vsaj omenimo.

Tisto, kar je problematično, vsaj za nas v poslanski skupini Solidarnost, je pravzaprav razcep, kako naj glavni subjekti, in razvojni svet regije je eden izmed takšnih subjektov, sploh predstavijo te identificirane razvojne potenciale in kdo naj jih zastopa. Pri tem prihaja do neke vrste polarizacije razumevanja, kdo je ta kadrovski razvojni potencial. Ali so to predstavniki lokalne politične oblasti, ali so to županje in župani, ali so to morebiti tisti, ki so nosilci dejanskega ekonomskega, gospodarskega razvoja, tisti, ki ustvarjajo vrednost, pa kot vidimo iz nekaterih ocen, tudi iz ocen reprezentativnih

organizacij, ki predstavljajo lokalne skupnosti, naj bodo samo tako rekoč nemi opazovalci. Naj bi bili tisti, ki bi zgolj spremljali in ki bi na nek način verificirali to, kar bi politične lokalne oblasti predstavile kot razvojne potenciale. Mi v poslanski skupini Solidarnost zagotovo nismo pristaši tega, da bi se vsa moč odločanja prepustila zgolj političnim oblastem in da bi bili gospodarski subjekti pri tem potisnjeni ob rob. Če bi se zgodilo kaj takšnega, potem ne bi imeli avtentičnih razvojnih interesov predstavljenih, gnanih tudi od ekonomskega interesa. In ta ekonomski interes je tisti pravi razvojni interes. Mora pa znati to politika usklajevati, mora najti ustrezne kompromise, pri čemer je pač preprosto poznati, da je politika tista, ki to, kar je bilo ustvarjeno, prerazporeja, ne ustvarja sama neposredno, ampak prerazporeja po identificiranih razvojnih programih. Zato se bomo mi zavzemali za ustrezno zastopnost gospodarstva na vseh ravneh odločanja in bo to tudi eden izmed bistvenih momentov, ki bo vplival na to, kako bomo mi zakon kot celoto tudi podprli.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod dr. László Göncz v imenu Poslanske skupine narodnih skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti podpira pripravo in sprejemanje predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ker bo lahko prispeval h krepitvi razvojne moči regij na podlagi lastnih razvojnih potencialov in globalnih priložnosti. Ocenjujemo, da bi lahko predlagani sistemski zakon z določenimi nujnimi vsebinskimi dopolnitvami veliko prispeval k premostitvi težav, ki se v različnih oblikah pojavljajo zaradi precejšnih razvojnih razlik med območji v Republiki Sloveniji. To je naše stališče v splošnem pogledu.

Opozarjamo pa na netransparentnost zakonskih določb z vidika pravic in dejanskih potreb narodnih skupnosti. Predlagane rešitve so zelo pomanjkljive in tudi formalne. 14. člen predloga zakona sicer do neke mere

sledi našim pripombam, ki smo jih okviru usklajevanj pri pripravi zakona posredovali Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Naše stališče je, da je omenjeni člen zelo ohlapen in pomanjkljiv. Mimogrede naj povem, da tudi terminologija, ki se uporablja v novem 14. členu, ni v skladu z veljavno slovensko pravno prakso. Glede na raven zakonske zaščite avtohtonih narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji, smo bili zelo zaskrbljeni, ko je bilo iz konteksta delovnega besedila tako pomembnega razvojnega zakona v celoti izpuščeno področje narodnih skupnosti. V predlogu zakona, ki ga obravnavamo, pa je ta vsebina, kot sem že rekel, pomanjkljivo definirana. Dosedanji zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bolj dosledno, sicer tudi ne celovito, reševal to vprašanje. Upravičeno smo pričakovali, da bo novi zakon nadgradil dosedanje stanje, predvsem ob zavedanju, da je bilo to področje v praksi zelo nedosledno realizirano, posledično zato na tem področju ni bilo rezultatov. Nedvomno je pomembno, da razvojni regionalni programi upoštevajo specifične narodnih skupnosti ter območij, kjer ti živijo. Zgolj upoštevanje pa ni dovolj. Treba je zagotoviti zakonsko osnovo aktivnosti narodnih skupnosti kot subjektov gospodarske politike na narodnostno mešanih območjih. Najti je treba tudi način izvajanja ustavne določbe, da država skrbi za zagotavljanje gospodarske osnove avtohtoni narodni skupnosti. V predlaganih določbah ta funkcija narodni skupnosti ni zagotovljena. Ponovno poudarjam, da 64. člen Ustavne Republike Slovenije določa, da italijanska in madžarska narodna skupnost ter njuni pripadniki v prid ohranjanja in razvoja svoje narodne identitete razvijajo tudi gospodarsko dejavnost. Avtohtoni narodni skupnosti sta zaradi preteklih družbenih, političnih in socialnih procesov ostali dejansko brez lastne gospodarske osnove in sta tako odvisni predvsem od državnih proračunskih sredstev ter morebitne pomoči matične države. Ker dosedanji model razvoja gospodarske osnove avtohtoni narodni skupnosti ni prinesel pričakovanih rezultatov, smo, kot sem že poudaril, upravičeno pričakovali, da bo novi zakon sedanje nedoslednosti in pomanjkljivosti vsaj do neke mere popravil oziroma odpravil.

Apeliramo na Službo Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj oziroma na Vlado, da v fazi sprejemanja novega zakona sodeluje z narodnima skupnostma pri odpravi omenjenih pomanjkljivosti. Na osnovi stališč organizacij madžarske in italijanske narodne skupnosti bomo v okviru Komisije za narodne skupnosti predvsem z omenjenega vidika predlagali amandmaje v korist vsebinske nadgradnje predloga zakona. Avtohtoni narodni skupnosti bodo zgolj s stabilno gospodarsko osnovo lahko pomemben subjekt pri razvoju območij, kjer prebivajo, kot tudi pri poglobljanju čezmejnega sodelovanja med obmejnimi regijami. Obe skupnosti morata tudi v praksi postati razvojna partnerja v svojih regijah, ki bi se pri uresničevanju lastnih razvojnih interesov povezali in skupaj z drugimi partnerji sprejemali odločitve po načelu trajnostnega regionalnega razvoja. Narodne samoupravne skupnosti so ustanovnopравни subjekt – torej osebe javnega prava, zato morajo biti tudi nosilci nalog na področju regionalne politike, kar bi bilo treba upoštevati v predlaganem razvojno usmerjenem zakonu. Novi zakon pa bi moral prevzeti tudi že doseženo pravno stanje, ko obe skupnosti imenujeta vsaj po enega svojega predstavnika v razvojni svet regije, kjer živita.

Glede na povedano, se bova pri glasovanju v okviru prve obravnave predloga zakona najverjetneje vzdržala ter na ta način opozorila na nujno potrebne dopolnitve predlaganega zakonskega besedila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Kampuš v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, kolege in kolegi!

Socialni demokrati vse od osamosvojitve Slovenije dalje posebno mesto v postopkih priprave in odprave politik namenjamo skrbi za razvoj in krepitev pomena lokalne samouprave. Ob tem se zlasti v časih poglobljene gospodarske in finančne krize strinjamo, da je treba uveljaviti lokalne skupnosti kot ključne akterje za

kakovostnejše življenje ljudi, revitalizacijo gospodarstva, ohranjanje naravnega okolja, hkrati pa opažamo naraščajoč korak v razvitosti posameznih regij. To narekuje spremembo regionalne politike s ciljem doseganja enakomernejšega razvoja razvitosti Slovenije. Regionalne razvojne razlike v Sloveniji se namreč ne zmanjšujejo. Gospodarska in finančna kriza pa je dodatno opozorila na slabosti obstoječega modela. Slovenija zato potrebuje nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki bo odgovoril na potrebe vseh območij, ki se soočajo z razvojnimi problemi. Neustrezna komunikacija med nacionalno in regionalno ravni, vrzeli v horizontalni komunikaciji in razvojnem usklajevanju med posameznimi ministrstvi, državnimi agencijami in tudi med razvojnimi institucijami in podjetji v regijah, povzročajo implementacijski deficit na področju regionalnega razvoja, kjer neformalne institucije kljub dobro zastavljenemu formalnemu okviru v zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ne delujejo. Zato je v preteklosti tudi prihajalo do slabega črpanja evropskih sredstev. Interes državnih institucij mora biti, da se na razpise prijavlja čim več dobrih projektov, ne pa da se med prijavitelji večja nezadovoljstvo zaradi velikokrat nejasnih in spreminjajočih se pravil in zapletenosti birokratskih postopkov. Novi zakon temelji tudi na izkušnjah iz Pomurja, prinaša rešitve na enak način in bo zagotovil skladnejši regionalni razvoj na celotnem področju Slovenije. Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja bo omogočil uporabo razširjenega nabora instrumentov regionalne politike, na območjih z razvojnimi težavami. Rešitve so pripravljene v smeri izenačitve pogojev za problemska območja, če nastanejo posebni pogoji, kot so nastali na primer v Pomurju.

Predlog zakona določa dve vrsti problemskih območij, in sicer obmejno problemsko območje in območje z visoko brezposelnostjo, ki so bila tudi najbolj prizadeta z gospodarsko krizo. Analize kažejo, da se značilni razvojni problemi po navadi koncentrirajo v obmejnem prostoru. S posebnimi ukrepi in shemami državnih pomoči želi regionalna politika na teh območjih okrepiti obmejni pas z novimi naložbami in možnostjo novega zaposlovanja ter ustvarjanja možnosti za izboljšanje

demografske slike v strateško obmejnih pomembnih področjih. V obmejna problemska območja so zajete tudi občine, ki izkazujejo pomembno odmaknjenost od ključnih prometnic in visok delež v Naturi2000, s čimer bomo prispevali tudi k doseganju okoljevarstvenih ciljev. V obmejnih problemskih območjih želi regionalna politika predvsem ustvariti nova delovna mesta, ki so garancija za dolgoročno izboljšanje demografske slike in pomemben blažilec krize. Če kljub sistemskim ukrepom brezposelnost v nekem območju preseže kritično mejo, predlog zakona za takšna območja določa dodatne začasne ukrepe razvojne podpore.

Socialni demokrati smo prepričani, da slovenska regionalna politika potrebuje temeljite spremembe predvsem v stališču učinkovitejšega podjetniškega in k merljivim ciljem usmerjenega izvajanja razvojne politike države. Pri tem je zelo pomembno uvesti sistemske načine in oblike intervencijskih možnosti ukrepanja v razmerah gospodarskih in drugih kriz tako na ravni države in njenih institucij kot tudi na ravni posameznih področij, regij ter njihovih regionalnih razvojnih institucij. Dober sistemski zakon o spodbujanju regionalnega razvoja, močni in odločni regionalni menedžment ter ustrezna skrb za območja v okviru statističnih regij so vsekakor potrebni pogoji za uspešen regionalni razvoj politik in za sorazmerno enakomerno razvitost v Sloveniji.

Socialni demokrati bomo podprli sklep, da je Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO LAH: Hvala lepa. Pozdravljeni, gospod minister!

V tem obdobju si je Vlada zadala kot eno prioriteten nalog tudi ustanovitev pokrajin, to je teritorialno členitev po NUTS 3. Skrajni rok, ki si ga je zadala, je bil, mislim, lansko leto. Predsednik Vlade je za sveto poudaril, kako bo ta vlada ustanovila pokrajine v tem mandatu, vendar sta minili

dve leti, pol mandata je mimo, od te zakonodaje, ki naj bi bila vložena v postopke, pa ni še nič. Normalno je, da so se v tej krizi pojavili problemi, ki bi jih na drugem nivoju lokalne samouprave lažje reševali, kot pa jih rešujemo sedaj. Sedanja ureditev je taka, da imamo 12 statističnih regij, da imamo organizirane regionalne razvojne agencije, ki predvsem delijo sredstva regionalnih razvojnih spodbud in razna sredstva na podlagi razpisov ministrstev, kjer se izdelujejo predvsem tako imenovani mehki projekti, ki jih imamo v občinah na zalogi že preveč. Regionalne razvojne agencije ponekod dobro delujejo, predvsem je to odvisno od občin, od sveta regije, drugje pa so tudi bolj same sebi namen, predvsem tam, kjer so organizirane kot deooci in ne opravljajo svoje funkcije. Po sedanjem zakonu so v 33. členu predvidena sredstva v višini 1,5 % BDP in še dodatnih 0,25 % za intervencije. To naj bi bila sredstva približno v višini od 500 do 600 milijonov, ki bi pripadali za razvoj regij. Seveda teh sredstev v državnem proračunu ni, in to je največja težava sedanjega zakona.

Občine v sedanji organiziranosti preko sveta regij v večini primerov dobro funkcionirajo. Vsi projekti za črpanje sredstev s tega naslova so bili izdelani v občinah ali več občin skupaj. Teh projektov za črpanje sredstev iz razvojne perspektive do 2013 imajo občine že dovolj. Res je, da v kar nekaj primerih predvsem na začetku 2007, ko so se začeli ti projekti pripravljati, so občine pripravile tiste projekte, ki so jih najlažje in čim prej za črpanje sredstev. Veliko teh projektov ni bilo najbolj razvojno naravnanih, govorim o raznih kulturnih domovih, obnovi knjižnic, muzejev. Najlažje je bilo pripraviti projekte modernizacije cest, kjer ni bilo potrebno gradbeno dovoljenje, in občine so prijavljale take projekte, da so čim več počrpale. In sredstva, namenjena za take projekte, so bila hitro izčrpana. Ostala so pa sredstva za okoljske projekte, kjer je malo težje priti do pogojev za črpanje, do gradbenega dovoljenja. Ravno ti projekti pa na nerazvitih območjih dosežejo največji cilj, saj vemo, kaj pomenijo za tak odročni kraj. Ti projekti pa so ostali. Ostali so tudi kohezijski projekti, ki jih te regionalne razvojne agencije niso imele pod svojo pristojnostjo. Tam so bili investitorji, določeni iz ene občine ali več občin, ki so direktno preko posredniških teles,

posameznih ministrstev in preko organov upravljanja SVRL pripravljali projekte za črpanje teh sredstev. Tudi tukaj vemo, če pogledamo, kakšno je črpanje teh sredstev, kateri projekti so bili sedaj izvedeni oziroma katera sredstva počrpana in še bodo v prihodnje. To so projekti avtocest, ki so že zgrajene in so tukaj sedaj v teh programih za črpanje – to je najlažje počrpati. Okoljski projekti, kot so odvajanje in čiščenje odpadnih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki in vodooskrba, pa so ostali. Toliko poudarjamo, da bi želeli videti pripravljenost teh projektov, kdaj bodo ti projekti zaživi in počrpali sredstva, pa tega do sedaj, ko si že leto in pol prizadevamo, še nismo dočakali. Zato je verjetno prav, da se ta organiziranost, kot je bila do sedaj, ni bila popolna in ni najbolje funkcionirala, čeprav je bila še kar dobra, jo je pa treba nadgraditi, ampak ne s takim zakonom, ampak s pokrajinami, kjer bodo voljeni organi, ki bodo imeli svojo odgovornost. Tukaj s tem zakonom pa samo še centraliziramo, ne določamo denarja, ki pripada regijam oziroma občinam za te namene, ampak dopuščamo neke dogovore med občinami ali več občin z ministrstvi, z Vlado, kako se bodo določili regionalni razvojni programi, ki naj bi veljali štiri leta in potem z izvedbenimi načrti vsako leto potrjevali in naj bi se ministrstva zavezala, da bodo ta sredstva v proračunu. Dvomim, da bo to tako funkcioniralo. Ta razvojni svet regije s svojim predsednikom v sestavi, kakršni pač bo, ne bo imel ne moči, ne prave odgovornosti za izvedbo teh projektov.

Poleg tega pa ta zakon enostavno uzakonja pokrajine. Poglejte, v 6. členu tega zakona piše, da regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve Republike Slovenije. To se pravi, da so NUTS 3 pokrajine. Mi po tem zakonu imamo NUTS 3 statistične regije. Poleg tega pa še ugotavljamo, da so potrebna ožja programska območja, se pravi, območja, kjer imajo še posebne razvojne probleme, ki jih lahko drugače obravnavamo in projekte pripravimo za ta območja. Se pravi, niti 12 pokrajin ni dovolj. Ali se spomnite, koliko pokrajin je bilo v prejšnjem mandatu? 14. Sedaj pa Vlada ugotavlja oziroma praktično uzakonja teh 12 pokrajin, poleg tega pa še ugotavlja, da znotraj teh 12 pokrajin je treba posebej

obdelati določena programska območja oziroma ena občina ali nekaj občin skupaj. To je pokrajinizacija na drugačen način. Drugače ne moremo tega razumeti, s tem, da bo imela velik vpliv politika, in to trenutna politika. Vsako leto bodo ti izvedbeni načrti morali biti usklajeni s proračunom, državnim proračunom, iz katerega bo tudi večina tega denarja. Ostali denar bo iz občinskih proračunov. Drugih sredstev tukaj ni. V Slovenski demokratični stranki smo mnenja, da to ni prava rešitev. Poleg tega pa do finančnega obdobja 2013 ni ostalo veliko več časa, niti ni veliko časa za eksperimente, treba je tiste projekte, ki so že pripravljeni, čim prej realizirati in ta sredstva počrpati. Jaz pa močno dvomim, da bodo počrpana predvsem na tistih programih, ki so najbolj potrebni. Imamo pa tudi stališča nacionalnih združenj. Na sestanek pred nekaj dnevi niso prišli predstavniki skupnosti občin. Se vprašamo, zakaj ne. Imamo mnenje do tega zakona tudi Mestne občine Ljubljana, kjer navajajo takole: "Menimo, da predlog zakona ne odpravlja težav, ki se v zvezi s skladnim regionalnim razvojem v Sloveniji pojavljajo". Še enkrat poudarjamo, da ne vzpostavlja nujne povezave z občinami kot tistimi, ki so eden pomembnih segmentov skladnega regionalnega razvoja. Hkrati pa ponovno poudarjamo, da je uvedba pokrajin nujna, če želimo zagotoviti skladnejši regionalni razvoj in regionalizacijo Slovenije. Razvojno stagnirajoča in nazadujoča območja obsegajo že več kot 70 % Slovenije. To so rezultati dosedanje politike. In takšnemu mnenju se pridružujemo tudi mi. Pred dnevi, ko so se na usklajevanju dobili predstavniki Združenja občin in ministrstva, kjer sem bil tudi prisoten kot podpredsednik tega združenja, nisem opazil, da smo se uskladili glede tega zakona. Lahko sta se uskladila gospod Smrdelj in gospod Gjerkeš, da se je pa združenje občin uskladilo... Smo namreč v fazi, ko se po novih volitvah šele ustanavlja predsedstvo združenja in bodo določeni novi organi, ker še niso, in dvomim, da je to stališče Združenja občin, glede na dosedanje stališče, ki so jih izražale posamezne občine, ki so v tem združenju. Mislim, da je bilo to osebno stališče predsednika združenja, ki seveda ima svoj mandat, v nadaljevanju sprejemanja tega zakona pa bo še marsikaj

prišlo, in predlogi in mnenja s strani lokalne skupnosti.

Menim, da ta zakon ne rešuje problematike, ki je zelo pereča, in ga v Slovenski demokratični stranki kot takšnega ne moremo podpreti.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Lojze Posedel v imenu Poslanske skupine Zares.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares bomo podprli ta predlog zakona za nadaljnjo obravnavo, ker ne želimo že na tej fazi ustaviti nekaj, kar država Slovenija nujno potrebuje. Potrebuje kvaliteten zakon o skladnem regionalnem razvoju. Vemo, da zakon iz leta 2005 ne prinaša načrtovanih rezultatov in so sistemske rešitve na tem področju nujno potrebne. Zelo dvomimo, ali sta tudi v tem predlogu zakona smer in pa način, kako priti do tega skladnega razvoja, pravilno zastavljena, ker vemo, da so razlike v Sloveniji zelo velike in dejstvo je tudi to, da so razlike vedno bile in vedno bodo. Preprosto Celje ne bo nikoli Ljubljana, Ljubljana pa tudi nikoli ne bo Dunaj, Dunaj pa tudi ne verjetno New York. In to je tisto temeljno vprašanje, na kakšen način pomagati tistim, ki so najbolj ogroženi, ki so najbolj nerazviti, tistim, ki so malo manj, in tistim, ki so razviti. Po dosedanjem obdobju reševanja tega problema smo bili deležni predvsem razmišljanja, še posebej v preteklem obdobju, prerazporeditve od tistih, ki imajo malce več, da se da tistim, ki imajo malo manj, kar je zagotovo slaba rešitev, zato ne bi prinesla pravega rezultata. V tem osnovnem razmisleku, kako spremeniti in urediti skladien razvoj, je zagotovo dejstvo, za katerega sem prepričan, da bo vedno bolj na dnevnem redu, je ta zelo velika razdrobljenost Slovenije na teh 210 oziroma 212 slovenskih občin. Čudno je tudi, da nekateri, ki so na tem projektu regionalnega razvoja oziroma priprave dokumentacije že praktično od začetka, od osamosvojitve dalje, da teh težav, ki nastajajo in se porajajo na terenu, bolj jasno zaznajo in jih nekako tudi

bolj energično in strokovno želijo reševati. Zelo lepo je poslušati in obljubljeni, kako je treba stvari decentralizirati, kako je treba prenašati odgovornost in pa možnost odločanja na čim nižjo raven, pa vendar bi verjetno v teh letih ti morali spoznati, da je določeno dogovarjanje na regionalnem nivoju, se pravi med občinami, izredno težko iz preprostega razloga, ki se mu reče, sebičnost ali pa omejenost v lastno ograjo. Ne govorim žaljivo. Govorim spoštljivo do vseh županov, tudi sam sem bil, in vem, da je odgovornost samo za tisto občino, kjer so župani. In zato so tako redki regionalni projekti, kjer se več občin združi. Verjetno je naloga in bi bilo dobro, da bi država v nekaterih primerih določene pristojnosti, določene projekte povzela nazaj na državni nivo. Če kdo težko razume, kaj je to, verjetno vsak dan v časopisu beremo neznanske težave posameznih malih, manjših, srednjih in tudi mestnih občin z odlagališči odpadkov. V toliko letih bi država verjetno morala spoznati, da se je težko dogovoriti za lokacijo ali nek skupen projekt. Določene projekte bi bilo lažje oziroma sploh mogoče izpeljati, če bi razmišljali, da se na ta način, ko se nek dober regijski velik projekt umesti v neko regijo, je z nivoja države to možno. Če pa se to prepusti lokalnemu nivoju, pa je to zagotovo težje. Tako je velikokrat odvisno izključno od posameznikov, ki so na določenem teritoriju, ki se potem odločijo za nek skupen razvoj, ali pa preprosto, tako kot je bilo velikokrat tudi v tem obdobju, da sredstva, ki so bila namenjena za določeno regijo, so se razdelila na subregije po čisti matematiki in se je potem odločalo, da je nekdo gradil, tako kot je bilo rečeno, pokopališča ali mrliške vežice, nekdo kanalizacijo, nekdo pa športne dvorane, nekateri pa tudi obrtne cone. Ravno pri obrtnih conah oziroma teh projektih, ki bi zagotovo morali biti regijski, je na pomanjkanje te povezovalne vloge države treba opozoriti. Ne zato, da se kliče v pomoč, ker je tudi kar nekaj projektov v Sloveniji, kjer so se občine znale dogovoriti in so se dogovorile za regijske projekte, pa vendar je bilo v tem obdobju v zadnjih letih uničeno veliko in preveliko slovenske zemlje, ker je vsaka še tako majhna občina želela imeti svojo obrtno cono, svojo infrastrukturo, in je to bistveno podražilo vse te investicije,

predvsem pa je uničilo preveč slovenske zemlje.

Mi bomo, kot rečeno, ta predlog potrdili, ker je tudi ta predlog bistveno boljši, kot je bil osnutek. Osnutek je res bil takšen, da je vprašanje, kaj je toliko strokovnjakov delalo v vseh teh letih, in če bi samo izkušnje s terena, in ponavljam, nekateri so na temu projektu že od začetka, če bi samo izkušnje prenesli v ta zakon, bi bilo boljše. Tri stvari, na katere upam, da bo predlagatelj v naslednjem obdobju obravnave oziroma priprave še posebej opozoril, ena je število upravičencev teh ukrepov. Poleg dvanajstih statističnih regij še posebej tista območja, ki so ob meji, območja z nadpovprečno nezaposlenostjo, in vse ostalo kaže samo na to, da se bodo majhna sredstva še bolj delila na število upravičencev in je treba v tem iskati nazaj povezavo na drugem nivoju, kot pa to prepustiti na lokalnem nivoju z dogovarjanjem. Izkušnje so pač takšne, da so redke izjeme tiste, kjer je dobro dogovarjanje in so ta dogovarjanja oziroma ti skupni projekti uspešni.

Enako je z razvojnim partnerstvom. Vsakokratne volitve to malo spremenijo, nekaj se sicer začne, ko pa pridejo nove lokalne volitve, se lokalno partnerstvo spremeni. Če k temu dodamo še to slovensko politično razdeljenost, so ti problemi še večji. Tako mislim, da je v tem segmentu na število upravičencev treba še posebej opozoriti. Prav tako je treba opozoriti na sestavo razvojnega sveta regije. Tudi tukaj mislim, da so izkušnje, ki jih tako minister kot strokovne službe na ministrstvu zelo dobro poznajo, kako pomembna je sestava razvojnega sveta regije in pa tudi sam status. Se pavi, ali je oseba zasebnega ali javnega prava, kakšni so interesi in kdo ima prevladujoči vpliv. Kateri koli vpliv prevlada, je slabo. Če prevlada vpliv lokalne skupnosti ali občin, ni dobro, če prevlada vpliv gospodarstva, prav tako ni dobro, enako če to prevzame civilna iniciativa oziroma tisto, kar je še tudi aktivnega na terenu. Mislim, da so konkretni primeri trenutno odprti, nekateri zelo pereči v Sloveniji takšni, da se da iz njih zelo jasno razbrati, kakšne so rešitve, zato smo prepričani, da bo ministrstvo oziroma bodo strokovni sodelavci v nadaljnjem postopku priprave tega zakona to upoštevali. Zato tudi v tem branju podpiramo ta predlog,

opozarjamo pa, da je zelo nedodelan oziroma takšen, kot je, zagotovo ne bo prinesel tistega, kar si vsi želijo. To pa je, da bi bile regije in območja v Sloveniji bolj enakomerno razvita, še posebej v tem času krize, ki je dodatno pokazala to, kar je splošno znano tudi drugje, da je v krizi bogat malce prizadet, tisti, ki je pa reven, pa postane še bistveno bolj reven.

Tudi zato si želimo, da bi ta priprava stekla hitreje, bolj kvalitetno in da bi se te razlike odpravile. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Pukšič v imenu Poslanske skupine SLS.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, minister s sodelavci!

Za ta zakon bi lahko rekli: Prišel, videl – običajno se reče – zmagal, tu pa lahko rečemo: odšel v pozabo. In tako se bo tudi zgodilo. Žal vsi dobro vemo, da edino, in res edino, regionalizacija je tisti pravi projekt, ki bo spremenil zaostajanje posameznih regij, področij za ostalimi oziroma da se bo to zmanjšalo. To priložnost smo imeli samo enkrat, ko je bila desna opcija na oblasti, samo takrat se je to pripravilo. Četrty mandat že vodite oblast s tako imenovane leve opcije in niti enega samega predloga niste pripravili, niti enega samega. In pošteno bi bilo pripraviti predlog, seveda, najprej imate vi problem, ker se ne morete v koaliciji dogovoriti, če pa se že bi, pa priti v opozicijo, se dogovoriti, upoštevati kaj dobrega oziroma saj veste, kaj bi pravzaprav radi, to, kar smo pripravili že v zakonodaji. Jasno, da se tu kaj spremeniti, vendar težko, če nekdo zagovarja šest regij, pa pravi Savinjsko-šaleška regija pa mora med njimi biti. In to je edina pot, edini način, da se bo kaj spremenilo. Sedaj ste prišli z zakonom, ki je popolnoma v nasprotju z demokratičnostjo, s subsidiarnostjo. Torej ponovno od zgoraj navzdol in samo od zgoraj navzdol. Danes smo sprejemali oziroma na začetku smo imeli zakon, potem pa spremembo poslovnika prav zaradi subsidiarnosti, vpliva države Republike Slovenije na Evropsko unijo, na zakonodajo, tukaj doma, v lastni hiši, kjer bi lahko nekaj naredili, pa ne.

Gremo po vrsti. Poglejmo, na osnovi česa je nastal ta zakon. Začeli ste s strokovnimi podlagami. In če samo pogledam regionalno politiko v zadnjem desetletju. Jaz sicer nisem tu našel, ko omenjate spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, regionalno politiko v zadnjem desetletju, nikjer napisano 1. februar 2008, ko je vladna koalicija, prejšnja vlada, z ministrom Žagarjem na čelu pripravila celoten paket petih oziroma šestih zakonov: s številkami, s prenesenimi nalogami, s kadrom in denarjem. Zapisali pa ste, da je država Slovenija po reformi regionalne politike v drugi polovici 90. let postavila sistemske pogoje za izvajanje regionalne politike. Tako je Državni zbor leta 1999 sprejel prvi zakon o skladnem regionalnem razvoju, potem pa je Vlada sprejela strategijo regionalnega razvoja itd. Pa priznajte, od druge polovice 90. let ni premika. Je pravzaprav, v negativnem smislu. To pomeni procent zaostajanja, kar seveda tudi sami ugotavljate, pri tabeli Uresničevanje ciljev strategije regionalnega razvoja na 21. strani ste zapisali, da "cilj uresničevanja razlik v gospodarski razvitosti in življenjskih možnostih med posameznimi regijami ni uresničen". Ni bil dosežen. Razlike med najbolj in najmanj razvito regijo se povečujejo. Pa kljub temu, da ste to ugotovili, da ste to zapisali, celo zapisali, ne pridete s predlogom. To delati je popolnoma brez zveze. Bolje je, če ne delate nič, ker je škoda papirja, računalnikov, škoda vsega ostalega. Rajši se ukvarjajte s tistim, čemur ste kos in kaj lahko, če ne pridete z enim resnim predlogom regionalizacije.

V tej sami tabeli potem ugotavljate, da cilj ohranjanje minimalnih poseljenosti na celotnem ozemlju Republike Slovenije tudi ni bil uresničen. Seveda ni bil in ne more biti uresničen, če pa je migracija ljudi. Kam? Ja v tiste dele države, kjer je tudi več delovnih mest, zaposlitev in tako dalje. In zakaj se to dogaja? Dogaja se zato, ker se vse centralizira. Potem ste ugotovili v tej regionalni politiki, v strokovnih podlagah za pripravo tega zakona, da je bilo 600 milijonov evrov na razpolago za 12 razvojnih regij kot podpora za uresničevanje regionalnih razvojnih programov. Ta sredstva za razvoj regij so namenjena komplementarnim projektom regionalnega pomena, ki temeljijo na iniciativi od spodaj navzgor. Torej

priznavate, da je bilo to dobro. In to je res. Ob spreminjanju operativnih programov smo predlagali ne samo iz opozicije – ampak na odboru ter sprejeli tudi sklepe celotnega odbora, da bi se na tej postavki sredstva povišala. Povedali smo zakaj in povedali smo, da so projekti, da je pripravljeno, vendar je premalo denarja oziroma kot veste, glede na katastrofalno slabo črpanje evropskih sredstev, smo na tej postavki od 600 milijonov tako rekoč 500 izčrpali oziroma za 500 je bilo razpisov, ker vemo, da mora biti za cca 20 do 30 % več razpisov, kot je na razpolago sredstev, če hočemo da se to počrpa in potem povrne tudi nazaj. In pravite, da po zaslugi sredstev EU se je z letom 2007 znesek sredstev, namenjen regionalnemu razvoju, zelo povečal. Potem pa po točkah ugotavljate, da je svet regij politično telo, ki je sestavljeno izključno iz županov, zato so pri sprejemanju odločitev v ospredju politični in lokalni interesi. Ja, torej je to nelegitimno. Potem pa dajmo ukiniti politične interese, ukiniti občine, naredimo nazaj komunistično partijo in bomo imeli delegatski sistem in bodo delegatski interesi v prvi vrsti, mislim, politični in lokalni interesi. Vsi projekti, ki so šli čez razvojni svet, ki so se potem prijavi, vsi so šli čez roke ministrstva, vsi so morali dobiti soglasje. Še več, opravljeni so morali biti, plačani so morali biti, če si hotel dobiti ali če nameravaš dobiti sredstva iz proračuna nazaj. In to je seveda štartna osnova za vas na ministrstvu, da lahko potem daste zahteve tudi v Bruselj za vračanje sredstev. V tej pripravi nekako ošvrknete, da osnovni upravičeni namen financiranja je opredeljen v operativnem programu za obdobje 2007–2013, vendar pa se upravičenci pogosto o tem, s katerimi projekti kandidirajo, odločajo šele ob objavi razpisov, ko so na voljo podrobnejši podatki. Ja, logično, ker vmes moraš še počakati, če se vlada menja, ker potem vlada spremeni naslednjo namero, veliko občin je imelo pripravljene projekte na cestni infrastrukturi, potem ste ob zadnjem petem razpisu to črtali in tega niste dovolili in so pripravili potem zelo hitro nove projekte in se do tega tudi opredelili.

Če gremo iz strokovnih podlag naprej na predlog zakona in če začnem s strategijo regionalnega razvoja – ocena stanja. Tukaj sami analizirate, "v Sloveniji smo priča

znatnim regionalnim razlikam," – dobra ugotovitev – analize opozarjajo na veliko razvojno raznovrstnost slovenskih občin in regij". Ne vem, zakaj govorite o regiji, če imamo samo statistične regije, regij nimamo. Če ste to ugotovili že v prvih dveh stavekih, potem bi razmišljali o tem, kako to odpraviti. In dalje naprej pišete, da vplivnejših razvojnih središč, med katerimi je z naskokom Ljubljana. Ja, Ljubljana ima več prednosti. Ljubljana ima Državni zbor, ima Državni svet. Se še spomnite predloga zakona, ko smo nekateri poslanci predlagali prenos Državnega sveta v Maribor? Se še spomnite, ko smo nekateri poslanci celo predlagali in tu razpravljali o tem, ampak tega tudi prejšnja vlada, žal, ni naredila, o prenosu nekaterih ministrstev na druga območja. Okej, ne moremo ji vsega očitati, če je imela samo štiri leta mandat, vi pa ga imate sedaj že četrtič, krat štiri, to pomeni 16 oziroma 14 let. Zakaj ima Ljubljana ostale prednosti? Ja, seveda, tudi infrastruktura in vse ostalo se je zgradilo tukaj. Še več, sprejel se je poseben zakon za Ljubljano. Pa saj nismo proti temu, da je poseben zakon za glavno mesto, ampak na tak način, potem pa ugotavljati, da je najbolj razvita in tako dalje, ugotavljati, da so delovna mesta zgoščena predvsem v osrednji slovenski regiji. Poglejte, če bi ta vlada v teh dveh letih vse te agencije, ki ste jih ustanovili, razpršila po Sloveniji, bi zmanjšala zgoščenost zaposlovanja oziroma delovnih mest v osrednji slovenski regiji. Skratka, vse to je tukaj.

No, pa vendar, danes sem že nekajkrat slišal, kako so vsega krive občine za centralizacijo in tako dalje. Že nekajkrat sem rekel, spoštovana vladna koalicija, čisto navadni zakon je potreben, nič ne rabite opozicije, sprejmite zakon, pa ukinite občine! Pa kaj govorite, da niso okej, pa niso v redu! Ja, ukinite jih, no, pa kaj še čakate! Dajte jih ukiniti, če si upate. Upate samo filozofirati, tako kot boste sedaj dve leti filozofirali o tem novem zakonu, kako ste ga pripravljali, sedaj bomo govorili, ne vem, tri mesece, pa na odboru, pa amandmirali vseh teh 60 ali koliko členov že je, seveda bomo dali amandmaje in tako dalje. In potem boste ugotovili, ker ga boste pač sprejeli v koaliciji, ker ste se tako odločili, kaj vse ste naredili za regionalizacijo. Čez deset let, če se ne bo prej kaj spremenilo, upam pa, da se bo, se bo enako

ugotavljalo, kot se danes ugotavlja – ne čez deset, čez dvajset let –, kako od leta 1990 skrbimo za regionalni razvoj, pa nismo naredili nič. No, pa vendar, hvala vam, da le zapišete še tu pa tam kakšno zadevo: "Manj razvite in v splošnem odobrene periferije, slovenske regije imajo največkrat manj razvejano cestno omrežje." Pravite za občine, da imajo manj razvejano cestno omrežje. S tem cestnim omrežjem verjetno mislite na regionalno cestno omrežje, ker na lokalno ne, ker lokalno je danes bistveno boljše, kot je regionalno. Če bi pa imeli regije in bi regije skrbele tudi za regionalno omrežje, potem bi to bilo drugače. Potem pa vendar poveste, da "glede osnovne komunalne infrastrukture, opremljenosti stanovanj z vodo, elektriko, ni medregionalnih razlik." Tu pa jih ni. Zakaj? Ja, ker so občine svojo domačo nalogo opravile odlično. Odlično! Res pa je, da so jo že prerasle, in sedaj je čas, da pride na vrsto regionalizacija. In še enkrat, minister, pridite s predlogom regionalizacije, seveda ne tako, da bi nekih 100 milijonov evrov imeli za nekaj pisarniških moljev, ampak tako, da boste prenesli z države na regionalno raven vsebino, ljudi in denar. Potem tudi ugotavljate, da bodo izpeljane nekatere druge naložbe v komunalne odpadke in tako dalje. Ja, ker teh 600 milijonov evrov na regionalnem razvojnem programu občine še kako izkoristijo in gradijo tudi za čiščenje voda. Tako to izgleda v samem zakonu.

Mogoče samo še dve zadevi glede regionalizacije, dodana vrednost oziroma pokrajine. Če bi imeli pokrajine, bi imeli resnično dodano vrednost. Vi o tej dodani vrednosti pišete tudi v tem zakonu, ki ste jo prepisali iz pokrajinske zakonodaje, ampak nič od tega, žal, ne bo, dokler ne bomo imeli pokrajin. Naloge regionalnega pomena so sigurno regionalna politika, okoljska, prometna, gospodarska, kmetijska, šolska, kultura, zdravje, zaščita in reševanje, delo, družina in sociala. To so zadeve, kot je že moj kolega prej rekel, da ni možno skozi takšen zakon in neko administracijo pripeljati regionalizacijo.

Da strnem svoje razmišljanje v naslednjih 15 ali 16 točkah. Draga Vlada, ob prevzemu oblasti ste obljubljali čimprejšnjo ustanovitev pokrajin, s čimer bi se Slovenija razvojno razcvetela. V to verjamem tudi jaz. Vendar na tem področju niste naredili

ničesar. Sedaj ste prišli v Državni zbor z zakonom, ki bo dokončno pokopal pokrajine in uničil bistvo regionalnega razvoja. Ob vseh velikih napovedih in besedah Vlade o najboljšem možnem zakonu na področju regionalnega zakona lahko rečem samo to, da sem nad zakonom zelo, zelo razočaran. Tresla se je gora, rodila se je miš. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo nad predlaganim zakonom ne samo razočarani, pač pa tudi začuden nad predrznostjo Vlade, da se je takšen zakon, ki je neuskladen z vsemi temeljnimi nosilci regionalnega razvoja – občinami, sploh drznila vložiti v zakonodajni postopek. Ne samo, da zakon ni usklajen s Skupnostjo in Združenjem slovenskih občin, problem zakona je v tem, da občine niti niso bile vključene v postopek priprave zakona. Če pogledamo v časovnico priprave predloga zakona, vidimo, da sta Združenje in Skupnost občin bili vključeni v postopek priprave zakona šele tretji mesec po začetku postopka, pa še to zgolj zato, da podata mnenja k osnutku predloga zakona, medtem ko pri nastajanju vsebine nista dobili nobene besede. Obnova sistema bi morala temeljiti na preverjanju, upoštevanosti veljavne ureditve, v ta postopek pa bi vsekakor morale biti vključene občine kot glavni nosilci regionalnega razvoja, saj sami v praksi najbolj vidijo pomanjkanje obstoječega sistema in lahko na osnovi svojih izkušenj predlagajo učinkovite ukrepe. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se nam zdi tako ignorantski odnos do občin, ki znatno sofinancirajo regionalne projekte in ki dejansko skrbijo za ustrezno izvajanje regionalne politike, malodane nesramen.

Poslanci Slovenske ljudske stranke predlaganemu zakonu odkrito nasprotujemo iz naslednjih razlogov. Prvi je ta, da se s predlaganim zakonom bistveno zmanjšuje vloga županov in županj pri soočanju o razvoju v posameznih regijah, kljub temu da se občinam nalaga še več nalog, delež pri financiranju projektov pa se še povečuje. To je svojevrsten paradoks, saj se nekemu, ki prispeva večji del sredstev pri izvajanju aktivnosti regionalnega razvoja znotraj kolektivnega organa tako imenovanega razvojnega sveta regije, odvzemajo pravice pri odločanju, saj bodo v tem organu imele občine le dve petini glasovnih pravic. Pri tem

se upravičeno pojavlja skrb, da bodo manjše občine popolnoma izključene iz postopka soodločanja, saj se zaradi omejenega števila predstavnikov v razvojni svet v kvoti 40 % preprosto ne bodo mogle vključiti. Tudi financiranje regionalnih razvojnih agencij se ne rešuje ustrezno, saj jim bo treba v celoti zagotoviti sredstva za izvajanje zakonsko predpisanih nalog. Tu bodo ponovno kratko potegnile občine, ker bo večji del bremen za pokrivanje stroškov agencije padel prav na njih, medtem ko same ne bodo imele večine pri odločanju o razvoju regij. To se nam nikakor ne zdi pošteno. Zakon tudi ne prinaša nobenih konkretnih pozitivnih finančnih posledic za regije, celo ukinja nekatere pravice, ki so bile regijam z obstoječim zakonom že zagotovljene, in sicer v 4. poglavju veljavnega zakona, državne spodbude za skladen regionalni razvoj. Drugi razlog je ta, da zakon povzroča še večjo centralizacijo regionalnega razvoja, saj se vzpostavljajo nemogoči pogoji za pridobitev pooblastila za izvajanje nalog, nad podeljevanjem pooblastila pa ima izključno vlogo le vladna služba za regionalni razvoj. Ali je sploh potreben še kakšen komentar pri tem? Občinam se že tako ali tako jemljejo pristojnosti pri odločanju v razvojnem svetu regij, le-ta pa po predlogu zakona niti ne bo imel možnosti sodoločanja o tem, kdo bo skrbel za izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji. Poslanski Slovenske ljudske stranke menimo, da to pelje še k večji centralizaciji in se oddaljuje od temelja regionalne politike: uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev, ki se uresničujejo po načelu subsidiarnosti od spodaj navzgor. Vladni službi za regionalni razvoj se s to določbo 18. člena predloga zakona podeljuje izključno pristojnost za podeljevanje pooblastil, česar v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ne moremo razumeti drugače kot poskus povečanja vpliva državne službe na izvajanje regionalne politike.

Tretjič. Naslednji razlog, zaradi katerega poslanci Slovenske ljudske stranke nasprotujemo predlogu zakona, je v tem, da v besedilu niti enkrat niso omenjene pokrajine – niti enkrat! – kot to omenja trenutno veljavni zakon, ki bodo nadgradile sistem razvoja posameznih regij.

Četrto. Zakon ne obravnava koncepta dveh kohezijskih regij. To lahko

pomeni, da si Slovenija že vnaprej odpoveduje sredstvom konvergence za naslednjo finančno perspektivo. To nam povejte, tega ne vemo. Prvič pravzaprav to opažamo sedaj v tem predlogu zakona. Če ne, pa seveda to pomeni vsaj to, da bo o projektih v vzhodnem delu Slovenije, ki bodo eventualno še upravičeni do sredstev cilja ena, odločala, kdo drug kot Ljubljana. Torej zopet center za periferijo. Centralizirano odločanje je seveda daleč od ljudi in ne zagotavlja zadovoljevanja dejanskih potreb na regionalnem nivoju.

Petič. Regionalnim agencijam se vračajo pristojnosti in naloge, za katere se je v regionalni razvoj, prej zgolj na ravni regionalnih razvojnih agencij, tudi ne drži navedba v gradivu zakona, da je obstoječa zakonodaja sicer prepoznala obstoj regionalnih razvojnih agencij, vendar regionalna politika njihovega delovanja ni podpirala z javnimi sredstvi, saj so bile regionalne razvojne investicije že do sedaj financirane s sredstvi SVLR približno enega zaposlenega na regionalni razvojni agenciji skupaj cca en milijon na letni ravni, zdaj bi pa država prevzela 60 %, pri čemer pa zahteva od štiri do pet regionalnih menedžerjev, v finančnih posledicah zakona pa ni povečanih sredstev za regionalne razvojne agencije oziroma se predvideva povečanje sredstev šele leta 2013. To pa pomeni, da zakon nalaga štiri do petkratno povečanje stroškov dela, torej doda 50 % sredstev šele čez dve leti. Zadeva nima torej nobene logike, regionalne razvojne agencije bo po novem določala država, na osnovi javnega razpisa ga boste določili. Lokalni regionalni nivo torej ne bo imel nobenega vpliva na to, kdo bo nosilec njihovega razvoja, razen da jih bomo iz občin plačevali.

Šestič. Uvajate novo pogruntavščino, regionalni menedžer. O, že vidim nekaj doktoratov na to temo! So nova pogruntavščina, pri kateri bo spet nekdo služil z izobraževanjem na račun občin, pa še to običajno tako, da gredo posamezniki v času svoje službene obveznosti na seminarje, seminarji so kotizirani, kotizacije se plačajo in tako dalje.

Sedmič. Predlagatelji zakona še vedno ne razumejo, da ni neposredne povezave med regionalnim projektom in skupnim projektom več posameznih občin.

Status regijskega projekta določa vsebino projekta in pomen projekta za regijo, ne pa dejstvo, ali ga izvaja ena, dve ali dvajset občin skupaj. Poznam projekt v vrednosti 40 milijonov evrov, z gradbenim dovoljenjem, pa ali mislite, da koga v tej državi na gospodarskem ministrstvu, na ministrstvu za regionalno politiko in tako dalje to zanima? Z gradbenim dovoljenjem, z novimi dvesto delovnimi mesti. Mislite, da koga to zanima? Ne.

Zakon negira usposobljenost lokalne politike za celovito odločanje o prednostnih nalogah razvoja posamezne regije, čeprav je ravno občinski nivo ob dejstvu, da nimamo pokrajin, edini nosilec regionalnega razvoja regije. Brez uvrstitve projektov v občinske razvojne programe se lahko javne investicije izvajajo le, če so v državnem nivoju v nacionalnem razvojnem programu, drugače jih seveda ni.

Devetič. V obrazložitvi gradivo obsoja župane Pomurja. Kako ste bili poredni, da se pri odločanju na svetu regije niste odzvali na aktualne gospodarske razmere v letu 2009 in da ste še naprej vlagali sredstva v lokalno infrastrukturo. Ta navedba je čisto iz konteksta iz dveh razlogov. Prvič, na svetu regij so lahko potrdili le tiste vsebine projektov, ki jih je razpis dopuščal, in razpisa v letu 2009 praktično ni bilo. Saj se še spomnimo tega, šele letos, leta 2010, konec januarja, na zahtevo, dvakrat, izredne seje odbora za lokalno samoupravo s strani Slovenske ljudske stranke, potem je bil ta preklican, potem februarja in tako dalje in tako dalje. Da ne povemo, kaj se dogaja sedaj na koncu leta s financiranjem. Ali ne, gospodje župani, vsi imate polne račune državnega denarja ali pa bančne kredite, za katere bi naj sedaj država za izvedene naloge dala tudi za obresti. Upam, da ja!

Kako lepo je zvaliti krivdo za krizo na župane! Treba bi bilo vprašati, ali je Vlada kaj opozorila svet regij na izvedbo potrebnih ukrepov in kakšna orodja je svet regije sploh imel v rokah. Kaj je v zvezi s tem naredila regionalna razvojna agencija Mura? Tudi novi zakon z novim razvojnim svetom ne daje nobenih dodatnih orodij za reševanje oziroma odzivanje na nove tovrstne situacije. Interventne ukrepe lahko izvede le Vlada, in to je edino logično in prav. Ne more

interventnih ukrepov izvajati regija, kaj šele občine, ko nimajo za to sredstev.

Desetič. Eden od poglobitnih razlogov za novi zakon je večkrat povedano, tako s strani predsednika Vlade kot pristojnega ministra, v iskanju sistemske rešitve za odzive na bistvene spremembe gospodarskih razmer na določenem območju.

Enajstič. Pri pripravi zakona so sodelovali zunanji strokovnjaki predvsem iz regionalnih razvojnih agencij, zato je zakon tudi močno napisan na kožo obstoječim regionalnim razvojnim agencijam, druge regionalne institucije pa praktično ne bodo imele nobene možnosti priti zraven. Tudi obstoječe območne razvojne agencije bodo po sprejetju tega zakona v celoti poteptane s strani regionalnih razvojnih agencij.

Dvanajstič. Zakon predvideva uresničevanje regionalnih razvojnih programov skozi dogovore, sklenjene med državo in regijo. Dogovori se bodo sprejemali za štiriletno obdobje, ki jih bo potrjevala Vlada. To pa seveda pomeni, da bodo popolnoma nefleksibilni, ker sedaj vidimo, da je treba regionalne dogovore spreminjati oziroma regionalne projekte sprejemati, spreminjati tudi večkrat skozi posamezno obdobje oziroma posamezno leto. In kaj nam torej na koncu pravzaprav ostane?

Zaradi vsega tega, spoštovana Vlada, ste tik pred 20. obletnico plebiscita pripeljali to državo na rob nezaupanja v državne institucije te države. In kaj nam ostane? Ostane nam samo še adventni čas, čas pričakovanja in upanja.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Matjaž Zanoškar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Naj povem kar na začetku, da bo moje stališče skoraj diametralno stališču predhodnika.

V Poslanski skupini DeSUS popolnoma razumemo nujno, da se takoj

sprejme zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. To pa zaradi vse večjega naraščanja razlik med razvitimi in manj razvitimi regijami. To je pravzaprav tudi razlog, da se dan za dnem pojavljajo zahteve po sprejemanju interventne zakonodaje za pospeševanje razvoja posameznih regij, pri čemer pa menimo, da do zdaj razen Pomurja niso bile uspešne. Menimo, da to ni pravi način, ni sistemski način reševanja težav nerazvitih regij.

Slovenija ima 30 ali 40 let dolgo zgodovino politike spodbujanja regionalnega razvoja. Prvi vzpostavljeni sistemi so dali vidne pozitivne rezultate, saj so se manj razvita območja v smislu pospeševanja razvoja gospodarstva in posledične rasti zaposlenosti zelo približala povprečju Slovenije. V letih osamosvajanja je prišlo do zmanjševanja sredstev za regionalno politiko in odsotnosti koordinacije sektorskih politik. Ob zaključevanju pogajanj za vključitev v evropsko kohezijsko politiko smo pristopili k reformi regionalne politike z vzpostavitvijo novih sistemov pogojev za njeno izvajanje. Dobili smo dva zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, sprejeti so bili strateški okviri na ravni države, dobili smo ključne institucije za zagotavljanje delovanja in spodbujanje regionalnega razvoja. Od leta 2004 je Slovenija upravičena do sredstev Evropske unije iz naslova kohezijske politike in politike razvoja podeželja. Kljub temu pa so danes še vedno prisotne razlike v razvitosti regij, pri čemer v negativnem smislu na žalost prednjačijo regije iz vzhodne polovice zemljevida Slovenije. Stanje v nekaterih regijah je silno težko. Razvojne razlike se ne zmanjšujejo, celo nasprotno. V območjih, ki najbolj zaostajajo v razvoju, pa je finančna in gospodarska kriza povzročila nesorazmerno poslabšanje gospodarske situacije, posledično tudi socialno ogroženost in temu sledijo povišani pritiski na javne finance. Položaj nekaterih pa se je že oziroma bi moral v času aktualne krize gospodarskih razmer terjati celo interventno ukrepanje.

Trenutno stanje v regionalnem razvoju ob upoštevanju slabih ekonomskih kazalnikov Slovenije in ob sila negotovi napovedi za prihodnost zahteva resen premislek o obstoječem modelu spodbujanja regionalnega razvoja. Veljavni sistem regionalne politike ne funkcionira zadostno in

ni dovolj odziven na vsakodnevne aktualne probleme, ki se pojavljajo lahko povsem nepričakovano. Tako se je ob sprejemanju interventnega zakona za Pomurje v lanskem letu začela v tem mandatu širša razprava o problematiki regionalnega razvoja in ta zakon je bil prvi korak k prenovi celovite zakonodaje o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Predlog tega zakona izhaja iz opredelitve, da je treba s sistemskim pristopom, torej sistemskim zakonom, območjem, ki se srečujejo s podobnimi razvojnimi problemi kot Pomurska regija, zagotoviti približno enako državno podporo, kot jo prejema Pomurje po interventnem zakonu. Tako ne bi bilo treba poseči po sprejemanju novih interventnih zakonov, kot so že bili predlagani za Pokolpje, za Maribor s Podravjem in ko je bil predlagan interventni zakon za spodbujanje razvoja Koroške. Regionalno neenakost je treba zaustaviti in obrniti tok regionalne politike naprej, k odpravi trenutnih razkorakov med razvitimi in nerazvitimi regijami. Seveda bo tudi potem treba postaviti sistem, ki bo zagotavljal enakomerno in skladno odvijanje dogodkov v prihodnje. V Poslanski skupini DeSUS menimo, da ima ta predlog zakona vgrajene mehanizme, ki bodo omogočili, da se bodo danes velika odstopanja začela poravnati. Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko naj bi šla v smeri opredeljevanja regionalne politike k strukturnim politikam, ki obsegajo razvojno dejavnost in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja. Izvaja se z ukrepi endogene regionalne politike, med katerimi naj izpostavim možnosti dodatnega ukrepanja v obmejnih in obobmejnih problemskih območjih ter dodatnega ukrepanja na območjih z visoko stopnjo brezposelnosti, to je tistih, ki so bila zaradi krize najbolj prizadeta. Obmejni pas naj bi se okrepil z novimi naložbami in s tem novimi možnostmi zaposlovanja, kar bi lahko pripomoglo k izboljšanju demografske slike teh občin. Takih ukrepov bi bile deležne tudi tiste problematične občine, ki mejijo na obmejne in so podhranjene v prometnih povezavah ali imajo visok delež prostora, vključenega v območje Nature 2000. Območja, problematična z vidika velike brezposelnosti, bodo deležna podpore za spodbujanje konkurenčnosti, plačevanja prispevkov delodajalcem za zaposlovanje in

tako dalje. To vse so ukrepi in mehanizmi, ki so sprejemljivi in absolutno jih v Poslanski skupini DeSUS podpiramo in spodbujamo tudi naprej. S tem zakonom se vpeljuje tudi poenostavljen sistem organiziranja v regije, ki temelji na konceptu večnivojskega teritorialnega upravljanja. Na ravni regije so nosilci regionalne politike razvojni svet regije, o katerem seveda imamo tudi mi nekateri pomisleke, potem regionalne razvojne agencije in regijske razvojne mreže. Razvojni svet regije bo kot temeljni organ usklajevanja razvojnih pobud in interesov zasnovan na tripartitni sestavi članov sveta, kjer bo 40 % predstavnikov občin, torej županov, kar je dobro, in pa 40 % zastopnikov iz združenja gospodarstva in 20 % iz sektorja nevladnih organizacij.

Seveda pomisleki in odprta vprašanja obstajajo tudi v Poslanski skupini DeSUS, ko se ukvarjamo z drugo obravnavo tega zakona. Vendar menimo, da do sedaj je Poslanska skupina DeSUS konstruktivno sodelovala v oblikovanju tega zakona. Menimo, da so še nekatere razlike, da so še nekatere pripombe z naše strani. Časa za dokončno obravnavo in sprejemanje tega zakona je dovolj. V tem času bomo poskušali tudi vse te stvari spraviti na papir ali modificirati v takem smislu, da bo zakon še boljši. Upam, da bodo tako naredile tudi ostale politične stranke, ki bi se morale zavedati, da je to zelo kratka in hitra pot do tega, da želimo in bomo dosegli cilj izravnavanja teh velikih razlik v smislu razvitosti naših regij. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Kolegi, kolegica, minister s sodelavcem!

S Predlogom zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja smo dobili vsaj oceno, da so v Sloveniji velike regionalne razlike. V Sloveniji je razmerje med najbolj in najmanj razvito regijo, merjeno z BDP, 2,2:1. V Sloveniji ima Osrednjeslovenska regija več kot 24-krat večji BDP kot najmanjša regija, to pa je prav

regija, iz katere prihajam, Zasavska regija. V Sloveniji ima daleč najnižji indeks dnevne migracije, že spet, Zasavska regija, kjer je za 25 % – dajem samo primerjavo, pa verjetno ni edina – manj delovnih mest od števila delovnoaktivnega prebivalstva. V Sloveniji smo v nekaterih regijah, še posebej, že spet, v Zasavski, priča strukturni brezposelnosti. Zakaj pa smo priča strukturni brezposelnosti, pa bi bilo dobro, da bi se ugotovilo. Ni treba, da v tem zakonu, treba pa je, da se ta ugotovitev, ki je že znana, obelodani in se tej ugotovitvi prilagodijo zakoni. Strukturno brezposelni v določenih panogah so nezaposljivi v drugih. In to je dejstvo. Že spet smo priča, da je največja brezposelnost prav v Zasavski, Pomurski, Podravski in Koroški regiji. Priča smo upadu rasti prebivalstva že spet v najbolj obubožanih regijah: Pomurski, Podravski in Zasavski regiji. Pri analizi izobrazbe prebivalstva že spet ugotovitev, da so Pomurska, Spodnjeposavska in Zasavska z vidika človeškega kapitala v najslabšem položaju. Zakaj sem poudarjal nekatere regije, še posebej pa Zasavsko, ki je največkrat omenjena, kot ugotovitev, da je tam stanje dejansko najslabše? Zato, ker v nadaljevanju tega zakona lahko zasledimo tekst, ki pravi: "K izboljšanju povezanosti obrobni območij naj bi prispevala predvsem izpeljava projektov 3., 3.a in 4. razvojne osi". In zdaj mi povejte, spoštovane kolegice in kolegi, predvsem pa gospod minister in sodelavec, kako je mogoče da ob ugotovitvah, in bom spet ostal na Zasavski regiji, ki je v vsakem najslabšem elementu omenjena, po tolikšnem boju, po dveh analizah, po prepirih s tremi ministri, 3. razvojna os, ki naj bi to reševala, pelje mimo Zasavja. Prepirali smo se na vseh možnih ministrstvih, da če gre za razvoj, mora iti razvojna os čez tiste pokrajine, in pelje tudi mimo Koroške, gre skozi razviti del, skozi Velenje, Celje in Laško, ki ima danes 10 minut do avtoceste, če bo pa tretja razvojna os spet peljala mimo Laškega, pa bo imel 10 minut do 3. razvojne osi. Čemu govorice in pisanja, če ne služijo ničemer in če se dela popolnoma drugače?!

Cilj zakona je opisan in ga ne bom ponavljal. Tisti ki vas je zanimalo, ste si prebrali, in veste, kakšen je cilj. Pri oceni finančnih stanj pa zakon pravi, da ne uvaja novih institucij, ampak krepi in povezuje

obstoječe. Mogoče ja, mogoče misli na tiste, ki so, o katerih bom še spregovoril. Ampak če pogledamo realno, kako pomagati nekemu centru, ki je razvojno slab, s tem zakonom, in če prenesemo to besedo "institucije". Poglejte, Zasavje, že spet, sliši se, govori se in domneva se, da bodo v Zasavju splošno bolnišnico preimenovali oziroma prestrukturirali z novim zakonom v čisto navadno bolnišnico in ji s tem odvzeli določene stvari. V osnutku NEP-a, Nacionalnega energetskega programa, ni več Termoelektrarne Trbovlje. Imamo objekt, imamo infrastrukturo, imamo izobražene ljudi, imamo kadre in imamo zaposlene, ki jih ta država ukinja. In to za energetiko, ki jo bo ta država, energijo, potrebovala. Imamo Rudnik Trbovlje-Hrastnik, ki še ima zaloge, ampak ga zapiramo. Ukinjamo obstoječe institucije. Tako se dela regionalni razvoj po ZKP. Tokrat mislim, da ne po zakonu o kazenskem postopku, ampak zdravi kmečki pameti. V razvojno mrežo želimo povezati regionalne in območne razvojne agencije, podjetniške inkubatorje, energetske pisarne in centre odličnosti. Imamo jih. Imamo razvojno mrežo, imamo regionalne in razvojne agencije, imamo podjetniške inkubatorje, imamo energetske pisarne vrsto let. Ali je kdo analiziral njihovo delo? Ali je kdo analiziral uspehe? Ali je kdo analiziral pravilnost njihovega dela? Nihče. Ne uvajamo nič novega, ampak poudarjamo, da nekaj je, kar do sedaj ni delalo. Upam, da bodo kaj več delali od sedaj naprej.

Država da za razvoj regij milijon evrov letno. Ne vem, ali je prav, da rečemo država daj, ali država ne daj, saj država ni konec koncev vreča brez dna, ampak milijon evrov za razvojne spodbude 12 statističnih regij ni nič. Lepo ali grdo. Ni nič. Saj ne mislim dati. Pomagati. Da se s tem kot osnovni kapital naredi nov kapital. In po tem zakonu se predvideva povečanje z enega na 1,5 milijona, torej iz 500 tisoč evrov. Dobro, polkrat več za spodbudo in nadaljnji razvoj. Prav, upam, da bo tako. Kolegi iz naše poslanske skupine bodo še kaj povedali.

Pri 14. členu, ki govori o razvoju območij narodnih manjšin in naselij romske skupnosti v Republiki Sloveniji, piše: "Pri pripravi regionalnih razvojnih programov, dogovorov za razvoj regij in ukrepov regionalne politike se upoštevajo specifične

potrebe za razvoj območij, kjer živijo pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti in romske skupnosti v Republiki Sloveniji". Lepo prosim, v drugem branju napišite, kaj so te specifične potrebe. Specifične potrebe ima Zasavje po svoje, Koroška po svoje, Kranjska dežela po svoje, Pomurje po svoje. Kaj so te specifične, da jim je treba posebej člen dati? Kaj so te specifikke? Zakaj so te specifikke potrebne? To želimo vedeti. Čemu so potrebne neke specifikke, poseben člen za ljudi, ki živijo v Sloveniji, ki so Slovenci, za katere veljajo zakoni tako, kot veljajo za vse Slovence.

In še člen, ki bo najbrž postavil veliko vprašanje, 28. člen, kjer gre za prenos državnega premoženja v razvojne namene. V osnovi naj rečem, hvala bogu, končno, vendarle enkrat. Drugič, prepozno, na žalost. In tretjič, vsi razlogi, ki so tu naštet, prav da so, in morajo biti, ampak veste kaj, če do tega ne bo prišlo, bo pa vse tisto, kar je državno in kar se več ne uporablja, spet bom dal primer Zasavje, rudniške površine, ko se te prenesejo na Sklad kmetijskih zemljišč, so te površine opuščene, zanemarjene in propadajo. Boljše je dati zemljo občinam, pa tudi če nič na njej ne delajo, če drugega ne, bodo vsaj skrbeli in travo kosili in drevo posadili.

Prepustil bom čas še kolegom. Zaenkrat ugotavljam, da je ta zakon dobra analiza stanja, da je spisek določenih ugotovitev, kaj je treba narediti. Da pa je, na žalost, refren že obstoječega, kar ni nič počelo, to so predvsem te institucije, in da je spisek želja, za katere že dolgo vemo, ne najdem pa neke oprijemljive rešitve, da bomo te želje tudi izpolnili. In je poskus uveljavljanja ustanov in podpiranja ustanov, ki, še enkrat ponavljam, že obstajajo, rezultati njihovega dela pa, žal, niso bili merjeni. To je bilo nekaj ocen.

V Slovenski nacionalni stranki ne bomo ovirali nadaljnjih postopkov pri sprejemanju tega zakona, v upanju in želji, da se bodo vse pripombe že na današnji seji, pa tudi vmes, upoštevale. Predvsem pa manjka tukaj nekaj oprijemljivih elementov, s katerimi se bomo dejansko lahko šli skladni regionalni razvoj. Drugače pa je res bolje, da delamo posamične zakone za posamezne regije. Ne takšne, kot je bil za Pomurje, ampak boljše, ki

bodo konkretno kakšni regiji pomagali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Najprej ima besedo gospod Kampuš, pripravi pa naj se gospod Pojbič.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, gospod minister, kolegice in kolegi!

Ja, res je, da je treba v začetku verjetno reči, da smo Slovenci sami sebi največji sovražnik, predvsem v temu smislu, ko dobimo eno izmed pomembnih zadev na mizo, jo vsi naskočimo in rečemo, to ni v redu. Ni res, obratno! Jaz ocenjujem, da je Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v prvem branju na mizi in če smo vsi tako brihtni in prijazni in pa pametni, potem ga je treba v tisti zadevah, ki so nesprejemljive, dopolniti, dograditi in narediti takšnega, da bi bil v čim večji meri sprejemljiv, ne za vse posameznike, ampak za vse regije in tiste, ki v njej živijo. Torej regionalna politika v Sloveniji je v tem času problematična in je tudi zdaj jasno, da se razvojne razlike v Sloveniji ne zmanjšujejo. Obratno, razlike se povečujejo, zato je treba opozoriti na slabosti tega sedanjega obstoječega sistema.

Slovenija zato potrebuje nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, znotraj katerega bodo dobili odgovore vsi, vsa področja, ki se soočajo z razvojnimi problemi, da bi s skupno politiko dosegli boljšo razvojno komponento v celoti. Jaz sem o nekaterih generalnih ali pa globalnih zadevah, kar se tiče tega zakona, že govoril. Zdaj bom poskusil še o teh posameznih zadevah, ki se mi zdijo zelo pomembne in so drugačne v prejšnjem zakonu. To pa pomeni, da je res, da je tudi zdaj v statistični regiji najvišji organ razvojni svet. Podoben organ je zapisan tudi v tej novi zakonodaji, z veliko spremembo: zdaj so v tem organu sodelovali samo v župani, po novem zakonu pa bo seveda 40 % članov razvojnega sveta županov, 40 % pa predstavnikov gospodarstva, 20 % pa predstavnikov nevladnih organizacij. Če je v zakonu

zapisano, da je lahko sestavljen maksimalno iz tridesetih članov, potem je verjetno jasno, da je znotraj tega možno sodelovati samo dvanajst županom, dvanajst je predstavnikov gospodarstva in seveda šest predstavnikov nevladnih organizacij. To je noviteta. Seveda je potem jasno, da tisti, ki imamo v statističnih regijah trideset županov, da vsi ne bodo mogli sodelovati. Znotraj teh regij bo moralo nujno priti do dogovora, kdo je tisti, ki zastopa posamezna področja, posamezne skupine občin in tako naprej. V čem pa vidim kvaliteto? Kvaliteto vidim v tem, da znotraj tega sveta sodelujejo tudi gospodarstveniki. Velikokrat so se dogajale anomalije v temu smislu, da bi vsaka mala vas želela imeti industrijske cone in da ne bom govoril o nekaterih drugih zadevah. Bedarija, to tako ne gre! Jaz mislim, da v tem trenutku gre ta zakon v pravo smer. Pri sprejemanju ključnih odločitev za regijo pa vseeno zakon trdi, da bo moralo vsaj 60 % županov, ki zastopajo najmanj 50 % občanov, dati zeleno luč posamezni dogovorjeni strategiji ali pa projektu. Torej vseeno je to kar precejšnja noviteta.

Vesel sem te dileme, ki se je končno spravila z dnevnega reda, da znotraj tega regijskega sveta lahko v tem trenutku zastopajo posamezne občine samo župani in podžupani ne pa tudi občinski svetniki. To je za mene osebno dobra rešitev. Pomembna zadeva je za mene tudi ta, o kateri je bilo prej govora, da je v zakonu zapisano, da znaša delež pri sofinanciranju regijskih projektov 60 %. Do zdaj je pisalo, do 60 %, lahko 20 %, do zdaj je lahko bilo 20, 10, ne vem, in tako naprej. Tako da je to korak naprej. Seveda je pa to tudi dobra točka na račun tega, ker se bodo lokalne skupnosti in vsi ostali, ki so znotraj regije, morali dogovoriti, zdaj pa je pogoj, sicer teh projektov ne bo.

Posebej je treba omeniti tudi to, pri čemer sem bil zelo vesel kolega Rezman, ki je odprl to dilemo – sodelovanje gospodarstva in lokalne skupnosti. Verjamem, da je mislil v tej smeri, da je to dobra varianta, ker vseeno postavljamo nekatere stvari pred druge. Tudi sam ocenjujem, da zidovi, ceste, pločniki ne morejo v tem trenutku nadomestiti novih delovnih mest oziroma delovna mesta so vseeno številka ena. In upam trditi, da v tem

smislu, ker bodo gospodarstveniki sodelovali, bo ta teza tudi močnejše prisotna.

Seveda je zdaj nujno slediti povezavi med občinami. Tudi s tem zakonom prisiljujemo, da se občine začnejo med sabo tesneje povezovati, seveda skupaj z državo. Verjamem, da to ni lahka naloga. Tudi zdaj nekateri zastoji pri statističnih regijah izhajajo ravno iz tega problema, ker se medsebojno ne povezujejo, ne sodelujejo, vedno je treba iskati kompromisne rešitve. Torej niti slučajno znotraj regije ne moreš vztrajati pri tem, da je ravno tvoja tista prava. Vseeno pa so kompromisne rešitve tiste, ki pripeljejo do skupnih projektov in sploh do tega, da lahko kandidiramo za državna sredstva. Imamo kar nekaj primerov, predvsem v severovzhodni Sloveniji, ki je razdrobljena, ki je drugače razdrobljena, ki je v odstotkih veliko bolj razdrobljena, kot so druge regije. In ni čudno, da so potem tam največji problemi. Poglejte si jih!

Želel bi si, da vsi tisti, ki imate k zakonu tehtne pripombe, ki so podkrepjene z dosedanjo prakso, pridete z njimi na dan. Zdaj je prva obravnava, časa je do druge in tretje. Dajmo ta zakon izboljšati, da bomo lahko zadovoljni. Gotovo je pa tudi res, da je pomurski zakon, ne glede na to, da se o njem trenutno negativno govori, kar je nekorektno in nepošteno, ker ni nobenih dokazov, torej iz tega pomurskega zakona je treba pobrati dobre prakse, tiste, ki so že do zdaj dokazale, da so pomembne in jih lahko implementiramo v druge regije. To je pomembno. Saj je bila tudi ena izmed točk takrat ob sprejemanju pomurskega zakona ta tendenca. Zdaj jo je že treba izkoristiti. In prav je, minister, da so te dobre prakse, tendence, vgrajene v zakon.

V tem trenutku moram reči, da sem zadovoljen. Seveda pa ni izrečena zadnja beseda pri tem zakonu. Se kar pridružujem kolegu Gönczu, ki je takoj odprl dilemo, kako pa zdaj z manjšinami, ki trenutno niso zastopane. In še veliko drugih dilem je verjetno, ki bodo prišle v naslednjih razpravah na vrsto in jih bo do tretje obravnave treba upoštevati. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

K besedi se je javil gospod minister dr. Gjerkeš.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Iz predstavitev stališč se je dalo razbrati veliko mnenj. Nekatera so imela skupni imenovalec, nekatere analize so šle poglobljeno v predlog zakona, iz česar se vidi, da je bil zakon natančno prebran. So pa bili nekateri drugi očitki oziroma kritike, ki so tudi imele tri, štiri skupne imenovalce, na katere bi rad opozoril.

Ena od teh je bila slaba popotnica oziroma da je ta predlog zakona neuskkljen s tistimi deležniki, na katere se ta zakon nanaša. To ni res. Imeli smo usklajevanje z obema reprezentativnima združenjema – predstavitev zakona. Imeli smo ta teden predvideno usklajevanje z obema, pri tem se Skupnost občin Slovenije ni udeležila, predvidevam, da iz logističnih razlogov, čeprav so še nekaj dni prej izrazili željo, da bi sodelovali na tem sestanku. Združenje občin Slovenije je bilo prisotno, zato tudi ne razumem tega komentarja gospoda Laha, ki pravi, da je dokončni dogovor bil stvar predsednika ne pa Združenja občin Slovenije. Jaz se težko dogovarjam potem s komerkoli reprezentativnim, če recimo nima mandata tista skupina, ki se je prišla pogajat, v kateri ste bili tudi vi, gospod Lah, in je tudi potem predsednik ZOS dal javno izjavo za medije. Torej to ni šlo za nekaj drugega, ampak smo porabili eno uro, da smo uskladili tiste ključne dejavnike. Seveda bomo poslali to, kar smo se po našem mnenju uskladili na ZOS in SOS in pogledali, ali so še kakšne dodatne pripombe. Ampak tisto, kar smo se tam dogovorili, se bolj kot dogovarjati človek ne more. Potem je bil ta predlog zakona soglasno potrjen kot primeren za nadaljnjo razpravo na Odboru za lokalno samoupravo in regionalno politiko Državnega sveta. Predlog zakona je bil soglasno podprt na Državnem svetu kot primeren za nadaljnjo obravnavo, soglasno.

Strokovna javnost tako domača kot tuja, ne da se je strinjala s predlogom zakona, sodelovala je pri pripravi tega zakona in tudi, da ne rečem, z navdušenjem pospremila to v politično obravnavo naprej. Tudi po poslanskih skupinah smo prejeli določene pripombe, ki smo jih v enem delu upoštevali, ne glede na to, kdo jih je dal. Izkušnje predvsem s strani županov, ki so

zastopane v vseh poslanskih skupinah, so dragocene, da predvsem to implementacijsko raven obogatimo in nekako omogočimo dobro izvajanje tega zakona. In ta dvom v možnost izvajanja takšnega predloga zakona, ki je drugi skupni imenovalec kritik, je po mojem mnenju spodbujen z nečim, kar je bilo oporekano, češ, da ta novi zakon ne prinaša nič novega. Če ne bi nič novega prinašal, bi se tudi z lahkoto naprej izvajal, tako kot se izvaja zdajšnji Jaz le mislim, da se je zaznal napredek in tudi dodatno breme predvsem županom pri izvajanju tega novega zakona. Župani imajo namreč dvojno vlogo. Prva vloga je skrbeti za razvoj v občini. In so do zdaj in bodo še naprej imeli pomembno vlogo pri sodelovanju za načrtovanje in razvoj regij. To dejansko je ta očitek, ki pa je dejansko samo, kaj bi bilo, če bi bilo, da ni pokrajini, ki bi prevzela, torej ta druga raven lokalne samouprave bi prevzela to funkcijo na adekvaten način, da bo zdaj razvojni svet regije, kjer je pomemben, najpomembnejši del, članstvo županov, pri odločanju v strategiji imel dvojno vlogo. Seveda bomo v tem primeru, kot smo rekli, z medinstitucijskimi organi poskušali to praznino zapolniti, ampak v osnovi se danes ne pogovarjamo, in to sem želel že poudariti v uvodnem nagovoru, o teritorialni delitvi Slovenije, upravno- administrativni. To presega ta zakon. Ta zakon je strokovni razvojni zakon, s katerim želimo odgovoriti na težave Slovenije in regij, ki so nastale predvsem v teh kriznih časih in eskalirale v teh kriznih časih. Čakati na politično soglasje v tem času, ko iščemo vsi neke razvojne potencialne, da poskušamo čim prej priti iz krize, da poskušamo čim prej pospešiti razvoj Slovenije, ne more biti kritiziran s stališčem, da ni pokrajini. Res je. Ni jih. Ni političnega soglasja, ni političnega konsenza. Za predlog, ki je v javni obravnavi, se je Vlada odločila in na SVLR smo se odločili, da poskušamo ta razvojni potencial, ki je še nerazvit, s tem zakonom pripraviti pravni okvir, da bomo lahko tudi institucionalno hitreje zagnali zagnali razvojni cikel v Sloveniji in v regijah in znotraj regij.

Naslednji skupni imenovalec očitkov pa se je nanašal na, po mojem mnenju, analizo stanja, ker se je enačila regionalna politika z investicijsko evropsko kohezijsko politiko. S tem se strinjam. V zadnjih letih je

bilo to ekvivalentno. V tem predlogu zakona je evropska kohezijska politika del regionalne politike, ni pa regionalna politika evropska kohezijska politika, kot je zdaj. Konec koncev tudi drugih sredstev ni. Kakorkoli je kje bilo zapisano, drugih sredstev kot sredstev Evropske unije ni. V tem predlogu zakona pa so poleg sredstev evropske kohezijske politike, ki bodo tudi v naslednji finančni perspektivi, določena integralna sredstva za neposredne regionalne spodbude. Dogovorili smo se, in to se nam zdi tudi velik dosežek, z Ministrstvom za kmetijstvo oziroma z izvajalcem evropske kmetijske politike, da bo del sredstev omejil usmeril v obmejna problemska območja, ki so znotraj zakona opredeljena kot tista območja, ki jih že dolgo vrsto let oziroma večdesetletno razvojno zaostajajo v primerjavi z drugimi območji v Sloveniji.

Žal poslanca Pukšiča ni tukaj, ker se mi zdi, da je on bral en drug zakon, ne tega, ki smo ga mi predložili. Moram pa odgovoriti na tiste trditve, ki jih je izrekel, vsaj na tiste ključne. Namreč zapisano je, in to je bilo posebej poudarjeno s strani gospoda Pukšiča, da župani odločajo politično in lokalno. Glejte, župani so politično izvoljeni predstavniki ljudstva, o tem ne dvomimo, da pa odločajo lokalno, pa je bila posledica nastavitve evropske kohezijske politike leta 2006 in njenega izvajanja. In na tak način se bo izvajalo do konca finančne perspektive, pa nam je to vseč ali ne. 85 % sredstev smo na ta način razdelili, ampak razdelili smo ga po dogovoru v svetu regije. Ker so v svetu regije sedeli župani, so se v nekaterih regijah na ta način, v drugih regijah na drugačen način dogovorili za ključ razdelitve. In tu je ta izvorni greh. Ključ razdelitve je pomenil, da gredo sredstva v občine. Sredstva pa so iz evropskega sklada za regionalni razvoj, ne za občinski razvoj. Ta sistem bo tekel do konca in mi bomo poskrbeli na Vladi oziroma SVLR, da bo ustrezno izpeljan. Poskrbeli smo že to, da bodo tudi sredstva iz prvih štirih razpisov povrnjena, in so že povrnjena iz Bruslja, je pa res, da je to zagotavljanje trajalo nekaj časa in tu je tudi odgovor na očitek. Ampak o tem smo že veliko ur govorili tukaj, zakaj leta 2009 ni bilo razpisa. Res je, da leta 2009 ni bilo povrnjeno tudi nič sredstev, ne iz tega in ne iz kateregakoli drugega naslova kohezijske politike. Tako tudi ta očitek, ki se

nanaša neposredno na zakon, da je črpanje katastrofalno, prav nasprotno, veselim se januarja, ko bo Evropska komisija poslala svoje podatke in potem bomo videli, kje je Slovenija končala.

Jaz mislim, da bo to zelo dober pokazatelj oziroma odgovor na takšne neosnovane očitke. To, da ni pozitivnih finančnih učinkov za regije, sem že povedal. Od kod dodatni viri? Če kmetijskemu denarju in integralnemu dodatnemu denarju in kohezijskemu denarju prištejemo še garancijske sheme, prištejemo še kreditne sheme in tako naprej, skratka, usmerjeno delovanje sektorjev, lahko ugotovimo, da je finančnih učinkov bistveno več kot v obstoječih okvirih.

Da razvojni sveti regije ne bodo imeli možnosti izbire srednjega razvojnega zakona. Seveda bodo imeli. Tu govorimo o regionalni razvojni agenciji, ki ima zelo zaostrene pogoje za pridobitev pooblastila, ki ga res izda Vlada oziroma Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. In to samo iz enega razloga: da se izognemo določenim deviacijam in da zagotovimo delovanje RRA-jev v javnem interesu. Po mojih izkušnjah se večinoma strinjamo, da RRA-ji večino svojega časa niso porabili za javni interes, ampak za kaj drugega. Torej, mi bi radi tudi z razpršenim lastništvom in z njihovo organiziranostjo to zagotovili ter seveda z nadziranjem njihovega dela, ker to pooblastilo se bo dalo tudi izgubiti, seveda v soglasju z razvojnimi svetom regije. Ampak mi bomo vedno najprej gledali, ali je razvojni svet regije zadovoljen s svojim subjektom po tem, ko bo zadostil zakonskim pogojem, torej po prvi pridobitvi pooblastila. Mi bomo to spremljali in se dogovarjali z razvojnimi svetom regije, pri čemer pa bo, kar piše v 20. členu, tretji odstavek, pred podelitvijo pooblastila služba pridobila soglasje razvojnega sveta regije. Skratka, še vedno bo razvojni svet regije tisti, ki bo izbral razvojni subjekt, ki pa bo moral izpolnjevati vse taksativno naštetje pogoje v zakonu, kar bo pa spremljala SVLR. Torej gre za to, da tehnično in kadrovske zadostijo potrebam delovanja takega centralnega razvojnega subjekta. In gre za to, da je tisti vrhovni odločevalni organ v regiji zadovoljen s tem subjektom. Skratka, tu mislim, da ni bistvenih sprememb, razen za RRA-je, katerih

delovanje bo bolj natančno pod lupo. Tako da tu ne gre za povečanje vpliva SVLR ne koga drugega na izbiro srednjih razvojnih subjektov. Vsi, ki so zdaj RRA-ji, se bodo lahko spet prijavili na javni razpis, seveda pa tudi kdo drug. In območne razvojne agencije, kot smo slišali, da bi jih naj RRA-ji poteptali, bodo ključen del območne razvojne mreže, predvsem v tistih regijah, kjer bodo zaživela območna razvojna partnerstva, ki niso nujna, so pa primerna za tiste regije, kjer se kaže znotraj regij neenakomerna razvitost posameznih območij. In tam so se že formirala območna razvojna partnerstva s svojimi območnimi razvojnimi agencijami in te bodo tisti prvi krog območne razvojne mreže, ki pa bo nadgrajena zlasti s turističnimi organizacijami. Skratka, z vsemi razvojnimi subjekti, ki lahko kakorkoli pripomorejo k razvoju tiste regije oziroma območja.

To, da niso omenjene pokrajine. No, tu se strinjam z gospodom Pukšičem. Niso omenjene pokrajine, ker se ta zakonodaja, moram še enkrat povedati, ne ukvarja s pokrajinami. Ker če bi se ukvarjala s pokrajinami, bi morali iskati tudi v tem času, ko se mudi, ko se modernizacija tega razvojnega momenta, razvoja regij, skladnejšega regionalnega razvoja ukvarja s tisto občutljivo politično temo, za katero pa vemo, da traja že nekaj let, in toliko časa nismo imeli. Je res, omenjen je NUTS 3, ampak NUTS 3 je omenjen tudi pri evropski kohezijski politiki, kjer smo zastavili statistične regije na način, da se lahko evropska kohezijska politika izvaja. Nič več in nič manj. In nismo na ta način redefinirali ne 12 pokrajin oziroma mislim, da sem slišal, da še več, ker so omogočena območjem razvojna partnerstva, ker po tej dedukciji bi bilo mogoče definirati tudi manj. Namreč, zakon opredeljuje možnost sodelovanja več statističnih regij pri večjem projektu, ki presega finančne ali teritorialne možnosti nekega večjega projekta. Skratka, na ta način bi lahko računali, ali petindvajset ali tri ali šest ali osem. Skratka, če se regije združuje, in to zakon omogoča pri teh večjih projektih, bi potem lahko sklepali. Ampak to govorimo pogojno, ker se s tem ne ukvarjam, ukvarjam se z razvojnimi vidikom, in to takšnim, kot sam mislim, da predvsem s tem, da partnersko deli odgovornost in pristojnosti, spodbuja ta razvojni potencial, ki je po mojem mnenju v

Sloveniji še neizkoriščen tako za razvoj regij, tako za razvoj znotraj regij kot za samo Slovenijo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Pojbič, pripravi naj se gospod Zanoškar.

MARIJAN POJBIČ: Hvala, gospod podpredsednik.

Torej, začel bom z besedami, ki so znamenite, in znamenitim stavkom, ki ga je pred kratkim spregovorila notranja ministrica te vlade. Povedala je naslednje, da je sedanja vlada izgubila razvojni fokus. Seveda, če je to povedala ministrica sedanje vlade, je imela za to veliko razlogov! Hvala bogu, da v temu stavku in v temu njenemu članku nikjer ni bilo rečeno, da je opozicija kriva za to, da je Vlada izgubila razvojni fokus. Hvala bogu! Se pravi, torej je ministrica iz lastne vlade ugotovila, da je ta vlada, skupaj s to koalicijo, izgubila razvojni fokus. In še kako je bilo pomembno, da je v teh dveh letih Slovenska demokratska stranka oziroma Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke vlagala veliko zakonov in predlogov ukrepov za reševanje sedanje gospodarsko-finančne in socialne krize! Tukaj se je pokazalo, da ta ima vlada Slovensko demokratsko stranko, ki lahko v vsakem trenutku pripravlja rešitve in ima rešitve za to krizo in je tudi skozi zakonodajo, ki jo je predlagala, na to pokazala. Vendar ta vlada in ta koalicija se na to nista odzvali, enostavno jima je čisto vseeno, kaj se v tej državi dogaja.

Zakaj sem začel s tem stavkom? Povedal bom naslednje, jaz sem prepričan, da je tudi služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj izgubila razvojni fokus. Zakaj? Poglejte, tukaj imam terminski plan, torej normativni program dela Vlade Republike Slovenije za leto 2010, predpisi in pristojnosti Državnega zbora Republike Slovenije. Tukaj piše naslednje: Zakon o pokrajinah, predviden redni postopek, prva predložitev v obravnavo na Vladi 1. 12. 2009, skrajni rok obravnave na Vladi 10. 12. 2009, skrajni rok sprejema 30. 4. 2010 – zdaj smo konca leta 2010, v decembru 2010! Potem zakon o ustanovitvi pokrajin – redni postopek 1. 12. 2009, skrajni

rok obravnave na Vladi 10. 12. 2009 in skrajni rok sprejema 30. 4. 2010. Prav tako zakon o financiranju pokrajin, redni postopek, prva predložitev v obravnavo na Vladi 26. 1. 2010, skrajni rok obravnave na Vladi 4. 2. 2010 in skrajni rok sprejema 30. 6. 2010. In tako naprej. Praktično vso zakonodajo v zvezi z vso pokrajinsko zakonodajo bi Vlada morala obravnavati tam na začetku letošnjega leta in zaključiti tam do sredine letošnjega leta. In pogledjte, kaj smo v temu trenutku dobili? Vlada ni pripravila nobenega pokrajinskega zakona, se pravi, ponovno je zavajala Državni izbor in kompletno slovensko javnost. Ponovno zavajala! In pogledjte, kako potem reči drugače kot pa tako, kot je trdila ministrica te vlade, ko je povedala, da je sedanja vlada izgubila razvojni fokus. Točno to! Ta vlada sedaj skuša priti v parlament z enim zakonom, ki praktično na tem področju, po moji osebni oceni in tudi po oceni Slovenske demokratske stranke, ne rešuje ničesar, predvsem pa ne rešuje tistih ključnih problemov, s katerimi se srečuje naša lokalna samouprava.

Mi nujno potrebujemo regionalizacijo oziroma drugo stopnjo lokalne samouprave in to je edina pot, če želimo to našo državo razvijati bistveno bolj skladno, kot se sedaj razvija. Te razlike, med, recimo, ljubljansko in štajersko, koroško statistično regijo, pa da ne bom govoril o pomurski in tako naprej – kakšne velikanske razlike so v razvoju teh regij! Vsaj 30 % razlike, izjemno velika brezposelnost. Če pogledate na Koroško, ali če pogledate v Pomurje, ali pogledate na koroško regijo, boste videli, kakšne velikanske razlike so in koliko zaslužijo ljudje tukaj v Ljubljani, koliko zaslužijo na Štajerskem, na Koroškem in Pomurju, potem bo vsakemu vse jasno. In vi poskušate zdaj izničiti vse tisto, kar ste tukaj v normativnem planu zapisali s tem zakonom, ki ste ga prinesli na mizo. In ta zakon v ničemer ne rešuje te problematike in do tega zakona ne morete pričakovati skladnejšega regionalnega razvoja. Pa veste, zakaj ne? V tem zakonu se ponovno izpostavlja situacija, kot je bila do sedaj. Sedaj imajo ravno ministrstva in Vlada praktično čisto vse v rokah. In kako lahko potem govorimo o decentralizaciji te države? Kako pa vi mislite, da se bo ta naša država razvijala skladno, če ne bomo decentralizirali države, če ne bomo

prenesli denarja z ministrstev, ljudi z ministrstev na nižjo stopnjo in da bodo s tistim denarjem, ki ga imajo sedaj ministrstva, razpolagale regije. In če bi s tem denarjem lahko razpolagale, ker v prejšnjem mandatu je bilo rečeno, da bi se okoli približno milijardo 200 evrov preneslo na regijsko območje in če bi ta denar prehajal na regijsko območje, bi zagotovo razvoj v teh regijah bil popolnoma drugačen, kot je sedaj. Seveda, ko pa ministrstva nikakor ne želijo prenesti pristojnosti na drugo stopnjo lokalne samouprave! Logično, ker se oklepajo kot ne vem česa, ker vedo in se zavedajo tega, da je v ministrstvih na tak način moč in te moči ne bodo pustili od sebe.

Prejšnja vlada je bila sposobna in predsednik Vlade gospod Janez Janša je bil sposoben predsednik vlade, ker je z ministri našel ustrezne rešitve, kako in točno kaj in koliko prenesti na regije. V tistem primeru bi se zmanjšala moč države, to pa je zelo pomembno, če želimo krepiti skladen regionalni razvoj v naši državi. To pa je zelo pomembno! Vendar s tem zakonom ničesar od tega nismo naredili, absolutno ničesar.

Gospoda ministra prej poslušam, trdi, da se je Združenje občin Slovenije uskladilo z ministrstvom v zvezi s tem zakonom. Tukaj je danes gospod Lah, ki je podpredsednik tega združenja – ne ve ničesar o tem! Se pravi, kako lahko nekdo trdi, kako si lahko nekdo dovolj trditi, da so bile s tem združenjem stvari usklajene? Jaz ministra razumem, da je zaupal predsedniku tega združenja, ampak to pa še ne pomeni – če je tukaj podpredsednik in tukaj zelo jasno pove, da se to združenje nikoli o tem ni usklajevalo oziroma niso sprejeli nikakršnega sklepa na tem združenju, se pravi, s tem združenjem ta zakon ni usklajen. Potem imamo SOS, Skupnost občin Slovenije. Gospod minister je med drugim rekel: "Imeli smo predvideno usklajevanje." Ali veste, kaj pomeni, "imeli smo predvideno usklajevanje"? Da do tega usklajevanja ni prišlo! Kako lahko reče, da je s tem združenjem ta zakon usklajen? Povejte mi, kako! To je absurd vseh absurdov. Verjemite mi, da tega več ne razumem.

Se pravi, ponovno je prišel v parlament, v parlamentarno proceduro zakon, ki ni z nikomer usklajen, razen znotraj nekaterih posameznikov, in ki mu koalicija slepo verjame zaradi takšnih in drugačnih

interesov. Če pa ta vlada misli in ta koalicija misli, da bo opozicijo zaobšla in prepričala, da je ta zakon tisti, ki nadomešča pokrajinsko zakonodajo, se je pa izjemno zmotila. Verjemite mi, da tudi v opoziciji smo poslanke in poslanci, ki znamo to zakonodajo brati. Če pa že nismo profesionalci na tem področju, pa si poiščemo tiste, ki nas o tej problematiki tudi primerno poučijo. Verjemite! In ta zakon v nobene primeru ne more nadomestiti pokrajinske zakonodaje. Verjemite mi, da če želimo izboljšati gospodarsko situacijo, finančno situacijo, socialno situacijo v tej državi in skladnejši regionalni razvoj, je edina pot, edina prava pot regionalizacija in zakonodaja, ki bo seveda to zagotavljala.

Ne razumem in ne bom razumel, zdaj že ne vem koliko časa poslušam v temu parlamentu, da ni mogoče na nikakršen način decentralizirati te države. Jaz tega ne razumem. Če smo tukaj poslanke in poslanci, ki delamo v interesu vseh državljanek in državljanov Republike Slovenije, ne vidim nobenega razloga, da mi tukaj ne bi mogli sprejeti ustreznih rešitev, ki so na kožo pisane državljanom in državljanom Republike Slovenije, ne pa posameznim elitam, posameznim združenjem, mrežam, ki obvladujejo ministrstva, posamezna ministrstva in potem preko teh, bom rekel, birokratov vplivajo na politiko, ki potem sprejema takšne rešitve, kot so pisane tem elitam in tem posameznikom na kožo. Ves ta mandat se ista zgodba dogaja na vseh področjih. Ne morem mimo tega, da ta vlada, se pravi, ta koalicija zdaj ponovno po nekaj dnevih, ko je bil zavržen zakon o zemljiški knjigi, ga že spet postavlja na naslednjo sejo Državnega zbora ali še na to – ne vem točno. To je absurd! Poglejte, ne vem, kakšen razlog, kakšna sila je tukaj v ozadju notri, da ti odvetniki in notarji morajo biti tisti edini, ki lahko vlagajo stvari v zemljiško knjigo. Ne vem! Se pravi, hočem nekaj pomembnega povedati: spet je lobi v ozadju in na vsak način je treba nekim skupinam, nekim lobijem zagotoviti, zato da bodo lahko fantastično živeli, lepo služili na ubogem slovenskem človeku – na tistem, ki ima 450 evrov plače, in upokojencu, ki nima niti 500 evrov pokojnine, in tistim, ki imajo državno pokojnino 120 ali pa 180 evrov in tako naprej. Na teh ubogih ljudeh želite graditi svojo prihodnost.

Pa lepo vas prosim, kam smo prišli v tej državi? Ali ste se kdaj vprašali, kako dolgo bo še trajalo, da bomo tukaj zastopali interese posameznih skupin, posameznih mrež in posamezne elite? Vsi skupaj, ko nastopate v medijih, govorite, da je treba nekaj narediti, ampak ko pridemo do neke točke, kjer bi pa lahko spremenili, torej sprejeli rešitve, ki bi bile pisane na kožo državljanke in državljanom Republike Slovenije, pa nismo storili nič.

Verjemite mi, Slovenska demokratska stranka je alternativa tej vladi, ima programe, ima cilje in dokazali bomo, da nismo stranka, ki smo tukaj samo zato, da pobiramo plače, ampak smo stranka, ki točno vemo, kaj hočemo. Dokazali bomo! Prejšnji mandat smo dokazali, ker je bila edina ta vlada sposobna pripeljati pred državni zbor kompletno pokrajinsko zakonodajo – ampak, zakaj je bila zavržena? Ponovno je bila zavržena zaradi interesov posameznikov, ki so toliko močni v teh koalicijskih strankah, da enostavno lahko zaustavijo vsako zadevo. In lahko se smeji in posmehuje kdorkoli v Državnemu zboru želi, dejstvo je, da je to resnica. In prej kot slej si bomo ogledalo postavili predse in ugotovili, da je to res, in začeli razmišljati drugače in sprejemati rešitve, ki so pisane na kožo večini državljanke in državljanov Republike Slovenije – lažje nam bo. Če pa tega ne bomo storili, pa mi verjemite, da je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke tista alternativa, ki bo to storila. In državljanke in državljan, sem prepričan, da bodo to tudi razumeli na pravi način.

Vedno znova in znova prihaja na našo mizo zakonodaja, ki ni usklajena z nikomer, ki ne vsebuje nobenih konkretnih, pomembnih, kvalitetnih rešitev za državljanke in državljanke Republike Slovenije, in poskuša zamegliti prostor samo zato, da bi ta štiri leta čim prej minila, rezultatov pa nikakršnih. Ali pa bom rekel, državljanke in državljan, ki pa pričakujejo rešitve, zato da bi lahko boljše živeli v tej državi – to pa se ne zgodi. In to je tisti problem in zato še enkrat ponavljam, zakaj je notranja ministrica Katarina Kresal povedala ta znameniti stavek: "Vlada je izgubila razvojni fokus." Če sama Vlada ne verjame sebi, ministri, ki so načelu te vlade, ne verjamejo sebi, govorijo take stvari, potem je logično, da je s to vlado, s to koalicijo nekaj

zares narobe. To moram ponoviti desetkrat. Še stokrat bom ta stavek ponovil, ker je to neverjetno, da lahko vlada v tej državi takšna vlada, kjer minister reče, da je ta vlad popolnoma zanič. Taki vladi naj državljanke in državljan Republike Slovenije verjamejo? Spoštovane kolegice in kolegi – tudi člani Poslanske skupine LDS-a se smeji – njihova ministrica, predsednica njihove stranke pa daje take izjave za javnost. To je res smešno! Je pa res, da je smeh pol zdravja, s tem pa se tudi strinjam.

Dragi prijatelji, poskušal bom razpravo zaključiti. Povedal bom naslednje: ta zakon ni zakon, ki bi reševal ključno problematiko na tem področju. Prepričan sem, da s tem zakonom državljanke in državljan ne bodo dobili ničesar. Tak zakon niti jaz, in sem prepričan tudi v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne moremo podpreti, ker verjamemo, da je edini način, edina pot za reševanje tega problema, o katerem sem sedaj govoril, regionalizacija.

In če ta vlada ni razumela in ni sposobna pripraviti teh rešitev, potem bo pač to morala storiti neka druga vlada, tista, ki ve, kaj je treba storiti v tej državi, da bo državljanke in državljanom Republike Slovenije lepše in boljše na tem svetu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Zanoškar. Pripravi naj se gospod Györek.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči.

Za razliko od mojega kolega predhodnika ne bom zagovarjal upravičenost obstoja DeSUS-a v parlamentu, ker to je samo po sebi umevno, tako so volivci želeli, pač pa bi se v svoji razpravi rad osredotočil na tematiko, ki je danes prisotna, torej o zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Poglejte, takrat, ko je v tem parlamentu padel interventni zakon za spodbujanje razvoja Koroški, od takrat sem tudi osebno živel v nekem pričakovanju in v nekem strahu, kaj bo s temi regijami, ki zelo silno odstopajo od drugih razvitih regij. Osebno sem si želel, da bi to vrzel, ki je bila dosežena s padcem tega našega

interventnega zakona o razvoju Koroške, presegli v čim krajšem času zaradi tega, da dobimo na mizo ta zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. To je obliž. To je obliž, ne samo za Koroško. To je obliž verjetno tudi za vse tiste regije, ki so vlagale intervencijski zakon o svojem razvoju, pa tudi za tiste, ki so razmišljali o tem, da bi vložili ta zakon v proceduro. Prepričan sem in tudi upam, da bo ta zakon, ki danes doživlja ognjeni krst, dobil na koncu po modifikacijah tako obliko in tako vsebino in tako težo, da bo zapolnil to vrzel, ki bi jo sicer zapolnili s tem intervencijskim zakonom.

Skozi celotno proceduro je bilo sedaj vloženih veliko pripomb in veliko atak s strani občin, s strani Združenja občin, s strani Skupnosti občin, s strani vseh ostalih institucij. Mislim, da je to prav. Mislim, da se s tem pokaže, da je interes, da se zakon oblikuje do take vrednosti, da bo uporaben, da bo učinkovit, da bo dal neke rezultate. In tudi današnje razprave, ki so usmerjene v to, so po moje tudi na nek način konstruktivne, saj bodo na ministrstvu pregledali vse te pripombe in jih bodo vključili, tako kot je pač potrebno. Seveda se mi vse pripombe ne zdijo umestne. Vse pripombe se mi ne zdijo razumljive. Tako kot nekateri zelo opozarjajo na to, da zakon prinaša neko centralizacijo. Poglejte, te centralizacije pač ne vidim. Če se opiramo endogenost vseh ukrepov oziroma mehanizmov tega zakona, potem vidimo, da ravno ta območja, ki so obmejna območja, ki so ogrožena območja, ki so danes v posebnem položaju, ravno ta območja, kjer je stopnja brezposelnosti višja, in ta območja, ki nimajo cestnih povezav, ta neprivilegirana, pač pa imajo veliko možnost, da skozi mehanizme tega zakona pridobijo nekaj več.

Obmejna območja, kar je tudi Koroška, so problematična zato, ker se ta območja praznijo. Ljudje gredo iskat delo na drugo stran meje, torej v Avstrijo. Ne samo ljudje, tudi gospodarske družbe postavljajo svoje tovarne na avstrijskem ozemlju, kjer je cena zemljišča veliko manjša in bolj poceni kot pri nas. Tako je spodbujanje v tem smislu silnega pomena. Silno pomembno je, da je tu zajeto tudi to območje višje stopnje brezposelnosti. Tudi ta območja so potem zakonu deležna nekih dodatnih sredstev, nekih dodatnih spodbud in to je dobro. Ne bom govoril o endogenosti tega sistema na

tak način, da se pričakuje, da bo samo neka razvojna regija iskala v sebi in svoji notranjosti razvojne potencialne, to ne bo šlo. To že počenjamo do zdaj, ampak če ni nekega učinkovitega finančnega pristopa in finančnega suporta, potem si tudi takšna regija, ki ima neke potencialne, ne bo mogla pomagati in ne bo mogla zagnati vseh teh potencialov do takšne mere, da bodo dali neka nova delovna mesta z dodano vrednostjo.

Pri tem zakonu se odpira še nekaj vprašanj in tako, kot sem rekel, bo Poslanska skupina DeSUS še v tem času o tem razmislila in želela dobiti odgovore na ta vprašanja. Delo regionalnih razvojnih agencij – seveda poznamo delo RRA-jev do zdaj, vendar če je RRA tista stična točka, povezava med ministrstvom, Vlado in razvojno regijo, potem se bojimo, da bodo ti RRA-ji, kot do zdaj preveč kazali sliko administrativnih enot in administrativnih točk, preko katerih se bodo določene stvari v to ali ono smer dogajale. Torej, v smeri razvojne regije, skozi razvojni svet regije do ministrstva in obratno. Želimo si, da bi bila RRA servis tej razvojni regiji, servis, ki bi poslušal tudi razvojne programe posameznih občin, in da ne bo toliko vnesene neke administrativne vsebine v njihovo delo. Ker je financiranje RRA-jev 60 % s strani države, ker tudi država oziroma ministrstvo dirigira in diktira vsebino teh RRA-jev, nas je malo strah, da bodo rekli, da so tudi od ministrstva dobili pooblastilo za svoje delo, koncesijo, zdaj to opravljajo na tak način, kot je, in da bodo premalo poslušali posamezne občine in te razvojne projekte, ki jih bomo mi v občinah oblikovali.

Delo regionalnega razvojnega sveta je po vseh teh diskusijah dobilo zdaj te procente, 40 % župani, 40 % gospodarstvo in 20 % ostale nevladne institucije. 40 % županov je sicer slabša varianta, kot je bila v prvotnem stanju, kot je zdaj, v sedanjem razvojnem svetu so vsi župani, torej so zastopane vse občine. Vendar na nek način bo treba najti neko rešitev, ker v teh 40 % županov bodo verjetno tiste večje občine, ki imajo najbrž večjo perspektivo in večje možnosti za neke razvojne projekte, vendar ob tem ne bi smeli pozabiti tudi na udeležnost manjših občin, tudi tiste imajo svoje razvojne programe in tudi tiste bi bilo treba vključiti, tako da bodo enakopravno

sodelovale v celotnem delu regionalnega razvojnega sveta. Vse je odvisno od učinkovitosti zakona; učinkovitost zakona bo verjetno takrat, ko ga bomo sprejeli v Državnem zboru z vsemi modifikacijami in pripombami, učinkovitost bo takrat, ko bodo za implementacijo tega zakona dodeljena sredstva, ki bodo šla za tiste konkretne primere, za katere se tu nanaša zakon in ta učinkovitost je potrebna takoj.

Glejte, ta razlika med razvitimi in nerazvitimi regijami se enostavno povečuje in ta razkorak je vedno večji in lahko pridemo do točke, ko ne bo nikoli več mogoče niti s takšnim niti z drugačnim zakonom te vrzeli pokriti in našo državo narediti enakomerno razvito na celotnem področju. Jaz vem in si ne delam utvar; ta zakon ni nadomestilo zakona o pokrajinah, ni. Sam si želim, verjetno marsikdo od vas si želi, da bi ta zakon o pokrajinah bil v tem mandatu dan na mizo in sprejet. Samo pogledajte, v prejšnjem mandatu je bil dobro oblikovan zakon, po mojem mnenju, zakon o pokrajinah, vendar za sprejetje takšnega zakona je potrebna politična volja in politična pripravljenost, takrat jo je bilo premalo. Dvomim, da bi sedaj oblikovanje enega zakona o pokrajinah doseglo eno politično sinergijo do take mere, da bi ga sprejeli. Torej, ne čakajmo sedaj zakona o pokrajinah, sprejmimo ta zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, saj je za tiste, ki prihajamo iz manj razvitih regij, ena rešilna bilka in ena možnost, da dobimo tisti denar oziroma tiste priložnosti, da se začnemo hitreje razvijati in iskati večji korak oziroma manjši korak do tistih, ki so v tem trenutku že razvite. Osebno mislim, da je prva obravnava, torej ognjeni krst je dober, tudi ne glede na te pripombe, ki so. Zakon se bo modificiral, se oblikoval do take mere, da sem prepričan, da na koncu bo dobil obliko, ki bo sprejemljiva za večino nas, ki tu sedimo, predvsem pa upam, da imate v mislih pri oblikovanju tega zakona tudi nas, ki prihajamo iz teh regij, ki smo poskušali z interventnimi zakoni, in da bo pripravljenost sprejemanja zakona v naslednjih fazah boljša, kot je danes. Tudi danes sem prepričan, da bo to šlo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Györek, pripravi naj se mag. Sajovic.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister kolegice in kolegi!

Veseli me, da smo končno dočakali kakršnokoli že verzijo oziroma skrajno nujno potreben predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, kot tudi pripadajoče uredbe in pravilnike, kot so, recimo, Uredba o regionalnih razvojnih programih, pravilnik o regionalnih razvojnih agencijah itn., za katere menim, da bi tudi zaslužile temeljito obravnavo, saj kot takšne bodo ključnega pomena pri izvajanju tega zakona.

Ampak, če preidem na sam predlog zakona. Priznati je treba, da je v oceni stanja in utemeljitvah razlogov za sprejem zakona predlagatelj zelo dobro, natančno in točno razdelal realno stanje v Republiki Sloveniji, izpostavil ključna dejstva in analiziral vso obstoječo problematiko, ki odraža sliko problematične regionalne razvojne neskladnosti v Republiki Sloveniji. To so zelo velike razlike pri pridobivanju BDP, zgoščenost delovnih mest oziroma brezposelnost, posledično tudi kritična demografska slika zaradi emigracije prebivalstva v osrednjeslovensko regijo, da ne govorim o dnevni migracijah in izseljevanjih v tujino, kar je, žal, predlagatelj spregledal. Upam, da bo v nadaljevanju postopka lahko obdelal in vključil tudi te dejavnike, ki prav tako opravičujejo nujnost ustreznih ukrepov in sprejetje zakona.

Prav tako predlagatelj izpostavlja problem kritičnega stanja neskladnosti na področju izobrazbe prebivalstva, gospodarskih potencialov, fizične, telekomunikacijske infrastrukture, visokošolskega izobraževanja – torej, neustreznega stanja glede visokošolskih programov itn., da ne naštevam še česa.

Strinjam se, da je treba okrepiti relevantne institucije in v razvojno mrežo povezati regionalne in območne razvojne agencije, ki, odkrito rečeno, do sedaj zdaleč niso zadovoljivo opravile in uresničile poslanstva in zaupane jim vloge. Tudi sam minister je takšnega mnenja in, kot slišim, tudi nekaj poslancev. To je sicer poglavje oziroma problem za sebe in prej ali slej

pričakujem, da ga bomo obdelali bodisi tukaj ali na pristojnih matičnih delovnih telesih.

V samem predlogu zakona obstaja kar nekaj zanimivih vsebin, če samo omenim 28. člen, ki govori o prenosu državnega premoženja v razvojne namene, torej o brezplačnem prenosu premičnega in nepremičnega premoženja države v last občine in pristojnih skladov. Vsekakor pa pričakujem od ministra še kakšno podrobno obrazložitev, podrobnosti o vsebini tega člena. Prav tako bi prosil za dodatno obrazložitev razlogov za predlog vsebine 35. člena, ki govori o vključitvi ukrepov in finančnih obveznosti države v zvezi z izpred letom dni sprejetim Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji 2010–2015 kot tudi z Zakonom o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja Posočja. In če sem že pri omenjenem zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji bi izkoristil to priložnost in izpostavil sedaj že vsem znane aktualne zadeve oziroma stanje in probleme pri izvajanju tega zakona, kar si lahko podrobno preberete v Delu, v nadaljevanki, Večer, v današnji Mladini, kjer je k sreči in tudi žal realno prikazan problem izvajanja tovrstnih zakonov Republiki Sloveniji.

O tem sicer zdaj tukaj ne bi podrobno razpravljaj, ker bomo v kratkem na redni seji Državnega zbora verjetno v januarju poslušali poročilo o implementaciji pomurskega zakona v tem letu, o vseh poteh in stranpoteh, zlorabah in zapravljanju v zakonu zagotovljenih finančnih sredstev in še o čem.

Če sem že poslanec iz Pomurske regije, mi dovolite, da ponovno izpostavim tudi nekaj dejstev in problemov, ki tarejo Pomurce. Žalostno je dejstvo, da več kot imamo razvojnih regionalnih agencij, razvojnih centrov in podobno, večje je zaostajanje v razvoju. In z uredbo, ki ste jo tukaj priložili zakonu, minister, o regionalnem razvojnem programu, zopet dajete, kot piše, "finančno ovrednoten program priprave regionalnih razvojnih programov pripravi regionalna razvojna agencija". Vse prav in lepo, torej kljub temu zaupate tem agencijam. Mislim, da bi bilo treba temeljito prevetriti vse takšne regionalne razvojne agencije in vzpostaviti sistemski nadzor nad njihovim delovanjem, predvsem pa razpolaganje s finančnimi sredstvi. Minister, omenjate, da nimate pooblastil. Jaz mislim, da smo si

enotnega mnenja v Državnem zboru, da v takšne namene vam rade volje damo vsa pooblastila, kakorkoli jih že pripravite. Kaj malega si lahko preberete o teh zadevah, tudi o povezanih regionalnih razvojnih agencijah v Mladini, o klientelističnih dejavnostih, o povezanosti agencij s pijavkami, ki so se prisesale na proračunska sredstva te države in žal ne opravičujejo svojega dela. Pomurska regija je šla žal tragično pot razvojnega nazadovanja. Doživela je izropanje, dobesedno potovanje Odiseja med Scilo in Karibdo, žal z nesrečnim zaključkom. Ves nekoč stabilen gospodarski potencial je šel v nič. Ne bi sedaj izpostavljaj glavnih krivcev, vsekakor pa so le-ti demolirali regijo tudi z blagoslovom države. In zato je na vas in tudi na nas odgovornost in dolžnost, da pri sprejemanju vsakega takšnega zakona, predvsem pa pri izvajanju, gledamo na to, da za prebivalstvo teh in takšnih regij poskrbimo, da bodo živeli bolje. Niso Pomurci ali Prekmurci neumni ali pa nesposobni, nekoč so bili v razcvetu gospodarskem, v prejšnji državi – žal. Nazadovati so začeli z osamosvojitvijo. V tranzicijskem času je prišlo do takšnega izropanja. Zdaj mi povejte, generacije so iste, isti ljudje, samo to, da so zdaj ostali brez fabrik in brez zaposlitev, in ne mi reči, da je zdaj krivda na ljudeh! Krivda je na vas, na nas, na državi, ki dovoli, da se to zgodi! Pomurje je tipičen primer. Da ne naštevam Pomurke, Mure, Potrošnika, Radenske, Moravskih Toplic, zdaj, kot slišim zadnje čase, se podobno že dogaja tudi z Nafto Lendava, s kadrovskega menjavami ste že začeli, strokovnjake boste zaposlili, državno podjetje – in kaj lahko pričakujemo? Tako je bilo z Muro, tako je bilo s Pomurko, se pravi, scenarij je že pripravljen, kaj je pa zadaj, je pa jasno: tajkunizacija, lastninjenje, kar je pripeljalo celo regijo na rob propada, če že ne v propad.

In zdaj, če mene osebno vprašate, kaj nam pa ostane drugega? Kakršni koli zakon nam boste tukaj predložili, nam drugega ne ostane, da ga sprejmemo, da ga sprejmemo osebno, ker predstavlja vseeno, kot je rekel kolega Zanoškar, kakršno koli že rešilno bilko – ali slamico bi prej rekel. Zapravljenih je bilo toliko priložnosti, ki smo jih že v sami Slovenski nacionalni stranki navedli. Recimo, aeronavtični muzej. S samim vašim oziroma Pahorjevim

sekretarjem smo se menili okoli tega, pa poglejte, kje so končala sredstva iz tega pomurskega zakona: v sedaj tako imenovanih, moderno je reči, mehkih projektih, nekih brošurah, kot je od službe vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije, dobro je, to verjetno vsaj ni nič stalo, pa ga je pripravila naša institucija. Ali naj zdaj omenjam 600 tisoč zapravljenih sredstev v namen neke promocije Pomurske regije? Ali naj govorim o 115 tisoč zapravljenih sredstvih za neko "kobajagi" socialno podjetništvo? Pa dajte no, prosim lepo! Pa kaj nas "filate" s temi projekti, z nekimi študijami, z nekimi analizami... Pač, greste v katero koli regijo, vsepovsod to obstaja. Nič drugega ne potebujete, mogoče samo kakšne podatke spremenite, vse ostalo je samo "flancanje" in črpanje sredstev. Sedem, osem milijonov je šlo v nič – saj se bomo januarja o tem pogovarjali! Prav je imel kolega Barovič, določiti je treba – tudi v zakonu bi lahko, ne vem, ali ste spregledali, zakaj ne – regijske specifičnosti, vse gospodarske in druge potenciale, ker vsaka regija ima nekaj takšnega, kar je vredno izpostaviti in vse investiranje in razvoj usmeriti v tisto smer. Saj ne bom v Prekmurju nikoli imeli železarske industrije, pa verjetno na Gorenjskem ne bodo nikoli žitaric pridelovali.

Pomurje, poglejte ponovno en dokaz, nekoč je bila to žitnica, bil je vrt Slovenije; v jugoslovanskem merilu je nekaj pomenilo. Kaj smo zdaj naredili iz tega? Uničili malega kmeta, uvedli, da ne bom rekel samopašnosti kakšnih večjih kmetijskih kombinatov zopet. In nič drugega ne bi bilo treba storiti kot ponovno v pogon spraviti obstoječo agroživilsko infrastrukturo, investirati v podeželje, spodbujati – ne nazadnje – tudi že začete bioplinske projekte oziroma elektrarne, ne pa jih omejevati, kot je bil to zdaj ravno pred kratkim primer. Gospodarsko ministrstvo je izdalo uredbo, s katero omejuje oziroma postavlja, spreminja pogoje za investicije v Pomurski regiji, kjer imamo največ začelih bioelektrarn, ki so vsaj nekje kazale neko svetlo luč na horizontu, da se bo pa vsaj nekaj gradilo, da bo vsaj nekaj ljudi imelo službo, da bodo mali kmetje lahko prodajali tudi komu drugemu, ne samo enemu, da jih ne bo nekdo izsiljeval in tako

dalje. No, sicer smo na odboru, hvala bogu, prišli do sklepa, da se ta zadeva sanira oziroma popravi in da ne bo na koncu koncev, upam, prišlo do takšne škode, kot je od začetka kazalo.

Skratka, gospod minister, ne bom vam naprej rušil predloga zakona, ker verjamem, da ste nekaj dobre volje in dela vložili v njega. Ne morem vam pa reči, da bo to dejansko tisto, kar bo rešilo, ne samo mojo regijo, tudi Koroško. Se pravi, pri izvajanju zakona, kot sem že rekel, so zadržki, so utemeljeni, iz prakse to vemo, pomurski zakon je samo tipičen primer, kako se lahko ena dobronamerna zadeva, če tako po domače povem, "sfiži". Pa ne bom razglabljal o tem, ker bo zadeva verjetno še v pretresu pri pregledu pri pristojnih organih – upam vsaj. Tudi to je vaša naloga. Če hočete na nek način opravičiti svojo nedolžnost, boste morali zadolžiti nekoga, zaprositi, ki je pristojen za to, da se zadeve preiščejo. Ne nazadnje, pri tem zakonu bo šlo za še večja sredstva, za še večje prenose državne lastnine. Lahko si samo predstavljate, če bo to potekalo na tak način, potem bo to, da povem po domače, "pljačka stoletja". Od razvoja v Pomurju pa nikakor ne moremo potem pričakovati napredka, ampak kvečjemu zopet bogatenje nekaterih posameznikov, večina ljudi bo pa ostala na takšnem, kot je, ali pa še na slabšem. Kajti, zapravljen denar se po navadi nikoli več ne vrne.

Minister, vso mojo osebno podporo imate, ker vem, da imate dober namen nekaj narediti. Ampak dodelati pa bo vseeno treba ta zakon.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Sajovic, pripravi naj se gospod Rezman.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Prijazen pozdrav ministru. Hvala lepa za besedo.

Pred nami je zakon o skladnem regionalnem razvoju. Po številnih razpravah sodeč bi si želeli pravljico o skladnem regionalnem razvoju in čarobno palico. Iz zgodbe od enega od zakonov, recimo mu zakon o Pomurju, se lahko naučimo, da zakon še ni garant za uspeh, da je treba

veliko zdrave pameti, predvsem pa razmisleka in konkretnih odločitev. Mislim, da je zakonski osnutek, danes govorimo o njem v prvem branju, ustrezna podlaga, da gremo z zgodbo naprej. Izkušnje iz preteklosti, ne samo te in prejšnje vlade, pa nas učijo, da se je treba zadeve lotiti drugače. Prej sem poslušal kolege iz opozicije. Preseneča me, da je na tem področju sploh še kaj ostalo, da bi se reševalo, kajti zadeve so tako enostavne in tako preproste – kaj v mandatu štirih let prejšnje vlade, rešiti se jih da v mesecu ali dveh! Res sem presenečen in razočaran, da to ni bilo postorjeno. Ampak s tem problemom, oprostite cinizmu, skladnega regionalnega razvoja se ukvarja cel svet, pa ga nihče še ni rešil kar tako, čez noč. Je pa prav, če razmišljamo in na področju racionalizacije ter organizacije nam je veliko storiti. Tudi sam nisem pristaš mehkih vsebin, raznih strategij, načrtov. Tega je po slovenskih občinah in po ministrstvih kar nekaj. Če bi ves denar, ki ga namenjamo za razvoj, namenili že za boljše ceste, za cenejša zemljišča v komunalnih conah, za cenejšo infrastrukturo, potem bi bilo veliko več konkretnega narejenega, predvsem pa učinkovito narejeno. Tudi pri oblikovanju regionalnih razvojnih agencij mislim, da je to model, ki sedaj zasluži in potrebuje nadgradnjo, da bodo lahko boljše, še bolj učinkovite. Bilo bi pa nespametno, da tam, kjer smo dobro in učinkovito zastavili, rušimo in podiramo in postavljamo nekaj znova. Brez vsake potrebe! Tisto, kar je dobro, je treba ohraniti, seveda, tisto, kar se je pokazalo kot drag balast za davkoplačevalski denar, s tisto zgodbo je enostavno treba prekiniti, zaostri odgovornost vseh, ki opravljamo javne funkcije, da bomo sredstva davkoplačevalcev uporabili bolje, predvsem pa učinkoviteje. Želim si veliko dejanj, manj pa inflacije besed.

Danes je bilo veliko povedanega tudi o regionalizaciji Slovenije. Imeli smo rešitve šestih, mogoče sedmih pokrajin, pa jih iz političnih razlogov nismo ustanovili. Očitno bi si določene politične opcije želele neke večje regijske volilne enote, ne pa konkretnih pokrajin, ki imajo zadostno velik obseg tako na področju kadrov, virov kot tudi denarja. Enostavno, da se tudi moj govor ne izgublja v inflaciji besed, imamo solidno podlago za nadaljnje delo, ki pa jo vsi skupaj, tako v opoziciji kot poziciji, lahko še izboljšamo in

nadgradimo. Kajti, regionalni razvoj seveda ni strankarska, niti pozicijska ali koalicijska zadeve, pač pa je bistveno širše. Tiče se vseh nas v tej okrogli dvorani, pa tudi tistih, ki so nam zaupali naše mandate. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:
Hvala.

Besedo ima gospod Rezman, pripravijo naj se gospod Battelli, gospod Slapnik in nato gospod Lah. Gospod Rezman... Ja, nekaj sekund samo. Se odpovedujete – premalo časa. Žal.

Besedo ima gospod Lah, pripravi naj se gospod Brulc.

ZVONKO LAH: Hvala lepa.

Dosedanji zakon in realizacija črpanja evropskih sredstev. Namesto da bi služba vlade pospešila oziroma dala več energije oziroma se posvetila črpanju sedanjih sredstev in pripravi projektov za črpanje teh sredstev, je šla pripravljat ta novi zakon, sistemski zakon, ki po mojem mnenju ni sistemski zakon, ampak je "flikanje lukenj" med prvim in drugim nivojem lokalne samouprave. Na nek način poskuša nadomestiti pokrajine in upravičiti to preko Evropske skupnosti, da lahko črpa ta sredstva, ki so namenjena za regionalni razvoj.

Če pogledamo črpanje oziroma realizacijo črpanja kohezijskih sredstev iz programa okoljske in prometne infrastrukture, lahko ugotovimo, da je še tisto črpanje, ki je bilo izvedeno, črpanje projektov na nivoju države, predvsem infrastrukturnih projektov. Pri potrjenih operacijah do konca tega leta imamo projekte, kot so energetska sanacija stavb pravnih oseb javnega prava s področja zdravstva – 52 milijonov. Avtocesta Bič–Hrastje in Ponikve–Pluska – 53 milijonov. To je že zgrajeno, to niso projekti, ki jih potrebujemo za črpanje. Enako imamo tudi naprej, predvidene potrditve do konca tega leta, avtocestni odsek Ponikve–Hrastje 34 milijonov – zgrajeno, predano v uporabo sredi leta. Imamo pa zanimive projekte, kot so odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju zgornje Drave, odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju Krke, drugi del, in oskrba s pitno vodo na območju Šaleške doline, ki pa so zanimivi projekti in za katere ne vemo, v kakšni fazi so, kakšna je

pripravljenost teh projektov, ali bodo sredstva res počrpana ali ne, koliko objektov iz projektov ni še umeščeni v prostor. Vemo samo to, da 190 občin še nima sprejeti OPN-jev. Na Odboru za lokalno samoupravo smo zahtevali ta poročila že pred letom in pol. Do danes jih nismo dobili, minister je obljubil da bo do konca oktobra to narejeno in da jih bodo predstavili. Iz tega ni nič. Jaz močno dvomim, da bodo počrpana tista sredstva iz projektov 20, 25 milijonov, kjer objekti niso še umeščeni v prostor. Imamo modernizacijo železniške proge Divača–Koper: 80 milijonov, datum potrditve 13. 9. 2010. Kje je projekt? Imamo sprejet prostorski akt, imamo pridobljena zemljišča za ta objekt. Nič. To so dejstva, ki bi jih služba vlade kot organ upravljanja morala obvladati oziroma od predstavniških teles, kot so posamezna ministrstva, zahtevati.

Če grem konkretno na posamezne projekte, ki jih poznam, ne govorim na pamet. Recimo, CEROD 2, Dolenjska: dve leti projekt na Ministrstvu za okolje in prostor v operativnem programu za izvajanje, minister oziroma inšpekcija tega ministrstva pa je izdala odločbo o prenehanju deponiranja odpadkov. Kdo je kriv? Kje je projekt? Kdo ve, kakšna je situacija na projektu? Nazadnje je pogoj: vzemite, Dolenjci, še Trebanjce zraven, pa bo šel projekt naprej. Ali je to način? Bomo vozili v Maribor predelovat odpadke in nazaj deponirat ostanke na deponijo, ker nismo mogli zagotoviti realizacije CEROD 2?

Pa še je takih zgodb. Suhokrajinski vodovod. Leto in pol se ne premakne nikamor. Sedaj pravi minister, če ne boste pripravili projekta do konca leta 2011, bo ta projekt črtan za to programsko obdobje in mogoče 10 let ne bo nič. Občine naj bi dale milijon in pol za pripravo projekta, ob tem da na Ministrstvu za okolje in prostor pravijo, da niso prepričani, če bodo ta sredstva zagotovljena. Kaj naj naredimo mi, župani? Damo sredstva v proračune, pripravimo projekt, na koncu pridobimo nekaj sto služnostnih pogodb, ljudi obvestimo, to se bo delalo... A veste, kaj delajo? Mi količimo, ljudje pa odmahujejo z rokami, češ, iz tega ne bo nikoli nič. Dejstvo je tako.

Kar se tiče tega zakona, ta zakon začne veljati, vendar operativni programi bodo za novo programsko obdobje. Izvedbeni

načrti ostanejo. Izvedbeni načrti bodo z novim operativnim programom oziroma nadomeščeni bodo z dogovorom z ministrstvom, ki je za štiri leta, ampak mislim, da tudi za novo programsko obdobje. Mi pa moramo počrpati ta denar iz tega programskega obdobja. 7,8 % samo iz programa OPEROPI je do sedaj bilo certificiranih zahtevkov. Kje smo? Mi se bomo zdaj ukvarjali s tem zakonom pol leta in zamudili bomo vse možnosti, da bomo iz tega programskega obdobja počrпали ta sredstva. Razen, če si ne bo Vlada izmislila nekih projektov, ki se mogoče zdaj pripravljajo na nivoju države, pa bodo na koncu rekli, da sredstva ne bi ostala v Evropi, dajmo pa namesto tistih projektov, ki jih občine niste pripravile, porabiti ta denar za te projekte, da ne bo ostal v Evropi. Kaj pa namen tega zakona, prejšnjega in tega, namen skladnega regionalnega razvoja? Verjemite mi, jaz ne vidim poti iz tega. Pa ne govorim politično, zato ker sem na tej strani dvorane, govorim kot župan, četrti mandat, in konec koncev tudi podpredsednik Združenja občin, kjer si prizadevamo, da bi čim več naredili.

Rekel sem že, da v zdajšnjih regionalnih razvojnih agencijah, tako kot smo organizirani, ni kohezijskih projektov, so samo sredstva regionalnih spodbud in še nekaj ostalih zadev, bolj ali manj mehkih projektov. Če bi naredili pregled po regionalnih razvojnih agencijah, ki jih imamo mi župani po malem že dosti, bi videli. In jaz sem poudaril, da je treba za kohezijske projekte, da jih ravno tako na nivoju regije nekdo vodi – regionalne razvojne agencije, ki se s tem zakonom res vključujejo. Samo način, odgovornost! Mislim, da so prava rešitev samo pokrajine: pokrajinski svet, predsednik pokrajine, voljene osebe, ki odgovarjajo. Na nivoju regije ne vidim prave odgovornosti glavnih akterjev. Služba postavlja pogoje in daje licenco določenim regionalnim razvojnim agencijam. Sedaj imajo regionalne razvojne agencije zaposlenih mogoče v povprečju deset ljudi, po novem dvajset do trideset, znotraj tega menedžerje. To bo izgledalo tako, ker služba daje pooblastila, pooblastila tudi lahko vzame. Se pravi, država. Soglasje sicer da razvojni svet regije. To bo izgledalo tako, kot da mojega direktorja občinske uprave določi vaša služba, ne župan.

In je centralizacija! Kdor pravi, da ni, naj to dokaže. Mislim, da bi bilo dosti boljše, če bi se lotili pokrajinske zakonodaje, pa mogoče ne na vrat na nos, tako kot je bilo v programu določeno in obljubljeno, ampak dajmo realizirati tisto, kar smo si zastavili v temu programskemu obdobju. Bojim se, da tega ne bo. Mislim, da je minister Roko Žarnić tudi v skrbeh za svoje projekte, ker so najtežji projekti, zato ker zakonodaja ni urejena. Na začetku tega mandata je minister za promet izjavil, da če ne bomo spremenili zakonodaje, da bo mogoče državne projekte, projekte državnega pomena umeščati v prostor tako kot, recimo, DARS ali pa imeti enake pristojnosti, da bosta verjetno oba z ministrom za okolje in prostor šla. Minister za okolje in prostor je šel, ampak zaradi smeti, ne zaradi tega zakona. In do zdaj ni narejeno nič. On se je zavedal takrat, ne vem, če se še, pomembnosti tega zakona.

In na koncu, to je po mojem nič drugega kot vpliv politike ali pa prevzem odločilne vloge politike tudi na lokalnem nivoju, ker brez pokrajin oziroma drugega nivoja lokalne samouprave dolgoročno ne bo šlo. Mislim, da bi morali v Vladi temeljito premisliti, ali je zdaj čas za takšne posege ali ne bi bilo treba lotiti se pokrajinske zakonodaje pa ostalo energijo dati na izvrševanje tega programskega obdobja, ki je pred nami oziroma ki se bo tudi počasi začelo iztekati.

Zdaj pa, ko se je vrnil minister, glede tega sestanka pri vas in usklajevanja, o čemer je že kolega Pojbič govoril, naj povem, da sicer sem malo zamudil, ampak predsednik Smrdelj je izjavil, da mora s sestanka predčasno oditi, in smo ostali še ostali, nekaj županov in jaz, z vama. In jaz nisem imel občutka, da smo usklajeni, da smo "za". Na koncu sem bil presenečen, ko je bil zunaj predsednik, počakal tiskovno konferenco, ko je bil sestanek že končan, in nato iz medijev izvem, da smo pač usklajeni. Jaz do sedaj nisem od nobenega župana ali člana predsedstva slišal, da ta zakon podpira. Res da je čuden čas po volitvah, ko se novo predsedstvo še ni konstituiralo, ker še po celi Sloveniji nimamo predstavnikov regij. Mislim, da je bilo to preuranjeno. In poleg tega, da smo dobili nekaj negativnih mnenj s strani občin glede tega zakona, da si ne morete šteti, da je to res trdno stališče Združenja

občin. Skupnost občin je bila povabljen, pa se ni udeležila, do sedaj se je v glavnem. Verjetno morate tudi njih povprašati, kakšno je njihovo mnenje, ali se res tako strinjajo s tem osnutkom oziroma s tem predlogom zakona, ali imajo kakšno drugo mnenje. Prej sem del mnenja Mestne občine Ljubljana prebral, kakšno je njihovo mnenje glede tega zakona. Mislim pa, da poleg Mestne občine Maribor vodijo glavno politiko tega združenja oziroma Skupnosti občin.

V premislek je treba dati, ali je smiselno zakon, tak kot je, peljati naprej ali je smiselno regionalne razvojne agencije povečevati na ne vem, koliko. Po drugi strani pa vemo, da pokrajine potrebujemo – to trdijo vsi župani in združenja –, potem bomo pa poleg upravnih enot še imeli nekaj deset članov regionalne razvojne agencije in ne vem kaj še vse, kar bomo morali tlačiti v organe pokrajine, da ne bodo brezposelni tisti, ki so sedaj po regijah oziroma so izpostave ministrstev po širni Sloveniji.

Na koncu bi rekel še to, da na nek način služba potrjuje pravilnost razdelitev Slovenije na pokrajine, kot je bilo predstavljeno v prejšnji vladi, na 14 pokrajin, s tem ko imamo sedaj 12 razvojnih regij, s tem da so notri še območna razvojna partnerstva; se pravi, potreba po še večji delitvi teh območij. Mislim, da je prav, da razmišljate v to smer, pa bo najlažje najti tudi politični konsenz za sprejemanje pokrajinske zakonodaje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

K besedi se javil minister dr. Gjerkeš.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani!

Rad bi spomnil, da je Vlado parlament obvezal ob razpravi o interventnem zakonu o Kočevju in Beli krajini, če se spomnite, da izdela sistemski zakon. Tako da razpravljati v parlamentu o tem, ali je tak sistemski zakon potreben ali ne – najbrž je bila opravljena razprava že takrat, ko je parlament sprejel to odločitev, tudi naložil obveznost Vladi, do kdaj naj predloži ta sistemski zakon. Tudi ugotovitev, da je realno stanje pri skladnem razvoju v Sloveniji slabo. Spet se tu pojavi vprašanje, ali ne potrebujemo novega zakona. Namreč, še

enkrat bom ponovil: ta zakonodaja se ne ukvarja s teritorialno delitvijo Slovenije. Tudi obstoječi zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bil primarno oblikovan na način, da je prilagodil izvajanje evropske kohezijske politike. Zaradi tega tudi 12 statističnih regij na NUTS 3, dve na NUTS 2. To ponavljamo tudi v tem zakonu. Torej, ne omenjamo kakršnekoli delitve na 12, na manj. Omogočamo skladnejši regionalni razvoj tudi znotraj regij, s tem da območna razvojna partnerstva imajo svojo posebno veljavo, kjer se interesno združujejo občine, in na ta način lažje dosegajo – tudi v tistih regijah, kjer je razvitost relativno heterogena, kot je, recimo, v jugovzhodni Sloveniji – svoje zahteve in svoje želje v regijskem smislu.

Tudi je bilo povedano, da zakon ni finančno podkrepjen, torej moram reči, da ta zakon ni nikakor prazen. Veliko napora smo vložili pri tem, ko smo proračun klestili predvsem na odhodkovni strani, da smo lahko zagotovili sredstva, ki v podobnih pogojih, kot so nastali v Pomurju, omogočajo regionalne neposredne spodbude na, bom rekel, na prebivalce. In to je odgovor na tiste interventne zakone, ki ste jih že obravnavali v parlamentu, na to, da najdemo sistemsko ekvivalentno rešitev. S tem, da smo to nadgradili še s sredstvi, ki jih usmerjamo v problemska obmejna območja in območja z visoko brezposelnostjo, z evropsko kmetijsko politiko, kot sem že povedal s specifičnimi garancijskimi shemami, kreditnimi shemami in tako naprej.

Nadzor RRA in njihovo delovanje, ki bo moralo biti predvsem v javnem interesu, smo usklajevali tudi z regionalnimi razvojnimi agencijami. Seveda se zavedamo problematike regionalnih razvojnih agencij in ta obstaja v večini regij. Moram reči, da v nekaterih regijah regionalne razvojne agencije opravljajo svojo nalogo, vendar zgodovina, vsaj desetletna zgodovina jih je, moram reči tudi po zaslugi države, prisilila v to, da se so se začele ukvarjati s stvarmi, ki nimajo z javnim interesom nobene zveze. Mi bomo sedaj, s tem da opravlja te obvezne naloge, ki so taksativno našteje v zakonu, v javnem interesu skrbeli za to, da bodo to lahko tudi počeli. Seveda lahko počnejo tudi kaj drugega, vendar za tisto bodo morali imeti dodatne človeške in finančne vire.

Tudi komentar o določitvi regijske specifičnosti v samem zakonu ni na mestu, ker govorimo o partnerski delitvi odgovornosti za razvoj regij. In to bo pristojnost in po mojem mnenju tudi tista naloga, ki jih bodo regije najbolj opravile, saj najbolje vedo, kaj imajo, kaj želijo in na kakšen način priti do tega. To bodo opredelile v regionalnem razvojnem programu, ki bo usklajen skupaj z Vlado v svetu za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud, dogovor za razvoj regij. Teh dogovorov bo dvanajst, torej za vsako regijo posebej, tako da bodo specifičnosti posamezne regije zajete tukaj in tudi primerjalne prednosti in prioritete za razvoj same regije.

Naj pojasnim še naša usklajevanja z ZOS-om. Res da ste zamudili nekaj minut, ampak v tistih začetnih minutah nismo prišli do nobenih sklepov, veste, da je sestanek trajal približno eno uro ali pa mogoče še malo dlje, da je gospod Smrdelj odšel prej, je povedal, zato ker ima neke obveznosti drugje, vendar to je bilo nekaj minut pred tem, predem smo zaključili sestanek. Torej, tudi v teh nekaj minutah nismo prišli do drugih sklepov kot teh, ki jih je potem gospod Smrdelj kot predsednik Združenja občin Slovenije povedal na novinarski konferenci zatem – to lahko vsi preberemo –, da smo se v ključnih zadevah uskladili. Smo pa se tudi dogovorili, da tako Združenju občin Slovenije kot Skupnosti občin Slovenije pošljemo dogovorjeno obliko zakona, predvsem v tistih členih, ki se dotikajo sestave in delovanje razvojnega sveta regije in se potem še v naslednji interakciji dogovorimo o morebitnih nadaljnjih potrebnih manjših spremembah. Vendar, načeloma je tista razdelitev bila dogovorjena; torej, poudarili smo, dogovorili smo se za dodatno poudarjeno vlogo županov. Gre za to, da ostane razvojni svet regij sestavljen, kot je predlagano – govorim o usklajevanju Zveze občin Slovenije – torej 40 % županov, ne več voljenih predstavnikov, ampak prav županov, pa 40 % predstavnikov gospodarstva in 20 % predstavnikov nevladnih organizacij in uglednih posameznikov. Vendar se bodo pri ključnih strateških in izvedbenih dokumentih, kot je dogovor o razvoju regij, kot je regionalni razvojni program, tam o tem izrekli vsi župani; torej bodo na tisti razvojni svet regije, ko se bo odločalo o teh pomembnih dokumentih,

povabljeni vsi župani in ti dokumenti ne bodo mogli biti sprejeti, če ne bo 60 % vseh županov, ki pokrivajo vsaj 50 % vseh prebivalcev, za te strateške dokumente. In to je dejansko ključna, bistvena sprememba, o kateri smo se dogovorili na tem sestanku.

Skupnost občin Slovenije je, predvidevam, iz logističnih razlogov izostala na tem sestanku, tudi oni bodo dobili naše zaključke oziroma rezultate našega usklajevanja, ker pa iz izkušenj vemo, da stališči obeh reprezentativnih združenj nista diametralno nasprotni, pravim drugače, sta precej podobni, ne vidim veliko potreb po dodatnem usklajevanju še v bodoče. Seveda, če pa bodo, se bomo pa spet usedli z enimi, ali drugimi, ali z obema in se dogovorili o najprimernejši dikciji teh členov, o katerih smo se pogovarjali. Moram pa reči, da Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko ni dobila kakršnegakoli mnenja Mestne občine Ljubljana, žal. Če je to kje drugje, še do nas potem ni prišlo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Mirko Brulc. Pripravi naj se Miro Petek.
Prosim.

MIRKO BRULC: Spoštovani gospod minister, gospod predsednik!

Danes zjutraj smo poslušali komisarja dr. Janeza Potočnika, ki je govoril o programu Komisije za leto 2011. To bi morali vsi poslušati, potem bi današnje razprave zanesljivo bile drugačne. Nekatere razprave danes so bile takšne, kot da gre za predvolilni nagovor v svoji vasi svojih volivcev. Mislim, da to ni dobro, s tem si ministrstvo ne more prav nič pomagati. Kriza je in obstoječi zakon ne reagira na krizo, to moramo vedeti. Zato je potreben nov zakon, kajti z majhnimi spremembami obstoječega ne bi dosegli nič. Vendar danes se čuti, da so nekateri že a priori proti temu zakonu in je že v prvem branju zadeva končana. Kako bi šele bilo, če bi napovedali pokrajinsko zakonodajo, saj bi se pogrizli tukaj. Gre za boj za preživetje, to moramo vedeti. Gospodarstvo je takšno, kot je, lokalne skupnosti se trudijo, kot se, tekmovanje obstaja. Prihajam s Primorske in vemo, kako je. Vrsto let smo že prej tekmovali z izjemno močno Furlanijo-Juljsko

krajino, kar je bilo dobro za naša podjetja, ampak ne tista v Novi Gorici, ki so se vezala na Hit, ampak pogledajte Idrijo, Cerkno in tako dalje, kakšne firme imamo.

Potrebno je veliko znanja. Danes je bilo rečeno že, da obvladamo vse. Kolega iz Prekmurja je govoril: "Dobro smo živeli." Ja, dobro smo živeli, zelo dobro smo živeli čez svoje možnosti. Znanja pa nimamo nikoli dovolj. Očitki, da ne rabimo mehkih programov, ne zdržijo. Koliko firm, obrtnikov, majhnih podjetnikov, koliko lokalnih skupnosti zna napisati dober program, s katerim bi dobili evropska sredstva? Zelo malo. Zato je treba tudi v pamet, kot rečemo po domače, vlagati veliko sredstev. Bili smo bogati, živeli smo od lon poslov – ti časi so mimo. Če nekdo v svetu dela za prgišče riža, to, kar so delale naše delavke v Muri, potem vemo, da perspektiva ni v tem in je treba delati čisto na drugih področjih.

Nujno je potrebno dogovarjanje med občinami. Mi imamo razdrobljene te občine tako, da je katastrofa. In preden se na našem področju 13 županov nekaj dogovori, v Prekmurju 25 ali koliko, o oskrbi s pitno vodo, o čistilnih napravah, o deponijah za smeti, kar ni zelo zanimivo za prebivalce, kajti to je vse v zemlji. Narodni heroj je tisti župan, ki naredi lepe pločnike, posadi palme, postavi nekaj mostov čez Ljubljanico. Ampak to ni perspektiva za naš razvoj, mi rabimo nekaj drugega in tam je dogovarjanje zelo težko. Zato bo ta zakon prispeval k temu, da bo več prihajalo do teh dogovarjanj in da bomo naredili nekaj, da bomo prebili ta problem zaostalosti, nizke dodane vrednosti in še česa. Imamo nekatera propulzivna, visoko tehnološka podjetja, ampak ne smemo pozabiti tudi na tiste, ki z rokami služijo svoj kruh. Ne smemo pozabiti na kmetijstvo, na druge dejavnosti in ne startati samo na visoko tehnološka podjetja, ki pa so voz. Zato pa tudi pravim: izobraževanje. Jaz sprašujem univerze, doktorje znanosti, ki jih tedensko promoviramo, pa kje je to znanje, da bi potegnili ta naš gospodarski voz iz krize. Kje so ti doktorji znanosti in podobno?

Glejte, mi se moramo enkrat zavedati, da občine ne bodo mogle preživeti s sredstvi, ki jih dobijo na osnovi zakona o lokalni samoupravi, da bo treba iskati dodatna sredstva iz Evrope in podobno. In ta sredstva ne bodo prihajala sama od sebe.

Zakon o skladnem regionalnem razvoju omogoča pravzaprav dostop do teh tujih sredstev; in to je dobro, zato ga bom jaz seveda tudi podprl.

Moram povedati, da podpiram predlog tega zakona. Res je v prvem branju, zato se naj predsedniki ZOS in SOS zmenijo, kaj hočejo, in ni prepozno, da bomo s pametnimi predlogi, pametnimi amandmaji ta zakon spravili v življenje, da bo koristen vsem lokalnim skupnostim, tistim najmanjšim, ki imajo 500, 600 prebivalcev in skrbijo samo za rožice in lepe fasade v vasi, do tistih, ki morajo ta voz vleči bolj naprej. Združimo to energijo in naredimo kaj dobrega skupaj. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miro Petek. Pripravi naj se Franc Jurša.

MIRO PETEK: Hvala za besedo.

Ko ste, kolegice in kolegi iz koalicije, zavrnil zakon o razvojni pomoči Koroški regiji, se je na Koroškem mešalo več čustev. Na eni strani žalost pa tja do besa, na drugi strani tudi od pomilovanja te koalicije, češ, saj ne vedo, kaj delajo, do spraševanja, ali Koroška in Korošci sploh še sodimo v to državi ali smo resnično nekje na robu odpisanih in pozabljenih.

Zakon je predvideval v petih letih 222,2 milijona evrov za razvojno pomoč Koroški regiji in bo zanimivo spremljati ta zakon, ki ga boste čez čas, čez pol leta zagotovo sprejeli. In bomo videli, ali bo ta vaš zakon dajal sadove in koliko bo Koroška od tega imela. Prepričan sem, da toliko, kot je predvideval naš zakon, nikoli. Ob tem je prav zanimivo slišati in poslušati vaše razprave, ko trdite, kako pripravljate in sprejemate najboljše zakone, na drugi strani pa je v državi vse večja revščina, brezposelnih je 102 tisoč in še nekaj čez. Slišimo ministra, kako zagotavlja, da imamo zelo dober pravni sistem, da imamo najboljšo pravo, hkrati pa imamo v državi zelo velike krivice. Nas in javnost skušate prepričevati, kako imamo najboljšo vlado, država pa je v krizi kot še nikoli. Seveda, tudi ta zakon je na nek način po vaši oceni najboljši zakon, ki bo spodbudil skladnejši regionalni razvoj v Sloveniji. Sedanjost pa kaže, in prihodnost bo zagotovo

potrdila, da so razlike in da bodo razlike med regijami še večje. Hkrati pa lahko brez vsakega sramu sprejemate zakone o Mestni občini Ljubljana ali o Pomurju, vse ostale in vsi ostali državljani pa smo na nek način drugorazredni ali celo tretjerazredni državljani.

Res je, ta zakon ne členi Slovenije na regije. Toda, kolegice in kolegi, pogledjte, imam dokument reorganizacije policijskih uprav, izhodišča za odločitev k pristopu k reorganizaciji oziroma zmanjšanje števila letih. In v tem gradivu, gradivu ministrstva in Generalne policijske uprave, govorijo o regijah. "Organiziranost policije je prilagojena na 8 pokrajin." – policija torej členi Slovenijo na osem pokrajin – in dalje pravi: "Primerjava modela osmih pokrajin z organiziranostjo policijskih uprav: Dolenjska pokrajina obsega območje Policijske uprave Krško in Novo mesto, Gorenjska pokrajina obsega območje Policijske uprave Kranj, Osrednjeslovenska pokrajina obsega območje Policijske uprave Ljubljana in Policijske postaje Cerknica (Policijske uprave Postojna), Podravska pokrajina obsega območje Policijske uprave Maribor, Pomurska pokrajina obsega območje Policijske uprave Murska Sobota, Primorska pokrajina obsega območje Policijske uprave Koper in Policijske postaje Postojna ter Policijske postaje Ilirska Bistrica (ukinjena Policijska uprava Postojna), Goriška pokrajina obsega območje Policijske uprave Nova Gorica, Savinjska pokrajina obsega območje Policijske uprave Celje in Policijske uprave Slovenj Gradec." Škoda, da so kolegi iz Mestne občine Slovenj Gradec, ki so ravnokar sedeli tu na balkonu, že odšli, da bi lahko slišali, kako država črta Koroško pokrajino, kako črta Policijsko upravo Slovenj Gradec. In naprej: "V primeru ustanovitve šestih pokrajin se združita Podravska in Pomurska pokrajina ter Primorska in Goriška pokrajina." Takšno členitev Slovenije je načrtovala policija. Ne verjamem, da so to naredili sami od sebe. Imeli so neka izhodišča, imeli so zagotovo soglasje tudi preostalega dela Vlade Republike Slovenije. Kajti, obstajajo še drugi dokumenti, na primer Analiza razvojnih virov in scenarijev za modeliranje funkcionalnih regij. Torej, imamo v Sloveniji poleg statističnih razvojnih, zdravstvene in bog ve še kakšne regije, po novem tudi funkcionalne regije. Dovolite, kaj

piše v tem gradivu: "Tako namesto ideje o relativno samostojnih, šibkih obmejnih subregijah dokazujemo in predlagamo, da se te navezujejo na večje ozemeljske gospodarske celote, ki daje sinergijske učinke. Kočevsko in Zasavje na Ljubljano, Bela krajina in spodnje Posavje na Novo mesto, slovenska Koroška na Celje." Zanimivo!? Slovenska Koroška na Celje, Savinjsko dolino. Nikoli nismo sodili pod Celje, pred pod Velikovec in Celovec ali pa Maribor. Pomurje na Maribor, Notranjska na Koper. Seveda je to nasilje nad voljo ljudi, nad voljo Korošcev takšna členitev, ki poteka nekje napol v ilegali. In na ta način, ne s tem zakonom, s takšnimi dokumenti se skozi stranska vrata uveljavlja v Sloveniji regionalizacija in se rišejo pokrajinske meje.

Rekel bi še tole. Ne verjamem v dobro namero tega zakona, resnično ne. Kot so že kolegi rekli, odlična je analiza tega stanja, ki pa je slaba, vsaj za te obmejne regije. In početje te oblasti, početje te vlade me spominja na bovarizem, seveda po Flaubertovi Madame Bovary, ki je hotela sama sebe prekositi. In tudi ta vlada je glede nekaterih neumnosti in nesposobnosti prekosila že celo sama sebe. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Jurša, pripravi naj se Anton Anderlič in potem Branko Marinič.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Pozdrav velja tudi ministru in sodelavcu. Kogice in kolegi!

Po moji presoji je zakon, ki je pred nami, v vsakem primeru potreben. V prejšnjem mandatu in tudi v začetku tega mandata se je kar precej govorilo o pokrajinski organiziranosti. Prepričan sem, da za to aktivnostjo mora biti ogromno politične volje. Mislim, da je v tem hramu preveč razdeljenosti v tem trenutku, da bi uspeli na noge postaviti zakon o pokrajinah, ki je ključnega pomena, vsaj po moji presoji, za skladnejši regionalni razvoj. Ker pa sem začel s tem, da je ta zakon potreben, mislim povedati nekaj osnovnih zadev, ki bi jih morali skozi zakon financirati, da bi potem v prihodnosti končno lahko govorili tudi o tem, da bomo ustanovili pokrajine.

Vsi tisti, ki živimo na območjih, ki niso razvita, ki se ubadamo v tej gospodarski krizi z nerazvitostjo, brezposelnostjo in brezperspektivnostjo, seveda razmišljamo nekako drugače od osrednjega dela Slovenije, ki ga imamo bistveno bolj razvitega. Če želimo skladnejši regionalni razvoj, moramo najprej v vseh tistih statističnih regijah, ki tega danes še nimajo v vseh gospodinjstvih, zagotoviti zdravo pitno vodo. To je startna osnova ena.

Druga zadeva – urediti cestno infrastrukturo. Tu mislim na državne kot tudi na občinske lokalne ceste.

Odpadki – ključnega pomena. To nam nalaga tudi uredba Evropske unije. Ne mislim samo na odlagališča, ampak na sodobno urejena odlagališča v vsaki statistični regiji. V tem trenutku se govori o 10 primernih odlagališčih oziroma sortimicah – ali kako bi jih še lahko drugače imenoval, CERODI, nekateri imajo še druge nazive. Tudi to, če seveda zadovoljuje lokalno okolje, je lahko, če govorimo o 12 statističnih regijah.

Pomembno za razvoj regij, bodočih pokrajin je seveda tudi gospodarstvo. Danes govorimo o tem, da bi vsaka najmanjša občina v Sloveniji želela imeti svojo poslovno-industrijsko-obrtno cono. Ampak, nekatere občine, tudi večje, v tem trenutku nimajo, tudi v nerazvitih območjih, in enostavno perspektivnim, željnim podjetnikom iz drugih regij ali tudi iz tujine ne morejo ponuditi možnosti, da bi se lahko tam razvijali. Problemi so nam prostorski občinski načrti. To je prvi problem.

Drugi problem je v tem, da je v poslovno cono, obrtno-industrijsko cono treba vložiti sredstva, da jo usposobiš, da investitorji sploh pridejo. In osnova je v tem, da bi skozi ta zakon morali tudi to zagotoviti. In ključno, vsaj za moje pojme, je, da pomagamo pri razvoju turizma, vsaj v tistih regijah, ki imajo te potencialne. Pomagati graditi turistične objekte, pomagati zgraditi pešpoti, kolesarske steze. Ko bomo to zagotovili in bomo v startni osnovi vsi enaki, potem nam v vsakem primeru mora začeti misel padati na to, da bomo, če ne prej, ustanovili na območju Slovenije tudi pokrajine. Koliko teh pokrajin bo, v končni fazi tudi ni tako pomembno, pomembno je, da se dobro organizirane in da skrbijo za razvoj.

Moram reči, da me na nek način veseli, da imamo v ta zakon vključeno tudi območno razvojno partnerstvo. Na območju, s katerega prihajam, imamo izkušnje na tem področju in moram reči, da smo v to območno razvojno partnerstvo vključene občine iz dveh statističnih regij in da smo na nekaterih projektih z dobro voljo posameznikov dosegli vidne rezultate. To je lahko istočasno tudi osnova, da se nam potem ta organiziranost na nivoju območnega razvojnega partnerstva prenese bodočnost tudi v samo pokrajino.

Mogoče nekaj mojih osnovnih misli okrog interventnega zakona o Pomurju. Ta interventni zakon o Pomurju je nadomestil že ta zakon in moram reči, da sem vesel, da se je v Državnem zboru tudi sprejel in bil je zelo potreben, ampak to ne pomeni, da ni potreben zakon tudi za druga območja. Odločili smo se, da bomo imeli enotnega; in prav je, da je takšna odločitev.

V tem zakonu o Pomurju ni nekih dodatnih sredstev, če smo realni, to je skupek tistih sredstev, ki jih država namenja za določena področja. Pa da ne bi našteval: gospodarstvo, kmetijstvo, v našem primeru še vodovod. Moram pa reči, da me skrbi, da imamo znotraj birokratskih aparatov zadržke. Da nam ti birokratski aparati dostikrat ne pomagajo; da nekatere zadeve stojijo in da, na primer, izbira inženirja za pomurski vodovod ni realizirana, da ni pogodba podpisana – no, zdaj sta menda dve območji podpisali, tretje območje še ni podpisalo – od meseca maja pa do decembra. Ampak takšno imamo mi, na žalost, zakonodajo, ki nam dejansko te zadeve tudi še vedno v dosti primerih onemogoča.

Zasledil sem, tudi omenil problematiko, v kateri sem gledal podatke, ki se bodo šteli za to, kdo spada v obmejno območje. Jaz mislim da občina kot celota v dosti primerih... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Gospod Jurša, mikrofona so vam izključili, tako da kdaj drugič.

Besedo ima gospod Anderlič (Ga ni.)
Besedo ima Branko Marinič, prosim.
Pripravijo naj se Andrej Magajna, Lojze Potočnik, Milenko Zihlerl.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj!

No, očitno je, da se bova s predhodnikom zelo dobro ujela, pa se nisva vnaprej dogovorila, ker ravno o 24. členu nameravam razpravljati tudi malo kasneje. A vendar me nekaj zelo moti; menim, da je to pri prvi obravnavi tega zakona nujno potrebno izpostaviti. Zakaj je pravzaprav Vlada zamujala s predlogom? Če bi bil namen malo bolj resen, potem bi vse tiste roke, ki si jih je Vlada kot normativni plan zadala sama, tudi sama spoštovala. Ti roki niso bili kar tako, ampak ti roki so bili z določenim namenom, to pa je, da bi vsebino posameznih vsebin členov zajeli v proračun države, ki ga je Državni zbor za leto 2011 in 2012 že sprejel.

Torej tukaj vidim prvo večjo pomanjkljivost, ki je izpadla. Sama vsebina predloga zakona pa ne daje dovolj resnih namenov. Če pa je predlagatelj izhajal iz tega, da bi s tem nadomestil pokrajinizacijo Slovenije, je pa predlog tega zakona mnogo mnogo preskromen. Spet imamo neko vmesno rešitev, ampak ta vmesna rešitev je bila na preizkušnji že veliko prej, preden smo se verjetno mi ukvarjali s politiko, kolikor nas je tukaj. Menim, da je bil način, kako pomagati razvojno zaostalim predelom Slovenije, veliko enostavnejši in tisti, ki so zelo dobro poznali teritorialno razdelitev Slovenije, so vedeli, na katerih področjih je treba zgraditi neko tovarno, ali tovarnico v manjšem obsegu, ali nek proizvodni obrat, so gladko in malo dali nalog, ker so bili na takšnih položajih, da v temu kraju, na temu obmejnemu območju je treba narediti nek proizvodni obrat. In to se je tudi zgodilo. Če beremo posamezne člene tega predloga, lahko ugotovimo, da nekaj podobnega piše. Če gledamo osnovno verzijo zdaj veljavnega zakona, od te verzije so se zgodile tri verzije, se pravi, to, kar zdaj obravnavamo, je tretja verzija, ni nekih bistvenih odstopanj. Morda zaradi tega, ker so se razmere spremenile, morda zaradi tega, ker so se nekatere druge stvari spremenile, je treba poseči po spremembi, ampak to so samo lepote popravki. In ko pogledamo takšno verzijo, potem to jasno da misliti, da se nekatere vsebine zgolj in samo lepotno, ali pa slovnično, ali ne vem kako drugače

izboljšujejo, ne izboljšujejo pa dejanskega stanja na terenu. In to ni dobro.

Verjamem, da je minister, ki ni od začetka te vlade vodil tega resorja, v nekem zaostanku. Ima pa sodelavce, ki so leta in leta vključeni in dobesedno sledijo navodilom ministra, ki je pod vplivom, kot je predsednik Vlade dejal, da pokrajinska zakonodaja v tej vladi ni prednostna naloga. Menim, da če se bo minister poglobil, bo kmalu ugotovil, da je predsednik Vlade, ko je to izrekel, naredil krivico neenaki razvitosti Republike Slovenije, na mnogih področjih. In če se sedaj dogaja, da posamezna ministrstva pri zmanjševanju stroškov funkcioniranja države skušajo prav na obmejnih območjih prihraniti, je to spet velika napaka. Včeraj smo obravnavali železniško zakonodajo. In poglejte, če bi se zgledovali po teritorialni razvitosti nekaterih drugih evropskih držav, potem bi v predlog te železniške zakonodaje lahko že vkomponirali rešitve, da je sedež potniškega prometa v Mariboru, da je sedež za tovorni promet v Novem mestu, da je infrastruktura v Kopru ali Novi Gorici. Tega so se članice Evropske skupnosti lotile, da so zmanjševale razvojno zaostalost. V mandatu te vlade smo – ne mi, v opoziciji smo nasprotovali – ustanovili številne agencije. To so javne agencije, to je državni aparat, državna birokracija. Povejte mi, koliko teh agencij je dobilo sedež izven glavnega mesta! Pa ne napačno razumeti, da imam karkoli proti glavnemu mestu, to je naše skupno glavno mesto. Ampak ob tem pozabljamo na enakomerno zastopanost in razvoj Slovenije v celoti!

In kaj je tisto, čemur sem želel posvetiti malo več pozornosti? Veste, spoštovani minister, jaz vas vendarle prosim, da 24. členu, kjer je obravnavana obmejna problematika območja Republike Slovenije, posvetite malo več pozornosti. Preprosto zaradi tega, ker če pogledamo obmejna območja, ali gremo k Novi Gorici in pogledamo Kras, ali gremo na vzhodni del in pogledamo Pomurje, ali Slovenske gorice, ali Haloze – to so vsa obmejna območja. Ta obmejna območja so izredno zaostala v razvoju za nekimi centri. In če je v nekaterih obmejnih območjih kaj treba ugotoviti, potem je treba ugotoviti, da so ta območja danes podhranjena z osnovno infrastrukturo, ki jo tisti, ki živijo v večjih mestih, že zdavnaj imajo. Ali pa, če preprosto povem: nekdo, ki

se rodi v Ljubljani, ima zagotovljeno tisto, česar nekdo, ki se rodi nekje v obmejnem območju, še zdaleč nima, pa če vzamem za primer javni vodovod.

Spoštovani minister, če ste želeli z vsebino tega člena pomagati ravno obmejnemu območju, ki so razvojno najbolj zaostala, vas vprašam, zakaj ste črtali Pomurje. Ali ni Pomurje območje, kjer imate svoje korenine? Ali se ne bi bilo dobro vprašati, ali spoštujem svoje korenine? Ampak to zaradi tega, ker je to območje razvojno zaostalo, pa ne samo to območje, tudi ostala območja.

In da zaključim: če bi bil resen namen, potem bi ta predlog imel malce drugačno vsebino. In nekdo je pred mnogimi leti že dejal: "Cilj brez načrta je zgolj želja." Tako vidim vsebino tega predloga zakona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister se je javil. Prosim, gospod minister.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa.

Na to moram pa takoj reagirati. Najbrž ste govorili o petem odstavku 24. člena, ki opredeljuje, da se sistemski zakon ne meša z interventnim do izteka interventnega zakona, nakar pade Pomurje pod enake kriterije, kot so opredeljeni za vsa območja. Torej, nihče ne črta Pomurja! Kje!? Ampak, Pomurje ostaja pod enakimi pogoji, kot je bil sprejet zakon o razvojni podpori pomurske regije do leta 2015, nakar pade v to. Gre predvsem za to, da se izločijo ali pa, da se izognemo pravnim navskrižjem, ki bi morebiti zaradi tega prišla, je pa res, da če bi Pomurje, če bi zdaj črtali pomurski zakon in ko bomo sprejeli ta predlog zakona, ko ga boste vi sprejeli, in bi črtali interventni zakon, ki je zdaj v veljavi, bi skoraj enaki pogoji bili v pomurski regiji, kot so zdaj, ker so ti pogoji opredeljeni kot območja z visoko brezposelnostjo. In če ste tam pogledali, so tudi notri vsi pogoji, kot so v pomurskem zakonu. To je bil tudi eden od namenov predlagateljev, torej Vlade, da se zagotovi pri podobnih pogojih podobne instrumente regionalne politike, kot so v Pomurju. Zato je ta sistemski zakon odgovor tudi na pobude različnih regij in območij za interventne zakona.

Nikakor tudi ni res, da je to neka tretja verzija ali lepotni popravek. Jaz ne vem, ali ste dejansko lahko primerjali ta zakon in obstoječega, ampak gre za to, da ta zakon temelji na popolnoma novi paradigmi. Mi nismo konceptualno startali kar tako, da bi polepšali sedanji zakon, ampak smo šli v sodoben koncept, potrjen v marsikateri drugi državi Evropske unije ali tudi v svetu, ki, mimogrede, doživlja renesanso subsidiarnosti, ki je pri nas sicer na upravno-administrativni način ne moremo uvesti, ampak jo lahko v tem trenutku na razvojnem vidiku zelo korektno uvedemo.

In to, da smo čakali na proračun ali nismo čakali na proračun, jaz sem že povedal, da v proračunu so predvidena sredstva za izvajanje tega systemskega zakona že za leto 2011, torej že na začetku leta 2011 so zagotovljena sredstva in nikakor to ni bilo niti v naših mislih oziroma ni bilo zaradi tega morda kakšen mesec ali dva zamude. Je pa res, da je bil zakon zelo kompleksen za usklajevanje predvsem znotraj Vlade, ker gre za koordinacijo več politik, česar se pa dejansko v Sloveniji v preteklosti nismo imeli oziroma ni bilo tradicije na tem področju.

Skratka, ne gre za lepotne popravke, gre za ključne, bistvene spremembe, s katerimi želimo, in o tem govorimo, spodbuditi skladnejši regionalni razvoj Slovenije in znotraj regij.

No, tudi to, da ste me poimenovali "zaostali minister", ni lepo, to sem zdaj prvič slišal. Ampak moram reči, da se zelo hitro, tudi če kje startam malo kasneje, približam tistim standardom, ki morajo biti tudi za delo, ki se mu rečem ministromanje. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Andrej Magajna (Ga ni.) Alojz Potočnik (Ga ni.) Milenko Zihler. Pripravi naj se Anton Urh in pozneje Milan Gumzar.

Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav gospodu ministru s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Kolikor vem, je delegaciji odbora za regionalno politiko našega državnega zbora odobren obisk na Dansko, pa trenutno ne

vem, ali je že prišlo do realizacije ali ne, kar je škoda – torej, predsednik –, da še ni, ker bi lahko danske izkušnje, kljub temu da se dajo z interneta potegniti, lahko upoštevali. Kajti, tako kot je Danska geografsko sestavljena, torej razbita na nekaj, tudi večjih, otokov in kontinentalni del, ima že naravne danosti, da se dobro regionalno organizira, da ima enakomerno poseljenost ozemlja in da ni stroge centralizacije.

Namreč, ravno s tem zakonom bi morali čim več prispevati k decentralizaciji in enakomerni poseljenosti cele države. Prav ta zakon ima že dolgo zgodovino in vedno ga ravno tik pred koncem nekaj ustavi oziroma pade neka bariera. Tudi v prejšnji vladi, ko je bil celo izglasovan referendum, pač z nekimi drugimi izhodišči in različnimi pogledi, vendar osnovna ideja je bila ista – kako organizirati drugi nivo državne uprave. Morda smo zdaj priče temu, da sama izvedba na terenu celo prehitva uvajanje zakona, saj se, kot so opozorili nekateri kolegi, že izvajajo oziroma so podsegmenti slovenske družbe že sestavljeni za neke bodoče regije. Torej, priča smo tihemu uvajanju pokrajin, preden je sprejet zakon.

Kolegi so že omenili reorganizacijo policije. Sam pa bi opozoril še na drugo dejstvo, na reorganizacijo zdravstva. V teh dneh je velik revolt zbudila – na Gorenjskem, v Posavju – ideja ministra za zdravstvo, da bi ukinili porodnišnici v Brežicah in Kranju. Za brežiško ne vem, kranjsko pa dobro poznam, saj so bili vsi moji mlajši sorodniki rojeni tam. Tudi vsak dan, ko na radiu poslušam novice, vem, da skoraj vsak dan poročajo o približno petih porodih. Po moje niti ni pomembno, ali je to zadosti ali ne, vsekakor je v demografsko ogroženi državi, v tisti, ki je imela do nedavnega celo negativne demografske trende, zdaj pa so blizu ničle oziroma sramežljivo gledajo v plus. Mislim, da denar pri takšnih zadevah ne bi smel biti vprašanje, in torej rojevanje naših zanamcev ne bi smelo biti problem. Če je to že tiho uvajanje pokrajin, pa tudi če je neko drugo število, bi morda še nekako šlo z idejo tudi predhodne vlade, o številu smo se bili pripravljene pogovarjati, tudi o drugih zadevah, pa sedanja organiziranost, ki je predlagana v zakonu, vsekakor pušča dvome in kolikor smo se posvetovali s kolegi,

vsekakor ne more pričakovati kakšne večje podpore v naši stranki.

Namreč, ta decentralizacija oziroma drugi nivo uprave je navidezen in bo v bistvu zakon omogočal, da bo imela Vlada še vedno prevelik vpliv, da bo nastavila kadre, ki bodo odločali, v glavnem, o ničemer. Oziroma zakonodaja daje velike prednosti večjim občinam in je spet pisana na kožo tistih, ki imajo že zdaj preveč, in to spet ne gre v prid skladnemu regionalnemu razvoju, kajti nekatere občine imajo nadstandardne storitve, nekatere se pa prebijajo iz dneva v dan. Pozorno sem poslušal izvajanje predstavnikov naših manjšin, ki tudi vidita nedoslednosti v zakonu in se tudi manjšini čutita ogroženi, če zaradi drugega ne, ker nista nikjer omenjeni.

Preseneča me pa, da županski lobi, predvsem so nekateri tudi iz manjših občin, ki so bile že sedaj prikrajšane, pa seveda zaradi nekkih navodil ali – ne vem, zaradi česa – tako veselo podpirajo in dajejo podporo zakonu, ki jim ne bo prinesel ničesar oziroma bo omogočal še naprej, da bodo že tisti, ki imajo že vsega preveč, si še privoščili nadstandardne projekte. Samo en primer, kar tukaj v prestolnici Mesarski most, zgodovinski naziv je mesarski, cena je pa tudi "mesarska", ker poznamo legendo, kako je mesar vedno stehal še svojo roko, zato so bile cene visoke. Še vedno imam pridržke, ker je bil dražji kot neka druga elegantna zgradba z zelo zahtevnim gradbenim posegom, torej na poti proti Predelu. Tisti most je cenejši, pa je bil v težjih pogojih zgrajen, pa lepši je in tako naprej. Ta most je pa še zanič narejen, ker je potrebno ogrevanje ne vem kolikšnih površin in so tukaj še dodatni stroški. Torej je bil že v zasnovi napačno konstruiran. In vendar si lahko to občina privošči, medtem ko pa druge občine se komaj prebijejo iz dneva v dan in komaj zadostujejo potrebam prebivalcev.

Sedaj se že tudi kaže, da je država zelo mačehovska do pokrajin. Medtem ko je za Pomurje bil sprejet zakon, za katerega sedaj slišimo, da ima tudi svoje stranpoti, vendar to ni predmet današnje razprave, smo pa do Koroške zelo mačehovski. Kdor se je peljal po cesti iz Slovenj Gradca proti Celju, bo vedel, da je veliko lažje priti in da so boljše povezave čez Holmec ali pa čez druge prehode na avstrijsko Koroško. Na misel mi

prihajala plebiscitno leto, ko so se naši predniki napačno odločili in je velik del slovenske Koroške ostal zunaj državnih meja. Sedaj pa bodo Slovence z naše Koroške ekonomske danosti pa organizacijske danosti bolj potisnile čez mejo na avstrijsko stran. Kajti Avstrija ve, kako pomembno je to ozemlje in daje ugodne pogoje, pri nas pa niti nismo imel posluha za koroško pokrajino. In vsekakor čisto razumem revolt in slabo voljo kolegov, ki prihajajo s tega območja. In to, kar se je zgodilo tem kolegom, se lahko zgodi tudi na drugih območjih. Tudi Gorenjska bi morda potrebovala poseben razvojni program, saj se letos sesuvajo firme ena za drugo in kmalu ne bo prav nobene velike razlike več med Koroško oziroma Pomurjem in Gorenjsko. Ne samo to, da se en velik trgovski koncern sesuje in je ogroženih tisoč ali več delovnih mest, ogroženi so tudi vsi poddobavitelji in kooperanti in tako bo lahko Gorenjska sledila tema dvema pokrajinama. In se samo sprašujem, kaj lahko pričakujemo, če bi se slučajno gorenjski poslanci odločili in pripravili po analogiji z obema drugima regija, da še za Gorenjsko nekaj vložimo. In v bistvu bi nas že spet glasovali valjar povozil in bi imeli samo to možnost, da prispevamo veliko v državno blagajno, nazaj pa dobimo skoraj nič.

Glede na vse dvome, ki sem jih naštel in ki so jih kolegice in kolegi navedli, z moje strani podpore temu zakonu ne bo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Urh (Ga ni.)
Besedo ima Milan Gumzar, pripravi naj se Vinko Gorenak, zatem Janko Veber.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo.

Uvodoma želim povedati, da sem na nek način vesel, da imamo danes novi zakon o regionalnem spodbujanju regij, saj stari zakon oziroma obstoječi zakon ne daje nekkih pametnih rezultatov. Predvsem pa sem tudi vesel, da je to neka dobra osnova za nadaljnjo razpravo oziroma da bomo lahko v drugem in tretjem branju ta zakon dopolnili oziroma v njega vnesli vse to, kar smo danes na nek način v tej dvorani slišali.

Sam se želim osredotočiti na dve zadevi, predvsem podelitvi koncesij oziroma pooblastil razvojnim agencijam. Strinjam se

na nek način, da to dela sicer država. Če bomo lahko v ta zakon zapisali, da izključno agencija, ki bo dobila pooblastilo oziroma koncesijo, mora izvirati iz tistega območja oziroma imeti sedež tam, kjer deluje, da se nam ne bi zgodilo tako, kot se nam je zgodilo pri podeljevanju koncesij pri dimnikarski službi, da imamo na nekem lokalnem nivoju podeljene koncesije s strani države in so ti koncesionarji koncentrirani samo na enem območju. Vidim, da se minister smehlja, ampak lahko bi se hitro zgodilo, če bi tem obstoječim razvojnim agencijam pobrali pooblastila, jih prenesli na državni novo in pravzaprav z države podelili koncesije in bi te koncesije oziroma pooblastila bila podeljena vsem agencijam, ki bi imele sedež v Ljubljani ali mogoče celo v Kočevju, da ne bom rekel, da je to izključno za Ljubljano.

Kar se tiče regionalnega razvojnega sveta, v katerem v nadaljevanju ne bodo več imeli večine župani – sicer se po današnji razpravi celo strinjam, da je ne bodo imeli župani, saj smo tu slišali, da je pravzaprav celo krivda nekaterih županov, da razvoj ni potekal tako, kot bi moral, predvsem tistih županov, ki izviramo iz manjših občin. Tu se pa takoj postavlja vprašanje, kako bomo imeli skladni regionalni razvoj, če ne bomo pokrili celotnega območja. Če ne bomo pokrili celotnega območja, pomeni, da bo naprej za del Slovenskih goric "skrbel" – v narekovaju – nekdo ali nek župan, ki je iz Maribora, s Ptujja ali pa mogoče celo iz Murske Sobotne. Če ne bomo v ta regionalni razvojni svet zapisali tako, da bi bilo potrebno, da bi iz vsake upravne enote, ki je v sestavi več občin, imel vsaj eno mesto en župan iz tiste upravnene enote, se bo zgodilo, da se bo moč koncentrirala moč samo na število prebivalcev, tako kot govori zakon.

Zakon o spodbujanju skladnejšega regionalnega razvoja je tudi treba razumeti tako: kaj je za koga sploh razvoj? Za nekoga je lahko razvoj to, da dobi jutri ali pojutrišnjem zdravo pitno vodo. Za nekoga je lahko razvoj, da bo jutri ali pojutrišnjem dobil širokopasovno internetno omrežje. Za nekoga je lahko razvoj tudi to, da dobi dobro cesto. Vsem nam v državi pa mora biti razvoj to, da bomo ustvarjali nova delovna mesta. Če pa želimo ustvarjati nova delovna mesta v celotni Sloveniji, če lahko tako rečem, pa je predhodno za to treba zgraditi in zagotoviti

osnovno infrastrukturo za normalno delovanje. V preteklosti se nam je pokazalo, da je bilo kar nekaj tako imenovanih velikih industrijskih podjetij, ki so se bistveno težje preoblikovala na nek nov način, kot pa seveda manjše enote. Če želimo po Sloveniji ustvarjati manjše enote, moramo najprej zagotoviti normalno delovanje. Kako privabiti v neko okolje neko podjetje z novimi delovnimi mesti, če ne moreš zagotoviti niti dobrega internetnega priključka, kar je danes skorajda nujno potrebno.

Na koncu želim poudariti, da smo danes v Državnem zboru sicer na nek način veseli, da smo dobili zakon, na drugi strani pa smo tudi slišali, da bi pravzaprav bilo bolje, da ga ne bi bilo in da bi bilo treba prej ustanoviti pokrajine in ne vem, še kaj vse. Vse to smo v zadnjem času že preigrali in smo ugotovili, da pravzaprav to ne gre.

Sam, ki prihajam iz nekega manjšega okolja, če lahko tako rečem, pa sem trdno prepričan, da si nekateri v tistem okolju danes ne želimo pokrajin. Ker če bodo te pokrajine tako napravljene, da bodo zopet v nekem pokrajinskem svetu imeli večino tisti, ki imajo največje število prebivalcev, pomeni, da bomo zopet ostali iz neubranega področja "izviseli" in tudi od pokrajin ne bomo dobili kaj dosti. Vesel pa bi bil, če bi ta regionalni zakon prinesel zelo dosti delovnih mest v Podravju pa v Pomurju, seveda, če bo Maribor industrijsko ponovno zaživel in bi bila tam delovna mesta, če se bo to zgodilo tudi na Ptujju in v Murski Soboti, vsi ostali, ki živimo okrog, seveda ne bomo potrebovali svojih lastnih industrijsko-poslovnih con. Če se danes vozijo delavci 20 ali 30 kilometrov od svojega prebivališča do delovnega mesta, ni nobenih težav, predvsem je treba tistemu okolju, kjer nimamo delovnih mest, zagotoviti kvalitetno življenje, to so pa dobri vrtci, šole internetna povezava, cesta in še kaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospoda Gorenaka ni. Gospod Janko Veber, pripravi naj se Joško Godec.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Ko se pogovarjamo o zakonu o skladnem regionalnem razvoju, s takšno vsebino, kot ga imamo danes pred seboj, je

zagotovo treba spregovoriti tudi o zakonu o Pomurju, ki je bil eden od tistih prelomnih trenutkov, s katerim je pravzaprav Vlada v teh dveh letih pokazala, da je še kako odgovorna tudi do območij, ki jih je gospodarska in finančna kriza izjemno prizadela in ki so sicer imela tudi v preteklosti izjemne razvojne težave.

Namreč, takoj po uskladitvi o tem, da se sprejme pomurski zakon, je bil sprejet tudi dogovor, da se sprejme nov zakon o skladnem regionalnem razvoju, ki naj bi nekako preprečil sprejem drugih zakonov, ki bi se nanašali zgolj na posamezne dele v Sloveniji, ki imajo razvojne težave. Tako je izjemno pomembno, da v tem zakonu resnično imamo nove rešitve, ki se nanašajo prav na problemska območja, zagotovo je zelo pomembno, da je v tem zakonu opredeljeno obmejno območje kot problemsko območje, kajti ravno v obmejnem prostoru je tudi največ razvojnih težav. Tako lahko, ko pogledamo sliko o razvojnih težavah in vseh teh kazalcih, ugotovimo, da so pravzaprav nekako dobre razmere na Primorskem, Goriškem in deloma tudi na novomeškem koncu, vsi ostali predeli pa so seveda izpostavljeni izjemnim razvojnim problemom. Tako prinaša ta zakon za ta območja resnično možnost, da se več sredstev nameni za razvoj tako infrastrukture kot tudi ostalih programov na področju gospodarstva in drugih, ki bi se lahko pojavljali v teh okoljih. Namreč, sektorske politike oziroma vse razvojne politike v državi bodo po tem zakonu dolžne v svojih razpisih vključevati merila, na podlagi katerih bodo takšna območja imela prednost, projekti bodo ovrednoteni oziroma bodo dobili več točk kot tisti, ki prihajajo z območij, kjer je manj razvojnih problemov, in s tem je res nekako nastavljen mehanizem, da se zmanjšujejo razvojne razlike v Sloveniji. To je bila po mojem mnenju ena največjih pomanjkljivosti dosedanjih zakonov o skladnem regionalnem razvoju, ker se je sicer generalno govorilo o tem, koliko sredstev se naj bi namenilo za ta območja, ampak mehanizem razdeljevanja sredstev pa je bil povsem drugačen. In ne nazadnje, tudi zdaj veljavni mehanizem, ko pravzaprav dobivamo sredstva po tako imenovanih razvojnih regijah, razdelimo denar po vsej državi, po razvojnih regijah, vendar znotraj razvojne regije pa še vedno

srečamo območja, ki imajo zelo velike razvojne probleme.

Če se dotaknem jugovzhodne statistične regije in znotraj te Kočevske, lahko ugotovim, da je, recimo, Dolenjska, kamor nekako sodi tudi samo Novo mesto, ima bistveno manjše razvojne težave, kot jih ima Kočevska. Vendar, mehanizem razdeljevanja sredstev je danes takšen, da se moraš pravzaprav pogajati z Novim mestom, ali boš dobil nekaj denarja tudi v Kočevje. In to je ena od velikih šol, če lahko tako rečem, na kateri se moramo naučiti, da se ta mehanizem spremeni in da resnično omogočimo, da pride denar, ki je namenjen zmanjševanju razlik v razvoju, prednostno na tista območja, ki te razvojne spodbude tudi potrebujejo.

To, kar pogrešam v tem zakonu, pa je še vedno tudi olajšava za investicije v teh problemskih območjih. Namreč, zakon o dohodku pravnih oseb je izostal, če lahko tako rečem, iz tega besedila, tako da pričakujem, da se bo v nadaljnji obravnavi vendarle ponovno vključil ta tekst v ta zakon. Če je tudi stališče Ministrstva za finance, da to ni mogoče, potem pričakujem, da bomo vzporedno s tem zakonom sprejemali tudi zakon o dohodku pravnih oseb, v katerega bo vključen mehanizem za to, da se na teh problemskih območjih lahko tudi uvedejo olajšave za investicije v razvoj. To je ta hip, po mojem mnenju, največja pomanjkljivost zdajšnjega besedila, ki ga imamo pred sabo.

Nek podoben mehanizem je vgrajen v ta zakon, ki se nanaša na subvencioniranje delavcev, ki jih podjetje zaposli na novo, in pač dve leti, če je ta zaposlen v podjetju, ima podjetje pravico uveljavljati oprostitev plačila davkov oziroma prispevkov. Torej, če je ta mehanizem mogoč, potem ne vidim posebnega razloga, da ne bi tudi investicijske olajšave dobile enako možnost že v tem zakonu.

To, na kar smo tudi opozarjali pri aktivnosti, ki smo jih sicer imeli takoj po sprejemu zakona o Pomurju in se nanaša na razvojni svet za Belo krajino in Kočevsko, ki ga je predsednik Vlade ustanovil ravno zaradi tega, ker je bilo jasno, da so podobne razmere, kot so v Pomurju, na Kočevskem in Beli krajini in ker ni bilo zakonske podlage, da bi pristopili takoj k sistemskim rešitvam in pristopili tako intenzivno k reševanju

problema, kot se je v Pomurju, se je za ta vmesni čas ustanovil razvojni svet, ki je imel nalogo, da pripravi v tem obdobju program. Ta program bo dejansko tudi osnova za črpanje sredstev, ki so predvidena v proračunu 2011 in vse tja do leta 2016. Ta sredstva bi morala biti zagotovljena tudi v prihodnjih proračunih, da se na podlagi tega programa tudi razvojne razlike zmanjšujejo. Torej, čas v tem obdobju ni bil izgubljen, če lahko temu tako rečem, bil je koristen izrabljen, vendar še vedno, kot sem prej omenil, nimamo še zgrajenih vseh mehanizmov, da bi dejansko se vse razvojne spodbude lahko prioritarno zgodile prav v teh območjih, kjer je, recimo, največja stopnja brezposelnosti v Sloveniji.

Poleg tega mehanizma, ki ga ta zakon ki ima, da vsaka sektorska politika da prioriteto tem območjem, bi morali omeniti tudi to, da ta zakon presega nujno po izgradnji razvojnih osi, tako da se moramo zavedati, da bomo del problemov s tem zakonom rešili. Tiste največje investicije, ki se nanašajo na infrastrukturo, pa so posebna naloga tudi za to vlado, tudi za ta parlament, ki je pred nami, ravno zaradi tega, da čim prej umestimo trase v prostor in da tudi Ministrstvo za finance, ki ima nalogo, da določi vire za te investicije, to nalogo opravi čim prej, da se pristopi tudi k tem investicijam. Tako bi imeli tudi infrastrukturo povezanost teh območij z našim najpomembnejšim prometnim križem, gre za evropski 5. in 10. koridor. To so prijemi, ki jih nujno potrebujemo, zato da se res začnejo uresničevati – upam, da kljub vsemu – želje vseh tu v parlamentu, čeprav so nekateri napovedali, da tega zakona ne bodo podprli. Pa vendar, mogoče tudi gospod Zihelr, ki je govoril o tem. Ta zakon ima mehanizem, tudi če se v Škofji Loki zgodi zelo visoka stopnja brezposelnosti, bo ta zakon omogočil, da se tudi v Škofji Loki odreagira takoj. Apeliram tudi na vse ostale, ki mogoče niso ravno prepričani, ali bi bil ta zakon primeren ali ne za sprejetje. Torej, katero koli območje v Sloveniji se bo znašlo v težavah, mu bo ta zakon omogočal, da bo Vlada lahko odreagirala nemudoma. In to je tisto najpomembnejše, kar je pri razvojnih težavah izjemno pomembno. Toliko o teh problemih in možnostih, ki jih ta zakon ponuja.

Sam bi pa izpostavil še dejstvo; kljub temu da se zavedamo, da obstajajo v Sloveniji razlike v razvoju, je prišlo tudi v tem vmesnem obdobju do nekaj odločitev, ki niso upoštevale tega stanja, pa verjetno tudi ravno zaradi tega ne, ker ta zakon še ni bil sprejet. V mislih imam sredstva, ki jih Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo deli ali pa jih je že dodelilo za tako imenovane centre odličnosti. Ministrstvo za gospodarstvo ta hip usklajuje, če lahko tako rečem, izbor projektov za gospodarska središča. Vmes se je zgodil tudi razpis za tehnološke centre pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. In pomanjkljivost vseh teh razpisov je bila ravno ta, da nobeden od teh ni dajal prednosti tistim območjem, ki imajo razvojne težave. Namreč, zavedati se moramo tudi tega, da ni dovolj, da zagotovimo olajšave za zaposlovanje, da ohranjamo neko stopnjo brezposelnosti, če želimo na dolgi rok rešiti problem razvojnih razlik, potem moramo dopustiti, da znanost pride tudi do tistih območij, ki imajo razvojne težave. In to, kar je ta hip tudi še nedorečeno v zakonodaji, je, da bi pravzaprav vsi tisti, ki imajo status raziskovalca, morali imeti, če opravljajo svoje delo na območju, ki ima razvojne težave, oprostitev pri dajatvah, pri plačilih prispevkov, ki jih morajo plačevati delodajalci. To bi bil eden od tistih ukrepov, ki bi dejansko omogočili, da podjetja, ki delajo v teh območjih, razmišljajo tudi o razvoju. Namreč, ključen problem, zakaj prihaja do razvojnih razlik, je, da veliko podjetij, ki delujejo v tem prostoru, imajo sredstva za neko sprotno poslovanje, zelo malo sredstev pa imajo za to, da vlagajo v nove tehnologije, da vlagajo v nove kadre. Če pogledamo, koliko podjetij s teh območij štipendira kadre, ugotovimo, da jih lahko praktično na prste preštejemo – na Kočevskem, recimo. In to je eden tistih pokazateljev, da bo treba spremeniti tudi mehanizem, ki naj bi omogočal zaposlovanje visoko izobraženih kadrov ali celo, kot sem povedal, tistih, ki imajo status raziskovalca, da se pod ugodnejšimi pogoji zaposlijo v podjetjih, ki izhajajo z območij z razvojnimi problemi. Če tega mehanizma ne bo, bodo pravzaprav vsi ukrepi začasni, kratkoročni. Če pa ta mehanizem uvedemo dolgoročno, pa sem prepričan, da je znanje tisto, ki bo odpravljalo razvojne razlike in nas bo, upam tako reči, ob

teh pogojih res spravilo v sam vrh razvitih držav predvsem tudi zaradi tega, ker ne bi imeli več tako hudih razvojnih razlik, kot jih imamo ta hip v Sloveniji še vedno.

Tako je ta zakon eden od pomembnih korakov h temu, je pa treba seveda vse te mehanizme še dodatno izčistiti in pripraviti do tega, da bodo ti ukrepi seveda še bistveno bolj učinkoviti, kot so možni in mogoči v današnjem času. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

DeSUS je porabil svoj čas za razpravo, zato ima besedo dr. Pavel Gantar. Pripravi naj se Alenka Jeraj.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Predlog zakona bom v temu prvemu branju seveda podprl. Mislim, da prinaša nekaj svežih mehanizmov, ki bodo lahko spodbudili regionalni razvoj. Verjamem, da bolj kot dosedanji mehanizmi, upam pa seveda, da se bodo določene zadeve, kar zadeva uporabo teh mehanizmov v temu času v drugi obravnavi, razčistile in da bo potem zakon toliko boljši.

Sam bi ob tem rad opozoril na tri stvari, za katere menim, da je dobro opozoriti, predvsem pa zato, ker je moje razmišljanje v veliki meri v nasprotnem toku od večine, kar sem slišal danes tako pri opoziciji kot koaliciji, če smem tako reči.

Prva stvar je vprašanje odsotnosti pokrajin. Tu moram reči, da smo v prejšnjem mandatu s pomočjo opozicije tudi dosegli ustavne spremembe, zapisali možnost ustanavljanja pokrajin v ustavo in možnosti sodelovanja opozicije v prejšnjem mandatu se je s tem nehala. Žal je pri pripravi zakona minister, ki je tedaj bil zelo kooperativen, vsaj jaz sem lahko veliko sodeloval z njim, minister Žagar, je imel politične limite, preko katerih ni smel, in zato je seveda prišel z zakonom, teritorialno organizacijo pokrajin, ki je bila strokovno povsem nesprejemljiva. To, kar je prinesel ali kar se je pojavilo v več verzijah, strokovno ni mogoče sprejeti, ker gre direktno proti osnovnim pravicam in aksiomom družbenih teritorialnih organizacij. Ne morete imeti pokrajine od Litije do Domžal, hkrati pa je, bom rekel, središče teh pokrajin dejansko izven pokrajin, in to je

Ljubljana, kamor tendirajo delovna mesta in tako naprej in tako naprej.

Pokrajina je seveda družbeno teritorialna soodvisnost gospodarstva, stanovanj, delovnih mest, servisov, uslug in tako naprej. In kolikor bolj se razvija tehnologija, promet, toliko večje so pokrajine. V sedemdesetih letih je bilo nekako rečeno, da je spodnji prag pokrajine, ki še omogoča racionalno in polno razvitje pokrajinskih funkcij, 150 tisoč ljudi. Danes, ko imamo avtoceste, ko imamo internet in tako naprej, je ta raven seveda kvečjemu precej višja in seveda ne nižja. Iz tega je jasno, da je nesmiselno govoriti o več kot desetih, dvanajstih, štirinajstih pokrajinah, posebej, če so teritorialno seveda napačno zarisane. Prej je bilo rečeno, da mogoče število pokrajin ni pomembno. Seveda je pomembno glede na funkcije, ki jih opravljajo in glede na pragove, pri katerih lahko svoje funkcije najbolj racionalno in celovito izvajajo. Seveda je pomembna tudi teritorialna definicija pokrajine, opredelitev, zato seveda nismo mogli priti skupaj. In ne verjamem, čeprav bi bilo dobro, da bomo lahko ali da bi lahko prišli skupaj v temu mandatu, ker takšne volje pri opoziciji sedanjih ne opažam, kot je bila tedaj pri opoziciji v prejšnjem mandatu. To je dejstvo, če ste pripravljeni reči, da smo ste se pripravljeno pogovarjati o pokrajinah na način, da bi dosegli optimalno število pokrajin in pravilno organiziranih v skladu z določenimi načeli in zahtevami, ki iz tega izhajajo, se takoj lahko začnemo pogovarjati. Prepričan sem, da se bo minister takoj lahko začel pogovarjati. Tako s tega vidika je ta stvar jasna in žal nam je, da se je neka volja, ki je bila izkazana v prejšnjem mandatu, obrnila v svoje nasprotje.

Kar zadeva regionalni razvoj, tudi jaz moram tu opozoriti, proti toku, da stopnja razvoja v Sloveniji ali katerikoli državi ne bo nikoli izenačena med posameznimi teritorialnimi enotami v državi. Razen če se razvoj ustavi. Če bomo imeli enako stopnjo razvoja v vseh predelih Slovenije, bo to pomenilo, da razvoja ni več. V vsej svoji zgodovini, posebej v moderni zgodovini sodobnega kapitalizma, takšnega, kot ga poznamo danes, se razvoj dogaja skozi premeščanje teritorialnih neenakosti. Vedno znova je neko območje, tudi v globalnem smislu, se razvijalo hitreje, drugo je

zaostajalo v nekem razvojnem loku in neko območje je prišlo do nekega zenita, je začelo padati in neko območje se je razvilo in tako naprej. Tako se je razvila Dolenjska. Razvoj Dolenjske ni nikjer predviden v tem smislu, kot je bil. Ne poznam nobenega plana, ki bi bil narejen 1990 ali še prej, ko bi rekli, da bo Dolenjska to in to. In ti razvojni loki so zelo pomembni, zato ker dinamizirajo celotno gospodarstvo. Tisto, kar ima država s svojo intervencijo narediti, je, da prepreči razlike, ki postajajo prevelike in blokirajo to razvojno premeščanje, to premeščanje razvojnih potencialov in razvojnih lokov in dinamike. Razvoj je vedno dinamičen, tudi po teritorialnih enotah. Zato je dobro, da zagotavljamo ljudem, da imajo približno ali kar se da podobno, enako kvaliteto življenja, posebej pri osnovnih storitvah, uslugah in tako naprej, vendar se moramo zavedati, da moramo dopustiti to možnost neenakomernosti enkrat tu, enkrat zdaj, prav z vidika, lahko bi rekli, dinamike razvoja.

Drugo, ker je bilo rečeno – in kar me skrbi, ker je to prevladujoča misel nas, ne samo v tem mandatu, ves čas –, da bo razvoj bolj enak, čim bolj bomo razpršili sredstva. Čim dlje bomo razpršili sredstva tem bolj bo razvoj enak.

Prej je kolega Marinič, sedaj ga ni tu, govoril o obmejnih regijah, ki so manj razvite. Paradoksalno! Najmanj so razvite tiste obmejne regije, ki so bile na drugi strani soočene z močno železno zavezo. Se pravi, Prekmurje in tako naprej. Medtem ko empirični podatki za zahodno mejo kažejo, da to nikakor ne drži.

Tisto, kar je treba reči, je to, da ni – ne samo po mojem, po mnenju številnih prostorskih sociologov, geografov in drugih – premalo razpršenih sredstev glavni razlog za odsotnost razvoja v nekaterih predelih, temveč pomanjkanje srednje velikih mest. Srednje velikih močnih razvojnih središč, ki generirajo razvoj v samem središču in hkrati navzven, na območje, na katerega sega njihov vpliv. Tu je pomanjkanje. Povsod tam, o čemur je kolega Marinič prej govoril, opazamo pomanjkanje takšnih srednje velikih razvojnih središč. Zato bi lahko rekli, da šibka mesta v Sloveniji – ne samo Maribor in Ljubljana –, šibka mesta v Sloveniji pomenijo tudi razvojne probleme, ne samo za mesta,

ampak predvsem za vplivna območja, široko vplivna območja samih teh mest.

S tega vidika ne morem sprejeti ideje, da bi morali sedaj po tem kriteriju paziti na centre odličnosti in reči, da glede na regionalni razvoj moramo za centre odličnosti razdeliti ta denar tudi nekam drugam po načelu regionalnega razvoja. Centri odličnosti so centri odličnosti in morajo biti tisti, ki so najboljše. Mimogrede, nekateri centri odličnosti imajo svoje komitente oziroma partnerje po celi Sloveniji, tudi iz nerazvitih območij. Na ta način ne bomo pomagali tem regijam, če bomo to naredili, kvečjemu bomo še to idejo centrov odličnosti izničili in ne bomo imeli nič.

Tretja stvar, na katero bi rad opozoril, kjer je treba opozoriti. Kolega Petek je pač rekel, da z ukinjanjem policijskih uprav že anticipiramo bodočo regionalno razdelitev. Seveda to ni res. V ABC regionalne teorije spada predvsem dejstvo, da rečejo: imate generalno, najbolj globalno dva tipa regionalizacij, ena je ta, da država, lahko bi rekli, razdeli teritorij neke države glede na to, kako lahko najbolj funkcionalno, najbolj ekonomično, najbolj racionalno izvaja določeno funkcijo. To je, recimo, funkcijo policije, zdravstva, recimo bolnic, kar pač že je – nekih javnih služb. In te tako imenovane funkcionalne regije se delijo glede na velikost, glede na to, kakšna je narava funkcije in kako jo je mogoče najbolj ekonomično in racionalno uporabljati in izvajati. In to nima nobene zveze z regionalizacijo kot nastajanje pokrajin od spodaj navzgor. Te meje se lahko včasih prekrivajo, kar je priporočljivo, ni pa nujno in regionalizacija od spodaj navzgor, povezovanje lokalnih skupnosti v nadlokalno enoto pokrajino, seveda s tem nima nič. In pri tem bi rekel naslednje – s tem bom zaključil z ustanavljanjem regij: mi regije, pokrajine imamo. Realno jih imamo, samo ne vemo, da delujejo in nismo jim dali ustreznega institucionalnega okvira. Na svojem računalniku imam najnovejše študije, ki točno kažejo preplet teritorialnih sovisnosti delovnih mest, stanovanj, vsega tega, o čemer sem prej govoril, na nadlokalni ravni. In samo to bi morali uokviriti v zakon, malo je treba prilagoditi zaradi nekih nedoslednosti, in imeli bi pokrajine. Zajeli bi jih takšne, kot nam realno nevidno obstajajo, ne da jih mi priznamo ali ne priznamo.

Če bi to znali narediti, če bi bila ta volja, bi to lahko naredili zelo hitro. In če bi se pri tem odrekli političnim nastavkom in zastavkom, ki smo jih ali ste jih imeli, bi to lahko naredili še hitreje.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj, pripravi naj se Vili Trofenik, za njim Jože Tanko.

Izvolite, gospa Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Jaz zakona ne bom podprla, čeprav res prinaša nekatere izboljšave, vendar pa kar naprej poslušamo, da so težave zaradi tega, ker ni pokrajin, in jaz pravim, da bi bil to pravi odgovor.

Nekaj bom pokomentirala tudi od tega, kar je povedal predsednik Državnega zbora. Mi sprejemamo interventne zakone za vsako pokrajino posebej, nekajkrat sem že povedala, da tako blizu pokrajinam, kot smo bili v prejšnjem mandatu, še nismo bili in škoda, da se je stvar ustavila takrat, ko je bila praktično pripeljana do konca, ko smo celo na referendumu odločali in tako naprej. Jaz bi se s predsednikom Državnega zbora lahko strinjala, da nismo kooperativni. Saj ne moremo biti! Mi bi podprli projekt pokrajin, če bi ga prinesli v Državni zbor. Ta vlada že dve leti, kljub temu da je imela v svojem načrtu, da bo uvedla in pripravila program projekt pokrajin, tega ni naredila. Mi bi bili zelo kooperativni, če bi tak predlog bil, ampak ga ni; in ne zvrčajte na opozicijo nečesa, česar niste vi naredili, ki vladate in ki ste dolžni to pripraviti. Pri vsakem drugem zakonu, ki ga obravnavamo, se nekje pojavi, da tega pa ne moremo realizirati ali narediti, zato ker še nimamo pokrajin. In namesto da bi stvar začeli reševati na začetku, torej res pripravili pokrajine, kar bi potem pomenilo za mnoga področja lažje in boljše tako financiranje, kot organizacijo, kot izvedbo.

In govoriti o tem, da vse pokrajine ne bodo nikoli enako razvite. Jasno, da ne bodo! Ampak če so razlike čedalje večje in če se vsako leto ukvarjamo s tem in ugotavljamo, katere regije so zelo razvite, katere so manj, pa za to nič ne naredimo oziroma sprejemamo zakon o spodbujanju skladnega

regionalnega razvoja, namesto da bi naredili tisto, kar bi res pomenilo spremembo, torej pokrajine, potem nismo naredili nič. In samo o tem govoriti in ugotavljati, kaj je in kakšna ni situacija, je zelo slabo. Predvsem pa je to, da pokrajine niso enakomerno razvite, zelo krivično do ljudi, do državljanov in državljanov, ki živijo v manj razviti pokrajini Koroški ali kateri drugi, kjer se potem spopadejo z veliko večjo brezposelnostjo, slabšimi pogoji za življenje in tako naprej. In ljudje se, logično, potem selijo v večja mesta, v osrednjeslovensko regijo, v Ljubljano, Maribor, v večja mesta. Na ta način se prazni podeželje, predvsem pa ostajajo mladi, ki odidejo na fakulteto, potem v teh univerzitetnih mestih in znanje ne prihaja nazaj v pokrajino, v lokalno okolje, kjer bi lahko s to svojo izobrazbo, inteligenco, z izkušnjami, ki jih pridobijo, svoji pokrajini ali svojemu okraju nekaj vrnilo. Tako bi nastali potem neki gospodarski centri in na ta način bi šele prišli osnovni pogoji za to, da se lahko neka manj razvita pokrajina razvije. Če se vsako leto ukvarjamo s tem, da razlike med regijami naraščajo, je treba nekaj narediti. Po našem mnenju, po mojem mnenju to ni Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ampak, kot rečeno, so to pokrajine.

In govoriti – predsednik Državnega zbora je rekel, da nevidno oziroma pokrajine že obstajajo, regije. Res je! Potem pa pridite s tem predlogom zakona, da bomo statistične regije, ki jih imamo... Pripravite predlog in pridite s tem predlogom v Državni zbor. Ne pa govoriti, da jih itak imamo. In tisto v prejšnjem mandatu ni bilo sprejeto zato, ker to ni bilo realno, ker so bile neživljenjske. Če so te statistične regije toliko bolj življenjske, pa naredimo take pokrajine. Zakaj potem tega ne naredimo, če bi to držalo, kar pravite?

Sama zagovarjam in mislim, da je veliko bolje, da stvari decentraliziramo, kot pa jih centraliziramo, čeprav iskreno ne verjamem, da je ta vlada sposobna tako razmišljati, ker v bistvu z vsakim zakonom, z vsako spremembo stvari centralizirate. To se zdaj dogaja pri ginekoloških oddelkih, cel kup stvari bomo spet v neke velike centre preselili in ta način siromašili manjše kraje, ki so si mogoče tudi na ta način pripeljali nek razvoj v svoje okolje.

Pričakovala bi in tudi sprašujem ministra oziroma predstavnika ministrstva, kdaj bomo že dočakali pokrajine, če jih sploh bomo, ali predlog, da statistične regije postanejo pokrajine. Ker problem ni samo ustanoviti pokrajine, problem je denar, ki je sedaj centraliziran, dati na nižji nivo. S tem pa mi nismo imeli težav, zato smo takšno zakonodajo tudi pripravili, vi pa jih očitno imate, ker želite iz enega žaklja stvari nadzorovati, ne pa prepustiti odločitve lokalnemu okolju, ki najbolje ve, kaj je za tisto okolje primerno.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Trofenik (Ga ni.)
Besedo ima Jože Tanko. Pripravi naj se mag. Žnidaršič oziroma Renata Brunskole.

Jože Tanko, prosim.

JOŽE TANKO: Hvala za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice!

Ko smo gledali normativni program Vlade, ki ga je sprejela na začetku svojega mandata, je bilo za 10. december 2009 zapisano, da bo takrat vložen komplet pokrajinske zakonodaje. Žal se to ni zgodilo. In kar zadeva pokrajinsko zakonodajo oziroma reformo druge ravni lokalne samouprave, je to eden ključnih zakonov, reformnih zakonov, s katerimi bi temeljito prerazporedili pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi. Tam bi lepo, na nek normalen, legalen način odredili, kaj so pokrajine, katere so pokrajine, kakšen organe imajo te pokrajine in tudi pristojnosti, naloge, odgovornosti in finančni okvir, s katerim bi pokrajine lahko izvrševale svoje naloge. Žal, Vlada te moči nima. Obljubila je referendum, da bi ljudje odločali o tem, koliko pokrajin potrebujemo, tri, šest ali osem, to je bilo še povedano takrat. Ko je minister prevzel funkcijo, si je to zadal kot neko primarno nalogo. Pa ni ne referendum o tem in ne izvršitve primarne naloge. To, kar imamo danes pred sabo, je nek ponaredek pokrajinske reforme, pokrajinske ureditve, ker daje pristojnosti organom na nekih neobstoječih pravnih temeljih. Tu združuje nekaj, kar ne obstaja, ustanavlja neke razvojne svete v nekih območjih, brez da bi kakorkoli to teritorialno, funkcionalno, formalno in tudi politično zamejili. Tu

prenašamo na neko tvorbo, na nek razvojni svet celo vrsto pristojnosti. In v tem razvojnem svetu niso vključeni niti tisti, ki so dolžni o takih stvareh politično odločati, to pa so občine, občinski sveti. Kako bo ta razvojni svet dal neke naloge občinam, če v tem razvojnem svetu ni niti vseh županov?! Kako bo ta razvojni svet, ki je sestavljen iz neizvoljenih funkcionarjev v pomembnem delu, naložil neki lokalni skupnosti, da bo zagotavljala sredstva za uresničitev nekega razvojnega projekta, pa to sploh ni njen projekt? Mislim, da taka oblika prisile ni potrebna, ker se to lahko naredi na bistveno drugačen način.

Ta zakon je problematičen tudi zaradi tega, ker celo v primeru, ko bi ta razvojni svet bil vzpostavljen, bi dal resornemu ministru možnost, da bi se odločal, kako bi te projekte uvrščal v NRP-je proračunov Republike Slovenije. Se pravi, ne glede na to, kaj bi ti razvojni sveti sklenili, je v končni fazi minister tisti, ki bo odredil prioriteto, izbrani projekt uvrstil v NRP in ga tudi sicer na nek drug način spodbujal ali pa oviral. Tu na nek tih način dajemo ministri arbitrarno pravico, da izreče veto ali pa še kako drugače vpliva na dinamiko razvoja tega projekta. Mislim, da je to zelo, zelo problematično.

Mislim tudi, da obstoječega zakona ni treba v ničemer menjati. Obstoječi zakon je dober. V 33. členu ima določbo o tem, koliko sredstev je treba zagotoviti za skladen regionalni razvoj. In tam piše, da se vsako leto določi 1,5 % bruto družbenega proizvoda in še dodatno 0,25 % za neke posebne ukrepe. Torej, 1,75 % bruto družbenega produkta vsako leto. To pomeni, da bi državni proračun moral letos zagotoviti med 500 in 600 milijoni evrov za skladen regionalni razvoj. To zagotavlja zakon. Zdaj pa, kaj zagotavlja državni proračun, ki bi moral implementirati to določbo zakona? Državni proračun na nek ekspliciten način ne zajema nič od tega. Ne opredeljuje niti, kaj so ti projekti skladnega regionalnega razvoja, niti kje so, niti kateri so. Ni teh sredstev v državnem proračunu. In ključen problem tega veljavnega zakona je samo to, da v državnem proračunu se zanj ne nameni nič denarja. Nič. Z novim zakonom boste najbrž namenili neko drugo višino sredstev, ampak ta bodo vsaj trikrat nižja, kot so ta, ki bi jih morali sedaj zagotavljati.

Še ena pomembna zadeva je, za katero mislim, da dela ta zakon nesprejemljiv. Ta zakon, glede na to, kako so sestavljeni ti razvojni sveti, kateri župani jih bodo predstavljali, kakšno moč bodo imeli obstoječi razvojni centri v takih namišljenih pokrajinah, zagotavlja legalno financiranje regionalnih centrov. Kajti, politična moč župana največje občine in gospodarski potencial največje občine bo pač tak, da bo zagotovil legalno porabo denarja za tiste regionalne centre, ki so že tako ali tako najbolj kapitalizirani na določenem območju. Nič od tega ne bo namenjenega skladnemu regionalnemu razvoju. Nič od tega ne bodo dobile znotraj namišljene regije periferne občine. Nič od tega. Mislim, da tudi zato združenje tistih velikih občin ne nasprotuje temu zakonu. Ni nekega nasprotovanja, ker bo tako ali tako ves denar, ki bi sicer moral biti namenjen tudi za izravnalne ukrepe tistih območij, ki so hendikepirana, ki imajo omejitve take in drugačne, bo končal v velikih urbanih središčih. To je zakon, ki bo samo še pospešil ta eksodus s podeželja v mesta. Samo to se bo zgodilo s tem zakonom, zato ker bomo in ker boste zagotovilo dodatno stimuliranje regionalnih centrov. Periferija od tega zakona ne bo imela popolnoma nič.

Veliko govora je bilo tudi o umeščanjih raznih projektov v prostor in o umeščanjih projektov v zakonodajo. Marsikakšen projekt se v tem mandatu ne bi izvajal, če ga ne bi umestili v prejšnjem mandatu, ali v prostor ali v področno zakonodajo. Tudi obnova železniške proge Grosuplje–Ortnek se ne bi zgodila, če je ne bi leta 2006 zapisali v poroštveni zakon o železnicah in če se ne bi leto po tem začelo z obnovo te proge.

Zanima me, kakšno bo v tem mandatu nadaljevanje od Ortneka proti Kočevju. Zanima me, koliko sredstev bo, kakšna bo dinamika na tem projektu. Vesel bi bil, če boste lahko to zagotovili. Še bolj bi bil vesel, če bi lahko ta slepi tir na koncu Kočevja povezali tudi s kakšnim drugim območjem, recimo s Črnomljem.

V strategiji prostorskega razvoja, ki je bil sprejet še en mandat pred tem, smo zapisali, da je to eden izmed odsekov, ki ga je treba povezati in navezati na nek drug prometni železniški koridor. Prav zanima me, kaj se na tem področju v tem mandatu

dogaja. Ali se te zaveze uresničujejo ali se ne? Ali se sredstva zagotavljajo ali se ne? Ali bo nadaljevanje po letošnjem letu, ko se ta projekt bo zaključil, recimo, v začetku prihodnjega lega z realizacijo, z obnovo do Kočevja ali ne?

Kar zadeva prometne odseke, če vzamemo ta naš znameniti odsek na Škofljici, je temeljni problem v tem, da se ne da iz takšnih ali drugačnih razlogov, predvsem pa zaradi lobijev, predvsem tudi prometnega lobija, teh zadev umestiti tam, kjer je najbolj racionalna. Išče se vse mogoče izgovore. Delajo se vsa mogoča prevrednotenja in ovrednotenja raznih ukrepov, ki so povezani z Naturo 2000 ali pa se tudi prevrednotijo v kmetijska zemljišča, ki so naenkrat desetkrat dražja, kot bi sicer bila, in se dela na tak način najoptimalnejši projekt neracionalen. Tu je veliko problemov, ki jih je treba rešiti, če hočemo zadevo urediti. Predvsem pa je treba spustiti odločanje o lokalnih, regionalnih problemih na raven, kamor to spada. Se pravi, na formalno ustanovljene regije s formalnimi organi, s formalnimi pristojnostmi. Ti bodo že potem naprej ustanavljali razne svete in svetovalna telesa. Prepričan sem, da bodo ljudje na tej ravni znali bistveno boljše oceniti, kaj je prioritete nekega območja, kot katerikoli minister v tej ali pa tudi kakšni drugi vladi. Nihče se, če bo na pokrajini sprejeta neka odločitev, ne bo ukvarjal s tem, za katero leto naprej jo bo prerazporedil, da jo bo zagotovil nekje drugje, neko porabo sredstev. To se ne bo zgodilo, ampak bo to takrat in za namen, kot je to predvideno.

Sicer pa se bojim, da se s temi mahinacijami, lahko rečem, dela predvsem to, da bo prišla poraba evropskih sredstev v časovno stisko in potem se bo z razpisi, s kratkimi roki, s posebnimi prilagojenimi omejitvami delilo sredstva tako, kot se jih je za projekt Stožice. To je najbrž v vseh teh spregah. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Žnidaršič – ga ni. Besedo ima Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav.

Sam podpiram predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, in razlogov za to je prav

gotovo več, eden izmed temeljnih razlogov pa je zapisan že v uvodu k temu zakonu. Tam jasno piše, da kljub temu da smo v preteklih letih namenjali vrsto razprav in poskusov reševanju regionalnih razlik, torej skladnemu regionalnemu razvoju, žal vidimo, kljub temu da splošno v Sloveniji družbeni bruto proizvod raste, da je v razvitejših regijah ta rast bistveno povečana. In glede na to, da smo v letih po osamosvojitvi temu vprašanju namenjali vrsto diskusij, kjer smo urejali na eni strani institucionalne okvire, vidimo, da se tudi v okviru tega predloga zakona institucionalni okvir urejanja teh vprašanj izboljšuje, seveda pa ne moremo mimo dejstva, ki govori o tem, kaj so bile slabosti dosedanjih manjših učinkovitosti ukrepov te regionalne politike, lahko med pomembnimi razlogi vidimo to, da je velikokrat neučinkovitost skladnejšega regionalnega razvoja bila povezana s prevlado lokalnih razvojnih interesov nad širšimi regionalnimi.

Zato sam ocenjujem, da sta tukaj dva temeljna razloga: prvi je ta, o čemer je velikokrat govora, da drobljenje občin v vedno manjše občine prav gotovo ne prinese tistega, kar si želimo, kajti na ta način izgubljammo finančni, kadrovski in še kateri drug potencial, kajti ne dosegamo tiste kritične mase, ki so potrebne za oblikovanje regionalnih pobud. Hkrati pa, recimo, v okviru institucionalnih okvirov nismo prepoznali, da je treba na vseh nivojih oblikovati koalicijska partnerstva ne samo v okviru predstavnikov občin, ampak tudi drugih subjektov, ki imajo lahko pomembno vlogo. Tukaj vidim zelo pomemben premik v predlogu tega zakona, kjer se v razvojni svet regije vključujejo tripartitni partnerji, to je predstavniki lokalnih skupnosti, torej župani na eni strani, predstavniki gospodarstva in civilne družbe, ki bodo lahko presegle to pomanjkljivost; torej, da ne bodo ozki lokalni interesi, ampak da bodo v temu razvojnem svetu diskutirani tisti projekti, ki bodo imeli širši pomen.

Seveda se mi pa ta zakon nikakor ne zdi zadosten, da bomo na podlagi tega zakona odpravili ali pa zmanjševali zaostanke ali pa razvojne razlike posameznih regij, zato pričakujem, da bodo na sektorskih ukrepih po posameznih področjih narejeni napor, da bodo podprti takšni projekti, ki bodo to razliko bistveno hitreje zmanjševali.

Podpiram tudi odločitve, da je treba določenim posameznim območjem nameniti še posebno pozornost. Tukaj gre predvsem za dva sklopa vsebin; eno je opredeljeno, kjer se zagotavljajo dodatni začasni ukrepi razvojnih podpor za obmejno problemsko območje, in drugo za problemsko območje s povečano brezposelnostjo.

Kot kvaliteto k temu zakonu lahko štejem, da smo lahko videli tudi že podzakonske akte, ki sledijo na podlagi tega zakona. Tukaj bi opozoril predvsem na drugo problemsko območje, torej območja s povečano brezposelnostjo, ki se bo ugotavljala na nivoju upravnih enot. Torej, ugotavljali bomo brezposelnost in poslabšanje gospodarskih razmer na ravni upravnih enot, seveda pa potem v tretjem odstavku tega 8. člena, kjer to opisujemo, govorimo o tem, da bodo problemska območja z visoko brezposelnostjo obravnavana kot strnjena območja več občin, za katerega bo pa pogoj 200 tisoč prebivalcev. Tukaj bi opozoril, da sta lahko ta dva kriterija izključujoča, predvsem za tista območja, ki bodo z upravno enoto, recimo, pripeta k večji občini, kjer bi se lahko ta prag 17 odstotkov izgubil in takšno primestno območje ne bi bilo deležno obravnavanja kot posebno območje, ki bi potrebovalo takšno dodatno obravnavo. Zato se mi zdi, da je skozi ta vidik treba opozoriti na te detajle, kajti zelo narobe bi bilo, da bi skozi te razvojne programe dobili občutek, da se bodo s sestavo razvojnih regij lahko koncentrirali razvojni projekti regionalnih središč. V tem primeru bi lahko bile razlike v prihodnje še povečane.

Tukaj bomo omenil samo dve slabosti, ki ju opazujemo ob primestno ležečih občinah. Recimo, manjša podpora projektu javnih potniških prevozov, ker se vedno več bremen prenaša na občine, in obstoj šolskih podružnic, kajti vsako takšno manjša podpora pomeni izseljevanje ali odseljevanje ljudi s teh območij, kar ne more biti cilj ustvarjanja skladnejšega regionalnega razvoja. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Lepo pozdravljeni, gospod predsednik, gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Danes je bilo slišati marsikaj zanimivega, tudi marsikaj takšnega, kar je skoraj težko poslušati, še posebej, če gre, kot je nekdo prej rekel, za ponaredek. Sama bi pa rekla, da je danes bilo kar nekaj izmišljotin izrečenih. To niso bila dejstva, nekaj takih zadev, skoraj že očitkov ministru o tem, od kod prihaja in tako dalje. O tem pa itak, da ne govorim. Tako me je presenečala razprava nekaterih mojih kolegov, vendar smo v hramu demokracij in ima vsak pravico izraziti svoje mnenje, svoj pogled.

Sama bom zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v prvi obravnavi podprla, sem pa prepričana, da bo tudi v povezavi s tem zakonom zagotovo še potrebnih nekaj popravkov, nekaj dopolnitev, da bomo prišli do takšnega zakona, ki bo bil primeren in ustrezen. In tudi nekatere zadeve, na katere so že nekateri kolegi in kolegice opozorili, bodo verjetno še potrebne določene dopolnitve, še določeni razmisleki in popravki.

Tudi sama bi v povezavi s tem povedala kar nekaj konkretnih, ker je bilo veliko že povedanega o tem, za kaj gre. Gre za dejstvo, da v veliko razpravah, tudi ko govorimo o drugih področjih, govorimo, da pa bomo to rešili s spremembo zakona o skladnem regionalnem razvoju. Velikokrat je to izrečeno, pa ni pomembno, v kateri klopi kdo sedi, na katerem stolu tukaj v parlamentu. Velikokrat je to izrečeno. Dejstvo je tudi, da bo treba spremeniti in dopolniti tudi zakon o financiranju občin, ker sedaj govorimo o skladnem regionalnem razvoju in v povezavi s tem razvojem bo tudi še to potrebno.

Vendar v povezavi s tem zakonom, če sama pogledam nekatere, mislim, da je bilo tudi kar nekaj razprav že o tem; pojavljajo se še nekatera vprašanja, tudi v povezavi s Skupnostjo občin Slovenije. Prej je bilo rečeno, da je bila Skupnost občin izločena itd., Združenje občin, gospod minister je jasno povedal, tudi sama kot članica Skupnosti občin Slovenije naj povem, da sem tudi sama imela priložnost, tudi neke pripombe so bile podane, prebrati njihovo mnenje.

Iz območja, od koder sama prihajam, je bilo tudi postavljenih v okviru ožje skupine razvojnega sveta za Belo krajino in Kočevsko nekaj vprašanj oziroma dilem in dvomov ali glede nedorečenosti v zvezi z zakonom. Na primer, ali je dovolj jasno opredeljeno v zakonu – in tukaj verjetno bodo potrebne še dopolnitve – kaj je lokalni, kaj je regijski in kaj nacionalni projekt oziroma, kdaj pride kateri od projektov do tovrstne opredelitve, klasifikacije. Torej, gre za eno od zadev.

Kolega Veber je prej, menim, da izredno dobro, predstavil, da gre za posamična obmejna problemska območja in velikokrat in največkrat so to ravno obmejna: tako če govorimo o Pomurju, tako če govorimo o Koroški, tako če govorimo o Ilirski Bistrici, ravno tako tudi, če govorimo na eni strani o Posočju, pa tudi če govorimo o Beli krajini in Kočevski. Vsa ta območja so v zgodovini tako Jugoslavije kot tudi v zgodovini Republike Slovenije, tudi pri osamosvojitvi – če se mogoče osredotočim na območje, od koder prihajam, Belo krajino –, imela velik pomen, danes na primer na schengenski meji, vendar – kaj ima to območje? Zato so kvalitetne prometne povezave, pa katerokoli od območij naj omenim, in razvojne osi nujnost. Tako je nujna tudi obnova železnic, torej tudi v tej smeri ni dileme. In menim, da je tukaj Republika Slovenija premalo naredila za ta obmejna območja. Ta obmejna območja so marsikdaj bila tudi takšno, varno območje, kamor se je marsikdo tudi zatekel v najbolj težkih časih, danes, ko pa bi želeli ta skladni in enakomerni regionalni razvoj zagotoviti, smo pa nekako na nekatera od teh območij pozabili. Tudi v povezavi s pomurskim zakonom ta teden smo kar nekaj ur presedeli in tudi nekaj očitkov v zvezi z izvrševanjem tega zakona slišali. Vendar, škoda je nekaj kar očitati nekomu, dokler ni nobenih dokazov, razen dokazov in časopisnih člankov in objav v medijih. Torej, v trenutku, ko pa bomo prejeli poročilo s strani Ministrstva za finance o izvajanju tega zakona, poročilo s strani ministrstva oziroma Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, takrat pa bomo verjetno lahko kot odbor ali Državni zbor naprej razpravljali in odločali, kaj je resnica in ali določene navedbe držijo. Prej pa je škoda kakorkoli koga obtoževati.

Ker je bila tudi debata o pokrajinah in regionalni, lokalni ravni, je bilo tudi opredeljeno, da bo poseben regionalni razvojni dokument. In v povezavi s tem in s tem načrtovanjem očitno gremo korak naprej. Ker, namreč tudi nekateri prej so že povedali, da zakon iz leta 2005 teh določenih povezav in opredelitev ni imel opredeljenih, torej je to treba doreči. Vendar, mogoče je tudi še v tem zakonu premalo definirano, kako nastane regionalni razvojni dokument, torej sama relacija med lokalno skupnostjo in regijo, kar ste nekateri danes že v razpravi že omenili. Vežano na velikost občin, vežano na vključenost lokalnih skupnosti in da je v aktu o ustanovitvi razvojnega sveta regije opredeljeno, da začne veljati, ko ga sprejme 60 % občinskih svetov občin z večino prebivalstva v razvojni regiji. Lahko to morebiti pomeni, da so majhne in manjše občine na nek način morebiti diskriminirane, saj namreč ena od manjših občin v regiji, kjer je, recimo, 20 občin, ne bo na občinskem svetu sprejela odločitve in če bo opredelitev takšna, kot je zdaj, da ga sprejme 60 % občinskih svetov občin z večino prebivalstva, bi lahko nekdo rekel, da bi mogoče bila prav občina od kolega, ki je prej zelo tako ostro razpravljal in predstavljal stališče ene od poslanskih skupin, nepomembna. Recimo. Kolega se mogoče tukaj ni o tem izjasnil, ampak, recimo, bi bila njegova odločitev čisto nepomembna. Mogoče bi bilo tudi to nekako treba vključiti in videti, tudi v povezavi – prej je bilo že izrečeno – s sestavo razvojnega sveta. V tej sestavi, če bo 40 % predstavnikov občin, zagotovo ne bodo mogli biti predstavnik vseh občin v neki regiji, kjer je dvajset občin. Zagotovo.

Vendar se pa poraja še eno vprašanje, in sicer vprašanje subregionalne, v okviru neke regije, prisotnosti predstavnikov občin. Tukaj imam v mislih, recimo, ali bo zagotovo potem predstavnik v okviru jugovzhodne Slovenije območje Kočevskega, ali bo zagotovo predstavnik občin Bele krajine, Suhe krajine, Dolenjske. Jaz sem želela prikazati na tem primeru, ker sama območje dovolj dobro in podrobno poznam, vendar bodo zagotovo tudi kolegi z drugih območjih ravno tako mogoče imeli svoj pomislek in razmišljanje.

Tudi v povezavi s skupnostjo občin je bilo izraženo ravno to nezadovoljstvo, vežano

na odstotek predstavnikov občin – ta 40 %, 30 % gospodarstva, 30 % nevladnega sektorja. Ni še tako dolgo, mislim, da deset dni nazaj, sem se pogovarjala z enim od predsednikov uprav enega izmed največjih slovenskih podjetij in mi je tako rekel: "V politiki je dosti premalo ljudi, ki so v življenju delali v gospodarstvu. Dosti premalo zato, ko poslušam kdaj razprave, sem kar razočaran." Tako mi je izrekel ta gospod, pa ni z Dolenjske, da ne bi mogoče na katerega od teh dveh dolenjskih velikih podjetij letele te besede. Rekel je, da je kar razočaran. Namreč, nekateri od poslancev pri nekaterih razpravah skoraj ne vedo, o čem govorijo. In govoril mi je ravno v povezavi z razvojem regij, ravno v tem momentu. A na drugi strani, če pogledamo tudi predstavnike občin, tudi sama sem predstavnica, pa je mogoče mnenje, da bi jih moralo biti več. Sama osebno sem mnenja, da je prav, da imajo predstavniki lokalnih skupnosti 40 %, zagotovo, zato ker na drugi strani je pa vedno očitak županom, občinskim svetom, da ne delujejo na razvoju. Na drugi strani absolutno zagovarjam tudi stališče: 30 % gospodarstva, 30 % nevladnega sektorja. Ali se bo ta delež v prid predstavnikov občin še nekoliko povečal, da bo to 50 % občin, pa potem manjši delež gospodarstva in nevladnega sektorja – morebiti bo tudi še v tej smeri tekla razprava. Vendar v praksi sama zagovarjam stališče, da za posamične subregije, od koder prihajajo občine, mora biti primerna subregijska zastopanost. Tukaj zagotovo, da se ne bo odločilo, saj mogoče ena od takšnih pomanjkljivosti je tudi ta, da se velikokrat zgodi, da Bela krajina nima svojega predstavnika v Državnem zboru, z območja, od koder tudi sama prihajam. Ker Gorjanci, reka Kolpa, schengenska meja so neka bariera. Vsak izreče: lepo je pri vas, prijetno je pri vas, vendar na razvoju pa očitno tudi tukaj v parlamentu premalo naredimo.

Posledično reševati območja z visoko brezposelnostjo. Prej sem govorila ravno o tem, da gre za pomembno zaviranje razvoja, kadar gre za slabe prometne povezave. Tukaj imam v mislih razvojne osi celotnega območja Republike Slovenije, ne samo območja, od koder prihajam, pa tudi v povezavi z razvojem gospodarstva, obrti in podjetništva, če se že ustavimo samo na enem momentu, ki je vitalnega pomena, tudi

danes tukaj seja ne bi potekala, če ne bi bilo elektrike. In zgodi se, da nekatera območja, tudi sama sem doživela, da je bilo v našem območju primer, ko je bilo s strani odgovornih distributerjev elektrike rečeno, da so v državnem proračunu takšne in takšne omejitve, denarja ni in žal tukaj ne bo prišlo do tega, da bi bili daljnovodi, da bi prišlo do tovrstne ojačitve. Ta problem je bil v Novem mestu, na Dolenjskem, v Beli krajini. Ravno tako je bilo potem izrečeno, da je problem, če pride do snegoloma, ker nismo povezani z območjem Kočevskega, da bi morebiti s te strani se napajali. Na drugih območjih je verjetno tudi kaj podobnega. Tudi to je eden od zaviralcev razvoja in v povezavi s skladnim regionalnim razvojem, zato tudi o tem govorim. Zagotovo je tudi pomemben moment, da so dejansko vsa ministrstva – tukaj ne gre samo za to, da gre vse samo na ministra za lokalno samoupravo, ampak gre tudi za pomembno vključevanje tudi vseh ostalih ministrstev, kar je tukaj tudi vključeno. Vendar, da potem, ko je res potrebno, naredi služba Vlade za lokalno samoupravo vse primerno; gre za to, da so to razpisi, da so možnosti prijave na razpise, ne glede na določeno območje, potem pa se ugotovi, da to območje nima dovolj elektrike, da bi se na ta razpis prijavilo neko podjetje, ki bi pa to nujno potrebovalo za razvoj.

Potem tudi, kar sem prej poudarila in tudi kolega Veber je poudaril: vezano na regije, vezano na preglasovanja. Preglasovanja, ko pride 20 občin, če gre na odstotek, je toliko in toliko občin neke subregije, je druga subregija toliko manjša in potem se lahko zgodi, da dobesedno tista razvojna subregija zaostaja, ne glede na to, katera vlada je, ne glede na to, kateri mandat Državnega zbora je. In to se dogaja skozi 20 let, rezultati so pa sedaj že dobro vidni. Nekje imajo res na pokopališčih marmornate potke ali pa do vsake njive asfalt, drugje se soočamo pa z osnovnim problemom prometnih povezav. Pa naj bo to Koroška ali Kočevska in Bela krajina.

Seveda pa je pomembno pri svetih regije tudi straško načrtovanje. O tem sem sama govorila – o tretji razvojni osi, pa kolega Brulc je, pa tudi drugi kolegi o, recimo, pomurskem vodovodu, goriškem ali belokranjskem vodovodu; torej o osnovnih potrebah na področju prometa, vodovoda,

oskrbe z vodo, električno energijo in tako naprej. To so osnovne zadeve in menim, da bi na nivoju Republike Slovenije tovrstne razvojne projekte morali imeti kot strateške razvojne projekte območij. Žalostno je to, da je kdaj tudi tako – ne vem, kako bi rekla, nekdo je celo rekel: če župan dovolj agresivno pristopa do nekega ministra, potem bo ta zadeva šla v neke strateške dokumente, sicer ne.

Menim, da zakon o skladnem regionalnem razvoju mora tudi opredeljevati, da sveti regije tukaj tudi strateško pristopajo k tem zadevam.

V povezavi s tem, to so mi tudi poudarili v okvirju ožje skupine razvojnega sveta iz Bele krajine in o čemer sem tudi prej govorila, je tudi enakopravno zastopanje območij, 11. člen. Kako je v praksi, tudi v povezavi s podzakonskim predpisom, kjer je navedeno, da v šestih mesecih po uveljavitvi zakona minister izda pravilnik o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti. V povezavi s tem tudi je kolega Veber že nekaj omenjal.

Če se osredotočim na območje jugovzhodne Slovenije; v to območje je vključenih 20 občin: Dolenjska, Bela krajina, Kočevska; ali pa Kočevska, Bela krajina, Dolenjska. V okviru tega bi potem lahko rekli: po razvitosti spadate pod Dolenjsko, imate Krko, imate Revoz, v resnici pa se Bela krajina ali Kočevska soočata s težavami schengenske meje in nista tako razviti, kot se zdi zaradi tega sovpliva. Zato menim, da je treba subregije upoštevati.

Tukaj je še tudi ena dilema, na katero so me opozorili, in sicer vezano na javna dela. V povezavi z javnimi deli, ko so zavodi za zaposlovanje po Sloveniji prav na nivoju krovnega zavoda razporejali sredstva za javna dela v Sloveniji, se je zgodilo, da se je gledalo ravno tako krovno, na regijo. Za jugovzhodno Slovenijo se je v povezavi, kot sem prej omenila, ugotovilo, da se je ta odločitev o tem, katero območje je manj razvito in kje bi se tukaj tudi z javnimi deli poskušalo najti za brezposelne ljudi vir dohodka, vsaj trenutni vir zaposlitve, se je na ta način to zmanjšalo. Pri pomurskem zakonu v okviru Pomurja je ta zadeva bila rešena v precejšnji meri, vendar v povezavi z drugimi regijami je pa tukaj nastala vrzel. V povezavi s tem zakonom in v še povezavi s tem

podzakonskim predpisom bi želela nekako opozoriti tudi na to, da ne bi prihajalo do tovrstnih nedorečenosti in pomanjkljivosti, ki bodo v škodo območij, ki bodo potem neprestano imela težave. Morebiti bi se to zgodilo tudi na račun, ne vem razvitega, mogočega Posavja, Krškega in tako dalje, bi se neka območja pa neprestano – tudi tam so območja, ki so nekako manj razvita. Tudi to sem opazila. Vendar očitno je to tudi na račun večjih mest, ki so razvita, zato so tudi manjše občine mogoče zapostavljene.

Izrekla bi tudi, da se čutim dolžna, da je tukaj s strani službe Vlade za lokalno samoupravo bilo narejenih veliko ur dela in truda tudi pri usklajevanju, tudi pri še večjih dorečenostih v povezavi s skladnim regionalnim razvojem. V povezavi z javno upravo bi pa le opozorila – prej je bila razprava vezana na policijske enote –, da bi v neki meri, tudi v povezavi z upravnimi enotami in z ostalimi institucijami, le bilo treba upoštevati subregijske momente. Sama bi mogoče dala primer Vinice v Beli krajini, ki je na meji z Republiko Hrvaško, ko bi ljudje za vsako spremembo morali iti na davčno upravo, recimo, v Novo mesto, kar pomeni skoraj 100 kilometrov ali pa, če je to 60, 70 kilometrov. Ali je ta zadeva v takšni obliki primerna, ustrezna – recimo, do sedaj je bilo to bistveno bližje. Tudi drugod je temu tako. Tudi v povezavi z upravnimi enotami, centri za socialno delo in ostalimi institucijami, tudi zavodi za zaposlovanje in enotami, da ne bi samo gledali na racionalnost, ampak da gledamo tudi na to, da res zagotavljamo enakomeren in skladen regionalni razvoj; s tem da potem zagotavljamo tudi dovolj kvalitetno življenje zaposlenim in tudi prebivalcem posameznih območij. Ker če bi bilo treba nekemu vsakič znova oditi ali v Novo mesto, ali nekemu v Celje, ali Maribor, potem že nisem prepričana, če smo res delovali v smislu in smeri skladnega in enakomernega regionalnega razvoja.

Veliko je še tovrstnih zadev po področjih, po posameznih resorjih, ki bi jih bilo treba doreči. Vendar menim, da za prvo obravnavo je vezano na zakon o skladnem regionalnem razvoju potreben in pomemben korak že storjen. Prepričana sem, da bodo še z dodatnimi usklajevanji in upoštevanjem določenih pripomb lahko rezultati potem pripeljali do sprejema tega zakona in tudi

večje zadovoljstvo, pa ne glede na to, ali smo poslanci koalicije ali opozicije.

Torej, v prvi obravnavi bom ta zakon podprla.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prijavljene poslanke in poslanci so končali z razpravo.

Gospod minister, izvolite. Dr. Henrik Gjerkeš, minister, odgovoren za regionalni razvoj in lokalno samoupravo.

Prosim.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani!

Še moj zaključni komentar oziroma opažanja na to bogato razpravo, ki se je odvila v okviru razprave o zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Torej, tiste pripombe in kritike, ki so se nanašale na sam predlog zakona, so vsebinsko takšne, da bomo ob primerni korespondenci uskladili predvsem različne nedorečenosti, morda tudi kakšne rešitve, ki se bodo izkazale za bolj primerne, tako v poslanskih skupinah kot z reprezentativnimi združenji in ostalimi deležniki, ki jih ta zakon zadeva in zadeva nas vse. Me pa veseli, da v tistem delu, kjer so bile razprave najbolj kritične, ni bilo bistvenih vsebinskih pripomb. Če povzamem komentarje v smislu umanjkanja pokrajin kot nekega komplementarnega procesa oziroma stanja v skladnejšem regionalnem razvoju, se popolnoma strinjam. Vendar sem povedal tudi razloge, zakaj se je Vlada odločila, da hitreje oziroma da pred uvedbo pokrajin pristopi k razvojnim težavam Slovenije. Izkazalo se je, da sistemski zakon ni imel svojih odgovorov, predvsem v času krize, in ni se nam zdelo smiselno čakati na političen konsenz glede teritorialne razdelitve Slovenije, na to, da začnemo prej reševati razvojne probleme. Povedati moram, da Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ne bo rešil vseh razvojnih težav Slovenije. Veliko bo odvisno tudi od sektorskih ukrepov, veliko bo odvisno od same implementacije, kakor ste ugotovili. Po našem mnenju pa bo odkril tiste še skrite potenciale v Sloveniji, ki bi lahko hitro dodali kamenček v tem mozaiku hitrejšega okrevanja in izhoda iz krize.

Komentarji, da so interventni zakoni primernejša oblika, se mi zdijo v nasprotju z željo po decentralizaciji. Namreč, ravno interventni zakoni so poudarjanje centralizacije države in ukrepanje z državne ravni za reševanje razvojnih problemov različnih območij v Sloveniji. Če bi izbrali to strategijo, torej da bi reševali razvoj regij v smislu interventnih zakonov, potem regionalne politike sploh ne potrebujemo.

Tudi očitek, da gre za tiho uvajanje pokrajin, s tem da je bil ta očitek podkrepjen z ukrepi policije, ki naj bi začrtali število regij, in tudi z znanstveno raziskavo, ki je pomemben strokovni prispevek k temu, da na področju regionalizacije obogatimo podlage, ni upravičen. O tem sem začel razmišljati komaj danes, ko sem slišal te očitke, namreč, teh 12 statističnih regij, ki so omenjene kot delitev na NUTS-3 nivoju, je posledica izvajanja evropske kohezijske politike. Če bo Eurostat ugotovil, da bi bilo bolje, da na tem področju spremenimo smisel statističnih regij, število, velikost, se bomo posvetovali, vendar to še vedno ne pomeni kakršnekoli teritorialne delitve Slovenije.

Še enkrat bi se vrnil na sestavo razvojnega sveta, ker to je eden izmed tistih ključnih očitkov zakonu, ki na nek način vidijo v tem neko centralizacijo oziroma politizacijo, predvsem politizacijo izvajanja regionalne politike v regijah. Gre za to, da si moramo priznati, da župani opravljajo odgovorno in veliko delo v lokalnih skupnostih. Po eni strani morajo voditi osnovno poslanstvo občine je, zagotavljati blaginjo občanom in s tem državljanom, po drugi strani pa skrbeti za razvoj. Predvsem v manjših občinah, kjer ni kritične mase, kjer primanjkuje človeških in finančnih virov, se ta razvoj lahko hitro ustavi. Zato je po našem mnenju treba te razvojne vire povezovati – poudarjam – ne združevati, ker to je ustavna kategorija, ampak povezovati. Najlepše se povezujejo v območnih razvojnih partnerstvih ali v regijah. Gre za interesno združevanje, s tem da se zagotavlja razvoj. Ne gre le za infrastrukturne investicije, ker same infrastrukturne investicije, kakor smo v Pomurju videli, še ne zagotavljajo razvoja, morajo jim slediti tudi ukrepi na področju gospodarstva in izobraževanja.

Dilema, ali bo ta sistemski zakon izpolnil pričakovanja Korošcev oziroma vseh

nas. Jaz mislim, da je to velik korak, ne samo eden, ampak trije, na področju regionalne politike. Kot sem na začetku omenil, bo regionalna politika v okviru svojega dosega na ta način dobila nove instrumente, s katerimi bo lahko predvsem na tistih področjih, ki dolga leta zaostajajo v razvoju, pospešila ta razvoj in s tem, upamo tudi, razvoj celotne Slovenije. Je pa nova paradigma usmerjena na celotno Slovenijo. Torej, mi menimo, da so neodkriti razvojni potenciali ne samo v teh manj razvitih območjih, ampak tudi v tistih območjih, ki so zdaj bolj razvita, in na ta način gre razvoj naprej.

Dr. Gantar je ugotovil, če ni razlik v regijah, potem tudi skladnega regionalnega razvoja ni, razen če je ta razvoj ničen. Ne sme pa priti do takšnih diskrepanc, da te razlike ovirajo razvoj celotne države. To so na drugi delavnici ugotovili tudi predstavniki OECD, ki opravljajo teritorialni pregled Slovenije. Ta teritorialni pregled Slovenije je ena izmed strokovnih podlag in smernic za ta predlog zakona. Celotno slovensko področje, še posebej pa zaradi velikih razlik na obmejna problemska območja – in tu ne govorimo samo o problemu različne ali manjše razvitosti, ampak tudi o strateškem problemu, gre za to, da če ne bodo ustrezni pogoji za bivanje, za funkcioniranje podjetij, lahko prebivalci teh obmejnih področij začnejo – ali prazniti, torej govorimo o negativnih demografskih trendih, ali pa, kar je še huje, gravitirati k centrom v drugih državah. Skratka, ne gre samo za razvojne cilje, ki jih želimo doseči s tem predlogom zakona, ampak tudi za strateške.

Sproženo je bilo tudi vprašanje neučinkovitosti državnih interventnih pomoči. Seveda, če omenim primer Pomurja. V Pomurje je šlo v preteklih letih že veliko denarja. Rezultat smo videli letos v začetku leta z interventnim zakonom, slika pa se je bistveno spremenila. Namreč, spet smo ali pa že vnaprej smo pristopili k enemu od konceptov, ki je imel tudi znotraj zakona, to je na partnerski dialog in delitev odgovornosti in tudi pravic. Pomurje kot takšno, kot prizadeta regija je dobila nalogo, da pripravi program. Ker ona najbolj ve, območje, regija najbolj ve kaj potrebuje, kaj ima in kako to doseči. Prav tako Pokolpje, razvojno partnerstvo. Mi smo v teh predhodnih postopkih, ki so bili nujni zato,

ker smo ugotovili, da so nastopili vsi pogoji, da država intervenira zaradi visoke brezposelnosti, že pristopili v okviru razvojnega sveta k pripravi programa, ki bo osnova za dogovor o razvoju regij. Torej, je to območje, se pravi, da čas ni bil izgubljen, ampak je že pripravljen na to, je že korak naprej, da je ta podlaga za začetek dogovarjanja o dogovoru regij več ali manj pripravljena in bomo v drugem tednu tudi obravnavali na seji razvojnega sveta.

Tudi ta dinamični mehanizem detektiranja visoke brezposelnosti bi rad pojasnil, zakaj ni območje ukrepanja enako kot območje detekcije brezposelnosti. Uredba že zdaj o dodeljevanju regionalnih spodbud govori, da, če je dva meseca zapored v neki upravni enoti brezposelnost višja od 17 %, se potem sprožijo posebni ukrepi. Vendar ne samo za tisto upravno enoto, ampak za območje ukrepanja. To območje ukrepanja je lahko ali celotna regija ali območno razvojno partnerstvo ali kako drugače opredeljeno območje. Gre za to, da moramo pri ukrepanju imeti kritično maso, poleg tega razmerje v eni upravni enoti morda že zaradi migracije ni nujno, da kaže pravo sliko o širšem področju, okolice te upravne enote. Na ta način zagotavljamo, da ti ukrepi lahko dosežejo svoje cilje. Zdaj, ali je ta kritična masa dvajset tisoč prebivalcev ali ne, to je materija podzakonskega akta in o tem bomo tudi še lahko razpravljali.

Skratka, če zaključim, določene morebitne ali potencialne nedorečenosti, na katere ste opozorili, bomo v nadaljnjem postopku seveda skupaj predeskurirali, jih uskladili tako, da bo ta po mojem mnenju in po mnenju Vlade pomemben zakon lahko premagal te pomisleke, ki smo jih danes slišali. Nikakor pa ne moremo valiti krivde za neustanovitev pokrajin na takšen razvojni zakon. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vidim, da je še interes za razpravo, po prvem odstavku 71. člena dajem čas za prijavo. Prosim, kdor želi razpravljati, naj se prijavi. Hvala lepa, vsak ima čas za petminutno razpravo.

Gospod Ivan Grill, izvolite!

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Poglejte, jaz sem mnenja tako kot številni moji predhodniki, da ta zakon tistih ciljev, ki si jih seveda vsi želimo, zagotovo ne bo dosegel. Žal bomo veliko časa izgubili, da bomo to ugotovili čez leto, dve ali celo tri. Skeptičen sem tudi do samega teksta, kajti tudi v sami koaliciji je zaznati kar nekaj pomislekov, nekaj slabih rešitev, ki jih bo treba popravljati. Jaz se bojim, da v takšnem zakonu na ta način stvar popravljati, je skorajda nemogoče, ker nekje mogoče kaj popraviš, se na drugi strani zadeva podre. Mislim, da nekega večjega skladnega regionalnega razvoja s takšnim zakonom ni mogoče doseči. To je v bistvu, pogledite, gospod minister, izguba vašega časa in vaših sodelavcev. Veliko bolj bi lahko imeli optimizma, če bi se lotili takoj takrat, ko ste nastopili na to svojo funkcijo po vaši predhodnici z regijsko zakonodajo oziroma pokrajinsko.

Kajti, pogledite ta koalicija je imela v svojem načrtu takrat obvezo, da bo v relativno kratkem času to regijsko zakonodajo vložila v proceduro. Jaz sem celo verjel glede na to, da je bilo v prejšnjem mandatu cel paket zakonov več ali manj, lahko rečem, dosti strokovno pripravljeno, tudi sprejetih. Žal ni bilo dovolj tiste politične večine predvsem pri odločanju o številu pokrajin. Ampak bilo pa je veliko ali pa pretežni del dela seveda tudi narejenega in tam bi bilo treba seveda tudi nadaljevati. Kajti samo regije, ki bodo imele veliko pristojnosti, ki še vedno tudi po tem zakonu, če bo sprejet, ostanejo v državnih rokah ali pa na ministrstvih, ne more zagotavljati nekega tistega razvojnega potenciala, ki ga vsaka regija seveda tudi ima. Še vedno bo preveč političnih odločitev, "političnih dilov", nenazadnje tudi pristojnost posameznih ministrov ali celo vlade o nekih akcijah ali aktivnosti posamezne regije. Tukaj tudi ta ugotovitev, vsaj eden od predgovornikov je ugotavljal, da ta zakon omogoča, da v primeru, ko na nekem področju v državi zdetektiramo večjo brezposelnost, se lahko tudi z nekimi ukrepi tega lotimo. Drži, lahko se lotimo. Vendar na kakšen način? Ko se bo zadeva detektirala, ko se bo pristopilo k analiziranju tega, če bo dovolj politične volje, mislim, da bo poteklo toliko časa, da se bo marsikakšna zadeva takrat toliko spremenila, da je vprašanje, če jo neka intervencija sploh

še lahko reši. Mislim da takšne gasilske intervencije tukaj ne pripeljejo do samega cilja.

Tako da, jaz tega zakona zagotovo ne bom podprl, pa ne zato, da bi rekel, da je tako slab, ampak kot sem rekel izguba časa. Bolje bi bilo, kot sem rekel, da se lotite pokrajinske zakonodaje in da se seveda tam te stvari potem res sistemsko in uravnoteženo poskuša reševati, da bo vsaka regija lahko sama zase.

Eden izmed predhodnikov je ugotavljal, da tudi avtocesti, sedaj, ko jih imamo v Sloveniji, v bistvu spreminjajo neke kriterije o številu regij ali pa velikosti regij. Bojim se, da avtocesta tega ne more spreminjati. Res je, da smo lahko iz enega konca Slovenije na drugi konec v uri in pol ali dveh urah, ampak tiste geografsko zaokrožene celote so še vedno različno razvite in avtocesta tega ne spreminja. Omenjena je bila Dolenjska. Sam sem z Dolenjske in vesel sem, da jo nekateri tukaj zelo nekako izpostavljate kot eno izmed razvitejših regij. Je po statističnih kazalcih, ampak dajmo pogledat, koliko področij na Dolenjskem nima vode, nima kanalizacije, nima širokopasovnega omrežja, univerze. Če katera regija potrebuje univerzo, jo potrebuje Dolenjska ravno zaradi tako močnega gospodarstva. Pa še vedno tega nimamo. Če bi imeli mi regije, sem prepričan, da bi se vse te razlike bistveno hitreje in bolj uravnoteženo, predvsem v smislu tistih prioritet, ki jih sami detektiramo. Tako, da ta napor, mislim, da bo nekako na koncu pokazal, da je bil zaman. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Grill.

Besedo ima gospod Milan Čadež.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav kolegice in kolegi. Spoštovani gospod minister s sodelavci!

Ko sem pregledoval obstoječi Predlog zakona o spodbujanju skladnega razvoja in ker dobro poznam predlog, ki ga je naša stranka že vložila v tem mandatu, in tudi predlog pokrajinizacije iz prejšnjega mandata, sem videl velike razlike. Lahko rečem, da je sama Slovenija s svojim čudovitim lokalnim okoljem nekako osnova kako delati pravični

regionalni razvoj. Sam prihajam iz škofjeloškega območja, Poljanska, Sevška dolina, Poljanska do Žirov, kjer se življenje razlikuje od vzhodnega dela Slovenije. Če pogledamo način dela razen dolenjskega dela, kako se kmetje borijo, da obdelujejo svoje površine do 1000 višinskih metrov visoko, in napram vzhodnemu delu Slovenije, kjer je ravnina, in ko smo ravno ta teden imeli debato tukaj, kdo od kmetov bo vodil poslovne knjige. Zavedati se moramo tega, da je prav na škofjeloškem območju, ki je znano po tem, da ima eno najnižjih brezposelnosti, najvišjo rodnost, ampak da prav to drži domačine na svoji zemlji in da ni vse v denarju, ampak veliko oziroma vse je na ljubezni do svoje zemlje in to je treba spoštovati. In da niso vsi pogoji, veliko je treba delati na ljudeh. Ljudje so tisti, ki, lahko rečem, držijo Slovenijo kot takšno pokonci.

Dobro se spomnim, ko smo na enem od odborov imeli debato od gospodarskih con. Gospod minister je še celo izjavil, da imamo preveč površin namenjenih za gospodarstvo. To pa zato, ker niso vse izkoriščene. Lahko rečem, da so na osrednjem, zahodnem delu vse izkoriščene in pa tudi to, da si ne predstavljam, da bi podjetnik, ki ne bi dobil površine v svojem lokalnem okolju, šel na drug konec Slovenije. Tudi ravnanje s smetmi, veliko imamo debat, koliko centrov za ravnanje z odpadki, dva milijona Slovencev, koliko centrov potrebujemo. Tukaj ni treba nobene matematike, potreben je samo tehten razmislek, kako naprej in koliko časa bomo imeli v Državnemu zboru v enem košu za odpadke steklene flaše, plastične kozarce in papir. Verjamem, da ne bo koraka naprej. Moram se dotakniti tudi predloga o ukinjanju porodnišnic in policijskih uprav, to pelje v centralizacijo in ne v decentralizacijo in lahko rečem, da me kot poslanca, ki prihaja iz neurbanega okolja to tudi skrbi.

Na koncu pa ne morem mimo tega, da smo letošnje leto sprejeli interventni ukrep o Pomurju. Ta teden smo imeli nujno sejo, na kateri so obravnavali sum koruptivnega dejanja, kako je bil peljan javni razpis. In seveda ne morem tudi mimo tega, da je Vlada imenovala razvojni svet za kočevsko in pa belokranjsko. Vprašam se: Ali je to regionalni razvoj ali moraš biti na pravi politični strani?

Na koncu želim poudariti, da je za skladen regionalni razvoj treba podeliti pristojnosti, denarna sredstva in kadre, katere pa je treba decentralizirati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber. Izvolite!

JANKO VEBER: Hvala lepa.

No, kolega Čadež, veliko raje bi bil v situaciji, da ne bi bil v stranki Socialnih demokratov pa da bi bila gospodarska rast v Kočevju takšna, da bi bili med najrazvitejšimi v Sloveniji. Hočem povedati, da sploh ni odvisno od tega, ali sem jaz član Socialnih demokratov in vladajoče stranke ali gre za reševanje problemov na Kočevskem, ki ima dejansko največjo stopnjo brezposelnosti v Sloveniji. Ne glede na politično barvo se je Vlada odločila, da pomaga tem območjem, tem regijam. Stopnja brezposelnosti je danes predlog v tem zakonu in bo veljala tudi za vaše območje, če boste padli v takšne razmere. Torej enaki pogoji bodo tudi za vas, če boste prišli v težave. Zato vam svetujem, da ta zakon raje podprete kot pa da ga, kot ste rekli, ne boste podprli.

Tudi sicer pri vseh vaših razpravah o pokrajinah, spoštovani kolegi iz SDS-a, dobro, da nismo ustanovili pokrajin. V kakšni situaciji bi bile pokrajine v tej gospodarski in finančni krizi? Ali bi pokrajine zmogle dati toliko pomoči gospodarstvu? Ali bi pokrajine zmogle subvencionirati delovni čas, polni delovni čas v tistih podjetjih, kjer ni dovolj naročil pa smo ohranjali delovna mesta? Ali bi pokrajine zmogle dajati sredstva za subvencioniranje tistih, ki čakajo na delo doma? Vse to smo lahko naredili, ker je država imela očitno dovolj moči in volje, da je to naredila. V pokrajinah tega ne bi mogli izpeljati. Eno Pomurje, ni variante, da bi lahko takšne podpore dobila, če bi imela svojo pokrajino, kot jih je dobila, ker smo se odločili na nivoju države, da pomagamo temu območju. In to imejmo pred očmi. Tudi gospod Grill je govoril prej o Novem mestu. Jaz močno dvomim, da bi Dolenjska pokrajina namenila toliko sredstev Revozu, kot jih je Revoz dobil iz državnega proračuna, niti slučajno ne. Zelo resno bi se pogovarjali o tem, zakaj pa podjetja na Kočevskem ne bi

dobila tega denarja pred Revozom. In verjetno bi se tudi v Beli krajini spraševali, zakaj pa njihova podjetja ne bi dobila tega denarja, zakaj pa ravno Revoz. To je ta debata, ki bi se preselila potem na pokrajine. In ni vse zlato in med, če se imenuje pokrajina, daleč od tega. Še enkrat trdim, imamo veliko srečo, da nismo ustanovili pokrajin in da nismo naredili še ene napake, ki bi nam poslabšala položaj pri gospodarski in finančni krizi. Naj vas samo spomnim, da smo v zelo velikih težavah pri reševanju gospodarske krize, ker ste povečali plače v javnem sektorju. Zadolžili ste državo za gradnjo avtocest. Vzpostavili ste vinjete, ki ne pokrivajo teh obveznosti. Obremenili ste državo takrat, ko je imela največjo gospodarsko rast, z zadolževanjem. Danes, ko pa ni gospodarske rasti, se pa ne moremo zadolževati oziroma če se, zelo hitro prebijemo tisti limit, ki nam je nekako zapovedan znotraj evroobmočja, in zato tudi sprejemamo proračune, ki nas vračajo nazaj v čim bolj stabilno monetarno politiko in izpolnjevanje tudi maastrichtskih kriterijev.

Gospodu Tanku bi pa želel še pojasniti in dopolniti v njegovi razpravi. Namreč, zdaj, ko se intenzivno gradi železniška proga Grosuplje-Kočevje, si vsi pripenjajo medalje, kako je zdaj vsak ogromno prispeval k temu, tako Tanko, v dnevnem časopisu beremo o županu Velikih Lašč, ki se dnevno praktično pojavlja v tem, kako je zdaj zaslužen za to progo. Želim samo spomniti, da sem najmanj eno leto poslušal očitke v Državnem zboru, pa tudi v Kočevju s strani SDS, češ, Veber ni podprl amandmaja za železniško progo Grosuplje-Kočevje in se proga ne bo gradila. Odgovor Vlade in tudi moj odgovor takrat v parlamentu je bil, da amandmaja ne podpiram, ker so sredstva zagotovljena in je amandma nepotreben. Zato danes še enkrat naglas ponavljam to dejstvo in se zahvaljujem koaliciji, da me je podprla na koalicijskem usklajevanju, da smo zagotovili denar za to progo. To so dejstva, če že nekaj navajamo in si pripenjamo medalje. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo o Predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje odločali v ponedeljek 20. decembra 2010 v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s predlogom zakona je ista poslanska skupina zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev gospodu Zvonku Černaču.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovana kolegica, spoštovani kolegi, ostali prisotni!

Enkrat smo že govorili o tem in apelirali na predsednika Državnega zbora, da malo bolj odgovorno načrtuje čas. Ta zadnja razprava, ki sem jo poslušal pred vrati, govori o tem, da za nekatere ni najbolj primeren čas v petek popoldne, da bi argumentirano, kvalificirano, predvsem pa razumno razpravljali. Tudi ta točka, o kateri bomo govorili v nadaljevanju, je taka, za katero bi bilo prav, da o njej razpravljamo takrat, ko je tudi predvideno glasovanje, kajti samo takrat, ko je predvideno glasovanje, je zagotovljena malo večja prisotnost kolegic in kolegov in motiviranost za to, da o stvari tudi razpravljajo.

Torej, zakaj dopolnitev oziroma spremembe Zakona o bančništvu? Predlagatelji smo pri tem zakonu izhajali predvsem iz dveh pglavitnih ciljev.

Prvič, da bi preprečili konflikt interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem pa bank v večinski državni lasti. In drugič, da bi zmanjšali možnost konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. Pri spremembah smo izhajali iz preprečitve konflikta interesov, do katerega prihaja pri upravljanju in nadzoru bank in ki se najbolj izrazito kaže pri bankah,

ki so v neposredni ali posredni lasti države. Zaradi tega konflikta interesov mnogokrat prihaja do odločitev, ki so za poslovanje konkretnih bank škodljive. V primeru državnih bank so torej škodljive tudi za davkoplačevalce. Če ta konflikt interesov ni preprečen oziroma ni preprečen z učinkovitimi mehanizmi, lahko poslabša položaj posamezne banke, poveča njeno izpostavljenost škodljivim odločitvam in tudi posledično ogrozi stabilnost bančnega oziroma finančnega sistema v celoti.

Pri pripravi zakona smo predlagatelji izhajali iz številnih dokumentov in tudi analize stanja na področju, ki ga ureja zakon. Izhajali smo tudi iz delovnega gradiva, ki ga je pripravila delovna skupina iz Baselskega odbora za nadzor bank, z naslovom Načela poudarjenega korporativnega upravljanja. V njih določa med drugim tudi, da nasprotje interesov lahko nastane med banko ali njenimi klienti in člani odbora direktorjev oziroma člani nadzornega sveta in vodilnimi uslužbenci banke, kadar banka vstopa v poslovni odnos s pravno osebo, ki je v lasti člana odbora direktorjev. Glede nasprotja interesov, ko je banka v lasti države in jo ta nadzoruje, mora biti opravljena popolna administrativna ločitev funkcij lastništva in bančnega nadzora, da se zmanjša politično vmešavanje v nadzor banke. Mi pa dobro poznamo primere kako to poteka v Sloveniji. Na čelu največje državne banke je bil vrsto let preverjen politični kader LDS-a, ki si je celo izplačal milijon evrov nagrade. Nasledil ga je kandidat LDS-a na zadnjih državnozbornskih volitvah, ki bi moral namesto predsednice te stranke zasesti poslanski sedež v tem parlamentu. Nasledniki gospoda Kramarja še vedno niso pobrali vseh okostnjakov, ki v času kriznih razmer pospešeno padajo iz omar največje državne banke in so oslabili banko do te mere, da ji niti več stotomilijonska dokapitalizacija ne more pomagati. Pa te zgodbe še ni konec. Dogajajo se nova politična financiranja, kot je primer stadiona v Stožicah. Za veliko večino verjetno ne bomo izvedeli nikoli, saj se polje netransparentnosti in skrivanja za bančno tajnost ni prelomilo niti takrat, ko so zaradi kolapsa svetovnega finančnega sistema svoje posle do potankosti razkrile največje privatne banke v svetu, pri nas pa je to parlamentu preprečeno celo pri bankah, ki so v ali pretežno v državni lasti.

Drug primer je gospod Danilo Toplek, vidni član Socialnih demokratov, dolgoletni, lahko bi rekli večni direktor Taluma, ki je predsednik nadzornega sveta Nove kreditne banke Maribor. Gre za neposredno vpetost politike v delovanje banke in vgrajevanje namesto za preprečevanje konflikta interesov pri poslovanju banke. Podobnih primerov je še več. Več kot očitno je torej, da se kodeksi in načela, če zanje ni zakonske prisile, v tej državi ne upoštevajo. Ugotovimo seveda lahko, da v Sloveniji obstajajo pravni in drugi akti, katerih spoštovanje bi uredilo oziroma preprečilo nasprotje interesov članov uprav in nadzornih svetov. Problem je, da so ti akti predvsem nezavezujoče narave.

In zaradi tega predlagamo, da se ta pravila igre uzakonijo. Nerazumljivo je, da temu predlogu zakona nasprotuje Vlada oziroma ga ne podpira. Edini argument za takšno početje je lahko ambicija oblastnih strank po ohranitvi njihovega političnega vpliva nad bankami in servisiranje njihovih političnih interesov ter njihovih političnih elit in projektov. To pa je slaba popotnica nadaljnje stabilnosti finančnega in bančnega sistema. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospodje poslanci!

Dovolite mi, da na kratko predstavim mnenje Vlade Republike Slovenije k predlogu novele Zakona o bančništvu.

Predlagatelji kot poglobilni cilj predloga zakona navajajo preprečevanje konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem bank v večinski državni lasti ter zmanjšanje možnosti konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. Zsledovana cilja se v besedilu zakona odražata v uzakonitvi obvezne uporabe kodeksa upravljanja javnih delniških družb v bankah. Uvodoma kaže opozoriti na pravno naravo kodeksa, to je splošno uveljavljena oblika

pravnega akta kot avtonomnega vira prava na različnih področjih delovanja povezanih deležnikov in značilnost katerega je pravno ne zavezujoča narava v obliki priporočila. Ne glede na nezavezujočo naravo tega kodeksa ugotavljamo, da Banka Slovenije kot nadzorni organ na področju bančništva tudi sicer uporablja kodeks oziroma se nanj upira ne glede na to, da ni predpisan kot zavezujoč pravni akt. Med drugim tako izhaja že iz Sklepa o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic, v katerem je v načelu že povzeta vsebina kodeksa.

Nadalje moram ugotoviti, da predlog zakona z določitvijo obvezne uporabe kodeksa upravljanja posega le v en segment področja finančnega sistema, to je v sistemsko ureditev bančništva. Ne posega pa na druga področja finančnega sistema, zavarovalništvo, na trg vrednostnih papirjev, kar postavlja področje bančništva nekako v neenakopraven položaj. Nadalje kaže opozoriti tudi na veljavno ureditev Zakona o gospodarskih družbah, ki v 70. členu, ki velja za vse gospodarske družbe, torej tudi za banke določa, da morajo družbe, katerih vrednostni papirji so predmet trgovanja na organiziranem trgu, vključiti v svoje poslovno poročilo izjavo o upravljanju družbe. Izjava se vključuje kot poseben oddelek poslovnega poročila in vsebuje med drugim tudi informacijo o upoštevanju kodeksa o upravljanju. Prav tako kodeks o upravljanju družbe prostovoljno sklenejo uporabljati ter dodajo podatke o dostopanju do takšnega kodeksa. V praksi je mogoče zaslediti, da so se za pristop h kodeksu upravljanja odločile tudi banke, ki niso javne delniške družbe.

Z vidika formalne ustreznosti zakona moramo opozoriti, da zakon določa pristojnosti Banke Slovenije, ki po našem mnenju presegajo možnosti oziroma pooblastila, ki bi jih Banki Slovenije lahko dajali, saj ji določa, da mora s podzakonskim aktom določiti, kaj je pomemben poslovni stik. Prav tako je s formalnega vidika treba opozoriti, da predlog zakona ni bil poslan v posvetovanje Evropski centralni banki v skladu z našimi zahtevami, pardon, z našimi obveznostmi po Pogodbi o Evropski uniji. Upošteva navedenega in na podlagi predstavljenih dejstev Vlada predlaganega zakona tako s sistemskega kot tudi z

izvedbenega vidika ne more podpreti. Hkrati, ko je Vlada sprejela ta sklep, je sprejela tudi sklep, na podlagi katerega bo skupaj z Banko Slovenije preučila možnost zaostritve pogojev za članstvo v nadzornih svetih poslovnih bank z namenom preprečitve konflikta interesov, vendar ocenjuje, da ni primerno to možnost uveljavljati preko zakonskega teksta, ampak preko obstoječih dokumentov in predpisov, ki so v pristojnosti Banke Slovenije. Že prej sem omenila sklep o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic.

Upošteva vsega navedenega Vlada predlaga Državnemu zboru, da sprejme sklep v skladu s katerim predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Skušal bom za petkovo popoldne primerno kratko predstaviti stališče Poslanske skupine Solidarnost. Naj najprej opozorim, da gre v tem predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o bančništvu za apostrofiranje problema, ki se ne apostrofira prvič, zagotovo tudi ne zadnjič, ki pa je dejanski problem pri nas. Namreč problem preprečevanja konflikta interesov ali nadziranja takrat, ko ga ni mogoče preprečiti.

Pri tem mislim, da predlagatelji izhajajo iz legitimne potrebe, da se to čim bolj uredi, in predlagajo pravzaprav dva ukrepa. Eden govori o tem, da naj se kodeks upravljanja javnih delniških družb vključi v enega izmed členov Zakona o bančništvu, kar sicer po moji sodbi ni najbolje, da kar tako prilepimo kodeks v zakonska določila, bom pa kasneje povedal, kako bi se morebiti to dalo drugače narediti. Druga ambicija pa je, da se razkrijejo vse podrobnosti raznih poslovnih stikov in pogodb, kar je zelo podobno tistemu 6. členu, ki so ga isti predlagatelji predlagali v predlogu spremembe Zakona o gospodarskih družbah, ko je bilo govora o tihih družbah. Vlada oboje zavrača. Po oceni Poslanske skupine Solidarnost je to zavračanje oziroma

argumentiranje mestoma šibko. Ni najbolj prepričljivo oziroma se včasih zdi celo nekoliko nonšalantno. Skušal bom s primeri povedati, zakaj menimo tako.

Prvi primer je, danes je gospa državna sekretarka o kontra argumentih Vlade že govorila. Jaz bom nekatere stvari zato moral ponoviti. Prvi primer je primer, ko Vlada dobesedno zapiše, da se zaradi nezavezujočega značaja kodeksa zdi problematično kombiniranje zakonov in avtonomnih pravnih virov. To, da se nekomu nekaj zdi problematično, najbrž ni najbolj trden argument, bi ga bilo treba že nekako drugače zastaviti, če bi hotel biti argument, je pa izraz nezadovoljstva. To bo premalo, da bi kar tako samo po sebi obstalo. Da ni primerno kombiniranje avtonomnih virov in zakonskih določb, ugotavlja tudi zavoljo tega, ker pravi, da bi sicer to kombiniranje bilo možno, če bi kodeks sledil zakonu in ne zakon kodeksu. Vendar jaz ne vidim nobenega posebnega razloga, da ne bi dopuščali možnosti, da se kodeksi ali kakšni drugi pravni viri pojavijo kot spodbuda, kot pobuda za to, da se kaj v zakonih spremeni. Torej, tovrstna kombinacija zame ni nič posebnega. Mislim, da bi ji bilo treba prisluhniti.

Drugi primer je, spet citiram, govori to zavnilno mnenje Vlade, da se Banka Slovenije lahko opre na kodeks, če je predpisan ali ne. To se zdi nekoliko arbitrarno, najprej zato, ker se lahko ali pa se ne opre na to, kar je v kodeksu zapisano in drugič zato, ker ugotavlja, da to lahko naredi če je to predpisano ali ne. Torej, to je že takšna mera arbitrnosti, da se ne zdi primerna, ko se zavračajo predlogi zakonov, tudi če jih ocenjujemo kot ne najboljše.

Naslednji primer je, danes že povedan, da predlog, pravzaprav bi najbrž moral biti osnutek, ni bil poslan v posvetovanje Evropski centralni banki. Zagotovo, če Vlada tako trdi, to najbrž res ni bilo storjeno, vendar ne vem, ali je zdaj že prepozno ali je to posvetovanje že zamujeno ali za to še lahko naredi in dobimo na ta način še eno oceno o primernosti ali neprimernosti predlaganih sprememb in dopolnitev.

Še en tak argument, ki ni ravno najbolj argumentu podoben, je – to piše v zadnjem stavku vladnega mnenja –, da Vlada obljublja, da bo proučila možnost zaostritve

pogojev za članstvo v nadzornem svetu bank, da bi se preprečil konflikt interesov. Ta obljuba po moji sodbi pomeni priznanje, da intenca zakona ni povsem zgrešena, da je torej ustrezna, da pa morebiti ni ustrezno formulirana in nima prave pravne obličnosti predlog zakona, kar bi se pa v nadaljevanju lahko spremenilo. Zato bi bilo najbrž zelo dobro, če bi slišali in lahko prebrali tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe ali pa strokovnih institucij ali posamičnih strokovnjakov, ki bi se vključili v nadaljnji proces sprejemanja teh sprememb in dopolnitev. Ampak, da bi to slišali, je treba dopustiti, da se zakon procesira naprej. In mi bomo s svojimi glasovi to omogočili.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Lepo pozdravljeni, gospod predsedujoči, gospa državna sekretarka s sodelavko, spoštovani kolegi!

Po mnenju predlagatelja zakona sta kot pglavitna cilja predloga zakona navedena preprečevanje konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem bank v večinski državni lasti, ter zmanjšanje možnosti konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoči delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. Predlagatelj bi zasledoval ta cilja z uzakonitvijo zagotovitve poslovanja banke v skladu s kodeksom upravljanja javnih delniških družb s strani članov uprave banke in članov nadzornega sveta banke ter v zahtevi po razkritju informacij banke o poslovnih stikih članov nadzornega sveta, ki so jih imeli z banko ali banki podrejeno družbo.

Glede predlagane rešitve je treba omeniti, da je kodeks splošno uveljavljena oblika pravnega akta kot avtonomnega vira prava na različnih področjih delovanja povezanih deležnikov in značilnost katerega je pravno nezavezujoča narava v obliki priporočila. Kodeks je predmet pogostega spreminjanja, saj podpisniki redno sledijo razmeram v pravnem in dejanskem okolju gospodarskih družb in po potrebi predlagajo

spremembe kodeksa, kar je vsekakor eden od argumentov proti vključitvi kodeksa v zakonski okvir. Tisto, kar je v določenem trenutku v kodeksu mogoče sprejemljivo, je lahko tako že jutri spremenjeno v svoje nasprotje, kar posredno vpliva na vsebino zakona in njegovo uporabo. S tega stališča se zdi problematično kombiniranje zakonskih in avtonomnih pravnih predpisov. Tako je primernejše, da se ohrani dosedanja praksa, skladno s katero kodeks sledi novostim v zakonodaji in ne obratno. Glede na to, da se Banka Slovenije kot nadzorni organ na področju bančništva lahko opre na kodeks, če je predpisan ali ne. Med drugim to izhaja že iz sklepa o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic. Sklep se namreč že v prvem odstavku 1. člena v zvezi s pravili o ravnanju članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic sklicuje na standarde ustrezne profesionalne skrbnosti. Tudi prvi odstavek 4. člena sklepa, ki določa skrbnost člana uprave, in drugi odstavek 4. člena sklepa, ki določa skrbnost člana nadzornega sveta, se v zvezi z njunim ravnanjem sklicujeta na profesionalno skrbnost stroke. Kodeks upravljanja pa je dokument, v katerem so v pisni obliki povzeti standardi profesionalne skrbnosti, ki so se skozi čas oblikovali v praksi. To izhaja tudi iz uradnih pojasnil k spremembam kodeksa upravljanja iz decembra 2009, kjer je izrecno navedeno, da je bil kodeks upravljanja s to spremembo strukturno spremenjen in preoblikovan v načela oziroma priporočila dobre prakse, ne vsebuje pa več zavezujočih določil. Preambula kodeksa upravljanja določa, da so pri oblikovanju le-tega pripravljavci upoštevali slovensko zakonodajo, smernice in priporočila EU, etična načela poslovne kulture, svoje notranje akte in mednarodno priznane standarde za odgovorno in kakovostno opravljanje družb.

Glede na navedeno se Poslanska skupina Socialnih demokratov strinja z Vlado, da sklicevanje sklepa na standarde pomeni tudi posredno sklicevanje na kodeks upravljanja. Nadalje sklep v točki B tretjega odstavka 23. člena določa, da mora nadzorni svet presoјati ali poročila uprave vključujejo tudi informacije o pomembnih neskladnostih delovanja Banke z veljavno zakonodajo, standardi in kodeksi ter notranjimi akti. V

zvezi z vsebino sklepa je treba opozoriti tudi na to, da so se pripravljavci sklepa zgledovali po kodeksu upravljanja in je tako v sklepu večinoma že povzeta njegova vsebina. S takšno ureditvijo Banka Slovenije kot regulator in nadzornik bančnega sistema ostaja avtonomna pri urejanju skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic, saj ne postavlja sklica na kodeks upravljanja kot takšnega, temveč na standarde. Pri povzemanju slednjih pa tehta primernost posameznih vsebin. S predlagano dopolnitvijo v predlogu zakona pa bi bila samostojnost Banke Slovenije okrnjena, saj bi v določeni meri pristojnost urejanja zadevne materije prešla na druga telesa, ki konkretno oblikujejo in sprejemajo kodeks upravljanja.

Zaradi navedenega bo Poslanska skupina Socialnih demokratov glasovala proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, redki kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo seveda tudi kot predlagatelj podprli nadaljnjo proceduro tega zakona. S tem želimo tudi tistim, ki morebiti soglašajo s konceptom in s cilji predlaganega zakona, omogočiti določene popravke oziroma kompromise, ki jih sami vidijo oziroma ki jih predlagajo. Prebrana so bila že načela in tudi cilji predlaganega zakona. Torej gre za zelo pomembno nadgradnjo obstoječega sistema. Torej nadgradnjo, da se prepreči konflikt interesov tistih ljudi, ki so najpomembnejši odločevalci v bankah v Sloveniji, v bankah v državni lasti in so hkrati tudi podjetniki oziroma imajo takšne in drugačne interese do te iste banke. To se nam zdi zelo pomembno še posebej ob dejstvu, da smo še vedno dve leti po nastopu gospodarske in finančne krize soočeni s kreditnim krčem. Danes je pravzaprav praktično nemogoče dobiti posojilo, kaj šele ugodno posojilo. Mnogi podjetniki iščejo

takšne in drugačne povezave do odgovornih tako v politiki kot seveda tudi v bankah, da pridejo do posojil, do preživetja tako za svoja podjetja kot za zaposlene v teh podjetjih.

Recimo, naj vas samo opozorim na en primer enega človeka, ki je bil za to govornico že omenjen, to je gospod Danilo Toplek. On sedi in je predsednik nadzornega sveta Nove Kreditne banke Maribor in je hkrati predsednik uprave oziroma direktor največjega aluminijskega podjetja v Sloveniji. In ali ni korektno prav, nujno, da Zakon o bančništvu regulira tudi potrebo po razkrivanju vseh podatkov direktnih in indirektnih podatkov, ki jih ima lahko seveda takšen človek na dveh stolih, ki sedi na dveh položajih, ki sta si dejansko v nasprotju interesov? Namreč podjetju je v interesu dobiti čim več in čim ugodnejše posojilo s čim manj zavarovanja, banki je pa seveda kontra interes, da ima karseda varno naložbo, dobičkonosno naložbo oziroma da da takšno posojilo temu istemu podjetju. Torej in sedaj imamo ene in iste ljudi na tako konfliktnih položajih oziroma položajih, ki dejansko silijo v konflikt interesov. In lahko bi bili v tem predlogu zakona še bolj rigorozni in bi še kaj prepovedovali in tako naprej, vendar je to nesmiselno, tako kot se mi zdi nesmiselno omejevati, če je nekdo uspešen ali pa tudi neuspešen direktor, da bi bil hkrati lahko tudi dober nadzornik kje drugje. Vendar je pa prav, da se razkrijejo in da se v takšnih ravna v skladu s kodeksom upravljanja javnih delniških družb. In zakon, ki ga poslanci Slovenske demokratske stranke predlagamo, ne pravi nič drugega. Pravi samo to, da je treba to razkriti, da mora banka razkriti vse te poslovne stike in s tem je v doberšnji meri onemogočena tudi zloraba tega konflikta interesov. Izgovori Vlade in zavrnitev tudi največje oziroma zavrnitev tega predloga s strani največje koalicijske stranke, kot smo slišali, me na nek način spominja na razpravo o Zakonu o gospodarskih družbah, kjer smo govorili o tihih družbah in o ukrepih za preprečevanje konflikta interesov tam, torej, kadar je nek poslovodni ali organ vodenja ali nadzora neke družbe hkrati tihi družbenik, celo tihega družbenika v družbi, ki posluje s tem podjetjem, katerega direktor ali nadzornik je. Tam seveda zakon je padel in tudi tam je bil v igri gospod Danilo Toplek. Jaz ne bi želel, da si kdo ustvari vtis, da se ta

zakonodaja piše zaradi gospoda Danila Topleka ali njegovih sedenj na ničkolikih stoli. Ampak on osebno, ki je mimogrede tudi zelo vpliven predstavnik Socialnih demokratov, njihov kandidat na raznih volitvah, je opozoril na te probleme, je opozoril, da ti problemi so. Ti problemi so tudi izzvali določene sodne postopke, ki potekajo. Epilog bo verjetno znan, če bo sodstvo delalo tako učinkovito kot, recimo, v primeru našega kolega poslanca. Jaz pričakujem, da je naloga tudi nas poslancev, da, ko vidimo te negativne pojave, ko začutimo te vibracije, sploh o takšni tranzicijski ekonomiji, kot smo mi še vedno, kjer se še ni pravzaprav razčistilo pozicioniranje lastništva in vse odgovornosti in naloge, ki iz lastništva izhajajo, da se v tem obdobju sprejme čim več varovalk, ki preprečujejo zlorabo konflikta interesov. In ta predlog, ki je na mizi, je varovalka, da ne bi prišlo do enega zelo možnega konflikta interesov, opisal sem že, torej da se zliže in da na nek način mimo poslovnih običajev posluje eden človek, ko je enkrat v podjetju z banko, kjer hkrati tudi sedi v organih nadzora.

Zato menim, da je več kot dovolj razlogov, da se pritrdi in podpre ta zakon. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ga bomo podprli, smo pa seveda pripravljene prisluhniti slehernim konstruktivnim predlogom za izboljšanje tega teksta v nadaljevanju procedure.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Franci Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovani!

Poglavitna cilja zakona, gospod Vučko, sta preprečiti konflikt interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem bank v večinski lasti države in zmanjšati možnosti konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji, pri čemer je še posebej pomembno, da člani nadzornih svetov bank nimajo poslovnih stikov z družbo, ki jo nadzorujejo. Gre za neposredne ter predvsem posredne poslovne stike, na primer v obliki članov uprave družbe, ki od banke, ki

jo hkrati tudi nadzoruje, pridobi posojilo za to družbo. Zato predlog zakona določa, da banka razkrije vse neposredne in posredne poslovne stike s članom nadzornega sveta z banko, ki jo nadzoruje. Javni interes je pa v razkritju takih poslov tudi zaradi vrste slabih izkušenj po mnenju predlagateljev sem in tja pomembnejši od bančne tajnosti. Ali drugače, predlog zakona sledi načelu etične poslovne kulture in odgovornega ter kakovostnega upravljanja poslovnih bank, zlasti tistih, ki so v večinski lasti države. V zvezi s korporativnim upravljanjem baselski dogovor za nadzor bank v delovnih gradivih posebej poudarja, da je politika zaznave potencialnih nasprotnih interesov, in smo pri najtežjem in ključnem, prinesena v prakso. Ne da bi posebej problematizirali vlogo in pravno naravo kodeksa upravlja, sklepa o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic, pa izjavo o upravljanju družbe kot sestavnemu delu poslovnega poročila in nenazadnje tudi dejstvo, da predlog zakona ni bil poslan v posvetovanje Evropski centralni banki, se zdi, da Predlog zakona o bančništvu in mnenje Vlade vsebujeta vrsto stičnih področij in točk, ki jih je treba urediti takoj. Zaključno mnenje Vlade podpiramo. Še posebej tam, kjer se zaveže in ne zgolj obljublja, da bo proučila možnost zaostitve pogojev za članstvo v nadzornih svetih bank, da bi se preprečil konflikt interesov. Zdi se, da konflikta interesov, da se obravnava problematika konflikta interesov celoviteje in sistemsko, ni. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Poglavitni cilj zakona je zagotovo zagotoviti odgovornejše in kakovostnejše upravljanje poslovnih bank, kar se nanaša predvsem na tiste banke, ki so v večinski državni lasti. V Slovenski ljudski stranki podpiramo vsa naprezanja, ki vodijo k dvigu etične poslovne kulture in odgovornosti upravljanja vseh podjetij, še posebej pa se nam to zdi pomembno v segmentu poslovnih

bank v državni lasti. Zakaj? Naj zastavim zadevo nekoliko širše.

V Sloveniji se zadnje čase ponovno vedno bolj pogosto pojavljajo ideje in razmišljanja o prodaji naše največje slovenske banke tujcem. Govorim seveda o Novi Ljubljanski banki. Pred kratkim je takšno razmišljanje javno razglasil sam guverner Banke Slovenije. Nedolgo tega pa smo o tem razpravljali na seji Odbora za finance, povod katere so bile izjave, da Vlada Republike Slovenije s predsednikom Vlade na čelu razmišlja o prodaji oziroma bolje rečeno dokapitalizaciji Nove Ljubljanske banke na način, da bi v lastništvo NLB vstopil nov strateški partner.

Naj ponovim stališče Slovenske ljudske stranke do tega vprašanja. Slovenske banke so bile in morajo ostati hrbtenica uspešnega razvoja slovenskega gospodarstva in družbe v celoti. Slovenske banke predstavljajo enega ključnih temeljev za ohranitev slovenske identitete, saj si narodne, ekonomske in s tem politične suverenosti ne moremo in ne znamo predstavljati brez močnih, zdravih, stabilnih lastnih financ. Prodaja pomembnih državnih podjetij ni nikakor niti ekonomski niti družbeni optimum naše države, saj pri tem niso upoštevani niti ekološki, niti socialni, niti kulturni vidiki. Vprašajmo se: Kaj vključuje blaginja državljanov in državljanov? Vsekakor bistveno več kot le materialno korist. Ali prodaja tujcem pomeni rešitev za slovenske banke? Nikakor ne. Prodaja banke tujcem lahko povzroči, da v končni fazi lahko pomeni prodajo banke tuji državi. Ni malo primerov, ko so bile tuje banke v tej krizi poddržavljene. Si kdo lahko predstavlja, da bi tuja država gospodarila v korist prebivalcev in države Slovenije bolje kot slovenska država? Tuje banke v Sloveniji zasledujejo preprost cilj, to je dobiček. Zato le-te potem v času krize krčijo kreditiranje in bežijo domov ter ne upoštevajo tistih dimenzij, katere upoštevajo doma. To so širše družbeno-socialne in gospodarske dimenzije. Vse razvite zahodne države so večino vodilnega bančništva in tudi zavarovalnic obdržale v domači lasti. V času te svetovne gospodarske krize so prejele izdatne finančne podpore s strani države. Napake in kršitve v preteklih poslovnih odločitvah naše največje banke moramo reševati individualno v sami instituciji ali celo

na pravosodni sistem. Nikakor pa zaradi tega uničiti oziroma prodajati institucijo. Treba je sankcionirati ljudi, ki so sprejemali napačne odločitve, ne pa da demantiramo institucijo, kot takšno.

Naj se vrnem na zakon, ki je pred nami. Treba je vzpostaviti mehanizme odgovornega in poslovno etičnega upravljanja slovenskih državnih poslovnih bank in banko ohraniti v slovenski lasti. Le tako je v konkurenčnem boju na svetovnih trgih slovensko gospodarstvo lahko še naprej uspešno. Predlog zakona se nam v Slovenski ljudski stranki zdi korak v pravo smer k temu cilju in ga bomo v nadaljevanju tudi podprli.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegi, gospa državna sekretarka z ekipo!

V uvodu bi rad omenil ugotovitev delovne skupine o korporativnem upravljanju Baselskega odbora za nadzor bank, ki v svojih ugotovitvah pravi: če nasprotje interesov ne more biti preprečeno, mora biti primerno nadzorovano. Tu naprej lahko po logiki razvijamo intenco tega predloga zakona. V tem zakonu gre za obvladovanje nasprotja interesov, ki govori o tem, da se moramo izogibati aktivnostim, ki bi ustvarjala nasprotja interesov, preprečevati, da bi takšne aktivnosti ne ustvarjale nasprotja interesov. Naprej bi omenil tudi določilo o opravljanju popolne administrativne ločitve funkcij lastništva in bančnega nadzora oziroma določitve, da, če je le-to možno, zmanjšamo politično vmešavanje v nadzore bank. In potem bi omenil še en element. To pa je ena od direktiv Evropske unije, ki pravi oziroma predpisuje, da morajo ustrezna pravila o odgovornosti članov upravnih, poslovnih in nadzornih organov določiti države članice v nacionalni zakonodaji. In temu določilo direktive sledi Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu, o katerem govorimo. Če zelo natančno pogledamo, v Sloveniji že imamo nekatere akte, ki urejajo nasprotja interesov članov nadzornih svetov

bank. To so Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o bančništvu, Sklep banke o skrbnosti, priporočila za članstvo, delo in plačilo članov nadzornih svetov, Kodeks opravljanja javnih delniških družb. Kljub naštetim, ena, dva, tri, štiri, petim aktom in zakonom, ki že urejajo vprašanje nasprotja interesov, se pri nas dogajajo in predvsem so se dogajale stvari, kot da teh zakonov in tega obstoječega kodeksa ni. Kot da tega ni.

Kljub temu smo pozorno pogledali tudi besedilo členov in pravzaprav ugotovili naslednje. Da 1. člen, ki dopolnjuje 61. člen starega zakona, želi samo v tretji točki, da se naštejejo kriteriji, ki bodo obrazložili, kaj pomeni, kaj se smatra kot pomemben poslovni stik. V tem, oprostite, kolegice in kolegi, ni prav nič narobe.

2. člen dopolnjuje 66. člen obstoječega Zakona o bančništvu, ki govori o dolžnostih in odgovornostih članov bank. In pravi: "Člani uprave banke morajo zagotoviti, da banke poslujejo v skladu, prvič, z zakonom in predpisi, drugič, z drugimi zakoni, tretjič, z drugimi pravili..." Predlog zakona dodaja točko štiri, "s kodeksom upravljanja javnih delniških družb." Torej, izločuje tisti "lahko" in daje natančno določilo, da "mora" upoštevati kodeks. In tudi s tem ni nič narobe.

Enako je pri 3. členu predloga zakona, ki dopolnjuje 74. člen obstoječega zakona, ki govori o dolžnosti članov nadzornega sveta banke in pravi, da "člani nadzornega sveta banke morajo poleg naštetih vsebin izvajati še določbe Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb." Tudi prav nič narobe ni, če določimo, da morajo poleg tistega, kar je že zapisano, izvajati tudi določbe kodeksa o upravljanju javnih delniških družb.

In 4. člen dopolnjuje 207. člen, ki govori o razkritju dodatnih informacij. Poleg 13 že veljavnih v veljavnem zakonu napisanih vzrokov oziroma zaradi česa morajo banke razkriti naslednje informacije, sta v predlogu zakona še dve točki, o čem naj se te informacije še razširijo, in sicer, o poslovnih stikih članov nadzornega sveta, ki so imeli z banko ali banki podrejeno družbo neposredno ali kot partnerji in tako naprej kakršenkoli odnos. V Slovenski nacionalni stranki tudi v tem ne vidimo, da je karkoli narobe, sploh pa, ker smo v prvem branju.

Resnica je pač ta, kljub številnim zakonom in kljub kodeksu, ki ga imamo, so se dogajale nepravilnosti, kot da zakonov in kodeksov ni, ker je bilo zapisano, da se banke "lahko" ravnajo tudi po kodeksu. No, ta zakon pa predlaga, da se banke "morajo" ravnati po kodeksu. Stane ne nič, če to obligacijo sprejmemo. Seveda pa bo realnost pokazala, ali bo ta obligacija pomagala ali ne. Če bo pravosodje delalo tako, kot mora, bo ta obligacija vsekakor pomagala.

V Slovenski nacionalni stranki ne bomo nasprotovali nadaljevanju procesa obravnave Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Gospod Silven Majhenič ne bo razpravljajal. Gospod Vili Rezman ne bo več razpravljajal, ker je že. Gospod Rado Likar ima besedo. Pripravi naj se Tadej Slapnik, nato Renata Brunskole.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Res je lepo take točke imeti v petek, ko ni glasovanja in ko ni publike, pa vseeno.

Ena ključnih nalog vsake pravne države in njenih regulatornih organov je, da zagotavlja tako poslovno okolje, kjer so čim bolj jasno predpisana pravila igre in obstaja kar najmanjša stopnja tveganosti za pojav raznih anomalij oziroma nepravilnosti. Prvi pogoj, da pridemo do neke rešitve oziroma da se nek problem reši, je ta, da se ugotovi, da problem obstaja, da se ga tekom parlamentarnega postopka podela in nese ven te varovalke, ki, kot je rekel kolega Vizjak pa tudi kolega Barovič, niso popolnoma nič škodljive, kvečjemu prinašajo koristi.

V naši dvajsetletni zgodovini samostojne Slovenije smo bili prevečkrat priča raznim primerom pa so se dogajale, bom rekel, kar velike nepravilnosti, ker ni bilo ustrezne zakonske podlage za njihovo preprečevanje oziroma ni bilo predpisanih ustreznih kazenskih sankcij. Etičnega ravnanja nekaterih akterjev na tem mestu ne bi posebej omenjal. Imamo predvsem, kot je bilo danes že omenjeno, etične kodekse

ravnanja, vendar so le-ti neobvezujoči in malokdo se jih sploh drži.

Kot rečeno smo bili priča številnim odmevnim menedžerskim prevzemom, ki so se skoraj vsi po vrsti, kot vidimo, klavno končali predvsem za zaposlene v teh prevzetih podjetjih. Tako nam je na eni strani ostalo nekaj tajkunov, ki jim nihče nič ne more, saj jim je ohlapna zakonodaja na različnih področjih tako rekoč pisana na kožo. Tako po zakonu očitno ni nič narobe, če neka banka izdatno financira menedžerski prevzem podjetja s strani predsednika uprave, ki je hkrati član nadzornega sveta te iste banke. Ali pa primer, ko je predsednik uprave banke istočasno član ali celo predsednik nadzornega sveta podjetja, ki je od njegove banke pridobila številna posojila za menedžerski prevzem. In potem se vsi čudimo, kako je to mogoče seveda pa je iluzorno pričakovati etično ravnanje teh vpletenih, kajti očitno, ko je Bog delil etiko v kulturo, mnogih od teh takrat ni bilo zraven.

Cilj oziroma namen predlaganega zakona je, kot je bilo danes že poudarjeno pa mogoče ne bo nič odveč, če še enkrat povem, preprečiti konflikt interesov članov organa upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem bank v občinski državni lasti ter zmanjšati možnost nasprotja interesov članov organa upravljanja in nadzora finančnih družb, ki poslujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Sloveniji. Člani organov upravljanja in nadzora naj ne bi smeli imeti pomembnih poslovnih stikov z družbo, ki jo nadzorujejo, vendar ni nikjer eksplicitno določeno oziroma ni kriterijev, kaj se smatra za pomemben poslovni stik. Zato smo v predlogu zakona predlagali, da se te člane upravljanja in nadzora poslovnih bank le-te predpiše Banka Slovenije. Predlog zakona uvaja tudi obvezno uporabo kodeksa upravljanja javnih delniških družb za člane organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, in to tudi v primeru, ko banka ni javna delniška družba, oziroma njene delnice ne kotirajo na borzi.

Sedanja pravna ureditev je glede preprečevanja nasprotja interesov poslovnih bankah po našem mnenju trenutno pomanjkljiva, saj ne zagotavlja objektivnega izvajanja nalog v primeru, ko je med člani prisoten bodisi osebni interes, bodisi

ekonomski ali pa kakšen drug interes. Predlog zakona tudi določa, da mora banka razkriti vse posredne in neposredne poslovne stike članov nadzornega sveta z banko, ki jo nadzoruje. Razkriti bi morali tudi nekatere pomembne sestavine tega poslovnega stika, kot na primer pri posojilih, višina posojila, obrestna mera, ročnost in način zavarovanja. Banke se bodo ali pa bi se sicer lahko izgovarjale na poslovno oziroma bančno tajnost, vendar bi morale biti ob tem po mojem mnenju v takšnih primerih javni interesi po razkritju takšnih poslov oziroma takšnih podatkov pomembnejši od bančne tajnosti. Poseben problem predstavljajo finančne družbe, ki poslujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke v večinski državni lasti. Te družbe se morajo ravnati po pravilih, ki veljajo v državi, v kateri delujejo, in pravnih norm za te družbe, zato ni možno predpisovati v domači, se pravi slovenski zakonodaji. Se pa lahko predpiše, da se nekatere pomembne podatke razkrije v letnem poročilu bančne skupine, katerih nadrejena oseba ima sedež v Sloveniji. S sprejemom novele Zakona o bančništvu bi se tako preprečile mnoge afere, ki zmanjšujejo zaupanje v bančni sistem in posledično na zmanjšanje javnofinančne stabilnosti.

In za konec na povem, da je po mojem mnenju zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in ga bom v prvem branju podprl. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Tadej Slapnik ne bo razpravljal.
Gospa Renata Brunskole, izvolite.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu v prvi obravnavi sama osebno ne bom podprla, tako je tudi stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

V povezavi z razkritim podatkom, v povezavi z bančništvom moram reči, da v 17-letni praksi pri delu v banki, tudi kar nekaj je bilo zelo pestrih razprav v zadnjih dveh letih v Državnem zboru, ne vem, če kdo od nas kdaj pomisli tudi še na eno dejstvo, pa nikogar ne zagovarjam, nobenega od mogoče predsednikov uprav, članov uprav, direktorjev podjetij, da bi kakorkoli kdo imel slabo občutek, vendar po navadi je en tak ljudski

rek, spomnim se, da mi je tudi stari oče, ki je delal v hranilnici, o tem govoril, da po navadi pravijo tako, da k zdravniku, v banko ali hranilnico, tako je bilo včasih, ali k odvetniku oziroma on mi je rekel advokatu, si po navadi želi človek ne samo 100 % ampak 1000 % zaupanje. In o nekaterih zadevah, o katerih se tukaj včasih tudi nekoliko počez razpravlja in predlaga, in vezano na podatkih in razkritju se mi zdi, da gredo pri nekaterih zadevah zadeve preko vseh meja, na drugi strani pa so določeni predlogi premalo dorečeni. Mislim, da pri samem stališču in pri samem mnenju v povezavi in kot ste nekateri že izrekli, kaj predstaviti in kako, je bilo tukaj nekaj takšnih razlag in imenovanj ljudi. Jaz menim, da tukaj je škoda, da se kakorkoli imenuje nekoga, ker je član ne vem katere stranke. To je škoda, ker to potem lahko vedno poveže zadevo v to ali v ono stran, tej stranki, drugi politični stranki, enkrat je koalicijska, drugič opozicijska in tako naprej. Tako da menim, da je v povezavi s tem škoda, da se zadeva tako razpravlja in tako razpravlja in tako predstavlja. In torej tudi vezano na ta predlog, na predlog Slovenske demokratske stranke, zagotovo tega v takšni obliki ne morem podpreti. Če pa bo zadeva prišla v tovrstne okvire in takšen predlog, ki bo bil primeren in ustrezen, jaz sem prepričana, da tudi mogoče katera od takšnih zadev, da tudi kakšen od predlogov niti ni slab, ampak ne bom rekla za tega, ker tukaj ocenjujem, da tega ne morem podpreti, vendar na takšen način, kot pa sem, tam vidim enega kolega se smeji, jaz verjamem, da mu je smešno, ker je smeh pol zdravja, kot mi je izrekel že prej, pred nekaj urami. Vendar tukaj na takšen način in s tovrstno razpravo in s tovrstnimi mehanizmi, ukrepi in v povezavi s kodeksom in vsem, ker je bilo danes povedano s strani predlagatelja in potem tudi v predstavitvi stališča, tega res ne morem podpreti. In menimo, da je škoda, da sploh še kakorkoli o tem razpravlja. Menim, da področje vsaj do neke mere, tudi kar se tiče in upoštevanja bančne etike poznam, tako da bi jaz tu le predlagala, ker me preseneča, da se nekatere zadeve sedaj tako intenzivno predlagajo. Preseneča me, zakaj se to mogoče ni že kdaj prej tudi spremenilo, če se je slutilo in čutilo, ali kakorkoli domnevalo, da kaj mogoče tudi že prej ni bilo prav. Ne bom tega podprla. Če pa bomo prišli

kdaj do tovrstnih predlogov, za katere bomo ocenili vsi skupaj, da so primerni, veste, da znamo podpreti tudi predloge opozicije. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu predlagatelja gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Sicer ni veliko prisotnih, tako da... Trije iz Poslanske skupine Socialnih demokratov, nobenega iz Zares, nobenega iz LDS, kar pomeni, da tudi argumenti, ki bi danes mogoče koga iz teh poslanskih skupin prepričali v nasprotno, verjetno ne bodo padli na plodna tla. Vseeno mislim, da je treba povedati, da ne gre za noben konflikt med zaupnostjo in transparentnostjo, kot je bilo mogoče razbrati iz te zadnje razprave. Tega konflikta ni. Mi v tem primeru predloga tega zakona, govorimo o transparentnosti in o javnosti v tistem primeru, ko je ta transparentnost in javnosti pomembna za delovanje posamezne bančne inštitucije delničarjev, v končni fazi tudi državo, pa tudi za javnost in krepitev zaupanja v banke. Ne govorimo o transparentnosti in javnosti v tistem primeru, ko gre za posamezna razmerja, posamezne komitente v bankah in tako naprej. Tega konflikta interesov ni. Bi bil pa ta zakon in podpora temu zakonu predvsem v interesu vladajoče koalicije, ker več kot bo takih primerov, ki se bodo odvijali na tak netransparenten in skrit način in se potem občasno pojavljali to razkrivanje preko medijev, več škode bo povzročeno ravno vam in vašim političnim sopotnikom, kajti velika večina, skoraj bi si upal reči, vsi izhajajo nekako iz te politične sfere in teh vrst, kar je tudi logično, glede na možnosti, ki so jih imeli v dolgoletni vladavini LDA-a in ki jih imajo sedaj spet v tej vladavini SD-ja in ostalih. Predvsem je v interesu vladajoče koalicije ta zakon in predvsem v interesu preprečitve padanja zaupanja javnosti v banke, bančni sistem v Sloveniji in v vladajočo politiko.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Da povem še jaz. Ker gospod Černač prav gotovo želi biti natančen, naj še pove, da je tudi s strani predlagateljev bilo v času, ko je začel govoriti, pet poslank in poslancev v dvorani.

Gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

V zvezi z besedami s strani predlagatelja bi samo želela povedati, da sem takoj na začetku povedala, da tega ne morem podpreti, tako kot sem tudi predstavila v predstavitvi stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov. Zato nisem še enkrat ponavljala, vezano na konflikt interesov v povezavi s člani upravljanja, vezano na zmanjšanje možnosti konflikta interesov članov organa upravljanja nadzora finančnih družb Slovenija, tujina in tako dalje, temveč sem govorila tudi o, vezano na zaupnost in na bančni sistem, o čemer je tudi gospod predlagatelj sedaj še enkrat ponovil, tudi o tej pomembnosti. Zato sem tudi govorila o nečem, kar je na nek način tesno povezano tudi s tem, ker se tukaj predlaga. Ker posredno se na ta način tudi zaupanje v banko, zaupanje ljudi v banko, zaupanje podjetij, kogarkoli, raznih institucij, ki sodelujejo z bančnim sistemom, izrednega pomena. Zato sem govorila o tem, kaj pomeni zaupanje. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Miran Györek ne bo razpravljal. Besedo ima gospod Miro Petek.

Izvolite.

MIRO PETEK: Hvala lepa za besedo.

V dopolnilni obrazložitvi predlagatelja je kolega Zvone Černač že podčrtal dva temeljna cilja, ki mu sledi ta zakon in ta cilja je treba ponoviti, tudi zaradi tega, ker nekatere poslanske skupine niso čutile niti toliko odnosa do tega zakona, da bi predstavile poslanska stališča, in seveda tri poslanske skupine so nenapovedano obstruirale to sejo, to so: Zares, LDS in DeSUS, res pa je da edina 50 % udeležba je s strani Poslanske skupine narodnih skupnosti. Kot rečeno... / oglašanje iz dvorane!... 50 %, ja, samo toliko vas je, točno ja, 50, ja. Sem že mislil, da vas je več, ja. Dva temeljna cilja tega zakona, prvi preprečiti konflikt interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem v večinski državni lasti, in drugi cilj – zmanjšati možnosti konflikta interesov članov organov

upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini, in v kateri imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. To je dobro, da ponovimo enkrat, dvakrat, trikrat. Najprej, k prvi točki in postavimo si kar konkretno vprašanje: Ali in kakšen je konflikt interesov v primeru, ko nadzorni svet državne banke NKBM vodi, na primer, gospod Danilo Toplek, direktor Taluma, to podjetje pa je velik komitent oziroma dolžnik Nove KBM. Zagotovo gre tu za konflikt interesov, in sem prepričan, da bo to tudi koalicija potrdila. Saj lahko, na primer, gospod Toplek kot nadzornik gospodu Kovačiču, direktorju NKBM, vpliva na pogoje in višino kredita. Krediti za Talum bodo lahko, so ali bodo lahko ugodnejši, mogoče določenega kredita tudi ne bo treba odplačati. Zaradi bančne tajnosti, ki je v tej državi, pa mi tega enostavno ne vemo. In to početje zagotovo omejuje konkurenco na bančnem trgu, za samo banko pa je to lahko zelo tvegano. Ker je banka državna, pa seveda del tega tveganja prevzemamo davkoplačevalci, ki gremo iz sanacije v sanacije te banke, iz dokapitalizacije ponovno v sanacijo in tako naprej. Očitno je ta državna Nova KBM cepljena na določene nepravilnosti, rada hodi nekje po meji ali pod njo, iz korita te z državnim denarjem sanirane banke se očitno napaja določene politične in tudi tajkunske elite. Kot novinar sem pisal o sumu pranja denarja v Novi KBM. Politika je preprečila, da do sodnega epiloga ni prišlo. Vemo katera politika. Ker v državni banki niti predsednik ali člani nadzornega sveta ali predsedniki uprave niso javni uslužbenci, se jih ne dotika Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, zato je treba poiskati neke druge vzvode, in te vzvode ponuja novela tega zakona. Zakon oziroma predlog zakona predvideva, da banka razkrije vse neposredne in posredne poslovne stike, obrestne mere, način zavarovanja in podobno. Tovrstne anomalije bi lahko s predlogom tega zakona preprečili.

In seveda, drugi cilj, to je vprašanje konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini, v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. Ta konflikt zagotovo obstaja, in če boste prebirali medije – od Financ in tako naprej –, boste lahko naleteli na mnoge primere, ki jih mediji tudi razgaljajo. Pravega nadzora nad finančnimi

družbami, ki so v posredni ali neposredni državni lasti v tujini ni, tudi mnoge institucije v Sloveniji ugotavljajo, da nekatere od teh finančnih družb delujejo zelo čudno, so, da ne rečem, nekakšne pralnice denarja, zagotovo pa je veliko primerov, ko gre za sume korupcije. Pred leti smo od protikorupcijske komisije izvedeli za primer LHB v Frankfurtu, ko je bilo v kratkem času bilo odobrenih 30 milijonov evrov kredita. Vemo tudi, če beremo časopise, da si je bivši direktor LHB-ja postavil takšno vilo, ki si je normalen državljani ne more postaviti v stotih letih svojega življenja. Vemo tudi, koga je financirala LHB: SCT, Gradis Celje, Istrabenz, Maximo Holding, nekatere koroške tajkune, prebrali smo tudi, da je ta družba imela v lanskem letu 32 milijonov evrov izgube. Na primer LHB je v času, ko je bil direktor Boris Zakrajšek, financirala SCT, to vemo, hkrati pa je bil gospod Zakrajšek dolga leta tudi predsednik nazornega sveta SCT.

Tako, drage kolegice in kolegi, si ne predstavljam, da bi lahko ta zakon zavrnili. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zmago Jelinčič? (Ne bo razpravljaj.) Gospod Mag. Franc Žnidaršič? (Ne.) Gospod Alojzij Potočnik? (Ne.) Gospod Jožef Jerovšek? (Ne.) Gospod Bogdan Barovič? (Ne.) Gospod Ivan Grill?

Izvolite, gospod Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Poglejte, velikokrat, ko smo med ljudmi, sem tudi sam deležen vprašanih preprosti ljudi, ki ne razumejo, kako je v Sloveniji sploh lahko prišlo do tako imenovanih tajkunov? Ob tem se lahko vsi tisti, ki nas gledajo, kajti tukaj nas je zelo malo, vsi skupaj lahko vprašamo, kdo izmed nas ali pa vsi tisti, ki gledate to sejo danes, bi dobili kredit, če bi šli na bančno okence, pa bi rekli, da potrebujete, recimo, 5 tisoč evrov, da ne govorimo o 100 tisočih evrov ali nekaj milijonov evrov. Verjetno vas bi vse skupaj vprašali za zdravje. Ampak očitno je pa nekaterim brez kakršnih koli hudo velikih naporov uspelo priti do nekaj 100 milijonov kreditov ali poroštev na bankah, s pomočjo katerih so potem prišli do deležev v podjetjih,

do tajkunov, do prevzemov. Ravno ta vrzel v slovenski zakonodaji je tudi eden izmed tistih krivcev, da je v Sloveniji prisotno toliko anomalij. Ni to edini zakon, ampak jih je pa kar nekaj takšnih, ki to seveda tudi omogočajo. In ta zakon kakor koli ga nekateri predvsem s strani koalicije skušate predstaviti, da je nepotreben oziroma da ne prinaša tistih rešitev, da je celo mogoče v nasprotju z nekaterimi direktivami, da nekje razkriva neke skrivnosti – ni res, ni res. Enostaven zakon, zelo pomemben zakon in če bi bil interes, želja, volja predvsem pa iskrenost, bi seveda ta zakon podprli. Kajti ta zakon je tisti, ki omogoča na dosti enostaven način, da se uvede neka transparentnost oziroma da se mogoče ta pajkova mreža, ki je v Sloveniji prepletana med politiko, med lastniki podjetji, med nadzorniki, vse to skupaj povezano omogoča vse te zlorabe, vse te mahinacije in seveda tudi propad slovenskega gospodarstva, da tone kot kamen. Zato me seveda tukaj tudi preseneča, da predvsem vodstvo Državnega zbora – ni to prvič –, zakone, ki jih predlaga Slovenska demokratska stranka, uvrsti v petek popoldne, takrat še glasovanja ni, verjetno z neko miselnostjo, naj lajamo v luno, saj nas tako nobeden ne posluša. Ampak jaz mislim, da nas le poslušajo, da nas vidijo. Ta zakon bi bil potreben, deležen ali pa vsaj zaslužil bi si zelo veliko podporo, predvsem pa prisotnost poslank in poslancev, da se o teh zadevah seveda tukaj tudi odkrito razpravlja in da skupaj iščemo rešitve. Zato vsi tisti, ki danes skušate tukaj očitati, zakaj ni bil pa ta zakon prejšnji mandat vložen, nekateri želite očitati, da so v prejšnjem mandatu nastali tajkuni. Glejte, ni res. Se je pa marsikatera zadeva v prejšnjem mandatu odkrila, kako je do teh mahinacij prišlo, in se jih ni dalo odpraviti. In če bi bila zdaj volja, bi se marsikatera teh anomalij odpravila. Ta zakon je eden izmed takih, ravno tako tudi tisti zakon, ki ste ga že zavrgli, da se ukine tihe družbe, kajti tudi tam je vrzel, ki onemogoča takšne ali drugačne mahinacije.

Banke so nedvomno steber vsakega gospodarstva. Brez dobrih bank gospodarstva ni. In da se pri nas gospodarstvo sooča z velikimi težavami, še vedno kreditni krč ne pojenja, potreba po denarju je velika, kje je ta krivda? V veliki meri seveda na bankah. Zakaj na bankah?

Zato, ker je marsikatera banka, predvsem državna ali pa v večinski lasti države, v velikih finančnih težavah. Zakaj? Zaradi neuspešnih ali slabih naložb v preteklosti. Na stotine milijonov evrov je šlo za prevzem Merkurja, za prevzem Istrabenza in vse, kar je s tem povezano. Kajti krediti za te menedžerske prevzeme so se v bistvu dajali na lepe oči. Pričakovali bi od vsake banke, da se obnaša, vsaj tiste, ki so v državni lasti, družbeno odgovorno vsaj do neke mere, čeprav mora biti vodilo banke profit, temeljiti na ekonomskih temeljih, ampak za te banke bi to moralo veljati. Očitno ne velja. Zakaj ne? Zagotovo je razlog v tem, da v vseh organih bank, predvsem največjih, sedijo ljudje, ki so interesno, politično, poslovno povezani s številnimi podjetji, v katerih so lastniki ali jih obvladujejo tako ali drugače. In potem sami sebi omogočajo preko raznih takih ali drugačnih povezav ugodne kredite, s tem da gospodarstvo ne dobi potrebnega denarja. V tej dvorani sem že večkrat razpravljaj ali pojasnil, naša poslanska skupina obiskuje vse regije, številna podjetja in verjemite, kolikokrat smo bili s strani uspešnih podjetnikov, ki imajo odlične programe, prodano proizvodnjo, ne dobijo kreditov, s katerimi bi financirali nakup materiala ali nujno potrebnih strojev. Kako je to možno? Razlog je ravno v slabem delovanju bank in tistih ljudi, ki odločajo o teh kreditih. Ti so tudi krivi, da je finančna situacija v teh bankah takšna, kot je. Kajti v preteklosti so ti krediti temeljili ali njihova odobritev predvsem na političnih kriterijih, o čemer smo tu že razpravljali, ko je lahko zaradi takih ali drugačnih razlogov uprava ali celo predsednik uprave, ne bom ga tu imenoval, dobil pa je milijonsko nagrado, odločal o tem, da je marsikatero podjetje dobilo kredit, do katerega ne bi bilo upravičeno. In je verjetno bila to tudi nasedla naložba, ki sedaj tepe vse. In davkoplačevalci bomo verjetno ponovno morali biti tisti, ki bomo, mislim, da zdaj že tretjič sanirali Novo Ljubljansko banko.

Zato ta zakon, ki ga imamo danes pred sabo, s strani nekaterih je bilo izražena podpora, pravilna smer, pravilna pot. In s strani Vlade, gospa državna sekretarka, če bi bila res volja, če bi bile tu neke nedoslednosti ali mogoče pomanjkljivosti, sem trdno prepričan, da bi se ga dalo v drugi obravnavi

z amandmaji ali na kakšen drug način pripraviti do tega, da se vsaj deloma omili stanje, ki ga imamo pri nas. Sicer tista vaša ugotovitev ali napoved, da boste skušali poiskati neko drugo rešitev, tega smo sicer v tem mandatu vajeni. Vse predloge Slovenske demokratske stranke lahko zavrnemo z obrazložitvijo, da boste imeli nov zakon, sistemsko rešitev, potem pa se izkaže, da temu ni tako. Tako da bomo tukaj čakali v nedogled. Ne mi, mi bomo lahko tukaj čakali, verjetno bomo najmanj deležni teh negativnih posledic, ampak gospodarstvo je tisto, ki bi potrebovalo, da se naše banke začnejo obnašati odgovorno, da bodo naše banke res spremljale gospodarstvo, mu pomagale tam, kjer obstaja neka vsaj minimalna možnost za dobre poslovne rezultate, za nek razvoj, ampak na ta način bomo verjetno od tega cilja verjetno še zelo, zelo daleč.

Jaz apeliram na koalicijo, v ponedeljek, ko se bo o tem glasovalo, spustimo vsi skupaj, da gre ta zakon v nadaljnjo obravnavo, pa se potem vidi, če se res ne bo dalo poiskati tiste rešitve, imate še vedno tisto večino, da ga tudi zavrnemo. Tako da jaz bom ta zakon podprl in sem prav vesel, da smo uspeli pripraviti tak tekst, ki vsaj deloma skuša te stvari urediti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Alenka Jeraj. (Je ni.) Vili Trofenik. (Ga ni.) Vito Rožej. (Ne.) Andrej Magajna (Ne.) Mag. Radovan Žerjav, želite govoriti?

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Najbrž se vsi strinjamo, da bo treba vnesti več odgovorne poslovne kulture v vodenje naših slovenskih bank. S tem se najbrž vsi strinjamo in jaz se s tem absolutno strinjam. In to bi vsekakor moralo veljati za naprej. Mislim, da bi bilo dobro ta zakon podpreti in morebiti v prihodnjih obravnavah oziroma skozi proceduro še kaj dopolniti in izboljšati.

Kar mene bolj skrbi je, kako bomo zadevo reševali za nazaj. Ali bo kdo odgovarjal? Ali bo kdo odgovarjal za vse tiste kredite, ki so bili podeljeni na lepe oči svojim prijateljem, da ne bom rekel političnim

prijateljem, ampak takšnim ali drugačnim prijateljem. Spomnim se, da smo se sami za eno odlično investicijo v letu 2006 z Novo Ljubljansko banko pogajali več kot eno leto. Izgubili smo eno leto, da nam je na koncu banka povedala, da nam ne bo dala kredita. Leto dni smo izgubili, smo se pač obrnili na druge komercialne banke v tuji lasti, zanimivo, tam je zadeva stekla v dveh mesecih. Investicija normalno funkcionira, prinaša dobiček in tako naprej in tako dalje. Šlo je čez blazne proceduri, risk menedžment, občutljivosti, skratka vse mogoče inštanke v banki, kreditni odbori, ne vem kdo se je vse sestajal, da so na koncu ugotovili, da pač kredita ne morejo dati. Zanima me, kdo se je sestajal, kateri so bili kreditni odbori, kdo je tisti, ki je delal v risk menedžmentu, ki je odobral te kredite, ki jim pravimo danes tajkunski krediti. Te ljudi bi bilo dobro videti. Da ne bom omenjal druge poslovne poteze, ki so danes razlog za to, da se pogovarjamo o tem, da je treba Novo Ljubljansko banko dokapitalizirati z nekaj 100 milijoni evrov. Kdo bo odgovarjal za to? Kje je bivši predsednik uprave z milijonom, ki ga je dobil zato, ker je bila banka dobro vodena. Ta milijon je bil izračunan na osnovi neke matematične formule nekaterih kazalcev, indeksov poslovanja, za nazaj seveda. Kazalcev in indeksov za naprej in posledic, ki pa so danes zaradi tega, ker je bilo vodenje takšno ali drugačno, teh indeksov in kazalcev v tej matematični formuli, kjer se je izračunala nagrada, ni bilo. Kje je njegova odgovornost za to? Kje je odgovornost KBC-ja ne nazadnje? Tudi KBC kot solastnik te Nove Ljubljanske banke ima člana uprave, in se vsi zelo radi hitro zatekamo k temu, da je treba banko dokapitalizirati s strani strateškega partnerja oziroma drugače rečeno, podariti nekemu tujcu, ker bo tujec pač boljše upravljal s to banko. Saj sedi v upravi Ljubljanske banke tujec. In? Nič. Zakaj niso preprečili vseh teh neumnih potez tudi ti partnerji iz tujine, ki so solastniki te banke? Sprašujem se, kdaj bo kdo odgovarjal s svojim premoženjem za dejanja, ki jih je storil, za napačne poslovne odločitve. Posledično, ker morda ta zakon ni veljal prej, bomo sedaj zaradi tega, ker imamo vsi vsega dovolj, tako kot smo imeli v primeru meje s Hrvaško vsi vsega dovolj in čez glavo, največjo in najpomembnejšo slovensko banko nekemu

podarili, ker imamo pač vsega čez glavo in ne znamo zadeve rešiti in bo pač to rešil tujec, ker so pač tujci boljši, bolj pošteni, bolj pametni, bolj sposobni, da ne bom rekel kaj še vse. Mi smo pa, skratka, nesposobni in ne znamo ničesar. S tem se ne strinjam, in tega ne morem kupiti in mi tega nihče ne more prodati. Ne pristajam na logiko, da bomo preprosto vse, kar imamo sedaj zaradi krize in zato, ker bomo reševali javne finance, preprosto podarili nekemu Novo Ljubljansko banko. Pogovarjamo se o logističnem holdingu, to pomeni, da bo takrat, ko bo treba servisirati dokapitalizacijo enega ogromnega holdinga, spet treba dokapitalizirati, bodo šle železnice, bo šla Luka Koper in tako naprej po vrsti vse skupaj. Mi bomo pa lepo veseli Slovenci tukaj doma, vse ostalo nam bodo pa urejali tujci. Še vlado pripeljimo od drugje. In še kakšnega tujca si za premierja postavimo, pa bo najbolje, najboljše. Zato ker ne znamo zadeve urediti in preprosto tiščimo glavo v pesek. Takšen je bil predlog zakona, ki smo ga obravnavali nedolgo od tega, o tihih družbenikih. To zagotovo ni normalna rešitev. Normalna je za našo državo, sicer v svetu to ni normalno, se strinjam. Ampak za našo državo in za en omejen čas bi takšna rešitev zagotovo bila prava, da bi prišli na plano tisti, ki se skrivajo tako ali drugače in ki v ozadju, v omrežjih in ne vem vse v čem, vlečejo takšne in drugačne poteze. Pa nočemo, nočemo počistiti pred svojim pragom. To je nekaj podobnega.

Moja ocena je, če ne bomo zmogli vsi skupaj, ne glede na to, kjer sedimo, ali smo v opoziciji ali v koaliciji, če ne bomo zmogli počistiti nekaterih navlak, ki so se v to družbo tako ali drugače naselile, se udomačile, se nam ne piše nič dobrega. Tu se zdaj pogovarjamo o bankah. Podobno bi se lahko pogovarjali o marsikaterem drugem področju, o pravni državi, pa še o čem. Menim in apeliram, zberimo toliko moči, sprejmemo to in poskušajmo še v proceduri zadevo dodelati. Verjamem, da kolegi iz SDS tudi niso prepričani, da so vse, kar je bilo možno, najboljše napisali, in da se zagotovo zadeva da še dodelati, ampak naredimo tak korak, korak v čiščenju pred svojim pragom, tokrat na bančnem področju. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Vizjak. (Ga ni.) Želi besedo predstavnica Vlade? Mateja Vraničar, državna sekretarka.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Dovolite mi, da se na kratko odzovem na razpravo v zvezi s tem predlogom zakona. Nesporno je, da obstoji tudi na vladni strani interes za okrepitev pogojev za članstvo v nadzornih svetih poslovnih bank z namenom preprečitve konflikta interesov. Vprašanje pa je, ali je predlog zakona, ki je pred nami, pravo sredstvo za doseg tega cilja, ki nam je skupen vsem. Za začetek kaže opozoriti tudi na to, da ste se razpravljavci dotaknili številnih vprašanj, ki s tem predlogom zakona nimajo nikakršne neposredne zveze. Ta zakon ne naslavlja problema kreditnega krča, ta zakon ne naslavlja problemov povezanih z lastništvom nekaterih bank. Ne nanaša se ta predlog zakona na postopke, ki jih posamezne poslovne banke vodijo v zvezi z odobravanjem kreditov ali drugih finančnih instrumentov v zvezi s posameznimi projekti. Ta predloga zakona se nanaša na pravila upravljanja poslovnih bank, vseh, ki poslujejo v Sloveniji. Na tem področju nekaj pravnih predpisov že obstoji. In temeljno vprašanje je, ali potrebujemo še enega splošnega, pavšalnega in v marsikateri točki nedorečenega ali je primerneje, da pregledamo obstoječe pravne prepise in jih dopolnimo. Tako kot sem v svojem uvodnem nastopu povedala, bomo skupaj z Banko Slovenije preučili možnost za zaostritev pogojev za članstvo v nadzornih svetih, kar pomeni dopolnitev sklepa Banke Slovenije o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta bank in hranilnic. Ta sklep je za razliko od kodeksa zavezujoč, je podprt z vidika Banke Slovenije z ustreznim inšpekcijskim nadzorom in Banki Slovenije nespoštovanje sklepa daje možnost za ukrepanje. Če se že pogovarjamo o možnosti za dopolnitev Zakona o bančništvu, potem po našem mnenju predlagana ureditev ni primerna in ni korektna, ker samo zahteva spoštovanje kodeksa, ne da bi bilo povedano, katerih določb kodeksa v primeru uprave, katerih določb kodeksa v primeru nadzornega sveta. Če že, potem bi morali zelo natančno preučiti, katere vsebinske določbe kodeksa so že vključene v sklep Banke Slovenije, ki sem ga danes že večkrat omenila, in katere je treba

iz sklepa prenesti v zakon, ampak po vsebini, ne s splošnim sklicevanjem na posamezno določbo.

V zvezi z razkritjem posameznih podatkov pa kaže še enkrat opozoriti na tehten premislek o tem, kaj je najprimernejše ukrepanje predvsem z vidika na eni strani varovanja bančne tajnosti, z druge strani obveznosti članov nadzornih svetov in uprave bank in z njimi povezanih oseb, da poročajo Banki Slovenije o vseh poslih, ki jih sklepajo s finančnimi inštitucijami, v katerih delujejo bodisi kot nadzorniki bodisi kot člani uprave. Ker bi razkrivanje nekaterih podatkov, ki so predvideni v tem zakonu, javnosti, tako kot je mogoče razumeti intenco predlagatelja, lahko povzročilo omejevanje poslovanja posameznih bank – in verjamemo, da bi lahko negativno vplivalo na delovanje slovenskih bank v evropskem prostoru ne samo v slovenskem prostoru –, ponovno pozivamo k zelo tehtnemu premisleku o celovitih posledicah, ki bi jih takšno razkritje, kot se predlaga v 4. členu zakona, lahko imelo.

Še enkrat za konec lahko ponovim, da ni sporno, da so potrebne določene okrepitve določbe glede članov nadzornih svetov, vendar Vlada ocenjuje, da predlagani način, to je sprememba Zakona o bančništvu, ni primerno sredstvo, ampak je primerneje ukrepati na druge načine. Na kakšne, sem danes že dvakrat pojasnila, in mislim, da mi ni treba več ponavljati. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo predlagatelj Zvonko Černač, prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Moram reči, da tudi po tej dodatni obrazložitvi predstavnica finančnega ministrstva oziroma Vlade ni dala nekih novih argumentov, na podlagi katerih bi bilo zavračanje tega predloga sprememb zakona utemeljeno. Tudi v tistem delu, ko se je sklicevala na možnost škodljivih posledic, ni bila konkretna, ker bi zelo težko bila konkretna, ker takšnih škodljivih posledic ta predlog sprememb zakona ne prinaša. Vedno bolj utrjeno je prepričanje in jaz mislim, da se bo tako tudi utrdilo v javnosti, kar je zelo slabo, o čemer sem prej govoril, ko bodo posamezne informacije preko medijev curljale

v javnost, da Vlada s tem, ko zavrača te spremembe zakona, želi zaščititi določen politično kapitalski lobi, ki obvladuje kapitalsko, finančno in bančno večino transakcij in razmerij v tej državi. In s tem seveda tudi politiko. In to je v bistvu ena bolezen, za katero bolehajo nedemokratični režimi, kjer imajo mehanizmi paradržave večjo moč kot legitimna oblast. Za to boleznijo vedno bolj boleha Slovenija. In namesto, da bi bila Vlada prva, ki bi začela odpravljati simptome teh bolezni in bi že zdavnaj prišla s podobnim zakonom ali še ostrejšim, ga zavrača. Neprepričljivo. Tudi to, kar je bilo prej prebrano s strani kolega Rezmana, ga ne podpiramo, ampak piše potem naprej: "Vlada Republike Slovenije obljublja, da bo proučila možnost zaostritve pogojev, da bi se preprečil konflikt interesov." Se pravi, ne podpiramo tega, kar predlaga opozicija, če poenostavim, in obljubljam, da bomo nekaj naredili, da bomo ta konflikt interesov preprečili oziroma zaostri pogoje, da do njega ne bi prihajalo. Zmedeno stališče, moram reči.

Kaj predlagamo? Da bo jasno, kaj predlagamo. Ni res, da ne predlagamo stvari, ki ne bi bile konsistentne in ki ne bi bile domišljene. Jaz sem prej uvodoma citiral, iz katerih določb predpisov smo izhajali pri tem predlogu. Povedal sem, da sta poglavitna dva cilja, ki ju želim še enkrat ponoviti. Prvič, preprečiti konflikt interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank. Tukaj predvsem tudi bank v državni lasti. In drugič, zmanjšati možnost konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v katerih imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji, glede na to, da je za njih pristojna regulativa tiste države in naša tam ne velja. In povedal sem tudi, da smo pri oblikovanju teh določb izhajali iz številnih pravnih pravil, ki jih imamo v tej državi, iz kodeksov, in povedal tudi, da očitno samo etični kodeksi, v tem primeru niso dovolj, in da je treba posamezna ravnanja uzakoniti, da se bodo spoštovala. Izhajali smo tudi iz gradiva, iz delovnega gradiva sicer, ki ga je pripravila delovna skupina baselskega odbora za nadzor bank z naslovom Načela poudarjenega korporativnega upravljanja, tudi iz direktiv 83/349/EGS in 2006/46/ES in priporočil Komisije z dne 15. februarja 2005 o

vlogi neizvršnih direktorjev ali članov nadzornega sveta javnih družb in o komisijah upravnega odbora in nadzornega sveta, ki ima tudi številne določbe, ki govorijo o preprečevanju tega konflikta interesov. V predlog sprememb zakona smo poskušali zapisati odločbe, ki niso najbolj restriktivne, ki še vedno sledijo naši ustavni in zakonski ureditvi v tem smislu, da niso protiustavne, ki pa pomenijo, če bi do teh kršitev prišlo, pomembno sankcijo. V 61. členu zakona je zaradi tega dopolnitev s tretjo točko, kjer smo dali Banki Slovenije nalogo, da določi, kaj se smatra kot pomemben poslovni stik v 66. členu, kjer govori zakon o odgovornostih in dolžnostih članov uprave. Zapisali smo, da se doda nova četrta točka, kjer morajo člani uprave banke zagotoviti, da poslujejo v skladu s kodeksom upravljanja javnih delniških družb. In v drugem odstavku že piše v zakonu, "če člani uprave banke solidarno odgovarjajo banki za škodo, ki je nastala kot posledica kršitve njihovih dolžnosti s prvega odstavka tega člena". To pomeni, da se sankcionira kršitev tega kodeksa in to materialno se sankcionira. Tako da so odgovorni za škodo, ki zaradi kršitve tega kodeksa nastane, banki so odgovorni za škodo. V primeru zasebne banke delničarjem, v primeru državne banke vsem davkoplačevalcem. Nekaj podobnega za člane nadzornega sveta je v 74. členu. In pri razkritju dodatnih informacij smo dodali dve točki, ki govorita o teh poslovnih stikih članov nadzornega sveta, ki so jih imeli z banko ali banki podrejeno družbo neposredno ali kot partnerji delničarji, direktorjev, vodilnih delavcev organa, ki ima takšen odnos. Pri poslovnih stikih narave dobave blaga ali storitev se mora razkriti vsaj predmet posla, vrednost posla in plačilne pogoje, pri poslovnih stikih finančne narave pa predmet posla, trajanje posla, način in vrsta izvajanja posla ter provizijo, obrestno mero oziroma stroške posla. In naslednjo točko, "ob upoštevanje pravnih in drugih aktov, ki urejajo nasprotje interesov članov organa upravljanja in nadzorov finančnih družbah, ki delujejo v tujini in v katerih ima banka prevladujoči delež". Mislim, da so to določbe, ki ne smejo biti za Vlado moteče. Še več, mislim da bi morala Vlada takšno spremembo že prej pripraviti, jo sama predlagati, jo tudi uzakoniti in tudi zahtevati sankcioniranje, če do takšnih

kršitev prihaja. Dokler pa takšne določbe v zakonu ni, bi morala Vlada tam, kjer ima to možnost in vpliv, to pa je v državnih bankah, ki so v državni oziroma delno v državni lasti, te sankcije uveljavljati. Ker pri zakonih se po navadi govori tudi o finančnih posledicah in tukaj recimo se napiše, "v primeru tega zakona finančnih posledic ni". Seveda jih ni, neposrednih, ampak finančne posledice tega zakona, tudi finančne posledice, da ne govorimo o tisti najbolj pomembni posledici, ki bi jo ta sprememba prinesla, in to je krepitev zaupanja v banke in finančne institucije, ki jo največja dodana vrednost in dragocenost takšne spremembe, kajti če kje, je na podrtju zavarovalništva in bančništva izredno pomembno zaupanje, da ljudje zaupajo bankam, da zaupajo zavarovalnicam. S tem se krepí stabilnost sistema, s tem se krepí tudi zaupanje v državo, v sistem in v vse ostale institucije. Ko je enkrat to zaupanje omajamo, ko tega zaupanja ni več, potem se začnejo ti sistemi počasi vendar zelo temeljito rušiti. In finančni tok zaupanja povzroči odliv finančnega toka in tako naprej, kar se seveda dogaja. Ne moremo reči, da se ne dogaja. Če nekje varčevalci, tisti, ki varčujejo pri neki banki, iz medijev izvedo, da si šefi te banke v povezavi z nekimi direktorji delijo neke ugodne kredite v bistveno bolj ugodnih pogojih, kot velja to za povprečnega državljana, povprečnega davkoplačevalca, je zaupanje v to institucijo seveda omajano. In počasi, počasi se to nezaupanje vedno bolj širi, seveda ne na hitro, v enem mesecu, dveh, ampak v nekaj letih pa gotovo, kar je slabo. In mi smo sedaj na točki, ko iz medijev izvemo, recimo konkreten primer spet, gospod Danilo Toplek, smo o njemu že govorili, potem imamo v tej zgodbi sedanjega šefa Merkurja, gospoda Blaža Pesjaka, ki mu je oče na Factor banki odobril kredit z 0,5 % pribitkom, za katerega bančni strokovnjaki povedo, da ga je nemogoče odobriti, če nekdo tega ne podpiše. Se pravi, da ga je moral oče podpisati mimo vseh teh instrumentov, da se je ta kredit odobril. Pri nekem kreditu, ki ni ne vem kako visok, v dvajsetih letih to pomeni po pisanju Financ 66 tisoč evrov plusa za tistega, ki je ta kredit najel, in seveda bo to izguba za banko. Pa je bilo veliko zgražanje, ko je šefinja Pahorjevega kabineta dobila kredit s pribitkom 1,6. Kakšen je šele ta? No in ta

gospod seveda nastopa tudi na temu dvorišču firme gospoda Topleka, Talum, z neko solarno elektrarno kot solastnik. Gospod Toplek kot predsednik nadzornega sveta Nove KBM ima taka in drugačna poslovna razmerja. Skratka, ko se ti primeri pojavijo v javnosti in ko se javno izpostavi, da so kriteriji v nekaterih primerih drugačni, kot veljajo za vse ostale, in teh podatkov ne razgali institucija sama, je to zelo slabo. Ker če bi jih razgalila institucija sama in povedala, bilo je odobreno tako in tako posojilo, pod takimi in takimi pogoji, bi tudi povedala, zakaj je bilo. Saj lahko, da je bilo vse O. K., da so druga razmerja, ki so pomembna pri takem aranžmaju, vendar najslabše je, da se taka razmerja dogajajo nekje prikrito, skrito očem javnosti, potem pa pridejo preko medijskega prostora v javnost in začnejo rušiti zaupanje v kredibilnost te institucije, predvsem pa povzročajo občutek neenakosti, ko se ljudje vprašajo, kako je to mogoče, da nekateri imajo drugačen dostop kot ostali, ki že tudi toliko let varčujemo svoje prihranke, pokojnine in plače v teh bankah. To je en del te zgodbe.

Drugi del te zgodbe je pa hujši in še bolj pomemben. V Sloveniji se je v zadnjih 20 letih zaradi načina prehoda bivše družbene v kvazi privatno lastnino vzpostavil nek sistem kolobarjenja. Neka elita ljudi se je ustvarila, ki je to obdobje izkoristila, predvsem v tem obdobju dolgoletne LDS vladavine od leta 1992 naprej tja do poznega leta 2000, ki je praktično zasedla vsa ključna mesta v bankah, zavarovalnicah, podjetjih, ki sedaj omogočajo to kolobarjenje, ki je nehigienično. In v nekem urejenem sistemu v Evropi je bistveno manj mogoče, pri nas, glede na to, da ni ustreznega nadzora, pa toliko lažje. In potem imate gospoda, ki je dolgoleten politik LDS, mislim, da je bil tudi poslanec, ki je bil predsednik KAD oziroma predsednik upravnega odbora KAD, potem je predsedal za nekaj časa na Zavarovalnico Triglav. Zdaj slišimo, da Zavarovalnice Triglav postaja predsednik uprave Abanke Vipa, ki, mimogrede, ni državna banka, in tako naprej. Dosti večja verjetnost je, da v primerih takega kolobarjenja prihaja do poslov med temi povezanimi osebami, ki sedijo v upravah in nadzornih svetih bank ter upravah in nadzornih svetih teh podjetij, kot v primeru nekih urejenih sistemov, ki delujejo v ostalih

državah Evropske unije. In to je eden izmed razlogov tudi, zakaj bi bilo to področje treba urediti.

Predlagatelji si ne delamo iluzij, da s tem, ko bi spremenili ta zakon o bančništvu, bi bilo pa potem za zmeraj v naprej vse urejeno. Daleč od tega. Vendar je to nekako prvi korak na poti do tega, da se ta razmerja izčistijo. Da postanejo bolj transparentna, da postanejo javnosti podatki, ki so pomembni v takih primerih, dostopni. In na drugi strani, da se preko tega onemogočajo špekulacije s posredovanjem delnih ali pa celo izkrivljenih informacij javnosti preko medijev, kar je najslabše. To je tako v interesu države, v interesu teh institucij, v javnem interesu, ker bi ta transparentnost krepila zaupanje javnosti v te institucije, kot tudi v interesu tistih, ki te položaje zasedajo. Mislim, da bi tudi njim taka regulacija pomenila, da bi bilo njihovo delo lažje, ker bi ne bili več izpostavljeni stalnim pritiskom z ene ali druge strani, ker so tudi v mnogih primerih, predvsem v zadnjem obdobju smo priče različnim takim ali drugačnim namernim diskreditacijam posameznikov, ki dobro in odgovorno delajo.

Tako da moram reči, da ne vidim nekega prepričljivega razloga za zavračanje tega zakona. Uvodoma je bil podan, pa tudi v pisnem gradivu Vlade je to zapisano, v tem mnenju, formalni razlog, zakaj ni možno te spremembe sprejeti. Vlada piše, da "želi opozoriti tudi na dejstvo, da predlog zakona ni bil poslan v posvetovanje Evropski centralni banki, skladno s členom 127/4 Pogodbe o Evropski uniji in odločbo Sveta z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov. To drži. In glede na to, da gre za prvo branje, bo to, če bi ta sprememba zakona prestala to prvo stopnico, bi to moralo biti storjeno. Sem se pa ob tem spomnil na prakso predsednika Državnega zbora in sem vesel, da se ni ponovno tukaj uporabila na tem zakonu. Ko smo predlagali Zakon o javnosti premoženja funkcionarjev, ki smo ga predlagatelji pred kakšnim letom in pol, zadržal pri obravnavi ravno zaradi tega, ker tega mnenja ni bilo. Zakon sploh ni prišel na to sejo Državnega zbora dokler tega mnenja ECB nismo dobili. Šlo je pa za to, da so bili v tem zakonu o javnosti premoženja funkcionarjev navedeni

tudi člani Sveta Banke Slovenije. Zaradi tega, ker se je ta regula nanaša na njih, je bilo treba dobiti mnenje ECB glede te določbe. Mnenje ECB je bilo pozitivno v smislu čim večje transparentnosti. Sem trdno prepričan, da bi šlo za transparentnost, ki ne posega v neodvisnost opravljanja funkcije teh članov Sveta Banke Slovenije, kar v primeru razkritja njihovih plač ne pomeni, da bi s tem kakorkoli posegali v to neodvisnost. Prepričan sem, da tudi v tem primeru, ko gre za ta zakon, sem skoraj prepričan, da bi moralo biti to mnenje pozitivno, še posebej zaradi tega, ker vsi akti Evropske unije in vse usmeritve iz tega področja prepuščajo urejanje te materije nacionalnim zakonodajam. Nekje je dovolj, da je to zapisano v nekih pravilih obnašanja, pravih ravnanja, v aktih teh institucij, nekje so kodeksi, nekje vidite, in Slovenija je verjetno tak primer, pa to ni dovolj. Kljub temu, da je tudi pri nas marsikje napisano, da se je treba teh pravil igre držati, prihaja do nedopustnih ravnanj, ki v marsikaterem primeru pomenijo tudi škodo za te institucije. Jaz sem prepričan, če bi bila ta ravnanja bolj transparentna in če bi bile tudi sankcije za netransparentnost teh ravnanj predpisane, ne bi največja državna banka imela tako katastrofalnih števil kot jih ima. Vprašanje, če bi bilo treba tolikokrat 100 milijonov evrov nameniti za dokapitalizacijo, da bo ta banka sploh lahko normalno poslovala, mislim, da bi bilo v marsikateri drugi banki tudi nekaj podobnega. Ne vem, če je mogoče to reči, ampak jaz sem na stališču, da ne ravna Vlada vedno najbolj modro, ko vse predloge, ki jih predlaga opozicija, zavrača. Eden izmed takih predlogov, kjer mislim, da takšno ravnanje ni najbolj modro, je ta sprememba zakona. Gre konec koncev za prvo branje, se pravi za tekst, na katerem je še mogoče delati naprej. Gre za to, če bomo dali prvo branje skozi, moramo dobiti, tako kot ste zapisali, mnenje Evropske centralne banke. Mislim, da bi bilo to mnenje dobrodošlo. In če imate sami nameru nekaj na tem področju narediti – če ta sklep zdaj ne bi bil sprejet, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo –, potem bi bili vsi ti postopki, ki bi jih zdaj speljali samo dobrodošli in bi skrajšali čas, v katerem bi se ta vaša namera, se pravi, namera Vlade želela uresničiti. Mislim, da bodo največje negativne posledice poleg tistih finančnih in na ravni zaupanja oziroma

nezaupanja, če te spremembe ne bodo sprejete, v največji meri letele na vladajočo politiko. Ker je le vladajoča politika konec koncev najbolj odgovorna za urejanje tega stanja in teh razmer v državi. Mislim, da si ne bi smela vladajoča politika dovoliti, da dopusti, da se zaradi pravno-sistemskih pomanjkljivosti in zaradi preprečitve odpravljanja le-teh, tudi če jih predlaga opozicija, razmere v bodoče ne uredijo.

Jaz upam, da je možen še kakšen premislek, in da je možno, da v ponedeljek vsi skupaj sklenemo, da je ta zakon le primeren za naprej in da ga v nadaljnjih fazah eventualno nadgradimo, dopolnimo. Na vsak način pa bi bilo prav, da te priložnosti, ki je ponujena, ne bi zamudili, in da bi ga tudi v nadaljnjih obravnavah sprejeli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Spoštovani gospod Černač, prej ste se spotaknili ob ravnanje predsednika Državnega zbora ob nekem drugem primeru. Jaz vas obveščam, da moje ravnanje poteka v skladu s Poslovníkom in priporočili Zakonodajno-pravne službe, ne pa glede na individualne želje posameznih poslank ali poslancev ali poslanskih skupin. To imejte v mislih.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovníka zbora še kdo razpravljati? Odpiram prijavo za razpravo. Javi se lahko tudi predstavnica Vlade, če želi. Vsak dobi pet minut. Besedo ima mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala, gospod predsednik.

Bom zelo zelo kratek. Glede na argumentacijo državne sekretarke, bi bilo najboljšo, da se kar pove, da je pač Vlada proti, in da se konča pri tem. Ker takšno argumentacijo, gospa državna sekretarka, vam jaz lahko preberem pri skoraj vsakemu zakonu, ki ga finančno ministrstvo prinese v to državnozbornsko proceduro, ko prinesete zakon z 20 členi in Zakonodajno-pravna služba da pripombe na vsak člen tega pripravljenelega zakona in potem skozi proceduro na vsak člen amandma in tako naprej. To bi lahko naredili tudi tukaj, če bi bila volja in če bi hoteli. Ne govoriti, ni

sistemske, ni pravilno, manjka to, manjka levo, manjka desno, zgoraj, spodaj, ne vem kje vse. V marsikaterem zakonu, ki ga prinesete s finančnega ministrstva manjka marsikaj in se dopolnjuje tukaj v Državnem zboru. Se strinjate? Ali je res to? Ja, je res. In vas bom na to še večkrat opozoril, zapomnite si. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Guido Kres.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana sekretarka, kolegice in kolegi!

Kot smo že povedali, v Slovenski ljudski stranki bomo podprli ta zakon v prvem branju, ker poglobitveni cilj je zagotoviti odgovornejšo in kakovostnejšo upravljanje poslovnih bank, kar se nanaša predvsem na naše državne banke.

Bom stopil precej nazaj v preteklost. Ko smo šli na samostojno pot, ko smo ustanovili svojo državo, moram reči, da so takratni politik iz vseh strani, levo, desno, sredina, dobro zastavili to državo. Takrat smo že sanirali tudi banko in takrat smo bili v velikih dilemah, ali sanirati banko ali ne sanirati banke, ampak smo se zavedali, da moramo imeti svojo banko. In tudi sedaj bomo v Slovenski ljudski stranki, sem prepričan, da bomo podpirali sanacijo te banke, ampak zelo žal pa nam je, da morajo to banko sanirati tisti ljudje, ki imajo osebne dohodke od zajamčenih, pa tudi do tistih velikih, ki konec koncev glede na draginje in na vse, kar se dogaja v tej državi in na splošno v svetu, niso velike.

Ko sedaj govorimo o tajnosti, o varovanju, o bančni tajnosti, kdo pa se lahko boji v tej državi? Mislim, da tisti tudi z relativno dobrimi osebnimi dohodki, če živijo samo od osebnih dohodkov, se nimajo popolnoma ničesar bati. In mislim, da teh tudi nikoli ne bodo zajeli. Ampak zajelo se bo tiste, ki so državo spravili toliko na kant, kot je danes na kant spravljena. Zakaj mora biti v Sloveniji tako? Zakaj se lahko Poljska razvija zelo dobro? Zakaj Nemčija beleži 4 % rast? Mi pa še vedno capljamo. Trdim, da smo v Sloveniji v taki krizi predvsem zaradi sebe, v največji meri zaradi sebe, šele potem zaradi ekonomske krize. In če bi imeli takšne

zakone in takšne kodekse, ki bi se jih tudi držali, ne samo o njih govorili, danes država ne bi bila v takšnem zosu, kot je. To tudi ni dobro sporočilo, samo tarnamo, ker ne moremo hvaliti. Lahko bi še bolj tarnali, ampak ni to dobro sporočilo za naše državljanke in državljane.

Ko govorimo o konfliktu interesov, je sedeti na dveh mestih, v podjetju, ki ga slabo vodiš, pa v banki, da dobivaš kredite, da potem podjetje držiš, potem pa oba skupaj propadeta, na koncu pa še mi to zadevo saniramo. Mislim, da je edino pravilno, da se enkrat temu naredi konec. In veste kaj, ali prodajati tujcu pomeni rešitev za slovenske banke? Ne, ne pomeni, ampak mislim pa, da bi lahko mi začeli menedžerje iskati na svetovnem trgu, ker so naši zelo, zelo dragi za tako slabo vodenje. In ti naši menedžerji, ki pravijo, da Slovenija ne bo mogla brez njih, ja lepo vas prosim, le kdo jih bo v tujini vzel? Nobeden. Vsi bodo na cesti, vsi bodo lahko na zavodu za zaposlovanje, ampak tam bodo jemali podporo glede na plačo, ki so jo zdaj dobili, ne, na minimalca bi te dal ali pa še tisto ne. In tako vidim en korak k nekemu boljšemu cilju in še enkrat bom ponovil moje besede s prvega nastopa v Državnemu zboru, ko sem premierja vprašal, kdo v tej državi vlada, kdo ima oblast? Ali ima oblast kapital ali imajo oblast demokratično izvoljene politike? Jaz sem se takrat sicer nadejal, da sem jaz preveč skeptičen pa da imajo politiki, ampak jaz mislim, da ni tako, da ima oblast kapital, ki pa enostavno samo nažira in nažira in doma bo ostalo samo tisto, kar je tukaj, včasih smo rekli v tovarni, "kar je 'prišvasano', ti nihče ne odvede". Kar je nepremičnin, ti ne more nihče odvede, denar so pa tako ali tako že vsi spokali ven. In mislim, da imamo tudi pri nas v Sloveniji kakšne takšne primere, kot je na sosednjem Hrvaškem. Tudi tam bi morala biti davčna tajnost, ampak so izsledili tiste tajne račune. Torej se pravi, ne se bati takšnih zakonov. Priporočam, da gremo naprej v drugo branje pa se skupaj pogovorimo ne glede na to, s katerega političnega pola prihajamo, in poskusimo narediti enkrat red.

Bi vam pa rad še nekaj povedal, gospa sekretarka, mi smo demokratično izvoljeni politiki in moram vam reči, da sem v vašem nastopu zasledil danes takšno, bi rekel, verbalno kot neverbalno komunikacijo,

za katero menim, da si med vami in nami zaslužimo bolj spoštljiv odnos pogovarjanja, Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, Zvonko Černač ima besedo.

ZVONKO ČERNAČ: Jaz se nisem nič spotaknil ob obravnavanje predsednika Državnega zbora prej, povedal sem dejstva. Če pomenijo dejstva, spotikanje ob ravnanje? Tega nisem rekel jaz. Dejstva pa so, da se je ob isti pravni situaciji takrat ravnalo drugače kot danes. Kdaj se je ravnalo prav, ne vem in me niti ne zanima. Pomembno je, da ima tudi opozicija možnost prihajati v Državni zbor s tistim, kar ji ustava jamči, in obravnavati te stvari tukaj v Državnemu zboru.

Prej je bilo rečeno, da govorimo tudi o stvareh, ki niso predmet tega zakona, da so nekateri govorili tudi o stvareh, ki niso predmet tega zakona. Jaz moram reči, da mogoče neposredno ne, posredno pa da. Vse te stvari so še kako povezane tudi s številnimi finančnimi izgubami posameznih bank, številnimi odpisi, številnimi terjatvami, ki ne bodo nikoli poplačane in za katere bi vsaj z največjo državno banko – in državne banke so v delni lasti države – morali v Državnemu zboru vedeti. Saj če smo poštene, zakaj je prišlo do kolapsa bančnega sistema od zunaj? Ravno zaradi prikrievanja, zaradi stvari, ki so se dogajale v ozadju, zaradi ne transparentnosti. In ko se je takšna tarza začela, ni prišlo nikomur v teh državah na misel, da bi nasprotoval razkritju teh stvari, pa je šlo za privatne banke. In v Ameriki so prej podržavili in ponovno prodali največjo banko, ki je bila največji dolžnik, kot ste se v Sloveniji uspeli zmeniti, kdo bo sedel na fotelj predsednika uprave Nove Ljubljanske banke. Mislim, da je trajal ta postopek več kot pol leta in povzročil ogromno škode tej instituciji tudi na nivoju in na točki, o kateri govorimo danes, zaupanja. Verjetno bi temu ne bilo tako, če ne bi politika zasledovala predvsem političnega cilja, da politično pokrije te sedeže, ta mesta in te fotelje. In lažje bi bilo, če bi bil v zakon vgrajen ta konflikt interesov, da posamezni igralci, ki dvignejo telefone in se dogovorijo za 100 milijonske kredite, tega več ne morejo početi. Tudi o tem, glejte, govori sprememba tega zakona, tudi o tem.

In to je problem v tej državi. In zaradi tega je potrebna tudi dokapitalizacija Nove Ljubljanske banke. Če bi stvari potekale drugače, sem trdno prepričan, da velika večina tega ne bi bila potrebna.

Seveda se je ta problem dodatno zaostрил v pogojih finančne krize, normalno. Ker takrat smo prišli v situacijo, dokler je bilo za vse dovolj, ni bilo problema, samo dokler je bilo za vse dovolj, so eni dobili 5 tisoč evrov ali pa 100 tisoč, nekateri pa 100 milijonov evrov – običajno še v krajšem časovnem obdobju kot tisti 5 tisoč ali 100 tisoč. Ko pa je prišlo do krize in ko te možnosti ni bilo več, so se stvari zaostřile. Tisti, ki so imeli dobre programe, dobre ideje, so mnogokrat zaradi tega kolobarjenja ostali praznih rok in niso uspeli sfinancirati svojih podjetniških idej. In marsikateri od teh je bil prisiljen zapustiti Slovenijo in iskati svojo priložnost iz naše države. Tudi to je problem tega zakona in tudi to je problem teh razmerij. In večja transparentnost in bolj čista situacija, ki bi te stvari izčistila, bi samo pomagala h krepitvi teh ravnanj in tudi k temu, da se takšni in podobni primeri, ki smo jim bili priča, ne bi dogajali.

In še nekaj. Ko ljudje berejo te članke, kot je ta: "Za sedanje reševanje Merkurja iz prisilne poravnave je nekoliko nenavadno, da družbo vodi Blaž Pesjak, sin Borisa Pesjaka, sicer predsednika uprave Factor banke, katera hčerinška družba Factor Leasing naj bi sodelovala pri spornih poslih prejšnjega Merkurja." Se pravi, kakšno informacijo dobijo ljudje iz tega? Posvečena podjetja, tudi če so totalno zavožena, če jih prime v roke pravi, v narekovaju, naši kadri, bodo rešena. Neomejeno vsoto denarja lahko zmečemo vanje. Tam, kjer pa ni teh fantov zraven, bomo pa dopustili, da se potopijo in izčistijo. Tudi iz tega razloga bi bilo dobro, da se te določbe v zakonu o bančništvu sprejmejo in spremenijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali v ponedeljek, 20. 12. 2010, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 23. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 20.12., ob 10. uri. Lahko noč.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 17. DECEMBRA 2010 OB 18.54 IN SE JE NADALJEVALA 20. DECEMBRA 2010 OB 10. URI.)

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Pričenjam z nadaljevanjem 23. seje Državnega zбора. Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Marjan Križman od 10. do 13. ure, Vili Rezman, dr. Peter Verlič in Jožef Jerovšek. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PRIZNAVANJU POKLICNIH KVALIFIKACIJ ZDRAVNIK, ZDRAVNIK SPECIALIST, DOKTOR DENTALNE MEDICINE IN DOKTOR DENTALNE MEDICINE SPECIALIST PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru za zdravje.

Doktor Dorijan Marušič, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, cenjene poslanke, poslanci!

V obravnavo sem posredoval Predlog zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist zaradi enega največjih problemov slovenskega zdravstvenega sistema oziroma lahko rečemo tudi v širšem pogledu evropskih zdravstvenih sistemov.

Naj začnem s širšim pogledom. V evropskem prostoru bo do leta 2020 primanjkovalo en milijon zdravstvenih delavcev oziroma dva milijona vseh, ki bodo delali v zdravstvenem sistemu. Slovenija s številom zdravnikov sodi na rep Evropske unije in ima najmanjše število zdravnikov na tisoč prebivalcev oziroma je na predzadnjem mestu. Dogodki v zadnjih letih oziroma v zadnjih mesecih so prepričali, kako

pomembno je, da imamo ustrezno število zdravnikov, medicinskih sester, in da je zdravstvo kadrovsko intenzivna dejavnost. Brez kadra si je težko predstavljati kakršnokoli nadgrajevanje zdravstvenega sistema. Zelo hitro v zgodovini, ob osamosvojitvi je v Sloveniji delovalo polovica zdravnikov in zdravnic, zobozdravnikov in zobozdravnic, ki so fakulteto zaključili izven slovenskih meja. Eden večjih uspehov v zgodovini Slovenije je bil doseženo soglasje za odprtje nove medicinske fakultete v Mariboru, zdaj lahko rečemo druge medicinske fakultete, vendar podatki kažejo, da smo nekako na zgornji meji zmogljivosti usposabljanja kadrov v slovenskem zdravstvenem prostoru. Gre namreč zato, da študij medicine in študij dentalne medicine potekata v neposrednem stiku z bolnikom in nekako zdravstveni sistem več kot toliko, nekako 330 zdravnikov, ne more izobraževati. Zato je ena od usmeritev, da se vpelje z zakonom in da se področje priznavanja kvalifikacij iz tako imenovanih tretjih držav uredi z zakonom, ker je želja ministra bila, da se postopki izvajajo z enega mesta – do sedaj so se izvajali v pristojnosti različnih ministrstev – in da se postopek na ta način poenoti. Pri tem kot minister pričakujem in želim ter z zakonom predlagam naslednje točke. Prvič, če bi želeli po hitrejšem postopku priznavati kvalifikacije teh kandidatov, mora za to obstajati potreba ali drugače, izvajalci v slovenskem prostoru bodo morali takim kandidatom izdati garantno pismo. Drugič, da se ta postopek pelje v skladu z zakonodajo, torej v predpisanih rokih; namreč, analize so pokazale, da včasih ti postopki trajajo tudi do dve ali tri leta. Po sedanjem zakonu bo komisija, ki bo v enaki sestavi kot danes, ampak bo imenovana s strani ministrstva, morala postopke opraviti v mesecu dni. In ko bo tak kandidat vse te postopke opravil, se bo lahko zaposlil v javni mreži. Znanje jezika, ki je pa po moje ena najpomembnejših zahtev, tudi ministra, bo moral kandidat ustrezno izkazati.

Ali bo zakon dosegel to, kar bi si vsi želeli, je vprašanje, videli bomo, kakšni bodo odzivi. Dejstvo je, da je ob zaključku lanskega leta v postopkih za priznavanje kvalifikacij bilo okrog 250 kandidatov, 200 za zdravnike, 50 za zobozdravnike. Postopki so bili zelo dolgi,

tako da težko ocenjujemo, koliko teh bi se dejansko umestilo v sistem.

Skratka, z zakonom, ki sem ga predlagal, bi želeli, da se izvaja vse na enem mestu. Gre za regulatorni zakon, ki bo v predpisanih rokih obravnaval kandidate. Gre za vgrajene varovalke, da bodo morali kandidati, ki bi bili pripuščeni v zdravstveni sistem, ustrezno obdobje delati v slovenskem zdravstvenem sistemu, poznati bodo morali slovenski jezik in poznati bodo morali medicino oziroma dentalno medicino, kar bo preizkušala komisija.

Z obravnavo na odboru in sprejetimi amandmaji, tako poslanskih skupin SD, LDS, Zares in DeSUS, so bile odpravljene še neke nedorečenosti. Z amandmaji Poslanske skupine SDS pa sem prepričan, da je tudi ta varovalka, da zanesljivo ne bo velikega vdora teh kandidatov, saj bo minister moral vsako leto v naprej sporočiti, koliko potencialno bi bilo prihoda zdravnikov oziroma zobozdravnikov v slovenski prostor. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo gospodu Ljubu Germiču.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Odbor Državnega zbora Republike Slovenije za zdravstvo je na svoji 17. nujni seji dne 10. 12. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist, ki ga je v zakonodajni postopek po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Kolegij predsednika Državnega zbora je sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku.

Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo prejeli predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Uvodno obrazložitev k predlogu zakona je podal minister za zdravje, gospod

Dorijan Marušič. Poudaril je, da želi Vlada Republike Slovenije s predloženim zakonom skrajšati postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij zdravnikov iz tretjih držav ter olajšati možnost njihove zaposlitve v Republiki Sloveniji. Neustrezna struktura zdravnikov po dejavnostih kaže na pomanjkanje zdravnikov s področja anesteziologije, družinske medicine, radiologije in pediatrije. Tudi projekcije do leta 2018 v posameznih dejavnostih niso optimistične. Po zbranih podatkih je tako v Republiki Sloveniji v letih 2008 in 2009 primanjkovalo približno 500 zdravnikov. Kljub temu, da imamo dve fakulteti za medicino, s katerimi je sklenjen dogovor o povečanju vpisnih mest, število diplomantov še vedno ne bo zadostovalo za vse potrebe. Najhitrejši in najučinkovitejši način reševanja navedene problematike je tako pridobivanje tujih zdravnikov, kar bo mogoče le tedaj, če bo Slovenija zanje sploh dostopna glede na druge države članice, nečlanice Evropske unije. Po podatkih ministrstva namreč izhaja, da velikega zanimanja za poslovanje zdravnikov iz držav članic EU ni, bistveno večje zanimanje je iz tretjih držav, vendar je pri tem ovira zakonodaja, ki ni usmerjena v zmanjševanje administrativnih ovir in ni skladna s smernicami Evropske unije.

Zakonodajno-pravna služba je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z Ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. K predlogu zakona je oblikovala konkretne pripombe k 14. členu. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je poudarila, da je s predlaganimi amandmaji koalicijskih strank večina pripomb upoštevanih, za pripombe, ki pa niso bile upoštevane, pa je bila s strani predlagatelja podana ustrezna obrazložitev.

Mnenje Državnega sveta Republike Slovenije, Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, je na seji predstavil podpredsednik komisije gospod Peter Požun. Poudaril je, da je komisija predlog zakona podprla in izrekla vso pohvalo in podporo hitremu odzivu Ministrstva za zdravje na navedeno problematiko kot tudi sprejetje pravilnika o organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva, ki predstavlja osnovo za pripravo novega zakona o zdravstvenem

varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter drugih zakonov s področja zdravstva.

V široki in polemični razpravi, v kateri je sodelovala večina članov odbora, je bilo najprej izpostavljeno dejstvo, da Slovenija izgublja lasten potencial, saj se več kot 200 maturantov ni imelo možnosti vpisati na medicinski fakulteti, pri tem pa bomo sprejemali ljudi, ki so lahko bistveno slabše usposobljeni. Medicinska fakulteta v Mariboru ima prosta mesta, ki bi se lahko zapolnila, vendar ni finančnih sredstev. Odprte dileme se po mnenju nekaterih članov odbora kažejo v dejstvu, da predlog zakona sprejemamo po nujnem postopku, da stvari niso dorečene, ni jasno, ali bodo kriteriji strokovnosti res upoštevani in znanje jezika res takšno, da se bosta pacient in zdravnik sporazumela. Nekateri člani odbora so menili, da je zakon potreben, saj se zdravstvena dejavnost zaradi pomanjkanja določenega kadra težko izvaja. Kriteriji so jasni. Vsakdo, ki bo želel priti v Slovenijo, bo moral izpolnjevati določene kriterije usposobljenosti. V ta namen so imenovane strokovne komisije in določen je postopek. Naveden problem je večplasten. Ne gre samo za zdravnike, ki bodo prihajali iz drugih držav, ampak je treba urediti tudi položaj in status državljanek in državljanov Republike Slovenije, ki so študirali medicino v tujini, sedaj pa imajo probleme s priznavanjem licenc.

Na odprte dileme je minister za zdravje, gospod Marušič podal odgovore in poudaril, da država z dvema milijonoma ljudi ne more imeti več kot 350 mest na obeh medicinskih fakultetah. Pri tem je pomembno dejstvo tudi to, da je med našimi diplomanti prisotna velika želja, da bi delo opravili v tujini. Postopek priznanja poklicnih kvalifikacij v Sloveniji že poteka, vendar so pristojnosti razdeljene med različne resorje in zakonodajo.

V skladu s poslovníkom so bili k predlogu zakona vloženi amandmaji štirih poslanskih skupin koalicije k 13. členu, na seji odbora pa je Poslanska skupina SDS vložila še amandma k 7. členu. Člani odbora so podprli amandmaje, torej vse amandmaje strank koalicije, torej k 13. členu ter Poslanske skupine SDS k 7. členu predloga zakona.

Odbor je oblikoval in sprejel tudi svoj amandma k 34. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh ostalih členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

Z vključitvijo sprejetih amandmajev v zakonski predlog, je odbor določil besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, mag. Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla Predlog zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist.

Strinjamo se z obrazložitvijo Vlade, da je prišlo do pomanjkanja zdravnikov na nekaterih področjih, kot so anesteziologija, družinska medicina, radiologija in pediatrija. Prav tako zaznavamo potrebo po zdravnikih na podeželju in v manjših mestih. Potrebo, ki je nastala zaradi preobsežne privatizacije zdravstvenih domov. Zdravniki zasebniki so se v želji po večjih zasluških zgostili v večjih mestih Slovenije, podeželje in manjša mesta pa so ostala brez ustreznega števila zdravnikov. S tem zakonom lahko v kratkem časovnem obdobju odpravimo ozka grla, ki so nastala v zdravstvu zaradi neustrezne strukture zdravniškega kadra po področjih zdravstvene dejavnosti in zaradi prevelikega obsega privatizacije v osnovnem zdravstvu. S tem zakonom se tudi uresničuje direktiva Sveta EU z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje tistih državljanov tretjih držav z visokošolsko diplomijo, ki imajo ponudbo za delo v državi članici EU. Tako bo Slovenija lahko hitreje prišla do visokokvalificiranega zdravstvenega kadra, ki ga potrebujemo. V zakonu so ustrezne varovalke glede kakovosti zdravstvenega kadra in znanja slovenskega jezika. Prav tako smo v postopku obravnave sprejeli amandma, s katerim so bili ministru za zdravje dane varovalke pred morebitnim dotokom nepotrebnega zdravstvenega kadra.

Ni pa verjetno, da bi lahko s tem zakonom kratkoročno prispevalo k zagotovitvi 24-urnega zdravstvenega varstva ali da bi se izognili ponovni destabilizaciji zdravstvenega sistema, ki bi nastale 1. januarja 2011 ob predvidenem ponovnem doslednem umiku soglasij za dodatno nadurno delo zdravnikov. Za slednje bi morale ministrstvo in nadzorne institucije zagotoviti dosledno izvajanje zakonov, s katerimi bi morala država varovati javni interes na področju zdravstva.

Zakon je korak k večji vlogi Ministrstva za zdravje pri urejanju perečih vprašanj na področju zdravstva. Poslanska skupina Socialnih demokratov meni, da je zakon tako potreben kot tudi ustrezen. Bi pa želela spomniti, da se samo z večjim številom zdravnikov ne bo dalo rešiti trenutnih problemov pri nas na področju zdravstva. Te probleme sta namreč povzročila predvsem procesa privatizacije in komercializacije. V podkrepitev teze, po kateri večje število zdravnikov ne pomeni nujno boljšega zdravstva, bi vas želela seznaniti z nekaterimi podatki Svetovne zdravstvene organizacije. Slovenija je imela v obdobju od leta 2000 do 2009 v povprečju 24 zdravnikov na 10 tisoč prebivalcev. Po uspešnosti zdravstvenega sistema je bila Slovenija uvrščena na 38. mesto med 191 državami. Velika Britanija in Japonska pa sta, na primer, imeli v tem obdobju manj zdravnikov, le 21 na 10 tisoč prebivalcev, pa imata kljub manjšemu deležu BDP, ki ga vlagata v zdravstvo, v primerjavi s Slovenijo bistveno uspešnejša zdravstvena sistema od slovenskega. Velika Britanija je bila po uspešnosti svojega zdravstvenega sistema uvrščena na 18. mesto, Japonska pa na 10. mesto med 191 državami. Z manjšim številom zdravnikov na 10 tisoč prebivalcev od Slovenije imata torej obe državi bistveno boljši zdravstveni sistem kot Slovenija. To tezo potrjujejo tudi države z večjim številom zdravnikov na 10 tisoč prebivalcev od Slovenije in z bistveno slabšim zdravstvenim sistemom od našega. Tako imajo na primer Madžarska, Latvija in Urugvaj zaporedoma 28, 30 in 37 zdravnikov na 10 tisoč prebivalcev, Ruska federacija pa kar 43 zdravnikov na 10 tisoč prebivalcev. Vse te države imajo več zdravnikov kot Slovenija, vendar so njihovi zdravstveni sistemi po uspešnosti zaporedoma uvrščeni na slabša mesta od našega zdravstvenega sistema. To

je na 66., 105. in 65. mesto, Ruska federacija ima skoraj z dvakrat več zdravniki na 10 tisoč prebivalcev uspešnost zdravstvenega sistema takšno, da je uvrščena na 130. mesto. Ni vse v tem, kakšno je število zdravnikov. Potrebni so še drugi ukrepi v zdravstvu.

Socialni demokrati bomo ta zakon podprli predvsem zato, da bi hitreje pridobili zdravniški kader, s katerimi bi lahko nadomestili ozka grla v zdravstvu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil France Cukjati.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Gospod minister, kolegice in kolegi, dobro jutro, lep pozdrav!

Takoj na začetku moram reči, da Slovenska demokratska stranka ne bo nasprotovala temu zakonu, kajti gre za zakon, ki odpira interventni uvoz zdravnikov iz republik nekdanje Jugoslavije. Mi se namreč zavedamo, da je problem pomanjkanja zdravnikov v Sloveniji velik, in tudi zaradi tega podpiramo ta urgentni poseg gašenja požara, vendar imamo velike pomisleke, kako se tega lotevamo. Namreč, ne gre niti za gašenje požara, gre za omejevanje požara. Da je požar prisoten vemo že 15 let. Že 15 let gori, gori, gori, pa samo čakamo: Bo že kako! V vseh mandatih politika ni ukrepala. Že pred 15 leti so bili jasni podatki, da je povprečna starost slovenskega zdravnika za 5 do 8 let višja kot v Evropi. To pomeni, da bo z upokojevanjem nastala vrzel, velika vrzel. No, in ta vrzel se vse bolj kaže in so različni podatki, koliko zdravnikov bi potrebovali danes, da bi zdravstvena služba potekala normalno. Da ne poteka normalno, vemo. Kritično pomanjkanje določenih profilov, kot so recimo anesteziologi, in v določenih krajih po terenu, v majhnih krajih, tam pravzaprav vztrajajo samo še zasebniki koncesionarji, zdravstveni domovi pa so brez zdravnikov. Celo tuji zdravniki, ki so pred leti prišli k nam, ko prosijo za koncesijo, ko prosijo, da bodo samostojno delali, če ne dobijo koncesije, pač odidejo. Taki primeri so bili v Koroški regiji, ob Dravi in podobno.

Mi zdaj s tem zakonom omogočamo torej uvoz. Nismo pa v teh letih nič naredili, da bi svojo kadrovsko politiko, za katero je odgovorna država, za katero so odgovorna ministrstva, pripravili dolgoročno tako, da te vrzeli ne bi bilo. Ne bi bilo. Koliko muk je bilo treba, da je bila ustanovljena mariborska medicinska fakulteta?! In še ta bi želela graditi svojo stavbo in ne samo gostovati v različnih prostorih drugih fakultet, pa se že dve leti dogaja, da ne dobi zelene luči in da se pojavljajo neke čudne blokade, poudarjam, čudne blokade začetka investicije. Celo evropska sredstva bodo verjetno skopnela oziroma se ne bodo izkoristila zaradi teh čudnih blokad, no, ampak o tem na odboru na izredni seji.

Vseeno se čudim, da pravzaprav to vlado in tudi prejšnje vlade ne moti, jih ob vsem tem ni motilo, da ljubljanska fakulteta, zdaj tudi skupaj z mariborsko fakulteto, vsako leto odkloni okrog 200 dobrih maturantov, ki bi želeli študirati medicino, ki so voljni tega, ki so sposobni, ki imajo dobre maturitetne rezultate, pa ne morejo študirati. Seveda gredo potem na druge fakultete, večinoma družboslovne, kjer pa vemo, kakšna je možnost zaposlitve, in tako proizvajamo nesrečne slovenske intelektualce, ki pravzaprav niti ne bodo našli svojega dela v nezaposljivih poklicih.

Še enkrat. Pristop sam je takšen, tipičen za te vlade, da pravzaprav rešujejo samo takrat, ko tako gori, da nam vsem žge pot pod nogami, takrat se lotevajo tega vprašanja, dolgoročnih investicij v kadre, pa ne načrtuje, ne prepoznajo kot nuje. In to je glavni očitek vsega tega čaranja, kako reševati trenutno situacijo.

Vložili smo nekaj amandmajev, upajmo da bodo sprejeti.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franci Kek.
Izvolite.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, kolegice, kolegi!

Pred nami je predlog zakona, ki je na nek način posledica preteklih neustreznih ravnanja na področju zdravstvene dejavnosti

in z njo ustavno zagotovljenega zdravstvenega varstva. V Poslanski skupini Zares smo na zdravstvenem področju vedno aktivno sodelovali in sproti opozarjali na določene pomanjkljivosti tako na področju zdravniške službe, izvajanja zdravstvenih storitev v sklopu koncesij, na področju same organiziranosti in nenazadnje tudi na področju izvajanja dežurne službe. Ob po naši oceni nepotrebni eskalaciji s strani zdravniškega sindikata ob sprejeti spremembi izplačevanja posameznih dežurstev smo pozvali k aktivnejšemu sodelovanju vseh vpletenih strani tudi s predlogom za sprejetje avtentične razlage Zakona o zdravniški službi. S tega vidika in angažiranosti lahko pristojnemu ministru zgolj čestitamo. Pozdravljamo dolgoročno usmerjenost k reševanju izvajanja zdravniške dejavnosti, ki jo je minister izkazal z vložitvijo tega predloga zakona, ob želji, da bi se tudi vse nadaljnje reforme na tem področju začele izvajati hitreje od napovedovanj.

Osnovi cilj zakona je skrajšanje postopkov priznavanje poklicnih kvalifikacij zdravnikom iz tretjih držav ter olajšati možnost njihove zaposlitve v Republiki Sloveniji. Dejstvo je, da neustrezna struktura zdravnikov po dejavnostih kaže na pomanjkanje zdravnikov, predvsem s področij anesteziologije, družinske medicine, radiologije in pediatrije. Žal tudi predstavljenе projekcije do leta 2018 po posameznih dejavnostih niso optimistične. Po navedbah ministra se bo zgolj število radiologov povečalo nekoliko hitreje. Vsi ostali profili pa zgolj po 1 % letni stopnji.

Po zbranih podatkih danes v Sloveniji primanjkuje približno 500 zdravnikov. Tudi povečevanje vpisnih mest na obe slovenski medicinski fakulteti v doglednem času ne bo rešilo omenjene težave. Zato je najhitrejši in najučinkovitejši način reševanja navedene problematike pridobivanje tujih zdravnikov, s čimer moramo povečati in razširiti predvsem dostopnost tudi glede na druge države članice in nečlanice EU. Naj ob tem povem, da nas je izredno negativno presenetilo neodgovorno poudarjanje nekaterih poslanskih kolegov na matičnem delovnem telesu, češ, da bomo v Slovenijo pripeljali manj usposobljene ljudi, da predlog zakona ni dorečen, da obstaja bojazen, da postavljeni strokovni kriteriji ne bodo upoštevani in ali bo

znanje jezika zagotavljalo razumevanje med zdravnikom in pacientom. Največje zavajanje po naši oceni pa so insinuacije, da zakon uvaža ljudi iz tujine, s čimer bo onemogočeno izvajanje specializacij našim diplomantom. Ja, kdo pa jih razpisuje? Minister, politika? Sami dobro veste, da temu ni tako. Zato so popolnoma neresni demagoški tudi napadi na politiko, zaradi katere naj bi se zavlekla gradnja medicinske fakultete v Mariboru, o čemer pa bo tekla beseda na odboru. Dejstvo je, da je zakon potreben, saj se zdravstvena dejavnost zaradi pomanjkanja kadra izvaja dosti težje, kot bi se sicer. Zato je vsebina zakona zadostna oziroma ustrezná podlaga za rešitev nastale situacije.

V Poslanski skupini Zares bomo zakon podprli. Od pristojnega ministra pa vseeno pričakujemo, da bo nemudoma pristopil tudi k pripravi določenih zdravstvenih reform oziroma kot sam pravi, "nadgradenj obstoječega sistema", s čimer bi celoviteje sledili trendom in rešitvam na področju zdravstvenega varstva in izvajanja zdravstvene dejavnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanke skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Pomanjkanje kadrov v slovenskem zdravstvu je na žalost stalnica v našem prostoru že leta in leta. Deloma so se stvari le premaknile z odprtjem medicinske fakultete v Mariboru in z zviševanjem vpisnih mest. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ocenjujemo pomanjkanje zdravnikov kot resen problem v našem zdravstvenem sistemu in prav je, da je sedanji minister končno zagrizel v to kisló jabolko. Seveda ne moremo biti ravno najbolj zadovoljni, da moramo zdravniške kadre iskati v tako imenovanih tretjih državah, kjer kakovost izobraževalnih sistemov vseeno večinoma ne dosega ravni, ki smo jo na tem področju vajeni. Na tem mestu se tudi pojavlja vprašanje, zakaj ni zanimanja za delo v Sloveniji s strani zdravnikov iz ostalih držav Evropske unije. Ali je okolje pri nas res tako

nepripravljeno za tuje zdravstvene strokovnjake? Strinjamo se, da so postopki za priznavanje poklicnih kvalifikacij absolutno predolgi. Včasih trajajo celo več let. Krivda pa ni na kandidatih, ampak v zapletenih administrativnih postopkih sedanjega načina dela. Sedanji predlog zakona vse upravne postopke priznavanja kvalifikacij združuje pod okrilje Ministrstva za zdravje in na ta način minister prevzema vso odgovornost za podeljevanje zdravniških licenc. Upamo, da bo to tudi omogočilo lažji nadzor nad potekom postopkov. Predlog zakona sicer rešuje trenutne probleme, vseeno pa bi v SLS želeli, da se naredi dolgoročnejša strategija za zagotovitev domačih zdravniških kadrov v Sloveniji. Resnično si ne želimo, da bi zdravniki, ki jih je izšolal slovenski izobraževalni sistem, iskali zaposlitvene priložnosti v ostalih članicah EU, mi pa bi ta primanjkljaj masovno nadomeščali na podlagi zakona, ki ga obravnavamo. Takšno razmišljanje vsekakor ni protekcionizem, temveč poziv k razpravi, saj so slovenski specializanti tudi v zahodnem svetu prepoznani kot izredno dobri strokovnjaki. Strah pred begom možganov je v tem primeru povsem upravičen.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zato podpiramo določbe k zakonu, ki narekujejo, da Ministrstvo za zdravje vsako leto posebej glede na razpoložljive podatke in stanje določi zgornjo mejo števila ponudb za delo v Republiki Sloveniji. Na ta način ne bodo ogrožena delovna mesta za domače diplomante. Predlagani zakon skrajšuje postopke, zato ob tem tudi v SLS opozarjamo, da mora biti poudarek v postopku priznavanja kvalifikacij na kvaliteti kandidatov in na njihovem ustreznem strokovnem znanju. Glede na to, da se bodo časovni roki za pridobivanje delovnih licenc zmanjšali pa v Poslanski skupini SLS tudi opozarjamo, da to ne sme vplivati na raven znanja slovenskega jezika uspešnih kandidatov, saj je, kot vemo, narava opravljanja zdravniškega poklica zelo tesno povezana z delom z ljudmi.

Zavedamo se, da trenutno stanje že lahko ogroža zagotavljanje popolne zdravstvene oskrbe v državi. Temelji cilj predlaganega zakona mora biti povečanje števila zdravnikov v naši državi ob natančno opredeljenih kriterijih ugotavljanja

usposobljenosti zdravnikov iz tretjih držav in znanja slovenskega jezika. S tem moramo zagotoviti nemoteno 24-urno zdravstveno varstvo in izboljšati kakovost zdravstvene oskrbe.

Ker predlagani zakon to obeta, ga bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil mag. Vasja Klavora.

MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister, spoštovane kolegice, kolegi!

Predlog ministra za zdravje, ki gre v smeri tako imenovanega ohlapnejšega sprejema tujih zdravnikov na ozemlje Republike Slovenije, je dober predlog. Zato lahko takoj na začetku povem, da ga bom sam, in tudi naša poslanska skupina, z veseljem podprl.

Pregledali smo besedilo predloga tega zakona, saj je kakovosten javni zdravstveni sistem ena naših poglavitnih prioritet. Na besedilo tega predloga smo podali tudi nekatere pripombe, vsebinske in nomotehnične. Pri tem lahko ugotavljam, da so bile delno upoštevane. Naj pripomnim, da nekatere šele potem, ko je tudi naša zakonodajno-pravna služba ugotovila enake pomanjkljivosti. Ne glede na to, dopolnjen predlog zakona je dober in mislim, da bo tudi z dodatnimi amandmaji, ki so pripravljene, še boljši.

Vsi vemo, da v Sloveniji primanjkuje zdravnikov, ne samo letos, ampak tudi v vseh letih. Mislim, da je zato potreben temeljit pregled, kakšno je dejansko stanje števila zdravnikov v Sloveniji. Velikokrat poslušamo različne številke, na žalost, različne številke, ne pa točne številke, koliko zdravnikov rabimo sedaj in koliko bi jih v nekem obdobju naprej tudi rabili. Želimo, da nam pridejo zdravniki iz drugih držav tudi na pomoč oziroma da se pri nas zaposlijo. Toda prihod teh zdravnikov naj ne bo nenadzorovan. Predlog seveda upošteva ustrezno strokovno in praktično usposobljenost, znanje slovenskega jezika in tudi postopke za potrebno dodatno izobraževanje zdravnika, da bo lahko kakovostno skrbel za zdravje

naših državljanek in državljanov. Skratka, zapolnitev kadrovskega manka na tem področju je po naši oceni primerno varovana z ustreznimi mehanizmi, ki so podlaga za dobro izbiro, in za katere je predvsem zadolženo Ministrstvo za zdravje in tudi Zdravniška zbornica Slovenije.

Tudi glede omejitve priliva tujih zdravnikov, sprejete na pobudo poslanskih kolegov, je bila na seji delovnega telesa predstavljena ena izmed varovalk. Ne smemo pozabiti, da imamo dve medicinski fakulteti in čeprav imata obe svoj numerus clausus vsakoletnega sprejema kandidatov na medicinsko fakulteto, to moramo upoštevati in odstraniti vse vzroke, da tudi druga medicinska fakulteta, za katero smo bili in je nacionalnega pomena, pa tudi pomena v smislu glede tega, koliko lastnih zdravnikov bomo v Sloveniji imeli, tega ne smemo zanemariti. Zato upam, da bo jutrišnji izredni sestanek našega odbora tudi v tej smeri uspešen.

Rad bi povedal, da je bil v preteklosti vse preveč dolgotrajen postopek za sprejem novih zdravnikov. Spominjam se zdravnice iz svojega okolja, ki je prišla iz ene od vzhodnih držav in je mesece in mesece čakala zaradi dolgotrajnega postopka, čeprav se je hotela zaposliti kot specialistka za anestezijo. Ker je z zaposlitvijo resno mislila, je v času, ko je čakala na vse te administrativne zadeve in ko je morala polagati tudi izpite, opravljala delo v sprejemni sanitarni ekipi v bolnišnici, v treh izmenah, se pravi, da je zadevo vzela resno. Danes je ta zdravnica specialistka anestezije, se pravi, ena od tistih zdravnic oziroma zdravnikov, ki so v našem zdravstvenem sistemu še kako potrebni. Če hočemo, da bodo zdravstvene reforme uspešne – in prav kmalu, jutri, bomo začeli o tem razpravljati –, potem moramo misliti tudi na to, da za to potrebujemo zadostno število zdravnikov, naših lastnih kot tudi tistih, ki se želijo zaposliti pri nas. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Lep pozdrav vsem! Spoštovani minister, predsedujoči!

Z zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine specialist želi Ministrstvo za zdravje poenostaviti in poenotiti postopke, po katerih bodo lahko zdravniki iz držav nečlanic Evropske unije dosegli priznanje izobrazbe v Sloveniji oziroma uredili nostrifikacije in se lahko zaposlili. Tako bo lahko tuj zdravnik specialist, ki bo imel garantno pismo izvajalca zdravstvenih storitev v Sloveniji, za zaposlitev zaključil ves postopek v enem mesecu. Za samostojno opravljanje dela bo moral znati tudi slovensko, posebna komisija ministrstva pa bo skrbela za preverjanje strokovnega znanja kandidatov. Diplomanti se bodo lahko po šestih mesecih prijaviли za specializacijo, specialist pa bo moral opraviti še največ eno leto dodatnega izobraževanja, da se bo lahko potem zaposlil kot zdravnik specialist. Na ta način bi vsaj delno lahko ukrepali zoper tako pereče pomanjkanje zdravnikov v Republiki Sloveniji, saj se z 273 zdravniki na 100 tisoč prebivalcev dejansko nahajamo na samem repu v Evropski uniji.

Žal pa ni samo nizko povprečno število zdravnikov v Sloveniji, ki tare naše zdravstvo. Še večji problem je starostna struktura, porazdelitev po dejavnostih in predvsem neugodna geografska porazdelitev, kar prizadane predvsem od centra države odmaknjene regije, kot so na primer Pomurska regija, ponekod v Podravju, na Koroškem in še kje. V Slovenski nacionalni stranki smo že večkrat izpostavili ta problem pomanjkanja zdravnikov na podeželju, kot je to najbolj evidentno, recimo, pri nas na Goričkem, v Prekmurju, kajti delo in življenje na takšnih območjih je vsekakor za zdravnike specifično, ne najdejo motivacij in še kakšnih drugih perspektiv v svojem kariernem in strokovnem življenju v bodočnosti, zato se raje selijo v centre oziroma ostajajo v urbanih centrih. Žal, kot vidimo v tem predlogu zakona, reševanje tega vprašanja ni določeno ali pa ima, vsaj upamo lahko, predlagatelj kakšen drugi načrt, kako doseči ugodnejšo geografsko porazdelitev – morda s kakšnimi drugimi podzakonskimi akti. Nedolgo tega so me nekateri zdravniki v Murski Soboti sami povabili na razgovor, kajti zelo dobro se zavedajo tega problema pomanjkanja zdravnikov na podeželju. So sami močno preobremenjeni, enostavno ne

zmorejo fizično ustreči vsem potrebam, da ne govorim o prizadetih prebivalcih, ki so glavna žrtev takšnega neurejenega stanja in nenazadnje tudi o njihovem neenakopravnem položaju in o kršenju ustavnih pravic do zagotavljanja zdravstvenih storitev enakopravno za vse Slovenke in Slovence. Sami zdravniki so prišli na dan s konstruktivnimi predlogi in sugestijami, kako obdržati ali privabiti zdravnike na takšna območja. En takšnih je bil na primer vzpostavitev ustreznega točkovnega sistema nagrajevanja zdravnikov, kar bi lahko vsaj do neke mere okrepilo zanimanje in motiviranost za zdravstveno osebo, da bi ostalo ali prišlo službovati v takšna odmaknjena območja. Mislim, da bi moral imeti kaj takšnega predlagatelj tudi v mislih ob priložnosti privabljanja oziroma uvoza, če tako rečemo, zdravnikov, kajti uspešnost zakona bo pičila, če bo velika večina novih zdravnikov zopet ostala v Ljubljani ali Mariboru, recimo. Če že ni mogel predvideti ureditve tega problema s tem zakonom, pa predlagam, da le-to načrtuje s kakšnimi podzakonskimi akti oziroma uredbami. Pri tem mislim predvsem na prav določene strukture zdravnikov po dejavnostih, kot so na primer zdravniki družinske medicine, splošne medicine, pediatri itn, torej takšni, ki jih prebivalstvo na podeželju najbolj pogreša in upravičeno pričakuje od nas in od vas, da ustrezno ukrepate v tem smislu.

Žal nas takšno stanje v našem zdravstvu niti ne čudi, kajti v Slovenski nacionalni stranki ves čas opozarjamo in nakazujemo tudi na druge nepravilnosti pridelovanja ali bolje rečeno pri ne delovanju zdravstvenega sistema, kot so neracionalno trošenje denarja v zdravstvu, kršitve delovnega statusa zaposlenih, nelogičnosti v slabih in mnogo predragih projektih in predpisih za urejanje dela v zdravstvenem sistemu in ne nazadnje, da ne govorimo o "brezskrupulozni farmako mafiji", ki tudi, žal, prispeva k draženju in neučinkovitosti našega zdravstvenega sistema. Posledice so pa seveda dolge čakalne liste, pomanjkanje materialnih in finančnih sredstev in seveda tudi primernih zdravstvenih storitev ter rezultatov zdravljenja. No, še marsikaj bi lahko dodali na to temo, a za enkrat toliko o stališču Slovenske nacionalne stranke, pri amandmajih pa še kaj več. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik še enkrat. Še enkrat vsem lep pozdrav!

V Poslanskem klubu LDS bomo zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist podprli.

Temeljni razlog za podporo je uresničitev načela zagotavljanja čim večje dostopnosti pacientov do kakovostnih zdravstvenih storitev, kar bo v praksi pomenilo skrajšanje čakalnih dob in hkrati omogočilo lažje zagotavljanje 24-urnega zdravstvenega varstva pri izvajalcih zdravstvenih dejavnosti. Potrebe po zdravstvenih storitvah zaradi staranja prebivalstva, vse večje informiranosti in zahtevnosti prebivalstva, razvoja zdravstvenih tehnologij in epidemioloških trendov vse bolj naraščajo. Stvarne potrebe večkrat presega zmogljivost zdravstvene oskrbe, velikokrat tudi zaradi pomanjkanja ustreznega osebja.

V Poslanskem klubu LDS obžalujemo, da v preteklih letih ni bilo celovitega reševanja človeških virov na Ministrstvu za zdravje, za kar so odgovorne pravzaprav vse vlade do zdaj. Danes naj bi na podlagi podatkov izvajalcev zdravstvene dejavnosti, zbranih v letih 2008 in 2009, v Republiki Sloveniji primanjkovalo približno 500 zdravnikov. Da se v javnosti pojavljajo tudi drugačni podatki, je prav gotovo posledica, da v Sloveniji pravzaprav v celotnem obdobju od osamosvojitve naprej nismo bili sposobni oblikovati mreže javne zdravstvene dejavnosti, ki bi temeljila na potrebah prebivalcev v Republiki Sloveniji. V preteklosti smo bili tudi priča različnim ocenam o potrebah po zdravnikih. Tako smo bili v preteklem desetletju priča celo ocenam, da je zdravnikov celo preveč. Seveda je realnost zelo hitro pokazala, da so bile takratne ocene netočne. Seveda pa danes od načrtovalcev zdravstvene politike in izvajalcev zdravstvene dejavnosti pričakujemo, da bodo ukrepi šli v tisto smer,

da se sprejmejo ustrezni ukrepi za reševanje tega problema in zmanjševanje čakalnih vrst.

Slovenija je glede na mednarodno primerjavo država z nizkim povprečnim številom glede na število prebivalcev, hkrati se srečujemo še z neugodno starostno strukturo, pri čemer je med aktivnimi zdravniki kar 185 že upokojenih. Ob tem smo priča še neustrezni strukturi po dejavnosti, ki kaže na pomanjkanje zdravnikov s področja anesteziologije, družinske medicine, radiologije in pediatrije. Za te dejavnosti pa niso optimistične niti napovedi do leta 2018. Za reševanje kadrovskega deficita zdravnikov je predstavljala ustanovitev Medicinske fakultete v Mariboru leta 2003 ukrep v pravo smer, saj je omogočil vpis večjemu številu maturantov. Na podlagi dogovora pa se bo v naslednjem letu še dodatno povečalo število vpisnih mest na ljubljanski in mariborski medicinski fakulteti. Vendar lahko povečan priliv diplomantov obeh fakultet pričakujemo šele v naslednjih letih, kar pa ne rešuje obstoječega problema. Zato se strinjamo z oceno Ministrstva za zdravje, da je najhitrejši, najučinkovitejši način reševanja problema pomanjkanja zdravnikov v pridobivanju tujih zdravnikov, in to tako specialistov kot tudi specializantov. Opravljene analize kažejo, da ni velike zanimanja za zaposlovanje zdravniškega osebja iz držav članic Evropske unije, medtem ko je to zanimanje kandidatov iz tretjih držav bistveno večje. Vendar pa bo ta ukrep učinkovit le, če bo Slovenija znala ustvariti privlačne in dostopne pogoje zanje. Danes temu ni tako, saj je zakonska ureditev tega področja preveč toga, hkrati pa ne sledi smernicam EU in direktivi, ki bo z junijem 2011 omogočila vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve.

Glede na sedanjo razdrobljeno ureditev v več zakonih, predlagani zakon v enem zakonu ureja pogoje in postopke priznanja poklicne kvalifikacije zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist za osebe, ki so poklicne kvalifikacije pridobile v tretjih državah.

V Poslanskem klubu LDS podpiramo temeljni cilj zakona, da se predvideni postopki priznavanja poklicnih kvalifikacij izvedejo hitreje, saj bo s tem dana možnost za hitrejše zaposlitve. Tako bo dana možnost izvajalcem

zdravstvene dejavnosti, ki bodo morali predhodno izdati ponudbo za delo v Republiki Sloveniji, da bodo zapolnili svoje kadrovske potrebe v dobrobit uporabnikov zdravstvenih storitev. Pri tem se strinjamo z rešitvijo, da bo postopek po tem zakonu stekel le v primeru, če bodo državljani iz tretjih držav imeli potrebno ponudbo za delo v Sloveniji. S tem je dana varovalka, da se ne poruši obstoječe mreže javne zdravstvene službe in da se ne izrine zdravnikov iz države.

Ob tem v LDS opozarjamo, da morajo biti za zagotavljanje varnosti uporabnikov zdravstvenih storitev uresničena vsa določila in postopki, ki bodo zagotavljali strokovno usposobljenost kandidatov iz tretjih držav in da mora biti s strani kandidata izkazano znanje slovenskega jezika pred zaposlitvijo v Republiki Sloveniji. Glede na neustrezno strukturo zdravnikov v LDS tudi pričakujemo, da bodo dane ponudbe za tiste dejavnosti, kjer se kaže pomanjkanje zdravnikov, ki bodo prioriteto popolnili potrebe. Rešitve pa nikakor ne razumemo v smeri, da bi bili zdravniki iz tretjih držav rešitev za geografsko manj privlačna področja, predvsem v okviru primarne mreže. V nadaljevanju pričakujemo še dodatne ukrepe za celovito in dolgotrajno rešitev.

Kot sem že dejal, v Poslanskem klubu LDS zakon podpiramo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupini nepovezanih poslancev bo predstavil mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Solidarnost bo Predlog zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, zdravnik dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist podprla. Nobenega dvoma ni, da imamo v Republiki Sloveniji premalo specialistov zdravnikov, predvsem anesteziologov, družinskih zdravnikov, radiologov in pediatrov. Odgovornost za tako stanje si prav gotovo delijo tako zdravstvena politika, kakor tudi Zdravniška zbornica, pa tudi zdravniški sindikati. Vsi so vedeli, da je zdravnikov

premalo na teh področjih. Prepričan sem, da je bilo premalo storjenega, da bi se pravočasno odobrilo ustrezne specializacije za te veje. Res pa je tudi nekaj drugega. Namreč, da je zdravnikov bilo vedno premalo. Vedno smo v preteklih obdobjih zdravniki delali več in dalj časa zato, da ljudje niso čakali, da so dobili tisto, kar so pričakovali od nas, in to brez groženj, brez štrajkov in brez izsiljevanja bolnih, prepričani, da je tako prav in treba. In v nekem delu bo tudi v prihodnje nujno na ta način reševati problem.

V prejšnjih časih in v prejšnji državi je bilo povsem naravno, da smo pomanjkanje zdravnikov pokrivali tudi s kadri iz drugih republik. V samostojni Sloveniji je taka praksa zamrla. Čas je, da zdravstvo išče ponovno zdravnike tudi zunaj naših meja. Zakon, ki je predlagan, podpira to možnost in skrajšuje postopke za zaposlitev zdravnikov iz drugih držav, kar bo problem ublažilo, po našem prepričanju pa prav gotovo ne rešilo v celoti. Nismo prepričani, da bo 50 zdravnikov na leto pomembno vplivalo na skrajšanje čakalnih dob, zaradi tega, ker so nekateri zdravniki preobremenjeni in bodo ti novi samo zmanjšali obremenitev že prisotnih, kar ne bo nujno vplivalo na zmanjšanje čakalnih dob. Zato bo tudi v prihodnje potrebno več storiti tudi s kakšnimi drugimi posegi v zdravstvenem sistemu, kakor so boljša izraba delovnega časa, strokovni nadzor nad tem, kaj sploh kdo počne, iskati je treba boljše organizacijo delo, treba je zaostri odgovornost zdravstvenega menedžmenta in zagotovo zaostri odgovornost vseh tistih, ki trošijo zdravstveni denar.

Glede na to, da v nekem delu vendarle zakon omogoča izboljšanje položaja zaradi pomanjkanja zdravnikov v naši državi, bo naša poslanska skupina, kot že rečeno, zakon z veseljem podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih.

Amandmaje k članom ste dobili na klop, in sicer k 7. členu sta dva amandmaja, vložila sta ga Slovenska demokratska stranka in koalicija. Vloženi so pa tudi po en amandma k 20. in 23. členu. Najprej dajem v razpravo 7. člen in vse tri amandmaje, ki so

bili k temu 7. členu vloženi. Gospod minister, kadar boste želeli, se boste lahko k razpravi priglasil tudi vi.

Želi kdo besedo? Opiram prijavo.
Gospod France Cukjati.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Gre za člen, ki postavlja začetek procesa oziroma postavlja zahteve, ki jih mora kandidat izpolniti. Mi bi želeli v dokazila, ki jih mora kandidat pred začetkom postopka, ko prihaja v Slovenijo, pred začetkom vstopa v javno zdravstveno službo izpolniti, bi želeli tudi dati preizkus znanja slovenščine. Namreč, ta zahteva znanja jezika je izredno pomembna. Prav pri zdravnikih gre za delo z ljudmi, za zelo delikatno razumevanje pacienta, za komunikacijo, osebno bi rekel, intimno komunikacijo med pacientom in zdravnikom. Če te komunikacije ni, potem je uspeh dela, uspeh zdravljenja vprašljiv. Povsod po svetu, kjer uvažajo pravzaprav oziroma dopuščajo pretok zdravnikov, posvečajo temu veliko pozornost. V zadnjem času je slišati o velikem dotoku zdravnikov iz Češke v Nemčijo. Namreč Nemčija je razpisala, je šla po tej poti, podobno kot gremo mi, ampak tam je zahteva taka. Ko pride češki zdravnik v Nemčijo in se začne pogovarjati o delovnem mestu, se pogovarjajo z njim ne v angleščini, ne v češčini, ampak v nemščini. Čeprav tisti, ki ga sprejemajo, ki sprejemajo tuje zdravnike, zelo dobro znajo angleško, morda tudi češki zdravniki zelo dobro angleško. Ne. V nemščini. To je prvi test. Naj povem primer Norveške, ki je pred dvanajstimi ali desetimi leti, ne vem točno, šla v veliko akcijo uvoza zdravnikov iz Evrope. Oni imajo sicer zelo razpršeno prebivalstvo, imajo tudi zaselke, tam po severnem delu severno od Trondheima proti Narviku in še naprej so majhni zaselki, majhna mesteca, ki so zelo odrezana od južnega dela Norveške. In so šli v akcijo uvoza tisoč zdravnikov. Večinoma jih je šlo iz Avstrije. Tudi en moj kolega Avstrijec, se dobo poznamo, je takrat šel na Norveško. Kakšen je bil postopek? Ko so dobili seznam zainteresiranih zdravnikov so Norvežani najprej poslali predavatelje norveščine v glavna mesta Avstrije. Eno leto so se ti kandidati učili norveško, šele potem so šli v postopek integracije teh kandidatov. Če bomo znanje slovenskega jezika pustili za na konec

in to delodajalcu, potem se bo dogajalo tako, kot se je dogajalo včasih in imamo še primere na Štajerskem, ne bom jih imenoval, da ne bom kolegov nekako izpostavil, ko zdravnik iz Srbije že 30 let dela pri nas, ima celo slovensko državljanstvo, s pacientom pa ne spregovori niti besedice slovensko. Ne vem, ampak zame je to nehigienično. Kolegice in kolegi, prvi pogoje je znanje slovenskega jezika! Saj ni treba, da je to visok književni jezik. Ampak glede sporazumevanja je pa to prvi pogoj.

Mi torej predlagamo, da se vendarle v neki inštituciji, ki je za to verificirana, ne katerakoli inštitucija, ampak tiste, ki so verificirane, lahko recimo Delavska univerza, se lahko zahteva znanje slovenskega jezika. Tudi tam se ne zahteva knjižni jezik. Ne. Ampak sporazumevanje.

Drugo, kar predlagamo v tem členu, pa je dopolnitev četrtega odstavka. V četrtem odstavku namreč piše, "zgornjo mejo števila ponudb za delo v Republiki Sloveniji iz 3. točke prvega odstavka tega člena določi vsako leto minister". To je bilo že v razpravi, na odboru je bilo sprejeto, ampak mi predlagamo, da se tukaj vendarle postavi ministru neke kriterije, nekaj oprijemljivega, kako on to določi, namreč najvišje število tistih, ki naj bi prišli v Sloveniji v naslednjem letu. Tudi koalicija je videla, da je treba neke kriterije tukaj postaviti, neko orodje dati ministru, da to določi. In je koalicija rekla, da glede na potrebe izvajalcev. Mi mislimo, da je to premalo. Namreč potrebe izvajalcev včasih oziroma praviloma ne izražajo potreb Slovenije. Ne odražajo. Mi imamo nekatere dejavnosti, recimo, ki so resnično podhranjene. Recimo ortopedske ordinacije. Izvajalci bodo samo za nadomestilo, za nadomeščanje svojih ortopedov, ki odhajajo v pokoj, prikazali potrebo po novem ortopedu, ali, recimo, tudi družinska medicina in podobno, da ne govorim o revmatologiji, ki je resnično podhranjena in bi zahtevala nove ordinacije, nove kapacitete. Mislim, da mora imeti minister tukaj širše polje in se lahko sklicuje tudi na potrebe celotne Slovenije. Seveda to težko naredi, kajti zopet smo tukaj – nimamo mreže javne zdravstvene službe, gospe in gospodje. Mreže, kjer bi imeli točne podatke o dejanskem stanju, to se pravi, zdravnik, katere specializacije, koliko je star, koliko je še predvideno, da bo delal do

upokojitve, in podobno, kje in nimamo podatkov, kaj pa si mi Slovenci želimo z ozirom na naše finančne zmožnosti in naše potrebe. To se pravi, mreža javne zdravstvene službe bi morala zaobseči podatke o idealnem stanju, ki bi ga z leti skušali čim bolj doseči oziroma se mu približati, in o dejanskem stanju. Že dvajset let, ne, osemnajst let je v zakonu določeno, da mrežo javne zdravstvene službe na sekundarni ravni, terciarni ravni določi minister, na primarni pa lokalna skupnost v soglasju z ministrom. Nič ni treba spreminjati zakonov, nič ni treba ne vem kaj čarati, to bi že morali, osemnajst let je tega, že določiti. Pa so bile različne vlade, ampak ni, do tega ni prišlo. Seveda je zdaj težko ministru nekoliko bolj dolgoročno planirati potrebe po zdravnikih, ne samo za eno leto, kajti v enem letu tudi tisti, ki bodo prišli, problema ne bodo rešili. Bodo šli v postopek in morda bodo eno leto v postopku ali pa celo specializacijo začeli v Sloveniji in bodo šele čez štiri leta godni, uporabni pravzaprav.

Mi predlagamo torej, da se pusti odprto ministru, da se mu pa reče, da glede na dejanske potrebe in pričakovane potrebe recimo v naslednjih šestih letih minister to oceni, naj sčara, tudi brez mreže, dokler je nimamo, ampak pustimo mu, da se ne lovi in omeji samo na neposredne trenutne potrebe izvajalcev, da jih sicer lahko upošteva, jih poslušaj, upošteva, jasno, bo povprašal izvajalce bolnišnice, predvsem velike izvajalce, da pa se mu pusti proste roke. Naj pravzaprav odgovorno ravna s politiko zdravstvenega kadra. Torej, to sta naša dva amandmaja in upam, da bo razprava pozitivna po teh amandmajih.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospa Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

Verjetno je res težko po tem, ko se osemnajst let ni dalo določiti mreže zdravstvenih, torej mreže zdravstvene dejavnosti, pa sedaj, ko gremo v zakon po nujnem postopku, nenadoma rešiti vse te težave, za katere vemo, da se prej toliko časa ni naredilo praktično nič na temu oziroma da so bile določene ovire. Predstavljam si, da so te ovire verjetno kar hude, zaradi katerih ni

prišlo nikoli do soglasja, kaj je z mrežo zdravstvene dejavnosti. Tako da, verjamem, da je ta konsenz, ki je bil sedaj dosežen, v okviru 7. člena, in še tega kar smo se koalicijski partnerji dogovorili, da se dopolni sedaj s pomočjo amandmaja k 7. členu in k 34. členu, da je težko ta trenutek doseči še kaj bistveno boljšega, ker gre končno za postopek po nujnem postopku. Verjamem pa, da se bo dalo sčasoma domisliti še kaj bolj primerne, da bo javnemu interesu res zadovoljeno tudi v teh postopkih.

Vsekakor bom sama – in verjamem, da tudi kolegi poslanci iz koalicije – podprla amandmaje k 7. in 34. členu. Medtem ko amandma Poslanske skupine SDS k 7. členu sicer vsebuje osnovno misel, ki se nam zdi popolnoma sprejemljiva, o kateri je govoril doktor Cukjati, namreč, da mora zdravnik, ki neposredno komunicira s pacientom, znati slovenski jezik. Vendar pa gre tu morda za nerazumevanje ureditve v samem zakonu, ker je namreč tudi v tem zakonu predvideno, da bi moral zdravnik, preden bi začel samostojno opravljati zdravstveno dejavnost, pridobiti tudi vsa potrebna dokazila o znanju slovenskega jezika. Skratka, ne bo začel prej opravljati samostojno te dejavnosti, dokler ne bo imel dokazil. Da pa dejavnosti ne opravlja samostojno, torej da ga nekdo ves čas pri tem nadzira, da je poleg njega, se je pa možno strinjati tudi s tem, da takšen zdravnik lahko opravlja medicinsko dejavnost pri nas brez tega potrdila. To je razlog, da tega amandmaja k 7. členu Poslanske skupine SDS ne moremo sprejeti, ker bi namreč to povzročilo, da bi se preprečil osnovni namen tega zakona, to pa je hitrejše pridobivanje kadra. To je namreč osnovni namen tega zakona, in vemo, da v trenutku, ko se prijaviš, da boš prišel v Slovenijo, običajno ti ljudje jezika še ne znajo, lahko pa pod mentorstvom nekoga to dejavnost dovolj strokovno in v redu opravljajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister, želite zdaj besedo ali po razpravi še enega poslanca, ki se je javil? Boste počakali? (Da.)

Gospod Grill, izvolite.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Sicer smo o tem zakonu kar precej poglobljeno razpravljali na odboru in že takrat sem imel nekoliko pomislekov o tem, ali lahko v tako kratkem času vidimo vse tiste rešitve, ki bodo lahko v postopku izvajanja povzročile zaplete ali pa omogočile, da bomo prišli do ljudi iz tretjih držav, ki naj bi jim bila pri nas priznana diploma oziroma specializacija. Že na odboru smo spregovorili kar nekaj besed na temo znanja slovenskega jezika. Moram reči, da takrat, ko smo na hitro pogledali 29. člen, nisem takoj zaznal, da obstaja pomanjkljivost, in sicer ta, ki je bila v našem amandmaju, Slovenske demokratske stranke, o kateri je razpravljal tudi doktor Cukjati in je eno izmed zelo pomembnih dejstev. Sam si ne predstavljam zdravnika iz tretjih oziroma tujih držav, ki bi v Sloveniji opravljal svoje delo brez dobrega razumevanja slovenskega jezika. Zato je določba v 29. členu, da mora predložiti delodajalcu potrdilo o znanju slovenskega jezika, preveč ohlapna in omogoča zlorabe. Vemo, da imamo v Sloveniji mojstre, ki znajo še tako dorečene zakone izigrati, znajo poiskati vrzeli, da ne govorim o tem 29. členu. Zato amandma, ko smo ga predlagali, določa, da mora imeti potrdilo pristojne institucije, Delavske univerze ali Filozofske fakultete oziroma katerekoli. Tudi sam se strinjam, da ni treba, da je nivo znanja v smislu poznavanja slovnice ali književnosti na tako visokem nivoju kot je to za slaviste, ampak vsaj, da je razumevanje na tako visokem nivoju, da ne bi prišlo do kakršnihkoli napak, ki so lahko usodne, v komunikaciji med pacientom in zdravnikom. Tudi ta določba, da mora že ob samem oddajanju vloge za priznavanje kvalifikacije predložiti tudi potrdilo o slovenskem jeziku, se mi zdi smiselna. Zakaj? Jaz verjamem, da že v samem postopku izvajanja specializacije ali pa vseh tistih pridobivanj znanj, na podlagi česar bo potem na koncu le treba imeti pred izpitom preverite vsega tega, je treba ali pa celo koristno, da zna slovenski jezik, saj zdravnik, kolikor mi je jasno ali poznano, ne dela samo v razredih oziroma na fakultetah ali v učilnicah, ampak mora ves čas biti v stiku z ljudmi. In verjetno bi mu bilo veliko lažje, predvsem pa tudi pacientom, da bo to znanje tudi imel. In zato rešitve, vsaj tako je čas pokazal ali praksa v drugih državah, doktor France Cukjati je omenil Norveško, potem

Nemčija, kako se tam dogaja. Osnovni pogoj, če želiš tako zahteven poklic opravljati, je znanje slovenskega jezika. Zato ta amandma podpiram predvsem v tem delu, ki določa, da je treba že ob samem začetku imeti znanje slovenskega jezika. Pa tudi te varovalke, ki smo jih sicer na odboru dorekli, se vsi strinjali, da le mora imeti minister pregled, da tudi določa tisto število specializantov iz tretjih držav, ki jih bomo imeli v Sloveniji. Smiselno se mi zdi tudi v tem dodatnem predlogu, ki smo ga mi vložili, da se pa le za enim šest let naprej predvideva.

Strinjam se s temi ugotovitvami, da je ocena 500 zdravnikov, za katere danes po nekaterih kriterijih ocenjujemo, da jih manjka, je lahko prava, lahko ni. To je zadeva, o kateri se lahko diskutira. In če bi imeli mrežo – vem, da jih s tem zakonom ne bomo uspeli narediti –, bi bilo pa treba le poiskati neko metodo, da se dejansko ugotovi, koliko zdravnikov bomo res potrebovali v nekem določenem času. Kajti, tudi te ugotovitve ali pomanjkljivosti zdajšnjega šolskega sistema, visokošolskega, kjer izobražujemo slovenske zdravnike, se pač žal izkazuje, da je okoli 200 maturantov, in to tistih najuspešnejših maturantov, kajti za študij medicine so potrebni ali pa so izdelani visoki kriteriji, ampak okoli 200 maturantov vsako leto nima možnosti vpisa. In zato je treba le delati več na tem, da se bo povečeval vpis tako na ljubljanski medicinski fakulteti in da se tudi čim prej uredijo tiste pomanjkljivosti ali predvsem poveča vpisno število na mariborski fakulteti medicinski, predvsem pa, no to bomo dorekli na jutrišnji seji, da se rešijo tisti zapleti z izgradnjo nove medicinske fakultete v Mariboru.

Zato sam ocenjujem, da ti amandmaji, ki smo jih danes tukaj zdaj dobili še na mizo s strani Slovenske demokratske stranke, lahko prispevajo, da bo ta zakon kljub temu hitenju lahko prispeval k temu, da se določene pomanjkljivosti še odpravijo, predvsem pa, da zagotovimo tisto, kar je v želji ali cilju tudi gospoda ministra in vseh nas, da dobimo v Slovenijo res tiste ljudi, ki bodo imeli visok nivo znanja in da bodo tudi znali slovenski jezik.

Sam bom te amandmaje podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ker vidim še več interesa za razpravo prosim, da se vsi, ki to želite, prijavite za razpravo. Besedo ima gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

O vsebini 7. člena smo že veliko govorili na samem odboru. Pomisleke, ki so bili izrečeni, smo potem vgradili tudi v besedilo amandmaja na način, da minister na podlagi potreb spremlja, na kakšen način se bodo izdajale ponudbe za delo v Sloveniji in da potem na ta način tudi regulira pritok novih kadrov iz tretjih držav. Namen zakona nikakor ni v tem, da bi se izrinjalo domače kadre. To bi bilo popolnoma napačno sporočilo. To je treba danes tudi jasno povedati. Zato je tukaj ob tem amandmaju, seveda, treba tudi primerjati besedilo, ki ga predlaga Poslanska skupina SDS z besedilom, ki je predložen tudi v amandmaju poslanskih skupin. Seveda se sprašujemo, kaj naj bo kriterij za izražanje števila ponudb. Ali je na podlagi prijav izvajalcev o potrebah slabši kriterij, kot je zapisan v predlogu amandmaja, ki ga predlaga Poslanska skupina SDS, ki govori o tem, da je treba določiti vsako leto izdajanje ponudb na podlagi dejanskih potreb po zdravniških službah. Ali pričakujemo, da bomo potrebe, jaz razumem tudi lahko pomisleke o tem, ampak ali lahko pričakujemo, da bo minister nekritično, kajti jaz tako razumem, da bodo seveda posamezni izvajalci zdravstvenih storitev predlagali potrebe. Ampak na koncu v predlogu besedila, kot ga navaja naš amandma, ima končno odločitev pri tem minister. Minister vsako leto s sklepom določi število ponudb, ki bodo potem dejansko izkazane. Tako jaz razumem to besedilo. Seveda si ne predstavljam, da bi do te odločitve prišlo brez poznavanja dejanskih potreb. V drugačnem primeru bi sam zakon zgrešil svoj cilj, kajti potem bi izdajali ponudbe, ne da bi vedeli, zakaj te ponudbe dajemo. V imenu naše poslanske skupine sem jasno povedal, da pričakujemo, da bodo ponudbe dane prioritarno za tista področja, kjer je deficitarno pomanjkanje zdravnikov in na način, da ne bo samo omejeno na tista področja v Sloveniji, kjer so manj atraktivna za zasedbo domačih zdravnikov. V tem

kontekstu razumem skrb, ki jo skupaj tukaj izražamo, ampak se mi zdi besedilo, ki ga predlaga amandma poslanskih skupin koalicije, v tem kontekstu boljši.

Okoli poznavanja slovenskega jezika. Meni je žal, da o tem nismo več govorili na samem odboru. Ampak eden izmed ciljev tega zakona je, da se postopki peljejo učinkovito. Da postopki ne trajajo leta in leta, pri čemer pa jezik postavljamo kot prioriteten pogoj za zasedbo delovnega mesta, ko zdravnik prevzame vso odgovornost za komunikacijo s pacientom. Realnost razmisleka je tukaj na mestu, v kateri fazi vključiti poznavanje slovenskega jezika. Ali že v fazi, ko se v okviru komisij preverja njegova usposobljenost na podlagi pridobljene izobrazbe ali v neki kasnejši fazi, ko pa je nujno, da razumevanje slovenskega jezika postavimo kot temeljni pogoj za sporazumevanje s pacientom in razumevanje tako na eni strani zdravnika kot pacienta, da ne bi prišlo do kakršnihkoli zapletov ali nepravilnosti na tej podlagi. Zato sam ocenjujem, da je opredelitev, da z varovalom, da nikakor zdravnik iz katerekoli tuje države ne more stopiti v zdravstveni sistem preden ne dokaže ustreznega znanje slovenskega jezika. Medtem ko se mi zdi pa zaradi učinkovitosti predlaganega zakona smiselno, da postopki priznavanja poklicne kvalifikacije teče vzporedno, ko zdravnik kandidat pridobiva znanje iz slovenskega jezika. Varovalo, ki ga tukaj imamo, je to, da seveda kandidat nikoli ne more biti sam v praksi, ampak zato ima določenega mentorja, ki seveda strokovno, z vidika stroke same in v interesu sporazumevanja v domačem slovenskem jeziku prevzema tudi odgovornost za njegovo delo. Zato se mi zdi, če želimo v nekem krajšem časovnem obdobju ob zagotavljanju varovalk na eni strani strokovnega znanja in na drugi strani znanja slovenskega jezika pripomoči k temu zmanjšanju kadrovskega deficita zdravnikov, da so rešitve, ki smo jih tukaj predlagali, seveda ustrezne. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

Predlaganega amandmaja k 7. členu, in sicer k dopolnitvi prvega odstavka, ki govori o tem, da mora dati posameznik potrdilo pooblaščen izobraževalne ustanove o uspešno opravljanjem preizkusu znanja slovenščin, ne bom podprla.

Prvi razlog je ta, da kdor natančno bere 29. člen zakona, kjer je govora o jeziku, je v tem členu omenjena tudi posebna obveznost tistega, ki opravlja zdravniško ali katerokoli od teh dejavnosti iz spektra različnih poklicev, ki jih zakon obravnava, da mora na dvojezičnem ozemlju obvladati tudi italijanski jezik oziroma madžarski jezik. Ta predlog 7. člena je torej pomanjkljiv, tega ne upošteva. To je prvi razlog. Zaradi tega, ker pozabljamo, da sta v Sloveniji na dvojezičnem območju dva uradna jezika. Ko branimo interese bolnikov, mora človek, ki stopa v strokovni kontakt z bolnikom, ker je posameznik takrat v posebej ranljivi situaciji in se ne more ukvarjati s tujim jezikom, ampak mora imeti oskrbo v materinščini, prav je, da materinščino razumemo kot te tri jezike, o katerih sem govorila, ne samo o jeziku okolja. To je prvi razlog.

Drugi razlog je pa ta, da se verjetno nočejo kolegice in kolegi spomniti, da smo že ob kakšni priložnosti, ko smo govorili o zdravstveni dejavnosti v prejšnjih mandatih, govorili o tem, na čigavi strani je pravzaprav odgovornost zato, da zdravstveni delavec obvlada jezik v predpisanih zahtevah. To je na strani tistega, ki daje zaposlitev, se pravi ministrstva ali tistega, ki nekoga v delovno razmerje sprejema. In če je tako, potem je prav, da se dokazilo o znanju jezika povezuje z vstopom v delovno razmerje. Ne z vstopom v postopek za priznanje kvalifikacije, ampak v postopek za opravljanje dela. Zdaj jaz ne bom špekulirala o tem, na kateri stopnji mora biti obvladovanje jezika, ampak predstavljam si, da ni dovolj, da zdravstveni delavec ali delavka samo razume jezik, saj mora biti aktivna komunikacija, mora tudi komunicirati. To pomeni, da se je tudi pri stopnji obvladovanja jezika treba ravnati po zahtevanih principih. Tu si spet pomagam z 29. členom zakona, ki natančno nalaga izvajalcu zdravstvene dejavnosti, da mora biti za posamezna delovna mesta stopnja

obvladovanje jezika vnaprej predpisana, ampak ob vstopu se pa preverja, ali to znanje obstaja ali tega znanja ni.

Zdaj pa dovolite, samo še eno stvar bi rada rekla. Res so stereotipne predstave o tem, da je za študij medicine, ki je nedvomno izredno zahteven in dolgotrajen, zainteresirani in potrebni najvišji dosežki. Tisti, ki ste rezultate mature spremljali, veste, da se potrebne točke za vstop v nek študij povezuje tudi z interesom za tisti študij in spomnim se, kako je završalo, ko je kar naenkrat študent mednarodnih odnosov na FDV potreboval višje število točk kot študent medicine. Ampak to o ničemer ne govori – o kakovosti, zahtevnosti, potrebnosti, nujnosti študija –, govori samo o tem, da se interesi za študij spreminjajo, s tem se spreminja tudi potrebno število točk za vstop. Lahko pa fakulteta seveda sama ureja z dodatnimi možnostmi še, katera znanja so bolj cenjena ali kakšno je razmerje med dosežkom na maturi in uspehom med šolanjem. Vsekakor pa je treba upoštevati in s previdnostjo ravnati, ko gre za vprašanje jezika. Ne bi se pa spustila v špekulaciji in apriorno govorjenje o tem, da so tistih, ki prihajajo od drugje, že avtomatično v deprivilegiranem položaju kar zadeva njihovo medicinsko znanje, saj bo znanje jezika moral dokazovati tudi kdo, ki prihaja iz držav Evropske unije. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala.

Za začetek bi rad poudaril, da ne bi prišli spet na politično razglabljanje katera stran ima bolj prav, da govorimo o 7. členu. Govorimo o treh amandmajih k 7. členu. Dva amandmaja, ki jih je napisala SDS, nimata skorajda ničesar skupnega z amandmajem, ki ga je napisala koalicija. Samo njihov drugi amandma ima en delček povezave. Tako da primerjati, kdo je boljši, kdo je slabši, nima smisla.

Pri prvem amandmaju k 7. členu Poslanske skupine SDS gre za dve bistveni vprašanji. Nehajmo sedaj filozofirati, ampak rešimo bistveno vprašanje. Bistveno vprašanje je: Ali sodi uradno priznano poznavanje slovenskega jezika kot sestavni

del kvalifikacije, priznane temu tujemu zdravniku, ali ne? To je bistveno vprašanje. SDS v svojem amandmaju predlaga, da bi bilo poznavanje – na kateri stopnji, na to se ne bom spuščal – slovenskega jezika sestavni del priznane kvalifikacije. To je bistvo prvega dela. In bistvo drugega dela je, kdo je tisti, ki bo to priznanje dal. Ali je to kar nekdo, ker teh "kar nekdo" poznamo veliko in tam se da to dobiti za mogoče celo tri kile dobrih jabolk, ali je to priznana institucija? To je bistveno vprašanje. Kdo je tisti, ki bo to priznanje dal in ali je to priznanje sestavni del priznane klasifikacije. O tem naj presodi stroka. Mislim pa, da s tem ni nič narobe. Da ne bo nesporazumov, jaz bom za ta zakon zato, ker rešuje dejanske probleme v tej državi pri pomanjkanju zdravnikov.

Če se zdaj obrnemo k običajnemu obiskovalcu ambulante, je to tako. Če pride, po navadi so starejši ljudje bolni in ti največkrat radi hodijo, tudi zaradi družbe pa tudi zaradi zdravja, k splošnemu zdravniku, in si malo težko predstavljam, če bo prišel nekdo k zdravniku in ga bo zdravnik vprašal: "Que passa?" V španščini, na pamet bom rekel, in kako mu naj nekdo razloži v slovenskem jeziku, da ga boli, ne vem, leva ledvica in da občuti občasne bolečine nad ledvico, če ga ta ne razume. Po tem, kar sem poslušal v tej razpravi, naj bi imel zdaj ta zdravnik nekoga zraven, ki mu bo prevajal, kar se mi zdi malo čudno, da bosta zdaj tam sedela dva ali kaj, jaz ne vem. In ne nazadnje nek zdravnik, ki pride iz tujine brez znanja slovenskega jezika, mora verjetno napisati oziroma narekovati neko diagnozo. Zdaj gledam iz prakse. Tega si ne predstavljam, če je nekdo iz neke države, ki nima nobene podobnosti z našim jezikom, nekoliko lažje je srbohrvaško itn., ampak so še druge države. Tako da je to zelo pereče vprašanje. Jaz tukaj ne bi dajal nič, ne slabega ne dobrega na eno stran.

In drugo vprašanje drugega amandmaja Poslanske skupine SDS. V bistvu se dotika amandmaja k 7. členu koalicijskih poslanskih skupin, ampak bistvo tega amandmaja je, ali govorimo o tem, da minister upošteva število zdravnikov iz tujine na podlagi potreb izvajalcev, torej zdravstvenih domov in bolnic, amandma SDS pa predlaga prav tako, da je minister tisti, vendar na podlagi še koga drugega, na

primer lokalne skupnosti, ki ni nujno, čeprav je upravljavec zdravstvenega doma, da se z zdravstvenim domom vedno strinja. Ker zdravstveni dom ima nad sabo zdravstveno blagajno, ki mu dovoli toliko in toliko in pika. In po navadi gliha vkup štriha. In torej, zdravstveni dom ima svojo politiko, lokalna skupnost pa svojo. Lokalna skupnost, ki ima ogromno krajevnih skupnosti, pozna probleme pomanjkanja zdravnikov v zaselkih, sploh v takšnih razmerah, kot so zdaj, in tako naprej. Tu so te bistvene razlike.

Kot že rečeno, to niso politična vprašanja, to so življenjska vprašanja, ki jih je treba upoštevati, če bo minister razložil, kako si predstavlja zdravnika iz tujine brez kakršnegakoli znanja slovenskega jezika, da bo to delo opravljal, glede na praktičen primer, ki sem ga dal. Vesel bom, če mi bo to razložil.

Kar pa se tiče tistega drugega dela, prav je, da je to neka institucija, ki daje priznanje, ki ima uraden status znanja, ker jezik je zelo pomemben. Saj veste, že sama vejica velika pomeni: "Ubiti, ne pomilostiti." ali "Ubiti ne, pomilostiti."

Kar pa se tiče zahteve SDS-a, pa jaz tudi mislim, da ni nič narobe, če minister, ki bo določal, prisluhne tudi ne samo izvajalcem, ampak še komu drugemu, bo pa tudi minister sam povedal, kaj o tem misli.

Mi bomo v vsakem primeru podprli amandmaje Poslanske skupine SDS. Če bomo dobili pravo razlago, bomo podprli tudi amandma k 7. členu, ki ga je spisala vladajoča koalicija. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz bi se vprašal – in bi šel v razpravo malo na ta način –, zakaj smo prišli v takšno stanje, da nam primanjkuje zdravnikov. Treba bi bilo pokazati tudi na odgovorne v tej državi, ki so to politiko v preteklih letih vodili. Med preprostimi državljani se pojavlja tudi vprašanje, če ni to stanje povzročil zdravniški lobi, s tem, da so ta prostor zaprli in so se dogajale tudi mnoge dosti neprijetne stvari v tem zadnjem času.

Potem me zanima, ali je res morala medicinska fakulteta tako omejevati te vpise? Ali so res morali priti samo najbolj briljantni maturantje na fakulteto, ko vemo, da bi tudi oni z malo manj briljantnim uspehom ravno tako zaključili ta študij in bi danes ne bili v takšni stiski, kot smo. Zdaj, če fakulteta ni bila zmožna izobraziti oziroma izpeljati študijskega procesa, naj bi se sama okrepila. Naj bi se okrepili in bi bili sposobni pripeljati do tega, da danes ne bi bili v takšni situaciji, kot smo. Drugače na splošno pa nimam popolnoma nič proti temu, da se pomaga na ta način, na kakršnega ste se odločili, da se pomaga, ker imamo iz preteklosti tudi že veliko pozitivnih izkušenj z zdravniki, ki so prihajali izven našega okolja. Tudi moj zdravnik je bil eden izmed tistih, za katerega moram reči, da sem ga zelo spoštoval, sem ga imel rad. Danes ga ni več, je pokojni. Ampak bil je odličen zdravnik, bil je tudi odličen psiholog in res, zelo lepo smo se z njim razumeli, cela družina. In mislim, da imamo toliko pozitivnih izkušenj, da se nam tega bati ni treba. So pa tudi negativne izkušnje, seveda so tudi negativne izkušnje z zdravniki, s katerimkoli poklicem, ne glede na to, od kje prihajaš in kateri narodnosti pripadaš.

Se pa strinjam, da je treba obvladati slovenski jezik. Se tudi strinjam z besedami gospoda Cukjatija, ko pravi, "saj ni treba, da je knjižni jezik", je pa seveda zaželeno, če je čim lepši jezik, da se čim lažje in čim lepše lahko sporazumevamo. In prepričan sem, da tisti, ki bodo zainteresirani priti v Slovenijo delati, si tukaj ustvariti svoje delo, življenje, družino, da bodo sigurno sposobni ta izpit opraviti in se tega tudi naučiti in da jim bo v interesu, da se naučijo tudi slovenskega jezika.

Kar pa se tiče dela na mešanih področjih, na področjih, kjer so manjšine, bo pač ta zdravnik moral biti poleg slovenščine, svojega materinskega jezika, še kakšnega drugega tujega, moral izpolnjevati tudi pogoje, ki se zahtevajo za območje, kjer se uporablja dvojezičnost.

Bi pa rekel tudi to, da je težko biti v Sloveniji zdravnik, po mojem mnenju, ker so slovenske državljanke in državljani zelo zahtevni in niso prizanesljivi do nikogar. In do ljudi, ki bodo prihajali iz tujine, mislim, da bo ta toleranca še manjša. Torej se vprašajmo

tudi sami, do tistih, ki jih dobivamo v goste, bodimo prijazni, spoštljivi, pomagajmo jim in tako bomo imeli tudi kvalitetne zdravnike, pa ne samo zdravnike, tudi za druge poklice bi lahko tako rekli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Rihter.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Naj takoj na začetku povem, kot je že kolegica v uvodu, da tudi sama podpiram predlog amandmaja k 7. členu, ki smo ga vložile koalicijske stranke, SD, Zares, DeSUS in LDS. Predvsem iz razloga, ker nadgrajuje razpravo, ki je bila opravljena na odboru, in odpravlja pomanjkljivosti, ki so bile opazne in o katerih smo odprli tudi razpravo. Gre za to, da amandma določa ravnanje s sprejetimi zahtevami v primeru, ko imamo več ponudb za delo, pri čemer ni bilo jasne poti, kako s tem naprej. Amandma govori o tem v peti in šesti alineji predloženega gradiva. Kar se mi tudi zdi pametno, je, da je vse opravljeno na enem mestu, in sicer na Ministrstvu za zdravje.

Moram reči, da me z optimizmom navdajajo vsebine, ki jih je treba reševati na dolgi rok. Zelo strinjam s tem, da se zadeve spreminjajo, toda spreminjajo se ne nazadnje tudi potrebe oziroma različno stanje v zdravstvu, kar je posledica tudi tempa našega življenja, in zaradi tega je zelo težko načrtovati za 10 in več let vnaprej natančno strukturo zdravnikov oziroma njihove stroke. Za to je podlaga stanje v zdravstvu in potrebe nas, prebivalcev Slovenije. Zato ta predlog sama podpiram.

Tisto, kar so nekateri prav tako že predstavili, je pa začetek razprave, ko bomo imeli pred seboj celoto zdravstvenih zakonov, ki bodo nadgradili vsa današnja vprašanja, tudi to, da v vseh teh letih nismo uspeli vzpostaviti mreže - vse vlade so jo ne nazadnje tudi imele, tako na primarnem kot sekundarnem področju. Moram reči, da smo si tu kolegi zelo blizu, zaradi tega me prav veseli razprava v nadaljevanju, ko bomo sprejemali odločitve s tega področja.

Naj ob tem, ko imamo interventni zakon pred sabo, le opozorim, zakaj je Vlada

oziroma Ministrstvo za zdravje ta zakon sploh predlagalo. Predlagalo ga je zaradi akutnega pomanjkanja zdravnikov v Sloveniji, zaradi zadev, ki so se dogajale v preteklosti. Vemo tudi, da je danes zelo neposrečeno razpravljanje o tem, da je vsako leto omejen vpis na medicinsko fakulteto, stomatologijo, da bodo programi v Mariboru prišli šele čez nekaj let. Takšno je stanje, in zaradi tega interventni zakon, da bomo lahko ne nazadnje že v naslednjem letu vsaj malo omilili pomanjkanje, ki ga čutimo zdaj. Zato me preseneča ta predlog in drobnjakarstvo, po mojem, ko govorimo, da bi morali vsi ti posamezniki, ki se bodo vključili v proces opravljanja poskusne dobe, že znati slovenski jezik. Sama sem zagovornica slovenskega jezika na vsakem metu in ob vsakem času. Vendar tako, kot je v nadaljevanju zapisano, da je treba opraviti preizkus znanja slovenskega jezika - in sicer gre tu samo za Filozofsko fakulteto, Oddelek za slovenščino - in da je to edino pravilno, takrat, ko vidimo, da je usposobljenost, tako strokovna kot tudi ostala, primerna, da lahko določena oseba, zdravnik, opravlja poklic tudi še vnaprej. In kar temu nadgrajuje tudi vsebina, da se je treba zavarovati, kar zakon tudi prinaša, da v primeru odstopanja ali pridobitve vseh teh kvalifikacij, je nemogoče, da bi zdravnik ne nazadnje to delovno mesto tudi zapustil. Kajti pri tem je treba vrniti vse stroške, ki so bili ne nazadnje tudi v njega vloženi. Pa sama pravim, drobnjakarstvo, zaradi tega, kajti ko pride nekdo, seveda povabljen v Slovenijo z direktnim vabilom, je zelo težko od njega pričakovati, da bo znal perfektno slovenščino. Zato pa je toliko bolj treba od njega zahtevati po profesionalnem preskusu znanja in z ne nazadnje odličnim poznavanjem slovenščine, ki bo podlaga za komuniciranje le-tega tudi v nadaljnjem postopku dela. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da bom zakon podprl. Tudi s koalicijskimi amandmaji se strinjam. Kajti, da bomo do zelenega cilja, je treba narediti več korakov. Ta pa je zagotovo prvi, pravi in dovolj odločen v pravo smer. Bi se

bilo pa seveda na tem mestu treba zavedati realnosti, v kateri živimo. Zdravniki iz Oxforda in Cambridgea ne čakajo na slovensko-italijanski ali še kakšni drugi meji, ampak se je treba zavedati naše realnosti, da si želimo in naš realen domet so zdravniki iz manj razvitih držav, ki bodo pri nas z zaposlitvijo zaslužili in živeli bolje, kot živijo v domači državi.

Eden pametnih kriterijev bi bil tudi zadržati slovenske zdravnike, ki bežijo v tujino zato, ker jim je tam bolje. Moram vam povedati, da vrhunskemu rentgenologu, operaterju specialistu ali pa kakšnemu, recimo, anesteziologu zunaj v tujini, kjer bo delal za dvakratnik, trikratnik slovenske plače, ne postavljajo tako strogih omejitev, kot bi jih postavili nekateri z nekimi drugimi amandmaji k 7. členu, ker vedo, da je to nerealno. Si pa želim, da bi take visoke cilje v naslednjih letih dosegli, vendar to je manj realno in težko.

Jezik je zagotovo zelo pomembna kategorija, vendar ni vedno izključujoča in pa edina, zato velja tu biti dovolj realen. Ker sem se tekom mojega študija večkrat srečal tudi s kolegi iz Medicinske fakultete moram reči, da imamo v Sloveniji tudi nekaj možnosti, da doma proizvedemo večje število dobrih zdravnikov. Spomnim se nekaterih kolegic in kolegov, ki so zaradi izključno teoretičnih zadev v prvem in drugem letniku obupali nad študijem medicine. Pa vam povem, če bi mogoče ne imeli kakšne malenkosti v perfekcionističnem znanju iz kakšne histologije ali biokemije in še kje, da so bili osebno in človeško zreli, da bi bili perfektni, kvalitetni in odgovorni slovenski zdravniki, taki, kot si jih želimo doma. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister Dorijan Marušič.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik. Cenjene poslanke in poslanci!

Dovolite mi nekoliko več povedati tudi iz obrazložitev, glede na vašo razpravo, kaj je bil glavni povod za predlog tega zakona. Seveda ima zakon bolj ali manj ima politično dimenzijo oziroma je celo politični akt. Vendar je bil pri pripravi zakona in pri predlogu, posredovanju predloga osnovni namen

nekako doseči regularnost v slovenskem zdravstvenem sistemu glede tega vprašanja. Številni zapisniki sestankov bodo dokazali, da je bilo že takoj ob nastopu mandata eno od najbolj perečih vprašanj oziroma tudi usmeritev ministra z ekipo ureditev kadrovske strukture v slovenskem zdravstvenem prostoru. Poznana vam je zgodovina. Kako smo se odločali v Sloveniji, je poznano. Velja namreč, da lahko samo z reguliranjem števila zdravnikov učinkovito reguliramo tudi stroške v zdravstvenem sistemu. Kje smo danes, vam je znano. Kakšne številke imamo, kakšen je naš zdravstveni sistem, vam je tudi poznano, zato ne bi izgubljal besed. Vendar, da bo lažja morebitna kasnejša razprava ali pa tudi vaša osebna odločitev, ko se boste odločali o amandmajih, naj povem nekaj.

Z vstopom v Evropsko unijo je bilo treba urediti tudi postopke priznavanja kvalifikacij. In od tistega dneva dalje se zdravniki v svetu glede Slovenije delimo na dve vrsti zdravnikov: tisti, ki smo iz Evropske unije in tisti, ki nismo iz Evropske unije – te imenujemo tretje države. Bom uporabljal izraz zdravniki za vse štiri kategorije, ki so navedene v zakonu. To pomeni, da tudi zdravnik, konkretno imam predlog kolegice, slovenske državljanke, ki je študij medicine in specializacije zaključila v Ameriki in bi morala iti po postopku, kot je danes pripoznano v Sloveniji za tako imenovane tretje države, po vseh dolgotrajnih postopkih, kljub temu, da je doktorica znanosti, da dela na katedri in bi se na nek način rada vrnila v Slovenijo, tako da na nek način dvomim, da prominentni strokovnjaki ne bi našli izzivov, da bi delovali tudi v slovenskem zdravstvenem sistemu. Skratka, delimo se na tiste, ki smo iz Evropske unije, in tiste, ki niso iz Evropske unije, to je tretjih držav. Za vse tiste, ki so iz Evropske unije, velja tako imenovana vzajemnost, kjer jezik, poznavanje, znanje jezika ni pogoj za vstop v postopek, ampak je pogoj za nastop samostojnega dela. Torej ko zdravnik iz evropski držav, Nemčije, Španije, Francije, vseh 27 oziroma 26 vizavi Slovenije in Švice, ki je z nami, z Evropsko unijo, podpisala sporazum vstopa v slovenski prostor. Ob nastopu v razpisu jezik ne sme biti diskriminatoren. Zelo preprosto povedano – prijavitelja se Španec in Slovenec, oba zdravnik, pri izboru znanje slovenskega jezika ne sme biti izločitveni kriterij. Seveda,

ko pa začne tak zdravnik delovati v slovenskem prostoru, mora pa poznati slovenski jezik. To preverja delodajalec. Intenca ministra je bila, da državljane tretjih držav, ki dobijo garantno pismo slovenskih izvajalcev, torej Slovenija dejansko deklarirano izjavi, "takega zdravnika, tako zdravnico, takega doktorja dentalne medicine ali specialista potrebuje". Takega na nek način izenačimo z državljani Evropske unije in ga v skladu s postopki umestimo v zdravstveni sistem. To pomeni, da se lahko medtem ko bo potekal postopek tudi pri nas zaposli, ne dela samostojno, to pomeni, da ima ves čas ob sebi mentorja. Ko pa začne delati samostojno, si pa minister ni predstavljal, da ne bi govoril slovenskega jezika in na nek način želi rešiti to, kar ga je mučilo vseh njegovih 21 let dela v slovenskem zdravstvenem prostoru. Da bi bilo znanje slovenskega jezika eden od karakteristik vseh tistih, ki delujejo v zdravstvenem sistemu neposredno s pacienti.

Poleg tega sem kot minister postavil še en pomemben kriterij. To je poznavanje medicine oziroma stomatologije. Zato mora komisija preveriti poznavanje te materije, sicer bi lahko dopustili, da bi se celo kakovost, varnost v slovenskem zdravstvenem prostoru znižala.

Celoten postopek, ki smo ga preučili, začenši od srednje šole. Preučil sem. Interes za študij medicine v Sloveniji ne upada. Zato tu posebnih ukrepov nisem predlagal. Kasnejši korak. Številni sestanki s predstavniki fakultet, žal slovenski zdravstveni sistem, ne samo izobraževalni, tudi zdravstveni sistem, kjer zdravniki pridobivajo znanje, veččine, ne zmore več kot obljubljenih 30 mest vpisa v šolskem 2011/2012 na medicinske fakultete. To sta mi oba dekana zatrdila, da je to največ kar lahko storimo danes. Morda bomo morali začeti razmišljati o tretji fakulteti. Vendar naj povem, da slovenski zdravstveni sistem, zdravstveni domovi, bolnišnice ne zmorejo opravljati toliko vaj, da bi lahko več študentov izobrazili in zato se je ponudila ta možnost, da za manjkajoča mesta, ki so nam danes poznana v zdravstvenih domovih, bolnišnicah, pri koncesionarjih, ta številka naj bi bila okoli 500, bi lahko vodilni v teh ustanovah pridobili ljudi iz tako imenovanih tretjih držav, z njimi opravili ustrezen razgovor, z garantnim

pismom zavezali tudi kandidata, da se bo potem, ko bo končal postopek, zaposlil pri nas. In znanje jezika damo takrat, ko bo začel delovati v zdravstvenem sistemu. Če gre za specialista – preden bo začel samostojno delati, če gre za kandidata, ki se bo prijavil na razpis, ki ga minister podpiše vsako leto, seveda takrat, ko se bo zaposlil. To je razlika. Ampak, naj vam povem, ko sem celoten postopek skupaj s sodelavci pripravljal, sem se zgledoval tudi po najbolj prominentnih državah v svetu in posvetoval z vsemi, številnimi, imenoval sem dekane, imenoval sem zdravniške organizacije, na nek način smo dosegli soglasje, da je to najbolj učinkovit postopek, če dejansko imamo interes, da se ti zaposlijo pri nas. Skratka, intenca ministra je bila, da se ob izkazanem interesu v slovenskem zdravstvenem prostoru ta kandidat na nek način izenači z državljani Evropske unije in gre po primerljivem postopku, pri čemer se zanj dodatno preverja zunanje, kar za državljane Evropske unije ni treba, se zahteva znanje slovenskega jezika ob samostojnem delu in da poteka vse na enem mestu, regulirano v skladu z zakonom, kajti postopki so v slovenskem prostoru trajali za takšne kandidate dve do tri leta tudi, stroški za posamezne kandidate tudi 40 tisoč.

In mislim, če sklenem, da – o čemer smo na odboru široko razpravljali – ste celo enega od pomislekov, ki sem jih imel, pomagali z amandmajem vgraditi. Torej, da ne bi imel prostih rok kot minister niti tisti, ki bodo kasneje, torej, da bi dejansko lahko odprl trg in sprostil trg za 2, 3, 5 tisoč mest za zdravnike, postavili omejitve. Mislim, da jih amandmaji poslanskih skupin SD, DeSUS, LDS in Zares na nek način zaokrožijo. Kar pa smo prikimali amandmaju SDS, se sedaj tako razširja, da ne vem, kako bi bilo to obvladljivo.

Ali imamo mrežo ali ne, ni tematika tega zakona. Ali minister s tem zakonom rešuje zdravstveni sistem? Seveda ne, rešuje še en problem v drobnem mozaiku urejanje kadrovske politike v zdravstvenem sistemu, ki do sedaj ni bil ustrezno rešen. S tem amandmajem se morda preširoko postavlja. Javna zdravstvena mreža danes sloni na javnih izvajalcih oziroma zasebnih izvajalcih s koncesijo, znane so njihove sedanje kadrovske sestave, znane so tudi projekcije

upokojevanja. To je trenutno pri upravljanju s kadrom v slovenskem prostoru edino merilo, na podlagi katerega lahko upravljamo. Ena od tihih zavez, ki sem si jo kot minister zadal, je da bi morda ob zaključku mandata imeli strategijo kadrovske sestave v zdravstvenem sistemu do 2020. Na tem delujemo, vendar je to nekoliko dolgotrajnejši postopek. Naj povem, da ima redkokatera država oziroma ne bi jih sploh znal naštet v evropskem prostoru, ki imajo takšno strategijo. Svetovna zdravstvena organizacija je pripravila nek princip, kako bi se tega lotili. Slovenija je v tej skupini, verjetno bomo dobili orodja, kako bomo znali vse to, kar je tudi omenjeno v amandmaju, potrebe državljanov, umestiti v neke projekcije za naprej. Verjemite mi, če bi v naslednjih treh letih na podlagi podatkov, ki jih posredujejo izvajalci, budnega, sprotnega spremljanja tako na ministrstvu kot skupaj z zdravniškimi organizacijami, znali oceniti zgornjo število mest, ki bi jih prepustili za vstop iz tako imenovanih tretjih držav, to popolnoma zadošča za kreiranje in odpiranje teh mest. Prej bi se bal, da bi nekdo prosto odpiral ta trg, vendar na nek način tudi produkcija zdravnikov izven Evrope oziroma sploh v evropskem prostoru ni takšna, da bi se bali prevelikega vpliva. Skratka, menim, da zakon prinaša regulatorni mehanizem, da omogoča, kadar so potrebe po teh zdravnikih, umestitev teh zdravnikov v zdravstveni sistem, morda, bomo videli tudi kaj bo pokazal čas, rešuje pereč problem vladnih področij. Namreč kdorkoli bo dobil garantno pismo, bo moral določeno obdobje v tem okolju tudi delati. Danes temu ni bilo tako. Zahteva poznavanje in strokovnost medicine, stomatologije in poznavanje slovenskega jezika, ko tak zdravnik nastopi samostojno delo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo k 7. členu?
Gospod doktor Cukjati, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Zelo dobrodošle so bile informacije, ki jih je podal minister, vendar ta razlaga ne dokazuje nepotrebnosti naših amandmajev.

Najprej glede znanja slovenskega jezika. Če se zahteva od kandidatov, ki bodo prihajali, prilagoditveno obdobje recimo 12-

mesečno usposabljanje ali celo specializacija. Ja, gospod minister, saj veste, da delo, usposabljanje in pa specializacija, to je delo s pacienti. Ne razumem jaz, kako bo tak v prilagoditvenem obdobju eno leto delal brez znanja slovenskega jezika. Dobro, saj se bo vmes nekaj naučil, ampak to, kar se komunikacije s pacienti tiče, bi človek pričakoval znanje preden začne s specializacijo, predno začne to obdobje dopolnilnega usposabljanja, ki je seveda usposabljanje na bolniku. Na bolniku, to ni samo iz knjig no. Knjige so lahko v angleščini, saj so v glavnem. To je glede slovenskega jezika. Če ne bo amandma sprejet, pač ne bo sprejet, mi zaradi tega ne bomo proti zakonu. Ampak bo pa neka luknja, nekaj pomanjkljivost.

Drugo. Glede tega, da pravzaprav glede amandmaja koalicije, ki pravi, da minister vsako leto s sklepom na podlagi potreb izvajalcev določi potrebe, letno kvoto teh, ki naj bi prišli iz tujine. Na podlagi potreb izvajalcev. Te potrebe bodo seveda pisno podane in minister bo lahko samo to upošteval. To je uzakonjeno. Samo to. Kaj to pomeni? V prehodnem obdobju oziroma v 34. členu koalicija celo pravi, da določi minister, seveda sedaj v prehodnem obdobju v petnajstih dneh, te potrebe na podlagi potreb izvajalcev za razpis specializacij. Ti izvajalci, če so normalni in dobro upravljajo z bolnišnico ali z drugim zavodom, štiri leta pred potrebami prosijo zdravniško zbornico za specializacijo. Najmanj štiri leta prej. Ja, a boste zdaj te potrebe upoštevali in na podlagi teh potreb, ki bodo šele čez štiri leta, že naslednje leto uvažali specialiste. Ne vem. Še enkrat menimo, da bi pustili tukaj odprto, da minister lahko..., o seveda bo tudi upošteval potrebe izvajalcev, verjetno v osnovi, ampak tudi potrebe lokalnih skupnosti, tudi potrebe, ki se javljajo in jih javljajo razširjeni strokovni kolegiji in podobno. Dobro, če vi menite, da je bolje, da ste ujeti v eno shemo, ki ni ustrezna, je ozka, ni ustrezna in izkazuje potrebe šele čez štiri leta, čez pet let, potem se mi pač uklonimo taki ožini, je pa to neustrezno in verjetno bo naslednji minister to spremenil.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod Cukjati, bom kar vam odgovoril. Poglejte, postopek je popolnoma poznan. Dejansko izvajalci pripravijo potrebe na aktualno stanje in tudi s projekcijo vnaprej, zato tudi ta razkorak med posameznimi številkami, ki se pojavljajo. Če bi upoštevali samo potrebe izvajalcev primanjkuje v Sloveniji okrog tisoč 800 zdravnikov. Ker jih je pa tisoč 200 v sistemu specializantov, je dejanska potreba nekaj čez 500. Postopek zapolnitve mest poteka, po moje je nama obema dobro poznan ta način, tako, da izvajalci predstavijo, koliko zdravnikov bi lahko zaposlili, če bi imeli to, kar je zahteva, da so to specialisti. In tu se ponovno razhajamo. Nekateri govorimo o pomanjkanju zdravnikov, nekateri govorimo o pomanjkanju specialistov. Namreč, v evropskem prostoru sme samostojno delovati samo specialist. In teh je verjetno teh 500, 550, kolikor je po zadnjih številkah razlika med potrebami izvajalcev, če odštejemo specializante.

Ponovno, zakon je postavljen tudi zato, da se lahko zapolnijo tista mesta, o katerih dejansko danes izvajalci poročajo, in bi jih lahko že v okviru sredstev, ki jih imajo, zapolnjevali. Jaz pa si ne predstavljam in upam, da tudi ne bomo – glede na to, da smo se odločili za drugo medicinsko fakulteto oziroma da ni pejorativno, da imamo dve medicinski fakulteti, da imamo znane neke kadrovske projekcije – potreb v naslednjih petih ali desetih letih zapolnjevali kar tako, brez neke strategije. Zato sem kot minister, tudi v razpravi na odboru, prikimal amandmaju SDS, da postavimo zgornjo mejo, da ne bi imel minister prostih rok, da bi se sam odločal, koliko mest bo sprostil. To je bila prej nevarnost, ki ste jo zaznali. Namreč, z drugimi amandmaji smo nekatere druge varovalke, ki sem jih želel umestiti v zakon, da to ne bi bila prosta vrata za vstop tega kadra in da bi se lahko kakovost in varnost zmanjšala. Amandma, ki je predstavljen iz štirih strank koalicije, mislim, da popolnoma zadošča in daje to varovalko, da lahko zapolnimo morda nekaj teh mest, ki so danes pereča.

Naj v vsakem primeru povem, da opravljamo projekcije tudi za naprej, da to ni preprosta materija. Leta 2003 je bila po široki razpravi v slovenskem prostoru sprejeta projekcija povečevanja zdravnikov v

slovenskem prostoru. Danes jih je toliko v slovenskem prostoru, kot smo predvidevali za leto 2017, torej ušтели smo se za nekaj sedem let, toliko so se povečale potrebe v slovenskem prostoru, širšem evropskem prostoru. In to je precej zapletena materija. Pri projekcijah, ki smo jih opravili takoj po mojem prihodu na ministrstvo, smo upoštevali in dodali nove zdravnike, ki prihajajo iz Medicinske fakultete v Mariboru, dodali vse možne druge faktorje, ki vplivajo, žal, enega dela ne znamo še natančno preiti, to je kaj pomeni vstop v širši evropski prostor v smislu odhoda mladih zdravnikov, mlajših zdravnikov v evropski prostor. Tega parametra še ne znamo natančno vgraditi. Prepogosto se govori samo o specialistih, ki odhajajo. Ampak glede na to, da tudi kurikulum študija pri obeh fakultetah omogoča zadnji letnik študija v tujini, se nam bo lahko zgodil večji odliv, kot smo ga do sedaj upoštevali. In tega, žal, po šestih oziroma osmih mesecih še ne znamo vgraditi natančno v projekcijo. Skratka, menim, da varovalke, ki so bile tu vgrajene, zadoščajo, da v letu 2011 in 2012 razpišemo ali dopustimo dostop zdravnikov iz tako imenovanih tretjih držav v omejenem številu, kolikor naj bi bile dejansko današnje potrebe oziroma kolikor naj bi današnji izvajalci že imeli tudi na nek način zagotovljenih delovnih mest in sredstev za tuje zdravnike. Da bi pa na nek način prosto odprli, bi vseeno prediral, da v take revolucionarne spremembe ne bi šli in da ohranjamo določeno varovalko, ki je po mojem nujna in potrebna v zdravstvenem sistemu.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k amandmaju k 7. členu? Ugotavljam, da ne.

Gremo na amandma k 20. členu. Želi kdo razpravljati? To je amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Gospod Cukjati, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

20. člen govori o tem, kaj je dolžan kandidat storiti oziroma kaj mu predpiše ministrstvo, če ne izpolnjuje vseh pogojev. Nanaša se na prejšnji člen. Namreč, v prejšnjem členu je v prvem odstavku rečeno, če kandidat iz eno eod tretjih držav oziroma

držav nekdanje Jugoslavije izpolnjuje pogoje iz 9. člena, to se pravi izobrazbo, izkušnje in podobno, mu komisija izda pozitivno mnenje. To je povsem jasno, to je zelo dobro. Namreč, v teh pogojih se sklicujoč na 3. člen oziroma 7. člen tudi zahteva dokazilo o dobrem imenu, ki je v zdravniških krogih srednje in zahodne Evrope velikega pomena. In kot je v 3. členu rečeno: "Dokazilo o dobrem imenu dokazuje, da je bil zdravnik v svoji deželi registriran kot zdravnik, da nima prepovedi opravljanja poklica in da je sposoben opravljati poklic." Na podlagi tega dokazila in vseh spričeval od medicinske fakultete, recimo, v Prištini ali Nišu in opravljeni specializaciji in ob tem dokazilu o dobrem imenu izpolnjuje vse pogoje, se ga odkljuka, lahko se takoj zaposli kot samostojni zdravnik. Kaj je pri tem nevarnost? Najprej nevarnost izobrazbe. Tukaj sicer pravi, "ki ustreza", medicinska fakulteta v Nišu recimo ustreza vsebini izobrazbe v Sloveniji. Nič zakon ne govori, da naj bi to kdo ugotavljal, kot se do zdaj ugotavlja. Kaj pa če ne ustreza? Nihče ne bo tega ugotavljal. Drugo, kar je, je dokazilo o dobrem imenu. To dokazilo je možno in funkcionira samo tam, kjer imamo kakovostno zdravniško zbornico, ki obvladuje celoten sistem oziroma je članstvo v zbornici obvezno, kjer zbornica izdaja licence, odvzema licence in podobno in skrbi za stalno strokovno izpopolnjevanje in podobno. Teh zbornic, takšnih, ki so v srednji in zahodni Evropi, v teh deželah ni, razen v Zagrebu, pa še ta ima svoje, ne bom grdo govoril o njih, ampak vsekakor dokazilo o dobrem imenu iz teh dežel nima takšne teže, kot jo ima v Evropi. In seveda je tukaj tudi vprašljivo, ali lahko kar tako, bi rekel, na lepe oči priznamo opravljeno fakulteto in vsebino kar počez, tako kot se to zahteva v Evropski uniji, kjer je pretok kadrov neomejen, kje je v Evropski uniji kdo opravil ustrezno izobrazbo, saj vemo, da je kakovost fakultet v teh deželah nekdanje Jugoslavije zelo zelo različna. Zaradi tega bi bilo potrdilo o dobrem imenu vendarle dobro tudi na nek zelo preprost način kontrolirati, da se ne kupi mačka v žaklju, kajti ni samo dokazilo o ustreznosti človeka za zdravnika, ni samo vprašanje fakultetne izobrazbe, ki je morda, bom rekel zelo grdo, lahko tudi kupljena, in v zadnjih letih je zdravniška zbornica odkrila

kar nekaj lažnih diplom, kar nekaj lažnih diplom iz republike nekdanje Jugoslavije. Človeka je treba preveriti neposredno pri delu z bolnikom v ambulanti ob mentorju. Ne vem, zakaj se tega tako bojimo. Zato predlagamo zelo preprosto, tudi se tem ljudem, ki imajo vse te dokumente, za katere predpostavljamo, da so avtentični, predpiše nič več kot trimesečno poskusno obdobje oziroma, kot tu piše, prilagoditveno obdobje, ko delajo pod nadzorom mentorja. S tem njihovega vstopa v slovenski prostor nič ne obremenimo, je pa to neka zadnja varovalka, da ob vseh teh dokumentih in papirjih vendar še mentor vidi, ali je kakšna huda napaka bila narejena, je bila kje ugotovljena velika pomanjkljivost, kakorkoli neustrezen odnos do bolnikov. Vam povem, da so se lažne diplome začele raziskovati tam, kjer je sestra ugotovila, kakšno neumnost je naredil zdravnik. To se pravi, ne predlagamo nič drugega, kot da tudi v teh primerih ne kupimo takoj mačka v žaklju, ampak mu predpišemo trimesečno, ne dvanajstmesečno kot v drugih primerih, trimesečno usposabljanje.

V zvezi z 19. členom, kajti 20. člen se sklicuje na 19. člen, bi ministru postavil še eno vprašanje. Namreč, v drugem odstavku pravi takole: "Če vlagatelj ni zaključil študija, se mu predpiše do 12-mesečno usposabljanje..." in tako dalje. Če ni zaključil študija, kaj ta študij pomeni? Se pravi, če niti fakultete ni naredil, ali kaj? Prosim samo za obrazložitev besedila drugega odstavka 19. člena. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želi še kdo razpravljati o tem členu?

Gospod minister, imate besedo.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod poslanec Cukjati! Najprej odgovor na prvi del. Mislim, da je to nepotrebno in da z zakonom v celoti prenašamo dosednji postopek z dodatnimi pogoji. Za tiste kandidate iz tako imenovanih tretjih držav – na tem izrazu bom vztrajal, pa me beseda "tretji" zelo moti –, za katere so na komisiji Zdravniške zbornice ugotovili, da izpolnjujejo vse pogoje, tako glede študija kot trajanja specializacije, je bilo tako že do sedaj. Z zdravniškimi organizacijami, s predsednico Zdravniške zbornice, s predsednikom Zdravniškega

društva, z vsemi predstavniki fakultet smo se dogovorili, da prenesemo postopek, ki danes velja, v ta zakon, dodamo pa še tako imenovano izjavo o dobrem mnenju, ki pa v nekaterih državah, ne samo v tretjih državah, tudi v državah Evropske unije, ni popolnoma umeščen. Zato smo ga dodatno dodelali. Skratka, gre za tiste zdravnike, ki v celoti izpolnjujejo pogoje, tako glede študija kot glede trajanja specializacije ter vsega ostalega. In to ugotovi komisija, ki je v enaki sestavi kot sedaj, razlika je samo v tem, da bo ta komisija na nek način delovala v okviru ministrstva, sestava je pa popolnoma enaka. Tudi v usklajevanju smo komisijo zmanjšali na toliko članov in na tiste nosilce, kot velja danes za vse, ki so vključeni v tem postopku.

Še razlaga za 19. člen. Gre za tiste, ki morda ne bodo vsega izpolnili. Skratka, zdravnik specialist iz tretjih držav bo obravnavan na komisiji. Komisija bo proučila njegov kurikulum študija, njegov kurikulum specializacije, popolnoma enako kot danes. Ob tem bo zahtevala še izjavo o dobrem imenu in se bo na podlagi tega odločila, ali mu bo dala do 12 mesecev izobraževanja v zdravstvenem sistemu, torej na nek način "dospecializacijo", lahko, da bo moral izpolnjevati tudi določene dodatne pogoje. Ali se bo pa odločila, da v celoti vse izpolnjuje, in bo rekla, priznamo mu njegovo specializacijo in se lahko umesti v sistem. To, kar vi zahtevate, prehodno obdobje treh mesecev, ne nazadnje lahko vsak delodajalec v slovenskem prostoru izrabi, uporabi, ne bom rekel "izrabi", "uporabi" in ga zaposli za določen čas. Jaz tudi upam, da bodo delodajalci uporabljali vsa orodja, ki so v delovnopravni zakonodaji. Skratka člen je nastal v dobri preučitvi sedanjega postopka. V sedanjí postopek smo vgradili izjavo o dobrem mnenju, ga dodali z določenimi alinejami, ker tega povsod ni, in takisto sestavo komisije prenesli v zakon in enako breme prenašamo na to komisijo. Ta komisija naj z ustrezno postavljenimi strokovnjaki v slovenskem prostoru odloči, ali tak zdravnik pozna ali ne pozna svoje specialnosti, in mu predpiše ali ne predpiše dodatno izobraževanje do 12 mesecev ali pa mu kar prizna specializacijo in ga prepusti v zdravstveni sistem, da ga delodajalci lahko zaposlijo.

Torej popolnoma enak postopek kot do zdaj, s tistim, kar ste sami omenili. Jaz mislim, da je to prava pot. Zaradi velike mobilnosti v evropskem prostoru se je uveljavila tako imenovana izjava o dobrem imenu, kajti nekateri zdravniki lahko s hitro mobilnostjo med državami zabrišejo sled za svojimi napakami. Jaz mislim, da sem tu dobro prisluhnil in to umestil tudi v ta zakon, da se nam slučajno ne bi dogodilo, da bi nekdo pribežal v slovenski prostor, tu dobil ustrezno specializacijo in nadaljeval svoje slabo delo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Cukjati, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Gospod minister, ko izpolni pogoje iz prvega odstavka 19. člena, o tem se pogovarjamo, to se pravi, ko se ugotovi na podlagi dokumentov, ki jih je prinesel in pa preverbe študija in podobno, ne samo, da se lahko zaposli pri delodajalcu in delodajalec ga zaposli, kot ste rekli, lahko za določen čas, kjer se ga na nek način še vendarle preizkusi pri delu in pričakujete, da bo to naredil delodajalec. Preden, torej po tem zakonu, ki ga predlagate, bo brez preizkusne dobe že dobil licenco. To ni kar tako. Licenco. On ni gostujoči zdravnik pri nas, ki bo nekaj naredil pa potem gre. Ne. On vstopi v naš sistem z licenco in če ga ta delodajalec, če ta delodajalec ugotovi, da je neustrezen za delo, bo šel pač k drugemu delodajalcu, bo drugje našel zaposlitev. Ker bo imel licenco za delo v Sloveniji. Zaradi tega menimo, da preden dobi licenco, naj bi šel ne sicer tako kot je v drugih primerih predvideno na do 12 mesecev usposabljanja, to se pravi nekje pod nadzorom mentorja, saj bo že delal, ampak pod nadzorom mentorja, da naj bi tudi v tem primeru, preden dobi licenco, šel skozi neko trimesečno. To ni nobeno podaljševanje procedure. Glavna težava zdajšnjega vstopa tujega zdravnika so bile administrativne zadeve in te ste zelo dobro, hvala bogu, ste jih tukaj resnično skrčili na minimum. Zaradi tega bomo mi to tudi sprejeli, ta zakon, opozarjamo samo na neko zelo delikatno zadevo. Gospod minister, dobro veste, ko gre slovenski študent skozi proceduro študija, skozi praktično delo, skozi pripravništvo, skozi specializacijo, je vsem na očeh, vsi ga

poznajo in če bi imel nemogoč odnos do ljudi pediater, recimo pedofil, bi se že zdavnaj izkazal, bi se že zdavnaj pokazalo to. V teh primerih, ko dobimo mačka v žaklju, pa menimo, da ne bi nič škodovalo, če bi pred izdajo licence šel skozi trimesečno prilagoditveno obdobje. Navsezadnje bi tudi tam izpopolnil slovenščino, bi tudi spoznal naš sistem, malo zaživel z bolniki, s slovensko mentaliteto. To ne bi škodovalo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Komentanju na nekatere navedbe se bom raje izognil. Bom samo ponovno izpostavil – zakon, ki je pred vami, prenaša sedanji veljavni red. Lahko povemo z veseljem, zadoščenem ali ogorčenostjo: ni se še zgodilo, da bi kdorkoli prišel v slovenski prostor brez nekaj mesecev dodatnega izobraževanja, kljub temu da je lahko izpolnil vse kriterije. Komisija, ki je imenovana, bo morala opraviti svoje delo v skladu z imenovanjem in vso odgovornostjo. Na nek način vaš amandma postavlja senco na komisijo. Ponovno pravim: komisija, ki je bila postavljena po zakonu o zdravniški službi, za tako imenovane tretje države, se je morala opredeliti do študija, do specializacij, do znanja, ki ga ta kandidat ima in mu predpisati do 12 mesecev kroženja, po domače povedano, in morebiti celo dodatni izpit. To je tudi danes. Vi bi pa si želeli, da če bi se zgodil precedens, da bi v Sloveniji ugotovili, da nekdo le v teh državah ima toliko znanja, bi taki osebi dali še tri mesece. Do sedaj se v slovenskem prostoru komisije, ki so to obravnavale, niso prepustile. Komisije bodo popolnoma enake, ampak v vseh pogojih, ki so jih morali do sedaj proučiti, bodo morali pogledati še, ali ima potrdilo o dobrem imenu. Države, ki tega nimajo, bodo morale ostale alineje izpolniti, torej o nekaznovanju in podobnem, in potem se bodo na podlagi znanja, vedenja, medicine, specializacije odločali, ali bodo tega prepustili neposredno v sistem ali mu pa določili do 12 mesecev izobraževanja in morda celo dodatni izpit. Tako je ta samo prenos iz sedanjega postopka, prenos v ta zakon in se v ničemer ne spreminja, razen dodatnega, ostrejšega pogoja. Mislim, da je strah odveč oziroma da celo vi dvomite, da bo komisija, ki je do sedaj

delovala po mojem na visokem nivoju, sedaj delovala zelo slabo, gre pa za enake sestave. Torej, ne gre za zdravnike iz ministrstva, gre za zdravnike, ki so ustrezno postavljeni glede na svoje znanje, pozicijo v slovenskem zdravstvenem prostoru za posamezne specialnosti. Ti bodo člani te komisije, ki bo odločala o znanju, vedenju teh kandidatov in če bo posameznik vse izpolnjeval, mu bodo pustili, da gre v zdravstveni sistem, delodajalec bo pa morda vse tiste pomisleke, ki se vam pojavijo, lahko opredelil s pogodbo o zaposlitvi tega specialista.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.
Gospod Cukjati, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Gospod minister, res, doslej je komisija imela možnost, da po svoji presoji zahteva tudi dodatno izpopolnjevanje, kroženje itd. Sedaj pa piše v tem zakonu, če izpolnjuje vse te formalne pogoje, komisiji oziroma komisija izda pozitivno mnenje. Torej nobene fleksibilnosti, nobene odprtosti – in v tem je "catch".

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Zaključujem razpravo o tem členu, o 20. členu.

Prehajamo na amandma Poslanske skupine SDS k 23. členu, ki je v bistvu povezan z 20. členom.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne.

Prehajamo še k zadnjemu amandmaju, to je amandma koalicijskih strank k 34. členu.

Želi kdo razpravljati?

Gospod Cukjati, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

No, glede tega amandmaja, ki govori, da minister v petnajstih dneh od uveljavitve tega zakona na podlagi potreb izvajalcev, predloženih Zdravniški zbornici Slovenije za razpis specializacij za leto 2011, določi zgornjo mejo števila ponudb za delo v Sloveniji.

Ker je minister izrazil mnenje, da je amandma koalicijskih poslanskih skupin dober, bi ga vprašal glede tega, kako namerava na podlagi teh potreb določiti zgornjo mejo števila ponudb.

Namreč, ta razpis specializacij za naslednje leto izkazuje potrebe, ki bodo nastale pri izvajalcih čez pet let. Kaj to pomeni kot izhodišče in kot edino izhodišče za oblikovanje ponudbe čez pet let, potrebe čez pet let? Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Za leto 2011 bo postopek, kot sem ga prej opisal. Postopek poteka. Vsako leto Zdravniška zbornica po javnem pooblastilu Ministrstva za zdravje pozove vse izvajalce, da javijo potrebe po specialnostih. Na podlagi teh potreb, na podlagi projekcij in poznavanja posameznih specialnosti v primerjati tudi z evropskim prostorom Zdravniška zbornica pripravi vsakoletni razpis. Po razpravah v zadnjem mesecu je številka, o kateri bomo razpravljali v letu 2011, okoli 500. Torej, toliko naj bi bilo manjkajočih mest za specialiste, če bi jih imeli na razpolago za zaposlitev v slovenski zdravstveni prostor.

Kako bom deloval? Na tak način, da se bo ministrstvo, kot bi se moralo verjetno že v preteklosti, umestilo v samo poizvedbo potreb izvajalcev in preverjalo realnost teh potreb, upoštevalo razpoložljive zdravnike, ki so zaključili fakulteto, in na podlagi tega do zaključka, tako kot je v amandmajih predvideno, pripravilo zgornjo mejo števila zdravnikov, ki bi lahko prišli v slovenski zdravstveni prostor. Ne nazadnje na ta način pridemo do prostih delovnih mest specialistov v slovenskem zdravstvenem prostoru za vsako leto. Če bo dinamika taka, kot bi lahko bila, povedal sem, kaj so težave pri načrtovanju kadrovske politike v naslednjih letih, če smo upoštevali vse, bo ta številka blizu ali realna za vsako leto posebej. Če amandma določa, da minister ob zaključku ali pred zaključkom leta za naprej postavi zgornjo mejo, mislim, da je to pomembna varovalka. Če bi bil res tak naval, se tistih kandidatov, ki bi presegli to število, enostavno ne prepusti v slovenski zdravstveni prostor. Če bi se nam, karikirano, zgodilo 500 prihodov zdravnikov specialistov posameznih specialnosti, ki so jih izkazali izvajalci, potem bi se vsa manjkajoča mesta v slovenskem zdravstvenem prostoru zapolnila in potem bi lahko samo preko razpisov

specializacij kreirali to, kar si nekako vsi želimo, da bi dejansko potrebe tudi v bodoče odsevale samo še potrebe državljanov, ne pa potreb izvajalcev, da bi na nek način zagotovili ustrezno sestavo specialistov v slovenskem zdravstvenem prostoru na aktualno mrežo danes, tako v velikih kot tudi v ruralnih področjih.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Cukjati, prosim.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Vsekakor je vaš odgovor bolj življenjski, kot pa je zapisan v zakonu. Vesel sem, in vas tudi ne bomo sekirali, če boste nekoliko drugače ravnali v tem primeru, kot v zakonu piše.

Verjetno bi pa bilo pametno tudi preveriti, kakšne so bile potrebe pred štirimi leti, ko so bile razpisane specializacije tistih, ki sedaj končujejo specializacijo, in koliko od teh razpisanih specializacij je bilo uresničenih oziroma koliko premalo kandidatov se je javilo. Ker glavni problem pri nas je, da se specializacije razpišejo, kandidatov pa ni. Verjetno bi iz teh izračunov od preteklih razpisov specializacij in preteklih uresničitvev razpisanih mest ugotovili, koliko pa jih resnično mi danes še potrebujemo.

Torej, še enkrat, jaz sem vesel, da greste preko tega, kar piše v zakonu, ker je to bolj življenjsko.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod Cukjati, veseli me najina razprava. Vprašanje je, če zanima vse.

Ampak v vsakem primeru, tudi v obrazložitvi zakona smo vam jasno napisali, kaj bi bil eden velikih problemov: nesorazmerje med ponudbo in povpraševanjem. Z zakonskimi spremembami smo pustili razpis odprt, to pomeni, ko se je pojavila neka potreba po specialistu, torej za odprtje specializantskega mesta, je to mesto ostali odprto. To imate tudi na drugi strani zakona, številke, ki kažejo dejansko, koliko bi lahko danes diplomantov umestili v sistem.

Ampak, govoriva o različnih stvareh; eno je to, koliko rabimo specialistov. V evropskem prostoru sme samostojno delovati samo specialist. In takšna, kot smo povedali številke, bi bila danes potreba. Razkorak med potrebami in med razpisanimi mesti in zapolnjenimi je pa tisto, kolikor bi rabili danes diplomantov. Torej, če bi lahko zapolnili ta mesta s skoraj 260 manjkajočimi kandidati, torej če bi lahko obe fakulteti v trenutku dali še eno generacijo celotnega študija, bi potem imeli te potrebe zapolnjene za določeno obdobje, ko bi potem z določenimi novimi kriteriji potreb državljanov glede na obolevnost, glede na dolgoživost Slovencev in Slovenk lahko to drugače kreirali.

Skratka, lahko zaključiva, da je približno 250, tu nekje, specializantov potrebnih danes v slovenskem prostoru ali tako imenovanih diplomantov; in drugo, številka, ki sem jo večkrat omenil, pa je potrebno število specialistov, ki bi jih lahko izvajalci danes zaposlili glede na program, ki ga imajo, glede na obseg dela, ki ga opravljajo, glede na današnjo organiziranost 24-urnega zdravstvenega varstva ali neprekinjenega zdravstvenega varstva, in to je nekako tisto potrebno število, ki bi ga imeli. Z vašimi amandmaji ste to celo povečali, moj strah je bil in dvomi na odboru, tudi sem se na nek način zahvalil za to, da bi postavili zgornjo limito, da se ne bi kdo odločil v prihodnje, da bi odprl morda dva, tri, štiri tisoč mest za zdravnike v slovenskem prostoru in da bi dejansko imeli brezposelne zdravnike v slovenskem prostoru.

Sam sem tudi razmišljal o nekaterih ukrepih, ko smo zakon pripravljali, vendar so me takoj poučili, da bi bila to diskriminatornost. In menim, da z varovalkami – in če boste amandmaje, kot jih je pripravila skupina štirih strank, podprli, potem varovalke, umeščene v zakon, zadoščajo za to, da bomo lahko nekoliko učinkoviteje upravljali s kandidati tako imenovanih tretjih držav, ki bi se radi zaposlili v slovenskem prostoru bodisi kot specializanti bodisi kot specialisti na prazna delovna mesta. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod mag. Grims, želite razpravljati o amandmaju k temu členu?
Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala za besedo.

Problem, s katerim se danes v resnici soočamo, ni od včeraj. Dejstvo je, da se je v Sloveniji zelo dolgo umetno omejevalo vpis na medicinsko fakulteto in stanje je danes takšno, kot je. Dodaten problem je še v tem, da nekateri najboljši zdravniki zaradi boljših pogojev dela, več možnosti kariere ali pa preprosto višje plače odhajajo v tujino. In ta problem se je še zaostрил. Jaz ne verjamem v to, kar je zdaj rekel gospod minister, da bi bili brezposelni zdravniki – kje pa! Problem je, da kadra, ne samo zdravniškega, tudi visoko kvalificiranih sester in vsega ostalega osebja, pri nas primanjkuje; in to čedalje bolj. Zato tudi ne razumem tega, da se še vedno v delu Vlade, konkretno Ministrstvo za visoko šolstvo vztraja pri tej zgrešeni politiki in da se celo z novim pravilnikom o financiranju hoče kar zabetonirati sedanje stanje, če bo ena fakulteta povečala število študentov, to ne pomeni, da bo avtomatično prejela tudi višja sredstva. To lahko ta problem še dodatno potencira in še dodatno zaostri.

Druga možnost je ta, ki je danes predlagana, in o njej smo veliko povedali, da se odpre dodatno vrata zdravnikom in vsem drugim strokovnjakom na medicinskem področju iz tretjih držav. V praksi to pomeni predvsem z območja Balkana, vendar tukaj, vam odkrito povem, nekateri se le še spomnimo, ker smo toliko stari, kako je to bilo nekoč v Jugoslaviji, jaz nočem soditi, ali je danes točno enako, se pa zelo dobro spomnim vica iz tistega obdobja iz nekega mesta tam daleč na jugu: "Dober dan dragi potniki v avtobusu, prišli smo v to in to mesto. Tukaj imajo odlične baklave, lahko kupite dobro baklavo, lahko pa kupite diplomu iz medicinske fakultete, ali pa specializacijo, ali magisterij, ali doktorat. Imamo dve uri časa, tako da lahko vse to že uredite do takrat, ko bomo šli naprej." In koliko je v tej šali resnica? Veste, pravijo, da je v vsaki šali pol resnice. In mene osebno zelo skrbi, zlasti zato, ker se – ne vem, zakaj – ni želelo sprejeti tega roka, ki ga je prej ponudil doktor Cukjati in je zajet v amandmaju SDS, saj bi s tem še uvedli neko dodatno varovalko, da ne bi bilo škodljivih posledic, kajti bojim se, da bo ta problem zaradi okoliščin, ki sem jih navedel, čedalje večji. In če bo zaradi hitenja prišlo do nepopravljivih posledic – gospe in

gospodje, gre za medicino! Tukaj so nepopravljive posledice za zdravje, lahko celo za življenje človeka. In takrat me zanima, gospod minister, ali boste, če bo do tega prišlo, če bo prišlo do dejanskega znižanja standardov zaradi objektivnih okoliščin, zaradi vseh teh določil zakona, takrat sprejeli odgovornost in boste odstopili, če bodo nepopravljive posledice. To pa bi moralo nas zelo skrbeti danes.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, imate besedo.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod Grims, ne samo to še celo več. Ko sem zaprisegel v Državnemu zboru, sem z vso odgovornostjo prevzel funkcijo, glede na svoje znanje, veščine, sposobnosti. Verjamem, da danes in da tudi v prihodnje bom deloval samo za dobrobit Slovencev in Slovencev.

Samo nekaj naj mi bo vseeno dovoljeno, ker se zelo banalizira ta problem. Poglejte, sprejeti bomo morali velikost Slovencev in Slovencev, ampak določene težave pa imamo. Zelo preprosto naj vam povem: generacija v slovenskem študijskem letu je okoli tristo študentov medicine. Trije oziroma celo štirje letniki imajo neposredno stik v sistemu, torej imamo okoli tisoč študentov. In enostavno, zdravstveni sistem, ker se te vaje izvajajo v bolnišničnem zdravstvenem sistemu, ne zmore več kot toliko študentov. Kajti, v bolnišnicah deluje okoli 3 tisoč, še celo nekoliko manj zdravnikov, ko to damo na specialiste, pride okoli en študent na dva zdravnika.

In danes, ker sta me oba dekana zagotovila večji vpis v naslednjem letu, danes že nekateri študentje iz Ljubljane in Maribora opravljajo vaje daleč stran od teh dveh mest, recimo na Primorskem ali kjer koli. Kapacitete v sistemu, ne samo šolskem sistemu, v zdravstvenem sistemu, za vaje so izpolnjene in žal ne moremo sproducirati več kot toliko študentov. To je zagotovilo obeh dekanov, vseh zdravniških organizacij. Moja želja seveda in prvi korak je bil, na žalost vas v začetku ni bilo... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Gospod Rudolf Petan, izvolite.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Mislil, da je bistven tisti podatek, do katerega smo prej prišli, da je prihajalo v preteklosti do razkoraka med ponudbo in povpraševanjem, to drži. Vendar je nerazumljivo, da še na ljubljanski medicinski fakulteti, vsaj rektor je tako zagovarjal pred nekaj leti, da na medicinsko fakulteto ni mogoče vpisati več kot sto študentov, danes se jih pa lahko vpiše sto osemdeset. To se pravi, takrat je bilo nekaj načrtno zavirano.

Prav tako si upam z vso odgovornostjo reči, da se je načrtno zaviral začetek študija na mariborski medicinski fakulteti – načrtno, vsaj za eno leto. V Državnem zboru smo na to opozarjali, jaz sem na odboru povedal, da v tistem letu, ko smo najbolj pritiskali, da se bi vpis lahko že začel, ker je bilo vse pripravljeno, se je šel takratni minister za zdravje pogovarjati s svojim zagrebškim kolegom o sodelovanju. To je popolnoma zgrešeno! In o tem obstajajo dokumenti, pisni dokumenti! Tako da ni treba nekaterim zavijati z očmi.

Da se nekaj zavira, si upam trditi tudi v temu trenutku. O tem bomo razpravljali na posebni seji, ko so tudi evropska sredstva zagotovljena, in to velika evropska sredstva, za izgradnjo nove medicinske fakultete v Mariboru, pa je že dve leti od tega, ko se kar naprej nekaj zavira: ali ni pravi ponudnik za gradnjo, se pravi ni "naš", verjetno, ali kaj podobnega. Evropska sredstva pa, se bojim, da ne bodo več uporabna, da nam lahko ta rok zapade. Seveda, nihče se ne bo sekiral zaradi tega, vsaj pri tej vladi ne, ker tako ali tako nihče ne prevzame odgovornosti. Vsi govorijo, kako je vse idealno, potem ko pa pridemo v situacijo, pa rečejo, da tega pa niso vedeli, ali pa, kaj se to mene tiče.

Tako si upam z vso odgovornostjo trditi, da ta problem ni od včeraj in da se je v preteklosti zaviralo, da bi na naši, takrat še edini medicinski fakulteti, lahko bil vpis tudi večji. To se je dokazalo sedaj, da se brez nekkih večjih vlaganj lahko skoraj podvoji vpis, da bo študij verjetno ravno tako kvaliteten, upam pa si trditi, da bo bolj kvaliteten kot mogoče v kakšni tako imenovani tretji državi, kjer prav gotovo ne bodo dosegali takšnih standardov. In kar se tega tiče, popolnoma soglašam s tem, kar je v zvezi s tem dejal moj predgovornik, kaj vse se je dalo v treh

urah čakanja na letališču kupiti v določeni državi. To je bilo sicer povedano malo v šali, ampak za tisto šalo je, žal, praksa pokazala, da kar drži.

Tako imam velike pomisleke pri tem celotnem zakonu, pri pristopu, ampak zaradi tega, ker nič ne naredimo, da bi se v Mariboru zgradila stavba nove medicinske fakultete, to pa je bistveno za študij. Zaradi tega... Hvala lepa.

PODREDESENIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Zaključujem razpravo o tem amandmaju k 34. členu in tudi razpravo o amandmajih.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU, PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospa ministrica Irma Pavlinič Krebs, izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Novela zakona o sistemu plač v javnem sektorju, kot je pred vami, oziroma uskladitev plačne lestvice je posledica določil interventnega zakona, ki je tudi za javne uslužbence v letu 2011 prinesel uskladitev plače posameznika z inflacijo do ene četrtine. Ker je napovedana inflacija po napovedi Umarja 2,2 odstotni točki, se bo posamezniku, v odvisnosti od njegove plače, le-ta ohranila v realni vrednosti, povišano za 0,55 %.

Ob tej priložnosti, spoštovane poslanke in poslanci, in zaradi navedb, tudi na Odboru za notranjo politiko, želim ponovno poudariti, da je interventni zakon, ki

je v delu določil prej opisano usklajevanje plač z inflacijo javnih uslužbenecov do 25 %, bistveno bolj posegel v plače javnih uslužbenecov, kot bo mogoče danes slišati izza te govornice.

Če Vlada ne bi dosegla v socialnem dialogu dogovora z več kot 75 tisoč javnimi uslužbenci, bi morala zagotoviti dodatnih 300 milijonov evrov zaradi napredovanj, izplačevanja delovne uspešnosti in tako naprej. Zaradi razumevanja javnih uslužbenecov, da javnofinančna situacija ne dopušča dodatnega zadolževanja zaradi povišanja mase plač, je bil tak dogovor že tretjič uspešno dosežen. Poglejte si napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj. V letu 2010 rasti plač javnih uslužbenecov ni. Tudi to je posledica v letu 2009 sklenjenega dogovora, zgolj za 0,65 % se je ohranila realna vrednost posameznikovega prejemka zaradi do polovice usklajevanja z inflacija za pol leta v letu 2010. Rast bruto plače v javnem sektorju je v letu 2010 bistveno nižja kot v realnem sektorju zaradi razumevanja javnih uslužbenecov in uspešno sklenjenih dogovorov v socialnem dialogu. V letu 2011 pa ne bo posamezniku njegova osnovna plača ostala na ravni leta 2010, zgolj njena realna vrednost bo do četrtine ohranjena, kot boste sklenili danes in kot je bil sklenjen že dogovor in je besedilo v interventnem zakonu enako.

Posamezni proračunski uporabniki bomo tudi za to uskladitev morali zagotoviti sredstva v okviru svojih proračunskih postavk stroškov dela. Ne samo za to uskladitev, kajti amandmaja pri sprejemu proračuna, poslanke in poslanci, za povišanje prihodkov niste sprejeli. Z velikim varčevanjem na stroških dela tako glede izplačil nadur, povečanega obsega dela, nenadomeščanja tistih, ki odhajajo iz posameznih sredin, bomo morali z bistveno manj ljudmi narediti enako ali celo več. Morali bomo, namreč vsak posamezen proračunski uporabnik, ob ustavljeni rasti plače posameznika, prihraniti še v povprečju dodatnih 3 do 5 % na področju stroškov dela. Analiza, ki smo jo naredili na našem ministrstvu, je pokazala, da bomo morali upoštevati pravzaprav združevanja notranjih organizacijskih enot, nižanje položajnih dodatkov, to ne nazadnje je ta parlament potrdil, najvišji položajni dodatek z 20 na 12 %, morali bomo racionalizirati svoje

delovanje na vseh segmentih, da bomo v letu 2011 z maso, ki jo imamo v proračunu predvideno za stroške dela, zmogli preživeti. Nikoli se v tej državi na področju stroškov dela ni tako varčevalo, kot se bo moralo v letu 2011. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu dr. Vinku Gorenaku.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je ta predlog zakona obravnaval na 44. nujni seji 10. decembra 2010; predlagatelj je Vlada, postopek pa nujni, določen na Kolegiju predsednika Državnega zbora. Dokumenti, s katerimi smo razpolagali, pa je bil seveda predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Državnega sveta in amandma Poslanske skupine Zares k 1. členu.

Če izpustim uvodno predstavitev, ki jo je tudi tam imela ministrica oziroma državna sekretarka, bila pa je podobna tej, ki smo jo slišali s strani ministrice, naj povem, da je Zakonodajno-pravna služba v predstavitvi svojega mnenja povedala, da k predloženemu besedilu z vidika vsebinskih rešitev nima pripomb, je pa potreben nomotehnični popravek 1. člena.

Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki ga je predstavil gospod Vnučec, in je v smislu podpore predlogu zakona. Vodja pogajalske skupine sindikatov gospod Posedi, ki je bil prav tako navzoč, je izrazil splošno kritiko načina reševanja odprtih vprašanj in plačnega sistema.

Naj dodam, da sem kasneje sprejel tudi protest gospoda Štruklja v zvezi s tem, zakaj ni bil vabljen. Moram pojasniti, da sem vabil tiste, ki so želeli priti in ki so najavili svojo prisotnost.

Člani iz koalicijskih poslanskih skupin so predlog zakona podprli, medtem ko člani iz opozicijskih poslanskih skupin nismo nasprotovali sami rešitvi predloga zakona,

ampak smo opozorili na vse tiste stvari, ki so se dogajale pred tem, od stavke javnih uslužbencev, do spreminjanja zakona, ki je prinesel drugačen kvorum.

Odbor je po opravljeni razpravi sprejel amandma Poslanske skupine Zares k 1. členu, sicer pa je odbor nato glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod mag. Branko Grims v imenu Poslanske skupine SDS.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Po lestvici ugledne mednarodne revije The Economist Slovenija ni več država s polno demokracijo. To spoznanje ne bi smelo nikogar presenetiti, če vemo, kaj se v tej državi dogaja z nekaterimi temeljnimi vrednotami, kot so socialno partnerstvo in socialni dialog. Pri zakonu, ki je danes pred nami, je Vlada celo izhodišče tega zakona zapisala, citiram,: "V državah članice Evropske unije je standard socialnega dialoga v postopku usklajevanj plač v javnem sektorju splošno uveljavljen." Zagotovo se vsi strinjamo in to je ena temeljnih demokratičnih norm moderne združene Evrope. Kako pa je s tem v Sloveniji?

Prav zabavno je bilo poslušati na odboru, ko smo obravnavali ta zakon, kako je s podporo in nepodporo tem rešitvam, ki so zajete v tem zakonu. Ta zakon namreč podpira samo sedem sindikalnih central s tega področja, nasprotuje mu jih pa več kot 20, konkretno 23 sindikalnih central. In kljub temu Vlada v izhodišče navede socialni dialog. Zakaj? Zato ker je ta ista oblast na začetku svojega mandata spremenila kriterije s spremembo zakona in zapisala, da se pač lahko nekaj že šteje, da je usklajeno, če za to pač glasujejo nekatere centrale, pod pogojem, da pokrivajo določeno število ljudi oziroma zaposlenih v istem sektorju. Glede na konkretno področje javne uprave, javnega sektorja, bi lahko kar zapisali, za kateri sindikat gre, pa čigav zet mora biti predsednik tiste centrale, pa bi bila zadeva točno ista, kot če so tiste kriterije notri

napisali. Vsem je čisto jasno, za kaj v resnici gre. Gre pa v resnici za manipulacijo. Za manipulacijo, da se je izigralo vse tiste sindikate, ki so predstavljali ljudi v javnem sektorju, kjer še ni bilo izvedeno usklajevanje plač za nazaj, kjer torej ni bila uresničena reforma v tistem delu, zaradi katere so si zaposleni sami odvzeli del plače in to namenili za izenačenje oziroma odpravo plačnih nesorazmerij v tistem delu javnega sektorja, v katerem so bili zaposleni. To samoodpovedovanje ni bilo kratkotrajno. Trajalo je več let. Šlo je za ogromna finančna sredstva. V nekaterih delih javnega sektorja se je potem to tudi izvedlo in seveda v tistih s tem generalnim, s splošnim, enakim dvigom predstavniki njihovih sindikalnih central soglašajo, toda vse ostale, gospe in gospodje, velikansko večino sindikalnih central, trikrat več jih je kot tistih, ki podpirajo ta zakon, pa se je izigralo.

Ni najhuje to, da se je izigralo te sindikaliste, sindikalne centrale, najhuje je to, da se je izigralo zaposlene, zaupanje ljudi v pravno državo, v to, da neke obljube in dogovori v javnem dialogu, socialnem dialogu, socialnem partnerstvu veljajo; vse se je povozilo, izničilo in izigralo. To pa ni politika, ki bi bila vredna podpore. Iz tega bo zagotovo izviral konflikt med sindikalisti, med zaposlenimi, nezadovoljstvo ljudi bo še večje, kot je že sedaj. Zakaj Vlada od nekaterih zdavnaj začrtanih in popolnoma neglasno v okviru socialnega partnerstva dogovorjenih reform kar tako zlahka odstopi, ne vem, v korist enih in v škodo drugih. To pa je, žal, neizprosno dejstvo. Zaradi tega je seveda lahko reči, da podpiramo zakon, ki pomeni dvig plač vsem, toda po drugi strani si politika, ki pomeni izničenje socialnega partnerstva, torej ene od temeljnih ne samo slovenskih, celo ustavnih vrednot, ampak temeljnih evropskih vrednot, taka politika si podpore ne zasluži. Zaradi tega se bomo ob glasovanju o tem zakonu v Poslanski skupini SDS vzdržali.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Alojz Potočnik, v imenu Poslanske skupine Zares.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala. Spoštovani!

Predlagatelj poglobitveni cilj zakona o sistemu plač v javnem sektorju vidi v nujni

uskladitvi z zakonom o interventnih ukrepih in dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012, ki je bil podpisan z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja. Pri tem ne gre spregledati, da sta bila tako interventni zakon kot dogovor deležna neobičajno trdega merjenja moči in soglasja, ki je rešitvam in instrumentom podelil legalnost. Toda zgodbe, ki sicer seže vse tja v poletje in jesen 2008, ne gre ponavljati. Dejstva in posledice, tudi zelo resne, so jasne in jih dokumentirajo številke.: nesorazmerja niso odpravljena, ustvarila so se nova nesorazmerja in nekaterim skupinam so šle večje koristi kot drugim. Slabo!

V jesenski napovedi gospodarskih gibanj je Urad za makroekonomske analize in razvoj predvidel, Vlada pa potrdila, višino stopnje rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji v letu 2011 v višini 2,2 %, to pa je osnova za izračun povišanja v višini 0,55 %. V javnem sektorju bo to pomenilo 20,4 milijona evrov v letu 2011 in 22,3 milijona evrov v naslednjih letih. Finančna sredstva bo zagotavljal državni proračun, proračuni lokalnih skupnosti ter oba zavoda – za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Manevrski prostor je ozek in kaže, da je bilo storjeno vse, kar je glede javnih plač mogoče. Tistim, ki so, pod narekovaji, "svetovali" s prožnejšo politiko, je pač treba povedati, da bi s tem nadaljevali razširjeno fiskalno politiko, ki ji izrecno nasprotuje tudi Fiskalni svet Republike Slovenije v zadnjem poročilu.

V razmerju med plačnim sistemom in socialnim varovanjem idealnih rešitev ni. Optimalno je tisto, kar ljudje sprejmejo z občutkom pravičnosti. O tem razmerju smo tehtali že pri interventnih ukrepih. Ocenjujemo ga za javnofinančno vzdržnega in bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju podprli. Kritikom pa: ko boste, če boste, prevzeli odgovornost, ne ponovite, prosim, leta 2008, ki spada med največje javnofinančne afere pri nas. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Gvido Kres v imenu Poslanske skupine SLS.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi, spoštovana predstavnica Vlade!

Po mnenju Slovenske ljudske stranke je stanje gospodarske aktivnosti v Sloveniji še vedno zaskrbljujoče, če ne celo bolj kot na začetku krize. Kljub temu da se tu in tam pokaže kakšen znak okrevanja, predvsem zaradi boljših razmer v izvoznih dejavnostih, pa smo še daleč od stanja pred izbruhom gospodarske krize. Že večkrat je bilo ugotovljeno, da se stroški javnega sektorja v tem obdobju niso zmanjšali. Nezmožnost vzdrževanja tega stanja s strani zasebnega gospodarskega sektorja pa trenutno rešujemo z dodatnim zadolževanjem. Ne glede na to, da sedaj usklajujemo plače samo v višini 25 % s stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin, pa ne moremo mimo dejstva, da ne glede na vse obljube o varčevanju in sprejetih ukrepih, sedaj dejansko zvišujemo plače, in še to ne po kakšni progresivni lestvici, temveč kar v fiksnem odstotku. Tako ne bomo bistveno pomagali tistim javnim uslužbencem, ki prejemajo najnižje plače, temveč bodo največje absolutne razlike prav pri plačah v najvišjih plačnih razredih.

V Slovenski ljudski stranki že celoten mandat poudarjamo, da mora javni sektor deliti usodo zasebnega, tako v dobrem kot v slabem. Število brezposelnih bo v kratkem preseglo 104 tisoč in močno dvomim, da se bo naraščanje te številke ustavilo, kajti kar nekaj gospodarskih panog se še vedno nahaja v velikih težavah. S tega vidika se nam v Slovenski ljudski stranki tudi teh nekaj več kot 20 milijonov evrov na leto, ki so predvideni za uskladitev plač javnega sektorja, nikakor ne zdi zanemarljivih. Lahko bi našteali nešteto možnosti, kjer bi se dalo ta denar porabiti za neposredne gospodarske spodbude. Preverili smo številke in že bežen pogled pove, da se število javnih uslužbencev, namesto da bi se z naravnim odlivom za odstotek na leto zmanjšalo, počasi, a nezadržno veča. Od decembra 2008 do aprila 2010 se je povečalo za dober odstotek in pol. Sedanji vladi je sicer nekoliko uspelo skrčiti upravo, torej vladne službe in upravne enote, ki so v njeni neposredni pristojnosti, ne pa tudi ministrstev, kjer je 326 več zaposlenih.

V javnem sektorju se je v 6 letih povprečna bruto plača zvišala za 32 %, bolj

zaskrbljujoče pa je, da se razlika med plačo zasebnega in javnega sektorja v absolutnem znesku neprestano povečuje. Leta 2004 so javni uslužbenci zaslužili v povprečju dobrih 350 evrov več kot delavci v zasebnem sektorju, letos pa ta razlika znaša že 430 evrov. Število zaposlenih v javnem sektorju v Sloveniji še vedno narašča, medtem ko povprečje v Evropski uniji pada. Sicer smo v Slovenski ljudski stranki mnenja, da plače javnih uslužbencev niso previsoke. Težava pa je v racionalizaciji dela oziroma v številu uslužbencev, ki ga trenutno ne moremo več vzdrževati. Pripraviti bi morali načrt, kako spodbujati prehod uslužbencev iz javnega v zasebni sektor, ter zmanjšati tekoče zaposlovanje v javnem sektorju na minimum.

V gradivu ste napisali, da je cilj obravnavanega zakona uskladitev z zakonom o interventnih ukrepih in dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leto 2011 in 2012, podpisan z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja. Mnenja smo, da je dogovore treba spoštovati. Denar za te obveznosti bi se lahko privarčeval tudi kje drugje. V Slovenski ljudski stranki še vedno trdimo in ugotavljamo, da trenutna vlada Republike Slovenije v okviru svojih služb ne zna varčevati in na to očitno niti ni pripravljena. Na to kaže tudi pred nedavnim sprejetim interventni zakon, kjer ni zaznati, da bi bil kateri od ministrskih resorjev pripravljen na konkretno zmanjšanje svoje porabe, večina pa jih glede na sprejete proračune troši celo več kot v predkriznem letu 2008.

Zato se nam v Slovenski ljudski stranki zdi tudi sedanje zvišanje plač v času, ko so socialni transferji in brezposelnost na najvišjih nivojih, preprosto neprimerna. Za sprejem takšnega zakona bo odgovornost morala sprejeti vladna koalicija. Poslanci Slovenske ljudske stranke pri tem ne moremo sodelovati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Predstavil bom stališče Poslanske skupine DeSUS glede dopolnitev zakona o

sistemu plač v javnem sektorju. Prejšnji mesec je bil kljub močnemu in trdnemu nasprotovanju poslancev Poslanske skupine DeSUS sprejet zakon o interventnih ukrepih. Zakaj nasprotovanje temu zakonu z naše strani? Še enkrat: ne da menimo, da smo samo prepričani, dejstvo je, da so upokojske generacije do sedaj zaradi aktualne krize in predvidene pokojninske reforme že prispevale svoj velik delež, tako da zamrznitev pokojnin dodatno vodi v drastično znižanje že tako slabega ekonomskega položaja. 50-odstotna zamrznitev pokojnin zagotovo ne bi predstavljala tolikšen manko, da bi ogrozil državni proračun in stabilnost javnih financ. Nasprotno trditve so za lase privlečene; sploh pa to ob dejstvu, da se je ministrica za javno upravo mimo upokojevcev in na njihov račun dogovarjala in dogovorila za način zamrznitve. Da ni to prazno mlatenje slame, naj dobesedno preberem sklenjeni dogovor: "Vlada Republike Slovenije se zavezuje, da bo, v kolikor bo v parlamentarni obravnavi predloga zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize prišlo do kakršnihkoli sprememb določb glede usklajevanja z inflacijo v letu 2011 pokojnin ali transferjev posameznikom in gospodinjstvom, enak način usklajevanja zagotovila tudi za plače v javnem sektorju." Popuščanje javnemu sektorju s povprečno neto plačo cirka 1200 evrov na račun upokojevcev, 350 tisoč jih prejema znesek pod pragom revščine, je ne samo neprimerno; je nedopustno, nemoralno. Obrazložite vi to upokojencu, ki prejema mesečno 500 evrov pokojnine!

Na račun sprejetega interventnega zakona ter sklenjenega dogovora med ministrstvom in sindikati imamo sedaj pred seboj noveliranje plačnega sistema, in sicer v smeri uskladitve osnovnih plač za četrtniko, kar predstavlja 0,55 %. To bomo poslanci DeSUS-a podprli, saj nam, če hočemo ravnati zakonito, kaj drugega ne preostane. Tako zavezo ste sprejeli novembra letos. Kljub temu pa pričakujemo, sploh ob napovedi predsednika Vlade o naboru reform v naslednjem letu in ena izmed njih je tudi reforma plačnega sistema v javnem sektorju, da bo ta reforma pravična in to tako z vidika znotraj samega javnega sektorja kot z vidika vseh ostalih zaposlenih v zasebnem sektorju in z vidika upokojevcev. Poudarim pa naj, da

od Vlade zahtevamo, da se v bodoče nikakor ne dogovarja po ključu v breme tretjega. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine SNS.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani!

S podpisanim dogovorom Vlade z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja dne 5. 10. 2010 so se sprejele smernice o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012. Torej dogovor temelji na določbah glede na usklajevanje z inflacijo v letu 2011 in 2012, pokriva tako pokojnine, transferje posameznikom in gospodinjstvom, seveda pa usklajuje tudi plače v javnem sektorju. Zakon o interventnih ukrepih, ki velja od 27. 11. 2010, v 5. členu določa, da se na podlagi sprejetih predpisov, kolektivnih pogodb, ne glede na razliko med dejansko in napovedano rastjo cen življenjskih potrebščin, od decembra 2009 do decembra 2010 vrednost plačilnih razredov uskladi s 1. 1. 2011 v višini 25 % rasti življenjskih stroškov, kar pomeni, da je uskladitev nujna s 1. januarjem 2011 za 0,55 % in predstavlja 25 % navedene stopnje rasti cen življenjskih potrebščin. Gre torej za splošno uskladitev osnovnih plač za 0,55 %, s čimer se vzpostavijo temeljna načela plačnega sistema v javnem sektorju za javne uslužbenke in funkcionarje. Vzpostavlja se fleksibilnejši sistem, ki bo višino plač povezoval z učinkovitostjo in z rezultati dela, bo pa tudi preglednejši z vidika javnih financ.

Predlagatelj pojasnjuje, da je zakon v skladu z obstoječim pravnim redom in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava, ni povezan s pravno ureditvijo Evropske unije, da pa tudi ne nasprotuje pravni ureditvi Evropske unije.

Predlagano izvajanje zakona bo državni proračun obremenilo v letu 2011 za 20,4 milijona evrov ter v naslednjih letih za okrog 22 milijonov evrov. Sredstva so zagotovljena v proračunu v okviru finančnih načrtov posameznih proračunskih uporabnikov. Kot vidimo, je zakon potreben, saj preprečuje nastale težave v primeru neuskladitve v višini predlagane stopnje rasti

cen življenjskih potrebščin. Sigurno zakon ni idealen ter ne zadovoljuje večino proračunskih uporabnikov, vendar omogoča tisto, kar je mogoče sprostiti v proračunu. Zato v Slovenski nacionalni stranki zakonu ne bomo nasprotovali.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanske skupine LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Vsem skupaj prijazen pozdrav. Odgovorna in resna politika mora v življenju marsikdaj storiti tisto, kar je potrebno in nujno za javno finančno vzdržnost in seveda težko je vsakič sprejeti tak zakon, ki je vsem všeč.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo predlagano spremembo zakona podprli, kajti določilo 5. člena Zakona o interventnih ukrepih in 7. točka, dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leti 2011 in 2012, na podlagi katerih sta se na enak način, kot se z inflacijo usklajujejo pokojnine ter transferji posameznikom in gospodinjtvom, usklajujejo tudi plače v javnem sektorju.

S samo novelo zakona usklajujemo Zakon o sistemu plač v javnem sektorju z Zakonom o interventnih ukrepih in dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju tako za leto 2011 kot tudi za leto 2012, ki je bil podpisan z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja.

S predlaganimi spremembami bomo dosegli splošno uskladitev osnovnih plač v javnem sektorju za 0,55 %, to je 25 % stopnje rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji v letu 2011, ki znaša 2,2 %. S tem predlogom zakona stopamo nasproti tudi vzpostavitvi fleksibilnega plačnega sistema, ki bo višino plač bolj povezoval z učinkovitostjo in rezultati dela, ter nasproti transparentnemu in obvladljivemu plačnemu sistemu z vidika javnih financ.

Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije podpira predlog zakona, saj ta sledi sprejeti rešitvi Zakona o interventnih ukrepih, ki smo ga podprli. Vlada tako uresničuje in izpolnjuje dogovor, ki je bil sklenjen z reprezentativnimi sindikati, v katerem se je

med drugim zavezala, da bo v primeru uskladitve pokojnin in socialnih transferov z inflacijo v letu 2011 enak način usklajevanja določen tudi za plače v javnem sektorju.

Obenem želimo poudariti tudi to, da seveda ne držijo trditve o preferiranju nekaterih skupin sindikatov, saj predlagani zakon prinaša uskladitev, s tem pa višje plač prav vsem javnim uslužbencem v Republiki Sloveniji.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina nepovezanih poslancev Solidarnost bo Zakon o sistemu plač v javnem sektorju podprla.

Glede na hude posledice finančne in gospodarske krize je bilo nujno začasno zaustaviti rast plač v javnem sektorju, ki je itak preobsežen in na številnih segmentih premalo učinkovit. Dosežen je bil vsaj minimalen dogovor z reprezentativnimi sindikati, pri čemer poudarjamo, da število samih sindikatov, ki so na to pristali, za nas ni kriterij, pač pa je pomembno, kakšno število zaposlenih v javnem sektorju slednji zastopajo. Govoriti o tem, da večina sindikatov ni dala soglasja k tej spremembi, ne vzdrži kritike, kajti majhni sindikati z majhnim številom delavcev ne morejo zaustaviti koristi oziroma odgovornosti večine, da prevzame enak del odgovornosti za to, kar se dogaja. Nekateri pač mislijo, da finančna in gospodarska kriza njih ne sme prizadeti, čeprav je nujno, da del bremena prevzamejo prav vsi. Na ta način bomo lažje prenesli to, kar se dogaja.

Strinjamo se, da bi morali zajeti več sredstev s področja, denimo dela na črno, a to ni mogoče takoj in ne na kratek rok, kajti če bi bilo to res, bi lahko kaj več lahko storila vsakršna vlada že do zdaj. Treba je torej varčevati in iskati rešitve, ki bodo pomagale, da zaženemo gospodarstvo, sicer povečevanja plač ne bo niti v naslednjih obdobjih.

Naša poslanska skupina razume solidarnost zaposlenih v javnem sektorju tako, da bodo sindikati prav vseh delili usodo dejstva, da ni mogoče v tem trenutku v celoti odpraviti plačnih nesorazmerij z novim zadolževanjem države. Verjamem, da bodo nekateri iz tega skušali ustvariti konflikt, ampak to ni več zdrava pamet, pač pa politika povzročanja izrednih razmer in lažne skrbi za zaposlene.

Kar zadeva posamezne segmente civilne družbe, ki trdijo, da znesek, denimo, za drugačno usklajevanje pokojnin ni tako velik, da ga država ne bi prenesla, se lahko naša poslanska skupina strinja. Vendar, če bi predstavniki vseh skupin zahtevali svoje majhne zneske, na koncu nastane obseg sredstev, ki je prevelik za čas, ko bi morali najemati nove kredite ali pa sprejeti ta zakon, da dokler si ne opomore gospodarstvo, pač ni mogoče dati vsem tega, kar pričakujejo, pač pa predvsem to, kar je potrebno in kar naj vsaj ohrani dosežen nivo socialne države in pravic, ne da bi ga povečevali. Kajti, brž ko država vzame nov kredit, doživlja oblast oziroma aktualna vlada kritiko ponovnega in prekomernega zadolževanja, ko pa je treba varčevati, je upor malodane na vseh ravneh.

Naša poslanska skupina verjame, da je ta zakon treba sprejeti in ga bo zaradi tega podprla. Hvala lepa.

PRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Anton Colarič v imenu Poslanske skupine SD.

Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa. Gospod podpredsednik, predstavnice Vlade, kolegice kolegi!

O plačah približno 160 tisoč javnih uslužbencev je bilo v temu letu povedanega že veliko. Bile so dolge razprave o dežurstvih pa vse do vprašanja, kako odpraviti plačno nesorazmerje, ki je nastalo leta 2008 še v času opevane visoke gospodarske rasti; v času, ko je globalna gospodarska in finančna kriza udarila tudi že v Slovenijo. Največ kritik pa je bilo seveda usmerjenih tudi na način usklajevanja in dogovarjanja med Vlado in sindikati.

Ne glede na kritike, imamo sedaj novelo zakona o sistemu plač v javnem sektorju, s katero se bodo osnovne plače v

javnem sektorju uskladile s 25-odstotno stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo je v jesenski napovedi gospodarskih gibanj napovedal Urad za makroekonomske analize in razvoj za obdobje december 2010–december 2011. Da pa ne bi bil deležen očitkov, da zavajamo javnost z nekimi visokimi povišanji, naj ponazorim, kaj pomeni to 0,55-odstotno povišanje osnovnih plač v javnem sektorju. Osnovna plača, na primer v prvem plačnem razredu, se bo povečala za 2,02 evra, v dvajsetem za 5,52 evra, na primer v štiriintridesetem je povečanje za 9,55 evra in v najvišjem, petinšestdesetim plačnem razredu, za 32,22 evra. Ta uskladitev se bo na plačilnih listih videla in izplačala v mesecu februarju 2011. Podlaga, kot je bilo danes že večkrat rečeno, za takšno uskladitev in izplačilo pa jo 5. člen Zakona o interventnih ukrepih in dogovor med Vlado in sindikati.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlagano novelo zakona podprli. Hvala.

PRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH, PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade. Gospa Mateja Vraničar, državna sekretarka, prosim.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovana poslanka, gospodje poslanci!

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami Zakona o javnih financah zasledujemo tri cilje: prvič, za namen doseganja prvega cilja je potrebna vzpostavitev ustreznih pravnih podlag, ki bodo omogočile uvedbo posojanja lastnih dolžnikih vrednostnih papirjev. Na ta način se bo zmanjšalo tveganje neporavnave sklenjenih poslov pri trgovanju z referenčnimi obveznicami Republike Slovenija in z uvedbo instrumenta posojanja lastnih dolžniških vrednostih papirjev se bo povečala učinkovitost in likvidnost sekundarnega trga obveznic Republike Slovenije in zmanjšalo tveganje neporavnave sklenjenih poslov pri temu trgovanju.

Drugič, druga sprememba predlaganega zakona se nanaša na spremenjen način postopanja z zaključnim računom. Predlog zakona nudi Vladi, da najkasneje v ugovoru na predlog revizijskega poročila Računskega sodišča odloči, katere predloge popravkov revizorja bo v zaključnem računu upoštevala in na kakšen način. Vlada bo tako v vsakem posameznem primeru lahko odločila, ali je mogoče izvesti popravek predloga zaključnega računa kot popravek za nazaj, ali pa bo določila, da bo ugotovljene nepravilnosti Računskega sodišča odpravila v tekočem letu oziroma za naprej. Predlagani zakon še vedno določa, da je rok za predložitev zaključnega računa in dokončnega poročila Računskega sodišča Državnemu zboru do 1. oktobra tekočega leta. Novost pa je, da mora Vlada hkrati s predlogom zaključnega računa Državnemu zboru predložiti tudi pojasnila, zakaj posameznik popravkov ni upoštevala.

V nadaljevanju je bila določba na seji matičnega odbora dopolnjena, in sicer tako da je opredeljeno tudi ravnanje za primer, če Državni zbor zaključnega računa ne sprejme. V tem primeru bo Državni zbor naložil Vladi pripravo novega predloga zaključnega računa, pri tem pa določil tudi popravke napak iz dokončnega poročila Računskega sodišča, ki jih mora Vlada pri pripravi novega zaključnega računa upoštevati.

Tretje področje, na katerega posega predlog zakona, pa je vzpostavitev ustreznih pravnih podlag za financiranje razvojnih programov in prednostnih nalog države oziroma občine. V tem kontekstu predlog zakona določa, da se lahko za te namene

sredstva zagotavljajo v obliki kapitalskih naložb, s povečanjem namenskega premoženja skladov s poroštvi ali z dodeljevanjem sredstev subvencij ali posojil iz državnega oziroma občinskega proračuna.

Nadalje predlog zakona vsebuje tudi določbe, ki zagotavljajo pravno podlago za nove, moderne oblike sofinanciranja različnih projektov. Gre predvsem za oblike financiranja po načelih finančnega inženiringa in oblike, ki omogočajo kombiniranje dodeljevanja javnih sredstev s sredstvi iz zasebnih virov. Tovrstne instrumente poznajo tudi druge evropske zakonodaje, ki nudijo predvsem instrumentarij svojim nacionalnih razvojnim bankam, pozna pa ga tudi Evropska investicijska banka kot razvojna banka Evropske unije.

Upoštevanje navedeno predlagamo, da Državni zbor sprejme predlog novele Zakona o javnih financah v besedilu, kakor ga je oblikoval matični Odbor za finance in monetarno politiko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članu odbora, gospodu mag. Borutu Sajovicu.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Pozdrav strokovnim službam iz ministrstva in državni sekretarki!

Odbor je predlog zakona kot matično delovno telo obravnaval na 32. nujni seji 13. 12. 2010. Odboru je bilo predhodno posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, katerega glavna pripomb se nanaša na nesistemski poseg v prehodnih določbah, pa tudi na pravilnost uporabe pravil nomotehnik in posameznih pojmov ter na opozorila o neopredeljenih pojmi, ki jih predlog zakona vnaša v slovenski pravni red. Večina pripomb službe je upoštevanih v sprejetih amandmajih odbora. K predloženemu zakonu je amandmaje k 7. in 8. členu vložil poslanec mag. Andrej Vizjak. Seji odbora so prisostvovala predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Računskega sodišča in Zakonodajno-pravne službe. Stališče Računskega sodišča do predloga zakona je predstavil njegov

predsednik in pri tem poudaril, da je Računsko sodišče s predlagateljem zakona sodelovalo pri pripravi rešitev, ki urejajo postopke pri sprejemanju zaključnega računa državnega proračuna. Besedilo, ki ga vsebuje predlagani zakon, je v pretežni meri usklajeno z željami Računskega sodišča, neodgovorjeno pa je ostalo vprašanje glede ukrepanja v primeru zavrnitve predloga zaključnega računa oziroma neupoštevanja pripomb Računskega sodišča.

Predsednik Računskega sodišča je ob tem poudaril, da vloženi amandma poslanca Andreja Vizjaka k 7. členu v precejšnji meri sledi ključnimi usmeritvam Računskega sodišča, ki je predlagalo dodatni odstavek istega člena, vendar ju predlagatelj zakona v besedilo predloga zakona ni vključil. Po predlogu Računskega sodišča naj bi Državni zbor v primeru, da predlog zaključnega računa državnega proračuna ne sprejme, Vladi naložil pripravo novega predloga zaključnega računa državnega proračuna in določil tiste popravke, ki jih na podlagi razkritih napak v dokončnem poročilu Računskega sodišča mora upoštevati. Vlada v skladu s sprejeto odločitvijo popravljeni predlog zaključnega računa državnega proračuna ponovno predložil v sprejem Državnemu zboru.

V razpravi so člani odbora največ pozornosti namenili prav vprašanjem, povezanih s pripravo in sprejemom predloga zaključnega računa državnega in občinskega proračuna. S samima vloženicima amandmajema k tema členoma je bila predlagana zakonska ureditev v primeru nesprejetja zaključnega računa proračuna države ali občin, in to na način, da Državni zbor oziroma občinski svet določi rok, v katerem mora Vlada oziroma župan predložiti nov predlog zaključnega računa državnega ali občinskega proračuna, pri tem pa naj bi Vlada nov predlog zaključnega računa državnega proračuna pripravila v skladu z vsemi popravki revizorja. V razpravi pa je bil ob tem podan tudi predlog za amandma odbora k 7. členu, ki bi upošteval predlog Računskega sodišča za upoštevanje le tistih popravkov, ki bi jih s sklepom določil Državni zbor. Ob teh predlogih je predstavnica predlagatelja zakona poudarila, da predlagatelj vztraja pri rešitvah, kot jih je predlagal sam, in pri tem poudarila, da je na

podlagi dosedanjih izkušenj mogoče oceniti, da se pri določenih vprašanih lahko pojavijo razlike pri razumevanju, ali je neko vprašanje mogoče ugotavljati za preteklost ali za prihodnost. Zato si želi Vlada pridržati pravico do presoje tovrstnih vprašanj.

Odbor je nadalje sprejel tudi svoje amandmaje za novi A1. člen k 1., 3., 5., 6., 7., 9., 10., 11. in 13. členu. V okviru opredelitve do vloženi amandmajev poslanca mag. Andreja Vizjaka odbor ni sprejel amandmaja k 8. členu ter se ni opredelil do amandmaja istega predlagatelja k 7. členu, ker je zaradi sprejetega amandmaja odbora k temu členu postal brezpredmeten.

Odbor je nadalje glasoval tudi o členih predloga zakona in jih sprejel. Sprejeti amandmaji so vključeni v dopolnjeni predlog zakona, ki je sestavni del poročila odbora. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupini.

Besedo ima gospod Vili Trofenik v imenu Poslanske skupine Zares.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Predlagane spremembe Zakona o javnih financah po nujnem postopku obsegajo 5 vsebinskih sklopov, ki vsi niso med seboj na vzročni zvezi in za katere ne bi mogli trditi, da jim je mesto v Zakonu o javnih financah. Nedvomno je temeljni namen nujno potrebnih in že dolgo pričakovanih sprememb Zakona o javnih financah v zagotovitvi pravne podlage za potrebe popravka zaključnega računa države po opravljeni reviziji Računskega sodišča na podlagi ugotovljenih nepravilnosti. Tej nesporni in nujno potrebni spremembi sta na začetku in na koncu predloženih sprememb zakona dodana še dva vsebinska sklopa. Prvi je zajet v 1. členu, s katerim se spreminja 68. člen obstoječega Zakona o javnih financah oziroma se uvaja ločena matična številka upravljavca enotnega zakladniškega računa. Ta sprememba se nanaša na vsebino zakona o opravljanju plačilnih storitev in bi bilo zato primernejše, da bi se ta sprememba udejanjila v omenjenem zakonu. Podobna nedoslednost se pojavlja tudi v predlaganih spremembah, ki

jih vsebujeta 10. in 11. člen predloženega zakona in ki se po vsebini nanašajo na zakon o upravljanju kapitalskih naložb.

Drugi sklop predlaganih sprememb Zakona o javnih financah uvaja nov namen zadolževanja države, ki poleg dosedanjih dveh namenov, to je zadolževanje zaradi pokrivanja proračunskega primanjkljaja in likvidnostnega zadolževanja, uvaja še tretjo obliko zadolževanja države v obliki dodatne izdaje dolžniških vrednostnih papirjev v obsegu, določenem z Zakonom o izvrševanju proračuna, za potrebe intervencije na trgu vrednostnih papirjev in tako imenovane repo posle ali za začasno posojanje lastnih vrednostnih papirjev kot instrumenta intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

Predlagane spremembe Zakona o javnih financah posledično tudi spreminjajo način prikazovanja zadolževanja, in sicer v bilanci stanja, ki tako postane sestavni del zaključnega računa države, na žalost pa tudi ne sestavni del zaključnega računa lokalne skupnosti, pa čeprav bi bilo to nujno potrebno, sicer ne zaradi novega namena zadolževanja, ker ta za lokalne skupnosti ni predviden, ampak zaradi stanja na področju zadolževanja lokalnih skupnosti.

Tretji sklop sprememb zakona se nanaša na spremembe, ki omogočajo popravek zaključnega računa države po ugotovitvah nepravilnosti s strani Računskega sodišča. V predlogu zakona je bila ustrezno rešena relacija med Računskim sodiščem in predlagateljem zaključnega računa glede popravkov na podlagi ugotovljenih nepravilnosti, ni pa bila v predloženem predlogu zakona rešena relacija med predlagateljem popravljenega ali delno popravljenega zaključnega računa in Državnim zborom, ki sprejema zaključni račun države. Na podlagi razprave in aktivnega sodelovanja Računskega sodišča je bil ta problem rešen z ustreznim amandmajem matičnega delovnega telesa k 7. členu predloženega zakona oziroma z dodanima šestim in sedmim odstavkom tega člena. Tako dopolnjen predlog zakona zadovoljivo rešuje problematiko sprejemanja zaključnega računa državnega proračuna v primeru ugotovljenih nepravilnosti s strani Računskega sodišča. Na žalost pa predlagatelj ni imel ambicije zakonsko urediti

tudi problematike zaključnih računov lokalnih skupnosti, katerih večina ni revidirana s strani Računskega sodišča, revizijska poročila revizijskih družb pa občinskemu svetu in javnosti niso dostopna. Tako je na tem področju predlagana le jasnejša določitev roka za predložitev zaključnega računa občine občinskemu svetu, ki je sicer dobrodošla, vendar ne rešuje problematike zaključnih računov lokalnih skupnosti.

Četrti sklop predlaganih zakonskih sprememb se nanaša na dodeljevanje sredstev iz državnega in občinskih proračunov ter z zamudo podrobneje opredeljuje postopke, imenovanje in delovanje komisij, javne razpise za dodelitev sredstev, neposredno dodeljevanje javnih sredstev in opredeljuje pogoje za finančni inženiring. Predložene dopolnitve tako odpravljajo dosedanje pomanjkljivo zakonodajo na tem področju, na katero je večkrat opozorilo tudi Računsko sodišče in bodo pozitivno vplivale na transparentno in učinkovito porabo javnih sredstev.

Ker je bil z amandmaji odbora odpravljen peti sklop predlaganih sprememb, ki so se nanašale na Zakon o upravljanju kapitalskih naložb, in ker je bil prav tako z amandmaji odbora ustrezno dopolnjen segment, ki se nanaša na postopke v zvezi s popravki zaključnega računa, bomo predložene spremembe Zakona o javnih financah v naši poslanski skupini podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Vsem skupaj lep pozdrav!

Zaključni račun predstavlja pomemben pravni in finančni akt, saj podaja celovito in popolno informacijo o sami realizaciji proračuna, tako državnega kot tudi občinskih; skratka, gre za akt, ki podaja pregled pravilnosti in samostojnosti poslovanja države oziroma občin. Problematika v zvezi s postopkom oblikovanja besedila in postopkom sprejemanja zaključnega računa nam je vsem skupaj dobro znana. Dogodilo se je, da je za

ta, ki ga mora tudi sprejeti Državni zbor, bilo potrebno glasovanje ponoviti. Imamo pa tudi primer izpred dveh let, ko zaključnega računa sploh nismo sprejeli. V izogib navedenim neljubim situacijam je razpravljala tudi državnozborna komisija za nadzor javnih financ in sprejela določene sklepe. Med njimi tudi zavezo oziroma zahtevo Vlade, da pripravi spremembo zakonodaje v smeri postopnega sprejemanja zaključnega računa, če Računsko sodišče v svoje revizijskem poročilu ugotovi določene nepravilnosti.

Pri oblikovanju tega zakona je sodelovalo tudi Računsko sodišče in v večji meri so bile njihove pripombe tudi upoštevane. Drugačno mnenje od Vlade je imelo tudi Računsko sodišče le glede enega vprašanja, ki pa je bilo med zakonodajnim postopkom na seji delovnega telesa ustrezno amandmirano, s čimer so se zadeve tudi sanirale.

Tako lahko zaključim s tem, da je besedilo dopolnjenega zakona, ki ga imamo sedaj pred sabo, na strokovni ravni usklajeno, kar je tudi pglavitni razlog, da ga bomo v naši poslanski skupini podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bogdan Barovič v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kogegice in kolegii!

Danes smo pričē obravnavi in sprejemanju Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah po nujnem postopku; no, v Slovenski nacionalni stranki smo prepričani, da ravno nujni postopek za sprejemanje tega ni potreben. Kakorkoli že, vemo, da je povod za nastanek tega predloga zakona sklep Komisije Državnega zbora za nadzor javnih financ, ki je naložil Vladi, da pripravi spremembe zakona, o katerem govorimo, in sicer zato da bi določili postopek ukrepanja oziroma možnosti za spremembo zaključnega računa v primeru, če Računsko sodišče v svojem revizijskem poročilu ugotovi določene nepravilnosti. Zakon je pred nami, kljub temu da, kot kažejo ugotovitve in pregled dogajanja na evropskem področju, ni v navadi, da bi se zaključni računi na podlagi ugotovitev

Računskega sodišča naknadno spreminjali, takšne ugotovitve navaja predlagatelj, pa v tem predlogu vseeno Vlada daje možnost oziroma predvideva, da je mogoče v postopku revizije predvideti možnost, da Računsko sodišče lahko predlaga popravek.

Novost, ki jo velja omeniti v tem predlogu zakona, je tudi – govorim v primerjavi z obstoječo, dosedanjo ureditvijo –, da mora Vlada Državni zbor pisno seznaniti z razlogi, zakaj posameznih popravkov revizorja Vlada ni upoštevala, če bi bilo temu tako.

Ostalo vsebino tega zakona so povedali kolegi, zato ne bom ponavljal.

Na koncu naj povem še to, da mi je že spet žal, pa ne po vaši krivdi, gospa državna sekretarka, spet mi je žal – ničkolikokrat smo že opozorili, spet imamo pred sabo zakon s 15 člani, na katerega je vloženih 13 amandmajev. Tako se pač ne da delati in na to smo opozorili že ničkolikokrat in bomo še opozarjali ničkolikokrat. Tako se pa vendar ne mudi, ker ne nazadnje to kaže slabo luč na vse nas, najprej na pripravljavca, da zakone slabo pripravlja ali da jih ne zna pripravljati, potem pa še na nas, da ne vemo, kaj bi radi, kajti povod tega zakona je ravno sklep Komisije za nadzor javnih financ.

No, pa še ena stvar nas skrbi – to, kar je gospa državna sekretarka povedala na matičnem delovnem telesu, ko smo rekli, da je pravzaprav skoraj več pripomb Zakonodajno-pravne službe, kot je pa vsebine zakona, da prihaja tudi do tega, da sta si mnenji zakonodajno-pravnih služb na Vladi in v Državnem zboru včasih diametralno nasprotni. To pa je zelo zaskrbljujoče, vsaj kar se tega dela tiče. In če celo sliko potem zložimo, je logično, da dobimo zakon s 15 člani in s skoraj toliko amandmaji.

V Slovenski nacionalni stranki Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah ne bomo nasprotovali.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa še enkrat za besedo. Prijazen pozdrav vsem!

Seveda, časi so težki in resni, zato so kdaj težke in naporne tudi rešitve, ampak ocenjevati jih je treba po končnem izdelku. In mislim, da je končni izdelek tak, da lahko rečemo, da "pije vodo", zato ga bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli.

Predlog novele Zakona o javnih financah je v veliki meri rezultat pobude komisije Državnega zbora, ki je predlagala, da se uredi področje sprejemanja in potrjevanja ter z današnjim predlogom tudi popravljanja zaključnega računa Republike Slovenije. Ko je predlog novele zakona prišel v Državni zbor, je pravzaprav obsegal pet področij, kjer je eno izmed teh področij predstavljalo prav urejanje sprejemanja zaključnega računa. Ostala štiri področja pa so uzakonjala instrument posojanja vrednostnih papirjev, izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov proračuna, vzpostavitev pravne podlage za dodelitev sredstev subvencij, posojil in drugih oblik sofinanciranja iz državnega proračuna ter, kot četrto področje, tudi ureditev začasne rešitve glede upravljanja kapitalskih naložb, kjer se je predlagalo podaljšanje roka za predložitev strategije, kot tudi način upravljanja teh naložb v tem vmesnem obdobju.

Na matičnem delovnem telesu smo črtali to zadnje področje upravljanja kapitalskih naložb, saj bi bil tak poseg v zakon o javnih financah povsem nesistemski in neprimeren. Kar pa se tiče ostalih štirih področij, pa jih v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podpiramo, zato tudi podpiramo zakon. Tako podpiramo uvedbo instrumenta začasnega posojanja vrednostnih papirjev, saj tak instrument uporabljajo tudi druge države z namenom izboljšanja likvidnosti na trgu obveznic, kar je za našo državo pomembno. Gre preprosto za to, da si bo lahko uradni vzdrževalec likvidnosti v primeru nezadostnega števila količine obveznic na trgu začasno od Ministrstva za finance izposodil obveznice ter tudi nakazal denarna sredstva v protivrednosti za izposojene obveznice, hkrati pa bo dolžan plačati tudi ustrezno nadomestilo za samo izposojlo.

V Zakonu o javnih financah dodajamo tudi izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov proračuna, kjer se z urejanjem sistema enotnega zakladniškega

računa države pravzaprav točneje definira tudi področje sklepanja dolgoročnih depozitov, ki jih država naloži v bankah. Kot pa je že v samem uvodu rečeno, so s to novelo predvidene tudi vidnejše spremembe pri pripravi zaključnega računa, kjer kot zakonodajalec sledimo zahtevam Računskega sodišča, da del zaključnega računa postane tudi bilanca stanja državnega proračuna. Prav tako pa se nam zdi, da se na primeren način ureja tudi popravljanje zaključnega računa, kjer se določa, da v primeru, da Računsko sodišče ugotovi napake pri zaključnem računu in predlaga popravke, ima Vlada možnost, da napake odpravi že v fazi osnutka zaključnega računa, ko Računsko sodišče ugotovi morebitne napake, in sicer tako, da se določi, katere popravke upošteva in katerih ne. Dokončni predlog zaključnega poročila Vlada potem pošlje v Državni zbor skupaj z dokončnim poročilom Računskega sodišča. Na matičnem delovnem telesu pa smo dodali še možnost, da mora tudi v primeru nepotrditve zaključnega računa v samem Državnem zboru, če niso bili v dovoljšni meri upoštevanji predlogi popravkov, Vlada pripraviti popravljen zaključni račun z določenimi popravki, o katerem ponovno odloča Državni zbor.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije te rešitve podpiramo, saj smo bolj sistemsko in pregledno določili postopek sprejemanja in popravljanja zaključnega računa.

Zadnje področje, ki ga uvaja novela Zakona o javnih financah je ureditev področja dodeljevanja sredstev iz proračuna, kjer se uvaja financiranje po načelih finančnega inženiringa in učinkovito dodeljevanje javnih sredstev skupaj s pripadajočimi zasebnimi viri. S takim ukrepom bomo omogočili tudi bolj uspešno in hitrejše črpanje evropskih sredstev. To pa je področje, ki si ga Slovenija še kako želi in zasluži opraviti, počrpati in izpolniti čim bolje.

Kot že rečeno, bomo predlog zakona v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije enotno podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Breda Pečan v imenu Poslanske skupine SD.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim v dvorani, še posebej seveda državni sekretarki in njeni sodelavki!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo zadovoljni, da smo prišli do spremembe zakona o javnih financah, v katerem se določajo pravne podlage, prvič, za uvedbo novega instrumenta začasnega posojanja referenčnih obveznic, da se določa tudi pravna podlaga za možnost sprememb zaključnega računa oziroma rebalansa proračuna tekočega leta zaradi ugotovitev Računskega sodišča Republike Slovenije k predlogu zaključnega računa za posamezno leto. Na podlagi sprejetih amandmajev, ki v celoti upoštevajo pripombe Računskega sodišča, je določena tudi pravna podlaga v primeru, da zaključni račun ne dobi podpore v Državnem zboru.

Žal pa ni možno oziroma te spremembe Zakona o javnih financah ne predvidevajo podobnih situacij, ki so se dogajale in se zagotovo tudi še bodo na ravni lokalnih skupnosti. Prav bi bilo, če bi Zakon o javnih financah predvidel možnost tudi popravljanja, dopolnjevanja zaključnega računa proračuna posamezne občine zaradi tega, ker je dejstvo, da tudi tam prihaja lahko do napak, ki jih sicer ne ugotavlja Računsko sodišče, ker pač Računsko sodišče z zaključnimi računi proračunov občin enostavno nima časa ukvarjati, lahko pa seveda to ugotovi nadzorni odbor občine, posebej še, če je dovolj kvalificiran in sestava taka, da lahko temeljito pregleda zaključni račun.

Če Državni zbor predloga zaključnega računa državnega proračuna ne sprejme na podlagi novih določb Zakona o javnih financah, naloži Vladi, da pripravi nov predlog zaključnega računa državnega proračuna. Državni zbor v takem primeru tudi določi popravke, ki jih na podlagi razkritih napak v dokončnem poročilu Računskega sodišča mora upoštevati. Seveda pa je ta rešitev potrebna le v primeru, če Vlada sama ne popravi zaključnega računa v zadostni meri, da bi Državni zbor zaključni račun proračuna lahko sprejel. Dejansko pa je dana možnost Vladi, da sama popravi zaključni račun proračuna v skladu s pripombami

Računskega sodišča, še preden ga pošlje v Državni zbor.

Prav tako se s tem zakonom določa tudi podlaga za dodeljevanje sredstev subvencij, posojil in drugih oblik sofinanciranja iz državnega proračuna. Gre za področje, ki je bilo doslej zakonsko podnormirano in na katerem se uvaja pravna podlaga za delovanje sodobnih, alternativnih oblik sofinanciranja iz državnega proračuna, pri katerih se za financiranje določenih projektov vzpostavi ustrezne pravne podlage za dodelitev sredstev subvencij, posojil in drugih oblik sofinanciranja iz državnega proračuna. Glede na dejstvo, da je postopek dodeljevanja sredstev iz proračuna doslej urejen v pravilniku, ki ureja postopke izvrševanja državnega in občinskih proračunov, in ker je navedena vsebina zakonsko podnormirana, jo je treba določiti v tem zakonu. Veljavne določbe se nadgrajuje z določbami, ki določajo pravno podlago za nove, sodobne oblike sofinanciranja v različnih projektih iz državnega proračuna. Gre predvsem za oblike financiranja po načelih finančnega inženiringa in oblike, ki omogočajo kombiniranje dodeljevanja javnih sredstev s sredstvi iz zasebnih virov. Gre za oblike sofinanciranja, ki jih poznajo tudi druge evropske razvojne banke in Evropska investicijska banka kot razvojna banka Evropske unije.

Zaradi navedenega, še posebej pa zato, ker novela Zakona o javnih financah končno ureja postopke popravljanja, dopolnjevanja in končnega potrjevanja zaključnega računa proračuna države v primeru, da Računsko sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju proračuna in pri pripravi zaključnega računa, na kar je Poslanska skupina Socialnih demokratov opozarjala že v preteklem mandatu, v tem mandatu pa še posebej, tako da posebej opozarjamo na to, da je ta zakon plod tudi večkratnih opozoril s strani Poslanske skupine Socialnih demokratov ministru za finance in njegovim sodelavkam in sodelavcem, da je treba Zakon o javnih financah v tem smislu popraviti, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah podprla in upam, da bo tako se zgodilo tudi z ostalimi kolegi in kolegicami v Državnem zboru. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Rado Likar v imenu Poslanske skupine SDS.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Bistvene rešitve predloga zakona so po navedbah predlagatelja naslednje: uvedba instrumenta začasnega posojanja vrednostnih papirjev, ki naj bi vplivala na izboljšanje likvidnosti sekundarnega trga vrednostnih papirjev, se pravi obveznic Republike Slovenije, na ta način, da bi se na trgu hitreje in neovirano odvijali. Naslednje je sprememba določb glede zaključnega računa in postopkov v zvezi z ugotovitvami Računskega sodišča Republike Slovenije. To je bilo na pobudo Komisije za nadzor javnih financ, kjer se določa pravna podlaga za možnost sprememb zaključnega računa oziroma rebalansa proračuna tekočega leta zaradi ugotovitev Računskega sodišča k predlogu zaključnega računa za posamezno leto. Sprememba je tudi ta, da bo zbirna bilanca stanja državnega proračuna postala sestavni del zaključnega računa. S tem predlagatelj sledi že večkrat izraženi zahtevi Računskega sodišča, da bi bilanca stanja morala biti sestavni del zaključnega računa; zaključni račun občin pa ostaja nespremenjen in ne vsebuje bilance stanja. Nadalje, izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov proračuna, ki pa je povezan z uvedbo instrumenta začasnega posojanja vrednostnih papirjev. V zadnjem, vsebinskem delu zakona pa se v zakon prenašajo določbe o dodeljevanju sredstev iz proračuna, kar je bilo doslej v celoti urejeno v pravilniku o izvrševanju proračuna. Ocenjujemo, da gre za vsebino, ki bi morala biti urejena z zakonom.

Pri tem delu se nam postavlja kar nekaj vprašanj, ali so predlagane rešitve ustrezne. Ker pa se je v postopku sledilo nekaterim pripombam opozicije, v Poslanski skupini SDS zakonu ne bomo nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA – NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMI ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo gospodu ministru dr. Igorju Lukšiču.

Izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Gospod predsedujoči, hvala za besedo. Poslanke, poslanci!

Zelo na kratko bi rad utemeljil, zakaj smo se odločili, da gremo v spremembo. Namreč, po treh letih uvajanja obveznega drugega tujega jezika v sedmi, osmi in deveti razred osnovnih šol smo ugotovili, da stvari ne tečejo po predvidenem vrstnem redu in glavni problem je, da primanjkuje strokovnega kadra. Po trenutnih izračunih jih od učiteljev, ki učijo ta drugi tuj jezik, 165 nima ustrezne izobrazbe, v 324 šolah pa jezik še ni vključen, kar pomeni, da bi nam vse skupaj manjkalo okrog 260 učiteljev. To je glavni razlog, zaradi katerega ne moremo iti z obveznim uvajanjem drugega tujega jezika v sedmi, osmi in deveti razred že v letu 2011/2012, zato predlagamo premik vsaj za dve leti. V tem času bomo opravili vse ustrezne razprave in pogledali, ali je tovrstna ureditev sploh dobra.

Gre tudi za to, da rezultati spremljave kažejo – namreč učencev, ki so bili že v prvem in drugem letu poučevani v temu drugemu jeziku, da jih kar 14 % v prvem šolskem letu ni uspelo izpolniti minimalnih ciljev in standardov, od teh v drugem letu pa kar 27,9 – torej teh, ki so sedaj v osmem razredu.

Torej, pustimo si še dve leti časa za to, da bomo premislili, ali je ta ukrep sploh dober. V vsakem primeru pa v naslednjem šolskem letu iz objektivnih razlogov nismo pripravljene, da bi lahko s tem kot obveznim predmetom startali, zato predlagam in vas prosim, da predlog spremembe Zakona o osnovni šoli podprete. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli na 23. seji 30. novembra 2010. Po sklepu kolegija in na predlog Vlade smo obravnavali predlagani zakon po skrajšanem postopku. Predlog zakona je obravnavala tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport in ga v svojem mnenju podprla. K predlogu zakona sta bila vložena dva amandmaja, enega je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, k istemu, torej 1. členu pa je bil vložen tudi amandma koalicijskih poslanskih skupin.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, generalni direktor Direktorata za vrtce in osnovno šolstvo Boris Černilec, glavni tajnik Sindikatov vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije Branimir Štrukelj in predstavnica Zakonodajno-pravne službe Lenča Arko Fabjan.

Gospod Boris Černilec je uvodoma podal dopolnilno obrazložitev k predlogu zakona. Podaljšanje postopnega uvajanja drugega tujega jezika je potrebno zaradi celovite sistemske rešitve glede umestitve prvega in drugega tujega jezika v osnovni šoli ter s tem povezane zakonsko določene tedenske obveznosti učencev po obveznem programu. Pojasnil je, da se bo s prejemom novele začel drugi tuji jezik kot obvezni predmet v osnovni šoli obvezno izvajati za

vse učence, ki so vpisani sedmi razred v skladu s predmetnikom v šolskem letu 2013/2014.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila na omejitve pri spreminjanju prehodnih določb glede na njihovo naravo. Nomotehnično bo to urejeno s prejemom predloga za amandma odbora koalicijskih poslanskih skupin.

V okviru razprave o posameznih členih so člani in članice odbora ter drugi vabljeni pozdravili uvedbo obveznega drugega tujega jezika, ob tem pa so nekateri menili, da ni primerno odmikanje njegove obvezne uvedbe za vso generacijo zaradi celostnih pristopov. Generacija sedmega razreda v šolskem letu 2011/2012 namreč nima nič skupnega z generacijo, ki vstopa v šolo in jo zadeva celostni pristop zgodnjega učenja tujega jezika. Nekaj pripomb pa je bilo izrečenih tudi na račun pomanjkanja strokovnega kadra za poučevanje drugega tujega jezika. Drugi so menili, da se pri tujih jezikih običajno uveljavlja jezik državnega okolja, torej se v osnovne šole vpeljujejo tudi tisti jeziki, na katere v neki državi mejijo.

Pojasnili so tudi, da mora zgodnje učenje jezika potekati po posebni metodi, primerni za to učenje, za kar je potrebna tudi ustrezna strokovna usposobljenost učiteljev. Po besedah glavnega tajnika Sindikata vzgoje in izobraževanja, znanost in kulture Slovenije bo potrebno učitelje v prihodnje na to ustrezno pripraviti z dodatnim izobraževanjem. Predstavniki ministrstva pa je povedal, da bo v marcu 2011 predstavljena Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, s katero bodo v prihodnje usklajene tudi vse zakonske spremembe, ki zadevajo sistemske rešitve na področju vzgoje in izobraževanja v osnovnem šolstvu.

Odbor je sprejel amandma koalicijskih strank k 1. členu, ni sprejel amandmaja Slovenske demokratske stranke. V skladu s 128. členom Poslovnika je opravil glasovanje. Sprejeti amandma je vključen v dopolnjeni predlog novele zakona in predlagamo Državnemu zboru, da ta predlog sprejmete. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič. Izvolite.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani prisotni, gospod minister!

Znanje tujih jezikov posamezniku razširja obzorje in odpira veliko vrat v življenju, zato je z jezikovnim izobraževanjem treba začeti že v otroštvu. Vendar mora biti kurikulum že v osnovni prilagojen otrokovim sposobnostim in se otrok ne sme prekomerno obremenjevati.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zato podpiramo uvedbo drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v osnovni šoli, kot je bilo to določeno v spremembi zakona o osnovni šoli iz leta 2007. Želimo pa opozoriti, da je k temu koraku treba pristopiti premišljeno in brez nepotrebnega hitenja ter pripraviti vse potrebno za celotno sistemsko ureditev umestitve tujih jezikov v osnovni šoli. Zato tudi razumemo predlagatelja, ki želi s tem predlogom zakona za dve šolski leti premakniti obvezno uvedbo drugega tujega jezika v 7. razredu osnovne šole oziroma podaljšati postopno uvajanje drugega tujega jezika ravno zaradi priprave celovite systemske rešitve, ki se nanaša na umeščanje tujega jezika v predmetnik osnovne šole. Opozarjamo pa, da uvajanje drugega tujega jezika ne sme povzročiti dodatne obremenitve učencev v osnovnih šolah, pač pa morajo obveznosti učencev ostati v zakonskih okvirih, ki določajo tedensko obveznost po obveznem programu. Ravno zdaj so aktualni rezultati mednarodnih raziskav o pismenosti učencev PISA 2009, ki jih poslanci Slovenske ljudske stranke ne vidimo kot dobre, kot to trdi Ministrstvo za šolstvo. Bralna pismenost naših učencev je podpovprečna. Četrтина slovenskih šolarjev ne dosega ravni bralne pismenosti, ki zadostuje za učinkovito delovanje v vsakdanjem življenju. To nam mora biti v opozorilo in se moramo vprašati, ali smo še družba znanj, v katerem bodo učenci sposobni analizirati prebrane informacije ter jih uporabiti v dani situaciji, ali pa smo narod, ki vzgaja otroke, ki se ne znajo niti normalno pogovarjati drug z drugim.

No, da se ne oddaljim preveč od predlaganega zakona. Poslanci Slovenske ljudske stranke se sprašujemo tudi o enakopravnosti učencev s podeželja na eni in učencev iz mesta na drugi strani. Namreč, ali bodo imeli učenci podeželskih šol, ki so ponekod precej kadrovske podhranjene, enake možnosti in na izbiro enako število tujih jezikov, kot jih bodo imeli njihovi vrstniki v urbanih predelih, ki so že zdaj v boljšem položaju. Upajmo, da ne, zato apeliramo na Ministrstvo za šolstvo in na Nacionalno strokovno skupino za pripravo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju, da pripravljata takšne rešitve, ki ne bodo delale razlik med pravicami mestnih in podeželskih otrok. Prav tako od ministrstva in strokovne skupine pričakujemo, da temeljito analizirata rezultate raziskave PISA 2009 in pripravita ustrezne spremembe, da se takšni rezultati ne bodo več ponovili.

Kljub temu bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke predlagani zakon podprli, saj se zavedamo, da je znanje tujih jezikov izjemnega pomena. Pričakujemo pa, da uvajanje drugega tujega jezika ne bo negativno vplivalo na učni načrt slovenščine. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil mag. Vasja Klavora.

Prosim.

MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi!

S predlagano novelo zakona se podaljšuje postopno uvajanje drugega tujega jezika v osnovne šole za dve šolski leti, za kolikor se odlaga tudi uvedba drugega tujega jezika kot obveznega v tretji triadi osnovne šole.

Slednje je potrebno zato, da se pred začetkom obvezne uvedbe omogoči pripraviti celovito sistemsko rešitev za umeščanje drugega tujega jezika v predmetnik osnovne šole tako, da bodo ustrezali predmetniki in tedenske obveznosti glede tujih jezikov v luči predvidene uvedbe prvega tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Ker so te konceptualne in sistemske rešitve za preoblikovanje in dograjevanje sistema osnovnošolskega izobraževanja v teku, je smiselno, da se izognemo neustrezni umeščenosti tujih jezikov v slovenski šolski sistem v smislu kasnejšega poseganja in prilagajanja učnih programov, predmetnikov in letnih oziroma tedenskih obveznosti učencev.

Poleg tega pa je seveda bistvena ustrezna usposobljenost učiteljev tujih jezikov, kjer pa, kot kaže, manjka potrebno število strokovnega kadra.

Zato da bo pristop k poučevanju tujih jezikov celosten in kakovosten, se v naši poslanski skupini strinjamo z odlogom uvedbe obveznega drugega tujega jezika na kasnejše obdobje in bomo predlog novele zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Že s sprejemom sprememb in dopolnitev Zakona o osnovni šoli leta 2007 je bilo dogovorjeno postopno uvajanje drugega tujega jezika kot obvezni predmet za učence sedmih razredov osnovnih šol. Prav tako je bil objavljen pravilnik o načinu uvajanja in o potrebnih pogojih in kriterijih za osnovne šole. Skratka, izpolnjeni so bili vsi formalni pogoji. Kot je vsem znano, je Svet ministrov Evropske unije oziroma ministrstvo za izobraževanje in šolstvo sprejel že pred tremi leti sklep in priporočilo članicam Evropske unije in tudi dokument o večjezičnosti, s čimer na ta način priporoča in želi zagotoviti možnost in tudi pravico učencev, da se že v osnovni šoli učijo dva tuja jezika. Primerljive študije oziroma analize drugih evropskih držav jasno nakazujejo, da je to praksa že v večini evropskih držav. In sicer lahko povemo, koliko je tega že prisotno v naši najbližji soseščini v Avstriji, Italiji in tako naprej, kjer se uvaja postopno tudi že tretji fakultativni predmet za tretji jezik. Da ne govorim o tem, da v teh nekaterih državah

govorijo svetovne jezike, pa kljub temu uvajajo, vse v skladu s temi priporočili Sveta ministrov Evropske unije, še druge jezike v predmetnik.

V obrazložitvi Vlade navajajo, da bo pred vložitvijo predlogov zakonskih sprememb treba predlog prehodno uskladiti s predlogom konceptualnih sistemskih rešitev za preoblikovanje in dograjevanje sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, kar bo predstavljeno marca naslednje leto v tako imenovani Beli knjigi. Zdaj, ta predlog oziroma ta koncept nam ni znan, nismo ga dobili še na vpogled in si ne moremo konkretno predstavljati takšnih rešitev. Je pa nekaj evidentno. Izdelali so analize, kot navajajo, za 100 in nekaj osnovnih šol in rezultati so, da 85 % učencev s takšnim predlogom uvedbe drugega tujega jezika in izvajanje pouka drugega tujega jezika pravzaprav nimajo težav, da pa ima določene težave 15 % učencev, ne morem pa si sicer predstavljati konkretno, kakšne so te težave, podrobnosti nam niso znane in tudi analize ne. Rezultati spremljave poskusnega uvajanja drugega tujega jezika pa kažejo, da kljub povečanju predmetnika v sedmem razredu učenci niso preobremenjeni s šolskim poukom. Dodaten razlog za prolongiranje na 2013/2014 naj bi bila tudi neustrezna kadrovska struktura, to je okoli 10-odstotno pomanjkanje ustrezno usposobljenega strokovnega kadra.

Je pa še namen tega, da izrazimo nepotrebno soglašanja spremembe tega zakona še en drug razlog. Tisti, ki imate vpogled malo v udeležbo otrok na tečajih ljudskih univerz, lahko opazite evidentno negativno sliko, da postajajo taki tečaji na nek način tudi že znak diferenciacije tistih, ki imajo denar, in tistih, ki nimajo denarja. Čeprav ne morem reči, da so to zelo dragi tečaji, ampak bi vas opozoril, da pri mnogih družinah tudi 20 ali 30 evrov mesečno za udeležbo na takšnih tečajih predstavlja velik problem. Vodstvo ene take ljudske univerze mi je povedalo, da je povpraševanje po dodatnem učenju drugega tujega jezika na ljudskih univerzah veliko in v stalnem naraščanju.

V izogib temu, da ne bi prišlo do prikrajšanja tistih finančno šibkih družin oziroma otrok v takšnih družinah, bi vseeno priporočil ministrstvu, da poskuša pospešiti to

zakonsko možnost uvedbe drugega tujega jezika v osnovni šoli, kot je ne nazadnje predlagano tudi v amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Če sem odkrit, ne vidim razlogov za odlašanje. V sklepu teh ministrov, s tistim dokumentom je to priporočeno že pred leti in ne vem, zakaj bi Slovenija morala zdaj zopet iskati neko perfektnost v izdelavi nekih konceptov, nekih sistemskih rešitev in še kaj bi lahko rekli, ki so že znani in vpeljani v drugih evropskih državah. Toliko.

Skratka v Slovenski nacionalni stranki podpiramo amandma in to, da se pospeši uvedba drugega tujega jezika. Hvala.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega klub Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

Prosim.

LJUBO GERMİČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o osnovni šoli zasleduje načelo zagotavljanja kakovostne splošne izobrazbe ter razvijanja sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih za učence osnovnih šol kot tudi načelo večjezičnosti kot pomembne komponente jezikovnih politik vseh članic Evropske unije.

Cilj Lizbonske strategije je med drugim tudi taka družba znanja, kjer naj bi državljani obvladovali osnove vsaj dveh tujih jezikov. S tem namenom bo Ministrstvo za šolstvo in šport v šolskih letih 2011/2012 in 2012/2013 na podlagi spremembe zakona in spremenjenega podzakonskega predpisa pripravilo za vsako leto posebej javni razpis za vključitev osnovnih šol v postopno uvajanje drugega tujega jezika v osnovni šoli. Po predpisanem postopku bo izmed prijavljenih osnovnih šol minister s sklepom določil izbor osnovnih šol, ki bodo uvajale drugi tuj jezik 7. razredu.

Ključni razlog za spremembo zakona oziroma za podaljšanje postopnega uvajanja tujega jezika je v potrebi po celoviti sistemski rešitvi glede umestitve prvega in drugega tujega jezika v osnovno šolo ter s tem povezane zakonsko določene tedenske obveznosti učencev ob obveznem programu.

Na novo uveden obvezni predmet, drugi tuj jezik v tretjem obdobju osnovne šole namreč povečuje število ur predmetnika v času poskusa in postopnega uvajanja za 2 uri tedensko, za vsak razred od 7. do 9. razreda oziroma 204 ure letno ter s tem povečuje tudi tedensko obveznost učencev. Parcialna rešitev, povezana s predmetnikom osnovne šole in z obveznim uvajanjem drugega tujega jezika v 7. razred, bi bila v tem smislu neracionalna, ker naj bi bila v širši sistemski rešitvi predvidena tudi uvedba prvega tujega jezika v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje v osnovni šoli. Oboje je treba zaradi zahtevnosti spreminjanja predmetnika in tedenske obveznosti učencev predhodno uskladiti s predlogom konceptualnih sistemskih rešitev za preoblikovanje in dograjevanje sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, ki ga bo predvidoma v marcu 2011 predstavila Nacionalna strokovna skupina za pripravo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji.

Obenem bi v Poslanskem klubu LDS želeli opozoriti tudi na nekatere druge vidike. Vsekakor se strinjamo s tezo, da znanje tujih jezikov pomeni neko dodano vrednost, neko konkurenčno prednost, če hočete, v jutrišnji družbi znanja, v katero nas vodi Lizbonska strategija, vendar se moramo obenem tudi zavedati dejstva, da je znanje dobrina, ki ni nujno rezultat količine ur, ki jih nekdo posveti neki materiji, ampak je često stvar talenta posameznikov in sposobnosti in interesov, ki pa niso vezani na šolski kurikulum, ampak na posameznika samega. Zato v LDS menimo, da je v okviru šolskih programov treba dopuščati čim večjo izbirnost. Izbirni predmeti morajo biti namreč tista kvaliteta našega šolskega sistema, ki omogočajo iskanje in razvoj talenta, ki ga je, v to sem osebno sam zelo prepričan, v našem prostoru obilo. Le na tak način bomo našim učencem omogočili neko stopnjo samorealizacije in osebne rasti, saj jim bomo omogočili, da sami odkrivajo in razvijajo svoje potenciale. Obvezne vsebine seveda morajo obstajati in prav je, da so, vendar moramo vedeti, da večja uniformnost niti slučajno ne pomeni večje uspešnosti, prej obratno. Slovenija kot država z relativno majhno populacijsko bazo bi si po našem mnenju morala še v večji meri prizadevati za diverzifikacijo znanja, kar je po našem mnenju lažje dosegljivo preko večje

izbirnosti kot uniformnosti na vseh nivojih izobraževalnih programov. Prepričani smo, da znanje tujih jezikov ni edini talent, ki bi ga bilo v naših šolah smiselno razvijati. Ravno obratno, menimo, da je teh potencialov bistveno več. Zato tudi sami v tem primeru podpiramo postopen pristop in pozivamo Ministrstvo za šolstvo in šport, da razmisli o smiselnosti dolgoročne rešitve, ki bi tudi na področju drugega tujega jezika podpirala izbirnost. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Andrej Magajna.

Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani minister, kolegice in kolegi, vsi prisotni, lep pozdrav!

Poslanska skupina nepovezanih poslancev podpira predvidene spremembe Zakona o osnovni šoli. V okviru razprav o posameznih členih so se pokazale številne dileme, na splošno pa so vsi pravzaprav pozdravili uvedbo obveznega drugega tujega jezika, ob tem pa so nekateri menili, da ni primerno odmikanje njegove obvezne uvedbe za vso generacijo zaradi celostnih pristopov. Nekaj pripomb je bilo tudi izrečenih na račun pomanjkanja strokovnega kadra za poučevanje drugega tujega jezika, na primer po besedah glavnega tajnika Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture bo učitelje v prihodnje treba na to ustrezno pripraviti z dodatnim izobraževanjem.

Soglašamo tudi z amandmajem, sprejetim na odboru, saj pravzaprav pristopajo k tej postopni spremembi. Poglavje Prehodne in končne določbe v 47. členu med drugim govori, da se nadaljuje s postopnim uvajanjem drugega tujega jezika kot obveznega predmeta na osnovnih šolah, katerim izvajanje programa določi minister s sklepom. Predlagana dikcija amandmajev, ki jih je sprejel odbor, je jasnejša, ker posebej ureja prehodni režim uvajanja drugega tujega jezika v osnovni šoli v naslednjih dveh šolskih letih 2011/2012 ter 2012/2013, v veljavi pa ohranja tiste določbe prehodnega režima, ki se izvajajo sedaj. Amandmaji ne spreminjajo prvotne, z novelo predlagane rešitve, da se do šolskega leta 2013/2014 odloži obvezna

uvedba predmeta drugi tuji jezik kot obvezen predmete za vse učence, ki so vpisani v sedmi razred v skladu s predmetnikom.

Torej podpiramo postopni prehod in podpiramo spremembo zakona, kot sem že v uvodu povedal.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Majda Potrata.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Še enkrat lep pozdrav gospodu ministru, poslankam in poslancem!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je obvezno uvajanje drugega tujega jezika kot obliko zgodnjega učenja zahtevno strokovno vprašanje, zato smo od vsega začetka naklonjeni misli, da mora biti Bela knjiga tista, ki mora odgovoriti na ta zahtevna vprašanja, posebej še zdaj, ko se vsi soočamo z upadom rezultatov v PISI, in marsikateri od strokovnjakov tudi meni, da je morebiti povezava med zgodnjim učenjem tujega jezika in bralno pismenostjo lahko v škodo drugega.

Kot rečeno, gre za strokovna vprašanja. Strokovnjaki si v zvezi z obveznim zgodnjim učenjem tujega jezika niso enotni. Treba je počakati na izsledke. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov, podobno kot v letu 2007, menimo, da bi bilo dobro, če bi imela tista skupina, gre za okoli 10 % učencev, ki jim že en tuj jezik pomeni veliko obremenitev, možnost, da se tudi v prihodnje uči drugega tujega jezika samo pogojno, ne pa obvezno. Žal je bil leta 2007 sprejet predlog o obveznem učenju tudi drugega tujega jezika. Zanimivo pri tem je, da je predlagatelj, tedanja vlada, prišla s predlogom za učenje tega tujega jezika v šolskem 2014/2015 in da je bilo z amandmajem v Državnem zboru postavljeno kot obvezno učenje drugega tujega jezika šolsko leto 2010/2011. Torej je šlo za izrazito politično stališče, nikakor ne za strokovno utemeljen predlog. In večkrat je bilo danes že povedano, da je zgodnje učenje tujega jezika zvezano tudi z zahtevnim strokovnim delom, da pa nimamo zaenkrat dovolj usposobljenih učiteljev za tako delo. Tudi didaktika pouka

drugega tujega jezika je drugačna od didaktike pouka prvega tujega jezika.

Da pa v evropskem prostoru odnos do učenja tujih jezikov ni popolnoma enak, naj vam, recimo, iz statističnih podatkov o tujih jezikih v evropskih državah povem nekaj zanimivosti. Mislim, da Belgija ni primerljiva s Slovenijo zaradi tega, ker se Belgija sooča z večjezičnostjo. In to je ena tistih držav, kjer se zgodnje učenje jezika, vsaj za eno skupino, začne že pri 3 letih. V veliki večini držav se začne obvezno učenje prvega jezika pri 8, v nekaterih državah pa celo pri 11 letih. Tu naj kot posebnost omenim Združeno kraljestvo, kjer, recimo, na Škotskem v šoli sploh nimajo obveznega učenja tujega jezika. Imajo pa, recimo, samo po tri ali štiri leta učenja enega tujega jezika. Zavedam se, da so primerjave odvisne tudi od tega, kakšno je razmerje med javnimi in zasebnimi šolami, ampak dejstvo je, da lahko najdemo tudi države, ki že ponujajo, Latvijo recimo kot državo, ki ponuja že četrti tuj jezik v šoli, seveda, v srednji šoli. Ko govorimo o obveznem učenju tujega jezika, je pa treba seveda upoštevati tudi to, da države, kjer imajo po dva obvezna tuja jezika, potem ne ponujajo jezika kot izbirni predmet. Še vedno smo prepričani, da je bila zdajšnja rešitev, po kateri je bilo več kot 80 % otrok vključenih v obvezno učenje drugega tujega jezika v osnovni šoli, dobra rešitev in da so ta izbirni predmet izbrali pač tisti, ki so imeli večjo afiniteto in so lažje sledili tujemu jeziku. To je tudi odgovor vsem tistim, ki menijo, da gre s tem ukrepom, obveznim učenjem drugega tujega jezika v smeri rezanja možnosti zaslužka ljudskim univerzam. Že osnovne šole so morale že do sedaj ponujati drugi tuji jezik kot izbirni predmet.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog začasne umaknitve obveznega učenja tujega jezika podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Darko Menih.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Vlada je v postopek poslala zakon, s katerim odmika uveljavitev frontalne uvedbe obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo, kar je bilo vpeljano z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli leta 2007. Razlog vpeljave drugega obveznega tujega jezika in nadomestilo dosedanjega sistema, ko je bil drugi tuji jezik le opcija izbirnega predmeta, ki ga je učenec lahko izbiral, je odločitev stroke in politike, da mora najmanj dva tuja jezika obvladati vsak učenec. Aktiven državljan in iskalec zaposlitve v Evropi in v domovini naj bi obvladal vsaj dva tuja jezika, da bi bil konkurenčen. Razlog je tudi načelo večjezičnosti v EU, ki so ga potrdili ministri s dokumentom o nujni večjezičnosti med slovenskim predsedovanjem januarja 2008. Tako se danes v Evropi uveljavlja praksa, ki jo ima že večina držav, da se vsi otroci učijo v osnovni šoli najmanj dva tuja jezika.

Uvedba obveznega tujega jezika v Sloveniji je bila sprejeta s konsenzom javnosti, tako strokovne kot tudi staršev. Postopno uvajanje je omogočalo spremljanje prakse, ki je dobra, vendar pa opravičevanje odmikanja učenja drugega tujega jezika za vso generacijo s celotnimi pristopi nikakor ne zdrži. Generacija sedmega razreda v šolskem letu 2011/2012 nima prav nič skupnega z generacijo, ki vstopa v šolo in jo zadeva celostni pristop zgodnjega učenja tujega jezika. Generacija sedmega razreda bo oropana možnosti, ki jo imajo njihovi vrstniki po Evropi, to je več znanja tujih jezikov, več njihovega lastnega blagostanja in posledično blagostanja Slovenije v celoti. Generacija sedmega razreda je z uveljavitvijo tega zakona izgubljena generacija, zato v SDS predlagamo spremembo člena. 1. člen se spremeni tako, da se glasi: "V šolskem letu 2011/2012 se prične izvajati drugi tuji jezik kot obvezen predmet za vse učence, ki so vpisani v sedmi razred, skladno s predmetnikom. Predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom določi pristojni strokovni svet najkasneje do 28. februarja 2011. V učnih načrtih, določenih po sprejetju tega zakona, se izraz 'minimalni standard' zamenja z izrazom 'pričakovani rezultat'. Pristojni strokovni svet ministru predlaga spremembe prilagojenih izobraževalnih programov, usklajenih z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/2007) najkasneje do februarja 2011."

V naši stranki se sprašujemo, zakaj zamik obveznega učenja tujega jezika za dve leti, saj je s tem povzročena velika škoda tem generacijam osnovnošolcev. Za odlog ni nobenega vzroka. Izgovor, da ni dovolj strokovnega kadra, je govorjenje na pamet, brez strokovnih analiz. Pogledati bi morali samo sezname nezaposlenih na naših zavodih za zaposlovanje, pa bi videli, koliko jih z diplomom čaka na tovrstno zaposlitev. Govorjenje tajnika Sindikata za vzgojo in izobraževanje, da mladi diplomanti nimajo dovolj strokovne podlage in izkušenj in da jih je treba pripraviti še z dodatnim izobraževanjem, je žaljivo za fakultete, ki so te ljudi izobrazile in jim podelile diplome. Po njegovem torej nimajo dovolj znanja, da bi lahko začeli z delom.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga zakona ne bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Tadej Slapnik.

TADEJ SLAPNIK: Spoštovani predsednik, gospod minister, kolegice in kolegi!

Že ob uvajanju drugega tujega jezika v osnovno šolo v prejšnjem mandatu so bili takratni predlagatelji novele zakona opozorjeni, da uvedba drugega tujega jezika med obvezne predmete, brez analize o pogojih za uvedbo le-tega ter o tem, kakšno obremenitev to lahko pomeni predvsem za slabše učence, ni primerna.

V Poslanski skupini Zares Nova politika se strinjamo s cilji Lizbonske strategije z načelom večjezičnosti, ampak če želimo zagotavljati kakovostno splošno izobrazbo in razvoj sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih, morajo rešitve temeljiti na strokovnih temeljih in usmeritvah. Zato je edino smiselno, da pred kakršnimikoli spremembami najprej oblikujemo, uskladimo in sprejmemo belo knjigo o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, v kateri bodo zbrani vsi predlogi sprememb na šolskem področju. In zato v Poslanski skupini Zares Nova politika podpiramo novelo zakona, s katero se podaljšuje obdobje

postopnega uvajanja drugega tujega jezika v 7. razredu osnovne šole za dve šolski leti oziroma za zamik uvedbe drugega tujega jezika v šolsko leto 2013/2014. Pred tem pa naj se zagotovijo sistemske rešitve v zvezi z umeščanjem tujega jezika v predmetnik 7. razreda osnovne šole in s tem povezane vse tedenske obveznosti učencev.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 17. 12. 2010.

Prehajamo k 1. členu. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati?
Prosim, Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

V naši poslanski skupini smo predlagali amandma, ki vrača stanje – po spremembi zakona oziroma predlogu o spremembi zakona na zakon, ki je bil sprejet v letu 2007 oziroma spremembi. Jaz sem na seji odbora želela izvedeti, koliko nam primanjkuje kadrov, glede na to, da je predstavnik ministrstva povedal, da je eden od razlogov, da se zamika uvedba drugega tujega jezika, tudi to da imamo premalo kadrov. Na to nisem dobila odgovora. Tudi če bi mi želel odgovoriti, je to komaj dovolila predsednica. Skratka, jaz sem zdaj ministra povprašala o tem in pričakujem odgovor.

Ste pa nekaj že povedali, da ocenjujete, da manjka 200 učiteljev ta trenutek, ki bi lahko učili drugi tuji jezik. Jaz sem sicer želela na seji odbora izvedeti tudi, koliko je učiteljev tujih jezikov med nezaposlenimi in kaj vse smo v teh letih od spremembe zakona leta 2007 naredili, da bi usposobili kader. Kajti, če je neka zaveza v zakonu sprejeta, je verjetno treba začeti delati na tem, ne pa se čez dve leti ali pa tri spraševati in ugotavljati, da nečesa nismo naredili in zato premaknemo uvedbo še za nekaj časa.

Glede na tisto, kar smo dobili v gradivu, tudi kaže, da na šolah, kjer na tak način že delajo, torej kjer so poskusno uvedli

drugi tuji jezik, rezultati niso slabi in so s tem zadovoljni tako učenci kot učitelji. Zato sama menim, da ni treba predstavljati zadeve še za dve leti, pač pa je treba kaj narediti za to, da bomo izpolnili pogoje, ki bi omogočali, da se drugi tuji jezik obvezno uvede na vseh šolah s prihodnjim šolskim letom.

Verjetno bo minister na kakšno stvar še odgovoril, predvsem kot rečeno, me zanima, kaj smo res od leta 2007 na tem naredili in ali smo en mesec nazaj spoznali, da nimamo kadrov in ste pripravili novelo zakona. Mogoče bom pa potem še razpravljala, odvisno od odgovora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za besedo je zaprosil minister dr. Lukšič, potem gospod Mirko Brulc in potem bom še enkrat odprl razpravo.

Prosim.

DR. IGOR LUKŠIČ: Predsednik, hvala za besedo.

Torej vprašanje, ki je bilo postavljeno, je že dobilo odgovor v moji začetni intervenciji; in sicer gospa poslanka sprašuje, koliko učiteljev manjka. Kot sem povedal, 165 učiteljev tujih jezikov, ki zdaj poučuje, nima ustrezne kvalifikacije. Šol, ki so se vključile, je 127 od 451; v treh letih 127 od 451. 324 šol še ni vključenih! Pri 165 učiteljih, ki nimajo ustrezne izobrazbe! Torej, če se vi še zmeraj zavzimate na osnovi slabe ocene izpred treh let za to, da gremo v uvedbo tega tujega jezika, kljub temu da nimamo zadosti učiteljev – kdo bo to učil? Torej, jaz vas prosim: malo razumnosti. Mi ne moremo poslati učiteljev v šole učiti tuj jezik, če niso za to usposobljeni. Zato smo prišli sem pred Državni zbor, da popravimo to anomalijo. Takrat je bila ocena, takrat se je mogoče zdelo, da se da s "horuk" akcijo priti do učiteljev, ki jih ni. Mi rabimo za enega učitelja 5 let. Torej, tudi ko smo prišli na mandat pred dvema letoma, je bilo že jasno, da to "ne bo šlo skozi", ker ni bilo učitelja, ampak vseeno smo pustili še nekaj časa, ampak v vsakem primeru je zdaj verjetno zadnji čas, 2011 septembra ni dobro, da začnemo s to obveznostjo, ker nimamo pogojev, učiteljev ni.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Mirko Brulc.
Prosim.

MIRKO BRULC: Spoštovani gospod predsednik, gospod minister, lep pozdrav!

Res smo majhen narod in poznavanje tujih jezikov je pomembno za vse nas, vendar zgodnje učenje ali pa uvajanje drugega tujega jezika ni tako enostavna zadeva, kot se mogoče tu, v tem okolju o tem razmišlja. Jaz sem že pri prometni zakonodaji in o avtošolah govoril, da to ni isto, da se presedeš s tovornjaka na avtobus in boš voznik naprej. Razlaga, da je cel kup nezaposlenih na zavodu za zaposlovanje z diplomo – kakšno? Kaj res mislite, da lahko otroka v neki starosti poučuje kdorkoli, ki malo obvlada tuji jezik? To je zelo veliko poenostavljanje, treba je poznati didaktiko, otrokovi stopnji primerno se znati obnašati in tako dalje. In če manjkajo učitelji, potem mi jutri ne moremo uvesti drugega tujega jezika. Imamo možnost, da si otroci skupaj s pomočjo staršev in učiteljev izberejo drugi tuji jezik kot izbirni predmet. To koristijo marsikje in to je uspešno. Vsaka dodana obremenitev frontalno, za vse učence tudi tiste, ki imajo manjše sposobnosti, je velika velika obremenitev; bo neuspešen. In bo neuspešen ne samo pri tujem jeziku, tudi pri drugih predmetnih! To je treba strokovno obdelati, zato mislim, da je Bela knjiga res tista. Mi vsi vemo, da se danes starši tako veliko časa učijo s svojimi otroci doma, cele vikende, pišejo naloge, kljub neštetim tonam delovnih zvezkov in še česa, neko tako spremembo je treba tudi na tem področju narediti, ne pa kar naštevati dodatne obremenitve. Prejšnji teden smo govorili o prometni vzgoji – bi kar nov predmet še dodatno še ne vem kaj, čeprav je že zelo natančno porazdeljeno, kje se je otrok to učil, v katerem razredu opravlja kolesarski izpit in tako dalje. Jutri bodo prišli sem gasilci in bodo rekli, da hočejo imeti civilno zaščito še dodatno kot poseben predmet in tako dalje. Ustavimo konje, dovolimo stroki, da se pripravi tako, kot je treba, da se pripravijo kadri in da potem uvedemo drugi tuji jezik ali pa zgodnje učenje tujega jezika. Potem bomo lahko vsi zadovoljni.

Jaz podpiram predlog, da se ta zadeva umakne in da se v okviru tudi Bele knjige pripravi vse, kar je potrebno za

uvajanje tega drugega tujega jezika v osnovno šolo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Opiram prijavo. Besedo ima Ivan Grill.

Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Res moram reči, da sem zelo, zelo presenečen nad takšno lahkoto odločitve ministra oziroma ministrstva, da se zaradi tako neargumentiranih razlogov ukinja drugi obvezni jezik.

Sam nikakor ne morem razumeti, da se ne bi poiskalo načina, kako zagotoviti kadre, da bi se drugi tuji jezik tudi poučeval. Jaz sem bil nekaj tednov nazaj zgrožen nad postopki, ki veljajo v Sloveniji, da lahko nekdo sploh poučuje tuj jezik. Pogovarjal sem se z gospo, zdaj je že gospa, ki je študirala v Angliji, v Angliji je lektorirala angleške tekste in ker tukaj ni imela pač nekega seminarja, ni uspela dobiti možnosti, da bi poučevala v osnovni šoli. Takih ljudi je ogromno in dajmo tukaj potem raje iskati načine, kako te birokratske ovire odstraniti. Mi imamo zagotovo usposobljene ljudi, ki znajo jezik pa tudi, če nimajo tistih pedagoških ali didaktičnih ali kakršnih koli teh potrdil, so lahko več kot uspešni. Dajmo se malo povprašati, številne privatne šole v tujih jezikih, katere otroci množično obiskujejo, kajti starši se sami zavedajo, da otroci potrebujejo ne enega, dva ali celo več tujih jezikov, pa jih seveda proti plačilu vozijo po dvakrat ali trikrat na teden, da se učijo tuje jezike, pa sam vem, sam sem imel to možnost spoznavati, so tam tudi učitelji oziroma tisti, ki poučujejo, brez takšnih ali formalnih dokumentov ali potrdil; pa ravno tako zelo uspešno, ali pa zelo dobro, ali pa kvalitetno naučijo. Tako da iskati razlog v tem, da se preprosto ukinja tuj jezik, da nimamo ljudi – to preprosto ne drži! Če bi bila volja, bi v tem času, odkar je ta zakon v veljavi, zagotovo poiskali načine, da bi se te ljudi tudi kvalificiralo. Danes smo obravnavali zakon za zdravnike, da bodo lahko tukaj tiste diplome, ki so jih pridobil zunaj, na enostaven način tudi potrdili. Po zelo enostavnih postopkih se bo to dalo zdaj narediti. Kvaliteta naj ne bi bila ogrožena./ Gospa

Potrata, če imate težave, se lahko malo potem kasneje./V glavnem, tam se postopki poenostavljajo. Tukaj pa ni bilo očitno volje, da bi se tudi tukaj poiskalo nek način, da bi se tiste ljudi, ki znajo tuje jezike, usposobilo, da bi lahko otroke poučevali predvsem v tistih nižjih razredih. Gospod minister, to je korak nazaj. Če želimo kot majhna država v Evropski uniji in sploh v sistemu globalizacije uspeti in svoje znanje tudi uspešno producirati pa predstavljati navzven, brez znanja tujega jezika, žal, to ne bo šlo. Tako je to – ne en korak, to je dva koraka nazaj. In prepričan sem, da bo to slabo za naše otroke. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ste želeli besedo, minister? Samo trenutek, minister bo najprej dal pojasnilo, potem ste vi na vrsti.

Prosim, gospod minister.

DR. IGOR LUKŠIČ: Predsednik, hvala za besedo.

Nihče ne ukinja drugega tujega jezika, samo predstavljamo obvezno uvedbo, uvedbo za obvezno izvajanje, ker šole se bodo še zmeraj prijavljale, zdaj jih je 127 do 451, se jih mora še 324 za to usposobiti. Torej mi ne moremo posiljevati situacije, gospodje! Jaz ne razumem tega diskurza! Če ni učiteljev, ne moremo mi vpeljevati tega notri.

Kar se pa tiče zdravnikov. Verjetno veste, da obstaja medicinski študij, ki je reguliran vsepovsod. To je podobno kot pri pilotih, če hočete, ali pa veterinarjih. To je reguliran poklic. Se pravi, tam ni problema vzeti zdravnika od koder koli, čeprav, kot veste, imamo problem tudi pri znanju slovenskega jezika pri njih. Tu gre pa za poučevanje. Je pa že prav, da znajo slovenski jezik tudi ob tem, ko učijo tuj jezik. In regulacija poklica, tudi pedagoškega, je pri nas nekaj, kar se krepí. In nisem za to, da bi pustili v šole kogar koli, da pride brez kvalifikacije. Če hočete, ravno zdaj imamo debato v zvezi z Legebitro in Amnesty International, ali lahko nevladne organizacije pridejo v šolo? Pridejo, ampak po strogo določenih predpisih, in samo tisti, ki so za to usposobljeni. In nekateri imajo s tem težave. Tisti, ki so za to usposobljeni! Ne moremo na

osnovi predpisov oziroma predsodkov in na osnovi neke politične volje. Vsi smo za to, da bi naši otroci znali čim bolje jezik, čim več tujih jezikov. Jaz nisem samo za to, da znajo dva, naj znajo tri, štiri, imajo to možnost, da izbirajo jezike po skoraj vseh šolah. Šole spodbujamo k temu, da to delajo, ampak za obveznost pa nimamo sedaj pogojev.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Marijan Bezjak.
Prosim.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni gospod minister, kolegice, poslanke in poslanci!

Absolutno iz besed, ki jih je izrekel minister, je slišati problematiko v kadrih. Ja, se strinjam, da je problem v kadrih, ampak nikakor se ne strinjam s tem, da dejansko ne bi te začrtane poti, ki je bila, peljali naprej. Morda bi samo z enim rokom predstavili to obvezno znanje ali pa obvezen program tujega jezika v osnovne šole. Jaz sam imam šest kolegov, ki ne morejo dobiti službe v osnovni šoli z znanjem tujega jezika. Dva s Štajerske začasno delata v Ljubljani. In potem se sprenevedamo, da so problemi kadra. Jaz mislim, da je sigurno problem kadra, da šestdeset let in več starih učiteljev ne moremo dobiti. Jih ni. Mladega kadra pa je ogromno, ki beži v tujino, ker tukaj mu ne damo dela. Jaz smatram, da je to zgrešeno, da se o tem pogovarjamo v parlamentu, da zakonsko izvzemamo znanje tujega jezika. Jaz ne vem, zakaj. Če hočemo iti v svet, Slovenija je mala, svet je širok, potem moramo te stvari sprejeti in jih znati. Je pa res, podatki, s katerimi minister operira, sto petinsedemdeset ljudi dejansko poučuje tuji jezik z nestrokovno izobrazbo. Jaz vem, da teh ljudi ne moremo dati na cesto, ker je do sedaj veljalo tako. Jaz mislim, da ti ljudje so dobro obvladovali to in bodo tudi v prihodnje, do pokoja poučevali tuji jezik.

Sami moramo vedeti, da je učinek dela oziroma koliko ur učitelji na dan učinkovito delajo, od osme ure do dvanajste ure. Mislim, da je tukaj zaviranje v osnovnih šolah gospodarskega dela. Kajti tudi osnovne šole bomo morali prilagoditi sistemu gospodarstva, in vrtce, kot že mnogo let dela Evropa – od osme ali devet ure pa do pete,

šeste ure. Pri nas pa ne morejo dobiti zaposleni varstva otrok, ker so vrtci odprti do tretje ure. To je problematika, treba je uskladiti stvari. Kadri, verjemite, da so, morda ne moreš naenkrat štiristo ljudi najti, ampak postopoma pa sigurno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata.
Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Govorimo o amandmaju k 1. členu in Slovenska demokratska stranka je vložila amandma, ki se dveh stvari loteva. In tako zaradi prve, o kateri zdaj največ govorimo, to je vrnitev začetka obveznega učenja drugega tujega jezika na prvotno stanje, se pravi na šolsko leto 2011/2012, o tem sem že govorila, ne morem podpreti tega amandmaja. Se pa v amandmaju lotevajo tudi druge spremembe, in sicer, da bi izraz "minimalni standard" zamenjali z izrazom "pričakovani rezultat". Na začetku mandata smo obravnavali Predlog zakona o osnovni šoli, ki smo ga takrat zavrnili med drugim tudi zaradi te nesprijemljive napovedane spremembe, tako da amandmaja Slovenske demokratske stranke v nobenem primeru ni mogoče podpreti.

Zdaj pa k tistemu, kar se mi zdi, da je temeljno nerazumevanje stvari. Škotska v Združenem kraljestvu in Irska nimata do dvajsetega leta starosti v nobeni obliki izobraževanja vpeljanega nobenega obveznega tujega jezika. Jaz ne trdim, da je to dobro, zato zagovarjam učenje tujega jezika. Zagovarjam pa strokovno utemeljeno učenje drugega jezika, ker so se poizkusili, kako naj poteka tudi pouk kakšnega predmeta, denimo matematike ali pa geografije v tujem jeziku, izkazali kot slabi, posebej pa opozarjam na 11. člen Ustave Slovenije, ki govori, kateri jezik govorimo v Sloveniji. Pridružujem se mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, ki opozarja na neenake možnosti mestnih šol in tistih šol, kjer ni konkurence ali možnosti dopolnjevanja obveze na več šolah za učenje tujega jezika, kar bi omogočalo ponuditi večjo paleto tujih jezikov. Problemov je zelo veliko in, gospa Jeraj, če še vedno trpite zaradi

tega, ker dobite odgovore, pa jih morebiti ne slišite, potem jih pa ponovno terjate; dejstvo je, da se v šolstvu ne more delati na tak način, na kakršnega so skušali v prejšnjem mandatu, ko so kar sešteli ure, ki so na voljo, pa jih delili s številom zaposlenih in so po tem principu potem izračunali, koliko zaposlenih sme minister ali bo minister dovolil na novo zaposliti na posameznih šolah. Dejstvo je, da je poučevanje zapleten in zahteven proces, da morajo za to biti posebej usposobljeni ljudje, in to se ne dela tako, kot se pečejo žemlje. To je postopek specialnih znanj, ki jih je treba pridobiti na določen način, da se ne dela v šoli škoda. Ker nestrokovno ali ne dovolj dobro usposobljen učitelj lahko v svoji strokovni karieri naredi tudi škodo, ne samo koristi, zaradi katere je postavljen na delovno mesto, ki ga ima. In pogledajte, tako volontersko se je te stvari lotevala poprejšnja koalicija, ko je iz predlaganega uvajanja obveznega učenja drugega tujega jezika v šolskem letu 2014/2015 kar sprejela amandma in prestavila to na šolsko leto 2011/2012. Verjetno zaradi tega, ker so hoteli vedeti, koliko učiteljev, koliko ur, pa so si malo izračunali, da to se pa da kar na hitro narediti kar tako z levo roko po dolgem in po čez. Ne gre tako. Zato zagovarjam tisto, kar sem povedala že v mnenju poslanske skupine. Stvari v šolstvu morajo biti premišljene, dobro pripravljene, učiti morajo za to usposobljeni ljudje. Če kdo dela primerjavo z zdravniki in prejšnjim zakonom, ki smo ga obravnavali, bi bilo vsaj toliko korektno, da se spomnijo, da smo govorili o zdravnikih, ki imajo diplome, pa morajo te diplome v posebnem postopku, zato da lahko delajo pri nas, skozi poseben postopek še utemeljevati in morajo biti pregledane, kakšen je bil študij in si potem po enoletni spremljavi zagotoviti možnost opravljanja poklica – pa imajo diplome za tisto. Če je pa nekdo bil lektor, potem še ne pomeni, da je tudi učitelj. Res je bil lektor prvotno bralec, ampak ravno tu se kaže to osnovno nerazumevanje, da preprosto nekoga kar postavite v razred in lahko tisto dela brez ustreznih znanj. Ne vem, zakaj imamo potem posebne šole, da usposablajo večšine poučevanja.

Nemogoče je ta amandma, ki ga je Slovenska demokratska stranka vložila, sprejeti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala lepa.

Kaže, da se tistim, ki ste vložili amandma k 1. členu, da naj bi se obvezno zgodnje poučevanje drugega tujega jezika uvedlo že v naslednjem šolskem letu v naše osnovne šole, niti sanje ne, kaj pomeni biti usposobljen za to, da otroke poučujš o kateremkoli predmetu, v katerakoli znanja, da jih uvajaš. Ni res, da je treba poznati biologijo. Lahko si doktor, bom rekla, na področju poznavanja rakov, se pravi, da si celoten proces izobraževanja na področju biologije dal skozi do doktorata, pa ne znaš majhnemu otroku staremu 8, 9, 10, 11 let povedati tisto, kar ga je treba o biologiji naučiti. Če znaš perfektno angleško, če znaš perfektno francosko, če znaš perfektno italijansko, še zdaleč ni rečeno, da si usposobljen, da boš majhnega otroka teh jezikov lahko naučil. Jaz sem končala učiteljske, sicer pred mnogimi leti, pet let je trajalo, in daleč preko polovice predmetov, ki smo jih poslušali v tistih petih letih, je bilo namenjenih mladinski psihologiji, pedagogiki, metodiki, didaktiki. To so predmeti, ki z vsebino pouka pravzaprav nimajo nobene zveze, če gledamo, kaj pravzaprav učitelj, kaj profesor podaja otroku v času pouka. Imeli smo tudi druge predmete, imeli smo glasbo, slovenščino, matematiko in tako dalje. Ko pa smo se učili didaktike, smo se učili didaktike posameznih predmetov, kako se poda posamezna snov, zato da lahko otrok, takrat star od 7 let do 14 let, dojame. Danes meni nekdo reče tukaj v tej dvorani, da če je nekdo bil lektor za angleški jezik v Angliji, kar je sicer malo nenavadno, bolj logično bi bilo, da bi bil lektor za slovenščino v Veliki Britaniji, ampak to je bil ali na srednji šoli ali na univerzi. Ni mogel biti lektor za katerikoli jezik v osnovni šoli. Se pravi, da nima tistega znanja, ki je potrebno, da znaš podati neko snov majhnemu otroku. Zame so pač otroci tisti, ki hodijo v osnovno šolo, pa ne glede na to, ali so stari 14 ali 6 let. Zato vas lepo prosim, ne moremo na silo vdreti skozi vrata osnovne šole in reči: "Sedajle boste pa obvezno poučevali še drugi tuji jezik." Da ne govorimo o tem, da tisti, ki ste polni usta tega, da ta vlada ne upošteva socialnega dialoga,

da se sploh s tem ne ukvarja, jaz pa berem v časopisih, da se neka organizacija, ne vem, kako se imenuje, društvo, ki združuje starše osnovnošolskih otrok, upira uvedbi obveznega poučevanja drugega tujega jezika, ker pravijo, da so otroci zelo raznoliki, da eni otroci so nadarjeni za eno, drugi za drugo in zato bi morali ohraniti drugi tuji jezik v statusu obveznega izbirnega predmeta, kar pomeni po slovensko, to ni samo s seboj sprto, da šola mora ponuditi drugi tuji jezik, vendar ga otrok lahko izbere ali pa ne. Lahko si izbere tudi kakšen drug predmet, ki mu bolj leži. Nekdo, ki bo avtomehanik, ne verjamem, da mora znati dva tuja jezika ali nekdo, ki bo strojni ključavničar, nekdo, ki bo zidar. Če smo čisto iskreni in pošteni, strojni tehnik pa zidar, pa recimo gradbeni tehnik, bosta morala pravzaprav znati zelo dobro albansko, romunsko, madžarsko in podobne jezike, ne pa angleško, nemško, francosko, italijansko. Kakor zdaj vidimo, kaj imamo pri nas. Zaradi tega bi vam jaz predlagala, kolegi iz Slovenske demokratske stranke, pamet v roke pa umaknite amandma.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

Mislím, da je bila politika nazaj v preteklost zdaj več kot zaznavna v nekaterih nastopih. Namreč svet, gospe in gospodje, in želim vam dobro jutro, se je spremenil. Danes, če hočete, tudi avtomehanik, ker ste nekateri govorili o avtomehanikih, mora znati angleški jezik, da lahko uporablja računalnike za programiranje in ugotavljanje napak v vozilih. In če uporablja računalnik za nekatera nemška vozila, mora obvladati še nemščino, ker je tisti program dosegljiv samo v nemščini. To se pravi, je ta primerjava že v temelju povsem zgrešena. Polega tega bo najbrž imel v moderni združeni Evropi tudi stranke iz tujine, ne samo iz domovine. Saj avto ne ve, kje pokvari, ali doma ali pa v tujini. To se pravi, te razprave so, milo rečeno, brezpredmetne in tudi nesmiselne. Tisto, kar je treba narediti kot primerjavo, ni primerjava med našim podeželjem in mestom, ampak danes, ko je Slovenija del združene Evrope, je treba delati primerjavo

med nami, med Slovenijo, in ostalimi državami združene Evrope, pogledati, kaj naše otroke postavlja na trg delovne sile v privilegiran položaj ali vsaj enakopravno in kaj jih daje v deprivilegiran položaj. To, gospe in gospodje, je pa relevantna primerjava. In če bi pogledali na spletno stran Evropske unije, bi lahko ugotovili, da že v tem trenutku se v mnogih, celo v večini evropskih držav, otroci pred 13. letom starosti učijo obvezno dveh tujih jezikov in taka je od leta 2008 tudi uradna usmeritev Evropske unije.

Še več. Med temi državami, ne boste verjeli, najdete naše prve sosede: Avstrijo in Italijo pa potem Nemčijo. In poglejte kot zanimivost, za nemščino bi težko rekli, da ni svetovni jezik, pa je vendarle pri njih učenje še dveh jezikov obvezno že pred 13. letom starosti. Predlog, ki ga danes tukaj zagovarjate, nas ne približuje Evropski uniji, ampak nas od nje oddaljuje. Še huje, mnogo huje pa je to, da bo v bodoče postavljaj naše otroke na trgu delovne sile moderne združene Evrope v deprivilegiran položaj. Za kaj v resnici gre pri učenju jezikov pri tako rani mladosti? Da skozi igro, skozi različne posebne oblike pridobi tisti temeljni občutek za jezik, da ne uporablja potem, oprostite, tak "Indian English", kot nekaterih iz aktualne Vlade, če želite, od vrha navzdol. Ima zagotovo čudovit besedni zaklad, izgovarjavo pa grozno. Medtem ko imajo otroci drugačen občutek. Otroci imajo občutek za zven in če dobijo ta občutek, se pri njih razvijejo sposobnosti povsem drugače kot v kasnejših letih. Seveda gre tudi za to, da se stvari ustrezno strokovno podajajo. Ampak, ali je to res tak problem? Če gremo zdajle gledat sezname šol, gospe in gospodje, boste videli, v koliko šolah v Sloveniji že v tem trenutku izvajajo učenje vsaj dveh tujih jezikov, in to zelo uspešno; nekatere od teh izjav ste lahko tudi videli na televiziji oziroma si jih prebrali in slišali v medijih. Zakaj je torej tak odpor? Ne vem, mogoče zaradi prestiža, ker je bilo to prej sprejeto, ali se enostavno česa ne želi. Po drugi strani pa mi, moram reči, to tudi ni čisto jasno. Zakaj? Poglejte, mnogi se pritožujejo, ja, češ, imamo višek kadrov na tem področju. Ja, ljudje božji, zato pa so ta izobraževanja. In točno se ve že dlje časa, to ni od včeraj, da je taka obveznost predvidena v obstoječi zakonodaji. Sedaj se to odmika nekam v svetlo bodočnost. Osebnó mislim,

da je to velika napaka. To so razvojne napake, tako kot, recimo, vaša pokojninska reforma pa še nekatere druge stvari, ki ste jih počeli v zadnjem obdobju, ki jih preprosto ne bo z ničemer mogoče popraviti,, ker ne učinkujejo samo v tem trenutku, ampak zajamejo potem še naslednjo generacijo. In škarje, ki jih razpirate, kot pri pokojnini, ko gre za vprašanje vseh, ki so "ušli" na zavode za zaposlovanje ali pa prezgodaj na pokojninsko blagajno, ali pa v tem primeru – škarje, ko gre za znanje mladih generacij. Tega preprosto z ničemer ni več mogoče nadomestiti.

In še enkrat poudarjam, glede na to, da je še od leta 2008 to uradna usmeritev Evropske unije, glede na to, da to izvajajo nekatere največje države v Evropski uniji, poleg Nemčije tudi Francija, pa je francoščina ravno tako svetovni jezik. Da ne naštevam še vseh ostalih, ali pa, če želite, Belgija, Češka, Danska, Francija, Nemčija, Španija, Italija, Ciper, Litva, Latvija, Estonija, Luksemburg, Malta, Avstrija, Poljska, Romunija, Finska, Švedska, Grčija... Naj naštevam naprej? Ko pa gre za Slovenijo, pa ne. Ta predlog ni primeren po vašem mnenju in ga je treba prestaviti. Gospe in gospodje, gre za vprašanje naših naslednjih generacij. Gre za vprašanje hitrosti našega razvoja in predvsem za to, da se naši otroci najmanj enakopravno postavijo na trgu delovne sile združene Evrope ob bok vsem drugim. Za to gre. In zato je vaš predlog slab in zato bi bilo vredno sprejeti amandma v obliki, kot ga je vložila Slovenska demokratska stranka, ki ga vsekakor podpiram.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Breda Pečan, bi radi pojasnili svoje stališče?
Izvolite.

BREDA PEČAN: Gospod Grims po svoji običajni navadi pripisuje ljudem tisto, kar bi dejansko sam moral dobiti. Zaradi tega moram pojasniti, da gospod Grims ni pravilno razumel tega, kar sem hotela povedati. Hotela sem povedati, da so otroci od osnovne šole naprej in od rojstva naprej zelo raznoliki in da imajo nekateri nagnjenja, ki jih vodijo v tehnično stroko, drugi v jezike, tretji v zgodovino in tako naprej. In kadar si otrok ne želi učiti nečesa, potem je zaradi tega

neuspešen in je njegova samopodoba iz dneva v dan slabša. Zaradi tega prisiljevati otroka na silo v učenje drugega tujega jezika, istočasno pa ne imeti usposobljenih profesorjev, ki bi znali podajati otrokom snov, mislim, da je tisto, kar vi pravzaprav želite – neuspešne otroke v osnovni šoli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Prej bi lahko replicirala gospe Potrati, vendar se očitno ne spleča.

Spraševala sem ministra, in sem tudi povedala v svojem prvem nastopu, da mi je povedal, da 260 učiteljev primanjkuje, in sem to tudi ponovila. Problem je v tem, česar mi ni odgovoril. Vprašala sem ga, kaj smo naredili za to, da bi v letih od 2007, ko je bil zakon sprejet, do danes usposobili učitelje. Na to pa nihče noče odgovoriti, ker nismo ničesar naredili. Minister je rekel: "Pustili smo nekaj časa in se ni nič zgodilo." Samo od sebe, seveda, ker se redko stvari kar same od sebe zgodijo. In zdaj smo ugotovili, da imamo problem. Če bi kaj naredili v teh dveh letih, bi bil bistveno manjši problem, kakor pa se zdaj pogovarjamo. In tudi mi ne pravimo, da lahko kdorkoli uči drugi tuji jezik in da pristajamo na to, da to ni strokovno. Nekaj statistike: leta 2006/2007 smo imeli 168 tisoč otrok v osnovnih šolah in 14 tisoč učiteljev, leto kasneje smo imeli otrok 3 tisoč manj in tisoč učiteljev več, naslednje leto smo imeli še 3 tisoč učencev manj in še tisoč učiteljev več, torej 16 tisoč. Zdaj pa mi povejte, 12 % manj otrok je v šoli, kot jih je bilo leta 2009, mi pa govorimo, da nam primanjkuje učiteljev, očitno za izbirne predmete tujih jezikov pa imamo dovolj učiteljev. Saj tudi izbirne predmete učijo učitelji ali kdo je tam. In jaz razumem, da so otroci raznoliki. Res so, ampak vsi se morajo učiti matematiko, in grem staviti, da bi se jih veliko več odločilo, da se ne želijo učiti matematike, kot pa tujega jezika. To je neumno govoriti, potem lahko pol predmetov v šoli ukinemo, ampak smo se pač za nekaj odločili in neke stvari tako delamo. In če bi se nekatere stvari zgodile, minister je imel pripravljeno na začetku svojega mandata, da bi zmanjšal za 30 % balasta v šoli, ki smo ga vsi ugotovili, zato so otroci preobremenjeni. Te stvari pa zdaj

počivajo, čakajo belo knjigo in tako naprej. Seveda je potem preobremenjenost, če nismo nekaterih stvari, za katere skupaj ugotavljamo, da niso potrebne in da se otroci pri marsičem učijo preveč podrobnih stvari ne pa ključnih. Končno to kažejo tudi mednarodne analize, kjer nismo najboljši. In tukaj bi se tudi morali vprašati o kvaliteti učiteljev. Nekateri ste nam očitali, kako morajo biti učitelji kvalitetni. Jaz se s tem strinjam, seveda. Ampak pogledjte, 165 jih nima ustrezne izobrazbe. Kaj smo naredili s temi ljudmi dve leti? Ali smo jih poslali na kakšno izobraževanje ali kaj smo naredili z njimi? To sem jaz hotela vedeti, in to sem spraševala tako na odboru kot danes tukaj. In ne mi polagati v usta, da ne razumem, ali je 200 učiteljev premalo ali 260, saj sprašujem ene druge stvari, a ne. Kolegica Pečanova je rekla, da smo na silo uvajali. Seveda na silo, leta 2007, ta sila je že zdavnaj popustila in če bi kaj želeli v tem času narediti, bi tudi naredili in bi bile stvari drugačne.

kot so že rekli moji kolegi, tudi jaz poznam nekaj učiteljev, ki so na zavodu za zaposlovanje. Niso vsi učitelji tujih jezikov, res je, nekateri pa so ali pa bi lahko bili. Če ne bi evropskega denarja za aktivno politiko zaposlovanja namenjali za raznorazne zadeve, namesto za to, da bi jih usposobili, da bi učili drugi tuji jezik, in se ne bi ukvarjali s stvarmi, o katerih smo se pogovarjali pred tremi leti, tudi danes, in zdaj smo prestavili za dve leti in čez dve leti bomo spet rekli: "Ja, zdaj pa imamo sicer 200 učiteljev, ampak 60 nam jih pa še vedno manjka, dajmo čez dve leti." To je samo prelaganje stvari nekam v svetlo prihodnost, je rekel Branko, jaz ne vem če bo tako svetla.

In v evropski publikaciji Key Data on Teaching Languages je Slovenija našeta med državami, kjer se učijo obvezno dva tuja jezika. Zdaj bomo verjetno naslednjič izpadli, kot smo izpadli s seznama držav s popolno demokracijo, tako kot padamo na medijski svobodi in vseh drugih mednarodnih lestvicah. Jaz bi vseeno predlagala, da dobimo konkretne odgovore, ker zame to ni noben odgovor, da manjka 260 učiteljev, pač pa glede na našeto statistiko, ki sem jo že povedala, glede na podatke, koliko izbirnih predmetov tujih jezikov imamo, koliko ljudi tam uči, ali so usposobljeni ali niso usposobljeni. Šele če bi imeli takšno analizo,

bi se lahko o tem pogovarjali. In v predlogu zakona in obrazložitvi ni bil glavni problem pomanjkanje kadrov, to je zdaj postalo glavni problem, vsaj tam jaz tako nisem razumela, pač pa, da nekateri učenci niso dosegali standardov znanja oziroma niso dosegali tega minimuma. Ampak to ga tudi pri matematiki in še kje ne, najbrž v večjem odstotku, kot je tukaj. In zato bi pričakovali, preden se stvari na tak način spreminjajo, eno analizo, predvsem pa bi pričakovali, da kaj naredimo. Če imamo zavezo in če imamo v zakonu napisano, da moramo do šolskega leta 2011/2012 to narediti, bi morali vse sile usmeriti v to, da bomo to tudi naredili, ne pa odlagati nekam v prihodnost, pa naj se potem s tem nekdo drug ukvarja.

Jaz bom naš amandma podprla in pričakujem malo bolj konkretne odgovore in podatke, sicer se zelo težko odločamo, če imamo neko selekcijo informacij, katero nekdo oceni, da nam jo lahko da.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Za besedo je prosil minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič.

Izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Hvala, podpredsednik.

Če bi stvari tako izgledale, kot tu nekateri razpravljate, potem bi morali najprej spremeniti ustavo in vpeljati avtoritarno politično ureditev. V tem primeru bi minister lahko ljudi za lase vlekli najprej na fakulteto, jih tam tepel, da naredijo v prehitrem času, se pravi, če je bil zakon sprejet 2007, bi to moral že prejšnji minister narediti in bi jih zdaj imeli v vrsti čakajočih točno toliko, kot smo planirali. Temu se reče planska ekonomija, temu smo se mi odpovedali in planska ekonomija, če hoče funkcionirati, mora imeti avtoritarno ureditev. Tega mi nimamo. In zato je treba pogledati, koliko je zdaj v tem trenutku ljudi. Ljudje se v Sloveniji odločajo za študij po lastnih predstavah za enkrat. In ko končajo, ne gredo vsi za učitelje, ampak gredo še kam drugam nekateri od teh, ki so se vpisali na fakulteto. To je nemogoče pričakovati od šolskega resorja, pa je to veljalo tako za kolega Zvera, kot velja zame in kot, upajmo, velja še za koga drugega, da ne bo prišlo do tovrstne spremembe ureditve, kot jo implicitno predlagate. To je vendarle treba počakati, da se ljudem da jasno

sporočilo, kje so delovna mesta, kje pričakujemo njihov angažma. In to smo dali, to je dala prejšnja vlada. Državni zbor je sprejel in stvari tečejo. In tečejo dobro. Kar se pa tiče zgodnjega uvajanja tujih jezikov, je pa jasno na osnovi nevroloških raziskav, da je najboljše stik imeti s tujim jezikom v prvem letu starosti – do 12. meseca, potem pa pada ta pripravljenost, posebej za učenje tujih jezikov, do 7. leta starosti. Če bi hoteli kaj narediti z uvajanjem drugega tujega jezika, je treba pohiteti v vrtcih, in to bomo naredili. Mi bomo šli s predlogom, da se gre v vrte v prvi tuji jezik. Potem moramo poskrbeti, da bo ta tuji jezik, ki bo uveden v vrtcu, tudi v prvem, drugem, tretjem in tako naprej razredu osnovne šole. Ne pa, da spuščamo nekaj tukaj, nekaj tam, kot se nam zdi, potem pa tepemo z vso silo ministra in vse po vrsti, naj hodijo in ustrezajo našim predstavam. To ni dobra politika. To, kar imamo, je vendarle treba upoštevati, dejstva, ki so tu na razpolago, in sistem, ki obstaja. Ljudje se prostovoljno odločajo za te zadeve in upoštevajmo to. In še nekaj je. Šole so se tudi prostovoljno odločale. Po prvem programu je bilo na osnovi tega, ker vsi tukaj ugotavljamo, da smo za drugi tuji jezik, je bila predpostavka, da se bodo šole bolj množično odločale za to, a se žal niso. To postopnost moramo vseeno še ohraniti in jo ohranjamo. Mi ne moremo šole prisiljevati bolj kot to, da jih na nek način spodbujamo, spodbujamo jih tako, da ko se prijavijo, se imajo možnost prijaviti na sredstva in imajo tudi možnost, da dvigujejo ugled v lastnem okolju. To ne gre za nobeno ideološko razlikovanje med nekom, ki je proti uvedbi drugega tujega jezika, in nekom, ki je za. Vsi smo za. Samo tisto, kar predlaga Vlada oziroma ministrstvo, je, da upoštevamo to majhno razliko, ki obstaja, da nimamo zdaj leta 2011 zadosti usposobljenih ljudi, da bi to izvajali leta 2011. Mi upamo, da se bo zgodilo do leta 2013, čeprav zelo težko. Na osnovi česa to upamo? Ker so bile vmes uvedene tudi šole za tolmače, ki lahko z neko dopolnitvijo izobrazbe dajo tudi diplomante, ki bodo ustrezali temu učenju. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Ivan Grill, izvolite.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Točno to, spoštovani gospod minister, v vrtcih bi bilo treba uvajati tuje jezike, kajti s tem se strinjam v celoti, da otrok, ko je majhen oziroma v tistih prvih letih življenja, nevede absorbira znanje tujih jezikov. Ampak bolje, da je to že v osnovni šoli v nižjih razredih kot pa kasneje. In tukaj je poanta tega našega amandmaja oziroma sploh odločitve v prejšnjem mandatu, da smo šli v takšno rešitev. Bi pa tukaj komentiral ali napačno razumevanje ali pa slabo poslušanje predhodnic, gospe Potrate in gospe Pečanove, ko sem dajal primer gospe, ki je lektorirala v Angliji. Ona ni bila lektorica, ona je študirala in doštudirala z diplomom v Angliji iz znanja angleškega jezika in bila toliko sposobna, da je tam uspešno lektorirala. Ampak ko je prišla v Slovenijo zaradi nekega seminarja, ki ga pač takrat ni imela opravljenega, ni mogla dobiti zaposlitve v osnovni šoli. In tukaj sam ugotavljam in sem prepričan, da so neke pomanjkljivosti ali pa neke birokratske ovire, ki bi jih veljalo tudi odpraviti. Jaz sem trdno prepričan, da marsikdo, ki študira tuje jezike, tudi z namenom, da jih bo poučeval, če nima v sebi smisla, ga noben seminar, nobeni tisti dodatni izobraževalni tečaji ali karkoli že morajo imeti, ne bo pripeljal do tega, da bo znal otrokom znanje tudi podajati. In zato sem trdno prepričan, da bi marsikdo, ki zna tuji jezik, ga dobro pozna, pa ni treba, da ga je študiral, da se ga da mogoče z nekimi testiranci ali z nekimi tečaji preveriti, ali bi bil primeren, da lahko poučuje, če ne za stalno, ampak mogoče vsaj za neko določeno obdobje, otroke v tistih začetkih. In še sam imam v spominu, kako se je to delalo včasih, ko sem še sam hodil, pa marsikdo izmed vas, v osnovno šolo, ko so nam takrat vsilili učenje srbohrvaškega jezika. In kdo nas je učil? Nihče s kakšnimi pedagoškimi šolami, s pedagoškimi tečaji. Bil je učitelj iz bivših republik Jugoslavije, brez znanja slovenščine, in je pač moral učiti. Ali smo se naučili ali se nismo naučili, to niti ni pomembno. Ampak hočem reči, da sami sebi zdaj ustvarjati neke prepreke, nima smisla, kajti to ne pripelje do tistih naših ciljev, da bomo lahko otroke začeli čim prej poučevati. In jaz sem še vedno trdno prepričan, da bi lahko v teh dveh, treh letih z nekim sistematičnim pristopom uspeli zagotoviti ustrezno število ljudi, ki bi tudi poučevali. Pa s tem ne mislim, da bi imeli vse

tiste tečaje, vse tiste predpisane postopke, ki jih učitelji morajo imeti, da zadostijo tistim kriterijem, ki ne nazadnje bolj ali manj verjetno monopolizirajo tudi učiteljski poklic, da ne more vsak, ki si tega želi, na enostaven način v ta sistem tudi priti.

Mislim, da je smiselno, da se bi ta amandma tudi sprejel in da se ta pot pelje naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Pukšič in gospod Grims sta prijavljena. Želi še kdo?

Gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Gospod podpredsednik, kolegice, kolegi, gospod minister!

Mogoče pa bi se dalo to vendarle na nek način pripeljati do zadovoljivega konca, glede na to, da imajo v nekaterih osnovnih šolah otroci od prvega do devetega razreda en tuji jezik in od drugega do devetega razreda drugi tuji jezik. Na kakšen način? Na takšen način, da imajo en tuji jezik od drugega do šestega razreda fakultativno, ki ga občine financirajo, tam, kjer fakultativnega financirajo občine, je obvezen za vse otroke, ki to seveda želijo, ampak hodijo torej vsi k temu drugemu tujemu jeziku. En tuji jezik fakultativno poteka od 1. do 3. razreda, v četrtem začne ta z rednim in od 6. razreda naprej, torej 7., 8., 9., drugi tuji jezik pa poteka kot projekt, kateremu pa iz izkušenj, glede na to, da so hodili k temu tujemu jeziku že od drugega do 6. razreda otroci tudi hodijo. In če bi v amandmaju bila možnost, da bi bil od 7. razreda naprej obvezen drugi tuj jezik, mogoče v tako imenovanih šolah, ki bi bile kot vzorčne šole, tako kot se je nekaj časa z nekaterimi drugimi zadevami delalo ob prehodu v devetletko po sistemu vzorčnih osnovnih šol, niso šle vse naenkrat – pa bi se iz tega videlo, kakšen je izplen. Namreč tam, kjer potekata dva tuja jezika od 1. do 9. razreda oziroma od 2. do 9., saj ni važno, ali fakultativno, projektno in tako dalje, skratka z nekimi kombinacijami in na račun proračuna občine, kjer se zavedajo tega, da je vlaganje v izobraževanje več kot dajanje v kakšen kilometer ceste, da je to dolgoročni projekt, bi bilo prav, da bi tudi Ministrstvo za šolstvo in ta vladna koalicija temu prisluhnila in začela s

projektom tega obveznega drugega tujega jezika v 7. razredu. Tam, minister, ni problem za kader, tam tudi kader je, In tam, kjer kader je, gre seveda sedaj samo za to, ali ste pripravljeni to poravnati iz proračuna države ali pa bo to ostalo še naprej na plečih občin, tistih, ki se tega zavedajo. Tiste občine, ki to gojijo že več kot 10 let, bodo to delale še naprej. Ne glede na to, ali se bo prisluhnilo z vaše strani ali ne.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala še enkrat. Jaz moram reči, da sem izredno vesel in počaščen, da je gospod minister z nami tako slikovito delil svoje mokre sanje, kaj bi počel v nekem totalitarnem sistemu. Vendar bi bil še mnogo bolj vesel, če bi nam tako natančno predstavil, kaj je v resnici storil v minulih dveh letih kot minister, katere ukrepe je uveljavil, da bi bil ta zakon spoštovan, kajti zakon zavezuje, in predvsem naredil tudi primerjavo, če sedaj ponuja to dodatno rešitev, da odmika uvedbo drugega tujega jezika za nadaljnji dve leti, katere dodatne nove, drugačne ukrepe bo uveljavil v teh dveh letih, da ne bomo čez dve leti znova ugotavljali, da smo na isti točki kot danes.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Nihče. Zaključujem razpravo o amandmaju in 1. členu in s tem zaključujem tudi to točko dnevnega reda oziroma prekinjam to točko dnevnega reda in 23. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali z glasovanji.

Prosim, gospod minister, izvolite, imate besedo.

DR. IGOR LUKŠIČ: Se opravičujem. V primeru, da amandma ne bi bil izglasovan, bi potem predlagal, da se glasuje tudi o končni verziji.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

To bo treba gospod minister predlagati potem, ko bomo glasovali v drugi obravnavi. Prehajamo torej na glasovanje o

odločitvah, ki smo jih sprejeli doslej. Glasovali bomo ob 16.uri.

(Seja je bila prekinjena ob 15.26 uri se je nadaljevala ob 16.uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda – obravnava Predloga zakona o priznavanju kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist, nujni postopek.Error! Bookmark not defined.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmaje z dne 20.12.2010, ki je novo gradivo številka 2 in ste ga dobili na klopi. Prehajamo na odločanje o prvem amandmaju, amandmaju SDS, k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 43.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin DeSUS, LDS, SD in Zares k 7. členu, to je amandma pod številko 2. Hkrati vas opozarjam, če bo sprejet ta amandma pod številko 2, bo amandma pod številko 3 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti nihče.

(Za je glasovalo 48.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

S tem je postal amandma k 7. členu pod številko 3 brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 20. členu. Hkrati vas opozarjam, da je amandma vsebinsko povezan z amandmajem k 23. členu; če amandma k 20. členu ne bo sprejet, postane amandma k 23. členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 43.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem je postal amandma k 23. členu brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 34. členu poslanskih skupin DeSUS, LDS, SD in Zares.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti nihče.

(Za je glasovalo 55.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 7. in 34. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu oziroma k tema dvema členoma vložiti amandmaje. Ugotavljam, da ne.

Ugotavljam, da k predlogu za tretjo obravnavo ni bilo vloženi amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima France Cukjati.

Prosim.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Pri tem zakonu gre za praktično interventni uvoz zdravnikov iz republik nekdanje Jugoslavije oziroma za interventno sprostitev uvoza. Mi razumemo problem pomanjkanja zdravnikov v Sloveniji in tudi razumemo ta poizkus gašenja tega požara oziroma omejevanje tega požara. Ne razumemo pa, kaj je doslej delala naša kadrovska politika v Sloveniji. Od leta 1995, to se pravi več kot petnajst let Zdravniška zbornica že opozarja na kadrovske potrebe, opozarja na izredno visoko povprečno starost zdravnikov in na grozeč primanjkljaj zdravnikov. Pa vendarle se med tem ni nič zgodilo. In če upoštevamo to, da še prej, ko je bila samo ljubljanska medicinska fakulteta, ko še ni bilo mariborske, je bilo vsako leto odklonjenih preko 200 maturantov zaradi takega omejevanja študija medicine. In tudi sedaj, ko imamo medicinsko fakulteto v Mariboru, je povprečno po 200 zavrženih na leto. Če računamo 15 let, to pomeni, da je bilo 3 tisoč slovenskih maturantov zavrženih.

Preusmerili so se verjetno v druge družbene vede, ki so težko zaposljive, in imamo tudi zaradi tega danes vrsto diplomirancev brez zaposlitve, ob tem pa veliko pomanjkanje slovenskih zdravnikov. Na nek način mi je hudo, mnoge poznam, ki so želeli študirati, pa jim Slovenija ni omogočila, so brezposelni, radi bi bili zdravniki, po srcu so bili usmerjeni v to, ni jim bilo omogočeno, sedaj pa interventni uvoz. Še več, mariborska fakulteta je že dve leti blokirana. Gradnja mariborske medicinske fakultete je na čudne načine blokirana. Še več, tudi letos, kot smo informirani s strani Medicinske fakultete v Mariboru, bi lahko najmanj deset študentov dodatno vpisali na fakulteto, pa jim ministrstvo za visoko šolstvo ne dovoli oziroma je sprejelo pravilnik, da ne bodo niti enega študenta več financirali kot lansko leto. Mislim, da je to resnično problem naše politike, in to ne samo politike Ministrstva za visoko šolstvo, ampak tudi Ministrstva za zdravstvo, kajti o teh stvareh odloča Vlada in na tej vladi sedi tudi naš minister za zdravstvo. Ob vsem tem bomo glasovali po svoji vesti. Jaz sam bom glasoval za, čeprav z veliko bolečino v srcu, kako delamo z našimi slovenskimi maturanti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke ima Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Navkljub temu, da bomo tudi pri nas glasovali za ta amandma, mislim, da je treba vseeno nekaj opozoriti ministra, naj se enkrat usede skupaj z ministrom za visoko šolstvo pa naj na področju študija medicine nekaj naredijo. Dejstvo je tudi to, da je narobe, da se jemljejo na medicino samo tisti, ki so imeli najboljše rezultate z vsemi mogočimi dodatki v gimnazijah oziroma srednjih šolah. To mislim, je slabo. Če pogledamo zdravnike, najboljše zdravnike, ugotovimo, da je zelo malo njih bilo odličnjakov v srednji šoli. Ampak da so bili to ljudje, ki imajo širok pogled še na marsikaj drugega, ki jih je zanimalo tudi kaj drugega, ne pa, da so bili, po domače rečeno, samo piflarji z debelim "zicledrom" in s prijaznimi nasmehi za svoje

učitelje oziroma profesorje. Dejstvo je, da je to način, na katerega izgubljammo možganske potencialne, kajti širina razmišljanja ne dovoljuje biti ali pa v zelo redkih primerih dovoljuje biti odličen v srednji šoli, z vsemi priporočili. Če bi Einstein živel pri nas, Einsteina ne bi bilo, kajti iz šole bi ga vrgli že zdavnaj. Bog ne daj, da bi mu dovolili kakršenkoli študij. Morda bi ga usmerili za kakšnega ključavničarja. No, morda bi potem prišel v slovenski parlament kot ključavničar, ampak mislim, da vseeno ne. Smiselno bi bilo, da bi se gospod minister usedel tudi v zvezi s tem. Tudi omejevanje vpisa na medicinsko fakulteto ne vem koliko je smiselno, kajti naravna selekcija, študijska selekcija že v prvem letniku pokaže, kdo bo šel naprej in kdo bo ostal. Tako bi bilo smiselno se z eno širšo razpravo lotiti te tematike.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanskega kluba LDS ima Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo.

Res je, da v zadnjih 15 letih lahko spremljamo odsotnost kadrovske politike na področju zdravstva in različne ocene o tem, koliko zdravnikov v Sloveniji primanjkuje. Reševanju tega problema oziroma nereševanju tega problema ne moremo očitati sedanjemu ministru. Minister je opravil vrsto pogovorov in zastavil vrsto aktivnosti, ki gredo v eni smeri v povečevanje vpisa na obe medicinski fakulteti v Sloveniji. Na drugi strani je predlagal zakon, ki govori o hitrejšem in enotnem priznavanju kvalifikacij zdravnikov iz tretjih držav. Ta zakon prinaša enovit postopek, na eni strani prinaša tudi vse strokovne varovalke, da v slovenski prostor ne bodo vstopali na področje kadri, ki ne bodo strokovno ustrezni. Varovalo prinaša tudi zakon v tem smislu, da nihče od zdravnikov ne bo mogel dobiti zaposlitve, če ne bo obvladal slovenskega jezika.

To so tisti argumenti, ki nas v Poslanskem klubu LDS prepričujejo, da bomo manko števila zdravnikov, ki ima, ko pogledamo tako v starostno strukturo zdravnikov kot primanjkljaj zdravnikov po določeni dejavnosti, kratkoročno tiste rešitve, ki bodo lahko delovale v prid državljanom in

državljanom Republike Slovenije, da se bodo na najbolj akutnih področjih zmanjševale čakalne vrste in na ta način bo možna povečana dostopnost. Še enkrat poudarjam, zagotovljena so vsa varovala v zakonu, ki bodo zagotavljala strokovno usposobljenost vseh tistih zdravnikov, ki bodo vstopali v slovenski zdravstveni sistem in bodo prihajali iz tretjih držav. Želim, da bodo vsi postopki v okviru razpisa za izvajalca za izgradnjo medicinske fakultete izpeljani tako, da bo do realizacije tega projekta prišlo. Še vedno se spomnim leta 2003, ko smo tukaj v Državnem zboru s konsenzom potrdili ustanovitev medicinske fakultete z željo, da se vse tiste primanjkljaje iz preteklih let nadomesti s povečanim vpisom naših slovenskih maturantov na ti dve fakulteti. In ta zakon, ki ga bomo danes sprejeli, prav gotovo nima namena kakršnegakoli izrivanja domačih ljudi, domačih maturantov s področja medicine. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Razumem, da boste glasovali za, če sem vas prav razumel. Prekinitev, pardon. Gospod Pukšič, obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke? V svojem imenu. Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti glas? Ne želi.

Gospod Franc Pukšič v svojem imenu, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

Ta zakon bom podprl. Rad bi pa vendarle povedal to, kar se ve. Tudi pri nas doma v Sloveniji imamo nekaj zdravnikov, ki se jim lahko zgodi, da bodo zaradi nekaterih administrativnih ovir Zdravniške zbornice lahko jutri ostali na cesti in ne bodo mogli več opravljati svojega dela. Zdravniki, ki danes delajo, imajo do konca še 10 let delovne dobe in bodo izgubili zaradi teh nenormalnih birokratskih ovir licenco opravljanja dela splošnega zdravnika, to kot prvič. Drugič, gospod minister, mene so opozorili, informirali so me, da je menda nekaj slovenskih mladih zdravnikov, diplomantov, ki so končali študij tudi doma in čakajo na možnost razpisa specializacije, pravijo, da ni razpisanih specializacij in zaradi tega ostajajo doma, prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. Vesel sem pa, da je ta vladna koalicija od leta

2001 pa do danes vendarle spremenila svojo miselnost, saj je takratni minister Keber, mislim, da leta 2001, še govoril o tem, da ne potrebujemo druge medicinske fakultete in tudi ne zdravnikov. Skrajni čas pa je, da v Mariboru študentkam in študentom medicine damo možnost, da bodo lahko študirali v normalnih pogojih, ne pa tako kot sedaj. In ne vem, zakaj je treba ponovno kaznovati štajerski del. Sicer pa zgleda, da ste tako pač navajeni.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 3.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda – obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, nujni postopek. Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 5.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda – obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah, nujni postopek. Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Želi katera od poslanskih skupin

obrazložiti glas? Ne želi. Obrazložitev glasu v svojem imenu ima mag. Andrej Vizjak. Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, kolegice in kolegi!

Jaz mislim, da je ta zakon pred nami predvsem zaradi navora, ki ga je v to smer vložila tudi Komisija za nadzor javnih financ. Pomemben del zakona se nanaša na rešitev problema v primeru, da niso upoštevana pri zaključnem računu mnenja revizorjev in da se lahko celo zgodi, kar je bilo že v preteklosti grožnja, da zaključni račun v Državnem zboru ni sprejet. V takšnem primeru sedanji zakon o javnih financah, kar je, mimogrede, naložila Ministrstvu za finance Komisija za nadzor javnih financ, torej v takšnem primeru mora Vlada popraviti zaključni račun v skladu s predlogi revizorja in ga ponovno posredovati parlamentu v sprejetje. Jaz mislim, da smo na tak način naredili velik korak naprej v tem smislu, da če bi bili resni zadržki za sprejetje zaključnega računa zaradi negativnega mnenja revizorjev, ima Vlada popravni izpit, da popravi zaključni račun in ga naredi sprejemljivega tudi za stroko oziroma vrhovnega državnega revizorja. Jaz sem na seji delovnega telesa zasledil, da marsikdo, še posebej pa Vlada in Ministrstvo za finance na poznata dobro ustave, ne poznata da je Računsko sodišče najvišji revizijski organ in da so predstavniki Vlade postavljali ob bok sebi Računsko sodišče, zato pravim, da je ta zakon o javnih financah pomembna nadgradnja obstoječega stanja v tem segmentu, ima pa celo kopico pomanjkljivosti, vrzeli in nedorečenosti v preostalih določbah, ki jih je Vlada nalepila na to rešitev, zato ne bom glasoval proti tej noveli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Breda Pečan ima obrazložitev v svojem imenu. Prosim.

BREDA PEČAN: Hvala lepa.

Kakor sem že povedala v imenu poslanske skupine pri obrazložitvi stališča poslanske skupine, zdaj ponovno povem, da bom osebno glasovala za ta zakon, ker je ta

zakon posledica zahteve naše poslanske skupine in tudi poslanskih skupin Zares, LDS in DeSUS že iz leta 2009, ko smo obravnavali zaključni račun proračuna za leto 2007 in je bilo izsiljeno ponovno glasovanje o zaključnem računu, ko smo ga zavrnili, češ, da se zaključnega računa ne da popravljati. Zaradi tega menim, da je bil skrajni čas, da je Vlada spremenila zakon o javnih financah in da bomo zdaj odprli pot za to, da ne glede na to, katera politična opcija bo vodila državo, bo zaključni račun proračuna za katerokoli leto v tem stoletju in še naprej oblikovan in sprejet na tak način, da bo Računsko sodišče Republike Slovenije lahko dalo k njemu pozitivno mnenje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti nihče.

(Za je glasovalo 53.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o javnih financah.

Glasujemo. Glasovanje teče.

Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli, v okviru skrajšanega postopka. Error! Bookmark not defined.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

V naši poslanski skupini bomo seveda naš amandma podprli, ker ocenjujemo, da bi z malo truda lahko uveljavili drugi tuji jezik v prihodnjem šolskem letu. Podatki namreč kažejo, da se je od leta 2000 do danes število otrok zmanjšalo za kar 12 % oziroma če pogledamo šolsko leto 2006/2007, ko je bilo v osnovnih šolah 168 tisoč otrok in 14 tisoč učiteljev, da se je za vsako leto za 3 tisoč otrok zmanjšalo število, število učiteljev pa se je vsakič za tisoč povečalo. Zato je za nas precej nerazumljiv razlog, zaradi katerega ministrstvo spreminja zakon, da ni kadrov. Mi ocenjujemo in smo prepričani, da res ne more v osnovni šoli učiti kdorkoli, da mora biti učenje strokovno, vendar pa nismo dobili odgovorov, kaj je ministrstvo v času od leta 2007, ko je bil zakon noveliran in je bila sprejeta taka odločitev, naredilo, da bi te kadre tudi usposobilo. Minister je navedel, da 165 ljudi, ki danes poučujejo drugi tuji jezik, nima ustrezne izobrazbe, tudi v zvezi s tem ni povedal, kaj je naredil v teh dveh letih, kar je minister, in ob govoru, da so otroci dodatno obremenjeni z drugim tujim jezikom, smo želeli opozoriti in smo tudi vprašali ministra, kdaj bo izpolnil obljubo, ki jo je dal, da bo za 30 % zmanjšal snov v osnovnih šolah, ker tudi sam ugotavlja, da je v učnih načrtih kar nekaj balasta. To je nekajkrat povedal, seveda se pa od tega ni zgodilo nič, kljub temu da je ob zaključku prejšnje vlade to imel pripravljeno in je bilo stvari potrebno samo še realizirati.

Mi bomo naš amandma podprli tudi zato, ker je Slovenija sedaj na seznamu držav, kjer se učijo obvezno drugi tuji jezik, bojimo pa se, da v naslednji publikaciji ne bo tako in bomo tako kot smo izpadli iz kluba držav s popolno demokracijo in padli v klub držav z nepopolno demokracijo. Pri vseh drugih demokratičnih standardih se tudi zmanjšuje medijska svoboda in cel kup drugih kazalcev, ki jih merijo po Evropi. Slovenija povsod pada in očitno bomo padli tudi tukaj, zato seveda predlagam, da naš amandma podprete. Če pa ne bo sprejet, pa mi tudi za zakon ne bomo glasovali.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke ima Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo.

Mi bomo podprli ta amandma. Dejstvo je, da ne vem, zakaj se mora zadeva predstavljati, ne vem, zdaj zaenkrat za nekaj let, potem pa še za nekaj let, potem pa še za nekaj let, medtem ko se po šolah v Evropi učijo po 2, 3 jezike.

Ko otroci končajo osnovno šolo v Belgiji, govorijo najmanj 3 jezike, po navadi pa 4. Pa ne vem, ali so naši otroci bolj butasti ali so mogoče samo učitelji bolj butasti, ker ne znajo tega speljati tako, kot bi bilo treba, ali pa morda minister, jaz ne vem. Človek se vpraša, kako je mogoče, da se drugje dajo zadeve speljati, pri nas se pa ne dajo speljati. Ravno tako še zmeraj vztrajamo pri tistem, da latinščina pa grščina, stara grščina, da je to neka zaostalina buržoazne revolucije in ne vem česa še vse, medtem ko vsi tisti, ki hočejo študirati humanistične vede, ne FDV, prave humanistične vede, morajo znati latinsko in je dobro, če znajo tudi starogrško. Ampak ne, pri nas v Sloveniji ni treba, mi bomo že nekako, ker večje bedake kot bomo imeli, lažje jim bomo vladali in lažje jih bomo vlekli za nos. Jaz mislim, da je treba, da se otroci učijo, da se naučijo čim več. Če bomo hoteli tekmovali z Evropo, kjer iz dneva v dan zaostajamo bolj in bolj, bomo lahko tekmovali samo z znanjem. Šentflorjanska dolina ne bo pomagala nikomur nič. In če je Slovenija pravzaprav ena dolga šentflorjanska dolina z dvema milijonoma hišnih števil, je to prekleto žalostno, pa vzemimo vsaj kakšne otroke, ki imajo še proste možgane in jim dajmo znanje. Dajmo jim tisto, kar bodo potrebovali. Ne pa, da se izgovarjamo, da se učitelji niso imeli časa pripraviti. Človek se potem vpraša, ali naši učitelji sploh kaj znajo, če rabijo 2, 3 ali ne vem koliko let, da se pripravijo na nekaj takega.

Jaz mislim, da je treba ta amandma absolutno sprejeti, če hočemo svojim dobro. Če hočemo pa samo verne volivce, ki bodo absolutno čim bolj bedasti, potem pač ne, ampak jaz nisem za to.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti glas? Ne želi. Odpiram prijavo za obrazložitev glasu v svojem imenu. Obrazložitev glasu v svojem imenu ima mag. Branko Grims.

Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

Trdno sem prepričan, da je ključni kriterij za odločitev prihodnost naših otrok in tudi usmeritev Evropske unije. Evropska unija ima že od leta 2008 kot uradno politiko uvedbo dveh tujih jezikov v osnovni šoli. In naj vas opozorim, da Belgija, Češka, Danska, Francija, Nemčija, Španija, Italija, Ciper, Litva, Latvija, Estonija, Luksemburg, Malta, Avstrija, Poljska, Romunija, Finska, Švedska in Grčija, pa še kakšna država bi se našla, že izvajajo pouk dveh tujih jezikov v osnovni šoli. Ob tem, ko opozarjam, da španščina, francoščina in nemščina so zagotovo rang svetovnih jezikov, pa ob tem v njihovih šolah kot obveznost učijo dva tuja jezika. Gre torej za vprašanje, kdaj bomo omogočili našim otrokom, da se enakopravno postavijo ob bok vsem tem državljanom na evropskem trgu delovne sile. Gre za prihodnost Slovenije, za razvojno vprašanje, prihodnost naših otrok.

In še nekaj opozarjam. Predlog, tako kot ga je sedaj zapisala Vlada, ki nasprotuje temu amandmaju, da se ta uvedba odloži, nas oddaljuje od Evropske unije, nas oddaljuje od te usmeritve. In še več, trdim, da povzroča socialno neenakost. Kajti, gospe in gospodje, otroci premožnih staršev imajo zagotovo možnost, kajti ti starši poskrbijo za dodatno izobraževanje, za plačane ure dodatnega pouka in da na koncu odlično obvladajo dva tuja jezika. To možnost smo dolžni, o tem sem trdno prepričan, dati vsem. Gre, še enkrat poudarjam, za razvojno vprašanje.

Zaradi tega in zaradi prihodnosti naših otrok bom glasoval za amandma Slovenske demokratske stranke.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, Ivan Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Predhodnik je lepo naštel države, ki so bistveno večje, kot je Slovenija, pa že imajo v svojem učnem programu dva tuja jezika. Za Slovenijo je znanje jezikov ena izmed ključnih prioritet, kajti ne glede na to, da smo relativno uspešna država z visokim znanjem, ki ga naši otroci in dijaki ter študenti dosegajo, je to znanje bistveno manj uporabno, če ni poleg tega tudi znanja tujih jezikov. Zato takšni izgovori, da tega obveznega poučevanja tujega jezika ni možno izvajati, ker nimamo dovolj pedagoško usposobljenih ljudi, da bi to poučevali, to ne vzdrži. Če bi v tem času šolsko ministrstvo s svojimi institucijami naredilo vse, da bi ljudi ustrezno izobrazili, in sem prepričan, da jih je v Sloveniji več kot dovolj, ki imajo dovolj znanja, da bi se jih z nekimi dodatnimi tečaji usposobilo, bi se lahko ta študij tudi izvajal. Ravno tako obrazložitve, da so naši otroci preobremenjeni, da je obvezno poučevanje tujih jezikov še dodatna obremenitev, tudi to je nekoliko nenavadno. Če je otrok preobremenjen, je verjetno preobremenjen zaradi kakšnih predmetov, ki pa so mogoče resnično lahko čisti balast in bi bilo treba razmišljati o tem, da se take predmete odstrani iz učnih programov. Nikakor pa ne, da se tuji jezik, ki je eden izmed ključnih v prihodnosti vsakega mladega, na ta način odstrani.

Ta naš amandma vrača ta položaj nazaj, zato ga bom tudi podprl. Verjamem, da bo čez leto ali dve situacija točno taka, kot je zdaj, kajti tiste napovedi ministrstva, da bi se to po letu 2013 lahko šele začelo izvajati, so za lase privlečene, kajti če se do zdaj ni nič naredilo, se tudi zdaj ne bo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ker je še interes, ponovno odpiram prijave. Obrazložitev glasu mag. Majda Potrata. (Ne želi.) Obrazložitev glasu ima Miran Györek.

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, predsednik. Kolegice in kolegi!

Popolnoma se strinjam z vsemi predhodniki, ki podpirajo vloženi amandma Poslanske skupine SDS. Ne morem se pa strinjati z argumentacijo in utemeljitvami ministra, ki ga žal zdaj ni tukaj, pa tudi z

nekaterimi stališči poslancev v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Györek, ni več čas za polemike, samo obrazlaganje glasu.

MIRAN GYÖREK: Se opravičujem, predsednik.

Zakaj se strinjam s tem amandmajem. Sam kot učitelj tujih jezikov s 30-letno prakso v tem delu, me ne more prepričati nekdo, da je to takšen zahteven ukrep, malodane neka reforma šolstva, uvedba enega drugega tujega jezika na osnovnošolski stopnji. S tem, da je bil zakon, če gremo v formalne zadeve, sprejet že 2007. leta, tudi pravilnik, in da so bili dani formalni pogoji, da so izvršeni poskusni koraki, kako to uvesti, kjer so rezultati pozitivni. Zdaj pa me nekdo prepričuje, da je v vseh teh letih rabil čas, da je ugotovil, da manjka 165 učiteljev, kar tudi ne bo držalo. Ne me prepričevati, da je stanje z učitelji tako pereče, kot je z zdravniki, kot smo imeli danes v obravnavi v prejšnjem zakonu. Se pravi, škodo delamo naši mladini, škodo delamo bodočnosti te mladine, zato vas prosim, med vrsticami mi je bilo na MDT celo povedano, da ni denarja. A ni denarja za take zadeve? Ja, to je pa res žalostno. Delamo znanost, kompliciramo formalnosti okrog uvedbe drugega tujega jezika, kar je v Evropi, širom Evrope že ustaljeno, je zakon, je v izvajanju. Pozitivne rešitve so evidentne, da se otroci lahko naučijo več tujih jezikov. In kot sem v stališču stranke povedal, delajo se razlike med finančno zmožnejšimi in manj zmožnimi družinami. Nekdo si lahko privošči šolanje, dodatno izobraževanje, nekdo pa ne. S tem zakonom, s tem... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu Samo Bevk. (Ne.) Marjan Križman. (Ne.) Obrazložitev glasu v svojem imenu ima Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Ena dobrih lastnosti zakonov je ta, da so izvedljivi. Jaz kot soliden govorec nizozemščine oziroma flamščine v zakonsko določenem dvojezičnem Bruslju si s tem

znanjem nimam kaj dosti pomagati, še posebej ne z mlajšimi govorcami. Pa zdaj lahko v belgijskih zakonih piše, da govorijo tam mladi štiri jezike ali pa kaj jaz vem kaj, temu ni tako. Kot soliden govorec nemščine si tudi z nemščino v Bruslju nimam kaj pomagati, ne pri frankofonskih, ne pri flamsko govorečih prebivalcih. Ostane mi torej pač ta en tuj jezik, ki je verjetno najbolj široko znan in učen povsod po Evropi, to je angleščina. Ker ne bi želel, da bi bila v slovenskih zakonih ravno taka diskrepanca med tistim, kar je zapisano, in tistim, kar je izvedljivo, seveda ne morem podpreti tega amandmaja. Nihče od nas si ne želi, da bi naše otroke učili jezikov ljudje, ki nimajo dobre in zadostne izobrazbe, tako kot si seveda ne želimo, da bi naše doktorje izobraževali profesorji, ki niso zadosti dobri ali pa, da bi se učili v prostorih fakultete, ki je bila zgrajena na hitro, za katero je bil, ne vem, evropski denar porabljen netransparentno, kjer so bili posli oddani po prijateljskih vezeh nekim lokalnim prijateljem. Nihče si od nas tega ne želi. Če bo tako, potem bomo tudi v tem parlamentu in še kje imeli en kup recimo amaterskih zgodovinarjev, ki niti tega ne vedo, da Albert Einstein ni končal formalnega izobraževanja. Zato bom seveda glasoval proti, ker želim, da so stvari narejene pošteno, tako kot je treba. Če malo kasneje, pa malo kasneje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Jaz mislim, da ne le škodo, tudi neenakost ustvarjamo s tem, če tega amandmaja ne bi podprli. Poglejte, italijanska manjšina, otroci se učijo italijansko, slovensko in recimo angleško. V madžarski manjšini se učijo madžarsko, slovensko in angleško. Ostali otroci v Sloveniji se učijo samo materni jezik, slovensko, in recimo angleško. Že tukaj gre za neenakost. Če primerjamo vse skupaj z Evropsko unijo, smo še nižje. In da je treba usposabljanje neke učitelje ne vem kako zelo intenzivno, da bodo začeli recimo v sedmem razredu učiti po nemško šteti, jaz mislim, da več ali manj vsak Slovenec zna šteti do deset. Ne vem, kakšno

specialno usposabljanje mora biti potem za te učitelje. Ali pa mogoče potrebujejo kakšen čas, da gredo za kakšnih par mesecev na kakšne tečaje nekam v kakšna letovišča ali kaj podobnega. Mislim, da tukaj ni treba nobenih dodatnih sredstev, o katerih govorijo nekateri sindikalisti, ker jih boli, da bi morali več delati in da ne bi dobili še kakšne dodatne denarje. Jaz mislim, da je smiselno, da se sprejme ta amandma, in pravilno, če nam je kaj do naših otrok.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu? (Ne.)

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 42.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 42)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev. Za je glasovalo 50, proti 23.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije, v okviru rednega postopka. Error! Bookmark not defined.

Ker k drugi obravnavni amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Ob tem vas želim opozoriti, da morata biti skladno s četrnim odstavkom 3.a

člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje navedenega zakona glasovati dve tretjini navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev. Za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora, v okviru rednega postopka. Error! Bookmark not defined.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu sprememb dopolnitev poslovnika niso bili vloženi, prehajamo na odločanje. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora neusklajen. Ob tem vas želim opozoriti, da morata biti skladno s 94. členom Ustave Republike Slovenije za sprejetje sprememb in dopolnitev poslovnika glasovati dve tretjini navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev. Za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da so spremembe in dopolnitve poslovnika sprejete.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Error! Bookmark not defined.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev. Za je glasovalo 51, proti 28.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo odboru za lokalno samoupravo in regionalni razvoj kot

matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu.Error! Bookmark not defined.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu je primeren za nadaljnjo obravnavo. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Vizjak.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani!

Poslanska skupina bo podprla predlog, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, in sicer menimo, da je treba seznaniti oziroma javnosti odpreti in ne nazadnje tudi seznaniti vse vpletene v kakršnekoli posle, poslovne relacije med člani oziroma organi vodenja in upravljanja bank in podjetniki, ki sedijo v teh organih bank. Prepogosto se zlasti v mandatu te vlade dogaja, da imamo iste ljudi v pomembnih organih nadzora bank in hkrati so ti isti ljudje predsedniki uprav oziroma direktorji podjetij, ki poslujejo s temi bankami. Najmanj, kar je pri takšnih poslih, še posebej v obdobju gospodarske in finančne krize, je, da lahko pride do pristranskosti, do nekih tudi drugačnih ravnanj banke v primeru takšnih konkretnih primerov. Poglejte samo primer. Vidni član SD, gospod Danilo Toplek, je v isti osebi predsednik nadzornega sveta Nove Kreditne banke Maribor, torej dominantne državne banke na območju Štajerske, in hkrati je tudi predsednik uprave oziroma direktor ene največjih gospodarskih družb, to je Taluma v Kidričevem. Da ne govorim o tem, da je bil in verjetno še je, kar še ne vemo, tihi družbenik kakšne tihe družbe, podjetja, ki posluje s Talumom. Imamo opravka o neke vrste klientelizmu, združevanju pomembnih funkcij v eni in isti osebi. In to ni naključje. Gre namreč za to, da iz teh funkcij priteče tudi kakšen evro, v glavnem na kakšen zaseben račun.

Mi torej s tem predlogom zakona o bančništvu želimo, da se vsi pomembni posli med takšno banko in takšnim podjetjem razkrijejo, da se pri tem upošteva kodeks

upravljanja javnih družb, ki je pomemben in tudi terja določeno preventivno obnašanje v takšnih navzkrižjih interesov. To je eden izmed ključnih ciljev in tudi želja tega zakona o bančništvu. Mi ne prepovedujemo poslovanja, kar bi bilo lahko škodljivo. Želimo pa, da se razkrijejo vsi posli in da so ti posli transparentni. Mislim, da bi s tem naredili pomemben korak naprej pri kulturi korporacijskega upravljanja v Sloveniji in pri kulturi obnašanja finančnih inštitucij do podjetij. Večina problemov današnjih bank in finančnega sektorja izvira iz neodgovornega podeljevanja kreditov teh bank vplivnežem, kot so razni predsedniki uprav Merkurja, skupine Pivovarne Laško, Istrabenza in tako naprej. To ni zaradi bonitet teh družb, ampak zaradi osebnih znanstev. Želimo, da se to razkrije, in to je bistvo tega zakona.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke ima mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik za besedo.

V Slovenski ljudski stranki bomo ta zakon podprli, ker menimo, da je zagotovo korak v pravo smer. Jaz ne trdim, da rešuje vse probleme, ki so se v našem bančnem sistemu skoncentrirali. Zagotovo pa je lahko korak v pravo smer. S tem bomo reševali prihodnost. Sprašujem se pa, kaj bomo naredili s preteklostjo. Ali bo kdo za takšne in drugačne napačne poteze, ki so bile storjene v Novi Ljubljanski banki, morda tudi v kateri drugi banki, odgovarjal? Ali bo odgovarjala uprava za izdane kredite, ki so sporni, ki so bili dodeljeni praktično na osnovi prijateljskih vezi oziroma na "lepe oči", kot se temu reče? Ali bo odgovarjal nadzorni svet? Ali bodo odgovarjali ne nazadnje tudi partnerji v Novi Ljubljanski banki – KBC, tujci torej, ki sedijo v upravi, pa je kljub temu prihajalo do takšnih in drugačnih anomalij v poslovanju.

S tem zakonom zagotovo ne rešujemo zadeve za nazaj, pa bi jih morali. Lahko pa ublažimo zadeve za naprej. Menim, da bi bilo treba ta zakon vsekakor podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 36.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 36.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za finance, monetarno politiko kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH IN PROTOKOLA O SPREMEMBI KONVENCIJE O MEDSEBOJNI UPRAVNI POMOČI PRI DAVČNIH ZADEVAH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je Državnemu zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN AGENCIJO ZA SODELOVANJE ENERGETSKIH REGULATORJEV.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predloga zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je Državnemu zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO INDONEZIJU NA DRUGI STRANI, S SKLEPNO LISTINO.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je Državnemu zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti 1.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA POTRDIŠČENJE URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH IN URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O TRGU FINANČNIH INSTRUMENTOV.**

Uradna prečiščena besedila je pripravila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in jih Državni zbor potrdi brez razprave.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklep: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o upravnih taksah.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega predloga potrdil.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklep: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o trgu finančnih instrumentov. Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **27. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Najprej bomo obravnavali **predlog kandidatne liste predsednika Republike Slovenije za člana Sodnega sveta.**

Predsednik Republike Slovenije je z dopisom z dne 30. 11. 2010 na podlagi 131. člena Ustave Republike in prvega odstavka 21. člena Zakona o sodiščih posredoval Državnemu zboru predlog kandidatne liste za enega člana Sodnega sveta, ki ga voli Državni zbor. Predsednik Državnega zbora je na podlagi 41. člena Poslovnika Državnega zbora predlog poslal v obravnavo Mandatno-volilni komisiji in razpisal nadomestne volitve za enega člana Sodnega sveta, ki ga voli Državni zbor. Ker je bila članica Sodnega sveta doc. dr. Etelka Korpič Horvat 18. 9. 2010 izvoljena za ustavno sodnico, ji je na podlagi 16. člena Zakona o ustavnem sodišču prenehal mandat članice Sodnega sveta. Predsednik Republike Slovenije je tako predlagal za člana Sodnega sveta prof. dr. Vesno Rijavec in odvetnika Romana Završka ter v predlogu predstavil njuno dosedanje delo. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na izvedbo glasovanja o

predlogu kandidatne liste predsednika Republike Slovenije za člana Sodnega sveta. Prvi odstavek 21. člena Zakona o sodiščih določa, da mora biti na kandidatni listi predlagano število kandidatov večje od števila članov, ki se jih voli, vendar je največ tolikšno, kot je število članov, ki se jih voli. V skladu z drugim odstavkom 21. člena Zakona o sodiščih o izvolitvi Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 22. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor. Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: Anton Colarič, DS, Robert Hrovat SDS, Franci Kek, Zares in Jakob Presečnik, SLS. Član te komisije sem tudi jaz kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodeloval tudi namestnik generalne sekretarke Matjaž Plevelj. Ali kdo predlogu za sestavo komisije nasprotuje? Nihče ne nasprotuje. Če ne, prehajamo na odločanje o sestavi komisije.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti 1.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena. V skladu s tretjim odstavkom 82. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslanec vročena glasovnica tako, da pride vsak posameznik k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se samo za enega kandidata tako, da se na glasovnici obkroži zaporedna številka pred imenom kandidata, za katerega se glasuje. V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna pa je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. V skladu s tretjim odstavkom 194. člena Poslovnika Državnega zbora bo izvoljen tisti kandidat, za katerega je glasovala večina poslancev, ki so dali veljavne glasovnice. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci bodo izpolnjene glasovnice oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje. Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer boste prevzeli volilni material. Glasovanje se bo pričelo ob

17.10 in bo trajalo do 17.25. Po končanem glasovanju prosim, da se poslanci, ki mi boste pomagali pri glasovanju, zberete v sobi. Glasovanje bo trajalo do 17.25 in prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali ob 17.40. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.58 in se je nadaljevala ob 17.40.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi! Nadaljujemo s sejo. Prehajamo na obravnavo prekinjene 27. točke, in sicer predloga kandidatne liste predsednika Republike Slovenije za člana Sodnega sveta. **Error! Bookmark not defined.** Prebral vam bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja na nadomestnih volitvah za enega člana Sodnega sveta Republike Slovenije.

Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 20. decembra 2010. Razdeljenih je bilo 78 glasovnic, oddanih je bilo 53 glasovnic, neveljavnih je bilo 25 glasovnic, veljavnih je bilo 53 glasovnic. Kandidata sta prejela naslednje število glasov: dr. Vesna Rijavec 46 glasov in Roman Zavšek 7 glasov. Na podlagi izida glasovanja je bila z večino glasov poslancev, ki so oddali veljavne glasovnice, za članico Sodnega sveta Republike Slovenije izvoljena dr. Vesna Rijavec. Članica je izvoljena do izteka dobe, za katero je bil izvoljen član Sodnega sveta, ki mu je mandat predčasno prenehal. (Podpis članov volilne komisije, ki je vodila glasovanje.)

Izvoljeni članici Sodnega sveta dr. Vesni Rijavec čestitam in želim veliko uspeha pri opravljanju dolžnosti. Prehajamo na obravnavo **predlogov Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo, s predlogi sklepov.** **Error! Bookmark not defined.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil štiri predloge o izvolitvi v sodniško funkcijo, in sicer, na sodniški mesti dveh okrajnih sodnikov na Okrajnem sodišču v Grosupljem ter dveh okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Kopru.

Predloge je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo ter zboru predložila predloga sklepov.

Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na odločanje o posameznih predlogih sklepov. Na glasovanje dajem

predlog sklepa o imenovanju mag. Irene Jeraj na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Grosupljem.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 1.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju Djordžeta Grboviča na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Grosupljem.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti 1.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju Špele Grilc na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju Karin Stražiščar na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **zahteve Okrajnega sodišča v Piranu o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper okrožno sodnico, svetnico na Okrožnem sodišču v Kopru.**

Obvestilo je v obravnavo zboru posredovalo Okrajno sodišče v Piranu. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila poročilo s predlogom sklepa.

Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi drugega odstavka 134. člena Ustave Republike Slovenije ter 99. člena Zakona o sodniški službi v zvezi z zahtevo Okrajnega sodišča v Piranu, opr. št. 1-K-2174/2009, z dne 12.7.2010 za odločanje o dovoljenju za začetek kazenskega postopka zoper okrožno sodnico svetnico Okrožnega sodišča v Kopru Oriano Trunkel zaradi kaznivega dejanja obrekovanja po 159. členu Kazenskega zakonika 1 ne prizna imunitete okrožni

sodnici svetnici Okrožnega sodišča v Kopru Oriani Trunkel in dovoli vodenje kazenskega postopka. Na podlagi 240. člena, v zvezi z 207. členom Poslovnika zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 12.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 12.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **obvestila Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z obtožnim predlogom zoper poslanca Državnega zbora.**

Obvestilo je v obravnavo zboru posredovalo Okrožno sodišče v Ljubljani, Kazenski oddelek. Obvestilo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila poročilo s predlogom sklepa.

Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi tretjega odstavka 83. člena Ustave Republike Slovenije ter 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z obvestilom Okrajnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, opravilna številka VK 63309/2010, z dne 10. 11. 2010, o vloženem obtožnem predlogu zoper poslanca Državnega zbora Antona Anderliča zaradi kaznivega dejanja izdaje uradne tajnosti po prvem odstavku 266. člena Kazenskega zakonika ne prizna imunitete poslancu Državnega zbora Antonu Anderliču in dovoli vodenje kazenskega postopka. Na podlagi 207. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev. Za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **obvestila Okrožnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, v zvezi z osebno tožbo zoper poslanca Državnega zbora.**

Obvestilo je v obravnavo zboru predložilo Okrožno sodišče v Ljubljani, Kazenski oddelek. Obvestilo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru predložila poročilo s predlogom sklepa.

Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji

sklep: Državni zbor na podlagi tretjega odstavka 83. člena Ustave Republike Slovenije ter 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z obvestilom Okrožnega sodišča v Ljubljani, Kazenski oddelek, opravilna številka IK 35201/2010, z dne 18. 11. 2010, o vloženih zasebni tožbi zoper poslanca Državnega zbora Zmaga Jelinčiča Plemenitega zaradi štirih kaznivih dejanj žaljive obdolžitve po drugem, v zvezi s prvim odstavkom 160. člena Kazenskega zakonika-1 in kaznivega dejanja razžalitve po drugem v zvezi s prvim odstavkom 158. člena Kazenskega zakonika-1 ne prizna imunitete poslancu Državnega zbora Zmago Jelinčiču Plemenitemu in dovoli vodenje kazenskega postopka.

Na podlagi 207. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev. Za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo predloga sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika Mandatno volilne komisije.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Socialnih demokratov. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Mandatno-volilni komisiji razreši predsednik Dušan Kumer, Poslanska skupina Socialnih demokratov, za predsednika pa se imenuje Bojan Kortič, Poslanska skupina Socialnih demokratov.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev. Za je glasovalo 72, proti 1.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o cestah, v okviru rednega postopka.Error! Bookmark not defined.

Državni zbor je v četrtek, 16. 12. 2010, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka

138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na razpravo o vložnem amandmaju, ki ste ga prejeli na klop. V razpravo dajem 78. člen in amandma Poslanskih skupin SD, Zares, LDS in DeSUS k 78. členu zakona. Želi kdo razpravljati o tem amandmaju? (Ne želi.) Zato zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, LDS, DeSUS k 78. členu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti nihče.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z odločanjem o amandmaju. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetega amandmaja predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, s tretjo obravnavo Predloga zakona o pravilih cestnega prometa, v okviru rednega postopka. Error! Bookmark not defined.

Državni zbor je v četrtek, 16. 12. 2010, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 7.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda – tretjo obravnavo Predloga zakona o voznikih, v okviru rednega postopka. Error! Bookmark not defined.

Državni zbor je v četrtek, 12. 12. 2010, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na razpravo o vložnem amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, LDS in DeSUS k 5. členu. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje o amandmaju. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, LDS in DeSUS k 5. členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z odločanjem o amandmaju. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetega amandmaja predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

S tem ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Zaključujem tudi 23. sejo zbora. Hvala lepa in lahko noč.

(SEJA JE BILA KONČANA 20. DECEMBRA 2010 OB 17.55.)

INDEKS GOVORNIKOV

A

ANDERLIČ, ANTON..... 66, 79, 230, 231, 237, 241, 242, 275, 277, 281, 282

B

BAROVIČ, BOGDAN..... 25, 53, 206, 220, 248, 301, 348, 377, 400

BEVK, SAMO 129, 130, 222

BEZJAK, MARJAN 61, 122, 123, 124, 412

BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA..... 50, 114, 116, 365, 373

BOGOVIČ, FRANC..... 80, 87, 157, 194, 211, 213

BRULC, MIRKO 70, 203, 221, 232, 239, 318, 411

BRUNSKOLE, RENATA..... 70, 150, 333, 345, 350, 351

C

COLARIČ, ANTON..... 136, 208, 283, 396

CUKJATI, FRANCE..... 33, 109, 110, 113, 114, 232, 366, 372, 382, 383, 385, 386, 387, 420

Č

ČADEŽ, MILAN 133, 134, 273, 340

ČERNAČ, ZVONKO 342, 351, 356, 361

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA 30, 84

ČRNUGELJ, SILVA..... 164, 174, 182

F

FRANGEŽ, MATEVŽ 59, 89, 141

G

GANTAR, DR. PAVEL 184, 257, 328

GERMIČ, LJUBO 27, 332, 363, 370, 375, 407, 421

GJERKEŠ, DR. HENRIK 125, 126, 138, 285, 304, 316, 322, 337

GOLOBIČ, GREGOR..... 117, 118, 127, 128

GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ..... 126, 128, 289

GORENAK, DR. VINKO 137, 138, 147, 148, 201, 208, 276, 390

GRILL, IVAN 43, 88, 93, 94, 108, 109, 110, 146, 212, 339, 353, 374, 411, 418, 425

GRIMS, MAG. BRANKO 78, 82, 86, 388, 391, 415, 419, 424

GUMZAR, MILAN 210, 252, 260, 286, 324

GYÖREK, MIRAN 214, 233, 311, 369, 406, 425

H

HAN, MATJAŽ..... 254, 262

HROVAT, ROBERT..... 56

J

JAKOMIN, DR. IGOR 216, 225, 228, 232, 233, 234, 242, 245, 246, 248, 256

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO..... 101, 102, 103, 237, 241, 252, 259, 421, 424, 426

JELUŠIČ, DR. LJUBICA 122

JERAJ, ALENKA 72, 116, 118, 119, 272, 330, 410, 416, 423

JERIČ, MIRAN..... 162

JURI, DR. LUKA..... 58, 202

JURI, FRANCO 44, 81, 189, 205

JURŠA, FRANC 24, 40, 77, 83, 167, 188, 206, 214, 320, 399

K

KAMPUŠ, ANTON 69, 87, 290, 303

KEK, FRANCI 165, 279, 284, 347, 366

KIKELJ, JANEZ 72

KLASINC, JANJA 85

KLAVORA, MAG. VASJA 276, 368, 389, 396, 405

KOPAČ MRAK, DR. ANJA 61

KRES GVIDO 360, 378, 392

KRESAL, KATARINA 207

KRIVEC, DANIJEL 131, 132, 196, 204

KRIŽANIČ, DR. FRANC 94, 96, 131, 133, 137, 151

KRIŽMAN, MARIJAN 49, 142, 143

KUMER, DUŠAN 57, 78

L

LAH, ZVONKO 124, 125, 227, 229, 231, 233, 291, 314

LAVTIŽAR BEBLER, DARJA 80, 278

LEVANIČ, DEJAN 55

LIKAR, RADO 91, 94, 95, 96, 152, 156, 272, 349, 402

LUKŠIČ, DR. IGOR 97, 98, 403, 411, 412, 417, 419

M

MAGAJNA, ANDREJ 42, 138, 139, 140, 203, 273, 407

MAJHENIČ, SILVEN 41, 161, 188, 210, 246, 277, 282, 394

MARINIČ, BRANKO 135, 136, 218, 219, 220, 222, 243, 244, 255, 262, 263, 321

MARUŠIČ, DORIJAN 92, 93, 115, 116, 362, 380, 382, 384, 385, 386, 387, 388

MENIH, DARKO 92, 409

O

OGORELEC WAGNER, MAG. VIDA 177, 200

P

PAHOR, BORUT 99, 100, 102, 104, 105, 107

PAVLINIČ KREBS, IRMA 141, 147, 148, 390

PEČAN, BREDA 67, 81, 85, 159, 168, 178, 198, 219, 221, 224, 228, 232, 234, 268, 401, 414,
416, 423

PETAN, RUDOLF 71, 171, 389

PETEK, MIRO 319, 352

POJBIČ, MARIJAN 51, 86, 307

POSEDEL, ALOJZ (LOJZE) 249, 263, 293

POTOČNIK, ALOJZIJ 106, 156, 392

POTRATA, MAG. MAJDA 39, 53, 96, 98, 236, 240, 376, 403, 408, 413

POTRČ, MIRAN 46, 85, 237

PRESEČNIK, JAKOB 22, 76, 77, 78, 79, 81, 83, 110, 111, 166, 186, 205, 209, 219, 223, 226,
229, 269, 284, 367

PUKŠIČ, FRANC 80, 280, 295, 418, 422

R

RADIĆ, MAG. DARJA 122, 123, 129, 130, 144, 145

REZMAN, VILI 154, 163, 181, 198, 215, 254, 261, 288, 344

RIBIČ, JANEZ 218, 235, 239, 250, 257, 404

RIHTER, MAG. ANDREJA	378
ROŽEJ, VITO	36, 73, 87, 426

S

SAJOVIC, MAG. BORUT.....	73, 80, 153, 169, 179, 207, 214, 313, 379, 394, 397, 400
SLAPNIK, TADEJ.....	410
SVETLIK, DR. IVAN	22, 74, 119, 120

Š

ŠIRCA RAVNIKAR, MAJDA.....	130, 139, 140
----------------------------	---------------

T

TANKO, JOŽE.....	103, 105, 106, 271, 331
TISEL, MAG. ŠTEFAN	279, 283
TROFENIK, VILI	398

U

URH, ANTON	84, 153, 209, 251, 258, 276, 284, 393
------------------	---------------------------------------

V

VEBER, JANKO	65, 80, 119, 120, 155, 170, 192, 216, 217, 225, 235, 238, 240, 243, 244, 245, 247, 249, 257, 269, 325, 340
VERLIČ, DR. PETER.....	265
VIZJAK, DR. ANDREJ.....	81
VIZJAK, MAG. ANDREJ	63, 88, 346, 422, 427
VLAČIČ, DR. PATRICK.....	108, 109, 143, 146, 266, 267, 268, 270
VRANIČAR, MATEJA.....	202, 343, 355, 396
VRISK, PETER.....	149

Z

ZANOŠKAR, MATJAŽ	193, 299, 309
ZIHERL, MILENKO.....	68, 121, 144, 145, 146, 183, 190, 223, 323
ZORN, ALEKSANDER	112, 114

Ž

ŽARNIČ, DR. ROKO.....	111, 112, 113, 114, 133, 135, 136, 158, 175, 178, 200
ŽBOGAR, SAMUEL	121
ŽERJAV, MAG. RADOVAN	47, 48, 86, 98, 100, 101, 347, 354, 360, 428
ŽIDAN, MAG. DEJAN.....	90, 91, 92, 152
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC	29, 62, 88, 211, 278, 282, 371, 395
ŽUPEVC, MELITA	54